# KURAN -1- (96) ALAK / IKRA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Ikra: Anlat onlara

19 Ayet - /İlahi vahyin başlangıcı/

Surenin tamamı Mekke döneminde vahyedilmiş olmakla beraber ilk beş ayeti ile sonraki ayetlerin vahyediliş zamanları aynı olmayabilir. Müfessirlerin tamamına yakını ilk beş ayetin Muhammed peygambere vahyolan ilk ayetler olduğunda hemfikirdirler. Hz.Muhammed'e düşmanlık eden Ebu Cehil hakkında (1) vahyedilmiştir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

(rivayet) Hira dağındaki mağara Muhammed'in dedesi Abdülmutallib'in peygamber daha çocukken onu gezmeye çıkarttığında konakladıkları bir yerdi. Muhammed peygamber, zaman zaman sıkıldığında bu mağaraya gelip dedesinden kalma tatlı anıların koynunda vakit geçirip gerginliğini atmaya çalışırdı. Mekke'deki karışık durum ve putperestliğin ortaya çıkardığı karmaşa sürekli canını sıkıp çözüm bulmaya çalışırken vahyin muhatabı olmuştur (rivayet)

BAŞLARKEN;

Muhammed peygambere vahiy geldiğinde Mekke toplumu Arap yarımadasının en dindar toplumuydu. Allah'a inanıyor namaz kılıyor oruç tutuyor haccı kabul ediyor Kabe'yi tertemiz tutuyor hac ve umre için gelenleri ağırlıyorlardı. İbrahim peygamberin soyundan gelmeleri ve Kabe'nin Mekke'de bulunması dolayısı ile herkes Mekke'lilere büyük saygı duyuyordu. Temel sorun Kabe'ye putlar dikip Allah'a ulaşmak için putlardan şefaat dilemeleri ve zamanla Allah'ı geri planda bırakmalarıydı.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

(Sen Allah tarafından seçilmiş bir peygambersin ey Muhammed!)

İLÂHİ VAHYİN BAŞLANGICI

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Ikra' Bismi Rabbikelleziy halak;

KELİMELERİ: Ikra’ * bi ismi * rabbi-ke*ellezî * halak

KELİME KARŞILIKLARI: Anlat onlara(2)*adına*senin rabbin*yaradan

TÜRKÇE ÖZÜ:

Ey Muhammed!

1-Anlat onlara(2)(ilahi vahyi tebliğ et), bütün varlıkların yaratıcısı olan Rabbinin adına.

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Halekal'İnsane min’alak;

KELİMELERİ: Halaka*el insâne * min alak

KARŞILIKLARI: yaratan*insanı*kan pıhtısından

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-İnsanı kan pıhtısından yaratan>

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ikra' ve Rabbükel'Ekrem;

KELİMELERİ: Ikra’*ve rabbu-ke*el ekrem

KARŞILIKLARI: anlat onlara*rabbin*sonsuz kerem sahibidir

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-<rabbin sonsuz kerem sahibidir. Anlat onlara

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Elleziy’alleme BilKalem;

KELİMELERİ: Ellezî * alleme * bi*el kalem

KARŞILIKLARI: ki (bundan sonra) O*öğretecek olandır*ile*kalem

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Bundan sonra Allah sana kitabı (Kur'an'ı) öğretecek

(O vahyedecek sen kayda geçireceksin)

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Allemel'İnsane ma lem ya'lem;

KELİMELERİ: Alleme*el insâne * mâ * lem ya’lem

KARŞILIKLARI: ilimle donatacak*(senin gibi sıradan bir) insanı*hiç bir şey*bilmeyen

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Hiçbir şey bilmeyen senin gibi sıradan bir insanı(3) ilimle donatacaktır.

TEVHİDE ve Hz.MUHAMMED'E DÜŞMANLIK EDEREK "Andolsun, ilâhlarımızdan başkasına ibadet ettiğini görürsem seni yüzüstü sürükletirim" DİYEN EBU CEHİL

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Kella, innel'İnsane leyatğa;

KELİMELERİ: Kellâ * inne*el insâne * le * yatgâ

KARŞILIKLARI: Sakın aksini iddia etme*muhakkak*insan*gerçekten azgınlık yapar

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Sakın aksini iddia etme (Sen iyi yürekli birisi olduğun için koruyucu sözler söyleyip onları bizim gazabımızdan kurtarmaya çalışma ey Muhammed) Ebu Cehil gibi müşrik insanoğulları(4) bazen azgınlaşır

AYETİN OKUNUŞU: 7-) En reahüstağna;

KELİMELERİ: En reâ-hu*istagnâ

KARŞILIKLARI: Kendisini görmeye başladığında*müstağni

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Özellikle kendilerini dev aynasında görmeye başladıklarında

AYETİN OKUNUŞU: 8-) İnne ila Rabbikerrüca';

KELİMELERİ: İnne * ilâ rabbi-ke*er ruc’â

KARŞILIKLARI: Muhakkak ki*rabbinedir*dönüş (sonunda)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Ama eninde sonunda dönüş rabbinedir. (huzura çıkarılıp hesap verecektir)

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Eraeytelleziy yenha;

KELİMELERİ: E * raeyte*ellezî * yenhâ

KARŞILIKLARI: (mü)*sen gördün (mü) *o*yasaklayanı

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Gördün mü şu yasakçı Ebu Cehil'i

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Abden iza salla;

KELİMELERİ: Abden * izâ * sallâ

KARŞILIKLARI: kulum*teşebbüs ettiği zaman*sadece Allah'a ibadet etmeye

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Kulum Muhammed yalnızca Allah'a ibadet etmeye(5) teşebbüs ettiği zaman yasaklayanı

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Eraeyte in kâne’alelhüda;

KELİMELERİ: E * raeyte * in * kâne * alâ*el hudâ

KARŞILIKLARI: (mü)*gördün (mü)*ya*idiyse*üzre*hidayet

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Bak şuna! Ya kulum Muhammed hidayet üzereyse

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ev emere Bittakva;

KELİMELERİ: Ev * emera * bi et takvâ

KARŞILIKLARI: veya*emrediyorsa*takvayı

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Veya Allah'a sığınılıp günahlardan arınılarak mümin olunması için çabalıyorsa

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Eraeyte in kezzebe ve tevella;

KELİMELERİ: E * raeyte * in * kezzebe * ve tevellâ

KARŞILIKLARI: (mü)*gördün (mü)*işte*yalanlayan*ve yüz çevireni

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Bak şu peygamberimizi yalanlayıp ayetlerimizi reddeden Ebu Cehil'e

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Elem ya'lem BiennAllahe yera;

KELİMELERİ: E * lem ya’lem * bi enne*allâhe * yerâ

KARŞILIKLARI: (mu)*bilmiyor (mu)*yaptığını*Allah*görüyor

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Bilmiyor mu Allah'ın onun her yaptığını gördüğünü

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Kella, lein lem yentehi lenesfe'an BinNasıyeh;

KELİMELERİ: Kellâ * le in * lem yentehi * le nesfean * bi en nâsıyeti

KARŞILIKLARI: Sakın itiraz etme*eğer gerçekten*vazgeçmezse*sürükleriz*perçeminden

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Sakın itiraz etme! Eğer bu tavırlarından vazgeçmezse huzurumuza geldiğinde biz de onu perçeminden yakalar cehenneme sürükleriz

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Nasıyetin kazibetin hatıeh;

KELİMELERİ:  Nâsiyetin * kâzibetin * hâtıetin

KARŞILIKLARI: perçeminden*yalancı*günahkarın

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-O yalancı günahkârın süslü perçeminden

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Felyed'u nadiyeh;

KELİMELERİ: Fe li yed’u * nâdiye-hu

KARŞILIKLARI: o zaman çağırsın (bakalım)*adamlarını

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-(Seni, adamlarını çağırıp yüzüstü yerlerde sürüklemekle tehdit eden Ebu Cehil)

o zaman çağırsın bakalım adamlarını

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Sened'uzZebaniyeh;

KELİMELERİ: Se-ned’u*ez zebâniyete

KARŞILIKLARI: Biz de çağırırız*zebanileri

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Biz de zebanileri çağırırız.

ÖĞÜT

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Kella, la tutı'hu vescüd vakterib;

KELİMELERİ: Kellâ * lâ tutı’hu * ve uscud * ve ikterib

KARŞILIKLARI: Sen sakın*ona boyun eğme*ve (sadece allah'a) secde et*ve yakın ol

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Sen sakın ona boyun eğme. Yalnız Allah'a secde et ve Allah'a yakın ol.

---Ebu Cehil gibi müşriklerin tehditlerine aldırmadan tevhidi yaşamaya ve tebliğ etmeye devam et---

(1) bkz.Razi

(2) bkz.Alûsi

(3) bkz.İbnü'l-Cevzi

(4) bkz.Taberi, İbnü'l-Cevzi

(5) bkz.Mukatil

Ebu Cehil kimdir?/Cahillerin babası, müslümanlar tarafından takılan lakabıdır. Mekke'de Ebu Hakem/Bilgeliğin babası olarak tanınırdı. Zengin ve sosyal statüsü yüksek bir insanken Muhammed peygamber tarafından tebliğ edilen tek tanrı inancına çok şiddetli karşı koyarak özellikle müslümanlığı seçen kölelere yaptıkları ve hicrete yol açması ile çok büyük tepki çekmiştir.

NOT;

Kuran'da yemin ve "andolsun" ifadeleri Hakkında:

Bundan sonra açıklamaya çalışacağımız sure ve ayetlerde sık sık yemin ve "andolsun" ifadeleri ile karşılaşacaksınız. Kuran'da kullanılan yemin ifadeleri özel ve önemli bir konudur. Bu bir uslup özelliğidir. Kuran kendi içinde ses ve ifade benzeşmeleri ile kendine ait bir ahengi ve ölçüsü olan şiirsel uyumla

doludur. Ayetler bu uyumu ve ses benzeşmelerini kurmak için söz sanatlarına ironiye ve metaforlara yer verir. (bkz.Rahman Suresindeki açıklama)

Yemin etmeye ihtiyaç duyulduğu için değil;

a)Arapça'da böyle bir uslup kullanıldığı için

b)Yemine konu olan şeyleri vurgulamak ve onlarla ilgili mesaj vermek

için bu yemin ve "andolsun" terimleri Kuran'da yer almıştır.

Türkçemizde böyle bir uslup olmadığından bilmeyenler için Kuran'ın edebi özelliği ve ayet cümlesinin ifade ettiği mana tam olarak anlaşılamamaktadır. Tabi Kuran'ın edebi özellikleri gereği sık sık "gizli/açık özne" kullanımları da ayetlerin anlaşılmasını daha zorlaştırmaktadır. Kuran'ı bilenler için pek sorun teşkil etmeyen bu özellikler Kuran türkçeleşirken bilmeyenler için maalesef içinden çıkılmaz ve anlaşılmaz hale getirmektedir.

-Önemli öğelerden birisi de ayetlerin bazılarının soru cümlesi olarak algılanmasıdır. Bu da bir uslup ve tavırdır. Çoğunlukla amaç soru sormak değil bir olayı veya anafikri vurgulamaktır.

İş bu nedenle tüm bu yeminleri ve soru türü vurgulamaları diğer ayetler gibi surelerin içinde geçen tarihsel olaylarla birlikte tek tek açıklayıp Kuran'ı tanımayan bilmeyenler için anlaşılır kılmaya çalışacağım.

(Surelerin Türkçe özü için, Sayın Hasan Elik ve Sayın Muhammed Coşkun hocalarımızın ilmine ve onların "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri - Tevhit mesajı" isimli muhteşem eseri ile Sayın Abdülaziz Bayındır hocam ile Sayın Hakkı Yılmaz hocalarımın ilimlerine minnettarım)

## KURAN -2- (74) MÜDESSİR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk

edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Müdessir: Peygamberlik esvabına bürünmek

56 Ayet - /Muhammed Peygambere tebliğ görevi/

Mekke döneminde vahyedilen surelerdendir. Muhammed Cabiri'ye göre ilk yedi ayet Alak suresinden sonra vahyedilmiştir. İçeriği bunu desteklemektedir. Surenin kalanı daha sonra vahyedilmiş olmalıdır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

19'lu imtihan ayetleri içeren suredir. Müşrikleri şaşırtmak müminlerin imanını kuvvetlendirmek için verilen cehennem bekçilerinin sayılarını ihtiva eder.

Hz.MUHAMMED'E TEBLİĞ GÖREVİ ÇAĞRISI

AYETİN OKUNUŞU: 1-)Ya eyyühel müddessir;

KELİMELERİ: Yâ eyyuhâ*el muddessir(u)

KELİME KARŞILIKLARI: Ya ey *peygamberlik) esvabına bürünmüş olan

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey peygamberlik esvabına bürünmüş(1) Muhammed

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Kum feenzir;

KELİMELERİ: Kum * fe * enzir.

KARŞILIKLARI: Ayağa kalk*artık*uyar

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Bu büyük görev için ayağa kalk ve insanları uyar

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve Rabbeke fekebbir;

KELİMELERİ: Ve rabbe-ke * fe * kebbir.

KARŞILIKLARI: Ve rabbini*sadece*yücelt

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Sadece Rabbini yücelt. (Mekke müşriklerine şirk inancının yanlış olduğunu ve onlara, Allah'tan başka kulluk edilmeye lâyık kudret olmadığını anlat)

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve siyabeke fetahhir;

KELİMELERİ: Ve siyâbe-ke * fe * tahhir.

KARŞILIKLARI: Ve esvabını*artık*temiz tut

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Ve sakın peygamberlik vasfını lekeleyecek bir şey yapma(2)

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Verrucze fehcur;

KELİMELERİ: Ve er rucze * fe uhcur.

KARŞILIKLARI: Ve azaptan*uzak dur

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Başta sen şirk gibi azaba neden olacak şeylerden uzak dur

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Ve la temnün testeksir;

KELİMELERİ: Ve lâ temnun * testeksir.

KARŞILIKLARI: Ve iyilik yapma*başımıza kakmak için

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Zorluklar karşısında yılgınlık gösterip yaptıklarını sakın başımıza kakmaya kalkma. Bu iyilik karşılık bekleyerek yapılmaz.

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve liRabbike fasbir;

KELİMELERİ: Ve li * rabbi-ke * fe asbir.

KARŞILIKLARI: Ve için*rabbin*sabırlı ol

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Rabbinin aşkı için sabırlı ol.

TEK TANRI İNANCINA ve MUHAMMED'İN PEYGAMBERLİĞİNE KARŞI ÇIKANLARA MAHŞER GÜNÜ UYARISI

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Feiza nukıre fiynnakur;

KELİMELERİ: Fe * izâ nukıra * fî*en nâkûri.

KARŞILIKLARI: Var ya*üflendiği zaman*içine*sur borusunun

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Sur borusuna üflendiği mahşer günü var ya

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Fezâlike yevmeizin yevmun 'asiyr;

KELİMELERİ: Fe * zâlike * yevme izin * yevmun asîrun.

KARŞILIKLARI: Artık*işte*o mahşer günü*zor gün olacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-İşte o gün müşrikler için çok zorlu bir gün olacak

AYETİN OKUNUŞU: 10-) 'Alelkafiriyne ğayru yesiyr;

KELİMELERİ: Alâ el kâfirîne * gayru * yesîr.

KARŞILIKLARI: kafirler(müşrikler) için*değil*kolay

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Senin peygamberliğini reddeden müşrikler için kıyamet günü çok çetin geçecek. Uyar onları.

Hz.MUHAMMEDE "SİHİRBAZ"; VAHYE "SİHİR" DEYİP PEYGAMBERİ TEHDİT EDEN MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Zerniy ve men halaktu vehıyda;

KELİMELERİ: Zer-nî * ve men * halaktu * vahîdâ.

KARŞILIKLARI: bana bırak*kişiyi*benim yarattığım*o kimseyi

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Ey Muhammed! Benim yarattığım Velid bin Mugire'yi(3) bana bırak. (Cezasını ben vereceğim)

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ve ce'altu lehu malen memduda;

KELİMELERİ: Ve ce'altu * lehu * mâlen * memdûdâ.

KARŞILIKLARI: hem yaptım*onu*mal sahibi*çoğalttım

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Hem mal sahibi yapıp servetini çoğalttım

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Ve beniyne şuhuda;

KELİMELERİ: Ve benîne * şuhûdâ.

KARŞILIKLARI: hem oğullarla*(doldurdum) çevresini

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Hem de sürüyle oğul sahibi yaptım

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ve mehhedtu lehu temhiyda;

KELİMELERİ: Ve mehhedtu * lehu * temhîdâ.

KARŞILIKLARI: Ve geniş imkanlar sağladım*ona*her şeyi bol bol vererek

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Bol nimetler vererek geniş imkanlar sağladım

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Sümme yatme'u en eziyde;

KELİMELERİ: Summe * yatmau * en ezîd.

KARŞILIKLARI: hala*ister*arttırmamı

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Hala arttırmamı istiyor

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Kella innehu kâne liayatiNA 'aniyda;

KELİMELERİ: Kellâ, * inne-hu * kâne * li * âyâti-nâ  * anîdâ.

KARŞILIKLARI: asla*çünkü o*olduğu*için*ayetlerimize*inatçı

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Asla, çünkü o senin Allah'ın tapılacak tek ilah olduğu çağrına şiddetle tepki gösterip hala şirk koşarak bizim ayetlerimizi inkar etmekte inat ediyor

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Seurhikuhu sa'uda;

KELİMELERİ: Se-urhiku-hu * saûdâ.

KARŞILIKLARI: yakında onu süreceğim*dimdik bir yokuşa

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Yakında Velid bin Mugire'yi cehennem ateşi ile döşeli dimdik bir yokuşa süreceğim

AYETİN OKUNUŞU: 18-) İnnehu fekkere vekaddere;

KELİMELERİ: İnne-hu * fekkera * ve kadder.

KARŞILIKLARI: çünkü o*düşündü*ölçtü biçti ve bir karar verdi

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Çünkü o, (Kuran hakkındaki düşünceleri sorulduğunda) düşündü ölçtü biçti ve bir karar verdi

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Fekutile keyfe kaddere;

KELİMELERİ: Fe * kutile * keyfe * kadder.

KARŞILIKLARI: artık*canı çıkasıca*ne biçim*ölçüp biçerek karar verdiyse

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Canı çıkasıca, ne biçim ölçüp biçerek karar verdiyse

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Sümme kutile keyfe kaddere;

KELİMELERİ: Summe * kutile * keyfe * kadder.

KARŞILIKLARI: artık*kendini mahvetti*böyle*ölçüp biçerek karar verdiği için

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Kendini mahvetti bu değerlendirmesi yüzünden

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Sümme nezare;

KELİMELERİ: Summe * nazar.

KARŞILIKLARI: sonra*etrafına bir bakış attı

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Toplaştıkları yerde etrafına bir bakış attı

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Sümme 'abese ve besere;

KELİMELERİ: Summe * abese * ve beser.

KARŞILIKLARI: birden*kaşlarını çatıp*yüzünü ekşiterek

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Birden kaşlarını çatıp yüzünü ekşiterek

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Sümme edbere vestekbere;

KELİMELERİ: Summe * edbera * ve istekber.

KARŞILIKLARI: sonra*arkasına dönüp*büyük bir kibirle

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Arkasını dönüp toplanan müşriklere kibirle;

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Fekale "in hazâ illâ sıhrun yu'ser";

KELİMELERİ: Fe * kâle * in * hâzâ * illâ * sihrun * yu’ser.

KARŞILIKLARI: şimdi*dedi*"muhtemelen*bu*ancak*bir büyü*asırlardır nakledilen"

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-"Muhammed'in söyledikleri asırlardır nakledilen bir büyü ve sihirli sözlerden başka bir şey değildir"

AYETİN OKUNUŞU: 25-) "İn hazâ illâ kavlulbeşer";

KELİMELERİ: "İn * hâzâ * illâ * kavlu*el beşer.

KARŞILIKLARI: "olsa olsa*bu*sadece*sözüdür*bir insan"

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-"Bunlar ilâhi vahiy veya Allah kelamı değil, olsa olsa sıradan bir insanın sözleridir" dedi ve cehennem azabına lâyık oldu.

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Seusliyhi Sekara;

KELİMELERİ: Se uslî-hi * sekar.

KARŞILIKLARI: yakında onu sürükleyip atacağım*sekar'a

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Yakında Velid bin Mugire'yi sürükleyip cayır cayır yanan cehennemin göbeğindeki kızıl ateşe, Sekar'a atacağım

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Ve ma edrake ma Sekar;

KELİMELERİ: Ve mâ edrâ-ke * mâ * sekar.

KARŞILIKLARI: sen nereden bileceksin*nedir*sekar

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-Sekar'ın ne olduğunu sen nereden bileceksin!

AYETİN OKUNUŞU: 28-) La tubkıy ve la tezer;

KELİMELERİ: Lâ tubkî * ve lâ tezer.

KARŞILIKLARI: yakıp tüketir*(etinden) bakiye bırakmaz (ama ölemezsin)

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-Yanıp tükenirsin, etinden et kalmaz ama ölemezsin de..

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Levvahatun lilbeşer;

KELİMELERİ: Levvâhatun * li el beşer.

KARŞILIKLARI: tüm derileri yanıp kavrulur*insanın

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-Ve tüm derilerin kavrulur (o derece korkunç)

AYETİN OKUNUŞU: 30-) 'Aleyha tis'ate 'aşer;

KELİMELERİ: Aleyhâ * tis'ate aşar.

KARŞILIKLARI: başlarında da durur*on dokuz

TÜRKÇE ÖZÜ:

30-Başında da on dokuz görevli muhafız meleğimiz bekleyecek

19 SINAVI

AYETİN OKUNUŞU: 31-) Ve ma ce'alna ashabennari illâ Melaiketen, ve ma ce'alna 'ıddetehüm illâ fitneten lilleziyne keferu liyestekınelleziyne utülKitabe ve yezdadelleziyne amenu iymanen ve la yertabelleziyne utülKitabe velmu’minune ve liyekulelleziyne fiy kulubihim meredun velkafirune mazâ eradAllahu Bihazâ mesela* kezâlike yudillullahu men yeşa'u ve yehdiy men yeşa’* ve ma ya'lemu cunude Rabbike illâ HU* ve ma hiye illâ zikra lilbeşer;

AYETİN;

KELİMELERİ; Ve mâ cealnâ*ashâben en nâri*illâ*melâiketen

KARŞILIKLARI; ve biz kılmadık*ateş ehli/cehennem zebanilerini*(den) başka*meleklerden

MEALİ; Ve biz cehennem bekçiliğine ateş ehli meleklerden başkasını tayin etmedik

KELİMELERİ; ve mâ cealnâ *ıddete-hum*illâ*fitneten*li ellezîyne*keferû

KARŞILIKLARI; ve biz kılmadık*onların sayısını*(den) başka*çelişki çıksın*diye*kâfirlere(müşriklere)

MEALİ; Ve onların sayısını kâfirler(müşrikler) için çelişkiden başka bir şey kılmadık

KELİMELERİ; li*yesteykıne*ellezîne*ûtû*el kitâbe *

KARŞILIKLARI; diye*inansınlar iyice*onlar*verilenler*kitap

MEALİ; kitap verilenler iyice inansınlar diye

KELİMELERİ; ve yezdâde*ellezîne*âmenû * îmânen

KARŞILIKLARI; Ve artsın*onların*iman etmişlerin*imanı

MEALİ; Ve iman etmişlerin imanı artsın

KELİMELERİ; ve lâ yertâbe*ellezîne * ûtû*el kitâbe*ve el mu’minûne,

KARŞILIKLARI; Ve şüpheye düşmesin*onlar*verilen*kitap*müminler

MEALİ; Ve kitap verilen müminler şüpheye düşmesinler

KELİMELERİ; ve li*yekûle*ellezîne*fî kulûbi-him*maradun*ve el kâfirûne *

KARŞILIKLARI; Ve ki*desinler ki*onlar*kalplerinde*hastalık olanlar* ve (ile) kâfirler(müşrikler)

MEALİ; Ve kalplerinde hastalık olanlar ile kâfirler(müşrikler) desinler ki;

KELİMELERİ; "mâzâ*erâde*allâhu*bi hâzâ meselâ(meselen)"

KARŞILIKLARI; neyi*murat etti*allah*bu mevzu ile?

MEALİ; "Allah bu (19) mevzusu ile ne demek istedi?"

KELİMELERİ; kezâlike*yudıllu*allâhu*men**yeşâu*

KARŞILIKLARI; işte böyle*delâlette bırakır*allah*kişiyi*dilediği

MEALİ; işte Allah dilediği kişiyi böyle şaşırtır

KELİMELERİ; ve yehdî*men*yeşâu

KARŞILIKLARI; Ve hidayete erdirir*kişiyi*dilediği

MEALİ; Ve dilediği kişiyi hidayete erdirir

KELİMELERİ; ve mâ ya’lemu*cunûde*rabbi-ke*illâ

KARŞILIKLARI; Ve bilmez*ordusunu*senin rabbin*den başkası

MEALİ; Ve rabbinin ordularını kendisinden başkası bilemez

KELİMELERİ; huve,*ve mâ hiye*illâ*zikrâ*li el beşer

KARŞILIKLARI; o (kur'an)*ve değildir*den başka*bir zikir*beşer için

MEALİ; Ve Kur'an, insanlar için öğütten/rehberden başka bir şey değildir

(İşte bu nedenle vahiy insanlar için uyarıcı bir rehberdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

31-Biz cehennem zebanilerinin hepsini meleklerden tayin ettik. Meleklerin sayısı on dokuz'u da inkarcılar için imtihan vesilesi yaptık ki iman edenler şüpheye düşmesin, kalplerinde hastalık ve nifak olan müşrikler "Acaba Allah bununla ne murad etti" diye sormak zorunda kalsın diye.

-19 sayısını bildirmemiz üzerine müşrikler "Vahiy olduğunu iddia ettiğiniz şeye bakın. Bu ne şimdi..???" diyerek vahyi inkar yoluna sapmışlar fakat Mekke'ye ticaret için gelen Musevilerin "bu sayı bizim kitaplarımızda da var"(4) demeleri üzerine müşrikler şok geçirmiş, iman edenlerin ise ilahi vahye inançları daha fazla artmıştır. İşte Allah isterse adamı böyle şaşırtır dilediğini ise doğru yola sokar. Ordusundaki görevlilerin sayısını Rabbin kendisinden başkası bilemez, yani zebanilerin sayısını Allahtan başkası bilemez.  İşte bunun için vahiy önemli bir rehberdir.

MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 32-) Kella velKameri;

KELİMELERİ: Kellâ * ve*el kameri.

KELİME KARŞILIKLARI: bildikleri gibi değil*ve*ay'a yemin olsun

TÜRKÇE ÖZÜ:

32-Ey Muhammed! Ay'a yemin olsun bildikleri gibi değil

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Velleyli iz edbere;

KELİMELERİ: Ve el leyli * iz edber.

KARŞILIKLARI: ve andolsun geceye*çekip gitmekte olan

TÜRKÇE ÖZÜ:

33-Çekip gitmekte olan geceye

AYETİN OKUNUŞU: 34-) Vessubhı iza esfere;

KELİMELERİ: Ve es subhı * izâ esfer.

KARŞILIKLARI: ve sabaha andolsun* ağarmaya başlayan

TÜRKÇE ÖZÜ:

34-Ağarmaya başlayan sabaha andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 35-) İnneha leıhdelkuber;

KELİMELERİ: İnne-hâ * le * ıhdâ*el kuber.

KARŞILIKLARI: muhakkak ki o (cehennem)*gerçekten*en büyük*musibetlerden birisidir

TÜRKÇE ÖZÜ:

35-Cehennem akıllarından çıkarmamaları gereken en büyük musibetlerden birisidir

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Neziyren lilbeşer;

KELİMELERİ: Nezîran * li*el beşer.

KARŞILIKLARI: uyarı olarak*için*insanlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

36-İnsanlar için bir uyarı olarak

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Limen şae minküm en yetekaddeme ev yeteahhar;

KELİMELERİ: Li * men * şâe * min-kum * en yetekaddeme * ev * yeteahhar.

KARŞLIKLARI: için*kimseler*dileyen*sizden*öne geçmek*veya*geride kalmak

TÜRKÇE ÖZÜ:

37-İçinizden mümin olup ileri gitmek veya müşrik olup geride kalmak isteyenler için

AYETİN OKUNUŞU: 38-) Küllü nefsin Bima kesebet rehiynetun;

KELİMELERİ: Kullu * nefsin * bimâ * kesebet * rehînetun.

KARŞILIKLARI: tüm*nefsler*yaptıkları sebebiyle*karşılığını görmeye*mahkumdur

TÜRKÇE ÖZÜ:

38-Tüm nefsler yaptıklarının karşılığını görmeye mahkumdur

AYETİN OKUNUŞU: 39-) İlla ashabelyemiyn;

KELİMELERİ: İllâ * ashâbe*el yemîn.

KARŞILIKLARI: hariç*tutanlar*allah'a ettikleri yeminleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

39-Allah'a verdikleri sözleri tutanlar hariç

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Fiy cennatin, yetesaelun;

KELİMELERİ: Fî * cennâtin, * yetesâelûn.

KARŞILIKLARI: içinden*cennetlerin*soracaklar

TÜRKÇE ÖZÜ:

40-Allah'a verdikleri sözleri tutanlar bulundukları cennetten soracak

AYETİN OKUNUŞU: 41-) 'Anilmücrimiyne;

KELİMELERİ: Ani*el mucrimîn.

KARŞILIKLARI: dan*suçlular

TÜRKÇE ÖZÜ:

41-Cehennemdeki suçlulara

AYETİN OKUNUŞU: 42-) Ma selekeküm fiy Sekar;

KELİMELERİ: Mâ * seleke-kum * fî sekar.

KARŞILIKLARI: nedir*sizi sürkleyen*cehennemim kızıl ateşine

TÜRKÇE ÖZÜ:

42-"Sizi cehennemin kızıl ateşine sürükleyen şey nedir.?"

AYETİN OKUNUŞU: 43-) Kalu lem nekü minelmusalliyn;

KELİMELERİ: Kâlû * lem neku * min el musallîn.

KARŞILIKLARI: diyecekler*biz olamadık*namaz kılanlardan

TÜRKÇE ÖZÜ:

43-"Biz namaz kılanlardan olamadık" diyecekler

AYETİN OKUNUŞU: 44-) Ve lem nekü nut'ımulmiskiyn;

KELİMELERİ: Ve lem neku * nut’ımu*el miskîn.

KARŞILIKLARI: ve biz olamadık*doyuranlardan*yoksulları

TÜRKÇE ÖZÜ:

44-Ve "Biz yoksulları doyurmadık"

AYETİN OKUNUŞU: 45-) Ve künna nehudu me'alhaidıyn;

KELİMELERİ: Ve kunnâ * nehûdu * mea*el hâidîn.

KARŞILIKLARI: ve biz olduk*batıla/şirke inananlarla*beraber*batıla/şirke dalanlardan

TÜRKÇE ÖZÜ:

45-Ve "Biz batıla/şirke inananlarla batıla/şirke dalıyorduk"

AYETİN OKUNUŞU: 46-) Ve künna nukezzibu Biyevmiddiyn;

KELİMELERİ: Ve kunnâ * nukezzibu * bi yevmi*ed dîn.

KARŞILIKLARI: ve biz olduk*yalanlayanlardan*gününü*din

TÜRKÇE ÖZÜ:

46-Ve "Hesap gününü yalanlıyorduk"

AYETİN OKUNUŞU: 47-) Hatta etanelyakıyn;

KELİMELERİ: Hattâ * etâ-nâ*el yakîn.

KARŞILIKLARI: kadar*bize (ölüm) gelinceye*yakın

TÜRKÇE ÖZÜ:

47-Ölüm gelip bize çatıncaya kadar.

AYETİN OKUNUŞU: 48-) Fema tenfe'uhüm şefa'atüşşafi'ıyn;

KELİMELERİ: Fe * mâ tenfeu-hum * şefâatu*eş şâfiîn.

KARŞILIKLARI: o zaman*fayda sağlamayacak*şefaatçi (putları)*şefaat umdukları

TÜRKÇE ÖZÜ:

48-Şimdi şefaat umdukları putlar o zaman onlara fayda sağlamayacak.

AYETİN OKUNUŞU: 49-) Fema lehüm 'anittezkireti mu'ridıyn;

KELİMELERİ: Fe * mâ * lehum * ani et tezkirati * mu’rıdîn.

KARŞILIKLARI: buna rağmen*ne oluyor*onlara(müşriklere)*öğütlerimizden*yüz çeviriyorlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

49-Buna rağmen müşriklere ne oluyor da öğütlerimizi reddediyorlar

AYETİN OKUNUŞU: 50-) Keennehüm hümurun müstenfiretun;

KELİMELERİ: Ke enne-hum * humurun * mustenfiratun.

KARŞILIKLARI: sanki onlar*yaban eşekleri*ürkmüş

TÜRKÇE ÖZÜ:

50-Sanki ürkmüş yaban eşekleri gibiler

AYETİN OKUNUŞU: 51-) Ferret min kasveretin;

KELİMELERİ: Ferrat * min kasveratin.

KARŞILIKLARI: kaçan*aslandan

TÜRKÇE ÖZÜ:

51-Aslandan korkup kaçan

AYETİN OKUNUŞU: 52-) Bel yüriydü küllümriin minhüm en yu'ta suhufen

muneşşereten;

KELİMELERİ:  Bel * yurîdu * kullu*imriin * min-hum * en yu’tâ * suhufen * muneşşeraten.

KARŞILIKLARI: anlaşıldığı kadarıyla*sanıyor*bütün hepsi*adamların*onların*gelecek*sahifeler*basılı

TÜRKÇE ÖZÜ:

52-Anlaşıldığı kadarıyla onlar vahyi anlatman yerine (peygamberliğini kanıtlaman için) yazılıp yayınlanmış hazır bir kitabın gökten ineceğini sanıyorlar(5)

AYETİN OKUNUŞU: 53-) Kella* bella yehafunel'ahırete;

KELİMELERİ: Kellâ, * bel * lâ yuhâfûne*el âhıraten.

KARŞILIKLARI: anlaşıldığı kadarıyla*bilâkis*korkmuyorlar*ahiretten

TÜRKÇE ÖZÜ:

53-Ama tavırlarından görüldüğü üzere asıl dertleri bu değil. Onların ahiret korkuları yok

AYETİN OKUNUŞU: 54-) Kella innehu tezkiretun;

KELİMELERİ: Kellâ * innehu * tezkiratun.

KARŞILIKLARI: bilsinler ki*gerçekten o (kur'an)*bir rehberdir

TÜRKÇE ÖZÜ:

54-Bilsinler ki Kur'an (müşriklerin iddia ettiği gibi beşer sözü veya sihir değil(6)) öğüt ve rehberlik içeren Allah tarafından gönderilmiş bir vahiydir.

AYETİN OKUNUŞU: 55-) Femen şae zekerehu;

KELİMELERİ: Fe * men * şâe * zekere-hu.

KARŞILIKLARI: artık*kim*dilerse*o öğütleri alır

TÜRKÇE ÖZÜ:

55-Dileyen kimse o öğütleri alır

AYETİN OKUNUŞU: 56-) Ve ma yezkûrune illâ en yeşaAllah* HUve ehlüttakva ve ehlülmağfireh;

KELİMELERİ: Ve mâ yezkurûne * illâ * en yeşâe allâhu, * huve * ehlu*et takvâ

*  ve ehlu*el magfirati.

KARŞILIKLARI: ve öğüdü alamaz*(den) başkası*allah'ın dilediğinden*o (öğüdü alacak olan)*ehlidir*takva*ve sahibidir*mağrifet

TÜRKÇE ÖZÜ:

56-Bu vahye, Allah'ın tapılacak tek ilah olduğuna ve ahirete inanıp kendini Allah'a teslim etmeyen bu öğüdü alamaz. Allah'ın öğüt almasını sağlayacağı kimse öğüdü almaya ehil olmak için günahtan sakınan ve günahları sevaba çevrilecek olanlardır. Dileyen bu öğüde kulak verip gereğini yaparak günahlardan sakınıp tüm günahlarını sevaba çevirir, dileyen gerisini kendisi bilir.

(1) bkz.İkrime, Taberi

(2) bkz.Razi

(3) bkz.Taberi

(4) (bkz. Rabbi Judah, ''Studies in Jewish Mysticism'')

(5) bkz.Enam 7, İsra 93 ve Zemahşeri

(6) bkz.Taberi

Velid bin Mugire kimdir? : El Vahid - Muhammed peygamberin ve tek tanrı inancının azılı düşmanlarından biri. Bu da ağzına içki dahi sürmeyip Kabe örtüsünü iki yılda bir yenileyecek derecede inançlı müşriklerdendir. Kuran'a içi ısınmış fakat sosyal statüsünü tehlikeye atmamak için müşriklerin baskılarına dayanamayıp kabullenememiş şirk dinine geri dönmüştür. (Necm: 53/33-34-35-36-37)

Ünlü komutan Halid bin Velid çocuklarından birisidir.

KURAN -3- (111) TEBBET / MESED SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

5 Ayet - /Abduluzza bin Abdulmuttalip (Ebu Leheb)'i rezil etmek için yollanmıştır/

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Tebbet yeda ebiy lehebin ve tebbe;

KELİMELERİ: Tebbet*yedâ*ebî lehebin*ve*tebbe

KELİME KARŞILIKLARI: kurusun*iki eli*ebu leheb'in*ve*kuruyacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Elleri kurusun Ebu Leheb'in. Kuruyacak...

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ma ağna’anhü malühu ve ma keseb;

KELİMELERİ: Mâ agnâ an-hu*mâlu-hu*ve*mâ*keseb

KARŞILIKLARI: ona fayda sağlamayacak*malları*ve*şeyler*kazandığı

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Malı mülkü ve (bu dünyada) kazandığı şeyler ona bir fayda sağlamayacak

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Seyasla naren zate leheb;

KELİMELERİ: Se-yaslâ*nâran*zâte leheb

KARŞILIKLARI: atılacak*ateşe*alev alev

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-(Elçimiz Muhammed'e yaptıkları için(1)) Alev alev yanan bir ateşe atılacak

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Vemraetüh* hammaletel hatab

KELİMELERİ: Ve imraetu-hu*hammâlete*el hatab

KARŞILIKLARI: ve onun karısı*taşıyan*odununu

TÜRKÇE ÖZÜ.

4-Ve (fitneye) onun odununu taşıyan karısı da

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Fiy ciydiha hablün min mesed;

KELİMELERİ: Fî cîdi-hâ*hablun*min mesed

KARŞILIKLARI: onun boynuna taklacak*ip*bükülmüş liften

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Hurma liflerinden örülmüş bir ip boynuna geçirilip (sürüklenerek)

(1) bkz.İbn Kesir

Ebu Leheb kimdir? : Abduluzza bin Abdulmuttalip - Ebu Leheb/Ateşin babası lakabıdır. Muhammed peygamberin amcalarından biridir. Çok eziyet etmiş ve sürekli aleyhine çalışmıştır.

KURAN -4- (81) TEKVİR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Tekvir: dürmek/buruşturup atmak

29 Ayet /Müşrikleri dehşete düşürecek kıyamet anlatımları ve Kuran'ı getiren Cebrail/

Muhammed peygamberin cinlerle irtibat kurduğunu iddia edip mecnunlarla bir tutan ve ona vahiy geldiğini kabul etmeyip çeşitli iftiralar ve alaylar ile saldıran Mekke müşriklerine kıyamet uyarıları yapılarak Kuran'ın ilahi vahiy olduğunu anlatır

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

GÜNAHKARLARIN MAHŞER GÜNÜ YAŞAYACAKLARI

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İzeşŞemsü küvviret;

KELİMELERİ: iza*eş şemsu*küvviret(tekvir)

KELİME KARŞILIKLARI: atıldığı zaman*güneş*buruşturulup

TÜRKÇE ÖZÜ;

1-Güneş buruşturulup atıldığı zaman

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve izennücumünkederet;

KELİMELERİ: ve iza*en nucumu*inkederat

KARŞILIKLARI: ve zaman*yıldızlar*solduğu

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Ve yıldızlar solduğu zaman

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve izelcibalu süyyiret;

KELİMELERİ: Ve iza*el cibâlu*suyyiret

KARŞILIKLARI: Ve zaman*dağlar*yürütüldüğü

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Ve dağlar yürütüldüğü zaman

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve izel'ışaru 'uttılet;

KELİMELERİ: Ve iza*el işaru*uttılet

KARŞILIKLARI: Ve zaman* hamile develerin bile*başıboş bırakılıp terkedildiği

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve hamile develerin bile başıboş bırakılıp terkedildiği zaman

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve izelvuhuşu huşiret;

KELİMELERİ: Ve iza*el vuhûşu*huşiret

KARŞILIKLARI: Ve zaman*vahşi hayvanların*korku ile bir araya toplandığı

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ve vahşi hayvanların bile korkudan bir araya toplaştığı zaman

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Ve izelbiharu sücciret;

KELİMELERİ: Ve iza*el bihâru*succiret

KARŞILIKLARI: Ve zaman*denizler*tutuştuğu

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Ve denizler tutuştuğu zaman

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve izennüfusu züvvicet;

KELİMELERİ: Ve iza*en nufûsu*zuvvicet

KARŞILIKLARI: Ve zaman*nefsler*eşleştirildiği zaman

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Ve ruhlar bedenlerle buluştuğu zaman

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve izelmev'udetu süilet;

KELİMELERİ: Ve iza*el mev'udetu*suilet

KARŞILIKLARI: Ve zaman*diri diri toprağa gömülen kız çocuklarına*sorulduğu

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Ve diri diri toprağa gömülen kız çocuklarına sorulduğunda

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Bieyyi zenbin kutilet;

KELİMELERİ: bi*eyyi*zenbin*kutilet

KARŞILIKLARI: için*hangi*günahları*katledildikleri

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Hangi günahları için katledildikleri

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve izessuhufu nuşiret;

KELİMELERİ: Ve iza*es suhufu*nuşiret

KARŞILIKLARI: Ve zaman*sayfalar*açıldığı

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Ve amel defterlerinin sayfaları tek tek açılmaya başladığı zaman

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Ve izesSema'u küşitat;

KELİMELERİ: Ve iza*es semâu*kuşitat

KARŞILIKLARI: Ve zaman*gökyüzü*sıyrılıp alındığı

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Ve gökyüzü sıyrılıp alındığı zaman

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ve izelcahıymu su' (ğğ) 'ıret;

KELİMELERİ: Ve iza*el cahimu*su(ğğ)ırat

KARŞILIKLARI: Ve o zaman*cehennem ateşi*şiddetlendirilecek

TÜRKÇE ÖZÜ;

12-O zaman cehennem ateşi şiddetlendirilecek

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Ve izelcennetü üzlifet;

KELİMELERİ: Ve izâl cennetu uzlifet.

KARŞILIKLARI: Ve o zaman*cennet*yakınlaştırılacak

TÜRKÇE ÖZÜ;

13-Cennet yakınlaştırılacak

AYETİN OKUNUŞU: 14-) 'Alimet nefsün ma ahdaret;

KELİMELERİ: alimet*nefsun*mâ*ahdaret

KARŞILIKLARI: bilip öğrenecek*nefsleriniz*ne*hazırlandığını

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-İşte o gün herkes kendisi için ne hazırlanmış olduğunu görecek.

---Kıyamet günü amel defterleriniz açılacak, malınızın mülkünüzün hiç bir değeri kalmayacak. Hatta o üzerine titrediğiniz hamile develerinizi bile gözünüz görmeyecek. Diri diri toprağa gömerek öldürdüğünüz küçük kızlar

başta olmak üzere işlediğiniz tüm günahların hesabını verecek bedelini ödeyeceksiniz. Ve işte o gün, kendinizi doğru yolda görüp elçimizi yalanlamanızın ne kadar yanlış olduğunu iş işten geçtikten sonra anlayacaksınız---

MÜŞRİKLERİN KURAN'IN CİNLERDEN/ŞEYTANDAN ALINDIĞI İDDİASINA KARŞILIK

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Fela uksimu Bilhunnesi;

KELİMELERİ: fe#lâ*uksimu*bi el hunnesi (hunneskünnes)(1)

KARŞILIKLARI: Başka söze gerek yok*and olsun*akıp akıp gündüz gözden kaybolup gece tekrar görünerek gidip gelen şu yıldızlara

TÜRKÇE ÖZÜ;

15-Başka söze gerek yok, güneş'in sıcağından korunmak için usulca gölgeliğe çekilen yaban geyikleri gibi(2) ,akıp akıp gündüz gözden kaybolup gece tekrar görünerek gidip gelen şu yıldızlara andolsun.

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Elcevarilkünnesi;

KELİMELERİ: el cevâri*el kunnesi (hunneskünnes)(1)

KARŞILIKLARI: dolaşıp dolaşıp*toplu halde yuvalarına gidenlerine

TÜRKÇE ÖZÜ;

16-Dolaşıp dolaşıp toplu halde yuvasına giren yıldızlara

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Velleyli iza 'as'ase;

KELİMELERİ: ve el leyli*iza*as ase

KARŞILIKLARI: ve geceye*zaman*kararmaya başladığı

TÜRKÇE ÖZÜ;

17-Ve kararmaya başlayan geceye

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Vessubhı iza teneffese;

KELİMELERİ: ve es subhı*iza*teneffese

KARŞILIKLARI: ve sabaha*zaman*ağarmaya başlayan

TÜRKÇE ÖZÜ;

18-Ve ağarmaya başlayan sabaha (yemin olsun)

AYETİN OKUNUŞU: 19-) İnnehu lekavlu Rasûlin keriym;

KELİMELERİ: inne-hu*le kavlu*resûlin*kerim

KARŞILIKLARI: muhakkak ki o*sözüdür*bir resul*kerimin

TÜRKÇE ÖZÜ;

19-Muhakkak ki Kuran Cebrail (3) kerim resulün getirdiği bir sözdür

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Ziy kuvvetin 'ınde ziyl'arşi mekiyn;

KELİMELERİ: zi*kuvvetin*inde*zi*el arşi*mekinin

KARŞILIKLARI: sahibidir*katında*sahibinin*arşın*yüksek bir makam ve şeref

TÜRKÇE ÖZÜ;

20-Cebrail yüce arşın sahibinin katında yüksek bir makam ve şeref sahibidir

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Muta'ın semme emiyn;

KELİMELERİ: mutâin*semme*eminin

KARŞILIKLARI: itaat edilen*orada*güvenilir

TÜRKÇE ÖZÜ;

21-Orada itaat edilen güvenilir birisidir

---Bu muazzam kainatı var eden ilahi kudret, Kuran'ı melekleri arasında özel saygın ve itibarlı bir yeri olan Cebrail aracılığı ile iletmektedir.---

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Ve ma sahıbuküm Bimecnun;

KELİMELERİ: ve*mâ*sâhibi-kum*bi mecn'unin

KARŞILIKLARI: ve*değildir*dostunuz*bir mecnun

TÜRKÇE ÖZÜ;

22-Ve doğru yola gelmeniz için size sahip çıkmaya çalışan dostunuz Muhammed bir mecnun değildir

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Ve lekad reahu Bil'ufukılmübiyn;

KELİMELERİ: ve lekad*reâ-hu*bi el ufuki*el mubini

KARŞILIKLARI: ve andolsun*onu gördü*ufukta*apaçık

TÜRKÇE ÖZÜ;

23-Ve andolsun Muhammed Cebrail'i ufukta apaçık gördü

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Ve ma huve 'alelğaybi Bidaniyn;

KELİMELERİ: ve mâ*huve*alâ el gaybi*bi daninin

KARŞILIKLARI. ve değil*o*gaybdan vahyolunanları*saklayan

TÜRKÇE ÖZÜ;

24-Ve Muhammed akıl ve beş duyu ile algılanamayacak alemimizden gelen bilgileri saklamadan gizlemeden çekinmeden sizlere aktarıyor

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Ve ma huve Bikavli şeytanin raciym;

KELİMELERİ: ve mâ*huve*bi kavli*şeytânin*racimin

KARŞILIKLARI: ve değilidir*o*sözü*şeytanın*taşlanmış

TÜRKÇE ÖZÜ;

25-Ve Kuran taşlanmış şeytanın sözü değildir

---Kuran iddia ettiğiniz gibi cinlerin veya taşlanarak kovulmuş şeytanın sözü değildir. Ve doğru yola gelmeniz için sizlere sahip çıkmaya çalışıp sizi sürekli Kuran ile uyaran Muhammed deli değildir. Muhammed Cebraili gözleri ile gördü ve bizlerin Cebaril aracılığı ile gönderdiği vahyi eksiksiz sizlere aktarmaya çalışıyor.---

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Feeyne tezhebun;

KELİMELERİ: fe*eyne*tezhebun

KARŞILIKLARI: hal böyleyken*ne yapmaya*çalışıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

26-Hal böyleyken siz ne yapmaya çalışıyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 27-) İn huve illâ zikrun lil'alemiyn;

KELİMELERİ: in huvve*illa*zikrun*li*el alemine

KARŞILIKLARI: ancak o (Kur'an)*rakipsiz*bir öğüttür*için*bütün alemler

TÜRKÇE ÖZÜ;

27-Kuran bütün alemler için rakipsiz bir öğüttür

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Limen şae minküm en yestekıym;

KELİMELERİ: li*men*şâe*min-kum*en yestekim

KARŞILIKLARI: için*her kimse*dileyen*sizden*doğru yola girmek

TÜRKÇE ÖZÜ;

28-İçinizden doğru yola girmek isteyenleriniz için

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Ve ma teşaune illâ en yeşaAllahu Rabbül'alemiyn;

KELİMELERİ: ve mâ teşâûne*illâ*en yeşâe allâhu*rabbu (el alemin)

KARŞILIKLARI: siz hiç bir şey yapamazsınız*olmadıkça*allah'ın dilemesi*alemlerin rabbi

TÜRKÇE ÖZÜ;

29-Alemlerin Rabbi olan Allah dilemedikçe siz hiç bir şey yapamazsınız.

---Kur'an ilâhi bir lutuf olduğu gibi, sizin ondan gerekli öğütleri almayı istemeniz dahi, bütün varlıkların yaratıcısı ve sahibi olan Allah tarafından sizlere bahşedilen iradeniz sayesinde olacaktır. (4)---

(1) bkz.hunneskünnes: Hunnes, Hanis'in; Künnes de Kanis'in çoğuludur. Kanis, süpüren manasınadır. Umumiyetle, akıp akıp yuvalarına giden veya aynı yollarında gidip gelen yıldızlar demektir. Bazılarınca gündüz gaib, gece zahir olan yıldızlara denir. Ekseriyetle yedi seyyar yıldızlara denmiştir. (Zuhal, Müşteri, Merih, Zühre, Utarid, Uranüs, Neptün) (Osmanlıca'da yazılışı: hunnes-künnes)

(2) bkz.Zemahşeri, Razi, Abduh

(3) Elçinin sözünden kasıt,  onu getirenin sözüdür. Âyetleri Peygambere getiren Cebrail’dir. “Görebildiklerinize ve göremediklerinize yemin ederim ki, Kur’ân şerefli bir elçinin (Cebrail’in) sözüdür. O, bir şairin sözü değildir; ne az inanıyorsunuz! O bir kâhinin sözü de değildir; ne kadar az düşünüyorsunuz! Kur’an, âlemlerin Rabbinden indirilmedir. Eğer o (Muhammed), bize karşı, bazı sözler uydursaydı, onu kuvvetle yakalardık, sonra onun şah damarını koparırdık. Hiçbiriniz de onu koruyamazdınız.” (Hakka 69/38-47)

(4) bkz.Muhammed Abduh, "Cüz'ü Amme"

KURAN -5- (87) A'LA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

A'la: en yüce

19 Ayet /Tapılacak tek ilah Allahtır ve bu uyarılar size İbrahim ve Musa ile de gönderildi/

Muhammed peygambere kararlılık tavsiyesinde bulunup müşriklere uyarılar yapar

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

TEK TANRI/TEVHİD İNANCI

AYETİN OKUNUŞU; 1-) Sebbihisme Rabbikel'A'la;

KELİMELERİ: Sebbihı*isme*rabbike*el a’lâ

KELİME KARŞILIKLARI: yücelterek an*ismini*rabbinin*yüce

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-Rabbinin yüce ismini an ve daha yücelt

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Elleziy haleka fesevva;

KELİMELERİ: Ellezî*halaka*fe*sevvâ

KARŞILIKLARI: o ki*yarattı*sonra*düzenledi

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Bütün bu alemi yaratıp bu düzeni kuran

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Velleziy kaddere feheda;

KELİMELERİ: Ve ellezî*kaddera*fe*hedâ

KARŞILIKLARI: ve  o ki*ölçüp biçip bir karar verdi*sonra*doğru yolu gösterdi

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Kuralları belirleyip doğru yolu gösteren Allah'tır

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Velleziy ahrecelmer'a;

KELİMELERİ: Ve ellezî*ahrace*el mer'â

KARŞILIKLARI: ve o ki*fışkırttı*meralar

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve yerden yeşillikleri fışkırtan da Allah'tır

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Fece'alehu ğusaen ahva;

KELİMELERİ: Fe*ceale-hu*gusâen*ahvâ

KARŞILIKLARI: sonra*haline getirdi*atık*çürümüş

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ardından onları çürümüş atık haline getiren de

---Bütün bu alemi yaratıp bu muhteşem kâinat düzenini kuran, tüm kuralları belirleyip doğru yolu gösteren Allah'tır. Canlıların hayatlarını sürdürebilmesi için yağmur sularıyla kupkuru toprağı canlandırıp bin bir türlü bitkinin fışkırmasını ve daha sonra yarattıklarının çürüyüp tekrar toprağa karışmasını sağlayan da sadece Allahtır. O'ndan başka tapılacak ilah yoktur. Ona ortak koşmayın, sadece onun ismini yüceltin ve sadece ona kulluk edin---

MUHAMMED PEYGAMBERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Senukriüke fela tensa;

KELİMELERİ: Se-nukriu-ke*fe*lâ tensâ

KARŞILIKLARI: Biz sana öğreteceğiz (Kur'an'ı)*bundan sonra*sen ihmal etmeyeceksin

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Bundan sonra biz sana Kuran'ı öğreteceğiz sen de ihmal etmeyeceksin

AYETİN OKUNUŞU: 7-) İlla maşaAllah* inneHu ya'lemulcehre ve ma yahfa;

KELİMELERİ: İllâ*mâ şâe allâh*inne-hu*ya’lemu*el cehra*ve mâ*yahfâ

KARŞILIKLARI: şüphessiz*bu allah'ın dileği şey*şüphesiz*bilir*açık olanı da*ve şeyleri*gizli olan

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Bu Allah'ın istediği şeydir ve şüphesiz o açık olanı da bilir gizli olan şeyleri de

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve nüyessirüke lilyüsra;

KELİMELERİ: Ve nuyessiru-ke*li el yusrâ

KARŞILIKLARI: ve sana kolaylıklar sağlayacağız*yeni gayeni en kolay şekilde gerçekleştirmen için

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Ve  yeni gayeni en rahat şekilde gerçekleştirmen için sana her türlü kolaylığı sağlayacağız.

---Ey elçimiz Muhammed! Bundan gayrı biz sana Kur'an'ı vahyedeceğiz sen de tebliğ etmeyi ihmal etmeyeceksin. Bu Allah'ın emridir. Eğer vahyi uygulama veya tebliğ konusunda bir eksikliğin olursa da bundan mutlaka haberimiz olur. Bu uğurda karşılaşacağın zorluklardan çekinme, zira biz yeni gayeni en rahat şekilde gerçekleştirmen için sana her türlü kolaylığı sağlayacağız.---

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Fezekkir in nefe'atizzikra;

KELİMELERİ: Fe*zekkir*in*nefeati*ez zikrâ

KARŞILIKLARI: o halde*öğüt ver*eğer*fayda verecekse*öğüt

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-O halde "tapılacak tek ilah Allah'tır" öğüdünü tebliğ etmeye devam et

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Seyezzekkerü men yahşa;

KELİMELERİ: Se-yezzekkeru*men*yahşâ

KARŞILIKLARI: tezekkür edecektir*kimseler*gönlü allah sevgisiyle dolan

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Gönlü Allah sevgisi ile dolanlar şirkten vazgeçip tek tanrı inancına kavuşacaktır.

---O halde "Tapılacak tek tanrı Allah'tır, vahyi ise Kuran'dır" öğüdünü tebliğ etmeye devam et Ey Muhammed. Gönlü Allah sevgisi ile dolanlar öğüdüne kulak vererek şirkten vazgeçip tek tanrı inancına kavuşacak ve hem öbür dünyasını hem mahşer gününü kurtarmak için tevhide yönelecektir---

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Ve yetecennebühel'eşka;

KELİMELERİ: Ve yetecennebu-hâ*el eşkâ

KARŞILIKLARI: öğüt almaktan kaçınacak*bir takım bedbahtlar

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Bir takım bedbahtlar öğüt almaktan kaçınacak

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Elleziy yaslennarelkübra;

KELİMELERİ: Ellezî*yaslâ*en nâra*el kubrâ

KARŞILIKLARI: ki onlar*atılacak*ateşe*en büyük

TÜRKÇE ÖZÜ;

12-ki o şakiler alev alev ateşe atılacak

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Sümme la yemutü fiyha ve la yahya;

KELİMELERİ: Summe*lâ yemûtu*fî-hâ ve*lâ yahyâ

KARŞILIKLARI: sonra*ölemeyecek*onun içinde*ama hayat da bulamayacaklar

TÜRKÇE ÖZÜ;

13-O atıldıkları ateşin içinde ölemeyecek ama hayat da bulamayacaklar

---Ey Muhammed; Sana aşırı düşmanlık gösteren Velid bin Mugire ve Utbe bin

Rebia gibi (1) azılı  müşrikler ilahi mesajı almaktan kaçınacak ve senin tebliğlerini reddedecekler. Bu davranışlarının karşılığında onları büyük cehennem ateşin içine atacağız. Orada ölmek için kıvranacak fakat ölemeyecekler---

MÜŞRİKLERE UYARILAR

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Kad efleha men tezekkâ;

KELİMELERİ: Kad*efleha*men*tezekkâ

KARŞILIKLARI: erecekler*kurtuluşa*kimseler*şirkten arınan

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-Şirkten arınanlar kurtuluşa erecekler

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Ve zekeresme Rabbihi fesalla;

KELİMELERİ: Ve zekere isme*rabbi-hî*fe*sallâ

KARŞILIKLARI: ve adını anıp*rabbinin*ve de*hiç aklından çıkarmayanlar

TÜRKÇE ÖZÜ;

15-Ve Rabbinin adını anıp hiç aklından çıkarmayanlar

---Şirkten arınarak sürekli Rabbinin adını anıp ibadet ederek Allah'ın tapılacak tek ilah olduğuna iman edenler kurtuluşa erip cennet ile ödüllendirileceklerdir--

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Bel tü'sirunelhayateddünya;

KELİMELERİ: Bel*tu’sırûne*el hayâte*ed dunyâ

KARŞILIKLARI: ne var ki*üstün tutuyorsunuz*hayatını*dünyanın

TÜRKÇE ÖZÜ;

16-Ne var ki siz müşrikler dünya hayatını üstün tutuyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Vel'ahıretü hayrun ve ebka;

KELİMELERİ: Ve el âhıratu*hayrun*ve ebkâ

KARŞILIKLARI: halbuki ahiret hayatı*daha hayırlı*önemli kıymetli ve kalıcıdır

TÜRKÇE ÖZÜ;

17-Halbuki ahiret hayatı daha önemli kıymetli ve kalıcıdır

---Bu dünya hayatı ve nimetleri geçici olmasına rağmen müşrikler malını mülkünü koruma derdine düşüp ahiret hayatının nimetlerini tepmeyi tercih ediyor. Halbuki iman ettikleri takdirde elde edecekleri ahiret hayatı muazzam ve kalıcıdır---

KURAN'I ÖNCEKİ VAHİY ERBABI İLE TASDİK ETME

AYETİN OKUNUŞU: 18-) İnne hazâ lefissuhufil'ula;

KELİMELERİ: İnne*hâzâ*le*fî es suhufî*el ûlâ

KARŞILIKLARI: muhakkak*bunlar*elbette*sayfalarda var*önceki

TÜRKÇE ÖZÜ;

18-Bunlar önceki peygamberlere vahyedilen kitapların sayfalarında da var

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Suhufi İbrahiyme ve Musa;

KELİMELERİ: Suhufi*ibrâhîme*ve mûsâ

KARŞILIKLARI: sayfalarında*ibrahim*ve musa'ya verilen

TÜRKÇE ÖZÜ;

19-İbrahim ve Musa'ya verilen kitapların sayfalarında

---Elçimiz Muhammed'in size bildirdiği bu Kur'an'ın içindekiler, sizlere daha önce gönderdiğimiz elçilerimiz İbrahim Musa vs gibi diğer peygamberlere gönderilen kitaplarda da var. Bu tevhit mesajı Muhammed'in kendi uydurması değil öncekiler gibi Allah'ın vahyidir---

(1) bkz.Zemahşeri

KURAN -6- (92) LEYL SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Leyl: gece

21 Ayet /Malını mülkünü Allah yolunda harcayan müminler cehennem ateşinden korunacaktır/

İlahi düzene vurgu yaparak müşriklerle müminler arasındaki farkları ahiret karşılıkları ile ortaya koyar. Rivayete göre yoksul müminlere yardım eden Hz.Ebu Bekir ile yoksula yardım etmeyen müşrik Ümeyye b. Halef hakkında vahyedilmiştir

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MÜMİN MÜŞRİK FARKI İLE GÖRECEKLERİ KARŞILIKLAR

AYETİN OKUNUŞU; 1-) Velleyli iza yağşa;

KELİMELERİ; Ve*el leyli*izâ*yagşâ

KELİME KARŞILIKLARI; andolsun*geceye*an'a*örtündüğü

TÜRKÇE ÖZÜ;

1-Andolsun gecenin karanlığa bürünen anına

AYETİN OKUNUŞU; 2-) Vennehari iza tecella;

KELİMELERİ; Ve en nehâri*izâ*tecellâ

KARŞILIKLARI; ve gündüze*an'a*parıldayıp aydınlandığı

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Ve ardından parıl parıl aydınlanıp gündüze döneceği an'a

AYETİN OKUNUŞU; 3-) Ve ma halekazzekere vel'ünsa;

KELİMELERİ; Ve mâ*halâka*ez zekera*ve el unsâ

KARŞILIKLARI; Ve şeyleri*yaradana*erkek*ve dişiyi

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Ve erkeği ve dişiyi yaradana andolsun

AYETİN OKUNUŞU; 4-) İnne sa'yeküm leşetta;

KELİMELERİ; İnne*sa’ye-kum*le*şettâ

KARŞILIKLARI; muhakkak ki*yaklaşımlarınız*elbette*farklı farklıdır

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Muhakkak ki hepinizin vahye karşı yaklaşımı birbirinden çok farklı

AYETİN OKUNUŞU; 5-) Feemma men a'ta vetteka;

KELİMELERİ; Fe emmâ*men*a’tâ*ve ettekâ

KARŞILIKLARI; fakat*kim*verirse*ve takva sahibi olursa

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Kim malını mülkünü vahiy yolunda harcar ve ilâhi emirlere uygun yaşarsa

AYETİN OKUNUŞU; 6-) Ve saddeka Bilhüsna;

KELİMELERİ; Ve saddeka*bil husnâ(1)

KARŞILIKLARI; ve tasdik ederse*allah hakikatinin güzelliğini

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Ve Allah hakikatinin güzelliğini tasdik edip tevhide iman ederse

AYETİN OKUNUŞU; 7-) Fesenüyessiruhu lilyüsra;

KELİMELERİ; Fe*se-nuyessiru-hu*li*el yusrâ

KARŞILIKLARI; o takdirde*biz onlara kolaylaştıracağız*için*en kolay şey

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Biz onlar için her şeyi kolaylaştırıp cennet yolunu açacak ve onları en güzel şekilde ödüllendireceğiz

AYETİN OKUNUŞU; 8-) Ve emma men bahıle vestağna;

KELİMELERİ; Ve emmâ*men*bahıle*ve istagnâ

KARŞILIKLARI; Ve fakat*kim*cimrilik edip*kendini müstağni görürse

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Fakat kim cimrilik edip kendini dev aynasında görürse

AYETİN OKUNUŞU; 9-) Ve kezzebe Bilhüsna;

KELİMELERİ; Ve kezzebe*bi el husnâ

KARŞILIKLARI; Ve yalanlarlarsa*allah hakikatinin güzelliğini

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Ve Allah hakikatinin güzelliğini yalanlarsa

AYETİN OKUNUŞU; 10-) Fesenüyessiruhu lil'usra;

KELİMELERİ; Fe*se-nuyessiru-hu*li*el usrâ

KARŞILIKLARI; o takdirde*onlara da kolaylaştıracağız*için*zor olan

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-O takdirde onların yollarını da zorlaştırıp cehenneme atacağız

AYETİN OKUNUŞU; 11-) Ve ma yuğniy 'anhu maluhu iza teredda;

KELİMELERİ; Ve ma yuğniy 'an-hu*malu-hu*iza*teredda;

KARŞILIKLARI; ve onlara fayda sağlamayacak*malı*zaman*yuvarlandığı

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Ve cehenneme yuvarlanırken mal ve mülklerinin onlara hiç bir faydası olmayacak

---Hepinizin vahye ve Allah'ın tapılacak tek ilah olduğu inancına karşı yaklaşımı farklı ama muhakkak ki bunların karşılıkları da farklı olacaktır. Andolsun malını mülkünü Tevhid yolunda harcayıp Allah hakikatinin güzelliğini takdir edip tevhide iman edenlere cennet yolunu açıp hepsini ödüllendireceğiz. Allah'ın tapılacak tek ilah olduğunu inkar eden cimrilik eden ve kibirli davrananları ise cehennem ile cezalandıracağız. Cehenneme yuvarlanırken mal ve mülklerinin onlara hiç bir faydası olmayacak---

AYETİN OKUNUŞU; 12-) İnne 'aleyNA lelhüda;

KELİMELERİ; İnne*aleynâ*le*el hudâ

KARŞILIKLARI; muhakkak ki*bizim üzerimize düşen*elbette*hidayete erdirmektir

TÜRKÇE ÖZÜ;

12-Muhakkak ki bize düşen insanlara doğru yolu göstermektir

AYETİN OKUNUŞU; 13-) Ve inne leNA lel'ahırete vel'ula;

KELİMELERİ; Ve inne*lenâ*le*el âhırate*ve el ûlâ

KARŞILKLARI; muhakkak ki*bize aittir*elbette*ahir(et)*ve evveli

TÜRKÇE ÖZÜ;

13-Ve muhakkak ki evvel ve ahir bize aittir

AYETİN OKUNUŞU; 14-) Feenzertüküm naren telezza;

KELİMELERİ; Fe*enzertu-kum*nâran*telezzâ

KARŞILIKLARI; öyleyse*sizi uyarıyoruz*ateşle*yakıcılığı sürekli artan

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-Öyleyse sizi yakıcılığı sürekli artan bir ateşle uyarıyoruz

---Sizlere Allah'ın tapılacak tek ilah olduğunu anlatıyor şirkin yanlış olduğunu gösteriyoruz. Allah hem bu dünyanın hem ahiretin yegane hükümranıdır. Tevhidi ve elçimiz Muhammed'i inkâr ettiğiniz takdirde içine girmek zorunda kalacağınız o dehşetli cehennem ateşi hakkında sizi uyarıyoruz---

AYETİN OKUNUŞU; 15-) La yaslaha illel'eşka;

KELİMELERİ; Lâ yaslâ-hâ*illâ*el eşkâ

KARŞILIKLARI; yaklaşmamalı*den başkası*şakiler

TÜRKÇE ÖZÜ;

15-O cehennem ateşine çok azgın olanlardan başkası yaklaşmamalı

AYETİN OKUNUŞU; 16-) Elleziy kezzebe ve tevella;

KELİMELERİ; Ellezî*kezzebe*ve tevellâ

KARŞILIKLARI; o ki*yalanlayanlar*ve yüz çevirenler içindir

TÜRKÇE ÖZÜ;

16-Orası tevhidi ve Muhammedi yalanlayıp ayetlerimizi reddeden müşrikler içindir

---O cehennem ateşine Allah'ın tapılacak tek ilah olduğunu ve Muhammed'in peygamberliğini yalanlayan müşrikler atılacak---

AYETİN OKUNUŞU; 17-) Ve seyücennebühel'etka;

KELİMELERİ; Ve se-yucennebu-hâ*el etkâ

KARŞILIKLARI; Ve ondan uzak tutulacak*takva sahibi olanlar

TÜRKÇE ÖZÜ;

17-İlâhi emirlere uygun yaşayanlar o cehennem ateşinden uzak tutulacak

AYETİN OKUNUŞU; 18-) Elleziy yü'tiy malehu yetezekkâ;

KELİMELERİ; Ellezî*yu’tî*mâle-hu*yetezekkâ

KARŞILIKLARI; o ki*onlar harcar*malını*temizlenir

TÜRKÇE ÖZÜ;

18-Onlar malını mülkünü Allah yolunda harcayanlardır

AYETİN OKUNUŞU; 19-) Ve ma liehadin’ındehu min nı'metin tücza;

KELİMELERİ; Ve mâ*li ehadin*inde-hu*min ni'metin*tuczâ

KARŞILIKLARI; ve diye değildir*bir kimseye*onun (allah'ın) yanında*bir nimet*karşılığı olsun

TÜRKÇE ÖZÜ;

19-Bunları Allah katında bir karşılığı olsun diye değil

AYETİN OKUNUŞU; 20-) İllebtiğae vechi Rabbihil'A'la;

KELİMELERİ; İllâ*ibtigâe*vechi*rabbi-hi*el a’lâ

KARŞILIKLARI; sadece*dilediği için*rızasını*rabbinin*yüce

TÜRKÇE ÖZÜ;

20-Sadece yüce Rabbinin rızasını kazanmak için yaparlar

AYETİN OKUNUŞU; 21-) Ve lesevfe yerda;

KELİMELERİ; Ve le*sevfe*yerdâ

KARŞILIKLARI; ve mutlaka*zamanı geldiğinde*hoşnut olacak

TÜRKÇE ÖZÜ;

21-Zamanı geldiğinde bu yaptıklarının mükafatı ile hoşnut olacaklar

---Allah'ın tapılacak tek ilah olduğuna ve Muhammed'e iman ederek ilahi emirlerimize uygun yaşayan ve hiç bir karşılık beklemeden malını mülkünü Allah yolunda harcayan müminler cehennem ateşinden korunacak, Allah'ın vereceği ödüller ile mutlu olacaklar---

(1) Hüsna, "ahsen"in müennesidir (dişili)

Müennes = Bazı dillerde dişi cinsten sayılan sözcük: Arapçada kâtibe, muallime, müdire; Fransızcada la table (masa) , la maison (ev) , la figure (yüz, çehre) , une grande table (büyük bir masa) ; Almancada die Tür (kapı) , die Frau (kadın) , die Strasse (cadde) vb.

Türkçe'de pek rastlanmaz ve cinsiyet anlamında erkek ve dişiliği anlatmaz. Kelimenin ifade ettiği şeyi gücünden ötürü eril, verimliliği üretkenliği veya bereketi açısından dişil olarak tanımlar.

KURAN -7- (89) FECR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Fecr: şafak vakti

30 Ayet /Müminlere zulmedenlerin helakı/

Müşriklerin zengin oldukları için kendilerinin seçilmiş ve doğru insanlar olduğunu sanmalarının ne kadar yanlış olduğunu ve geçmişte böyle davrananların nasıl helak edildiği anlatılır

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MÜŞRİKLERE UYARILAR

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Vel fecr;

KELİMELERİ: Ve*el fecri

KELİME KARŞILIKLARI: andolsun*şafak vaktine

TÜRKÇE ÖZÜ;

1-Şafak vaktine andolsun (Bir çok kavim şafak vaktinde helak edilmiştir) (1)

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve leyalin 'aşr;

KELİMELERİ: Ve leyâlin*aşrin

KARŞILIKLARI: ve geceye*on

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Ve on geceye (Musa peygamberin İsrailoğulları'nı Mısırdan çıkarması ile peşlerine düşen Firavun ordularının helak olması süreci)

ADETİN OKUNUŞU: 3-) Veşşef'ı velvetr;

KELİMELERİ: Ve eş şef’ı*ve el vetri

KARŞILIKLARI: ve çift olana*ve tek olana

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Tek ve çift olana (Ad kavmi'nin 7 gece 8 gün süren helakı)(2)

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Velleyli iza yesr;

KELİMELERİ: Ve el leyli*izâ*yesr

KARŞILIKLARI: ve gece*olduğu zamana*geçip giden

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve geçip giden geceye ("Onların helak vakti sabahtır.") (3)

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Hel fiy zâlike kasemün li ziy hıcr;

KELİMELERİ: Hel*fî zâlike*kasemun*li*zî*hicr

KARŞILIKLARI: gerekmez mi*bu*yeminler*için*sahiplerine*akıl

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Bütün bu yeminler ve olanlardan sonra aklı başında olanların ders alması gerekmez mi..

---Ey müşrikler; Bilmelisiniz ki sizin gibiler geçmişte kah şafak vakti gerçekleşen sarsıntılarla kah çeşitli mucizelerle kah yedi gece sekiz gün süren afetlerle helak edildiler. Bütün bu olanlardan ders almanız gerekmez mi!---

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Elem tera keyfe fe'ale Rabbüke Bi'Ad;

KELİMELERİ: E lem tera*keyfe*feale*rabbu-ke*bi âd

KARŞILIKLARI: görmedin mi*neler yaptı*senin*rabbin*ad kavmine

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Rabbinin Ad kavmine neler yaptığını görmedin mi

AYETİN OKUNUŞU: 7-) İreme zatil'ımad;

KELİMELERİ: İreme*zâti*el ımâdi

KARŞILIKLARI: İrem şehrine*sahip*sütunlara

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Muhteşem sütunlu şehirlere sahip İrem şehrine

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Elletiy lem yuhlak mislüha fiylbilad;

KELİMELERİ: elleti*lem yuhlak*mislu-hâ-fî*el bilâd

KARŞILIKLARI: o ki*yaratılmadı*onun eşi benzeri*arsında*ülkeler

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-O İrem şehri ki, ülkeler içerisinde bir eşi dahi yoktu

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve Semudelleziyne cabussahre Bilvad;

KELİMELERİ: Ve*semûde*ellezîne*câbû*es sahra*bi el vâdi

KARŞILIKLARI: Ve Semud kavmine*onlar*oyanlar*kayaları*vadilerde

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Ve vadilerde kayaları oyarak yaptıkları evlerde yaşayan Semud kavmine

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve fir'avne ziyl'evtad;

KELİMELERİ: Ve fira'vne*zî*el evtâdi

KARŞILIKLARI: ve firavun'a*sahip*kazıklar (otağlar&ordular)

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Ve otağlar (ihtişamlı) ordular sahibi Firavun'a

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Elleziyne tağav fiylbilad;

KELİMELERİ: Ellezîne*tagav*fî*el bilâd

KARŞILIKLARI: onlar ki*azgınlık yaptılar*de*beldelerin(de)

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Onlar ki ülkelerinde azgınlık yaptılar

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Feekseru fiyhelfesad;

KELİMELERİ: Fe*ekserû*fî-hâ*el fesâd

KARŞILIKLARI: böylece*çoğalttılar*oralarda*fesadı

TÜRKÇE ÖZÜ;

12-Böylece oralarda fesadı çoğalttılar

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Fesabbe 'aleyhim Rabbüke sevta 'azâb;

KELİMELERİ: Fe*sabbe*aleyhim*rabbu-ke*sevta*azâb

KARŞILIKLARI: bundan dolayı*indirdi*onların üzerine*rabbin*kamçısını*azabın

TÜRKÇE ÖZÜ;

13-Bundan dolayı Rabbin onların üzerine azabın kamçısını indirdi

AYETİN OKUNUŞU: 14-) İnne Rabbeke lebil mirsad;

KELİMELERİ: İnne*rabbe-ke*le*bi el mirsâd

KARŞILIKLARI: muhakkak*rabbin*elbette*gözetleyendir

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-Muhakkak ki hiç bir şey senin Rabbinin gözünden kaçmaz

---Allah'ın Hud peygambere düşmanlık eden Ad kavmini, muhteşem sütunlu şehirlere sahip İrem inkarcılarını, Hz.Salih peygamberi dinlemeyen Semud kavmini, binlerce kişilik ihtişamlı ordular sahibi Firavun'u nasıl helak ettiğini bilmez misiniz...

Allah sizleri de gözetlemektedir. Eğer aklınızı başınıza toplamaz ve elçimiz Muhammed'e iman etmezseniz sizleri de onlar gibi helak etmemiz kaçınılmazdır---

MÜMİNLERİ YANLIŞ YOLDA GÖREN MÜŞRİKLERE CEVAP

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Femmel'İnsanu iza mebtelahu Rabbühu feekremehu ve na' (ğğ) amehu feyekulü Rabbiy ekremen;

KELİMELERİ: Fe emmâ*el insânu*izâ mâ*ibtelâ-hu*rabbu-hu*fe*ekrame-hu*ve na’ame-hu*fe*yekûlu*rabbî*ekrame-ni

KARŞILIKLARI: fakat*(bazı) insanlar*ne zaman*onu imtihan etmek için*rabbi*böyle*ona ikram etse*ve onu nimetlendirse*o zaman*der*rabbim*bana ikram etti

TÜRKÇE ÖZÜ;

15-Bazı insanlar ne zaman Rabbi onu imtihan etmek için ona nimetlerinden bolca ikram edip zenginleştirirse "Bana Rabbim ikram etti" der.

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Ve emma iza mebtelahü fekadere 'aleyhi rizkahu feyekulü Rabbiy ehanen;

KELİMELERİ: Ve emmâ*izâ mâ*ibtelâ-hu*fe*kadera*aleyhi*rızka-hu*fe*yekûlu*rabbî*ehâne-ni

KARŞILIKLARI: ve fakat*ne zaman*onu imtihan etmek için*böyle*daraltsa*ona*onun rızkını*o zaman*der*rabbim*ihanet etti

TÜRKÇE ÖZÜ;

16-Ve fakat bazılarının yine imtihan etmek için rızkını azaltırsa "Rabbim bana ihanet etti" derler

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Kella bel la tükrimunelyetiym;

KELİMELERİ: Kellâ*bel*lâ tukrimûne*el yetîm

KARŞILIKLARI: doğru değil*bilâkis*ikramda bulunmuyorsunuz*yetimlere

TÜRKÇE ÖZÜ;

17-Bunların ikisi de doğru değil. Siz (müşrikler) yetimlere ikramda bulunmuyor

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Ve la tehaddune'alâ ta'amilmiskiyn;

KELİMELERİ: Ve lâ tehâddûne*alâ taâmi*el miskîn

KARŞILIKLARI: ve birbirinizi teşvik etmiyorsunuz*doyurmak için*yoksulları

TÜRKÇE ÖZÜ;

18-Yoksulları doyurma konusunda birbirinizi teşvik etmiyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Ve te'külunettürase eklen lemma;

KELİMELERİ: Ve te’kulûne*et turâse*eklen*lemmen

KARŞILIKLARI: ve siz yiyorsunuz*varisi olduğunuz mirası*tüketiyorsunuz*hızlıca

TÜRKÇE ÖZÜ;

19-Size kalan mirası bile ya büyük bir açgözlülükle hızlıca yiyip bitiriyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Ve tühıbbunelmale hubben cemma;

KELİMELERİ: Ve tuhıbbûne*el mâle*hubben*cemmen

KARŞILIKLARI: veya seviyorsunuz*malı*aşırı*seviyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

20-Veya mal biriktirip yığmayı aşırı seviyorsunuz

---Siz müşrikler nankör insanlarsınız. Rabbinizin size imtihan olarak verdiği serveti ve gücü doğru yolda kullanmıyor, Allah sizi sevip takdir ettiği için verdi sanıyor, yoksullara ve yetimlere gereği kadar katkıda bulunmuyor, kazancınız size miras kalsa bile son kuruşuna kadar ya hızlıca tüketiyor, ya da aşırı biçimde mal mülk sahibi oluyorsunuz. Üstelik özellikle fakir müminleri ilahi lutuftan mahrum insanlar diyerek hakir ve sapık görüyorsunuz.---

HESAP GÜNÜ ve CEHENNEM UYARISI

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Kella iza dükketil'Ardu dekken dekkâ;

KELİMELERİ: Kellâ*izâ*dukketi*el ardu*dekken dekkâ

KARŞILIKLARI: Gerçek şu ki*zaman*dağıldığı*yeryüzü*parça parça

TÜRKÇE ÖZÜ;

21-Gerçek şu ki; Yeryüzünün paramparça olup dağıldığı kıyamet günü

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Ve cae Rabbüke velMelekü saffen saffa;

KELİMELERİ: Ve câe*rabbu-ke*ve el meleku*saffen saffâ

KARŞILIKLARI: ve rabbinin geldiği (kıyametin koptuğu)*melekler*saf saf dizildiğinde

TÜRKÇE ÖZÜ;

22-Rabbinin kıyamet emri gelip çattığında meleklerin dahi saf saf dizildiği o gün

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Ve ciy'e yevmeizin Bicehenneme yevmeizin yetezekkerül'İnsanu ve enna lehüzZikra;

KELİMELERİ: Ve cîe*yevme izin*bi cehenneme*yevme izin*yetezekkeru*el insânu*ve ennâ*lehu*ez zikrâ

KARŞILIKLARI: ve karşınıza getirilecek*kıyamet günü*cehennem*kıyamet günü*tezekkür edecek(geçmişte yaptıklarını hatırlayacak)*insanlar*ama ne faydası olacak*onlara*hatırladıklarının

TÜRKÇE ÖZÜ;

23-İşte o kıyamet günü cehennemi karşınızda bulacaksınız. Geçmişte yaptığınız hataları birer birer hatırlayacaksınız ama hatırladıklarınızın ve içine düştüğünüz kederin size hiç bir faydası olmayacak.

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Yekulü ya leyteniy kaddemtü lihayatiy;

KELİMELERİ: Yekûlu*yâ leyte-nî*kaddemtu*li hayâtî

KARŞILIKLARI: diyeceksiniz*keşke ben*güzel işler eyleseydim*bu (ahiret) hayatım için

TÜRKÇE ÖZÜ;

24-"Keşke ahiret hayatım için güzel işler eyleseydim" diyeceksiniz.

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Feyevmeizin la yu'azzibu 'azâbeHU ehad;

KELİMELERİ: Fe*yevme izin*lâ yuazzibu*azâbe-hû*ehadun

KARŞILIKLARI: artık*o kıyamet günü*azaplandıramaz*onun azabı gibi*kimse

TÜRKÇE ÖZÜ;

25-Artık o kıyamet günü günahkârları kimse Allah'ın azaplandırdığı gibi azaplandıramaz

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Ve la yusiku vesakaHU ehad;

KELİMELERİ: Ve lâ yûsiku*vesâka-hû*ehadun

KARŞILIKLARI: ve derdest edemez*derdest etmesi gibi*kimse

TÜRKÇE ÖZÜ;

26-Ve kimse onun gibi derdest edemez

---Gerçek şu ki; Yeryüzünün paramparça olup dağıldığı kıyamet günü cehennemi karşınızda gördüğünüzde "Keşke tevhide iman ederek bu günlerim için hayırlı işler yapsaydım" diye hayıflanacaksınız ama ne yazık ki içine düştüğünüz kederin size hiç bir faydası olmayacak.

Cehennem zebanilerinin sizleri birer birer yakalayıp ateşe atması müminleri yakalayıp ettiğiniz eziyetlerden çok daha şiddetli olacak, göreceğiniz azap ise müminlerin sizden çektiklerinin katbekat fazlası olacak---

MÜŞRİKLERE DURUMLARINI GÖZDEN GEÇİRME ÇAĞIRISI

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Ya eyyetühen Nefsül Mutmainneh;

KELİMELERİ: Yâ eyyetuhâ*en nefsu*el mutmainnetu

KARŞILIKLARI: ey*nefs*mutmain olan

TÜRKÇE ÖZÜ;

27-Ey mutmain olan nefs (kendinden tamamen emin olan kişilik (müşrikleri kastediyor))

AYETİN OKUNUŞU: 28-) İrci'ıy ila Rabbiki radıyeten mardıyyeten;

KELİMELERİ: İrciî*ilâ rabbiki*râdıyeten*mardıyyeten

KARŞILIKLARI: dön*rabbine*allah'tan razı*allah'ın rızasını kazanmış olarak

TÜRKÇE ÖZÜ;

28-Allah'tan razı ve Allah'ın rızasını kazanmış olarak Rabbine dön

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Fedhuliy fiy 'ıbadİY;

KELİMELERİ: Fedhulî*fî ibâdî

KARŞILIKLARI: artık katıl*(mümin) kullarımın arasına

TÜRKÇE ÖZÜ;

29-Mümin kullarımın arasına katıl

AYETİN OKUNUŞU: 30-) Vedhuliy cennetİY;

KELİMELERİ: Ve udhulî*cennetî

KARŞILIKLARI: ve gir*cennetime

TÜRKÇE ÖZÜ;

30-Ve cennetime girmeye hak kazan

---Ey kendilerinin doğru yolda olduğuna inanan müşrikler; Bir an evvel vahye kulak verip tevhide iman ederek müminlerin arasına katılıp cennete girmeye hak kazanın---

(1) bkz.Hud 11/81)

(2) Haka 69/7 & Abdurrahman el-Meydani+Fahreddin er-Razi

(3) bkz.Hud 81

KURAN -8- (93) DUHA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Duha: kuşluk vakti

11 Ayet /Yeise kapılma Muhammed Rabbin seninledir/

Vahyin kısa bir süre kesilmesi üzerine Mekke müşriklerinin alaylarına maruz kalan Muhammed peygamberi teselli etmek için gönderilmiştir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MÜŞRİKLERİN ALAY ETMESİNE ÜZÜLEN Hz.MUHAMMED'İ TESELLİ

AYETİN OKUNUŞU: 1-) VedDuha;

KELİMELERİ: Ve*ed duhâ

KELİME KARŞILIKLARI: andolsun*kuşluk vaktine

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-Kuşluk vaktine andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) VelLeyli izâ seca;

KELİMELERİ: Ve el leyli*izâ*secâ

KARŞILIKLARI: ve gece*zamana*zifiri karanlığın çöktüğü

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Ve gece zifiri karanlığın çöktüğü an'a

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ma vedde'ake Rabbüke ve ma kala;

KELİMELERİ: Mâ veddea-ke*rabbu-ke*ve mâ kalâ

KARŞILIKLARI: seni terk etmedi*rabbin*ve darılmadı

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Rabbin seni terk etmedi ve darılmadı

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve lel'ahıretü hayrün leke minel'ula;

KELİMELERİ: Ve*le*el âhıratu*hayrun*leke*min*el ûlâ

KARŞILIKLARI: Ve*mutlaka*ahiret*hayırlıdır*senin için*dan*dünya hayatın(dan)

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve senin için ahiret dünya hayatından mutlaka daha hayırlıdır. (Allah'ın yardımıyla zafere ulaşacak ve ahirette birçok nimete kavuşacaksın)

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve lesevfe yu'tıyke Rabbüke feterda;

KELİMELERİ: Ve*le*sevfe*yu’tî-ke*rabbu-ke*fe*terdâ

KARŞILIKLARI: ve*mutlaka*yakında*sana ihsan edecek*senin rabbin*böylece*sen de hoşnut olacaksın

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ve mutlaka Rabbin yakında tekrar sana vahyi ihsan etmeye başlayacak sen de hoşnut kalacaksın

---Ey Muhammed; Sana bir süredir vahiy gelmemesini bahane ederek Rabbin'i darılttığına ve seni terk ettiğine dair propaganda yapan müşriklere aldırış etme. Rabbin seni terk etmedi veya darılmadı. Gece ve gündüz misali her şeyin bir düzeni ve sebebi olduğu gibi vahyin sana gelişinin de bir düzeni ve hikmeti var. Rabbin yakında tekrar sana vahyi ihsan etmeye başlayacak sen de hoşnut olacaksın ve tebliğ çalışması sonucunda Allah'ın yardımıyla zafere ulaşıp ahirette birçok nimete kavuşacaksın---

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Elem yecidke yetiymen fe ava;

KELİMELERİ: E*lem yecid-ke*yetîmen*fe*âvâ

KARŞILIKLARI: mı*seni bulmadı (mı)*yetim*sonra*barındırdı

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Rabbin seni yetim bulup himaye edecek kimselerin yanında barındırmadı mı

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve vecedeke da (aaa) llen feheda;

KELİMELERİ: Ve vecede-ke*dâllen*fe*hedâ

KARŞILIKLARI: ve seni seçip*delâlete düşmüşler arasında*sonra*seni hidayete erdirmedi mi

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Yolunu kaybetmişlerin arasından seni seçip hidayete erdirerek doğru yola sevk etmedi mi

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve vecedeke’ailen fe eğna;

KELİMELERİ: Ve vecede-ke*âilen*fe*agnâ

KARŞILIKLARI: ve seni bulup*yokluk içinde*sonra*zengin kıldı

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Ve Rabbin seni yokluk içinde bulup zengin kıldı

---Rabbin seni çocukluğundan beri sever kollar. Yetim olmana rağmen seni himaye ettirmiş, müşriklerin arasında temiz kalmanı sağlamış ve varlık içinde olmanı nasip etmiştir---

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Feemmel yetiyme fela takher;

KELİMELERİ: Fe*emmâ*el yetîme*fe*lâ takher

KARŞILIKLARI: artık*öyleyse*yetimleri*bundan sonra*üzme sen de

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Öyleyse bundan sonra sen de yetimlere kol kanat ger

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve emmessaile fela tenher;

KELİMELERİ: Ve emmâ*es sâile*fe*lâ tenher

KARŞILIKLARI: Ve artık*el açanı*bundan sonra*tersleme

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Sana el açıp bir şey isteyen yoksulu karşılıksız gönderme

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Ve emma Bi nı'meti Rabbike fe haddis;

KELİMELERİ: Ve*emmâ*bi ni’meti*rabbi-ke*fe*haddis

KARŞILIKLARI: ve*hep*nimetlerini*rabbinin*artık*anlat

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Ve artık hep Rabbinin nimetlerini anlat

---Biz nasıl seni koruyup kolladıysak sen de yetimlere ve fakirlere kol kanat ger. Malını mülkünü varlığını onların iyiliği için kullan ve vahyi tebliğ et---

KURAN -9- (94) İNŞİRAH SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

İnşirah: ferahlamak

8 Ayet /Sıkılma Muhammed Rabbin seninle/

Muhammed peygambere karşılaştığı zorluklara direnmesi için öğütler içerir

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MÜŞRİKLERİN ALAY ETMESİNDEN RAHATSIZ OLAN Hz.MUHAMMED'İ TESELLİ

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Elem neşrah leke sadrek;

KELİMELERİ: E*lem neşrah*leke*sadra-ke

KELİME KARŞILIKLARI: mı*ferahlatmadık (mı)*senin*içini

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-Senin gönlünü ferahlatmadık mı

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve vada'na’anke vizrek;

KELİMELERİ: Ve*vedagnâ*anke*vizra-ke

KARŞILIKLARI: ve*kaldırdık*senden*yükünü

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Ve sırtından gam kasavet yükünü kaldırmadık mı

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Elleziy enkada zahrek;

KELİMELERİ: Ellezî*enkada*zahra-ke

KARŞILKLARI: ki*bükmüştü*senin belini

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Ki o yük senin belini bükmüştü

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve refa'na leke zikrek;

KELİMELERİ: Ve*rafe’nâ*leke*zikra-ke

KARŞILIKLARI: ve*yücelttik*senin*şanını

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve senin adını itibarını şanını yücelttik

---Ey Muhammed; Biz seni peygamberlikle görevlendirmeden önce Mekke'nin ve müşriklerin berbat halini görüp kendi kendini yiyip bitiriyordun. Biz sana vahiy ile içinde bulunduğun bunalımdan çıkış yolunu gösterdik ve seni peygamberlikle şereflendirip şanını yücelttik---

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Feinne me'al’usri yüsra;

KELİMELERİ: Fe*inne*mea*el usri*yusrâ

KARŞILIKLARI: öyleyse*beraber*zorluklar*kolaylıklar

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Tüm zorlukların yanısıra muhakkak bir kolaylık vardır

AYETİN OKUNUŞU: 6-) İnne me'al'usriyüsra;

KELİMELERİ: İnne*mea*el usri*yusrâ

KARŞILIKLARI: elbette*beraberdir*güçlüklerle*kolaylıklar

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Elbette zorluklarla beraber kolaylık da olacaktır

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Feiza ferağte fensab;

KELİMELERİ: Fe*izâ*feragte*fe*insab

KARŞILIKLARI: o halde*zaman*boş kalınca*o takdirde*mücadeleye devam et

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-O halde boş durma, ilk fırsatta mücadeleye devam et

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve ila Rabbike ferğab;

KELİMELERİ: Ve*ilâ rabbi-ke*fe*irgab

KARŞILIKLARI: ve*rabbine*hemen*yönel

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Ve Rabbine olan inancına sarıl

---Sen merak etme ey Muhammed; bu zorlukların hepsi aşılacak. Karamsarlığı bırakıp rabbine olan inancına sarıl ve büyük bir azim ve kararlılıkla peygamberlik görevini yap. Vahyi tebliğ etmeye koyul---

KURAN -10- (103) ASR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Asr: uzun zaman

3 Ayet /İnkarla ziyan edilen hayatlar/

Müşriklerin Muhammed peygamberi inkar ederek geçirdikleri her anın ziyan olduğu vurgulanır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Vel asri;

KELİMELERİ: Ve*el asri

KELİME KARŞILIKLARI: yemin olsun*asra

TÜRKÇE ÖZÜ;

1-Asra yemin olsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) İnnel İnsane le fiy husrin;

KELİMELERİ: İnne*el insâne*le*fî*husr

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*insan*gerçekten*içindedir*hüsran

2-Muhakkak ki insanlar gerçekten zarardadır

AYETİN OKUNUŞU: 3-) İllelleziyne amenu ve amilus salihati ve tevasav Bil Hakkı ve tevasav Bis Sabr;

KELİMELERİ: İllâ*el lezîne*âmenû*ve amilû es sâlihâti*ve tevâsav*bi el hakkı*ve tevâsav*bi es sabrı

KARŞILIKLARI: hariç*olanlar*amenü*ve salih amel işleyenler*ve tavsiye edenler*hakkı*ve tavsiye edenler*sabrı

3-Tevhide ve elçimize iman edip onun bildirdiği ilâhi emirlere uygun yaşayanlar, birbirlerine doğruları ve sabrı tavsiye ederek tevhide bağlılık konusunda birilerini teşvik edenler hariç (1).

---Allah'ın tapılacak tek ilah olduğuna ve Muhammed'in onun elçisi olduğuna iman etmeyen müşrikler vaktini boşa harcamaktadır. Ancak tevhide ve elçimize iman edip onun bildirdiği ilâhi emirlere uygun yaşayanlar, birbirlerine doğruları ve sabrı tavsiye ederek tevhide bağlılık konusunda birilerini teşvik edenler(1) kurtuluşa erecek, aksine davrananlar ise çok büyük zarar görecekler---

(1) bkz. Mukatil

KURAN -11- (100) ADİYAT SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Adiyat: koşarak

11 Ayet - /Nankör Mekke müşrikleri/

Müşriklere hac ibadetinin ilahi bir lutuf olduğu anlatılıp onların Allah'a şirk koşmaları eleştirilerek ahiret ve hesap uyarısı yapılır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Vel adiyati dabha;

KELİMELERİ: Ve*el âdiyâti*dabhâ

KELİME KARŞILIKLARI: andolsun*koşanlara*nefes nefese

TÜRKÇE ÖZÜ;

1-Andolsun nefes nefese koşanlara

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Fel muriyati kadha;

KELİMELERİ: Fe*el mûriyâti*kadhâ

KARŞILIKLARI: sonra*kıvılcımlar çıkaranlara

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Koşarken kıvılcımlar çıkartanlara

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Fel muğıyrati subha;

KELİMELERİ: Fe*el mugîrâti*subhâ

KARŞILIKLARI: sonra*hızlıca işe girişenlere*sabahın seherinde

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Sabah vakti akın edenlere

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Feeserne Bihi nak'a;

KELİMELERİ: Fe*eserne*bi-hî*nak'â

KARŞILIKLARI: sonra*karıştıranlara*böylece*tozu

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Böylece tozu dumana katanlara

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Fevesatne Bihi cem'a;

KELİMELERİ: Fe*vesatne*bihî*cem'â

KARŞILIKLARI: sonra*ortasına dalanlara*böylece*topluluğun

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Sonra o hızla topluluğa karışanlara andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 6-) İnnel'İnsane liRabbihi le kenud;

KELİMELERİ: İnne*el insâne*li rabbi-hî*le*kenûd

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*(bazı) insan*rabbine*gerçekten*çok nankördür

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Muhakkak ki bazı insanlar (müşrikler) Rabbine karşı çok nankördür

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve innehu alâ zâlike le şehiyd;

KELİMELERİ: Ve inne-hu*alâ*zâlike*le*şehîd

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki o (da)*üzerine*bunun*elbette*şahittir

TÜRKÇE ÖZÜ,

7-Ve muhakkak ki bunu kendileri de bilmektedir

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve innehu li hubbil hayri le şediyd;

KELİMELERİ: Ve inne-hu*li hubbi*el hayri*le*şedîd

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki o(nun)*...a sevgisi*mal (...a sevgisi)*gerçekten*çok şiddetli

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Ve muhakkak ki onlar dünya malına çok düşkündür

---Ey Müşrikler; Develerle veya yayan Mina'ya gelip oradan kalabalık gruplara karışarak hac ibadetini yapmanız, sizlere sağladığı maddi ve manevi faydaları itibariyle Allah'ın bir lutfudur. Ama sizler buna rağmen dünya malına çok değer verip yoksullara yardım etmiyorsunuz. Allah'a şirk koşuyorsunuz. Bu yaptıklarınızın doğru olmadığını kendiniz de biliyorsunuz(1)---

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Efela ya'lemu iza bu'sire ma fiyl kubur;

KELİMELERİ: E*fe*lâ ya’lemu*izâ*bu’sira*mâ*fîl kubûr

KARŞILIKLARI: mı*artık*bilmiyorlar (mı)*olduğu zaman*çıkarılma*şeyler*kabirlerdeki

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Peki, bilmiyorlar mı kabirlerdeki şeyler (ölü bedenler veya çürümüş kemikler) çıkartılıp ete kemiğe büründürülürek diriltildikleri zaman

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve hussile ma fiys sudur;

KELİMELERİ: Ve hussıle*mâ*fîs sudûri

KARŞILIKLARI: açığa vurulduğu zaman*şeyler*göğüs kafesinde saklanan

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Ve kalplerde olanlar ortaya serildiği zaman

AYETİN OKUNUŞU: 11-) İnne Rabbehüm Bihim yevmeizin le Habiyr;

KELİMELERİ: İnne*rabbe-hum*bi-him*yevme izin*le*habîr

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*onların rabbi*onlardan*o mahşer günü*mutlaka*haberdar olandır

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Muhakkak ki onların Rabbi her şeylerinden haberdar olduğundan ahiret günü mutlaka hesap soracaktır

---Ey tevhit ve peygamber inkârcısı müşrikler! (2) Bütün yaptıklarınız Allah tarafından biliniyor ve ahirette dirildiğiniz zaman hepsinden hesaba çekileceksiniz---

(1) bkz.Razi

(2) bkz.Mukatil

KURAN -12- (108) KEVSER SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Kevser: cennet bereketi

3 ayet - /Muhammed'e müjde müşriklere azap/

Muhammed peygamberinin sonunun kötü olacağını söyleyen Mekke müşriklerine cevaptır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İnna a'taynakel Kevser;

KELİMELERİ: İnnâ*a'taynâke*el kevser

KELİME KARŞILIKLARI: muhakkak ki*biz sana verdik*kevser

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-Biz seni cennetin bolluk ve bereketi ile ödüllendireceğiz

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Fe salli li Rabbike venhar;

KELİMELERİ: Fe*salli*li rabbike*venhar

KARŞILIKLARI. o halde*sadece rabbine ibadet et*ve (sadece rabbin için) kurban kes

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-O halde sadece Rabbine kulluk et ve sadece Rabbin için kurban kes

AYETİN OKUNUŞU: 3-) İnne şanieke hüvel'ebter;

KELİMELERİ: İnne*şânie-ke*huve*el ebter

KARŞILIKLARI: asıl*sana hınç besleyen*o (müşriklerin)*geleceği yoktur

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Sakın üzülme, asıl geleceği olmayan seni üzmeye çalışan müşriklerdir

---Ey Muhammed; Senin ve inancının geleceği olmadığını söyleyenlere aldırma. Asıl o müşriklerin yakında kökü kuruyacak ve biz seni cennetin bereketi ile ödüllendireceğiz. Sen Rabbine güvenmeye ve ibadete devam et---

KURAN -13- (102) TEKASÜR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Tekasür: Üstünlük/övünme

8 AYET - /Şirkte ısrarlı Mekke müşriklerinin üstünlük yarışı/

Mekke müşriklerinin atalarının inançlarını sürdürmek için şirkte ısrar etmeleri eleştirilip ahiret uyarısı yapılmaktadır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Elhakümüt tekasürü;

KELİMELERİ: Elhâ-kumu*et tekâsur

KELİME KARŞILIKLARI: sizi oyalıyor*çoklukla övünmek

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey müşrikler!

1-Çok mal mülk ve çok çocukla övünmek sizi oyalıyor

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Hatta zürtümülmekabir;

KELİMELERİ: Hattâ*zurtumu*el mekâbir

KARŞILIKLARI: hatta*ziyaret edinceye kadar*kabrinizi

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Hatta kabre girinceye kadar

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Kella sevfe ta'lemun;

KELİMELERİ: Kellâ*sevfe*ta’lemûn

KARŞILIKLARI: boşuna itiraz etmeyin*yakında*öğreneceksiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Boşuna itiraz etmeyin, yakında öğreneceksiniz

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Sümme kella sevfe ta'lemun;

KELİMELERİ: Summe*kellâ*sevfe*ta’lemûn

KARŞILIKLARI: tekrar olsun* boşuna itiraz etmeyin*yakında*öğreneceksiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Tekrar olsun* boşuna itiraz etmeyin*yakında*öğreneceksiniz (o işin öyle olmadığını)

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Kella lev ta'lemune ılmel yekıyn;

KELİMELERİ: Kellâ*lev ta’lemûne*ilme el yakîn (1)

KARŞILIKLARI: keşke*fark edebilseydiniz*çıplak gözle göremediğiniz doğruyu

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Keşke çıplak gözle göremediğiniz doğrunun ne olduğunu farkedebilseydiniz

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Le terevünnelcahıyme;

KELİMELERİ: Le*teravunne*el cahîm

KARŞILIKLARI: mutlaka*görürdünüz*alev alev ateşi

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-O zaman mutlaka alev alev ateşi de görebilirdiniz

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Sümme leteravünneha aynel yekıyn;

KELİMELERİ: Summe*le*teravunne-hâ*aynel yakîn

KARŞILIKLARI: artık*mutlaka*görüp*çıplak göz ile

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Artık o alev alev ateşi çıplak göz ile görüp

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Sümme le tüs'elünne yevmeizin anin naıym;

KELİMELERİ: Summe*le*tus’elunne*yevme izin*ani en naîm

KARŞILIKLARI: ardından*mutlaka*sorgulanacaksınız*mahşer günü*size verilen nimetlerden

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Size verilen nimetlerden mutlaka sorgulanacaksınız o mahşer günü

---Ey müşrikler; Hayatınızı paranız malınız mülkünüz ve çok sayıda akrabamız var diye öğünüp birbirinizle mal ve soy üstünlüğü yarışı ile geçiriyorsunuz. Bu yanlış inançlara ve şirke kapılmasaydınız cehennem korkunuz da olabilirdi. Eğer öğütlerimize kulak verip Muhammed'e iman ederek tevhide dönmezseniz (2) bunun karşılığının ahirette cehennem azabı olduğunu görecek ve yaptığınız nankörlükler için tek tek sorgulanacaksınız---

(1) ilme el yakîn = Mesela, hiç kar görmemiş bir Afrikalı'nın kar hakkındaki bilgisine Arapça'da "ilme el yakîn" denir. O kar'ı görmemiştir ama kar denen doğa olayı vardır.

(2) bkz.Mâtüridi

KURAN -14- (107) MAUN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Maun: yardım ve zekat

7 Ayet - /Dindarlık taslayan Mekke müşrikleri/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Eraeytelleziy yükezzibü Bid diyn;

KELİMELERİ: E raeyte*ellezî*yukezzibu*bi ed dîn

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: görüyor musunuz*şu*yalanlayanları*dini

TÜRKÇE ÖZÜ;

1-Dini yalanlayan şu müşrikleri görüyor musunuz

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Fezâlikelleziy yedu' (ğğ) ul yetiym;

KELİMELERİ: Fe*zâlike*ellezî*yedu'u*el yetîm

KARŞILIKLARI: oysa*işte onlardır*olan*itip kakmakta*yetimleri

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Yetimleri itip kakanlar işte onlardır

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve la yehuddu alâ taamil miskiyn;

KELİMELERİ: Ve lâ yahuddu*alâ taâmi*el miskîn

KARŞILIKLARI: ve teşvik etmezler*doyurmayı*yoksulu

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Yoksula ve çalışmaya gücü olmayana yardım etmezler

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Feveylün lil musalliyn;

KELİMELERİ: Fe*veylun*li el musallîn

KARŞILIKLARI: işte*yazıklar olsun*onların ibadetlerine

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-İşte yetimleri itip kakıp yoksula ve çalışmaya gücü olmayana yardım etmeden namaz kılıp diğer ibadetleri yapanlara yazıklar olsun

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Elleziyne hüm an Salatihim sahun;

KELİMELERİ: Ellezîne*hum*an salâti-him*sâhûn

KARŞILIKLARI: onlar ki*onlar*ibadetlerinden*gafil olanlardır

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Onlar ki ibadetlerinin içeriğinden bihaber olanlardır

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Elleziyne hüm yuraun;

KELİMELERİ: Ellezîne*hum*yurâûn

KARŞILIKLARI: onlar ki*onlar*riya yapanlardır

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Onlar ibadeti gösteriş için yaparlar

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve yemneunel maun;

KELİMELERİ: Ve yemneûne*el mâûn

KARŞILIKLARI: ve engel olanlardır*hayra

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Ve hayra engel olanlardır

---Bunlar bir takım ibadetleri yapıp Mescid-i Haram'ın sahibi olmak ve hacılara hizmet etmekle öğünerek (1) kendilerini doğru yolda sanırlar ama diğer taraftan dinin temeli olan muhtaçlara yoksullara ve yetimlere el uzatmazlar. İbadetlerinde tevhitten sapmış olan bu müşriklerin vay haline---

(1) Ahmed Mekkî (el-Muîn)

KURAN -15- (109) KAFİRUN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Kafirun: Muhammed'in ilettiği sözleri inkar edenler

6 Ayet - /Senin dinin sana benim dinim bana/

Bize baskı yapmayın. Siz kendi dininizi yaşayın bırakın biz de kendi dinimizi yaşayalım.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Kul ya eyyühel kafirun;

KELİMELERİ: Kul*yâ eyyuhâ*el kâfirûn

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: de ki*eyyy*kafirler

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-De ki "Ey kafirler"

AYETİN OKUNUŞU: 2-) La a'budu ma ta'budun;

KELİMELERİ: Lâ a’budu*mâ ta’budûn

KARŞILIKLARI: ben tapmam*sizin taptıklarınıza

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Ben sizin taptığınız putlara tapmam

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve la entüm abidune ma a'bud;

KELİMELERİ: Ve lâ entum*âbidûne*mâ a’bud

KARŞILIKLARI: ve siz değilsiniz*tapanlardan*benim kulu olduğuma

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Ve siz de benim kulu olduğuma tapmıyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve la ene abidün ma abedtüm;

KELİMELERİ: Ve lâ ene*âbidun*mâ abedtum

KARŞILIKLARI: ve ben olamam*tapan*sizin taptıklarınıza

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ben sizin taptıklarınıza tapacak değilim

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve la entüm abidune ma a'bud;

KELİMELERİ: Ve lâ entum*âbidûne*mâ a’bud

KARŞILIKLARI: ve siz olmazsınız*tapanlardan*benim kulu olduğuma

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ve siz de benim kul olduğuma tapmayacaksınız

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Leküm diynüküm ve liye diyn;

KELİMELERİ: Lekum*dînu-kum*ve liye*dîn

KARŞILIKLARI: sizin*dininiz size*benim dinim*bana

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Öyleyse sizin dininiz size benim dinim bana

---Ey Muhammed; Sana "Bizim ilahlarımızı kabul edersen dinimiz aynıdır" diyen müşriklere (1) söyle; "Siz bizim tapılacak tek ilah Allah'tır çağrımızı red ediyor ve bizlerin de müşrik olması için baskı yapıyorsunuz. Biz müşrik olmayacağız. Allah'a şirk koşmayacağız. Ya şirk inancını terk edip tevhide gelin ya da bize baskı yapmayı bırakın. Siz kendi inancınızı yaşayın bırakın biz de kendi inancımızı yaşayalım---

(1) bkz.Beyzâvî

ÖNEMLİ NOT: Müşrikler namaz kılıp hacca gidiyor, kurban kesiyor Allah'a ve ahirete inanıyorlardı. Fakat Allah'ı en büyük ilah olarak tanıyor ve ona yakınlaşmak için çeşitli putlar yapıp o putlar aracılığı ile Allah'a ulaşabileceklerini düşünüyorlardı. İnançlarının bu çok tanrılı hali yarattığı kafa karışıklığının sağladığı üstünlük nedeniyle geçmişten/gelenekten gelen zenginlerin ve hatırlı ailelerin işlerine geliyordu. Kabe'ye bu müşrik aileler hakimdi. Bu üstünlüklerinin ellerinden kaçması en büyük korkularıydı. (bkz.Kurtubi IX 232, Yusuf 12/106)

KURAN -16- (105) FİL SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

5 Ayet - /Kabeyi fillerle yıkmaya gelen Ebrehe ordusunun helak edilişi/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

1-) Elem tera keyfe feale Rabbüke Bi ashabil fiyl;

E lem tera*keyfe*feale*rabbu-ke*bi ashâbi*el fîl

görmedin mi*neler*yaptı*senin rabbin*sahiplerine*fil

1-Rabbinin fillerle gelen orduya neler yaptığını görmedin mi

2-) Elem yec'al keydehüm fiy tadliyl;

E lem yec’al*keyde-hum*fî tadlîl

ve yapmadı mı*onların hilelerini*boşa çıkarmayı

2-Onların bütün hilelerini boşa çıkardı

3-) Ve ersele aleyhim tayren ebabiyl;

Ve ersele*aleyhim*tayran*ebâbîl

ve gönderdi*onların üzerine*uçan kuş*ebabilleri

3-Ve onların üzerine ebabil kuşlarını gönderdi

4-) Termiyhim Bi hıcaretin min sicciyl;

Termî-him*bi hicâratin*min siccîl

onların üzerine attılar*taşları*pişmiş çamurdan

4-Pişmiş sert tuğla taşları onların üzerine attılar

5-) Fecealehüm keasfin me'kûl;

Fe*ceale-hum*ke*asfin*me’kûl

böylece*onları yaptı*gibi*ekin yaprağı*ezilmiş

5-Böylece onları ezilmiş ekin yapraklarına çevirdiler

---Ey müşrikler; Geçmişte Allah'a ortak koşup medet umduğunuz putların size hiç bir fayda sağlamadığını, Allah'ın yardımı ile Ebrehe ordusunun perişan olup kaçtığını biliyorsunuz değil mi..

Allah o saldırganların planlarını boşa çıkartıp başlarına verdiği ateşli bela sayesinde hepsini ezilmiş ekin yaprakları gibi yaptı---

Ebrehe: Ebu Yeksum Ebrehe l-Eşrem el-Habeş'i - Yemen Valisi - Mutaassıp bir hıristiyandı. Sana'da muhteşem bir kilise yaptırdı. Bütün Araplar'ı kutsal saydıkları Kabe yerine bu kiliseyi tavaf etmeye zorlamak, aynı zamanda Mekkeliler'in giderek gelişen ticari faaliyetlerine engel olmak ve Sana'yı hem dini hem ticari bir merkez haline getirmek istiyordu. Rağbet görmemesi üzerine Kabe'yi yıkmadıkça sonuç alamayacağını anladı ve içlerinde sahibi olduğu Mahmud adlı kendi filinin de bulunduğu bir filler ordusu ile Mekke üzerine yürüdü. Büyük bir direnişle karşılaşan ordusunda ateşli salgın hastalık başgösterdi. Kendisi de yaralı olarak apar topar Yemen'e döndü.

Hz.Muhammed'in bu yıl doğduğu kabul edilir.

KURAN -17- (113) FELAK SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Felak: sabahın aydınlığı

5 Ayet - /Sihir ve büyüleriniz Muhammed peygambere zarar veremez/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an

tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Kul e'uzü BiRabbil felak;

KELİMELERİ: Kul*eûzu*bi rabbi*el felak

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: de ki*ben sığınırım*rabbime*sabahı aydınlatan

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-De ki; Sabahı aydınlatan Rabbime sığınırım

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Min şerri ma halak;

KELİMELERİ: Min şerri*mâ halak

KARŞILIKLARI: şerrinden*yaratıkların

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Yaratıkların şerrinden

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve min şerri ğasikın iza vekab;

KELİMELERİ: Ve min şerri*gâsikın*izâ vekab

KARŞILIKLARI: ve şerrinden*gecenin karanlığı*çöktüğü zamanın

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Ve gece karanlığının çöktüğü zamanın şerrinden

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve min şerrin neffasati fiyl'ukad;

KELİMELERİ: Ve min şerri*en neffâsâti*fîl ukadi

KARŞILIKLARI: ve şerrinden*üfleyenlerin*düğümlere

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve düğümlere üfleyen büyücülerin şerrinden

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve min şerri hasidin iza hased;

KELİMELERİ: Ve min şerri*hâsidin*izâ hased

KARŞILIKLARI: ve şerrinden*hasedlerin*hasetliğinin

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ve çekememezlerin kıskançlığının şerrinden

---Ey müşrikler; Denediğiniz büyü ve sihirlerin hiç biri Muhammed peygambere zarar veremez. O Allah'a inanıyor o'na güveniyor o'na sığınıyor. Lutuf hikmet ve nimet sahibi Allah o'nu korumaya üzüntü ve sıkıntılarından kurtarmaya kadirdir---

KURAN -18- (114) NAS SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Nas: insanlar

6 Ayet - /Cin sihir büyü Muhammed peygambere zarar veremez/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Kul e'uzü BirabbinNas;

KELİMELERİ: Kul*eûzu*bi rabbi*en nâs

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: de ki*ben sığınırım*rabbine*insanların

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-De ki "Ben insanların Rabbine sığınırım"

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Melikin Nas;

KELİMELERİ: Meliki*en nâs

KARŞILIKLARI: sahibine*insanların

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-İnsanların sahibine

AYETİN OKUNUŞU: 3-) İlahin Nas;

KELİMELERİ: İlâhi*en nâs

KARŞILIKLARI: ilâhına insanların

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-İnsanların İlâhına

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Min şerril vesvasil hannas;

KELİMELERİ: Min şerri*el vesvâsi*el hannâs

KARŞILIKLARI: şerrinden*vesvelerinin*sinsice vesvese verenlerin

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Sinsice vesvese verenlerin vesveselerinin şerrinden

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Elleziy yüvesvisü fiy sudurin Nas;

KELİMELERİ: Ellezî*yuvesvisu*fî sudûri*en nâs

KARŞILIKLARI: ki onlar*vesvese verir*göğüslerine*insanların

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ki o vesveseciler insanın içini daraltmaya çalışır

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Minel cinneti ven Nas;

KELİMELERİ: Min el cinneti*ve en nâs

KARŞILIKLARI: ruhani varlıklar*ve (kötü) insanlarla

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Kötü insanlar ve ruhani varlıklarla

---Ey Muhammed; Cinlerden destek alarak senin içine şüphe ve korku salmaya çalışacağını söyleyerek, içini daraltıp yıldırarak yolundan döndürecekleri konusunda tehdit edenlere de ki; "Siz bana ufacık dahi bir zarar veremezsiniz, çünkü ben insanların yaratıcısı ve tasarruf sahibi Allah'ın koruması altındayım."---

KURAN -19- (112) İHLAS SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

İhlas: katışıksız/dupduru ve net olmak

6 Ayet -  /Tapılacak tek ilah Allah'tır/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Kul HUvAllahu Ehad;

KELİMELERİ: Kul*huve allâhu*ehad

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: de ki*o allah*tektir

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

1-De ki "Allah tapılacak tek ilahtır"

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Allahus Samed;

KELİMELERİ: Allâhu*es samed

KARŞILIKLARI: Allah*sameddir

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Allah, bütün varlığın yaratıcısı kulluk edilmeye layık yegane kudret, hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç olmayıp herkesin ve her şeyin muhtaç olduğudur.

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Lem yelid ve lem yuled;

KELİMELERİ: Lem yelid*ve lem yûled

KARŞILIKLARI: o doğurmadı*ve doğurulmadı

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-O doğurmadı ve doğurulmadı

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve lem yekün leHU küfüven ehad;

KELİMELERİ: Ve lem yekun*lehu*kufuven*ehad

KARŞILIKLARI: ve olmadı*onun*dengi*olamaz

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve onun bir dengi hiç olmadı, olamaz

---Ey Muhammed, anlat insanlara; "Kulluk edilmeye ve tapılmaya layık yegane kudret sizlerin de kabul ettiği gibi(1) bütün varlıkların yaratıcısı ve sahibi olan Allah'tır.(2) O'nun eşi, benzeri ve ortağı yoktur.(3) Müşriklerin iddia ettiği gibi Kabe'ye putlarını diktikleri melekler "Allah'ın kızları", Hristiyanların iddia ettiği gibi Hz.İsa, Musevilerin iddia ettikleri gibi Üzeyir Allah'ın oğulları değildir.(4) Allah'ın eşi benzeri ortağı olmadı olamaz. Bu varlıkları gerçek dışı inançlarla Allah'a denk tutup Allah nezdinde şefaatçi kabul ederek şirk koşmayın. Tapılacak tek ilah Allah'tır"---

(1) bkz.Zemahşeri

(2) bkz.Razi

(3) bkz.Razi

(4) bkz.Razi, Alûsi

KURAN -20- (1) FATİHA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Kuran'ın altın anahtarı)

Fatiha: Bir şeyin başlangıcı -

7 Ayet - /Tapılacak tek ilah Allah'tır/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) “BismillahirRahmânirRahıym”;

KELİMELERİ: Bi ismi allâhi*er rahmân er rahîm

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: Allah'ın ismi ile*rahman ve rahim olan

TÜRKÇE ÖZÜ;

1-(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

---Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir (1)---

AYETİN OKUNUŞU: 2-) “ElHamdu Lillahi Rabbil’Alemiyn”;

KELİMELERİ: El hamdu*li allâhi*rabbi*el âlemîn

KARŞILIKLARI: şükürler edin*allah'a*rabbidir*alemlerin

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Alemlerin rabbi olduğu için Allah'a şükürler edin

AYETİN OKUNUŞU: 3-) “er RahmânirRahıym”;

KELİMELERİ: Er rahmâni*er rahîm

KARŞILIKLARI: rahmandır*rahimdir

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-O, yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilahtır

AYETİN OKUNUŞU: 4-) “Maliki YevmidDiyn”;

KELİMELERİ: Mâliki*yevmid dîn

KARŞILIKLARI: sahibidir*(ahiretteki) hesap gününün

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ahiretteki hesap günün sahibidir

AYETİN OKUNUŞU: 5-) “İyyaKE na’budu VE iyyaKE nesta’iyn”;

KELİMELERİ: İyyâ-ke*na’budu*ve*iyyâ-ke*nestaîn

KARŞILIKLARI: yalnız sana*kulluk eder*ve*yalnız senden*yardım dileniriz

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey müminler! Size bu nimetleri ihsan eden rabbinize söyle dua ediniz; (2)

5-Yalnız sana kulluk eder, yalnız senden yardım dileniriz

AYETİN OKUNUŞU: 6-) “İhdinasSıratal’müstekıym”;

KELİMELERİ: İhdi-nâ*es sırâtel mustakîm

KARŞILIKLARI: bizi hidayete ulaştır*sana gidilen yolda

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Sana varılacak yolda bize hidayet nasip et

AYETİN OKUNUŞU: 7-) ”Sıratalleziyne en’amte aleyhim”; “Ğayril’mağdubi aleyhim”; “Ve laddaaalliyn”;

AYETİN KELİMELERİ: Sırâta*ellezîne*en’amte*aleyhim

KARŞILIKLARI: o yolu olsun*ki kendilerine*senin nimet verdiğin*şahısların

MEALİ: O yol ki, dünya ve ahirette ilâhi rahmete ve cennet nimetlerine nâil olan kullarının yolu olsun.

KELİMELERİ: gayri*el magdûbi*aleyhim

KARŞILIKLARI: olmasın*gazab yağdırılanların*üzerlerine

MEALİ: Verdiğin nimetlere rağmen sana nankörlük ettiği için üzerlerine gazap yağdırılanların

KELİMELERİ: ve*lâ ed dâllîn

KARŞILIKLARI: ve dalalette olanlarınkine

MEALİ: ve sapıtanların yolu olmasın.

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-O yol ki, dünya ve ahirette ilâhi rahmete ve cennet nimetlerine nâil olan kullarının yolu olsun. Verdiğin nimetlere rağmen sana nankörlük ettiği için üzerlerine gazap yağdırılanların ve sapıtanların yolu olmasın.

(1) bkz. Taberi, Zemahşeri

(2) bkz. Maturidi, Hasan Elik&Muhammed Coşkun

KURAN -21- (55) RAHMAN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Rahman: Her varlığa merhamet eden

78 Ayet - /Tapılacak tek ilah Allah'tır/

Allah'ın tapılmaya layık tek ilah olduğunu, her iki cihandaki hakimiyetini anlatıp müşrikleri uyararak cennet tasviri ile doğru yola çağırır. İlâhi vahyi, sin

kaynaklı uydurma bilgilere benzeten müşriklere de cevap verir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

İLAHİ RAHMETİN ESERİ OLAN VAHİY

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Er Rahman;

KELİMELERİ: Er rahmân

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: o rahmandır

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed'in peygamberliğini inkar eden Müşrikler!

1-Allah sonsuz iyiliğe sahiptir

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Allemel Kur'ân;

KELİMELERİ: Alleme*el kur'ân

KARŞILIKLARI: öğretti kuran'ı

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Kuran'ı öğretti

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Halekal İnsan;

KELİMELERİ: Halaka*el insân

KARŞILIKLARI: yarattı*insanı

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-İnsanı yarattı

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Allemehül beyan;

KELİMELERİ: Alleme-hu*el beyân

KARŞILIKLARI: onu donattı*kur'an ilmi ile (1)

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Muhammed'i peygamber olarak seçti ve onu Kur'an ilmiyle donattı.

---Ona ilahi vahiy olarak iletilen Kur'an, Allah'ın sizlere olan rahmetidir---

KAİNATTA TEVHİDİN DELİLLERİ

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Eş Şemsu velKameru Bi husban;

KELİMELERİ: Eş şemsu*ve el kameru*bi*husbân

KARŞILIKLARI: güneş*ayın*ile*hesabı var

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Allah'a ortak koşan ve O'nun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşrikler! Biliyorsunuz ki Allah bütün kainatı yaratan, sizlere sayısız nimetler ihsan eden ve dolayısı ile kulluk edilmeye layık yegane kudrettir.

Onun yarattığı kainatta;

5-Güneş ve ay bir hesaba uygun olarak hareket eder

AYETİN OKUNUŞU: 6-) VenNecmu veşşeceru yescudan;

KELİMELERİ: Ve en necmu*ve eş şeceru*yescudân

KARŞILIKLARI: ve yıldızlar*ağaçlarla*secde ederler

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Yıldızlar, ağaçlarla birlikte Allah'a secde eder ve hepsi Allah'ın hükümranlığındadır

AYETİN OKUNUŞU: 7-) VesSemae rafeaha ve veda’al miyzan;

KELİMELERİ: Ve es semâe*rafea-hâ*ve vadaa*el mîzân

KARŞILIKLARI: ve şu semayı*yükseltip*koydu*ölçüsüne göre

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Şu üzerinizdeki muhteşem semayı yaratıp bir dengeye uygun olarak oraya koyan Allah'tır.

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ella tatğav fiyl miyzan;

KELİMELERİ: Ellâ*tatgav*fî el mîzân

KARŞILIKLARI: yapmayın*haddi aşmayın*konusunda*mizan

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Sakın bu dengeyi kurana karşı haddi aşmayın

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve ekıymulvezne Bil kıstı ve la tuhsirul miyzan;

KELİMELERİ: Ve ekîmu*el vezne*bi*el kıstı*ve lâ tuhsırû*el mîzân

KARŞILIKLARI: ve doğru tutun*tartıyı*ile*adalet*eksiltmeyin ölçüyü

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Teraziyi doğru tutun, adaletli ölçün ve eksik tartmayın.

--- Allah'a haksızlık yapıp şirk koşmayın---

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Vel Arda veda’aha lil enam;

KELİMELERİ: Ve el arda*vadaa-hâ*li el enâm

KARŞILIKLARI: ve yeryüzünü*düzenledi*hayvanlara göre

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Ve Allah yeryüzünü hayvanlara göre de düzenledi

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Fiyha fakihetün vennahlu zatul ekmam;

KELİMELERİ: Fî-hâ*fâkihetun*ve en nahlu*zâtu*el ekmâm

KARŞILIKLARI: orada vardır*meyveler*ve hurma ağaçları*sahip*tomurcuklara

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Yeryüzünü yeni tomurcuklanmış salkımlarıyla meyve ve hurma ağaçlarıyla doldurdu

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Velhabbu zül asfi verreyhan;

KELİMELERİ: Ve el habbu*zu*el asfi*ve er reyhân

KARŞILIKLARI: ve tanelere*sahip*yapraklı*güzel kokulu bitkiler

TÜRKÇE ÖZÜ;

12-Ve güzel kokulu, taneli yapraklı bitkilerle de

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

13-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini

ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

---Kainatı mükemmel bir düzen ve denge ile var eden, yeryüzünü hem sizler hem diğer tüm canlılar için rızık olacak türlü bitkilerle donatan kudret O'dur. O'nun yarattığı kainatta güneş ay gece gündüz bütün bitkiler ve ağaçlar ile tüm mahlukat muazzam bir düzene uygun olarak varlığını sürdürmekte o'nun hükümranlığı altında bulunmaktadır. O'nun bu nimetlerini yok sayabilir misiniz? O halde sakın şirk koşarak bu düzene ve dengeye aykırı hareket etmeyin! Sakın Allah'a ortak koşup tevhitten sapmayın---

*

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Halekal'İnsane min salsalin kelfahhar;

KELİMELERİ: Halaka*el insâne*min*salsâlin*ke*el fahhâr

KARŞILIKLARI: yarattı*insanı*...tan*balçık(tan)*gibi*çanak çömlek yapar

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-Allah ilk insanı balçıktan yarattı, tıpkı çanak çömlek yapar gibi

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Ve halekalCanne min maricin min nar;

KELİMELERİ: Ve halaka*el cânne*min mâricin*min nâr

KARŞILIKLARI: ve yarattı*ruhani varlıkları*dumansız*ateşten

TÜRKÇE ÖZÜ;

15-Ruhani varlıkları ise dumanı tütmeyen alev alev ateşten

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

16-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Rabbulmeşrikayni ve Rabbulmağribeyn;

KELİMELERİ: Rabbu*el meşrikayni*ve rabbu*el magribeyn

KARŞILIKLARI: rabbidir*güneşin doğduğu yerlerden*rabbidir*güneşin battığı yerlere (kadar)

TÜRKÇE ÖZÜ;

17-Allah iki cihanda da güneşin doğduğu yerlerden battığı yerlere kadar her şeyin ve her yerin rabbidir

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

18-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Meracelbahreyni yeltekıyan;

KELİMELERİ: Merece*el bahrayni*yeltekıyân

KARŞILIKLARI: akıttı*denizleri*birbirine karışacakmış gibi

TÜRKÇE ÖZÜ;

19-Denizleri birbirine karışacakmış gibi akıttı

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Beynehüma berzahun la yebğıyan;

KELİMELERİ: Beyne-humâ*berzehun*lâ yebgıyân

KARŞILIKLARI: aralarında var*engel*birbirlerinin sınırını geçemiyorlar

TÜRKÇE ÖZÜ;

20-Ama ikisinin arasına gözle görünmez bir engel koydu o yüzden karışmıyorlar

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

21-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Yahrucu minhümellü'lüü velmercan;

KELİMELERİ: Yahrucu*min humâ*el lu’luu*ve el mercân

KARŞILIKLARI: çıkar*ikisinden de*inci*ve mercan

TÜRKÇE ÖZÜ;

22-Üstelik iki denizin karışmadığı o yerden inci ve mercan da çıkıyor

---Bahreyn'de inci mercan çıkarılan bir bölgede denizin içinden tatlı su fışkırıyor ve o su içilebiliyor. Geniş bir alanı kaplayan o su balıkçıların en önemli tatlı su kaynağı. Tatlı su ihtiyaçlarını o büyük alandan sağlıyorlar. Buna benzer başka yerler olduğunu da söylüyorlardı---

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

23-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Ve lehulcevarilmünşeatu fiylbahri kel'a'lam;

KELİMELERİ: Ve lehu*el cevâri*el munşeâtu*fî el bahri*ke el a'lâm

KARŞILIKLARI: ve onundur*akıp giden gemiler*koca*denizde*koca dağlara gibi

TÜRKÇE ÖZÜ;

24-Denizlerde koca dağlar gibi dalgaların içinden akıp giden gemiler bile onun inayeti altındadır

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

25-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

----O'nun sizler için ne kadar muazzam bir kainat yarattığını, sizlere ne kadar büyük nimetler ihsan ettiğini gördüğünüz halde, nasıl olur da başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşarsınız?---

--Adem'i nemli topraktan ruhani varlıkları ise ateşten yaratan Allah iki cihanda her yerin ve her şeyin Rabbi'dir. Yarattığı muazzam kainatta içinden çeşitli

rızık ve mücevher çıkan içtiğiniz tatlı sular dereler göller ile  tuzlu sular birbirine karışmamakta koca koca gemiler onun şefaati sayesinde yüzebilmektedir. Bütün bunlara tanık olduğunuz halde nasıl olur da başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a şirk koşarsınız?--

*

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Küllü men 'aleyha fan;

KELİMELERİ: Kullu men*aleyhâ fân

KARŞILIKLARI: kainattaki her canlı*fanidir

TÜRKÇE ÖZÜ;

---Ancak şunu unutmayın ki bu muazzam kainat düzeni ve sizin bu düzen içerisinde sahip olduğunu nimet dolu yaşam sonsuz değildir---

26-Kainattaki her canlı ölümlüdür

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Ve yebka vechu Rabbike ZülCelali vel'İkram;

KELİMELERİ: Ve yebkâ*vechu*rabbike*zû*el celâli*ve el ikrâm

KARŞILIKLARI: baki kalacak*zatıdır*sahip*ululuğa*ve ikrama

TÜRKÇE ÖZÜ;

27-Baki kalacak olan sadece ulu ve ikram sahibi Allah'tır

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

28-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Yes'eluhu men fiysSemavati vel'Ard* külle yevmin HUve fiy şe'n;

KELİMELERİ: Yes’elu-hu*men*fî es semâvâti*ve el ard*kulle*yevmin*huve*fî şe’nin

KARŞILIKLARI: ondan ister*kimseler*semada*ve yeryüzünde*her*gün*o*yeni (tekrar tekrar) bir oluş üzerinedir

TÜRKÇE ÖZÜ;

29-Yerdekiler ve göktekiler her şeyi ondan ister ondan dilerler. Her daim çeşitli nimetler ihsan edip her an tüm kainatı gözetip korumak onun tecellisidir. Allah her daim çeşitli nimetler ihsan edip her an tüm kainatı gözetip korur.

AYETİN OKUNUŞU: 30-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

30-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

---Sizler öldükten sonra Allah'ın huzurunda hesaba çıkarılacak ve O'nun peygamberine inanıp emirlerine uygun yaşama sorumluluğunu yerine getirip getirmediğiniz hususunda hesap vereceksiniz! İyi bilin ki kainatta bulunan varlıklar her an Allah'ın gözetim ve hakimiyeti altındadır. Her şey O'na muhtaçtır.(2) O, her şeyi her daim görüp gözetmekte, sizlere sürekli nimetler ihsan etmektedir. O halde Allah'ın size bahşetmiş olduğu bütün bu nimetlerin şükrünü eda edin, sadece O'na kulluk edin ve gönderdiği peygambere iman edin---

HZ. MUHAMMED'İ KAHİN, VAHYİ CİN(3) KAYNAKLI BİLGİ OLARAK GÖREN MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 31-) Senefruğu leküm eyyühessekalân;

KELİMELERİ: Se nefrugu*lekum*eyyuhâ*es sekalâni

KARŞILIKLARI: pek yakında ilgileneceğiz*hepinizle*eyyy*varlıklar

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey elçimiz Muhammed'i cinlerden bilgi aldığını iddia eden kahinlere benzeten müşrikler!

31-Eğer bu asılsız iddianızdan vazgeçmezseniz, sizlerin de, o uydurma cinlerinizin de hesabını göreceğiz.

AYETİN OKUNUŞU: 32) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlayabileceksiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

32-O durumda, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabileceksiniz bakalım eyyy müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Ya ma'şerel cinni vel'insi inisteta'tüm en tenfüzu min aktaris Semavati vel'Ardı fenfüzu* la tenfizune illâ Bisultan;

AYETİN;

KELİMELERİ: Yâ*ma'şera*el cinni*ve el insi

KARŞILIKLARI: ey*topluluğu*cin*ve insan

MEALİ: Ey cin ve insan topluluğu

KELİMELERİ: inisteta'tum*en tenfuzû*min aktâri*es semâvâti*ve el ardı*fe enfuzû,

KARŞILIKLARI: eğer gücünüz yetiyorsa*delip geçmeye*sınırlarını*gökyüzü*ve yeryüzünün

MEALİ: eğer gökyüzü ve yeryüzünün sınırlarını delip geçmeye gücünüz yetiyorsa (yapın da görelim)

KELİMELERİ: lâ tenfuzûne*illâ*bi sultân

KARŞILIKLARI: delip geçemezsiniz*olmadıkça*sultan

MEALİ: (benim gibi yeryüzü ve gökyüzünün) sultan'ı olmadıkça yapamazsınız

TÜRKÇE ÖZÜ;

33-Ey uydurma cin ve insan topluluğu! Böyle asılsız bir iddiayı ortaya attıktan sonra bunu ispat etmeniz gerekir. İlahi alemden bilgi getirdiğini iddia ettiğiniz varlıkların yardımı ile böyle bir ilahi kelam ortaya koymanız gerekmez mi? Yapabiliyorsanız yapın bunu! Gerçek şu ki, böyle bir şeyi asla yapamazsınız. Vahye mazhar olmak Allah'ın seçtiği peygamberlere özgüdür ve sizin semadan bilgi aldığını iddia ettiğiniz o uydurma varlıklar gerçek olsa dahi, ilahi azabın dehşetinden ilahi aleme yaklaşmaya bile cesaret edemezler. Göklerin ve yerin sınırlarını delip geçmeye gücünüz yetiyorsa geçin de görelim. Bizim gibi yerlerin ve göklerin sultanı olup elinizde bizimki gibi bir güç olmadıktan sonra geçemezsiniz.

AYETİN OKUNUŞU: 34-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

34-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 35-) Yurselu 'aleyküma şüvazun min narin ve nuhasün fela tentesıran;

KELİMELERİ: Yurselu*aleykumâ*şuvâzun*min nârin*ve nuhâsun*fe*lâ tentesırân

KARŞILIKLARI: göndeririz*üzerinize*alev alev*ateşler*ve zehirli duman*o zaman*kurtulamazsınız

TÜRKÇE ÖZÜ;

35-Üzerinize alev alev ateşler ve zehirli duman göndeririz, o zaman savunmasız kalır kurtulamazsınız.

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

36-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

---Şu halde nasıl olur da elçimize gönderdiğimiz bu Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu inkar eder ve size onca nimetler ihsan eden Allah'tan başka varlkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşarak bu nimetlere nankörlük edersiniz---

*

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Feizen şakkatis Semau fekânet verdeten keddihan;

KELİMELERİ: Fe îza*inşakkati*es semâu*fe kânet*verdeten*ke ed dihân

KARŞILIKLARI: olunca*yarıldığında*sema*işte o zaman*kırmızı gül*erimiş yağ gibi

TÜRKÇE ÖZÜ;

37-Kıyamet günü gökyüzü yarılıp eriyerek kırmızı gül gibi göründüğünde

AYETİN OKUNUŞU: 38) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlayabileceksiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

38-O durumda, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabileceksiniz bakalım ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Feyevmeizin la yüs'elu an zenbihi insün vela cann;

KELİMELERİ: Fe*yevme*izin*lâ yus’elu*an zenbi-hî*insun*ve lâ*cânn

KARŞILIKLARI: işte*o gün*izin*verilmeyecek*günahları için*insanlar*ve ne de*cinlerden

TÜRKÇE ÖZÜ;

39-İşte o gün ne size ne de yardım istediğiniz aslında olmayan uydurma varlıklarınız cinlerinize, kendilerini savunmasına bile izin verilmeyip günahları dahi sorulmayacak

AYETİN OKUNUŞU: 40) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlayabileceksiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

40-O durumda, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabileceksiniz bakalım ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 41-) Yu'reful mücrimune Bi siymahüm feyü'hazü Binnevasıy vel'akdam;

KELİMELERİ: Yu’rafu*el mucrımûne*bi-sîmâ-hum*fe*yu’hazu*bi*en nevâsî*ve el akdâm

KARŞILIKLARI: tanıyıp*mücrimleri*simalarından*böylece*derdest edeceğiz*ile*alınlarından (alınlarına dökülen saçları kastediyor)*ve ayaklarından

TÜRKÇE ÖZÜ;

41-Suçluları suratlarından tanıyıp yaka paça derdest edeceğiz

AYETİN OKUNUŞU: 42) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlayabileceksiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

42-O durumda, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabileceksiniz bakalım ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 43-) Hazihi cehennemülletiy yükezzibu Bihel mücrimun;

KELİMELERİ: Hâzihî*cehennemu*elletî*yukezzibu*bi-hâ*el mucrimûn

KARŞILIKLARI: ta kendisi*cehennemin*ki o*yalanladığınız*bizzat kendisi*mücrimler

TÜRKÇE ÖZÜ;

43-İşte yalanladığınız cehennemin ta kendisi diyeceğiz suçlulara

AYETİN OKUNUŞU: 44-) Yetufune beyneha ve beyne hamiymin an;

KELİMELERİ: Yetûfûne*beyne-hâ*ve beyne*hamîmin*ân

KARŞILIKLARI: dönüp duracaklar*onunla* ve diğeri arasında*kaynar sular*ile kızgın

TÜRKÇE ÖZÜ;

44-Kızgın kaynar sular ile cehennem ateşinin arasında çaresizce dönüp duracaklar

AYETİN OKUNUŞU: 45) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlayabileceksiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

45-O durumda, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabileceksiniz bakalım ey müşrikler!

PEYGAMBERE İNANAN MÜMİNLERİN ÖDÜLÜ, CENNET

AYETİN OKUNUŞU: 46-) Ve limen hafe mekame Rabbihi cennetan;

KELİMELERİ: Ve li men*hâfe*makâme*rabbi-hî*cennetâni

KARŞILIKLARI: kimseler için vardır*korkan*makamından*rabbinin*cennetler

TÜRKÇE ÖZÜ;

46-Allah'a vereceği hesabı düşünerek, rabbin makamından korkan kimseler için orada çeşitli cennetler var

AYETİN OKUNUŞU: 47-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

47-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 48-) Zevata efnan;

KELİMELERİ: Zevâtâ*efnân

KARŞILIKLARI: sahiptirler*çeşitli türlere

TÜRKÇE ÖZÜ;

48-O cennetlerde türlü türlü nimetler çeşit çeşit ağaçlar var

AYETİN OKUNUŞU: 49-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

49-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 50-) Fiyhima 'aynani tecriyan;

KELİMELERİ: Fî himâ*aynâni*tecriyân

KARŞILIKLARI: vardır*pınarlar*akarlar

TÜRKÇE ÖZÜ;

50-Gürül gürül akan pınarlar var

AYETİN OKUNUŞU: 51-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

51-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 52-) Fiyhima min külli fakihetin zevcan;

KELİMELERİ: Fî himâ*min*kulli*fâkihetin*zevcân

KARŞILIKLARI: onlarda vardır*...den*hepsi(n)(den)*meyve*çifter çifter

TÜRKÇE ÖZÜ;

52-Bütün meyveler dallara çifter çifter asılıdır

AYETİN OKUNUŞU: 53-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

53-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 54-) Müttekiiyne alâ furuşin betainuha min istebrak* ve cenel cenneteyni dan;

KELİMELERİ: Muttekiîne*alâ*furuşin*batâinu-hâ*min istebrak*, ve cene* el cenneteyni*dân

KARŞILIKLARI: kurulmuş*üzerine*döşekler*astarları*atlas ipekten*toplanan meyveler*cennetlerde*onlara yakın

TÜRKÇE ÖZÜ;

54-Toplanan meyveler, astarları ipek atlas üzerine kurulmuş cennet ehlinin elinin altında olacaktır

AYETİN OKUNUŞU: 55-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

55-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 56-) Fiyhinne kasıratuttarfi, lem yatmishunne insün kablehüm ve la cann;

KELİMELERİ: Fî hinne*kâsirâtu*et tarfi*lem yatmis-hunne*insun*kable-hum*ve lâ*cânn

KARŞILIKLARI: orada*gözlerinizi üzerinizden ayırmayan*bakışları*değmemiştir*insan*onlardan önce*ve ...in*cinler(in)

TÜRKÇE ÖZÜ;

56-Orada gözlerini üzerinizden ayırmayan hizmetliler var. Onlara sizden önce ne bir insanın ne de bir ruhani varlığın gözü değmemiştir.

AYETİN OKUNUŞU: 57-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

57-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 58-) Keennehünnel yakutü velmercan;

KELİMELERİ: Ke enne*hunne*el yâkûtu*ve el mercân

KARŞILIKLARI: gibidir*onlar*yakut*ve mercan

TÜRKÇE ÖZÜ;

58-Onlar sanki yakut ve mercan gibidirler

AYETİN OKUNUŞU: 59-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI; o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

59-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 60-) Hel cezaul ıhsani illel ıhsan;

KELİMELERİ: Hel*cezâu*el ihsâni*illâ*el ihsân

KARŞILIKLARI: var mı*karşılığı*ihsan*...dan başka*ihsanın

TÜRKÇE ÖZÜ;

60-İyiliğin iyilikten başka bir mükafatı olabilir mi..

AYETİN OKUNUŞU: 61-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

61-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 62-) Ve min dunihima cennetan;

KELİMELERİ: Ve min dûni-himâ*cennetân

KARŞILIKLARI: ve bunlardan başka var*cennetler

TÜRKÇE ÖZÜ;

62-Ve daha başka cennetler de var

AYETİN OKUNUŞU: 63-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

63-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 64-) Mudhammetan;

KELİMELERİ: Mudhâmmetân

KARŞILIKLARI: yemyeşildirler

TÜRKÇE ÖZÜ;

64-Her yer yemyeşil

AYETİN OKUNUŞU: 65-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

65-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 66-) Fiyhima aynani naddahatan;

KELİMELERİ: Fî-himâ*aynâni*neddâhatân

KARŞILIKLARI: vardır*pınarlar*her yerden fışkıran ve gürül gürül akan

TÜRKÇE ÖZÜ;

66-Her yerden fışkıran ve gürül gürül akan pınarlar var

AYETİN OKUNUŞU: 67-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

67-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 68-) Fiyhima fakihetun ve nahlun ve rumman;

KELİMELERİ: Fî himâ*fâkihetun*ve nahlun*ve rummân

KARŞILIKLARI: vardır*meyveler*ve hurmalar*ve narlar

TÜRKÇE ÖZÜ;

68-Her yerde meyveler hurmalar narlar var

AYETİN OKUNUŞU: 69-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

69-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 70-) Fiyhinne hayratun hısan;

KELİMELERİ: Fî hinne*hayrâtun*hisân

KARŞILKLARI: oralarda var*şükür ve hamde vesile olan*güzel yüzlüler

TÜRKÇE ÖZÜ;

70-İyi huylu, şükür ve hamde vesile olan güzel yüzlüler var

AYETİN OKUNUŞU: 71-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

71-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 72-) Hurun maksuratün fiylhıyam;

KELİMELERİ: Hûrun*maksûrâtun*fî*el hiyâm

KARŞILIKLARI: huriler*size özel*içinde*size özel otağlarda

TÜRKÇE ÖZÜ;

72-Size özel otağlarda sizlere tahsis edilen huri(4)ler var

AYETİN OKUNUŞU: 73-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

73-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 74-) Lem yatmishünne insün kablehüm ve la cann;

KELİMELERİ: Lem yatmishunne*insun*kablehum*ve lâ*cânn

KARŞILIKLARI: onlara el sürmemiştir*insan*ve ne de*cinler

TÜRKÇE ÖZÜ;

74-Onlara bir insan veya ruhani bir varlık el sürmemiştir

AYETİN OKUNUŞU: 75-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

75-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 76-) Müttekiiyne alâ refrefin hudrin ve abkariyyin hısan;

KELİMELERİ: Muttekiîne*alâ*rafrafin*hudrin*ve abkariyyin*hisân

KARŞILIKLARI: kurulacaklar*üzerine*yüksek yastıklar*zümrüt yeşili*ve harikulade işlemeli döşeklere*güzel

TÜRKÇE ÖZÜ;

76-Ve cennettekiler yüksek zümrüt yeşili yastıklar ve harikulade işlemeli güzel döşeklerin üstüne kurulacaklardır

AYETİN OKUNUŞU: 77-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-kumâ*tukezzibân

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*yalanlıyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

77-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetini ve özelliğini yalanlayabiliyorsunuz ey müşrikler!

---İşte bu ödüle nail olmak için, dünyada rabbinizin nimetleri karşısında nankörlük etmeyi bırakın ve O'nun peygamberine inanın, sadece O'na kulluk edin---

*

AYETİN OKUNUŞU: 78-) Tebarekesmu Rabbike zil Celali vel’ İkram;

KELİMELERİ: Tebârake*ismu*rabbi-ke*zî*el celâli*ve el ikrâm

KARŞILIKLARI: çok yücedir*ismi*rabbinizin*sahip*celal*ve ikram

TÜRKÇE ÖZÜ;

78-Celal ve ikram sahibi Rabbinizin ismi çok yücedir

---Bütün bu güzelliklerin asıl sahibi olan ve sonsuz nimetler ihsan eden Allah

yüceler yücesidir ve kulluk edilmeye layık yegane kudrettir---

(1) bkz. Zeccâc, Razi

(2) bkz. İbn Kesir

(3) bkz. CİN: Müşriklerin "cinleri" ile Kur'an'ın bahsettiği "cinler" arasında sadece isim benzerliği vardır. Müşriklerin cinleri cahiliye döneminin ve öncesinin anlayışını içeren uçan-kaçan, gizli işler yapan ve gizli güçleri olan varlıklardır. Kur'an'ın söz ettiği cinler ise Allah'ın kendine kulluk ve hizmet etsinler diye yarattığı ruhani varlıklardır. Bu mantığa göre melekler "cin"dir örneğin. (Şeytan da bir melektir)

(Ben cinleri [ruhani varlıkları] ve insanları bana kulluk etsinler diye yarattım. Zariyat 51/56)

"Cin" = "Yabancı" anlamına da gelir. Kur'an,genellikle müşriklerin "cin" anlayışı ile alay etmek, onları küçümsemek ve tahkir etmek için bu ruhani varlıklardan "cin" diye bahseder.

-Bu açıklama için Mustafa Öztürk hocamızın ilmine minnettarım-

(4) bkz. HURİ: (Erkek veya kadın, kim mümin olarak iyi işler yaparsa onlar cennete gireceklerdir, aralarından hiç birinin zerre kadar hakkı yenmez. Nisa 4/124)

"İri gözlü hurileri onlara zevc yaptık" Duhan 44/54 ve Tur 52/20 ayetlerinden dolayı hurilerin erkeklere eş olarak verileceği iddia edilir. Cennete girişte kadın-erkek farkı olmadığından bu önerme doğru kabul edilemez.

NOT: Ne yazık ki tefsir ve meallerin hemen hepsi ya kelam/lafız (kelime ve ayet cümlesinin motamot çevirisi) veya hadis rivayet destekli metinlerdir. Hiç birinde Kuran'ın indiği döneme ilişkin manaya önem verilmemiştir. Özellikle bu surede müminlerin cennette alacağı ödülleri tanımlayan ayetler o çağın en nezih ifade ve anlatımlarını içermesine rağmen kelam hadis vs çevirisi yapılarak Kuran diline hiç yakışmayacak şekilde deyim yerindeyse argoya yakın çevrilmiştir.

Kuran kendi içinde ses ve ifade benzeşmeleri, kendine ait bir ahengi ve ölçüsü olan şiirsel uyumla doludur. Çoğu ayet bu uyumu ve ses benzeşmelerini

kurmak için söz sanatlarına ironiye ve metaforlara yer verir. Ayrıca, Kur'an'ın kendine özgü bir şiirselliği ve armonisi vardır. Ne yazık, ülkemizin aydınları, edebiyatçıları ve ilim adamları Shakespeare'nin dili ve uslubunda aradığı inceliği ve gizemi Kuran'da aramayı tercih etmeyip bu kaba usluba taraf veya karşıtı olarak prim vermiştir.

Yukarıda anlatmak istediklerime ilişkin olarak bu surenin 46-77 ayetleri arasındaki cennet tasviri şöyledir;

46-Ve li men hâfe makâme rabbihî cennetâni

47-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

48-Zevâtâ efnân(efnânin)

49-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

50-Fî himâ aynâni tecriyân(tecriyâni)

51-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

52-Fî himâ min kulli fâkihetin zevcân(zevcâni)

53-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

54-Muttekiîne alâ furuşin batâinuhâ min istebrak(istebrakin), ve cenel cenneteyni dân(dânin)

55-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

56-Fîhinne kâsirâtut tarfi lem yatmishunne insun kablehum ve lâ cânn(cânnun)

57-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

58-Ke enne hunnel yâkûtu vel mercân(mercânu)

59-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

60-Hel cezâul ihsâni illâl ihsân(ihsânu)

61-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

62-Ve min dûnihimâ cennetân(cennetâni)

63-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

64-Mudhâmmetân (mudhâmmetâni)

65-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

66-Fîhi mâ aynâni neddâhatân(neddâhatâni)

67-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

68-Fîhi mâ fâkihetun ve nahlun ve rummân(rummânun)

69-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

70-Fîhinne hayrâtun hisân(hisânun)

71-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

72-Hûrun maksûrâtun fîl hiyâm(hiyâmi)

73-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

74-Lem yatmishunne insun kablehum ve lâ cânn(cânnun)

75-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

76-Muttekiîne alâ rafrafin hudrin ve abkariyyin hisân(hisânin)

77-Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân(tukezzibâni)

Görüldüğü üzere 1400 yıl önceki edebi dilin uyum ses ve söz sanatları ile doludur. Bu armoniyi yakalamak için gösterilen çabayı ve tam bir huzurun ve mutluluğun olduğunu tasvir eden söz dizinini "huri-nuri-gılman ehere mehere" diye alaya alıp argoya yakın ifadelerle anmak en hafif deyim ile ayıptır ve sözü edilenlerin, o kaba anlamıyla Kur'an ile uzaktan yakından ilgisi yoktur.

Kuran'da bir çok sure bu tür söz ve anlatım güzellikleri ile doludur. İndirildiği döneme ilişkin manayı kavrayabilmek için biraz dönemi ve dönemin tarihini bilmek gerekir. Mümkün olduğunca tüm surelere bu tür bilgileri de serpiştirmeye çalışıyorum.

KURAN -22- (53) NECM SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Necm: Yıldız

62 Ayet - /Kuran ilahi vahiy, Muhammed peygamber/

(rivayeten) Muhammed peygamber tarafından Kabe'de müşriklerin yüzüne karşı okunmuştur. Muhammed'in peygamberliğini Kuran'ın ilahi vahyini vurgulayıp şirk inancını eleştirir (rivayeten)

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MUHAMMED ALLAH'IN PEYGAMBERİDİR

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Ven necmi iza heva;

KELİMELERİ: Ve en necmi*izâ*hevâ

KELİME KARŞILIKLARI: o yıldıza andolsun*olan*kaymakta

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey müşrikler!

1-Kayan o yıldıza andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ma dalle sahıbuküm ve ma ğava;

KELİMELERİ: Mâ dalle*sâhıbu-kum*ve mâ gavâ

KARŞILIKLARI: sapmadı*dostunuz*azmadı

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Kendisini çok iyi tanıdığınız ve dürüstlüğünden emin olduğunuz Muhammed iddia ettiğiniz gibi yolunu şaşırmadı ve delalete düşüp azmadı

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve ma yentıku anil heva;

KELİMELERİ: Ve mâ yentıku*ani el hevâ

KARŞILIKLARI: ve konuşmuyor*kendiliğinden

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Ve Muhammed kendiliğinden boş bir heves ile konuşmuyor

AYETİN OKUNUŞU: 4-) İn huve illâ vahyun yuha;

KELİMELERİ: İn*huve*illâ*vahyun*yûhâ

KARŞILIKLARI: ancak*o*sadece*vahiydir*vahyolunan

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Sizlere anlattıkları sadece ona vahyolunanlardır

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Allemehu şediydulkuva;

KELİMELERİ: Alleme-hu*şedîdu*el kuvâ

KARŞILIKLARI: ona (getirip) öğreten*üstün güç sahibi*kudretlidir

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ve ona bu vahyi, iletmeye muktedir vahiy meleği Cebrail getirdi

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Zu mirretin, festeva;

KELİMELERİ: Zû*mirratin, fe*estevâ

KARŞILIKLARI: sahibi*azamet*olanca*haşmetiyle göründü

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Azamet sahibi Cebrail ona olanca haşmetiyle göründü

---Ey müşrikler; Size tebliğ ettiği bu Kuran onun kendi sözleri veya birtakım şeytani güçlerin telkini değil ilahi vahiydir.(1) Bu vahyi üstün niteliklere sahip ve korumaya muktedir Cebrail getirmiştir(2)---

VAHYİN NÜZULÜ

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve huve Bil ufukıl a'la;

KELİMELERİ: Ve huve*bi el ufuki*el a’lâ

KARŞILIKLARI: ve o*ufkun*en yüksek yerinden

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Cebrail ufkun en yüksek yerinden

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Sümme dena fetedella;

KELİMELERİ: Summe*denâ*fe*tedellâ

KARŞILIKLARI: sonra*yaklaştı*öylece*indi

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Yaklaşıp öylece indi

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Fekâne kabe kavseyni ev edna;

KELİMELERİ: Fe kâne*kâbe*kavseyni*ev*ednâ

KARŞILIKLARI: böylece oldu*uzaklık*iki yay mesafesi kadar*hatta*daha yakın

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Ve böylelikle iki yay mesafesi kadar, hatta daha yakınına kadar geldi Muhammed'in

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Feevha ila abdiHİ ma evha;

KELİMELERİ: Fe evhâ*ilâ abdi-hî*mâ*evhâ

KARŞILIKLARI: böylece*onun kuluna*(vahyedeceği) şeyi*vahyetti

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Böylece Muhammed'e vahyi iletti

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Ma kezebel fuadu ma rea;

KELİMELERİ: Mâ kezebe*el fuâdu*mâ raâ

KARŞILIKLARI: yalanlamadı*gönlü*gördüğü şeyi

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Muhammed'in gönlü, gördüğü şeyi (Cebrail'i) yalanlamadı

--Burada anlatılan Cebrail'in maddi bir varlık olarak değil manevi bir varlık

olarak Muhammed peygamberin mana alemine inmesidir. "İki yay mesafesi ve hatta daha yakın" ve diğerleri arapça üzerinden kurulan şiirselliğin öğeleridir(3) --

*

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Efe tumarunehu alâ ma yera;

KELİMELERİ: E*fe*tumârûne-hu*alâ*mâ yerâ

KARŞILIKLARI: ...mı*halâ(mı)*onunla tartışıyorsunuz*hakkında*gördüğü şey

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey müşrikler!

12-Yoksa siz Muhammed ile gördüğü Cebrail hakkında mı tartışıyorsunuz halâ

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Ve lekad reahu nezleten uhra;

KELİMELERİ: Ve lekad*raâ-hu*nezleten*uhrâ

KARŞILIKLARI: ve andolsun*onu gördü*inişinde*diğer

TÜRKÇE ÖZÜ;

13-Ve andolsun ki Cebrail'i başka bir inişinde de gördü

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Inde SidretilMünteha;

KELİMELERİ: İnde*sidratil muntehâ

KARŞILIKLARI: yanında*sidratül munteha'nın

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-Sidretül Münteha'nın (4) yanında

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Indeha Cennetül Me'va;

KELİMELERİ: İndehâ*cennetul me’vâ

KARŞILIKLARI: yanındaki*cennetul meva'nın

TÜRKÇE ÖZÜ;

15-Meva cennetinin yanındaki

AYETİN OKUNUŞU: 16-) İz yağşes sidrete ma yağşa;

KELİMELERİ: İz*yagşe*es sidrate*mâ yagşâ

KARŞILIKLARI: zaman*bürüyen*bürüdüğü

TÜRKÇE ÖZÜ;

16-Sidre ağacını Allah'ın nuru kapladığında

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Ma zağal basaru ve ma tağa;

KELİMELERİ: Mâ zâga*el basaru*ve mâ tagâ

KARŞILIKLARI: kaymadı*bakışları*ve haddi aşmadı

TÜRKÇE ÖZÜ;

17-Muhammed'in bakışları kaymadı ve haddini aşmadı

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Lekad rea min ayati Rabbihil kübra;

KELİMELERİ: Lekad*raâ*min âyâti*rabbihi*el kubrâ

KARŞILIKLARI: andolsun*gördü*ayetlerini*rabbinin*en büyük

TÜRKÇE ÖZÜ;

18-Andolsun ki, Muhammed Rabbi'nin en büyük alametlerini gördü

--Ey müşrikler; Siz nasıl olur da Muhammed'in vahiy aldığını inkar edersiniz(5) O bu vahyi büyük bir alçakgönüllülükle ilahi makamdan alıp kabul etmiş, gönlünü Rabbinin nuru ile aydınlatmış, cennet alemi hakkında bilgilendirilmiş(6) Cebrail tarafından Rabbinin muazzam ayetlerine muhatap kılınmıştır--

MÜŞRİKLERİN ŞEFAATÇİ KABUL EDİP ALLAH'A ORTAK KOŞTUĞU PUTLAR

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Efe raeytümüllate vel uzza;

KELİMELERİ: E*fe*raeytumu*el lâte*ve el uzzâ

KARŞILIKLARI: ..mü*düşündünüz(mü)*lat*ve uza'yı

TÜRKÇE ÖZÜ;

19-Siz Lat ve Uzza ismini verdiğiniz putlara neden taptığınızı hiç düşündünüz mü(7)

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Ve menates salisetel uhra;

KELİMELERİ: Ve menâte*es sâlisete*el uhrâ

KARŞILIKLARI: ve menat'ı*üçüncü*diğeri

TÜRKÇE ÖZÜ;

20-Ve diğerine. Üçüncüsü olan Menat'a

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Elekümüzzekeru ve lehül ünsa;

KELİMELERİ: E lekumu*ez zekeru*ve lehu*el unsâ

KARŞILIKLARI: sizin mi*erkekler*onların mı*kızlar

TÜRKÇE ÖZÜ;

21-Erkek çocuklar sizin, kız çocuklar onların mı

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Tilke izen kısmetun dıyza;

KELİMELERİ: Tilke*izen*kısmetun*dîzâ

KARŞILIKLARI: hal*böyle ise*bir taksim*insafsızca

TÜRKÇE ÖZÜ;

22-Hal böyleyse, bu insafsız bir taksimdir

--Ey müşrikler; Kutsallaştırdığınız putları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşuyorsunuz. Üstelik kız çocuklarını hakir görüp erkek çocuklarını üstün tutarken bu putlara "Allah'ın kızları" diyorsunuz. Bu çok ahlaksız bir tavır.--

*

AYETİN OKUNUŞU: 23-) İn hiye illâ esmaun semmeytumuha entum ve abaukum ma enzelAllahu Biha min sultan* in yettebiune illazzane ve ma tehvel enfüs* ve lekad caehüm min Rabbihimül hüda;

AYETİN

KELİMELERİ: İn*hiye*illâ*esmâun*semmeytumû-ha* entum*ve âbâu-kum*mâ enzele*allâhu* bi-hâ*min sultân,

KARŞILIKLARI:ancak*onlar*sadece*isimler*onları siz isimlendirdiniz*siz*ve sizin babalarınız-atalarınız*vermedi*allah*onlara*sultanlık

MEALİ:onlar sadece isimleri olan varlıklar. o isimleri de onlara siz ve sizin baba ve atalarınız verdi. allah onlara bir yetki göndermedi.

KELİMELERİ: in*yettebiûne*illâ*zanne*ve mâ tehvâ*el enfusu,

KARŞILIKLARI: ancak*tabi oluyorlar*sadece*zanna*ve arzu ettiği

şeylere*kişiliklerin

MEALİ: onlar sadece kişilerin istek ve arzularına hizmet ediyorlar

KELİMELERİ: ve lekad*câe-hum*min rabbi-himu*el hudâ

KARŞILIKLARI: andolsun ki*onlara da*rableri katından*hidayet gelmiştir

MEALİ: artık onlara da rableri katından hidayet geldi

TÜRKÇE ÖZÜ;

23-Gerçek şu ki bu putlar atalarınızın uydurduğu asılsız varlıklar olup ilahi vahye dayanmamaktadır. Onlar sadece istek ve arzulara hizmet etsin diye atalarınız tarafından icad edilmişlerdir. Allah onlara bir yetki göndermedi. Artık bu asılsız şeylere tapmak yerine ilahi vahyin temsilcisi Muhammed'in rehberliğini kabul etmelisiniz.

PUTLARDAN ŞEFAAT UMAN MÜŞRİKLERE CEVAP

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Em lil’ İnsani ma temenna;

KELİMELERİ: Em*li el insâni*mâ*temennâ

KARŞILIKLARI: veya*insanlar*bazı şeyler*diler

TÜRKÇE ÖZÜ;

24-Bazı insanlar putlardan dilediği her şeyin gerçekleşebileceğini sanır

AYETİN OKUNUŞU: 25-) FeLillahil ahıretu vel’ ula;

KELİMELERİ: Fe*li allâhi*el âhiratu*vel ûlâ

KARŞILIKLARI: oysa*allah'ındır*ahiret*ve başlangıç

TÜRKÇE ÖZÜ;

25-Ama dünya da ahiret de Allah'ındır

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Ve kem min melekin fiys Semavati la tuğniy şefaatuhüm şey'en illâ min ba'di en ye'zenAllahu li men yeşau ve yerda;

AYETİN

KELİMELERİ: Ve kem*min melekin*fî es semâvâti*lâ tugnî*şefâatu-hum*şey’en*

KARŞILIKLARI: ve nice*melekler*vardır semada*fayda etmez*şefaatleri*bir

şeye*

MEALİ: Göklerde nice melekler vardır ki onların bile  şefaatleri hiçbir şeye fayda etmez

KELİMELERİ: illâ*min ba’di*en ye’zene*allâhu*li men*yeşâu*ve yerdâ

KARŞILIKLARI: başka*...den*izin vermesin(den)*allah'ın*bir kimse için*diler*ve gerçekleşir

MEALİ: Sadece Allah dilediği ve razı olduğu kimselere şefaat eder

TÜRKÇE ÖZÜ;

26-Göklerde nice melekler vardır ki onların şefaati bile hiç bir şeye hiç bir şekilde fayda vermez. Sadece Allah dilediği ve razı olduğu kimselere şefaat eder.

--Putların size şefaat edeceklerine ve onların şefaatleri ile Allah'a yaklaşabileceğinizi mi sanıyorsunuz(8) .. Bu tamamen boş bir inançtır. Allah'ın tapılacak tek ilah olduğunu inkar ederseniz sizi bu dünyada da ahirette de koruyacak hiç bir güç yoktur. Değil bu putlar(9) semadaki meleklerin dahi şefaati fayda etmez. Allah sadece kendi dilediği ve razı olduğu kimselere şefaat eder--

*

AYETİN OKUNUŞU: 27-) İnnelleziyne la yu'minune Bil ahıreti leyusemmunel Melaikete tesmiyetel ünsa;

AYETİN

KELİMELERİ: İnne*ellezîne*lâ yu’minûne*bi el âhirati*

KARŞILIKLARI: gerçek şu ki*o kimseler*ahirete*iman etmeyen*

MEALİ: ahireti umursamayan o müşrikler

KELİMELERİ: le yusemmûne*el melâikete*tesmiyete*el unsâ

KARŞILIKLARI: isimlendiriyorlar*melekleri*isimleriyle*kız

MEALİ: melekleri kız olarak adlandırıyor

TÜRKÇE ÖZÜ;

27-Ahireti umursamayan o müşrikler melekleri kız olarak adlandırıyor.

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Ve ma lehüm Bihi min ‘ılm* in yettebiune illezzann* ve innezzanne la yuğniy minel Hakkı şey'a;

AYETİN

KELİMELERİ: Ve mâ*lehum*bihî*min ilmin,*

KARŞILIKLARI: ve yok*onların*bununla ilgili*bilgileri

MEALİ: onların meleklerle ilgili bir ilmi yok

KELİMELERİ: in yettebiûne*ille*âz zann,

KARŞILIKLARI: uymaktadırlar*sadece*zanna

MEALİ: sadece zanna tabidirler

KELİMELERİ: ve inne*ez zanne*lâ yugnî*minel hakkı*şey'â

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*zan*yarar sağlamaz*haktan yana*hiçbir şeye

MEALİ: ve muhakkak ki zan haktan yana hiçbir şeye yarar sağlamaz

TÜRKÇE ÖZÜ;

28-Onların melekler konusunda bir ilmi yok. Sadece zanna tabidirler ve zan asla gerçeklerin yerini tutmaz

--Ahirette Allah'a vereceği hesabı umursamayan müşrikler melekleri dişi olarak görmekte ve onlara "Allah'ın kızları" demektedirler. Müşriklerin inançları asılsızdır--

*

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Fea'rıd an men tevella an zikriNA ve lem yurid illel hayated dünya;

KELİMELERİ: Fe*a'rıd*an men*tevellâ*an zikrinâ*ve lem yurid*illâ*el hayâte*ed dunyâ

KARŞILIKLARI: sen de*yüzçevir*kimselere*yüzçeviren*zikrimize*ve istemeyen*başkasını*hayatından*dünya

TÜRKÇE ÖZÜ;

29-Adımızı dahi anmaya tenezzül etmeyip dünya hayatından başka bir şey istemeyenlere sen de sırtını dön ey Muhammed.

AYETİN OKUNUŞU: 30-) Zâlike mebleğuhüm minel ‘ılm* inne Rabbeke HUve a'lemu Bi men

dalle an sebiliHİ ve HUve a'lemu Bi menihteda;

AYETİN

KELİMELERİ: Zâlike*mebleguhum*min el ilmi,

KARŞILIKLARI: bu kadardır*varabilecekleri*ilimleri ile

MEALİ: onların ilimleri ile varabilecekleri yer bu kadardır

KELİMELERİ: inne*rabbeke*huve*a’lemu*bi men*dalle*an sebîlihî*

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*senin rabbin*o*bilir*kimseyi*sapan*yolundan*

MEALİ: muhakkak ki senin rabbin kimin doğru yoldan saptığını bilir

KELİMELERİ: ve huve*a’lemu*bi men*ihtedâ

KARŞILIKLARI: ve o*bilir*kimseyi de*hidayete eren

MEALİ: ve kimin hidayete erdiğini de

TÜRKÇE ÖZÜ;

30-Onların şirk inancı ile varabilecekleri yer ancak bu kadardır. Senin Rabbin kimin doğru yoldan saptığını kimin hidayete erdiğini çok iyi bilir.

--Ey Muhammed; İlahi vahyi reddeden ve ahireti umursamayan müşriklerin tavırlarına aldırma. Üzülme, sen elinden geleni yapıyorsun. Onlar vahye dayanmayan asılsız şirk inancı yüzünden durumu tam kavrayamıyorlar. Allah kimin doğru yolda kimin sapkın olduğunu çok iyi bilmektedir--

MÜMİNLERİN ÖDÜLÜ - MÜŞRİKLERİN CEZASI

AYETİN OKUNUŞU: 31-) Ve Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı liyecziyelleziyne esau Bima amilu ve yecziyelleziyne ahsenu Bil hüsna;

AYETİN

KELİMELERİ: Ve lillâhi*mâ*fîs semâvâti*ve mâ*fîl ardı

KARŞILIKLARI: ve allah içindir*şeyler*göklerde*ve şeyler*yerde

MEALİ: gökte ve yerde olan her şey allah'ındır.

KELİMELERİ: li yecziye*ellezîne*esâû*bimâ amilû*

KARŞILIKLARI: cezalandırsın diye*kimseleri*kötülük yapan*yaptıklarından dolayı

MEALİ: kötülük yapanları yaptıkları için cezalandırmak için

KELİMELERİ: ve yeczîye*ellezîne*ahsenû*bi el husnâ

KARŞILIKLARI: ve mükafatlandırsın*kimseleri*güzel davranışta bulunan*en güzeliyle

MEALİ: iyilik yapanları güzel davranışlarından dolayı daha büyük güzelliklerle ödüllendirmek için

TÜRKÇE ÖZÜ;

31-Göklerde ve yerde olan şeyler Allah içindir. Kötülük yapanları yaptıkları için cezalandırsın güzel davrananları daha güzeli ile mükafatlandırsın diye.

AYETİN OKUNUŞU: 32-) Elleziyne yectenibune kebairel' ismi velfevahışe illel lemem* inne Rabbeke Vasiul Mağfireti, HUve a'lemu Bi küm iz enşeeküm minel Ardı ve iz entum ecinnetun fiy butuni ümmehatiküm* fela tüzekkû enfüseküm* HUve a'lemu Bi menitteka;

AYETİN

KELİMELERİ: Ellezîne*yectenibûne*kebâir*el ismi*ve*el fevâhışe*

KARŞILIKLARI: o kimseler ki*kaçınırlarsa*büyük*günah*ve*fuhuş*

MEALİ: insanlar kaçınırsa fuhuş ve büyük günahlardan

KELİMELERİ: illâ*el lemem*inne*rabbeke*vâsiu*el mağfirati,

KARŞILIKLARI: bunların dışındaki*küçük günahlarda*muhakkak ki*senin rabbin*geniş olandır*mağrifeti*

MEALİ: bunların dışındaki ufak tefek günahlarda senin rabbin bağışlayıcıdır

KELİMELERİ: huve*a'lemu*bikum*iz enşeekum*min el ardı*

KARŞILIKLARI: o*bilendir*sizi*yarattığı zaman*topraktan

MEALİ: o bilir sizi topraktan yarattığı zamanı da

KELİMELERİ: ve iz*entum*ecinnetun*fî butûni*ummehâtikum,

KARŞILIKLAR: ve zamanını*siz*ceninken*karınlarında*annelerinizin

MEALİ: annelerinizin karnında birer cenin olduğunuz zamanı da

KELİMELERİ: fe*lâ tuzekkû*enfusekum,*

KARŞILIKLARI: öyleyse*temize çıkartmaya çalışmayın*nefslerinizi

MEALİ: boşuna kendinizi çok temizmiş gibi göstermeye çalışmayın

KELİMELERİ: huve*a'lemu*bi men*ittekâ

KARŞILIKLARI: o*iyi bilir*kimdir*takva sahibi

MEALİ: kimin ilâhi emirlere uygun yaşadığını o çok iyi bilir

TÜRKÇE ÖZÜ;

32-Allah ufak tefek kusurları dışında şirkten uzaklaşarak zina fuhuş cana kıymak vs gibi yüz kızartıcı fiilleri terk ederek mümin olanları en güzel şekilde ödüllendirilecektir.(10) Allah sizi yer yüzünde yarattığı zaman da anne karnında birer cenin olduğunuz zamanlarınızda da en iyi bilendir. Müşriklerin kendilerini doğru yolda olduklarını iddia etmelerine aldanmayın. Kimin doğru yolda olduğunu ancak Allah bilir.

--Kainatta bulunan her şeyin yegane yaratıcısı ve sahibi kötülük yapanları yaptıkları için cezalandırsın güzel davrananları daha güzeli ile mükafatlandırsın diye sadece Allah'tır. Bazı varlıkları kendisine ortak koşan müşrikleri cezalandıracak ufak tefek kusurlarına rağmen  şirkten uzaklaşarak zina fuhuş cana kıymak vs gibi yüz kızartıcı fiilleri terk ederek mümin olanlar en güzel şekilde ödüllendirilecektir. Allah sizi yer yüzünde yarattığı zaman da anne karnında birer cenin olduğunuz zamanlarınızda da en iyi bilendir. Müşriklerin kendini doğru yolda görmesine aldanmayın. Kimin doğru yolda olduğunu ancak Allah bilir--

HERKES KENDİ YAPTIKLARINDAN HESABA ÇEKİLECEKTİR

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Eferaeytelleziy tevella;

KELİMELERİ: E fe ra*eytellezî*tevellâ

KARŞILIKLARI: gördün mü*kişiyi*yüzçeviren

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey Muhammed!

33-Şu Kuran'a İslam'a yüz çeviren (Velid b. Mugire'yi) (11) gördün mü

AYETİN OKUNUŞU: 34-) Ve a'ta kaliylen ve ekda;

KELİMELERİ: Ve a’tâ*kalîlen*ve ekdâ

KARŞILIKLARI: ve vererek*azıcığını*gerisini vermekten vaz geçti

TÜRKÇE ÖZÜ;

34-Servetinden azıcık verip geri kalanını vermekten vazgeçti

AYETİN OKUNUŞU: 35-) E’ındehu ılmul ğaybi fehuve yera;

KELİMELERİ: E indehu*ilmu*el gaybi*fe*huve*yerâ

KARŞILIKLARI: yanında mı*ilmi*gaybın*sadece*o mu*görüyor

TÜRKÇE ÖZÜ;

35-Gaybın ilmi onun tekelinde mi, sadece o mu görüyor

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Em lem yünebbe' Bima fiy suhufi Musa;

KELİMELERİ: Em*lem yunebbe’*bimâ*fî suhufi*mûsâ

KARŞILIKLARI: yoksa*haberleri yok mu*olan şeylerden*sayfalarından*musa'nın

TÜRKÇE ÖZÜ;

36-Yoksa Hz.Musa'nın kitabındaki bilgilerden haberi yok mu

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Ve İbrahiymelleziy veffa;

KELİMELERİ: Ve ibrâhîme*ellezî veffâ

KARŞILIKLARI: ve ibrahim'i*sözünün eri

TÜRKÇE ÖZÜ;

37-Ve sözünün eri İbrahim'i duymamışlar mı

--Ey Muhammed; Önce sana iman edip sonra müşriklerin "Atalarının dinine geri dön, servetinden biraz bize bağışlarsan biz senin günahlarını ve ahiret azabını üstleniriz"(12) sözlerine kanıp şirke geri dönen ama vaat ettiği malın tamamını vermekten çekinen müşriğin(13) şaşkınlığını görüyorsun değil mi. Şimdi o gerçekten arkadaşlarının onun günahlarını üstleneceğine mi inanmaktadır.. Böyle bir şey olabilir mi..!?

Yoksa daha önce gönderdiğimiz Musa ve İbrahim peygamberlerin üstün bir görev anlayışı ile eksiksiz (14) gerçekleştirdiği tebliğlerden ve ilkelerden hiç mi haberleri yok..!?--

*

AYETİN OKUNUŞU: 38-) Ella teziru vaziretün vizre uhra;

KELİMELERİ: Ellâ*la teziru*vâziratun*vizra*uhrâ

KARŞILIKLARI: doğrusu*yüklenmez*hiçbir günahkar*günah yükünü*başkasının

TÜRKÇE ÖZÜ;

38-Hiç bir günahkar bir başkasının günahını yüklenemez

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Ve en leyse lil İnsani illâ ma sea;

KELİMELERİ: Ve en*leyse*lil insâni*illâ*mâ seâ

KARŞILIKLARI. ve şüphesiz*yoktur*insanın kendi için*başka*çalışmasından

TÜRKÇE ÖZÜ;

39)-Ve maalesef herkesin kendi ahireti için çalışmasından başka çare yoktur.

--Ahirette hiç kimse başkasının günahının cezasını çekmeyecek. Herkes sadece kendi yaptıklarının karşılığını görecek başka kimseden şefaat elde edemeyecektir--

*

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Ve enne sa'yehu sevfe yura;

KELİMELERİ: Ve enne*sa'yehu*sevfe*yurâ

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*emeğin*karşılığı*alınacaktır

TÜRKÇE ÖZÜ;

40-Ve herkes çabasının karşılığını görecektir

AYETİN OKUNUŞU: 41-) Sümme yüczahul cezael evfa;

KELİMELERİ: Summe*yuczâhu*el cezâe*el evfâ

KARŞILIKLARI: sonra*karşılığını görecektir*karşılık*eksiksiz

TÜRKÇE ÖZÜ;

41-Karşılığını eksiz olarak görecektir

AYETİN OKUNUŞU: 42-) Ve enne ila Rabbikel münteha;

KELİMELERİ: Ve enne*ilâ rabbike*el muntehâ

KARŞILIKLARI: ve mutlaka*rabbinedir*son varış

TÜRKÇE ÖZÜ;

42-Sonunda dönüş mutlaka Rabbinedir

AYETİN OKUNUŞU: 43-) Ve ennehu HUve adhake ve ebkâ;

KELİMELERİ: Ve ennehu*huve*adhake*ve ebkâ

KARŞILIKLARI. ve muhakkak ki*odur*güldüren*ve ağlatan

TÜRKÇE ÖZÜ;

43-Güldüren ve ağlatan o'dur

AYETİN OKUNUŞU: 44-) Ve ennehu HUve emate ve ahya;

KELİMELERİ: Ve ennehu*huve*emâte*ve ahyâ

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*odur*öldüren*ve dirilten

TÜRKÇE ÖZÜ;

44-Öldüren ve dirilten de o'dur

--Kimsenin yaptığı karşılıksız kalmayacak. Herkes Allah'ın huzuruna çıktığında yaptıklarından hesaba çekilip hak ettiği cezayı veya mükafatı görecektir. Herkesi yaratıp öldüren Allah o gün müminleri cennetle ödüllendirip bahtiyar kılacak, inkarcıları ise cehenneme atıp perişan edecektir(15) --

*

AYETİN OKUNUŞU: 45-) Ve ennehu halekaz zevceyniz zekere vel ünsa;

KELİMELERİ: Ve enne-hu*halaka*ez zevceyni*ez zekere*ve el unsâ

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*yarattı*çiftleri*erkek*ve dişi

TÜRKÇE ÖZÜ;

45-Allah erkek ve dişi çiftler yarattı

AYETİN OKUNUŞU: 46-) Min nutfetin iza tümna;

KELİMELERİ: Min nutfetin*izâ*tumnâ

KARŞILIKLARI: bir damla berrak sıvı*zaman*döküldüğü

TÜRKÇE ÖZÜ;

46-Ana karnına, bir damla berrak sıvı yollanınca

AYETİN OKUNUŞU: 47-) Ve enne aleyhin neş'etel uhra;

KELİMELERİ: Ve enne*aleyhi*en neş’ete*el uhrâ

KARŞILIKLARI: şüphesiz*ona aittir*yeniden diriltmek*sonradan

TÜRKÇE ÖZÜ;

47-Şüphesiz tekrar diriltmek de Allah'a aittir

AYETİN OKUNUŞU: 48-) Ve ennehu HUve ağna ve akna;

KELİMELERİ: Ve enne-hu*huve*agnâ*ve aknâ

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*odur*zengin eden*ve varlıklı kılan

TÜRKÇE ÖZÜ;

48-Ve muhakkak ki zengin eden varlıklı kılan da o'dur

--Sizleri ana rahminde bir damlacık berrak sıvıdan erkek ve dişi olarak yaratan da öldükten sonra diriltecek olan da bütün malın mülkün yegane sahibi Allah'tır. Hepinizi hesaba çekecektir--

*

AYETİN OKUNUŞU: 49-) Ve ennehu HUve Rabbuş şı'ra;

KELİMELERİ: Ve enne-hu*huve*rabbu*eş şı'râ

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*o*rabbidir*şira yıldızının da

TÜRKÇE ÖZÜ;

49-Ve muhakkak ki müşriklerin ululadıkları Şira yıldızının da Rabbi (yaratan) Allah'tır --Nasıl olur da yaratılmışı yaratana ortak koşarsınız(16)--

GEÇMİŞTE HELAK EDİLEN TOPLUMLARIN DURUMUNDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

AYETİN OKUNUŞU: 50-) Ve enneHU ehleke ‘Adenil ula;

KELİMELERİ: Ve enne-hu*ehleke*âdeni*el ûlâ

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*helak etti*ad kavmini*ilk olarak

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey müşrikler!

50-Ve muhakkak ki Allah ilk olarak Ad kavmini helak etti (17)

AYETİN OKUNUŞU: 51-) Ve Semude fema ebka;

KELİMELERİ: Ve semûde*fe*mâ ebkâ

KARŞILIKLARI: ve semud'u*böylece*köklerini kazıdı

TÜRKÇE ÖZÜ;

51-Ve Semud'u da helak edip köklerini kazıdı

AYETİN OKUNUŞU: 52-) Ve kavme Nuhın min kabl* innehüm kânu hüm azleme ve etğa;

AYETİN

KELİMELERİ: Ve kavme nûhın*min kablu,

KARŞILIKLARI: ve nuh kavmini *daha önce

MEALİ: ve daha önce nuh kavmini

KELİMELERİ: inne-hum*kânû*hum*azleme*ve atgâ

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*idiler*onlar*zalim*ve azgın

MEALİ: onlar da zalim ve azgındılar

TÜRKÇE ÖZÜ;

52-Ve daha önce Nuh'un kavmini helak etti. Muhakkak ki onlar da zalim ve azgındılar

AYETİN OKUNUŞU: 53-) Vel mü'tefikete ehva;

KELİMELERİ: Ve el mu’tefikete*ehvâ

KARŞILIKLARI: alt üst edilen beldeyi*yerin dibine geçirdi

TÜRKÇE ÖZÜ;

53-Ve Lut beldesini göğe kaldırıp yere çarparak yerin dibine geçirdi

AYETİN OKUNUŞU: 54-) Feğaşşaha ma ğaşşa;

KELİMELERİ: Fe*gaşşâ-hâ*mâ*gaşşâ

KARŞILIKLARI: böylece*dümdüz edilerek yok edildiler*her şeyleri*yok oldu

TÜRKÇE ÖZÜ;

54-Hepsinin beldeleri dümdüz edilerek yok edildiler. Esamileri bile kalmadı. Böylece belalarını buldular.

--Allah, Mekke müşrikleri gibi kendisine şirk koşup peygamberleri yalanyanlardan, ilk olarak Ad kavmini(18) Semud'u Nuh ve Lut kavimlerini helak etmişti--

*

AYETİN OKUNUŞU: 55-) Fe Bi eyyi alai Rabbike tetemara;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*âlâi*rabbi-ke*tetemârâ

KARŞILIKLARI: o halde*hangi*nimetlerini*rabbinizin*şüphe ediyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ;

55-Durum böyle olduğu halde, siz hala utanmadan rabbinizin hangi nimetinden ve özelliğinden şüphe ediyorsunuz ey müşrikler!

AYETİN OKUNUŞU: 56-) Hazâ neziyrun minen nüzüril ula;

KELİMELERİ: Hâzâ*nezîrun*min en nuzuri*el ûlâ

KARŞILIKLARI: bunlar*uyarıdır*(helak ile) uyarılmanızdan*önce

TÜRKÇE ÖZÜ;

56-Bu örnekler başınıza gelebilecekler konusunda bir uyarıdır

--Ey müşrikler; Tüm nimetleri veren Rabbinizken nasıl ona başka varlıkları şirk koşarsınız. Helak ettiğimiz kavimlerden verdiğimiz örnekler başınıza gelebilecekler konusunda bir uyarıdır. Onlar da sizin gibi vahyi ve tayin ettiğimiz peygamberleri yalanlamışlardı--

MÜŞRİKLERİN ALAYA ALDIĞI KIYAMET ve HESAP GÜNÜ

AYETİN OKUNUŞU: 57-) Ezifetil azifetü;

KELİMELERİ: Ezifeti*el âzifetu

KARŞILIKLARI: yaklaşıyor*yaklaşmakta olan

TÜRKÇE ÖZÜ;

Ey müşrikler!

57-Kıyamet zamanı yaklaşıyor

AYETİN OKUNUŞU: 58-) Leyse leha min dunillahi kaşifetün;

KELİMELERİ: Leyse*lehâ*min dûni allâhi*kâşifetun

KARŞILIKLARI: yoktur*olacakları*allah'tan başka*bilebilecek olan

TÜRKÇE ÖZÜ;

58-Olacakları Allah'tan başka bilebilecek olan yoktur

AYETİN OKUNUŞU: 59-) Efemin hazel hadiysi ta'cebun;

KELİMELERİ: E*fe*min hâzâ el hadîsi*ta’cebûn

KARŞILIKLARI: ...mi*yoksa*bu sözler*size garip (mi) geldi

TÜRKÇE ÖZÜ;

59-Yoksa bu sözler size garip mi geldi

AYETİN OKUNUŞU: 60-) Ve tadhakûne ve la tebkûn;

KELİMELERİ. Ve tedhakûne*ve lâ tebkûn

KARŞILIKLARI: ve gülüyorsunuz*ağlayacağınıza

TÜRKÇE ÖZÜ;

60-Ağlayacağınıza gülüyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 61-) Ve entum samidun;

KELİMELERİ: Ve entum*sâmidûn

KARŞILIKLARI: ve siz*gaflet ve eğlencedesiniz

TÜRKÇE ÖZÜ;

61-Hala gaflet ve eğlence ile oyalanıyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 62-) Fescudu Lillahi va'budu;

KELİMELERİ: Fe*uscudû*li allâhi*va’budû

KARŞILIKLARI: artık*secde edin*allah'a*ve ona kul olun

TÜRKÇE ÖZÜ;

62-Artık Allah'a secde edin ve O'na kul olun

--O kıyamet ve hesap günü çok yakın. Elçimiz Muhammed'e o günün ne zaman olacağını sormanız yersiz çünkü bunu sadece Allah bilir. Siz uyarılara kulak verip tövbe edeceğinize bu uyarıları alaya alıp inatla elçimizi inkar ediyorsunuz.(19) Eğer geçmişteki kavimler gibi ilahi cezalara maruz kalmak istemiyorsanız şirki bırakıp Allah'a kulluk edin, yalnız O'na ibadet edin--

(1) bkz.Taberi

(2) bkz.İbnü'l-Cevzi

(3) NOT: Yine KURAN -21- (Mekke) RAHMAN SURESİ (55) 'te anlatmaya çalıştığımız durumla karşı karşıyayız. 1400 yıl önceki Arap dil ve edebiyatının ses ve söz sanatları ile anlatılmaya çalışılan ve maddi gerçekliğin dışına taşıp manevi bir durum olan Muhammed peygamber ile Cebrail'in karşılaşması.

Zemahşeri'nin de söylediği gibi "bilinmeyenleri bilinenler üzerinden edebi bir dille anlatmaya çalışmak". Tabi her ne kadar kelimeler veya cümle üzerinden motamot çevirmekten kaçınılsa da ne yapılırsa yapılsın o mana ve derinlik ister istemez kayboluyor.

Kuran'da bir çok sure bu tür söz ve anlatım güzellikleri ile doludur. İndirildiği döneme ilişkin manayı kavrayabilmek için biraz dönemi ve dönemin tarihini bilmek gerekir. Mümkün olduğunca tüm surelere bu tür bilgileri de serpiştirmeye çalışıyorum.

(4) bkz.islam ansiklopedisi

(5) bkz.Razi

(6) bkz.Kurtubi

(7)Taberi, sahabe dönemi alimlerinden Mücahit'ten naklen Lat'ın vaktiyle Kabe'ye gelen ziyaretçilere yiyecek içecek dağıtan mübarek bir zat olduğunu, öldükten sonra mezarının mabet haline getirilip Kabe'ye heykelinin dikilerek şefaat dilenildiğini yazıyor

(8) bkz.Cabiri

(9) bkz.Zemahşeri

(10) bkz.Nisa 4/31

(11) bkz.Taberi

(12) bkz.Taberi

(13) (Velid bin Mugire, bkz: Müdessir suresi/Taberi)

(14) bkz.Zemahşeri, Alusi

(15) bkz.Taberi

(16) (Sahabe dönemi alimi İbn Zeyd'den naklen Taberi)

(17) bkz.Fecr Suresi

(18) bkz.Tabiin alimlerinden İbn Zeyd'den naklen Taberi

(19) bkz.Tabiin alimlerinden Mücahid'den naklen Taberi

KURAN -23- (80) ABESE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Abese: Yüzünü ekşitmek

42 Ayet - /Muhammed Peygambere tebliğ konusunda yardım/

Muhammed peygamber müşriklere tevhidi anlatma çabasında iken yanına gelen Abdullah b. Ümmü Mektum(1) adlı kör bir kişiye yeterli ilgiyi gösteremeyince müşriklerden çok bu tür insanlara tebliği bildirmesi için vahyolunmuştur.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

TEVHİT DAVETİNİN USLUBU

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Abese ve tevella;

KELİMELERİ: Abese*ve tevellâ

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: yüzünü ekşittin*ve döndürdün

TÜRKÇE ÖZÜ:

Ey Muhammed!

1-Huzursuzluğun yüzüne aksetti ve başını çevirdin

AYETİN OKUNUŞU: 2-) En caehül'a'ma;

KELİMELERİ: En câe-hu*el a’mâ

KARŞILIKLARI: geldi diye*kör

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Kör geldi diye

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve ma yüdriyke le'allehu yezzekkâ;

KELİMELERİ: Ve*mâ yudrî-ke*lealle-hu*yezzekkâ

KARŞILIKLARI: ve*nereden biliyorsun*belki böylece o*şirk ve günahlarından kurtulacaktı

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Nereden biliyorsun, belki de senden öğrenecekleri ile şirk ve günahlarından kurtulacaktı

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ev yezzekkeru fetenfe'ahüzzikra;

KELİMELERİ: Ev*yezzekkeru*fe*tenfea-hu*ez zikrâ

KARŞILIKLARI: veya*öğüt alacaktı*böylece*ona fayda sağlayacaktı*öğütlerin

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Veya öğüt alacak ve o öğütlerden fayda görecekti

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Emma menistağna;

KELİMELERİ: Emmâ*men*istagnâ

KARŞILIKLARI: fakat*kimseler*ihtiyaç hissetmeyen

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Kuran'ın rehberliğine ihtiyaç duymayan kibirliler var

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Feente lehu tesadda;

KELİMELERİ: Fe*ente*lehu*tesaddâ

KARŞILIKLARI: oysa*sen*onlara*yüzveriyorsun

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ve sen onlara yüzveriyorsun

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve ma 'aleyke ella yezzekkâ;

KELİMELERİ: Ve*mâ aleyke*ellâ yezzekkâ

KARŞILIKLARI: ve*senin sorumluluğun yoktur*onların aydınlanmamasında

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-O kibirli müşriklerin aydınlanamamasında senin bir sorumluluğun yok

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve emma men caeke yes'a;

KELİMELERİ: Ve emmâ*men*câe-ke*yes’â

KARŞILIKLARI: halbuki*kimse*sana gelen*koşarak

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Halbuki sana koşarak gelenin ise

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve huve yahşa;

KELİMELERİ: Ve huve*yahşâ

KARŞILIKLARI: ve o*huşu duyuyor

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Gönlü Allah korkusu ve sevgisiyle dolu

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Feente 'anhu telehha;

KELİMELERİ: Fe*ente*an-hu*telehhâ

KARŞILIKLARI: oysa*sen*ona*aldırış bile etmiyorsun

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Oysa sen ona aldırış etmiyorsun --Sakın böyle yapma--

--Ey Muhammed; Mekke'nin ileri gelen müşriklerinin tevhidi kabul etmelerini çok istediğini hatta bu yüzden bazı insanlarla yeterince ilgilenemediğini

biliyoruz.

O azılı müşrikler senin çabalarına rağmen inatlarından vazgeçmeyip küstahça kibirlenmektedirler. Müşrikleri ikna etmek için kendini paralama. Biliyoruz ki sen üzerine düşeni fazlası ile yapmaktasın. Seni dinleyip öğüt almak için can atan o kör şahıs gibilerle tebliğ çalışmanı sürdür(2)--

*

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Kella inneha tezkiretun;

KELİMELERİ: Kellâ*inne-hâ*tezkiratun

KARŞILIKLARI: şüphe yok ki*muhakkak o*bir öğüttür

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Şüphesiz Kuran bir öğüttür

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Femen şae zekereh;

KELİMELERİ: Fe*men*şâe*zekerahu

KARŞILIKLARI: artık*kimse*dileyen*o öğütleri alır

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Dileyen kimse o öğütleri alır

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Fiy suhufin mükerremetin;

KELİMELERİ: Fî*suhufin*mukerrametin

KARŞILIKLARI: ...dan*sayfalar(dan)*şerefli

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Kuran'ın şerefli sayfalarından

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Merfu'atin mutahheretin;

KELİMELERİ: Merfûatin*mutahheratin

KARŞILIKLARI: yüceltilmiş*mukaddes

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-Yüceltilmiş ve mukaddes sayfalarından

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Bieydiy seferetin;

KELİMELERİ: Bi*eydî*seferatin

KARŞILIKLARI: ile*elleri*elçiler

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Elçilerin elleri ile

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Kiramin berereh;

KELİMELERİ: Kirâmin*beraratin

KARŞILIKLARI: şerefli*temiz insanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Temiz ve şerefli olanların

--Gönderdiğimiz mesajlar ilahi alemden vahyedilen yüce öğüt bilgi ve uyarılardır. Sen sadece tebliğ et. Dileyen nasibini alıp şirkten vazgeçerek tevhide yönelir, gerisini kendileri bilir.--

MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜKLERİ

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Kutilel'İnsanu ma ekfereh;

KELİMELERİ: Kutile*el insânu*mâ*ekfera-hu

KARŞILIKLARI: kahrolası*insanoğlu*ne kadar*çok nankör

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Kahrolası müşrikler(3) ne kadar nankör

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Min eyyi şey'in halekah;

KELİMELERİ: Min*eyyi*şey’in*halakahu

KARŞILIKLARI: ...den*hangi*şey(den)*yarattı

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Allah onları hangi şeyden yarattı.?

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Min nutfetin, halekahu fekadderehu;

KELİMELERİ: Min*nutfetin*halaka-hu*fe*kaddera-hu

KARŞILIKLARI: ...dan*bir damla berrak sıvı(dan)*yarattı*sonra*kader tayin etti

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Bir damla berrak sıvıdan. Sonra bir kader ve ömür tayin etti

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Sümmessebiyle yesserah;

KELİMELERİ: Summe*es sebîle*yesserahu

KARŞILIKLARI: sonra*yollarını*kolaylaştırdı

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Sonra tevhidi anlamaya yetecek akıl ve düşünme kabiliyeti verip yollarını kolaylaştırdı

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Sümme ematehu feakbereh;

KELİMELERİ: Summe*emâte-hu*fe*akbera-hu

KARŞILIKLARI: sonra*öldürüp*böylece*kabre kabul edecek

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Sonra öldürüp kabre kabul edecek

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Sümme iza şae enşerah;

KELİMELERİ: Summe*izâ*şâe*enşera-hu

KARŞILIKLARI: sonra*zaman*dilediği*diriltecek

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Sonra dilediği zaman diriltecek

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Kella lemma yakdı ma emerah;

KELİMELERİ: Kellâ*lemmâ yakdı*mâ*emerahu

KARŞILIKLARI: Şüphe yok ki*yerine getirmiyor*şeyleri*ona emredilen

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Bazıları Allah'ın emrettiklerini yerine getirmiyor

*

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Felyenzuril'İnsanu ila ta'amih;

KELİMELERİ: Fe li yanzuri*el insânu*ilâ taâmi-hî

KARŞILIKLARI: işte baksın*insanlar*yediklerine

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-İnsanlar yiyip içtiklerine bir baksınlar

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Enna sabebnelmae sabba;

KELİMELERİ: Ennâ*sabebnâ*el mâe*sabbâ

KARŞILIKLARI: nasıl*akıttıkça*suları*akıtıyoruz

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Biz suları nasıl bol bol akıtıyoruz

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Sümme şakaknel'Arda şakka;

KELİMELERİ: Summe*şekaknâ*el arda*şekkâ

KARŞILIKLARI: sonra*çatlattıkça*toprağı*çatlattık

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Sonra toprağı ekime hazır hale getirdik

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Feenbetna fiyha habba;

KELİMELERİ: Fe*enbetnâ*fî-hâ*habbâ

KARŞILIKLARI: böylece*yetiştirdik*orada*taneler

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-Böylece toprakta taneler yetiştirdik

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Ve 'ineben ve kadba;

KELİMELERİ: Ve ineben*ve kadben

KARŞILIKLARI: ve üzümler*ve yoncalar

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-Ve üzümler ve yoncalar

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Ve zeytunen ve nahla;

KELİMELERİ: Ve zeytûnen*ve nahlen

KARŞILIKLARI: ve zeytinler*ve hurmalar

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-Ve zeytinler ve hurmalar

AYETİN OKUNUŞU: 30-) Ve hadaika ğulba;

KELİMELERİ: Ve hadâika*gulben

KARŞILIKLARI: ve bahçeler*dalları birbirine karışmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

30-Ve dalları birbirine karışmış bahçeler

AYETİN KARŞILIKLARI: 31-) Ve fakiheten ve ebba;

KELİMELERİ: Ve fâkiheten*ve ebbâ

KARŞILIKLARI: ve meyveler*ve meralar

TÜRKÇE ÖZÜ:

31-Ve meyveler ve otlaklar

AYETİN OKUNUŞU: 32-) Meta'an leküm ve lien'amiküm;

KELİMELERİ: Metâan*lekum*ve*li*en’âmi-kum

KARŞILIKLAR: faydalanması*siz*ve*için*hayvanlarınızın

TÜRKÇE ÖZÜ:

32-Sizler ve hayvanlarınızın faydalanması için

--Mekke'li müşrikler bazı varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşmak sureti ile kendilerini bir damlacık berrak sıvıdan yaratıp çeşitli nimetler veren Allah'a nankörlük ederek kendilerini ilahi rahmetten mahrum bırakmaktadır. Günü geldiğinde yeniden diriltilip hesaba çekilecek olduklarını unutmamalılar--

MÜŞRİKLERE AHİRET UYARISI

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Feiza caetissahhatu;

KELİMELERİ: Fe*izâ*câeti*es sâhhatu

KARŞILIKLARI: fakat*zamanı*geldiğinde*sağır edici büyük gürültünün

TÜRKÇE ÖZÜ:

33-O sağır edici büyük gürültü koptuğu zaman --Kıyamet kopup hesap günü

geldiğinde--

AYETİN OKUNUŞU: 34-) Yevme yefirrulmer'u min ahıyh;

KELİMELERİ: Yevme*yefirru*el mer’u*min ahîhi

KARŞILIKLARI: o gün*kişi*kaçar*kardeşinden

TÜRKÇE ÖZÜ:

34-O kıyamet günü kişi kendi kardeşinden bile kaçar

AYETİN OKUNUŞU: 35-) Ve ümmihi ve ebiyh;

KELİMELERİ: Ve ummi-hî*ve ebî-hi

KARŞILIKLARI: ve annesi*ve babasından

TÜRKÇE ÖZÜ:

35-Ve annesinden ve babasından

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Ve sahıbetihi ve beniyh;

KELİMELERİ: Ve sâhıbeti-hî*ve benî-hi

KARŞILIKLARI: ve eşinden*ve oğullarından

TÜRKÇE ÖZÜ:

36-Ve eşinden ve oğullarından

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Liküllimriin minhüm yevmeizin şe'nün yuğniyh;

KELİMELERİ: Li kulli imriin*min hum*yevme izin*şe’nun*yugnî-hi

KARŞILIKLARI: hepsinin*onların*kıyamet günü*işleri*başlarından aşkın olacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

37-Kıyamet günü tüm müşriklerin işi başından aşkın olacak

--Kıyamet günü tüm müşrikler kendi dertlerine düşecek, gözleri ne anne ne baba ne kardeş ne eş ne çocuk görecek. Korkudan hepsi kaçacak bir delik arayıp kendini kurtarmaya çalışacak--

AYETİN OKUNUŞU: 38-) Vucuhun yevmeizin müsfiretün;

KELİMELERİ: Vucûhun*yevme izin*musfiratun

KARŞILIKLARI: yüzler olacak*kıyamet günü*sevinçten parlayan

TÜRKÇE ÖZÜ:

38-Ama o kıyamet gününde yüzleri sevinçle parlayanlar da olacak

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Dahıketün müstebşiretün;

KELİMELERİ: Dâhıketun*mustebşiratun

KARŞILIKLARI: mutlu olmuş*müjdelenenlerle

TÜRKÇE ÖZÜ:

39-Müjdelenenlerle mutlu olan

--Ama o kıyamet gününde elçimiz Muhammed'e ve onun tebliğine iman edip ilahi emirlere uygun yaşayanların yüzleri sevinçten parlayacak. Çünkü onlar o gün cennete girmiş olacaklar--

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Ve vucuhun yevmeizin 'aleyha ğaberetün;

KELİMELERİ: Ve vucûhun*yevme izin*aleyhâ*gaberatun

KARŞILIKLARI: ve yüzler olacak*kıyamet günü*üzeri*toza toprağa bulanmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

40-Ve o kıyamet günü üstü başı toza toprağa bulanmış olan yüzler olacak

AYETİN OKUNUŞU: 41-) Terhekuha kateretün;

KELİMELERİ: Terheku-hâ*kateratun

KARŞILIKLARI: kaplamış*karanlık

TÜRKÇE ÖZÜ:

41-Üstlerine bir karanlık çökmüş

AYETİN OKUNUŞU: 42-) Ülaike hümülkeferetulfecerah;

KELİMELERİ: Ulâike*humu*el keferatu*el feceratu

KARŞILIKLARI: işte*onlar*kâfirler*günahkârlardır

TÜRKÇE ÖZÜ:

42-İşte onlar kâfirler günahkârlardır

--Diğer yandan elçimiz Muhammed'i ve tevhidi reddeden müşriklerin yüzleri ise korku ve dehşetten kapkara kesilecek zillet ve perişanlık içinde cehenneme atılacaklar--

(1) Abdullah ibn Ümmü Mektum: Abdullah (Amr) b. Kays b. Zaide el-Kureşi el-Amiri (ö. 15/636) Muhammed Peygamber'in müezzini, kör sahabe.

Peygamber Mekke'de bazı müşriklere Müslümanlığı anlattığı sırada ibn Ümmü Mektum yanına gelerek Allah'ın ona öğrettiği meseleleri kendisine anlatmasını istemiş. Peygamber müşriklere hararetle tebliğ yaparken onunla yeterince ilgilenemeyince bu suredeki ayetler vahyolmuştur.  Mekke'de islamiyet'i ilk kabul edenlerden biri olan ibn Ümmü Mektum burada Muhammed peygambere müezzinlik yaptı.

Medine'nin ilk muhacirlerindendir. Peygamber çeşitli vesilelerle Medine dışına çıktığı zaman ibn Ümmü Mektum ona vekalet etti ve geride kalanlara namaz kıldırdı . Bu görevin kendisine on üç defa verildiği kaydedilmektedir.

İslamiyet'te özürlülerle ilgili çeşitli hükümlerin belirlenmesi İbn Ümmü Mektum vesilesiyle mümkün olmuş, onların vekil bırakılmaları, imamlık yapmaları, savaşa iştirak etmeleri, farz namazlara katılmaları, korunma veya işlerine yardımcı olması amacıyla köpek beslemeleri gibi konular açıklık kazanmıştır. İbn Ümmü Mektum. Medine döneminde de Bilal-i Habeşi ile birlikte Peygamber'in müezzinliğini yapmış, Bilal ezanı çok erken okuduğu halde o, fecir doğup sabah namazı vakti girdiği kendisine bildirildikten sonra ezan okumasıyla tanınmıştır.

Kör oluşu yanında evinin camiye uzaklığını da ileri sürerek Muhammed peygamberden cemaate gelmemek için izin istemişse de bulunduğu yerden ezanı duyduğu için bu isteği uygun görülmemiş ancak mazereti sebebiyle köpek beslemesine izin verilmiştir.

Kör olmasına rağmen Kadisiye savaşına sancaktar olarak katıldığı ve o savaşta aldığı yaralar neticesinde öldüğü rivayet edilir.

(2) NOT: Kehf 6 ve Şuara 3 ile 4 başta olmak üzere bu husus özellikle vurgulanmakta. Muhammed peygambere sabır telkin edilmekte, müşriklerin inanmamalarından dolayı sorumlu olmadığı ifade edilmektedir. Kehf 28 daha açıktır "Dileyen iman eder dileyen etmez. Sen iman edenlerle davanı sürdür. İnatla inkar eden müşrikleri ikna etmek için kendini harap etme"

(3) (bkz. Mücahid, Taberi)

KURAN -24- (91) ŞEMS SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Şems: Güneş

15 Ayet - /Yaratıcının muazzam eseri: Güneş/

Kainattaki muazzam düzen, tevhid çağrısı ve Semud kavminin helakı

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

TEVHİDİN GEREKÇESİ ve MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜKLERİ

AYETİN OKUNUŞU: 1-) VeşŞemsi ve duhaha;

KELİMELERİ: Ve*eş şemsi*ve*duhâ-hâ

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: ve*güneşe*ve*kuşluk vaktine

TÜRKÇE ÖZÜ; 1-Andolsun güneşe ve kuşluk vaktine

AYETİN OKUNUŞU: 2-) VelKameri iza telaha;

KELİMELERİ: Ve*el kameri*izâ*telâ-hâ

KARŞILIKLARI: ve*ay'a*olan*tabi

TÜRKÇE ÖZÜ;

2-Ve güneşe tabi olup onun batmasının ardından doğan ay'a

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Vennehari iza cellaha;

KELİMELERİ: Ve*en nehâri*izâ*cellâ-hâ

KARŞILIKLARI: ve*gündüz*olan zamana*onun açığa çıkardığı

TÜRKÇE ÖZÜ;

3-Ve güneşin ortaya çıkardığı gündüze

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Velleyli iza yağşaha;

KELİMELERİ: Ve*el leyli*izâ*yagşâ-hâ

KARŞILIKLARI: ve*gece*olduğu zamana*sarıp sarmalayan

TÜRKÇE ÖZÜ;

4-Ve gündüzü sarıp sarmalayan geceye

AYETİN OKUNUŞU: 5-) VesSemai ve ma benaha;

KELİMELERİ: Ve*es semâi*ve mâ*benâ-hâ

KARŞILIKLARI: ve*semaya*ve ...e*onu bina eden

TÜRKÇE ÖZÜ;

5-Ve semaya ve onu inşa edene

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Vel'Ardı ve ma tahaha;

KELİMELERİ: Ve*el ardı*ve*mâ*tahâ-hâ

KARŞILIKLARI: ve*yeryüzüne*ve*...e*yaşanır hale getiren

TÜRKÇE ÖZÜ;

6-Yeryüzüne ve onu yaşanır hale getirene

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve nefsin ve ma sevvaha;

KELİMELERİ: Ve nefsin*ve*mâ*sevvâhâ

KARŞILIKLARI: ve nefse*ve*...e*onu tesviye eden

TÜRKÇE ÖZÜ;

7-Benliğe ve ona bir takım kabiliyetler verene andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Feelhemeha fucureha ve takvaha;

KELİMELERİ: Fe*elheme-hâ*fucûra-hâ-ve*takvâ-hâ

KARŞILIKLARI: sonra*ilham etti*kötülüğü de*ve*iyiliği de

TÜRKÇE ÖZÜ;

8-Allah insanı iyiliğe de kötülüğe de muktedir etti

--Ey müşrikler; İçinde yaşadığınız şu muazzam kainatta güneşin aydınlatması, onun batmasının ardından ortaya çıkan şu muhteşem ay'ı görmez misiniz..

Yıldızlarla dolu gökyüzünün güzelliğini, yeryüzünün yaşamanız için en mükemmel şekilde düzenlendiğini, her birinizin iyiliğe de kötülüğe de muktedir bir şekile yaratıldığını fark edemiyor musunuz..

Bu nimetleri size bahşeden Allah iken niçin bazı varlıkları O'na ortak koşuyorsunuz--

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Kad efleha men zekkâha;

KELİMELERİ: Kad*efleha*men*zekkâ-hâ

KARŞILIKLARI: ermiştir*feraha*kim*onu arındırdıysa

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-Kim nefsini arındırdıysa o kurtuluşa ermiştir

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve kad habe men dessaha;

KELİMELERİ: Ve kad*hâbe*men*dessâ-hâ

KARŞILIKLARI: ve uğramıştır*hüsrana*kim*onun kusurlarını örtmeye çalıştıysa

TÜRKÇE ÖZÜ;

10-Ve kim nefsinin kusurlarını örtmeye çalıştıysa hüsrana uğramıştır

--Kendisini şirkten arındırıp ilahi emirlere uygun yaşayanlar cennet ile ödüllendirilecek, elçimiz Muhammed'e inanmayan ve onun bildirdiği ilahi emirlere uymayanlar hüsrana uğrayacaklardır--

MÜŞRİKLERE, PEYGAMBER DÜŞMANI SEMUD KAVMİNİN SONUNUN

HATIRLATILMASI

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Kezzebet Semudu Bitağvaha;

KELİMELERİ: Kezzebet*semûdu*bi*tagvâ-hâ

KARŞILKLARI: yalanladı*semudlar*sebebiyle*azgınlıkları

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Semud kavmi azgınlıkları nedeniyle Allah'ın resulü Salih peygamberi yalanladı

AYETİN OKUNUŞU: 12-) İzin be'ase eşkaha;

KELİMELERİ: İz*inbease*eşkâ-hâ

KARŞILIKLARI: zaman*öne atıldığı*en şakisi

TÜRKÇE ÖZÜ;

12-Yörenin en büyük şakisi (deveyi kesmek için) ortaya atılınca

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Fekale lehüm Rasûlullahi nakatallahi ve sukyaha;

KELİMELERİ: Fe*kâle*lehum*resûlu allâhi*nâkata allâhi*ve*sukyâ-hâ

KARŞILIKLARI: o zaman*dedi onlara*allah'ın resulü*allah'ın devesi*ve onu sulayın

TÜRKÇE ÖZÜ;

13-Allah'ın resulü Salih peygamber onlara "O Allah'ın devesidir, onu sulayınız" dedi(1)

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Fekezzebuhu fe'akaruha* fedemdeme 'aleyhim Rabbühüm Bizenbihim fesevvaha;

KELİMELERİ: Fe*kezzebû-hu*fe*akarû-hâ*fe*demdeme*aleyhim*rabbu-hum*bi*zenbi-him*fe*sevvâ-hâ

KARŞILIKLARI: fakat*onu yalanladılar*sonra*onu kestiler*ardından*üzerlerini kapladı*onların*rableri*sebebiyle*onların günahları*sonra*orayı yerle bir etti

TÜRKÇE ÖZÜ;

14-Fakat Salih peygamberi dinlemeyip deveyi kestiler.(2) Günahları sebebiyle Rab'leri onların üzerini azapla kapladı. Sonra da o beldeyi yerle bir etti

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Ve la yehafü 'ukbaha;

KELİMELERİ: Ve*lâ yehâfu*ukbâ-hâ

KARŞILIKLARI: ve*çekinmez*sonucundan

15-Ve Allah Semud gibi beldeler ve halkları helak etmekten çekinmez

--Ey müşrikler; Semud kavmi de tıpkı sizler gibi elçimize inanmayıp imtihan olarak yollanan sahipsiz garip bir deveye Salih peygamberin uyarısına rağmen kötü davranmışlar, develerinin su içtiği yere yaklaşmasını engelleyip su dahi içirmemişler ve sonunda onu kesmişlerdi. Böylece ilahi cezaya müstehak oldular ve Allah bu pervasızlığın cezası olarak yerlerini yurtlarını başlarına yıkıp onları helak etti. Allah Semud gibi beldeler ve halkları helak etmekten çekinmez. Aklınızı başınıza toplayın. Zararlı çıkarsınız--

(1) bkz. Araf 7/73

(2) bkz. Kamer 54/29

KURAN -25- (85) BURUC SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Buruc; Burçlar

22 Ayet - /Gökteki muazzam ilahi düzen ve ashabü'l uhdud/

Muhammed peygamberi ve arkadaşlarını teselli. Ashabü'l uhdud - müminlerin müşrikler tarafından yakılması kıssasına değinir. (1)

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

TEVHİT EHLİ MÜMİNLERE BASKI YAPAN MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 1-) VesSemai zatilburuci;

KELİMELERİ: Ve*es semâi*zâti*el burûc

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: ve (andolsun)*semaya*sahip*takımyıldızlara

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Takımyıldızlara sahip semaya andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Velyevmilmev'udi;

KELİMELERİ: Ve El yevmi*El mev'ûd

KARŞILIKLARI: ve güne*vaad edilen

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Ve vaadedilen kıyamet gününe

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve şahidin ve meşhud;

KELİMELERİ: Ve şâhidin*ve meşhûdin

KARŞILIKLARI: ve şahit olana*ve şahit olunana

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Ve şahit olana ve şahit olunana

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Kutile ashabül'uhdud;

KELİMELERİ: Kutile*ashâbul uhdûd

KARŞILIKLARI: kahrolası*hendek sahipleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Kahrolası hendek sahipleri

AYETİN OKUNUŞU: 5-) En nari zatİlvekud;

KELİMELERİ: En nâri*zâti*el vekûd

KARŞILIKLARI: ateşin*sahipleri*doldurup yaktılar

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Hendeklerin içini ateş ile doldurup yaktılar

AYETİN OKUNUŞU: 6-) İz hüm 'aleyha ku'ud;

KELİMELERİ: İz*hum*aleyhâ*kuûd

KARŞILIKLARI: o zaman*onlar*etrafında*oturmuşlardı

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ki onlar da ateşin etrafında oturmuşlardı

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Ve hüm 'alâ ma yef'alune Bilmu’miniyne şuhud;

KELİMELERİ: Ve hum*alâ mâ yef’alûne*bil mu’minîne*şuhûd

KARŞILIKLARI: ve onlar*yaptıkları şeyleri*müminlere*seyrediyorlardı

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Ve müminlere yaptıkları şeyleri seyrediyorlardı

--Ey müşrikler; Takımyıldızlarla süslenmiş şu muhteşem semayı yaratan Allah,vaktiyle tevhide iman edenleri ateş dolu hendeklere atarak yakan ve çevresinde oturup yaptıklarını zalimce seyreden müşrikleri müstehak oldukları şekilde cezalandırılacak--

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve ma nekamu minhüm illâ en yu'minu BiIlahil'AziyzilHamiyd;

KELİMELERİ: Ve mâ nekamû*min-hum*illâ*en yu’minû*bi Allâhi*el azîzi*el hamîd

KARŞILIKLARI: ve intikam almadılar*onlardan*...den başka*iman etmeleri(nden başka)*allah'a*aziz*hamid

TÜRKÇE ÖZÜ.

8-Onlardan sırf aziz ve hamid olan Allah'a iman ettikleri için intikam aldılar

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Elleziy leHU MülküsSemavati vel'Ard* vAllahu 'alâ külli şey'in Şehiyd;

KELİMELERİ: Ellezî*lehu*mulku*es semâvâti*ve el ard,*ve allâhu*alâ*kulli*şey’in*şehîd

KARŞILIKLARI: o ki*ona aittir*mülkü*semaların*ve yeryüzünün,*ve allah*üzerindeki*her*şeye*şahittir

TÜRKÇE ÖZÜ;

9-O Allah ki yeryüzünün ve gökyüzünün sahibi odur ve Allah üzerlerindeki her şeye şahittir

--Müminlere yerin ve göğün yaratıcısı ve sahibi olan Allah'a şirk koşmadıkları için bu zalim cezayı reva görmüşlerdi ama her şeyi gören Allah onların zalimliklerini de görmüş ve en ağır şekilde cezalandırmıştır--

AYETİN OKUNUŞU: 10-) İnnelleziyne fetenülmu’miniyne velmu'minati sümme lem yetubu

KELİMELERİ: İnne*ellezîne*fetenû*el mu’minîne*ve el mu’minâti*summe*lem yetûbû*

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*onlar*işkence edip*mümin erkeklere*ve mümin kadınlara*sonra*tövbe etmediler*

MEALİ: Onlar mümin erkek ve mümin kadınlara işkence ettikten sonra tövbe bile etmemişlerdi

AYETİN OKUNUŞU: felehüm 'azâbu cehenneme ve lehüm 'azâbulharıyk;

KELİMELERİ: fe*lehum*azâbu*cehenneme*ve lehum*azâbu*el harîk

KARŞILIKLARI: artık*onlar için vardır*azap*cehennemde*ve onlar için vardır*azap*yakıcı

MEALİ: Artık onlar için cehennemde yakıcı bir azap vardır

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Onlar mümin erkek ve kadınlara işkence ettikten sonra da tövbe bile etmemişlerdi. Artık onlar için cehennemde yakıcı bir azap vardır.

--Ey müşrikler; Bu durum sizler için bir ders olmalıdır. Allah müminlere böyle kadın-erkek demeden eziyet eden ve bu davranışlarından vazgeçip tövbe etmeyen, tevhide iman etmeden ölen zalimleri cehennem ateşiyle cezalandıracaktır--

AYETİN OKUNUŞU: 11-) İnnelleziyne amenu ve 'amilussalihati lehüm cennatün

KELİMELERİ: İnne*ellezîne*âmenû*ve amilu*es sâlihâti*lehum*cennâtun*

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*olanlar*iman edenler*ve amel işleyenler*salih*olanlar için vardır*cennetler

MEALİ: Tevhide ve peygamberlere iman edip imanının gereklerini yaparak Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından sakınanlara ödül olarak altından nehirler akan cennetler vardır

AYETİN OKUNUŞU: tecriy min tahtihel'enhar* zâlikelfevzülkebiyr;

KELİMELERİ: tecrî*min tahti-hâ*el enhâr, zâlike*el fevzu*el kebîr

KARŞILIKLARI: akar*onların altından*nehirler,*işte bu*kurtuluştur*büyük

MEALİ: O cennetlerin altından nehirler akar ve işte büyük kurtuluş budur

TÜRKÇE ÖZÜ;

11-Tevhide ve peygamberlere iman edip imanının gereklerini yaparak Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından sakınanlara ise ödül olarak altından nehirler akan cennetler vardır. İşte bu büyük kurtuluş ve esas bahtiyarlık budur.

Hz.MUHAMMED'E ve MÜMİNLERE SABIR ve KARARLILIK TAVSİYESİ

AYETİN OKUNUŞU: 12-) İnne batşe Rabbike leşediyd;

KELİMELERİ: İnne*batşe*rabbi-ke*le şedîd

KARŞILIKLARI: şüphesiz*vereceği ceza*senin rabbinin*çok şiddetlidir

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Şüphesiz Rabbin vereceği ceza çok şiddetlidir

AYETİN OKUNUŞU: 13-) İnneHU HUve yübdiu ve yu'ıyd;

KELİMELERİ: İnne-hu*huve*yubdiu*ve yuîd

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*o*önce yaratır*sonra geri çağırır

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Muhakkak ki o önce yaratır sonra geri çağırır (canını alır)

--Ey Muhammed; Allah'ın müşriklere vereceği ceza çok şiddetli olacaktır. Kıyamet günü hepsini yeniden diriltip yaptıklarına karşılık Allah onlara azap üstüne azap tattıracaktır.(2) Emirlerine itaat eden müminlere ise çok affedici ve merhametli olacaktır--

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ve HuvelĞafurulVedud;

KELİMELERİ: Ve*huve*el gafûru*el vedûd

KARŞILIKLARI: ve*o*çok bağışlayan*ve çok sevendir

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Allah çok bağışlayan ve çok sevendir

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Zül'ArşilMeciyd;

KELİMELERİ: Zu*El arşi*El mecîd

KARŞILIKLARI: sahibidir*arşın*çok yüce ve şereflidir

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Arşın sahibi olup çok yüce ve şereflidir

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Fa' (ğğ) 'alün lima yüriyd;

KELİMELERİ: Fa’âlun*li*mâ*yurîd

KARŞILIKLARI: yapar*için*her şey*dilediği

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Dilediği her şeyi yapabilecek güçtedir

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Hel etake hadiysülcünud;

KELİMELERİ: Hel*etâ-ke*hadîsu*el cunûd

KARŞILIKLARI: ...mi*sana geldi(mi)*olayı*o orduların

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Size o orduların hikayesi ulaştı mı

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Fir'avne ve Semud;

KELİMELERİ: Fir’avne*ve*semûd

KARŞILIKLARI: firavun*vesemud kavimlerinin

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Firavun ve Semud kavimlerinin

--Mekke müşrikleri şimdilik kendilerini çok güçlü görüyor olabilirler. Unutmasınlar ki Allah bütün kainatın sahibidir ve sonsuz kudrete sahip olup

uygun gördüğü her şeyi yapabilendir. Bundan şüphesi olanlar geçmişte güçlü ordularına güvenen Firavun'un ve Semud kavminin başına gelenlerden ders alsınlar--

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Belilleziyne keferu fiy tekziyb;

KELİMELERİ: Beli ellezîne*keferû*fî*tekzîb

KARŞILIKLARI: doğrusu onlar*inkarcılar*hep*yalanlarlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Doğrusu inkarcılar geçmişten bu yana tevhidi ve peygamberleri hep yalanlayıp dururlar

AYETİN OKUNUŞU: 20-) VAllahu min veraihim muhıyt;

KELİMELERİ: Ve allâhu*min*verâi-him*muhît

KARŞILIKLARI: ve allah*...den*onları enselerin(den)*yakalar

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Ama Allah onları enselerinden yakalar

--Doğrusu, peygamber düşmanı bu inkarcıların zalim tavırları öteden beri hep aynıdır(3) ama Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır ve zulümlerini yanlarına bırakmayacak. Bu yüzden onların tavırları sakın sizi yıldırmasın(4)--

KUR'AN ALLAH'IN VAHYİDİR

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Bel huve Kur'ânun Meciyd;

KELİMELERİ: Bel*huve*kur’ânun*mecîdun

KARŞILIKLARI: doğrusu*o*kuran*yüce ve şereflidir

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-O Kuran yüce ve şereflidir

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Fiy Levhın Mahfuz;

KELİMELERİ: Fî*levhın*mahfûz

KARŞILIKLARI: ...da*levha'da*muhafaza edilir

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-İlahi muhafaza altındadır. (Levh-i Mahfûz'dadır)

--Elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz Kuran müşriklerin iddia ettikleri gibi şair veya kahin sözü değil ilahi muhafaza altına alınmış yüce bir vahiydir--

(1) ASHABÜ'I-UHDUD: (Hendek sahipleri) İslamiyet'ten önceki devirlerde müminleri dinlerinden döndürmek için ateş dolu hendeklerde yakarak işkence eden kimseler hakkında Kuran'ı Kerim'de kullanılan tabir. Buruc suresinde çıra ile tutuşturdukları ateş dolu hendeklere Allah'a inandıkları için müminleri atan ve hendeğin etrafında oturup onları seyreden kimselerden "kahrolsunlar" diye kısaca bahsedilmektedir. Özellikle Süryani kaynakları başta olmak üzere halkı hendeklere doldurarak öldürme olaylarının tarihte çeşitli zamanlarda meydana geldiği anlaşılmaktadır. Moberg tarafından keşfedilen VI. yüzyılın ikinci çeyreğine ait tarihi belgede bu hadiseden bahsedilmesi de tarihte böyle bir olayın meydana geldiğini teyit etmektedir (Horovitz. s. 92-93). Ayrıca bu konuda yeni belgeler de bulunup neşredilmiştir (Irfan Shahid, çeşitli sayfalar).

(2) bkz. Taberi

(3) bkz. Razi

(4) bkz. Razi

KURAN -26- (95) TİN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

TİN: İncir

8 Ayet - /İlahi vahyin peygamberlere verildiği mekanlar/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

ALLAH'IN NEZDİNDE DEĞERİNİ KAYBEDEN MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 1-) VetTiyni vezZeytuni;

KELİMELERİ: Ve*et tîni*ve*ez zeytuni

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: andolsun*incire*ve zeytine

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-İncire ve zeytine andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve Tûri Siyniyne;

KELİMELERİ: Ve*tûri sînîn

KARŞILIKLARI: ve*sina dağına

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Ve Sina dağına andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve hazelBeledil'Emiyn;

KELİMELERİ: Ve*hâzâ*el beledi*el emîn

KARŞILIKLARI: ve*bu*beldeye*emin

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Ve bu emin beldeye, Mekke şehrine andolsun

--Ey Muhammed'in peygamberliğini inkar eden müşrikler; Şunu iyi bilin ki biz, Kabe sayesinde güven içinde yaşadığınız Mekke'de elçimiz Muhammed'e ilahi vahiy gönderdiğimiz gibi, incir ve zeytin diyarı Filistin topraklarında İsa'ya ve Sina Dağında Musa'ya da vahiy göndermiştik.(1) Yani Muhammed vahiy gönderilen ilk peygamber değildir ve onu daha önce benzeri olmayan bir şey ortaya koymakla suçlamanız yanlış--

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Lekad halaknel'İnsane fiy ahseni takviym;

KELİMELERİ: Lekad*halaknâ*el insâne*fî*ahseni*takvîm

KARŞILIKLARI: andolsun*yaratık*insanı*içinde*en güzele ulaşabilecek*zaman

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Andolsun, biz insanı en güzel biçimde, en güzel ahlaka sahip olabilecek şekilde yarattık

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Sümme radednahu esfele safiliyn;

KELİMELERİ: Summe*radednâ-hu*esfele sâfilîn

KARŞILIKLARI: sonra*dönüşebileceği zaafları*en sefilliğe

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Sonra ona en düşük ahlaki seviyeye inip sefilleşebileceği zaafları da verdik

AYETİN OKUNUŞU: 6-) İllelleziyne amenu ve amilussalihati felehüm ecrün ğayrü memnun;

KELİMELERİ: İllâ*ellezîne*âmenû*ve amilû*es sâlihâti*fe*lehum*ecrun*gayru*memnûn

KARŞILIKLARI: hariç*olanlar*amenû olanlar*ve amilu*salih*işte*onlar için vardır.*mükafat*kesinti*olmayan

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Dünya bir imtihan sahası. Ancak tevhide ve Allah'ın peygamberlerine iman edip ilahi emirlere uyanlar ahirette bitmek tükenmek bilmeyen nimetlere ve cennete nail olacaklar

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Fema yükezzibüke ba’dü Biddiyn;

KELİMELERİ: Fe*mâ*yukezzibu-ke*ba’du*bi ed dîn

KARŞILIKLARI: o halde*nedir*size yalanlatan*bundan sonra*tevhid dinini

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Ey müşrikler; Öyleyse bundan sonra sizi tevhidi yalanlamaya sevk eden ne olabilir

AYETİN OKUNUŞU: 8-) EleysAllahu Biahkemilhakimiyn;

KELİMELERİ: E*leyse*allâhu*bi ahkemi*el hâkimîn

KARŞILIKLARI: ...mi*değil(mi)*allah*en iyi hüküm vereni*hakimlerin

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Allah hakimlerin en alim en adil en güzel en iyi hüküm vereni değil mi

--Ey elçimizi inkar eden Mekke'li müşrikler; Hal böyle iken niye hala inkarda ısrar ediyor(2) ve O'na ortak koşuyorsunuz(3).. Böyle devam ederseniz Allah yaptıklarınızı yanınıza bırakmayacak ve müstehak olduğunuz cezayı verecektir(4)--

(1) bkz. İbn Kesir

(2) bkz. Mukatil

(3) bkz. Ebû Hayyân

(4) bkz. Ebû Hayyân

KURAN -27- (106) KUREYŞ SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

KUREYŞ (KABİLESİ): Muhammed peygamberin de kabilesi olmasına rağmen müslümanların en çok savaştığı kabiledir.

4 Ayet - /Şirk koşan Kureyş kabilesi müşriklerine uyarı/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Li iylafi Kureyşin;

KELİMELERİ: Li*îlâfi*kureyş

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: için*emin ve rahat*kureyş'in

TÜRKÇE ÖZÜ:

Ey Muhammed!

1-Mekke'li Kureyş kabilesinin emin ve rahat olmalarını sağladığı için

AYETİN OKUNUŞU: 2-) İylafihim rıhleteş şitai vas sayf;

KELİMELERİ: Îlâfi-him*rıhlete*eş şitâi*ve es sayf

KARŞILIKLARI: emin ve rahat olmalarını sağladığı için*yolculuklarında*kış*ve yaz

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Onların yaz ve kış yolculuklarında emin ve rahat olmalarını sağladığı için

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Felya'budu Rabbe hazelBeyt;

KELİMELERİ: Fe*li ya'budû*rabbe*hâzâ el beyt

KARŞILIKLARI: artık*kul olsunlar*rabbine*bu beytin

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Müşrikler artık bu Kabe'nin Rabbi'ne kul olmalılar

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Elleziy at'amehüm min cuın ve amenehüm min havf;

KELİMELERİ: Ellezî*at'ame-hum*min cûın*ve âmene-hum*min havf

KARŞILIKLARI: o ki*onları doyurdu*açken*ve onları emin kıldı*korkudan

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-O Rab ki onların aç karınlarının doymasını sağlayıp belalardan korumuştur

--Mekke'nin Kureyş'li müşrikleri, Mekke'yi her türlü savaşın ve saldırının yasak olduğu güvenli bölge kılmamız sayesinde bolluk ve güven içerisinde yaşıyor ve bu sayede her yöne rahatça ticaret yapıp dünya nimetlerinden bolca faydalanıyorlar.

O halde onlar da Allah'tan başka şefaatçi kabul etmeyip ona ortak koşmayı bırakmalı ve kendilerini bolluk ve güven içinde yaşatan Kabe'nin Rabbi'ne kulluk etmelidirler--

KURAN -28- (101) KARİA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

KARİA: İlahi ceza (burada) /Kıyamet günü/ (anlamında kullanılmıştır)

11 Ayet - /Müşriklerin hesap günü dehşeti/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) El kariatü;

KELİMELERİ: El kâriatu

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: gümbürtü

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Gümbürtü..!!

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Mel kariatü;

KELİMELERİ: Mâl*kâriatu

KARŞILIKLARI: nedir*gümbürtü

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Nedir bu gümbürtü biliyor musunuz

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve ma edrake mel kariah;

KELİMELERİ: Ve mâ*edrâ-ke*mâ*el kâriatu

KARŞILIKLARI: siz nereden*bileceksiniz*nedir*o büyük gümbürtüyü

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-O büyük gümbürtünün ne olduğunu siz nereden bileceksin

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Yevme yekûnün Nasu kelferaşil mebsus;

KELİMELERİ: Yevme*yekûnu*en nâsu*ke el ferâşi*el mebsûs

KARŞILIKLARI: o gün*olacaklar*insanlar*kelebekler gibi*dağılmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-O kıyamet günü insanlar adeta kelebekler gibi etrafa dağılacak

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve tekûnül cibalü kelıhnil menfuş;

KELİMELERİ: Ve tekûnu*el cibâlu*ke el ıhni*el menfûş

KARŞILIKLARI: ve olacak*dağlar*yünler gibi*etrafa saçılmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Dağlar hallaç pamuğu gibi atılacak

--Ey müşrikler; Yaptıklarınızın cezasını çekeceğiniz kıyamet günü sizler için çok dehşetli olacak. Dağların hallaç pamuğu gibi atıldığı o gün kelebekler gibi etrafa dağılacaksınız--

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Feemma men sekulet mevaziynüh;

KELİMELERİ: Fe*emmâ*men*sekulet*mevâzînu-hu

KARŞILIKLARI: artık*fakat*kiminki*ağır gelirse*tartıda

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Fakat, artık o gün geldiğinde işlediği hayırlar ağır basanlar

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Fe huve fiy ıyşetin radıyeh;

KELİMELERİ: Fe*huve*fî*îşetin*râdiyetin

KARŞILIKLARI: işte*o*içinde olacak*hayatın*razı olduğu

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-İşte o hoşnut olacakları ahiret hayatına sahip olacaklar

--O gün elçimiz Muhammed'e iman etmiş, dünya hayatında ilahi emirlere uygun yaşayıp işlediği hayırlar ağır basanlar cennete girecek ve hoşnut olacağı bir ahiret hayatına sahip olacaktır--

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve emma men haffet mevaziynüh;

KELİMELERİ: Ve emmâ*men*haffet*mevâzînu-hu

KARŞILIKLARI: amma*kiminki*hafif gelirse*tartıda

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Amma o gün işlediği sevaplar hafif basıp günahları ağır basanlar

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Fe ümmühu haviyeh;

KELİMELERİ: Fe*ummu-hu*hâviyetun

KARŞILIKLARI: artık*onların annesi*cehennem ateşidir

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Artık onların annesi cehennem ateşi olacak

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve ma edrake ma hiyeh;

KELİMELERİ: Ve mâ edrâ-ke*mâ hiyeh

KARŞILIKLARI: sen bilir misin*onun ne olduğunu

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Cehennem nedir sen bilir misin

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Narun hamiyeh;

KELİMELERİ: Nârun*hâmiyetun

KARŞILIKLARI: ateş*kızgın ve yakıcı

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Kızgın yakıcı bir ateş yurdudur orası

--Sizler gibi tevhid ve peygamber inkarcısı müşrikler ise o cehennem ateşine atılacak ve orası onların anayurdu olacaktır--

KURAN -29- (99) ZİLZAL SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

ZİLZAL: Deprem (zelzele)

8 Ayet - /Kıyamet günü müşrikleri bekleyen cehennem cezası/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İza zülziletil Ardu zilzaleha;

KELİMELERİ: İzâ zulzileti*el ardu*zilzâle-hâ

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: sarsıldığı zaman*yeryüzü*şidddetli bir şekilde

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Yeryüzü şiddetli bir şekilde sarsıldığı zaman

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve ahrecetilArdu eskaleha;

KELİMELERİ: Ve ahraceti*el ardu*eskâle-hâ

KARŞILIKLARI: ve dışarı çıkardığında*yeryüzü*fazlalıklarını

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Kıyametin ardından ölüler yeniden diriltildiğinde

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve kalel İnsanu ma leha;

KELİMELERİ: Ve kâle*el insânu*mâ*lehâ

KARŞILIKLARI: dediğinde*insanlar*ne oluyor*böyle

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Müşrikler dehşet içinde "neler oluyor" diye etrafına bakarken

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Yevmeizin tühaddisü ahbareha;

KELİMELERİ: Yevme izin*tuhaddisu*ahbâra-hâ

KARŞILIKLARI: kıyamet gününün*anlayacaklar*habercisi olduğunu

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Gerçekleşmekte olduğunu anlayacaklar kıyamet gününün

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Bienne Rabbeke evha leha;

KELİMELERİ: Bi enne*rabbe-ke*evhâ lehâ

KARŞILIKLARI: olduğu*rabblerinin*haber verdiği

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Rab'lerinin uyarısını yaptığı hesap gününün

--Ey müşrikler; Yeryüzünün şiddetli bir şekilde sarsıldığı kıyamet gününde ölüler yeniden diriltilecek ve sizin gibiler "neler oluyor" diye şaşkınlık içindeyken sürekli uyarısı yapılan hesap gününün gerçekleşmekte olduğunu anlayacaksınız--

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Yevmeizin yasdurun Nasu eştaten li yürav a'malehüm;

KELİMELERİ: Yevme izin*yasduru*en nâsu*eştâten*li yurav*a’mâlehum

KARŞILIKLARI: o kıyamet günü*gruplandırılacak*insanlar*ayrı ayrı*gösterilmesi için*amelleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-İşte o kIyamet günü insanlar dünyada işledikleri günah ve sevapların kendilerine gösterilmesi için ayrı ayrı gruplandırılacak

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Femen ya'mel miskale zerretin hayren yerah;

KELİMELERİ: Fe men*ya’mel*miskâle*zerratin*hayran*yera-hu

KARŞILIKLARI: artık kim*işlediyse*ağırlığında*zerre*hayır*onun karşılığını görecek

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Kim zerre kadar hayır işlemiş ise onun karşılığını görecek

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve men ya'mel miskale zerretin şerren yerah;Ve kim de bir zerre

KELİMELERİ: Ve men*ya’mel*miskâle*zerratin*şerran*yera-hu

KARŞILIKLARI: ve kim*işlediyse*ağırlığında*zerre*şer*onun karşılığını görecek

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Kim zerre kadar kötülük yapmış ise onun karşılığını görecek

--İşte o gün herkes dünyada işledikleri günah ve sevapların kendilerine gösterilmesi için ayrı ayrı gruplandırılarak en küçük iyilik bile ödüllendirilirken küçücük bir kötülük dahi yapanlar yaptıklarının cezasını cehenneme gönderilerek çekecekler--

KURAN -30- (75) KIYAME SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

KIYAME: Kıyamet

40 Ayet - /Kıyamet ve hesap günü ile müşriklere uyarılar/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

KIYAMET ve YENİDEN DİRİLİŞ

AYETİN OKUNUŞU: 1-) La uksimu Biyevmilkıyameti;

KELİMELERİ: Lâ*uksimu*bi yevmi*el kıyâmeti

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: hayır*yemin ol(ma)sın*gününe*kıyamet

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Hayır! Kıyamet gününe yemin etmiyor kanıtlarıyla açıklıyorum

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve la uksimu BinNefsilLevvameh;

KELİMELERİ: Ve lâ*uksimu*bi*en nefsi*el levvâmeti

KARŞILIKLARI: ve hayır*yemin ol(ma)sın*...e*nefs(e)*kendini kınayan

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Ve geçmişteki günahlarını kınayan ve pişmanlık duyan nefslere de yemin etmiyor, bunun öneminin anlaşılması gerektiğini vurguluyorum

--Ey Muhammed'in peygamberliğini inkâr eden ve ahiret uyarılarını ciddiye almayan müşrikler! Eğer bu alaycı ve inkârcı tavırlarınızdan vazgeçmez ve nefsinizi terbiye edip tevhide uymazsanız kıyamet gününde yaptıklarınızın hesabını verirsiniz. Kulağınızı açıp iyi dinleyin(1)--

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Eyahsebul'İnsanu ellen necme'a 'ızameh;

KELİMELERİ: E*yahsebu*el insânu*ellen*necmea*ızâme-hu

KARŞILIKLARI: ...mi*sanıyor*insanlar*asla*bir araya getiremeyeceğimizi (mi)*onların kemiklerini

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Müşrikler, öldükten sonra onların çürümüş kemiklerini bir araya getiremeyeceğimizi mi sanıyor

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Bela Kadiriyne 'alâ en nusevviye benaneh;

KELİMELERİ: Belâ*kâdirîne*alâ*en nusevviye*benânehu

KARŞILIKLARI: hayır*kadiriz*...e*yeniden düzenlemey(e)*parmak uçlarını

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Biz onları parmak uçlarındaki en küçük kemiklere kadar yeniden yaratırız

--Siz müşrikler elçimiz Muhammed'in uyarılarını alaya alıp "Şu çürümüş kemikleri kim diriltebilir ki" diyorsunuz öyle mi..! Sizi ilk seferinde nasıl tepeden tırnağa mükemmel olarak yarattıysak aynı şekilde parmak uçlarınızdaki en küçük kemiklere kadar yeniden yaratırız--

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Bel yüriydul'İnsanu liyefcure emameh;

KELİMELERİ: Bel*yurîdu*el insânu*li*yefcure*emâme-hu

KARŞILIKLARI: ama*istiyor*insan*için*günaha dalmak*onun önünde

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Müşrikler, zamanlarını kıyameti yalanlayıp günah işleyerek Allah'a isyan ile geçiriyorlar

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Yes'elu eyyane yevmulkıyameti;

KELİMELERİ: Yes’elu*eyyâne*yevmu*el kıyâmeti

KARŞILIKLARI: soruyor*ne zamanmış*günü*kıyamet

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-"Ne zamanmış bu kıyamet.? Hadi gelsin de görelim" diye alay ederek

--Müşrikler, zamanlarını kıyameti yalanlayıp günah işleyerek Allah'a isyan ile geçirip "Ne zamanmış bu kıyamet.? Hadi gelsin de görelim" diye alay ederek kendilerine yazık ediyorlar--

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Feiza berikalbesar;

KELİMELERİ: Fe*izâ*berika*el basar

KARŞILIKLARI: artık*zaman*yerinden fırladığında*gözler

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Gözleriniz korku ve dehşetten yuvalarından fırladığı zaman

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Ve hasefelKamer;

KELİMELERİ: Ve hasefe*el kamer

KARŞILIKLARI: ve karardığında*ay

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Ay kapkara kesildiğinde

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve cumi'aşŞemsu velKamer;

KELİMELERİ: Ve cumia*eş şemsu*ve el kamer

KARŞILIKLARI: ve birbirine girdiğinde*güneş*ve ay

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ve güneş ay ile birbirine girdiğinde

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Yekulul'İnsanu yevmeizin eynelmeferr;

KELİMELERİ: Yekûlu*el insânu*yevme izin*eyne el meferr

KARŞILIKLARI: diyecek*insanlar*kıyamet günü*nerede*firar edilecek yer

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-O kıyamet günü müşrikler kaçacak yer arayıp hesap vermekten kurtulmaya çalışacaklar

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Kella la vezere;

KELİMELERİ: Kellâ*lâ*vezer

KARŞILIKLARI: ama heyhat*olmayacak*sığınacak bir yer

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Ama heyhat.! Sığınacak bir yer, sizi hesap vermekten kurtaracak hiç bir güç olmayacak

AYETİN OKUNUŞU: 12-) İla Rabbike yevmeizinil müstekarr;

KELİMELERİ: İlâ rabbi-ke*yevme izin*el mustekarr

KARŞILIKLARI: rabbindir*kyamet günü*gidilebilecek tek makam

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-O gün sadece Allah'ın huzuruna çıkabileceksiniz

--Şimdi Muhammed'in uyarıları ile alay eden siz müşrikler şunu bilin ki ay ve güneşin kapkara kesildiği o kıyamet günü gözleriniz korku ve dehşetten yerinden fırladığı zaman hesap vermekten kurtulmak için çareler arayacaksınız. Ama heyhat.! Sizi hesap vermekten kurtaracak hiç bir güç olmayacak ve Allah'ın huzuruna çıkarılıp hesaba çekileceksiniz--

HESAP ANINDA BAHANELER UYDURMAYA ÇALIŞAN KİMSENİN HALİ

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Yunebbeul'İnsanu yevmeizin Bima kaddeme ve ahhar;

KELİMELERİ: Yunebbeu*el insânu*yevme izin*bimâ*kaddeme*ve ahhar

KARŞILIKLARI: haber verilecek*insanlara*kıyamet günü*şeyleri*yaptığı*veya

yapmadığı

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Dünyadaki bütün amelleriniz sevap ve günahlarınız iyilik ve kötülükleriniz yüzünüze karşı tek tek okunacaktır

AYETİN OKUNUŞU: 14-) belil'İnsanu 'alâ nefsihi basıyretun;

KELİMELERİ: Beli*el insânu*alâ*nefsi-hî*basîratun

KARŞILIKLARI: zaten*insan*...e*kendi nefsin(e)*şahittir

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Zaten siz yaptığınız her şeyin farkındaydınız

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Ve lev elka me'aziyreh;

KELİMELERİ: Ve lev*elkâ*meâzîra-hu

KARŞILIKLARI: olsa bile*beyan edecek*mazeretiniz

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Beyan edecek mazeretiniz olsa bile

AYETİN OKUNUŞU: 16-) La tuharrik Bihi lisaneke lita'cele Bih;

KELİMELERİ: Lâ tuharrik*bi-hî*lisâne-ke*li*ta’cele*bi-hî

KARŞILIKLARI: hareket ettirme*onu*dilini*için* acele etmek*onunla

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Boşuna dil dökmeyin

AYETİN OKUNUŞU: 17-) İnne'aleyna cem'ahu ve Kur'âneh;

KELİMELERİ: İnne*aleynâ*cem’a-hu*ve kur’âne-hu

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*bizim işimiz*toplanması*ve okunması

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Olanları sayıp dökmek ve Kur'anın kalbinize yer bulup bulmadığını anlamak bizim işimiz

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Feiza kare'nahu fettebı’ Kur'âneh;

KELİMELERİ: Fe*izâ*kara’nâ-hu*fe*ittebi* kur’ânehu

KARŞILIKLARI: artık*zamanında*size bildirdik*öyleyse*tabi olsaydınız*okunana

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Size Kur'anı bildirdik. Öyleyse ona tabi olmalıydınız

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Sümme inne 'aleyna beyaneh;

KELİMELERİ: Summe*inne*aleynâ*beyâne-hu

KARŞILIKLARI: sonrası*muhakkak*bize aitti*onun açıklanmasının

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Kur'an'a tabi olsaydınız onu öğretmesi tabi ki bize aitti (ama ilgi göstermediniz)

--Kıyamet günü dünyadaki bütün amelleriniz sevap ve günahlarınız iyilik ve kötülükleriniz yüzünüze karşı tek tek okunacaktır. Boşuna dil döküp mazeretler uydurmaya çalışmayın. Zaten siz yaptığınız her şeyin farkındaydınız. Size Kur'anı bildirdik. Alay etmek yerine kalbinizi Kur'ana açsaydınız sizlere onu öğretmesi bizim için kolaydı. Şimdiyse bütün yaptıklarınızın hesabını verip cezasını çekeceksiniz--

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Kella bel tuhıbbunel'acilete;

KELİMELERİ: Kellâ*bel*tuhıbbûne*el âcilete

KARŞILIKLARI: şüphesiz*bilâkis*seviyorsunuz*gelip geçici olanı

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Siz müşrikler gelip geçici dünya hayatını seviyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Ve tezerunel'ahırete;

KELİMELERİ: Ve tezerûne*el âhirate

KARŞILIKLARI: ve terkediyorsunuz*ahiretinizi

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Ahiretinizi ihmal ediyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Vucuhun yevmeizin nadıretun;

KELİMELERİ: Vucûhun*yevme izin*nâdıratun

KARŞILIKLARI: yüzler olacak*kıyamet günü*ışıl ışıl

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-O gün bazı yüzler ışıl ışıl olacak

AYETİN OKUNUŞU: 23-) İla Rabbiha nazıreh;

KELİMELERİ: İlâ rabbi-hâ*nâziratun

KARŞILIKLARI: rablerine bakan

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Rablerine bakıp ikramını bekleyen

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Ve vucuhun yevmeizin basiretun;

KELİMELERİ: Ve vucûhun*yevme izin*bâsiratun

KARŞILIKLARI: ve yüzler olacak*kıyamet günü*kararmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-Ve o gün kararmış suratlar da olacak

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Tezunnu en yuf'ale Biha fakıreh;

KELİMELERİ: Tezunnu*en yuf’ale*bi-hâ*fâkıratun

KARŞILIKLARI: anlamış*yapılacağını*kendisine*çok kötü muamele

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Kendisine çok kötü muamele yapılacağını anlamış

--Siz müşrikler gelip geçici dünya hayatını seviyor ahiretinizi ihmal ediyorsunuz. Ama şunu bilin ki ahirette elçimize iman edenlerin yüzleri Allah'ın bahşettiği sonsuz nimetlere sahip oldukları için ışıl ışıl olacak. Dünya hayatında elçimiz Muhammed'e iman etmeyenlerin ise cehennem azabına maruz kalacakları için yüzleri korkudan kapkara kesilecek--

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Kella iza beleğatitterakıye;

KELİMELERİ: Kellâ*izâ*belegati*et terâkıye

KARŞILIKLARI: şüphe yok*zaman*eriştiği*köprücük kemiğine

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Can boğazdan çıkıp giderken

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Ve kıyle men rakın;

KELİMELERİ: Ve kîle*men*râk

KARŞILIKLARI: ve dersin*kimdir*kurtaracak

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-"Yok mu beni kurtaran" diye yalvarmaya başlarsınız

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Ve zanne ennehulfirak;

KELİMELERİ: Ve zanne*enne-hu*el firâk

KARŞILIKLARI: ve anladığında*kendisinin olacağını*ayrılan

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-Dünyaya veda etme vakti geldiğini anladığında

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Velteffetissaku Bissak;

KELİMELERİ: Ve ilteffeti*es sâku*bis sâk

KARŞILIKLARI: ve dolaşır birbirine*ayak*ayağa

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-Ayaklarınız birbirine dolaşır

AYETİN OKUNUŞU: 30-) İla Rabbike yevmeizinilmesak;

KELİMELERİ: İlâ rabbi-ke*yevme izin*el mesâk

KARŞILIKLARI: rabbinedir*kıyamet günü*gidişin

TÜRKÇE ÖZÜ:

30-İşte o kıyamet gününde gidiş Rabbinedir

--Ey müşrikler; Can boğazdan çıkıp giderken son nefesinizde "Yok mu beni kurtaran" diye yalvarmaya başlarsınız ama çırpınmanız fayda etmez. Dünyadan ayrılmanın ve ahiret ahvalini hesaplamamış olmanın dehşeti içinde canınızı teslim edersiniz. Artık tek yol olarak Rabbinizin huzuruna çıkıp hesap vermek kalır--

AYETİN OKUNUŞU: 31-) Fela saddeka ve la salla;

KELİMELERİ: Fe*lâ saddeka*ve lâ sallâ

KARŞILIKLARI: o zaman*tasdik etmedi*rabbine yönelmedi

TÜRKÇE ÖZÜ:

31-(Ebu Cehil) Hakikati kabul etmedi ve rabbine yönelmedi

AYETİN OKUNUŞU: 32-) Ve lâkin kezzebe ve tevella;

KELİMELERİ: Ve lâkin*kezzebe*ve tevellâ

KARŞILIKLARI: ve lakin*yalanladı*ve yüz çevirdi

TÜRKÇE ÖZÜ:

32-Lakin vahyi yalanladı ve peygambere yüz çevirdi

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Sümme zehebe ila ehlihi yetemetta;

KELİMELERİ: Summe*zehebe*ilâ ehli-hî*yetemettâ

KARŞILIKLARI: ardından*gitti*taraftarlarına*çalım satarak

TÜRKÇE ÖZÜ:

33-Ardından çalım satarak taraftarlarının yanına döndü

AYETİN OKUNUŞU: 34-) Evla leke feevla;

KELİMELERİ: Evlâ*leke*fe*evlâ

KARŞILIKLARI: müstehaktır*sana*bundan sonra*bin beteri

TÜRKÇE ÖZÜ:

34-Ona bundan sonra bin beteri müstehaktır

AYETİN OKUNUŞU: 35-) Sümme evla leke feevla;

KELİMELERİ: Summe*evlâ*leke*fe*evlâ

KARŞILIKLARI: hem de*müstehaktır*ona*bundan sonra*bin beterin bin beteri

TÜRKÇE ÖZÜ:

35-Hem de ona bundan sonra her şeyin bin beterinin bin beteri müstehaktır

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Eyahsebul'İnsanu en yutreke süda;

KELİMELERİ: E*yahsebu*el insânu*en yutrake*sudâ

KARŞILIKLARI: ...mu*zannediyor(mu)*insan*bırakılacağını*başıboş

TÜRKÇE ÖZÜ:

36-Müşrikler bu yaptıklarının bir karşılığı olmayacağını mı sanıyor

--Müşrikler hakikati kabul edip imanın gereklerini yerine getirmedikleri gibi elçimize ve müminlere büyüklük taslayıp onları küçümsüyor. Yazıklar olsun. Bu yaptıklarınızın yanınıza kar kalacağını ve ahirette bunların cezasını çekmeyeceğinizi mi sanıyorsunuz--

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Elem yekü nutfeten min meniyyin yümna;

KELİMELERİ: E lem yeku*nutfeten*min menîyin*yumnâ

KARŞILIKLARI: değil miydiniz*berrak bir sıvı*meniden*dökülen

TÜRKÇE ÖZÜ:

37-Bir zamanlar meniden dökülen bir damla berrak sıvı değil miydiniz

AYETİN OKUNUŞU: 38-) Sümme kâne 'alekaten fehaleka fesevva;

KELİMELERİ: Summe*kâne*alakaten*fe*halaka*fe*sevvâ

KARŞILIKLARI: sonra*oldunuz*bir damla kan pıhtısından*sonra*yarattık*sonra*biçim  verdik

TÜRKÇE ÖZÜ:

38-Bir damla kan pıhtısından sonra mükemmel bir şekilde uzuvlarınızı tamamlayıp şekillendirdik

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Fece'ale minhüzzevceynizzekere vel'ünsa;

KELİMELERİ: Fe*ceale*min-hu*ez zevceyni*ez zekera*ve el unsâ

KARŞILIKLARI: sonra*yaptık*ondan*eş*erkek*ve dişi

TÜRKÇE ÖZÜ:

39-Sonra onları erkek ve dişi diye ayırdık

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Eleyse zâlike BiKadirin 'alâ en yuhyiyel mevta;

KELİMELERİ: E leyse*zâlike*bi kâdirin*alâ*en yuhyiye*el mevtâ

KARŞILIKLARI: değil midir*bunlara*kadir olan*üzerine*diriltmeye*ölüleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

40-İşte bunları yapmaya kadir olan ölüleri diriltmeye kadir değil midir

--Kadın-erkek, hepinizi ana rahminde meniden dökülen bir damlacık özlü sıvıdan mükemmel bir şekilde uzuvlarınızı tamamlayarak yaratan Allah'ın ahirette sizleri diriltip hesaba çekemeyeceğini mi sanıyorsunuz--

(1) Kur'an'ın tüm kasem/yemin ile başlayan surelerinden farklı olarak sadece bu iki ayet "Hayır" ile başlar. Daha önce gördüğümüz “kasem [yemin]” cümlelerinden farklı olup bilinen türdeki “kasem [yemin]” cümlelerinden değildirler. Baştaki "Hayır" ile burada sözcüğün “Kasem ediyorum [kanıt gösteriyorum]” şeklindeki anlamı kast edilmiştir.

Bir sözcük bir dilden başka bir dile çevrilirken mutlaka çevrildiği dildeki aynı anlamı veren karşılığı ile çevrilmeli, kesinlikle orijinal hâlinde bırakılmamalıdır. Çevirilerde meydana gelebilecek yanılmaları önlemek için ise sözcük ve kavramların ne anlamlara geldiğinin her iki dilde de iyi bilinmesi gerekmektedir. Fakat maalesef uygulamada bu kurallara yeterince hassasiyet gösterilmemekte ve sonuçta ortaya fahiş hatalar çıkmaktadır. Konu Kur'an olduğunda ise bu fahiş hatalar telâfisi neredeyse imkânsız tahribatlara yol açmaktadır.

Bu ayetlerdeki “kasem [yemin]” sözcükleri de, işaret edilen hataların yapıldığı sözcükler arasındadır. (Hakkı YILMAZ)

Abdülaziz Bayındır hocamızın da yorumları bu mealdedir.

KURAN -31- (104) HÜMEZE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

HÜMEZE: İnsanların arkasından alaycı ve tehditkar davranışlar sergilemek

9 Ayet - /Müşriklerin alaycı ve tehditkar tavırları/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Veylün li külli hümezetin lümezeh;

KELİMELERİ: Veylun*li kulli*humezetin*lumezetin

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: vay haline*hepsinin*arkadan çekiştirip*kaş göz hareketi çekenlerin

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Vay haline elçimiz Muhammed'in arkasından küçültücü laflar söyleyip kaş göz işareti yaparak alay etmeyi alışkanlık haline getirenlerin

--Velid b. Mugire ve Ahnes b. Şerik gibi(1) müminleri ve elçimiz Muhammed'i arkasından çekiştirip kaş göz hareketleri yaparak itibarsızlaştırmayı alışkanlık haline getirenlerin vay haline. Çünkü onlar bu yaptıklarının cezası olarak cehenneme gidecekler--

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Elleziy cemea malen ve addedeh;

KELİMELERİ: Ellezî*cemea*mâlen*ve addede-hu

KARŞILIKLARI: onların işi*toplamak*mal*ve tekrar tekrar saymaktır

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Müşriklerin işi gücü servetlerine servet katıp onu tekrar tekrar saymaktır

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Yahsebü enne malehu ahledeh;

KELİMELERİ: Yahsebu*enne*mâle-hû*ahlede-hu

KARŞILIKLARI: sanıyorlar*olacaklarını*mallarıyla*ebedi

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Servetlerinin onları ebedi kılacağını sanıyorlar

--Mekke'nin ileri gelen müşriklerinin işi gücü servetlerine servet katıp onu tekrar tekrar saymaktır. Servetlerinin onları ebedi kılacağını sanıyorlar. Birgün bu servetlerinin hiç bir işe yaramayacağını  ve Allah'ın huzurunda hesap verecekleri akıllarına bile gelmiyor--

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Kella, leyünbezenne fiyl hutameti;

KELİMELERİ: Kellâ*le yunbezenne*fî el hutameti

KARŞILIKLARI: şüphe yok*mutlaka atIlacaklar*hutamenin içine

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Oysa onlar dehşetli cehennem ateşine (hutameye) atılacak

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve ma edrake mel hutameh;

KELİMELERİ: Ve mâ*edrâ-ke*mâ*el hutametu

KARŞILIKLARI: ve nereden*bileceksin*ne olduğunu*hutamenin

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Hutame'nin ne olduğunu sen nereden bileceksin

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Narullahil mukadeh;

KELİMELERİ: Nâru allâhi*el mûkadetu

KARŞILIKLARI: allah'ın ateşidir*tutuşturulmuş

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-O Allah'ın yaktırdığı cehennem ateşidir

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Elletiy tettaliu alel ef'ideh;

KELİMELERİ: Elletî*tettaliu*alâl ef’ideti

KARŞILIKLARI: ki o*işler*yüreklere

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-İnsanın taa ciğerine işler

AYETİN OKUNUŞU: 8-) İnneha aleyhim mu'sadeh;

KELİMELERİ: İnne-hâ*aleyhim*mu’sadetun

KARŞILIKLARI: muhakkak*onların üzerine*kitlendikleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Kapıların üzerlerine kilitlendiği

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Fiy amedin mümeddedeh;

KELİMELERİ: Fî*amedin*mumeddedetin

KARŞILIKLARI: var*sütünlar*uzun

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Uzun sütunlar arasında (ki ateştir)

--Onlar uzun sütunlu bu yerdeki bu ateşe atılıp cehennem kapıları üstlerine kapatılacak--

--Müşrikler iyi bilsinler ki tövbe edip bu davranışlarına ve tehditlerine son vermedikleri takdirde Allah tarafından ceza olarak hazırlanmış kapıların üzerlerine kitlendiği uzun sütunların bulunduğu o yerde acısı yüreklerine kadar işleyecek dehşetli cehennem ateşine atılacaklar ve oradan bir daha hiç çıkamayacaklar--

(1) (bkz.Mukatil b. Süleyman)

KURAN -32- (77) MÜRSELAT SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

MÜRSELAT: Gönderilenler

50 Ayet - /Müşriklere ahiret ve hesap günü uyarıları/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

HESAP GÜNÜ MUHAKKAK GELECEKTİR

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Velmurselati 'urfa;

KELİMELERİ: Ve*el murselâti*urfâ

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: andolsun*gönderilenlere*ard arda (marufla/irfanla/iyilikle)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-İyiliği bildirmek için ardarda gönderilenlere andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Fel'asıfati 'asfa;

KELİMELERİ: Fe*el âsıfâti*asfâ

KARŞILIKLARI: sonra*şiddetli esip*şiddetle savuranlara

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Kötülükleri kökünden sarsana

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Vennaşirati neşra;

KELİMELERİ: Ve*en nâşirâti*neşran

KARŞILIKLARI: ve yemin olsun*yayınlayıp*dağıtanlara

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Ve yemin olsun iyilik öğütlerini dağıtıp her yöne yayana

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Felfarikati ferka;

KELİMELERİ: Fe*el fârikâti*ferkâ

KARŞILIKLARI: sonra*ayırana*ayırarak

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Doğruları ve yanlışları net bir şekilde ayırıp ortaya koyana

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Felmülkıyati zikra;

KELİMELERİ: Fe*el mulkıyâti*zikrâ

KARŞILIKLARI: sonra*telkin edene*öğüt

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Ve insanlar üzerinde bir takım bilgiler, silinmez etkiler bırakana andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 6-) 'Uzren ev nüzra;

KELİMELERİ: Uzran*ev*nuzrâ

KARŞILIKLARI: koruma*veya*uyarı

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Bu yeminler, ayetleri anlatanlar için Allah'ın yanında bir korunma dinleyenler için de bir uyarı olsun diyedir.

-- Kötülükleri kökünden söküp atmak, iyiliği bildirmek için ardarda gönderilen, iyilik öğütlerini dağıtıp yayan, doğruyu ve yanlışı net bir şekilde ortaya koyarak insanlar üzerinde unutulmaz etkiler bırakana şükrolsun/andolsun--

AYETİN OKUNUŞU: 7-) İnnema tu'adune levakı';

KELİMELERİ: İnne*mâ *tûadûne*le*vâkıun

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*şey*size vaad edilen*mutlaka*gerçekleşecektir

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Sizlere Allah'ın söz verdiği (ve peygamberlerin haklı çıktığı) kıyamet kesinlikle gerçekleşecektir

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Feizennücumu tumiset;

KELİMELERİ: Fe*izâ*en nucûmu*tumiset

KARŞILIKLARI: öyle ki*zaman*yıldızların*söndürüldüğü

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Yıldızların ışığının söndüğü zaman

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve izesSemau furicet;

KELİMELERİ: Ve izâ*es semâu*furicet

KARŞILIKLARI: ve o zaman*gök*yarıldığında

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ve göğün yarıldığı zaman

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve izelcibalu nusifet;

KELİMELERİ: Ve izâ*el cibâlu*nusifet

KARŞILIKLARI: ve o zaman*dağlar*un ufak olduğunda

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Dağlar un ufak olduğunda

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Ve izerRusulu ukkıtet;

KELİMELERİ: Ve izâ*er rusulu*ukkıtet

KARŞILIKLARI: ve o zaman*peygamberlere*bildirilen vakitte

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Peygamberlere bildirilen vakit geldiğinde.

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Lieyyi yevmin üccilet;

KELİMELERİ: Li*eyyi*yevmin*uccilet

KARŞILIKLARI: için*hangi*gün*erteledik

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Bazı şeyleri hangi güne ertelemiştik

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Liyevmilfasl;

KELİMELERİ: Li*yevmi*el fasli

KARŞILIKLARI: için*günü*fasıl

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Mükafata layık olanlar ile cezaya müstahak olanların, iyi ve kötülerin birbirinden ayrılıp mahkeme edileceği fasıl günü için

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ve ma edrake ma yevmulfasl;

KELİMELERİ: Ve mâ edrâ-ke*mâ*yevmu*el fasli

KARŞILIKLARI: sen nereden bileceksin*ne olduğunu*günün*fasıl

TÜRKÇE ÖZÜ.

14-Fasıl (ayrışma) gününün ne olduğunu sen nereden bileceksin

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

--O gün geldiğinde gök yarılacak yıldızların ışığı sönecek dağlar un ufak

olacak. O hesap gününde bugün yalanladığınız peygamberler şahitlik edecek. O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberleri yalanlayıp ahiret uyarılarını dikkate almayanlar için dehşetli bir gün olacak(1) (bkz. Razi) --

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Elem nühlikil'evveliyn;

KELİMELERİ: E*lem nuhliki*el evvelîn

KARŞILIKLARI: ...mi*helak etmedik(mi)*öncekileri

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Sizden önce de vahyi ve peygamberleri yalanlayan birçok kavmi helak ettik

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Sümme nutbi'uhümül'ahıriyn;

KELİMELERİ: Summe*nutbiu-hum*el âhırîn

KARŞILIKLARI: sonra*onlara benzetiriz*ardlarından gelenleri de

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Sizleri de aynı muameleye tabi tutar

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Kezâlike nef'alu Bilmücrimiyn;

KELİMELERİ: Kezâlike*nef’alu*bil mucrimîn

KARŞILIKLARI: işte böyle*yaparız biz*suçlulara

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Hakedenlere yine yaparız

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

-Sizden önce vahyi ve peygamberleri yalanlayan birçok kavmi helak ettik. Elçimiz Muhammed'e bu tavrınızı sürdürürseniz sizleri de aynı muameleye tabi tutar yine yaparız. Uyarılarımıza kulak vermezseniz kıyamet günü haliniz perişan olacak--

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Elem nahlukküm min main mehiyn;

KELİMELERİ: E lem nahluk-kum*min mâin*mehîn

KARŞILIKLARI: biz sizi yaratmadık mı*sıvıdan*basit bir

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Biz sizi basit bir sıvıdan yaratmadık mı

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Fece'alnahu fiy kararin mekiyn;

KELİMELERİ: Fe*cealnâ-hu*fî*karârin*mekîn

KARŞILIKLARI: sonra*onu yerleştirdik*içine*yerleşme yerinin*sağlam

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Sonra onu sağlam bir yere (ana rahmine)(2) yerleştirdik

AYETİN OKUNUŞU: 22-) İla kaderin ma'lum;

KELİMELERİ: İlâ*kaderin*ma’lûm

KARŞILIKLARI: ...ye kadar*tayin edilen süre(ye kadar)*bilinen

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Bilinen belli bir süreye kadar

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Fekaderna* feni'melKadirun;

KELİMELERİ: Fe*kadernâ*fe*ni’me*el kâdirûn

KARŞILIKLARI: işte böyle*biz takdir ettik bunu*ne güzel takdir etmişiz

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-İşte böylece biz takdir ettik tüm bunları. Ne güzel takdir etmişiz.

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Elem nec'alil'Arda kifata;

KELİMELERİ: E lem nec’ali*el arda*kifâtâ

KARŞILIKLARI: kılmadık mı*yeryüzünü*toplanma yeri

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Biz yeryüzünü toplanma alanı olarak yarattık

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Ahyaen ve emvata;

KELİMELERİ: Ahyâen*ve emvâtâ

KARŞILIKLARI: dirilere*ve ölülere

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Diriler ve ölüler için

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Ve ce'alna fiyha revasiye şamihatin ve eskaynaküm maen furata;

KELİMELERİ: Ve cealnâ*fî-hâ*ravâsiye*şâmihâtin*ve eskaynâ-kum*mâen*furâtâ

KARŞILIKLARI: ve kıldık*orada*dağlar*yüksek*ve sular içirdik*sular*tatlıydı

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-Ve size yüksek dağlar inşa edip tatlı sular içirmedik mi

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

--Ey müşrikler; Allah'ın sizleri ana rahminde bir damlacık bayağı bir sıvıdan yaratıp mükemmel bir insan olarak dünyaya getirip, dağı ovası tatlı suları ile yaşamanız için donattığı bu yeryüzünde kıyamet gününde diriltip hesaba çekeceğine dair uyarıları nasıl alaya alırsınız..

Eğer inkar ve alaycılığa devam ederseniz hesap gününde haliniz perişan olacak--

MÜŞRİKLERİN AHİRETTEKİ PERİŞAN HALLERİ

AYETİN OKUNUŞU: 29-) İntaliku ila ma küntüm Bihi tükezzibun;

KELİMELERİ: İntalikû*ilâ*mâ*kuntum*bi-hî*tukezzibûn

KARŞILIKLARI: giderken*...e*şey(e)*olduğunuz*kendisini*yalanlamakta

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-O kıyamet gününde, yalanladığınız cehennem ateşine doğru yürürken

AYETİN OKUNUŞU: 30-) İntaliku ila zıllin ziy selasi şu'ab;

KELİMELERİ: İntalikû*ilâ*zıllin*zî*selâsi*şuâb

KARŞILIKLARI: gitmeye çalışacaksınız*...ye*gölge(ye)*olan*üç parça*gölgeye

TÜRKÇE ÖZÜ:

30-Üç-beş parçacık gölge bulup sığınmaya çalışacaksınız

AYETİN OKUNUŞU: 31-) La zaliylin ve la yuğniy minelleheb;

KELİMELERİ: Lâ zalîlin*ve lâ yugnî*min el leheb

KARŞILIKLARI: gölge bulamayacaksınız*ve fayda etmeyecek*yakıcı alevlere

TÜRKÇE ÖZÜ:

31-Ama maalesef yakıcı ateşlerden korunmanıza hiç faydası olmayacak

AYETİN OKUNUŞU: 32-) İnneha termiy Bişererin kelkasr;

KELİMELERİ: İnnehâ*termî*bi şerarin*ke el kasr

KARŞILIKLARI: muhakkak ki o*fışkırtacak*kıvılcımlar*ağaç gövdesi gibi

TÜRKÇE ÖZÜ:

32-O cehennem, dışarıya ağaç gövdesi kalınlığında lavlar fışkırtacak (3)

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Keennehu cimaletun sufr;

KELİMELERİ: Ke enne-hu*cimâletun*sufrun

KARŞILIKLARI: sanki gibi*halat kalınlığında*sarı

TÜRKÇE ÖZÜ:

33-Halat kalınlığında kor ateşler (4)

AYETİN OKUNUŞU: 34-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

34-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

AYETİN OKUNUŞU: 35-) Hazâ yevmu la yentıkun;

KELİMELERİ: Hâzâ*yevmu*lâ yentıkûn

KARŞILIKLARI: bu*günde*konuşamayacaklar

TÜRKÇE ÖZÜ:

35-O gün müşriklerin hiç bir söz söylemeyecekleri gündür

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Ve la yü'zenü lehüm feya'tezirun;

KELİMELERİ: Ve lâ yu’zenu*lehum*fe*ya’tezirûn

KARŞILIKLARI: ve izin verilmeyecek*onlara*artık*özür dilemeleri için

TÜRKÇE ÖZÜ:

36-Onların mazeret beyan etmelerine izin dahi verilmeyecek,

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

37-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

AYETİN OKUNUŞU: 38-) Hazâ yevmulfasl* cema'naküm vel'evveliyn;

KELİMELERİ: Hâzâ*yevmu*el fasli,*cema’nâ-kum*ve el evvelîn

KARŞILIKLARI: bu*günü*fasıl (ayrışma)*sizi bir araya toplayacağız*öncekilerle

TÜRKÇE ÖZÜ:

38-O gün mükafata layık olanlar ile cezaya layık olanların birbirinden ayrışacakları gündür. Sizleri iyiler ve kötüler olarak öncekilerle bir araya toplayacağız.

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Fein kâne leküm keydün fekiydun;

KELİMELERİ: Fe*in*kâne*lekum*keydun*fe*kîdûni

KARŞILIKLARI: haydi*eğer*varsa*sizin*tuzağınız*hemen*kurun (görelim)

TÜRKÇE ÖZÜ:

39-Bu azaptan kurtulabiliyorsanız kurtulun da görelim

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

40-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

--O gün müşriklerin hiç birine merhamet gösterilmeyecek. O yalanlayıp alaya aldığınız yanardağ gibi patlayıp halat kalınlığında lavlar fışkırtan cehennem ateşine doğru yürürken üç-beş parçacık gölge bulup sığınmaya çalışacaksınız ama fayda etmeyecek. Hiç bir mazeretinizi dinlemeyip hepinizi cehenneme toplayacağız. O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberleri yalanlayanlar perişan olacaklar--

AYETİN OKUNUŞU: 41-) İnnelmüttekıyne fiy zılalin ve 'uyun;

KELİMELERİ: İnne*el muttakîne*fî zılâlin*ve uyûn

KARŞILIKLARI: muhakkak ki*takva sahipleri*gölgelerde*ve pınar başlarındadır

TÜRKÇE ÖZÜ:

41-Dünya hayatında haramdan günahtan çekinenler gölgelerde ve pınarbaşlarında olacaklar

AYETİN OKUNUŞU: 42-) Ve fevakihe mimma yeştehun;

KELİMELERİ: Ve fevâkihe*mimmâ*yeştehûn

KARŞILIKLARI: ve meyveler*şeylerden*iştah duydukları

TÜRKÇE ÖZÜ:

42-Canlarının çektiği meyvelerle

AYETİN OKUNUŞU: 43-) Külu veşrebu heniy'en Bima küntüm ta'melun;

KELİMELERİ: Kulû*ve işrabû*henîen*bi-mâ*kuntum*ta'melûn

KARŞILIKLARI: yiyip*içsinler*afiyetle*sebebiyle*oldukları*yapmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

43-Yapmış oldukları güzel şeyler sebebiyle yiyip içsinler afiyetle

--Buna karşılık tevhide ve peygamberlere iman edip ilahi emirlere uygun olarak yaşamış müminler o gün muhteşem güzellikteki cennetlere alınıp sonsuz nimetlerden nasiplendirilecekler--

AYETİN OKUNUŞU: 44-) İnna kezâlike neczilmuhsiniyn;

KELİMELERİ: İnnâ*kezâlike*neczî*el muhsinîn

KARŞILIKLARI: muhakkak ki biz*işte böyle*ödüllendireceğiz*iyileri

TÜRKÇE ÖZÜ:

44-Biz iyileri işte böyle ödüllendireceğiz

AYETİN OKUNUŞU: 45-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

45-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

--Sizin gibi inkarcılar öyle perişan bir haldeyken elçilerimize iman edip ilahi emirlere uyanları böyle ödüllendireceğiz--

AYETİN OKUNUŞU: 46-) Külu ve temette'u kaliylen inneküm mücrimun;

KELİMELERİ: Kulû*ve temetteû*kalîlen*inne-kum*mucrimûn

KARŞILIKLARI: yiyip*faydalanın*biraz daha*muhakkak ki siz*suçlular

TÜRKÇE ÖZÜ:

46-Sahip olduğunuz servet ve imkanlardan bir süre daha faydalanın bakalım ey müşrikler

AYETİN OKUNUŞU: 47-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇR ÖZÜ:

47-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

AYETİN OKUNUŞU: 48-) Ve iza kıyle lehümurke'u la yerke'un;

KELİMELERİ: Ve izâ kîle*lehumu*irkeû*lâ yerkeûn

KARŞILIKLARI: ve denildiği zaman*onlara*rükû edin*rükû etmezler

TÜRKÇE ÖZÜ:

48-"Allah'a rüku edin" dedik ama etmediler

AYETİN OKUNUŞU: 49-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

KELİMELERİ: Veylun*yevme izin*li el mukezzibîn

KARŞILIKLARI: vay haline*kıyamet gününü*yalanlayanların

TÜRKÇE ÖZÜ:

49-O gün, dünya hayatında tevhidi ve peygamberi yalanlayanların vay haline

--Ey elçimiz Muhammed'in uyarılarına kulak asmayan müşrikler; sahip olduğunuz servet ve imkanlardan bir müddet daha faydalanın bakalım. Ama unutmayın ki hesap günü geldiğinde çok pişman olacaksınız. Dünya hayatınızda tevhidi ve peygamberi yalanlamanın cezasını çok ağır biçimde çekeceksiniz--

AYETİN OKUNUŞU: 50-) Febieyyi hadiysin ba'dehu yu'minun;

KELİMELERİ: Fe*bi eyyi*hadîsin*ba’de-hu*yu’minûn

KARŞILIKLARI: artık*hangi*söze*bundan başka*inanacaklar

TÜRKÇE ÖZÜ:

50-Bugün bütün bu uyarılara kulak vermezseniz başka neye kulak vereceksiniz.?

(1) (bkz. Razi)

(2) (bkz. Müminun 23/13)

(3) (bkz. Dahhak b. Müzahim)

(4) (bkz. Cimal: Sert kalın kolay bükülmez (gemi) halatı / Arapça lugat)

KURAN -33- (50) KÂF SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

KAF: Huruf-ı mukattaa

45 Ayet - /Müşriklere uyarı ve cezalar. Geçmişte helak edilen toplumlar. Kainatı 6 günde yarattık ve vakit namazları/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

DİRİLİŞİ İMKANSIZ GÖREN MÜŞRİKLERE CEVAP

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Kaaaf* vel Kur'ânil Meciyd;

KELİMELERİ: Kâf*ve el kur’âni*el mecîd

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: her şeye yeten*kur'an'a*şanlı şerefli (andolsun)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Her şeye yeterli şanlı şerefli Kur'ana andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Bel acibu en caehüm munzirun minhüm fe kalel kafirune hazâ şey'un aciyb;

KELİMELERİ: Bel*acibû*en câe-hum*munzirun*min-hum*fe*kâle*el kâfirûne*hâzâ*şey’un*acîbun

KARŞILIKLARI: olumsuz bir tepkiyle*şaşırdılar*onlara gelmesine*uyarıcı*kendilerinden birinin*bunun üzerine*dedi*kâfirler(Müşrikler)*bu*bir şey*şaşılacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Mekkeli müşrikler kendileri gibi bir insanoğlu olan Muhammed'in elçi olarak gönderilmesine "Bu şaşılacak bir şey" dediler

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Eiza mitna ve künna turaba* zâlike rec'un baıyd;

KELİMELERİ: E izâ*mitnâ*ve kunnâ*turâbâ,*zâlike*rac’un*baîdun

KARŞILIKLARI: zaman mı*biz öldükten*ve biz olduktan sonra mı*toprak*işte buradan*dönüş*uzak bir ihtimal

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-"Biz şimdi ölüp toprağa karıştıktan sonra tekrar diriltileceğiz öyle mi..!! Bu olacak şey değil" diyerek alaycı tepkiler gösterdiler

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Kad alimna ma tenkusul Ardu minhüm* ve ındeNA Kitabun Hafiyz;

KELİMELERİ: Kad*alimnâ*mâ tenkusu*el ardu*min-hum,*ve inde-nâ*kitâbun*hafîzun

KARŞILIKLARI: olduğunu*biz de biliyoruz* ne eksilttiğini*yerin*onlardan*ve katımızdaki*defterde yazılı*her şeyi muhafaza eden

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Onların öldükten sonra toprağa gömüldüklerinde bedenlerinin çürüdüğünü biz de biliyoruz ama yaptıkları her şey amel defterlerinde kayıtlıdır ve onları diriltip bütün yaptıklarından hesaba çekeceğiz.

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Bel kezzebu Bil Hakkı lemma caehüm fehüm fiy emrin meriyc;

KELİMELERİ: Bel*kezzebû*bi el hakkı*lemmâ*câe-hum*fe*hum*fî emrin*merîcin

KARŞILIKLARI: olumsuzlukla*yalanlıyorlar*gerçeği*zaman*sıra onlara

geldiği*bu durum*onlar için*iş*karışık bir

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Onların asıl inkar ettikleri şey ise kendileri gibi bir insanoğlu olan Muhammed'e ilahi vahyin gönderilmiş olması. Aslında Muhammed'i inkar edebilmek için yeniden dirilişi inkar ediyorlar.(1)

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Efelem yenzuru iles Semai fevkahüm keyfe beneynaha ve zeyyennaha ve ma leha min furuc;

KELİMELERİ: E*fe*lem yanzurû*ilâ es semâi*fevka-hum*keyfe*beneynâ-hâ*ve zeyyennâ-hâ*ve mâ lehâ* min furûcin

KARŞILIKLARI: ...mı*öyleyse*bakmıyorlar(mı)*semaya*onların üzerine*nasıl*onu bina ettik*ve onu süsledik*ve onda yoktur*bir çatlak

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Tek bir çatlağı bile olmayan üzerlerindeki muazzam gökyüzünü nasıl kusursuz bir şekilde yaratıp yıldızlarla süslediğimizi görmüyorlar mı

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Vel Arda medednaha ve elkayna fiyha revasiye ve enbetna fiyha min külli zevcin behiyc;

KELİMELERİ: Ve el arda*medednâ-hâ*ve elkaynâ*fî-hâ*ravâsiye*ve enbetnâ*fî-hâ*min kulli*zevcin* behîcin

KARŞILIKLARI: ve yeryüzünü*dayayıp döşedik*ve koyduk*oraya*dağlar*ve yetiştirdik*orada*her şeyden*eşli*güzellikler

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Dağı deresi ovası denizi ve her türden gözalıcı bitkilerle en güzel şekilde süslediğimiz yeryüzünü de mi görmüyorlar

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Tebsıraten ve zikra li külli abdin muniyb;

KELİMELERİ: Tebsıraten*ve zikrâ*li kulli abdin*munîbin

KARŞILIKLARI: gönül gözü açılsın*ve ibret alsın*diye bütün kullar*Allah'a ulaşmayı dileyen

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Kainatın bu düzenine ibret almak için bakan herkesin gönül gözü açılsın ve Allah'a sığınsın diye.

*

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve nezzelna mines Semai maen mubareken fe enbetna Bihi cennatin ve habbel hasıyd;

KELİMELERİ: Ve nezzelnâ*min es semâi*mâen*mubâraken*fe enbetnâ*bi-hî*cennâtin*ve habbe*el hasîdi

KARŞILIKLARI: ve biz indirdik*semadan*su*bereketli*yetiştiridik*onunla*bahçeler*ve taneli*hasad edilenler

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Gökten insanlara rızık ve bereket kaynağı olarak yağmurlar yağdırdık. Yağdırdığımız yağmurlarla bahçeler ve hasat edilebilen binbir türlü tahıl yetiştirdik

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ven nahle basikatin leha tal'un nadıyd;

KELİMELERİ: Ve en nahle*bâsikâtin*lehâ*tal’un*nadîdun

KARŞILIKLARI: ve hurma ağaçları*yüksek*onlarda var*tomurcuklar*salkım salkım

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Salkım salkım meyvelerle dolu göğe doğru uzanan koca hurma ağaçları ile birlikte

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Rizkan lil ıbadi, ve ahyeyna Bihi beldeten meyta* kezâlikel huruc;

KELİMELERİ: Rızkan*li el ibâdi*ve ahyeynâ*bi-hî*beldeten*meytâ,*kezâlike*el hurûcu

KARŞILIKLARI: rızık olsun diye*kullarımız için*ve dirilttik*onunla*beldeleri*ölü*işte bunun gibidir*çıkış

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Kullarımıza rızık çıksın diye çorak topraklara bile hayat verdik. Muhakkak ki bunları yapan Allah herkesi yeniden diriltmeye de kadirdir.

PEYGAMBERİ İNKAR EDEN MÜŞRİKLERE GEÇMİŞ TOPLUMLARDAN DERSLER

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Kezzebet kablehüm kavmu Nuhın ve Ashabur Ressi ve Semud;

KELİMELERİ: Kezzebet*kable-hum*kavmu nûhın*ve ashâbu*er ressi*ve semûdu

KARŞILIKLARI: yalanladı*onlardan önce*nuh kavmi*ve halkı*ress*ve semud

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Mekke müşriklerinden önce Nuh kavmi, Ress(2) halkı, Semud kavmi kendilerine gönderilen peygamberleri yalanladı

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Ve ‘Adun ve fir'avnu ve ıhvanu Lut;

KELİMELERİ: Ve âdun*ve fir’avnu*ve ihvânu*lûtın

KARŞILIKLARI: ve ad kavmi*firavun ve erkanı*ve kardeşleri(kavmi)*lut'un

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Ad kavmi, Firavun ve erkanı, Lut(3) kavmi de

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ve Ashabul’ Eyketi ve kavmu tubbe’* küllün kezzeber Rusule fehakka vaıyd;

KELİMELERİ: Ve ashâbu el eyketi*ve kavmu*tubbain,*kullun*kezzebe*er rusule*fe*hakka*vaîdi

KARŞILIKLARI: ve eyke halkı*ve kavmi*tubba*hepsi*yalanladı*resullerini*böylece*hak oldu*vaadim

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Ve Eyke halkı ve Yemenli Tübba halkı gibi bir çok kavimin hepsi kendilerine gönderilen peygamberleri yalanladı. Böylece helak edilmeyi hak ettiler. Mekke müşrikleri de bu tavırlarını devam ettirirlerse benzer durum onların da başlarına gelecektir(4)

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Efe ayiyna Bil halkıl evvel* bel hüm fiy lebsin min halkın cediyd;

KELİMELERİ: E*fe*ayînâ*bi el halkı*el evvel,*bel*hum*fî lebsin*min halkın*cedîd

KARŞILIKLARI: ...mu*yoksa*biz aciz olduk(mu)*yaratırken*ilk*öyle değil*onlar*kuşku içinde*yaratacağımızdan*yeniden

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Bütün canlıları ve kainatı kolaylıkla yaratan Allah insanları ölümlerinden sonra diriltmekten de aciz değildir. Müşrikler gözlerinin önündeki gerçekleri

görmeyip neden şüpheye düşüyorlar.

HESAP GÜNÜNDE MÜŞRİKLERİN DÜŞECEKLERİ DURUM

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Ve lekad halaknel İnsane ve na'lemu ma tuvesvisu Bihi nefsuh* ve nahnu akrebu ileyhi min hablil veriyd;

KELİMELERİ: Ve lekad*halaknâl*insâne*ve na’lemu*mâ*tuvesvisu*bi-hî*nefsu-hu,*ve nahnu*akrabu* ileyhi*min habli*el verîd

KARŞILIKLARI: ve andolsun*biz yarattık*insanı*ve biz biliriz*neler*vesvese verir*onun*nefsine*ve biz*daha yakınız*ona*damarından*şah(damarından)

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Gerçek şu ki o müşrikleri de yaratan kudret Allah'tır ve bu nedenle içlerinden geçen tüm şüpheleri ve kötü niyetleri biliriz. Biz onlara şah damarlarından daha yakınız.

AYETİN OKUNUŞU: 17-) İz yetelekkal mutelekkıyani anil yemiyni ve aniş şimali kaıyd;

KELİMELERİ: İz*yetelakkâ*el mutelakkîyâni*an el yemîni*ve an eş şimâli*kaîdun

KARŞILIKLARI: nitekim*kaydeder*yazıcılar*sağında*ve solunda*oturan

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Nitekim iki yanlarında görevli meleklerimiz onları daima gözetler ve zabıt katipleri olarak yaptıklarını tek tek kaydeder

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Ma yelfizu min kavlin illâ ledeyhi rakıybun atiyd;

KELİMELERİ: Mâ yelfızu*min kavlin*illâ*ledeyhi*rakîbun*atîdun

KARŞILIKLARI: söylenmez*bir söz*...den hariç*yanlarındaki*gözetleyicilerden*hazır bulunan

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Yanlarında sürekli hazır ve nazır bulunan zabıt katibi melekler tarafından kayıtlara geçirilmemiş tek sözleri dahi yoktur

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Ve caet sekretul mevti Bil Hakk* zâlike ma kunte minhu tehiyd;

KELİMELERİ: Ve câet*sekratu*el mevti*bil hakk,*zâlike*mâ kunte*min-

hu*tehîdu

KARŞILIKLARI: ve gelince*sarhoşluk*ölüm*hak ile*işte bu*senin olacağın şey*ondan*kaçıyordun

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Ölüm sarhoşluğu gelip can çekişmeye başladıklarında o melekler müşriklere "İşte bu güne kadar alaya aldığınız zaman geldi" diyecekler

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Ve nufiha fiys Sur* zâlike yevmul vaıyd;

KELİMELERİ: Ve nufiha*fî es sûr,*zâlike*yevmu*el vaîdi

KARŞILIKLARI. ve üflendiğinde*sur'a*işte bu*günü*vaad

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Sur'a üflenip yeniden diriliş başlayınca

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Ve caet küllü nefsin meaha saikun ve şehiyd;

KELİMELERİ: Ve câet*kullu nefsin*mea-hâ*sâikun*ve şehîdun

KARŞILIKLARI: ve gelecek*bütün nefsler*yanında*sevk edilecek*ve şahidi

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-O gün elçimizi yalanlayan müşrikler beraberlerinde bütün yaptıklarına şahitlik eden meleklerle birlikte Allah'ın huzuruna çıkacaklar

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Lekad kunte fiy ğafletin min hazâ fekeşefna anke ğıtaeke febasarukel yevme hadiyd;

KELİMELERİ: Lekad*kunte*fî gafletin*min hâzâ*fe*keşef-nâ*an-ke*gıtâe-ke*fe besaru-ke*el yevme* hadîdun

KARŞILIKLARI: andolsun*sen oldun*gaflet içinde*bundan*böyle*kaldırdık*senden*perdeni*artık senin görüşün*bugün*apaçıktır

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-İşte o gün onlara "Sen elçimizin uyarılarını alaya alıyordun, Şimdi her şeyi kendi gözünle apaçık görmüş oldun" denilecek

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Ve kale kariynuhu hazâ ma ledeyye atiyd;

KELİMELERİ: Ve kâle*karînu-hu*hâzâ*mâ ledeyye*atîd

KARŞILIKLARI: ve diyecek*beraberindeki (melek)*işte bunlar*yanımdakinin*hazır

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Ve yanındaki görevli melekler de, "Bütün yapıp ettikleri burada kayıtlıdır" diyerek şahitlik edecekler(5)

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Elkıya fiy cehenneme külle keffarin aniyd;

KELİMELERİ: Elkıyâ*fî cehenneme*kulle*keffârin*anîdin

KARŞILIKLARI: atın*cehenneme*tüm*kafirleri*inatçı

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-Ve Allah buyuracak; "Bütün inatçı kafirleri cehenneme atın"

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Mennaın lil hayri mu'tedin muriyb;

KELİMELERİ: Mennâın*li el hayri*mu’tedin*murîbin

KARŞILIKLARI: engel olan*hayra*hakka tecavüz eden*şüphecileri

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-"Tevhit ve peygamber inancına mani olan,(6) insanları çeşitli söylemlerle Allah'tan uzaklaştırıp haddi aşan, Allah'ın tapılacak tek ilah olduğundan ve peygamberlerin onun elçisi olduğundan şüphe edenleri..."

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Elleziy ceale meAllahi ilahen ahare feelkiyahu fiyl azâbiş şediyd;

KELİMELERİ: Ellezî*ceale*me allâhi*ilâhen*âhara*fe*elkıyâ-hu*fî el azâbi*eş şedîdi

KARŞILIKLARI: o ki*edindi*allah ile beraber*ilahlar*başka*öyleyse*onu atın*azabın içine*şiddetli

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-"Allah ile birlikte başka ilahlar edinenleri şiddetli azabın içine atın" diye buyuracak.

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Kale kariynuhu Rabbena ma atğaytuhu ve lâkin kâne fiy dalalin baıyd;

KELİMELERİ: Kâle*karînu-hu*rabbe-nâ*mâ etgaytu-hu*ve lâkin*kâne*fî dalâlin*baîdin

KARŞILIKLARI: diyecek*yakın dostları*rabbimiz*onları ben azdırmadım*ve lâkin*onlar oldu* dalalet içinde*derin bir

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-(O gün müşrikler bahaneler uydurmaya; "Bizi şeytan aldattı önderlerimize uyduk" demeye başlayacaklar)

Şeytan bu iddiaları reddedip; "Rabbimiz, onları ben yoldan çıkarmadım. Onlar zaten eskiden beri derin bir delâlet içerisindeydiler, tevhide inanmıyor ve peygamberleri yalanlıyorlardı" diyecek

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Kale la tahtasımu ledeyYE ve kad kaddemtu ileykum Bil vaıyd;

KELİMELERİ: Kâle*lâ tahtesımû*ledeyye*ve kad kaddemtu*ileykum*bi el vaîdi

KARŞILIKLARI: diyecek*çekişmeyin*yanımda*ve daha önceden bildirmiştim*size*vaadimi

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-Ve Allah; "Benim önümde çekişmeyin. Ben sizlere peygamberler gönderip bugün için uyarılarımı yapmıştım. Artık iş işten geçti, müstahak olduğunuz cezaya çarptırılacaksınız"

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Ma yubeddelul kavlu ledeyYE ve ma ene Bi zallamin lil abiyd;

KELİMELERİ: Mâ yubeddelu*el kavlu*ledeyye*ve mâ ene*bi zallâmin*li el abîd

KARŞILIKLARI: değiştirmem*kavlimi*katımda*ve ben değilim*zalim*kullarıma

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-"Bu cezayı değiştirmem söz konusu değil. Bu duruma düşmenize kendiniz neden oldunuz. Ben kullarıma zalim değilim ve sizleri haksız yere cezalandırmıyorum" diye buyuracak

AYETİN OKUNUŞU: 30-) Yevme nekulu li cehenneme helimtele'ti ve tekulu hel min meziyd;

KELİMELERİ: Yevme*nekûlu*li cehenneme*hel imtele’ti*ve tekûlu*hel*min mezîdin

KARŞILIKLARI: o gün*soracağız*cehenneme*doldun mu?*ve diyecek ki*"var mı*daha fazlası

TÜRKÇE ÖZÜ:

30-O gün cehenneme "Doldun mu.?" diye soracağız

Cehennem "Daha yok mu" diye büyük bir iştahla cevap verecek(7)

MÜMİNLERİN NAİL OLACAKLARI MUHTEŞEM CENNET

AYETİN OKUNUŞU: 31-) Ve uzlifetil cennetu lil müttekıyne ğayre baıyd;

KELİMELERİ: Ve uzlifet*el cennetu*li el muttakîne*gayra*baîdin

KARŞILIKLARI: ve yaklaştırılacak*cennet*takva sahiplerine*olmayacak*uzak

TÜRKÇE ÖZÜ:

31-Tevhide ve elçimize iman edip ilahi emirlere uygun yaşayanlara ise cennet yaklaştırılacak

AYETİN OKUNUŞU: 32-) Hazâ ma tuadune li külli evvabin hafiyz;

KELİMELERİ: Hâzâ*mâ tûadûne*li kulli*evvâbin*hafîz

KARŞILIKLARI: işte budur*size vaad olunan şey*hepiniz için*tövbe edip günahlarından geri dönenler*ve allah'ın buyruklarına riayet edip onları gözünden esirgeyip koruyanlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

32-Ve onlara; "İşte sizin gibi dünya hayatında(8) hesap gününün sorumluluğu ile yaşayıp ilahi emirlere itaat eden, tövbe edip günahlarından dönerek Allah'a sığınan tevhid ehli müminlere vaat edilen şey budur" denecek

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Men haşiyer Rahmane Bil ğaybi ve cae Bi kalbin muniyb;

KELİMELERİ: Men*haşiye*er rahmâne*bi el gaybi*ve câe*bi kalbin*munîbin

KARŞILIKLARI: kişiler*huşu duyan*rahmana*gaybdaki*ve gelen*bir kalp ile*allah'a dönük

TÜRKÇE ÖZÜ:

33-"Görmediği halde Allah'a sevgi ve saygı duyup Allah'a yönelmiş kulluk ve ibadet ile dolu bir kalple gelenler için"

AYETİN OKUNUŞU: 34-) Udhuluha Bi Selâm* zâlike yevmul hulud;

KELİMELERİ: Udhulû-hâ*bi selâm,*zâlike*yevmu*el hulûd

KARŞILIKLARI: girin*esenlik içinde*bu*gün*ebedi

TÜRKÇE ÖZÜ:

34-"Huzur içinde girin. Bugün, sonsuza kadar sürecek cennet hayatınızın başladığı gündür" diyeceğiz.

AYETİN OKUNUŞU: 35-) Lehüm ma yeşaune fiyha ve ledeyNA meziyd;

KELİMELERİ: Lehum*mâ yeşâûne*fî-hâ*ve ledeynâ*mezîdun

KARŞILIKLARI: onlar için vardır*diledikleri her şey*orada*ve katımızda*daha fazlası

TÜRKÇE ÖZÜ:

35-Orada diledikleri her şeyi bulacak hatta bizden ihsan ve lutuf olarak istediklerinden çok daha fazlasına nail olacaklar.

MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Ve kem ehlekna kablehüm min karnin hüm eşeddu minhüm batşen fenakkabu fiyl bilad* hel min mahıys;

KELİMELERİ: Ve kem*ehlek-nâ*kable-hum*min karnin*hum eşeddu*min-hum*batşen*fe*nakkabû*fî el bilâd,*hel*min mahîsin

KARŞILIKLARI: ve kaç tanesini*helak ettik*bunlardan önce*nice nesiller*onlar*daha kuvvetli*kendilerinden*yakıp yıkmakta*halbuki*yer aradılar*beldelerde*...mi*bulabildiler(mi) kaçıp kurtulabilecekleri bir yer

TÜRKÇE ÖZÜ:

36-Geçmişte, bugün elçimiz Muhammed'in peygamberliğini inkar eden ve ahiret uyarılarını alaya alan müşriklerden daha güçlü iktidarlar kurmuş(9) nice toplumları helak ettik. Kaçıp kurtulacak bir yer bulabildiler mi

AYETİN OKUNUŞU: 37-) İnne fiy zâlike le zikra limen kâne lehu kalbun ev elkas sem'a ve huve şehiyd;

KELİMELERİ: İnne*fî zâlike*le*zikrâ*li men*kâne*lehu*kalbun*ev*elkâ*es sem’a*ve huve*şehîdun

KARŞILIKLARI: muhakkak*bunlarda vardır*elbette*ders*kimseler için*idiyse*var*kalbi*veya*öne atılıp*kulak verip*ve o şahit olduysa

TÜRKÇE ÖZÜ:

37-Doğrusu ders almak amacıyla işittiklerine kalbini açıp geçmişe bakarak düşünenler için bu olaylardan alınacak önemli dersler vardır.

AYETİN OKUNUŞU: 38-) Ve lekad haleknes Semavati vel Arda ve ma beynehüma fiy sitteti eyyamin ve ma messena min luğub;

KELİMELERİ: Ve lekad*halaknâ*es semâvâti*ve el arda*ve mâ*beyne-humâ*fî*sitteti*eyyâmin*ve mâ messe-nâ*min lugûb

KARŞILIKLARI: ve andolsun*biz yaratırken*gökleri*ve yeri*ve şeyleri*ikisi arasındaki*içinde*altı*gün*ve bize dokunmadı*bir yorgunluk

TÜRKÇE ÖZÜ:

38-Gerçek şu ki, yaşamanız için yeri göğü ve arasındakileri altı günde yarattık. Üstelik bütün bunları yaratırken yahudilerin iddia ettiği gibi ne yorulduk ne zorlandık (10)

Hz.MUHAMMED'E YÖNELİK TEŞVİK ve TESKİN

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Fasbir alâ ma yekulune ve sebbıh Bi Hamdi Rabbike kable tuluış Şemsi ve kablel ğurub;

KELİMELERİ: Fasbir*alâ*mâ yekûlûne*ve sebbih*bi hamdi*rabbi-ke*kable*tulûı*eş şemsi*ve kable*el gurûb

KARŞILIKLARI: artık sabret*...e*söylediklerin(e)*ve tesbih et*hamd ile*rabbini*önce*doğuşundan*güneşin*ve önce*gurubdan (güneşin batışından)

TÜRKÇE ÖZÜ:

39-Ey elçimiz Muhammed; Onların bu alaycı inkarları karşısında yılgınlık gösterme. Güneşin doğuşundan ve batışından evvel Rabbini şükredip överek yücelt

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Ve minel leyli fesebbıhhu ve edbares sucud;

KELİMELERİ: Ve min el leyli*fe sebbih-hu*ve edbâra*es sucûdi

KARŞILIKLARI: gecenin bir bölümünde*yine onu tesbih et*ardından*secdelerin

TÜRKÇE ÖZÜ:

40-Güneş battıktan sonra kıldığın namazların sonunda da Rabbini şükredip överek yücelt

*

AYETİN OKUNUŞU: 41-) Vestemı’ yevme yunadil munadi min mekanin kariyb;

KELİMELERİ: Vestemi’*yevme*yunâdi*el munâdi*min mekânin*karîb

KARŞILIKLARI: ve kulak verin*gün*ses verdiği*çağrıcının*bir yerden*yakın

TÜRKÇE ÖZÜ:

41-İsrafil'in mahşer için yakın bir yerden yapacağı çağrıya kulak verin

AYETİN OKUNUŞU: 42-) Yevme yesmeunes sayhate Bil Hakk* zâlike yevmul huruc;

KELİMELERİ: Yevme*yesmeûne*es sayhate*bi el hakk,*zâlike*yevmu el hurûci

KARŞILIKLARI: o gün*işitilecek*büyük ses dalgası*hak olan*işte bu*topraktan çıkış günüdür

TÜRKÇE ÖZÜ:

42-O gün sur borusunun sesinin herkes tarafından duyulacağı ve yerin yarılıp bağrını açarak tüm ölülerin dirileceği gündür.

AYETİN OKUNUŞU: 43-) İnna nahnu nuhyiy ve numiytu ve ileyNEl masıyr;

KELİMELERİ: İnnâ*nahnu*nuhyî*ve numîtu*ve ileynâ*el masîru

KARŞILIKLARI: muhakkak ki biz*biz*diriltiliriz*ve ödürürüz*ve bizedir*dönüş

TÜRKÇE ÖZÜ:

43-Muhakkak ki biz hayat verir biz öldürürüz ve sonunda dönüş bizedir

AYETİN OKUNUŞU: 44-) Yevme teşakkakul Ardu anhüm siraa* zâlike haşrun aleyNA yesiyr;

KELİMELERİ: Yevme*teşakkaku*el ardu*an-hum*sirââ,*zâlike*haşrun*aleynâ*yesîrun

KARŞILIKLARI: o gün*yarıldığı*yeryüzünün*onlardan(dirilen ölülerden)*hızla ayrılacak*işte bu*haşr (dirilenleri bir araya toplama)* bize*kolaydır

TÜRKÇE ÖZÜ:

44-Yeryüzünün yarılıp ölülerin dirilerek hızla ayrılmasından sonra dirilenleri bir araya toplamak bizim için çok basittir. Allah'tan başka hiçbir gücün gerçekleştiremeyeceği bu muazzam olay Allah tarafından kolaylıkla gerçekleştirilecektir(11)

*

AYETİN OKUNUŞU: 45-) Nahnu a'lemu Bi ma yekulune ve ma ente aleyhim Bi cebbarin fe zekkir Bil Kur’âni men yehafu veıyd;

KELİMELERİ: Nahnu*a’lemu*bi mâ yekûlûne*ve mâ ente*aleyhim*bi cebbârin*fe zekkir*bi el kur’âni*men yehâfu*vaîdi

KARŞILIKLARI: biz*iyi biliriz*onların neler söylediklerini*ve sen değilsin*onların üzerinde*zorlayıcı*öyleyse*uyar*kur'an ile*korkanları*vaadimden

TÜRKÇE ÖZÜ:

45-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin sana söylediklerinin ve yaptıklarının farkındayız. Bunlar seni yıldırmasın ve üzmesin. Zira inanmamakta ısrar etmeleri senin suçun değil(12) Onları illa inandırmak gibi bir zorunluluğun yok(13) Sen ilahi cezaya maruz kalmaktan korkanlara vahyi tebliğ ederek gerekli uyarıları yapmaya devam et(14)

(1) (bkz.Zemahşeri&Taberi)

(2) Ress halkı: Kimilerine göre Semud kavminin yaşadığı ülkenin bir bölümü, kimilerine göre Şuayb peygamberin gönderildiği halk, kimilerine göre de Yemame'nin Felec adlı bölgesidir. Bir başka görüşe göre ise "Res" kelimesi "kuyu" anlamına da gelir. Peygamberlerini kuyuya attıkları için bu isimle anıldıkları söylenir. Ne yazık ki bu kavim hakkında günümüze ulaşmış sahih bilgi yoktur.

(3) Lut Peygamber: Aslında o kavim Lut peygamberin kavmi değildi. Lut peygamber İbrahim peygamberin yeğenidir. O kavmi kurtarması için dışarıdan oraya yollanmış ve o kavimden evlenmişti. Yani kavmin eniştesiydi.

(4) (bkz.Taberi)

(5) (bkz.Razi)

(6) (bkz.Razi)

(7) (bkz.Zemahşeri)

(8) (bkz.Taberi)

(9) (bkz:Maverdi)

(10) (bkz.Maverdi)

(11) (bkz.Zemahşeri)

(12) (bkz.Razi)

(13) (bkz.Taberi)

(14) (bkz.Zemahşeri)

KURAN -34- (90) BELED SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

BELED: Şehir (Belde)

20 Ayet - /Yoksula yetime yardımcı olmak, fakir fukarayı doyurmak ve köle azad etmek mecburiyeti/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MAĞRUR ve ZALİM MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 1-) La uksimu Bilhazelbeledi;

KELİMELERİ: Lâ*uksimu*bi*hâzâ*el beled

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: Başka söze gerek yok*andolsun*...ye*bu*belde(ye)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Andolsun bu kutsal belde Mekke şehrine

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve ente hıllun Bihazelbeled;

KELİMELERİ: Ve ente*hıllun*bi*hâzâ*el beled

KARŞILIKLARI: ve sen de*mukimsin*...de*bu*belde(de)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Sen de bu kutsal belde de ikâmet etmektesin ey Muhammed!

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve validin ve ma velede;

KELİMELERİ: Ve*vâlidin*ve mâ veled

KARŞILIKLARI: andolsun*baba*ve oğluna

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-And olsun tevhidin iki büyük peygamberi baba İbrahim ve oğlu İsmail peygamberlere

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Lekad halaknel'İnsane fiy kebed;

KELİMELERİ: Lekad*halaknâ*el insâne*fî kebedin

KARŞILIKLARI: andolsun*biz yarattık*insanı(onu/muhammed'i)*meşakkat ve imtihan için

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-İbrahim ve oğlu İsmail gibi iki büyük peygamberin mirası olan tevhidi sürdüren elçimiz Muhammed'e niye baskı ve eziyetleri reva görüyorsunuz.

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Eyahsebu en len yakdire 'aleyhi ehad;

KELİMELERİ: E*yahsebu*en len yakdira*aleyhi*ehadun

KARŞILIKLARI: ...mi*sanıyorlar*asla güç

yetiremeyeceğini(mi)*kendisine*bazıları

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Müşriklerin ileri gelenleri kendilerine kimsenin gücünün yetmeyeceğini mi sanıyor

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Yekulu ehlektü malen lübeda;

KELİMELERİ: Yekûlu*ehlektu*mâlen*lubedâ

KARŞILIKLARI: derken*helak ettim*mallarımı*yığınla

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Elçimiz Muhammed'e karşı mücadele etmek için servetlerinden bir parçasını harcamakla övünürken(1)

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Eyahsebü en lem yerahu ehad;

KELİMELERİ: E*yahsebu*en lem yera-hû*ehadun

KARŞILIKLARI: ...mi*sanıyorlar*onu görmeyeceğini(mi)*hiç kimselerin

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Yaptıklarının Allah tarafından görülmediğini ya da cezasız kalacaklarını mı sanıyorlar

İLAHİ NİMETLERE KARŞI İFA EDİLMESİ GEREKEN ŞÜKÜR

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Elem nec'al lehu 'ayneyni;

KELİMELERİ: E*lem nec’al*lehu*ayneyn

KARŞILIKLARI: ...mi*vermedik(mi)*sizlere*iki göz

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Sizlere iki göz vermedik mi

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve lisanen ve şefeteyni;

KELİMELERİ: Ve*lisânen*ve*şefeteyn

KARŞILIKLARI: ve*bir dil*ile*iki dudak

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ve bir dil ile iki dudak

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve hedeynahünnecdeyn;

KELİMELERİ: Ve*hedeynâ-hu*necdeyn

KARŞILIKLARI: ve*gösteriyoruz*iki yol

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Kötülüğün ve iyiliğin yollarını apaçık gösterdik(2)

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Felaktehamel'akabete;

KELİMELERİ: Fe*lâ ıktehame*el akabete

KARŞILIKLARI: fakat*geçemiyorsunuz*dik yokuşu

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Siz zor ama doğru olanı seçmemekte ısrar ediyorsunuz(3)

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ve ma edrake mel'akabeh;

KELİMELERİ: Ve mâ edrâke*mâ*el akabetu

KARŞILIKLARI: ve*siz nereden bileceksiniz nedir*o zor ama doğru olan

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Tabi siz nereden bileceksiniz nedir o zor ama doğru olan şeyleri

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Fekkü rekabetin;

KELİMELERİ: Fekku*rakabetin

KARŞILIKLARI: azad etme*köle

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Köle azad etmek(4) (bkz.İslamiyet köleliği kaldırmadı (mı)?)

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ev ıt'amun fiy yevmin ziy mesğabetin;

KELİMELERİ: Ev*ıt’âmun*fî yevmin*zî*mesgabetin

KARŞILIKLARI: veya*doyurmaktır*günlük*sahip olduklarıyla*açlık ve perişanlıktakileri

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Veya eldeki imkanlarla aç ve perişan durumdakileri dar gününde

doyurmaktır

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Yetiymen za makrebetin;

KELİMELERİ: Yetîmen*zâ*mekrabetin

KARŞILIKLARI: yetimleri*olan*akrabaları

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Dar gününde akrabaya yoksula yetime el uzatmak

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Ev miskiynen za metrebeh;

KELİMELERİ: Ev*miskînen*zâ*metrabetin

KARŞILIKLARI: veya*fakir*olan*sürünen

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Veya açlıktan sürünen fakir fukarayı doyurmak zor ama doğru yoldur

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Sümme kâne minelleziyne amenu ve tevasav Bissabri ve tevasav Bilmerhameh;

KELİMELERİ: Summe*kâne*min ellezîne*âmenû*ve*tevâsav*bi es sabri*ve*tevâsav*bi el merhameti

KARŞILIKLARI: sonra*olmaktır*o kimselerden*amenü olanlardan*ve*birbirinize tavsiye etmektir*sabrı*ve*birbirinize tavsiye etmektir*merhameti

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Sonrası tevhit ehli müminlerden olup insanlara karşı merhametli ve sabırlı olmak ve herkese bunu tavsiye etmektir.

AYETİN OKUNUŞU: 18-) ülaike ashabülmeymeneh;

KELİMELERİ: Ulâike*ashâbu*el meymeneti

KARŞILIKLARI: işte bunlar*topluluğudur*haysiyet sahibi hayırlı kimseler

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-İşte kurtuluş yolu olacak bu davranışları yapanlar Allah katında ödüllendirilecek haysiyet sahibi hayırlı kimseler topluluğu ashab-ı meymene'dir

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Velleziyne keferu BiayatiNA hüm ashabülmeş'emeh;

KELİMELERİ: Ve ellezîne*keferû*bi âyâti-nâ*hum*ashâbu*el meş’emeti

KARŞILIKLARI: olanlar*inkâr etmekte*ayetlerimizi*onlar ise*topluluğudur*dine muhalif uğursuzlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Aksi şekilde davranıp tevhidi ve elçimiz Muhammed'i inkar etmekte ısrar edenler ise dine muhalif uğursuzlar topluluğu ashab-ı meş'eme'dir

AYETİN OKUNUŞU: 20-) 'Aleyhim narun mu'sadeh;

KELİMELERİ: Aleyhim*nârun*mu'sadetun

KARŞILIKLARI: onların üstleri*ateşle*kaplanacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Onlar (ashab-ı meş'eme) cehennem ateşine atılıp üstleri ateş ile kaplanacak

(1) (bkz.Taberi)

(2) (bkz.İbn Abbas, Maverdi)

(3) (bkz.İbn Zeyd, Maverdi)

(4) İslamiyet köleliği kaldırmadı (mı)?

Önce şu ayetlerden başlayalım;

(Beled Suresi 90/ 10 ve 13)

10-Kötülüğün ve iyiliğin yollarını apaçık gösterdik

13-Köle azad etmek (doğru yoldur)

Ve Bakara 2/177

"Ey elçimiz Muhammed'in peygamberliğine inanmayan ve kıble konusunda onunla tartışan yahudi alimleri! Şunu bilin ki önemli olan kıblenin hangi taraf olduğu, ibadet esnasında yüzünüzü hangi yöne döndüğünüz değildir! Asıl önemli olan Allah'ın birliğine iman etmek, ahiret gününe inanıp bu sorumlulukla yaşamak, meleklerin Allah'ın kızları değil Allah'ın yarattığı kulları olan ilahi varlıklar olduğuna inanmak, Allah'ın gönderdiği bütün peygamber ve kitaplara iman etmek, çok sevdiği dünya malını yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmış gariplere, yardım isteyenlere, çaresiz ve boyunduruk altındaki kölelere yardım etmek üzere harcamak, sadece ve sadece Allah'a kulluk etmek üzere namaz kılmak, zekat verip nefsi arındırmak, verilen sözde

durmak, bollukta ve darlıkta, savaş ve barışta her durumda sabırlı olup tevhitte sebat etmek gibi hasletlerdir. İşte bu hasletlere sahip olan insanlar inançlarını fiileri ile tasdik etmiş ve samimiyetlerini ortaya koymuş insanlardır. İşte kurtuluşa erecek olanlar da, yüzünü şu ya da bu yöne çevirme tartışması yapanlar değil, bu hasletlere sahip olanlardır."

Ardından köle azadı için devlet bütçesinden pay ayrılması gerektiğini şart koşan ayete; (Tevbe 9/60)

"Elçimiz Muhammed'i zekat malları konusunda adaletsizlikle suçlayan münafıklar şunu iyi bilsinler ki; o bu dağıtımı kendi isteğine göre değil, Allah tarafından kendisine bildirilen emirlere göre yapmaktadır. Buna göre peygamberde toplanan zekat mallarından pay alacak olanlar, ihtiyaç sahibi olmayan o münafıklar değil, gerçek hak sahipleridir. Buna göre peygamberde toplanan zekat malları, tüm yoksullara, emeklerinin karşılığı olarak zekat toplamakla görevli olanlara, gönülleri tevhide ısındığı halde mali sıkıntıları sebebiyle kararsız kalanlara, ödeyeceği bedel karşılığında özgürlüğünü kazanacak olan kölelere, zor durumdaki borçlulara, elçimizin talimatı ile sefere çıkan müminlere ve yolda kalmış tanrı misafiri gariplere taksim edilir. varlıklı müminlerin mallarından alınarak toplanan zekatın bu kimselere verilmesi, Muhammed'in kendi kararı değil, bizzat Allah'n emridir. İşte bu şekilde Allah sizler için en uygun hükümleri bildirmektedir."

Bu ayetlerin haricinde; fidye olarak köle azad etme, gönüllü köle azad etme vs vs üzerine birçok ayet var ama bunlar en canalacı ayetler olarak olayın özünü ortaya koyduğu için hepsini alıntılamaya gerek duymadım.

Soru şu;

- İslam niye köleliği yasaklamadı da böyle tedrici bir yöntem seçti?

el-Cevap;

Köleliği İslamiyet icat etmedi, eski medeniyetlerde ve çağdaşı güçlü devletlerde yerleşmiş ve tabii kabul edilmiş bir konumda kucağında bulduğundan onu tek taraflı ve kesin bir kararla kaldırma yönüne gitmeyip zaman içinde ortadan kalkmasına imkan verecek bir zemin oluşturma yolunu seçti.

Bunun başlıca üç sebebi vardı

1- Köleliğin kaynağı savaş esirleriydi. Savaş esirlerinin tasfiyesi için kullanılan

belli başlı yöntem olan katliam, vicdanları yaralıyor, dökülen kan insanların uygarlaşmasını engelliyordu.

2- Ele geçirilecek savaş esirlerinin köle sıfatı elde edeceğini bilmek savaş esnasında fazla kan dökme işini belli bir oranda da olsa engellemekte bu durum savaş sonrasında ele geçirilen esirlerin katledilmesine de mani olmaktaydı.

3. Köleliği tek taraflı bir kararla kaldırmak o dönemde müslüman toplumun aleyhine bir durum ortaya çıkaracağı açıktı. Zira gayrimüslim devletler köleliği uygulayıp ele geçirdikleri müslüman esirleri devamlı köleleştirirken İslam devletinin elindeki esirleri serbest bırakması onun zayıflaması neticesini doğuracaktı.

Diğer dinler ve geçmişteki durum;

Tevrat'ta kölelikle ilgili olarak dönemin anlayış ve uygulamasını yansıtan bazı pasajlar vardır. Hz. Nuh'un üç oğlundan Ham'ın işlediği günah sebebiyle oğlu Kenan'ın yakalanan Ham'ın kardeşleri Sam ve Yafes' kul olarak cezalandırıldığından bahsedilir (Tekvin, 9/20-29) Tevrat'ın ifadelerine göre kişinin borcuna mukabil kendisini köle olarak satması mümkündür (Levililer, 25/39) Ayrıca alacaklılar, borçlarını ödemeden ölen kimsenin başka malı yoksa çocuklarını köle olarak alabilirler (II.Krallar, 4/ 1-7). Bir kimsenin kendi öz kızını satabilmesi de mümkündür (Çıkış, 21/7) Hz. Yusuf'la ilgili pasajlardan o dönemde yakalanan hırsızın, malını çaldığı kimsenin kölesi haline getirildiği anlaşılmaktadır (Tekvin, 44/1O; aynı olay için bk. Kuran-ı Kerim, Yusuf 12/75). Sadece bir yerde, ağır borca girmiş bir yahudinin borçlarını ödemek maksadıyla kendi kendini satmasından ve onun altı hizmet yılından sonra yedinci yılda serbest olacağından bahsedilmektedir (Çıkış, 21 / 2-6). (Tevrat'taki bu ayet yüzünden yedi yıl kuralı daha sonra İslam ve osmanlı tarafından uygulanmıştır. Efendisinin yanında yedi yılı dolduran köle, eğer hala efendisi tarafından azad edilmediyse ilgili makamlara müracaat edip özgürlüğünü isteme hakkına sahipti. Şeriyye sicillerinde kayıtlar mevcuttur. Müracaat edenler genellikle azad olma hakkını kazanmışlar, sadece bir tanesi yedi yılı doldurmadığı için reddedilmiştir) Efendisi tarafından gözünün kör edilmesi veya dişinin kırılması halinde de köle hürriyete hak kazanır (Çıkış , 21 / 26 ).

Gerek Katolik kilisesi gerekse diğer kiliseler köleliği bir vakıa olarak kabul etmişler ve hıristiyanların kendi dindaşı köleler edinmesinde bir sakınca görmemişlerdir. Hatta Saint Thomas d'Aquino'ya göre kölelik Hz. Adem'in ilk günahının kaçınılmaz bir sonucudur. Ancak Hıristiyanlığın zamanla Avrupa'da

kölelere daha yumuşak davranılması konusunda köle sahipleri üzerinde olumlu etki yaptığı bir gerçektir. Fakat aynı etki Amerikan uygulamasında görülmez.

Eski Yunan ve Roma'da kölelik yaygındı.

Aksi düşüncede olanların mevcudiyetine rağmen dönemin filozoflarının hakim anlayışına göre kölelik devlet ve aile gibi temel beşeri kurumlardan biridir. Aristo, birçok ırkın hürriyet için gerekli ruh yüceliğine sahip olmadığı kanaatindedir. Bu bakımdan kölelik sadece efendi açısından değil, kendi başına elde edemeyeceği bir yaşama tarzına bu yolla ulaşan köle için de hayırlı bir şeydir. Gerçi uygulamada bazan hür ruhlu insanlar da köleleştirilmekte ve köle ruhlu insanlar hür olabilmektedir; fakat bu arızi durumlara rağmen kölelik tabii ve güzel bir müessesedir.

Roma hukukunda Ius Gentium'a göre kölelerin hiçbir değeri yoktu: başlangıçta azat edilmeleri de yasaklanmıştı. Daha sonra sınırlı bazı imkanlar getirildi, öte yandan Roma hukukunda hür bir Romalı köle durumuna sokulamazken sonraları kendini satan, arkasından da hür bir Romalı olduğunu ispat ederek serbest kalan kişileri cezalandırmak maksadıyla yirmi beş yaşını aşan böyle kimselerin hileli satışlarının muteber olacağı ve böylelerinin artık köle olarak kalacağı hususunda bir Senatus Calsultum kararı çıkarıldı. Eski Yunan ve Roma'da köleliğin başlıca kaynaklarını savaş esirleri, korsanlık vb. yollarla kaçırılan veya yabancı (barbar) ülkelerden getirilen insanlarla kölelerden doğan çocuklar teşkil ediyordu. Bunların yanı sıra önceleri borçlunun borcuna karşılık alacaklısına köle olma kuralı hakimdi. Ayrıca ebeveyni tarafından terkedilmiş çocukların kendilerini büyütüp besleyenlerin kölesi olduğu veya fakir anne babaların çocuklarını köle olarak sattığı dönemlere de rastlanır. Sonraları köleliğin bu tali kaynakları yasaklanmıştır. Bu dönemlerde kölelerin hayat şartlarının son derece elverişsiz olduğu ve bu durumun zaman zaman büyük sosyal çalkantılara (Spartacus isyanı gibi) sebep olduğu bilinmektedir. Roma hukukunda belirli bir dönem köleler arasında evlilik yoktu, bunun yerine serbest cinsi hayat yaşamalarına göz yumuluyordu. Ayrıca köle efendisinin keyfine ve sınırsız hakimiyetine tabi idi. Azat edilen köleler de cemiyette aslen hür olanlardan farklı bir sosyal ve hukuki statüye sahipti.

İslamiyet'in ortaya çıktığı sıralarda Arap yarımadasında ve Mekke'de de kölelik yaygındı; köleler, hürlerle arası kesin çizgilerle ayrılmış alt bir sosyal

sınıf oluşturuyordu. Efendinin kölesi üzerindeki mülkiyet hakkı, üçüncü şahıslardan gelecek haksız fiiliere karşı sınırlı bir güvence sağlasa da efendiye kölesi üzerinde mutlak tasarruf yetkisi veriyordu. Efendinin cariyesini fuhşa zorlayarak bu yolla para kazanabilmesi, bir ahlaki sapkınlık olmasının yanında bu yetkinin ve kölelerin insan sayılmamasının da ürünüydü. Borcunu ödeyemeyen borçlu kendisini, geçim sıkıntısı içindeki baba çocuğunu köle olarak satabilse de Cahiliye'de köleliğin asıl kaynağını savaş esirleri teşkil ediyordu; köle bir anneden doğanlar da köle sayılıyordu (CevadAli, V, 573-574). Taberi, Doğu Arabistan'da Rebla kabilesi dışındaki kabilelerin ele geçirdikleri esirleri köleleştirdiklerini nakletmektedir ( TarfiJ, ı, 227). Bu kölelerin büyük çoğunluğunu Afrikalı siyahiler teşkil ediyordu; nitekim Hz.Peygamber'in müezzini Bilal-i Habeşi de bunlardan biriydi. Menşeleri kesin olarak bilinmeyen bu köleler, ya ele geçirenler tarafından satılmış ve el değiştire değiştire Mekke'ye kadar getirilmiş bazı esirler yahut kuraklık ve kıtlık gibi sebeplerle aileleri tarafından satılmış çocuklar ya da yurtlarından kaçırılmış ve köle olarak satılmış kimselerdi. Arap yarımadasında siyahi kölelerin dışında diğer ülkelerden getirilmiş kölelere de rastlanmaktaydı. Belazürl'nin kaydettiğine göre İkrime b. Ebu Cehil'in karısı, Ümmü Hakim'in ve Haris b. Kelede es-Sekafi'nin köleleri Rum menşeliydi (Ensab, ı. 357, 367) Aynı şekilde Ezrak b. U kbees-Sekafi ve Suheyb b. Sinan da Rum menşeli idiler. Selman-ı Farisi iranlı idi; kaçırılarak yahudilere satılmış ve İslamiyet' e girmek üzere Medine'ye kadar gelmişti. Medine'de hürriyetini elde edebilmesi için Hz. Peygamber kendisine nakdi yardımda bulunmuştu (ibn Hişam, I, 214-222)

İslam dini her şeyden önce köleliği yalnız savaş esirlerine münhasır kılmış. diğer kaynaklara izin vermemiştir. Bunun yanında Allah rızasına kavuşmak isteyen müslümanların samimiyetle benimsedikleri gönüllü köle azat etme alışkanlığını yerleştirmek, ayrıca bazı günahların kefareti olarak köle azadını şart koşmak suretiyle köleler için hürriyete kavuşma yollarını çoğaltmıştır (el-Ma ide 5/89; el-Mücadile 58/3). Yalnız islam hukukunda görülen bir uygulama olarak da devlet, gelirlerinin belirli bir bölümünü köle azadına tahsis etmiştir (et-Tevbe 9/60). Bu arada İslamiyet kölelere birçok noktada hürlere yakın bir hukuki statü vermiş ve bunu sosyal hayatta uygulamaya koyarak onlara hürriyetlerine kavuşuncaya kadar insanca yaşama imkanı sağlamıştır. Köle ve cariyelerle evlenmenin teşvik edilmesi (ei-Bakara 2/221 ;en-N isa 4/25), kölelere karşı kötü muamelenin yasaklanıp onlara iyi davranmanın dini ve hukuki bir sorumluluk haline getirilmesi (en-Nisa 4/36; f\1üsned, 1, 78; IV. 35-36; Buharı. "İman", 22; Müslim . "Eyman", 29-42) bunun örnekleridir.

Bunların ne ölçüde ileri ve insani bir anlayışı yansıttığını anlamak için islam toplumundaki kölelerle diğer toplumlarda -özellikle yakın zamana kadar

Amerikan toplumunda- yer alan kölelerin yaşayışlarının karşılaştırılması yeterli olacaktır.

Hukuk Bakımından Köle:

Gerek Kur'an ve Sünnet'te yer alan şer'i ahkam, gerekse islam'ın ilk yüzyıllarındaki uygulaması  etrafında oluşan hukuki tefekkürü ve bunun normatif bir ilme dönüşümünü yansıtan klasik fıkıh literatürü, tedvin edildiği dönemin diğer sosyal olguları gibi kölelik konusunu da sosyal bir gerçeklik olarak ele almış, islamiyet'in köleliği ortadan kaldırma yönündeki köklü adımlarını da ihmal etmeksizin kölelerin tabi olduğu hukuki ahkamı ayrıntılı biçimde belirlemeye çalışmıştır. Köleliğin kaynağı, kölelerin tabi olduğu hukuki statü, hak ve görevleri, köleliği sona erdiren sebepler, kaçan köleye ilişkin hükümler gibi konularda fıkıh mezheplerince geliştirilen kural, tedbir ve çözüm önerilerini böyle anlamak gerekir.

Amerika kıtasında rastlanan, kölelerin çalıştığı büyük çiftlik işletmeleri İslam dünyasında görülmez. Abbasiler devrinde bu yöndeki bir teşebbüs büyük bir köle isyanına sebep olmuştur. Osmanlılar da Orhan Gazi zamanında başlayan, bazı savaş esiri kölelerin "ortakçı kulları " adıyla belirli çiftliklerde çalıştırılması işi çok sınırlı tutulmuş istisnai bir uygulamadır.

Avrupa'da geniş bir uygulama alanı bulan toprağa bağlı kölelik veya yarı kölelik de (servage) İslam ülkelerinde esas itibariyle tatbik edilmemiştir.

Vesselam..

KURAN -35- (68) KALEM SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

52 Ayet - /İlahi vahiy ve bostan kıssası/

Bu surenin Muhammed peygambere ilk olarak vahyolan Alak suresinin ardından ikinci sırada vahyedildiği rivayet edilir ama surenin içeriği bunu desteklemez. İçerik Muhammed peygambere müşriklerin daha da sertleştiği dönemde 35.sırada vahyolmuş gibidir(1)

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

Hz.MUHAMMED'İ TESELLİ

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Nuuun velKalemi ve ma yesturun;

KELİMELERİ: Nûn*ve*el kalemi*ve mâ*yesturûn

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: mukattaa*andolsun*kaleme*ve şeylere*satır satır yazdıkları

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Kaleme ve ilahi metinleri satır satır yazanlara ve yazdıklarına andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ma ente Binı'meti Rabbike Bimecnun;

KELİMELERİ: Mâ*ente*bi ni’meti*rabbi-ke*bi mecnûn

KARŞILIKLARI: değilsin*sen*nimeti sayesinde*rabbinin*mecnun

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Ey Muhammed, rabbinin nimeti sayesinde sen Mekke'li müşriklerin iddia ettiği gibi mecnun kahin veya şair değil

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve inne leke leecren ğayre memnun;

KELİMELERİ: Ve inne*leke*le*ecran*gayra*memnûn

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki*senin için*elbette*mükafat*olmayan*kesintisi

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Çabalarının tükenmek bilmeyen mükafatını mutlaka görecek

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve inneke le alâ hulukın 'azıym;

KELİMELERİ: Ve inne-ke*le*alâ*hulukın*azîm

KARŞILIKLARI: ve muhakkak ki sen*gerçekten*üzeresin*ilâhi vahye mazhar olmuş*yüce

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-İlahi vahye mazhar olmuş yüce bir peygambersin

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Fesetubsıru ve yubsırun;

KELİMELERİ: Fe*se-tubsıru*ve yubsırûn

KARŞILIKLARI: o zaman*göreceksin*ve onlar da görecek

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Sen müsterih ol. Yakında sen de göreceksin sana bu yakıştırmaları yapan Mekke müşrikleri de görecek

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Bieyyikümülmeftun;

KELİMELERİ: Bi eyyikumu*el meftûn

KARŞILIKLARI: kimin*fitneye uğradığını

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Kimin doğru kimin yanlış yolda olduğunu

AYETİN OKUNUŞU: 7-) İnne Rabbeke HUve a'lemu Bimen dalle 'an sebiyliHİ, ve HUve a'lemu Bilmühtediyn;

KELİMELERİ: İnne* rabbe-ke* huve* a’lemu* bi men* dalle* an sebîli-hî* ve huve* a’lemu* bi el muhtedîn

KARŞILIKLARI: muhakkak ki* senin rabbin* o* çok iyi bilir* kimin* delalete saptığını* onun yolundan* ve o* çok iyi bilir* hidayete erenleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Muhakkak ki senin rabbin çok iyi bilir kimin doğru yol olan tevhitten saptığını, kimin doğru yol olan hidayete erdiğini. Senin ödülünü müşriklerin cezalarını mutlaka verecektir.

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Fela tutı'ıl mükezzibiyn;

KELİMELERİ: Fe*lâ tutııl*mukezzibîn

KARŞILIKLARI: artık*taviz verme*yalanlayanlara

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Sakın tevhidi ve senin peygamberliğini yalanlayan müşriklere taviz verme

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Veddu lev tudhinu feyudhinun;

KELİMELERİ: Veddû*lev tudhinu*fe*yudhinûn

KARŞILIKLARI: temenni ederler* senin müsahama göstermeni* o zaman* onlar sana müsamaha gösterecekler

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Onlar bazen sana yumuşak davranarak sana müsamaha gösterebilmeleri için senin şirk inancına müsahama göstermeni isterler(2)

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve la tutı' külle hallafin mehiyn;

KELİMELERİ: Ve lâ tutı’*kulle*hallâfin*mehîn

KARŞILIKLARI: ve hoşgörü gösterme*hiç birine*çok yemin edenlerin*lüzumsuz yere

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Lüzumsuz yere yemin edenlerin hiçbirine hoşgörü gösterme

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Hemmazin meşşain Binemiym;

KELİMELERİ: Hemmâzin*meşşâin*bi nemîm

KARŞILIKLARI: Arkadan çekiştirenlere*dedikodu yapanlara*söz götürüp getirenlere

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Arkadan çekiştirenlere, dedikodu yapanlara, laf taşıyanlara hoşgörü gösterme

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Menna'ın lilhayri mu'tedin esiym;

KELİMELERİ: Mennâın*li el hayri*mu’tedin*esîm

KARŞILIKLARI: devamlı engelleyen*hayrı*haddi aşan saldırgan*günahkarlara

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Hayrı devamlı engelleyenlere, haddi aşan saldırgan günahkârlara hoşgörü gösterme

AYETİN OKUNUŞU: 13-) 'utullin ba'de zâlike zeniym;

KELİMELERİ: Utullin*ba’de zâlike*zenîm

KARŞILIKLARI: kötülük yapan zorbalara*bundan başka*haram yiyen günahkarlara

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Kötülük yapan zorbalara, haram yiyen günahkârlara hoşgörü gösterme

AYETİN OKUNUŞU: 14-) En kâne zâ malin ve beniyn;

KELİMELERİ: En kâne*zâ*mâlin*ve benîn

KARŞILIKLARI: olana*sahip*mallar*ve oğullar

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Malları ve çok sayıda oğulları var diye kibirlenen müşriklere hoşgörü gösterme

*

AYETİN OKUNUŞU: 15-) iza tütla aleyhi ayatuNA kale esatıyrul evveliyn;

KELİMELERİ: İzâ*tutlâ*aleyhi*âyâtu-nâ*kâle*esâtîru*el evvelîn

KARŞILIKLARI: zaman*okunuduğu*onlara*ayetlerimiz*diyorlar*masallar*eskilerin

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Müşrikler ayetlerimiz okunduğu zaman "Bunlar eskilerin masalları" diyorlar

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Senesimuhu 'alelhurtum

KELİMELERİ: Se-nesimu-hu*alâ el hurtûm

KARŞILIKLARI: onları yakında damgalayacağız*fil hortumu gibi burunlarından

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Biz yakında onları, kibirden fil hortumu gibi olmuş burunlarının üzerine damgayı basarak zelil ve perişan edeceğiz(3)

Hz.MUHAMMED'İ KÜÇÜMSEYEN MÜŞRİKLERE, İBRET DOLU BİR KISSADAN HİSSE

AYETİN OKUNUŞU: 17-) İnna belevnahüm kema belevna ashabelcenneti, iz aksemu leyasri münneha musbihıyn;

KELİMELERİ: İnnâ* belevnâ-hum* kemâ* belevnâ* ashâbe* el cenneti,* iz* aksemû* le* yasrimu-enne-hâ* musbihîn

KARŞILIKLARI: muhakkak ki biz* belaya uğratacağız* gibi* belaya uğrattığımız* sahipleri bostan,* o zaman* sözleşmişlerdi* mutlaka* mahsulü toplamak için* sabah erkenden

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Biz bu Mekke müşriklerini büyük bir imtihandan geçiriyoruz. Tıpkı vaktiyle hayırsever babalarından miras kalan büyük ve verimli bir bahçenin ürününü bir sabah fakir fukaraya sezdirmeden toplamak için sözleşen bostan sahibi mirasyedi oğullarını geçirdiğimiz gibi(4)

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Ve la yestesnun;

KELİMELERİ: Ve*lâ yestesnûn

KARŞILIKLARI: ve*istisna da yapmıyorlardı

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Yoksullara mahsulden istisnasız zerre kadar bile vermemek konusunda anlaşmışlardı

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Fetafe 'aleyha taifun min Rabbike ve hüm naimun;

KELİMELERİ: Fe*tâfe*aleyhâ*tâifun*min rabbike*ve hum nâimûn

KARŞILIKLARI: fakat*yolladı*üzerine*tayfun*rabbin*ve onlar uykudaydı

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Fakat onlar gece uykudayken rabbin bahçenin üzerine bir tayfun yolladı

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Feasbehat kessariym;

KELİMELERİ: Fe*asbahat*ke*es sarîm

KARŞILIKLARI: böylece*oldu*gibi*simsiyah kara toprak

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Böylece o bahçe harap olup simsiyah kara toprak gibi oldu

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Fetenadev musbihıyn;

KELİMELERİ: Fe*tenâdev*musbihîn

KARŞILIKLARI: sonra*birbirlerine seslendiler*sabah olurken

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Sabah olmak üzereyken birbirlerine seslendiler

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Eniğdu 'alâ harsikum in küntüm sarimiyn;

KELİMELERİ: En ıg’dû*alâ*harsi-kum*in*kuntum*sârımîn

KARŞILIKLARI: erken gidilmeli*...a*tarlay(a)*eğer*siz iseniz*ürün toplayacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-/"Eğer bahçeden ürün toplanacaksa erkenden yola çıkılmalı"/

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Fentaleku ve hüm yetehafetun;

KELİMELERİ: Fe*intalekû*ve*hum*yetehâfetûn

KARŞILIKLARI: sonra*yola koyuldular*ve*onlar*fısıldaşarak

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Birbirleriyle fısıldaşarak yola koyuldular

AYETİN OKUNUŞU: 24-) En la yedhulennehelyevme 'aleyküm miskiyn;

KELİMELERİ: En*lâ yedhule*enne-hâ*el yevme*aleykum*miskîn

KARŞILIKLARI: olmasın*sakın aramıza girmesin*bugün*yanımıza*bir yoksul

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-"Sakın ha! Bugün yanımıza bir yoksul takılmamalı" diye

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Ve ğadev 'alâ hardin kadiriyn;

KELİMELERİ: Ve*gadev*alâ*hardin*kâdirîn

KARŞILIKLARI: ve*erkenden vardılar*üzere*mahrum etmeye*güçleri yeter diye

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Yoksulları nasiplerinden yoksun bırakmaya güçlerinin yeteceğini sanarak erkenden bostana vardılar

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Felemma raevha kalu inna ledallun;

KELİMELERİ: Fe lemmâ*raev-hâ*kâl* innâ*le*ed dâllûn

KARŞILIKLARI: fakat zaman* onu gördükleri* dediler* “Biz mutlaka yolumuzu şaşırmış olmalıyız!”

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Bostanın o halini görünce "Yanlış geldik, burası bizim bahçe olamaz" dediler

AYETİN OKUNUŞU: 27-) Bel nahnu mahrumun;

KELİMELERİ: Bel*nahnu*mahrûmûn

KARŞILIKLARI: sanırım*biz*mahrum bırakılmış kimseleriz

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-"Biz bu bahçenin nimetlerinden mahrum bırakıldık sanırım"

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Kale evsetuhüm elem ekul leküm levha tüsebbihun;

KELİMELERİ: Kâle*evsatu-hum*e lem ekul*lekum*lev*lâ tusebbihûn

KARŞILIKLARI: dedi* içlerinde en aklı başında olanı* ben demedim mi* size* tespih etmiyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-"Ben sizi uyarmıştım! Allah'ın emirlerine uyalım diye" dedi içlerinde en aklı başında olanı

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Kalu subhane Rabbina inna künna zalimiyn;

KELİMELERİ: Kâlû*subhâne*rabbi-nâ*in-nâ*kun-nâ*zâlimîn

KARŞILIKLARI: dediler* her şeyden münezzeh* rabbimiz* muhakkak ki biz* biz olduk* zalimlerden

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-"Bizim Rabbimizin hiç bir eksiği kusuru yok. Biz yanlışlık yaptık. Böyle yapmamalıydık." diyerek pişmanlık belirttiler

AYETİN OKUNUŞU: 30-) Feakbele ba'duhüm 'alâ ba'dın yetelavemun;

KELİMELERİ: Fe*akbele*ba’du-hum*alâ ba’dın*yetelâvemûn

KARŞILIKLARI: bunun üzerine*suçlamaya başladılar*onlardan biri*diğerini*ayıplamaya

TÜRKÇE ÖZÜ:

30-Ardından birbirlerini suçlayıp ayıplamaya başladılar

AYETİN OKUNUŞU: 31-) Kalu ya veylena inna künna tağıyn;

KELİMELERİ: Kâlû*yâ veyle-nâ*in-nâ*kun-nâ*tâgîn

KARŞILIKLARI: dediler* yazıklar olsun bize* muhakkak ki biz* biz olduk* haddi aşan kimseler

TÜRKÇE ÖZÜ:

31-"Vay başımıza gelenler vay. Yazıklar olsun bize. Çok büyük hata ettik"

AYETİN OKUNUŞU: 32-) 'asa Rabbuna en yubdilena hayren minha inna ila Rabbina rağıbun;

KELİMELERİ: Asâ* rabbu-nâ* en yubdile-nâ* hayran* min-hâ* innâ* ilâ rabbi-nâ* râgıbûn

KARŞILIKLARI: umulur* rabbimiz* bize bunun yerine bedel olarak verir* daha hayırlısını* bundan* muhakkak ki biz* rabbimizi* üstün tutan kimseleriz

TÜRKÇE ÖZÜ:

32-"Ama umarız ki Rabbimiz bize bundan daha hayırlısını verir. Artık tövbe edip sana şükreden ve yoksullara yardım eden kimseler olacağız"dediler

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Kezâlikel'azâb* ve le'azâbul'ahıreti ekber* lev kânu ya'lemun;

KELİMELERİ: Kezâlike* el azâb,* ve le*azâbu* el âhırati* ekber,* lev* kânû* ya’lemûn

KARŞILIKLARI: işte böyledir* azap,* ve elbette* azabı* ahiret* daha büyüktür,* keşke* olsalar* biliyor

TÜRKÇE ÖZÜ:

33-İşte azap budur. Böylelerinin ahirette alacakları ceza daha büyük olacaktır. Keşke anlayabilseler

KENDİLERİNİ DOĞRU YOLDA GÖREN MÜŞRİKLERE CEVAP

AYETİN OKUNUŞU: 34-) İnne lilmüttekıyne 'ınde Rabbihim cennatin na'ıym;

KELİMELERİ: İnne*li el muttakîne*inde*rabbi-him*cennâti*en naîm

KARŞILIKLARI: muhakkak*muttakiler için vardır*indinde*rableri*cennetler*bol nimetli

TÜRKÇE ÖZÜ:

34-Tevhide ve elçimiz Muhammed'e iman iman edenler Allah tarafından içinde bol nimet bulunan muhteşem cennet ile ödüllendirilecektir

AYETİN OKUNUŞU: 35-) Efenec'alülmüslimiyne kelmücrimiyn;

KELİMELERİ: E*fe*nec'alu*el muslimîne*ke*el mucrimîn

KARŞILIKLARI: ...mıyız*hiç*bir tutar(mıyız)*müslümanlar*gibi*inkârcı suçluları

TÜRKÇE ÖZÜ:

35-(Ey müşrikler! Demek siz kendinizi doğru yolda, elçimiz Muhammed'i yanlış yolda görüp ahirette müslümanlardan daha büyük nimetlere nail olacağınızı iddia ediyorsunuz!)(5)

Biz müslümanları inkârcı suçlularla bir tutar mıyız hiç.!

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Ma leküm keyfe tahkümun;

KELİMELERİ: Mâ*lekum,*keyfe*tahkumûn

KARŞILIKLARI: ne oluyor*size*nasıl*hüküm verebiliyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ:

36-Size ne oluyor.? Nasıl böyle bir hüküm verebiliyorsunuz.?

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Em leküm Kitabun fiyhi tedrusun;

KELİMELERİ: Em*lekum*kitâbun*fî-hi*tedrusûn

KARŞILIKLARI: yoksa*sizin var*kitabınız*onun içinden*ders mi okuyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ:

37-Bir ilahi kitabınız var da ona dayanarak mı konuşuyorsunuz.?

AYETİN OKUNUŞU: 38-) İnne lekum fiyhi lema tehayyerun;

KELİMELERİ: İnne*lekum*fî-hi*le*mâ*tehayyerûn

KARŞILIKLARI: gerçekten* sizin için* onun içinde* mutlak* şeyler var da* beğenip seçiyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ:

38-O kitapta sizin işinize gelen şeyler var da onların arasından beğendiğinizi mi seçiyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Em leküm eymanun 'aleyna baliğatun ila yevmilkıyameti inne leküm lema tahkümun;

KELİMELERİ: Em* lekum* eymânun* aleynâ* bâligatun* ilâ yevmi el* kıyâmeti* inne* lekum* le* mâ* tahkumûn

KARŞILIKLARI: yoksa* size* yeminler* tarafımızdan* erişir* kıyamet gününe kadar* muhakkak* sizler* mutlak* nasıl* hüküm veriyorsunuz

TÜRKÇE ÖZÜ:

39-Yoksa tarafımızdan sizlere kıyamete kadar verilmiş sözler var da ona güvenerek mi hüküm veriyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Selhüm eyyuhüm Bizâlike za'ıym;

KELİMELERİ: Sel*hum*eyyu-hum*bi zâlike*zeîm

KARŞILIKLARI: sor*onlara*onların hangisi*bunun*kefilidir

TÜRKÇE ÖZÜ:

40-Ey elçimiz Muhammed sor bakalım onlara; Bu taahütlerin kefili içlerinden hangisiymiş

AYETİN OKUNUŞU: 41-) Em lehüm şurekâ'u, felye'tu Bişürekâihim in kânu sadikıyn;

KELİMELERİ: Em* lehum* şurakâu,* fe* elye’tû bi* şurakâi-him* in* kânû* sâdikîn

KARŞILIKLARI: yoksa* onların var* ortakları mı* öyleyse* getirsinler* onlar ortaklarını* eğer* idiyseler* doğru sözlü kimseler

TÜRKÇE ÖZÜ:

41-Yoksa Allah ile ortaklar mı! Haklı olduklarına inanıyorlarsa o ortakları kimse getirsinler bakalım

AYETİN OKUNUŞU: 42-) Yevme yükşefu 'an sakın ve yud'avne iles sucudi fela yestetıy'un;

KELİMELERİ: Yevme* yukşefu* an sâkın* ve yud'avne* ilâ es sucûdi* fe* lâ yestetîûn

KARŞILIKLARI: gün* açığa çıktığı* gerçeklerin* davet edilecekler* secde etmeye* fakat* muktedir olamayacaklar

TÜRKÇE ÖZÜ:

42-Müşriklerin paçalarının tutuşacağı(6) ve pişmanlık içinde secde etmeye dahi mecallerinin kalmayacağı o dehşetli hesap gününde iddia ettikleri o ortakları gelip kendilerine yardım etsin de görelim

AYETİN OKUNUŞU: 43-) Haşi'aten ebsaruhüm terhekuhüm zilletun, ve kad kânu yud'avne ilessucudi ve hüm salimun;

KELİMELERİ: Hâşiaten* ebsâru-hum* terheku-hum* zilletun,* ve kad* kânû* yud'avne* ilâ es sucûdi* ve hum* sâlimûn

KARŞILIKLARI: korkudan ürpermiş halde* gözlerini* bürüyecek* zillet,* edilmiş* idiydiler* davet* secdelere* onlar* dünya hayatındayken

TÜRKÇE ÖZÜ:

43-Onlar dünya hayatında nimetler içinde yaşarken elçimiz tarafından tevhide ve secdeye davet edildikleri halde davete icabet etmedikleri için o gün korkudan ürpermiş perişan ve zelil bir halde olacaklar. Secde etmeye dahi halleri kalmayacak.

*

AYETİN OKUNUŞU: 44-) Fezerniy ve men yükezzibu Bihazelhadiys* senestedricuhüm min haysü la ya'lemun;

KELİMELERİ: Fe* zer-nî* ve men* yukezzibu* bi hâzâ* el hadîs,* se-nestedricu-hum* min haysu* lâ ya'lemûn

KARŞILIKLARI: artık* bana bırak* kimseleri* yalanlayan* bu* sözleri* adım adım yaklaştıracağız* yerden*  beklemedikleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

44-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğini ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu inkar eden müşriklerin cezalarını vermek elbette bize aittir. Hiç

beklemedikleri yerden adım adım azaba yaklaştıracağız. Sen bu konuda müsterih ol ve onları bana bırak

AYETİN OKUNUŞU: 45-) Ve ümliy lehüm* inne keydiy metiyn;

KELİMELERİ: Ve umlî*lehum,*inne*keydî*metîn

KARŞILIKLARI: mühlet veriyorum*onlara,*muhakkak ki*benim tuzağım*çok çetindir

TÜRKÇE ÖZÜ:

45-Şu anda sahip oldukları servet ve güç onlara bir imtihan vesilesi olarak verilmiştir. Onlara süre tanınmaktadır.(7) Tövbe edip şirkten vazgeçmez ve bütün yaşamlarını bu şekilde geçirirlerse onlara vereceğim ceza çok çetin olacak.

AYETİN OKUNUŞU: 46-) Em tes'eluhüm ecren fehüm min mağremin müskalun;

KELİMELERİ: Em* tes’elu-hum* ecran* fe* hum* min magramin* muskalûn

KARŞILIKLARI: yoksa* sen onlardan istiyorsun* mal veya para mı* o zaman* onlar da* bir borç altında mı*  eziliyorlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

46-Yoksa bu müşrikler senin peygamberlik görevi karşılığında herhangi bir dünyevi mal veya para beklediğini sanıp borç altına girmek kaygısı, para ve mal kaybetme korkusuyla mı tevhidi ve peygamberi yalanlıyorlar

AYETİN OKUNUŞU: 47-) Em 'ındehümülğaybu fehüm yektubun;

KELİMELERİ: Em* inde* humu* el gaybu* fe* hum* yektubûn

KARŞILIKLARI: veya* yanında mı* onların* gayb bilgisi* artık* onlar mı* yazıyorlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

47-Veya ahirette ne olacağına dair gayb bilgisine sahipler de geleceği onlar mı tayin ediyor ve  senin yaptığın uyarıların gerçek olmadığını mı iddia ediyorlar(8)

Hz.MUHAMMED'E SABIR ve KARARLILIK TAVSİYESİ

AYETİN OKUNUŞU: 48-) Fasbir lihükmi Rabbike ve la tekûn kesahıbilHut* iz nada ve huve mekzum;

KELİMELERİ: Fe isbir* li* hukmi* rabbi-ke* ve lâ tekun* ke* sâhıbi* el hûti,* iz* nâdâ* ve huve* mekzûm

KARŞILIKLARI: sabırlı ol* için* hükmü* rabbinin* ve sen olma* gibi* sahibi* balık* o zaman* yalvarıp yakarmıştı* ve o* mahçup olan

TÜRKÇE ÖZÜ:

48-Ey elçimiz Muhammed! Sakın müşriklerin bu tavırları karşısında yılgınlık gösterip de Yunus peygamber gibi tebliğ görevini bırakayım deme. Sabır ve kararlılık ile görevini sürdürmeye devam et. Unutma ki halkının kendisini inkar etme hususunda aşırı ısrarcı olmasından ümitsizliğe kapılan ve halkını terk edip görevini bırakan Yunus peygamber, sonunda ilahi cezaya müstehak bir hal içerisinde pişmanlık göstermiş ve hatasını affetmesi için rabbine yalvarmıştı.

AYETİN OKUNUŞU: 49-) Levla en tedarekehu nı'metun min Rabbihi lenübize Bil'arai ve huve mezmum;

KELİMELERİ: Lev lâ* en tedârake-hu* ni’metun* min rabbi-hî* le nubize* bi el arâi* ve huve* mezmûm

KARŞILIKLARI: eğer* yetişmeseydi* nimeti* rabbinin* mutlaka atılacaktı* boş araziye* ve o* aşağılanmış halde

TÜRKÇE ÖZÜ:

49-Eğer kendisine merhamet edip affetmeseydik denizden çıktığı o ıssız kıyıda perişan olur ve ilahi cezaya maruz kalırdı

AYETİN OKUNUŞU: 50-) Fectebahu Rabbuhu fece'alehu minessalihıyn;

KELİMELERİ: Fe*ectebâ-hu*rabbu-hu*fe*ceale-hu*min es sâlihîn

KARŞLIKLARI: ama* onu seçti* rabbi* böylece* onu kıldı* salihlerden

TÜRKÇE ÖZÜ:

50-Biz de onu affetmiş ve tekrar peygamber olarak görevlendirmiştik

MÜŞRİKLERİN Hz.MUHAMMED'E KARŞI DUYDUKLARI AŞIRI DÜŞMANLIK

AYETİN OKUNUŞU: 51-) Ve in yekâdülleziyne keferu leyuzlikuneke Biebsarihim lemma semi'uzZikre ve yekulune innehu lemecnun;

KELİMELERİ: Ve in yekâdu* ellezîne* keferû* le* yuzlikûne-ke* bi* ebsâri-him* lemmâ* semiû* ez zikra* ve yekûlûne* inne-hu* le* mecnûn

KARŞILIKLARI: az kalsın* onlar* inkarcılar* gerçekten* seni* devirecekler* ile* gözleri* zaman* duydukları* zikri* ve diyorlar ki* muhakkak ki o* gerçekten* mecnun

TÜRKÇE ÖZÜ:

51-Müşrikler, senden bu ilahi vahiy Kur'an'ı dinlediklerinde sana büyük bir hınç ve öfke ile bakarak az kalsın seni gözleri ile devirecekler ve diyorlar ki; "Muhammed, peygamber değil cinlerden bilgi alan bir mecnundur"

AYETİN OKUNUŞU: 52-) Ve ma huve illâ zikrun lil'alemiyn;

KELİMELERİ: Ve mâ* huve* illâ* zikrun* li* el âlemîn

KARŞILIKLARI: ve değildir* o* ...den başka* bir zikir(den başka)* için* alemler

TÜRKÇE ÖZÜ:

52-Oysa gerçek kesinlikle onların dediği gibi değildir. Sana vahyedilen bu Kur'an, Allah tarafından gönderilmiş bir vahiy olup alemler için öğütler ve uyarılar içermektedir.

(1) (bkz.Cabiri)

(2) (bkz.İbnü'l-Cevzi)

(3) Burun kesme cezası özellikle ırza namusa saldırı karşılığında uygulanan bir cezaydı. Buna bir tür damga dendiğini biliyoruz. Burnu kesilenler bir ömür boyu haysiyetlerden yoksun olarak zelil bir hayat sürerlerdi. Bu deyimsel sözün kaynağı muhtemelen bu ceza olmalı

(4) Babaları sağken, bostanın yarısını toplayıp geri kalan yarısını yoksullara bırakıp gidermiş. Böylelikle bostandan her yıl bol ürün alınırmış. Bostanda çıkan ürün hem bostan sahibinin ticaretine hem yoksullara fazla fazla yetermiş. Babaları ölünce çocuklar babalarının yoksullara bıraktığı o ürünlere de göz koymuşlar

(5) (bkz.Mukatil)

(6) (bkz.Zemahşeri)

(7) (bkz.Mukatil)

(8) (bkz:Mukatil)

KURAN -36- (86) TARIK SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

TARIK: Çoban yıldızı

17 Ayet - /Müşriklere uyarılar/

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AHİRET UYARILARINI DİKKATE ALMAYAN MÜŞRİKLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 1-) VesSemai vetTarık;

KELİMELERİ: Ve* es semâi* ve et târık

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: andolsun* semaya* ve tarık'a

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Semaya ve Tarık'a andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve ma edrake metTarık;

KELİMELERİ: Ve* mâ* edrâ-ke* mâ* et târık

KARŞILIKLARI: Ve* siz* nereden bileceksiniz* nedir* târık

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Siz nereden bileceksiniz Tarık'ın ne olduğunu

AYETİN OKUNUŞU: 3-) En Necm'üs sakıb;

KELİMELERİ: En necmu* es sâkıb

KARŞILIKLARI: yıldız* delen

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-O parlak ışığıyla karanlığı delen çoban yıldızıdır(1)

--Ey müşrikler! Bilesiniz ki şu semayı hikmetle ve muazzam bir şekilde yaratıp sizlere gece karanlığında bile yol gösteren yıldızları da yaratan Allah'tır--

AYETİN OKUNUŞU: 4-) İn küllü nefsin lemma 'aleyha hafız;

KELİMELERİ: İn* kullu* nefsin* lemmâ* aleyhâ* hâfız

KARŞILIKLARI: olmazsa olmaz* bütün* nefslerin* mutlaka vardır* üzerinde* gözetleyen

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Allah hepinizin yaptıklarını anbean görmektedir

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Felyenzuril'İnsanu mimme hulika;

KELİMELERİ: Fe* li yanzuri* el insânu* mimme* hulıka

KARŞILIKLARI: artık* baksın* insan* neden nasıl* yaratıldığına

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Ahiret uyarısını kabul etmeyen Mekke müşrikleri(2) hangi maddeden yaratıldıklarına bir baksın

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Hulika min main dafikın;

KELİMELERİ: Hulika* min* mâin* dâfikın

KARŞILIKLARI: yaratıldı* ...den* mayi(den)*fışkırtılan

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ana rahmine kuvvetle fışkırtılan bir damla berrak sıvıdan yaratıldılar

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Yahrucü min beynissulbi vetteraib;

KELİMELERİ: Yahrucu* min beyni* es sulbi* ve et terâib

KARŞILIKLARI: çıkar* arasından* omurga* ve göğüs kafesinin

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Omurga ile göğüs kafesi arasından çıkan bir sıvıdan yaratıldılar

AYETİN OKUNUŞU: 8-) İnneHU 'alâ rac'ıhı leKadir;

KELİMELERİ: İnne-hu* alâ rac'ı-hî* le* kâdir

KARŞILIKLARI: muhakkak*onu döndürmeye*elbette*kadiriz

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Muhakkak ki insanı böyle yaratan Allah o'nu ahirette tekrar diriltmeye de kadirdir

*

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Yevme tübles serair;

KELİMELERİ: Yevme* tuble* es serâir

KARŞILIKLARI: o gün*ortaya dökülecek*gizli açık her şey

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ahiret günü geldiğinde gizli ve açık yaptığınız her şey ortaya dökülecek

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Fema lehu min kuvvetin ve la nasır;

KELİMELERİ: Fe* mâ* lehu* min* kuvvetin* ve* lâ* nâsır

KARŞILIKLARI: artık*olmayacak*onların*...den*gücün(den)*ve*yok*yardımcılar

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Artık o gün dünyadaki kudretiniz veya şefaat beklediğiniz varlıklara yakıştırdınız güçler hiç bir işe yaramayacak. Maruz kalacağınız azaplardan sizleri kurtaramayacak(3)

*

AYETİN OKUNUŞU: 11-) VesSemai zatirrec' (ğ) i;

KELİMELERİ: Ve* es semâi* zâti* er rac'ı

KARŞILIKLARI: andolsun* semaya* sahip* döngüye

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Andolsun döngü içeren semaya

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Vel'Ardı zatissad' (ğ) i;

KELİMELERİ: Ve* el ardı* zâti* es sad'ı

KARŞILIKLARI: andolsun*yeryüzüne*sahip*yarıklara

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Yarıkları olan yeryüzüne andolsun

AYETİN OKUNUŞU: 13-) İnnehu lekavlün fasl;

KELİMELERİ: İnne-hu* le* kavlun* faslun

KARŞILIKLARI: muhakkak ki o*gerçekten*sözdür*ayırd eden

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Muhammed'in sizlere tebliğ ettiği mesaj Kur'an sizler için hayati öneme sahip hakkı batıldan ayıran uyarılarılardır

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ve ma huve Bilhezl;

KELİMELERİ: Ve mâ* huve* bi el hezli

KARŞILIKLARI: ve değil* o* boş sözler

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-İddia ettiğiniz gibi boş sözler değildir

--Ey ilahi nimetlere nankörlük eden müşrikler! Nasıl Allah, muazzam semadan sizlere rahmet yağmurları yağdırıp yeryüzünde sizlere rızık olacak türlü türlü bitkilerin yetişmesini sağlıyorsa (4) elçisi Muhammed'in sizlere ilettiği mesajlar iddia ettiğiniz gibi boş sözler değil sizler için hayati öneme sahip uyarılardır--

AYETİN OKUNUŞU: 15-) İnnehüm yekiydune keyda;

KELİMELERİ: İnne-hum* yekîdûne* keydâ

KARŞILIKLARI: muhakkak ki onlar*tuzak kurar*hile yapar

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Muhakkak ki onlar hile yapar tuzak kurarlar

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Ve ekiydü keyda;

KELİMELERİ: Ve ekîdu* keydâ

KARŞILIKLARI: ve ben de tuzak kurar* hile yaparım

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Ve Ben de hile yaparak tuzak kurarım

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Femehhililkafiriyne emhilhüm ruveyda;

KELİMELERİ: Fe* mehhili* el kâfirîne* emhil-hum* ruveydâ

KARŞILIKLARI: bırak* mühlet ver* kafirlere* onlara süre tanı* biraz

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Bırak müşrikler bir süre daha kendilerine verdiğimiz imkanlar içerisinde yaşasınlar

--Ey Muhammed! Müşriklerin sana engel olmak için çok çeşitli planlar yaptığını biliyoruz; fakat sen müsterih ol! Zira biz onların bütün hile ve tuzaklarını boşa çıkaracağız. Bu yüzden onların hemen helak edilmeleri için dua etme (5) Bırak bir süre daha kendilerine verdiğimiz imkanlar içerisinde yaşasınlar. Cezalandırılacakları zaman çok da uzak değildir (6)--

(1) (bkz.Zemahşeri, "yıldız cinsinin" kastedildiğini söylüyor)

(2) (bkz.Mukatil)

(3) (bkz.Razi)

(4) (bkz.Taberi)

(5) (bkz.Razi)

(6) (bkz.Taberi)

KURAN -37- (54) KAMER SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

KAMER: Ay

55 Ayet - /Müşriklerin umursamadıkları kıyamet günü ve geçmişte başlarına gelen helak kıssaları/

(Müşriklerin Muhammed peygambere "Peygambersen bize bir mucize göster" demeleri üzerine)

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KIYAMET MUHAKKAK GELECEKTİR

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İkterabetis sâatu ven şakkal kamer

AYETİN KELİMELERİ: *İkterabeti* es sâatu* ve in şakka* el kamer

KELİME KARŞILIKLARI: -yakınlaştı* o saat* ve yarılacak* ay

MEALİ: (Ay'ın yarılacağı o saat yaklaşıyor)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-O saat yaklaşıyor. Ay yarılacak ve inkar ettikleri kıyamet mutlaka kopacak (1)

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve in yerav âyeten yu’ridû ve yekûlû sihrun mustemirrun

KELİMELERİ: *Ve in yerav* âyeten* yu’ridû* ve yekûlû* sihrun* mustemirrun

KARŞILIKLARI: -ve gördüklerinde* bir mucize* yüz çevirecekler* ve diyeceklerdir* sihirdir* süregelen

MEALİ: (Ve onlar bir mucize gördüklerinde yüz çevirip, bu süregelen bir sihir diyeceklerdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Elçimiz Muhammed'in peygamberliğini inkar etmelerine bahane olarak ondan türlü mucizeler isteyen müşriklere istedikleri mucizeleri göstersek bile, yine inanmayacak ve "Bu öteden beri yapılagelen bir sihirdir" diyerek inatlarını sürdürecekler.

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve kezzebû vettebeû ehvâehum ve kullu emrin mustekırrun

KELİMELERİ: *Ve kezzebû* ve ittebeû* ehvâe-hum* ve kullu emrin* mustekırrun

KARŞILIKLARI: -ve yalanlayıp* ve tabi olsunlar* nefslerine* ama her iş* takdir edildiği gibi gerçekleşir

MEALİ: (yalanlayıp nefslerine tabi olsunlar ama  her iş takdir edildiği gibi gerçekleşir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Zira müşrikler ellerinde hiç bir kanıt olmadığı halde elçimizi sihirbaz diye nitelemekte ve inkar etmektedirler. Fakat bu inkar tevhidi durduramayacak ve neticede elçimizin daveti  muzaffer olacaktır (2)

GEÇMİŞTE HELAK EDİLMİŞ İNKARCILARIN KISSALARINDAN MÜŞRİKLERE UYARILAR

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve lekad câehum minel enbâi mâ fihî muzdecer

KELİMELERİ: *Ve lekad* câe-hum* min el enbâi* mâ* fi-hî* muzdecer

KARŞILIKLARI. -Ve andolsun ki* onlara tebliğ ettik* haberler bulunan* şeylerden* içinde* caydırıcı

MEALİ: (Ve andolsun ki onlara içinde caydırıcı haberler bulunan şeyler tebliğ ettik)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Ve andolsun ki müşriklere içinde onları küfür ve şirkten vazgeçirecek caydırıcı öğütleri defalarca tebliğ ettik

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Hikmetun bâligatun fe mâ tugnin nuzur

KELİMELERİ: *Hikmetun* bâligatun* fe mâ tugni* en nuzur

KARŞILIKLARI: -hikmetlerdi* çok açık* bir yarar sağlamadı* bu uyarılar

MEALİ: (Bu uyarılar çok açık hikmetlerdi ama bir işe yaramadı)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Ki o öğütler ve içlerindeki örnekler tevhidi ve peygamberi inkar etmenin sonuçlarının ne kadar kötü olduğuna dair birer bilgi hazinesiydi. Buna rağmen uyarılarımızın hiç bir faydası olmadı.

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Fe tevelle anhum, yevme yed’ud dâi ilâ şey’in nukur

KELİMELERİ: *Fe* tevelle* an-hum,* yevme* yed’u* ed dâi* ilâ şey’in* nukur

KARŞILIKLARI: -artık* yüz çevir* onlardan* o gün* çağıracak* davetçi* bir şeye* korkunç dehşetli

MEALİ: (Artık onlardan yüz çevir. O gün davetçi, (onları) korkunç dehşetli bir şeye çağıracak)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ey Muhammed! Sen müşriklerin inkarı nedeni ile hiç üzülme, (3) çünkü senin onları illa inandırmak gibi bir yükümlülüğün yoktur. Senin vazifen mesajı tebliğ etmekten ibarettir (4) Kıyamet günü çağrıcı onları çok dehşetli bir şeye çağıracak

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Huşşean ebsâruhum yahrucûne minel ecdâsi keennehum cerâdun munteşir

KELİMELERİ: *Huşşean* ebsâru-hum* yahrucûne* min el ecdâsi* keenne-hum*

cerâdun* munteşir

KARŞILIKLARI: -dehşete düşmüş olarak* gözleri* çıkacaklar* kabirlerinden* sanki onlar gibidir* çekirgeler* etrafa yayılan

MEALİ: (Kabirlerden, gözleri dehşete düşmüş olarak çıkacaklar. Sanki onlar, etrafa yayılan çekirgeler gibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Muhammed'in peygamberliğini inkar eden müşrikler, o gün geldiğinde kabirlerinden gözleri yerlerinden fırlayacak kadar dehşete düşmüş şekilde çıkıp çekirge sürüsüne benzer kalabalıklar halinde mahşer yerinde toplanacaklar.

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Muhtıîne ilâd dâi, yekûlul kâfirûne hâzâ yevmun asir

KELİMELERİ: *Muhtıîne* ilâ ed dâi,* yekûlu* el kâfirûne* hâzâ* yevmun* asir

KARŞILIKLARI: -koşarken* davetçiye doğru* diyecekler* kafirler* "bu* bir gün* çok zor"

MEALİ: (Davetçiye doğru koşan kâfirler: “Bu, çok zor bir gün” diyecekler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Müşrikler mahşer yerine doğru koşarken çok pişman olacak ve "Bu hesap günü çok zormuş" diyecekler.

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Kezzebet kablehum kavmu nûhın fe kezzebu abdenâ ve kâlû mecnûnun vezducir

KELİMELERİ: *Kezzebet* kable-hum* kavmu nûhın* fe* kezzebu* abde-nâ* ve kâlû* mecnûnun* ve uzducir

KARŞILIKLARI: -yalanlamıştı* onlardan önce* Nuh  kavmi de* O zaman* yalanladılar* kulumuzu (Nuh'u)* ve dediler* "o mecnundur"* Ve cefa edip men ettiler

MEALİ: (Onlardan önce Nuh’un kavmi de yalanlamıştı Nuh'u. Onlar kulumuzu (Nuh'u) yalanlayıp “Bu bir delidir” dediler ve kulumuzu (tebliğ görevinden) men ettiler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Bunlardan önce Nuh kavminin müşrikleri Nuh peygamberi yalanlayıp tıpkı elçimiz Muhammed'e yapılan gibi ona da sihirbaz mecnun vs gibi yakıştırmalarda bulunarak binbir eziyet ile tebliğden men etmişlerdi.

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Fe deâ rabbehû ennî maglûbun fentasır

KELİMELERİ: *Fe* deâ* rabbe-hû* ennî* maglûbun* fe intasır

KARŞILIKLARI: -sonunda* dua etti* rabbine* muhakkak ki ben* mağlup olanım* öyleyse intikamımı al

MEALİ: ((Nuh) sonunda, Rabbine dua etti: “Muhakkak ki ben, mağlûp olanım. Öyleyse intikamımı al”)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Nuh peygamber, kendisine ve müminlere yaptıkları baskılara son vermeyen o müşrikleri Allah'a havale edip "Rabbim! Bunların inkar ve baskıları karşısında gücüm kalmadı! Beni yendiler! Bana yardım et! İntikamımı al!" diye dua etmişti.

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Fe fetahnâ ebvâbes semâi bi mâin munhemir

KELİMELERİ: *Fe* fetahnâ* ebvâbe* es semâi* bi mâin* munhemir

KARŞILIKLARI: -bunun üzerine* biz de açtık* kapılarını* gökyüzünün* sular* gürül gürül aksın

MEALİ: (Bunun üzerine biz de gürül gürül sular aksın diye gökyüzünün kapılarını açtık)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Bunun üzerine biz de gürül gürül sular aksın diye gökyüzünün kapılarını açtık.

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ve feccernâl arda uyûnen feltekal mâu alâ emrin kad kudir

KELİMELERİ: *Ve feccernâ* el arda* uyûnen* fe* ilteka* el mâu* alâ emrin* kad* kudir

KARŞILIKLARI: -ve fışkırttık* yeryüzünde* pınarlar halinde* böylece* bir araya geldi* sular* emir üzerine* oldu* kader takdir edilmiş

MEALİ: (Ve yeryüzünden pınarlar halinde fışkırttık. Bu sular, gökten yolladıklarımız ile tayin edilmiş olan emir üzerine birleşti. Böylece kader takdir edilmiş oldu.)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Ve ardından yeryüzünden fışkırttığımız sular ile gökten yolladıklarımızı birleştirerek devasa bir tufanın oluşmasını sağladık.

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Ve hamelnâhu alâ zâti elvâhın ve dusur

KELİMELERİ: *Ve hamelnâ-hu* alâ* zâti elvâhın ve dusur

KARŞILIKLARI: -ve onu taşıdık* üzerinde* perçinlenmiş levhalarla oluşan şeyin

MEALİ: (Ve onu perçinlenmiş levhalardan oluşan şeyin üzerinde taşıdık)

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Nuh peygamber ve ona inananları ise birbirine perçinlenmiş levhalardan oluşan bir gemi ile kurtardık

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Tecrî bi a'yuninâ, cezâen li men kâne kufir

KELİMELERİ: *Tecrî* bi a'yuni-nâ,* cezâen* li men* kâne* kufir

KARŞILIKLARI: -süzülüp gitti* gözlerimizin önünden* mükâfat olsun* o kimseye* diye* inkâr edilen

MEALİ: (İnkâr edilen o kimseye (Hz. Nuh'a) mükafat olsun diye gözlerimizin önünden süzülüp gitti)

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Gemi lutfumuz ve inayetimiz sayesinde inkar edilmiş olan Hz. Nuh'a bir mükafat olarak gözlerimizin önünden süzülüp gitti.

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Ve lekad teraknâhâ âyeten fe hel min muddekir

KELİMELERİ: *Ve lekad* teraknâ-hâ* âyeten* fe* hel min muddekir

KARŞILIKLARI: -ve andolsun* onu bıraktık* ibretlik* buna rağmen* ibret alan var mı

MEALİ: (Ve andolsun ki Biz, onu ibretlik bir âyet (mucize) olarak bıraktık. Buna rağmen tezekkür eden (ibret alan) var mı?)

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Biz Nuh peygamberi inkar eden müşriklerin bu kıssasını dilden dile anlatılıp ders olmasını sağlamak için ibretlik bir ayet / mucize olarak bıraktık. Acaba ibret alan var mı?

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Fe keyfe kâne azâbî ve nuzuri

KELİMELERİ: *Fe* keyfe* kâne* azâbî* ve nuzuri

KARŞILIKLARI: -işte* nasıl* olurmuş* azabım* ve benim uyarılarım

MEALİ: (İşte benim azabım ve uyarılarım nasıl olurmuş (görülsün diye))

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Benim azabım ve uyarılarım nasıl olurmuş görülsün diye

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Ve lekad yessernâl kur’âne liz zikri fe hel min muddekir

KELİMELERİ: *Ve lekad* yessernâ* el kur’âne* li ez zikri* fe* hel min muddekir

KARŞILIKLARI: -ve andolsun* kolaylaştırdık* Kur'an'ı* zikir için* buna rağmen* öğüt alıyorlar mı

MEALİ: (Ve andolsun biz Kur'an'ı ilâhi emirler rahatça anlaşılsın diye kolaylaştırdık. Buna rağmen öğütlerimizi alıyorlar mı!)

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Ve andolsun biz Kur'an'ı ilâhi emirler rahatça anlaşılsın düşünüp öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık. Buna rağmen öğütlerimizi alıp şirkten vazgeçmeyecekler mi

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Kezzebet âdun fe keyfe kâne azâbî ve nuzuri

KELİMELERİ: *Kezzebet* âdun* fe* keyfe* kâne* azâbî* ve nuzuri

KARŞILIKLARI: -yalanladı* Ad kavmi* öyleyse* nasıl* oldu* benim azabım* ve uyarılarım

MEALİ: (Ad kavmi de yalanladı. Öyleyse nasıl oldu benim azabım ve uyarılarım!)

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Ad kavmi de Hud peygamberi yalanlayınca benim uyarılarım ve azabımın ne olduğunu gördü

AYETİN OKUNUŞU: 19-) İnnâ erselnâ aleyhim rîhan sarsaran fî yevmi nahsin mustemirr

KELİMELERİ: *İnnâ* erselnâ* aleyhim* rîhan* sarsaran* fî* yevmi* nahsin* mustemirr

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki biz* gönderdik* onların üzerine* kasırga* uğultusu kulakları patlatan* boyu* gün* uğursuzluğu* süren

MEALİ: (Muhakkak ki biz onların üzerine uğursuzluğu gün boyu süren ve uğultusu kulakları patlatan bir kasırga gönderdik)

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Onların üzerine uğursuzluğu gün boyu süren ve uğultusu kulakları patlatan şiddetli bir kasırga gönderdik

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Tenziun nâse ke ennehum a’câzu nahlin munkair

KELİMELERİ: *Tenziu* en nâse* ke enne-hum* a’câzu* nahlin* munkair

KARŞILIKLARI: -kaldırıp atan* insanları* sanki gibi* kütükleri* hurma ağacı* kökünden sökülen

MEALİ: (İnsanları sanki kökünden sökülen hurma ağacı kütükleri gibi kaldırıp atan)

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-İnsanları sanki kökünden sökülen hurma ağacı kütükleri gibi sağa sola savuran

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Fe keyfe kâne azâbî ve nuzuri

KELİMELERİ: *Fe* keyfe kâne* azâbî* ve nuzuri

KARŞILIKLARI: -İşte* nasıl olurmuş* azabım* ve benim uyarılarım

MEALİ: (İşte benim azabım ve uyarılarım nasıl olurmuş (görülsün))

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Uyarılarım ve azabımın ne olduğunu hepsi gördü

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Ve lekad yessernâl kur’âne liz zikri fe hel min muddekir

KELİMELERİ: *Ve lekad* yessernâ* el kur’âne* li ez zikri* fe* hel min muddekir

KARŞILIKLARI: -ve andolsun* kolaylaştırdık* Kur'an'ı* zikir için* buna rağmen* öğüt alıyorlar mı

MEALİ: (Ve andolsun biz Kur'an'ı ilâhi emirler rahatça anlaşılsın diye kolaylaştırdık. Buna rağmen öğütlerimizi alıyorlar mı!)

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Ve andolsun biz Kur'an'ı ilâhi emirler rahatça anlaşılsın düşünüp öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık. Buna rağmen öğütlerimizi alıp şirkten vazgeçmeyecekler mi

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Kezzebet semûdu bin nuzuri

KELİMELERİ: *Kezzebet* semûdu* bi en nuzuri

KARŞILIKLARI: -yalanladı* Semudlular* uyarılarımızı

MEALİ: (Semudlular da yalanladı uyarılarımızı)

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Semud kavmi de uyarılarımızı yalanladı

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Fe kâlû e beşeren minnâ vâhiden nettebiuhû innâ izen lefî dalâlin ve suur

KELİMELERİ: *Fe* kâlû* e beşeren* min-nâ* vâhiden* nettebiu-hû* in-nâ* izen* le fî dalâlin* ve suur

KARŞILIKLARI: -o zaman* dediler* "bir beşere mi* bizden* birisi olan* tabi olacağız* muhakkak ki biz* o takdirde* delâlet içine düşeriz* ve çılgınlık

MEALİ: (O zaman dediler ki; "Bizden birisi olan bir beşere mi tabi olacağız? O taktirde muhakkak ki biz, gerçekten dalâlet ve çılgınlık içine düşeriz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-Salih peygamber hakkında dediler ki; "Bizim gibi bir beşerin Allah'tan vahiy alıp bizi hidayete erdirmesi mümkün değil. Eğer Salih'e inanırsak doğru yoldan şaşar ve cehennem azabına maruz kalırız"

AYETİN OKUNUŞU: 25-) E ulkıyez zikru aleyhi min beyninâ bel huve kezzâbun eşir

KELİMELERİ: *E* ulkıye* ez zikru* aleyhi* min beyni-nâ* bel* huve* kezzâbun* eşir

KARŞILIKLARI: -...mi* ulaştırıldı* zikir* ona(mı)* aramızdan* olamaz* o* yalancı* haddini aşan

MEALİ: ("Zikir aramızdan ona mı ulaştırıldı! Olamaz! O haddini aşan yalancının biri!)

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-"Aramızda bu kadar kudretli insan varken peygamberlik Salih'e mi kaldı..?? Salih haddini bilmez yalancının biri" demişlerdi (5)

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Se ya’lemûne gaden menil kezzâbul eşir

KELİMELERİ: *Se ya’lemûne* gaden* meni* el kezzâbu* el eşir

KARŞILIKLARI: -gösterdik* ertesinde* kimmiş* yalancı* haddini aşan

MEALİ: (Ertesinde gösterdik kimmiş yalancı ve haddini aşan)

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Semud kavmine ertesinde kimin haddini aştığını ve yalancı olduğunu gösterdik

AYETİN OKUNUŞU: 27-) İnnâ mursilûn nâkati fitneten lehum fertekıbhum vestabir

KELİMELERİ: *İnnâ* mursilû* en nâkati* fitneten* lehum* fe irtekıb-hum* vestabir

KARŞILIKLARI: -muhakkak biz* göndereceğiz* dişi deve* fitne (imtihan) olsun diye* onlara* onları gözetle* ve sabret

MEALİ: (“Şüphesiz biz, onlara bir imtihan olmak üzere, dişi deve göndereceğiz. Şimdi onları gözetle ve sabret.”)

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-Onları imtihan etmek için sahipsiz ve korumasız bir dişi deve göndereceğimizi Salih peygambere haber verip, akıbetlerini bekleyip sabırlı olmasını öğütledik

AYETİN OKUNUŞU: 28-) Ve nebbi’hum ennel mâe kısmetun beynehum, kullu şirbin muhtedar

KELİMELERİ: *Ve nebbi’hum* enne* el mâe* kısmetun* beyne-hum,* kullu* şirbin* muhtedar

KARŞILIKLARI: -Ve onlara bildirdik* olduğunu* suyun* pay edilmiş* onların arasında* hepsi* içecek olanların* sırası gelince hazır olsun

MEALİ: (Onlara suyun içecek olanların arasında pay edilmiş olduğunu bildirdik, hepsi sırası gelince hazır olsun)

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-Onlara, eğer kendisinin peygamber olup olmadığını sınamak istiyorlarsa o sahipsiz devenin pınardan bir pay sahibi kılınmasını, sudan dönüşümlü olarak bir gün devenin bir gün halkın faydalanmasını (6) eğer bunu yapmazlarsa ilahi azaba maruz kalacaklarını bildirmesini söyledik

AYETİN OKUNUŞU: 29-) Fe nâdev sâhıbehum fe teâtâ fe akar

KELİMELERİ: *Fe* nâdev* sâhıbe-hum* fe teâtâ* fe akar

KARŞILIKLARI: -bir süre sonra* çağırdılar* tanışlarını* bunun üzerine o da ileri

atılıp* sonra da kesti

MEALİ: (Bir süre sonra tanışlarını çağırdılar. Bunun üzerine o da, ileri atıldı, sonra da (deveyi) kesti)

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-Ama Semud müşrikleri, liderleri olan şakiyi (7) çağırıp deveyi kestiler

AYETİN OKUNUŞU: 30-) Fe keyfe kâne azâbî ve nuzuri

KELİMELERİ: *Fe* keyfe kâne* azâbî* ve nuzuri

KARŞILIKLARI: -fakat* nasılmış* azabım* ve uyarılarım

MEALİ: (Gördüler nasılmış azabım ve uyarılarım)

TÜRKÇE ÖZÜ:

30-Uyarılarım ve azabımın ne olduğunu hepsi gördü

AYETİN OKUNUŞU: 31-) İnnâ erselnâ aleyhim sayhaten vâhıdeten fe kânû ke heşîmil muhtezir

KELİMELERİ: *İn-nâ* erselnâ* aleyhim* sayhaten* vâhıdeten* fe* kânû* ke heşîmi* el muhtezir

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki biz* gönderdik* onların üzerine* korkunç ses dalgası* tek bir* böylece* onlar oldular* kuru ot gibi* ufalanmış

MEALİ: (Muhakkak ki Biz, onların üzerine tek bir sayha (korkunç ses dalgası) gönderdik. Böylece onlar, ufalanmış kuru ot gibi oldular)

TÜRKÇE ÖZÜ:

31-Onların üzerine korkunç bir ses dalgası gönderdik. Hepsi hayvanların çiğnediği kurumuş otlar gibi paramparca olup ufalandılar

AYETİN OKUNUŞU: 32-) Ve lekad yessernâl kur’âne liz zikri fe hel min muddekir

KELİMELERİ: *Ve lekad* yessernâ* el kur’âne* li ez zikri* fe hel* min muddekir

KARŞILIKLARI: -ve andolsun* kolaylaştırdık* Kur'an'ı* zikir için* buna rağmen* var mı* öğüt alan

MEALİ: (Ve andolsun biz Kur'an'ı ilâhi emirler rahatça anlaşılsın diye kolaylaştırdık. Buna rağmen var mı öğüt alan!)

TÜRKÇE ÖZÜ:

32-Ve andolsun biz Kur'an'ı anlaşılsın diye kolaylaştırdık. Buna rağmen öğüt alıp şirkten vazgeçmeyecekler mi

AYETİN OKUNUŞU: 33-) Kezzebet kavmu lûtın bin nuzuri

KELİMELERİ: *Kezzebet* kavmu* lûtın* bi en nuzuri

KARŞILIKLARI: -yalanladı* Lut'un* kavmi de* uyarıları

MEALİ: (Lut'un kavmi de yalanladı uyarılarımızı)

TÜRKÇE ÖZÜ:

33-Lut'un kavmi de uyarıları ve peygamberi yalanladı

AYETİN OKUNUŞU: 34-) İnnâ erselnâ aleyhim hâsiben illâ âle lût, necceynâhum bi sehar

KELİMELERİ: *İnnâ* erselnâ* aleyhim* hâsiben* illâ* âle* lût,* necceynâ-hum* bi sehar

KARŞILIKLARI: -Muhakkak ki biz* gönderdik* onların üzerine* helâk edici bir kasırga* hariç* ailesi (iman edenler)* Lut'un* ve onları kurtardık* seher vakti*

MEALİ: (Muhakkak ki onların üzerine seher vakti bir kasırga gönderip helak ettik. Lut ve ona iman edenler hariç. Onları kurtardık)

TÜRKÇE ÖZÜ:

34-Onların üzerine seher vakti bir kasırga gönderip helak ettik. Lut ve ona iman edenler hariç. Onları kurtardık.

AYETİN OKUNUŞU: 35-) Ni’meten min indina, kezâlike neczî men şeker

KELİMELERİ: *Ni’meten* min indi-na,* kezâlike* neczî* men şeker

KARŞILIKLARI: -bir nimet olarak* katımızdan* işte böyle* cezalandırırız / mükafatlandırırız* şükredeni

MEALİ: (Katımızdan bir nimet olarak, şükreden kimseyi işte Biz, böyle mükâfatlandırırız)

TÜRKÇE ÖZÜ:

35-Şunu iyi biliniz ki biz iman edenleri katımızdan bir nimet olarak böyle kurtararak mükafatlandırırız

AYETİN OKUNUŞU: 36-) Ve lekad enzerahum batşetenâ fe temârav bin nuzur

KELİMELERİ: *Ve lekad* enzera-hum* batşete-nâ* fe* temârav* bi en nuzur

KARŞILIKLARI: -ve andolsun ki* onları uyardı* şiddetli azabımız hakkında* fakat* şüphe ettiler* bu uyarılardan

MEALİ: (Ve andolsun ki (Lut peygamber) onları (müşrikleri) şiddetli azabımız hakkında uyardı ama onlar bu uyarılardan şüphe ettiler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

36-Ve andolsun ki Lut peygamber müşrikleri şiddetli azabımıza yakalanmamaları için uyardı ama onlar bu uyarılardan şüphe ettiler

AYETİN OKUNUŞU: 37-) Ve lekad râvedûhu an dayfihî fe tamesnâ a'yunehum fe zûkû azâbî ve nuzuri

KELİMELERİ: *Ve lekad* râvedû-hu an* dayfi-hî* fe* tamesnâ* a'yune-hum* fe* zûkû* azâbî* ve nuzuri

KARŞILIKLARI: -Ve andolsun* göz koydular* onun misafirlerine* bu durum* bürümüştü* gözlerini* bunun üzerine* tattılar* azabımızı* ve uyarılarımızın sonuçlarını

MEALİ: (Ve andolsun göz koydular onun (Lut'un) misafirlerine. Bu durum (azgınlık) gözlerini bürümüştü. Bunun üzerine tattılar azabımızı ve uyarılarımızın sonuçlarını)

TÜRKÇE ÖZÜ:

37-Irzlarına geçebilmek için Lut peygamberden genç erkek kılığına girmiş melek misafirlerini istediler. Sapkınlık gözlerini kör etmiş akılları başlarından gitmişti. Andolsun tehditlerimizin sonucunu ve azabımızı tattılar.

AYETİN OKUNUŞU: 38-) Ve lekad sabbehahum bukraten azâbun mustekırr

KELİMELERİ: *Ve lekad* sabbeha-hum* bukraten* azâbun* mustekırr

KARŞILIKLARI: -Ve andolsun* onlar bir sabah vahti* erkenden* azabımıza* yakalandılar

MEALİ: (Ve andolsun (sonunda) onlar bir sabah vakti erkenden azabımıza yakalandılar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

38-Ve andolsun ki bir sabah vakti erkenden önü alınamayacak korkunç azabımıza yakalandılar

AYETİN OKUNUŞU: 39-) Fe zûkû azâbî ve nuzuri

KELİMELERİ: *Fe* zûkû* azâbî* ve nuzuri

KARŞILIKLARI: -Şimdi* tadın bakalım* azabımızı* ve uyarılarımızın sonuçlarını

MEALİ: (Şimdi tatsınlar bakalım uyarılarımızın sonuçlarını ve azabımızı)

TÜRKÇE ÖZÜ:

39-Bu kıssalardan ders alın. Peygamberlerimizi inkar edip azgınlaşmanızın neticesinde uyarılarımızın sonuçlarına ve korkunç azaba katlanmak zorunda kalırsınız.

AYETİN OKUNUŞU: 40-) Ve lekad yessernâl kur’âne liz zikri fe hel min muddekir

KELİMELERİ: *Ve lekad* ye es sernâ* el kur’âne* li ez zikri* fe* hel* min muddekir

KARŞILIKLARI: -Ve andolsun* biz kolaylaştırdık* Kur'an'ı* zikir için* buna rağmen* var mı* ders alan

MEALİ: (Ve andolsun biz, Kur’ân’ı Allah'ın ne murad ettiğinin anlaşılması için kolaylaştırdık. Buna rağmen tezekkür eden (ibret alan) var mı!)

TÜRKÇE ÖZÜ:

40-Ve andolsun biz Kur’ân’ı Allah'ın ne murad ettiğinin anlaşılması için kolaylaştırdık. Buna rağmen öğüt alıp şirkten vazgeçmeyecek misiniz.?

AYETİN OKUNUŞU: 41-) Ve lekad câe âle fir’avnen nuzur

KELİMELERİ: *Ve lekad* câe* âle* fir’avne* en nuzur

KARŞILIKLARI: -Ve andolsun* geldi* ailesine (erkanına)* Firavun'un* uyarılar

MEALİ: (Ve andolsun Firavun ve erkanına da bu tür uyarılar gelmişti)

TÜRKÇE ÖZÜ:

41-Ve andolsun Firavun ve erkanına da bu tür uyarılarda bulunduk. Gönderdiğimiz elçimiz Musa'yı yalanlayıp inananlara yapmadıklarını bırakmadılar.

AYETİN OKUNUŞU: 42-) Kezzebû bi âyâtinâ kullihâ fe ehaznâhum ahze azîzin muktedir

KELİMELERİ: *Kezzebû* bi âyâti-nâ* kulli-ha* fe* ehaznâ-hum* ahze* azîzin* muktedir

KARŞILIKLARI: -yalanladılar* ayetlerimizin* hepsini* bu sebeple* yakaladık* yaraşır şekilde* ilahi* kudret sahibine

MEALİ: (Ayetlerimizin hepsini yalanladılar. Bu sebeple ilahi kudret sahibine yaraşır bir şekilde yakaladık)

TÜRKÇE ÖZÜ:

42-Ayetlerimizin hepsini yalanladılar. Biz de yaptıklarına karşılık onlar ilahi kudretimize yaraşır bir şekilde cezalandırıp helak ettik.

KENDİLERİNİ HAKLI ve GÜÇLÜ GÖREN MÜŞRİKLERE CEVAP

AYETİN OKUNUŞU: 43-) E kuffârukum hayrun min ulâikum em lekum berâetun fîz zubur

KELİMELERİ: *E kuffâru-kum* hayrun* min ulâikum* em* lekum* berâetun* fî ez zubur

KARŞILIKLARI: -sizin kafirleriniz (inkarcılarınız)* daha mı hayırlı (kudretli)* onlarınkinden* veya* sizler için* bir berat (imtiyaz belgesi) mi var* semavi kitaplarda

MEALİ: (Sizin kafirleriniz (inkarcılarınız) onlardan daha mı hayırlı (kudretli) veya sizler için semavi kitaplarda bir berat (imtiyaz belgesi) mi var)

TÜRKÇE ÖZÜ:

43-Ey müşrikler! Siz bugüne kadar helak edilen kafirlerden daha mı güçlü ve kuvvetlisiniz ki ilahi azap uyarılarını dikkate almıyorsunuz.? Veya elçimiz Muhammed'i yalanlama konusunda sizi haklı çıkaracak ve azaptan kurtulmanızı sağlayacak ilahi bir kaynağınız mı var?

AYETİN OKUNUŞU: 44-) Em yekûlûne nahnu cemîun muntesir

KELİMELERİ: *Em* yekûlûne* nahnu* cemîun* muntesir

KARŞILIKLARI: -yoksa* diyorlar* biz* topluluğuz* dayanışan

MEALİ: (Yoksa (sizin kafirleriniz / inkarcılarınız) biz dayanışma içinde (güçlü) bir topluluğuz (bizi kimse yenemez) mi diyor)

TÜRKÇE ÖZÜ:

44-Yoksa müminlerden daha kalabalık ve güçlü olmanıza mı güveniyorsunuz

AYETİN OKUNUŞU: 45-) Se yuhzemul cem’u ve yuvellûned dubur

KELİMELERİ: *Se yuhzemu* el cem’u* ve yuvellûne* ed dubur

KARŞILIKLARI: -hezimete uğratılacak* hepsi* ve dönüp (kaçacaklar)*

arkalarına

MEALİ: (Yakında hepsi hezimete uğratılacak ve arkalarına dönüp (kaçacaklar))

TÜRKÇE ÖZÜ:

45-Şunu iyi bilin ki, pek yakında tevhit ehli müminler sizi ağır biçimde mağlup edip hezimete uğratacak ve hepiniz kaçacak yer arayacaksınız

AYETİN OKUNUŞU: 46-) Belis sâatu mev'ıduhum ves sâ'atu edhâ ve emerr

KELİMELERİ: *Bel* es sâatu* mev'ıdu-hum* ve es sâ'atu* edhâ* ve emerr

KARŞILIKLARI: -Daha doğrusu* o saat* onlara vaad edilen* ve o saat* daha korkunç* ve daha dehşetlidir

MEALİ: (Daha doğrusu onlara vaad edilen o saat (var ya) o saat, daha korkunç ve daha dehşetlidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

46-Alacağınız asıl ceza ise ahirette olacaktır ve o kıyamet ve hesap saatleri (zamanları) sizler için çok korkunç ve daha dehşetli olacaktır.

AYETİN OKUNUŞU: 47-) İnnel mucrimîne fî dalâlin ve suur

KELİMELERİ: *İnne* el mucrimîne* fî dalâlin* ve suur

KARŞILIKLARI: -Muhakkak ki* mücrimler* içindedirler sapıklık* ve ateşler

MEALİ: (Şüphesiz suçlular (müşrikler) sapıklık ve ateşler içindedirler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

47-Şüphesiz ki günahkarlar yanlış bir yolda ve kendilerini ateşe atıyorlar

AYETİN OKUNUŞU: 48-) Yevme yushabûne fîn nâri alâ vucûhihim, zûkû messe sekar

KELİMELERİ: *Yevme* yushabûne* fî en nâri* alâ vucûhi-him,* zûkû* messe* sekar

KARŞILIKLARI: -o gün* sürüklenirken* ateşin içine* yüz üstü* "tadın* dokunuşunu* sekar'ın" (denecek)

MEALİ: (Yüzüstü ateşe sürüklendikleri gün kendilerine, "Cehennemin dokunuşunu tadın!" denecek)

TÜRKÇE ÖZÜ:

48-Ateşin üzerinde yüzüstü sürüklenecek ve meleklerin "Tadın bakalım cehennemin kavurucu ateşini!" şeklindeki sözlerine muhatap olacaksınız.

AYETİN OKUNUŞU: 49-) İnnâ kulle şey'in halaknâhu bi kader

KELİMELERİ: *İnnâ* kulle şey'in* halaknâ-hu* bi kader

KARŞILIKLARI: -Muhakkak ki biz* her şeyi* yarattık* bir ölçü ve dengede

MEALİ: (Gerçekten biz, her şeyi bir ölçü ve dengede yarattık)

TÜRKÇE ÖZÜ:

49-Muhakkak ki biz bütün varlığı bir düzen intizam içerisinde ölçülü ve dengeli yarattık

AYETİN OKUNUŞU: 50-) Ve mâ emrunâ illâ vâhıdetun ke lemhın bil basar

KELİMELERİ: *Ve mâ emru-nâ* illâ* vâhıdetun* ke lemhın* bi el basar

KARŞILIKLARI: -ve bizim emrimiz değildir* ...den başka* tek* bir anlık gibi* göz ile bakış

MEALİ: (Ve bizim emrimiz tek bir anlık  göz ile bakış gibiden başka bir şey değildir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

50-Bütün bunların yaratılması bizim için göz açıp kapayana kadar oldurulacak tek bir emirden başka bir şey değildir.

AYETİN OKUNUŞU: 51-) Ve lekad ehleknâ eşyâakum fe hel min muddekir

KELİMELERİ: *Ve lekad* ehleknâ* eşyâa-kum* fe* hel* min muddekir

KARŞILIKLARI: -Ve andolsun* helak ettik* sizin gibileri* buna rağmen* var mı* ibret alan

MEALİ: (Andolsun, biz sizin gibileri hep helâk ettik. Fakat var mı düşünüp öğüt alan)

TÜRKÇE ÖZÜ:

51-Ey Muhammed'in peygamberliğini inkar eden müşrikler! Sizden önce nice inkarcıları helak ettik! Bu olanlardan ibret almaz mısınız?

AYETİN OKUNUŞU: 52-) Ve kullu şey'in fealûhu fîz zubur

KELİMELERİ: *Ve kullu şey'in* fealû-hu* fî ez zubur

KARŞILIKLARI: -ve her şey* yaptıkları* semavi kitaplarda var

MEALİ: (Ve (inkarcıların) yaptıkları her şey semavi kitaplarda kayıtlı)

TÜRKÇE ÖZÜ:

52-Ve onların yaptıkları her şey semavi kitaplarda kayıtlı

AYETİN OKUNUŞU: 53-) Ve kullu sagîrin ve kebîrin mustetar

KELİMELERİ: *Ve kullu* sagîrin* ve kebîrin* mustetar

KARŞILIKLARI: -ve her şey* küçük* ve büyük* satır satır yazılı

MEALİ: (Küçük, büyük her şey satır satır yazılı)

TRKÇE ÖZÜ:

53-Hem de küçük büyük her şey satır satır yazılı. Hesap gününde kendilerine müstehak oldukları cezaları vereceğiz.

AYETİN OKUNUŞU: 54-) İnnel muttakîne fî cennâtin ve neher

KELİMELERİ: *İnne* el muttakîne* fî cennâtin* ve neher

KARŞILIKLARI: -Muhakkak ki* takva sahipleri* cennetlerde* ve nehir kenarlarındadır

MEALİ: (Muhakkak ki takva sahipleri, cennetlerde ve nehir kenarlarındadır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

54-Şüphesiz Allah'a ve elçimiz Muhammed'e iman eden ve ilahi emirlere uygun yaşayanlar ahirette muhteşem cennetlere girecekler ve nehir kenarlarında keyif çatacaklar

AYETİN OKUNUŞU: 55-) Fî mak’adi sıdkın inde melîkin muktedir

KELİMELERİ: *Fî mak’adi* sıdkın* inde* melîkin* muktedir

KARŞILIKLARI: -makamında* sadıklar* katında* hükümdar* muktedir

MEALİ: (Sadıklar makamında muktedir bir hükümdarın katında)

TÜRKÇE ÖZÜ:

55-Allah'ın rızasına layık olmuş bir şekilde sadıklar makamında muktedir bir hükümdarın katında sonsuza kadar kalacaklardır.

(1) (bkz.Tabiin alimlerinden Hasan-ı Basri ve ve Ata b. Ebu Rebah&Maverdi)

(2) (bkz.Zemahşeri)

(3) (bkz.ibn Atıyye)

(4) (bkz.Razi)

(5) (Tarih boyunca peygamberleri reddeden bütün müşrikler kendilerini doğru yolda ve cennetlik görmüşler, peygamberlere inandıkları takdirde doğru yoldan çıkıp cehenneme gideceklerini düşünmüşlerdir) (bkz.Ebu Ubeyde, Zeccac, Ebussuud)

(6) (bkz. Şuara 26/155)

(7) (bkz. Şems Suresi 11-15)

KURAN -38- (38) SAD SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

88 Ayet - /Kıssalardan örnekler/

MEKKE MÜŞRİKLERİNİN Hz.MUHAMMED'İN KARARLILIĞI KARŞISINDAKİ ÖFKELERİ

1-Sad (Huruf-ı mukattaa) Zikrin sahibi Kur'an'a andolsun. Bu Kur'an Allah tarafından müşriklere tevhidi gösteren bir öğüt olarak vahyedildi (bkz.Taberi)

2-Ama onlar kendilerinin doğru yolda olduğunu sanıyorlar

3-Oysa onlardan önce yaşamış müşrik toplulukların nicelerini peygamberlerin getirdiği mesajın ilahiliğini kabul etmedikleri için helak ettik. O zaman çok feryat ettiler fakat kurtuluş vakti geçmişti. Hala Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu kabul etmiyor ve ona düşmanlık ediyorlar.

4-Kendileri gibi bir beşerin peygamber olacağına ihtimal vermedikleri için elçimiz Muhammed'i yalancı ve sihirbaz olarak niteliyorlar.

5-Elçimiz onlara tevhidi anlatmaya başlayınca; "Bu Muhammed , yalancı sihirbazın teki olup çıktı. Sadece Allah'a kulluk etmemizi, O'na yakınlaşmak için aracı ve şefaatçi kabul etmememizi söylüyor. Öyle şey olur mu! O kadar ilah bırakılıp tek bir tanrıya kulluk edilir mi!"

6-"Sakın ona inanmayın. Çünkü Muhammed'in fikirleri bizim kutsal ilahlarımıza hakarettir."

7-"Üstelik anlattığı tevhit, son ilahi din olan Hristiyanlık'ta da yok (bkz.Mukatil&Zemahşeri). Olsa olsa bunu kendi uydurmuştur. Sadece bir iftiradır."

8-"Üstelik içimizde bu kadar soylu ve varlıklı kimseler varken vahiy ona mı indi! Olacak şey değil." dediler.

--- Ey elçimiz Muhammed;

9-Onlar Rabbinin rahmet hazineleri ve engin ilmine mi sahipler ki kimin peygamber olabileceği konusunda hüküm veriyorlar.

10-Yahut göklerin, yerin veya ikisi arasındaki bütün varlıkların egemenliğine mi sahipler. Öyle bir güçleri varsa o halde kendileri de ilahi alem ile irtibat kurup böyle bir ilahi kelam ortaya koysalar ya!

11-Onlar her ne kadar kendilerini üstün ve muzaffer görseler de çeşitli gruplardan oluşmuş ve yakında şuracıkta hezimete uğrayacak bir ordudur.

--- Elçimizi yalanlayan müşrikler bilmelidirler ki;

12-Onlardan önce yaşayan Nuh kavmi, Ad kavmi, zalim Firavun

13-Ve Semud kavmi, Lut kavmi ve Eyke halkı; İşte bunlar gönderdiğimiz ilahi vahyi yalanlayan fırkalardır

14-Bunların hepsi peygamberleri sadece yalanlamakla ilahi cezaya müstehak olup helak edildiler

15-Şimdi ise müşrikler aynı cezayı istercesine davranmakta kendilerini yok edecek şiddetli bir ses dalgası ve afetle helak edilmeyi beklemekteler.

16-Nitekim alay edercesine "Rabbimiz bizim belamızı acele yolla" diye dua etmektedirler.

Hz.MUHAMMED'E MANEVİ DESTEK : DAVUD KISSASINDAN SABIR DERSİ

--- Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin bu küstah tavırları seni üzmesin;

17-Senin de tıpkı Davud peygamber ve diğerleri gibi sabırlı ve dayanıklı olman gerekir. Davud güçlü kararlı ve Allah'a karşı son derece itaatkardı (bkz.Taberi)

18-Muhakkak ki biz dağları taşları onun emrine verdik. Onların ilahi emre teslim oluşlarına eşlik eder kulluk görevini büyük bir arzu ile yerine getirirdi

19-Ona sığınan kuşlarla birlikte

20-Biz de ona güçlü bir hükümranlık nasip edip hem peygamberlik (hikmet = peygamberlik - bkz:Tabiin alimlerinden Süddi&Maverdi) hem de etkili konuşma kabiliyeti verdik.

--- Vaktiyle, verdiğimiz bu güç ve hükümranlığı adilce yürütmesini sağlamak ve adalet konusunda son derece titiz olması gerektiğini kavratmak için Davud peygambere şöyle bir ibretlik olay yaşatmıştık;

21-Davud peygamber bir gün yalnız başına dua ederken birbiri ile hasım iki insan duvarı aşıp izinsiz bir biçimde ansızın onun yanına girdi.

22-Davud peygamber onları böyle aniden yanında görünce irkildi. Bunun üzerine onlardan biri "Korkma! Biz aralarında anlaşmazlık bulunan iki davacıyız. Aramızda tarafsız ve adil bir hüküm ver" dedi.

23-"Bu benim kardeşim. (Lafzan "gerçekten kardeşim" ifadesi geçiyor ama Zemahşeri bunun salt öz kardeşlik ifadesi olamayabileceğini, soy boy din vs gibi konularda da bu "kardeş" kelimesinin kullanıldığını söylüyor) Onun doksandokuz koyunu benimse sadece bir koyunum var. Ama o illa benim tek koyunumu da ona vermemi istiyor ve hem gücü hem söz sanatlarındaki ustalığı ve kurnazlığı (bkz.Zemahşeri) ile beni zor durumda bırakıyor"

--- "Davacıyı dinleyen Davud, davalının suça itiraz etmediğini görünce;

24-Doğrusu o kadar koyunu varken senin koyununa da sahip olmak istemesi ve bu konuda seni zorlaması haksızlıktır. Zaten bir Allah'a iman eden ve yaptıklarından sorumlu tutulacağını bilen kimseler dışında -ki böyle adil ve hakkaniyetli kimseler azdır- birlikte yaşayan ve iş yapan insanlar genellikle adaletten şaşar ve birbirlerine haksızlık yapar" diye cevapladı

İşte tam bu noktada Davut peygamber, davalı tarafı dinlemeden karar verdiğini fark etti ve adaleti sağlama sorumluluğunun ağırlığını hissetti. (Zemahşeri, Ebu Hayyan ve ayrıca Zemahşeri'nin tefsirine şerh yazan Mezruki; bu ayetlerde sözü geçen hasım çiftin bazı tefsirlerde iddia edildiği gibi melek değil insan olduğunu öne sürüyor)

Onu imtihan ettiğimizi fark etti. Bunun üzerine iki büklüm secde edip Allah'tan af ve yardım diledi. (bkz.Ebu Hayyan - el-Bahrü'l-muhit)

25-Biz de onu bağışladık. Şüphesiz onun bizim nezdimizdeki değeri çok büyüktür ve kendisini çok güzel bir ödül beklemektedir. (bkz.Taberi)

--- Ardından Davud'a şöyle vahyettik;

26-Ey Davud! Biz sana hükümranlık bahşettik. Sen de insanlar arasında adaletle hükmet ve sakın nefsine uyma. Çünkü adaletle değil hislerle hareket

etmek seni Allah'ın gösterdiği dosdoğru yoldan alıkoyar. Şunu unutma ki Allah'ın bildirdiği doğru yoldan ayrılıp hislerinin esiri olarak adaletsiz davrananlar, hesap gününü unutmaları sebebi ile şiddetli azap ile cezalandırılacaklardır.

--- Gerçek şu ki;

27-Biz gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunan tüm varlıkları, kısacası her şeyi amaçsız ve hikmetsiz boşu boşuna yaratmadık. Bu Allah'ı ve onun elçisi peygamberleri inkar edenlerin zannıdır. Ahireti, yeniden dirilmeyi ve Allah'ın huzurunda hesap vermeyi umursamamaktadırlar. İnkarda ısrar edip cehennem ateşine gireceklerin vay haline! Allah'ın tekliğine ve peygamberliğine inananlarla müşriklerin neticede aynı kefede yer alacağını sanıyorlar.

28-Hiç tevhit ehli müminlerle Allah'ın elçilerini yalanlayan müşrikleri bir tutar mıyız..

29-İşte bu sebeple bu mübarek kitap Kur'an'ı sana gönderiyoruz ki Allah'ın tekliğine iman edip gönderdiği peygamberin mesajlarına göre dosdoğru bir hayat yaşamak isteyen müminler onun ayetlerinden ders alsınlar, bu kitapta yer alan öğütlerden faydalansınlar.

SÜLEYMAN PEYGAMBER KISSASINDAN SABIR DERSİ

30-Bir de Davud'a birçok nimetin yanı sıra oğlu Süleyman'ı bahşettik. Süleyman çok iyi bir kuldu. Allah'a itaatten hiç ayrılmazdı. Biz de ona ülkesinde hükümranlık vermiştik.

31-Ona bir akşam vakti koşmaya hazır safkan yağız atlar gösterildiğinde;

32-"Ben bu güzel hayvanları çok severim. Çünkü onlar bana hep Rabbimi, O'nun yaratıcılığındaki muhteşem sanatı hatırlatıyor" demiş ve atlar tozu dumana katıp koşarak toz bulutunun arkasında gözden kayboluncaya kadar onları seyretmişti.

33-Daha sonra, "Atları bana getirin" diye emredip onların bacaklarını ve boyunlarını şefkatle okşamaya başlamıştı.

34-İşte böyle bir hükümranlık sahibi olan Süleyman'ı imtihan edip, onu bir

süre maddi güç ve otoritesinden mahrum bırakmıştık (bkz.Razi) Buna karşı Süleyman sabırlı davranmış, Allah'a kulluk etmeye devam etmiş, O'nun verdiği nimetlere şükretmekten geri durmamış,

Ve şöyle dua etmişti;

35-"Ey Rabbim! Hatalarımı affet, bana benden sonra kimseye nasip olmayacak kadar muazzam bir hükümranlık bahşet! Kuşkusuz sen sınırsız lutuf sahibisin!"

36-Biz de Süleyman'ın duasını kabul edip onun isteğine göre hareket edecek rüzgarları emrine verdik

37-Bina yapabilen ve denize dalabilen ruhani varlıkları

38-Ve zincirlerle birbirlerine bağlı diğerlerini de

39-"Onlar üzerinde dilediğin gibi tasarrufta bulunabilirsin. İstediğini tutsak olarak çalıştır, istediğini salıver. Yetki tamamen sendedir" diye bildirdik

40-Ve muhakkak ki onun bizim nezdimizdeki değeri çok büyüktür ve kendisini çok güzel bir ödül beklemektedir.

EYÜP PEYGAMBER KISSASINDAN SABIR DERSİ

Bir zamanlar çok sıkıntılar çekmiş;

41-Kulumuz Eyüp peygamberi hatırla, "Ey Rabbim! Şeytan çektiğim sıkıntıyı kullanarak bana vesvese veriyor. Çektiğim sıkıntının sebebi o. Bu bela ve ızdırap bana ondan geldi" diye yakarmıştı

42-Biz de ona "(Ayağını yere vur) Biraz gayret ve sabır göster. Yakında içerek ve yıkanarak şifaya kavuşacağın soğuk ve temiz bir su bulacaksın" demiştik.

43-Ardından onu uzun bir ayrılıktan sonra tekrar sağlığına ve ailesine kavuşturduk. Ve malını arttırarak evlatlar bahşedip onu ve ona inanları destekledik.

Böylece hem ona olan merhametimizi, hem de sabredenlere verdiğimiz mükafatı akıl sahiplerine göstermiş olduk.

44-(Şeytan'ın insanlar üzerinde böyle bir etkisi veya yeteneği olmadığını bir nebi olarak çok iyi bilmeliydi) "Eline bir demet ot al, onunla (kendi tenine) vur da kendine gel, günaha girme. Allah'ın emrettiği tevhit yolundan sapma" dedik (bkz.Mevlana Muhammed Ali) O da bizim emirlerimize uydu. Doğru yolda sabır ve kararlılıkla sebaat etti. Son derece iyi bir kuldu. Allah'a itaatten hiç ayrılmadı.

DİĞER BAZI PEYGAMBERLERİN KISSALARINDAN SABIR DERSİ

45-Güç ve basiret sahibi olan kullarımıza İbrahim İshak ve Yakup peygamberleri anlat

46-Muhakkak ki biz peygamberleri ahiret yurdunu kavramış halis kullar olarak ihlas sahibi kıldık

47-Ve muhakkak ki onlar katımızda, gerçekten "hayırlılar ve seçilmişlerdendir"

48-Ve İsmail İlyas ve Züküfli peygamberleri de anlat. Hepsi Allah'ın insanlara mesaj ulaştırmak için seçtiği hayırlı kimselerdir.

İLAHİ VAHYİN GERÇEKLİĞİ, İNANANLARIN ve İNKAR EDENLERİN AHİRETTEKİ DURUMLARI

Ey Muhammed!

49-İşte sana vahyetmekte olduğumuz Kur'an, hem senin için hem halkın için bir öğüttür. Bu öğüde kulak veren ve tevhidi benimseyip Allah'ın emir ve yasaklarına uyanlar ahirette cennet hayatı ile ödüllendirilecektir.

50-Onları orada kapıları ardına kadar açılacak olan adn cennetleri beklemektedir

51-Orada tahtlarına kurulacaklar ve yiyecek içecek her türlü nimetten faydalanacaklar

52-Gözlerini üzerlerinden ayırmayan eşleri ile birlikte

Onlara denilecektir ki;

53-"Ey Allah'ın birliğine ve peygamberlerin mesajına iman edenler! İşte dünyada size vaat edilen mükafat budur"

54-"Kuşkusuz bu nimetler bizim ihsanımız olup bitip tükenmesi mümkün değildir"

55-Cennettekilerin durumu bu. Ve muhakkak ki azgınlar için durum farklı

56-Cehennem. Oraya atılacaklar. Çok kötü bir yerdir orası

57-Onlarınki de bu. O gün tatsınlar bakalım irin dolu kaynar suları

58-Ve tüm bunlardan başka katmerli azapları

59-İnsanları dünya hayatında tevhitten alıkoyan ve peygamberi yalancı ve sihirbaz diye nitelendirip halkı peygamberden uzak tutmaya çalışan müşrik elebaşıları o gün cehenneme atılırken, onlara uyup peygamberi reddedenler kendilerine gösterildiğinde, onları sahiplenmeyip "Rahat yüzü görmesinler, cehennemde cezalarını çeksinler" diyecekler.

60-Onların peşinden sürüklenip tevhitten ve peygamberden körü körüne yüz çevirenler ise onlara "Asıl siz rahat yüzü görmeyin. Sizin yüzünüzden cehenneme düştük. Meğer ne kadar kötü bir yermiş bu cehennem" diye karşılık verecekler

61-Ve "Rabbimiz! Biz buraya kimler yüzünden düştüysek onların azabını kat kat arttır" diye yakaracaklar

Ve Allah'ın birliğine ve peygamberin mesajına inananları kötü kimseler olarak tanıyan tüm müşrikler, cehenneme düştükleri vakit çevrelerine bakınarak

62-"Dünya hayatında küçümseyip hor gördüğümüz ve sapkın olarak bellediğimiz kimseler (müminler) niçin burada değil.?"

63-"Onları hep hafife alıyorduk! Yoksa buradalar da biz mi göremiyoruz.?"

diye şaşıracaklardır.

64-Neticede cehennem azabına müstehak olanların tamamı o gün birbirlerini kınayıp suçu birbirlerinin üzerine atmaya çalışacaktır

ALLAH'IN İNSANLARA ÖĞÜTLERİ

Ey elçimiz Muhammed! Sana sihirbaz diyen, Kur'an'ın Allah kelamı olduğunu kabul etmeyen ve tevhitten yüz çeviren müşriklere,

65-De ki; "Ben sadece bir uyarıcıyım. Tek ve kahredici olan Allah'tan başka bir ilah yoktur

66-"Göklerin , yerin ve ikisi arasında bulunan her şeyin egemenliği O'nun elindedir"

67-De ki; "Kur'an büyük bir haber ve öğüttür"

68-"Siz ise O'ndan yüz çeviriyorsunuz"

69-"Bir düşünün! Bana ilahi vahiy gelmese Adem peygamber hakkında şimdi anlatacağım melekler meclisindeki tartışmadan benim haberim olabilir miydi"

70-"Doğrusu şu ki, Allah bu bilgileri sizlere uyarı olsun diye bana vahyediyor"

KUR'AN'IN VAHİY OLUŞUNUN BİR DELİLİ OLARAK ADEM'İN YARATILIŞ KISSASI

Bir zamanlar;

71-Rabbim meleklere: "Ben yeryüzünde (nemli topraktan/balçıktan) bir insan yaratacağım" demişti

72-"Onu bütün özellikleri ile yaratıp içine ruhumdan üfleyince derhal yere kapanıp ona secde edin"

73-Bunun üzerine meleklerin hepsi secde etti

74-Fakat iblis buna yanaşmadı. Küstahlık edip kibirlendi ve Allah'ın emirlerine isyan eden kafirlerden oldu.

75-Bunun üzerine Allah ona, "Ey İblis! Kudretimle yarattığım varlığa niçin saygı göstermiyorsun? Ona karşı kibirleniyorsun öyle mi?" dedi

76-İblis, "Ben ondan daha üstünüm. Beni ateşten, onu balçıktan yarattın" diye karşılık verdi

77-Bunun üzerine Allah ona, "Derhal cenneti terk et. Artık kovuldun ve lanetlendin"

78-"Ve hesap gününe kadar böyle kalacaksın" diye seslendi

79-İblis, "Rabbim! Madem beni cennetten kovdun ve rahmetinden uzaklaştırdın, o zaman bana kıyamete kadar ömür verir misin?" diye istekte bulundu

80-Allah, "Peki, istediğin süre verildi"

81-"Vaktini benim bildiğim kıyamet gününe kadar yaşayacaksın" (bkz.Zemahşeri) buyurdu

82-İblis, "O halde senin yüce şanına yemin ederim ki benden üstün tuttuğun ademoğullarını yoldan çıkaracağım"

83-"Bir tek, samimiyetle sana itaat eden ve peygamberlerine uyanlara güç yetiremem" dedi

84-Bunun üzerine Allah şöyle buyurdu, "Zaten senin gücün ancak samimi olmayan kullarımı yoldan çıkarmaya yeter (bkz.Taberi)"

85-"Eğer sana uyarlarsa onları da seninle beraber cehenneme atacağım"

Ey elçimiz Muhammed! O müşriklere bu mesajları ilettikten sonra,

86-De ki: "Ben sizler için Allah tarafından gönderilmiş bir elçiyim. Aranızdan benim peygamber olarak seçilmemi yadırgamanızın ne anlamı var.. Üstelik bu görevi yaparken sizden hiç bir maddi karşılık da beklemiyorum ki bana tevhitten vazgeçmem karşılığında mal mülk teklif ediyorsunuz! (bkz.Cabiri)"

87-"Kur'an benim uydurmam değil, aksine, akıl ve irade sahibi herkes için bir öğüt ve uyarıdır"

88-"Bugün bunu kabul etmeseniz bile yakında tevhid çağrısı büyüyüp size karşı üstünlük sağladığı zaman daha iyi anlayacaksınız. (bkz.Taberi)"

(Surelerin Türkçe özü için, Sayın Hasan Elik ve Sayın Muhammed coşkun hocalarımızın ilmine ve onların "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri - Tevhit mesajı" isimli muhteşem eseri ile Sayın Abdülaziz Bayındır hocam ile Sayın Hakkı Yılmaz hocalarımın ilimlerine minnettarım)

KURAN -39- (7) ARAF SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

206 Ayet - /Geçmiş üzerinden şimdiye mesaj ve müşriklere uyarılar/

Kıssalar; --(Abdulaziz Bayındır hocamın bilgi dünyama kattıklarının yanı sıra, surenin zor uzun ve karışık olan ayetlerinin anlaşılır kılınmasında Hasan Elik ve Muhammed Uzun hocalarımızın "özlü tefsir"inden bolca yararlanılmıştır. Minnettarım.)--

ALLAH'IN ELÇİLERİNE DÜŞMANLIK EDENLERİN AKBETİ

1- Elif lam mim sad. (Huruf-ı mukattaa)

2-Bu indirilen kitap sana inanacak müminleri uyarman onlara öğüt vermen içindir. Onun için kitabı tebliğ ederken senin peygamberliğine inanamayanlar karşısında yılgınlık göstermeden tebliğ görevine devam et. (bkz.Razi)

Ey müşrikler!

3-Rabbinizden size indirilene tabi olun ve ondan başka bir takım varlıkları dost edinmeyin. Biraz düşünüp geçmişte yaptıklarımızdan ibret alın, aklınızı çalıştırın

4-Geçmişte, peygamberlerin ilahi vahiy aldığını kabul etmeyen (bkz.İbn Kesir) nice toplumları helak ettik. Kimini gündüz istirahati, kimini gece uykusunda gaflet halinde yakalayan azabımız ile perişan ettik. (bkz.Zemahşeri)

5-Azabımız onları bulduğunda, onlar duaları ve yalvarmaları ile "gerçekten çok büyük yanlış yapmışız" diye feryat ettiler.

Ey peygamberin Allah'tan vahiy aldığına inanmayan müşrikler!

6-Sizleri ahirette hesaba çekecek ve bugün peygamber olduğuna inanmadığınız elçilerimizle yüzleştireceğiz

7-O gün, dünyada iken yalanladığınız o kimselerin gerçekten peygamber olduğunu anlayacak ve pişmanlık duyacaksınız. Yaptıklarınızdan habersiz olduğumuzu sanmayın. O gün peygambere yalancı, sihirbaz, mecnun vb. gibi çirkin yakıştırmalarda bulunan ve onların tebliğ ettiği tevhid mesajını reddeden müşriklere dünyada yaptıklarını bir bir sayıp dökecek ve onları müstehak oldukları şekilde cezalandıracağız. (bkz.Zemahşeri)

8-Hiç kuşkunuz olmasın o gün son derece adil bir hesap günü olacak. Kimin sevapları ağır basarsa, işte onlar, kurtuluşa erip ödüllendirilecekler.

9-Ve kimin sevap tartıları hafif olursa, işte onlar, ayetlerimize karşı zalimce

davranışlarının karşılığında ilahi ödülden mahrum bırakılacak ve azaba uğrayacaklar.

ŞEYTANIN İNSANIN AKLINI ÇELMESİNE KARŞI UYARILAR

Ey müşrikler! (bkz.Mukatil)

10-Andolsun ki sizi yeryüzüne yerleştirdik ve orayı size geçim kaynakaları ile donattık. Verdiğimiz bunca nimete rağmen Allah'a ortak koşanlar, açıkça Allah'ın bu nimetlerine karşı nankörlük etmektedirler.

11-Ve andolsun ki; Atanız Adem'i biz yarattık. Daha sonra ona suret ve şekil verip mükemmel hale getirdik. Sonra meleklere "Adem'e secde edin" dedik. İblis hariç hepsi emrimize uyup secde etti. O secde edenlerden olmadı.

12-Ona "Sana secde etmeyi emrettiğimiz halde seni Adem'e secde etmekten alıkoyan şey nedir?" diye sorduğumuzda İblis "Ben ondan üstünüm. Beni ateşten onu ise balçıktan yarattın" diye karşılık verdi.

13-Bunun üzerine ona, "Yıkıl karşımızdan! Bu kibirli davranışınla değerin düştü. Bundan böyle Allah'a daima itaat eden alçakgönüllü meleklerin arasında senin yerin yok! İlahi emre itaatsizliğinin alçaklığı ile derhal buradan uzaklaş" dedik.

14-İblis, "Rabbim! Madem beni cennetten kovdun ve rahmetinden uzaklaştırdın, o zaman bana kıyamete kadar ömür verir misin?" diye istekte bulundu

15-Allah, "Peki, istediğin süre verildi" buyurdu

16-Bunun üzerine şöyle dedi: "Madem ben Adem'e karşı kibir duygusuna kapılıp bu hale düştüm, o halde Ademoğullarını saptırmak ve sana itaatten alıkoymak için var gücümle çalışacağım (bkz.Zemahşeri)"

17-"Onları dört bir yandan kuşatıp en zayıf yerlerinden yakalayacağım ve onlara doğruyu kötü yanlışı güzel göstereceğim (bkz.Taberi) Sonuçta çoğunun senin nimetlerine şükretmeyip sana ortaklar koştuğunu ve ve emirlerine itaat etmediğini göreceksin. Saygı duymamı istediğin insanın nasıl nankör ve samimiyetsiz bir varlık olduğunu kanıtlayacağım (bkz.Mevdudi)"

18-Bunun üzerine biz de ona, "Değerini düşürmüş ve rahmetimden uzaklaştırılmış olarak çık hemen buradan! Andolsun ki kim senin

aldatmacalarına kapılır bana itaatten, peygamberlerime iman etmekten geri durursa onları da seninle birlikte cehenneme atacağız" buyurduk

Şeytanın bu kibir ve isyankarlığı sebebiyle ilahi rahmetten uzaklaştırılmasının ardından;

19-"Ey Adem! Sen ve eşin cennete (yeşilliklerle çevrili bir bahçeye) yerleşin. (Adem ve eşinin yerleştirildiği "cennet" Kur'an bilgilerine göre ahirette müminlerin ödül olarak konduğu ahiret cennetti olamaz. Ahiret cennetinde şeytanın yer alması Kur'an'en mümkün değildir. Ayrıca, o ahiret cenneti, imtihan yeri değil, imtihanı kazananlara ödül olarak verilecek yerdir) Nimetlerimizden dilediğiniz kadar yiyin için ama şeytanın aldatmacalarına kanıp şu ağaca yaklaşmayın. Eğer nefsinize yenilir ve yasaklara uymazsanız kendinize yazık etmiş olursunuz" diye tembihledik.

20-Ne var ki şeytan onları çeşitli vesveselerle kandırıp ilahi emre karşı gelmelerine sebep oldu. "Rabbinizin yasakladığı şeyler aslında sizin melek gibi değerli (bkz.Razi) olmanızı sağlayacak şeylerdir. O yasağa uymamanız Rabbinizin rızasına daha uygundur" diyerek onları aldattı. (bkz.Maverdi, Zemahşeri vd)

Örneğin;

--(İbn Abbas; "Şeytan onları yemin vasıtası ile aldattı. Adem, Allah adına yemin eden hiç kimsenin yalan söyleyebileceğine ihtimal vermezdi (bkz.İbnü'l-Cevzi)")

--(İbn Atıyye; "Bazı alimler demişlerdir ki şeytan Adem'i Allah ile aldatmış, o da bu yüzden kanmıştır")

21-Ve şeytan onlara yemin etti: "Ben ikinizin de iyiliğini istiyorum"

22-Böylece ikisini de kandırıp değerlerinin düşmesini sağladı. İkisi de o ağaçtan tadınca bütün ayıpları ve kusurları açığa çıktı. Bahçedeki yaprakları üst üste koyup örtünmeye başladılar. Ardından Allah onlara, "Ben size ilahi emirden çıkmayın, şeytana uymayın, şeytan sizin apaçık düşmanınızdır dememişmiydim" diye seslendi.

23-Hatalarını anlayan Adem ve eşi derhal pişmanlık duyup tövbe ettiler ve "Ey Rabbimiz! Biz şeytana uyup senin yasağını ihlal etmekle çok büyük bir yanlış yaptık. Eğer bağışlamazsan çok büyük ziyandayız" dediler

Bunun üzerine Adem ve eşinin bu samimi tövbelerini kabul ettik. Ancak ilahi tavsiyeye uymayıp nefislerine yenilmelerinden dolayı manevi yönden derece kaybettiklerini kendilerine bildirmek üzere onlara;

24-Allah dedi ki: "Şeytanla birbirinize düşman olarak inin. Artık sizlere verilen ömür süresince yeryüzünde düşmanınız olan şeytanla mücadele edeceksiniz. Orada belli bir süre yaşamanıza yetecek kadar yerleşme ve geçinme olanakları var"

25-"Yaşamınız orada geçecek, ölümünüz orada gerçekleşecek ve sonra orada diriltilip hesaba çekileceksiniz"

26-Ey müşrikler! (bkz.İbn Aşur) Kabe'yi tavaf ederken elbiselerinizi çıkarmanız** sizlere Allah'ın emri değildir (bkz.Maverdi,İbnü'l Cevzi). O'nun helal kıldığı şeyleri haram kılmayınız. Allah sizlere yaşamınızı sürdürmek için gerekli bütün nimetlerin yanı sıra (bkz.Taberi) hem giyinip örtünmeniz hem de kuşanıp süslenmeniz için (bkz.Zemahşeri) elbiseler yapma imkanı sağlamışken (ayette geçen "inzal/enzal" fiili indirmek anlamına gelmez bkz.Razi) niçin O'nun nimetlerinden yararlanmak yerine çeşitli haramlar-yasaklar uyduruyor, "Günah işlediğimiz kıyafetlerle tavaf edemeyiz" diyorsunuz? (bkz.Mukatil) Şunu bilesiniz ki, önemli olan Allah'ın tekliğine ve O'nun peygamberine iman edip O'nun emir ve yasaklarına uygun olarak yaşamak sureti ile "takva elbisesi"ni giymektir (bkz.Taberi, Maverdi, İbnü'l-Cevzi) İşte bütün bunlar Allah'ın sizlere verdiği nimetlerdir. O'nun sizden istediği ise şükretmeniz, O'nun tekliğine ve peygamberliğine iman etmenizdir.

*--Cahiliye döneminde dindarlar iki gruba ayrılmış durumdaydı. Birincisi genellikle Mekke'de yaşayan yerli ve ileri gelen kimselerin oluşturduğu "Hums" grubu, diğeri ise çoğunlukla hacı olmak için Mekke dışından gelen "Hille" grubu idi. Hums grubu mensupları Kabe'nin bakım hizmetlerini yapar ve insanlara dini önderlikte bulunurdu. Hille grubundakiler ise günahkar kimseler olarak düşünülür ve Hums grubundan elbise satın almadıkça veya kiralamadıkça Kabe'yi tavaf etmelerine izin verilmezdi. Elbise satın almak veya kiralamak için yeterli parası olmayanlar veya çıplak tavaf ederlerse günahlarından arınmış olacaklarını düşünenler ise çıplak tavaf ederlerdi. (bkz.Tevfik Berru, Tarihu'l-Arabi'l-kadim, Dımaşk 1996, s.299-301;/ Ahmed es-Sibai, Tarihu Mekke, Riyad 1999, I, 48-49;/ M. İzzet Derzeve, et-Tefsirü'l-hadis, Tunus 2008, II, 376-377)

--

27-Ey Ademoğulları! Dikkatli olun. Şeytan atanız Adem ve eşini kandırıp Allah'ın yasağını ihlal etmelerine, onların ayıplarının ortaya çıkmasına, takva elbisesinden çıkmalarına neden olduğu gibi sizleri de aldatıp zarar vermesin. Çünkü şeytan ve onun izinden gidenler her zaman en zayıf noktanızdan yaklaşarak sizleri aldatmaya çalışır. Muhakkak ki; Biz şeytanları mümin olmayanlara dost kıldık.

-Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram kılan, Kabe'yi çıplak tavaf etmek gibi uygunsuz gelenekler icat eden (bkz.Taberi ve yukardaki alıntılar) ve Allah'a ortak koşan;

28-Müşrikler kötü çirkin bişey yaptıkları zaman: "Ne yapalım! Atalarımızdan böyle gördük ve Allah uygun görmeseydi biz bunları yapmazdık" derler. Onlara şöyle de: "Muhakkak ki Allah kötülüğü çirkinliği emretmez. Allah adına bu tür saçmalıkları ne cesaretle söylüyorsunuz?"

-Çünkü onlar bu davranışları kötülük değil ibadet olarak görmektedirler (bkz.Razi, İbn Adil el-Hanbeli (Lübab))

29-De ki: "Bilakis O şirk koşmamayı ((kıst = şirk koşmamak) İbn Abbas&Razi) koyduğu helal ve haramlara uymayı emreder (bkz.Zemahşeri) Dolayısıyla eğer Allah'ın emirlerini yerine getirmek istiyorsanız sadece O'na kulluk edin, O'ndan başkasından medet ummayın. Çünkü sizi yaratan O olduğu gibi yeniden diriltip hesaba çekecek olan O'dur.

30-Dünyada bir kısmınız Allah'ın peygamberlerine iman edip tevhid yolundan yürümekte, bir kısmınız ise bu hakikati idrak edememenin şaşkınlığı içinde bocalamaktadır. Ahirette ilahi huzura çıkarılacak ve amellerinizin karşılığını göreceksiniz (bkz.Taberi)"

31-Ey Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram kılan müşrikler (bkz.Taberi) Günah işlediğimiz elbiselerle Allah'a ibadet edemeyiz diyerek (bkz.Mukatil, Razi, Cessas) çıplak tavaf etmeniz veya hac esnasında takva maksadıyla (Razi'nin İbn Abbas'tan aktardığına göre Cahiliye müşriklerinin bazıları da günahlarından arınabilmek için elbiselerini çıkararak tavaf ederler, Hums grubundan Kureyşliler ise elbiselerini çıkarmaz, fakat birtakım yiyeceklerden uzak dururlardı) bazı yiyecekleri kendinize haram saymanız doğru değildir. İnsanlara neyi haram kılacağını Allah kendisi açıklar. O'nun haram kılmadığı şeyleri haram saymayın. Nimetlerinden yiyin için, yararlanın ve tevhit

inancına bağlı kalın. Çünkü Allah ölçüsüz hareket edenleri, helal-haram konusunda sınırı aşanları sevemez (bkz.Taberi)

32-Ey Muhammed! De ki; "Allah'ın nimetlerini kim bu şekilde haram kıldı? Bu yaptığınız Allah'a iftiradan başka bir şey değildir. Çünkü Allah bütün bu nimetleri dünya hayatında herkesin yararlanması için bahşetmiştir. Ancak onun tekliğine ve peygamberlerine inanmayan ve onun helal ve haramlarına uymayıp haramlar uyduranlar ahirette bu nimetlerden mahrum kalacaklardır (bkz.Taberi)

33-Şunu biliniz ki Allah haram kıldığı şeyleri insanlara peygamberleri aracılığı ile açık seçik bildirmekte, mesajlarını onlar aracılığı ile ulaştırmaktadır. Nitekim gizli ve açık her türlü hayasızlık, zina etmek (bkz.Taberi) haksızlık yapmak, insanlara zarar vermek, kibir (bkz.Zemahşeri), Allah'tan başka varlıkları aracı veya şefaatçi olarak benimsemek, Allah emretmediği halde din adına haramlar icat edip bunları Allah'a isnat etmek O'nun haram kıldığı şeylerdendir.

34-Ey Allah'ın elçisine inanmayan ve kendilerince ibadet saydıkları şeyleri "Bu Allah'ın emridir" diye savunanlar! (bkz.Zemahşeri) Sizden önce sizin yaptıklarınıza benzer toplumlar yaşamış, fakat peygamberlerin nasihatlerine kulak vermedikleri için ilahi cezaya maruz kalmışlardı. Eğer sizler de Muhammed'in peygamberliğini kabul edip onun getirdiği mesajlara uymaz ve şirkte ısrar ederseniz, aynı şey sizin de başınıza gelir. Biliniz ki Allah bir toplumu yaptıklarından dolayı cezalandırmaya karar verdiği zaman, o toplumun bu cezadan kurtulma ya da onu erteleme şansı yoktur (bkz.Taberi)

TEVHİT İNANCINI REDDEDEN ve ALLAH'TAN BAŞKA VARLIKLARDAN MEDET UMANLARIN AKIBETİ

35-Ey Ademoğulları! Sizlere ayetlerimi anlatması için kendi aranızdan seçtiğim peygamberler geldiği zaman, kimler onların getirdiği tevhid mesajını kabul eder ve ona uygun bir hayat yaşarsa artık onlara korku yoktur. Ve onlar ahirette asla mahzun olmazlar.

36-Ayetlerimizi yalanlayıp peygamberlerimize kibirlenenler ise, işte onlar ateş ehlidirler ve sonsuza kadar cehennem azabını tadacaklardır

37-Kendilerince ibadet saydıkları (bkz.Razi, İbn Adil (Lübab)) çirkin davranışlarını savunmak için "Bunlar Allah'ın istekleridir" diyerek, kendi uydurdukları haramları Allah'a isnat ederek ve O'na ortak koşarak Allah'a iftira eden yahut O'nun peygamberlerini yalancılıkla suçlayan müşriklerden daha zalim kim olabilir..?? Böyleleri dünyada sonsuza kadar kalabileceklerini mi sanmaktadır..?? Yaşamları elbet bir gün son bulacak. Şunu bilsinler ki ölüm anı geldiğinde canlarını almak üzere gönderdiğimiz melekler onlara, "Allah katında şefaatçi olacaklarına inandığınız ilahlarınız nerede, niçin size şimdi yardım edemiyorlar?" diye soracaklar ve işte o zaman onlar, dünyada Allah'a ortak koşmanın o gün kendilerine yarar sağlamayacağını anlayacaklar ve "Evet, Allah katında bize şefaatçi olacaklarını düşünüp kendilerinden medet umduğumuz varlıklar bugün bizi yüzüstü bıraktılar, meğer hiç bir güçleri yokmuş" diyerek yanlışlarını itiraf edecekler (bkz.Taberi)

38-Hesap günü Allah onlara, "Sizden önce peygamberleri ve tevhidi inkar edenlerle birlikte girin bakalım cehenneme" diyecektir.

Cehenneme giren her topluluk kendi yoldaşlarına lanet okumaya, onları suçlamaya başlayacaktır.

Nihayet hepsi oraya girdiğinde, dünya hayatında müşrik önderlere uyarak peygamberleri reddenler kendilerini şirke sevk eden önderleri göstererek, "Ey Rabbim! İşte bunlar bizi yoldan çıkardı. Peygamberleri yalanlamamıza bunlar sebep oldular. Bu yüzden onlara bizimkinin iki katı azap ver" diyeceklerdir. Allah da diyecek ki "Hepinizin azabı iki katı ama daha farkında değilsiniz"

39-Müşrik önderleri ise yoldan çıkardıklarına dönerek "Hayır, sizin bizden hiç farkınız yok. Bütün o yanlışlıkları kendi isteğinizle yaptınız. Yaptıklarınızın cezası olarak azabı tadın" diye cevap vereceklerdir.

--Ancak Allah onların bu tartışmalarına itibar etmeyecek ve "Kimin için nasıl bir ceza gerektiğinin takdiri bana aittir. Hepiniz müstehak olduğunuz azaba kat be kat maruz kalacaksınız" diyecektir.

40-Muhakkak ki ayetlerimizi yalanlayanlar ve peygamberlerimize kibirlenenlere asla göğün kapları açılmaz ve deve iğne deliğinden geçmedikçe asla cennette giremezler. Suçluları binbir azapla cezalandırırız

41-Onlar için cehennemde ateşten bir döşek ve üzerlerinde ateşten örtüler vardır. Ve işte zalimleri böyle cezalandırırız.

42-Biz hiç kimseye kaldırabileceğinden fazla yük ve sorumluluk yüklemeyiz. İnsanlara yüklediğimiz sorumluluk, sadece Allah'ın elçilerine inanıp O'nun mesajlarına uygun yaşamaktan ibarettir. Ki işte bunlar cennet ehli olup orada sonsuza kadar kalacak olanlardır.

43-Dünya hayatında müşrikler gibi kin beslemeyen bu müminler, içinde ırmakların çağladığı nimet dolu cennete girdiklerinde, "Bizi bu nimetlere eriştiren Allah'a hamd olsun. Eğer o bize doğru yolu göstermeseydi biz bu nimetlere erişemezdik. Zira gönderdiği elçiler bize O'nun mesajlarını dosdoğru bir şekilde anlattılar ve bizim iman edip Allah'ın emirlerine uygun yaşamamıza imkan sağlamış oldular"

Bunun üzerine Allah onlara şöyle seslenecektir: "Dünyada peygamberlerime iman edip emir ve yasaklarıma uygun yaşamış olmanızdan dolayı cennet ödülüne layık oldunuz. İşte ödülünüz cennet!"

44-Ve cennet ehli cehennem ehline seslenecek: "Biz Rabbimizin bize vaad ettiklerini hak olarak bulduk. Peki siz de Rabbimizin size vaad ettiği layık olduğunuz azabı buldunuz mu?"

Cehennemdekiler çaresizce "Evet, hepsi gerçekmiş" diyecekler.

Ve ardından müezzin melek şöyle nida edecek: "Allah'ın laneti zalimlerin üzerine olsun"

45-"Onlar dünya hayatında insanları peygamberlere iman etmekten alıkoymaya çalışan, peygamberlere sihirbaz yalancı vs yakıştırmalar yaparak insanların aklını çelmeye çalışan ve ahiret uyarılarını yalanlayanlardır"

YÜKSEK MAKAM SAHİBİ CENNETLİKLER (A'RAF HALKI)

46-Cennet ile cehennem arasında bir engel vardır. Araf'ın üstünde insanların yüzüne bakınca makamını anlayan, herkesten önce cennete girmeye hak kazanmış salih değerli şahsiyetler vardır. Henüz cennete girememiş ama girmeyi umutla bekleyenlere "Selam olsun, ne mutlu sizlere!" diye müjde vereceklerdir.

47-Bu müjdeyi alan cennetliklerin gözleri cehennemliklere iliştiğinde ürpererek "Allahım! Ne olur bizi şu zalimlerle aynı yere koyma" diye dua edeceklerdir.

48-Ve cehennemlikleri de yüzlerinden tanıyan A'raf ehli adamlar onlara şöyle diyecekler: "Gördünüz mü! Ne dünya hayatında topladığınız mal mülk ile taraftarın ne peygamberler ile onlara inanlara karşı gösterdiğiniz kibirin burada size hiç yararı olmuyor"

49-Allah tevhidi ve peygamberleri inkar eden, servetlerine güvenerek insanları küçümseyen şirk önderlerine o gün şöyle seslenecektir: "Demek sizler müminleri küçümsüyor ve 'Allah bunları kesinlikle cennete almayacak' diyordunuz. Şimdi onları şefkat ve merhametimle cennete alacağım."

Cennetliklere ise: "Ey mümin kullarım! Giriniz cennete, artık müşriklerin hakaretlerinden rahatsız olmayacak, eziyetlerinden sıkıntı çekmeyeceksiniz"buyuracak.

50-O gün cehennem azabına müstehak olanlar cennet ehli müminlere "Ne olur bir damla su ve Allah'ın sizleri rızıklandırdığı nimetlerden birazcık da bize verin" diye yalvaracaklar.

Ancak müminlerin onlara cevabı, "Maalesef, Allah cennet nimetlerini kafirlere yasakladı" olacaktır

51-Onlar müminlerin dinini oyun ve eğlence edinen ve dünya hayatına aldanan kimselerdir. Böylece onlar bugünlerin geleceğini nasıl unuttularsa ve ayetlerimizi bile nasıl yalanladılarsa, bugün de biz onları unutup azaba terk edeceğiz.

52-Ve andolsun; biz iman edecek bir kavim için onları rahmete ve hidayete erdirecek olan, içinde bilgiye dayalı ayrıntılı açıklamalar bulunan bir kitap gönderdik. Bu kitap inananlar için ilahi bir rahmet ve müjdedir.

53-Yoksa müşrikler inanmak için hala illa da ahiret azabının başlarına gelmesini, uyarıların gerçekleşmesini bekliyorlar? (bkz.Taberi, Zemahşeri)

Halbuki bu uyarıların gerçekleştiği gün yani hesap günü geldiğinde bu günlerin geleceğine hiç ihtimal vermeyenler, "İnkar ettiğimiz peygamberler gerçekten de Allah'ın peygamberleriymiş. Meğer büyük bir yanılgı içindeymişiz. Artık bize şefaat edecek şefaatçiler de yokmuş ki bize şefaat etsinler. Keşke Allah bize tekrar dünyaya dönme şansı verse de peygamberlere inanıp ona göre yaşasak" diyecekler. Tevhitten saptıkları için kendilerine yazık ettiler. Ve uydurdukları şefaatçilerin onlara hiç bir faydaları

olmayacak.

54-Semayı ve arzı altı günde yaratan muhakkak ki Rabbiniz Allah'tır. Sonra arşta hükümranlığını kurdu. Gece ve gündüz birbirini takip etmekte, güneş, ay ve yıldızlar dahil olmak üzere bütün kainat O'nun egemenliği altında ve onun belirlediği kurallar çerçevesinde hareket etmektedir. Bütün her şeyi yaratan da idare eden de O'dur. Alemlerin Rabbi mübarektir, şanı yücedir.

55-Rabbinize yalvararak gizli gizli dua edin. O, haddi aşıp kendisinden başkasından medet umanları sevmez.

56-Tevhidi kabul edip ıslah olun ve sonra sakın Allah'a ortak koşup yeryüzünde fesat çıkarmayın. Allah'a korkarak ve umutla yalvarın. Şüphesiz ki Allah'ın rahmeti tevhit ehli müminlere karşı pek fazladır.

57-Yağmurdan önce müjdeleyici olarak rüzgarları gönderen O'dur. Bulutları yağmurlarla yükleyip kurak bir beldeye sevk ettik. Ve de o bulutlardan yağmurlar indirdik. Bu şekilde onunla bütün ürünlerden çıkardık. İşte Allah nasıl ki kurak ve çorak topraklardan bile çeşitli ürünler çıkarabiliyorsa ilahi gücüyle ahiret günü ölüleri de diriltebilir. Ola ki ibret alırsınız!

58-Ve işte Rahmetimizin değdiği yerler Rabbinin izniyle çeşitli nebatatı çıkarır, Ve kötü verimsiz ve çorak topraklı olan yerler ise, faydasız kıt bitkilerden başka bir şey çıkarmaz. İşte böylece şükreden kavimlere rahmetimizi ayetlerimizle anlatır onları uyarırız.

PEYGAMBERLERİN TEVHİT MÜCADELESİNDEN DERSLER

59-Andolsun Nuh peygamberi kavmine gönderdik. O zaman şöyle dedi: "Ey kavmim! Allah'a kul olun! Sizin için O'ndan başka ilah yoktur. Muhakkak ki; ben o büyük kıyamet günün azabının üzerinize olmasından korkuyorum.

60-Kavmin ileri gelenleri ise Nuh peygambere: "Biz senin yoldan çıkmış(bkz.Taberi) olduğunu düşünüyoruz. Sen bizim dinimizi bozmak istiyorsun" (bkz.İbrahim 14/10) demişlerdi.

61-Nuh peygamber ise: "Ey kavmim, ben yoldan çıkmış değilim. Ve fakat ben alemlerin Rabbinin bir peygamberiyim"

62-"Size Rabbimin gönderdiği mesajları ulaştırıyorum. Ve size onun öğütlerini anlatıyorum. Ve sizin bilmediğiniz şeyleri ben Allah'tan öğreniyorum"

63-"Sizi uyarması için, içinizden sizler gibi bir beşere, Rabbinizden vahiy gelmesine mi şaşırdınız? Gönderilen peygamber bir insan olduğu için mi şaşırıyorsunuz? İçinizden çıkıp sizi uyaran bir adam vasıtası ile korunmaya ve bağışlanmaya layık olacaksınız."

64-Ancak onlar tüm bu uyarılara rağmen Nuh peygamberi dikkate almayıp yalanladılar. Bu yüzden bir gemi ile onu ve onunla birlikte olanları kurtardık. Ve ayetlerimizi yalanlayanları boğduk. Muhakkak ki onlar başlarına ne geleceğini göremeyen kör bir kavimdiler.

65-Benzer şekilde Ad toplumuna da, içlerinden seçtiğimiz Hud'u peygamber olarak yolladık. O da kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim, Allah'a kul olun! Sizin için ondan başka tapılacak bir ilah yoktur. Hala takva sahibi olmayacak mısınız?"

66-Onun kavminin ileri gelenleri şöyle dedi: "Muhakkak ki biz seni bir sefihliğin aptallığın içine düşmüş olarak görüyoruz. Ve kesinlikle biz senin yalancının biri olduğunu düşünüyoruz"

67-Hud peygamber şöyle dedi: "Ey kavmim, ben sefih akılsız ve aptal değilim. Ve fakat ben alemlerin Rabbinin bir peygamberiyim"

68-"Size Rabbimin gönderdiği mesajları ulaştırıyorum. Ve ben emin, inanılır, güvenilir bir nasihat ediciyim."

69-"Sizi uyarması için, içinizden sizler gibi bir beşere, Rabbinizden vahiy gelmesine mi şaşırdınız? Nuh kavminin helakından sonra onların yerine sizi getirdiğini, ve yaratırken sizlerin gücünü arttırdığını hatırlayın. Artık Allah'ın nimetlerine şükredin ki; böylece kurtuluşa eresiniz.

70-Onlarsa: "Tek bir Allah'a kul olmamız ve atalarımızın dinini terk etmemiz için mi bize geldin? Eğer sen peygambersen şu sürekli sözünü ettiğin azabı getir de görelim!" diye meydan okudular.

71-Hud peygamber şöyle dedi: "Üzerinize Rabbiniz tarafından yağdırılacak ilahi azap ve öfkeden kurtuluşunuz yoktur. Sizin ve atalarınızın Allah'a şirk koşmak için isimlendirdiği ve Allah'ın haklarında hiç bir delil indirmediği varlıklar için mi benimle mücadele ediyorsunuz? O zaman benim sizler için yapabileceğim bir şey kalmamıştır. Ben de sizler gibi gönderilecek azabı bekleyenlerden olacağım"

72-Bundan sonra Hud peygamberi ve onunla beraber olanları katımızdan bir rahmet ile kurtardık. Ve Ad kavminden ayetlerimizi yalanlayan ve mümin olmayan kimselerin kökünü kuruttuk.

73-Aynı şekilde Semud halkına da, içlerinden seçtiğimiz Salih'i peygamber olarak yolladık. O da kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim, Allah'a kul olun! Sizin için ondan başka tapılacak bir ilah yoktur. Şu sahipsiz dişi deve size benim peygamberliğimin ispat vasıtasıdır. Artık onu Allah'ın yeryüzünde rahat bırakın yesin içsin. Ona kötülük yapmayın yoksa sizi elim bir azap alır."

74-"Ve Rabbinizin Ad kavmini helakından sonra onların yerine sizleri getirdiğini unutmayın. Ve sizi yeryüzüne yerleştirdi. Onun ovalarında saraylar edinip dağlarında evler oyuyorsunuz. Artık Allah'ın nimetlerine şükredin. O'na şirk koşarak yeryüzünde fesat çıkarıp bozgunculuk yapmayın."

75-Kavmin ileri gelenleri kibirle, Salih peygambere iman edenler arasından güçsüz, zayıf gördüklerine şöyle dediler: "Siz Salih'i gerçekten Rabbi tarafından elçi olarak gönderilmiş birisi mi sanıyorsunuz?"

Müminler dediler ki: "Evet. Biz onunla gönderilmiş her şeye inanıp güveniriz"

76-Kibirlenenler ise müminlere şöyle dedi: "Muhakkak ki biz, sizin inandığınız şeyleri inkar edenleriz"

77-Ne var ki Semud halkı, bütün bu öğütlere kulak tıkayarak Allah'ın peygamberine meydan okurcasına sahipsiz deveyi kestiler ve ona şöyle dediler: "Haydi bakalım Salih! İşte deveyi kestik, eğer peygambersen, bizi tehdit ettiğin şu azabı getir de görelim"

78-Bunun üzerine toprağı şiddetli bir sarsıntı sardı ve kendi yurtlarında diz çöküp kaldılar.

79-O zaman Salih peygamber onlara doğru dönüp: "Ey kavmim! Andolsun ki Rabbimin tevhit mesajını sizlere tebliğ ettim! Ve size nasihatler ettim. Fakat siz nasihat edenleri sevmiyorsunuz. O halde benden günah gitti" dedi

--Şiddetli bir deprem o kibirli Semud halkını yerle bir ediverdi. Yıkılmaz zannetikleri güçleri yıkıldı ve helak olup gittiler.

--Lut kavmine de, içlerinden biri olan Lut'u peygamber olarak gönderdik.

80-Ve Lut peygamber kavmine şöyle demişti: "Siz sizden önce geçmiş olan

alemlerden hiç birinin yapmadığı fuhuşu, eşcinselliği mi yapıyorsunuz"

81-"Gerçekten siz, kadnların dışında erkeklere de şehvetle mi yaklaşıyorsunuz.. Siz gerçekten haddi aşan bir toplumsunuz."

82-Ve kavmin cevabı: "Lut'u ve ona inanları kovalım ülkemizden, çünkü onlar çok temiz insanlar" demekten başka bir şey olmadı.

83-Böylece biz, Lut peygamberin karısı hariç, onu ve ona inanları kurtardık. Karısı Lut peygambere inanmadığı için geride kalıp helak edilenlerden oldu.

84-Ve onların üzerine taş yağdırdık. Bak suçluların akibeti nasıl oluyor..

--İşte biz, peygamberlerimize inat ve ısrarla karşı duranları böyle cezalandırırız.

Medyen halkına da içlerinden birisi olan Şuayb'ı seçip peygamber olarak yolladık.

85-Şuayb Medyen kavmine şöyle dedi; "Ey kavmim, Allah'a kul olun! Sizin için ondan başka tapılacak bir ilah yoktur. Rabbinizden size açıklamalar geldi. Artık ölçüyü ve tartıyı tam yapın. İnsanların eşyalarının değerini azaltmayın, onların hakkını yemeyin. Tevhidi kabul edip ıslah olun ve sonra sakın ona ortak koşup yeryüzünde fesat çıkarmayın. Şayet müminlerden olursanız işte bu sizin için en hayırlısıdır."

86-"Peygambere inanan insanları tehdit ederek onlara baskı yapmak suretiyle tevhitten döndürmeye çalışmayın. Allah'ın yolunda şüphe yaratmaya çalışıyorsunuz. Ve hatırlayın! Siz az idiniz sizi çoğalttı. Ve bakın fesat çıkaranların sonları nasıl oldu. Hepsi helak olup gittiler."

87-"Ve içinizden bir kısmınız benimle gönderilen vahye inanır, diğer bir kısmınız inanmazsa, o takdirde Allah aramızda hüküm verinceye kadar bekleyin. O, hüküm verenlerin en hayırlısıdır. İnananları ödüllendirir, yalanlayanları cezalandırır."

88-Şuayb'ın kavminden kibirlenenlerin ileri gelenleri şöyle dediler: "Ya Şuayb, seni ve seninle birlikte iman edenleri mutlaka ülkemizden çıkaracağız! Ya sizi kovarız ya tevhid inancından vaz geçip bizim aramıza dönersiniz"

Şuayb peygamber: "Biz istemesek de mi?"

89-"Allah'ın bizi şirkten kurtarmasından sonra, sizin aranıza dönersek Allah'a yalanla iftira ve nankörlük etmiş oluruz. Ve Rabbimizin dilemesi hariç bizim

oraya geri dönmemiz imkansız. Rabbimiz ilmiyle herşeyi kuşatmıştır. Allah'a sığındık. Rabbimiz, kavmimiz ile bizim aramızı en doğru biçimde ayır. Bunların bizi nasıl tehdit ettiklerini görüyorsun. Bizleri bunların elinden kurtar, hakkımızda en hayırlı hükmü ver. Sen hüküm verenlerin en hayırlısısın."

90-Şuayb'ın kavminden kibirlenenlerin ileri gelenleri şöyle dediler: "Eğer Şuayb'in peşinden gitmeye devam ederseniz sonunda perişan olacaksınız"

91-Bunun üzerine toprağı şiddetli bir sarsıntı sardı ve kendi yurtlarında diz çöküp kaldılar.

92-Şuayb'ı yalanlayanlar sanki orada hiç var olmamış gibi ortadan kalktılar. Şuayb'ı yalanlayanlar hüsrana uğrayanlar oldu

93-O zaman Şuayb peygamber onlara doğru dönüp: "Ey kavmim! Andolsun ki Rabbimin tevhit mesajını sizlere tebliğ ettim! Ve size nasihatler ettim. Artık kafir bir kavme niçin üzüleyim.."

MEKKE MÜŞRİKLERİNE UYARI

94-Ve biz hangi kavme bir peygamber gönderdiysek, halkını darlık ve sıkıntıya sokmadığımız ülke yoktur ki; böylece onlar yalvarıp yakarsınlar.

95-Sonra kötülüğün yerini iyilikle değiştiririz. Ne zaman ki çoğalırlar şöyle derler, "Atalarımız da şiddetli darlık ve arkasından bolluk yaşamışlardı" Bunun üzerine onları beklemedikleri bir anda yakalarız. Farkına bile varamazlar.

96-O ülkelerin halkları iman edip takva sahibi olsalardı elbette onlara semadan ve yerden bolluk bereket saçardık. Fakat onlar peygamberi yalanladılar. Biz de onları yaptıklarına karşı helak ettik.

97-O ülkelerin halkları şiddetli azabımızın onlara gece vakti uyurlarken gelmeyeceğinden emin miydiler?

98-Ve o ülkelerin halkları şiddetli azabımızın onlara, onlar kuşluk vakti oyalanırken gelmeyeceğinden emin miydiler?

99-Allah'ın hilesinden emin miydiler? Hüsrana uğrayacak kavimler Allah'ın hilesinden emin olmamalı.

--

(94)-Biz hangi kavme peygamber gönderdiysek o toplum peygambere karşı

büyüklük taslamış ve ona gönderilen vahyin Allah'tan geldiğine inanmamışlardı. Tüm uyarılarımıza ve türlü yollarla imana teşvik etmemize rağmen, iman etmedikleri gibi peygambere ve müminlere eziyet edip zulüm yaptılar. Peygamberin ve müminlerin "Rabbim! Bizi bu zalimlerin elinden kurtar" yalvarmaları sonucunda;

(95)-Onları helak eder yeniden başka bir kavimin var olmasını ve gelişmesini sağlar onları çeşitli nimetlerimizle kalkındırırız. Çoğalıp varlık sahibi olmaya başladıklarında kendilerinden öncekilerin neden helak edildiğini unutup şımararak yoldan saparlar. Bunun üzerine onları da beklemedikleri bir anda yakalar helak ederiz. Farkına bile varamazlar.

(96)-Bu ülkelerin halkları kendilerinden önce şımarıp yoldan sapanlara benzeyeceklerine  iman edip takva sahibi olsalardı elbette onlara semadan ve yerden bolluk bereket saçardık. Fakat onlar peygamberi yalanladılar. Biz de onları da yaptıklarına karşı helak ettik.

Bunca örneğe rağmen;

(97)-Şiddetli azabımızın onlara gece vakti uyurlarken yakalamayacağından nasıl emin olabiliyorlar..!!

(98)-Veya kuşluk vakti oyalanırken başlarına azap gelmeyeceğinden..!!

(99)-Allah'ın ahiret hayatı için hazırladığı imtihanı başarıyla geçeceklerinden nasıl bu kadar emin olabiliyorlar. Hüsranı ve büyük zararı göze alanlardan başkası Allah'ın kendisine azap vermeyeceğinden emin olamaz.

--(Müşrikler kendilerinin yolunun doğru olduğu. Putlar ve şefaatçiler vasıtası ile Allah nezdinde değerleri yüksek olduğu için cennete gideceklerini düşünüp "Tapılacak tek ilah Allah'tır" diyen ve putlar ile şefaatçilere karşı çıkan peygamberlere inanmıyorlardı)--

Ey Mekke müşrikleri! (bkz.Kurtubi)

100-İşte bu helak ettiğimiz toplumların başlarına gelenden hiç ders almaz mısınız? Dilersek tevhide ve peygamberleri yalanlayanları günahları yüzünden belaya çarptırır, kalpleri kaskatı kesilmiş inatçılar olarak hesaba çekeriz.

(tesliye uslubuyla) Ey elçimiz Muhammed! Mekkeli müşriklerin seni sürekli yalanlamaları seni üzmesin. Çünkü;

101-Sana durumlarından bahsettiğimiz ülkeler işte bunlar. Andolsun ki onlara da peygamberleri açık seçik öğütlerle geldiği halde inanmamışlardı. Dolayısı

ile onların inanmadığı şeye Mekke müşriklerinin de inanmaması seni şaşırtmasın. Çünkü onlar da tıpkı önceki toplumlar gibi hiç bir öğütten nasip almayan, kalpleri kaskatı kesilmiş inatçı müşriklerdir.

102-Daha önce helak ettiğimiz o müşrikler, kendilerini aklıselim yarattığımız halde, kendilerine yaratılıştan verilmiş bu özellikleri bozmuş, fıtratlarına ve ilahi vahye aykırı hareket eder olmuşlardı. (bkz.Tefsirü'l-Meragi, IX, 20-21)

MUSA ve TEVHİT MÜCADELESİ -FİRAVUN ve MEKKE MÜŞRİKLERİNİN BENZERLİĞİ-

103-Bunların arkasından daha sonra Firavun ve erkanını uyarmak üzere Musa'yı ayetlerimizle göndermiştik. Fakat ona zulmettiler. Bak fesat çıkaranların akibeti nasıl oldu.

104-Ve Musa peygamber: "Ey firavun! Muhakkak ki ben alemlerin Rabbi tarafından görevlendirilmiş bir peygamberim" dedi

105-"Hak olan Allah'a karşı Hakk'tan başka bir şey söylemem. Size Rabbinizden açık deliller ile geldim. Artık İsrailoğullarını rahat bırak."

106-Firavun şöyle dedi: "Eğer açık bir delil getirdiysen haydi göster onu, şayet doğru söyleyen biriysen"

107-Bunun üzerine Musa peygamber asasını yere atınca o asa birdenbire yılan oldu

108-Ve elini göğsünden çekip çıkardığı zaman bakanlar, onun elinin bembeyaz olduğunu gördüler

109-Firavun kavminin ileri gelenleri: "Bu adam olsa olsa usta bir sihirbazdır. Tek amacı Mısır'ın seçkin halkı olan Kıptiler'i bu ülkeden çıkarmaktır (bkz.Taberi)"

110-Firavun erkanına sordu: "Bizi topraklarımızdan çıkarmak isteyen bu adama karşı ne yapmayı önerirsiniz?"

111-Erkanı ise: "Onu ve kardeşi Harun'u tutukla ve ülkenin dört bir yanına toplayıcılar yolla"

112-"Musa'nın bu sihirlerinden daha etkili sihir yapabilecek sihirbazları toplayıp getirsinler" dediler

113-Firavun bu tavsiyeye uydu ve ülkenin en hünerli sihirbazlarını toplayıp saraya getirdi. Ve sihirbazlar firavuna: "Eğer galip gelirsek muhakkak bize

yüksek bir ödül vardır, değil mi?" diye sordular

114-Firavun şöyle vaatte bulundu: "Yeter ki siz Musa'yı yenin. O takdirde sizi çevremdeki seçkinler arasına dahil ederim"

115-Müjdeyi alan sihirbazlar: "Ya Musa! Hadi bakalım, önce sen mi hünerini göstermek istersin, yoksa biz mi gösterelim?" diye meydan okudurlar

116-Musa, "Siz başlayın" diye karşılık verdi. Ellerindeki ipleri ve değnekleri ortaya attılar ve bir takım hilelerle insanları dehşete düşürecek ölçüde etkileyici bir gösteri yaptılar. Öyle ki onların bu sihirleri Musa peygamberi bile etkiledi (bkz.Taha 20/67)"

117-Ve biz Musa'ya korkmamasını ve elindeki asayı ortaya atmasını vahyettik. Asayı atınca asa birden devasa bir yılana dönüşüp onların ip ve değneklerle yaptıkları sahte mucizeleri yuttu

118-Böylece gerçek ortaya çıktı. Ve onların yaptığının göz boyama ve aldatmaca olduğu anlaşıldı

119-Ve böylece orada yenilip zelil olarak küçük düştüler

120-Ve sihirbazlar secdeye kapanıp pişmanlıkla şöyle dediler;

121-"Biz alemlerin Rabbine iman ediyoruz"

122-"Musa peygamber ile Harun peygamberin Rabbine"

Bunun üzerine firavun sihirbazlara dönüp şöyle dedi;

123-"Benden izin almadan Musa'ya iman ettiniz öyle mi? Anlaşılan siz baştan beri bu tuzağı kurmuş ve ülkeyi ele geçirip bizi alaşağı etmeyi hedeflemişsiniz"

124-"Bu isyankarlığınızın cezası olarak ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireceğim ve hepinizi idam ettireceğim"

Sihirbazlar, firavunun bu tehditleri karşısında;

125-"Muhakkak ki biz Rabbimize dönmüş kimseleriz. Senin bu tehditlerin bizi yolumuzdan döndüremez"

126-"Rabbimizin ayetleri bizim de kalbimize geldiği için, O'na iman ettik diye bizden intikam alıyorsun" dediler ve şöyle dua ettiler "Ey Rabbimiz! Bize bu zalim Firavun'a karşı dayanma gücü ver ve son nefesimize kadar onun

baskılarına boyun eğmeden, Musa'nın peygamberliğine ve senin gönderdiğin vahye inanıp teslim olan kullar olarak yaşamamıza yardım et"

127-Bu arada Firavun'un erkanı onu Musa'ya karşı iyice tahrik etmek için şöyle söylüyorlardı: "Musa'yı ve onun kavmi İsrailoğulları'nı sana ve inandığımız ilahlara itaat etmedikleri gibi ülkede kargaşaya sebep olsunlar diye serbest mi bırakacaksın?

Firavun: "Haklısınız, İsrailoğulları'nın bütün erkek çocuklarını öldüreceğiz, kız çocuklarını da sağ bırakıp hizmetçi olarak kullanacağız. Böylece bu ülkede kimin üstün olduğunu anlayacaklar"

128-Musa peygamber kavmine şöyle dedi: "Allah'tan yardım isteyin ve sabredin. Şüphesiz yeryüzü Allah'ındır. Kullarından dilediğini ona varis kılar. Ve sonuçta zafer takva sahiplerinindir"

129-Musa'ya inanlar ona şöyle dediler: "Sen bize peygamber olmadan önce de Firavun bize baskı yapıyordu, şimdi de yapıyor. O zaman da çocuklarımızı öldürüyordu şimdi de öldürecek"

Musa onlara dedi ki: "Dayanın, sabırlı ve kararlı olursanız umulur ki Rabbiniz sizin düşmanınızı helak eder ve onların yerini sizin almanızı sağlar"

130-Ve andolsun ki Firavun ailesini yıllarca ürünlerden kıtlığa maruz bıraktık. Belki akılları başlarına gelir diye.

131-Bolluk ve bereket zamanı "Bu bizim hakkımızdır" derlerken, kıtlık yıllarında Musa'yı ve ona inanları uğursuzlukla suçladılar. Fakat onların "uğursuzluk" saydıkları şey Allah tarafından onlara yaşatılanlardı. Ve lakin bunun farkında değillerdi.

132-Ve Musa'ya şöyle dediler: "İstediğin kadar bizi büyüleyecek şeyler yap, yine de sana inanmayacağız"

133-Biz de onların üzerine çeşitli zamanlarda felaketler yaşattık. Su baskını, çekirgeler, bit, kurbağa istilası ve kan. Buna rağmen kibirlendiler ve suçlular topluluğu haline geldiler.

134-Başlarına bu felaketlerden birisi geldiği zaman hemen Musa peygamberin yanına koşup: "Ya Musa! Allah'ın seni sahip kıldığı peygamberlik ahdi hatırına

bizim için Rabbine dua et. Eğer üzerimizden azabı kaldırırsan, biz sana mutlaka inanır iman ederiz ve mutlaka İsrailoğullarını özgür bırakırız" demeye başladılar.

135-Felaketi bir süreliğine üzerlerinden kaldırdığımızda ise derhal verdikleri sözleri unutuyorlardı.

136-Musa'ya iman etmeyecekleri ortaya çıkıp, sürekli ayetlerimizi yalanlamalarının yanı sıra, başlarına bir felaket geleceğine kesinlikle inanmadıklarını anlayınca, onlardan intikam aldık ve onları denizde boğduk.

137-Firavun'un helak olmasının ardından, o güne kadar Firavun'un zulmü altında ezilip zayıf bırakılmış olan İsrailoğulları'nı yeryüzünün bereketlendirdiğimiz doğusuna ve batısına hakim kıldık. Ve İsrailoğulları'na sabırlarından dolayı Rabbinizin zor günler yaşadıklarında verdiği müjde gerçekleşmiş oldu. Öte yandan Firavun'un ve onun kavminin yapmış olduğu sarayları ve köşkleri harap ettik.

İSRAİLOĞULLARI'NIN FİRAVUN'UN ZULMÜNDEN KURTULDUKTAN SONRA TEVHİT DİNİNDEN DÖNMELERİ

138-İsrailoğulları Firavun'un zulmünden kurtulduktan sonra Kızıldeniz'i geçip Mısır'dan çıktılar. Derken putperest bir toplumla karşılaştılar ve eski alışkanlıkları olan bu çirkin adet yine akıllarına düştü. Musa peygamberden şöyle bir istekte bulundular: "Ya Musa! Sen de bize onların ilahları gibi bir ilah yapsana!"

Musa peygamber: "Muhakkak ki siz çok büyük cahillik eden bir kavimsiniz" dedi

139-"Heveslendiğiniz bu putperest insanlar eninde sonunda helak olacaklar. Yapmış olduklar şeyler, puta tapmaları batıldır boştur"

140-"Allah sizi alemlere üstün kılmışken, size aynı Allah'tan başka bir ilah mı talep edeyim"

141-"Ve sizi çok kötü azaba mahkum eden Firavun hanedanından kurtarmıştı. Daha düne kadar Firavun'un zulmü altında inliyordunuz. Oğullarınız öldürülüyor kızlarınız hizmetçi yapılıyordu. O imtihandan Allah'n yardımı ile kurtarıldığınızı ne çabuk unuttunuz!"

Daha sonra Tevrat'ı vahyetmek için;

142-Musa'ya otuz gün vaad ettik onu on ile tamamlayıp, Rabbinin belirlediği vakti kırk gün yaptık. Ve Musa, giderken kardeşi Harun'a şöyle dedi: "Vekaleten benim yerime bak, İnsanları sadece Allah'a kulluk etmeye sevket, şirke asla fırsat verme"

--(Ayetteki "leyleten"den maksat "gece" değil "gün"dür. Araplar ayın ilk gününü; hilali gördükleri geceyi esas alarak belirledikleri için, gündüzü ona tabi kabul etmişlerdir (bkz.İbnü'l-Cevzi))--

143-Musa peygambere tayin ettiğimiz zaman gelince Rabbi ona vahyetti.

O esnada;

Musa peygamber "Ey Rabbim! Ne olur, bana kendini göster. Sana bakabileyim" diye istekte bulundu

Ancak Allah ona: "Hayır, beni asla göremezsin. Ama istersen kudretimin yansmasını şu dağa aksettireyim, eğer dağ yerinde durabilirse sen de beni görebilirsin" diye cevap verdi.

Rabbin kudreti dağa tecelli edince dağı paramparça etti. Musa peygamber bayılarak yere düştü.

Sonra ayıldığı zaman: "Allah'ım! Sen yüceler yücesisin. Böyle bir istekte bulunduğum için tövbe ediyorum. Bundan sonra seni bu dünyada görmenin imkansızlığını kesin olarak kavrayan müminlerin ilkiyim" diyerek, Allah'tan böyle bir şey istemiş olmanın pişmanlığını dile getirdi.

144-Allah da ona şöyle seslendi: "Ey Musa! Seni peygamber olarak seçip ayetlerimi vahyederek sana büyük bir lutufta bulundum.  Sana verdiğim vahiyleri al görevini yerine getir ve katımdaki değerini bilip şükrünü devam ettir."

145-Ve biz Musa'ya Tevrat'ta her şeyden örnekler vererek ilahi emirleri tafsilatlı bir şekilde açıkladık (bkz.Taberi). Ey Musa! Sen de bu vahye sıkıca bağlı ol ve halkına söyle bu emir ve yasaklara titizlikle uysunlar. Emir ve yasaklarımı açıkça bildiren bu kadar ayetten sonra tekrar Allah'a ortak koşan olursa onlara ahirette cehennem azabını tattıracağım.

Böyle devam ederlerse;

146-Yeryüzünde haksız yere kibirlenen kibir ve gurur ile hareket eden kimseleri ayetlerimden uzak tutarım

147-Çünkü bu kimseler Allah'ın peygamberlerini yalanlamakta ve onlara vahyedilenin, Allah'tan geldiğini gösteren kanıtları görmezden geliyorlar. Böyle kimselerin dünyada iyilik zannederek yaptıkları şeylerden ahirette hiç bir şey kazanamayabilirler. Tüm iyilikleri boşa gidebilir.

148-Musa, Sina dağına çıkınca halkı yine şirk inancına döndü. İçlerinden Samiri adlı biri, onların Mısır'dan ödünç aldıkları (Taberi - Taha 20/87) mücevherleri topladı ve bu mücevherleri eriterek böğüren bir buzağı heykeli yapıp onu ilah edindiler. O buzağının kendilerine gerçeği söyleyemeyeceğini, doğru yolu gösteremeyeceğini bildikleri halde yine de onu ilahlaştırdılar ve böylece, bütün varlıkların yegane Rabbi Allah'a karşı büyük bir suç işlediler.

---("Böğüren buzağı heykeli" kafa karıştırabilir: Bu olay böğürmesi hariç Tevrat'ta da böyledir. Böğürmesi ise "Pirke Rabbi Eleazer" tefsirinde şöyle geçer;

“O dana çıkıp böğürmeye başladı, İsrailliler de onu gördü. Rabbi Yehuda bu konuda dedi ki: Sammael o buzağının içinde saklanıp İsrail’i saptırmak için böğürdü.”

Tevrat'da buzağı heykelinin Harun peygamberin öncülüğünde yapıldığı yazılıdır, Kur'an ise bunu inkar eder)---

bkz.TEVRAT (Eski Ahit) Mısırdan çıkış 32/1-35

a) Eski Ahit’te Geçen Şekliyle Altın Buzağı Kıssası

Eski Ahit’in Çıkış bölümündeki bu hikayenin tamamı şöyledir:

“Ve dağdan inmek için Musa’nın geciktiğini kavim görünce, kavim Harun’un

yanına toplandı ve ona dediler: Kalk bizim için ilah yap, önümüzden gitsinler, çünkü Musa’ya, bizi Mısır’dan çıkaran bu adama ne oldu bilmiyoruz. Ve Harun onlara dedi: Karılarınızın, oğullarınızın ve kızlarınızın kulaklarındaki altın küpeleri kırıp çıkarın ve onları bana getirin.

Ve bütün kavim kendi kulaklarındaki altın küpeleri kırıp çıkardılar ve onları Harun’a getirdiler. Ve onu ellerinden aldı ve oymacı aletiyle ona biçim verdi ve onu dökme bir buzağı yaptı; ve dediler: Ey İsrail, seni Mısır diyarından çıkaran ilahların bunlardır. Ve Harun onu gördü ve onun önüne bir mezbah yaptı ve Harun ilan edip dedi: yarın Rabbe bayramdır. Ve ertesi gün erken kalktılar ve

yakılan takdimeleri arz ettiler ve selamet takdimelerini getirdiler ve kavim yemek ve içmek için oturdular ve oynamak için kalktılar. Ve Rab Musa'ya dedi: Git, aşağı in; çünkü Mısır diyarından çıkardığın kavmin bozuldu; onlara emrettiğim yoldan çabuk saptılar; kendileri için dökme bir buzağı yaptılar ve ona secde kıldılar ve ona kurban kestiler ve dediler: Ey İsrail seni Mısır diyarından çıkaran ilahların bunlardır. Ve Rab Musa'ya dedi: Bu kavmi gördüm ve işte sert enseli bir kavimdir; ve şimdi beni bırak, onlara karşı öfkem alevlensin ve onları telef edeyim ve seni büyük millet edeceğim. Ve Musa Allah'ı Rabbe yalvarıp dedi: Ya Rab Mısır diyarından büyük kuvvetle ve kudretli elle çıkardığın kavmine karşı niçin öfken alevleniyor? Mısırlılar: Onları kötülük için, dağlarda öldürmek için ve onları yeryüzünden yok etmek için çıkardı, diye niçin söylesinler? Kızgın öfkenden dön ve kavmine karşı bu kötülüğe nadim ol. Kulların İbrahim'i, İshak'ı ve İsmail'i hatırla, onlara kendin üzerine and ettin ve onlara dedin: Zürriyetinizi göklerin yıldızları gibi çoğaltacağım ve hakkında söylediğim bütün bu diyarı sizin zürriyetinize vereceğim ve onu ebediyen miras alacaklar. Ve Rab kavmine edeceğini söylediği kötülüğe nadim oldu. Ve Musa döndü ve şehadetin iki levhası elinde olarak dağdan indi; levhaların iki tarafı yazılı idi; bir yüzü ve öbür yüzü yazılı idi. Ve levhalar Allah'ın işi idiler ve levhalar üzerine oyulmuş yazı, Allah'ın yazısı idi. Ve bağrıştıkları zaman kavmin sesini Yeşu işitti ve Musa'ya dedi: Ordugâhta cenk sesi var. Ve o dedi: Yenenlerin bağırış sesi değil, yenilenlerin de bağırış sesi değil; ancak terennüm edenlerin sesini işitiyorum. Ve vaki oldu ki, ordugâha yaklaşınca buzağıyı ve oyunlarını gördü ve Musa'nın öfkesi alevlendi ve elinden levhaları attı ve dağın eteğinde onları kırdı. Ve yaptıkları buzağıyı aldı ve ateşte yaktı ve toz oluncaya kadar ezdi ve suyun yüzüne saçıp İsrailoğulları'na içirdi. Ve Musa Harun'a dedi. Bu kavim sana ne yaptı ki, onun üzerine büyük suç getirdin? Ve Harun dedi: Efendimin öfkesi alevlenmesin; kavmi sen bilirsin, o kötülüğe âmadedir. Çünkü bana dediler: Bizim için önümüzden gidecek ilah yap; çünkü Musa'ya, Mısır diyarından bizi çıkaran bu adama ne oldu bilmiyoruz. Ve onlara dedim: Kimlerde altın varsa kırıp çıkarsınlar; ve bana verdiler ve onu ateşe attım ve şu buzağı çıktı. Ve Musa kavmin dizginsiz olduğunu gördü. (Çünkü Harun onu düşmanlarına eğlence olmak üzere, dizginsiz bırakmıştı). Ve Musa ordugâhın kapısında durup dedi: Rab tarafında olan bana gelsin: Ve bütün Levi oğulları onun yanına toplandılar. Ve onlara dedi: İsrail'in Allah'ı Rab şöyle diyor: Herkes kılıcını beline kuşansın ve ordugâhta kapıdan kapıya dolaşsın ve herkes kendi kardeşini ve herkes kendi arkadaşını ve herkes kendi komşusunu öldürsün.

Ve Levioğulları Musa'nın söylediği gibi yaptılar ve o gün kavimden üç bin adam kadar düştü. Ve Musa dedi: Bugün size bereket versin diye kendinizi Rabbe tahsis edin, çünkü herkes oğluna karşı ve kardeşine karşı kalktı. Ve ertesi gün vaki oldu ki, Musa kavme dedi: Siz büyük suç yaptınız; şimdi ben Rabbin önüne çıkacağım; belki suçunuz için kefaret ederim. Ve Musa Rabbe döndü ve dedi: Ah, bu kavim büyük suç ettiler ve kendilerine altın ilahlar

yaptılar. Ve şimdi eğer suçlarını bağışlarsan yoksa niyaz ederim, yazdığın kitabından beni sil. Ve Rab Musa'ya dedi: Bana karşı kim suç işledi ise kitabımdan onu sileceğim. Ve şimdi git, kavmi sana söylediğim yere götür; işte, meleğim senin önünde yürüyecek; fakat onları aradığım günde suçlarını üzerinden arayacağım. Ve Rab kavmi vurdu, çünkü Harun'un yaptığı buzağıya taptılar"

Burada dikkat çekici olan, Samiri'nin özel isim olmadığı, Samiriler ismindeki halka mensup birinden söz edildiğidir.

Zaten Tevrat da bu altın buzağının suçunu Samirilere atmaktadır.

Şöyle ki; (Tevrat Hoşea: 8: 5-6)

"Ey Samiriye, atın altın buzağı putunuzu, Öfkem alevleniyor size karşı!

Hiç mi temiz olamayacaksınız?

Çünkü bu İsrail'in işidir. O buzağıyı bir usta yaptı,

Tanrı değildir o. Samiriye'nin buzağı putu parçalanacak".

*

149-Ve başları ellerinin arasına düşürülüp akılları başlarına gelince, doğru yoldan ayrılıp sapkınlığa düştüklerini gördüler. "Eğer Rabbimiz bize merhamet etmez ve bizi bağışlamazsa mutlaka biz hüsrana düşenlerden oluruz" dediler

Allah ona kavminin saptığını söylemişti (bkz.Taha suresi)

150-Sina dağından geri dönüp kavmine; "Ben yokken nasıl yoldan çıktınız böyle? Buzağıyı yücelterek Allah'ın sizi bir an önce cezalandırmasını mı istediniz?" diye çıkıştı.

Ardından, elindeki Tevrat levhalarını bıraktığı gibi kardeşi Harun'un yakasına yapıştı ve ona "Ben yokken bana ne kötü bir halef olmuşsun. Rabbimizin emrini hemen terk etmişsiniz!" diye hesap sormaya koyuldu.

Kardeşi Harun ise kendini savundu: "Ey kardeşim! Sen gittikten sonra halkım beni dinlemedi. Onları durdurmaya çalıştığımda, beni öldürmeye dahi kalkıştılar. Şimdi sen de beni onlarla bir tutup kınama! Bu sadece onları sevindirir" dedi

151-Bunun üzerine Musa kardeşinin suçsuz olduğunu anladı ve "Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi koru! Bize rahmetinle muamele et! Sen sonsuz merhamet sahibisin" diye dua etti

Samiri'yi topluluktan kovduktan sonra Allah'ın bütün varlıkların yaratıcısı ve ibadet edilmeye layık yegane ilah olduğunu tekrar anlattı;

152-"Muhakkak ki buzağıyı ilah edinen kimseler, Rab'lerinden bir gazaba ve dünya hayatında bir zillete uğrarlar. Ve işte böyle, Allah'a iftira eden kimseler cehennem azabına maruz kalırlar."

Pişmanlık belirttikleri için Musa peygamber şöyle devam etti;

153-"Doğrusu, bu tür kötü şeyler yaptıkları halde pişman olup yeniden Allah'ın birliğine ve peygamberine iman eden kimseler unutmamalıdırlar ki Allah son derece bağışlayıcı ve merhametlidir"

154-Ve Musa peygamber öfkesi yatışınca Tevrat levhalarını bıraktığı yerden tekrar aldı. O levhalarda yol gösterici bilgiler ve hükümler vardır ve o, Rab'lerinden korkan kimseler için bir rahmettir.

155-Ve Musa bizim belirlediğimiz zamana uygun olarak buzağıya tapınma yanlışının affedilmesi amacıyla Allah'a dua etmek için kavminden yetmiş adam seçti. O esnada onları şiddetli bir yer sarsıntısı yakalayınca şöyle dedi. "Rabbim, eğer dileseydin beni de bu insanları da daha önce yapılanlar sebebiyle helak etmiş olurdun. İçimizdeki sefihlerin yaptıklarından dolayı bizi helak mı edeceksin? Sen bizi buzağı olayı ile imtihan ettin. Bu imtihan ile sen yoldan çıkmak isteyen ve şirke meyilli olanları belirledin, kararlılıkla tevhide sebat edenlere de bu sebatlarını gösterme imkanı tanıdın. Bizim tek dostumuz sensin. Artık bize merhamet et ve bağışla. Sen bağışlayanların en hayırlısısın"

156-"Bize dünya hayatında senin emirlerine uygun işler yaparak güzel yaşamayı, ahiret hayatında da af ve rahmetine nail olarak güzelliklere ulaşmayı nasip et! Gerçekten biz tövbe edip, sana döndük"

Bunun üzerine Allah onun duasına şöyle karşılık verdi: "Evet, elbette ben dilediğimi cezalandırma gücüne sahibim. Ancak cezayı sadece kötülük yapanlara veririm (bkz.Zemahşeri, İbnü'l-Cevzi) Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır. Benim peygamberlerime inanan, şirk koşmayan, Allah'ın emirlerine itaat ederek nefsini arındıran (İbn Abbas ve Hasan-ı Basri burada geçen "zekat" kelimesini böyle tefsir etmişlerdir (bkz.İbnü'l-Cevzi)) kimseler bu rahmetten nasiplerini alacaklardır."

157-İsrailoğulları ve diğer insanlar, Tevrat ve İncil'de Ehl-i kitap dışındaki bir milletten seçilmiş olan Muhammed peygamberin ("ümmi" kavramı Kur'an'da "okuma yazma bilmeyen" değil "Ehl-i kitap dışı toplumlar için kullanılmıştır) anlattığı tevhit mesajının bulunduğunu müjdelendiğini göreceklerdir. Bu sebeple elçimiz Muhammed'e iman ederlerse onlar da ilahi rahmetten nasiplendirileceklerdir. Nitekim ona iman edip destek ve yardımcı olan ve

onun Allah'tan alıp insanlara ilettiği vahiyleri takip eden, Kur'an'a uyanlar hep bu rahmetin kapsamına girecek ve ödüllendirileceklerdir. Çünkü Muhammed diğer bütün elçilerimiz gibi insanları doğru ve güzel şeylere yöneltmekte onlara helali haramı bildirmektedir. Kim ona iman eder, ona saygı gösterir, ona yardım eder, onunla beraber indirilen Kur'an'a tabi olursa işte onlar selamete ereceklerdir.

---(Muhammed peygamberin İncil ve Tevrat ile müjdelenmesi meselesi, "zamanın çok bozulduğu ve tevhidin ancak yeni bir peygamberle yeniden inşa edilebileceği"  kanaatinin tezahürüdür. Nitekim, İznik konsülü ile teslisi resmileştiren Roma imparatorluğu, teslis inancına karşı çıkıp tevhitte ısrar eden Aryusiler ve Ebionistler gibi grupları baskı altına almış ve baskı sonucunda bu gruplar, imparatorluğun taşra bölgeleri olan Kuzey Afrika'ya, Ortadoğu'ya ve Hicaz bölgesine çekilmek zorunda kalmışlardır. İşte tevhit inancını sürdüren ya da imparatorluğun merkezi kilisesi gibi büsbütün teslise bağlanmamış bu gruplar içerisinde, yeniden tevhid mücadelesini başlatacak bir peygamberin gelmesine yönelik beklenti oluşmuştur)---

158-Ey Muhammed! De ki; "Ey insanlar! Ben sizin hepinize gönderilen Allah'ın elçisiyim. O ki gökyüzünün ve yeryüzünün mülkü O'nundur. O'ndan başka ilah yoktur. O hayat verir, yaşatır ve öldürür. Öyleyse Allah'a ve onun ümmi peygamberine iman edin ve ona tabi olun ki; böylece hidayete erip doğru yola yönelerek, dünyada ve ahirette mutlu olasınız."

--(Nebi olan ümmi resul = Vahiy alıp peygamber olan ve daha önceki kutsal kitaplara tabi olmamış elçi) (bkz.Abdülaziz Bayındır)

159-Şüphesiz Musa peygamberin kavminden Allah'ın vahyine uyan, şirke sapmayan, Musa'nın izinden giden, adil ve doğru kimseler de vardır.

160-İsrailoğulları oniki değişik gruba bölünmüşlerdi. Kavmi Musa'dan kızgın çölde su bulmasını istediği zaman Musa peygambere asasını taşa vurmasını vahyettik. Hemen oradan oniki pınar fışkırdı. Her grup insan, içeceği yeri bildi. Ayrıca, kavurucu çöl sıcağında onların üzerini bulutla gölgeledik. Onlara kudret helvası (Yüksek şekerli meyvası olan dişbudak ailesinden bir ağaç) ve bıldırcın ihsan ettik. Verdiğimiz bu rızıklardan faydalanın ve Allah'a şükredin demiştik. Onlar yanlışı bize değil asıl kendilerine yaptılar.

Mısır'dan çıkıp özgürlüklerine kavuşmalarının ardından, kendilerine vaad

edilen topraklara geldiklerinde;

161-Onlara; "Bu şehire yerleşin ve dilediğiniz yerden dilediğiniz nimetlerden yiyin, af dilediğinizi söyleyip kapıdan secde ederek girin yeter" ki "Hatalarınızı bağışlayalım, nimetlerinizi arttıralım" denmişti.

162-Ancak içlerinden bir kısmı bu emrimizi ihlal etti. Biz de o zalimleri bu yaptıklarına karşılık cezalandırdık.

Ey elçimiz Muhammed!

163-Onlara deniz kenarındaki kentte yaşayıp cumartesi yasağını ihlal edenleri hatırlat. Onları imtihan etmek için, yasak olmayan günlerde ortada görünmeyen balıklar, her türlü çalışmanın yanı sıra balık avlamalarını da yasakladığımız cumartesi günü deniz kenarına akın akın gelince bazıları dayanamayıp yasağı dinlemeyerek hileli yollarla balıkları alıkoymaya çalışıyor, haddi aşıyor yoldan çıkıyorlardı.

(Ağları cuma akşamından atıp  cumartesi günü biter bitmez toplayıp hile yapıyorlarmış)

Ancak başka bir grup, bu yapılanlara rıza göstermeyerek yasağı çiğneyenleri uyarıyordu;

164-Ve onlardan bir diğer grup ise bu hilecileri uyarmayı gereksiz buluyor ve: "Allah'ın helak edeceği veya şiddetli bir azapla cezalandıracağı bir kavme niçin öğüt vermekle uğraşıyorsunuz?" dedikleri zaman,

Uyarmayı görev olarak görenler; "Onları uyarmak bizim görevimiz, görevimizi yapıp hiç olmazsa Allah'ın huzurunda onların suçuna ortak olmaktan kurtulalım, hem bakarsınız uyarılarımız onlardan birilerine fayda edebilir" diye cevap veriyorlardı.

165-Neticede uyarılara aldırmayan ve Allah'ın emirlerini ihlal eden kimselerin zelil ve perişan olmalarına hükmettik

166-Böylece onlar, yasaklandıkları konuda haddi aşınca, onlara: "Aşağılık maymunlar olun!" dedik

167-Ve senin Rabbin kıyamet gününe kadar, onlara azabın en kötüsünü yapacak kişileri mutlaka üzerlerine salacağını bildirdi. Şüphesiz ki senin Rabbin cezası çabuk olandır. Ve gerçekten O, elbette Gafur ve Rahim, adaletle ama merhametle koruyan acıyan'dır.

168-Ve İsrailoğulları bölünüp parçalanmış bir toplum haline geldi. İçlerinden kimileri Allah'ın peygamberine iman eden salih kimselerden iken, kimileri de peygambere inanmayan kimselerdi. Biz de onları, iman etmeleri için yer yer bolluk ile yer yer darlık ve sıkıntı ile imtihan ettik.

169-Onların ardı sıra gelen nesilleri ise atalarından miras kalan ilahi kitabı öğrenip ondaki hükümleri kavradıkları halde bu hükümleri dünyevi menfaat karşılığında değiştirdiler. Nasıl olsa Allah bizi yine bağışlar diye düşünüp ilahi emirleri ihlal ettiler.

170-Halbuki Allah'ın vahyettiği hükümleri dünya malı karşılığında değiştirmeyen ve O'nun kitabına hakkıyla iman edenlerin ahirette alacakları ödül çok daha büyüktür. Zira biz, Allah'ın peygamberlerine inanan ve vahyettiği kitaba bağlı kalan müminlerin bu güzel davranışlarını karşılıksız brakmayacak; ödüllerini tam olarak vereceğiz.

171-Oysa, vaktiyle Tur dağı'nın eteklerinde bir sarsıntı yaşamış ve dağın adeta üzerlerine yıkılacağını hissetmişlerdi. O sırada Musa peygamber onlara uyarıda bulunup, kendilerine vahyedilen kitaba sıkıca sarılmalarını, ondaki hükümlere bağlı kalmalarını söylemiş, onlar da Allah'ın kitabına sadakatle bağlı kalacaklarına söz vermişlerdi.

ALLAH'IN İNSAN DOĞASINA NAKŞETTİĞİ ÖZELLİK

172-Ve kıyamet günü "biz tek tanrı inancından habersizdik" dememeniz için, Rabbiniz Adem'in soyu olan insanlığı yaratırken onların fıtratlarına "tek ilah Allah'tır" inancını yerleştirdi. Bu yüzden hiç kimse kıyamet gününde "benim tevhitten haberim yoktu" şeklinde bir mazeret öne süremez.

173-Veya; "Daha önce atalarımız da şirk koştu, biz de onlardan öğrendiklerimizi yaptık, hal böyle iken onların yüzünden niçin biz cezalandırılalım" diyemez

174-İşte böyle ayetlerimizi tane tane açıklıyoruz ki; Böylece herkes Allah'a dönsün diye.

Ey elçimiz Muhammed!

175-Onlara, önce peygambere iman etme bahtiyarlığına kavuşmuşken sonra bu nimetin değerini bilemeyip nefsine uyan kişilerin hallerini örnek ver. Bunlar aslında başlangıçta ilahi vahye iman etme lutfuna nail olup, yüksek bir manevi mertebe kazanmışken daha sonra terk etmişti (bkz.Bel'am b.

Baura&Ümeyye b. Ebü's-Salt)

176-Ve şayet dileseydik onları elbette yükseltirdik ve fakat dünyevi menfaatlere tamah ettiler ve imanından döndüler. Artık onların hali köpeğin hali gibidir ki; onunla ilgilensen de dilini dışarı sarkıtıp solur, onu kendi haline bırakıp terk etsen de dilini dışarı sarkıtıp solur. Ayetlerimizi terk eden kavimin hali de tıpkı böyledir işte. Ayetlerimizi terk etmeye çalışanlara bu kıssayı anlat, belki düşünürler.

177-Ayetlerimizi yalanlayan kavmin hali ne kötü. Aslında onlar kendi nefslerine zulmediyorlar.

178-Hakikate karşı duyarsız ve inatçı bu gibi insanlara ne kadar öğüt verilirse verilsin, onlar gittikleri yanlış yoldan dönmezler. Doğrusu, Allah'ın peygamberlerini yalanlayan ve böylece kendilerine yazık eden bu kimseler böylesine kötü durumdadırlar.

179-Ve andolsun ki; Biz cehennemi insanlar ve bazı ruhani varlıklar için yarattık. Onların kalpleri vardır idrak etmezler, gözleri vardır görmezler, kulakları vardır duymazlar. Onlar hayvanlar gibidirler. Hatta daha çok delalettedirler. İşte onlar gafillerdir.

180-En güzel isimler Allah'ındır (aynı zamanda "En güzel özellikler Allah'ındır" anlamına gelir) Artık saadece O'nun isimleri ve özellikleri ile dua ediniz. Allah'ın isim ve özelliklerinin manasını saptıranları ve başka varlıklara yoran müşriklerden olmayın. Yapmış olduklar şeyden dolayı yakında cezalandırılacaklar.

([*] Allah’ın kızı dedikleri Lat, Menat ve Uzza isimlerini, Allah’ın isimlerini yamultarak uydurmuşlardır.

Ellah isminden Ellat, El-Azîz isminden el-Uzzâ ve Allah’ın el-Mennân isminden de Menat’ı türetmişlerdir (Celaluddin es-Suyutî, Tefsîr’ul-Celaleyn).

İnsanlarda bu tür türetmeler olur. Mesela Cemil’in kızı, Cemile, Kâmil’in kızı Kâmile, Halid’in kızı Halide olabilir ama Allah, hiçbir açıdan insana benzetilemeyeceği için O’nun isimleri ile ilgili böyle şeyler yapılamaz. (bkz.Abdülaziz Bayındır))

181-Ancak biliniz ki, kullarımız içerisinde Allah'ın peygamberlerine iman eden, O'ndan başka varlıklara tapmayan tevhit ehli ve adalet sahibi müminler de vardır.

182-Ayetlerimiz karşısında yalan yanlış şeylere sarılanları, beklemedikleri

yerden adım adım kötü sona cehennem ateşine doğru yaklaştırırız.

183-Kendilerine tanıdığımız süreyi kötüye kullanmaktadırlar. Ki benim azabım çok şiddetlidir.

184-Müşrikler düşünmezler mi ki; onlarla yıllardır iç içe yaşayan ve çok iyi tanıdıkları Muhammed'in mecnun veya deli değil apaçık ayetler getiren bir peygamber olduğunu.

185-Onlar yerlerin ve göklerin hükümranlığın ve Allah'ın yarattığı şeyleri ve ecellerinin yaklaşmış olması ihtimalini hiç dikkate almıyorlar mı? Hakikat bu kadar açık seçik ortada iken, Kur'an'ın Allah'ın vahyi olduğu besbelli iken, bu kadar delili reddettikten sonra artık neye inanacaklar ki?

186-Doğrusu bu kadar açık kanıtları dikkate almayan ve doğru yoldan sapmakta ısrar edenleri artık kimse doğru yola sevk edemez. Hiçbir uyarıyı dikkate almayan böyle kimseleri Allah da kendi sapkınlıkları ile baş başa bırakır.

187-Ey Muhammed! Bu kimseler sana sözünü ettiğin kıyamet saatinin ne zaman olacağına karar kılındığını soruyorlar. De ki "Onun ilmi sadece Rabbim katındadır. Onu sadece Allah bilir. Fakat şunu bilin ki sizi düşüreceği dehşetin adeta göklerin ve yerin dayanamayacağı kadar şiddetli olacağı o kıyamet, siz bu alaycılığınızı sürdürürken başınıza gelecektir."

Sen sanki kıyametten haberdarmışsın gibi soruyorlar. "Onun ilmi Allah katındadır" de geç. Kıyamet saatini insanların hiç biri bilemez.

188-Ey Muhammed! De ki, "Ben de herkes gibi sade bir kulum. Başıma gelecek kötülükleri savmak yahut kazançlar elde etmek için özel güçlere sahip değilim. Allah ne bildirirse o kadarını bilirim. Zaten geleceği biliyor olsaydım kendimi sağlama alacak her şeyi temin eder ve hiç bir sıkıntıya maruz kalmazdım. Ama ben bu tür olağanüstü güçlerin hiç birine sahip değilim. Sadece, sizlerin şirk inancından vazgeçip tevhide yönelmeniz için uyarıcı ve müjdeleyici olarak gönderilmiş bir elçiyim."

## TEVHİDİN ZAFERİ ve MÜMİNİN ALLAH KARŞISINDAKİ HUŞUSU

Ey Müşrikler!

189-Sizleri bir özden yaratan, birlikte mutlu ve huzurlu olsunlar diye aynı özden eşini de var kılan Allah'ı bırakıp başka varlıklara nasıl kulluk edersiniz? Nitekim içinizden bir erkek, eşiyle ilişkiye girince kadın hamile kalmakta, hamilelik ilerleyince her ikisi de kendilerine sağlıklı bir evlat versin diye Allah'a dua edip, "Eğer bize sağlıklı ve hayırlı bir evlat verirsen sana minnettarlığımızı göstereceğiz" demektedir.

190-Ancak sağlıklı bir çocuğa sahip olduktan sonra bu dualarını unutmakta ve bu çocuğun gelişiminde, yaşamında, himayelerine mazhar olmak için bazı varlıkları Allah'a ortak koşmaktadırlar. Oysa Allah, onların ortak koştuklarından yüce ve onlara çok uzaktır.

191-Yaratıcı güce sahip olmayan, bilakis kendileri de yaratılmış olan, size de kendilerine de herhangi bir yarar sağlayamayacak bu aciz varlıkları Allah'a ortak mı koşuyorsunuz?

192-Onlar size bir yardıma güç yetiremezler. Ve onlar kendilerine de yardım edemezler

193-İstediğiniz kadar onlara dua edin, onlardan medet umun, onlar sizi işitemezler. Dolayısı ile onlara ibadet veya dua etmeniz ya da onları Allah katında şefaatçi olarak görmeniz hiç bir işe yaramayacaktır.

194-Kendilerinden medet umduğunuz o varlıklar aslında sizler gibi Allah tarafından yaratılmış birer "kul"dur. Onlar sizin için bir şey yapabilirler mi? Dedikleriniz içinize siniyorsa onlara seslenin de size karşılığını versinler.

195-Size gelecek bir zararı önleyip, fayda temin edebilirler mi? Sizin hakkınızda hayırlı olan bir şeyi bilip size haber verebilirler mi? (bkz.Taberi) Madem onların sizin ibadet ve dualarınıza karşılık vereceklerini düşünüyorsunuz, o halde onlara dua edin bakalım size karşılığını verebiliyorlar mı..!!!

196-Muhakkak ki, Kitab-ı Kuran-ı Kerim-i indiren Allah benim dostumdur. Bana bir şey yapamazsınız, zira beni koruyan, benim yardımcım ve dostum, bana Kur'an'ı vahyeden Allah'tır. O kendisinden başka varlıklara kulluk etmeyen salih kullarını kollayıp gözetir.

197-Allah'tan başka dua ettiğiniz şeyler size yardım etmeye güç yetirmeye muktedir değillerdir ve kendilerine de yardım edemezler.

198-Yol göstersin diye onlara yakarsanız da duymazlar, size doğru bakar gibi görünseler de sizi göremezler (Bu ayetlerde, Muhammed peygamberin yaklaşan zaferi, adeta meydan okurcasına ifade edilmektedir)

Ey Muhammed!

199-Affedici ve hoşgörülü davran ve bilgeliği ve iyiliği emret, cahil ve kendini bilmezlerden yüz çevir.

200-Eğer şeytani bir kışkırtma seni öfkeye sevk edecek olursa Allah'tan yardım dile ve öfkene hakim ol! Muhakkak ki Allah her şeyi işitendir, her şeyi bilendir.

Sana karşı o küstah müşriklerin nasıl tavır takındıklarını ve senin ne kadar büyük bir alicenaplık ile onları tevhide davet etmeye devam ettiğini görmektedir.

201-Muhakkak ki; tevhide ve peygambere iman edenler, şeytan onları tahrik etmeye kalktığı zaman Allah'a sığınıp feraset ile hareket ederek öfkelerine yenilmezler.

202-Peygambere inanmayan ve Allah'a ortak koşanlar ise kendilerini şeytani duygulara kaptıranlardır. Ve şeytan kardeşleri onları cehenneme sürükler, bir daha da yakalarını bırakmaz.

Ey Muhammed!

203-Onlar bu kötü tutumlarında o derece ileri gitmişlerdi ki peygamberliğini yalanlamanın bir bahanesi olsun diye senden mucize isterler, fakat onlara istedikleri mucizeyi getirmediğin için de, "Hiç değilse bir şeyler uydursaydın!" diye alay ederler. Onlara de ki; "Ben sizin istediğiniz türden mucizeler getirmekle yükümlü değilim. Üstelik benim mucize getirmeye gücüm de yetmez. Benim yapacağım tek şey, Rabbimden bana vahyedilenlere uymaktır. Nitekim sizin de Rabbiniz olan Allah'tan bana vahiy yolu ile iletilen, basiretleri açarak tevhide ve benim peygamberliğime dair nice delilleri görmeyi sağlayacak olan şu Kur'an, onun ilahi kelam olduğuna inananlar için ilahi bir lutuf ve mucizedir (bkz.Razi)"

204-"O halde ey Kur'an'ı boykot edip (bkz.Fussılet 41/26) benden mucize isteyen müşrikler! Şayet bu Kur'an'a karşı düşmanlıktan vazgeçip ona kulak verir, saygıyla dinlerseniz onun bizatihi mucize olduğunu, benim de Allah'ın elçisi olduğumu anlar, böylece başka mucize talebinden vazgeçip iman eder ve ilahi rahmete nail olursunuz. (bkz.Razi)"

Ey elçimiz Muhammed!

205-Müşriklerin inkarcılıkları karşısında üzülme, tebliğ görevine devam et! Rabbinin himayesine sığınarak sabah ve akşam vakitlerinde sessizce onun yardımını iste. Sakın ihmal etme.

206-Unutma ki Allah'ın, o müşriklerin kulluğuna ihtiyacı yoktur. O'na tevhit üzere kulluk eden nice değerli mümin kullar bulunmaktadır.

KURAN -40- (72) CİN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

28 Ayet - /Cahiliye Araplarının cin inançlarını ve Muhammed peygambere gelen vahye karşı bu inanca dayalı olarak yaptıkları itirazları cevaplamaktadır/

Bilindiği üzere cahiliye dönemi Arapları "cin"lerin güçlü tesirleri olduğuna inanırlardı. Putların içinde de "cin" bulunduğuna inanırlar bu yüzden onları ulular, yüceltirlerdi. Ayrıca, cinlerin yeryüzünün idaresinde söz sahibi olduklarına, bazı insanlarla irtibat kurduklarına ve semadan gayba dair bazı bilgileri sızdırıp insanlara ulaştırdıklarına, kahinlere ve şairlere ilham verdiklerine inanırlardı.

(bkz.Cevad Ali, el-Mufassal fi tarihi'l-Arap kable'l-İslam Beyrut 1972)

Kur'an'da cinlerle ilgili olarak kullanılan ifadeler, cinler hakkında ontolojik bilgi vermeyi yahut onların varlığına dayalı bir inanç tesis etmeyi değil, müşrikleri hakir görmek ve onların vahyi inkar için kullandıkları bahaneyi çürütmeyi hedef almaktadır.

Bu sure hem müşriklerin bu tür iddialarını reddetmekte hem de nüzul dönemi itibariyle, Akabe biatlarında Muhammed peygamber'e inanan ama bunun gizli kalmasını isteyen Medineli müslümanlardan "cinler"="(yabancılar)" diye söz ederek onların Medine'deki tebliğ faaliyetlerine değinmektedir. Bilindiği gibi biatlara katılan müslümanlar, ("Akabe biatları" / bkz.İslam ansiklopedisi) olayın Mekke'liler tarafından henüz duyulmasını istememişler, bu nedenle surede onlardan "cin" olarak söz edilmiştir.

(bkz.İbn Hişam, es-Sire, II, 88 (İslamü Abdillah b. Amr)

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

İnançlarına göre, putların içinde bulunan cinler kahinlere gizlice fısıldayarak semada olup biten şeyleri haber verirlerdi. Bu gizli sese "hatif" derlerdi.

(bkz.Saffat 37/10; Corci Zeydan, Tarihu't-temeddüni'l-İslami Kahire 1958)

İşte bu inançları neticesinde Araplar, Kur'an'ın da cinler tarafından gökten çalınıp Muhammed peygambere verildiğini düşünmüşler ve bu yüzden ona kahin (bkz.Hakka 69/42), şair (bkz.Hakka 69/41), mecnun (bkz.Hicr 15/6) lakaplarını yakıştırmışlardır.

(bkz.Hasan Elik, Kur'an'ın korunmuşluğu üzerine, İstanbul 1998)

TEVHİDE İMAN EDEN YABANCILAR

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul ûhıye ileyye ennehustemea neferun minel cinni fe kâlû innâ semi’nâ kur’ânen acebâ

*Kul* ûhıye* ileyye

-de ki; "vahyedileni* bana"

(Onlara(müşriklere) de ki; "Bana vahyolunanı")

* enne-hu* istemea* neferun* min el cinni

-"olan* dinlediği* bir grubun* cinlerden"

("cinlerden olan bir grubun dinlediği")

* fe kâlû* innâ* semi'nâ* kur'ânen* acebâ

-sonra dedikleri* biz gerçekten* işttik* Kur'an* harika

("sonra, "biz gerçekten harika bir Kur'an işittik" dedikleri")

TÜRKÇE ÖZÜ:

1- Ey elçimiz Muhammed! Mekke'li müşriklerin sana vahiy verildiğine inanmadıklarını ve seni kendi inandıkları cinlerle(1) iletişimde olan mecnun olarak gördüklerini biliyoruz. Müşriklere de ki; "Cinlerden olan bir grubun (Mekke dışından bir grup yabancının)(2)(3) bana vahyolunanı dinledikten sonra "Biz gerçekten harika bir Kur'an işittik, bizi tıpkı Musa'ya vahyedilen kitap gibi(4) dosdoğru yola ileten ilahi bir söz dinledik ve ona iman ettik "

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yehdî ilâr ruşdi fe âmennâ bihî, ve len nuşrike bi rabbinâ ehadâ

*Yehdî* ilâ er ruşdi* fe âmennâ* bi-hî,* ve len nuşrike* bi rabbi-nâ* ehadâ

-etti* irşad* artık biz iman ettik O'na* ve asla ortak koşmayız* rabbimize* kimseyi

("O Kur'an bizi irşad etti. Biz artık Allah'a iman ettik ve artık hiçbir varlığı rabbimize ortak koşmayız")

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-"O, Kur'an ile bize doğru yolu gösterdi. Biz artık Allah'a iman ettik ve artık hiçbir varlığı rabbimize ortak koşmayız"

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennehu teâlâ ceddu rabbinâ mâttehaze sâhıbeten ve lâ veledâ

*Ve enne-hu* teâlâ* ceddu* rabbinâ* mâ ittehaze* sâhıbeten* ve lâ* veledâ

-ve O'nun* çok yücedir* şanı* rabbimizin* edinemedi* bir eş* ve yok* oğlu

(Ve bizim Rabbimizin şanı çok yücedir. Bir sahibe (eş) ve oğul edinmedi)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-"Allah bir takım yakıştırmalardan uzaktır ve O'nun şanı çok yücedir. Muhammed'i dinleyince Allah'ın bir (sahibe) eş ve bir oğul edinmediğine iman ettik."(5)

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennehu kâne yekûlu sefîhunâ alâllâhi şetatâ

*Ve enne-hu* kâne* yekûlu* sefîhu-nâ* alâ allâhi* şetatâ

-ve onun* olduğunu* söylediğine* içimizden sefih ve ahmak olanımızın* Allah'a karşı* asılsız ve saçma sapan şeyler

(Ve o bizim sefih (ahmak) olanımızın , Allah'a karşı asılsız (saçma sapan şeyler) söylemiş olduğuna (inanıyoruz))

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-"İçimizden sefih ve beyinsiz olanlarımız, Allah'a karşı asılsız ve saçma sapan şeyler söylüyor biz de saf saf inanıyorduk"

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ zanennâ en len tekûlel insu vel cinnu alâllâhi kezibâ

Ve ennâ* zanennâ* en len* tekûle* el insu* ve el cinnu* alâ allâhi* kezibâ

-Ve gerçekten biz* zannetik* asla olmaz* söylemez* insanlar* ve cinler* Allah'a karşı* yalan

(Ve gerçekten biz, insanların ve cinlerin Allah'a karşı asla yalan söylemediğini zannettik)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-"Ve gerçekten biz insanlar ve cinlerin Allah hakkında, bir bilgiye dayanmadan böyle şeyler iddia edemeyeceğini düşünerek bu iddialara itibar etmiş, yalan söylemeyeceklerini zannetmiştik. Ama Muhammed'den dinlediğimiz Kur'an, Allah hakkında müşriklerin söyledikleri şeylerin asılsız olduğunu ortaya koymuş oldu" demişler.

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennehu kâne ricâlun minel insi yeûzûne bi ricâlin minel cinni fe zâdûhum rahekâ

*Ve enne-hu kâne* ricâlun* min el insi* yeûzûne* bi ricâlin* min el cinni

-ve olduğu oluyordu* adamların* insanlardan* sığındıkları* adamlara* cinlerden*

(Ve insanlardan bazı adamlar, cinlerden bazı adamlara sığınıyorlardı)

* fe* zâdû-hum*  rahekâ

-böylece* onların arttırdılar* azgınlıklarını

(Böylece onların azgınlıklarını artırdılar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ayrıca bazı insanlar(müşrikler), cinlerden bazılarına sığınıyorlardı. Böylece cinlerin azgınlıklarını arttırdılar.(6)

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennehum zannû kemâ zanentum en len yeb’asallâhu ehadâ

*Ve enne-hum* zannû* kemâ* zanentum

-Ve onlar da* zannetiler* gibi* sizin zannettiğiniz

(Ve onlar da zannettiler sizin zannettiğiniz gibi)

* en len yeb’ase* allâhu* ehadâ

- yeniden diriltemeyeceğini ve peygamber göndermeyeceğini *Allah'ın* bir kimseyi

(Allah'ın bir kimseyi yeniden diriltemeyeceğini ve peygamber göndermeyeceğini)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Ve onlar da tıpkı sizlerin zannettiği gibi, Allah'ın bir kimseyi yeniden diriltemeyeceğini ve peygamber göndermeyeceğini zannettiler.(7)

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ le mesnâs semâe fe vecednâhâ muliet harasen şedîden ve şuhubâ

*Ve ennâ* le* mesnâ* es semâe

-ve gerçekten biz* elbette* yokladık* semayı

(Ve biz elbette semayı yokladık)

* fe* vecednâ-hâ* muliet* harasen* şedîden* ve şuhubâ

-o zaman* onu bulduk* doldurulmuş* çok güçlü koruyucularla* ateş şuleleri

(o zaman onu koruyucularla ve ateş şuleleri ile doldurulmuş bulduk)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Bu sebeple de cinler / (yabancılar (yahudiler)) kendilerine akıl danışan müşriklere şöyle "Bizler ilahi vahiyle irtibat kurmak için çok çaba sarf ettik ve elbette semayı yokladık. Ama çok güçlü koruyucular ve ateş şuleleri ile karşılaştık"

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ kunnâ nak'udu minhâ mekâıde lis sem'i fe men yestemiıl âne yecid lehu şihâben rasadâ

*Ve ennâ* kun-nâ* nak'udu* min-hâ* mekâıde* li* es sem'i

-ve gerçekten biz* biz olduk* otururuz* orada* oturma yerleri* için* dinlemek

(Ve gerçekten biz, dinlemek için orada oturma yerlerine otururduk)

* fe men* yestemiı* elâne*  yecid* lehu* şihâben* rasadâ*

-fakat kim* dinlemek ister* şimdi* bulur* onu* ateş şulesi* izleyen

(Fakat şimdi, kim kulak kabartsa, onu gözleyen (izleyen) bir şihap (ateş şulesi) buluyor)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-"Halbuki biz eskiden semadan bir söz duymak için bazı yerlerde oturup beklerdik, fakat şimdi kim böyle bir şeye teşebbüs ederse onu bir ateş şulesi buluyor"

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ lâ nedrî eşerrun urîde bi men fîl ardı em erâde bi him rabbuhum raşedâ

*Ve ennâ* lâ nedrî

-ve gerçekten biz* bilemiyoruz

(Ve gerçekten biz bilemiyoruz)

* e şerrun* urîde* bi men* fî el ardı

-bir şer mi* murad edildi* kimselere* yeryüzündeki*

(yeryüzündeki kimselere şer mi murad edildi)

* em* erâde* bi him* rabbu-hum*  raşedâ

-yoksa* diledi* onların* rableri* irşad olmalarını mı

(yoksa Rab'leri onların irşad olmalarını mı diledi?)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-"Dolayısı ile artık Allah'ın yeryüzü ehli için hayır mı yoksa şer mi murad ettiğini yoksa Rablerinin onların doğru yolu bulmalarını mı istediğini bilemiyoruz" dediler.

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ minnâs sâlihûne ve minnâ dûne zâlike, kunnâ tarâika kıdedâ

*Ve ennâ* min-nâ* es sâlihûne

-ve gerçekten bizim* bir kısmımız* salih kullardan

(Bizim bir kısmımız salih kullardanken)

* ve min-nâ* dûne zâlike,* kun-nâ* tarâika* kıdedâ

-ve bir kısmımız* bunun dışındayız* biz olduk* tarikler* çeşitli

(bir kısmımız ise bunun dışında ayrı ayrı yollarda (olan topluluklar) olduk)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Kur'an'ı dinleyip ona iman eden bu yabancılar /cinler, kendi kavimlerine tebliğ ederken şöyle "Aramızda peygamberlere iman edenler bulunduğu gibi, inkarcılar da bulunuyor. Yolları ayrı olan farklı topluluklar olduk"

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ zanennâ en len nu’cizallâhe fîl ardı ve len nu’cizehu herabâ

*Ve ennâ* zanennâ* en len nu’cize* allâhe* fî el ardı

-ve gerçekten biz* anladık* asla aciz bırakamayacağımızı* Allah'ı* yeryüzünde

(Ve gerçekten biz, yeryüzünde Allah’ı asla aciz bırakamayacağımızı anladık)

* ve len nu’cize-hu* herabâ

-ve asla onu aciz bırakamayız* kaçarak

(ve (O’ndan) kaçarak da O’nu asla aciz bırakamayız)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-"Ama biz, yeryüzünde Allah’ı asla aciz bırakamayacağımızı anladık. Kimsenin allah'ın takdirine karşı koyacak gücü yoktur. O'ndan kaçarak da O’nu asla aciz bırakamayız ve anladık  ki Allah tevhidi muhakkak muzaffer kılacaktır"

13-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ lemmâ semi’nâl hudâ âmennâ bihî, fe men yu’min bi rabbihî fe lâ yehâfu bahsen ve lâ rahekâ

*Ve ennâ* lemmâ* semi’nâ* el hudâ* âmennâ* bihî,

-ve gerçekten biz* olduğu zaman* işitme* hidayeti* iman ettik* O'na

(Ve gerçekten biz, hidayeti (Kur'an'ı) işittiğimiz zaman O’na îmân ettik)

* fe men* yu’min* bi rabbi-hî* fe lâ yehâfu* bahsen* ve lâ* rahekâ

-Artık kim* iman ederse* rabbine* bundan sonra korkmaz* hakkının yenmesinden* ve olmaz* zulme uğraması

(Artık kim Rabbine îmân ederse, bundan sonra hakkının yenmesinden ve zulme uğramaktan  korkmaz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-"Ve gerçekten biz hidayeti (Kur'an'ı) duyduğumuz zaman Allah'a ve Muhammed'e iman ettik. Artık kim Allah'a iman ederse bundan sonra

dünyada da ahirette de hakkının yenmesinden ve zulme uğramaktan korkmayacaktır"

14-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennâ minnâl muslimûne ve minnâl kâsitûn, fe men esleme fe ulâike teharrav raşedâ

*Ve ennâ* min-nâ* el muslimûne* ve min-nâ* el kâsitûn,

-ve gerçekten* bizden* müslümanlar (Allah'a teslim olanlar da)* ve bizden* kalpleri kurum bağlamış olanlar da (var)

(Ve gerçekten bizden müslümanlar (Allah'a teslim olanlar) da ve bizden kalpleri kurum bağlamış olanlar da (var))

* fe* men* esleme* fe* ulâike*  teharrav* raşedâ

-Artık* kim* teslim olmuşsa* bundan sonra* işte onlar* arayanlardır* irşad olmayı

(Artık bundan sonra kim (Allah'a) teslim olmuşsa işte onlar, irşad olmayı (doğru yolu) arayanlardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-"Ve gerçekten bizden müslümanlar (Allah'a teslim olanlar) da ve yine bizden kalpleri kurum bağlayıp doğru yoldan sapanlar da var. Bundan sonra Allah'ın gönderdiği mesajlara teslim olanlar dosdoğru yolu bulmuş olacaklardır"

15-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve emmâl kâsitûne fe kânû li cehenneme hatabâ

*Ve emmâ* el kâsitûne* fe* kânû* li cehenneme* hatabâ

-ve lâkin* kasitun olanlar* böylece* olacaklar* cehenneme* odun

("Ve lakin zikirsizlikten kalpleri kurum bağlayıp doğru yoldan sapanlar, onlar eninde sonunda cehennem ateşine yakıt olacaklardır")

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-"Ve lakin zikirsizlikten kalpleri kurum bağlayıp doğru yoldan sapanlar, onlar eninde sonunda cehennem ateşine yakıt olacaklardır" demişlerdir.

MÜŞRİKLERİN VAHİY ve PEYGAMBER KARŞISINDAKİ KATI TUTUMLARI

16-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve en levistekâmû alât tarîkati le eskaynâhum mâen gadekâ

*Ve en lev* istekâmû* alâ et tarîkati* le* eskaynâ-hum* mâen* gadekâ

-ve eğer olsalardı* istikamet* tarikata* elbette* onları sulardık* rahmetle* bol bol

(Ve eğer onlar, tarikat üzere olarak (Allah'a) yönelselerdi, onları mutlaka bol su (rahmet) ile sulardık (bol bol rahmet ulaştırırdık) ki)

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Ey elçimiz Muhammed! Seni kâhin ve mecnun olarak gören ve kendilerine tevhidi tebliğ ettiğinde sana karşı koyan müşriklere şöyle de: "Eğer bu vahye iman edip tarikat istikametinde olursanız (Allah'a yönelirseniz), Allah sizleri rahmetiyle sulayıp bolca nimetler ihsan edecektir"

17-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Li neftinehum fîhi, ve men yu'rıd an zikri rabbihî yeslukhu azâben saadâ

*Li* neftine-hum* fî-hi,

-diye* onları imtihan* bu konuda

(Onları bu konuda imtihan edelim diye)

* ve men* yu'rıd* an zikri* rabbi-hî* yesluk-hu* azâben* saadâ*

- ve kim* yüz çevirirse* zikirden* rabbi* onu sevk eder* azaba* çok şiddetli

(Ve kim Rabbinin zikrinden yüz çevirirse, onu çok şiddetli azaba uğratır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-"Sizi iman konusunda imtihan edelim diye. Ve kim iman etmezse onun sonu cehennem azabı olacaktır"

18-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennel mesâcide lillâhi fe lâ ted’û meallâhi ehadâ

*Ve enne* el mesâcide* li allâhi

-Ve muhakkak ki* mescitler (secde edilen yerler)* Allah içindir

(Ve muhakkak ki mescidler (secde edilen yerler), Allah içindir)

* fe* lâ ted’û* mea* allâhi* ehadâ

-öyleyse artık* dua etmeyin* beraber* Allahla* bir varlığa

(Öyleyse artık Allah ile beraber başka birine dua etmeyin)

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-"Ve muhakkak ki secde edilen yerlerin tümünde (8)(9) kulluk ve ibadet sadece Allah içindir. Artık Allah ile beraber başka bir varlığa dua etmeyin. O'na ortak koşmayın. Kendisine kulluk edilecek ve kendisinden yardım istenecek yegâne kudret Allah'tır."

19-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve ennehu lemmâ kâme abdullâhi yedûhu kâdû yekûnûne aleyhi libedâ

*Ve enne-hu* lemmâ* kâme* abdu allâhi* yedû-hu

-Ve muhakkak ki O* zaman* kalktığı* Allah'ın kulu* O'na dua etmeye

(Ve muhakkak ki O; Allah’ın Kulu (Hz. Muhammed S.A.V), O’na (Allah’a) dua etmeye (Kur’ân okumaya) kalktığı zaman)

* kâdû* yekûnûne* aleyhi* libedâ

-neredeyse* olan* çevrende* üst üste

(neredeyse üst üste toplananlara)

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Ey Allah'ın kulu Muhammed! Allah'a dua etmeye ve Allah'ın ayetlerini okumaya kalktığın zaman etrafında neredeyse üst üste toplanan

20-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul innemâ ed’û rabbî ve lâ uşriku bihî ehadâ

*Kul* innemâ* ed’û* rabbî* ve lâ uşriku* bi-hî* ehadâ

-De ki; sadece* dua ederim* rabbime* ve ortak etmem* ona* hiç kimseyi

(De ki: “Ben sadece Rabbime dua ederim ve hiç kimseyi O’na ortak etmem”)

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Müşriklere de ki; "Ben sadece Rabbime dua ederim ve hiçbir varlığı O'na ortak koşmam"

21-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul innî lâ emliku lekum darran ve lâ raşedâ

*Kul* innî* lâ emliku* lekum* darran* ve lâ raşedâ

-Deki* muhakkak ki ben* ben malik değilim* size* zarar verme* ve değilim* irşad etmeye

(De ki: “Muhakkak ki ben, size bir zarar verme ve sizi irşad etme gücüne sahip değilim”)

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Müşriklere de ki: "Muhakkak ki ben size bir zarar verecek veya sizi olgunlaştırıp doğru yola sokacak güçte değilim. Eğer bu ilâhi mesaja kulak vermezseniz size faydam dokunmaz."

22-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul innî len yucîranî minallâhi ehadun ve len ecide min dûnihî multehadâ

*Kul* in-nî* len yucîra-nî* min allâhi* ehadun

-De ki* muhakkak ki beni* beni asla koruyamaz* Allah'tan* hiç kimse

(De ki: Muhakkak ki beni, hiç kimse beni asla Allah’tan koruyamaz)

* ve len ecide* min dûni-hî* multehadâ

-Ve ben asla bulamam* O'ndan başka* sığınacak yer

(Ve ben asla O’ndan (Allah’tan) başka sığınacak yer bulamam)

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Müşriklere de ki: "Hiçbir şekilde tevhit davamdan dönecek ve sizin şirk inancınıza itibar edecek değilim. Eğer böyle bir yanlış yaparsam muhakkak ki beni hiç kimse Allah'tan koruyamaz. Ve ben Allah'tan başka sığınacak yer bulamam."

23-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İllâ belâgan minallâhi risâlâtihî, ve men ya’sıllâhe ve resûlehu fe inne lehu nâra cehenneme hâlidîne fîhâ ebedâ

*İllâ* belâgan* min allâhi* risâlâti-hî,

-sadece* tebliğ etmek* Allah'tan geleni* ve O'nun risaleti

((görevim) sadece Allah'tan geleni tebliğ ve O'nun elçiliğidir)

* ve men* ya’sı* allâhe* ve resûle-hu

-ve kim* asi olursa* Allah'a* ve resulüne

(Ve kim Allah’a ve O’nun Resûl’üne asi olursa)

* fe* inne* lehu* nâra* cehenneme* hâlidîne* fî-hâ* ebedâ

-bundan sonrası* muhakkak ki* ateşidir* cehennem* kalacağı* içinde* ebediyen

(bundan sonra muhakkak ki onun için, içinde ebediyyen kalacağı cehennem ateşi vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-"Benim görevim sadece Allah'tan geleni tebliğ ve O'nun risaletidir. Ve kim Allah'a ve O'nun peygamberine asi olursa, bundan sonra muhakkak ki onun için, içinde ebediyen kalacağı cehennem ateşi vardır."

MÜŞRİKLERİN MEYDAN OKURCASINA AZAP İSTEMELERİNE YANIT

24-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Hattâ izâ raev mâ yûadûne fe se ya’lemûne men ad’afu nâsıran ve ekallu adedâ

*Hattâ* izâ raev* mâ* yûadûne* fe

-Nihayet* gördüklerinde* şeyi* vaadolundukları* zaman

(Nihayet vaadolundukları şeyi gördükleri zaman)

* se ya’lemûne* men* ad’afu* nâsıran* ve ekallu* adedâ

-yakında bilecekler* kimin* daha güçsüz* yardımcısı* ve daha az* adedi

(artık kimin yardımcısı daha güçsüz ve sayı bakımından daha az, yakında bilecekler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin ısrarlı inkar ve düşmanlıkları karşısında ümidini kaybetme! Zira onlar, alaya aldıkları azap ile karşılaştıklarında kibirlerinden eser kalmayacak ve kimin güçlü, kimin güçsüz olduğunu o zaman anlayacaklardır.

25-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul in edrî e karîbun mâ tûadûne em yec’alu lehu rabbî emedâ

*Kul* in* edrî* e karîbun* mâ* tûadûne

-De ki* eğer* bilseydim* yakın mı* şey* vaadolunduğunuz*

(Onlara de ki: "Eğer bilseydim (size bildirirdim) vaadolunduğunuz şey yakın mı)

* em* yec’alu* lehu* rabbî* emedâ

-yoksa* verir mi* ona* rabbim* uzun bir müddet

(“yoksa Rabbim ona uzun bir müddet mi verir?”)

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Sana sözünü ettiğin ilahi azabın ne zaman geleceğini soranlara de ki; "Sizi uyardığım azap er veya geç gelecektir, yakında mı yoksa rabbimin ona uzun bir mühlet mi verdiğini eğer bilseydim açıklardım"

26-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Âlimul gaybi fe lâ yuzhiru alâ gaybihî ehadâ

*Âlimu* el gaybi* fe* lâ yuzhiru* alâ gaybi-hî* ehadâ

-bilendir* gaybi* ama* açıklamaz* gaybını* hiç kimseye

(O (Allah), gaybı bilendir. Fakat O, gaybını hiç kimseye açıklamaz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-"Bu tür şeyleri bilen sadece Allah'tır. Allah bilir ve O gaybını kimseye açıklamaz. O'nun bilgileri sizin zannettiğiniz gibi cinler vasıtasıyla elde edilemez (10) Hiç bir kahin ya da mecnun, bu tür bilgilerden kulak hırsızlığı yapamaz. İddia ettiğiniz cinlerin de böyle bir gücü yoktur."

27-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İllâ menirtedâ min resûlin fe innehu yesluku min beyni yedeyhi ve min halfihî rasadâ

*İllâ* men irtedâ* min resûlin

-hariç* rızaya ulaşmış olanlar* resullerden

(Resûllerden razı oldukları (tasarruf rızasına ulaşmış olanları) hariç)

* fe* inne-hu* yesluku* min beyni yedey-hi* ve min halfi-hî*  rasadâ

-o takdirde* muhakkak ki O* sevk eder*  onların önünden* ve arkasından* gözetleyiciler

(O taktirde, muhakkak ki O (Allah), onların önünden ve arkasından gözetenler sevkeder ki)

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-"Eğer Allah dilerse bu tür bilgileri sadece peygamberlerine iletebilir. Allah vahyini korumaya, mesajını peygamberlere koruyup gözeterek iletmeye kadirdir. O takdirde Allah mesajı koruyan çeşitli meleklerle sevk eder ki"

28-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Li ya’leme en kad eblegû rısâlâti rabbihim ve ehâta bimâ ledeyhim ve ahsâ kulle şey’in adedâ

*Li ya’leme* en kad eblegû* rısâlâti* rabbi-him

-bilsinler diye* tebliğ edilmiş olduğunu* risaletlerinin* rabbinin

(Rab’lerinin risaletlerinin tebliğ edilmiş olduğunu bilsinler diye)

* ve ehâta* bimâ* ledey-him* ve ahsâ* kulle* şey’in* adedâ

-ve kuşattığını* olanların* her halini* ve saydı* her* şey* aded olarak

(ve onların her halini kuşattığını (her şeye hakim olduğunu) ve her şeyi adet olarak saydığını (herşeyi inceden inceye hesapladığını))

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-"Peygamberler vahyin kendilerine salimen ulaştığını görüp Allah'ın gücünün ve ilminin sınırsız olduğunu, her şeye hakim olduğunu ve herşeyi inceden inceye hesapladığını kavrasınlar ve bu bilinçle görevlerini yapsınlar diye"

(1) (Gözle görülemeyen varlıkların ortak adıdır)

(2) (cin = aynı zamanda "gizli görevde gibi sessizce hareket eden yabancı" demektir, bkz.sözlük Tacü'l-arüs)

(3) (Kur'an'a göre "cin vardır fakat hepsi Allah'ın hükmü altındaki ruhani varlıklardır. Burada müşriklerin Allah'tan bağımsız olduğunu iddia ettikleri "cin" anlayışı ile dalga geçilip onlar tahkir edilmekte ve adeta "Sizin mecnun diye reddettiğiniz peygambere, sizin dışınızdan birileri (cinleriniz ve yabancılar) inanıyor, bu durum sizin için ayıptır" şeklinde tarizde bulunulmaktadır. "Cin" diye sözü edilenler, müşriklerin inandıkları cinlerin yanı sıra genellikle Kureyş'lilerle kurdukları iyi ticari ilişkiler nedeni ile Muhammed peygamber'e biatlarının gizli kalmasını isteyen Medine'lilerdir)

(4) (bkz.Ahkaf 46/29-30-31)

(5) (bkz:Meryem&İsa)

(6) (Bu ayetten itibaren yine cin / yabancı benzeşliğini kullanarak Muhammed peygambere karşı yahudilerden akıl dilenen müşrikleri, yahudilerden alacakları muhtemel cevapları kullanarak tahkir etmeye başlıyor. "insanlardan bazı adamlar, cinlerden bazı adamlara sığınıyorlardı" söylemiyle onlarla bir nevi alay ediyor)

(7) (Bu ayette geçen "ba's" fiili "diriltme" anlamına geldiği gibi "bi'set" = "peygamber gönderme" anlamına da gelir. Zira mekke müşrikleri Medine yahudilerine Muhammed'in gerçekten peygamber olup olmadığını sormuşlar, onlar ise, "Artık Allah'ın peygamber göndereceğini sanmıyoruz" demişlerdi.)

(8) (bkz.Mescid = Allah'a secde edilen yer)

(9) (yeryüzü) (bkz:Zemahşeri, Kurtubi => Hasan-ı Basri)

(10) (bkz.Zemahşeri)

KURAN -41- (36) YASİN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

83 Ayet - /Kainat'ın düzeni ve işleyiş biçimi hatırlatılarak İslam'ın tevhit, ahiret ve peygamberlik inançları dillendirilmektedir/

---Mekke döneminin sonlarına doğru, Cin suresinin ardından vahyedilmiştir. Kur'an'ın müşrikler tarafından "cinlerden gelen bilgi" olarak nitelendirilmesine, Cin suresinde kesin bir dille verilen cevap, bu surenin girişinde de söz konusu edilmektedir. Ayrıca 69 ve 76. ayetlerde bu husu tekrar dile getirilip Hz. Peygamber'in müşriklerin bu yakıştırmalarından dolayı üzülmemesi istenmiştir---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

1-Yasin!

---"Ya-sin" ifadesi, ibn Abbas'tan nakledilen bir rivayete göre "Ey insan!" anlamına gelir ve Hz. Muhammed'e hitaptır. Ancak genel kanaate göre "huruf-ı mukattaa" sayılır---

İLAHİ MESAJ ve PEYGAMBER

Ey elçimiz Muhammed! Mekke'li müşriklerin sana sihirbaz, mecnun, kahin vb. gibi yakıştırmalarda bulunduklarını ve senin peygamberliğine inanmadıklarını biliyoruz. (bkz.Razi)

2-Hakim hüküm ve hikmet sahibi Kur'an'a andolsun.

3-Muhakkak ki senin gerçek bir peygamber olduğunun

4-ve önceki peygamberler gibi Allah'ın vahyinin rehberliğinde dosdoğru hareket ettiğinin delili

5-Sonsuz bilgi ve yücelik sahibi Allah tarafından sana vahyedilen bu hikmet dolu Kur'andır.

6-Biz sana peygamberlik görevini, geçmişte ataları peygamber görmemiş ve ilahi mesajdan habersiz kalmış Mekke'li müşrikleri uyarman için vermiş bulunuyoruz.

İNKARA ŞARTLANMIŞ MÜŞRİKLERİN DURUMU

7-Ancak Allah'ın böylelerini uyardığı azap şüphesiz gerçekleşecektir. Zira müşrikler senin uyarılarına ısrarla kulak tıkamakta ve seni sihirbaz yahut mecnun olmakla suçlayıp iman sahibi olmaktan kaçınmakta bugüne kadar sürdürdükleri inat ve kibirle sana asla iman etmeyeceklerini göstermektedirler.

8-Sanki boyunlarına çenelerine kadar dayanan demir halkalar takmışız da, başlarını eğemiyorlar.

9-Kibir ve kötü niyetlerinden dolayı (Derveze, III, 23.) hakkı kabul etmeye yanaşmamaları iman etmelerine engel olmakta (bkz.Zemahşeri&Cabiri) onları içinde bulundukları karanlığa adeta hapsetmektedir.

10-Şu halde, onlar bu inat ve ısrarlarından vazgeçmedikleri müddetçe senin uyarıların onlara bir fayda vermeyecek, iman etmelerini sağlamayacaktır.

11-Uyarılarının etki edeceği kimseler, senin peygamberliğine ve Kur'an'a iman eden ve içlerinde Allah korkusu taşıyan müminlerdir. (bkz.Zemahşeri) İşte bu müminlere, Allah'ın kendilerini affedeceğini ve cennetle (bkz.Taberi) ödüllendireceğini müjdele!

12-Senin peygamberliğini kabul etmeyen ve bunca uyarıya rağmen ısrarla şirke devam eden müşrikler bilsinler ki, biz insanların bu dünyada yapıp ettikleri her şeyi kaydetmekteyiz ve ahirette onları diriltip hesaba çektiğimizde bütün yaptıklarının hesabını soracağız.

Ey Muhammed!

13-Onlara, şirk inancından kurtarmak için uğraştığımız belde halkını misal ver. Hani elçiler göndermiştik.

14-Onlara iki elçi gönderdik. İkisini de yalanladılar. Bunun üzerine üçüncü elçiyi de gönderdik. Üç elçi de; "Muhakkak ki biz size gönderilmiş resulleriz" diyerek bu topluma bizim mesajlarımızı anlatmaya çalıştılar.

15-Dediler ki: "Sizler de tıpkı bizler gibi insanlarsınız, Allah'ın elçisi olduğunuzu iddia etmeniz yalandır."

16-Elçiler dediler ki; "Bizim, gerçekten size gönderilmiş resuller olduğumuzu Rabbimiz biliyor"

17-"Ve bizim üzerimizde Allah'ın emirlerini sizlere bildirmekten başka bir sorumluluk yok"

18-"Sizin bu yalancılığınız yüzünden başımıza kötü şeyler geldi. Belli ki sizler uğursuz kimselersiniz. Derhal bu peygamberlik iddialarınızdan vazgeçin, yoksa sizi taşa tutarız" diye tehdit ettiler.

19-Buna cevaben elçilerimiz şöyle dediler; "Bizden size bir uğursuzluk geldiği yok! Bir uğursuzluk varsa o sizin kendinizden kaynaklanmıştır. Biz sizleri uyarmak için çalışırken sizin gösterdiğiniz bu aşırı tepki nedir böyle! Gerçekten siz ölçüyü aşmış bir toplumsunuz"

20-Derken şehirden bir adam çıkageldi ve bu insanların karşısına dikilip şöyle konuştu: "Ey kavmim! Gelin bu size gönderilmiş elçilere uyun"

21-"Tebliğlerine karşılık sizden ücret talep etmeyen bu kişilere uyun. Bunlar Allah'ın gönderdiği mehdilerdir (bizleri hidayete erdirecek insanlardır)"

22-"Ve niçin bizi yaradana kul olmayalım! Unutmayalım ki hepimiz ölecek ve Allah'ın huzurunda hesaba çekileceğiz"

---Eğer dikkat ettiyseniz Kur'an'da bazı ifadelerin lafzi çevirisinde söz konusu kişilerin topluma yönelik mesaj ve nasihatleri aktarılırken şahıs zamirleri vb. çeşitli sebeplerle yer değiştirilerek kullanılıyor. Buna Arapça'da "iltifat" uslubu deniyor. Türkçe'de böyle bir uslup pek kullanılmadığı için bazı ayetlerin Türkçesi böyle anlatılabiliyor---

23-"Niçin Allah'tan başka varlıkları ilah edineyim? Allah cezalandıracak olsa medet umup dua ettiğiniz bu varlıkların bize bir yararı mı olacak sanki! Onlar bizi kurtaramazlar."

24-"Eğer putlara tapmak gibi bir yanlış yaparsam, muhakkak ki ben tamamen yoldan çıkmış olurum"

25-"Ben Allah'ın tekliğine ve O'nun gönderdiği bu elçilere iman etmekteyim! Hepiniz söylediklerime iyice kulak veriniz! (bkz.Taberi)

Bunun üzerine, elçilere inanmayan müşrikler bu kişiye saldırıp katlettiler. Ruhunu teslim ettiğinde ise Allah;

26-Ona "Cennete gir" buyurdu.

"Keşke kavmim bilseydi..." dedi

27-"Keşke Rabbimin beni ne kadar güzel karşıladığını ve ödüllendirdiğini"

28-Ve katledilince onun arkasından kavmine gökten ordu indirmedik. Zaten indirmeyiz, bizim kuralımız böyle değil.

29-Onların helakı için sadece korkunç bir ses dalgası yetti. Yok olup gittiler.

30-O kullara yazıklar olsun! Onlara gönderilen tüm elçilerle alay edip onları yalanladılar.

31-Oysa daha önce peygamberleri inkar eden nice toplumların sonunu getirdiğimizi, yeryüzünden silinip gittiklerini hiç düşünüp ibret almazlar mı?

32-Bilmezler mi ki herkes eninde sonunda ölecek ve Allah'ın huzurunda hesaba çekilecektir.

KAİNATTAKİ TEVHİT MESAJI

33-Gökten inen su ile hayat bulan kurumuş ve donmuş topraklar insanlara bir ayettir. Toprakları dirilttik ve ondan bol taneli yiyecekler çıkarttık. Böylece kullarımız yesinler diye.

34-Ve hurma bahçeleri üzüm bağları düzenledik. Ve pınarlar fışkırttık.

35-Bir kısmını ekip biçmek için uğraşmalarına rağmen bir kısmı için onu dahi yapmadan o bahçelerin ürünlerinden faydalansınlar diye.

Hala şükretmeyecek misiniz?

36-Yeryüzünde yetişen her şeyden, onların nefslerinden ve bilmedikleri şeylerden bolca yaratan Allah her şeyden üstündür.

37-Gece ve gündüzün nasıl bir düzen içerisinde hareket ettiğini incelesinler! Gündüzün aydınlığı çekilince gece nasıl karanlıkta kaldıklarını

38-Güneşin nasıl hep ayn şekilde doğup battığını incelesinler. İşte bu aziz ve alim olan Allah'ın takdiridir

39-Ve ayın da aynı düzen içerisinde hareket ettiğini, belli evrelerde şekilden şekile girdiğini

40-Güneş ve ayın birbirinin hareket alanlarına girmeden nasıl düzenli bir şekilde seyrettiklerini incelesinler!

41-Ataları Nuh peygamberi gemi ile taşımamızı, gemilerin denizde yüzmesine imkan veren kainat düzenini

42-Ve onlar için daha nice binekler yarattığımızı düşünsünler

43-Eğer Allah kainatta bu şekilde bir düzen kurmasaydı onlar gemilerle su üzerinde duramaz boğulurlardı.

44-Ancak bizden bir rahmet ile belli bir zamana kadar yaşamalarına ve dünya nimetlerinden faydalanmalarına müsaade ettiklerimiz kurtulabilir

45-Bu müşriklere; "Sizden önce yaşamış  ve peygamberlerini inkar etmiş tolumların durumlarından ders alın! Bu inkar ve şirk üzre öldüğünüz takdirde başınıza gelecek cehennem azabından sakının, eğer bu tavsiyeye uyar ve peygambere iman ederseniz, o zaman Allah sizi affedecektir." (bkz.Taberi) diye nasihatte bulunulduğu zaman yaptıkları tek şey peygamberi yalanlamak ve mesajdan yüz çevirmek olmaktadır

46-Allah'tan bu mesajın doğruluğunu gösterecek ne kadar delil ve işaret gelirse gelsin, bu Kureyş'li müşrikler (bkz:Taberi) yine de ısrarla inkar etmeye ve elçimiz Muhammed'i yalanlamaya devam etmektedirler.

47-Ve onlara: "Sahip olduğunuz servetten yoksullara yardımda bulunun" diye öğüt veren müminlere alaycı bir ifade ile şöyle derler: "Siz hem rızkı Allah verir diyorsunuz hem de bizden fakirleri doyurmamızı istiyorsunuz. Madem Allah istediği takdirde onların karnını doyurabiliyor, o halde biz niçin onlara yardım edelim ki? Doğrusu siz çelişkidesiniz"

48-Bu alaycı tavırlarına karşı Allah'ın kendilerine hesap soracağı ahiret hayatı hatırlatılınca da aynı alaycılıkla şöyle derler: "Madem ahirette bizim azap çekeceğimizi iddia ediyorsunuz, o halde söyleyin bakalım ne zamanmış bu kıyamet ve ahiret?"

49-Onlar müstahak oldukları şekilde kendilerini yerle bir edecek helakin işareti olan sur borusunun müthiş sesini beklemektedirler

50-Doğrusu böyle bir azaba maruz kaldıklarında ne göz açmaya, ne de yakınlarıyla vedalaşmaya fırsat bulabileceklerdir.

51-Hesap vermek üzere diriltilecekleri gün sura üflendiğinde kabirlerinden mahşere doğru akın edecekler

52-ve o günün şaşkınlığı içerisinde şöyle diyeceklerdir: "Demek peygamberlerin anlattığı şeyler doğruymuş! Demek Allah'ın peygamberler aracılığı ile dünyada bize bildirdiği o mahşer günü, hesap vereceğimiz gün, bugünmüş!"

53-O gün adeta bir çığlık gibi çınlayacak olan surun sesiyle (bkz.Taberi) onlar Allah'ın huzurunda hesap vermek için toplanacak.

54-Kendilerine en ufak bir haksızlık yapılmayacak ve sadece dünyadaki amellerinin karşılığını görecekler.

55-Muhakkak ki, cennet ehli o gün zevkli bir meşguliyet içerisinde olacaktır

56-Onlar ve eşi dostu, gölgeliklerde tahtları üzerine kurulmuş olacaklar

57-Orada onlar her türlü cennet nimetlerinden gönüllerince istifade edecek

58-Sonsuz şefkat ve merhamet sahibi Allah'ın emriyle melekler onları selamlayacaktır (bkz.Zemahşeri)

59-Dünyada peygamberleri inkar eden ve Allah'a ortak koşan cehennemliklere; "Ayrılın bakalım şöyle!" denilecektir

Allah o gün onları paylarcasına şöyle seslenecektir;

60-Ey Ademoğulları! Ben sizden şeytanın yolundan gitmeyeceğinize dair ahd almadım mı? Muhakkak ki şeytan size apaçık bir düşmandır

61-Ve Ben, sizden yalnız bana kulluk etmeniz için ahd almadım mı? İşte sizlere gösterdiğim dosdoğru yol buydu.

62-Fakat sizler benim bu mesajıma kulaklarınızı tıkadınız, şeytanın yolundan gittiniz. Benim size rahmet olarak gönderdiğim elçileri yalanlarken hiç düşünmediniz!

63-Size vaad edilen cehennem işte budur,

64-Benim elçilerime inanmadığınız ve mesajımı dikkate almadığınız için şimdi girin bakalım ateşe!

O gün onlara, "Hani kendilerini şefaatçi kabul edip medet umduğunuz varlıklar nerede?" diye sorulunca derhal kendilerini savunacak ve müşrik olduklarını inkar etmeye çalışacaklardır. (bkz.Mukatil)  Ancak bu, kendilerine bir fayda sağlamayacak;

65-Çünkü biz onların yalan söyleyen dillerini mühürleyeceğiz (bkz.Zemahşeri)

yaptıklarını elleri anlatacak ayakları tanıklık edecek.

66-Doğrusu biz onlara zulmetmiş değiliz. Dileseydik onlara dünyada iman etme şansı tanımaz, akıl ve vahiyle onları doğru yola iletmez, hakikati görememelerini sağlardık. (bkz.İbn Abbas & Taberi)

67-Fakat biz onları hür bıraktık, kendi iradeleriyle iman etmelerini istedik. Aksi takdirde doğruyu yanlışı anlama imkanları olmayacaktı (Derveze, III, 38.) Eğer böyle yapsaydık o zaman haksızlık ettiğimizi iddia edebilirlerdi.

68-Aslında dünya hayatının geçici olduğunu sizlere gösteren bir çok işaret mevcut. Mesela yaşlanan kimselerin güçten kuvvetten düşmesi ve gittikçe çocuklaşması dünya hayatının sonlu olduğunu ve Allah'ın kudretini anlatmaya yeterdi. Bu kadar açık işaretlere rağmen hiç mi aklınızı çalıştırmazsınız?

69-Ve biz peygambere şiir öğretmedik. Bu ona yakışmaz. Ona indirilen apacık vahiy ve Kur'an'dır

---Kur'an'da sözü geçen "şair"(ler) Türkçede bilinen anlamıyla "şair" değildir. O dönemde cinlerle irtibat kurduğunu ve cinlerden aldığını iddia ettiği bilgileri süslü püslü sözlerle söyleyip bundan çeşitli çıkarlar elde eden kimselere "şair" denirdi. Kur'an'ın mana ve bütünlüğüne dokunmamak için bazen Türkçede tam karşılığı bulunmayan böyle benzeş kelimelerden kaçınılamıyor maalesef--

70-Kur'an'n indirilmesinin amacı tevhidi anlatmak ve Allah'a şirk koşanları uyarmak ve şirkte ısrar ettikleri takdirde azap sözünün müşriklere müstahak olduğunu bildirmek içindir.

71-Müşrikler, kudretimizle yarattığımız şeylerden hayvanları, insanlar için yarattığımızı görmezler mi? Onlar bizim sayemizde o hayvanlardan faydalanabilmektedirler

72-Ve biz hayvanları insanların hizmetine sunduk. Böylece onlardan binekleri oldu. Bazılarına biner, bazılarını ise yerler

73-Ve onlarda, kendileri için menfaatler yararlar ve süt vs gibi içecek şeyler vardır.

74-Ve müşrikler, yardımcı olacaklarını umut ederek, Allah'tan başka ilahlar

edindiler.

75-O ilahlar müşriklere yardım etmeye muktedir değildirler. Aksine, müşrikler o ilahlar için onlara yardıma hazır, o varlıkların varlığının devam etmesi için savaşan askerlerdir.

76- Ey elçimiz Muhammed! Artık onların sözleri seni mahzun etmesin. Aslında biz onların sana karşı gizliden gizliye nasıl nasıl düşmanlık beslediklerini gayet iyi biliyoruz.

Ey müşrikler!

77-İnsanı bir damla berrak sıvıdan nasıl yarattığımızı görmediniz mi? Bir de utanmadan bize düşmanlık ediyor

78-Kendi yaratılışlarınızın bu şekilde olduğunu unutup, "Çürümüş kemikleri kim  diriltecek?" diye alaycı sorular soruyorsunuz

79-Biliyorsunuz ki insanı ilk defa yaratan onu tekrar diriltecektir. O yaratmanın ve diriltmenin her şeklini bilir.

80-Yakıp ısındığınız odunlar haline gelebilen yemyeşil ağaçları yaratan O'dur

81-Dahası şu muhteşem gökleri ve yeryüzünü yaratan, bunların bir eşini daha yaratmaya kaadir değilmidir? O yegane yaratıcı ve her şeyi en iyi bilendir

82-Her şeyin egemenliği O'nun elindedir. O bir şeyin olmasını dilediği zaman ona sadece "ol" der ve o da derhal oluverir

83-O kainatta var olan her şeyi yaratan, koruyucusu olan, tek, yüce ve üstün varlıktır. Her şeyin mülkü ve hükümdarlığı O'nun elindedir. Neticede hepiniz öldükten sonra O'na döneceksiniz.

# KURAN -42- (25) FURKAN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

FURKAN: Hakkı batıldan ayıran kitap

77 Ayet - /Doğru ile eğriyi ayırmak için parça parça indirilen Kur'an'ın asaleti/

---Yasin suresinin ardından vahyedilmiştir. Mekke'li müşriklerin Kur'an'ın parça parça vahyedilmesini ve peygamberin beşer olmasını bahane ederek Hz. Muhammed'in peygamberliğine karşı çıkmalarını eleştirerek başlar. Peygambere manevi destek vermenin yanı sıra islam'ın yakında gerçekleşecek olan zaferini müjdeler---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

ALLAH'IN RAHMET ve NİMETİNE KARŞILIK MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜKLERİ

1-Alemlere uyarıcı olması için kuluna Furkan'ı parça parça (bkz.Taberi&Zemahşeri) indiren Allah mübarektir.

---Ayette Hz. Muhammed'in "kul" diye vasfedilmesi, onu yüceltme amaçlıdır---

---"mübarek=Tebareke" kelimesi "bereket" kökünden gelir, hem yücelik ve takdis hem de hayır ve nimetin bolluk ve devamlılığını ifade eder---

2-O Allah ki; gökyüzü ve yeryüzünün mülkü onundur. Ve O çocuk edinmemiştir. Müşriklerin iddialarının aksine melekler O'nun kızları değildir.

---"Çocuk edinmemiştir" cümlesi gökteki meleklerin Allah'ın kızları olduğuna inanan müşriklerin bu inancına reddiyedir---

Mülkte O'nun ortağı yoktur. Ve her şeyi O yarattı sonra da kaderlerini tayin etti.

3-Müşrikler, Allah'ın dışında, hiç bir şey yaratamayan ve kendileri yaratılmış olan, kimseye fayda ve zarar vermeye malik olmayan ilahlar edindiler. Hiç biri, hayat vermeye, öldürmeye veya yeniden diriltmeye malik değildir.

Kendilerine tevhidi anlatmak üzere gönderdiğimiz elçimizin peygamberliğine inanmayıp, ona vahyedilen Kur'an hakkında;

4-Müşrikler; "Bu Kur'an Muhammed'in uydurduğu bir yalandır, Ona bu konuda diğer kavimler yahudiler yardım etti" dediler. Böylelikle onlar bu çirkin yakıştırma ve karalamayla ilahi kelama haksızlık etmektedirler.

5-Ve "Bu Kur'an olsa olsa Muhammed'in birilerinden yardım alarak, gizlice yahudilerden öğrenip not aldığı eskilerin masallarıdır" dediler.

---"sabahın erken vaktinde ve akşamın geç saatlerinde" = gizli işler yapılan saatler---

(bkz.Zemahşeri)

Ey elçimiz Muhammed! Sana bu tür iftiralar atan müşriklere;

6-De ki: "Hayır, Bu Kur'an sizin iddia ettiğiniz gibi benim uydurduğum ya da başkalarından öğrendiğim bir şey değil, aksine, gizli açık her yaptığınızı bilen, kainattaki her şeyden haberdar olan Allah'ın bana ilettiği vahiydir. Allah sizin bu iftiralarınızı ve bunları hangi amaçla ortaya attığınızı gayet iyi bilmekte, fakat sizi hemen cezalandırmamakta, rahmet ve şefkatiyle muamele edip sizlere süre vermektedir. Eğer tövbe eder ve peygambere iman ederseniz, sonsuz merhametiyle sizleri affedecektir. (bkz.Taberi&İbn Kesir)

BEŞER PEYGAMBER Hz.MUHAMMED ve MÜŞRİKLERİN OLAĞANÜSTÜ İSTEKLERİ

Müşrikler Allah'ın peygamberi olacak kişinin servet içerisinde yaşayan soylu biri yahut olağanüstü güçleri olan bir varlık (bkz.Zemahşeri) olması gerektiğini düşünmekte (bkz.Derveze, III, 65) ve Muhammed'in sade ve doğal bir insan olmasına şaşırıp;

7-Dediler ki: "Bu nasıl peygamber böyle? Herkes gibi yiyip içiyor, çarşı pazar gezip alışveriş yapıyor. Beraberinde kendisini doğrulayacak, peygamberliğini kanıtlayacak bir melek olmalı"

8-"Veya kendisine Allah tarafından servetler, altın gümüş hazineleri (bkz.Taberi) verilmeli; bağları bahçeleri olan zengin biri olması gerekmez miydi? Bu özelliklere sahip olmadığına göre belli ki Muhammed peygamber değil. Siz ancak büyülenmiş, aklını kaçırmış bir sihirbaza tabi oluyorsunuz"

---Müşriklerin bu isteklerinin ardında, Allah'ın doğru yolda olan salih kullarına dünyada muhakkak ödül vereceği anlayışı yatmaktadır ve bu anlayış neticesinde müşrikler, dünyada sıkıntı içerisinde yaşayanların aslında Allah tarafından sevilmediklerini düşünmektedirler. Bu durum Kur'an'da değişik ifade biçimleriyle anlatılır. Mesela Fecr suresinin 15-16 ayetlerindeki vakıanın şöyle olduğunu görürüz; Müşriklerin bir kısmı varlıklı oldukları için, bunu Allah'ın bir lutfu olarak düşünmekte ve bu sebeple kendilerini doğru yolda görmektedirler. Buna karşılık Hz. Peygamberin ve müminlerin maddi açıdan zor durumda olmalarını, onların sapkın ve yanlış yolda olduklarına delil saymaktadırlar. Meryem suresinin 73-75 ayetleri de, müşriklerin bu anlayışlarını açıklıkla ifade eder. Orada Hz. Muhammed'den müşriklere, "Kim sapkın ise Allah ona mühlet versin, nasılsa ilahi azabı görünce anlayacak" demesi istenmektedir. Demek ki Mekke'de Hz. Muhammed ile müşrikler arasında, "kimin doğru yolda olduğu" şeklinde bir tartışma sürmektedir ve müşrikler kendilerini doğru yolda görmektedirler. Yine aynı yerde (Meryem 19/73) müşrikler, daha iyi konumda olmalarını bir doğruluk alameti olarak

sunmaktadırlar. Benzer bir durum Maide suresinin 64 ve Ali İmran suresinin 181. ayetlerinde yahudiler tarafından dile getirilmiştir. (bkz.Fahreddin er-Razi)---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

9-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu yalan ve iftiralarına aldırma! Sana gelen vahye inanmamalarına gerekçe bulmak için ne kadar da şaşkın ve kararsız bir şekilde yalan yanlış iddialara umut bağlıyorlar.

10-Allah mübarektir ki, O eğer dilerse sana bunlardan daha hayırlı daha güzel olan, altından nehirler akan bahçeler verir ve senin için köşkler yapar. O'nun sana nimet ve ikram sonsuzdur.

11-Fakat bilsinler ki biz senin peygamberliğine inanmayan ve ahiret uyarılarını alaya alan müşriklere cehennem azabını hazırlamış bulunuyoruz

12-Kıyametten sonra yeniden diriltilip hesaba çekilecekleri mahşer gününde (bkz.İbn Kesir) o ateşin harlı halde alevlendiğini ta uzaktan dehşete kapılarak görecek (bkz.Zemahşeri) öfke ile kükrer gibi çıkan korkunç uğultusunu duyacak

13-Ve zincirlere vurulup oraya atıldıklarında ise pişmanlık içinde: "Eyvahlar olsun! Yazıklar olsun bize! Keşke yok olup gitseydik de bugünü görmeseydik" diye hayıflanacaklardır

---Müşrikler o gün "Keşke toprak olsaydım" diyecek (bkz.Nebe 78/40)---

Onlara o gün şöyle denecek;

14-"Doğrusu bugün, bir değil bin defa hayıflanıp pişman olsanız yeridir!" (bkz.Zemahşeri)

Ey Muhammed!

15-De ki: "Düşününüz bakalım, Böyle bir azap mı daha hayırlıdır, yoksa peygambere inanan, şirk koşmayan (bkz.İbn Atıyye) müminlere Allah'ın vaat ettiği ve içerisinde diledikleri her şeyi bulabilecekleri sonsuzluk cenneti mi?"

16-"İşte Allah'ın müminlere vaat ettiği ve muhakkak vereceği, (bkz.İbn Atıyye

& Kurtubi) müminlerin de girmek için dua ve niyazda bulundukları cennet (bkz.Taberi & Zemahşeri) böyledir"

17-Hesap gününde Allah, kendisinden başka varlıklardan medet uman müşrikleri ve onların medet umduklarını, peygamberleri, salih kişileri, (bkz.Mevdudi) bir araya getirip yüzleştirecek ve ilahlaştırılanlara "Bu insanları siz mi şirk inancına sürüklediniz, yoksa kendileri mi şirke saptılar?" diye soracak

18-Onlar da şöyle diyecekler: "Haşa! Bizim böyle bir şey yapmak ne haddimize! Biz senden başka hiç bir varlıktan medet ummadık ve böyle bir şeyi insanlara tavsiye etmedik. Fakat sen insanları özgür bıraktın, (bkz.Derveze) bu kadir kıymet bilmez nankörler ise senin verdiğin onca nimete rağmen yine de senin mesajını (bkz.Kurtubi) unuttular, elçilerinin uyarılarına kulak asmadılar ve böylece hayırsız (bkz.Zeccac) bir toplum olup çıktılar."

Bunun üzerine Allah müşriklere şöyle buyuracaktır,

19-"Bakın! Medet umup ortak koştuklarınız bile sizin davranışlarınızı doğru bulmuyor, onların sizi saptırdıkları şeklindeki iddialarınızı yalanlıyorlar. (bkz.Taberi) Onların, sizi Allah'a yakınlaştıracağını iddia ediyordunuz, fakat bugün bizzat onlar bu iddianızı reddediyorlar. (bkz.İbn Kesir) Artık hak ettiğiniz azaptan kurtuluşunuz kalmamıştır."

20-Ey elçimiz Muhammed! Onların sözlerine aldırma! Esasen onlar gayet iyi biliyorlar ki daha önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de, her insan gibi yiyip içen, çarşı pazara çıkıp ihtiyaçlarını karşılayan (bkz.Taberi) normal insanlardı. Dolayısı ile senden olağanüstü şeyler beklemeleri tamamen bahanedir. Ancak sen sabırlı ve metin ol! Çünkü öteden beri bizim toplumlar üzerinde geçerli olan sünnetimiz böyledir. (bkz.Zemahşeri) Her peygamber toplumu tarafından reddedilmiş, baskı ve muhalefet görmüştür. (bkz.Zemahşeri) Bu, ne ölçüde dayanıklı olduğunuzun, tevhide ne kadar samimiyetle bağlı olduğunuzun ortaya çıkması için bir imtihandır. (bkz.Zemahşeri) Allah yaptıklarınızı görmektedir. Ey Muhammed! Allah senin inanç ve kararlılığının mükafatını verecek, sana inatla karşı koyan müşrikleri ise er geç cezalandıracaktır. (bkz.Mevdudi)

21-Ölümden sonra diriltilip huzurumuza çıkarılmayı ve dünyada yaptıklarının

hesabını verecek olmayı hiç hesaba katmayan müşrikler, Muhammed'in peygamberliğine inanmak için ondan kendisini doğrulamak üzere melekleri gökten indirmesini yahut açıkça Allah'ın kendilerine görünmesini istemiş, böylece iyiden iyiye haddi aşmış bulunmaktadırlar. (bkz.Taberi & İbn Kesir)

22-Evet, gün gelecek onlar melekleri görecekler! Fakat bu görüşme hiç de bekledikleri gibi olmayacaktır. (bkz.Derveze) Çünkü onlar ölüm anında ve mahşerde melekleri gördüklerinde melekler; "Size müjde yasak edilerek haram kılınmıştır" dediklerinde cehennem azabına çarptırıldıklarını anlayacaklar

23-Peygambere ısrarla karşı çıkmak, şirk koşmak gibi affedilmez yanlışların yanı sıra Allah'ı görme talebinde bulunmak gibi bir küstahlığı da yapan bu kimselerin dünyada iyilik ve doğruluk adına yaptıkları bütün davranışlar kendilerine, zannettiklerinin aksine ödül değil azap getirecektir. Onları toz duman edeceğiz.

24-O gün cennet ehlinin kalacağı yer, en hayırlı ve en güzel dinlenme yeridir

25-Ve gökyüzünün tıpkı bulutlar gibi yarılıp meleklerin akın akın indiği o gün

26-Her şey asıl sahibi Allah'a kalmış olacak. Peygambere inanmayıp tevhidi kabul etmeyenler için çok çetin bir gün olacaktır.

27-Allah'a ortak koşmak suretiyle kendisine yazık eden müşrik insan o gün büyük bir pişmanlık içerisinde dizlerini döver parmaklarını ısırır ve şöyle yakınır: "Keşke dünyada peygambere inanıp onunla aynı yolun yolcusu olsaydım"

28-"Keşke peygambere vahyedilen Kur'an'ı reddetmeye (bkz.Taberi) ve tevhitten yüz çevirmeye sevk eden kimselere uymasaydım!"

29-"Demek ki peygamberden (bkz.Zemahşeri) onca ilahi öğüt dinlemiş olmama rağmen o kimseler şeytanlık edip beni aldattılar, bana düşmanlık ettiler ve beni böyle bir günde çaresiz bıraktılar." (bkz.Taberi & Zemahşeri)

30-O gün peygamber de, bu müşrikler hakkında şöyle şikayette bulunacak: "Rabbim! Doğrusu halkımdan bazıları bana vahyedilen Kur'an'a itibar etmediler, sihir ve büyü olarak gördüler" (bkz.Taberi, İbn Atıyye, Kurtubi)

31-Ey Muhammed! Halkından bazılarının Kur'an'a bu şekilde tavır alması seni üzmesin! (bkz.İbn Kesir) Bilesin ki daha önce gönderdiğimiz peygamberler de aynı şeyleri yaşamışlar, toplumları tarafından benzer muhalefetle karşılaşmışlardır. (bkz.Derveze) Unutma ki Allah'ın kılavuzluğu, desteği ve yardımı sana ve inananlara yeter. Bu sebeple sen sabırlı ol. (bkz.Kurtubi)

32-Müşrikler sırf sana muhalefet olsun diye Kur'an'ın parça parça vahyedilmesini yadırgamaktadırlar. Sen onların bu tutumlarına aldırma! Çünkü biz, Kur'an'ı parça parça vahyediyoruz ki vahiy her zaman senin kalbine güç versin, seni cesaretlendirsin ve kararlılığını pekiştirsin diye! (bkz.Taberi)

33-Ey Muhammed! İşte böylece biz, müşriklerin senin peygamberliğini inkar etmek için ileri sürdükleri bütün bahanelerini çürütüyor ve gerçeği açık bir şekilde ortaya koyuyoruz.

34-Aslında sana karşı bu tür bahaneleri ileri sürenler, bir an için ellerini vicdanlarına koyup düşünseler, tuttukları yolun yanlış olduğunu ve bu yolun onları yüzüstü cehenneme sürükleyeceğini anlayacaklar. (bkz.Zemahşeri)

GEÇMİŞ MİLLETLERİN AKIBETLERİNDEN DERSLER

(Ayette müşriklere yönelik tehdit anlamı var. bkz.Taberi)

35-Biz daha önce Musa'ya da, tıpkı Muhammed'e verdiğimiz gibi (bkz.Taberi) ilahi bir kitap vermiş, kardeşi Harun'u da kendisine yardımcı olarak vazifelendirmiş ve onları peygamberlikle görevlendirip Firavun'a ve halkına uyarıcı olarak göndermiştik.

36-Ne var ki Firavun tıpkı siz müşrikler gibi davrandı ve elçilerimize inanmadı, (bkz.Taberi, İbn Atıyye, Kurtubi) onları sihirbaz olarak nitelendirdi. Neticede biz de onları bu inkar ve inatları sebebiyle helak ettik. (bkz.Ragıp el-İsfahani)

37-Yine daha önceleri Nuh kavmini de elçilerimizi yalancılıkla suçlamaları sebebiyle tufan sularında boğduk ve böylece bütün nesillerin ibret alacağı bir ders olarak tarihe geçtiler. (bkz.Taberi)

38-Onların ardından gelen Ad ve Semud kavmi, Res halkı ve o dönemlerde yaşamış daha nice halk

39-Tıpkı sizlere gelen ilahi mesaja benzer uyarılar aldıkları halde (bkz.Taberi) elçilerimize karşı inatla düşmanlık ettiler ve sonuçta helak olup gittiler.

40-Bunlardan başka bir de başlarına taş yağan Sodom (bkz.Taberi & Zemahşeri) halkı vardı ki onlar da Allah'ın elçisine karşı koymak ve hayasızlıktan vazgeçmemek gibi kötü davranışları terk etmemenin cezasını çektiler. Mekke'li müşrikler bu felaket bölgelerini hiç görmediler mi? (bkz.Zeccac & Zemahşeri) Gidip gördüler ama, onlar yeniden dirileceklerine ve hesaba çekileceklerine bile hala inanmıyor.

41-Ey elçimiz! İşte bu sebeple onlar seni kendi akıllarınca alaya almaya çalışıp "Allah elçi göndermek için o kadar insan içerisinden bunu mu seçmiş?"

42-"Demek ki biraz gevşeklik göstersek bu sapkın adam bizi dinden çıkaracak, tanrılarımızdan uzaklaştıracaktı" diye alaycı ve küçümseyici (bkz.Zemahşeri) bir tavırla konuşurlar. Fakat sen onların bu çirkin tavırlarına üzülme! (bkz.İbn Atıyye) Çünkü Allah'ın azabı başlarına geldiğinde kimin sapkın, kimin doğru yolda olduğunu gayet iyi anlayacaklar.

43-Görüyorsun değil mi? Adeta kendi arzu ve heveslerine tapar hale gelmişler! Şimdi sen onların bu inatlarından vazgeçmeleri için kendini mi heba edeceksin? Hayır, senin görevin sadece anlatmaktır. İnanmamaları seni üzmesin.

44-Sen zannediyor musun ki onlar senin anlattığın öğütleri, ilettiğin Kur'an mesajını dikkatlice düşünüp değerlendiriyorlar? Hayır, aksine onlar adeta sürü gibi arzularının peşinden gitmekte, (bkz.Mevdudi) hatta daha beter davranmaktadırlar. Çünkü sürüler insanlar gibi akıl ve vahiy nimetiyle desteklenmemişlerdir. (bkz.İbn Kesir)

KAİNATTAKİ MÜKEMMEL DÜZENDEN ALINMASI GEREKEN DERSLER

45-Görmez misiniz Allah, güneşi her haliyle insanlara faydalı olacak şekilde yaratmıştır. (bkz.Zemahşeri) Aydınlık ve gölge onun hareketleri ile oluşmaktadır.

46-Güneşin batışıyla üzerinizi adeta bir örtü gibi kaplayan gece

47-Sizler için uyku ve dinlenme vakti meydana getirirken, doğuşuyla uykunuzdan uyanıp dinç bir şekilde yaşamınıza dönme zamanı olan gündüz başlamaktadır.

48-İlahi rahmetin bir sembolü olan yağmurun habercisi bulutların rüzgarlarla toplanıp derlenmesi ve ardından yağmurun yağması Allah'ın insanlar üzerindeki bereket ve nimetidir.

49-Nitekim bu yağmur suları ile topraklar hayat bulmakta, insanlar ve hayvanlar bu su ile beslenmektedir.

50-Eğer Allah bu düzeni kurmasaydı yaşayabilir miydiniz? İşte biz Kur'an'da bütün bu örnekleri (bkz.Zemahşeri, Kurtubi, Derveze) anlatıyoruz ki düşünüp ibret alasınız. (bkz.Zemahşeri) Allah'tan başka varlıklardan medet ummaktan ve peygambere karşı çıkmaktan vazgeçip iman edesiniz.

(Araplar yağmur yağmasını bazı yıldızların hareketlerine ve burçlara (enva) bağlarlardı. Yağmur yağdığı zaman bu burçlara şükrederlerdi (bkz.İbn Kesir; enva konusunda geniş bilgi için bkz.Buluğu'l-ereb, III, 226 vd,))

Fakat ne yazık ki çoğunuz hala elçilerimizi yalanlamakta ısrar ediyor, Allah'tan başka varlıklara güç atfetmekte inat ediyorsunuz. (bkz.İbn Atıyye)

51-Eğer dileseydik her topluma ayrı bir peygamber gönderir senin yükünü hafifletirdik ey Muhammed!

52-Sen müşriklere aldırma ve asla yılgınlık gösterme! Var gücünle Kur'an'ı tebliğ etmeye (bkz.Zeccac, İbn Kesir) devam et. Elbette ki zafer Allah'ın yardımıyla senin ve sana inananların olacaktır.

53-Unutma ki sana bu Kur'an'ı vahyeden Allah, sonsuz ilim ve kudret sahibidir. İki denizi birbirine karışacakmış gibi akıttı ama ikisinin arasında gözle görünmez bir engel var o yüzden karışmıyorlar (bkz.Rahman suresi 19-20. ayetlerin açıklaması)

54-Ve bir damla berrak sıvıdan insanı yaratan Allah'tır. Sonra insana soy sop eş dost bağı verdi. Bütün kudret Allah'a aittir.

(Ayetteki "nesep" evlenmenin haram olduğu yakın akraba, "sıhriyet" ise evlilik için bir engel teşkil etmeyecek kadar uzak akraba demektir. Nesep soybağı, sıhr ise evlilik bağı ile oluşan yaknlıktır. Türkçe'de bu durumları anlatmak için "soy, sop, eş, dost" ifadesini kullanıyoruz. (bkz.Ferra, Zeccac, İbn Atıyye, Kurtubi))

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

55-Ne var ki müşrikler yalnızca yüce kudret sahibi Allah'a ibadet edeceklerine, kendilerine hiç bir yararı dokunmayacak olan aciz varlıkları Allah katında yardımcı olarak görmekte, onlardan medet ummaktadırlar. Oysa

onların Allah'a şirk koşmaları Allah'a değil, kendilerine zarar vermekte, kendilerini değersizleştirmektedir. (bkz.Ebu Ubeyde)

56-Ey Muhammed! Biz seni, insanları şirkten vazgeçme hususunda uyarasın ve inananlara müjdeliyesin diye gönderdik.

57-De ki: "Ben yaptığım bu iş karşılığında sizden bir ücret istemiyorum! Tek istediğim Allah'ın mesajını kabul etmeniz ve O'nun emirlerine uyarak hoşnut olacağı bir yol tutmanızdır."

58-Görevini yapmaya devam et ve ölümsüz kudret olan Allah'a güven. O'nun verdiği sayısız nimete şükret ve yalnız O'na ibadet et. Sen insanların inanıp inanmamasından sorumlu değilsin. Dolayısı ile müşriklerin inatla sana iman etmemelerine üzülme. (bkz.İbn Atıyye)

59-Gökleri, yeryüzünü ve ikisi arasındakileri altı günde yaratan O'dur. Sonra arşa hükümranlık kurdu. Rahman olan, rahmeti sınırsız olan Allah'ın sana ilettiği bilgilerin hakikat olduğundan kuşkun olmasın.

60-Elçimiz kendilerine, "Rahman olan, sınırsız merhamet ve nimet sahibi Allah'a kulluk ediniz, O'na şirk koşmayınız" diye tavsiyede bulunduğunda, Mekke'li müşrikler bu tevhit çağrısına karşı çıkmış ve "Senin sözünle atalarımızın inancını terk edecek değiliz" diye tepki göstermişlerdi.

---Bu ayette lafzan, "Rahman da nedir?" gibi bir ifade geçmektedir. Allah'tan başka ilahlara da secde eden müşriklerin tepkisi Allah'a değil, "Rahman olan Allah'tan başkasına secde etmeyiniz" sözünedir.---

61-Oysa; Gördüğünüz gibi "Rahman" olan Allah gökyüzünü yıldızlarla donatmış, bir ışık kaynağı olarak güneşi, ışığı yansıtan bir ayna gibi olan ayı var etmiştir.

62-Geceyi ve gündüzü birbirinin ardı sıra gelecek şekilde yaratmış ve insanların yaşaması için en uygun ortamı sağlamıştır.

TEVHİDE ve PEYGAMBERE İMAN EDENLERİN VASIFLARI

63-Rahman'ın kulları yeryüzünde tevazuyla yaşar. Ve onlara cahiller sataştıkları vakit selamla başlayıp bitirilen yapıcı ve olumlu sohbetler

yaparlar.

64-Ve onlar geceyi Rab'lerine secde ve kıyamlar yaparak (namaz kılarak) geçirirler

65-Ve onlar: "Rabbimiz, cehennem azabını bizden uzak tut, biliyoruz ki cehennemin azabı çok çetin ve dayanılmazdır" derler

66-Ve muhakkak ki cehennem, çok kötü bir karargah berbat bir ikamet yeridir.

67-Ve Rahman'ın kulları harcama yapılması gerektiği zaman müşrikler gibi israf etmezler, cimrilik de etmezler. (bkz.Taberi) Bu ikisi arasında orta bir yol tutarlar.

68-Ve onlar Allah'a şirk koşup Allah'la birlikte başka ilahlara tapmaz, Allah'ın mukaddes saydığı insan hayatına haksız yere kastetmez ve zina yapmazlar. Zira bilirler ki bu kötü fiilleri yapanlar cezasız kalmayacak

69-Kıyamet gününde bu günahlarının cezasını son derece ağır bir şekilde çekmek üzere (bkz.İbn Kesir) cehenneme girecek ve orada ebediyen kalacaklardır.

70-Bununla birlikte, şirkten ve diğer kötülüklerden vazgeçip tövbe eden, Allah'n birliğine ve peygamberine iman edip, emir ve yasaklarına uygun bir şekilde yaşayanların (bkz.Taberi) geçmişte yaptığı kötülükler affedilir, Allah onlara merhametiyle muamele eder. Çünkü Allah sonsuz af ve mağrifet sahibidir. O'nun rahmetinden ümit kesilmez.

71-Dolayısı ile şirkten vazgeçip peygambere inanan ve kötü davranışlarını terk edip pişmanlık duyanlar Allah'ın rahmetine yönelmiş olurlar ve o rahmetten nasiplerini alırlar.

72-Yine Rahman'ın bu güzel ahlaklı kulları Allah'a şirk koşmaktan ve yalan yere şahitlikten uzak durur, müşriklerin sataşmalarına aldırmaz, boş, bayağı ve kötü işlerle uğraşmazlar.

73-Müşrikler gibi Allah'ın peygamberinin çağrılarına duyarsızlık etmez, Allah'ın ayetlerini duydukları zaman kör ve sağır kesilmezler.

74-Allah'tan kendilerine hayırlı aileler ve hayırlı nesiller nasip etmesini dilerler. Kendilerinden sonra gelecek nesiller için güzel örnek olmayı diler, bu hususta Allah'tan yardım isteyip O'na dua ederler.

75-Bu ahlaki vasıflara sahip müminler, tevhit inancı ve güzel ahlak hususunda gösterdikleri sabır ve kararlılık neticesinde ahirette cennetin en güzel köşkleriyle ödüllendirilecek, rahman olan Allah'ın esenlik ve mutluluk fermanına layık olacaklardır.

76-Son derece hoş ve güzel bir mesken olan cennette sonsuza kadara kalma bahtiyarlığını yaşayacaklardır. Ve muhakkak ki cennet ne güzel bir karargah ve ne güzel bir ikamet yeridir.

77-Ey Muhammed! Bütün bu mesajları müşriklere ilet ve onlara şöyle seslen: "Ey müşrikler! Sizler Allah'a ortak koşmayıp sadece O'na kulluk edecek olsanız, Allah size niçin azap etsin ki?

---Müşriklere: "Hem Allah'a şirk koşuyor, hem de doğru yolda olduğunuzu iddia ediyorsunuz, oysa yalnızca O'na kulluk etmeden nasıl doğru yolda olabilirsiniz ki?" denilmektedir.---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

Fakat sizler başka varlıkları Allah'a ortak koşmak ve O'nun peygamberini yalanlamak suretiyle ilahi rahmetten nasibinizi ısrarla geri çevirmiş ve gerek dünyada gerek ahirette (bkz.İbn Kesir) karşılaşacağınız azaba müstehak olmuş bulunuyorsunuz"

KURAN -43- (35) FATIR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

FATIR : Yaratan, yoktan var eden

45 Ayet - /Kulluk edilmeye layık yegane yaratıcı kudret : Allah/

---Furkan suresinin ardından vahyedilmiştir. "Melaike" (melekler) suresi olarak da isimlendirilir. İçeriğinden, surenin vahyedildiği dönemde müşriklerin, Hz. Muhammed ve arkadaşlarına yönelik baskılarının iyice arttığı anlaşılmaktadır. Bu dönemde vahyedilen diğer surelere benzer şekilde burada da şirk inancı tenkit edilmekte; müşriklerin, Hz. Muhammed'in Allah'tan vahiy almasını bir türlü kabullenememeleri ve ona karşı takındıkları anlayışsız tavırları kınanmakta; insanın mükemmel bir şekilde yaratılmasından ve kainattaki muhteşem düzenden (afak ve enfüs) çeşitli delillerle tevhid anlatılmaktadır---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

ALLAH'IN ENGİN KUDRET ve RAHMETİ

Ey müşrikler!

1-Kulluk edilmeye ve şükredilmeye layık yegane kudret Allah'tır. (bkz.Taberi)

O Allah ki hem sonsuz kudret hem de insanlara karşı lutuf ve merhamet sahibidir. (bkz.Razi, Cabiri) Bütün kainatın (bkz.Kurtubi) yaratıcısı o olduğu gibi kainattaki bütün işleri çekip çevirmek ve peygamberlerin mesajlarını iletmek üzere gerekli güç ve süratle donatılmış melekleri görevlendirmek ---"kanat" anlamında kullanılan "ecnihat" kelimesi "güç ve sürati" ifade eder (bkz.Tacü'l-arüs, Teysir)--- ve dilediği kuluna peygamberlik bahşetmek de O'nun tasarrufundadır.

2-Allah insanlara yararlı olacak birçok nimet bahşetmiştir ve O'nun bu nimetlerini engelleyecek bir güç yoktur. Yine O, insanlara yönelik rahmetinin bir tecellisi olarak bazı şeyleri kısıtladığı zaman başka hiç bir varlık O'nun kısıtladığı şeyi elde etme imkanına sahip değildir. Bütün kainatın yaratıcısı ve hakimi O'dur. rahmetini dilediği şekilde bahşetme kudretine sahiptir ve nimetlerini son derece hikmetli bir şekilde bahşeder.

3-Ey müşrikler! Allah'a ortak koşarken hiç düşünmez misiniz? Allah'ın size verdiği sayısız nimetleri görmez misiniz? Bir düşününüz! Sizleri yaratan, bütün kainatı var eden ve sizleri gerek gökten yağan yağmurlar, gerekse yeryüzünde yetişen mahsullerle rızıklandıran başka yaratıcı bir güç var mıdır? Elbette ki Allah'tan başka bir varlığın bu kudrete sahip olmadığını ve sizlere bu nimetleri sağlayamayacağını biliyorsunuz. (bkz.Taberi) O halde nasıl olur da O'ndan başka varlıkları şefaatçi kabul edip ortak koşar ve sizlere tevhidi anlatan elçimizi yalanlarsınız? (bkz.Zeccac, İbn Kesir)

GEÇMİŞ TOPLUMLARIN DURUMLARINDAN DERSLER

4-Ey Muhammed! Müşriklerin nankörce (bkz.Kurtubi) tutumları ve senin Allah'n peygamberi olduğuna inanmamaları seni üzmesin. (bkz.Derveze) Bilmelisin ki senden önce gönderdiğimiz elçiler de toplumları tarafından yalanlanmışlardı. Fakat sonuçta Allah her şeyi görmektedir ve seni yalanlayanlara bu davranışlarının hesabını soracak, sana da sabır ve kararlılığının ödülünü verecektir. Eğer müşrikler seni yalanlamaktan vazgeçmezse onların başına da tıpkı geçmiş toplumların başına gelen kötü son gelecektir. (bkz.Taberi, İbn Kesir)

AHİRET İNANCI ve İNSANIN SORUMLULUĞU

5-Ey Müşrikler! Allah'ın peygamber aracılığı ile sizlere bildirdiği kıyamet ve ahiret uyarıları hakikatin ta kendisidir. Bu dünyada sahip olduğunuz nimetler, refah ve konumunuz sizi sakın aldatmasın. Sakın o çok aldatan şeytan sizi "nasıl olsa Allah affeder" diyerek aldatmasın.

6-Muhakkak ki elçimizi yalanlamamıza sebep olan şeytan sizin düşmanınızdır. Öyleyse onu düşman edinin. Çünkü şeytan kendine uyanları kandırır ve onlara kendilerini cehenneme sürükleyecek şeyler yaptırır.

7-Allah'a ortak koşmayan, elçimize iman eden ve Allah'ın emir ve yasaklarına uyanlar ise Allah tarafından büyük bir bağışlama ve ödülü hak edeceklerdir.

(bkz.Taberi)

Ey elçimiz Muhammed!

8-Müşrikler, Allah nezdinde bazı varlıkları aracı görüp, şirk koşmak gibi kötü bir iş yapmalarına rağmen yaptıkları şeyi güzel ve doğru kabul etmektedirler. Bu yüzden hakkı görmemekte ve ilahi rahmetten mahrum kalmaktadırlar. Onların inanmaları için kendini parçalama! Allah onların yaptıklarını bilmektedir ve elbette ki cezasız bırakacak değildir.

9-Ve O Allah ki, rüzgarı gönderir, böylelikle yağmur yüklü bulutları hareket ettirir. Sonra da onları kuraklıktan çatlamış toprakların olduğu bölgeye sevk ederiz. Böylelikle yeryüzünü ölümünden sonra yağmurla diriltiriz. Yeniden dirilme de işte bunun gibidir. Allah'ın kudreti çürümüş kemikler de dahil olmak üzere her şeyi yeniden yaratmaya ve diriltmeye yeter.

Ey müşrikler!

10-İnsanı onurlandıracak ve yüceltecek şey yalnızca Allah'a kulluk etmektir. (bkz.Zeccac, Taberi, İbn Kesir) Eğer Allah'ın elçisine iman eder ve O'nun mesajlarına uyarsanız dünyada da ahirette de izzet sahibi olursunuz. (bkz.Mevdudi) Zira yalnızca O'na kulluk etmeniz ve O'nun emir ve yasaklarına uymanız Allah katında sizin değerinizi arttırır. (bkz.Taberi) Öte yandan Allah'a şirk koşanların çabaları boşa çıkar, Allah katında değerleri düşer acı bir azaba maruz kalırlar.

11-Allah sizin yaratıcınızdır. İlk insanı topraktan ve ondan sonra gelen nesilleri de ana rahminde bir damlacık berrak sıvıdan yaratan, sizleri kadın ve erkek

olarak yaratıp birbirinize eş olmanızı sağlayan O'dur. O'nun bilgi ve kudreti sınırsızdır. Öyle ki hangi kadının rahminde nasıl bir çocuk taşıdığından tutun da, kimim uzun kimin kısa yaşayacağına varıncaya kadar her şey O'nun bilgisi dahilindedir. O halde kendinizi doğru yolda görüp de elçimizi inkarda ısrar etmeyin, zira Allah yaptıklarınızı bilmektedir ve bu durumda sonunuzun cehennem olması hiç de imkansız değildir. (bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun)

TEVHİDİN KAİNATTAKİ MUHTEŞEM DÜZENDE TECELLİSİ

12-Allah'ın kudretini anlamak için O'nun sizlere bahşettiği suları bir düşününüz. (bkz.Hicazi) Bir taraftan tatlı içme suları, diğer taraftan tuzlu sulardan oluşan denizler! Bu sulardan elde ettiğiniz bütün deniz ürünleri ve inci mercan vs. gibi ziynet eşyaları sizler için bir nimettir. Gemilerin suların üzerinde dalgaları yara yara ilerlemesi de sizler için ilahi bir nimettir. Nitekim onlarla seyahat eder, ticaret yapar ve daha bir çok iş görürsünüz. (bkz.İbn Kesir) İşte bütün bu nimetleri size bahşeden Allah'a şükretmeniz ve sadece O'na kulluk etmeniz gerekir.

---* Türkce’de deniz, büyük su kütlesi anlamına gelir. Arapça’da da öyledir. Büyük su kütlesi olan Nil nehri de Kur’an’da "bahr" yani "deniz" olarak tanımlanmıştır. (bkz.Abdülaziz Bayındır))---

Ve ayrıca bkz.Rahman suresi 20. ayette verdiğimiz "Bahreyn" örneği.

Ey müşrikler!

13-Allah geceyi gündüzün, gündüzü gecenin içine sokar. Güneş ve ay emri altındadır. Hepsi belirlenmiş bir düzende akıp gider. İşte bu Allah sizin Rabbinizdir. Mülk O'nundur. O'ndan başka taptıklarınız hurma çekirdeğinin zarına dahi hükmedemezler.

14-Eğer, Allah'a şirk koştuğunuz ilahlarınıza dua ederseniz onlar sizi işitmezler, işitseler bile gereğini yapamazlar. Kıyamet günü sizin şirkinizi inkar edecekler. Hiç kimse sana gerçekleri her şeyin içyüzünü bilen Allah gibi haber veremez.

15-Ey insanlar! Sizler Allah'a muhtaç fakir ve kimsesizlersiniz. Allah ise sizlere sayısız nimetler bahşettiği için kulluk ve övgüyü hak edendir.

16-Dilerse sizleri helak edip, yerinize yeni bir halk getirir

17-Ve bunu yapmak sizleri yoktan yaratan Allah için hiç de zor değildir.

18-Dünyada yaptığınız kötülüklerin karşılığında ahirette ceza alacağınızdan kuşkunuz olmasın. Ayrıca ahirette, dünyadaki gibi başkalarından yardım alarak kurtulabileceğinizi sanmayın. (bkz.Teysir) Çünkü ahirette Allah'ın huzurunda insanlar tamamen adil bir şekilde hesaba çekileceklerdir. O gün hiç kimse bir başkasının günahını, vebalini taşımayacak, herkes kendi yaptıklarının karşılığını görecektir. O gün günahlarının yükünü başkalarıyla paylaşmak ve cezasından kurtulmak isteyen kimseye en yakın akrabaları ve dostları dahi yardımcı olamayacaktır. Kimsenin kimseye bir şefaati söz konusu olmayacaktır. O gün sizin gibi müşrikler annesini, babasını, eşini, çoluk çocuğunu dahi düşünemeyecek durumda olacaktır.

Ey elçimiz Muhammed! Senin çağrına ancak kıyametteki bu adil hesap gününe iman eden, cehennem azabından korkanlar kulak verirler. Herkes nihayetinde Allah'a dönecek, O'na hesap vereceğinden, sana iman eden ve şirk koşmaktan sakınanlar kendi yararlarına hareket etmiş, kendilerini kurtarmış olurlar.

## PEYGAMBERLER ve MUHATAPLARI

19-Kör olanla, basiret sahibi olup gören bir olmaz

20-Kahredici karanlıkla nurun aydınlığı da bir olmaz

21-Gölge ile sıcaklık da eşit olmaz

22-Ve dirilerle ölüler de eşit olmaz. Doğrusu Allah dileyecek olsa, senin peygamberliğini inkar edenlerin tabiatlarını değiştirip onları sana iman etmeye mecbur hale getirebilirdi. Sen, senin davetine karşı körleşen, sağırlaşan, adeta ölü kesilen müşrikleri imana getirmek zorunda değilsin.

23-Bu bir imtihan, sen sadece bir uyarıcısın

24-Muhakkak ki biz seni, hak ile müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. İçinden bir uyarıcı gelip geçmeyen hiç bir ümmet yoktur.

25-Ve eğer Mekke müşrikleri seni yalanlıyorsa üzülme. Bil ki onlardan önceki toplumlar da resullerini yalanlamışlardı. Onların resulleri de onlara açık deliller, sayfalar ve nurlandırıcı kitaplar getirdikleri halde.

26-Neticede hepsi ilahi azabımıza maruz kaldılar.

ALLAH'IN YARATMA KUDRETİNİ ve BİRLİĞİNİ GÖSTEREN DELİLLER

27-Allah'ın suyu yağmur olarak gökten indirdiğini görmüyor musunuz? Bu sayede onunla çeşitli renklerde ürünler çıkıyor. Yaratılıştaki şu çeşitliliğe baksanıza! Dağlarda beyaz, kırmızı, çeşitli renklerde ve kara ve kapkara yollar, geçitler!

28-Ve bunun gibi, insanlardan, davarlardan ve yürüyen hayvanlardan da çeşitli renkte olanlar vardır.

Doğrusu, Allah'ın bu kainatı muhteşem bir şekilde yarattığını gören ve ilahi kudretin büyüklüğünü fark eden, (bkz.Taberi) Allah'ın ahirette kendilerini hesaba çekeceğini bilen (bkz.Hicazi) iman sahibi kimseler O'na ortak koşmazlar. O'nun cezasından korkarlar. Çünkü bilirler ki Allah sınırsız güç ve kudret sahibidir. Kendisine ortak koşanları ve emirlerini dikkate almayanları cezalandıracak, iman edip emirlerine uyanları ise bağışlayacaktır.

29-İşte Allah'ın bu kudretinin bilincinde olan, O'nun peygamberlerine ve kitaplarına iman eden, emirlerini yerine getiren, tevhide uygun bir biçimde kulluk eden, mallarını gizli ve açık her durumda yoksullarla paylaşanlar dosdoğru bir inanç ve hayat üzeredirler. Böyle kimseler bu güzel davranışlarının asla ödülsüz kalmayacağından emin olabilirler.

30-Allah onlara mükafatlarını eksiksiz olarak verecek; benzersiz nimetler bahşedecek, hatalarını bağışlayacak, onları cennetle ödüllendirecektir. Çünkü Allah, kendisine ve elçilerine iman eden ve emirlerine uygun yaşamaya çalışan kimselerin hatalarını bağışlar ve güzel amellerini karşılıksız bırakmaz.

31-Ey elçimiz Muhammed! Sana vahyettiğimiz Kur'an, daha önceki peygamberlere gönderilen kitapların ilahi vahiy olduklarını doğrulayan bir kelamdır. Allah insanlara olan merhametiyle bu kitapları vahyetmekte, böylece onlar için en yararlı olan şeyi yapmaktadır. (bkz.Taberi) Çünkü O, insanlar için neyin yararlı olduğunu ve senin peygamberlik görevi için ehil olduğunu (bkz.Zemahşeri) en iyi bilendir.

32-İşte biz, sana Kur'an'ı vahyetmek suretiyle ona inananları bütün ilahi

kitaplara iman etmekle, önceki kitaplarımıza iman eden ehl-i kitabı da Kur'an'a iman etmek ve ondaki emirlere uymakla mükellef kılmış bulunuyoruz. (bkz.Taberi) Allah'ın gönderdiği bütün peygamberler ve kitaplar aynı değerdedir ve hepsine iman etmeniz gerekir (bkz.Bakara 2/285)

33-Mümin kullarımız ahirette kendilerine vaat edilen adn cennetlerine girecek, orada altın ve incilerle süslenip ipekler kuşanacaklardır

Bu büyük bahtiyarlığı yaşadıklarında Allah'a şükredecek ve şöyle diyeceklerdir;

34-"Allahım! Sana sonsuz şükürler olsun! Senin bizim üzerimizdeki nimetin çok büyüktür"

35-"Çünkü sen bizi cehennem azabından korudun ve bize bu büyük ödülü bahşettin. Senin nimet ve bağışlaman sayesinde bu sonsuz cennet yurduna; yorulmanın, sıkıntının ve usanmanın olmadığı bu huzur diyarına girebildik. Gerçekten sen engin merhamet sahibisin."

36-Allah'ın peygamberlerini yalanlayan ve O'na ortak koşanlar ise cehenneme atılacak ve orada sonsuza kadar kalacaklardır. Bir an olsun cehennem azabının hafiflemesini dileyecekler, fakat umduklarını bulamayacaklardır. Ölüp de kurtulmak isteyecekler, fakat böyle bir kurtuluş imkanı da bulamayacaklardır. İşte bu kadar nimete nankörlük eden ve peygamberleri inkar edenlerin cezası böyle olacaktır.

37-Bu azabı tattıkları zaman pişmanlık içinde şöyle yalvaracaklardır: "Rabbimiz! Ne olur bize bir şans daha ver! Bizi tekrar dünyaya gönder, sana söz veriyoruz, bu sefer peygamberlere iman edeceğiz ve senin emrinden hiç çıkmayacağız."

Ancak Allah onlara şu cevabı verecektir; "Hayır, ikinci bir şansınız olmayacak. Zaten size dünyada benim nimetlerimi anlayıp şükretmeye yetecek kadar ömür (bkz.Zeccac) ve akıl verilmedi mi? Ayrıca sizlere mesajlarımı peygamberler getirmedi mi? Bütün bu imkanlara sahip olduğunuz halde inatla ve ısrarla elçilerimi yalanladınız. Şu halde artık bahane uydurmayın. Bugün cehennem ateşini tadacaksınız. Sizin gibi, peygamberleri yalanlayan nankör ve inatçı kimselerin bugün yardım ve destek bulmaları mümkün değildir.

38-Allah hem açıkça yaptığınız şeyleri, hem de aklınızdan geçenleri çok iyi bilmektedir.

Ey müşrikler!

39-Allah'ın bütün kainatı insanlar için yarattığını, yeryüzünün bütün nimetlerini sizin emrinize verdiğini (bkz.Zemahşeri) görmez misiniz? Şu halde niçin O'nun bu kadar nimetine nankörlük ediyor ve O'ndan başka varlıklardan medet umup onları Allah'a ortak koşuyorsunuz? Bilesiniz ki sizin bu nankörlüğünüz ancak kendinize zarar verir. Allah'a ortak koşmanız ve O'nun peygamberlerini yalanlamanız rahmetinden mahrum kalmanıza ve hem dünyada hem ahirette hüsrana uğramanıza sebep olur.

Ey Muhammed! Senin peygamber olduğunu kabul etmeyen müşriklere;

40-De ki: "Söyleyiniz bakalım, sizin şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koştuğunuz varlıklar neyi yaratmıştır? Şu gördüğünüz yeryüzünde onların yarattığı bir şey var mıdır? Yahut onların, Allah'ın yaratıcılığına ortakları mı vardır? Yoksa onlara ilahi bir kitap verdik de o kitaptan bir kanıt mı gösteriyorlar? Siz de biliyorsunuz ki Allah'tan başka hiç bir varlığın yaratıcı gücü yoktur ve her varlık O'nun kuludur. Sizler bir takım asılsız iddialar ve yalanlar ortaya atıp bunu dilden dile dolaştırarak inanç haline getirmiş bulunuyorsunuz."

41-"Muhakkak ki Allah gökleri ve yeri dağılmasınlar diye tutuyor. Onlar dağılacak olsa Allah'tan başka hiç kimse onları tutamaz. Ancak sonsuz kudret sahibi ve yegane mabut olan Allah, rahmetinden dolayı sizleri derhal cezalandırmamakta ve eğer iman ederseniz sizleri affedeceğini bildirmektedir"

42-Oysa Mekke'li müşrikler, elçimiz Muhammed gönderilmeden önce yahudi ve hristiyanları kınıyor ve "Doğrusu bize bir peygamber gönderilecek olsa sizlerden daha vefalı davranır ve peygamberlere iman ederiz, sizler gibi sırt çevirmeyiz" diyorlardı. (bkz.Zemahşeri) Ancak elçimiz onlara Allah'ın mesajını iletmeye başladığında, bu söylediklerini unuttular, aksine nefretleri arttı.

43-Elçimizin mesajına uydukları takdirde dünyevi konumlarını kaybedeceklerini düşünerek onu inkar ettiler ve halkı peygambere inanmaktan alıkoymaya çalıştılar. (bkz.Taberi) Oysa bu yaptıkları müminlere değil ancak kendilerine zarar verir. Allah'ın toplumlar ve kainat üzerinde işlemekte olan yasası asla değişiklik göstermez. Allah insanlara, iman etmeleri için fırsatlar verir, onlara elçiler gönderir ve ayetlerini açıklar. İnsanlar içerisinde inatla iman etmeyenler ise, artık iman etme ihtimalleri kalmadığında ilahi cezaya müstehak olur.

44-Ey müşrikler! Eğer Allah'ın toplumlar üzerinde işlemekte olan bu yasası hakkında bir kuşkunuz varsa çevrenizdeki ülkeleri dolaşın ve sizden çok daha güçlü olan toplumların nasıl helak edildiklerini görün. Anlayın ki Allah inkarcıları cezalandırmaya karar verdiğinde hiç bir güç O'na engel olamaz. Göklerde ve yerde Allah'ı aciz bırakacak hiç bir şey yoktur. Muhakkak ki O en iyi bilendir, her şeye kaadirdir.

45-Allah'ın engin merhameti olmasaydı ve şirk koşanları hemen cezalandırmaya karar verseydi şirk koşan hiç kimseyi sağ bırakmazdı. Ancak O, insanlara merhamet etmekte, onlara belirli bir süre tanıyıp inanmaları için fırsat vermektedir. Fakat bu süre bittiğinde, artık hesap günü gelecek ve herkes yaptığının cezasını çekecektir. Zira sonsuz ilim sahibi olan Allah, bütün kullarının yaptıklarını bilmektedir.

KURAN -44- (19) MERYEM SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

98 Ayet - /Peygamber annesi ve iffet timsali mümtaz kadın/

---Mekke döneminin ortalarında, yaklaşık olarak peygamberliğin beşinci yılında, Habeşistan'a hicret öncesinde vahyedilmiştir. Surede özellikle hristiyan çevrelerde ve dolaylı olarak Mekke müşrikleri arasında tevhide aykırı şekilde yorumlanan Hz.İsa'nın doğumu ele alınmakta, bu bağlamda hristiyanların Hz.İsa'yı tanrılaştırıcı yaklaşımları ve yahudilerin Hz.Meryem'i karalayıcı iftiraları tenkit edilmekte, diğer taraftan Hz.Zekeriyya, Yahya, İbrahim gibi bir çok peygamberin hayatından kesitler anlatılarak müslümanlara sabır ve teselli telkin edilmektedir---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

ZEKERİYYA ve YAHYA PEYGAMBERLER

1-Kaf ha ayn sad (Huruf-ı mukattaa)

Ey Muhammed!

2-Bu öncelikle Rabbinin kıymetli kulu Zekeriyya'ya olan nimetlerinin kıssasıdır.

3-Bir vakit Zekeriyya gizlice ve içtenlikle (bkz.Taberi) Rabbine şöyle dua etmişti;

4-"Rabbim! İyice yaşlandım. Saçım başım ağardı, ancak şükürler olsun sana ki bugüne kadar bana sayısız nimetler bahşettin, her duama icabet ettin. (bkz.Taberi)

5-Bu yaşıma kadar halkıma senin emir ve yasaklarını anlattım ve onları senin yolunda tutmaya gayret ettim. Ancak benden sonra yoldan çıkmalarından, (bkz.Zemahşeri) şirke sapmalarından korkuyorum. Eşim doğurgan olmadığı için çocuk sahibi de olamıyorum. Senden niyazım, (bkz.Zemahşeri) onlara senin vahyini iletecek (bkz.Taberi) ve senin rızan ile hareket edecek birini bana bağışlamandır!"

6-"Bana ve bütün Yakub soyuna varis olup benden sonra görevimi devralacak hayırlı birisini"

7-Bunun üzerine Allah, Zekeriyya'nın duasına şöyle karşılık verdi: "Ey Zekeriyya! Müjdeler olsun! Sana şimdiye kadar dengi görülmemiş "Yahya" adında bir erkek çocuk bahşedeceğiz!"

8-Zekeriyya şükran hissiyle, "Rabbim! Ben oldukça yaşlıyım, karım ise kısır. Bize bu halde iken evlat bahşetmen büyük lutuftur"deyince

9-Allah ona şöyle vahyetti: "Evet, mümin kullarına lutufta bulunmak Allah için mesele değildir. Kaldı ki seni yoktan yaratmış olmamız da bir lutuf değil midir?"

10-Zekeriyya bu müjdenin şükrünü eda etmek için şöyle dedi: "Rabbim! Sana şükranlarımı arz edebilmem için bana bir yol göster!" Allah ise, "Sana verdiğimiz bu müjdenin şükrü olarak üç gün kimseyle konuşma, meşgul olma! Rabbinin bu nimetine karşılık sabah akşam O'na şükret!" buyurdu. (bkz.Ali İmran 3/41)

11-Böylece Zekeriyya, halkının karşısına çıktı ve işaret diliyle onlara sabah akşam daima Allah'a şükür ve kulluk etmelerini söyledi.

Zamanı gelince Allah ona;

12-"Ey Yahya! Allah'ın kitabına sımsıkı sarıl" diyerek peygamberlik görevini bildirdi. Biz daha ona küçükken hikmet verdik.

13-İlahi bir şefkat ve saflıkla büyüdü ve takva sahibi oldu.

14-Allah'ın emirlerine bağlı, anne babasına ve insanlara son derece saygılı ve şefkatli idi. Onlara karşı hiç asi olmamıştı.

15-Bunun içindir ki doğduğu gün de öldüğü gün de ilahi inayete mazhar oldu. Ahirette yeniden diriltileceği gün de ilahi inayete mazhar olacaktır.

İFFETLİ MERYEM

16-Ey Muhammed! Zekeriyya'nın ardından, İsa peygamberin annesi ve örnek kadın Meryem'i de sana anlatacağız. Vaktiyle Meryem, kavminden uzaklaşarak daha çok tercih edilen (bkz.İbnü'l-Cevzi) Beytülmakdis'in doğusunda ibadete çekilmişti.

17-Bu sırada ruhumuzu ona insan kılığında gönderdik.

Meryem onun melek olduğunu anlamadı, kendisine bir fenalık yapmak istediğini sandı

18-ve ona "Allah'tan kork, benden uzak dur!" dedi.

19-Cebrail ise, "Endişelenme! Ben Allah'ın sana gönderdiği elçiyim, sana tertemiz bir erkek evlat müjdesiyle geldim" dedi.

20-Meryem, "Benim nasıl çocuğum olur ki ben evli de değilim, gayrı meşru şeyler yapacak kötü biri de!" diyerek hayretini dile getirdi.

21-Cebrail, "Elbette kötü biri değilsin, ancak Rabbin sana bir erkek çocuk bahşetmenin kendisi için çok kolay olduğunu ve doğacak çocuğun insanlara hakkı gösterecek birisi olacağını, ilahi rahmetin tecellisi olan peygamberlik görevini üstleneceğini buyurmaktadır. Bunun böyle olacağı karara bağlanmıştır" dedi.

22-Bu ilahi karar uyarınca Meryem, İsa'ya hamile kaldı ve gözden uzak bir yere çekildi.

23-Doğum sancılarının arttığı günlerden birinde, bir hurma ağacına dayanmış ve "Keşke ölseydim, unutulup gitseydim de başıma bu haller gelmeseydi" diye sızlanmıştı.

24-O sırada meleğin şöyle seslendiğini işitti, "Artık üzülmeyi bırak! Bak işte doğum anın geldi ve Rabbinin nimeti sayesinde oğlunu, İsa'yı dünyaya getirdin"

25-"Şu hurma dalını kendine çek, taze hurma dökülüversin."

26-"Ye, iç, gözün aydın olsun! İnsanlarla karşılaştığın zaman, "Ben Rabbime şükür için sessizlik orucu tutacağım, bugün kimseyle konuşmayacağım" de!

27-Sonra çocuğunu alıp insanların arasına döndü. Ona "Ey Meryem! Bu da nedir? Hiç beklenmedik bir şey yapmışsın"

28-"Harun gibi salih bir insan soyundan gelen birinden böyle bir şey beklemezdik doğrusu! Baban da annen de kötü kimseler değillerdi" dediler.

29-Meryem ise üç gün konuşmamak üzere söz verdiği için onlara sadece çocuğu göstermekle yetindi. Onlar ise "Beşikteki çocukla nasıl konuşalım?" diyerek tepki gösterdiler.

30-İsa, Allah'ın bir kulu ve peygamberi olarak onlara şu mesajları iletti: "Ben Allah'ın kuluyum, O bana ilahi kitap verdi ve beni peygamber olarak seçti"

31-"Nerede olursam olayım insanlara faydalı olmamı, hayır ve bereket saçmamı (bkz.Taberi, Zemahşeri) diledi ve yaşadığım sürece tevhide uygun bir şekilde ibadet edip şirkten uzak durmamı emretti."

32-"Anneme karşı müşfik ve merhametli olmamı, asi ve zorba olmamamı emretti"

33-"Doğduğum gün, öleceğim gün ve yeniden dirileceğim gün beni güven ve inayetine mazhar kıldı. Allah benim de sizin de Rabbimizdir. O'na ortak koşmayınız! Allah'ın bana öğrettiği dosdoğru din budur."

---Dönem bir takım müşriklerin ve yahudilerin Hz.Meryem ve Hz.İsa'ya binbir yalan dolan ve iftira ile saldırdığı ve rencide ettiği dönemdir. İsa peygamberin doğumundan 600 yıldan fazla geçtikten sonra Hz.Meryem ve Hz.İsa hakkında yapılan karalama kampanyasına karşı bu ayetlerle Kur'an'ın ortaya koyduğu yaklaşım, her türlü aşırılığı bertaraf edecek; hem tevhidi vurgulayıp hem de İsa ve Meryem'in şahsına karşı yapılan karalayıcı sözleri reddedecek bir dille ifade etmesi hayran olunacak bir tavırdır---

34-İşte, hakkında tartıştıkları Meryem oğlu İsa ile ilgili gerçekler bunlardır.

35-Çocuk sahibi olmak Allah'ın şanına yaraşmaz! Allah için herhangi bir şeyi yaratmak son derece kolaydır. O bir işin olmasına karar verdiği zaman o takdirde sadece "ol" der ve o, hemen olur.

36-İsa dedi ki: "Allah benim Rabbimdir, sizin de Rabbinizdir. Öyleyse O'na kul olun; Dosdoğru yol budur"

37-İsa onlara tevhidi anlattığı halde ondan sonra insanlar ihtilafa düştüler, onun "Allah'ın oğlu" olduğunu iddia ettiler. Ancak onlar bugün İsa hakkında

hakikati söyleyen elçimiz Muhammed'e kulak vermeseler de

38-Hesap vermek üzere huzurumuza geldiklerinde gerçeği çok iyi görüp anlayacaklar (bkz.Taberi) ve yaptıklarının cezasını çekeceklerdir (bkz.Zemahşeri)

39-Ey elçimiz Muhammed! Büyük bir gaflet ve sapkınlıkla Allah'a ortak koşan ve sana inanmayan o müşriklere, Allah'ın huzuruna hesap vermek üzere geldiklerinde bu tavırlarının cezasını çok ağır bir şekilde çekeceklerini bildir.

40-Bütün kainatın yegane maliki Allah'tır. O'nun dışındaki her canlı yok olacak, her şey son bulacaktır. Her canlı gibi onlar da ölümü tadacaklar ve hesap vermek üzere huzurumuza geleceklerdir.

TEVHİT TİMSALİ BÜYÜK PEYGAMBER : Hz.İBRAHİM

41-Bu kitapta İbrahim'in hikayesini de anlat. O özü sözü doğru bir nebi idi.

42-Vaktiyle İbrahim, babasının Allah'a şirk koşmasından duyduğu üzüntüyle ona, "Babacığım! İşitmeyen, görmeyen, sana hiç bir yarar sağlamayacak olan şu putlardan niçin medet umarsın?"

43-"Bana Allah'tan vahiy geliyor ve bu vahiy senin tuttuğun şirk yolunun yanlış olduğunu bildiriyor, sözümü dinle, (bkz.Taberi) kendini kurtar."

44-"Sonsuz merhamet sahibi Allah'a isyankarlık eden şeytana uyma! Sahip olduğun bütün nimetleri sana bahşeden Allah'ı bırakıp sana hiç bir yarar sağlamayacak olan şeytanın peşine düşme!"

45-"Allah'ın engin merhametinden mahrum kalmandan, azaba müstehak olmandan ve şeytanla cehennemde (bkz.Kurtubi) yoldaş olmandan endişe ediyorum!" demişti.

46-Babası ise İbrahim'in sözlerine makul bir cevap veremeyince kızgınlıkla ona şöyle çıkıştı: (bkz.Zemahşeri) "Yoksa benim ilahlarıma sırt mı çeviriyorsun? Eğer bu tutumundan vazgeçmezsen yeminle söylüyorum senin canına okurum. Şimdi seni derhal cezalandırmadan yıkıl karşımdan!" (bkz.Taberi)

47-İbrahim babasının bu sert tavrı üzerine ona şöyle dedi: "Öyle olsun babacığım! Sen her ne kadar bana sert konuşsan da, ben sana hürmette kusur etmeyeceğim! (bkz.İbn Kesir) Şirkten vazgeçmen ve iman etmen için Rabbime dua edeceğim. rabbim bana karşı çok lutufkardır."

48-"Şimdi sizleri de, medet umduğunuz varlıkları da terk edip gidiyorum. Zira ben sadece ve sadece Allah'a kulluk ediyor ve yaptığım şeyin karşılıksız kalmayacağını biliyorum."

49-Böylece İbrahim putperest halkını terk edip o bölgeden ayrıldı. Biz de ilerleyen zamanlarda, onun bu fedakarca yaptığı hicretini, kendisine oğlu İshak ve torunu Yakub'u lutfederek ödüllendirdik. Onlara da, tıpkı İbrahim'e verdiğimiz gibi peygamberlik görevini ve şerefini bahşettik.

50-Kendilerine hem dünyada bolluk, bereket ve huzur içerisinde yaşamayı hem de gelecek kuşaklar içerisinde hayırla yad edilmeyi nasip ettik! (bkz.Taberi)

TEVHİT YOLUNUN İLAHİ RAHMET ve NİMETE MAZHAR OLMUŞ ÖNDERLERİ

51-Ey Muhammed! Sana şirkten ve kötülükten uzak seçkin bir kul olan ve kendisine Tevrat'ı verip peygamber olarak gönderdiğimiz Musa'yı da hatırlatacağız.

52-Vaktiyle ona Sina dağının eteğinde, vahyin indirildiği yer olan o kutlu yamaçta (dağın sağ tarafında) vahyimizi iletmiş, kendisini doğrudan vahyimizi alma mertebesine yükseltmiş

53-ve kardeşi Harun'u da yanında yardımcı olarak görevlendirmiştik.

54-Yine tevhide ve ilahi emirlere sadakatle bağlı (bkz.Maturidi) bir kul olan İsmail'i de hatırlatırız. O da, tıpkı senin gibi Allah tarafından gönderilmiş bir peygamberdi.

55-Çevresindekilere sadece Allah'a kulluk etmeyi, ibadetlerini bu ilkeye göre yapmalarını öğütlerdi. Her haliyle Allah katında değerli bir konuma sahipti.

56-Dosdoğru bir kul ve Allah elçisi olan İdris de senin gibiydi.

57-Onun da bizim nezdimizde çok üstün bir yeri vardı.

58-İşte Adem'in soyundan, Nuh ile birlikte gemide taşıyıp boğulmaktan kurtardığımız insanların soyundan, İbrahim ve İsrail'in (Yakub) neslinden gelen bütün bu peygamberler, senden önce yaşamış ve tıpkı senin gibi çeşitli zorluklarla karşılaşmış, fakat sabır ve sebat göstererek Allah'ın rahmetine ermiş dosdoğru insanlardı. Sonsuz merhamet sahibi olan Allah'ın ayetlerini duyduklarında içten bir saygı ve yaşlı gözlerle secdeye kapanırlardı.

59-Ne var ki onların ardından öylesine kötü bir kuşak geldi ki (bkz.Nesefi) bunlar Allah'a tevhide göre ibadet etmeyi bıraktılar, şirk koştular. Bunlar kesinlikle cehennem azabına maruz kalacaklardır.

60-Fakat bunlar içerisinden pişmanlık duyup tövbe eden, Allah'ın peygamberine inanan ve O'nun emir ve yasaklarına uyanlar, işte onlar cennete girebilecek ve hiç bir şekilde haksızlığa uğramayacaklar

61-Çünkü Allah verdiği sözü kesinlikle yerine getirendir.

62-Onlar cennette, şimdi müşriklerden duydukları tarzda hakaret ve kötü sözlere muhatap olmayacaklar, (bkz.İbn Aşur) kendilerine esenlikler dilenecek ve sınırsız rızıklar sunulacaktır.

63-Kullarımızdan takva sahibi olanları, varis kıldığımız cennet işte budur.

64-Ey Muhammed! Elçimiz Cebrail sana vahyi getirirken sadece ve sadece Allah'ın emri ile hareket eder. Dolayısı ile müşriklerin sana vahiy gelmediği dönemlerde söyledikleri alaycı ve incitici sözlere aldırma! Elbette ki Allah seni unutmuş değildir.

65-Allah bütün varlığın hakimidir, dünya ve ahirete ilişkin her şey (bkz.Taberi) O'nun mutlak tasarrufu altındadır. O'nun emri ve izni olmaksızın meleklerin sana vahiy getirmeleri söz konusu değildir. Dolayısı ile sen O'na kulluk etmeye

ve görevini sürdürmeye sabır ve sebat ile devam et! Müşriklerin sözlerine aldırma! Çünkü Rabbinin sana olan nimet ve ihsanı sınırsızdır. (bkz.Taberi) Sana bu kadar büyük nimetlerde bulunan bir başka varlık bilir misin? (bkz.Nesefi)

DÜNYEVİ ÜSTÜNLÜKLERİNE KANIP KİBİRLENEREK HESAP GÜNÜNÜ UMURSAMAYAN MÜŞRİKLERE UYARI

66-Kimi müşrikler (bkz.İbnü'l-Cevzi) elçimizin ahiret uyarılarını alaya alır ve "Şimdi ben öldükten sonra tekrar diriltilecek miyim yani!" diye tepki gösterirler.

67-Onlar bunu söylerken, Allah'ın kendilerini yoktan var ettiğini hiç düşünüp de ibret almazlar mı? (bkz.Taberi)

68-Ey Muhammed! Rabbinin yüce şanına yemin olsun ki onları diriltecek, şeytani dostları ile birlikte hepsini diz üstü çökmüş vaziyette (bkz.Taberi) cehennemin önünde toplayacağz

69-Cehenneme önce, Allah'ın peygamberlerine karşı düşmanlıkta elebaşılık yapanları atacağız

70-ki onların kim olduklarını biz gayet iyi bilmekteyiz.

71-Ey müşrikler! Hepiniz o gün cehennem ateşinin dehşetini hissedeceksiniz. Bu, Rabbinizin kesinlikle gerçekleşecek olan sözüdür.

72-Allah'a şirk koşmayıp peygamberine iman edenler (bkz.Taberi) o gün cehennem azabına maruz kalmaktan kurtarılacaklardır. Oysa Allah'a şirk koşan, peygambere inanmayan ve Allah'ın emir ve yasaklarına muhalefet edenler perişan bir vaziyette cehennemde kalacaklardır

73-Çünkü elçimiz dünyada kendilerini tevhide çağırırken ona inanmayıp müminlerle alay edercesine şöyle demişlerdi: "Sizin sözünüzle mi inancımızı değiştireceğiz! Bizler itibar sahibi insanlarız. Sizler bize denk değilsiniz. Baksanıza, hangimiz daha müreffeh durumdayız?"

74-Halbuki onların bu sözleri ne kadar düşüncesizce ve ne kadar aldatıcıdır! Hiç düşünmezler mi Allah, onlardan önce yaşamış daha güçlü ve şatafatlı nice toplumları peygamberlere bu şekilde davrandıkları için helak etmişti.

75-Ey elçimiz! Varlıklı ve müreffeh oldukları için şımaran ve bu konumlarına bakarak doğru bir yol üzere olduklarını iddia eden müşriklere şöyle söyle: "Ey küstah ve kibirli müşrikler! Madem benim yanlış yolda olduğumu iddia ediyorsunuz, o halde dilerim Allah yanlış yolda olana bu dünyada bildiği şekilde yaşaması için mühlet versin! Nasıl olsa size bildirilen azabı dünyada veya ahirette gördüğünüzde her şey ortaya çıkacak, kimin doğru yolda olduğunu, kimin güçlü olduğunu gayet iyi anlayacaksınız!"

76-Şüphe yok ki Allah, şirk koşmayan ve peygambere inananların kalplerindeki iman daima pekiştirir. Müşriklerin övündükleri mal ve konum fanidir, kalıcı ve insana hem bu dünyada hem ahirette faydalı olan davranışlar ise Allah'ın emirlerine uyarak yapılan iyi işlerdir. (bkz.Taberi)

77-Ey Muhammed! Borçlu olduğu mümine borcunu ödememek için "Nasıl olsa bana ahirette çokça mal mülk ve evlat verilecek, o zaman senin borcunu öderim" diye alay eden şu müşriğe bakar mısın! (bkz.Zemahşeri)

78-Sanki ahirette olup bitecek şeylerden haberdarmış, yahut Allah'tan kendisine ahirette mal mülk ve evlat verileceğine dair bir söz almış!

79-Hayır, elbetteki bunların hiç biri doğru değil. (bkz.Taberi) O sadece küstahlık yapmaktadır. Bilsin ki onun bu sözlerini kaydediyoruz. Bu sözlerinin bedelini çok ağır ödeyecek, azabı katbekat artacak

80-Bu dünyada böbürlenip durduğu malı nihayetinde bize kalacak ve kendisi ahirette, bu zenginlik ve güçten yoksun bir şekilde (bkz.Nesefi) tek başına huzurumuza çıkarılacaktır.

81-Müşrikler, Allah'tan başka varlıklardan medet ummakta, onlardan kendilerine dünya ve ahirette yardım geleceğini sanmakta ve onları şefaatçi olarak görmektedirler. (bkz.Nesefi) Bu ilahların güya kendilerini Allah'a yaklaştıracağını düşünmekte, onlar sayesinde cehennemden kurtulacaklarını zannetmektedirler. (bkz.Taberi)

82-Fakat boşuna ümitlenmesinler; çünkü o medet umdukları varlıkların asla böyle bir gücü yoktur. Kaldı ki medet umdukları varlıklar ahirette müşriklerin kendilerine atfetmiş oldukları vasıflardan beri olduklarını ilan edecek hatta müşriklere düşman kesileceklerdir.

83-İstesek onlara, bu şeytanca işleri yaptıranları engelleyebilirdik. Fakat biz onlar hür ve özgür iradeli yarattık. Kendi iradeleriyle o şeytanların peşine düşmekte ve onların kışkırtmalarıyla alabildiğine yoldan çıkmaktadırlar. (bkz.Zemahşeri, Nesefi)

84-Şu halde onların bir an önce helak olmalarını bekleme! Biz onlara dünyada imtihan için belirli bir süre vermekteyiz. fakat bu süre elbette sonsuz değildir. Yaptıkları her şeyi kaydediyoruz.

85-Ahiret günü geldiğinde dünyada Allah'ın birliğine ve O'nun peygamberliğine iman etmiş, O'nun emir ve yasaklarına uygun yaşayanları saygın bir şekilde (bkz.Zemahşeri) huzurumuzda ağırlayacağız

86-Allah'ın tekliğini ve peygamberi inkar edenleri, susuz kalmış sürüler gibi perişan bir halde cehenneme sürükleyeceğiz.

87-O gün ancak Allah'a ve elçisine inananlar Allah'ın af ve mağrifeti sayesinde bağışlanmayı hak edeceklerdir.

88-Bir kısım yahudiler, "Üzeyir Allah'ın oğludur", hristiyanlar "İsa Allah'ın oğludur" ve Mekkeli müşrikler de "Melekler Allah'ın kızlardır" diye inanmakla Allah'a çocuk isnat etmektedirler.

89-Oysa bunlar çok çirkin ve asılsız iddialardır.

90-Bu kadar cüret gösterip böylesine vahim, asılsız ve çirkin bir iddiada bulunmak neredeyse yeri göğü titretecek kadar ağır bir durumdur

91-Allah'a çocuk isnat ederek ortak koşmak

92-Oysa çocuk sahibi olmak, rahman olan Allah'ın şanına yaraşmaz

93-Sizin O'na çocuğu diye isnat ettiğiniz İsa, Üzeyir ve melekler Allah'ın kullarıdır. Kainatta var olan canlı cansız her varlık O'nun kuludur.

94-Ahirette hepsi Allah'ın huzurunda divan durup hesap verecektir

95-Allah'ın sınırsız ilmi her varlığı çepçevre kuşatmıştır. O'nun için gizli saklı hiç bir şey yoktur. Her varlığın yapıp ettiğini eksiksiz olarak görmektedir. Herkes O'nun huzuruna tek başına çıkıp hesap verecektir.

96-Hesap günü geldiğinde, Allah'a şirk koşup O'nun hakkında böyle çirkin iddialarda bulunanlar cezasız kalmayacaklardır. Fakat Allah'ın tekliğine ve O'nun peygamberlerine iman eden, emir ve yasaklarına uyanlar dünyada ve ahirette Rahmanın inayetiyle sevgi ve huzur içerisinde olacaklardır. Allah onların içlerine sevgi ve muhabbet yerleştirecek, helal ve temiz kazanç elde etme imkanı sağlayacak ve gelecek nesiller tarafından hayırla yadedilmeyi nasip edecektir. (bkz.Taberi)

97-Ey Muhammed! Müşrikler her ne kadar "melek peygamber" istiyor olsalar da, biz Allah'ın mesajını bu şekilde onların anlayacağı bir dille ve bir beşer peygamber aracılığı ile vahyediyoruz ki sana iman edenleri cennetiyle müjdeleyesin ve hakkı kabul etmeyen, senin peygamberliğine inatla karşı çıkan ve şirkte ısrar eden müşrikleri, müstehak oldukları azap ile uyarasın!

98-Biz bu Kur'an'ı onlara, kendilerinden önce benzer davranışlarda bulunmuş nice toplumları helak ettiğimizi, hepsinin sesinin soluğunun kesilmiş olduğunu bildiresin; Allah'a şirk koşmaktan ve seni yalanlamaktan vazgeçmezlerse aynı şeyin başlarına geleceği konusunda kendilerini uyarasın diye vahyetmekteyiz.

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

135 Ayet - /Ey Muhammed! Biz bu Kur'an'ı sana, zahmet çekesin diye indirmedik/

---Mekke döneminin ortalarında, peygamberliğin beşinci-altıncı yılı civarında, birinci Habeşistan hicretinden hemen sonra ve Hz.Ömer'in müslüman olmasından önce, Meryem suresinin ardından vahyedilmiştir. Surede Hz.Muhammed'in müşriklerin ısrarlı inkarları karşısında hissettiği üzüntü giderilmekte, özellikle Hz.Musa kıssasından dersler anlatılarak bütün peygamberlerin benzer sıkıntılar yaşadığına vurgu yapılmakta ve bu şekilde Hz.Peygamber'e ve müslümanlara sabır ve kararlılık telkin edilmektedir---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MÜSTERİH OL EY PEYGAMBER!

1-Ta ha (Huruf-ı mukattaa)

Ey Muhammed!

2-Biz bu Kur'an'ı sana, zahmet çekesin diye indirmedik

3-Allah'tan ve hesap gününden korkan kimselere öğüt olsun diye vahyettik

4-Kur'an yeryüzünü ve şu muhteşem gökyüzünü yaratan tarafından indirilmiştir

5-O Rahman arşın üzerinde hükümranlık kurmuştur

6-Gerek gökyüzünde, gerek yeryüzünde, gerek ikisinin arasındaki her şey ve de toprağın altında ve derinliklerinde olanların hepsi O'na aittir.

7-O gizli açık bütün yaptıklarınızdan haberdardır. Hiç bir şey O'ndan saklanamaz.

8-Allah ki O'ndan başka ilah yoktur. En güzel isimler ve nitelikler O'na aittir.

MUSA PEYGAMBERİN HAYATINDAN TEVHİT ve SABIR DERSLERİ

9-Musa'nın kıssasını biliyorsun değil mi?

10-Musa soğuk bir kış gecesi (bkz.Taberi) ailesiyle birlikte Medyen'den Mısır'a doğru giderken yolunu kaybetmişti. O sırada yolda bir ateş görüp ailesine şöyle demişti: "Bekleyiniz! Sanki şu tarafta bir ateş gördüm. Oraya bir gideyim, belki ısınacak bir parça ateş ya da bize yolu tarif edecek birilerini bulurum!"

11-Ateşin yanına vardığında Allah ona şöyle seslenmişti: "Ya Musa"

12-"Bu duyduğun ses Rabbinin sesidir. Şimdi bu kutsal Tuva vadisinde peygamberlik vazifesini ifa edebilmek için manen hazırlan"

13-"Peygamber olarak seni seçtim. Sana vahyedilenlere kulak ver."

---Ayette lafzan "Şimdi ayağındaki çarıkları çıkar" geçiyor. Bu edebi bir dil ile "peygamberlik görevini ifa etmeye hazırlan" anlamındadır. Bunun bir örneği de Müdessir suresi 1 ve 2. ayetleridir; "Ya esvaba bürünmüş olan" "Kalk artık ve uyar" veya "Elbiseni temiz tut" vs gibi bazı emirler böyle edebi ve deyimsel cümleler ile bildirilmiştir. Verdiğimiz örnekteki esvap=elibise "peygamberlik" anlamındadır."---

(Ayrıca Kur'an uslubu için bkz.Rahman suresindeki örnek ve açıklamalarımız)

14-"Sana bu vahyi ileten Allah benim ve benden başka ilah yoktur.İbadet edilmeye layık yegane kudret benim! (bkz.Taberi) Şu halde benden başkasına asla ibadet etme, sadece ve sadece bana kul ol! (bkz.Taberi) Benim yüceliğim ve sınırsız nimetlerim karşısında sakın başkalarına tazimde bulunarak küfran-ı nimette bulunma, tevhide bağlı olarak kulluk et ve beni hatırlayıp anmak için

namazı bana kıl"

---Bu ayetten, Musa peygamberin vahyi andığı ilk anda "namazı bana kıl" emriyle karşılaşması, namaz kılmanın Musa peygamberden bile önce toplum tarafında uygulanan ibadet biçimlerinden biri olduğunu gösteriyor. Eğer o zaman namaz bilinmiyorsa buradaki "salat" = "kulluğu ve ibadeti sadece bana et" anlamında kullanılmış olmalıdır.---

---Bu ayetten hareketle Abdülaziz Bayındır hoca ısrarla şuna vurgu yapıyor:

"[*] “Namazı benim zikrim için kıl.”: Zikir Arapça’da ‘doğru bilgi’ anlamına gelir. Allah’ın doğru bilgisi Kur’an-ı Kerim ve onun içinde bize indirdiği ayetler ile tabiatta yaratmış olduğu ayetlerdir.

“Namazı benim zikrim için kıl.” buyurmasından anlaşılacağı üzere her namaz Allah’ı ve onun bize gönderdiğini hatırlamak, sürekli akılda tutmak için kılınmalıdır. Zikir, zeka ile yapılan bir eylemdir. Zeka çalışmak için kelimeleri kullanır. Dolayısıyla Allah’ın emrine uygun şekilde namaz kılabilmek için ya okuduğumuz dua ve ayetlerin Türkçe anlamlarını çok iyi bilmeli ya da Türkçe dua ve ayetlerle namazı kılmalıyız. Aksi takdirde namazı Allah’ın zikri için kılmak mümkün olmaz."---

---Ve yine Abdülaziz Bayındır hocamız der ki;

" الصَّلَاةَ (o namaz) arapçada ال bilenen bir şeye eklenir. Türkçede "O" zamiri ile bu sağlanır. Yani Hz Musa'ya (as) emredilen namaz Hz Adem'e (as) emredilen ile aynı namazdır."---

15-"Dünya hayatı geçicidir ve ahiret hayatının başlayacağı kıyamet muhakkak yaşanacaktır. Ancak onun vaktini benden başka kimse bilemez. (bkz.Taberi, İbn Abbas) Neticede kıyamet muhakkak gelecek ve herkes hesap gününde, dünyada yaptıklarının karşılığını görecektir."

16-"Sakın bu konuda kuşkuya kapılma! İnkar edenlerin dünyadaki güçlerine ve konumlarına bakıp da inancında gevşeklik gösterme! (bkz.Zemahşeri) Çünkü onlar bu konuda Allah'tan gelen bilgilere göre değil, arzularına göre hareket etmektedirler."

Ardından Allah, Musa'ya peygamberliğini kanıtlayacak ayrıcalığı bildirmek için şöyle seslendi;

17-"Şu sağ elindeki nedir ey Musa!"

18-Musa, "O benim asamdır ey Allah'ım! Yürürken ona dayanırım, onunla

hayvanlarıma yedirmek için ağaç dallarını silkelerim ve daha bir çok iş görürüm" diye cevap verdi

19-Bunun üzerine Allah, "Şimdi onu yere at" diye emir verdi

20-Musa değneğini yere atınca birden canlı, hareketli bir yılana dönüştüğünü gördü ve irkildi

21-Allah, "Korkma! Onu eline al! Göreceksin ki onu tekrar eski haline döndüreceğiz"

22-"Bir de elini koynuna sok! Kusursuz bir beyazlıkta parladığını göreceksin.

23-"Sana daha büyük mucizeler de göstereceğiz"

24-"Artık Allah tarafından  peygamber olarak seçilip görevlendirildiğini anla ve şimdi Mısır'a gidip Firavun ve erkanını senin peygamberliğine inanıp İsrailoğulları'nı serbest bırakmaları için uyar. Çünkü Firavun artık haddini aşmış, iyice isyankar ve baskıcı olmuştur" dedi.

Musa peygamber olduğunu anlayınca kendisine verilen bu ağır görevi başarıyla yerine getirebilmek için Allah'tan şöyle niyazda bulundu:

25-"Rabbim! Gönlüme ferahlık ver"

26-"Benim işimi kolaylaştır"

27-"Dilimden düğümü çöz"

28-"Sözlerimi idrak etsinler"

29-"Ve ailemden birini bana yardımcı tayin et"

30-"Kardeşim Harun'u"

31-"Ki bana destek olsun. Onunla gücüm artsın"

32-"Ve onu bu mücadelede bana ortak yap"

33-"Sana çokça ibadet edelim"

34-"Ve seni çokça analım"

35-"Muhakkak ki sen bizim her halimizi görensin"

Allah, Musa'nın bu isteğini kabul etti ve şöyle buyurdu:

36-"Ya Musa! İstediğin kabul edilmiştir"

37-"Bildiğin gibi sana daha önce de çok büyük nimetler bahşetmiştik"

38-"Doğduğun yılda Firavun, İsrailoğulları'nın erkek çocuklarını öldürüyor, kız çocuklarını köleleştiriyor diye annen seni nasıl koruyacağını bilememiş ve telaşa kapılmıştı."

39-"O vakit biz ona, seni bir sandıkla nehre bırakmasını söylemiş ve nehrin, sandığı kıyıya vuracağını, ardından da bebeği hem Allah'ın emirlerine muhalif olan hem de gelecekte o bebeğin baş düşmanı olacak olan Firavun ailesinin bulup yetiştireceğini bildirmiştik. İlahi inayet ve lutuf içerisinde yetişmen için insanların seni sevmelerini sağlamış, onların gönüllerine sana yönelik sevgi aşılamıştık. Ardından seni Firavun ailesi bulmuş, fakat hiç bir kadından süt emmediğin için, çaresiz bir şekilde seni emzirecek birini aramaya koyulmuşlardı."

40-"İşte tam o sırada ablan, Firavun'un sarayına gitmiş ve bebeği emzirecek birilerini bulmayı teklif etmiş, anneni bu iş için saraya götürmüştü. Böylece annen sana kavuşmuş ve hasreti dinmişti. Yıllar sonra bir Mısırlı ile bir yahudi arasında cereyan eden kavgaya şahit olmuş ve istemeyerek de olsa, suçsuz bir insanın ölümüne neden olmuştun! Pişmanlık içerisinde Allah'a yalvarıp tövbe etmiştin! Allah senin iyiniyetli olduğunu bildiği için bağışlamıştı. Fakat ölen kişi Mısır'lı olduğu için Firavun'un adamları peşine düşmüşlerdi ve sen de telaşa kapılarak Mısır'dan kaçmıştın! Türlü sıkıntılar yaşamış ve neticede Medyen ülkesine gidip yıllarca orada yaşamak zorunda kalmıştın."

41-"İşte bu hayat yolculuğunun ardından Tür dağında ilahi vahye mazhar olmuş bulunmaktasın. (bkz.Taberi) Artık ben seni, elçim olarak seçtim ve görevlendirdim."

42-"Şimdi kardeşin ve sen, size verdiğim bu peygamberlik görevini yapmak üzere, birlikte Mısır'a Firavun'a gidin ve asla benim vahyimin belirttiği yoldan ayrılmayın! Emirlerimi yerine getirmekte sakın gevşeklik göstermeyin. Sizlere olan bu kadar nimetlerimi unutup başka yollara sapmayın!" (bkz.Taberi)

43-"Gidin ve azgın Firavun'u uyarın"

44-"Fakat onunla tatlı dille, güzel sözlerle konuşun ki mesajınız üzerinde etkili olsun"

Bu mesajı alan Musa ve Harun, Allah'a niyazla şu endişelerini ifade ettiler:

45-"Allah'ım! O zalimin bize düşmanca davranmasından, taşkınlık yaparak bir kötülük etmesinden çekiniyoruz!"

46-Allah ise onlara şöyle buyurdu: "Korkmayın! Ben sizin yar ve yardımcınızım. Hep benim gözetimimde olacaksınız."

47-"Firavun'a gidin ve ona Allah'ın peygamberi olduğunuzu söyleyip İsrailoğulları'nı özgür bırakmasını, onlara eziyete son vermesini isteyin!"

48-Bunun üzerine Musa ve Harun, Mısır'a gidip Firavun'un karşısına çıktılar ve ona Allah'ın emrettiği şekilde peygamber olduklarını bildirip İsrailoğulları'nı köle gibi çalıştırmaktan vazgeçmesini (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") istediler. Ayrıca ona şöyle dediler: "Senin ve bütün alemlerin rabbi olan Allah bize peygamberlik görevi verdi ve bizi yalanladığın takdirde ilahi azaba maruz kalacağını bildirdi. Bize iman edip getirdiğimiz ilahi mesaja uyanlara ise dünyada ve ahirette huzur ve esenlik müjdesi iletmemizi emretti. Eğer sen de bize inanıp tabi olursan ne mutlu sana! (bkz.Zübde) Artık İsrailoğulları'na eziyet etmeye son ver ve onlar özgür bırak!" (bkz.Hicazi)

Kendisi üzerinde hiç bir otorite tanımayan Firavun;

49-"Bu ülkede benim temsil ettiğim ilahtan başka ilah yoktur! Öyleyse ikinizin Rabbi kimdir ya Musa! Sen peygamber değil sihirbazsın!" diye çıkıştı

Musa ise buna şöyle cevap verdi:

50-"Bizi peygamber olarak gönderen hem senin hem de bütün alemlerin rabbi olan Allah, bütün varlıkları mükemmel bir şekilde yaratan ve her varlığın yaşaması için en uygun imkanları sağlayan kudrettir"

Firavun bu veciz cevap karşısında tıpkı Mekke müşrikleri gibi davrandı ve kurnazca şöyle bir soru sordu:

51-"Peki, ya bizden önce yaşamış olan toplumların durumu ne olacak? Madem senin rabbin her şeyi yaratıp en uygun imkanları sağlıyor ve rehberlik ediyor, o halde bizden önce yaşayan ve şirk koşan atalarımız hatalı mıydılar? (bkz.Taberi) Onlar akılsız mıydı? Sen bizim atalarımıza hakaret mi ediyorsun?" (bkz.Mevdudi)

Musa bu soruya şöyle cevap verdi:

52-"Bu, geçmişe ait bir meseledir ve ben bunu bilemem. Onların durumunun ne olduğunu ancak Allah bilir. (bkz.Taberi) Allah hiç bir şeyi unutmaz ve asla

yanılmaz."

53-"Allah şu mükemmel yeryüzünü insanlar için yaratıp çeşitli nimetlerle donatmıştır. (bkz.Ahmet Mekki "el-Muin") İçersindeki yollar, geçitler, gökten yağan yağmurlar, yağmur suyu ile yeşeren topraklarda yetişen"

54-"Ve hem insanların yedikleri hem de hayvanlarına yedirdikleri çeşit çeşit bitki türleriyle bu muhteşem yeryüzü insan yaşamı için en uygun hale getirilmiştir"

55-Bütün bunlar aslında aklını kullananlar (bkz.Taberi) için yeterince dersler içermektedir. Allah sizi bu yeryüzünde yaratmıştır ve hesaba çekmek üzere tekrar bu yeryüzünden diriltecektir"

56-Böylece Musa, Firavun'a açık bir şekilde Allah'ın ayetlerini anlatmış, peygamber olduğunu kanıtlayan bütün delilleri göstermişti. Fakat Firavun inat ve kibirle onu yalanladı.

Israrla onun peygamber değil, sihirbaz olduğunu iddia edip şöyle demişti:

57-"Sen sihirbazsın! Demek gözboyayıcı sihirlerinle bizi kandırıp ülkemizi ele geçirmeye, bizi yerimizden yurdumuzdan etmeye çalışyorsun!"

58-"Bu yaptığın sihir gösterileri senin peygamber olduğunu kanıtlamaz. Bizim sihirbazlarımız da aynı şeyleri yapabilirler. Kendine güveniyorsan bir gün belirleyelim ve uygun bir yerde, herkesin huzurunda bizim sihirbazlarımızla bir düello yap"

59-Musa bu durumu, insanlara hakkı ve tevhidi anlatmak için bir fırsat bildi (bkz.Zemahşeri) ve ona cevaben "peki" dedi. "Herkesin toplandığı bayram gününde (bkz.Taberi) bu düelloyu yapalım"

60-Musa'nın bu meydan okumaya cevap verdiğini gören Firavun, ülkedeki en mahir sihirbazları toplayıp onlara çeşitli vaatlerde bulundu ve onları bayram gününde halkın huzurunda Musa'nın karşısına çıkardı.

61-Musa, Allah'ın peygamberi olarak kalabalığın karşısına çıktı ve sihirbazlara dönüp, "Benim bir sihirbaz değil de Allah'ın peygamberi olduğumu biliyorsunuz. Firavun'un oyununa gelip de sihir numaraları yaparak insanları aldatmaya, Allah'ın peygamberini yalanlamaya kalkışmayınız. Böyle yapacak olursanız acırım size! Çünkü o takdirde Allah'ın azabına müstehak olursunuz. Bilesiniz ki Allah'ın peygamberlerini yalanlayanlar dünyada da ahirette de

hüsrana uğrarlar" diyerek onlara nasihat verip gerçeği anlattı.

62-Musa'nın bu etkili sözleri sihirbazları oldukça sarsmıştı. Aralarında anlaşmazlığa düştüler ve fısıltı ile tartışmaya başladılar. (bkz.İbn Kesir)

63-Neticede onu yalanlamada ısrarcı olmaya karar kıldılar ve ona nasıl bir sihirle karşılık vereceklerini müzakere ettikten sonra (bkz.Zemahşeri) "Bu ikisi peygamber değil, düpedüz sihirbazlar! Amaçları ülkeyi ele geçirip halkın dinini bozmak, sizi yurdunuzdan etmektir" dediler

64-Bunun üzerine Firavun: "Artık güçbirliği yapıp düzenleyeceğiniz oyuna iyi karar verin. Bugün üstün gelen istediği her şeye kavuşacaktır."

65-Daha sonra Musa'ya, "Söyle bakalım kim önce başlasın?" dediler

66-Musa kendinden emin bir şekilde, "Önce siz başlayın" dedi. Bunun üzerine sihirbazlar ellerindeki ipleri ve değnekleri ortaya attılar. Yaptıkları aldatmaca ve gözboyama neticesinde (bkz.Zübde) Musa bu değnek ve ipleri sanki canlı bir yılanmış gibi gördü

67-Ve bir an korkup irkildi

68-Fakat biz ona şöyle vahyettik, (bkz.Taberi) "Korkma! Ey Musa! Sen onlardan üstünsün"

69-"Onların yaptığı basit bir gözboyama iken sen Allah'ın peygamberisin. Elindeki değneği yere at, göreceksin ki onların yaptıklarının göz boyaması olduğu ortaya çıkacak, sihirlerinin etkisini yok edecektir. (bkz.Zübde) Sihirbazların yapacağı şey işte bu kadar basittir ve hedeflediği hiç bir şeye ulaşamaz" Bunun üzerine Musa elindeki değneği attı ve derhal sihirbazların yaptıklarının etkisi sona erdi.

70-Bunu gören sihirbazlar, Musa'nın kendileri gibi bir sihirbaz değil, gerçekten peygamber olduğunu anladılar (bkz.Zübde) ve hemen iman edip secdeye kapandılar ve şöyle dediler: "Bu bir sihir değil. Bizler Musa'nın ve Harun'un gerçekten peygamber olduklarına iman ettik"

71-Firavun, sihirbazların iman etmelerine çok kızdı ve şöyle dedi: "Demek ben size izin vermeden ona iman ettiniz! Belli ki bu Musa başından beri sizin elebaşınızmış ve sizler hep birlikte bana karşı bu tuzağı kurmuşsunuz. Fakat bu yaptığınızı cezasız bırakacak değilim. İbret olsun diye bütün halkın huzurunda ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip hepinizi kütüklere çaktıracağım (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin) Acılar içinde ölecek (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin) hangimiz daha fena imiş göreceksiniz; Musa'nın söz ettiği ilah

mı, yoksa ben mi?" (bkz.Zübde)

Sihirbazlar Firavun'un tehditlerine hiç aldırmadan ona şöyle cevap verdiler;

72-"Tehditlerin fayda etmez. Biz artık Musa'nın, Allah'ın peygamberi olduğunu anlamış bulunuyoruz. Bu kadar kesin kanıttan sonra, bütün varlığın yaratıcısı ve şekillendiricisi olan Allah'ın peygamberini bırakıp sana uyacak değiliz. İstediğini yap (bkz.Taberi) ama unutma ki senin sözün sadece bu dünyada geçer"

"Kaldı ki bu dünyadaki saltanatının da sonu yakındır" (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin")

73-"Bizler Allah'ın birliğine ve O'nun peygamberine iman ettik! (bkz.Taberi) Bizi öğrenmeye zorladığın (bkz.Taberi) sihrin vebalini ve daha önce yaptığımız diğer hataları bağışlamasını umut ediyoruz. O'nun vereceği ödül de ceza da senin vereceğinden çok büyüktür."

"O yüzden asıl korkması gereken sensin, çünkü;"

74-"Allah'a şirk koşan ve O'nun peygamberlerine inanmayanlar cehennem azabına müstehak olacak ve orada ölümden beter bir azap tadacaklardır. Ölüp kurtulmak isteyecek, fakat bu isteklerine ulaşamayacaklardır."

75-"Diğer taraftan Allah'ın tekliğine (bkz.Taberi) ve peygamberlerine iman eden ve O'nun emir ve yasaklarına uygun yaşayanlar ise Allah katında çok yüksek makamlara sahip olacak"

76-"Sınırsız nimetlerle dolu cennet bahçelerinde sonsuza kadar huzur içinde yaşayacaklardır. İşte şirkten sakınan, peygambere iman eden ve O'nunöğütlerini dikkate alarak yaşayanların ödülü budur."

Sihirbazlar, Musa'ya iman edince İsrailoğulları da ona inandılar ve Firavun'un zulmünden kurtulmak için, Musa'nın önderliğinde, ilahi vahyin rehberliğinde yola koyulup Mısır'ı terk etmeleri için şöyle vahyettik;

77-"Kullarımla gece yola çıkıp yürü! Sonra da asanla yere vurarak onlar için kuru bir yol aç! Firavun'un size yetişmesinden korkma ve suda boğulmaktan da endişe etme!"

78-Ne var ki Firavun ordusunu toplayıp onların peşine düştü. Musa ve ona inananlar, Nil kıyısına geldiklerinde Firavun'un ordusu onlara yetişmek üzereydi. O sırada Musa'nın yanındakiler büyük bir korku ve telaşa kapıldılar. Elçimiz Musa ise onlara, "Korkmayın, Allah bizimle beraberdir" diye cesaret

veriyordu. Bu sırada biz, elçimiz Musa'ya, yakalanmaktan yahut boğulmaktan korkmamasını ve asasını denize vurmasını emrettik. Böylece onu ve ona tabi olanları zalim Firavun'un hışmından korumak için denizde kuru bir yol açtık. (mesela, bkz.Şuara 26/60-66) Onlar denizi sağ salim geçtiler. Firavun ise ordusuyla birlikte onların ardından denizdeki kuru yola girdi, fakat deniz kapanınca orada boğuluverdiler.

79-Baştan beri halkını Musa'ya inanmaktan alıkoymakla zaten yanlış yollara sürüklemekteydi.

Musa ve İsrailoğulları, Firavun'un zulmünden kurtulup karşıya geçince onlara şöyle vahyettik:

80-"Ey İsrailoğulları! İşte sizi düşmanınız Firavun'dan kurtardık. Tur dağında Musa'ya vahyimizi iletip sizlere dünya ve ahiret huzurunu kazandıracak ilahi ilkeleri verdik. (bkz.Razi) Diğer taraftan bu çöl şartlarında sizlere kudret helvası, ekmek, bıldırcın vs gibi çeşitli nimetler lütfettik."

81-"Dolayısıyla siz de bizim verdiğimiz nimetlerden faydalanıp bu nimetleri adil bir şekilde paylaşın. (bkz.Taberi) Birbirinize haksızlık etmeyin. Aksi takdirde benim cezama müstehak olursunuz ki benim cezalandırmama müstehak olan kişinin hali harap demektir."

82-"Fakat şunu da unutmayınız ki ben sonsuz merhamet sahibiyim. Şirkten vazgeçip tövbe eden, (bkz.Taberi) peygamberlerime iman eden ve onların getirdiği ilahi mesaja uygun yaşayanlara karşı çok bağışlayıcı ve şefkatliyimdir."

Daha sonra Musa, kardeşi Harun'u yerine vekil bırakıp ilahi vahyi almak üzere Tur dağına çıktı. Biz de ona;

83-"Niçin böyle aceleyle halkını bırakıp geldin?" diye sorduk.

84-Musa ise, "Onlar benim yolumun üzereler, gözüm arkada değil ey Rabbim! Senin rızanı kazanmak için koşup geldim" dedi

85-Biz de ona, "Sen öyle biliyorsun, fakat sen ayrıldıktan sonra biz halkını bir imtihana tabi tuttuk, ne var ki onlar imtihanı kaybettiler. Samiri, onları saptırıp tekrar şirke döndürdü" diyerek halkının durumunu bildirdik.

86-Musa bu haberi duyunca üzgün ve kızgın bir halde halkına geri döndü ve onların bir buzağıyı ululadıklarını (bkz.A'raf 148'deki açıklamamız)

---İsrailoğulları'nın burada yaptıkları şey buzağıya tapınmak değil, onu ululayarak dua etmektir. Bu durum bütün şirk inançlarının ortak özelliğidir. Aslında müşrik kişi ululadığı varlığa değil, Allah'a kulluk ettiğini düşünür. Oysa tevhit inancı, Allah'a kulluk ederken başka hiçbir varlığı yüceltmeme esasına dayalıdır.---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

görünce şöyle dedi: "Ey halkım! Ne oluyor size böyle! Allah'ın size olan nimetleri ve gösterdiği dosdoğru tevhid yolu neyinize yetmedi! Bir süre geç kaldım diye hemen şirke dönmeniz mi gerekiyordu? Yoksa Allah'ın azabına müstehak mı olmaya çalışıyorsunuz ki bana verdiğiniz sözden hemen dönüverdiniz?"

87-Musa'nın serzenişi üzerine ona şöyle bir mazeret bildirdiler: "Ey Musa! Biz buzağıya aslında istemeden tazimde bulunduk. Çünkü Mısır'dan çıkmadan önce bazılarımız Mısır'lılardan altın-gümüş gibi ziynet eşyalarını ödünç olarak almıştı. Onlar bizim ülkeyi gizlice terk edeceğimizi bilmedikleri için altınlarını bize borç vermişlerdi. Biz ise onları geri vermeden ülkeyi terk ettik. (bkz.Taberi) Şimdi ise bu yaptığımızın günah olduğunu fark ettik, senin de bu günah yüzünden alıkonulduğunu düşündük (bkz.Razi, Beyzavi) ve Samiri'nin teklifi üzerine, bu günahımızdan kurtulmak için altınları eritip buzağıya süs yaptık ve ona tazimde bulunarak af dilemeye çalıştık." (bkz.Ahmet Mekki "el-Muin", Zübde)

88-Neticede Samiri onları saptırmış, ziynet eşyalarıyla süslü buzağıyı onlara gösterip, "Bu mücevherleri ödünç alıp geri vermemiş olmanın günahından kurtulmak için buzağıya dua etmelisiniz. İşte sizin ihtiyacınız olan ilah budur. Aslında Musa da böyle yapmalıydı ama o bu gerçeği unuttu!" diyerek insanların aklını çelip onları putperestliğe sevk etmişti.

89-O buzağının konuşamayan, akıl erdiremeyen bir zavallı olduğunu bildikleri halde yine de onu tazim ettiler ve böylece, bütün varlıkların rabbi olan Allah'a karşı büyük bir suç işlemiş oldular.

90-Oysa onlar bu sapkınlığa bulaştıklarında Harun onlara şöyle dedi: "Ey kavmim! İmtihan ediliyorsunuz. Bütün varlıkları yaratan ve sonsuz merhamet sahibi olan Allah'tan başka ilah yoktur. Lütfen bana tabi olun ve emirlerime itaat edin"

91-Ne var ki onlar Harun'u dinlememiş ve "Samiri'ye hak veriyoruz, Musa geri dönünceye kadar bu buzağıya tazimde bulunmaya devam edeceğiz"

demişlerdi.

Musa ise yokluğunda Harun'un insanları tevhitte sabit tutmak için ne kadar çabaladığını bilmediği için onu suçladı ve şöyle dedi;

92-"Kardeşim! Bu insanlar şirke bulaştığında sen neredeydin?"

93-"Niçin onlara engel olmadın? Yoksa sana verdiğim vekalet görevini umursamadın mı?"

94-Harun ona cevaben şöyle dedi: "Kardeşim! Saçımı sakalımı çekiştirip beni itip kakmayı bırak! Ben şirke bulaşanları engellemeye çalıştım, ama dinlemediler, hatta beni öldürmeye dahi kalkıştılar. Şimdi sen de beni onlarla bir tutup kınama! Bu sadece onları sevindirir. Ayrıca şirke bulaşanlarla savaşmaya kalkarsam halk ikiye bölünürdü ve sen beni insanları bölmekle suçlarsın diye korktum!"

95-Kardeşinin suçsuz olduğunu anlayan Musa bu sefer Samiri'ye döndü ve "Peki, senin derdin neydi Samiri? Niçin insanları şirke sev ettin?" diye çıkıştı

96-Samiri ise ona şöyle cevap verdi: "Ben başlangıçta senin dinine biraz inanmış, senin anlattıklarından etkilenmiştim. Ancak daha sonra diğer insanların düşündüklerinden farklı düşünmeye başladım ve senin yolunun yanlış olduğu kanaatine vardım. Bu yüzden senin dinini terk ettim. (bkz.Razi, Hicazi) İçimden böyle geldi."

97-Musa, Samiri'nin bu sözleri üzerine ona şöyle dedi: "Madem öyle, o halde çık git buradan! Bundan böyle bizim aramızda yerin yok. Öldükten sonra ise asla kurtulamayacağın bir azap seni belkliyor. Şimdi senin bu yaptığın şeyi ortadan kaldıracağız, bütün bu mücevherleri parçalayıp yakacak ve denize savuracağız."

98-Ardından Samiri'ye kanıp şirke bulaşanlara döndü ve onlara şu tevhit dersini tekrarladı: "Sizin ve bütün insanların ibadet edeceği yegane mabut Allah'tır. O'ndan başka ilah yoktur. O, diğer varlıklar gibi aciz değildir, sonsuz ilmiyle her şeyi kuşatır. Yaptığınız her şeyi bilir ve ona göre karşılık verir." (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin")

bkz.TEVRAT (Eski Ahit) Mısırdan çıkış 32/1-35

a) Eski Ahit'te Geçen Şekliyle Altın Buzağı Kıssası

Eski Ahit'in Çıkış bölümündeki bu hikayenin tamamı şöyledir:

"Ve dağdan inmek için Musa'nın geciktiğini kavim görünce, kavim Harun'un

yanına toplandı ve ona dediler: Kalk bizim için ilah yap, önümüzden gitsinler, çünkü Musa'ya, bizi Mısır'dan çıkaran bu adama ne oldu bilmiyoruz. Ve Harun onlara dedi: Karılarınızın, oğullarınızın ve kızlarınızın kulaklarındaki altın küpeleri kırıp çıkarın ve onları bana getirin.

Ve bütün kavim kendi kulaklarındaki altın küpeleri kırıp çıkardılar ve onları Harun'a getirdiler. Ve onu ellerinden aldı ve oymacı aletiyle ona biçim verdi ve onu dökme bir buzağı yaptı; ve dediler: Ey İsrail, seni Mısır diyarından çıkaran ilahların bunlardır. Ve Harun onu gördü ve onun önüne bir mezbah yaptı ve Harun ilan edip dedi: yarın Rabbe bayramdır. Ve ertesi gün erken kalktılar ve yakılan takdimeleri arz ettiler ve selamet takdimelerini getirdiler ve kavim yemek ve içmek için oturdular ve oynamak için kalktılar. Ve Rab Musa'ya dedi: Git, aşağı in; çünkü Mısır diyarından çıkardığın kavmin bozuldu; onlara emrettiğim yoldan çabuk saptılar; kendileri için dökme bir buzağı yaptılar ve ona secde kıldılar ve ona kurban kestiler ve dediler: Ey İsrail seni Mısır diyarından çıkaran ilahların bunlardır. Ve Rab Musa'ya dedi: Bu kavmi gördüm ve işte sert enseli bir kavimdir; ve şimdi beni bırak, onlara karşı öfkem alevlensin ve onları telef edeyim ve seni büyük millet edeceğim. Ve Musa Allah'ı Rabbe yalvarıp dedi: Ya Rab Mısır diyarından büyük kuvvetle ve kudretli elle çıkardığın kavmine karşı niçin öfken alevleniyor? Mısırlılar: Onları kötülük için, dağlarda öldürmek için ve onları yeryüzünden yok etmek için çıkardı, diye niçin söylesinler? Kızgın öfkenden dön ve kavmine karşı bu kötülüğe nadim ol. Kulların İbrahim'i, İshak'ı ve İsmail'i hatırla, onlara kendin üzerine and ettin ve onlara dedin: Zürriyetinizi göklerin yıldızları gibi çoğaltacağım ve hakkında söylediğim bütün bu diyarı sizin zürriyetinize vereceğim ve onu ebediyen miras alacaklar. Ve Rab kavmine edeceğini söylediği kötülüğe nadim oldu. Ve Musa döndü ve şehadetin iki levhası elinde olarak dağdan indi; levhaların iki tarafı yazılı idi; bir yüzü ve öbür yüzü yazılı idi. Ve levhalar Allah'ın işi idiler ve levhalar üzerine oyulmuş yazı, Allah'ın yazısı idi. Ve bağrıştıkları zaman kavmin sesini Yeşu işitti ve Musa'ya dedi: Ordugâhta cenk sesi var. Ve o dedi: Yenenlerin bağırış sesi değil, yenilenlerin de bağırış sesi değil; ancak terennüm edenlerin sesini işitiyorum. Ve vaki oldu ki, ordugâha yaklaşınca buzağıyı ve oyunlarını gördü ve Musa'nın öfkesi alevlendi ve elinden levhaları attı ve dağın eteğinde onları kırdı. Ve yaptıkları buzağıyı aldı ve ateşte yaktı ve toz oluncaya kadar ezdi ve suyun yüzüne saçıp İsrailoğulları'na içirdi. Ve Musa Harun'a dedi. Bu kavim sana ne yaptı ki, onun

üzerine büyük suç getirdin? Ve Harun dedi: Efendimin öfkesi alevlenmesin; kavmi sen bilirsin, o kötülüğe âmadedir. Çünkü bana dediler: Bizim için önümüzden gidecek ilah yap; çünkü Musa'ya, Mısır diyarından bizi çıkaran bu adama ne oldu bilmiyoruz. Ve onlara dedim: Kimlerde altın varsa kırıp çıkarsınlar; ve bana verdiler ve onu ateşe attım ve şu buzağı çıktı. Ve Musa kavmin dizginsiz olduğunu gördü. (Çünkü Harun onu düşmanlarına eğlence olmak üzere, dizginsiz bırakmıştı). Ve Musa ordugâhın kapısında durup dedi: Rab tarafında olan bana gelsin: Ve bütün Levi oğulları onun yanına toplandılar. Ve onlara dedi: İsrail'in Allah'ı Rab şöyle diyor: Herkes kılıcını beline kuşansın ve ordugâhta kapıdan kapıya dolaşsın ve herkes kendi kardeşini ve herkes kendi arkadaşını ve herkes kendi komşusunu öldürsün.

Ve Levioğulları Musa'nın söylediği gibi yaptılar ve o gün kavimden üç bin adam kadar düştü. Ve Musa dedi: Bugün size bereket versin diye kendinizi Rabbe tahsis edin, çünkü herkes oğluna karşı ve kardeşine karşı kalktı. Ve ertesi gün vaki oldu ki, Musa kavme dedi: Siz büyük suç yaptınız; şimdi ben Rabbin önüne çıkacağım; belki suçunuz için kefaret ederim. Ve Musa Rabbe döndü ve dedi: Ah, bu kavim büyük suç ettiler ve kendilerine altın ilahlar yaptılar. Ve şimdi eğer suçlarını bağışlarsan yoksa niyaz ederim, yazdığın kitabından beni sil. Ve Rab Musa'ya dedi: Bana karşı kim suç işledi ise kitabımdan onu sileceğim. Ve şimdi git, kavmi sana söylediğim yere götür; işte, meleğim senin önünde yürüyecek; fakat onları aradığım günde suçlarını üzerinden arayacağım. Ve Rab kavmi vurdu, çünkü Harun'un yaptığı buzağıya taptılar"

Burada dikkat çekici olan, Samiri'nin özel isim olmadığı, Samiriler ismindeki halka mensup birinden söz edildiğidir.

Zaten Tevrat da bu altın buzağının suçunu Samirilere atmaktadır.

Şöyle ki; (Tevrat Hoşea: 8: 5-6)

"Ey Samiriye, atın altın buzağı putunuzu, Öfkem alevleniyor size karşı!

Hiç mi temiz olamayacaksınız?

Çünkü bu İsrail'in işidir. O buzağıyı bir usta yaptı,

Tanrı değildir o. Samiriye'nin buzağı putu parçalanacak".

*

KUR'AN'IN İLAHİ VAHİY OLDUĞUNA İNANMAYAN MÜŞRİKLERİN UYARILMASI

99-Ey Muhammed! İşte biz, sana senden önce yaşamış peygamberlerin hayatlarından kesitler anlatarak ibret alınacak dersler sunuyoruz. Bunun için, sana katımızdan Kur'an'ı verdik

100-Kur'an'ı ilahi kelam olarak görmeyenler kıyamet günü Allah'ın huzuruna çok büyük bir vebal ile çıkarlar

101-Ve bu telafi edilemez yanlışın cezası olarak sonsuza kadar kalacakları cehennem ateşine (bkz.Taberi) atılırlar.

KIYAMET ve HESAP GÜNÜ

102-Nitekim kıyametten sonra insanların diriltileceği gün sura üflenecek ve o gün biz peygamberleri ve ilahi mesajları inkar edenleri gözleri donuklaşmış, dehşete düşmüş bir halde toplayacağız

103-Bütün konuşmalarını bildiğimiz halde, güya gizlice konuştuklarını sanarak kendi aralarında, "dünayada on gün kadar kaldık herhalde" diye fısıldaşacaklar

104-İçlerinde en aklı başında olanlar ise "Olsa olsa bir gün kalmışızdır" diyecek, bitmez sandıkları dünya hayatının ne kadar kısa olduğuna şaşıracaklardır. (bkz.Zemahşeri)

105-Ey elçimiz! Sen onlara kıyametin dehşetli anlarından bahsedince sana engin dağları gösterip anlattığın şeyin imkansız olduğunu ima edercesine, onların nasıl yıkılacağını soruyorlar. Onlara deki: "Evet, kıyamet günü Rabbim o gördüğünüz yalçın dağları un ufak edecek"

106-"Hepsi toz duman olacak"

107-"Ve yerlerinde yeller esecektir"

108-"O gün insanları mahşere toplayan meleğin sesi duyulduğu an herkes boyun büküp doğruca mahşere toplanacak, rahman olan Allah'ın huzurunda sesler kısılacak, ayak seslerinden başka bir şey duyulmayacaktır."

109-"O gün kimsenin kimseye bir yararı olmayacak, dünyada şefaatçi olarak gördüğünüz varlıkların hükmü kalmayacaktır. Ancak Allah'ın kendilerinden razı olduğu ve sözlerini makbul karşıladığı müminler kendilerini kurtarabileceklerdir."

110-"Zaten Allah bütün kulların amellerini bilmektedir, oysa kulların bilgileri

son derece sınırlıdır."

111-"O gün sonsuz hayat sahibi ve hiç bir şeye muhtaç olmayan Allah'ın huzurunda tevhide ve peygamberlere iman etmeyenlerin başları eğik kalacak, müşriklerin (bkz.Taberi) halleri harap olacaktır."

112-"Ancak Allah'ın tekliğine ve O'nun peygamberlerine inanmış, O'nun emir ve yasaklarına uygun yaşayanlar bu güzel davranışlarının ödülünü eksiksiz olarak alacaklardır."

113-Ey elçimiz! İşte biz böylece sana onların anlayacağı şekilde Kur'an'ı Arapça olarak vahyediyoruz ve Allah'a şirk koşmaya devam ettikleri takdirde başlarına nelerin geleceğini bir bir anlatıyoruz ki öğüt alsınlar ve şirke tövbe edip sana iman etsinler!

114-Zira bütün varlığın mutlak egemenliğini elinde bulunduran ve ihsan ettiği sınırsız nimetlerle ibadet edilmeye layık yegane kudret olan Allah, müşriklerin iddia ettikleri ortaklardan beridir, münezzehtir! Fakat onların başlarına hemen ilahi azabın gelmesi için acele etme! Kur'an'ın vahyedilmesi, ilahi mesajın insanlara ulaştırılması tamamlanmadan hemen acele edip vaat edilen şeylerin gerçekleşmesini bekleme (bkz.Cabiri) ve "Rabbim! Vahiy göndermeye devam ederek ilmimi arttır!" diye dua et!

## ADEM KISSASINDAN SABIR ve TEVHİT DERSİ

Ey elçimiz Muhammed! Mekkeli müşriklerin seni yalanlamalarına ve Kur'an'ın ilahi kelam olduğunu kabul etmemelerine üzülme! Çünkü onlar bunu şeytan ayarttığı için yapmaktadırlar.

115-Nitekim daha önce Adem de şeytana uyup Allah tarafından kendisine konulan yasağı çiğnemişti

116-Vaktiyle biz meleklerden ona saygı duymasını istemiştik, İblis hariç hepsi ona saygı duymuşlardı. İblis ise kibirlenmiş ve Allah'ın emirlerine isyan etmişti

117-Biz de Adem'e, "Verdiğim sınırsız nimetlerden eşinle birlikte dilediğiniz gibi faydalanın"

118-"Bu nimetler sayesinde aç susuz kalamaz"

119-"Sıcaktan-soğuktan korunacak ve üzerinizi örtecek giyisiler bulur, huzur içinde yaşarsınız"

120-"Ancak şeytana uyup benim emir ve yasaklarımı ihlal etmeyiniz. Unutmayınız, şeytan sizin açıkça düşmanınızdır. Eğer ona uyar ve benim emirlerimi ihlal ederseniz sıkıntı çekersiniz. Dünya ve ahiretteki huzurunuz bozulur" diye bildirmiştik. Ne var ki şeytan onları çeşitli vesveselerle kandırıp ilahi emre karşı gelmelerini sağlamayı başardı. "Rabbinizin yasakladığı şeyler aslında sizin melek gibi değerli (bkz.Razi) ve ölümsüz olmanızı sağlayacak şeylerdir. O yasağa uymamanız Rabbinizin rızasına daha uygundur" diyerek onları aldattı.

121-Derken Adem ve eşi şeytana aldanıp tamahkarlık ettiler, Allah'ın kendilerine koyduğu yasakları çiğnediler. Bunun üzerine her ikisi de ayıplarını, kusurlarını fark edip derhal telafi etmeye koyuldular. Ardından Rableri onlara, "Ben size ilahi emirden çıkmayınız, şeytana uymayınız, şeytan sizin apaçık düşmanınızdır dememişmiydim?" diye seslendi.

122-Adem ve eşi hatalarını anlayıp tövbe edince biz de onların bu samimi tövbelerini kabul ettik

123-Ancak ilahi tavsiyeye uymadıklarından dolayı manevi yönden derece kaybettiklerini kendilerine bildirmek üzere onlara şöyle seslendik: "İlahi emri çiğnemekle hata ettiniz. Artık size verilen ömür süresince yeryüzünde, düşmanınız olan şeytan ile mücadele edeceksiniz. Bundan böyle sizlere gönderdiğim vahiylere uyup peygamberlerin izinden gidenler dünya ve ahirette huzurlu bir yaşam süreceklerdir.

124-Peygamberlere iman etmeyen ve ilahi mesajlara sırt çevirenleri ise dünyada mutsuz ve bedbaht bir halde yaşatacak, ahiret gününde de kör ve çaresiz olarak dirilteceğiz.

125-Bu durumu fark edince, "Rabbim! Ben dünyada sağsağlam idim, görüyordum, şimdi niçin beni kör olarak diriltin!" diye feryat edecek

126-Biz de ona şöyle cevap vereceğiz: "Evet, dünyada gördüğünü sanıyordun, fakat bizim mesajlarımıza karşı kör gibi davranıyor, peygamberimize iman etmiyordun. Hakikati gösteren onca delili görmezden geliyordun. Dolayısıyla bugün o yaptıklarının cezası olarak seni cehennemde (bkz.Taberi) bu çaresizlik içerisinde bırakacağız"

GELECEK İNANANLARINDIR

127-Ey Muhammed! senin peygamberliğine inanmayan müşriklere bu

kıssadan ibret almalarını söyle! İşte elçilerimize sırt çeviren ve ayetlerimize inanmayanların cezası budur. Onların, peygamberliğini inkar etmek ve seni yalancı saymak suretiyle sana bu dünyada çektirdikleri sıkıntı, ahirette çekecekleri azabın yanında çok hafif kalır. (bkz.Zemahşeri) Üstelik ahiret azabı daha kalıcıdır.

128-Mekkeli müşrikler Ad ve Semud gibi helak olmuş toplumların (bkz.Taberi) kendilerinden önce yaşamış ve tıpkı onlar gibi peygamberleri yalanlamış olduklarını ve bu sebeple hazin bir sona müstehak olduklarını düşünüp ibret almazlar mı? oysa bu durum akıllı insanlar için tam bir ibret vesikasıdır.

129-Eğer insanların dünyadaki hayatları boyunca özgür iradeleri ile yaşayıp imtihan olmaları ve bu dünyada yaptıklarının karşılıklarını ahirette almaları şeklindeki yasamız olmasaydı, Allah'a şirk koşan ve elçimize sihirbaz diyen müşrikleri derhal helak ederdik. Çünkü onlar bu cezaya müstehak olmuş durumdadırlar.

130-İşte bu sebeple ey elçimiz! Sen, onların, peygamberliğini yalanlamalarına, sana şair, mecnun, kahin, sihirbaz vb. yakıştırmalarda bulunmalarına ve Kur'an'ın ilahi vahiy oluşunu kabul etmemelerine aldırma! Sen sadece görevini yap ve sana sonsuz nimetler bahşeden rabbine olan kulluk görevini yerine getir.

131-Müşriklerin türlü dünya nimetleri içerisinde yüzüyor olmalarına bakıp üzülme! Bunlar dünya hayatının geçici nimetleridir ve onlar bu nimetlerle sınanmaktadırlar. Kendilerine bütün bu nimetleri veren Allah'a gereği gibi kulluk edip etmeyecekleri konusunda denenmektedirler. Allah'ın ahirette sana bahşedeceği nimetleri ise dünyadakilerden çok daha iyi ve devamlıdır. Biz bu dünyada seni servet sahibi olmakla değil, Allah'a kul olmakla mükellef tutuyoruz. (bkz.Taberi) Bizim insanların kazançlarına, servetlerine ya da herhangi bir şeylerine ihtiyacımız yoktur. Onlara emrettiğimiz her şey tamamen kendi yararları içindir.

132- Eğer bizim emir ve yasaklarımıza uygun yaşayacak olurlarsa dünyada da, ahirette de çok daha hayırlı bir istikbal kendilerini beklemektedir. Sen daima tevhide bağlı kal ve sana inananlara da (bkz.Nesefi) bunu emret. Bütün ibadetlerinde tevhidi esas al!

133-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğine inanmadıklarını peygamberliğini kanıtlaman için senden mucize göstermeni istediklerini biliyoruz. Önceki kitaplarda olan o delil onlara ulaşmadı mı? Oysa

onlara daha önceki toplumlar içerisinde peygamberlerden böyle küstahça isteklerde bulunanların sonunun ne olduğunu anlattık.

134-Kaldı ki biz, onları büyük mucizelere değil, akıllarına hitap eden Kur'an delilleriyle elçimize iman etmeye çağırıyoruz. Eğer onlara elçi göndermemiş, önlerine bu kadar delil koymamış olsaydık kıyamet gününde ilahi azaba çarptırılacakları vakit bize karşı bir mazeret öne sürme imkanlar olur: "Allah'ım! Bize eğer bir ölçü gönderip mesajlarını anlatsaydın ona inanır ve senin mesajlarına uygun yaşar ve bu perişan duruma düşmezdik" diyebilirlerdi.

135-Ey elçimiz! Senin peygamberliğine inanmak için ısrarla mucize yahut ilahi azap isteyen ve kendilerine anlattığın ahiret vaadini ciddiye almayan müşriklere şöyle de: "Bekleyin bakalım! Gün gelecek, şimdi sahip olduğunuz saltanat sona erecek ve o zaman kimin doğru yolda olduğunu gayet iyi anlayacaksınız!"

KURAN -46- (56) VAKIA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk

edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

VAKIA: Gerçekleşen olay

96 Ayet - /Müşriklerin umursamadığı kıyamet ve hesap günü uyarısı/

---Temel vurgusu hesap günü uyarısı olup o gün müşriklere verilecek ceza ve müminlerin alacakları ödüller anlatılmaktadır. Hz.Peygamber'i, cinlerden bilgi aldığını iddia eden şairlere ve kahinlere benzeten müşrikler eleştirilmekte, ayrıca vahye başka hiç bir şeyin karışmasının söz konusu olamayacağı ifade edilerek Kur'an'ın ilahi kaynaklı olduğunu inkar eden müşriklere cevap verilmektedir---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MÜŞRİKLERİN ALAYA ALDIĞI HESAP GÜNÜ

1-Kıyamet mutlaka kopacak

2-O gün, dünyada uyarıları dikkate almayan inkarcıların söyleyecek sözü kalmayacak

3-Kendini üstün gören sizin gibi müşrikler cehenneme gidecek, küçümsediğiniz müminler cennetle ödüllendirilecek (bkz.Taberi)

4-Yeryüzü şiddetle sarsılacak

5-Dağlar parçalanıp

6-Toz zerrecikleri haline gelecek

7-O gün üç sınıfa ayrılacaksınız

8-Birincisi, peygambere iman eden ve ilahi emirlere göre yaşayan cennetlik uğurlular

9-İkincisi, peygamberi yalanlamış inkarcı uğursuzlar. Ne yazık bu uğursuzlara! Hepsi cehennemlik!

10-Üçüncüsü, peygamberlerin mesajını duyar duymaz iman eden ve onlarla birlikte bu uğurda her türlü fedakarlığı gösteren cennet ödülüne ilk nail olacak öncüler

Üçüncüler;

11-Onlar, her türlü ikramın yakınına alınırlar.

12-Nimetlerle dolu bahçeler içinde olacaklar.

13-Onların bir kısmı geçmiş dönemlerde peygamberlere iman etmiş eskilerden,

14-Kalanı da sonrakilerdendir.

15-Mücevherlerle süslü tahtlara kurulacaklar.

16-Karşılıklı yaslanıp keyifle oturacaklar.

17-Ölümsüz genç hizmetçiler çevrelerinde dolaşıp duracak.

18-Kaynağından doldurulmuş testiler, ibrikler ve kadehlerle gelip gidecekler.

19-İçtikleri, ne başlarını ağrıtacak ne de sarhoş olacaklar.

20-Beğendikleri meyveler,

21-Canlarının çektiği kuş etleri ile doyacaklar.

22-Çevrelerinde siyah iri gözlü kadın hizmetçiler de dolaşacak.

23-Her biri, sedefinde saklı inciler gibi.

24-Yaptıklarının mükafatı olarak.

25-Orada boş veya kendilerini rahatsız eden incitici bir söz de işitmeyecekler,

26-İşittikleri sadece “Selam, selam” sözleridir.

27-Uğurlu olanlar sınıfına gelince; ne mutlu uğurlu olan o kimselere!

28-Onlar da dikensiz sedir ağaçları,

29-Salkım salkım muz ağaçları arasında,

30-Uzayıp giden gölgeliklerde,

31-Çağıl çağıl çağlayan sular arasında,

32-Bol meyveler,

33-Tükenmeyen ve yasaklanmayan meyveler arasında,

34-Dayalı döşeli, yüksek yerlerde olacaklardır.

35-Biz kadınları yeniden inşa ettik

36-Yepyeni bir başlangıçla onları varettik

37-Güzel konuşurlar ve birbirleriyle yaşıttırlar.

38-Bütün bunlar uğurlu olanlar sınıfı içindir.

39-Bir kısmı eskilerden,

40-Bir kısmı da sonrakilerdendir.

(Cennet tanımlamalarıyla ilgili olarak bkz.Rahman suresindeki açıklamamız)

HESAP GÜNÜNDE MÜŞRİKLERİN ALACAKLARI CEZA

41-Peygamberi inkar eden ve tevhitten sapan müşrikler ise cehennem ateşinin sıcağına atılacaklar,

42-İliklere işleyen bir kavurucu sıcağa.

43-Kapkara dumanlar arasında kaynar sular içecekler

44-Ve orada serinlik ve rahat yüzü görmeyecekler

45-Çünkü onlar dünya hayatında Allah'ın nimetleriyle rahat ve bolluk içinde yaşarlarken

46-Nankörlük edip Allah'a şirk koşmuş ve bunda ısrar etmişler (bkz.Ferra)

47-Kendilerini ahirette verecekleri hesap konusunda uyaran elçimiz Muhammed'e de "Şimdi biz, ölüp de toprakta çürüdükten sonra diriltileceğiz öyle mi?"

48-"Ve hatta bizden önce ölen atalarımız ve babalarımız da mı?" şeklinde alaycı karşılıklar vermişlerdi.

Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve ahiret uyarılarına böyle alaycı bir dille karşılık veren müşriklere;

49-Şunu söyle: "Siz de, atalarınız da kıyamet gününde diriltilecek"

50-"Ve hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna çıkarılacak"

51-"Ve sonunda cehenneme atılacaksınız"

52-"Orada cehennemde yetişen zakkum ağacından başka yiyecek bulamayacak"

53-"Böylece karınlarınızı onunla dolduracaksınız"

54-"Kaynar sudan başka içecek bulamayacak"

55-"Hatta susuz kalmış develerin suya koştuğu gibi, (bkz.Razi) kaynar suya koşacaksınız"

56-"O gün göreceğiniz karşılık bu olacaktır"

TEVHİT ve HESAP GÜNÜNÜN DELİLLERİ

Ey tevhidi inkar eden ve elçimiz Muhammed'in uyarılarını alaya alan müşrikler!

57-Sizi yaratan Allah olduğu halde niçin kıyamet ve ahiret uyarılarını alaya alıyorsunuz?

58-Her birinizin ana rahminde bir damla berrak sıvıdan yaratılıp mükemmel bir insan olarak dünyaya getirildiğini

59-Ve bu muazzam yaratılışın sadece ve sadece Allah'ın eseri olduğunu bildiğiniz halde niçin diriliş konusunda alaycı davranıyorsunuz?

---Müşriklerin ahireti inkar etmedikleri fakat Hz.Peygamber'in uyarılarını alaya almak maksadıyla böyle konuştukları açıktır. Zira Cahiliye dönemi hakkında bilgi veren kaynakların aktardığına göre müşrikler ölen kimsenin mezarının başına devesini bağlıyor ve deve ölünceye kadar orada bağlı tutuyorlardı. Bu deveye "akire" ve "belliye" adını veriyorlardı. O kişinin, diriltildiğinde o deveye bineceğini, eğer deveyi mezarı başına bağlamazlarsa mahşer günü yaya

kalacağını düşünüyorlardı. (bkz.Cevad Ali, el-Mufassal, VI, 129-136). Yine İbn Habib ve Şehristani'nin verdiği bilgiye göre, Cahiliye müşrikleri ölülerini yıkar, kefenler ve İslam'daki şeklinin tam olarak aynısı olmamakla beraber, cenaze namazı kılarlardı (bkz.Ebu Ca'fer Muhammed b. Habib, el-Muhabber, 319-320; Şehristani, el-Milel ve'n-nihal, II, 599-600). Ayrıca benzer bilgileri aktaran hicri IV. yüzyıl alimlerinden Makdisi, Cahiliye müşriklerinin hesap gününe inandıklarını, cennet ve cehennemi bildiklerini ve kabul ettiklerini belirtmektedir (bkz.Mutahhar b. Tahir el-Makdisi, Kitabü'l-bed'-i ve't-tarih, II/148). Benzer şekilde Kur'an da, hac yapmak üzere Mekke'ye gelen müşriklerin Allah'ın rızasını kazanmayı amaçladıklarını ifade etmektedir (bkz.Maide 5/2). Müşriklerin ahirete inandıklarını gösteren en önemli delillerden biri de "şefaat" inancıdır. Bilindiği gibi şirk inancı bütünüyle şefaat mantığına dayalıdır ve müşrikler, Allah'a yakın olmak, onun rızasına nail olmak gibi sebeplerle bazı varlıkları aracı kabul etmektedirler. Ahirete inanmayan insanların Allah'a yakınlaşmak istemelerini düşünmek, makul değildir. Nitekim Fahreddin er-Razi de, müşriklerin ahiretle ilgili tavırlarından bahsederken ayetleri onların ahirete inanmadıkları şeklinde anlamanın, onların şefaat inançlarıyla çelişki teşkil ettiğine dikkat çekmekte ve bu ayetleri "müşriklerin ahireti ciddiye almadıkları, peygamberin anlattığı gibi dosdoğru inanmadıkları" şeklinde anlamak gerektiğini söylemektedir (bkz.Razi, Tefir, XIV, 265 -Necm suresi 27. ayet). O halde Kur'an'da, müşriklerin ağzından defalarca ifade edilen "Çürümüş kemikleri kim diriltecek?" şeklindeki itirazın anlamı nedir? Kanaatimizce müşrikler, ahirette kendilerinden şefaat bekledikleri ilahların faydasızlığını söyleyen Hz.Peygamber'in tevhit-nübüvet-ahiret esasları üzerine mebni olan davetini toptan inkar etmemekte, "Çürümüş kemikleri kim diriltecek?" derken "peygamberin anlattığı ahiret tablosunu", yani kendilerinin zararlı çıkacağı ahiret anlatısını reddetmektedirler. Bazı müşriklerin cismani haşri inkar ettiklerini düşünmek mümkün olmakla beraber onların öte dünya fikrini tamamen reddetmeleri, yukarıda gördüğümüz gibi, hem tarihi bilgiler açısından hem de Kur'an'ın sürekli olarak ahiretle uyarması açısından düşünüldüğünde, oldukça zor görünmektedir. İşte bütün bu mülahazalar sebebiyle, yukarıdaki ifadeleri inkar değil, umursamama çerçevesinde değerlendirmek gerekir---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

60-Allah'ın sizi ölümlü bir insan olarak yarattığını, sizleri tamamen yok edip yerinize başkalarını yaratmaya

61-Ya da sizleri hiç bilemeyeceğiniz bambaşka bir şekilde yaratmaya da kadir olduğunu bildiğiniz

62-Ve onun sizi nasıl mükemmel bir şekilde yarattığından haberdar olduğunuz halde, nasıl olur da elçimiz Muhammed'in ahiret uyarısına karşı, "Toprağa karışıp çürüdükten sonra yeniden diriltilecek miyiz yani?" şeklinde alaycı bir dille karşılık verirsiniz?

63-Yaptığınız tarıma da baktınız mı?

64-O bitkileri bitiren siz misiniz, yoksa biz mi bitiriyoruz?

65-Onları kuru ota dönüştürmeyi tercih edersek dönüştürürüz, o zaman da şaşırıp kalırsınız.

66-“Emeklerimiz yok oldu;

67-Artık yoksul kimseleriz” dersiniz.

68-İçmekte olduğunuz suya baktınız mı?

69-Onu bulutlardan siz mi indiriyorsunuz, yoksa indiren biz miyiz?

70-O suyu, tuzlu ve sıcak indirmeyi tercih edebilirdik. Öyleyse niçin hala Allah'a şirk koşuyorsunuz?

71-Tutuşturduğunuz ateşi de mi düşünmediniz?

72-Onun ağacını siz mi oluşturuyorsunuz yoksa oluşturan biz miyiz?

73-Biz ateşi, hem cehennemde sizin azabınız olacak bir ibret, hem ihtiyacı olanlar için yararlı bir şey haline getirdik.

74-Öyleyse artık şirk inancından vazgeçin ve yalnızca, sonsuz kudret ve azamet sahibi Allah'a kulluk edin.

---"Tesbih" kavramı, ilahi nimetleri vurgulayan, insanın Allah'a kulluk etmesinin adeta gerekçesini sunan bir kavramdır. Bunun en bariz olarak ortaya konulduğu yerlerden biri, Mülk suresinin ilk ayetleridir. Dolayısıyla Allah'ı tesbih etmek, O'nun azametine, kudretine ve ihsan ettiği nimetlere bakıp sadece O'na kulluk etmek demektir. Nitekim IV. yüzyıl dil alimlerinden Ezheri, Tehzibü'l-luğa adlı eserinde tesbihin, "Allah'ı her türlü ortaktan tenzih etmek, onun eşi, benzeri, ortağı olmadığını ifade etmek olduğunu" söylemektedir (bkz.Ezheri, IV, 339). Bu da tesbih kelimesiyle "tevhit inancı"nın ifade edildiği anlamına gelir. Zemahşeri de buna benzer bir anlama değinmiştir. Diğer taraftan Maturidi, Saf suresinin ilk ayetinde tesbih ayetinin inkarcıları kınayan bir yönü olduğunu ifade eder---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

Hz.PEYGAMBER'İN SİHİRBAZ ve KAHİN; KUR'AN'IN DA CİN KAYNAKLI OLDUĞUNU SÖYLEYEN MÜŞRİKLERE CEVAP

Ey Muhammed'in peygamber olduğuna inanmayan ve O'na alemlerin Rabbi tarafından vahyedilen Kur'an'ı; kendilerine cinler vasıtasıyla semadan bilgi geldiğini iddia eden kahin ve şairlerin sözlerine benzeten müşrikler!

75-Bu iddialarınız asla doğru değildir. Yıldızların mevkilerine yemin olsun!

76-Bunun ne büyük yemin olduğunu bir bilseniz!

---Cahiliye Arapları'nın inanç sisteminde önemli bir yere sahip olan, adına "enva" dedikleri ve tabiattaki olayları gök cisimlerinin bir takım hallerine bağladıkları inançlarına gönderme yapılmaktadır (bkz.Tabiin dönemi alimlerinden Dahhak'tan naklen Razi).---

("enva" için bkz.İslam ansiklopedisi)

77-Ey müşrikler! Hak ve batılı ayırt etmek ve doğru yolu göstermek gibi özellikleriyle hayır ve bereket kaynağı olan bu yüce kitap, Allah'ın bir lutfudur.

78-Şayet ona, şairlerin, kahinlerin sözü, Muhammed'in uydurması gibi nitelemelerle saygısızlık etmeyip değerini bilseydiniz, onun ilahi kelam olduğunu tasdik ederdiniz.

79-Bu inkar ve saygısızlık içinde ona karşı mücadelenizde asla başarılı olamayacaksınız. Zira o, ilahi koruma altındadır.

80-Şunu iyi bilin ki bu yüce kitaptan, ancak onun kıymetini bilenler, ona inananlar istifade edebilirler.

81-Evet, siz şimdi başka varlıkların bu ilahi vahye müdahale ettiklerini iddia edenlersiniz!

82-Ve böylece onu "sihirbaz ve kahinlerin" sözleriyle bir tutuyor, onu adeta karalıyor, Allah tarafından sizlere sunulan bu vahiy nimetinin değerini bilip ona iman edeceğinize onu yalanlıyorsunuz.

83-Oysa ölüm anı gelip can boğaza dayandığında

84-Çaresiz kalmıyor musunuz?

85-Siz görmediğiniz halde görevli elçimiz can almaya başladığında

86-Eğer siz yaptıklarınızın karşılığında ceza görecek kimseler değilseniz

87-Ve bu iddianızda samimi iseniz boğazınıza kadar gelmiş canı geri çevirin de görelim!

Doğrusu, ölüm gelip çattığında hepiniz çaresiz kalacak ve o andan itibaren, yaptıklarınızın hesabını vermeye başlayacaksınız

88-İşte o hesabın ardından, peygamberleri ve onların mesajını duyar duymaz iman edip onlarla birlikte bu uğurda her türlü fedakarlığı gösteren müminleri bekleyen şey

89-Huzurla, güzel kokularla ve nimetlerle dolu bahçeler

90-Ve uğurlu sınıftan oldukları için

91-İlahi rahmet olacaktır

92-Ancak peygamberleri yalanlayan ve tevhitten sapıp şirk koşan sizin gibi müşrikler ise

93-Kaynar sular içecek

94-Ve cehennem ateşine atılacaklar

95-Evet, işte asla inkar edemeyeceğiniz, alaya alamayacağınız hakikatin ta kendisidir bu!

96-O halde artık şirkten ve elçimizi inkar etmekten vazgeçin ve yalnızca sonsuz kudret ve nimet sahibi rabbinize kulluk edin!

KURAN -47- (26) ŞUARA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ŞU'ARA: Şairler

227 Ayet - /Kur'an'ın, kendi şiirleri gibi güya cinlerden öğrenilmiş şiir olduğunu iddia eden müşrik kahin / şairler/

---Meryem, Taha ve Vakıa surelerinin ardından vahyedilmiştir. Adını 224. ayette kahinlere / şairlere yapılan atıftan almıştır. Surede Hz. Peygamber'in müşriklerin ısrarlı inkarları karşısında hissettiği üzüntü halini gidermek üzere, geçmiş peygamberlerin benzer hayat hikayeleri ve mücadelelerinden örnekler verilmekte; onu şair, kahin, sihirbaz vb. vasıflarla niteleyen müşriklerin iddiaları reddedilmektedir.---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

---Kur'an'da sözü geçen bu tür "şair"(ler) Türkçede bilinen anlamıyla "şair" değildir. O dönemde cinlerle irtibat kurduğunu ve cinlerden aldığını iddia ettiği bilgileri süslü püslü sözlerle söyleyip bundan çeşitli çıkarlar elde eden kimselere "şair" denirdi. Kur'an'ın mana ve bütünlüğüne dokunmamak için bazen Türkçede tam karşılığı bulunmayan böyle benzeş kelimelerden kaçınılamıyor maalesef--

Hz.PEYGAMBER'E MANEVİ DESTEK ve ZAFER VAADİ

1-Ta sin mim! (Huruf-ı mukattaa)

Ey Muhammed! Müşriklerin senin Allah'tan vahiy aldığına inanmamaları ve şair, kahin, sihirbaz diye nitelemeleri seni üzmesin.

2-Bunlar, insanlara tevhit ve hakikati açık seçik anlatan Kur'an ayetleridir.

3-Onlar inanmıyorlar diye üzüntüden neredeyse kendini helak edeceksin. Onların inanmaları için kendini paralama. Zira biz Kur'an'ı sana sıkıntı olsun diye vahyetmiyoruz!

4-İstesek onların tamamını iman etmeye zorlar, hepsinin senin mesajına inanmalarını sağlardık (bkz.Zübdetü't-tefsir). Ancak biz insanların özgür bir şekilde iman etmelerini istiyoruz (bkz.İbn Kesir)

5-O müşrikler, senin Allah'ın peygamberi, Kur'an'ın da vahiy kaynaklı olduğunu kabul etmemekte ve bu inkarlarının sonucunda karşılaşacakları azabı kendilerine hatırlattığında seni alaya almaktadırlar (bkz.Zübdetü't-tefsir).

6-Kendilerine tevhit hakikatini ve senin peygamberliğini açıkça gösteren o kadar ayet geldiği halde ısrarla hepsini reddetmektedirler. İşte şimdi onlara, daha önceki peygamberlere karşı benzer tutum içerisinde olanların nasıl bir hüsranla karşılaştıklarını anlatacağız.

TEVHİDİN KAİNATTAKİ DELİLLERİ

Allah'tan başka varlıklardan medet umarak onları Allah'a ortak koşan, senin peygamberliğine karşı çıkan ve ahiret uyarılarını alaya alan müşrikler,

7-Allah'ın cansız topraktan nasıl türlü türlü bitkiler yetiştirdiğini görmezlar mi?

8-Aslında bu durum, düşünen ve ibret alanlar için tevhidi yeterince anlatan dersler içermektedir. Fakat Mekke'li müşriklerin çoğu bunları düşünüp iman etmezler.

9-Her şeye muktedir olan Allah, peygamberlerine bu şekilde davrananları cezasız bırakacak değildir. İman edenlere karşı ise son derece merhametlidir. Ayrıca merhameti sebebiyle inkarcıları derhal cezalandırmamakta, tövbe etmeleri için onlara süre ve fırsat vermektedir.

MUSA PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİ

Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin ısrarlı inkarları seni üzmesin! Bundan önce de nice toplumlar, gönderdiğimiz elçilere benzer şekilde davranmışlardı. Fakat elçilerimiz sabır ve kararlılıkla mücadelelerine devam ettiler ve sonuçta inkarcılar karşısında muzaffer oldular. İşte bu elçilerimizden biri, daha önce de sana kıssasını anlattığımız Musa idi.

10-Vaktiyle biz Musa'ya peygamberlik görevi vermiş ve halkını ezen zalim

11-Firavun'u ve erkanını uyarmak üzere görevlendirmiştik

12-Musa; "Rabbim, beni yalanlamalarından korkuyorum" dedi

13-"Ve göğsüm daralıyor, dilim dönmüyor. Bu nedenle Harun'a da elçilik gönder"

14-"Ve onlara göre ben günahkarım, beni öldürmelerinden korkuyorum"

15-(Allah): "Tamam, haydi ayetlerimizi ve uyarımızı götürün ve korkmayın. Sizi koruyacağız"

16-"Haydi, Firavun'a ikiniz birden gidin ve böylece ona "Muhakkak ki biz alemlerin Rabbinin elçileriyiz" deyin" dedik

17-"İsrailoğullarını serbest bırakıp bizimle birlikte gönder"

18-Musa, Firavun'un karşısına çıkıp ona mesajımızı iletince Firavun ona şöyle dedi: "Sen şu sarayda büyüttüğümüz çocuk değil misin? Yıllarca sarayda nimetler içinde yaşadın,

19-Sonra da nankörlük edip bizden birini öldürmüş ve kaçıp gitmiştin! Şimdi karşıma çıkıp peygamber olduğunu mu iddia ediyorsun?"

20-Musa buna şöyle cevap verdi: "O bahsettiğin olay bir kaza idi! Ben o adamı öldürmek istememiştim;

21-Fakat ölen kişi sizin adamlarınızdan olduğu için her halükarda beni öldüreceğinizi düşünmüş ve bu endişeyle kaçmıştım. Derken yıllar sonra rabbim beni peygamber olarak seçti, bana vahiy verdi ve seni uyarmak üzere gönderdi;

22-Başıma kakmaya çalıştığın o saray nimetleri ise senin kendi malın değildi.

Onlar köleleştirdiğin mazlum İsrailoğulları'nın sırtından kazandığın servetten ibaretti. (bkz.Razi)

Musa'nın Allah'ın peygamberi olduğunu söylemesi üzerine Firavun ona

23-Şöyle dedi: "Bu 'alemlerin rabbi' diye nitelediğin ve seni elçi olarak gönderdiğini söylediğin ilah neyin nesidir?"

24-Musa, "Beni elçi olarak gönderen Allah, şu muhteşem gökleri, yeryüzünü ve kainatta bulunan her şeyi bir düzen içerisinde yaratan yüce kudrettir. Yeter ki sizler kainata bu gözle bakmasını ve ondan ders almasını biliniz" diye cevap verdi.

25-Firavun çevresindekilere dönüp şaşkınlıkla, "Duyuyor musunuz şu adamın dediklerini?" diye söylendi.

26-Musa konuşmasına şöyle devam etti: "Beni elçi olarak gönderen Allah sizleri de, sizden önce yaşayan atalarınızı da mükemmel birer insan olarak yaratan kudrettir"

27-Bunun üzerine Firavun alaycı bir şekilde (bkz.Zübdetü't-tefsir) insanlara dönüp, "Bakın, size elçi olarak gönderilmiş şu adam olsa olsa aklını kaçırmış biridir" dedi.

28-Musa ise, "Allah doğunun, batının ve ikisi arasında bulunan her şeyin mutlak hakimidir. İbadet edilmeye layık yegane kudrettir" diyerek mesajını tamamladı.

29-Firavun, Musa'nın bu etkili sözlerine verecek cevap bulamayınca öfkelendi (bkz.Razi) ve "Bana bak! Bu ülkede benim inandığımdan başka ilah yoktur! Eğer başka bir ilahtan söz edersen hapsedilirsin!" diye tehdit savurdu.

---Lafzan, "Bu ülkede benden başka ilah yoktur" ifadesi geçiyor. Burada Kur'an dilinin bir inceliği söz konusudur. Bilinmektedir ki Firavunlar Mısır'da kendilerini ilah olarak değil, ilahın temsilcileri olarak görmekteydiler. Bu durum Kur'an'ın ifadesiyle "kendini ilah olarak görmek" şeklinde anlatılmaktadır. Nitekim dini önderlik konusunda haddi aşan din adamlarının da "rab edinildiklerini" ifade eden Kur'an'ın bu ifade inceliği dikkate alınmalıdır. Firavun'un karşı çıktığı şey Allah'ın otoritesi değil, Musa'nın peygamberliğidir. Ona göre Mısır'da "ilah / rab" adına konuşabilecek yegane kişi kendisidir. Nitekim ilerleyen ayetlerde Firavun, Musa'nın Mısır'da yönetimi ele geçirecek olmasından, "dini bozmasından" endişe ettiğini ifade etmektedir. (Ayrıca bkz.Kassas suresi 28/36-37)---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an

tefsiri)

30-Firavun'un bu tehdidi karşısında Musa şöyle dedi: "Allah'ın peygamberi olduğumu kanıtlayacak bir delil gösterirsem tavrın değişir mi?"

31-Firavun buna cevaben: "Göster bakalım neymiş delilin?" dedi.

32-Musa da, elindeki asayı yere attı ve asa birden bire yılana dönüşüverdi.

33-Ardından elini koynuna soktu, çıkardığında parlak bir ışık saçıyordu.

34-Firavun bunları görünce Musa'yı sihirbaz olmakla suçladı ve etrafındakilere dönüp, "Bu adam sihirbazın teki!;

35-Belli ki böyle sihir numaralarıyla insanları etkileyip çevresine toplamak ve bizi devirip ülkeyi ele geçirmek istiyor. Şimdi söyleyin bakalım, görüşünüz nedir? Ne yapalım bu adama karşı?" dedi.

36-Çevresindekiler, "Onu ve kardeşini tutukla! Bütün ülkeye haber salıp en usta sihirbazları topla;

37-Ve onun karşısına çıkar. Halk, onun yaptığının sıradan bir sihir olduğunu görsün!" diye görüş bildirdiler.

38-Böylece, Firavun'un emri ile ülkenin bütün sihirbazları, kararlaştırlan gün ve saatte Musa ile bir araya getirildiler

39-Bütün halk davet edildi

40-Firavun ve avanesi, sihirbazlar Musa'ya galip gelirlerse onun sıradan bir sihirbaz olduğu ortaya çıkacak ve kimsenin ona uymasına gerek kalmayacak (bkz.Zemahşeri) diye ümit etmekteydiler.

41-Sihirbazlar gelince Firavun’a dediler ki; “Galip gelen biz olursak elbette bir ödül verilir değil mi?” diye sordular.

42-Firavun da, "Elbette ödül alacaksınız. Üstelik onu yenerseniz sizleri yakın çevremdeki seçkinler arasına dahil ederim" diye vaat de bulundu.

43-Musa, "Haydi, siz başlayın" dedi

44-Bunun üzerine onlar: "Yüce Firavun adına, kesinlikle biz üstün geleceğiz" diyerek ellerindeki ipleri ve değnekleri ortaya attılar ve yaptıkları büyülerle

insanları etkilediler.

45-Ancak Musa, asasını atınca birden asası devasa bir yılana dönüşüverdi ve onların ip ve değneklerle yaptıkları gözboyamalarını boşa çıkardı. (bkz.A'raf 7/117)

46-Sihirbazlar hemen secde ederek yere kapandılar.

47-"Alemlerin Rabbine iman ettik" dediler.

48-"Musa ve Harun'un peygamber olduklarına ve onların rabbine iman ettik"

49-Bunun üzerine Firavun, sihirbazlara dönüp şöyle dedi: "Benden izin almadan Musa'ya iman mı ettiniz? Anlaşılan Musa, sizin ustanızmış ve hep birlikte bu tuzağı kurmuş, ülkeyi ele geçirip bizi alaşağı etmeyi hedeflemişsiniz (bkz.A'raf 7/123). Bu isyankarlığınızın cezası olarak ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireceğim ve hepinizi idam ettireceğim."

50-Musa'nın peygamberliğine iman eden sihirbazlar Firavun'un bu tehditleri karşısında, "Senin tehditlerin bizi bu inancımızdan döndüremez. Elbet bir gün öleceğiz ve rabbimize döneceğiz ve kimin haklı olduğunu hesap gününde göreceksin (bkz.Zemahşeri).

51-Bizim için önemli olan senin tehditlerin değil; şirk, sihir ve diğer günahlarımızı Allah'ın affetmesidir ki Musa'ya ilk inananlar olmamız hasebiyle O'nun bizi bağışlayacağını umut ediyoruz" (bkz.Alusi) diye cevap verdiler.

Sihirbazlar Musa'ya iman edince İsrailoğulları da ona iman ettiler.

52-Biz de Musa'ya, "Kullarım İsrailoğulları ile gece yola çık. Muhakkak ki siz, cezalandırılmak için Firavun tarafından takip edilecek olanlarsınız" diye uyardık.

Böylece İsrailoğulları Firavun'un zulmünden kurtulmak için, Musa'nın önderliğinde yola koyuldular.

53-Firavun ise hemen ordu toplamak için kentlere toplayıcılar gönderdi.

54-“Bakın, bunlar ülkede bozgunculuk çıkarmak isteyen bölük pörçük bir avuç isyankar!

55-Ama bize karşı kin ve nefretle dolular;

56-Biz tedbirli bir topluluğuz, gerekeni yapacağız” dedi.

57-Böylece Firavun’u ve yandaşlarını bahçelerden, pınarlardan ayırdık,

58-Hazinelerden ve değerli ikametgâhlardan da.

59-İsrailoğullarını onların yerine geçirecektik.

60-Gün doğarken İsrailoğullar'nın peşine düştüler.

Sabaha karşı Musa ve ona inanlar Nil kıyısına geldiğinde Firavun'un topladığı ordu onlara yetişmek üzereydi.

61-İki topluluk birbirini görünce Musa’nın yanındakiler : “kesin yakalandık” dediler.

62-“Asla” dedi Musa; “Rabbim benimledir, bana bir yol gösterecektir.”

63-Bunun üzerine Musa’ya “değneğinle denize vur” diye vahyettik. Hemen deniz yarıldı. Yarılan her parça koca bir dağ gibi oldu.

64-Firavun ve yandaşlarını o yerde onlara yaklaştırdık.

65-Musa’yı ve beraberinde olan herkesi kurtardık.

66-Sonra öbürlerini suda boğduk.

(bkz.Enfal 8/30, "Allah tuzak kuranların en hayırlısıdır")

Böylece Mısır'da uzun zamandır İsrailoğulları'nı köleleştirmiş olan Firavun ve erkanının saltanatına son vermiş, ellerindeki hazineleri, sarayları, bağları ve bahçeleri İsrailoğulları'nın miras olarak almalarını sağlamış olduk (bkz.57-59 ayetler)

67-Bütün bunlar aslında aklını kullanan insanlar için, Allah'ın peygamberlerine iman etmemenin kötü sonunu gösteren birer ders niteliğindedir. Fakat Mekke müşriklerinin çoğu, bu ibretlere rağmen Muhammed'in peygamberliğine inanmamakta ısrar etmektedirler.

68-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Unutma ki rabbin o müşrikleri, yaptıklarından vazgeçmezlerse cezasız bırakacak değildir. Fakat onlara merhametiyle muamele etmekte ve sana iman etmeleri için süre tanımaktadır. Tevhide ve senin peygamberliğine inananlar ise ilahi rahmet ve ödüle mazhar olacaklardır.

İBRAHİM PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİ

69-Ey elçimiz! Senin peygamberliğini ısrarla inkar eden ve Allah'tan başka varlıklardan medet uman Mekke müşriklerine, tevhidin öncüsü büyük peygamber İbrahim'i anlat!

70-Bir gün İbrahim, babasına ve halkına; “Siz böyle nelere kulluk ediyorsunuz?” diye sordu.

71-Şirk inançları ile övünürcesine (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") dediler ki; “Putlara kulluk ediyoruz. Onlara bağlı kalmaya da devam edeceğiz.”

72-İbrahim, “Yardım istediğinizde sizi duyuyorlar mı;

73-Size bir faydaları veya zararları oluyor mu?” dedi.

74-“Hayır” dediler; biz atalarımızdan babalarımızdan böyle gördük. Atalarımızın inançlarını sürdürmemizde ne kötülük olabilir!”

75-İbrahim: “Peki, neye kulluk ettiğinizin fakında mısınız?

76-Kendinizi ve gelmiş geçmiş ata ve babalarınızı sorguladınız mı? Atalarınız yanlış yapıyor diye siz de aynı yanlışı yapmak zorunda mısınız?

77-Kulluk ettiklerinizden, Âlemlerin Rabbi dışında kalanlar benim için birer düşmandır.

78-Çünkü beni yaratan, bana doğru yolu gösteren Âlemlerin Rabbidir.

79-Yarattığı nimet dolu şu muhteşem tabiatta bana ve bütün canlılara rızık veren de O'dur

80-Ve hastalandığım zaman sağlığıma kavuşma imkan ve istidadını lutfeden de (bkz.Razi) O'dur

81-Canımı alacak ve ahirette tekrar diriltecek olan da O'dur

82-Ahiret günü geldiğinde hatalarımı bağışlamasını ümit edeceğim yegane kudret de O'dur

Bütün bunları sağlayacak Allah'tan başka bir kudret var mıdır ki başka varlıklara dua edip onlardan medet umuyorsunuz? Bilesiniz ki ben bu varlıklara asla değer vermem, zira onlar ahiret günü hiç bir yarar

sağlamayacaklardır." (bkz.Taberi)

İbrahim, halkına bu tevhit mesajını verdikten sonra şöyle dua etti;

83-"Rabbim! Bana ilim irfan bilgelik bahşet! Beni emir ve yasakların doğrultusunda yaşayan hayırlı kullarının arasına dahil et!

84-Benim, gelecek nesiller içinde hayırla anılmamı nasip eyle!

85-Beni ahirette cennet nimetlerine erişecek hayırlı kullarından eyle!

86-Babama şirkten vazgeçip doğru yolu bulmasını nasip et!

87-Tekrar dirileceğimiz gün beni mahcup etme!"

88-O gün ne malın yararı olur ne oğulların!

89-Sadece Allah'a şirkten kurtulmuş bir kalple gelenler fayda görecektir!

90-O gün Cennet takva sahiplerine yakınlaştırılır,

91-Cehennem azgınlara bariz olarak gösterilir,

Cehenneme atılmak üzere olan müşrikler dünyada kendilerine ilahi mesajı getiren peygamberlere kulak vermediği için hayıflanır, eyvah ederler.

92-Onlara şöyle denir: "Hani, Allah katında şefaatlerini umduğunuz varlıklar nerede kaldı?

93-Hani Allah ile aranıza koyduklarınız? Size yardım edebiliyorlar veya kendileri yardım görüyorlar mı?"

94-Putlar ve azgınlar yüzüstü süründürülerek cehenneme atılırlar,

95-Kısacası, İblis'in ordusuna katılmış bütün askerleri atılır

96-Müşrikler, dünyadayken medet umdukları varlıklara dönüp şöyle derler:

97-"Vallahi biz apaçık bir sapkınlık içindeydik.

98-Çünkü Âlemlerin Rabbi ile siz putları bir tutardık.

99-Bizi yoldan çıkaranlar, peşlerine takıldığımız bizden önce Allah'a şirk koşan şu günahkârlardan başkası değildir.

100-Artık bizi ne kayıracak biri var,

101-Ne de bir can dost.

102-Keşke bize fırsat verilse de tekrar dünya hayatına dönüp müminlerden olsak.” diye sızlanacaklardır.

103-Bütün bunlar aslında aklını kullanan insanlar için, Allah'ın peygamberlerine iman etmemenin kötü sonunu gösteren birer ders niteliğindedir. Fakat Mekke müşriklerinin çoğu, bu ibretlere rağmen Muhammed'in peygamberliğine inanmamakta ısrar etmektedirler.

104-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Unutma ki rabbin o müşrikleri, yaptıklarından vazgeçmezlerse cezasız bırakacak değildir. Fakat onlara merhametiyle muamele etmekte ve sana iman etmeleri için süre tanımaktadır. Tevhide ve senin peygamberliğine inananlar ise ilahi rahmet ve ödüle mazhar olacaklardır.

NUH PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİ

105-Nuh'un kavmi de Nuh'u yalanladı

106-Bir gün kardeşleri Nuh onlara; "Allah'tan korkmalısınız

107-Ben sizlere gönderilmiş güvenmeniz gereken bir elçiyim

108-Öyleyse Allah'tan çekinin ve bana itaat edin

109-Ve bunun için sizden beş kuruş ücret talep etmiyorum. Bana karşılığını verecek olan alemlerin rabbidir.

110-Artık Allah'tan çekinin ve sözümü dinleyin" dedi

111-Onlar ise tıpkı Mekke müşriklerinin yaptıkları gibi davrandılar, (bkz.Zemahşeri) Nuh'a inanıp toplumun yoksul kesimleri ile aynı safta olmayı kabullenemediler ve "Senin peşinden gidenler hep işe yaramaz, aklı kıt zavallı kimseler iken nasıl olur da sana tabi olmamızı istersin?" diye çıkıştılar.

Nuh, onların kendisine inananları bu şekilde suçlamalarına şaşırdı

112-Ve, "Onların kalplerinde olanları bilemem. Ben ancak insanlar hakkında

gördüğüm kadarını bilirim (bkz.Taberi, Zemahşeri).

113-Bir kötülükleri varsa onu Allah bilir ve cezasını verecek olan O'dur. İman etmemenize onları niçin bahane ediyorsunuz? Ayrıca makam ve mevki sahibi olmayan yoksul kimseler olmalarına bakarak onları küçümsemeniz, kötü görmeniz çok büyük bir yanlıştır (bkz.Zemahşeri)

114-Sizin bu bahanenize bakıp da onları çevremden uzaklaştıracak değilim! (bkz.Zemahşeri) Ben insanları makam ve mevkilerine göre değerlendiremem.

115-Ben sadece Allah'ın bana ilettiği mesajları sizlere duyuran bir elçiyim" diye cevapladı.

116-Bunun üzerine Nuh'u tehdit ettiler ve "Bak, eğer ilahlarımızı kınamaya, inançlarımızı eleştirmeye son vermezsen sonun kötü olur!" dediler.

117-Nuh da durumunu Allah'a arz ederek şöyle dedi: "Rabbim! Halkımın çoğu benim peygamber olduğuma inanmıyor.

118-Halimi sana arz ediyorum. Onlara karşı bana yardım et! Beni ve bana inananları, bunların elinden kurtar"

119-Nuh ve ona inananları içinde türlü erzaklar ve her canlı türünden birer çift aldıkları (bkz.İbn Kesir) gemi ile kurtardık.

120-Geride kalanları da tufan ile boğarak helak ettik.

121-Bütün bunlar aslında aklını kullanan insanlar için, Allah'ın peygamberlerine iman etmemenin kötü sonunu gösteren birer ders niteliğindedir. Fakat Mekke müşriklerinin çoğu, bu ibretlere rağmen Muhammed'in peygamberliğine inanmamakta ısrar etmektedirler.

122-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Unutma ki rabbin o müşrikleri, yaptıklarından vazgeçmezlerse cezasız bırakacak değildir. Fakat onlara merhametiyle muamele etmekte ve sana iman etmeleri için süre tanımaktadır. Tevhide ve senin peygamberliğine inananlar ise ilahi rahmet ve ödüle mazhar olacaklardır.

HUD PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİ

Ey elçimiz! Ad kavminin kssasını da anlat!

123-Ad halkı da elçilerini yalancı yerine koydu

124-Bir gün kardeşleri Hud onlara; "Allah'tan korkmalısınız

125-Ben sizlere gönderilmiş güvenmeniz gereken bir elçiyim

126-Öyleyse Allah'tan çekinin ve bana itaat edin

127-Ve bunun için sizden beş kuruş ücret talep etmiyorum. Bana karşılığını verecek olan alemlerin rabbidir." dedi

Kurdukları muhkem yapılara güvenen ve kendilerini yenilmez sanan ey müşrikler!

128-"İhtiyacınız olmadığı halde, sırf gösteriş ve eğlence olsun diye devasa kuleler, sarnıçlar dikerek kibirli ve müsrif davranmakla son derece yanlış bir yola saplanmaktasınız

129-Bütün bunları yaparken sanki dünyada sonsuza kadar yaşayacakmış gibi hareket etmekte, ahirette Allah'ın karşısında vereceğiniz hesabı hiç aklınıza getirmemekte

130-Ve, zayıf insanlara zorbalık ve haksızlık yapmaktasınız.

131-Artık Allah'tan çekinin de sözümü dinleyin

132-Size bu nimetleri bol veren Allah'a karşı nankörlük etmeyin

133-Sizlere bol bol servet ve nesiller veriyor

134-Ve bahçelerle pınarlar, cennet gibi bir ülke

135-Ben sizin adınıza o büyük günün azabından korkuyorum" dedi

Hud'un bu öğütlerine karşılık, Ad halkının ileri gelenlerinin cevabı tıpkı Mekke müşriklerinin elçimiz Muhammed'e verdikleri cevap gibi idi (bkz.İbn Kesir). ona şöyle dediler:

136-"Ey Hud! Boşuna konuşuyorsun! Çünkü biz, senin Allah'ın peygamberi olduğuna inanmıyoruz (bkz.Taberi). Atalarımızın inancını sürdürüyor ve bu inancın doğruluğuna inanyoruz. Biz ilahlarımızı, bizi Allah'a yakınlaştırsınlar (bkz.Taberi) ve bize şefaatçi olsunlar diye yüceltiyoruz.

137-Sen eskiler gibi bunları kendin uyduruyor ve bizim dinimizi bozmaya

çalışıyorsun

138-Allah'ın bize inancımızdan dolayı azap edeceğine inanmıyoruz"

139-Onların elçimize karşı takındıkları bu tavırdan vazgeçmeyecekleri kesin olarak ortaya çıkınca, biz de kendilerini helak ettik. Onların bu tavırları ve başlarına gelen hazin son aslında aklını kullananlar için, Allah'ın peygamberlerine iman etmemenin kötü sonunu gösteren birer ders niteliğindedir. Fakat Mekke müşriklerinin çoğu, bu ibretlere rağmen Muhammed'in peygamber olduğuna inanmamakta ısrar etmektedirler.

140-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Unutma ki rabbin o müşrikleri, yaptıklarından vazgeçmezlerse cezasız bırakacak değildir. Fakat onlara merhametiyle muamele etmekte ve sana iman etmeleri için süre tanımaktadır. Tevhide ve senin peygamberliğine inananlar ise ilahi rahmet ve ödüle mazhar olacaklardır.

## SALİH PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİ

Ey elçimiz! Semud kavmi kıssasını da anlat!

141-Semud halkı da elçilerini yalancı yerine koydu

142-Onların kardeşi Salih de onlara: "Allah'tan korkmalısınız

143-Ben sizlere gönderilmiş güvenmeniz gereken bir elçiyim

144-Öyleyse Allah'tan çekinin ve bana itaat edin

145-Ve bunun için sizden beş kuruş ücret talep etmiyorum. Bana karşılığını verecek olan alemlerin rabbidir." deyip

Ardından onlara şöyle öğüt vermişti;

146-"Sizlere bütün bu nimetleri, güç ve kudreti veren Allah'ın peygamberine iman etmediğiniz takdirde bu nimetler içerisinde sonsuza kadar güvenle yaşayabileceğinizi mi sanıyorsunuz?

147-Bahçeler ve pınarlarda

148-Ekinler ve çiçek açmış hurmalıklar arasında

149-Ve dağlara binbir maharetle oyduğunuz evlerinizde

150-Artık Allah'tan çekinin ve bana itaat edin

151-Sizleri şirk inancına sürükleyen önderlerinizin peşine düşmeyin

152-Çünkü onlar, Allah'a ortak koşarak yeryüzünde hak dini bozup, ülkede huzursuzluğa sebep olanlardır"

Halkının Salih'e verdiği cevap tıpkı Mekke müşriklerinin elçimiz Muhammed'e verdikleri cevap gibiydi. Ona şöyle dediler;

153-"Peygamber olduğunu iddia ettiğine göre büyülenmiş olmalısın

154-Sen, bizim gibi bir insandan başka bir şey değilsin. Madem peygamber olduğunu söylüyorsun, o halde bunu kanıtlayacak bir mucize göster."

Salih, onların mucize isteklerini dikkate almadı ve eğer peygamber olup olmadığını sınamak istiyorlarsa, sahip deveyi göstererek;

155-“İşte size bir dişi deve! Su belli bir gün onun, diğer gün sizin olacak,

156-Ona bir kötülük yapmayın, yoksa çok zor bir günün azabına çarpılırsınız.” dedi.

157-Ne var ki onlar Salih'in sözüne itibar etmeyip deveyi katlettiler. Ancak azap başlarına geldiğinde bu yaptıklarından çok pişman oldular.

158-O azap onları hemen yakaladı, helak oldular. Onların bu tavırları ve başlarına gelen hazin son aslında aklını kullananlar için, Allah'ın peygamberlerine iman etmemenin kötü sonunu gösteren birer ders niteliğindedir. Fakat Mekke müşriklerinin çoğu, bu ibretlere rağmen Muhammed'in peygamber olduğuna inanmamakta ısrar etmektedirler.

159-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Unutma ki rabbin o müşrikleri, yaptıklarından vazgeçmezlerse cezasız bırakacak değildir. Fakat onlara merhametiyle muamele etmekte ve sana iman etmeleri için süre tanımaktadır. Tevhide ve senin peygamberliğine inananlar ise ilahi rahmet ve ödüle mazhar olacaklardır.

LUT PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİ

160-Lut'un kavmi de Lut'u yalanladı

161-Bir gün kardeşleri Lut onlara; "Allah'tan korkmalısınız

162-Ben sizlere gönderilmiş güvenmeniz gereken bir elçiyim

163-Öyleyse Allah'tan çekinin ve bana itaat edin

164-Ve bunun için sizden beş kuruş ücret talep etmiyorum. Bana karşılığını verecek olan alemlerin rabbidir." deyip

Ardından onların ahlaki yönden bozuk bir toplum oluşlarını şöyle eleştirdi:

165-"Ey halkım! Siz erkeklerle mi cinsel ilişkiye giriyorsunuz,

166-Rabbinizin sizler için yarattığı kadınları bırakıp? Doğrusu siz iyiden iyiye yoldan çıkmış bir toplumsunuz"

Lut'un bu uyarılarına rağmen halkı ona kulak asmadı, hatta o çirkin işi yapanlar elçimiz Lut'u tehdit ettiler.

167-Ona, "Eğer inanç ve davranışlarımızı eleştirmeye son vermezsen seni bu ülkeden kovarız!" dediler.

168-Bunun üzerine Lut onlara, "Yaptığınız bu çirkin iş beni tiksindiriyor" diye cevap verdi

169-Ve Allah'a şöyle yakardı: ""Rabbim! Bunlar yaptıkları çirkin işe beni ve ailemi de alet etmek istiyorlar. Sen bizi bunların şerrinden koru!"

170-Biz de, Lut'a ailesini alıp şehirden çıkmasını emrettik.

171-Yaşlı eşi dışında bütün ailesini alıp şehirden çıktı.

172-Geride kalanları helak ettik

173-Feci bir taş yağmuru ile

174-Onların bu tavırları ve başlarına gelen hazin son aslında aklını kullananlar için, Allah'ın peygamberlerine iman etmemenin kötü sonunu gösteren birer ders niteliğindedir. Fakat Mekke müşriklerinin çoğu, bu ibretlere rağmen Muhammed'in peygamber olduğuna inanmamakta ısrar etmektedirler.

175-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Unutma ki rabbin o müşrikleri, yaptıklarından vazgeçmezlerse cezasız bırakacak değildir. Fakat onlara merhametiyle muamele etmekte ve sana iman etmeleri için süre tanımaktadır. Tevhide ve senin peygamberliğine inananlar ise ilahi rahmet ve ödüle mazhar olacaklardır.

ŞUAYB PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİ

176-Eyke (Medyen halkı) halkı da elçisini yalanladı

---"eyke" = "çok sık ormanlık" demektir. Medyen ülkesi kastediliyor---

177-Bir gün Şuayb onlara, "Allahtan korkmalısınız

178-Ben sizlere gönderilmiş güvenmeniz gereken bir elçiyim

179-Öyleyse Allah'tan çekinin ve bana itaat edin

180-Ve bunun için sizden beş kuruş ücret talep etmiyorum. Bana karşılığını verecek olan alemlerin rabbidir" dedi.

Ardından onlara şöyle öğüt vermişti:

181-"Ölçeği tam yapın, eksik ölçenlerden olmayın. İnsanların haklarını yemeyin, alış verişlerinizde dürüst davranın

182-Doğru terazi ile tartın, adalete titizlikle riayet edin

183-İnsanların malını sinsice eksiltmeyin; bozgunculuk yaparak ortalığı karıştırmayın. Haksızlık yaparak ülkede dirlik ve düzenin bozulmasına sebebiyet vermeyin

184-Sizi de sizden öncekileri de yaratandan çekinin"

Şuayb'ın öğütlerine halkının verdiği cevap tıpkı Mekke müşriklerinin elçimiz Muhammed'e verdikleri cevap gibiydi. Ona şöyle dediler;

185-"Peygamber olduğunu iddia ettiğine göre büyülenmiş olmalısın

186-Biz senin peygamber olduğuna inanmıyoruz. Senin bizden bir farkın yok. Bir insan nasıl peygamber olabilir ki? (bkz.Razi)

187-Madem peygamber olduğunu söylüyorsun, o halde gökten başımıza azap yağdır!"

188-Şuayb onlara şöyle cevap verdi: "Ben sizler gibi bir insanım, sadece sizi uyarmakla görevliyim. Yaptıklarınızı rabbim görmektedir. Elbet karşılığını da verecektir. İstediğiniz azabı gönderip göndermemek de O'nun takdiridir."

189-Ancak onlar ısrarla elçimizi yalanladılar, onun peygamber olduğuna inanmadılar. Onu ve beraberindeki müminleri tehdit ettiler, "Ya dininizi değiştirir ve bizim inancımıza geri dönersiniz, ya da sizleri bu ülkeden kovarız" dediler (bkz.A'raf 7/88). Şuayb ise, "Rabbim! Bizi bu zalimlerin elinden kurtar!" diye yakardı (bkz.A'raf 7/89). Bunun üzerine biz de Eyke halkının inkarcılarını, ortalığın toza dumana karıştığı müthiş bir afet ile helak ettik.

190-Onların bu tavırları ve başlarına gelen hazin son aslında aklını kullananlar için, Allah'ın peygamberlerine iman etmemenin kötü sonunu gösteren birer ders niteliğindedir. Fakat Mekke müşriklerinin çoğu, bu ibretlere rağmen Muhammed'in peygamber olduğuna inanmamakta ısrar etmektedirler.

191-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Unutma ki rabbin o müşrikleri, yaptıklarından vazgeçmezlerse cezasız bırakacak değildir. Fakat onlara merhametiyle muamele etmekte ve sana iman etmeleri için süre tanımaktadır. Tevhide ve senin peygamberliğine inananlar ise ilahi rahmet ve ödüle mazhar olacaklardır.

İLAHİ VAHYİN HAKİKATİ ve SON PEYGAMBERE İNANMAYANLARA UYARI

Ey Muhammed!

192-Sana vahyetmekte olduğumuz bu Kur'an alemlerin rabbi tarafından vahyedilmektedir

193-Onu Rûhu'l Emin aracılığı ile indirdik

194-Uyarıcılardan olasın diye senin kalbine

195-Kendi dilleri olan Arapça ile

196-Üstelik Kur'an'da anlattıklarımız daha önceki ilahi kitaplarda da yer almaktadır (bkz.Razi).

197-Nitekim Tevrat'ı bilen İsrailoğulları'nın bazı alimlerinin, Kur'an'ı dinledikleri zaman onun ilahi kelam olduğunu anlamaları Mekke müşriklerinin Kur'an'ın, Allah tarafından vahyedildiğine inanmaları için yeterli bir kanıt değil midir?

198-Eğer müşriklerin istediği gibi eğer bir meleği "melek peygamber" olarak yollasaydık (bkz.Fussılet 41/14)

199-O zaman onu anlayamaz ve iman etmemek için bir bahaneye sahip olabilirlerdi. Oysa şimdi Kur'an'ı kendileri gibi bir beşer aracılığı ile ve rahatça anlayabilecekleri Arapça dilinde vahyetmekte ve bahanelerine imkan vermemekteyiz (bkz.Razi).

200-İşte Kur'an bütün bu açık kanıtlarla gözlerinin önüne konulmuş, inanmamalarına sebep olacak sebep olacak her türlü bahane ortadan kaldırılmış olmasına rağmen

201-Belli ki başlarına gelecek azap vaktine kadar inanmamakta ısrar edecekler

202-O azap onları aniden yakaladığında ise

203-"Eyvah! Keşke biraz daha süre verilse" diye feryat edeceklerdir.

204-Yoksa onlar azabımızın çarçabuk gelmesini mi istiyorlar?

205-Hiç düşündüler mi, onlara yıllarca nimet versek,

206-Sonra tehdit edildikleri azap gelse,

207-Kendilerine verilmiş olan onca nimet onların ne işine yarar?

208-Biz hiç bir toplumu uyarmadan helak etmedik.

209-Başlangıçta kendilerine peygamber gönderip uyarı yapmadan hiç kimseyi cezalandırmayız. Çünkü biz asla haksızlık yapmayız. İşte Mekke müşriklerine de gerekli uyarıyı Kur'an ile yapıyoruz. Başlarına azap geldiğinde artık kendilerine ikinci bir süre tanınmayacaktır. Gerçek şu ki o durumda onlara yeniden süre verilecek olsa ve aynı uyarılar kendilerine tekrar yapılsa yine fayda etmezdi.

PEYGAMBER ŞAİR ya da KAHİN DEĞİLDİR

Ey Mekke müşrikleri!

210-Muhammed'e vahyedilen bu Kur'an'ı güya şeytanların veya cinlerin şairlere ilham ettiği şiirlere benzetmeniz asılsız bir yakıştırmadır (bkz.Zemahşeri, Razi)

211-Sizin iddia ettiğiniz gibi cinlerin yahut şeytanların ilahi ilimden bir şey almaları ve onu bazı insanlara ulaştırmaları asla mümkün değildir.

212-Onlar, (âyetler ininceye kadar) onları dinlemekten engellenmişlerdir[*].

[*] Ayetler indikten sonra dinlemelerine engel kalmaz. Bu durumda bir müdahaleleri olmaması için bize şu emir verilmiştir: “Kur’ân okuyacağın zaman taşlanmış Şeytan’dan Allah’a sığın.” (Nahl 16/98) (bkz.Abdülaziz Bayındır)

213-Ey elçimizin muhatabı olan müşrikler! Sakın Allah'tan başka varlıklardan medet umup onları Allah'a ortak koşmayın! Aksi takdirde azaba müstehak olursunuz!

Ey elçimiz Muhammed!

214-Öncelikle yakın akrabalarını şirkten vazgeçmeleri için uyar. Eğer Allah'a ortak koşmaktan vazgeçmezlerse onlara Allah'ın huzurunda asla destek olamayacağını bildir (bkz.Zemahşeri)

---Ayet arap dili inceliğiyle, "Senin akraban oldukları için diriliş gününde ve ahiret hayatında torpil kullanabileceklerini ve azaptan kurtulabileceklerini düşünmelerini engelle" diyor (Attila Güven)---

215-Sana inananlara kol kanat ger

216-Seni dinlemezlerse de ki: “Ben sizin yaptığınız şeylerden uzağım.”

217-Sen güçlü ve doğru karar veren Allah’a güven

218-Ayakta iken seni gören

219-Secde edenler arasında dolaşırken de gözü üstünde olana güven

220-Allah sana yardım edecek ve seni zafere ulaştıracaktır (bkz.Zemahşeri)

Ey elçimizin başına cinlerin, şeytanların üşüştüğünü iddia eden ve ona vahyedilen Kur'an'ı şeytandan gelen vesvese olarak niteleyen müşrikler!

221-Şeytanların kimlerin başına üşüştüğünü bilmek ister misiniz?

222-Gerçek şu ki şeytanlar işi gücü yalan dolan ve iftira olan günahkarların başına üşüşür.

223-Bunlar güya cinlerle, şeytanlarla irtibat kurduklarını iddia eder ve yalan yanlış iddialarını insanlara kabul ettirirler.

224-Kendilerini özel güçlere sahip şairler olarak takdim eder ve tıpkı kendileri gibi yoldan çıkmış kimseleri peşlerinden sürüklerler. Güya Kur'an'a benzer sözler söyleme gayretine girişip elçimiz Muhammed'e inanmayan müşrikleri etraflarına toplarlar (bkz.Zemahşeri)

225-Görmez misiniz, şair geçinen o insanlar bir gün doğru dediklerine başka bir gün yanlış derler.

226-Sahip olmadıkları meziyetlerle övünüp dururlar.

227-Oysa gerçek şairler böyle değildirler. Allah'ın birliğine ve peygamberine iman eden, O'nun emirlerine ve yasaklarına uygun yaşayan, elçimize vahyedilen Kur'an'ı okuyan ve onun mesajını insanlara anlatacak şiirler söyleyen şairler elbette ki müşrik şairler gibi değillerdir. Bunlar Kur'an'a ve Muhammed'e yönelik alay ve hakaret içeren şiirlere kendi şiirleriyle karşılık verirler (bkz.İbn Kesir)

Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğini ısrarla yalanlamaları seni üzmesin! İşte sana anlattığımız onca peygamber kıssasından da anlaşılacağı üzere sana karşı bu tavrı takınan müşrikler çok geçmeden alaşağı olacaklar, bugün sahip olduklar güç ve mevkilerini kaybedeceklerdir.

KURAN -48- (27) NEML SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

NEML: Karınca

93 Ayet - /Süleyman peygamber ile konuşan karınca ve 9 mucize/

----Mekke döneminin ortalarında Şuara suresinin ardından vahyedilmiştir. Adını 18. ayetten itibaren anlatılan ve Hz. Süleyman'ın bir sefer esnasında geçtiği vadide yaşayan karıncaların konuşmasını aktaran ayette geçen "neml" kelimesinden almıştır. "Süleyman suresi" de denir. Surede, Hz. Peygamber'e inanmadıkları takdirde geçmiş toplumlar gibi hüsrana uğrayacakları vurgulanan Mekke'li müşriklerin, kıyamet ve ilahi ceza uyarısıyla ilgili umursamazlıkları eleştirilmekte, bu tutumların kendilerini ilahi cezaya maruz bırakacağı belirtilerek tevhit dininin açık ve net mesajı verilmektedir----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

İLAHİ KELAMIN YOL GÖSTERİCİLİĞİ

1-Ta sin! (Huruf-ı Mukattaa) Ey Muhammed! Bunlar Kur'an'ın, açık-seçik beyanlar sunan kitabın ayetleridir.

2-Bu kitabın ayetleri, tevhidi ve ilahi mesajları insanlara açık bir şekilde anlatmakta,

3-Senin peygamberliğine iman eden, tevhit inancına göre Allah'a kulluk eden ve dünya hayatının sonunda hesaba çekilecekleri ahiret hayatına iman

edenler için müjdeler içeren bir rehberdir.

4-Ancak Mekkeli müşrikler senin peygamberliğine inanmayıp ahiretle ilgili uyarılarını alaya almaktadırlar. Zira onlar yaptıkları şeyin doğru olduğunu sanmakta, kendilerini doğru yolda görmektedirler.

5-Oysa gerçek tam tersidir. Ahirette onları çok acı bir azap beklemektedir.

6-Bu Kur'an sana engin bilgi sahibi olan ve insanlar için en yararlı şeyleri hikmetle emreden Allah tarafından vahyedilmektedir.

MUSA PEYGAMBER KISSASINDAN Hz.PEYGAMBER'E MANEVİ DESTEK, MÜŞRİKLERE UYARI MESAJI

Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğine inanmamaları, sana ve yanındaki müminlere baskı yapmaları seni ümitsizliğe düşürmesin! Eğer sabır ve kararlılıkla inancınızı sürdürürseniz Allah sizlere yardım edecek, onlara karşı üstün gelmenizi sağlayacaktır. Nitekim senden önceki peygamberler de tıpkı senin gibi zorluklar yaşamışlar, fakat sabır ve kararlılık gösterdikleri için kazançlı çıkmışlardır. İşte bu peygamberlerden biri de Musa'dır.

7-Musa, soğuk bir kış gecesi (bkz.Taberi, Razi) ailesiyle birlikte Medyen şehrinden Mısır'a doğru giderken yolunu kaybetmişti (bkz.Cabiri). O sırada ilerde bir ateş görmüş ve ailesine şöyle demişti: "Bekleyiniz! Sanki şurada bir ateş gördüm. Oraya bir gideyim, belki ısınacak bir parça ateş ya da bize yolu tarif edecek birilerini bulurum"

8-Ateşin yanına vardığında Allah ona şöyle vahyetmişti: "Ey Musa! Bu ateş ve çevresinde gördüğün şeyler Allah'ın insanlara olan rahmetinin tecellisi olan kutlu vahyin habercisidir (bkz.Zemahşeri). Rabbin seni peygamber olarak seçmiştir. Buradan sana iletilecek olan vahiy, halkın için ilahi rahmet olacaktır (bkz.Razi). Bütün insanların yaratıcısı ve yol göstericisi olan Allah, müşriklerin nitelemelerinden münezzehtir. Eşi ve ortağı yoktur.

9-Bilesin ki sana bu vahyi ileten benim ve benden başka ilah yoktur. Ben sonsuz güç ve hikmet sahibiyim. Elçilerime, insanlara en yararlı olacak mesajları iletirim ve onlara düşmanlık edenleri cezalandırırım."

10-Ardından ona, "Asanı yere at!" diye emir verdi. Musa, asasını yere atınca birden hareketli bir yılana dönüştüğünü gördü ve kaçmaya koyuldu. Allah, "Korkma! Benim huzurumda korkuya kapılacak olanlar peygamberler değil,

11-Onlara inanmayan ve insanlara zulmedenlerdir (bkz.Taberi). Kaldı ki eğer onlar da yaptıklarından pişmanlık duyar, iman edip hakkı ve adaleti gözetmeye başlarlarsa merhamet ve şefkatimle muamele eder ve onları affederim.

12-Şimdi al onu, göreceksin ki onu eski haline döndüreceğiz. Bir de elini koynuna sok! Çıkardığın zaman göreceksin ki peygamberliğine dair bir mucize olarak elin ışıl ışıl parlayacak! Bunlar dahil, sana 9 mucize göstereceğiz. Artık Allah tarafından peygamber olarak seçilip görevlendirildiğini bil! Mısır'a gidip Firavun ve erkanını senin peygamberliğine inanıp İsrailoğulları'nı serbest bırakmaları için uyar! Çünkü onlar iyice hadlerini aşmış bulunmaktadırlar" dedi.

13-Musa, Firavun ve erkanına gidip onlara ilahi mesajı ulaştırdığında, onun peygamberliğine dair delillerini görmelerine rağmen yine de kendisine inanmadılar ve tıpkı Mekke'li müşriklerin, elçimiz Muhammed'e dedikleri gibi ona "sihirbaz" dediler.

14-Oysa onun sihirbaz değil, Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu gayet iyi biliyorlardı. Ancak sırf inat ve kibirlerinden dolayı ona inanmak istemediler ve sonunda hüsrana uğradılar. Ey Mekke'li müşrikler! Eğer siz de Muhammed'e inanmamakta aynı kibir ve inadı sürdürürseniz sonunuz tıpkı Firavun ve erkanı gibi hüsran olacaktır (bkz.İbn Kesir)

DAVUD ve SÜLEYMAN KISSASINDAN TEVHİT MESAJI

Ey elçimiz Muhammed! Musa'dan sonra İsrailoğulları'na peygamber olarak gönderdiğimiz ve kendilerine ilahi ilim ve peygamberlik verdiğimiz Davud ve Süleyman kıssalarında hem senin için, hem senin peygamberliğini kabul etmeyen müşrikler için dersler vardır. Zira Davud ve Süleyman, Allah kendilerine büyük bir krallık bahşettiği halde Firavun gibi azgınlık ve zalimlik yapmamış, salih birer kul olarak ilahi mesaja boyun eğip O'nun emir ve yasakları uyarınca yaşamışlardı. Ellerindeki güç ve kudrete aldanıp seni yalanlayan Mekke'li müşrikler bu durumdan ders çıkarmalı, iman ve adaletle donanmayan her işin sonunun hüsran olacağını bilmelidirler.

15-Vaktiyle biz Davud ve Süleyman peygamberlere kuşlarla konuşma

yeteneği dahil büyük bir ilim vermiştik. Onlar da bu ilme karşılık Allah'a şükretmişler, "Bizi diğer bir çok inanan kulun sahip olduklarından farklı meziyetlerle donatan Allah'a hamdolsun" demişlerdi.

16-Davud'un vefatından sonra oğlu Süleyman, Allah'ın peygamberi ve babasının varisi olarak tahta geçmiş ve "Ey insanlar! Allah bize kuşlarla konuşmak gibi büyük bir meziyet ve hemen her şey hakkında geniş bilgi lütfetmiştir. Doğrusu, Allah'ın bize bahşettiği bu nimetler gerçekten büyük lutuftur" diye konuşmuştu.

17-Bir vakit Süleyman'ın kendi halkından, yabancılardan (bkz.Amalika kabilesi), ruhani varlıklardan ve kuşlardan müteşekkil orduları, bir sefer için toplanıp düzenli birlikler halinde yola koyulmuşlardı.

18-Ordu karınca vadisine geldiğinde bir karınca diğerlerine şöyle seslenmişti: "Yuvalarınıza girin! Dikkat edin Süleyman ve ordusu buradan geçerken farkında olmadan sizi ezmesin!"

---"Karınca vadisi" (vadi'n-neml) olarak bilinen yer, Şam civarında (bkz.Razi) Cibrin ile Askalan arasında bulunan bir vadidir (Tacü'l-arus, "vdy" md.).---

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

19-Bunun üzerine Süleyman tebessüm etmiş ve büyük bir alçak gönüllülükle, "Ey Rabbim! Bana ve babama verdiğin bu nimetlere hakkıyla şükredebilmeyi, sana layıkıyla kulluk edebilmeyi, emir ve yasakların doğrultusunda bir yaşam sürüp rahmetine ve sevdiğin kullar arasına dahil olabilmeyi nasip et" diye dua etmişti.

---Ayet Arap edebiyatı inceliğiyle "Haksız ve gereksiz yere bir tek karıncayı dahi incitmemize izin verme ya Rabbi!" diyor (Attila Güven)---

20-Bir aralık, ordunun su ihtiyacını karşılayacak bir kaynak bulmak için (bkz.Taberi) haberci kuşları toplamış, fakat içlerinde hüdhüdü göremeyince, "Onu niçin göremiyorum? Yoksa kayıplara mı karıştı?

---Hüdhüd, bizim "ibibik" diye bildiğimiz "yaban horozu". Tevrat'a göre eti yenilmeyecek / haram olarak nitelendirilir (bkz.Levil i ler. I 1/19; Tesniye, I 4/ I 8) Eski Mısır'lılara göre de gök tanrısı Horus'un simgelerinden biridir.---

21-Bana geçerli bir mazeret bildirmezse ya kellesini uçurur ya da çok ağır

cezaya çarptırırım!" demişti.

22-Çok geçmeden hüdhüd çıkageldi ve kendisine nerede kaldığını soran (bkz.Taberi) Süleyman'a, "Senin ordunun henüz gitmediği yerlere gittim ve Sebe halkına ilişkin çok önemli bilgiler edindim" diye cevap verdi.

23-Süleyman, Sebe ülkesi hakkındaki bu çok önemli bilginin ne olduğunu sorunca hüdhüd şöyle demişti: "O ülkenin başında muhteşem bir saltanatı ve her türlü imkanı olan bir kraliçe var.

24-Fakat gerek kraliçe gerekse bütün Sebe halkı tevhidi bırakmış, güneşi kendilerine ilah edinmiş, şeytana uyup bu yanlış yolu doğru olarak benimsemiş durumdadırlar.

25-Bütün varlığın en gizli saklı hallerini dahi bilen, insanların gizli açık bütün davranışlarından haberdar olan, mülkün ve egemenliğin yegane sahibi olan Allah'a kulluk etmek dururken,

26-Şeytana uyup Allah'a şirk koşmakta ve basiretleri körelmişçesine davranmakta, bir türlü tevhide dönememektedirler."

27-Bu haberi alan Süleyman, hem haberin doğruluğundan emin olmak, hem de Sebe kraliçesini tevhide davet etmek üzere bir mektup yazdı

28-Ve hüdhüde şöyle dedi: "Söylediklerinin doğru olup olmadığını yakında anlayacağız. Şu mektubu onlara götür ve tepkilerinin nasıl olduğunu gözetleyip bana haber getir!"

29-Kraliçe mektubu alınca danışmanlarını topladı ve "Efendiler! Bana çok önemli bir kraldan (bkz.Zemahşeri, Razi) mektup geldi.

30-Mektup Süleyman adlı bir kral tarafından gönderilmiş ve sonsuz merhamet sahibi olan Allah'ın adıyla

31-Beni tevhidi kabul etmeye ve çağrısına karşı koymamaya davet ediyor.

32-Biliyorsunuz, sizlere danışmadan hareket etmem. Görüşünüz nedir?" diye sordu.

33-Danışmanlar kraliçeye şöyle cevap verdiler: "Bizler güçlü bir devletiz. Gerekirse Süleyman'ın ordusuyla savaşacak güce sahibiz. Fakat elbette ki son sözü söyleyecek olan sensin. Biz senin emrine amadeyiz (bkz.Razi). Düşün ve kararını ver!"

34-Kraliçe düşünüp taşındıktan sonra kararını şöyle açıkladı: "Biliyorsunuz, krallar bir ülkeyi işgal ettiklerinde orayı harap eder, altını üstüne getirirler. Ülkenin ileri gelen mevki makam sahibi insanlarını alaşağı edip hor ve hakir duruma düşürürler.

35-İşte bu sebeple ben Süleyman'a karşı savaş açmak yerine ona bazı hediyeler gönderecek ve elçilerimizin getireceği habere göre hareket edeceğim."

36-Kraliçe'nin elçileri Süleyman'ın huzuruna çıkıp hediyeleri takdim ettiklerinde Süleyman şöyle dedi: "Ben sizi tevhide çağırıyorum, sizler bana mal mülk hediye ediyorsunuz öyle mi? Bu hediyeler karşılığında sizin şirk inancınıza sessiz kalmamı mı bekliyorsunuz? (bkz.İbn Kesir) Sizin şu hediyelerinizin rabbimin bana lütfettiği tevhit inancı ve ilim gibi nimetler karşısında sözü bile edilmez. Bu tür dünya malları sizler gibi sadece dünya serveti peşinde koşanları sevindirir.

37-Şimdi ülkenize dönün ve kraliçenize şu mesajımı iletin: Eğer tevhit çağrımı kabul edip Allah'ın birliğine inanmış ve bana itaat etmiş bir şekilde huzuruma gelmezlerse onlara asla karşı koyamayacakları bir ordu ile saldırır ve hepsini alaşağı edip ülkelerinden çıkarırız."

38-Bu kesin ve kararlı mesajı alan kraliçe teslim olacağını bildirince, Süleyman erkanına şöyle dedi: "Söyleyin bakalım! Kraliçe ve adamları huzurumuza gelip itaatlerini bildirmeden önce onun tahtını bana hanginiz getirebilir?"

39-Bunun üzerine orada bulunanlar içerisinde, ruhani varlıklardan biri öne atıldı ve "Ben onu senin halkın karşısında konuşma yapacağın zaman gelmeden getirebilirim. Bu konuda bana güvenebilirsin" dedi.

40-Fakat ilahi kitap bilgisine sahip olan Süleyman, "Ben onu göz açıp kapayana kadar getiririm" diye cevap verdi ve dediği gibi tahtı çabucak oraya getirtti. Tahtın yanı başına getirildiğini gördüğünde şöyle dedi: "Bana verilen bütün bu kudret ve saltanat rabbimin lutfudur ve rabbim benim kendisine şükür mü yoksa nankörlük mü edeceğimi denemektedir. Bu durum hepinize ders olsun. Bilesiniz ki kim Allah'ın verdiği nimetlere şükreder ve sadece O'na

kulluk ederse kazançlı çıkar. Çünkü Allah'ın hiç kimsenin şükrüne de ibadetine de ihtiyacı yoktur. O, insanlardan istediği her şeyi yine insanların yararı için istemektedir. (bkz.Taberi) Kim de nankörlük eder ve Allah'ın emirlerine uymazsa kendisi zararlı çıkar."

41-Derken Süleyman, çevresindekilere, "Kraliçenin tahtını biraz değiştirin, bakalım gördüğü zaman onu tanıyabilecek mi?" diye emir verdi.

42-Geldiğinde ona, "Senin tahtın da böyle midir?" diye sordu. Kraliçe şaşkınlıkla, "Evet, bu aynen benim tahtıma benziyor, sanki o!" diye cevap verdi ve "Zaten Süleyman'ın muazzam kudretini daha önce haber almış ve bu sebeple ona teslim olmuştuk. Şimdi bu kudreti gözümüzle görmüş olduk" dedi.

43-Doğrusu onu o zamana kadar tevhitten alıkoyan şey, öteden beri şirk inancını sürdüren bir kavme mensup olmasıydı.

44-Ardından kraliçeye, "Buyrun saraya girin" denildi. Kraliçe sarayın sırça zeminli salonunu görünce derin bir su sandı ve geçmek için paçaları sıvadı. Bunun üzerine Süleyman, "Burası, zemini cam döşeli bir salondur" diyerek kraliçeyi bilgilendirdi. Kraliçe salonu geçip saraya girince Süleyman ona şirkin kötülüğünü anlattı ve kendisini tevhide tekrar davet etti. O da bütün bu gördüklerinden sonra Süleyman'ın peygamber olduğunu anladı, "Rabbim! Daha önce sana şirk koşmakla kendime çok yazık ettim, şimdi pişmanlık duyuyor ve tövbe ediyorum" dedi ve "Bundan böyle Süleyman ile birlikte sadece ve sadece alemlerin rabbi olan Allah'a kulluk edeceğim" diyerek müslüman olduğunu açıkladı.

SEMUD KAVMİNİN MEKKE MÜŞRİKLERİNE BENZER TUTUMLARININ HAZİN SONU

Ey Muhammed! Senin peygamberliğini ısrarla inkar eden ve Allah'a ortak koşup onun nezdinde başka varlıkları şefaatçi kabul eden Mekke müşriklerine, tıpkı kendileri gibi peygamberleri yalanlayan Semud kavminin kıssasını da anlat!

45-O topluma kendi içlerinden birisi olan Salih'i göndermiştik. O da onları uyarmış, kendisine Allah'tan gelen vahye uymalarını ve O'ndan başka varlıklardan medet ummamalarını istemişti. (bkz.Taberi) Ancak halkının bir

kısmı Salih'e inanırken diğer bir kısmı onun peygamberliğini inkar etmişti.

46-Salih kendisine inanmayanları Allah'ın azabı ile uyarınca onlar da Salih'e meydan okumuşlar ve tıpkı Mekke müşriklerinin elçimiz Muhammed'e dedikleri gibi "Madem peygamber olduğunu iddia ediyorsun, o halde bizi tehdit edip durduğun şu azabı getir de görelim" demişlerdi. Salih onların bu densizliklerine şaşırmış ve "Ey halkım! Tevhide ve benim peygamberliğime iman edip ilahi rahmetten nasiplenmek dururken niçin azap ve helak istiyorsunuz? Görüyorsunuz ki Allah sizlere rahmetine erişme imkanı sunmaktadır. (bkz.Razi) Gelin bu inatçı tutumunuzdan vazgeçip bana inanın ki Allah da bu yaptıklarınızı affetsin" demişti.

47-Ancak müşrikler, Salih'in bu öğütlerine kulak vermek yerine onu bozgunculukla suçlayıp, "Bizim dinimizi bozmaya, aramıza fesat sokmaya çalışıyorsun. Sen ve sana inananlar yüzünden bereketimiz kaçtı. Bize uğursuzluk getirdiniz" dediler. Salih, "Bizim size bir uğursuzluğumuz yok. Aksine başınıza gelen kötü şeyler kendi yaptıklarınızın sonucudur. (bkz.Zemahşeri) Allah, bu iftiranız dahil bütün yaptıklarınızı biliyor. O, beni elçi olarak göndermekle sizleri imtihan etmekte, bana inandığınız takdirde sizleri ödüllendireceğini, aksi takdirde cezalandıracağını bildirmektedir" (bkz.Taberi) diye cevap verdi.

48-Semud kavminin yaşadığı Hicr şehrinde (bkz.Zemahşeri) Salih'in peygamberliğine inanmayan müşriklerin elebaşları olan 9 kişilik bir grup vardı. (bkz.Taberi) Bunlar var güçleriyle Salih peygamberin ve ona inananların aleyhine çalışırlardı.

49-Bir keresinde bu 9 kişi toplanmış ve bir gece baskınıyla Salih'in ve ailesinin canına kıymayı ve daha sonra, işledikleri bu cinayeti inkar edip örtbas etmeyi planlamışlardı.

50-Oysa farkında olmadıkları bir şey vardı:

51-Allah onların bu tuzaklarını biliyordu ve bu tuzağı onların başına geçirecekti.

52-Neticede istediklerini elde edemedikleri gibi Salih'e inanmayan diğer müşriklerle beraber helak olup gittiler.

53-Salih'e inanan ve Allah'ın emir ve yasaklarına uygun yaşayanlar ise rahmetimiz ve desteğimizle bu sıkıntılı günleri atlatıp kurtuluşa erdiler.

Ey Mekke'li müşrikler! İşte, Allah'ın peygamberine tuzak kuran Semud halkının hazin sonunun ne olduğunu biliyorsunuz. Bir zamanlar mamur ve müreffeh olan ülkeleri şimdi içi boş viraneye dönmüş durumdadır! Eğer elçimiz Muhammed'e karşı yaptığınız düşmanlıkları ve kurduğunuz tuzakları sona erdirmezseniz sizin de başınıza gelecek olan budur. Artık aklınızı kullanın ve bu anlatılanlardan ders alın. (bkz.Taberi)

PEYGAMBERİN UYARILARINI DİKKATE ALMAYAN LUT KAVMİNİN HAZİN SONU

Ey elçimiz Muhammed! Mekke'li müşriklere, tıpkı kendileri gibi peygamberleri yalanlayan Lut kavminin kıssasını da anlat!

54-Vaktiyle elçimiz Lut onları uyarmış ve "Ey halkım! Kötü olduğunu bile bile nasıl böyle bir şeyi yaparsınız?

55-Niçin Allah'ın sizlere eş olarak yarattığı kadınları bırakıp da erkeklerle cinsel ilişkiye giriyorsunuz? Doğrusu siz iyiden iyiye yoldan çıkmış bir toplumsunuz" demişti.

56-Lut'un bu öğütlerine rağmen onlar bildiklerini okumaya devam ettiler ve elçimizle alay edercesine şöyle dediler: "Baksanıza, bu Lut ailesi bizim davranışlarımızı beğenmiyor. Anlaşılan bunlar sütten çıkmış ak kaşık gibi tertemizler! Öyleyse onları ülkemizden kovalım bari de bizim gibi kirlenmesinler!" (bkz.Taberi)

57-Neticede onlar bu ısrarlı tutumlarıyla azaba müstehak oldular. Biz de Lut ve ailesi ile ona inanları kurtardık. Ailesinden bir tek Lut'un karısı kurtulanlardan değildi, çünkü o da, toplumun geri kalanı gibi kötülüğe iyice batmıştı.

58-Geride kalanları korkunç bir felaketle helak ettik.

SELAM OLSUN TEVHİT ÖNDERİ PEYGAMBERLERE

59-Ey elçimiz Muhammed! Bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşriklere de ki: "Bütün varlıkları en mükemmel şekilde yaratan ve sonsuz nimetler ihsan eden Allah, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir.

Bütün bu nimetleri için O'na hamdolsun. O'nun seçtiği peygamberlere ve onlara inanan tevhit ehli kullara (bkz.İbn Kesir) selam olsun. Ey müşrikler! Nasıl olur da, sizlere sınırsız nimetler veren Allah'ı bırakıp başka varlıkları aracı kabul eder ve onlardan medet umarsınız? Onların size ne hayrı dokunabilir ki?"

TEVHİDİ GÖSTEREN DELİLLER KARŞISINDA MÜŞRİKLERİN KÖRLÜKLERİ

60-Allah, sizin medet umduğunuz o aciz varlıklarla bir tutulabilir mi? Bakınız, Allah şu muazzam gökleri, yıldızları ve nice gök cisimlerini yaratmış (bkz.İbn Kesir), içerisinde türlü nimetler bulunan şu muhteşem yeryüzünü yaratıp sizin emrinize vermiş, bir rızık kaynağı olarak gökyüzünden yağmurların yağmasını sağlamış, o yağmur sularıyla bağlar bahçeler yetiştirmiştir (bkz.İbn Kesir). O'nun yarattığı bu nimetlerden birini, tek bir ağacı dahi yaratamazsınız! Durum böyleyken, sizlere bu kadar nimeti veren Allah'a kulluk etmek yerine O'na ortak koşuyorsunuz öyle mi? Doğrusu siz müşrikler, atalarınızın izinden gitme sevdasıyla, bile bile bu kadar açık tevhit gerçeğini reddediyorsunuz! (bkz.Taberi)

61-Allah yeryüzünü yaratmış, dağları, nehirleri, birbirine karışmayan tatlı tuzlu suları (bkz.Rahman suresindeki açıklama) ile sizin yaşamanız için en uygun hale getirmiştir. Buna rağmen O'na ortak koşmak olacak şey midir? Hayır, gerçek şu ki siz müşrikler bir türlü aklınızı kullanmıyorsunuz. Nasıl olur da hiç bir şeye güç yetiremez varlıklardan medet umarsınız?

62-Darda kalanın feryadını, hiç bir aracıya ve şefaatçiye gerek olmaksızın duyan ve imdadına yetişen, günahları bağışlayan sadece O'dur. Medet umduğunuz varlıkların size bir yararı dokunmaz, kötülüklerinizi telafi etmek için şefaatçi olamazlar. Allah, sizleri yeryüzünün hakimleri kıldığı halde niçin kendi emriniz altındaki varlıklardan medet umuyorsunuz? Size verilen bu kadar nimeti ve üstünlüğü hiç düşünmez misiniz?

63-Karada ve denizde yolunuzu aydınlatan yıldızları yaratan, rüzgarlar estirip rahmet yağmurları yağdıran Allah'ı bırakıp sizin hizmetinize amade kıldığı tabii varlıklardan nasıl medet umar, nasıl onları Allah katında yüce bir mevki sahibi görürsünüz? Allah bütün bunlardan münezzehtir. O'nun eşi, benzeri ve ortağı yoktur.

64-Bütün varlıkları yoktan var eden, ahirette sizleri yeniden diriltip hesaba çekecek olan ve yarattığı muhteşem kainatta sizlere yerden ve gökten rızıklar bahşeden Allah ile başka varlıkları nasıl bir tutarsınız? O, medet umduğunuz varlıkların bu tür bir güçleri olduğunu kanıtlayın öyleyse!

HESAP GÜNÜ ve MÜŞRİKLERİN ALAYCI TUTUMLARI

65-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan, dünya ve ahirette başlarına gelecek cezadan söz ettiğin vakit, seni alaya alıp "Madem doğru söylüyorsun, o halde şu sözünü ettiğin azabı getir de görelim!" diye meydan okuyan müşriklere de ki: "Kainatta bulunan hiç bir varlık geleceği bilemez. Hiç kimse ne zaman kıyametin kopacağını, ne zaman diriltileceğini de bilemez. Geleceği bilen sadece Allah'tır. Ben sadece bana bildirileni sizlere iletiyorum."

66-Güya ahiret hakkında engin bilgileri varmış gibi konuşuyorlar. Oysa akılları bu konuda hep bir kuşku içerisindedir

67-Ve bu sebeple senin çağrına ve ahiret gerçeğine karşı adeta kör gibi hareket etmektedirler.

68-Sen onlara ahirette hesaba çekileceklerini söylediğin zaman, "Şimdi bizler ve bizlerden önce yaşayan atalarımız yeniden diriltilecek öyle mi? Bu masalı geçmişte atalarımıza anlatanlar da olmuş, ama nafile!" derler.

69-Ey elçimiz Muhammed! Senin ahiret uyarılarına böylesine alaycı bir tavırla karşılık veren müşriklere, yeryüzünde gezip dolaşmalarını ve daha önce kendileri gibi davranan müşriklerin hazin sonlarını düşünmelerini söyle

70-Ve onların bu inatçı tavırlarından dolayı kendini üzme! Sana karşı düşmanlıkları seni karamsarlığa sevk etmesin! Bilesin ki Allah sana yardım edecek ve onlara karşı zafere ulaşmanı nasip edecektir (bkz.Taberi).

71-Sana "Madem doğru söylüyorsun, o halde nerede kaldı bu senin zafere ulaşacağın ve bizim helak olacağımız günler!" diye meydan okuduklarını biliyoruz.

72-Onlara de ki: "Bir an önce gelsin dediğiniz o azabın bir parçası olan dünya hezimeti yakında başınıza gelecektir."

73-Ey elçimiz Muhammed! Rabbin elbette onları cezasız bırakacak değildir (bkz.Zemahşeri). Fakat merhametli olduğu için onları hemen cezalandırmamakta (bkz.Mukatil), yaptıklarından pişman olup tövbe etmeleri için süre tanımaktadır. Ne var ki müşrikler Allah'ın bu merhametini

anlamamakta, sana iman etmemektedirler.

74-Rabbin onların sana karşı kurdukları gizli ve açık bütün tuzakları bilmektedir. (bkz.Zemahşeri)

75-Allah'tan gizlenebilecek hiç bir şey yoktur.

76-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin senin ahirete ilişkin mesajlarını İsrailoğulları'ndan bazı din adamlarına sorduklarını ve onlardan aldıkları çelişkili cevaplara dayanarak seni yalanlamaya çalıştıklarını biliyoruz.

77-Oysa sana vahyettiğimiz bu Kur'an, tıpkı hakkında olur olmaz şeyler söyledikleri Süleyman peygamberin gerçek kişiliğini ve tevhidi dosdoğru bir şekilde anlattığı gibi, İsrailoğulları'nın ihtilafa düştükleri daha birçok konuda da gerçekleri anlatmaktadır.

78-Dolayısıyla sakın müşriklerin oyunlarına gelme, kendinden emin ol ve Allah'a güven!

79-Allah'tan sana vahyedilen ve apaçık hakikati ortaya koyan bu Kur'an sayesinde dosdoğru yol üzerinde olduğundan hiç kuşkun olmasın!

80-Müşriklerin seni ısrarla yalanlamalarına üzülme! Şunu bil ki sen, basiretleri bağlanmış, kulakları sağırlaşmış, kalpleri katılaşmış ve ölü gibi olmuş kimselere hitap etmektesin!

81-Seni anlamamakta ısrar etmeleri senin suçun değil! Senin mesajına kulak verecek olanlar ancak hakikate teslim olma arzusuna sahip müminlerdir.

82-O müşrikleri kıyamette hesap vermek üzere diriltip huzurumuza topladığımızda bizzat azaları; elleri, ayakları yaptıklarına şahitlik edecektir.

83-Hesap gününde her millet içerisinde peygamberleri yalanlayanları ayrı ayrı gruplandırıp hesaba çekmek üzere mahşere sevk edeceğiz.

84-Oraya vardıklarında ise onlara şöyle sesleneceğiz: "Demek dünya hayatında bizim elçilerimizi ve ayetlerimizi anlamak istemediniz, anlamadan dinlemeden yalanladınız! Bunun dışında yaptığınız işlerin ne önemi var ki? (bkz.Razi) Esas itibariyle tevhide inanmanız ve elçilerimizin mesajına göre yaşamanız gerekiyordu. Ancak siz adeta elçilerimizi yalanlamak ve bize isyan etmek üzere yaratılmış gibi hareket ettiniz (bkz.Zemahşeri). İşte bugün bunun cezasını çekeceksiniz."

85-Dünyada Allah'a şirk koşmalarının ve peygamberleri yalanlamalarının

karşılığında haklarında verilen açık ve adil hüküm karşısında söz bulamayacaklardır.

86-İstirahat etmeleri için yarattığımız gece vaktinden, kazanç elde etmeleri için yarattığımız gündüz vaktine kadar, tevhit hakikatini gösteren onca delilden sonra nasıl söyleyecek söz bulsunlar ki? Yarattığımız o mükemmel kainat, hakikati görüp iman etmek isteyenler için bizim sınırsız gücümüze delalet ederken, onlar aciz varlıkları bize denk tuttular!

87-O diriliş günü için sur borusuna üflendiğinde bütün inkarcıları müthiş bir korku ve titreme alacak ve hepsi boyun büküp ilahi huzurda hesap vermeye çıkacaklardır.

88-O sarsılmaz sandığınız dağlar, bulut gibi yerlerinden oynayacak, bütün varlığı mükemmel bir şekilde yaratan ve kullarının yaptığı her şeyden haberdar olan Allah'ın iradesiyle toz duman olacaktır.

89-Ancak şirk koşmamış ve peygamberlere inanıp emir ve yasaklarına uygun yaşayanlar (bkz.Taberi) kıyametin o dehşetinden etkilenmeyeceklerdir. Onlar hak ettiklerinden çok daha büyük bir ödülle mükafatlandırılacaklardır.

90-Allah'a şirk koşan ve peygamberleri yalanlayanların ise (bkz.Taberi) o gün yüzleri cehennem ateşine döndürülecek ve kendilerine, "sizin müstehak olduğunuz şey işte budur" denilerek cehenneme atılacaklardır.

## TEVHİT DİNİNİN AÇIK ve NET MESAJI

91-Ey elçimiz Muhammed! Mekke müşriklerine şu tevhid mesajını haykır: "Ey Mekke'li müşrikler! Allah'ın sizlere olan nimetleri sonsuzdur. Bakın, diğer bölgelerde kan gövdeyi götürürken Allah sizin yaşadığınız Mekke şehrini güvenli kılmış, size huzur içerisinde yaşama imkanı sağlamıştır. İşte ben, bizlere bütün bu nimetleri ihsan eden Allah'a kulluk eder ve O'ndan başkasından asla medet ummam. çünkü her şeyin sahibi ve maliki O'dur.

92-O, bana sadece kendisine kulluk etmemi ve ilettiği vahye tabi olmamı (bkz.Zemahşeri) emretti. Ben de O'nun emrini yerine getiriyor ve sizlere O'nun mesajını iletiyorum.

93-Bu mesaja inanan ve Allah'ın emirlerine göre yaşayan kazançlı çıkar! İnanmayan ise hüsrana uğrar. Sizin iman ya da inkarınızın bana ya da Allah'a

herhangi bir yararı ya da zararı olmaz. Zira ben sadece elçiyim. Allah ise hiç bir şeye muhtaç değildir. O, bütün emir ve yasaklarında insanların yararını gözetmektedir. Bütün bu nimetlerinden dolayı kulluk edilmeye ve şükredilmeye layık yegane kudret O'dur. Tevhit inancı, er geç muzaffer olacak ve sizler bunu iş işten geçtikten sonra anlayacaksınız (bkz.Razi). Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır ve hiçbir davranışınızı karşılıksız bırakmayacaktır.

KURAN -49- (28) KASAS SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

KASAS: Kıssalar

88 Ayet - /Peygamber kıssalarından dersler ve Karun/

----Mekke döneminin ortalarında, Şuara ve Neml surelerinin ardından vahyedilmiştir. Hz.Musa kıssası anlatıldığı için "Kasas" adı verilmiştir. Hz.Peygamber'e inanmadıkları takdirde geçmiş toplumlar gibi hüsrana uğrayacakları vurgulanan Mekke'li müşriklerin, kıyamet ve ilahi ceza uyarısıyla ilgili umursamazlıkları eleştirilirken, inkarlarının kendilerini cezadan kurtaramayacağı anlatılmaktadır.----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

## TEVHİT GALİP GELECEK

1-Ta sin mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-Ey elçimiz Muhammed! Bunlar müşriklerin iddia ettikleri gibi senin uydurduğun sözler değil, Allah tarafından sana vahyedilmekte olan ilahi kitabın ayetleridir (bkz.Taberi).

3-Şimdi sana anlatacağımız Musa kıssasında, bu Kur'an'a inananlar için büyük dersler vardır. Zira bu kıssayı okuduklarında kendilerine her türlü düşmanlığı ve eziyeti reva gören Mekke'li müşriklerin sonunun, tıpkı Musa'ya ve ona inananlara eziyet eden Firavun gibi olacağını, onların helak olup gittikleri gibi Mekke müşriklerinin de er geç mağlup olacaklarını anlayacaklardır (bkz.Taberi).

## TEVHİT ve ÖZGÜRLÜK PEYGAMBERİ MUSA, FİRAVUN'UN SARAYINDA BÜYÜYOR

4-Firavun vaktiyle Mısır topraklarında zorba bir yönetim kurmuş (bkz.Taberi, Zemahşeri), halkı Mısırlılar ve İsrailoğulları olmak üzere ikiye ayırıp İsrailoğulları'nı köleleştirmişti. Onları ağır işlerde çalıştırıyordu. İçlerinden bir peygamberin çıkacağı ve kendisini alt edeceğine dair birtakım sözlerin çıkması üzerine, endişeye kapılıp (bkz.Razi) onların erkek çocuklarını katlediyor, kız çocuklarını köleleştiriyor (bkz.Firuzabadi), ülkeyi yaşanmaz bir

hale getiriyordu.

5-Biz ise haksızlığa uğrayıp köleleştirilen İsrailoğulları'nı bu durumdan kurtarmak,

6-Kendilerine bağımsız ve onurlu bir şekilde yaşayacakları bir ülke bahşetmek ve bu arada Firavun, Haman (Bir yetkili) ve ordusunun korktuklarını başlarına getirmek, haksızlığa dayalı saltanatlarına son vermek istemiştik.

7-Musa doğduğu sırada annesi, Firavun'un askerlerinin onu da öldüreceği endişesine kapılmıştı. Biz de ona çocuğunu emzirmesini ve bir tehlike sezdiği anda onu bir sandığa koyup nehre bırakmasını, endişe ve hüzne kapılmaması gerektiğini, çocuğunu er geç kendisine döndüreceğimizi ve peygamber olarak görevlendireceğimizi bildirmiştik.

8-Neticede annesi Musa'yı nehre bıraktıktan bir süre sonra, Firavun'un saray görevlileri onu buldular. Böylece Firavun, ileride (bkz.Maverdi) kendisini alaşağı edecek olan çocuğu kendi sarayında, kendi elleriyle büyütecekti. Firavun, Haman ve ordusu, Musa'yı sarayda yetiştirmekle kendi kuyularını kazmaktaydı.

9-Gerçi bir aralık Firavun, Musa'yı öldürmeye karar vermiş, fakat karısı, "Ne olur onu öldürme! Bırak yaşasın. Bakarsın bizim için bir mutluluk ve neşe kaynağı olur. Hatta onu evlat bile edinebiliriz" diyerek engellemişti.

10-Günler geçtikçe Musa'nın annesinin yüreği iyiden iyiye yanmaya başlamış, yavrusundan başka bir şey düşünemez olmuştu. Hatta biz ona metanet ve dayanıklılık vermeseydik neredeyse saraya gidip çocuğun kendisine ait olduğunu söyleyecek ve onu almaya kalkışacaktı. Neyse ki bizim ilhamımız sayesinde çocuğuna kavuşacağna yönelik ilahi vaade tam olarak güvendi ve içi rahatladı.

11-Fakat bir taraftan Musa'nın ablasına, "Git gizlice bak bakalım, yavrum ne durumda!" diye tembihledi. Bunun üzerine ablası kimseye sezdirmeden kardeşinin durumu hakkında bilgi edinip annesine iletmeye başladı.

12-Bu arada bebek hiç bir kadından süt emmiyordu. Bunu gören ablası saray görevlilerine, "isterseniz size bu çocuğu emzirecek ve ona güzelce

bakabilecek bir aile önerebilirim!" demişti. Önerisi kabul edilince de annesini saraya getirtti; çocuğun emzirilmesi ve bakımıyla görevlendirilmesini sağladı.

13-Böylece Musa'nın annesine vaat ettiğimiz şey gerçekleşmiş, gözü yaşlı annenin evlat hasreti dinmiş oldu. Artık Allah'ın kendisine vaat ettiği şeyin gerçek olduğundan iyice emin olmuştu. Fakat saraydakilerin olup bitenden haberi yoktu.

MUSA MISIR'DAN KAÇIP MEDYEN'E GİDİYOR

14-Musa olgunluk çağına gelince ona Firavun ve erkanının içinde bulundukları şirkten uzak kalmasını sağlayacak bilgelik ve ilim bahşetmiştik. Biz doğruluktan ayrılmayan ve Allah'ın emirlerine uyanları böyle mükafatlandırırız.

15-Musa, Firavun ve erkanının, şirk inançlarını eleştirdiği için gözden düşmüş ve saray erkanı tarafından çeşitli uyarı ve tehditlere maruz kalmıştı. Bu yüzden kaçıp saklanmıştı ve şehre ancak insanların öğle uykusuna daldığı saatlerde girebiliyordu. (bkz.Razi) Yine bu şekilde şehre girdiği bir zamanda kavga eden iki kişiyi gördü. Birisi kendi kavmi olan İsrailoğulları'ndan, diğeri ise Mısırlılar'dandı. İsrailoğulları'ndan olan kişi, Musa'dan yardım istedi. O da yardım etmek için araya girdi ve kargaşa esnasında Mısırlı'yı itince adam düşüp ölüverdi.

16-Bunun üzerine Musa, "Eyvah! Ne yaptım ben! Şeytana uyup kavgaya karıştım ve istemeden de olsa adam öldürdüm!" diye yakındı ve "Rabbim! Ben çok yanlış bir iş yaptım, büyük hata ettim. Ne olur beni bağışla!" diyerek Allah'a tövbe etti. Allah onun bu günahı kasten işlemediğini bildiği ve tövbe ettiği için onu affetti. Kuşkusuz ki Allah kendisine samimiyetle tövbe edenleri affeder. O'nun merhamet ve bağışlaması çok engindir.

17-Fakat Musa, bu olaydan ders alıp, "Rabbim! Beni bağışlamanın kıymetini bileceğim ve bundan böyle kendi halkımdan da olsa, asla suçlulara arka çıkmayacağım!" diye söz vermişti.

18-Ertesi gün şehirde endişeyle dolaşmaya, olayın duyulup duyulmadığını araştırmaya başladı. Bir de baktı ki daha dün kendisinden yardım isteyen kişi, bugün bir başka Mısırlı ile kavgaya tutuşmuş ve yine kendisinden yardım

istiyor. Musa bu sefer adama kızdı ve "Anlaşılan senin işin gücün huzursuzluk çıkarmak!" deyip Mısırlı'yı çekerek kavgadan ayırmaya çalıştı.

19-Bunu gören yandaşı, Musa'nın kendisine vuracağını sandı ve "Yoksa dünkü adamı öldürdüğün gibi beni de mi öldüreceksin? Belli ki sen kavgaları ayırmaya değil, göz korkutmaya çalışıyorsun!" diye yaygara kopardı. Böylece Musa'nın bir adamı öldürdüğü herkes tarafından duyulmuş oldu.

20-Haber Firavun'a ulaşınca Musa'nın yakalanıp öldürülmesini emretti. O sırada saraydan bir kişi aceleyle Musa'ya geldi ve "Musa! Yetkililer seni öldürme kararı aldı. Sözümü dinle ve onlara seni yakalamadan derhal şehirden kaç!" diye haber ulaştırdı.

21-Bunun üzerine Musa telaşlı, fakat dikkatli bir şekilde şehirden uzaklaştı. Bir taraftan da "Rabbim! Beni bu zalimlerin elinden kurtar!" diye dua ediyordu.

22-Şehirden çıkıp Medyen'e doğru yola koyulunca, "İnşallah yolu bulup sağ sağlim Medyen'e ulaşırım" diye dua etti.

23-Bir süre yol aldıktan sonra Medyen'de bir pınara ulaştı. ve pınarın başında su almak ve hayvanlarına su içirmek için sıraya girmiş kalabalık bir grup gördü. İçlerinde iki kadının da kalabalıktan geri durduklarını fark etti. Onlara yaklaştı ve "Siz niçin geri duruyorsunuz?" diye sordu. Kadınlar, "Biz yaşlı bir adamın kızlarıyız. Babamız yaşlı olduğu için su almaya biz geliyoruz. Fakat kalabalık dağılmadan suya yaklaşamıyoruz" dediler.

24-Musa bunu duyunca onlara yardım etti. Kalabalığı beklemeden su almalarını ve hayvanlarını sulamalarını sağladı. Ardından bir ağaç gölgesine çekildi. Uzun bir yolculuk yapmıştı, iyice açtı ve bitkin düşmüştü. Ellerini açtı, "Rabbim! Senin yardımına çok muhtacım!" diye yakardı.

25-Bir süre sonra, pınar başında yardımcı olduğu kadınlardan biri çekingen ve gayet edepli bir tavırla (bkz.Taberi) Musa'nın yanına vardı ve şöyle dedi: "Babam senin bize yardım ettiğini öğrenince teşekkür etmek ve ücretini ödemek üzere yanına gelmeni istiyor" dedi. Musa kızların babasının yanına varıp başından geçenleri anlatınca, yaşlı adam, "Artık korkmana gerek yok. Zalim Firavun'dan kurtuldun sayılır. Onun hükmü burada geçmez. (bkz.Taberi) Burada güvende olursun" dedi.

26-Derken kızlardan biri yaşlı babasına: "Babacığım! istersen bu adamı

ailemizin işlerini görmek üzere ücretli olarak çalıştırabilirsin. Maharetli ve güvenilir birine benziyor!" dedi.

27-Yaşlı baba bir süre düşündükten sonra kararını verdi ve Musa'ya şöyle dedi: "Seni kızlarımdan biriyle evlendirmeme karşılık, sekiz yıl benim işlerimde çalışmanı öneriyorum. Artık bu sekiz yılı, on yıla çıkarmak da senin insafına kalmış! Amacım seni zor durumda bırakmak değil! Fakat eğer teklifimi kabul edersen benden memnun kalacağını söyleyebilirim" dedi.

28- Musa "kabul" etti. "Bu bizim aramızda bir sözleşme olsun! Ama sekiz yıl mı, on yıl mı çalışacağıma ben karar vereceğim. Tercihime saygı duyacaksın. Anlaşmamıza Allah şahittir."

MUSA'NIN PEYGAMBERLİKLE GÖREVLENDİRİLMESİ

29-Musa çalışma süresini doldurunca ailesini alıp soğuk bir kış gecesi Medyen'den Mısır'a doğru yola çıktı. Tur dağının yanından geçerken dağın yamacında bir ateş gördü. Ailesine, "Bekleyiniz! Şurada bir ateş gördüm. Oraya bir gideyim, belki ısınacak bir parça ateş ya da bize yolu tarif edecek birilerini bulurum" dedi.

30-Ateşin yanına vardığında vahyin nuzul mekanı olan o mübarek mekanda (bkz.İbnü'l Cevzi, Ebussuud) Allah ona şöyle vahyetti: "Ey Musa! Bu duyduğun ses allemlerin rabbi olan Allah'ın sesidir. (bkz.Zübdetü't-tefsir) Rabbin seni peygamber olarak seçmiştir.

31-Şimdi elindeki asanı yere at!" Musa değneğini yere atınca birden hareketli bir yılana dönüştüğünü gördü ve irkildi.

32-Allah, "Korkma! Dön ve onu eline al! Bir de elini koynuna sok! Çıkarınca ışıl ışıl parladığını göreceksin. Artık kendini toparla ve cesur ol! (bkz.Taberi) Bunlar Füravun ve erkanı karşısında senin peygamber olduğunu kanıtlayacak mucizelerdir. Şimdi git, Firavun ve adamlarını uyar, çünkü onlar ilahi emre karşı çıkan, O'nun dininden uzak yaşayan bir toplum olmuşlardır" (bkz.İbn Kesir) dedi.

33-Musa, "Rabbim! Ben daha önce bir Mısırlı'yı öldürmüştüm. Şimdi oraya gidip Firavun'un karşısına çıkarsam beni dinlemeden, suçsuz olduğumu anlatmama fırsat vermeden (bkz.Taberi) beni öldürürler diye endişe ediyorum.

34-Bir de kardeşim Harun'u bana yardımcı olarak görevlendirmeni istiyorum! Etkileyeci konuşmasıyla bana destek olsun! (bkz.Zemahşeri) Zira onun konuşması benden daha etkilidir. çünkü ben senin mesajını yeterince anlatamamaktan ve bu sebeple peygamber olduğuma inanmamalarından endişe ediyorum" dedi.

35-Allah Musa'nın bu isteğini kabul etti ve "Tamam, kardeşinle elini güçlendireceğiz. Her ikinize de öyle etkili kanıtlar ve mucizeler vereceğiz ki size asla zarar veremeyecekler. Şunu iyi biliniz ki sizler ve size tabi olanlar galip gelecek, bu hak davada zafere ulaşacaksınız" dedi.

36- Neticede Musa, Firavun'un karşısına çıkıp peygamberliğini ilan etti ve Allah'ın kendisine verdiği kanıtları gösterdi. Ancak Firavun, onun peygamberliğine inanmadı ve "Bu senin yaptığın sahte bir sihirden başka bir şey değildir! Bu sihirlere bakıp da söylediklerine inanmamızı, peygamber olduğunu kabul etmemizi mi bekliyorsun? Böyle bir iddiayı ilk defa senden duyuyoruz! Geçmişte, hiç bu tür bir iddia sahibi olduğunu duymamıştık doğrusu!" dedi.

37-Musa, "Kimin doğru söylediğini ve ahiret mükafatını kazanacağını en iyi Allah biliyor. Dolayısıyla senin beni yalanlaman bir şeyi değiştirmez. Ancak haberin olsun ki Allah'ın peygamberlerine inanmayanların sonu iyi değildir!" diye Firavun'u imalı bir şekilde (bkz.Taberi) uyardı.

38-Musa'nın bu sözlerinin çevresindekileri etkilemesinden endişe eden firavun derhal etrafındaki adamlara döndü ve "Sizin, benim temsilcisi olduğum ilahtan başka ilahınız yok, (bkz.İbn Abbas, Kurtubi) anladınız mı?" diye tehdit etti. Ardından yardımcısı Haman'a dönüp, Ey Haman! Tuğla ocağını çalıştır, çok sayıda tuğla yap ve bana şöyle yüksek, muazzam bir kule inşa et de, çıkıp şu Musa'nın ilahını görelim!" diyerek alay etti. Sonunda da, "Benim temsilcisi olduğum ilahtan başka bir ilahımızın olmadığını iyice anlayın ve bilin ki (bkz.İbn Kesir) bu Musa, yalancının tekidir!" diyerek sözlerini tamamladı.

39-Böylece Firavun ve erkanı bildikleri gibi hareket ettiler, elçimiz Musa'ya inanmayı kibirlerine yediremediler ve sanki dünya kendilerine kalacakmış gibi zulmetmeye devam ettiler.

40-Fakat sonuçta Musa'yı ve ona inananları yakalamaya çalışırlarken biz onları suda boğduk, elçimize yaptıklarının cezasını vermiş olduk.

41-Onun gibiler insanları cehennem ateşine sürükleyen şer önderleridirler; kıyamet günü hiç bir destek bulamayacak ve perişan olacaklardır.

42-Dünyada hep lanetle anılacakları gibi ahirette de öyle olacaklardır.

İLAHİ MESAJIN TEKLİĞİ

43-Ey elçimiz Muhammed! İşte biz Ad ve Semud gibi daha geçmişte kalmış bazı halkların yok oluşlarından sonra tıpkı sana vahyettiğimiz gibi, Musa peygambere de ilahi kitap vahyedip aklını kullanan, ilahi vahyin öğütlerine kulak verenlere destek ve müjde olacak ayetlerimizi insanlara bildirmiştik. Esasen Allah'ın bu şekilde peygamberler göndererek insanlara kendileri için yararlı öğütler vermesi O'nun merhametinin eseridir.

44-Musa, Medyen'de bütün bu anlattıklarımızı yaşarken ve biz ona Tur dağında, Tuva vadisinin sağ tarafında ilahi rahmet olan vahyi verirken sen orada değildin!

45-Bütün bunlar senin çağından asırlar önce yaşanmış şeylerdir. İlahi vahiy olmaksızın bunları bilmen mümkün değildir. Aslında bu durum senin peygamberliğini kanıtlamak için yeterli bir delildir.

46-Aradan onca zaman geçmesine rağmen senin, Musa'nın mesajlarının aynısını anlatıyor olman, her ikinizin de Allah'ın peygamberi olduğunuzu gösterir. (bkz.Razi)

47-Nitekim biz her topluma peygamber gönderip mesajlarımızı iletmekte, onları yaptıkları kötülüklerin sonucu hakkında uyarmaktayız. Aksi takdirde bize karşı bahane ileri sürmeleri, "Ey rabbimiz! Eğer bize peygamber gönderseydin ona inanır ve başımıza bu acı sonun gelmesinden kurtulurduk" demeleri mümkün olurdu.

48-Ne var ki kendilerine elçi gönderip mesajlarımızı iletince ona inanmamaktadırlar. İşte Mekke'li müşriklerin yaptıkları şey bundan ibarettir. Onlar senin peygamber olduğunu kabul etmek için mucizeler göstermeni şart

koşmuşlar, Musa'nın getirdiği gibi bir defada indirilen bir kitap getirmeni istemişlerdir. Onlar gibi müşrik olan Firavun ve erkanı da Musa'yı inkar etmemişler miydi, hem Musa'yı hem seni inkar edip, "Bunlar birbirinin aynısı, ikisi de sihirbaz! İkisine de inanmıyoruz!" dememişler miydi ki şimdi senden böyle bir talepte bulunuyorlar? (bkz.Zemahşeri)

49-Ey elçimiz! Onlara de ki: "Madem hem Musa'ya vahyedilene hem bana vahyedilene inanmıyorsunuz, o halde Allah'ın gönderdiğine inandığınız bir kitap varsa getirin, ona inanalım!"

50-Bu meydan okuyuşuna karşılık veremedikleri takdirde -ki veremeyeceklerdir- tamamen kendi arzularına uyarak senin peygamberliğini reddettikleri ortaya çıkmış olacaktır. Kendi arzu ve isteklerine uydukları yetmezmiş gibi bir de sana inanmayan ve seni sapkın gören bu müşriklerden daha sapkın kim olabilir ki? Allah onlar uyarmak üzere bu kadar elçi göndermesine rağmen onlar ısrarla inkar etmeyi tercih etmiş ve ilahi rahmetten nasiplenmek istememişlerdir. (bkz.Derveze) Allah böylelerini zorla doğru yola getirecek değildir.

## MÜŞRİKLERİN PEYGAMBERİ YALANLAMAK İÇİN İLERİ SÜRDÜKLERİ BAHANELER

51-İşte biz, Mekke müşrikleri şirkten vazgeçsinler ve senin peygamberliğini kabul edip Allah'ın emirlerine uygun yaşasınlar diye (bkz.Taberi) sana böyle ibret ve öğütlerle dolu Kur'an ayetlerini ardarda vahyediyoruz. (bkz.Zemahşeri)

52-Nitekim daha önce vahyettiğimiz Tevrat ve İncil'e inanan yahudi ve hristiyanların bazıları sana vahyettiğimiz bu ayetleri duyduklarında bunların Allah'ın ayetleri olduğunu anlayıp derhal iman etmişlerdir.

53-Kendilerine bu ayetler iletildiğinde, "Evet, bunlar Allah'ın ayetleridir. Muhammed de Allah'ın peygamberidir. Daha önceden inandığımız ilahi kitaplar ne ise Kur'an da odur. Hepsi Allah katındandır" demişlerdir.

54-İşte Allah, bu kimseleri hak ettiklerinin iki katı ile ödüllendirecektir; çünkü onlar hem önceki ilahi kitaplara hem de sana vahyettiğimiz Kur'an'a iman etmişler, bu uğurda çeşitli sıkıntılara sabredip sebat göstermişler; kötülüğe iyilikle karşılık vermişler, sahip olduklar malları ihtiyaç sahipleri ile paylaşmışlar,

55-Kendilerine sataşan müşriklere aldırış etmeyip onlara "Bizim sizinle işimiz

yok! Allah her birimizin yaptıklarını görüyor. Herkes kendi inancını yaşasın!" diyerek olgunlukla karşılık vermişlerdir.

56-Ey elçimiz Muhammed! Mekke müşriklerinden bazılarının, özellikle de senin akraban olan bazı kimselerin sana inanmamalarının seni çok üzdüğünü biliyoruz. Fakat şunu bilmelisin ki sen istiyorsun diye insanlar iman etmezler! Onların inanmamaları senin suçun değildir. Allah kimin samimi iman etmeye yakın olduğunu bilir ve sana ancak böyle kimseler iman eder! (bkz.Derveze)

57-Ey elçimiz Muhammed! Mekke'li müşriklerden bazılarının sana, "Senin peygamberliğine inanıp şefaatçi telakki ettiğimiz ilahlarımızı terk edersek bütün Araplar'ı karşımıza almış oluruz. Bizi yerimizden yurdumuzdan ederler" dediklerini biliyoruz. Bunu söyleyenler Mekke'nin, ilahi rahmetin bir eseri olarak nasıl büyük bir ticaret merkezi olduğunu ve son derece güvenli olduğunu bilmezler mi? Allah kendilerine bu kadar güvenli ve bol kazançlı bir belde nasip ettiği halde nasıl olur da O'nun elçisine iman etmenin kendilerini sıkıntıya sokacağını ileri sürebilirler? Oysa tam aksine onları sıkıntıya sokacak, sahip olduğu nimetlerden mahrum bırakacak olan davranış, elçimizi yalanlamak ve Allah'a şirk koşmaktır.

58-Nitekim biz daha önce nice varlıklı toplumları, elçilerimizi yalanladıkları ve şirk koştukları için helak ettik. Bir zamanlar refah içerisinde yaşadıkları yerler şimdi harabe olarak gözlerinizin önündedir.

59-Elçimize iman etmemek için böyle bahaneler ileri sürenler bilsinler ki biz hiç bir toplumu, elçi gönderip mesajlarımızı hepsine iletmeden, uyar yapmadan helak etmiş değiliz. Mekke'li müşrikler helak olmaktan korkuyorlarsa bilsinler ki kendilerine gönderdiğimiz elçiye iman etmemelerinin sonucu helak olmaktır.

60-Ey dünyevi kayba uğrayabileceklerini bahane edip elçimize iman etmeyen müşrikler! (bkz.Razi) Bilesiniz ki dünya hayatında sahip olduğunuz nimetlerin hepsi geçicidir.

61-Allah sizlere hem dünya saadetini, hem de ahiretteki sonsuz nimetleri vaat etmektedir. Kaldı ki elçilerimizi yalanlayanlar dünya hayatında refah içinde yaşasalar bile ahirette büyük bir azaba müstehak olacaklardır. Hiç böyle bir azaba müstehak olan kimse ile elçimize iman edip dünya ve ahiret huzurunu elde eden kimse bir tutulabilir mi? Hiç aklınızı kullanmaz mısınız?

62-İşte o hesap günü geldiğinde Allah, sizin gibi müşrikleri huzurunda toplayacak ve "Hani, dünyada şefaatçi kabul edip medet umduğunuz varlıklar nerede? diyecek

63-İnsanları aldatıp şirk inancına sürükleyen müşrik liderler (bkz.Zemahşeri) yaptıkları yanlışı itiraf etmek zorunda kalıp, "Rabbimiz! Bu insanların şirke düşmelerine biz öncülük ettik. Bugün bunu inkar etmek artık mümkün değil. Kendimiz yanlış yola saptığımız gibi onları da saptırdık. Fakat onları zorlamış değiliz. (bkz.Zemahşeri) Sonuçta kendi istekleri ile bize uydular. Bu yüzden, onların yaptıkları bizim suçumuz değil! (bkz.Razi) Çünkü onlar kendi arzularının peşinden gitmiş ve gönüllü olarak şirk koşmuşlardır" (bkz.Zemahşeri) diyeceklerdir.

64-"Çağırın bakalım medet umduklarınızı, şefaat edebilecekler mi?" diye soracağız. Onlar da medet umdukları o varlıklara dua edecekler, fakat çabalarının nafile olduğunu görüp eyvah diyeceklerdir.

65-O gün onlara, dünyada peygamberlere karşı takındıkları olumsuz tavrın hesabı sorulacak,

66-Onlar ise yaptıklarını savunmak için geçerli bir mazeret bulamayacaklardır.

67-Buna mukabil şirk inancından tövbe edip tevhide ve elçilerimize iman eden, Allah'ın emir ve yasaklarına uygun yaşayanlar kurtuluşa erecek, kazançlı çıkacaklardır.

68-Müşrikler Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları ortak koşmaktadırlar. (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") Ayrıca Muhammed'in peygamberliğini yadırgamakta, "Peygamberlik sana mı kaldı? Şöyle varlıklı ve güçlü birine verilseydi ya!" demektedirler. (bkz.Zemahşeri) Oysa Allah kimi peygamber olarak seçeceğini çok iyi bilir. (bkz.Derveze) Onların ortak koştuklarından münezzehtir.

69-Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğini kabul etmemelerine, kendilerince seni peygamberliğe layık görmeyişlerine sakın üzülme! (bkz.Zemahşeri) Allah onların bahane olarak söyledikleri sözleri de, içlerinde gizlediklerini de bilmektedir.

70-Hepsi ahirette Allah'ın huzuruna çıkacak ve Allah kendilerine bu yaptıklarının cezasını verecektir. Gerçek şu ki hem bu dünyada hem ahirette şükür ve ibadete layık olan yegane kudret Allah'tır.

Ey elçimiz Muhammed! Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onlardan medet uman müşriklere de ki: "Ey müşrikler! Bütün kainatı mükemmel bir şekilde yaratan, dinlenmeniz için geceyi ve çalışmanız için gündüzü var eden Allah iken nasıl olur da başka varlıkları O'na ortak koşarsınız. Allah'tan başka size bu nimetleri sağlayabilecek bir kudret var mıdır?"

71-Bir düşünün! Allah bütün zamanı gece olarak yaratsaydı size gündüz aydınlığını sağlayabilecek bir kudret bulunur muydu?

72-Yahut bütün zamanı gündüz olarak takdir etseydi dinleneceğiniz gece vaktini sağlayabilecek bir kudret bulunur muydu?

73-Kainatın yaratılması ve idaresiyle ilgili bütün tasarrufun Allah'ın elinde bulunduğunu bildiğiniz halde niçin bazı varlıkları Allah nezdinde şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşarsınız?

74-Bilin ki Allah, bunca ilahi nimete rağmen O'na ortak koşanları hesap gününde huzuruna toplayacak ve "Nerede şefaatlerini umduğunuz varlıklar? Çağırın da şefaat etsinler bakalım!" diyecek,

75-Her toplumun elçileri gelip kendilerini yalanlayanlar aleyhine şahitlik edecek, müşrikler o gün iyiden iyiye yanlış yolda olduklarını anlamış olacaklardır.

SERVETLERİNE GÜVENEN MÜŞRİKLERE KARUN KISSASINDAN DERS

Ey elçimizi varlıklı olmadığı için küçümseyen ve bu durumu onun yanlış yolda olduğunun alameti sayan müşrikler! (bkz.Fecr 15-16 ve Beyyine suresi) Vaktiyle sizler gibi servetine güvenen Karun'un yaşadıklarında sizler için önemli dersler vardır.

76-Kendisi Musa'ya inananlardan biri idi (bkz.Taberi, Zemahşeri, Razi) ve hazinelerinin anahtarlarını dahi güçlü kuvvetli bir grup gencin ancak taşıyabildiği bir serveti vardı. Ancak o, insanlara karşı büyüklük tasladı, kendisine alçakgönüllü olmasını tavsiye edenlere kulak asmadı.

77-Kendisine, "Allah'ın verdiği nimetler seni şımarıklığa sevk etmesin! Bu nimetlere şükret, Allah'a gereği gibi kulluk et! (bkz.Taberi) O, nasıl sana ihsanda bulunup bu kadar servet nasip ettiyse sen de malının ihtiyaç fazlasını (bkz.Zemahşeri) ihtiyaç sahipleri ile paylaşarak (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") görevini yap! (bkz.Taberi) İnsanlara karşı azgınlık yaparak, gücünü

başkalarının aleyhine kullanarak bozgunculuk yapma! Allah bu şekilde hareket edenleri sevmez" şeklinde nasihat edildiğinde,

78-"Ben bu serveti çalışarak kazandım, istediğim gibi sarf ederim!" diye cevap vermişti. Oysa kendisinden önce yaşamış çok daha zengin ve güçlü nice kimseleri helak ettiğimizi pekala biliyordu. İşin doğrusu, Allah'ın nimetlerine karşılık böylesine kibirli ve nankör bir tutum sergileyenlere ahirette sorgu ve suale bile gerek olmaksızın, gereken ceza verilecektir.

79-Neticede Karun kendisine yöneltilen öğütlere kulak vermedi ve büyük bir şaşaa ile insanların karşısına dikildi. Dünya hayatında hep servet sahibi olmanın hayalini kuran ve ahiretle ilgili pek fazla endişesi olmayan kimi insanlar onu bu şekilde görünce heveslendiler ve "Keşke bizim de böyle bir servetimiz olsa!" diye iç geçirdiler.

80-Dünya hayatının geçici olduğunu anlamış müminler ise, "Yazık size! Heves ettiğiniz şey sadece zengin olmak mı? Halbuki, Allah'ın emirlerine uygun bir hayat yaşayıp, O'nun vereceği dünya ve ahiret ödülünü kazanmak daha iyi değil midir? Biliniz ki dünya hayatında Allah'ın emirlerine uygun yaşamak için zorluklara sabırla göğüs germeyen kimseler bu büyük ahiret ödülüne ulaşamayacaklardır" dediler.

81-Derken gün geldi, biz Karun'u ve mal varlığını yerle bir ettik. Kudreti kendisini koruyamadı.

82-Daha düne kadar onun yerinde olmayı arzulayanlar vaktiyle ona imrenmiş olmalarına yakınarak (bkz.Zemahşeri) "Aman Allahım! Demek ki insan dünyadaki servetine çok fazla güvenmemeliymiş! Veren de, alan da Allah imiş! Çok şükür ki Allah bizi bu şekilde imtihan etmedi. Demek ki Allah'ın nimetlerine nankörlük etmenin sonu buymuş!" dediler

MÜMİNLERE AHİRET YURDU ÖDÜLÜ ve ZAFER MÜJDESİ

83-İşte biz ahiretteki bu ebedi mutluluk diyarını dünya hayatında başkalarına üstünlük taslamayan, insanlara haksızlık etmeyen ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayanlar için hazırladık. Bu güzel ödül, Allah'ın emir ve yasaklarına uyarak yaşayanların hakkı olacaktır.

84-Kim dünya hayatında Allah'ın birliğine ve elçilerine iman ederek yaşarsa ona hak ettiğinden daha büyük ödül veririz. Kim de buna muhalif hareket ederse sadece yaptıklarının cezasını çeker, hiçbir haksızlığa uğratılmaz.

Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğini yalanlamalarına, sana ve seninle beraber olan müminlere baskı yapmalarına, sizi hicret etmeye zorlamalarına aldırma!

85-Şunu iyi bil ki seni, ummadığın kadar büyük bir nimete mazhar kılıp peygamber olarak seçen ve Kur'an'ı vahyeden Allah, (bkz.Taberi) gün gelecek senin bu Mekke şehrine muzaffer olarak dönmeni nasip edecektir. (bkz.Razi)

86-Öyleyse hiç tasalanma, müşriklerin seni sapkın olarak görmelerine ve tevhitten vazgeçirmeye çalışmalarına aldırma.

87-Onlara, "Beni peygamber olarak gönderen rabbim kimin hakikat üzerine olduğunu ve kimin yanlış yolda olduğunu en iyi bilendir" de ve onlara asla meyletme!

88-Sana verilen bu ilahi rahmeti bırakıp da sakın müşriklerin istek ve arzularına kendini kaptırma! Bildiğin yolda dosdoğru devam et! Tevhit hakikatini açıkça ilan et ve sakın müşriklerden olayım deme! Allah'tan başka hiçbir varlığın şefaat yetkisine sahip olmadığını, kulluk edilmeye layık olamayacağını unutma! O'ndan başka hiç bir ilah olmadığını söyle! Gerçek şu ki kainatta Allah'tan başka her şey fanidir. Her canlı ölecek ve hesap vermek üzere O'nun huzurunda toplanacaktır. Müminlerin ödülünü, müşriklerin cezasını verecek olan O'dur.

KURAN -50- (10) YUNUS SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

109 Ayet - /İman edip ilahi rahmete mazhar olan kavmin peygamberi/

----Mekke döneminin sonlarına doğru, Neml ve Kasas surelerinin ardından vahyedilmiştir. 98.Ayetinde Yunus peygambere atıf yapıldığı için Yunus adı verilmiştir. Tevhit ve ahiret vurgusunun yoğun olarak yer aldığı surede, bir beşere peygamberlik görevinin verilmesini yadırgayan müşriklerin tutumları eleştirilmekte, peygamberleri inkar eden toplumların helak edilişleri ve Yunus peygamberin toplumunun iman ederek kurtuluşa ermesi hatırlatılmaktadır. Bundan önce nazil olan ve hem uslup hem konu açısından benzerlik arzeden "tavasin" sureleri (Ta-sin harfleri ile başlayan Şuara, Neml ve Kasas Sureleri) gibi "elif lam ra" ile başlayan sureler (Yunus, Hud, Yusuf ve Hicr sureleri) de hem uslup hem içerik açısından benzerlik arzeder. (bkz.Cabiri) Bu surelerde ana konu, şirkin eleştirilmesi, ahiret inancının vurgulanması ve inananlara moral ve cesaret verilmesi gibi hususlardır.----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

BEŞER PEYGAMBER ve MÜŞRİKLERİN İTİRAZLARI

1-Elim lam ra! (Huruf-ı mukattaa) İşte size hikmetlerle dolu kitabın ayetleri!

2-Ey Muhammed'in peygamberliğine inanmayan, ona "Sen de bizim gibi bir insansın, Allah peygamber gönderecek olsaydı bir melek yahut Mekke veya Taif'in ileri gelenlerinden birini gönderirdi!" (bkz.Zemahşeri) diyen ve onu sihirbazlıkla itham eden Mekke müşrikleri! Allah'ın, içinizden birini seçip sizi uyarmak ve müminlerin Allah katında yüksek değer sahibi olduklarını bildirip müjdelemek üzere göndermesinde şaşılacak bir şey yoktur. Size bildirilen bu ayetler, iddia ettiğiniz gibi Muhammed'in kendi sözleri değil, bizim ona vahyetmekte olduğumuz Kur'an'ın ayetleridir. Allah bu kitap ile sizlere mesajlarını dosdoğru bir şekilde iletmekte ve açıklamaktadır. (bkz.Taberi)

3-Ey müşrikler! Nasıl olur da Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi telakki edip O'na ortak koşarsınız? Oysa yaşamanız için yeryüzünü, dağları, ırmakları, bitkileri yaratan, gökyüzünü inşa ederek dünyayı mükemmel hale getiren ve istifadenize sunan Allah'tır.

4-Aklını kullanarak bu varlıkları inceleyenler, bu kainatı yaratıp insanın emrine veren Allah'tan başka, ilahi niteliklere sahip ve şefaat edebilecek hiçbir kudretin bulunmadığını anlarlar. (bkz.Zeccac, Razi) O halde sadece O'na kulluk edin. Çünkü herkes O'nun huzurunda hesaba çekilecek; elçilere iman eden ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayanlar ödüllendirilirken onlara inanmayanlar, bu inkarlarının sonucu olarak, acı bir azap ile cezalandırılacaklardır. Aklınızı kullansanız tek doğrunun bu olduğunu göreceksiniz. (bkz.Zemahşeri)

5-Aydınlanmanız için güneşi, karanlık gecede yol bulabilmeniz, yıl ve zaman hesabı yapabilmeniz için ayı yaratmıştır. İşte Allah, bütün kainatı böylece yoktan yaratan, ölümden sonra sizleri tekrar diriltip hesaba çekecek olan ve bütün varlığa hükmeden kudrettir.

6-Gece ve gündüzün birbirini düzenli bir şekilde takip etmesinde ve bütün kainatın muazzam bir şekilde yaratılmasında aklını kullananlar için dersler vardır.

7-Bütün bu ayetlere rağmen yine de elçimize inanmayan, ahirette hesaba çekileceklerini hiç düşünmeksizin sorumsuzca yaşayan, (bkz.Zemahşeri) ilahi emir ve yasakları umursamayanların (bkz.İbn Kesir)

8-Ahirette varacakları yer cehennemdir. Çünkü onlar dünyada yaptıkları bu davranışlar neticesinde cehennem azabına müstehak olmuşlardır.

9-Allah'ın birliğine ve elçilerine iman eden ve O'nun emir ve yasaklarına

uygun yaşayanlar (bkz.Taberi) ise bu iman ve amelleri neticesinde Allah tarafından ödüllendirilecek, içinde ırmakların çağıldadığı nimet dolu cennetlerde ağırlanacak, oradaki nimetlerden diledikleri gibi faydalanacaklardır.

10-Orada "Allahım! Sen kulluk edilmeye layık yegane kudretsin, müşriklerin ilahlık atfettikleri varlıkların hiçbiri senin dengin ve kulluk edilmeye layık değildir." (bkz.Taberi) diyerek kendilerine bu muazzam nimetleri veren Allah'a şükredecekler, birbirlerine esenlik dileyecekler ve "Bütün övgüler tüm varlıkların yaratıcısı ve rabbi Allah'adır, kulluk edilmeye layık tek kudret O'dur" diyerek sözlerini bitireceklerdir.

## ALLAH'IN ENGİN RAHMETİNE KARŞILIK MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜKLERİ

11-Ey elçimizi sihirbazlıkla suçlayan ve "Allahım! Eğer bu Muhammed gerçekten peygamber ise başımız gökten taş yağdır. Biz, onun peygamber olduğuna inanmıyoruz" (bkz.Enfal 8/32) diyen müşrikler! (bkz.Razi) Şunu bilin ki Allah insanlara karşı çok merhametlidir. Onlara sınırsız nimetler vermiştir. Fakat nankörlük edip şirk koştuklarında onları derhal cezalandırmamakta, tövbe etmeleri için süre tanımaktadır. Eğer bu süreyi tanımayıp tıpkı nimet verirken yaptığı gibi cezayı da hemen verecek olsaydı (bkz.Zemahşeri) onları derhal cezalandırırdı. Fakat onlara bütün nankörlüklerine rağmen nimetler ihsan etmekte ve tövbe etmelerini beklemektedir. Tövbe etmedikleri takdirde ahirette onları cezalandıracaktır. (bkz.Reşid Rıza)

12-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve "Madem peygamber olduğunu iddia ediyorsun, o halde şu bahsettiğin azabı getir de görelim" diyerek sana meydan okuyan müşrikler aslında yalancı (bkz.Razi) ve ikiyüzlüdürler. Başlarına bir sıkıntı geldiğinde, medet umdukları varlıkların kendilerine yardım edemeyeceğini gayet iyi bildikleri için, derhal Allah'a dua etmeye koyulurlar. İki büklüm olur ve türlü hallerde (bkz.Razi) Allah'a yalvarırlar. Ancak Allah başlarındaki sıkıntıyı giderince bütün bunları unutur ve tekrar şirke dönerler. (bkz.Taberi) Üstelik bu yaptıkları ile övünür, şirk inançları ile gurur duyarlar. "Şu bahsettiğin ilahi azabı getir de görelim!" diyerek elçimizle alay ederler. (bkz.Reşid Rıza)

13-Oysa onlardan önce benzer şeyleri yapmış, elçilerimizi yalanlamış nice toplumları helak etmişizdir.

14-Şimdi onların ardından hüküm sürmekte olan bu Mekke müşriklerine elçi göndermiş ve aynı mesajı iletmiş bulunmaktayız. Elçimize karşı tavırlarına

bakacak ve kendilerine ona göre muamele edeceğiz.

15-Şirk inançlarının eleştirilmesine kızan, (bkz.Zemahşeri) elçimizin peygamber olduğuna inanmayan ve bu davranışlarının cezalandırılacağını akıllarına dahi getirmeyen ikiyüzlü müşrikler, "Ey Muhammed! Senin peygamber olduğuna inanmamızı istiyorsan ilahlarımızı eleştirmeyen (bkz.Zemahşeri) bir Kur'an getir ya da bu Kur'an'da bazı değişiklikler yap!" demektedirler. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Benim bu Kur'an'ı kendi isteğime göre değiştirme yetkim yoktur. Zira o, bana Allah tarafından vahyedilmektedir. Benim görevim onu sizlere olduğu gibi duyurmaktır.

16-Allah emretmeseydi bu görevi yapmazdım. Eğer sizin isteklerinize uyup da onda değişiklik yapacak olursam ahirette Allah'ın azabına maruz kalırım. Siz benim peygamber olduğuma nasıl inanmazsınız? Aranızda o kadar yıl yaşadım! Böyle bir yalanı uydurmayacak biri olduğumu gayet iyi biliyorsunuz. (bkz.Zübde) Hiç aklınızı kullanmaz mısınız? Benim Allah adına vahiy uydurduğumu nasıl iddia edersiniz? İddia ettiğiniz şeyi, yani yalancı peygamberlik yapan kimseden daha zalim biri olabilir mi? Buna mukabil bu kadar kanıttan sonra hala benim peygamberliğime inanmayan sizin bu davranışınızdan daha zalimce bir davranış olabilir mi?

17-Bilesiniz ki Allah'ın elçilerini yalanlayanlar asla kurtuluşa eremeyeceklerdir."

18-Müşrikler, bazı varlıkları, geçmiş peygamberleri ve salih kulları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşmaktadırlar. (bkz.Razi) Ey Muhammed! O müşriklere şöyle seslen: "Sizler yerde ve gökte Allah'ın bilmediği bir şefaatçinin var olduğunu mu iddia ediyorsunuz? Bu tutumunuzla Allah'a karşı bilgiçlik mi taslıyorsunuz? Hayır! Kesinlikle yanılıyorsunuz! Allah'tan başka hiçbir varlığın ilahi niteliği yoktur. İlahi niteliklere sahip ve kulluk edilmeye layık yegane kudret Allah'tır."

19-Aslında Mekke'li müşriklerin ataları, başlangıçta İbrahim'in dinine mensup tevhit ehli kimselerdi. Fakat sonradan şirke bulaşıp ayrılığa düştüler. Eğer Allah dünya hayatını imtihan için yaratmış ve cezayı ahirette vereceğine dair yasasını koymuş olmasaydı onları derhal cezalandırırdı. (bkz.Zemahşeri)

20-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan, mucize göstermeni isteyen ve "Bizi tehdit ettiğin azabı getir de görelim" diyen

müşriklere de ki: "Geleceği Allah bilir. Sizlere ne zaman azap edeceğini veya bir mucize gönderip göndermeyeceğini ben bilemem! Ben sadece bana verilen görevi yapıyor ve sizleri uyarıyorum. Ama madem inkarınızda o kadar ısrarcısınız, o halde bekleyin bakalım, bugün küçümsediğiniz bu tevhit dininin muzaffer olduğunu yakında göreceksiniz!" (bkz.Taberi)

21-Bütün kainatı yaratıp insanın hizmetine veren, onu karada ve denizde taşıyacak nice varlıkları yaratan Allah'tır. Müşrikler, başları sıkıştığında tapındıkları şeyleri bırakıp Allah'a dua ettikleri halde rahat ve bolluğa kavuşunca şirk koşmaya ve elçilerimizi yalanlamaya koyulurlar.

22-Nitekim onlar, hafifçe esen rüzgar eşliğinde deniz yolculuğu yaparlarken anında bir fırtına kopup dalgalar kendilerini çepeçevre kuşatınca sonlarının geldiğini düşünür ve o zamana kadar kendilerini şefaatçi kabul edip tazimde bulundukları varlıkların işe yaramadıklarını görür, Allah'a yalvarmaya başlarlar: "Allah'ım! Eğer bizi kurtarırsan bir daha asla şirk koşmayacağız" (bkz.Taberi) diye dua ederler.

23-Fakat Allah kendilerini kurtarıp rahata kavuşturunca yaptıkları duaları unutur ve Allah'ın istemediği şeyleri yapmaya, ona şirk koşmaya devam ederler. (bkz.Taberi) De ki: "Allah bu yaptığınızı cezasız bırakacak değildir. Bu geçici dünya hayatı eninde sonunda bitecek ve hepiniz O'nun huzurunda toplanıp hesaba çekileceksiniz. O gün bütün bu yaptıklarınız karşınıza çıkarılacaktır.

24-Ey müşrikler! Bugün sahip olmakla övündüğünüz dünya nimetleri geçicidir. Tıpkı gökten indirdiğimiz yağmurla yeşeren; insanların ve hayvanların yiyeceği binbir çeşit bitki ile dolup taşan ve güzelleşen bir bahçenin sahiplerinin bütün bu nimetleri kendilerine bahşeden Allah'ı hiç düşünmeyip, bahçenin tamamen kendi mülkleri olduğunu sandıkları bir anda ansızın bir afetin gelip bahçedeki her şeyi, sanki daha düne kadar yemyeşil değilmişçesine tarumar etmesi gibi dünya hayatında sahip olunan her şey gelip geçici ve bir imtihan vesilesidir. (bkz.Kalem suresi/Bostan kıssası) İşte bütün bu nimetleri sizlere bahşeden Allah'a kulluk edesiniz ve ondan başka varlıklara tazimde bulunmayasanız diye, içinizden aklını kullananlar için böyle apaçık örneklerle tevhit inancını anlatıyoruz.

25-Bu şekilde sizleri dosdoğru yola çağırıyor, dünya ve ahirette bahtiyar olmaya davet ediyoruz.

26-Bu çağrıya uyarak elçimize iman eden ve emirlerimize uygun yaşayan samimi müminler hak ettiklerinden fazlası ile ödüllendirileceklerdir. Hesap

gününde korku ve kederden muaf olacak, sonsuza kadar kalacakları cennetlerde ağırlanacaklardır.

27-Allah'ın elçilerini yalanlayanlara ve emirlerine karşı gelenlere ise yaptıklarının tam karşılığı bir ceza verilecek, müstehak oldukları şekilde yüzlerinde zillet apaçık belli olacaktır. Dünyada kendilerinden şefaat umdukları varlıkların hiçbir yararını göremeyecekler, Allah'tan başka kimsenin onları kurtaramayacağını anlayacaklardır. Yüzleri gecenin zifiri karanlığı gibi kapkara kesilecektir. Cehenneme girecek ve orada sonsuza kadar kalacaklardır.

28-Hesap günü müşrikleri ve Allah katında şefaatçi kabul ettikleri varlıkları birlikte topladığımızda onlara, "Geçin bakalım şöyle! Şimdi hepiniz hesaba çekileceksiniz!" (bkz.Razi) diyeceğiz. Ardından kendilerinden şefaat ümit edilen o varlıkları onlardan ayıracağız. "Allahım! Bu müşrikler bize tapınmıyorlardı" diye mazeret bildirecekler, bunu duyan müşrikler ise "Hayır! Biz sizleri ilah bellemiş ve şefaatinizi ummuştuk" diyeceklerdir.

29-Bunun üzerine kendilerinden şefaat umulanlar, vallahi sizin bizi şefaatçi kabul edip tazimde bulunduğunuzdan haberimiz bile yoktu, söylediğimizin doğruluğunu Allah biliyor" diyeceklerdir.

30-İşte o an herkes dünyada yaptığı şeylerin sorumluluğunun kendi üzerinde olduğunu, kimsenin kendisine şefaat edemeyeceğini, Allah'tan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye layık olmadığını ve şefaat yetkisine sahip olmadığını anlayacak ve herkes Allah'ın yegane ilah olduğunu kabul edecektir. (bkz.Razi)

31-Ey Muhammed! Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşriklere de ki: "Ey müşrikler! Şu muazzam kainatı yaratan, sizlere yerde ve gökte birçok rızık imkanı sağlayan, gören gözler, işiten kulaklar bahşeden, hayat veren ve can alan ve bütün varlığı hikmetle sevk ve idare eden kimdir?" Bu soruya karşılık onlar: "Elbette ki Allah'tır" diyeceklerdir. De ki: "O halde nasıl oluyor da başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşuyorsunuz? Hiç aklınızı kullanmıyor musunuz?

32-İlahi niteliklere sahip yegane kudretin Allah olduğu ayan beyan ortada iken artık başka varlıkları ona ortak koşmak sapkınlıktan başka nedir ki?"

33-Neticede onlar bütün bu delillere rağmen yine de iman etmemekte ısrar ettikleri için rabbinin kendilerini uyardığı azaba müstehak olmuşlardır. (bkz.Zemahşeri, Derveze)

34-Ey Muhammed! Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşriklere de ki: "Ey müşrikler! Biliyorsunuz ki Allah yoktan yaratma kudretine sahip olduğu gibi diriltme kudretine de sahiptir. Şimdi söyleyin bakalım! Kendilerinden medet umduğunuz ve Allah'a ortak koştuğunuz varlıklar içerisinde yoktan yaratmaya veya diriltmeye kadir olan var mıdır? İnsanı mükemmel bir şekilde yaratan ve ona doğruyu yanlıştan ayırma kudreti veren Allah'tır. (bkz.Zemahşeri)

35-Sizin ortak koştuğunuz varlıkların böyle bir şey vermeye kudretleri var mıdır? İnsana bütün bu nimetleri veren ve onu dosdoğru yola ileten Allah'a kulluk etmek mi daha makuldür, sıradan varlıklara mı? Gerçek apaçık ortada iken nasıl oluyor da bu kadar yanlış karar verebiliyorsunuz?"

36-Ey Muhammed! Gördüğün gibi, Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan bu müşrikler (bkz.Zemahşeri) asılsız inançlara sarılmakta ve bocalayıp durmaktadırlar. Fakat Allah onların bu yaptıklarını çok iyi bilmektedir, sana iman edip şirkten vazgeçmedikleri takdirde onlara gereken cezayı verecektir.

37-Ey elçimize inanmayan ve Kur'an'ı onun uydurduğunu iddia eden müşrikler! Bilesiniz ki kulumuz Muhammed gerçekten peygamberdir ve onun size getirdiği bu Kur'an, kendisinden önce vahyedilen ilahi kitapları doğrulayan, sizlere ilahi öğütleri, emirleri ve yasakları açıklayan bir kitap olup (bkz.Taberi) bütün varlıkların rabbi Allah tarafından vahyedilmektedir.

38-Eğer bu kitabı Muhammed'in uydurduğunu iddia ediyorsanız ve bu iddianızda samimi iseniz o halde siz de onun gibi yapın, onun bir parçasına benzer bir şey uydurun da görelim! Hatta Allah'tan başka kendilerini şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklardan yardım isteyin. (bkz.Taberi) Gerçek şu ki elinizden gelen bütün gayreti gösterseniz dahi, yine de bir ilahi vahiy getiremezsiniz.

39-Ey Muhammed! Müşriklerin seni inkar etmekte ısrar etmelerine üzülme! Çünkü onlar aslında seni değil, ahirette hesap verecek olmalarını yalanlamaya çalışıyorlar. (bkz.Taberi) Ahiret gününün dehşetini, maruz kalacakları şiddetli azabı hesap edemedikleri için inanmak istemiyorlar. Geçmişte de benzer davranışları sergileyen toplumlar olmuştu, fakat hepsinin sonu helak olmuştu. Eğer Mekke'li müşrikler de aynı tavrı ısrarla sürdürecek olurlarsa, onların sonu da öncekiler gibi olacaktır.

40-Aslında müşriklerin bir kısmı Kur'an'ın ilahi kitap olduğuna içten içe inandıkları halde bunu bir türlü kabullenip itiraf etmemekte, kimileri ise onu tamamen inkar etmektedir. (bkz.Zemahşeri) Onların bu kötü niyetlerini çok iyi bilen Allah, kendilerine gereken cezayı verecektir.

41-Ey elçimiz! Seni yalanlamakta ısrar ederlerse de ki: "Ben sizin iyiliğiniz için size uyarı yapıyorum. Fakat inanmamakta ısrar ederseniz bilin ki görevimi yaptım, bundan sonra sorumluluk size aittir. Yaptıklarınızın cezasını çekeceksiniz."

42-Nitekim içlerinden kimi seni dinler gibi gözükmekle birlikte söylediklerini anlamak istememekte, kimi ise anladığı halde inkarda ısrar etmektedir. (bkz.Zemahşeri)

43-Akıllarını kullanmayan ve hakikate kalpleri kapanmış, basiretleri bağlanmış kimselere bir şey anlatabilmek ne mümkün!

44-Doğrusu, Allah insanlara karşı son derece merhametlidir. Dünyada ve ahirette huzura ermeleri için onlara elçiler göndermektedir. (bkz.Zemahşeri) Fakat onlar Allah'ın kendilerine sunduğu bu ilahi rahmeti kabul etmeyerek kendi kendilerine zulmetmektedirler.

MÜŞRİKLERİN MEYDAN OKUMALARINA CEVAP

Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğine inanmadıklarını ve "Bize vaat ettiğin ilahi azap ne zamanmış, gelsin de görelim!" dediklerini biliyoruz.

45-Onları hesap vermeleri için huzurumuza topladığımızda dünyada geçirdikleri süre kendilerine günün kısa bir vaktiymiş gibi gelecek ve uyarıları dikkate almamalarından dolayı tarifsiz bir pişmanlık duyacaklardır.

46-Kaldı ki onlara bildirdiğimiz ilahi azabı dünyada senin gözünün önünde vermemiz, seni onlara karşı muzaffer kılmamız mümkün olduğu gibi ahirette vermemiz de mümkündür.

47-Nitekim ahirette her toplum kendisine gönderilen elçi ile birlikte Allah'ın huzuruna çıkarılacak ve elçiler kendilerini inkar eden toplumların aleyhine

şahitlik edeceklerdir. O gün müşriklere, dünyada yaptıklarının tam karşılığı olan ceza verilecektir. İşte bu sebeple sen onların sözlerine üzülme.

48-"Şu bize vaat ettiğin ilahi azap ne zamanmış, gelsin de görelim" demelerine,

49-Şöyle cevap ver: "Ben sadece Allah'ın elçisiyim. O'nun size ne zaman ceza vereceğini bilemem. Hatta Allah dilemedikçe kendime bile bir yararım yahut zararım olamaz. Fakat bilesiniz ki her toplum eninde sonunda Allah'ın huzuruna çıkıp hesap verecektir. Bugün sahip olduğunuz saltanat ilelebet devam etmeyecektir. Size verilecek azabın vakti bellidir. O gün geldiğinde artık erteleme şansınız olmayacaktır."

50-De ki “Düşünsenize, Allah’ın azabı size gece ya da gündüz gelse haliniz nice olur? Azabın nesini çarçabuk istiyorsunuz?

51-Kaldı ki bugün şımarık bir şekilde benim ikazlarıma meydan okuyan sizler, yarın gerçekten ilahi azap gelecek olsa donup kalacak, çaresizlik içinde iman edeceksiniz. Fakat o zaman imanınıza itibar edilmeyecek, "Şimdi mi iman etmek aklınıza geldi?" denilecektir. Çünkü bugün elinizde fırsat varken inanmıyor, O'nun mesajına karşı cüretkarlık ediyorsunuz."

52-O gün sizlere, "Yaptıklarınıza karşılık girin sonsuza kadar kalacağınız cehennem ateşine!"denecektir.

53-Senden haber almaya çalışıyorlar, “O gün gerçek mi?” diye. De ki "Rabbime yemin ederim ki gerçek olup olmadığını sorduğunuz o gün muhakkak gelecektir. İsteseniz de istemeseniz de gelecektir ve buna karşı yapabileceğiniz bir şey yoktur."

54-De ki: "Bugün benim peygamberliğime inanmayan ve Allah'ın birliğini kabul etmeyen herkes o gün geldiğinde öylesine pişmanlık duyacak ki varını yoğunu feda edip kendisini kurtarmak isteyecektir." Allah o gün adaletli bir şekilde hükmedecek ve kimseye zulmetmeyecektir.

55-O gün bütün hükümranlık Allah'a aittir, (bkz.Taberi) Allah'tan başka hiç bir varlığın herhangi bir gücü ve yetkisi yoktur. Ey Müşrikler! Allah'ın bu vaadi haktır, hesap günü mutlaka gelecektir. Ne yazık ki sizler bu durumun önemini kavramak istemiyorsunuz.

56-Hayat veren de, can alan da O'dur. Hepiniz O'nun huzurunda toplanıp hesaba çekileceksiniz.

57- İşte size gönderdiğimiz bu Kur'an ile şirkten arınıp tevhide yönelmeniz için öğüt vermekte, açıkçası size merhamet etmekteyiz. Bu Kur'an sizlere Allah'ın

rahmetidir. (bkz.Taberi)

58-Yapmanız gereken şey ondaki öğütlere kulak vermek ve böylesi bir rahmete mazhar olduğunuz için şükretmektir. Zira Kur'an'ın sizlere emrettiği tevhit ve islam dini, şu an mensup olduğunuz yanlış inançların tamamından hayırlıdır.

59-Ey Muhammed! Bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan ve onlar adına bazı şeyleri haram kılan müşriklere de ki; "Allah'ın sizlere bahşettiği helal rızıkları neye dayanarak haram kılıyorsunuz? Allah mı size bunu emretti, yoksa tamamen Allah'a iftira mı atıyorsunuz?

60-Bu şekilde Allah'a iftira atanlar kıyamette hallerinin ne olacağını hiç düşünmezler mi? Yoksa bu yaptıklarının görmezden gelineceğini mi sanıyorlar? (bkz.Taberi) Doğrusu Allah sizlere akıl vermiş, peygamber gönderme lutfunda bulunmuş, helal ve haramı bildirmiştir. (bkz.Zemahşeri) Ayrıca yaptıklarınızdan dolayı sizleri derha cezalndırmamakta, tövbe etmeniz için süre tanımaktadır. (bkz.Taberi) Ne var ki bütün bu nimetleri sizlere bahşettiği halde çoğunuz hala O'na ortak koşuyorsunuz!"

61-Ey elçimiz! Müşriklerin senin peygamberliğini ısrarla inkar etmelerine üzülme! (bkz.Razi) Rabbin senin onlara büyük bir şevk ile Kur'an'ı anlatmaya çalıştığını, çevrendeki müminlerin ve karşındaki müşriklerin her davranışını görüp değerlendirmektedir. Hiç bir şey O'ndan gizli kalamaz. Herkesi yaptıklarına göre değerlendirecek ve herkese hak ettiği karşılığı verecektir.

62-Allah'ın tekliğine ve peygamberine inanan ve O'nun emirlerine uygun yaşayan müminler (bkz."evliyaullah") (bkz.Taberi) (bkz.Abdülaziz Bayındır "Evliya, veli’nin çoğuludur. Allah ile arasına, başka birini koymayan herkes Allah’ın velisidir.") hesap gününde herhangi bir korku ve endişe hissetmeyeceklerdir.

63-Onlar dünyada da ahirette de huzur ve güven içerisinde olacaklardır.

64-Allah verdiği sözü değiştirmez. İşte Allah'ın bu müjdesine nail olanlar gerçek manada kazançlı çıkan kimselerdir.

65-Ey elçimiz! Onların Allah'a şirk koşmaları, seni yalanlamaları ve "Söz ettiğin azabı getir de görelim" şeklindeki istihza ve tehditleri (bkz.Zemahşeri) seni üzmesin! Unutma ki yerde ve gökte bulunan her şey Allah'a aittir. Bütün

güç ve kudret O'nun elindedir. Müşriklerin şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koştukları varlıkların hiçbir gücü yoktur. Allah onların yaptıklarını ve söylediklerini çok iyi bilmektedir. Sana onlar karşısında zafer nasip edecektir. (bkz.Zemahşeri)

66-Allah kainatta bulunan bütün varlıkların maliki olduğu halde müşrikler, bazı asılsız inançlara dayanarak şirk koşmakta, melekleri Allah'ın çocukları / kızları olarak görmektedirler. (bkz.Taberi)

67-İnsanların dinlenebilmeleri için geceyi, çalışıp kazanç sağlamaları için de gündüz vaktini  var eden, her şeyi muazzam bir ahenk içerisinde yaratan kudret Allah'tır. işte biz, aklını kullanacaklar için bu kadar açık ve net delliler ortaya koyuyoruz.

68-Halbuki Allah hiç bir şeye muhtaç değildir. Müşriklerin iddia ettikleri gibi kendisine yardımcı olacak evlatlara / kızlara ihtiyacı yoktur.

69-Buna rağmen ısrarla Allah'a iftira edip şirke devam edenlerin sonu çok kötü olacaktır.

70-Dünya hayatında bir süre eğlenip oyalanacaklar, fakat öldükten sonra hesaba çekilecek ve bu yaptıklarından dolayı şiddetli bir azaba maruz kalacaklardır.

PEYGAMBER KISSALARINDAN MEKKE MÜŞRİKLERİNE UYARILAR

71-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve seni tehdit eden müşriklere, geçmişte Nuh peygambere karşı aynı tavrı takınan Nuh kavminin kıssasını anlat! Bir vakit Nuh, kendisine inanmamakta ısrar eden ve onu yurdundan çıkarmakla tehdit eden halkına şöyle demişti: "Ey halkım! Bir beşerin Allah'ın elçisi olması ve size uyarılar yapmasını aklınız almıyorsa bu durumda benim yapabileceğim bir şey yoktur. Ben size Allah'ın mesajlarını açıkça anlatıyorum, O'na ortak koşmamanızı öğütlüyorum. Fakat inanmıyorsanız bildiğinizi yapın. Bütün gücünüzü toplayın, ortak koştuğunuz varlıkların yardımını isteyin, ne yaparsanız yapın, bilin ki eninde sonunda gücünüz tükenecek ve mağlup olacaksınız.

72-Oysa ben sizden herhangi bir karşılık beklemiyorum. Benim mükafatımı verecek olan Allah'tır. O bana tevhit ehli müminlerin öncüsü olmamı emretti. Ben de bu doğrultuda hareket ediyorum."

73-Fakat Nuh kavminin müşrikleri tıpkı Mekke'li müşrikler gibi inatla onu inkar etmiş ve düşmanlık etmişlerdi. Neticede biz, Nuh'u ve ona inananları bir gemi ile kurtardık ve ülkenin sahipleri kıldık. İnkarcı müşrikleri ise tufan ile boğuverdik. Mekke'li müşrikler bu durumdan ibret almalıdırlar. (bkz.Taberi)

74-Daha sonraki dönemlerde de Hud, Salih, İbrahim, Lut ve Şuayb gibi nicelerini toplumlarına peygamber olarak gönderdik. Hepsi toplumlarına tevhit mesajını anlattılar. Fakat o toplumlardaki inkarcılar da tıpkı Nuh kavmindekiler gibi inat ettiler, (bkz.Zemahşeri) elçilerimize inanmadılar ve aynı hazin son ile karşılaştılar.

75-Onların ardından da elçilerimiz Musa ve Harun'u Firavun ve erkanını uyarmak için göndermiştik. Fakat Firavun ve erkanı, tıpkı Mekke müşrikleri gibi, elçilerimize büyüklük tasladılar. Zaten bunlar öteden beri tevhitten sapıp zorbalık yapan kimseler idiler.

76-Elçilerimiz onlara tevhit ve adalet mesajını getirip İsrailoğulları'nı özgür bırakmalarını isteyince derhal kibre kapıldılar ve Musa'yı ve Harun'u sihirbazlıkla suçladılar.

77-Musa ise onlara, "Size açık seçik bir şekilde Allah'ın ayetlerini getirdiğimiz halde nasıl bizi sihirbazlıkla suçlarsınız. Sihir ile nereye varılabilir ki?" dedi.

78-Dediler ki: "Siz ikiniz de sihirbazlık yaparak insanları etkilemek, böylece atalarımızdan miras kalan dinimizi bozmak ve ülkede yönetimi ele geçirmek istiyorsunuz. Sizler peygamber değil sihirbazsınız. Bu yüzden size inanmayacağız"

79-Firavun, Musa'nın sihirbaz olduğunu kanıtlayıp etkisini kırmak için ülkedeki bütün usta sihirbazları topladı ve Musa'nın karşısına çıkardı.

80-Sihirbazlar gelince Musa onlara önce tevhidi tebliğ etti ve ardından, "Gösterin bakalım hünerinizi!" dedi.

81-Sihirbazlar gösterilerini yapınca Musa onlara, "Yaptığınız bu şeyler sihirden ibarettir. Oysa ben sihirbaz değil, Allah'ın elçisiyim. Allah benim elimle göstereceği mucize ile sizin sihirlerinizin etkisini yok edecektir. Şu bir gerçek ki Allah fesat peşinde koşan ve peygamberlere karşı koyanların işini hayra çıkarmaz.

82-Onlar istemese de kendi mesajını tamamlar ve elçilerini zafere ulaştırır" dedi

83-Neticede sihirbazlar Musa'nın sihirbaz olmadığını anladılar ve iman ettiler. Fakat halkın çoğu Firavun'un ve erkanının baskısından korktukları için iman etmedi. Zira Firavun çok zorba ve baskıcı bir zalimdi. (bkz.Zemahşeri)

84-Bunun üzerine Musa, kendisine iman eden ve Firavun'un baskılarına maruz kalanlara sabırlı ve dayanıklı olmalarını, Allah'a güvenmelerini öğütledi.

85-İnananlar da Musa'nın tavsiyesine uydular ve bütün güçleri ile baskılara karşı dayandılar. "Rabbimiz! Bize dayanma gücü ver, zalim Firavun ve erkanının isteklerine boyun eğdirme,

86-Rahmetinle ve lutfunla bizi bu zalimlerden kurtar" diye dua ettiler.

87-Biz, "Firavun ve erkanı tevhide inandığınız için size baskı yapıyorsa siz de tevhidi yaşayabileceğiniz mekanlar edininiz, baskılar karşısında yılmadan tevhitte sebat ediniz ve bu şekilde davranan müminleri zafer ve cennetle müjdeleyiniz" diye vahyettik.

88-Musa, "Ey rabbim! Firavun ve erkanına nasip ettiğin bu güç ve kudret onların bize baskı yapmasına imkan veriyor. Sana yalvarıyoruz, onların güçlerini yok et, kalplerine sıkıntı ver. Belli ki onlar senin acı azabını görmeden iman edecek değiller" diye dua etti.

89-Biz de onların dualarını kabul ettik ve onlara tevhitte sebat etmelerini, kesinlikle Firavun'un dinine dönmemelerini emrettik.

90-Neticede Musa ve ona inananları Kızıldeniz'den karşı kıyıya sağ salim geçirip Firavun'un zulmünden kurtardık. Firavun ise zorbalığından bir türlü vazgeçmedi ve onları takip edip denizi geçmek istedi. Ancak sular kapanıp boğulmaya başlayınca çaresiz bir şekilde, "Tamam, şimdi İsrailoğulları'nın inandığı ilahın yegane ilah olduğuna inanıyorum, O'na teslim oluyorum" diye yakarmaya başladı.

91-Fakat biz onun bu samimiyetsiz imanını kabul etmedik ve "Şimdi mi aklına geldi iman etmek? Oysa bu zamana kadar inatla elçimize karşı çıkıyor ve inananlara eziyet ediyordun! Bugün senin kurtuluşun yok.

92-Cansız bedenin kıyıya vuracak. Böylece yıllardır baskı yaptığın, kendini ilahların temsilcisi diye takdim edip inandırdığın halk, senin herkes gibi sıradan bir ölümlü olduğunu görecek" (bkz.Zemahşeri, Razi) diye cevap verdik.

İşte bu olaydan, Allah'tan başka hiç kimsenin ilahi niteliklere sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Ne var ki Mekke müşriklerinin çoğu, bu kadar ayete rağmen yine de inanmamakta ısrar etmektedirler.

93-Biz İsrailoğulları'na güzel bir ülkede (bkz.Razi) nimetler içinde yaşama imkanı verdik, ancak onların çoğu ilahi kitabı bildikleri halde tevhide muhalefet ettiler. (bkz.Fahredin er-Razi, İbn Aşur) Allah onlara kıyamet gününde bu tutumlarının hesabını soracaktır.

94-Ey Mekke müşrikleri! Eğer Muhammed'e inzal ettiğimiz Kur'an'ın ilahi vahiy olduğundan şüphe ediyorsanız daha önce kendilerine kitap verilen yahudi ve hristiyanlara sorun. Doğrusu Rabbinizden size de aynı gerçek gelmiştir. Sakın şüpheye kapılanlardan olmayın.

95-Allah’ın ayetleri karşısında yalana sarılanlardan da olmayın. Biliniz ki Allah'ın elçilerini ve ayetlerini yalanlayanların sonu hep hüsran olmuştur.

96-Ey Muhammed! Rabbinin, aleyhlerindeki sözünü hak etmiş olanlar sana inanıp güvenecek değiller.

97-Böyleleri, bütün delillere rağmen yine de iman etmemekte ısrar ettikleri için Allah'ın azap vaadine müstehak olanlardır. (bkz.Derveze)

YUNUS KAVMİNİN İMAN ile KURTULUŞA ERMESİ

98-Ey Mekke müşrikleri! Sizden önce yaşamış bir çok halk, kendilerine gönderdiğimiz elçileri yalanladıkları için helak edildiler. İlahi azabı gördükleri anda inanmaları fayda etmedi. Oysa Yunus peygamberi gönderdiğimiz toplum (Akdeniz kıyısında "Nineva" şehri) iş işten geçmeden iman edip ilahi azaptan kurtulmuştu. (bkz.Razi) İşte Mekke müşrikleri de Yunus kavmi gibi elçimize iman edip azaptan kurtulma ve ilahi rahmete nail olma imkanına sahiptirler.

PEYGAMBERİN GÖREVİ ve MÜŞRİKLERE SON UYARILAR

99-Ey Muhammed! Mekke'li müşriklerin senin peygamberliğine inanmamalarına çok üzüldüğünü ve hepsinin inanmasını sağlamak için adeta kendini parçaladığını biliyoruz. Fakat unutma ki Allah insanları özgür bırakmıştır. Eğer onları zorlayacak olsaydı kimse inkar edemezdi. (bkz.Reşid Rıza) Herkes mecburen iman ederdi.

100-Oysa Allah'ın insanlık üzerinde geçerli olan yasası böyle değildir. O insanlara hürriyet vermiş ve herkesin kendi iradesiyle inanmasını istemiştir. Şu halde sen insanları inanmaya zorlayacak değilsin.  Zaten Allah, iyi niyetle düşünüp aklını kullananlara iman etmeyi nasip eder. Körü körüne inkar eden ve inkara şartlanıp inat edenleri ise o rezil halleri içerisinde bırakıverir. (bkz.Zemahşeri)

101-Ey Muhammed! Tevhidi tebliğ eden bir peygamber olduğunu kanıtlaman için mucize göstermeni isteyen müşriklere, Allah'ın muazzam bir düzen içerisinde yarattığı kainata bakmalarını söyle! Zira kainatta Allah'ın birliğine delalet eden pek çok delil vardır. (bkz.Taberi) İbret almasını bilenler bunları görebilirler. Fakat aklını kullanmayanlar için hiçbir mucize yarar sağlamaz, onlar her türlü mucizeyi görseler yine de inanmazlar.

102-Belli ki onlar tıpkı kendilerinden önce yaşamış ve peygamberleri inkar ettikleri için helak edilmiş toplumların başına gelen ilahi azabı veya hezimeti beklemektedirler. De ki: "Bekleyin bakalım! Madem benim uyarılarıma kulak vermiyorsunuz, o halde başınıza gelecekleri hak edeceksiniz. Allah bana ve inananlara zafer nasip edecektir."

103-Biz elçilerimizi ve onlara iman edenleri zafere ulaştırır, düşmanlarının tuzaklarından kurtarırız. Onlar, Allah'ın mesajına iman etmelerinden dolayı bu kurtuluşu hak etmişlerdir.

104-Ey elçimiz! Sana inanmamakta ısrar eden müşriklere de ki: "Ey müşrikler! Bilesiniz ki ben, insana hayat veren ve onun canını alacak olan, hepinizi mahşer günü hesaba çekecek olan Allah'a kulluk eder ve O'ndan başkasından medet umup şirk koşmam. Rabbim bana bu inanç üzre yaşamamı, bu inancın öncüsü ve tebliğcisi olmamı emretti. Şimdi söyleyin bakalım! Benim bu mesajımda şüphe edilecek ne var? Sizin şirk inancınız mı daha güven vericidir, yoksa benim tevhit inancım mı? Sizin, görmeyen, duymayan ve hiç bir güce sahip olmayan varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşmanız mı daha makuldür, yoksa benim sadece Allah'a ibadet etmeye

çağıran bir peygamber olmam mı?" (bkz.Taberi)

105-Ey elçimiz! Onların ısrarlı inkarları karşısında yılgınlık gösterme, dosdoğru din olan tevhitte sebat et! Sakın müşriklere meyledeyim deme!

106-Sana hiçbir yararı dokunmayacak varlıklara sakın şefaatçi gözüyle bakıp da ortak koşma! Eğer sen de onlar gibi şirke bulaşırsan onlardan bir farkın kalmaz, kendine yazık edenlerden olursun!

107-Unutma ki müşriklerin, Allah katında aracı kabul edip medet umdukları varlıkların herhangi bir yarar veya zarar vermeye kudreti yoktur. Buna karşılık, yegane ilah olan Allah, sonsuz kudret sahibidir. Vereceği nimet ve mükafatı engelleyebilecek bir güç bulunmadığı gibi vereceği cezayı bertaraf edebilecek bir güç de yoktur. Kimin cezaya, kimin nimet ve mükafata layık olduğunu en iyi bilen O'dur. Ayrıca O, çok engin merhamet sahibidir. Şirkten vazgeçip tövbe edenleri bağışlar.

Ey Muhammed! Müşriklerin sana ve müminlere yaptıkları eziyetler karşısında sakın yılgınlık gösterme! (bkz.Taberi) Allah onların cezasını verinceye yahut sana ve müminlere zafer nasip edinceye kadar sabret! Allah'ın en güzel şekilde hüküm verip sizin sıkıntınızı gidereceğini, tevhit davasının eninde sonunda muzaffer olacağını bil (bkz.Taberi)

108-Ve müşriklere şöyle haykır: "Ey müşrikler! Ben size, Allah tarafından vahyedilmiş apaçık hakikatleri anlatmaktayım. Artık bundan sonra bir mazeretiniz kalmamaktadır. (bkz.Zemahşeri) Kim benim peygamberliğime ve Kur'an'a iman ederse, kazançlı çıkar. Kim de beni inkar etmeye devam ederse zararlı çıkar. Seçim sizindir. Ben sizleri iman edesiniz diye zorlayacak değilim!"

109-Sana gelen vahiy ne ise sen ona uy. Allah, hükmünü verinceye kadar da sabret sıkıntılara göğüs ger. O, en iyi karar verendir. O, kararları en doğru olandır.

KURAN -51- (11) HUD SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

123 Ayet - /İnananlara ettikleri zulümler sonucu helak edilen Ad kavminin peygamberi/ /Namaz vakitleri/

----Mekke döneminin sonlarına doğru, Yunus suresinin ardından vahyedilmiştir. Ağırlıklı olarak Hud peygamberin kıssasından bahsedildiği için bu adı almıştır. Tevhit ve ahiret vurgusunun yoğun olarak yer aldığı surede, Hz.Peygamber'in çağrısına muhalefeti iyice sertleştiren Mekke müşriklerine adeta son uyarılar yapılmaktadır. Nitekim nuzulü, hicrete yani müslümanların zaferler kazanmaya başlamasına oldukça yakındır. Birçok peygamber kıssası kısa kısa anlatılmakta, peygamberleri inkar eden toplumların helak edilişleri ve peygamberlerin zaferleri üzerinden Mekkeli müşriklere mesajlar iletilmektedir. Hz.Peygamber'in bu sure ile ilgili olarak "Hud suresi beni ihtiyarlattı" dediği rivayet edilir. (bkz.Tırmizi, "Tefsir" 57) Hud suresinde ana konu; şirkin eleştirilmesi, ahiret inancının vurgulanması ve inananlara moral ve cesaret verilmesi gibi hususlardır.----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

KUR'AN SAĞLAM KANITLARLA TEVHİDE ÇAĞIRIR

1-Elif lam ra (Huruf-ı mukattaa)

Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan, Kur'an'ı senin uydurduğunu iddia eden ve Allah'a şirk koşan müşriklere şöyle seslen: "Ey Mekke müşrikleri! Bu öyle bir kitaptır ki ayetleri hem tevhide dair sağlam delilleri etraflıca anlatmakta hem de doğru kararlar veren ve her şeyin iç yüzünü bilen Allah tarafından açıklanmaktadır.

2-Böyle olması, şirke düşüp Allah’tan başkasına kul olmayasınız diyedir. Ben de bu kitapla sizi uyaran ve müjdeleyen kişiyim."

3-Eğer böyle yaparsanız, size ölünceye kadar bolluk bereket ve huzur içinde bir yaşam imkanı sağlayacağı gibi, ahiret hayatında da hak ettiğiniz mükafatı verecektir. (bkz.Zemahşeri) Fakat benim bu çağrıma kulak vermeyip şirkte ısrar ederseniz, kıyamet gününde haliniz perişan olacaktır.

4-Unutmayın ki hepiniz ölecek ve hesap vermek üzere diriltilip Allah'ın huzurunda toplanacaksınız.

5-Biliyoruz ki müşrikler, elçimizin bu çağrısını reddetmek için hiçbir gerekçeye sahip olamadıklarının farkındadırlar ve bu yüzden de, onu dinlememek için köşe bucak saklanıyorlar.

6-Biliniz ki kainattaki her şeyi Allah yaratmıştır ve her canlı O'nun var ettiği nimetlerle rızıklanmaktadır. Allah, herkesin anne anne karnındaki halinden ölümüne kadar her şeyini bilmektedir. Onun ilminden saklı kalacak hiçbir şey yoktur.

7-Ey müşrikler! Gerçek şu ki sizler sadece ve doğrudan Allah'a kulluk etmek yerine, O'na ortaklar koşuyor, bazı aciz varlıkları O'nun katında şefaatçi olarak görüyorsunuz. Oysa yaşamanız için yeryüzünü, dağları, ırmakları, bitkileri yaratan, gökyüzünü inşa ederek dünyayı altı günde mükemmel hale getiren ve istifadenize sunan Allah'tır. O'na ortak koştuklarınızın bu varlıkların yaratılmasında hiçbir etkileri yokken nasıl olur da Tanrılık sıfatında ortak kılınabilirler? Allah'ın sizi yaratması ve bunca nimetleri ihsan etmesi, sizleri dünya hayatında imtihan etmek içindir. Bu imtihan hayatı bittikten sonra

hepiniz O'nun huzurunda toplanıp hesaba çekileceksiniz. Fakat sizler bu açık ve dosdoğru çağrıyı ileten Muhammed'in peygamberliğine inanmamakta, onu sihirbaz olarak görmektesiniz.

8-Ey Muhammed! Senin kıyamet ve ahiret hakkındaki uyarılarına müşriklerin, "Hani, sözünü ettiğin azap nerede kaldı? Gelsin de görelim!" diye küstahça karşılık verdiklerini biliyoruz. Onların bu alaycı sözlerine üzülme! Zira biz merhametimizden dolayı onlara süre tanımakta, tövbe edip kurtulma fırsatı vermekteyiz. Fakat bu süre, elbette ki sonsuz değildir. Onlara uyarısı yapılan azap günü geldiğinde, bugün alay ettikleri şeyin ne olduğunu göreceklerdir!

9-Doğrusu, Mekkeli müşrikler bizim kendilerine sağladığımız onca nimete rağmen nankörlük etmekte ve başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşmaktadırlar.

10-Oysa başlarına bir sıkıntı ve darlık geldiğinde, şefaatçi belledikleri varlıkların, kendilerine hiçbir yarar sağlayamayacağını anlamakta ve ümitsiz bir şekilde Allah'a yönelmektedirler.

11-Halbuki tevhit ve peygamberliğe inanan ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayan müminler (bkz.Tenvirü'l-mikbas) her durumda Allah'a şükreder, O'nun verdiği nimetlerin değerini bilir ve kulluk görevlerini yerine getirirler. İşte bu kimseler Allah tarafndan bağışlanacak ve büyük bir ödülle mükafatlandırılacaktır.

PEYGAMBERE MANEVİ DESTEK ve MÜŞRİKLERE MEYDAN OKUMA

12-Ey Muhammed! Mekkeli müşriklerin, senin peygamberliğine inanmak için mucizeler istediklerini, bir insanın peygamber olmasını yadırgayarak sana, "Madem Allah'ın peygamberisin, o zaman Allah sana hazineler verse veya yanında bir melek gönderse ya!" dediklerini, onların bu meydan okumalarına cevap vermediğin için yüreğinin daraldığını ve ilahi mesajı tebliğ etme şevkinin neredeyse kırılmak üzere olduğunu biliyoruz. Fakat sen onların bu sözlerine aldırma! Senin görevin sadece bizim mesajımızı tebliğden ibarettir. Allah, onların söylediklerini ve yaptıklarını kaydetmektedir ve elbette ki müstehak oldukları cezayı verecektir.

13-Kur'an'ın, Allah tarafından gönderilmediğini, senin uydurduğunu iddia

ediyorlarsa sen de onlara, "Bu iddianızda samimi iseniz siz de şefaatçi olduğunu iddia ettiğiniz, kendilerinden medet umduğunuz varlıkların yardımına başvurun ve O'na benzer bir kelam veya 10 sure ortaya koyun da görelim!" diye onlara meydan oku.

14-Bunu yapamazlarsa -ki asla yapamazlar- o zaman onlara şöyle de: "Artık bu Kur'an'ın benim tarafımdan uydurulmadığını, yegane ilah olan Allah tarafından bana vahyedildiğini, Allah'tan başka hiçbir varlığın şefaat yetkisine sahip olmadığını anlamış bulunuyorsunuz. Hala benim peygamberliğime inanmayacak mısınız?

15-Ey elçimiz Muhammed'i sapkın olarak gören ve güya hakikat adına ona karşı çıkan müşrikler! (bkz.Razi) Şunu iyi biliniz ki hepiniz ölecek ve Allah'ın huzurunda hesaba çekileceksiniz. Bu gerçeği dikkate almadan yaşayan ve sadece dünya hayatında mutlu olmak isteyenler dünyada çalışmalarının karşılığını elde ederler,

16-Fakat ahirette hiçbir şey kazanamazlar. Onlar ahirette, ateşten başka alacağı kalmamış kimselerdir. Dünyada elde ettikleri her şey yok olmuş ve bütün çabaları boşa gitmiş olur.

17-Bir düşününüz! Elçimiz Muhammed, dünya kazancı için koşturan birine benziyor mu? (bkz.Taberi) Hepiniz bir araya geldiğiniz halde bir parçasını bile meydana getiremediğiniz Kur'an gibi bir kitabı getiren (bkz.Zemahşeri) Muhammed'in sapkın bir insan olduğunu nasıl düşünebilirsiniz? Nasıl olur da Allah'ın bir insana peygamberlik görevi vermesini yadırgarsınız? Kaldı ki ondan önce de insanlara ilahi mesajları öğretmek üzere, rahmetimizin bir eseri olarak gönderdiğimiz Musa peygamberi ve ona verilen Tevrat'ı biliyorsunuz. Şunu bilin ki elçimize ve ona vahyettiğimiz Kur'an'a inanmayan siz Mekkeli müşriklerin ve bu konuda size destek verenlerin (bkz.Zemahşeri) sonu cehennemdir.

Ey elçimiz! Sen onların sözlerine kulak verip de sana vahyettiğimiz kitap hakkında kuşkuya düşeyim deme! (bkz.Taberi) Onların iddialarını önemseme! Bu tavırlarını sürdürdükleri takdirde sonlarının cehennem olduğundan kuşkun olmasın! (bkz.Razi) Mekkeliler'in çoğu inanmasa da, sana vahyedilen bu kitap, ilahi hakikatin ta kendisidir.

18-Ey bazı varlıkları şefaatçi telakki edip onları Allah'a ortak koşan ve bunu da Allah'a isnat ederek O'na iftira eden (bkz.Razi, Hicazi) müşrikler! Şunu bilin ki Allah'ın asla böyle bir hükmü yoktur. Hesap günü Allah'ın huzuruna

toplandığınızda, medet umduğunuz varlıklar size bir fayda sağlamayacaktır. Melekler, peygamberler ve salih insanlar, sizin Allah'a karşı iftira ettiğinize tanıklık edeceklerdir. Unutmayın ki bu davranışlarınızla Allah'ın rahmetinden mahrum kalacaksınız.

19-Çünkü siz insanları, elçimiz Muhammed'e iman etmekten alıkoyuyor ve ahirette hesap vereceğinizi dikkate almadan hakikati çarpıtmaya çalışıyorsunuz.

20-Ayrıca şunu iyi bilin ki elçimize karşı sürdürdüğünüz bu düşmanlık sizi bir yere vardırmayacak, elçimiz ve ona iman edenler eninde sonunda size galip geleceklerdir.

21-Şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklar size yardım edemeyeceklerdir.

22-Hem dünyada hem ahirette hüsrana uğrayacaksınız. Üstelik ahiretteki kaybınız dünyadakinden katbekat fazla olacaktır.

23-Elçimiz Muhammed'e inanan ve bütün benlikleri ile sadece Allah'a kulluk eden müminler ise içerisinde sonsuza kadar kalacakları cennet ödülüne nail olacaklardır.

24-Elçimizin çağrısına karşı adeta kör ve sağır kesilen müşriklerle onun çağrısına inanan müminler elbette bir tutulmayacaktır.

## NUH PEYGAMBER KISSASINDAN MÜŞRİKLERE UYARILAR

Ey elçimiz! Senin peygamber olduğuna inanmayan ve uyarılarına aldırmayan müşriklere, Nuh peygamber'in şu ibret dolu kıssasını anlat:

25-Vaktiyle Nuh'u peygamber olarak halkına göndermiştik. Onlara, kendisine iman etmeleri,

26-Ve Allah'a şirk koşmamaları çağrısında bulundu, aksi takdirde ilahi cezaya maruz kalacakları uyarısını yaptı.

27-Ancak halkının ileri gelenleri onun peygamber olduğuna inanmadılar. Tıpkı Mekkeli müşriklerin elçimiz Muhammed'e dedikleri gibi, "Sen peygamber değilsin, bizim gibi bir insansın, bir insan nasıl peygamber olabilir ki? Allah peygamber gönderecek olsa bir melek gönderirdi. Hem sana inananlar hep yoksul ve zavallı kimselerden oluşuyor. Biz sizden daha üstün konumdayken niye size inanıp bağlanalım ki? (bkz.Zemahşeri) Bizce sen peygamber değil, yalancının tekisin" (bkz.Taberi) dediler.

28-Nuh onlara şöyle cevap verdi: "Ey halkım! Benim bir insan olmam peygamber olmama engel teşkil etmez. Ben Allah tarafından gönderilmiş bir elçiyim. Size O'nun mesajlarını iletiyorum. Bu, size Allah'ın bir rahmetidir.

29-Sizden bunun karşılığında bir menfaat de beklemiyorum. Çünkü benim ödülümü Allah verecektir. Hiçbir menfaat gözetmediğim halde benim nasıl yalancı olduğumu düşünürsünüz? Bana inananların yoksul kimseler olmalarında yadırganacak ne var? Sizin sözünüze itibar ederek onları çevremden uzaklaştıracak veya onların bir işe yaramayacaklarını söyleyecek değilim. Fakat şunu söyleyeyim ki bu küçümseyici tavrınız çok çirkin ve düşüncesiz bir davranıştır. Allah insanları zenginliklerine göre değerlendirmez. Sizin sözünüze uyup da onları uzaklaştıracak olursam,

30-Böyle büyük bir haksızlığı yaparsam Allah'ın bana vereceği cezadan beni kim koruyabilir? Bütün bu uyarılarıma rağmen hala ısrarla inkar etmeye devam edecekseniz elbette ki sizi zorlayacak değilim. İnanıp inanmamak sizin seçiminizdir.

31-“Size: ‘Allah’ın hazineleri yanımdadır’ demiyorum. Gizli bilgileri de bilmem. Ben melek olduğumu da söylemiyorum. Hor gördüğünüz kimseler için ‘Allah bunlara iyilik etmez’ de demiyorum. Bunları desem yanlış yapmış olurum. Onların içlerinde olanı en iyi bilen Allah’tır. ”

32-Bu cevap üzerine ona, "Çok uzattın ey Nuh! Artık yeter! Madem gerçek bir peygambersin, o halde bahsettiğin şu ilahi azabı getir de görelim" dediler.

33-Nuh ise, "Benim böyle bir gücüm yok, ben sadece Allah'ın bana bildirdiğini size iletiyorum. O azabı gönderip göndermemek Allah'ın bileceği bir iştir.

34-Kaldı ki bugün küstahça meydan okuduğunuz o azap geldiğinde hepiniz çaresiz kalırsınız.

35-Anlaşılan siz benim peygamber olmadığımı, Allah'a iftira ettiğimi ve kendi yolunuzun Allah'ın istediği yol olduğunu düşünüyorsunuz. (bkz.Razi, Zemahşeri, Derveze) Bu sebeple benim öğütlerimi dinlemiyorsunuz. Madem benim peygamber olmadığımı düşünüyorsunuz, o halde şunu biliniz ki ben görevimi yapmış bulunuyorum, sizin yaptıklarınızdan beriyim" diye cevap verdi.

36-Derken biz Nuh'a şöyle vahyettik: "Ey Nuh! kavminin ısrarla seni inkar

etmesine üzülme! Belli ki sana inanan bir avuç insan dışında (bkz.40. ayet) kimse seni dinlemeyecek.

37-Şimdi bizim gözetimimizde ve talimatımız doğrultusunda bir gemi inşa et! Artık o müşriklerin helak edilme vakti geldi. onların bağışlanması için sakın bana dua etmeye kalkma!"

38-Böylece Nuh gemiyi yapmaya koyuldu. Bu sırada onun gemi yapmakla meşgul olduğunu gören halkın ileri gelenleri, "Peygamberliği bırakıp marangozluğa mı başladın?" (bkz.Taberi) diyerek onunla alay ediyorlardı. O ise, "Gülün bakalım! Yakında perişan olacak ve gülünecek hale düşeceksiniz.

39-Başınıza o zelil edici azap geldiğinde kimin halinin kötü olduğunu gayet iyi anlayacaksınız" diyordu.

40-Nihayet azap vakti gelip çattığında tufan başladı, biz de Nuh'a, "İhtiyacın olan şeylerden, hayvanlardan birer çift gemiye al, ailenden ve halkından inananları da gemiye yerleştir" diye emrettik.

41-Bunun üzerine Nuh, kendisine inanan bir avuç insana, "Haydi, Allah'ın emri ile binin gemiye, müşriklerin helak edilme vakti gelmiştir. Rabbimin sonsuz rahmeti ve bağışlayıcılığına rağmen, onlar yine de inkarcılıkta ısrar ederek bu azaba müstehak olmuşlardır. O, biz iman edenleri bu gemi ile kurtaracak, sağ sağlım karaya ulaştıracaktır" dedi.

42-Nihayet gemi, dağlar gibi dalgaların arasında yüzmeye başlamıştı. O sırada Nuh, gemiye binmemiş olan ve kendisinin peygamberliğine inanmayan oğluna, "Evladım! Gel, gemiye bin! İnkarcılarla birlikte kalırsan helak olursun" diye seslendi.

43-Oğlu, "Hayır, sana inanmıyorum, dağın zirvesine çıkar ve kendimi kurtarırım" diye cevap verdi. Nuh ise, "Evladım! Bugün ilahi azaptan kurtulmanın tek yolu, iman edenlerle birlikte olmaktır. Başka türlü kurtuluş yoktur" dedi. O sırada azgın dalgalar Nuh'un oğlunu kapıp götürmüştü.

44-Bir süre sonra bizim emrimiz ve irademizle sular çekildi, artık tufan bitmiş, Nuh'un gemisi zirvede karaya oturmuş, inkarcı müşrikler ise helak olup gitmişlerdi.

45-Tufanın ardından  Nuh, azgın sulara kapılıp giden oğlunu düşündü ve

hüzünle şöyle dua etti: "Rabbim! Sen beni, inananları ve ailemi kurtaracağını vaat etmiştin. Oğlum da benim öz evladımdı. Muhakkak ki senin vaadin gerçekleşecektir. Senin gücünün üstünde güç, hükmünün üstünde hüküm yoktur."

46-Bunun üzerine biz Nuh'a şöyle seslendik: "Ey Nuh! O, senin ailenden değildi. Oğlun olmasına rağmen senin peygamberliğini kabul etmemiş, müşriklerden olmuştu. (bk.Taberi) Bu sebeple, babalık duygularınla hareket edip onun bağışlanması için bana dua etme! Sakın verdiğimiz sözü tutmadığımızı düşünüp de cahillerden olayım deme!"

47-Bu uyarımızı işiten Nuh, pişmanlık içerisinde şöyle dedi: "Rabbim! Sana karşı cahillik etmekten, iç yüzünü bilmediğim hususlarda istekte bulunmaktan sana sığınırım. Ne olur bana merhamet et! Bu cüretimi bağışla, yoksa perişan olurum!

48-Nuh'un bu samimi duasını kabul ettik ve ona, "Beraberindekilerle birlikte gemiden inin, bundan sonra yeryüzünde barış ve esenlik içerisinde yaşayın. Sizden ve gelecek nesillerden, helak ettiğimiz kavim gibi inkarcılar çıkarsa onları dünya hayatında geçici bir süre nimetlendirsek bile eninde sonunda azabımıza maruz kalırlar" diye bildirdik.

49-Ey Muhammed! İşte Nuh kavmi hakkında anlattığımız bütün bu detaylar ne senin ne de kavminin bildiği şeylerdi. Bütün bunları vahiy olmaksızın bilmen mümkün değildi. (bkz.Derveze) O halde senin peygamberliğini inkar eden Mekkeli müşriklerin tavırlarına karşı sabırlı ve dayanıklı ol! Unutma ki tıpkı Nuh kıssasında gördüğün gibi zafer elçilerimizin ve onlara inananların olacaktır.

HUD PEYGAMBER KISSASINDAN MÜŞRİKLERE UYARILAR

Ey Muhammed! Mekkeli müşriklere, elçilerimizi inkar eden ve bunun sonucunda helak olan başka bir kavmi, Ad halkını anlat!

50-Onlara, içlerinden biri olan Hud'u göndermiştik. O da halkını şirkten vazgeçirmeye çalışmış, sadece Allah'a ibadet etmelerini istemiş,

51-Onlardan bu görevi karşılığında hiçbir maddi karşılık beklemediğini, mükafatını Allah'tan alacağını ifade etmiş, şirki terk etmezlerse başlarına ilahi azabın geleceğini,

52-Fakat tövbe edip kendisine inanırlarsa Allah tarafından bol rızık ve büyük güçle ödüllendirileceklerini bildirmişti.

53-Fakat halkının ileri gelenleri onun peygamberliğine inanmamış, tıpkı Mekkeli müşriklerin senden istedikleri gibi ondan mucizeler istemiş ve "Senin sözüne uyup da atalarımızın dinini terk edecek değiliz,

54-Belli ki sen tanrılarımız hakkında ileri geri konuştuğun için fena halde çarpılmış, aklını kaybetmişsin!" demişlerdi. Buna karşılık Hud şöyle demişti: "Ey halkım! Uyarılarıma kulak vermiyorsanız şunu açıkça biliniz ki ben sizin şirkinizi paylaşmıyorum, sizin o değer verdiğiniz, korktuğunuz ve şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklar benim gözümde sıradan zavallı varlıklardır.

55-Onlardan korkum yok. Anlaşılan bana ve inananlara karşı baskı yapmaktan vazgeçmeyeceksiniz. Fakat bizi hiçbir şekilde inancımızdan döndüremezsiniz

56-Ben Allah'a güveniyorum. Allah bütün varlıkların yaratıcısıdır, rabbidir, her şey O'nun egemenliğindedir, o adaletlidir, (bkz.Razi) sizin gibi zalimleri cezasız bırakacak değildir. (bkz.Taberi)

57-Ben size Allah'ın mesajını açık ve net bir şekilde iletiyorum. Artık inkarda ısrar ederseniz benim yapabileceğim bir şey yoktur. Allah dilerse sizi yok edip yerinize başka bir toplum getirir, buna karşı koymaya gücünüz yetmez."

58-Neticede Ad kavmi, elçimize inanmamakta ısrar edince inananları kurtarıp geri kalanlar helak ettik.

59-Elçimizi inkar etmenin, ilahi emre karşı küstahlığın, insanlara karşı zorbalığın ve ileri gelenlerin sözüne uyup şirk koşmanın (bkz.Razi) sonu bu oldu.

60-Dünyada ve ahirette Allah'ın kınamasına ve azabına müstehak oldular.

## SALİH PEYGAMBER KISSASINDAN MÜŞRİKLERE UYARILAR

Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan Mekke müşriklerine,

Allah'ın elçisini ısrarla yalanlamanın sonunun kötü olduğunu anlamaları için, Hud kıssasından sonra Salih peygamberin kıssasını da hatırlat!

61-Salih, müşrik kavmini uyarmış ve "Ey halkım! Allah'tan başka hiçbir varlığın ilahi niteliği yoktur, sadece ona ibadet edin. Zira sizleri o yaratmış ve bütün kainatı emrinize amade kılmış, sizlere yeryüzünü imar etme kudretini de, O vermiştir. Bütün bunları sizlere verebilecek başka bir varlık mı var ki onu Allah'a ortak koşasınız? Şirkten tövbe edin ve Allah'tan bağışlanma dileyin. Çünkü Allah çok merhametlidir, eğer tövbe ederseniz sizleri bağışlar" diye öğüt vermişti.

62-Onlar ise, tıpkı Mekkeli müşriklerin sana dedikleri gibi, "Ey Salih! Biz seni bu zamana kadar aklı başında biri olarak bilirdik. Şimdi ise çıkmış atalarımızın inançlarını eleştiriyor, bizleri dinimizi terk etmeye çağırıyorsun. Hiç olacak şey mi? Doğrusu biz senin peygamber olduğuna inanmıyoruz, senin bizden bir farkın yoktur. Tıpkı bizler gibi bir insansın. Madem peygamber olduğunu söylüyorsun, o halde bunu kanıtlayacak bir mucize göster de görelim!" diye cevap verdiler.

63-Salih, onların mucize isteklerini dikkate almadı. Allah'ın peygamberi olduğunu ve O'nun emirlerine itaat ettiğini, görevini yapmazsa Allah'ın azabından kendisini müşriklerin koruyamayacağını ve eğer peygamber olup olmadığını sınamak istiyorlarsa,

64-Sahipsiz bir devenin diğer hayvanların su içtiği pınardan bir pay sahibi kılınmasını, dönüşümlü olarak sudan bir gün devenin, bir gün halkın faydalanmasını istedi. Eğer bu deveye bir fenalık yapacak olurlarsa ilahi azaba maruz kalacaklarını, böylece kendisinin peygamber olduğuna inanmayan ve verdiği bu habere itibar etmeyenlerin hüsrana uğrayacaklarını bildirdi.

65-Ne var ki onlar, Salih'in sözüne itibar etmediler ve deveyi öldürdüler. Bunun üzerine Salih, "Azıcık daha eğlenin, nimetlerden istifade edin bakalım! Sonunda iman edip tövbe etmezseniz helak edileceksiniz" diye onları uyardı.

66-Ancak onlar yine inanmadılar, ilahi azap başlarına geldiğinde ise, bu yaptıklarına çok pişman oldular.

67-Korkunç bir çığlık ile diz üstü çöküverdiler. Salih ve ona inananlar hariç,

68-Geri kalanlar sanki oralarda hiç yaşamamışlar gibi silinip gittiler.

İşte bütün bu kıssalarda, elçimiz Muhammed'i ısrarla yalanlayan Mekke müşrikleri için ibretler vardır.

## İBRAHİM ve LUT PEYGAMBERLERİN KISSALARINDAN MÜŞRİKLERE UYARILAR

Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve uyarılarına aldırmayan Mekke müşriklerine İbrahim ve Lut peygamberlerin şu kıssalarını da hatırlat!

69-Vaktiyle, elçimiz Lut'a inanmayan ve tıpkı Mekke müşriklerinin sana yaptıkları gibi ona baskı ve eziyeti reva gören Lut kavmini helak etmek üzere gönderdiğimiz elçilerimiz, oraya varmadan önce İbrahim'in yanına uğramışlardı. İbrahim, elçilerimizin selamını almış, fakat onları tanımamıştı. Sıradan misafirler olduklarını düşünmüş ve hemen bir dana kesip misafirlerine ziyafet hazırlamıştı.

70-Fakat misafirlerinin yemediğini görünce içine bir kurt düşmüş, onların düşman olduklarını sanmıştı. Bunu fark eden elçilerimiz ona kendilerini tanıttılar ve Lut kavmini helak etmek üzere gönderildiklerini bildirdiler.

(*) Ayetler, Bu üç kişiden birinin Tanrı olduğunu söyleyen Tevrat Tekvin 18'e nispet yapıyor. Üçünün de Tanrı'nın görevli olarak gönderdiği melekler olduğunu ısrarla vurgulayarak İbrahim peygamber üzerinden konuyu Lut kıssasına bağlıyor. Paganlık çağlarından gelen buzağı / kuzu söylemi de Tekvin'in bu anlatısında yer bulur.

Aynı zamanda Marduk'un Kingu'yu öldürüp onun kanı ile toprağı karıştırarak insanı yarattığı ve insanların Tanrıların kanından geldiği efsanesine de Tevrat'tan sonra bir kez daha darbe vurmayı ihmal etmez. (bkz.Tevrat, Yaratılış 2)

71-Bu haber üzerine, İbrahim'in yanı başında duran karısı derin bir oh çekti. (bkz.Zemahşeri, Razi) Bunu duyan elçilerimiz ona ileride doğacak İshak adlı çocuğunu ve Yakub adlı torununu müjdelediler.

72-İbrahim'in karısı ise şükran duygusuyla, "demek ahir ömrümüzde yaşlı bir çift olduğumuz halde Allah bize evlat bahşedecek! Bu gerçekten çok muazzam bir nimettir" dedi.

73-Elçilerimiz de ona, "Allah'ın yaşlı bir çifte çocuk bahşetmesine mi şaşırıyorsun? Halbuki Allah'ın size, ailenize ne kadar nimet ve rahmet ihsan ettiğinizi biliyorsunuz! Doğrusu, Allah'ın nimet ve ihsanı sonsuzdur, her türlü övgüye, kulluğa layık olan yegane kudret O'dur" diye cevap verdiler.

74-İbrahim, endişesi zail olup çocuk müjdesini de alınca, meleklerin Lut kavmini helak etmemeleri, onlara bir fırsat daha vermeleri için girişimde bulundu

75-Çünkü o, çok yufka yürekli, çok merhametli bir insandı. (bkz.Zemahşeri)

76-Ona elçilerimiz şöyle cevap verdiler: "Ey İbrahim! Yufka yürekli ve merhametli olduğunu biliyoruz. Fakat onlar bu azaba müstehak oldular ve Allah da onları helak etmeye karar verdi. Artık bu işte geri dönüşü olmayan noktaya gelinmiştir."

77-Ardından elçilerimiz Lut'un yanına vardılar. Lut, onları görünce melek olduklarını anlamadı, misafir olduklarını sandı ve ahlaksız kavminin onlara bir kötülük yapacağını düşünerek (bkz.Taberi) içi daraldı ve kendi kendine, "Bugün çok sıkıntılı geçecek!" diye söylendi.

78-Öteden beri ahlaksızlığa batmış, livata gibi çirkin bir fiili adet edinmiş Sodom halkı, iki genç delikanlı misafirin Lut'un evine geldiğini öğrenince, o misafirleri çirkin emellerine alet etmek arzusuyla hemen koşup Lut'un kapısına dayandılar. Lut, onları engellemek için kapıya çıktı ve "Ey halkım! Bu yaptığınız nedir? Allah'tan korkun! Beni misafirlerime karşı rezil mi edeceksiniz? İçinizde hiç mi aklı başında kimse kalmadı? Karşı cins ile evlenip helal ilişki kurmak dururken niçin bu çirkin işi yapıyorsunuz?

----Buradaki atharu = اطهر kelimesi sadece sıfat-ı müşebbehe olabileceğinden meal o şekilde verilmiştir. Allah'ın elçisinin evlilik dışı ilişkiyi onaylaması mümkün olmadığından burada (onlarla evlenin) sözünün gizli emir olarak yer alması zorunludur. Cümleyi yarım bırakmış olması, halkın Lut aleyhisselamı çok bunalttığını gösterir. Bu âyet, din farkının evlenmeyi haram kılmadığını da gösterir. Çünkü Tahrim Suresi 10. âyete göre Lut'un karısı kafirdi ama onun eşi olmaya devam ediyordu.

Müslüman kadının müslüman olmayan erkekle evlenmesini caiz görmeyenler şu âyete dayanırlar: "İman edene kadar, müşrik kadınlarla evlenmeyin. İman etmiş esir kadın, müşrik kadından elbette iyidir; isterse sizi çok etkilemiş olsun. İman edene kadar, müşrik erkeklere kız vermeyin. İman etmiş esir erkek, müşrikten elbette daha iyidir; isterse sizi çok etkilemiş olsun. Onlar sizi ateşe çağırırlar, Allah ise kendi izniyle Cennet'e ve günahlardan arınmaya çağırır. Allah âyetlerini insanlara açıklar ki akıllarını başlarına toplasınlar." (Bakara 2/221)

Âyette geçen “daha iyi” ifadeleri, böyle bir evliliğin tavsiye edilmediğini gösterir ama haram kılmaz. Zaten Lut kavminin tamamının kafir olması, kızlarının kafirden başkasıyla evlenmesini imkansız kılar. Peygamberimiz Hz.Muhammed'in kızı Zeyneb’in eşi Ebü’l-Âs b. er-Rebî de hicretin 6. yılına kadar müslüman olmamıştı. Nebîmizin, din farkından dolayı kimseyi eşinden ayırmamış olması da bunu destekler---- (bkz.Abdülaziz Bayındır)

79-Bunun üzerine kapıya üşüşenler, "Bizim kadınlarla işimiz olmadığını istediğimizin ne olduğunu gayet iyi biliyorsun, zorluk çıkarma!" dediler.

80-Lut çaresizlik içinde, "Keşke size karşı koyabilecek, bu kötü fiilinizi engelleyecek gücüm ya da bana yardım edecek yakınlarım (bkz.Zemahşeri) olsaydı" diye yakındı.

81-Elçilerimiz, onun bu hüzünlü ve çaresiz halini görünce, "Korkma ey Lut! Onlar sana ilişemezler. Biz rabbinin gönderdiği elçileriz. Artık onların helak edilme zamanı gelmiştir. Gece olunca karın dışında bütün aile fertlerini al ve geceleyin şehri terk et, gözünüz arkada kalmasın! Karına gelince, o diğerleri ile birlikte helak olacak. Çünkü o da onlardan biri olmuştur. Sabahleyin hepsi helak edilecek. Şunun şurasında ne kaldı ki sabaha!" dediler.

82-Sabah olunca üzerlerine yağmur misali yağan kızgın taşlar ile yaşadıkları şehir altüst edildi.

83-Hepsi böylece helak olup gittiler. Bu durum, Mekkeli müşrikler için bir ibret tablosudur. Eğer elçimiz Muhammed'i inkar etmekte ısrar ederlerse aynı azaba uğramaları işten bile değildir.

ŞUAYB PEYGAMBER KISSASINDAN MÜŞRİKLERE UYARILAR

Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve uyarılarına aldanmayan Mekke müşriklerine, Medyen halkına kendi içlerinden seçip gönderdiğimiz Şuayb peygamberin şu kıssasını da hatırlat!

84-Medyen’e de soydaşları Şuayb’ı elçi gönderdik. “Ey halkım!” dedi, “Allah’a kul olun; sizin O’ndan başka ilahınız yoktur. Ölçeği ve tartıyı eksik yapmayın. Sizi bolluk içinde görüyorum. Doğrusu ben sizi kıskıvrak yakalayacak günün azabından korkuyorum.

85-Ey halkım! Ölçeği ve tartıyı hakka uygun yapın. İnsanların hakkını

yemeyin. Ortalığı birbirine katıp doğal düzeni bozmayın.

86-Eğer inanıyorsanız, sizin için hayırlı olan kâr, Allah'ın size bıraktığı kadarıdır. Ben üzerinizde bir bekçi değilim. Sadece bir elçi ve uyarıcıyım"

87-Medyen halkı, Şuayb'ın bu öğütlerine kulak vermedikleri gibi onu alaya almaya başladılar! "Demek senin inancın (bkz.İbnü'l-Cevzi, Razi) bize atalarımızın dinini terk etmemizi söylüyor, hatta mallarımızı nasıl ölçüp tartacağımızı, ticaretimizi nasıl yapacağımızı öğretiyor! Biz seni akıllı bilirdik!" (bkz.Razi) dediler.

88-Şuayb ise onlara şöyle cevap verdi: "Ey halkım! Ben Allah'ın gönderdiği bir elçiyim ve O'nun mesajını size iletiyorum. Bu, rabbimin bana ve sizlere bir ihsanıdır. Düşünsenize, sizden kaçınmanızı istediğim davranışları ben de yapmıyorum, söylediklerimi önce kendim uyguluyorum. Buna rağmen nasıl beni yalancılıkla suçlarsınız. Benim tek amacım sizin doğru yola yönelmeniz ve kendinizi kurtarmanızdır.

89-Bakın, bana muhalefet edeyim derken Nuh kavminin, Ad kavminin, Semud kavminin ve hatta hemen yanı başınızda helak edilen Lut kavminin başına gelen felaketlere maruz kalabilirsiniz.

90-Gelin aklınızı başınıza toplayın, tövbe edin. Rabbinize dua edip pişmanlık içinde af dileyin de kendinizi kurtarın. Kuşkusuz rabbim sonsuz sevgi ve merhamet sahibidir. Kendisine tövbe eden ve şirkten vazgeçenleri affeder."

91-Bunun üzerine Medyen halkının müşrikleri ona, "Bize boşuna konuşuyorsun, üstelik boyundan büyük şeyler söylüyorsun. Sen bizimle baş edemezsin, bizimle aynı inancı paylaşan akrabalarına dua et, onların hatırı için sana dokunmuyoruz. Yoksa seni öldürürdük" dediler.

92-Şuayb onlara şöyle cevap verdi: "Ey halkım! Demek akrabalarımın hatırı sizin için Allah korkusundan daha önemli! Demek Allah'ın mesajlarını büsbütün göz ardı ediyorsunuz! Unutmayın ki Allah bu yaptıklarınızı görmektedir ve gerekli karşılığı verecektir.

93-Madem söylediklerime karşı bu kadar katı bir tutum içindesiniz, o halde şunu bilin ki ben görevimi yapmış bulunuyorum. Tavrımı değiştirecek değilim. Sonuna kadar tevhit mücadelesini sürdüreceğim. Eninde sonunda zafer inananların olacak ve sizler yakında kimin yalancı olduğunu ve alçaltıcı bir

azaba maruz kalacağını göreceksiniz."

94-Nihayetinde Medyen halkı bu ısrarlı inkarlarını sürdürdükleri için, Şuayb ve ona inananları onların zulmünden kurtardık ve o zalimleri korkunç bir uğultuyla diz üstü çökertip helak ettik.

95-O çok güvendikleri güçleri kendilerini korumaya yetmedi. Tıpkı Semud kavmi gibi yok olup gittiler. Sanki orada hiç varlıkları olmamıştı.

İşte Mekkeli müşrikler de eğer elçimiz Muhammed'i inkar etmekte ısrarlarını sürdürürlerse sonları böyle olacaktır.

## MUSA PEYGAMBER KISSASINDAN MÜŞRİKLERE UYARILAR

Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve uyarılarına aldanmayan Mekke müşriklerine Musa peygamberin kıssasını da hatırlat!

96-Vaktiyle Musa'yı mesajlarımızla ve peygamberlik alametleri ile

97-Firavun ve erkanını uyarmak için göndermiştik. Firavun, ülkede zorbalık yapıyor, insanları kötülüğe sevk ediyordu. Ne var ki yanındakiler Musa'ya inanmak yerine Firavun'un peşinden gitmeye devam ettiler.

98-Onlar kıyamet günü cehenneme de, Firavun'un peşinde gireceklerdir. Onun emirlerine ve isteklerine uymaları onları cehennem ateşine sürükleyecektir.

99-Dünyada lanetlendikleri, ilahi kınamaya maruz kaldıkları gibi kıyamet gününde ve ahirette de aynı duruma düşeceklerdir. Varacakları yer ne kötü, karşılaşacakları sonuç ne fenadır!

## PEYGAMBER KISSALARININ ORTAK MESAJI

100-Ey Muhammed! İşte bütün bu anlattıklarımız, senin peygamberliğini inkar eden müşrikler için birer ibret tablosudur. İsterlerse bu toplumların bazılarının kalıntılarını hala görebilirler.

101-Başlarına gelen şey tamamen kendi yaptıklarının sonucudur. Allah onlara asla zulmetmiş değildir. Onlar, Allah'ın peygamberlerine inanmamış ve

Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşmaya başlamışlardı. Peygamberler, onları uyardığında ise medet umdukları bu varlıklara güveniyor ve peygamberleri hafife alıyorlardı. Ne var ki uyarıldıkları azapla karşılaştıklarında, medet umdukları varlıkların kendilerine hiçbir yararı dokunmadı.

102-Çünkü Allah, kendine ortak koşan ve elçilerine karşı böylesine kibirli davranan zalimleri cezalandırmaya karar verdi mi hiçbir güç onun kudretinin karşısında duramaz.

103-Bütün bu anlattıklarımız Mekkeli müşrikler için ders olmalıdır. Dünyada yaptıklarının ahirette karşılığını göreceğine inanan insan, bu anlatılanlardan ders alır ve Allah'ın emirlerine göre yaşar.

104-Çünkü kıyamet günü, er ya da geç gelecek ve ahirette herkes Allah'ın huzurunda toplanıp hesap verecek, herkesin yaptığı gözler önüne serilecektir.

105-Hesap günü, kimsenin söz hakkı ve şefaat yetkisi olmayacaktır. (bkz.İbnü'l-Cevzi, Alusi) Bazıları çok sıkıntılı olacak bazıları ise mutlu.

106-Peygamberleri inkar eden ve şirk koşanlar cehennem ateşine atılacak ve orada feryat figan edeceklerdir.

107-Gökler ve yer durdukça onlar orada kalacaklardır. Rabbin dilemedikçe de oradan çıkamayacaklardır.

108-Dünya hayatında Allah'ın tekliğine ve peygamberlere inanan ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayanlar, içinde sonsuza kadar kalacakları cennette nimetlerden kesintisiz olarak yararlanacaklardır. Rabbin dilemedikçe de oradan çıkmayacaklardır.

Böylece Allah herkese hak ettiği karşılığı verecektir. (Zemahşeri)

109-Ey Muhammed! Bazı varlıkları Allah katında şefaatçi olarak görüp ona ortak koşan, geçmişte benzer inançlara sahip atalarını körü körüne taklit eden müşriklerin senin peygamberliğine inanmamaları seni üzmesin! Hiç şüphe olmasın ki geçmişte benzerlerinin başına gelen kötü son, onların da başına gelecektir. (bkz.Alusi)

110-Biz, vaktiyle Musa'ya da kitap verip mesajlarımızı onun aracılığı ile insanlara iletmiştik. Fakat tıpkı Mekkeli müşriklerin sana karşı yaptıkları gibi, kavmi ona karşı farklı tavırlar sergilemiş; kimileri ona inanırken kimileri inkar

etmişti. Zira Allah insanlara, dünyada inanıp inanmama özgürlüğü ve sorumluluğu vermiştir. Böyle olmasaydı müşrikler derhal helak edilirdi.

111-Neticede ahiret günü rabbin onların müstehak oldukları cezayı verecektir.

112-Ey peygamber ve şirkten vazgeçerek O'na inananlar! Müşriklerin yaptıklarına aldırmaksızın tevhit yolunda dosdoğru hareket etmeye devam ediniz

113-Sakın müşriklerin hilelerine kanarak onların yaptıklarına rıza göstermeyiniz, onlara meyletmeyiniz. (bkz.İbnü'l-Cevzi, Alusi) Böyle yaparsanız, rabbinizin emirlerine muhalefet etmiş olursunuz ki bu durumda onlardan bir farkınız kalmaz ve cehennem azabına maruz kalırsınız. Sizi bu azaptan kurtaracak Allah'tan başka bir yardımcınız olmayacak, emrine muhalefet ettiğiniz için O'nun yardımından da mahrum kalacaksınız. (bkz.Zemahşeri) Unutmayınız ki Allah her yaptığınızı görmektedir.

114-Gündüzün iki bölümünde[1*] ve gecenin gündüze yakın zamanlarında[2*] namaz kıl. Daima tevhit üzerine kulluk et! Namaz ve sabır ile Allah'tan yardım niyaz et! Çünkü sadece Allah'a ibadet etmek gibi iyilikler müminleri dirençli kılar, kötülükleri telafi eder. Bu söylenenler ders almasını bilenler için çok mühim öğütlerdir.

[1*] Öğle ve ikindide

[2*] Arapçada çoğul en az 3’tür.Dolayısıyla gece namazı en az üçtür. Akşam, yatsı ve sabah namazları. (bkz.Abdülaziz Bayındır)

115-Ey Muhammed! Müşriklerin eziyetleri karşısında dayanıklı ol! Unutma ki Allah senin ve sana inananların sabır ve sebatını karşılıksız bırakmayacaktır.

116-Doğrusu, helak edilen geçmiş toplumlar içerisinde peygamberlerin çağrısına kulak verip şirkten uzaklaşan, iyilik ve adalet yolunu tutan ve böylece ilahi azaptan kurtulan çok az sayıda insan vardı. Helak edilen çoğunluk, peygamberlere inanmayan, sahip oldukları refah ve bolluğa kapılıp şımaran zalim ve müşriklerdi. Şayet bu toplumlarda sorumluluğunu bilen, kötülüğü engellemeye çalışan akıl ve basiret sahibi insanlar çoğunlukta olsaydı, bu toplumlar helaka maruz kalmazdı.

117-Zira rabbin, bir toplumu, zulüm ve haksızlık yapmadığı halde, sebepsiz

yere helak edecek değildir.

118-Ey Muhammed! Mekkeli müşriklerin senin çağrına bir türlü kulak vermemeleri karşısında ümitsizliğe kapılma! Eğer rabbin onları zorlayacak olsaydı hepsini inanmaya mecbur bırakırdı. Fakat bu, Allah'ın insanlar için koyduğu yasaya aykırıdır. Bu sebeple o insanları inanıp inanmama mesuliyeti ile baş başa bırakmıştır.

119-Bunun sonucunda Mekkeliler'in çoğu tevhide ve senin peygamberliğine inanmamaktadır. Ancak Allah'ın rahmet olarak peygamber göndermesinin değerini bilenler iman etmektedirler. Allah insanları, kimin iman edeceği, kimin inkar edeceği ortaya çıksın diye imtihan etmektedir. Zaten insanların yaratılışındaki amaç da budur. (bkz.Zemahşeri) Bununla beraber, elçilere inanmayan ve şirk koşan kimseleri cehennem ile cezalandırmak, rabbin tarafından verilmiş bir hükümdür.

120-Ey Muhammed! İşte bütün bu peygamber kıssalarını anlatarak sana, karşılaştığın zorlukların geçici olduğunu ve eninde sonunda zafere ulaşacağını iyice belletmek istiyoruz. Artık için rahat olsun. Görevini yapmaya devam et! Sakın ümitsizliğe düşüp de müşriklerin isteklerine meyletme! (bkz.Taberi) Sana vahyetmekte olduğumuz, müminler için hakikat ve öğüt dolu bu Kur'an'a sımsıkı sarıl!

121-Israrla senin peygamberliğini yalanlayan müşriklere şu uyarıyı yap: "Ey müşrikler! Madem bana inanmamakta ısrarcısınız, o halde bilin ki ben sonuna kadar bu tevhit yolunda devam edeceğim. (bkz.Zemahşeri)

122-Eninde sonunda rabbimin yardımıyla zafere ulaşacağız, sizler ise yenilecek ve ilahi azaba maruz kalacaksınız!" (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin")

123-Ey Muhammed! Unutma ki Allah, görünür görünmez her şeyi bilmektedir. Senin yaptıklarından da, müşriklerin yaptıklarından da haberdardır ve herkese uygun karşılığı verecektir. Artık sabır ve kararlılıkla yoluna devam et ve Allah'a güven!

KURAN -52- (12) YUSUF SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

111 Ayet - /Sabır, iffet ve merhamet timsali peygamberler/

"Bugün Yusuf'un kardeşlerine söylediği şeyi söyleyeceğim: Bağışlandınız!"

----Mekke döneminin sonlarına doğru, Hud suresinin ardından vahyedilmiştir. Büyük bölümü Yusuf peygamberin kıssasını anlattığı için bu adı almıştır. Hz.Yusuf'un çektiği sıkıntılar, bu sıkıntılar karşısında gösterilen sabır ve neticede elde edilen başarı, Hz.Muhammed ve müminlerin Mekke'de yaşadıkları sıkıntılara bir gönderme gibidir. Nitekim hicrete mecbur bırakıldığı Mekke şehrini fethettiği gün, Hz.Muhammed'in azılı düşmanlarına söylediği söz, Yusuf peygamberin, kendisine vaktiyle tuzak kuran kardeşlerine söylediği söz ile aynıdır! "Bugün Yusuf'un kardeşlerine söylediği şeyi söyleyeceğim: Bağışlandınız!"

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

BEŞER PEYGAMBERE VAHYEDİLEN KURAN

1-Elif lam ra! (Huruf-ı mukattaa)

Ey Muhammed'in bir beşer olarak peygamber olmasını yadırgayan ve "Allah, peygamber göndermeyi dileseydi bir melek gönderirdi" (bkz.Fussilet 41/14) diyen müşrikler! Bunlar, Muhammed'in kendi sözleri değil, düşünüp ibret almanız ve şirkten vazgeçmeniz için uyarıda bulunan Kur'an'ın ayetleridir.

2-Ona Allah tarafından sizin anlayacağınız dil ile vahyedilmektedir. Belki anlatılanı rahatça anlar ve aklınızı kullanırsınız diye, biz bunu Mekkeli'lerin de dili olan Arapça kümeler[*] şeklinde indirdik.

[*] قُرْآنً toplama anlamınadır. Bu kitabın anlamı Arap diliyle toparlanacak, kümeleştirilecek şekildedir.Detaylar için Bkz. Al-i İmran 3/7 (bkz.Abdülaziz Bayındır)

3-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan müşriklerin çeşitli bahaneler ileri sürdüklerini, seni zor durumda bırakmak için bir takım sorular sorduklarını biliyoruz. İşte şimdi, o sordukları sorulardan birini cevaplamak ve hepinize türlü ibretler sunmak üzere Yusuf kıssasını anlatacağız. Bu anlattıklarımız, düşünüp ibret almanız için sizlere sunulan ilahi bir rahmettir. Kaldı ki biz sana vahiy yoluyla öğretmeden önce, senin bunlardan haberin yoktu!

YUSUF'UN RÜYASI

4-Yusuf henüz çocukken, rüyasında 11 yıldız ile güneş ve ayın kendisine secde ettiğini görmüş ve bu rüyasını babası Yakup (İsrail) peygambere anlatmıştı.

5-Babası, rüyadaki yıldızların Yusuf'un kardeşlerini, güneş ve ayın ise anne ve babasını temsil ettiğini, hepsinin ona secde etmesinin ise bir gün onun huzurunda divan duracakları anlamına geldiğini anlamış (bkz.Razi) ve kardeşlerinin bu rüyayı öğrendikleri takdirde, Yusuf'u kıskanabileceklerini düşünerek ona, "Yavrucuğum! Sakın bu rüyayı kardeşlerine anlatma! Olur ki şeytana uyup da sana bir fenalık ederler. Bilirsin, şeytan insanın azılı düşmanıdır, ona olmadık kötülükler yaptırır" diye uyarmış

6-Ve ardından şöyle demişti, "Gördüğün rüyadan anlaşılan o ki (bkz.Taberi) Allah seni peygamber olarak seçecek, sana ilahi emirleri ve hayatı en doğru

şekilde kavrama kabiliyetini bahşedecek; (bkz.Zemahşeri) tıpkı daha önce ataların İbrahim ve İshak'a verdiği nimetleri peygamberlikle taçlandırdığı gibi sana ve ailemize verdiği nimetleri de peygamberlikle şereflendirecektir. Kuşku yok ki rabbimin ilim ve hikmeti sonsuzdur. Kime peygamberlik vereceğini, kimin neye layık olduğunu en iyi O bilir."

7-Ey Muhammed! Anlatmakta olduğumuz bu kıssada senin için çok önemli dersler vardır. Bu kıssada kardeşlerinin, Yusuf'a kurdukları tuzaklar nasıl boşa çıktıysa Mekkeli müşriklerin sana ve müminlere karşı kurduklar tuzaklar da öyle boşa çıkacaktır. (bkz.Taberi)

KARDEŞLERİNİN YUSUF'A KURDUKLARI TUZAK

8-Yusuf ve öz kardeşi Bünyamin'i kıskanan üvey kardeşleri, aralarında şöyle konuşmuşlardı: "Babamız bu ikisini bizden daha çok seviyor. Halbuki, onun bütün işlerini biz görüyoruz. Doğrusu babamızın bu tutumu hiç hoş değil!

9-Biz de, Yusuf'u öldürür ya da uzak bir diyara götürüp izini kaybettiririz. Belki o zaman babamız yüzümüze bakar, bize değer verir. Böylece işlerimiz yoluna girer." (bkz.Zemahşeri, Razi)

10-Ancak içlerinden biri bu görüşe itiraz etti ve şöyle dedi: "Hayır, öldürmek olmaz! En iyisi onu bir kuyuya atalım; illa ki bir kervan onu bulur, böylece ölmemiş olur. En makul yol budur!"

11-Neticede Yusuf'u kuyuya atmaya karar verip babalarına gelerek, "Babacığım! Bize güvenmeyecek değilsin ya! Biz onun kardeşleriyiz!

12-Küçük kardeşimiz Yusuf'u yarın bizimle kırlara gönder, oynayıp eğlensin, biz onu koruruz" dediler.

13-Babaları onların kötü niyetlerini fark etmişçesine şöyle demişti: "Ben ondan ayrı kalmaya dayanamam, hem o daha çok küçük, olur da bir dikkatsizlik yaparsanız onu kurtlar kapar diye kaygılanıyorum."

14-Babalarının bu endişesi üzerine kardeşler şöyle dediler: "Olur mu öyle şey babacığım! Biz onu koruyup kollarız. Güçlü kuvvetli bu kadar adamın

arasından onu kurt kapacaksa yazık bize!"

15-Neticede babalarından izin alıp Yusuf'u kırlara götürmüşlerdi. Kararlaştırdıkları gibi onu susuz ve derin bir kuyuya atacaklardı. O sırada biz Yusuf'un içine ferahlık bahşetmiş, kardeşlerinin bu yaptıklarını bir gün yüzlerine vuracağını kendisine bildirmiştik.

16-Derken onu kuyuya attılar, üzerinden çıkarttıkları gömleğine kan sürdüler ve akşam olunca sözde ağlaya sızlaya babalarının yanına varıp

17-"Babacığım! Yusuf'u kurt yedi. Biz aramızda yarış yaparken onu eşyalarımızın yanında bırakmıştık. Oyuna daldığımız için kurdun onu yediğinin farkına varamadık. Ama artık ne söylesek bize inanmazsın!" dediler

18-Ve Yusuf'un kanlı gömleğini gösterdiler. Fakat babaları onlara inanmadı. "Hayır, bu iş sizin işiniz. Ona olan kıskançlığınız yaptırdı bunu size! Artık yapacak bir şey yok. şimdi bana düşen: sabır ve metanetimi korumaktır. Bu yaptığınız şeye sabretmem, ancak Allah'ın yardımıyla mümkündür" dedi.

KARDEŞLERİN TUZAĞI BOŞA ÇIKIYOR ve YUSUF MISIR'A GİDİYOR

19-Derken oradan geçmekte olan bir kervan, içinde su vardır umuduyla kuyuya yaklaşınca içlerinden biri Yusuf'u fark etti ve "Burada bir çocuk var" diye seslendi. Daha sonra onu çıkartıp gizlice Mısır'a götürdüler

20-Ve pek işe yaramayacağını düşündükleri için onu köle olarak ucuz bir fiyata sattılar.

21-Onu satın alan Mısırlı (Bu kişinin Firavun Reyyan döneminde Mısır'ın hazine bakanı Kıtfir adında biri olduğu rivayet edilir) (bkz.Taberi, Zemahşeri) karısına, "Bu çocuğa iyi bak, ileride işimize yarayabilir. Hatta bakarsın onu evlat bile edinebiliriz" dedi. Neticede biz onu kuyudan kurtarmış, o perişan halden sonra belli bir mevkie gelme imkanına kavuşturmuştuk. İleride ona olayları ve rüyaları yorumlama kabiliyeti de bahşedecektik. Allah'ın dilediği muhakkak gerçekleşir. Hiç bir güç O'nun kudretine karşı koyamaz. Fakat bu gerçeği kavramayan çok insan vardır.

22-Yusuf olgunluk çağına gelince kendisine isabetli karar verme yetisi, insanları tanıma ve olayları değerlendirmeyi sağlayacak bir bilgi vermiştik. (bkz.Zemahşeri)

Ey Muhammed! İşte bütün bu zorlukları yaşadığı halde nasıl Yusuf'u kurtarıp başarıya eriştirdiysek, seni de Mekkeli müşriklerin tuzaklarından koruyup zafere ulaştıracağız. (bkz.Taberi) Çünkü biz tevhit uğruna mücadele eden hidayet ehlini sahipsiz bırakmayız.

YUSUF BİR BAŞKA TUZAĞA DÜŞÜRÜLÜYOR

23-Yusuf gelişip serpilince Yusuf'u satın alan adamın karısı ona göz koymuş ve ondan murat almak istemişti. Bütün kapıları kapatıp, "Haydi gel hepsi senin ....." dedi. Ancak Yusuf, onun bu teklifine kesin bir şekilde karşı çıkıp şöyle demişti: "Böyle bir şeyden Allah'a sığınırım. Hem senin kocanın çok iyiliğini gördüm. Ona nasıl nankörlük ve ihanet ederim! Kuşkusuz böyle zalimlerin sonu iyi olmaz."

24-Kadın Yusuf'u istiyordu: Rabbin desteği olmasaydı Yusuf da ona meyledebilirdi. Fakat biz o hayırlı kulumuzu böylesi çirkin bir işten korumuştuk. Çünkü o, tevhit ve samimiyet ehlinden biri idi.

[*] Bürhan: Şems 91/8; Allah dışlamadığı (lanetlemediği) kişiye yaptığının iyi veya kötü olduğunu ilham eder

25-Fakat kadın ısrarla çekiştirmeye devam edince, Yusuf kapıya doğru koştu. Kadın arkasından çekiştirirken Yusuf'un gömleği yırtılmış, tam o esnada içeri giren kocası da bu durumu görmüştü. Kadın çareyi, Yusuf'a iftira atmakta bulmuş ve "Karının namusuna göz diken bu adamın cezası nedir söyle? Hapis veya ağır bir ceza değil midir? diyerek suçunu bastırmaya çalışmıştı.

26-Yusuf şaşkınlık içinde, "Hayır! Asıl o beni kendi isteğine alet etmek istedi" diyebilmişti ancak! Bunun üzerine kadının yakınlarından biri, durumu aydınlatmak için şöyle dedi: "Bakın bakalım gömlek nasıl yırtılmış, eğer önden yırtılmışsa Yusuf suçlu demektir,

27-Arkadan yırtılmışsa o zaman Yusuf'un bir suçu yok, kadın yalan söylüyor demektir."

28-Kadının kocası bu yöntemi sağlıklı buldu ve Yusuf'un gömleğini inceledi. Gömleğin arkadan yırtıldığını görünce kadının suçlu olduğunu anladı ve "Bu iş senin işin! Bir de adamcağızı suçluyorsun. Senin gibilerden korkulur!" dedi karısına!

29-Ardından Yusuf'a, "Gel bu işi kapatalım, yaygara çıkmasın!" (bkz.Taberi) dedi. Sonra karısına döndü ve "Sen de Yusuf'tan özür dile. Çünkü bu yaptığın çok yanlıştır" dedi.

30-Yusuf, kimseye söz etmediği halde bir süre sonra olay duyuldu ve şehirde dedikodu başladı. (bkz.Taberi) Devlet ricalinin hanımları bu işi konuşmaya başlamışlardı. "Vezirin karısı uşağına göz koymuş, ondan murat almaya çalışmış! Belli ki ona iyice gönlünü kaptırmış, deli divane olmuş!" diyorlardı.

31-Kadınların bu dedikoduları, vezirin karısının kulağına gidince mükellef bir ziyafet hazırladı ve bu dedikoduya karışan hanımların hepsini çağırdı. Sofrada hepsinin önüne meyve tabakları ve her konuk için birer meyve bıçağı koydurdu. Konuklar ellerindeki bıçaklarla meyveleri soyarken vezirin karısı, Yusuf'a içeri girmesini söyledi. İçeri giren Yusuf'u gören kadınlar onun güzelliğine hayran kalarak, "Aman Allahım! Sanki bir melek!" dediler. O kadar etkilenmişlerdi ki şaşkınlıkla ellerindeki bıçaklarla parmaklarını kesmişlerdi.

32-Bunun üzerine vezirin karısı, "İşte dedikodusunu yaptığınız, gönlünü kaptırmış diye beni kınadığınız kişi bu! Evet, onu çok arzuladım ama o hiç oralı olmadı. Fakat yemin olsun ki ya benim isteğime uyacak ya da onu hapislerde çürüteceğim!" dedi.

33-Yusuf bu tehdit karşısında, "Rabbim! Bunların bana yaptırmaya çalıştıkları şeyi yapmaktansa hapse girmeyi tercih ederim. Bana yardım et, tuzaklarına düşmeme fırsat verme, irademe kuvvet ver!" diye dua etti.

34-Rabbi de onun bu içten yakarışını kabul etti ve onların isteklerine kapılmasına fırsat vermedi. Doğrusu, Allah zor durumda olanların yakarışlarını işitir, hallerini bilir.

YUSUF HAPSE GİRİYOR ve TEVHİT MESAJINI ANLATMAYA BAŞLIYOR

35-Fakat yetkililer, Yusuf'un suçsuz olduğunu gösteren (bkz.Zemahşeri) bütün bu delilleri gördükleri halde, dedikodular kesilinceye kadar onu hapsetmeyi uygun gördüler. (bkz.Razi)

36-Yusuf'la birlikte zindana iki genç daha girmişti. Bunlar bir süre sonra Yusuf'un bilgi ve hikmet sahibi olduğunu anlamışlar ve ona rüyalarını anlatıp yorumlamasını istemişlerdi. Gençlerden biri rüyasında şaraplık üzüm sıktığını, diğeri de başının üstünde bir ekmek taşıdığını ve bu ekmeği kuşların yediğini gördüğünü söylemişti.

37-Yusuf, Allah'tan aldığı vahiy sayesinde bu rüyaları çabucak yorumlayacağını bildirmiş, fakat önce kendisini dinlemelerini istemişti.

38-Ardından onlara tevhidi tebliğ etmek üzere şöyle konuşmuştu: "Ey zindan arkadaşlarım! Ben Allah'ın birliğine ve ahiret gününe inanmayan şu nankör toplumun inancını reddediyor ve atalarım İbrahim, İshak ve Yakub peygamberlerin tevhit yolunu takip ediyorum. Bizler, hiçbir varlığı şefaatçi telakki edip O'na ortak koşmayız. Aslında bu tevhit inancı Allah'ın insanlara bir rahmetidir. Ne yazık ki çoğu kimse bu rahmetin farkına varamamakta, şirk koşmaktadırlar.

39-Şimdi sorarım size, Allah bütün varlığın egemenliğini elinde bulunduran yegane kudret olduğu halde, ona ortak koşmak akıl karı mıdır?

40-Şunu iyi biliniz ki sizin şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıkların asla böyle nitelikleri yoktur. Onlar sıradan varlıklardır. Allah vahiy yoluyla onların bu vasıflara sahip olduğunu bildiren bir bilgi vermediği halde nasıl olur da onlara bu gözle bakarsınız! Halbuki bütün varlığın egemenliğine sahip yegane kudret Allah'tır. O, kendisinden başkasına asla tazimde bulunmamayı emretmektedir. İşte dosdoğru inanç budur, ama çoğunuz farkında değilsiniz.

41-Yusuf, bu tevhit mesajını ilettikten sonra sözlerine şöyle devam etti: "Şimdi gelelim rüyalarınıza! Rüyasında şaraplık üzüm sıktığını gören, hapisten çıkacak ve eskiden olduğu gibi efendisine sakilik yapmaya devam edecek. Başındaki ekmeği kuşların yediğini gören ise asılacak ve başını akbabalar gagalayacaktır." Gençler ona inanmakta tereddüt edince (bkz.Taberi) Yusuf, "Sorduğunuz şeyin cevabı bundan ibarettir, benden söylemesi!" dedi

42-Ve kurtulacağını düşündüğü kişiden, hapisten çıkınca efendisinin yanında kendisinden bahsetmesini, suçsuz olduğunu hatırlatmasını rica etti. Ancak genç adam, hapisten çıktıktan sonra Yusuf'un bu tembihini unutmuştu. Neticede Yusuf birkaç yıl daha hapiste kaldı.

43-Bir süre sonra Mısır hükümdarı, yanındaki danışmanlarına gördüğü bir rüyayı anlatmış ve onlardan yorumlamasını istemişti. Rüyasında yedi tane

yeşil, yedi tane kuru başak gördüğünü, ayrıca yedi cılız ineğin yedi semiz ineği yediğini söyleyen hükümdara,

44-Etrafındaki danışmanlar tatmin edici bir cevap verememişler, "Bu karmakarışık bir rüya! Zaten biz rüya yorumundan çok fazla anlamayız!" demişlerdi.

45-Vaktiyle Yusuf'un zindan arkadaşı olan ve sonradan kurtulan genç, saraydaki bu olayı duyunca, yıllar önce Yusuf'un ricasını geç de olsa hatırlamış ve saray erkanına, "Bu rüyayı yorumlayacak birini tanıyorum! İzin verin gidip sorayım" demişti.

46-İzin alınca derhal Yusuf'un yanına varmış ve "Ey doğru sözlü Yusuf! Hükümdar, rüyasında yedi yeşil başak, yedi kuru başak ve yedi cılız ineğin yediği yedi semiz inek görmüş. Bu, ne anlama gelir, bize yorumlayabilir misin? Bakarsın senin isabetli yorumunu duyunca kıymetini anlarlar" demişti.

47-Yusuf bu rüyayı şöyle yorumladı: "Yedi sene normal şekilde tarlaları ekiniz. Yetişen ürünün az bir miktarını ihtiyacınız için ayırdıktan sonra geri kalanı depolayınız.

48-Çünkü yedi yıl sonra, yedi yıl sürecek bir kıtlık başlayacak ve o kıtlık yılları boyunca depoladığınız ürünler neredeyse tükenmeye yüz tutacak.

49-Bu yedi kurak yıldan sonra ise tekrar bolluk ve bereket dolu bir yıl gelecek, bol yağmur yağacak ve her taraf ürünle dolup taşacaktır."

YUSUF HAPİSTEN ÇIKIYOR ve ÖNEMLİ BİR MEVKİYE GELİYOR

50-Bu rüya yorumunu dinleyen hükümdar, "Bu yorumu yapan kişiyi bana getirin" dedi. Elçi, Yusuf'un yanına vardığında Yusuf ona şöyle dedi: "Git sor bakalım! Yıllar önce beni zindana atmalarına sebep olan, ellerini yaralayan kadınlarla ilgili mesele ne oldu? Gerçi efendim, benim suçsuz olduğumu biliyordu ama yine de konuyu tekrar soruştursunlar." Böylece Yusuf, hapisten çıkmadan önce hakkındaki bütün suçlamaların, dedikoduların bitmesini istemişti. (bkz.Zemahşeri)

51-Bunun üzerine hükümdar konuyu yeniden gündeme aldı ve olayla ilgisi olan kadınları toplayıp, "Yusuf'a o malum şeyi teklif ettiğinizde tepkisi nasıldı?" diye sordu. Kadınlar, "Allah biliyor, biz onun hiçbir yanlış ve çirkin

davranışına tanık olmadık!" dediler. Artık durumu itiraf etmek zorunda kalan vezirin karısı ise, "Evet, itiraf ediyorum, ben onu yoldan çıkarmaya çalıştım, fakat o herhangi bir şey yapmadı" diye konuştu.

52-Yusuf bu konuşulanları öğrenince şöyle dedi: "Benim maksadım suçsuz olduğumun anlaşılması, efendime ihanet etmediğimin, onun arkasından iş çevirmediğimin ortaya çıkması idi. Ayrıca Allah'ın, hainlerin tuzaklarını boşa çıkaracağını efendimin görmesini de istemiştim.

53-Yoksa kendimi eşi bulunmaz, en ufak suçu günahı olmayan biri olarak görüyor değilim. (bkz.Taberi) Zira biliyorum ki Allah'ın koruması ve merhameti olmasa insanın kötü arzu ve istekleri, ona neler yaptırır neler! Şüphesiz Allah, kendisinden yardım isteyen iyi niyetli kullarını böylesi hatalara karşı dirençli kılar, hatasını anlayıp tövbe eden kimseleri bağışlar."

[*] Allah’tan korkan kişilere Allah zihin açıklığı verir. Enfal 8/29, Talak 65/2,5

54-Yusuf'un bu hikmetli sözlerini haber alan hükümdar çok etkilendi ve "Onu bana getirin, bundan böyle benim özel danışmanım olacak!" diye talimat verdi. Daha sonra Yusuf'la tanışınca ona, "Bundan böyle benim yanımda özel ve önemli bir mevki sahibisin" dedi.

55-Yusuf hükümdara, "Bana ülkenin mali işlerini idare etme yetkisi ver. Bu işi dürüst ve başarılı bir şekilde yapabileceğime inanıyorum" dedi.

56-İşte böylece biz Yusuf'un ülkede geniş yetkilere sahip, yüksek bir makama gelmesini sağladık. Zira biz dünya hayatında Allah'ın emirlerine itaat eden mümin kullarımızın yaptıkları iyi işleri karşılıksız bırakmayız, rahmetimizle onlara nimetler nasip ederiz.

57-Bu mümin kullarımıza ahirette vereceğimiz nimetler ise çok daha güzel olacaktır.

58-Aradan yıllar geçtikten sonra, vaktiyle Yusuf'u kuyuya atan kardeşleri, ülkelerindeki kıtlık sebebiyle Mısır'a gelmiş, diğer ülkelerden gelen birçok insan gibi (bkz.Taberi) erzak tedarik etmeye çalışıyorlardı. Mali işlerden sorumlu olan Yusuf, kardeşlerini görünce onları hemen tanıdı. Ancak onlar, büyüyüp olgun bir insan olan Yusuf'u tanıyamadılar.

59-Yusuf, erzaklarını vermeden önce onlarla konuşmuş, kendisini

tanıtmaksızın, haklarında bilgi ediniyormuş gibi sorular sormuştu. (bkz.Zemahşeri) kardeşlerinden birinin babalarının yanında kaldığını söylediklerinde ise onlara şöyle dedi: "Bakın bu seferlik size bol bol erzak veriyorum. Fakat gelecek sefere kardeşinizi de muhakkak getiriniz.

60-Aksi takdirde bırakın erzak almayı, yanıma bile yaklaşamazsınız."

61-Onlar da, "Tamam, söz veriyoruz, babamıza durumu anlatıp onu bizimle göndermesini isteyeceğiz" dediler.

62-Bu arada Yusuf erzak dağıtan görevlilere şöyle talimat verdi: "Bunlardan ücret almayınız. Erzak karşılığında getirdiklerini de yüklerinin arasına koyunuz. Böylece ülkelerine dönüp erzaklarını açtıklarında bu ikramımızı fark eder ve en kısa zamanda tekrar gelirler."

63-Kardeşler, ülkelerine döndüklerinde babalarına şöyle dediler: "Sevgili babamız! Mısır'ın hazine yetkilisi, kardeşimizi getirmezsek bir daha bize erzak vermeyeceğini söyledi. Bir daha ki sefere onu da bizimle gönder de erzaktan mahrum kalmayalım. Korkma, ona gözümüz gibi bakarız!"

64-Babaları, "Daha önce size güvenip Yusuf'u yanınızda göndermiştim de ne olmuştu? Şimdi size nasıl güveneyim? Ben evladımı size değil, ancak Allah'a emanet edip gönderirim. O, beni bu yaşlı halimle yalnız bırakmaz, evladımın sağ salim dönmesini nasip eder, (bkz.Taberi) çünkü O'nun merhameti gibisi yoktur" dedi.

65-Derken erzakları açtıklarında, ücret olarak götürdükleri malların da yerinde olduğunu gördüler ve "Bak, sevgili babamız! Adam götürdüklerimizi de bize geri vermiş. Daha ne isteyebiliriz ki? Demek ki bu kişi çok iyi niyetli biri! İzin ver tekrar gidelim, kardeşimizi de götürelim ve fazladan bir deve yükü erzak daha alıp dönelim. Kardeşimizi koruruz. Hem bu elimizdeki erzak bütün yıl ailemize yetmez" dediler.

66-Babaları, "Canınız sağ olduğu sürece evladımı koruyacağınıza ve onu sağ salim geriye getireceğinize dair Allah adına bana söz vermedikçe onu size emanet etmem!" dedi. Onlar da babalarının istediği yemini ettiler. Bunun üzerine Yakub, "Bakınız, ettiğiniz yemine Allah şahittir!" dedi

67-Ve onlara şu tavsiyelerde bulundu; "Evlatlarım! Mısır'a vardığınızda şehre hep birlikte, dikkat çekecek şekilde girmeyiniz. Ayrı kapılardan sakince giriniz. İnsanların dikkatini üzerinize çekmeyiniz. Gerçi başınıza gelecek bir kötülük

varsa benim söylediklerim de fayda etmez, ama siz yine de tedbirli olunuz. Her şeyi bilen ve her şeyin hakimi sadece Allah'tır. Bu yüzden ben sadece Allah'a güvenirim. Güvenecek bir kudret arayan herkes O'na güvenmelidir."

68-Oğulları, babalarının tavsiyesine uyarak şehre girdiler. Gerçi bu, başlarına gelecek şeyleri önlemeyecekti ama Yakub en azından, evlatlarına olan şefkat ve merhametini dile getirmiş (bkz.Zemahşeri) onlar için dua etmişti. Yoksa Yakub bu tür tedbirlerin her şeyi güvenli kılamayacağını, olacak olanın yine olacağını biliyordu. Allah tarafından kendisine verilmiş ilahi bilgiye sahip biri idi ama çevresindekiler bunun farkında değillerdi.

69-Neticede kardeşleri, huzuruna çıktıklarında Yusuf, öz kardeşi Bünyamin'i kendi evinde ağırladı ve ona sırrını açtı. Kendini tanıttı ve diğer kardeşlerinin yaptıklarından dolayı artık üzülmemesini söyledi.

70-Sıra erzakları vermeye gelince kraliyete ait ölçü kabını (bkz.Taberi) kardeşi Bünyamin'in yükünün içine gizlice yerleştirdi.

71-Biraz sonra ölçü kabının kaybolduğu fark edilince, tam şehirden çıkmak üzere olan kardeşler, yetkililer tarafından durduruldu. Kardeşler kendilerini hırsızlıkla suçlayarak durduran yetkililere neyin kaybolduğunu sorunca

72-Yetkililerden biri, "Ölçü için kullanılan kraliyet kabını kaybettik. Onu bulup getirene fazladan bir deve yükü erzak vereceğiz, ben kefilim" dedi.

73-Kardeşler, "Biliyorsunuz ki biz bu ülkede huzursuzluk çıkarmaya gelmedik. Biz öyle hırsızlık yapacak kimseler değiliz" dediler.

74-Bunun üzerine yetkililer, "Peki, eğer hırsız içinizden biriyse ne ceza verelim! Sizin hukukunuzda bunun cezası nedir?" diye sordular.

75-Kardeşler buna, "Bizde hırsızlık yapanın cezası tutuklanıp alıkonulmaktır. Biz hırsızları böyle cezalandırırız" dediler.

76-Yusuf'un emri ile önce diğer kardeşlerin yükleri teker teker arandı, en son ise Bünyamin'in yükü arandı ve ölçü kabı orada bulundu. Böylece Bünyamin, hırsızlık suçlaması ile tutuklanıp Mısır'da kalmış olacaktı. Zaten Mısır'daki kraliyet kanunlarına göre Yusuf'un, Bünyamin'i yanında tutması için tek yol bu idi. Eğer kendisine bahşettiğimiz ilim sayesinde bu çözümü bulmuş olmasaydı, kardeşini yanında tutması mümkün değildi. Görüldüğü gibi Allah dilediğine engin bilgi bahşetmektedir. Nitekim Yusuf, kardeşlerinin bilmediği çok şeyi biliyordu. Ancak her şeyi biliyor değildi. Çünkü her şeyi bilen, her

bilgi sahibinden daha bilgili olan yalnızca Allah'tır.

77-Bünyamin'in gerçekten hırsızlık yaptığını düşünen kardeşleri ise, "Ne olacak! Ağabeyinin kardeşi işte! Yıllar önce ağabeyi de hırsızlık yapmıştı" dediler. Yusuf onların bu iftiralarına çok içerlese de bir şey sezdirmedi. Kendi kendine "Asıl kötü olan sizlersiniz. Allah, söylediklerinizin iftira olduğunu biliyor" diye söylenmekle yetindi.

78-Babalarına verdikleri sözden dolayı kardeşler, Yusuf'a yalvarıp Bünyamin'i kurtarmaya çalıştılar, "Vezir hazretleri! Bu kardeşimizin çok yaşlı ve ona çok düşkün bir babası var. Yokluğuna dayanamaz. Ne olur onu bırakın, yerine bizden birini alın. Gördüğümüz kadarıyla sen halden anlayan, iyi bir insansın!" dediler.

79-Yusuf, "Olur mu hiç! Çalınan eşya kimin yükünde bulunduysa o tutuklanır. Başkasını alıkoyarak haksızlık yapamayız. Allah'tan korkarız" diye cevap verdi.

80-Bünyamin'i kurtarmaktan ümitleri kesilen kardeşler, bir kenara çekilip aralarında istişare ettiler. yaşı en büyük olanları şöyle dedi: "Babamıza Bünyamin'i sağ salim geri getireceğiz diye söz vermiştik. Ama daha önce Yusuf'a yaptıklarımız yetmezmiş gibi şimdi de Bünyamin'i elinden almış olduk. Şimdi ne yüzle babamızın yanına giderim ben! Burada kalacağım ve babam affedinceye yahut Allah bir kapı açıp Bünyamin'in serbest kalmasını nasip edinceye kadar dönmeyeceğim.

81-Siz, varın babamıza durumu anlatın, oğlun hırsızlık yaptığı için tutuklandı deyin ve şunları söyleyin: Çalınan ölçü kabının eşyaların içinden çıktığını gözümüzle gördük, daha fazla bilgimiz yok. Gerçekten çalıp çalmadığını bilemeyiz.

82-İstersen gittiğimiz şehrin halkına ya da birlikte geri döndüğümüz kervandakilere sorabilirsin. gerçekten doğru söylüyoruz."

83-Diğer kardeşler babalarının yanına varıp durumu bu şekilde anlattıklarında babaları, "Hayır, bu iş sizin işiniz. Ona olan kıskançlığınız yaptırdı bunu size! Ne yazık ki yapabileceğim bir şey yok. Şimdi bana düşen sabır ve metanetimi korumaktır. Bu yaptığınız şeye sabretmem ancak Allah'ın yardımıyla mümkündür. Umarım ki rabbim iki evladımı da bana sağ salim geri döndürür."

84-Daha sonra onlardan uzaklaşıp bir köşeye çekildi, kederini içine attı.

Üzüntüsünden artık göz yaşlarına hakim olamıyor, "Ah Yusufum! Nerelerdesin?" diye ağıt yakıyordu. Çok ağlamaktan gözleri bitkin düştü ve göz bebekleri beyazlaşarak görme yeteneğini yitirdi.

85-Oğulları, Yakub'un bu bitkin halini görünce, "Onca zaman geçti, sen hala Yusuf'u dilinden düşürmüyorsun. Böyle giderse bu keder seni yiyip bitirecek!" dediler.

86-Bunun üzerine Yakub, "Hayır, ben sadece derdimi, kederimi Allah'a havale ediyor, halimi O'na arzediyorum, ayrıca sizin bilmediğiniz çok şeyi de Allah'ın bildirmesi sayesinde biliyorum.

87-Varın Yusuf ve kardeşi hakkında haber almaya çalışın. Sakın Allah'tan ümidinizi kesmeyin. Unutmayın ki onun yardımından ve rahmetinden olsa olsa iman etmeyen kimseler ümit keserler" dedi.

YUSUF KARDEŞLERİNİ AFFEDİYOR

88-Kardeşler, Mısır'a varıp Yusuf'un huzuruna çıktıklarında, "Vezir hazretleri! Bizler ve bütün halkımız kıtlık çekiyoruz. Yine erzağa ihtiyacımız var. Fakat bu sefer ücret olarak pek fazla bir şey getiremedik. Senden ricamız bize bir iyilik yapıp ihtiyacımızı karşılayacak erzağı vermendir. Doğrusu Allah gönlü geniş ve yardım sever insanları mükafatlandırır" dediler.

89-Onların bu perişan halleri Yusuf'un içine işlemiş, bu yüzden artık kendisini tanıtma gereği hissetmişti. (bkz.Taberi) Bu sebeple onlara, "Gençlik yıllarınızda Yusuf'a ve kardeşi Bünyamin'e yaptıklarınızı hatırlıyorsunuz değil mi?" dedi.

90-Onlar bunu duyunca şaşkınlıkla, "Yoksa sen Yusuf musun?" diye sordular. Yusuf, "Evet, ben Yusuf'um! Bakınız, işte rabbim beni onca ayrılıktan sonra kardeşim Bünyamin'e kavuşturdu. Onun bizim üzerimizde çok nimeti vardır. Anlamış olmalısınız ki Allah, kendisine iman eden, emirlerine uygun yaşayan ve zorluklara sabredenlerin yaptıklarını karşılıksız bırakmaz!"

91-Kardeşleri ise, "Demek gördüğün rüya doğruymuş. Allah aramızdan seni seçip peygamber kılacakmış! Meğer gereksiz yere kıskançlık yapmış, büyük hata etmişiz" dediler.

92-Yusuf, "Artık sizi gençlikte, cahillik döneminde yaptıklarınızdan dolayı

kınayacak değilim. Ben hakkımı helal ediyorum. Dua ediniz Allah da sizleri affetsin. Eğer hatalarınızdan pişmanlık duyar ve tövbe ederseniz onun sonsuz merhametinden nasibinizi alırsınız.

93-Şimdi şu gömleğimi babama götürünüz. Bunu görünce benim burada olduğumu anlar ve sizinle birlikte buraya gelir. Onu da, diğer bütün aile fertlerinizi de alıp buraya getiriniz" dedi.

94-Bunun üzerine kardeşleri babalarını ve diğer aile fertlerini toplayıp getirmek üzere yola koyuldular. Onlar daha yeni yola çıktıklarında Yakub yanındakilere, "Yine bunadığımı söyleyeceksiniz ama sanki Yusuf'un kokusunu alır gibiyim" dedi.

95-Yanındakiler ise onu ciddiye almadılar ve "Başladın yine Yusuf'u sayıklamaya!" dediler.

96-Nihayet Yusuf'un haberci olarak gönderdiği kardeşi, onun gömleğini getirip babasına verince Yakub'un gözleri açıldı, evladının Mısır'da yaşamakta olduğundan emin oldu ve içi huzurla doldu. Yanındakilere, "Ben size dememiş miydim, sizin bilmediklerinizi Allah bana öğretiyor diye!" dedi.

97-Bunun üzerine oğulları, "Sevgili babamız! Bu zamana kadar yaptığımız onca şey yanlış olduğu gibi seni bunamış sanmakla da büyük hata etmişiz. Ne olur, dua et de Allah bizleri bağışlasın!" dediler.

98-Yakub da onlara, "Sizin için rabbimden af dileyeceğim. O'nun affı ve merhameti sonsuzdur" dedi.

YUSUF BABASINA KAVUŞUYOR

99-Neticede hep birlikte Mısır'a varıp Yusuf'un huzuruna çıktıklarında, Yusuf anne ve babasına hasretle sarıldı. "Hoş geldiniz, bundan böyle hep birlikte güven içinde Mısır'da yaşayacağız" dedi.

100-Onları kendi makamına çıkardı. Aile fertleri Yusuf'un ne kadar üst düzey bir devlet yetkilisi olduğunu gördüklerinde önünde saygıyla eğildiler. Bunun üzerine Yusuf, "Babacığım! İşte yıllar önce sana anlatmış olduğum rüya, rabbimin nimeti sayesinde gerçek oldu. Onca sıkıntıdan sonra beni hapisten çıkardı, kardeşlerimle aramıza giren onca fitneden ve ayrılıktan sonra sizleri çölün bir ucundan buraya getirdi. Doğrusu rabbim her işini hikmetle yapar"

dedi ve şöyle dua etti: "Rabbim! Sana sonsuz şükürler olsun, bana sayısız nimetler verdin. Olayları anlama ve yorumlama kudreti bahşettin, o kadar sıkıntıdan kurtarıp bu güce ve imkana sahip olmamı sağladın.

101-Ey yeri göğü yaratan rabbim! Sen benim dünyada da ahirette de tek dayanağım, sığınağımsın. Senden başka kimseden bir beklentim yoktur. Bana bu zamana kadar senin emirlerine uygun olarak yaşamayı nasip ettiğin gibi ölünceye kadar da bu şekilde yaşamayı nasip et! Canımı mümin bir kul olarak al ve beni atalarım İbrahim, İsmail ve İshak gibi tevhit yolunda yürüyen salih insanlara dahil et!"

KISSANIN HİSSESİ

102-Ey Muhammed! İşte sana görmediğin, yaşamadığın olayları vahiy yoluyla bildiriyoruz ki Mekkeli müşriklerin ısrarlı inkarlarının sonunda hüsrana uğrayacaklarını ve Allah'ın yardımıyla onlara karşı zafer kazanacağını anlayasın. Diğer taraftan Mekkeli müşrikler de bu kıssadan ders alsın ve Allah'ın peygamberine tuzaklar kurmanın sonunun kötü olduğunu bilsinler!

103-O müşriklerin çoğu, bütün çabalarına rağmen, senin peygamber olduğuna inanmamaktadır.

104-Üstelik sen tebliğ vazifene karşılık onlardan maddi bir menfaat de bekliyor değilsin. Onlara tebliğ ettiğin bu Kur'an ise müminler için bir müjde, inkarcılar için de bir uyarıdır.

105-Oysa Allah'ın yarattığı şu muhteşem yerde ve gökte  O'nun tekliğine delalet eden nice deliller gözlerinin önüne serilmektedir. Kainatın böylesine muazzam bir şekilde yaratılması onu yaratan Allah'ın yegane ilah olduğunu açıkça göstermektedir.

106-Her gün bu muazzam kainatın sayısız ayet ve işaretlerini müşahede ettikleri halde yine de onları düşünüp ibret almamakta, Allah'a ortak koşmaya devam etmektedirler.

107-Hiç ihtimal vermedikleri azaba müstehak olmak istercesine elçimizi inkar etmektedirler.

108-Ey Muhammed! Sen onların bu tavırları karşısında üzülme! Tevhidi açıkça haykırmaya devam et ve şöyle de: "İşte Allah'ın bana emrettiği dosdoğru

inanç budur, ben ve bana iman edenler sizleri, Allah'tan aldığım vahiy ile bu yola çağırmaktayız. Asla Allah'a şirk koşacak değiliz. Allah sizin ortak koştuğunuz şeylerden münezzehtir. O, eşsiz ve benzersizdir.

## MÜŞRİKLERE UYARI

109-Ey elçimizin peygamberliğini yalanlayan Mekke müşrikleri! Daha önce başka toplumlara da peygamberler gönderdiğimizi ve onları inkar edenlerin nasıl ilahi cezaya maruz kaldıklarını bilmez misiniz? Geçmişte yaşananlardan ibret alıp elçimiz Muhammed'e inanın! Aklınızı kullanın! Unutmayın ki elçilerimize inanan, emirlerimize uygun yaşayanların ahirette kazanacakları ödül, bu dünya nimetlerinden çok daha güzeldir.

110-Ey Muhmmed! Mekkeli müşriklerin sana inanmamaları ve inananlara baskı yapmaları sizleri yıldırmasın! Zira senden önceki peygamberler ve onlara inananlar de birçok baskı ve sıkıntıya maruz kalmışlardır. Ancak tam ümitlerinin kesildiği anda ilahi yardım onların imdadına yetişmiş ve inananların kurtulduğu, inkarcıların helak edildiği azap gerçekleşmişti. İşte bütün bu peygamberlerin kıssaları sana ve Mekke müşriklerine ibret olsun diye anlatılmaktadır. Mekkeli müşrikler bir an önce akıllarını başlarına almalı ve Kur'an'ı senin uydurduğunu iddia etmekten vazgeçmelidirler.

111-Daha önce peygamberlere böyle iftiralar atan kimselerin sonlarını ibretle düşünmelidirler. Doğrusu bütün bu ayetler senin uydurduğun sözler değil, daha önce Musa'ya, İsa'ya ve daha nice peygamberlere vahyedildiği gibi Allah tarafından sana vahyedilen kitabın ayetleridir. Allah'ın insanlara böyle öğütler vermesi, iman edenleri cennetle müjdeleyip inkarcıları uyarması O'nun merhametinin eseridir.

KURAN -53- (15) HİCR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

HİCR: Medine'nin kuzeyinde vaktiyle Semûd kavminin yaşadığı bir yerin adıdır.

99 Ayet - /Salih peygamberi inkar ettikleri için helak edilen Semud kavmi/

----Mekke döneminin sonlarına doğru, Yusuf suresinin ardından vahyedilmiştir. Bu dönemde müşriklerin müslümanlara baskıları iyice arttığı için, Kur'an da, Hz.Muhammed ve müslümanların sabır ve dirençlerini takviye etmek üzere, muhtevası Mekke'deki ortamı andıran peygamber kıssalarından bahsetmektedir. Şuara ile başlayan bu kıssaların tekraren anlatıldığı yedi surenin sonuncusu Hicr'dir.

Tamamı ise; Şuara, Neml, Kasas, Yunus, Hud, Yusuf ve Hicr----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

BEŞER PEYGAMBERİN DİLİYLE VAHYEDİLEN KUR'AN

1-Elif lam ra! (Huruf-ı mukattaa)

Ey Müşrikler! Aranızdan biri olan Muhammed'in diliyle size ulaştırılan(*) bu Kur'an, iddia ettiğiniz gibi elçimizin kendi sözleri değil, tıpkı Musa'ya vahyedilen Tevrat ve İsa'ya vahyedilen İncil gibi (bkz.Taberi) Allah'ın ayetleridir.

(*)Mübin vasfı "açık, apaçık" gibi anlamlarla değil, Kur'an'ın beşer bir peygamber aracılığı ile gönderilmiş olmasına vurgudur. Zira Kur'an'ın ilk muhatapları arasında, onun "anlaşılmaz" olduğunu söyleyen kimse yoktur; müşriklerin iddiaları Kur'an'ın anlaşılmazlığı üzerine değil, bir beşerin Allah tarafından görevlendirilmesinin imkansızlığı üzerine bina edilmiştir. Kur'an'ın Arapça oluşu, mübin oluşu ve Hz.Muhammed'in beşer oluşu bu yüzden defalarca vurgulanmaktadır. Böylelikle müşriklere, "Eğer bahane ettiğiniz gibi bir melek peygamber gelseydi, onu anlayamazdınız, Allah'ın sizlere mesajlarını iletmesinin tek yolu, sizin gibi bir beşere sizin dilinizle hitap etmektir" denilmektedir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

2-Ancak onun peygamber olduğuna inanmayan siz müşrikler, hesap gününde bu davranışınıza çok pişman olacak, onun çağrısının başarıya ulaştığını gördüğünüzde, "Keşke zamanında ona inansaydık" diye yakınacaksınız.

PEYGAMBER'E MECNUN, KUR'AN'A KAHİN SÖZÜ DİYEN MÜŞRİKLERİN UYARILMASI

3-Ey Muhammed! Senin peygamberliğini yalanlayan ve "Madem peygambersin, o halde bize bunu kanıtlamak için mucize göster. Bizi tehdit edip durduğun şu ilahi azabı getir!" diyen müşriklerin sözleri seni üzmesin! Biz ilahi azabı ne zaman göndereceğimizi biliriz. Onlara inanmaları için süre tanımaktayız. Bırak şu geçici saltanatlarının keyiflerini sürsünler.

4-Biz hiç bir kenti ve halkını belli bir kitabı olmadan etkisizleştirmedik.

5-Bilsinler ki kendilerinden önce bir çok toplum, bizim gönderdiğimiz peygamberlere karşı aynı tavrı gösterdikleri için helak edilmişti.

6-Onlara da, elçilerimiz mesajlarımızı iletmişti, fakat onlar da Mekke

müşrikleri gibi elçilerimizi yalancılıkla suçlamışlardı. Onlara şair, kahin, mecnun demişlerdi.

7-İşte şimdi Mekke müşrikleri de sana aynı şeyleri söylemektedirler. Peygamber olduğunu kanıtlaman için yanında bir melek olmasını istemekte, seni, güya cinlerden bilgi aldığını iddia eden şairlere ve kahinlere benzetmektedirler. Sana vahyettiğimiz Kur'an'ın, cinlerin fısıldadığı kahin sözlerinden ibaret olduğunu iddia etmektedirler.

8-Biz melekleri gerçek bir iş (helak etmek için) [*] sebebiyle göndeririz. Gönderdikten sonra da müşriklere artık süre tanınmaz.

[*] Örneğin Lut Kavminin yok edilmesi işi için gönderilen melekler. O melekler hem gerçek bir iş sebebiyle geldiler, hem de o iş gerçekleri açıkça ortaya çıkarmış oldu. Arapçada EL HAKKI (الحَقّ) kelimesinin bu çift anlamlı özelliği ne yazık ki Türkçe bakımından mümkün değildir. Örneğin Kur'an-ı Kerim hem bir gerçektir hem de gerçekleri gösterir. Bu nedenle çeviri genelinde EL HAKKI geçen ayetlere parantez veya dipnot ile açıklama getirme ihtiyacı oluşmuştur. (bkz.Abdülaziz Bayındır)

9-Allah'ın vahyine cinlerin müdahale edebilmeleri mümkün değildir. Bu vahyi sana lütfeden biz olduğumuza göre ona başka bir gücün müdahale etmesi mümkün değildir.

10-Senden önceki insan topluluklarına da elçiler gönderdik

11-Onlara ne zaman bir elçi gelse mutlaka hafife aldılar.

12-Bu inkarcıların hepsi birbirine benzemektedir, hepsinin tavrı da aynıdır.

13-Ama bilsinler ki Allah'ın böyle kimselere karşı uyguladığı ceza da değişmez. İnkarlarından vazgeçmeyecekleri kesinleşince cezaya müstehak olurlar.

14-Aslında senden mucize istemeleri bahaneden ibarettir. Onlara her türlü mucizeyi göstersek, gökyüzüne dahi çıkmalarını sağlasak yine de inanmazlar

15-Gözlerimiz büyülendi derler. Cinlerle irtibatlı olduğunu iddia eden yalancılarla seni bir tutarlar. Oysa cinlerin ilahi alemden herhangi bir bilgi almaları imkansızdır.

16-Ey Mekke müşrikleri! Biliniz ki bütün kainat Allah'ın egemenliği altındadır. Allah gökleri muazzam bir şekilde, seyrine doyulmaz muhteşem güzellikte yaratmıştır.

17-Sandığınız gibi cinlerin, şeytanların oradan bilgi almaları mümkün değildir.

18-Kaldı ki öyle bir durum olsaydı, ilahi alemden kulak hırsızlığı yapmaya çalışanlar Allah'ın kudretiyle perişan edilirlerdi.

Durum böyleyken nasıl olur da cinlerin bazı kimselere gayba ilişkin bilgiler getirdiğine inanır, hatta elçimiz Muhammed'i de bu kimselerden sayarsınız. Bu düşünceniz Allah'ın kudretini takdir etmemekten başka nedir?

19-Oysa Allah, yeryüzünü sizler için yaşamaya en uygun şekilde yaratmış; dağları nehirleri, çeşit çeşit bitkilerle

20-Sizlere ve bütün canlılara yetecek rızıklarla doldurmuştur.

21-Bilesiniz ki sahip olduğunuz nimetlerin tamamı, Allah'ın sizlere birer lutfudur. Allah bunları belli bir ölçü ve düzen içerisinde sizlere sunmaktadır.

22-Onun yarattığı kainattaki muazzam düzen içerisinde rüzgarların nasıl esip bitkilere hayat verdiğini, yağmur yüklü bulutları sevkettiğini, (bkz.Taberi) gökten yağan yağmurun sizlere su sağladığını görmez misiniz? Allah bunları sizlere sağlamasaydı kendi imkanlarınızla bu nimetlere ulaşmanız mümkün müydü?

23-Şunu iyi biliniz ki hayat veren de, can alan da Allah'tır.

24-O herkesi yaptığına göre değerlendirecektir. O'nun iş ve emirleri insanların yararına en uygun olacak şekildedir.

25-Geçmişte yaşayanlar gibi, şu anda yaşayanlar da,  gelecekte yaşayacak olanlar da ölecek ve herkes Allah'ın huzurunda hesaba çekilecektir. O herkesin yaptığını bilmektedir.

26-Bildiğiniz gibi atanız Adem'i topraktan (bkz.Zeccac)

27-Ona saygısızlık edip Allah'a itaat etmeyen şeytanı (bkz.Kurtubi, Rahman 14-15) ise ateşten yaratan O'dur.

ŞEYTANIN İLAHİ RAHMETTEN UZAKLAŞTIRILIŞI ÜZERİNDEN MÜŞRİKLERE UYARI

Ey Muhammed! Senin peygamberliğini inkar eden ve senden mucizeler isteyen müşriklere, Allah'ın emrine karşı geldiği için ilahi rahmetten

uzaklaştırılan şeytan'ın serüvenini anlat!

28-Vaktiyle Allah meleklere, "Ben kurumuş balçık halindeki çamurdan bir insan yaratacağım

29-Onu yarattığım zaman hepinizden ona saygı ve hürmet göstermenizi istiyorum" buyurmuştu.

Nihayet Allah insanı yarattığı zaman ilahi mesaja icabet edip

30-Bütün melekler Adem'e secde ettiler

31-Ancak şeytan kibirlendi ve ona secde etmeye yanaşmadı

32-Bunun üzerine Allah, "Sana ne oluyor! Diğerleriyle birlikte niçin ona saygı göstermiyorsun?" diye uyarmıştı

33-O ise, "Ben ondan daha hayırlıyım. Çamurdan yaratılmış bir varlığa saygı gösterecek değilim" diye karşı çıkmış, tıpkı müşriklerin yaptığı gibi ilahi emre uymamıştı

34-Bunun üzerine Allah ona, "Bu davranışın sebebiyle değerin düştü

35-Kıyamet gününe kadar ilahi rahmetten uzaklaştırıldın" dedi

36-İblis dedi ki “Rabbim! Bunların tekrar dirilecekleri güne kadar bana süre ver.”

37-Allah dedi ki “İstediğin süreyi verdim

38-Kıyamet gününün vakti gelinceye kadar.”

Nihayet şeytan, yaptığı hatadan dönmek ve tövbe etmek yerine

39-Şöyle dedi: "Madem ki ben bu şekilde bedbaht bir duruma düştüm, öyleyse buna karşılık ben de insanları saptıracağım

40-Allah'ın birliğine ve peygamberlerine iman eden samimi kullar dışında herkesi kendime uyduracak ve senin mesajlarına kulak vermelerini engelleyeceğim!"

41-Allah ise, "Herkes neticede benim huzuruma çıkıp hesap verecektir! (bkz.Taberi)

42-Senin gücün benim samimi kullarıma yetmez, onları etkileyemezsin. Yanlışa saplanıp sana uyanlar başka.

43-Senin peşinden gidenleri cehenneme dolduracağım. Cehennem hepsinin buluşacağı yerdir.

44-Cehennem'in yedi kapısı vardır. Her kapıdan onların bir bölüğü girecek. Hepsini yaptıklarına uygun bir şekilde cezalandıracağım.

****Ayette geçen "cehennemin yedi kapısı" ifadesi Arap dil ve edebiyatı kullanılarak yaratılmış çoklukta kinayedir. Herkes için uygun bir cezanın bulunduğu, hiçbir davranışın karşılıksız kalmayacağını ifade etmektedir**** (bkz.Cabiri)

Daha sonra şeytana uymayanların alacağı ödülü şöyle açıkladı:

45-"Senin peşine düşmeyip peygamberlerin mesajlarına uyarak tevhit inancını yaşayan kullarımı cennetin yemyeşil bahçeleriyle ödüllendireceğim.

46-Dünya hayatında müşrikler gibi kin ve haset beslemeyen bu müminler, oraya saygı ile buyur edilecekler

47-Hiçbir sıkıntı çekmeden, kardeşler halinde karşılıklı sedirler üzerinde

48-Bitmez tükenmez nimetler içerisinde sonsuza kadar huzur içinde dostça yaşayacaklardır."

İBRAHİM ve LUT PEYGAMBERLERİN KISSALARINDAN DERSLER

49-Ey Muhammed! Mekkeli müşriklere, Allah'ın çok merhametli ve bağışlayıcı olduğunu, senin peygamberliğine inanmaları için kendilerine süre tanıdığını, inkarlarından vazgeçip tevhidi benimsedikleri takdirde onları affedeceğini

50-Fakat inkarda ısrar ederlerse cezalandırılacaklarını haber ver!

51-Onlara ilahi rahmetin ve müstehak olanlara karşı ilahi cezanın bir örneği olarak İbrahim ve Lut kıssalarını hatırlat!

52-Şöyle ki bir vakit meleklerimiz İbrahim'in yanına varıp ona selam verdiklerinde İbrahim onları tanımamış, selamlarına karşılık vermekle beraber içinde bir ürperti duymuştu.

53-Fakat meleklerimiz kendilerini ona tanıtmışlar ve bir çocuk müjdelemişlerdi.

54-İbrahim ise "Bu yaştan sonra benim nasıl çocuğum olur?" diyerek şaşkınlığını ifade etmişti.

55-Bunun üzerine, "Şaşırma! Sana Allah'tan aldığımız bir müjdeyi iletiyoruz.

56-Ayrıca hiç bir zaman Allah'ın nimetinden ve rahmetinden ümidini kesme! dediler.

57-İbrahim de, "Elbette, zaten Allah'ın rahmetinden, ancak O'nun ne kadar merhametli olduğunu bilmeyenler ümit keser!" dedi ve "Peki, sizler başka hangi amaçla gönderildiniz?" diye sordu.

58-Melekler, "Bizler, Lut'un peygamberliğine inanmayan, türlü ahlaksızlıklar yapan ve ilahi mesaja bir türlü kulak vermeyen zalim Lut kavmini helak etmek üzere gönderildik

59-İçlerinden sadece Lut ve ona inananları kurtarıp geri kalanı helak edeceğiz

60-Ailesinden de karısı helak olacak, çünkü o da toplumun geri kalanı ile aynı durumdadır" diye cevap verdiler.

61-Nihayet genç erkek kılığına girmiş melek elçilerimiz Lut'un yanına vardıklarında

62-Lut onları sıradan misafirler sandı

63-Dediler ki “Hayır, halkının inanmak istemedikleri azabı getirdik.

64-Bunların hak ettiği şeyi getirdik. Bizler bu iş için seçilmiş kimseleriz

65-Gecenin bir bölümünde aileni ve sana inananları toplayıp yola çıkar; sen de arkalarından git. İçinizden kimse geriye dönüp bakmasın. Sizden istenen yere kadar geçip gidin.”

66-Şu kesin kararı Lut'a bildirdik: “Sabaha girdiklerinde bunların kökü kazınmış olacaktır.”

67-Bundan önce, öteden beri livata gibi bir fiili adet edinmiş Sodom halkı, iki genç erkek misafirin Lut'un evine geldiğini öğrenince o misafirleri çirkin emellerine alet etmek arzusuyla hemen koşup Lut'un kapısına dayandılar.

68-Lut onları engellemek için kapıya çıktı ve "Ey halkım! Bunlar benim

konuklarım; onların yanında beni utandırmayın.

69-Allah'tan korkun! Beni misafirlerime karşı rezil mi edeceksiniz?" dedi.

70-Bunun üzerine kapıya üşüşenler, "Bizim kadınlarla işimiz olmadığını, istediğimizin ne olduğunu gayet iyi biliyorsun, hem biz sana işimize, karışmamanı söylememiş miydik, zorluk çıkarma!" dediler.

71-Lut peygamber ise; "İçinizde hiç mi aklı başında kimse kalmadı? Karşı cins ile evlenip helal ilişki kurmak varken niçin bu çirkin işi yapıyorsunuz?" diye çıkıştı.

72-Ey Muhammed! Senin şu dünyadaki kıymetli varlığına yemin olsun ki Lut halkı gerçekten sapkınlığa iyice batmış, adeta gözleri körelmiş, akılları başlarından gitmişti. Hiçbir uyarıya kulak asmadılar ve nihayet helak edilmeye müstehak oldular.

73-Sabahın ilk ışıklarıyla elçilerimiz şehri ve içinde yaşayanları helak etti.

74-Üzerlerine yağmur misali yağan kızgın taşlar ile yaşadıkları şehir altüst edildi.

75-Bu durum iman etmek isteyenler için bir ibrettir.

76-Orası bugün bir yol üzerinde durmaktadır.

77-Eğer elçimiz Muhammed'i inkar etmekte ısrar ederlerse müşriklerin aynı azaba uğramaları işten bile değildir.

EYKE ve HİCR HALKLARININ KISSALARINDAN DERSLER

78-Bir başka gerçek de Eyke ahalisinin zalimlikleridir

79-Onlara da hak ettikleri cezayı verdik. Bu ikisi Medine'nin kuzeyinde ki aynı ana yol üzerinde açıkça görülmektedir.

80-Hicr ahalisi de gönderdiğimiz elçileri yalanladılar.

81-Hâlbuki onlara da ayetler vermiştik ama yüz çevirmişlerdi.

82-Dağları yontar, güven duydukları evler haline getirirlerdi.

83-Onlar da sabah şafak vakti dehşetli bir sesle sarsılıp helak oldular

84-O çok güvendikleri varlıkları ve servetleri hiçbir işlerine yaramadı.

Bunlar, elçilerimizi yalanlayan Mekke müşrikleri için birer ders niteliğindedir.

85-Biz bu kainatı muazzam bir şekilde yaratıp insanların hizmetine vermekle amaçsız bir iş yapmış değiliz. Müşriklerin, kendilerine bu kadar nimet veren Allah'a şirk koşmaları apaçık haksızlıktır. Fakat kıyamet günü elbette gelecek ve o gün herkes yaptığının karşılığını alacaktır ey Muhammed! Onun için sen müşriklere şimdilik hoş görülü ve yumuşak davran!

86-Yaratan ve her şeyi bilen Rabbindir.

TEVHİDİN ÖNCÜSÜ PEYGAMBERE MANEVİ DESTEK

87-Ey Muhammed! Biz sana, dünya ve ahirette huzurlu olabilmeniz için gerekli olan inançları, ilkeleri, öğütleri ve sizlere ders olmak üzere geçmiş toplumlara ve ahiret hayatına ilişkin haberleri anlatan bu Kur'an'ı bahşediyoruz. ([*] (ٱلْمَثَانِى) el-mesani) (bkz.Taberi)

[*] (ٱلْمَثَانِى) el-mesani olarak ifade edilen bilenen mesani'dir.(Zümer 39/23) "O mesani"  olarak türkçeye çevrilebilir.

Burada mesânîlerden yedisine dikkat çekmiştir ki, onlar Fatiha’nın âyetleridir. Bu sebeple Fatiha, Kur’ân’dan süzülmüş bir öz ve surelerin en yücesi olmuştur. (bkz.Abdülaziz Bayındır)

88-Müşriklerin servet ve bolluk içinde olmalarına aldırma! Onlar sahip oldukları bu dünya nimetleriyle imtihan edilmektedir. Sen sana inanıp güvenenlere kol kanat ger.

89-De ki: "Ben atılan bütün iftiralardan uzağım. Ben Allah'ın peygamberiyim."

90-Nitekim daha önce dinlerini bölüp ayıranlara ceza öngördüğümüz gibi

91-İşlerine gelecek şekilde bu Kur'an'ı parça parça etmeye çalışanları da cezalandıracağız.

92-Rabbine yemin olsun ki hepsini sorguya çekeceğiz

93-Yaptıkları bu işlerden dolayı

94-Sana ne emredildiyse başlarını çatlatırcasına onlara bildir. Müşriklere de aldırma

95-Seni inceden inceye alaya alanlara karşı bizim desteğimiz yeterli olur

96-Onlar, Allah ile birlikte başka bir ilah oluşturmuşlar; nasıl olsa yakında gerçeği görecekler. Rabbin bu yaptıklarını onların yanına bırakmayacak.

97-İyi biliyoruz ki müşriklerin sözlerinden dolayı için daralıyor

98-Her şeyi güzel yaptığından dolayı Rabbine ibadet et ve secde edenlerden ol

99-Sen son nefesine kadar Rabbine kul olmaya devam et

KURAN -54- (6) ENAM SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

EN'AM: Koyun, keçi, deve ve sığır cinsi ehli hayvanları ifade eden bir kelimedir.

165 Ayet - /Müşriklerin Allah adına haram saydığı hayvanlar/

-----Mekke döneminin sonlarına doğru, müşriklerin müslümanlara karşı baskı ve eziyetlerini iyice arttığı, Hz.Muhammed'in kendilerine İslam'ı tebliğ ettiği Arap kabilelerinin birer birer çağrıyı reddettikleri, bir bakıma umutların tükenmeye başladığı bir dönemde vahyedilmiştir. Temel konuları, İslam inancının omurgasını oluşturan tevhit, nübüvvet ve ahirettir. Özellikle Arap kabilelerinin yakından bildiği Hz.İbrahim kıssası üzerinden anlatılan tevhit mesajı, surenin hemen tamamına hakim olan ana konudur. Müşriklerin kendilerini doğru yolda görüyor olmalarına, ataları tarafından konulmuş kuralları, ilahi helaller ve haramlar gibi görmelerine yönelik eleştiriler de ana konular arasında yer almaktadır. Nitekim bu konu surenin adının da belirleyicisi olmuştur-----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

TEVHİT ve PEYGAMBERLİK KARŞISINDA MÜŞRİKLERİN İDDİALARI

Ey Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a şirk koşan müşrikler!

1-Muhteşem göğü ve yeryüzünü yaratıp emrinize veren, çalışmanız ve dinlenmeniz için gece ve gündüzü var eden Allah'tır. Bu durumda, sadece Allah'a kulluk etmeniz gerekirken, sizler hiçbir şeye güç yetiremez bazı varlıkları Allah nezdinde şefaatçi kabul edip şirk koşmaktasınız. Doğrusu bu yaptığınız çok çirkin çok yakışıksızdır. (bkz.İbn Atıyye; Kurtubi)

2-Sizleri topraktan yaratıp mükemmel varlıklar haline getiren ve belli bir süre yaşadıktan sonra canınızı alacak olan, ardından diriltip hesaba çekecek ve herkese dünyada yaptıklarının karşılığını verecek olan Allah, övgüye ve kulluk edilmeye layık yegane yaratıcıdır. (bkz.Taberi)

3-Unutmayınız ki Allah, bütün kainatın yegane hakimidir, gizli veya açık bütün yaptıklarınızdan haberdardır.  Kıyamet günü bütün bu davranışlarınızın hesabını soracaktır. (bkz.Zemahşeri)

4-Zaten siz müşrikler, (bkz.Mukatil) ne zaman tevhide ve Muhammed'in peygamberliğine delalet eden bir kanıt görseniz, onu kabule yanaşmazsınız.

5-Bütün bunlar kanıtlayan apaçık deliller gelmiş olduğu halde yine de, "Toprakta çürüdükten sonra tekrar mı diriltileceğiz?" şeklinde alaylı ifadelerle peygamberi reddetmektesiniz. Ancak bugün alaya alıp reddettiğiniz tevhit inancı yakında size galip gelecektir. Ayrıca ahiret gününde de gerçeğin ne olduğunu açıkça göreceksiniz. (bkz.İbn Kesir)

6-Ey tevhidi ve Muhammed'in peygamberliğini kabul etmeyen Mekkeli müşrikler! Sizler daha önce yaşamış ve sizden çok daha güçlü olan, büyük medeniyetler kuran, fakat tevhidi ve peygamberleri inkar ettikleri için kendilerini helak ettiğimiz toplumları hiç duymadınız mı? Sizden daha güçlü olan o toplumları helak eden Allah'ın sizlere güç yetiremeyeceğini mi düşünüyorsunuz? (bkz.Beyzavi; Şevkani)

7-Ey Muhammed! Senin bir beşer olarak peygamber olmanı yadırgayan ve "Allah, peygamber göndermek isteseydi, melek şeklinde gönderirdi" diyen bu inkarcıların tavırları karşısında yılgınlık gösterme! Gerçek şu ki biz sana melek aracılığı ile vahyetmekte olduğumuz Kur'an'ı onların gözlerinin göreceği ve hatta dokunabilecekleri şekilde yazılı bir kitap olarak bile vahyetsek, yine de inatla inkar etmeye devam edecekler, tevhidi ve peygamberliği kabul etmeyecekler, gördükleri şeyin bir tür aldatmaca ve göz boyama olduğunu öne süreceklerdir. (bkz.Taberi, Kurtubi)

8-Onları ikna etmek için bütün delilleri ortaya koysan bile: "Senin gerçekten peygamber olduğunu doğrulamak için gökten bir melek inip şahitlik etse ya!" diyeceklerdir. (bkz.Taberi) Fakat istedikleri gibi seni doğrulamak üzere bir melek gönderirsek ve onlar yine de inanmazlarsa, o zaman artık durumlarını düzeltmek için kendilerine süre verilmez, derhal azaba uğrarlar.

9-Üstelik onların istediği meleği gönderecek olsak bile, insanlar meleği başka şekilde göremeyeceği için onu insan kılığında göndeririz. O zaman durum onlar için daha karışık hale gelecektir.

10-Ey Muhammed! Sen tevhidi yaşamaya ve anlatmaya kararlılıkla devam et, onların inkar ve alaylarına aldırma! İnkar ve alaylarında ısrar ederlerse,

geçmiş toplumların başlarına gelmiş olan azap, onların da başlarına gelecek, (bkz.Taberi) alaya aldıkları tevhit inancı mutlaka galip gelecektir. (bkz.Ebüssuud)

11-Onlar daha önce kendileri gibi olup da helak edilmiş olan toplumların akıbetlerinden ibret alsınlar! İnkarlarından vazgeçmedikleri takdirde benzer şeylerin kendi başlarına geleceğini de anlasınlar!

ALLAH'IN EGEMENLİĞİ ve SONSUZ RAHMETİ

12-Ey elçimiz Muhammed! Şefaatçi olacaklarına inandıkları varlıkları Allah'a ortak koşan müşriklere, "Şu muhteşem göğün ve yeryüzünün egemenliği kime aittir?" diye sor bakalım. Aslında gerçek son derece açık ve net olarak ortadadır, (bkz.Razi) yerler ve gökler, onların Allah nezdinde kendilerine şefaatçi olacaklarına inandıkları aciz ve zavallı putların değil, her şeyin yaratıcısı ve hakimi olan Allah'ın egemenliğindedir.

Onlar Allah'tan başka varlıklardan medet umup onları Allah'a ortak koşmak gibi bir yanlış yapmış olsalar da, Allah yine de çok merhametli ve affedicidir. Eğer yaptıklarından pişman olur ve senin peygamberliğini kabul ederlerse (bkz.Razi) onları affeder. Çünkü merhamet etmek, O'nun şanındandır. Peygamberler göndermesi de rahmetinin eseridir. İnkar edenleri derhal cezalandırmamakta, tevhide dönmeleri için süre tanımaktadır. Buna rağmen şirk inancında ısrar eden müşrikleri, muhakkak gelecek kıyamet günü huzurunda toplayacak ve müstehak oldukları cezayı verecektir. Doğrusu bu hale düşenler kendilerine yazık etmişlerdir.

13-Müşrikler bütün varlıkların yegane sahibi olan, her şeyi insanın emrine veren Allah'a kulluk etmek yerine birtakım varlıklardan medet umarak onları Allah'a ortak koşmakta ve seni de tevhit yolundan döndürmek için dünya malı teklif etmektedirler. (bkz.Kurtubi) Oysa bütün varlığın sahibi olan Allah'ın, sana vereceği mükafat çok daha büyüktür. Şunu bilsinler ki Allah onların bu husustaki bütün sözlerini işitmekte, gizli ve açık bütün davranışlarını bilmekte olup müstehak oldukları cezayı muhakkak verecektir. (bkz.Taberi)

14-Ey Muhammed! Bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak

koşan müşriklere şöyle de: "Yeri ve göğü yoktan yaratan, her varlığa rahmeti ile rızık veren ve hiç kimsenin rızkına muhtaç olmayan Allah'ı bırakıp da, kendileri de Allah'ın yaratmış olduğu şeyler olan aciz varlıklardan mı medet umayım? Hayır! Rabbim bana sadece kendisine kulluk etmemi, tevhit üzere kulluk edenlerin öncüsü olmamı (bkz.Ebüssuud) ve kesinlikle müşriklerden olmamamı emretti.

15-Eğer O'nun bu emrine uymaz da sizin Allah'a ortak koştuğunuz şeylere tazimde bulunursam rabbimin azabının çok büyük olacağı kıyamet gününde ne yaparım?

16-Doğrusu kıyamet günü rabbimin azabına maruz kalmayacak olanlar, gerçekten onun merhametine ermiş yani tevhitte sebat etmiş kimselerdir. İşte açık ve kesin kazanç budur."

17-Ey Muhammed! Dünya hayatında başına gelebilecek herhangi bir sıkıntıyı Allah'tan başkasının gidermesi mümkün değildir. (bkz.Kurtubi) O, sana bir iyilik murat ettiğinde de, O'nu engelleyecek kimse yoktur.

18-Zira Allah her şeye kadirdir, müşriklerin Allah nezdinde kendilerine şefaatçi olacaklarına inanıp ortak koştukları putlar ise aciz varlıklardır. Allah kullarının üzerinde egemendir, onların rabbidir, insanlar için en iyi şeyleri hikmetiyle yaratır ve yapar, neyin iyi neyin kötü olduğunu bilir. Durum böyle iken bu aciz varlıklardan medet ummanın ne alemi var? (bkz.Taberi)

19--Ey Muhammed! Müşriklere de ki: "Allah'ın, yegane yaratıcı kudret olduğunu bildiğiniz ve kabul ettiğiniz halde niçin O'ndan başka varlıklardan medet umuyor, onları Allah'a ortak koşuyorsunuz? (bkz.Matüridi) Aramızda Allah şahittir, O'nun varlığını kabul ettiğiniz halde, (bkz.Razi) tevhide davet etmek üzere bana vahyedilen Kur'an'a niçin iman etmiyorsunuz? O bana, sizlere ve ulaşabildiğim herkese uyarıda bulunmam için Kur'an'ı vahyetmektedir. Allah'ın vahyettiklerine inanmayan, onun emir ve yasaklarına uymayanları, davranışlarının sonuçları hakkında uyarmaktayım."

"Siz Allah'tan başka kendilerine tazim edilecek olağanüstü güçlere sahip varlıkların bulunduğunu (*) iddia ediyor ve buna şahitlik mi ediyorsunuz? Hayır! Ben sizin bu iddianızı reddediyorum. Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ediyor ve sizin Allah'a ortak koştuğunuz şeylerden büsbütün uzak olduğumu ilan ediyorum!"

----(*)Müşriklerin putları, aslında aşırı ölçüde tazim edip kutsallık atfettikleri varlıklardı ve bunların çoğu, geçmişte yaşamış salih insanları simgeleyen heykellerdi. Onlar taştan ve tahtadan yontulmuş şeylere tapınmıyor, geçmişte yaşamış mübarek zatlara tazimde bulunarak Allah'a yakınlaşmak istiyorlardı. Maksatlarının bu olduğunu Kur'an açıklıkla ifade etmektedir. Onlar kendilerini müşrik olarak görmüyorlardı. Kur'an'ın onları müşrik olarak nitelemesi ise, bir tür "yorumlayıcı, değerlendirici ve suçlayıcı" ifade tarzıdır. Nitekim Kur'an, yahudilerin ve hristiyanların da "kafir" olduklarını söyler ki aslında yahudiler de hristiyanlar da kendilerini "kafir" olarak görmezler. Kur'an'ın onlara kafir demesi, tevhit düşüncesinin bir yorumudur. Müşrik nitelemesi de böyledir. Mekkeli Araplar, bir takım manevi değerleri tazim etmekte aşırı gitmişler, onlara tazimde bulunduklar takdirde Allah tarafından daha çok sevileceklerini düşünmüşlerdir. Nitekim bu surenin 21. ayetinde onların, "Bu yaptığımız şeyi Allah istiyor ve emrediyor" dediklerini öğreniyoruz. Onların, Allah'a isnat ederek yaptıkları şeyleri Kur'an, şirk olarak nitelemekte ve onları suçlamaktadır. Bu değerlendirmeyi gözardı edip müşriklerin adeta bir akıl tutulmasına yakalanmış gibi, taşlara ve tahtalara taptıklarını düşünmek, "şirk" olgusunun yanlış anlaşılmasına ve dolayısıyla tevhidin yerli yerine oturtulamamasına sebep olacaktır. Kur'an'ın dünyasında tevhit, insanın Allah ile olan bütün irtibatının doğrudan olması, Allah'tan başka hiç bir şeyden medet ummamasıdır.-----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

KUR'AN'IN VAHİY OLDUĞUNU KABUL ETMEYEN YAHUDİ ve HRİSTİYANLARIN ELEŞTİRİSİ

20-Daha önce kendilerine Tevrat ve İncil'i vahyettiğimiz yahudi ve hristiyanlar aslında tevhidi, Muhammed'in peygamberliğini ve ona vahyedilen Kur'an'ı evlatlarını tanıdıkları kadar iyi bilmelerine rağmen inkar etmekte, böylece kendilerine yazık etmekte, kendilerini cehenneme sürüklemektedirler.

21-"Allah dilemeseydi başka varlıkları O'na ortak koşmazdık, biz ancak Allah'ın dileğini yerine getiriyoruz" deyip başka varlıkları O'na ortak koşmak suretiyle Allah'a iftira atan müşriklerin tavırları, gerçekten kudreti ve merhameti sonsuz Allah'a karşı nankörlüğün en ileri derecesidir. Fakat gerçek şu ki bu şekilde nankörlük edip Allah'a ortak koşan ya da O'nun elçisini yalanlayanlar hem dünyada hem ahirette perişan olacaklardır. (bkz.Taberi; Kurtubi)

22-Bir gün onları toplayacağız ve o gün onlara, "Hani kendilerinden medet umduğunuz, Allah katında size şefaatçi olacaklarını düşündüğünüz ve ortak koştuğunuz tanrılarınız nerede kaldı? Madem onların Allah katında sizlere şefaat edecekleri konusunda doğru söylüyordunuz, o halde şimdi gelip size yardım etseler ya!" diyeceğiz.

23-O gün müşrikler yaptıklarına mazeret bulamayacak ve Allah'ın şirki asla affetmeyeceğini anlayınca dünyada savundukları her şeyi unutacak ve "Rabbimiz! Vallahi biz müşrik değiliz" diyeceklerdir.

24-Dünyada Allah'a iftira atarak uydurdukları o ilahlar helak olup gidecek ve kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. İşte o zaman "Vallahi biz müşrik değildik" demekten başka çare bulamayacaklardır.

25-Müşriklerden bazıları senin okuduğun Kur'an'a kulak verirler ama sadece sesini duymakla yetinir, mesajı almaya yanaşmazlar. Dinlediklerini anlamak istemez, tevhide ve senin peygamberliğine ilişkin delilleri düşünmezler. Bu yüzden Allah onların kalplerini perdelemiş, kulaklarına ağırlık vurmuştur. Dinleseler de anlamazlar. Nitekim bütün kanıtları gördükleri halde, yanına geldiklerinde yine de seninle çekişmeye, tevhide ve senin peygamber olduğunu gösteren kanıtları inkara devam etmekte ve dinledikleri Kur'an için "eskilerin masalları" yakıştırması yapmaktadırlar.

26-Üstelik kendileri inanmadıkları gibi diğer insanları da Kur'an'dan uzak tutmaya, onun mesajından alıkoymaya çalışırlar. Ancak onlar böyle yaptıkça farkında olmadan kendilerine zarar vermektedirler. Çünkü bu davranışları, Allah'ın onları acı bir şekilde azaba uğratmasına sebep olmaktadır.

27-Ey Muhammed! O müşriklerin cehennem ateşinin başında durdurulacakları günü bir görsen! O gün onlar, "Keşke tekrar dünyaya döndürülsek de orada Allah'ın emrine itaat edip O'na tövbe etsek, onun ayetlerini yalanlamasak, peygamberlerine inananlardan olsak!" diyerek yakınacaklardır.

28-Çünkü dünyada gizlice yaptıkları kötülükler o gün ortaya çıkarılacak ve müstehak olacakları cezayı bulacaklardır. Aslında onlara istedikleri fırsat tekrar verilse ve tekrar dünyaya gönderilseler, yine aynı şeyleri yapacaklar, yine aynı inkara devam edeceklerdir. Dolayısıyla ateşi gördüklerinde söyleyecekleri pişmanlık sözleri yalandan ibarettir.

29-Müşrikler, elçimizin ahiret inancına ilişkin uyarılarını alaya alıp, "Hayat, şu dünya hayatında yaşadığımızdan ibarettir" derler.

30-Fakat gün gelip de Allah'ın huzuruna çıkarıldıkları zaman onlara şöyle denilir: "Dünyada iken ahiret uyarılarını alaya alıyordunuz, yaptıklarınızın cezasız kalacağını, hatta ödül alacağınızı iddia ediyordunuz! Şimdi söyleyin bakalım, sizin söyledikleriniz mi gerçekmiş, yoksa elçimizin söyledikleri mi?" Onlar da "Evet, maalesef onun söyledikleri doğruymuş" diye yakınırlar. Bunun üzerine onlara denilir ki: "Alaya aldığınız azabı şimdi tadın bakalım!"

31-Elçimiz Muhammed'in uyarılarını kabul etmeyen müşrikler gerçekten büyük bir ziyan içindedirler, çünkü elçimize iman edip Allah'ın rızasını ve cenneti kazanmak yerine inkarı tercih etmişlerdir. (bkz.Taberi) Böyleleri bir yığın günah ve kötülüğe batmış halde öldüklerinde ya da alaya aldıkları hesap günü geldiğinde yanıldıklarını görecekler ve dünyada sorumsuzca yaşamak suretiyle ahirette neler kaybettiklerini anlayıp, "Eyvah! Meğer ne büyük hata etmişiz!" diyecekler.,

32-Ey Müşrikler! Sizlere nimet olarak verilen dünyevi güç ve kudrete aldanıp da kendinizi doğru yolda görmeyiniz! Eğer sahip olduğunuz konuma aldanır ve peygamberin mesajını reddederseniz sonunda pişman olursunuz. (bkz.Taberi) Şunu biliniz ki elçimize iman edenlerin ahirette alacakları ödüller, dünya nimetlerinden daha hayırlı ve kalıcıdır. Durum böyle iken, hala peygamberi inkar eden müşrikler hiç akıl etmezler mi? Dünyanın geçici olduğunu, oradaki her türlü nimetin sonlu olduğunu, her canlının öldüğünü gördükleri halde niçin hala peygamberin mesajından yüz çevirir ve ona düşmanlık ederler?

Hz.PEYGAMBERE ve MÜMİNLERE MANEVİ DESTEK

33-Ey Muhammed! Müşriklerin yalanlamaları karşısında yılgınlık gösterme, çünkü onlar aslında senin yalancı olmadığını gayet iyi biliyorlar. Doğrusu onlar, bir beşerin Allah tarafından peygamber olarak gönderilmiş olamayacağını düşünüyor (bkz.Fussılet 41/14) ve bu yüzden Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu kabul etmiyorlar!

34-Onların bu inkar ve inatları karşısında sakın üzüntüye ve yılgınlığa kapılma! Allah'ın yardımıyla zafere erişinceye kadar sabret! Allah'ın sana ve müminlere vaat ettiği başarı muhakkak gerçekleşecektir. Nitekim senden önceki dönemlerde de birçok peygamber, toplumları tarafından yalanlanmış ve çeşitli sıkıntılara maruz kalmışlardı. Ancak onlar Allah'ın yardımıyla zafere erişinceye kadar sabrettiler. kaldı ki sana bu peygamberlerin kıssalarından bir kısmını daha önce anlatmıştık.

35-Fakat yine de seni yalanlamalarına katlanamıyor, inkar ve inatları karşısında sabredemiyor ve bizim gönderdiğimiz ayetler dışında onlara kendini kanıtlayacak bir destek arıyorsan; o zaman yapabiliyorsan bir yolunu bul ve yerin dibine in yahut gökyüzüne yüksel de onlara bir mucize getir! Bunları yapamayacağına göre, tek yapman gereken şey Allah'ın emirlerini onlara anlatman ve karşılaştığın inkar ve inat karşısında sabırlı olmandır. Şunu iyi bil ki eğer Allah tercihini zorlayıcı bir düzen kurmak yönünde kullansaydı herkesin iman etmesini sağlardı.  Ancak O, dileyenin inanmasına, dileyenin de inkar etmesine fırsat vermiştir. Şu halde sakın bu hikmeti anlamayan cahiller gibi davranma. (bkz.Taberi, İbn Atıyye)

36-Doğrusu, senin tevhit davetini ancak canı gönülden dinleyip düşünenler kabul eder. Bu yüzden müşriklerin seni yalanlamalarına üzülme! Zaten onlar, kulakları işitmeyen, gözleri görmeyen ve hiçbir şeye akıl erdiremeyen ölüler gibidir. Kalpleri katılaşmış ve mühürlenmiştir. Allah onları elbette diriltecek ve hesaba çekecektir.

37-Müşrikler, peygamberi yalanlamakta ve "Bu nasıl peygamber! Bizim gibi çarşı pazar geziyor, yiyip içiyor, halbuki onun gerçekten peygamber olduğunu kanıtlayacak bir mucize getirse ya! Beraberinde bir melek inse yahut devasa hazineler getirse ya!" demektedirler.

Ey Muhammed! Onlara de ki: "Bu tür mucizeleri gerçekleştirmek Allah için kolaydır. Allah'ın her şeye gücü yeter. Fakat O, insanları denemek için süre vermekte, kesin mucizelerle herkesi iman etmeye zorlamamaktadır. Eğer istedikleri mucizeler gerçekleşecek olsa, o zaman inkar edenlerin derhal helak edilmeleri gerekecektir. İşte bu sebeple onlara böyle mucizeler gönderilmemekte ve kendilerine mühlet verilmektedir. Ne var ki çoğu bu durumun bilincinde değildir." (bkz.Taberi, Razi)

38-Ey Muhammed! Allah'a ortak koşanlara de ki: "Allah yaptıklarınızdan haberdardır, hatta O, yeryüzünde yaşayan en küçük canlıdan gökyüzünde kanatlanıp uçan kuşlara kadar büyük ve küçük her mahlukun yapıp ettiğinden haberdardır. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz. Her şey Allah'ın bilgisi dahilindedir. Hepiniz ölümden sonra diriltilecek ve ve dünyada yaptıklarınızın hesabını vermek üzere Allah'ın huzurunda toplanacaksınız. (bkz.Taberi, Zemahşeri)

39-Gerçek şu ki Allah'ın birliğini ve peygamberin hak olduğunu gösteren onca delili görmezden gelip, şirk ve inatlarını sürdürenler tıpkı karanlıkta şaşkın bir şekilde kalmış sağır ve dilsiz kimseler gibidirler. (bkz.Kasımi) Çünkü onlar, kendilerini en güzel şekilde yaratan, rahmetiyle bütün varlığı insanın hizmetine veren ve ondan kendisine itaat etmesini isteyen Allah'ın mesajına karşı kayıtsız kalmaktadırlar. Doğrusu Allah layık olanın gönlünü İslama ısındırır ve dosdoğru yol üzere yürümesini sağlar, müstehak olanı ise şaşkınlık ve sapkınlığı ile baş başa bırakır.

TEVHİDİ REDDETMENİN VAHİM SONUÇLARI

40-De ki: Allah'tan başka, kendilerinden medet umduğunuz varlıkların size hiçbir yararı olmaz. Sizden önce birçok toplumu; peygamberleri inkar etmeleri ve şirk koşmaları yüzünden helak eden Allah, aynı şekilde sizi de helak edecek olsa yahut aniden kıyamet vakti gelip de Allah'ın huzuruna hesap vermeye çıkarılsanız, içine düştüğünüz kötü durumdan kurtulmak için Allah'tan başkasına yani  size bir yararı olacağına inandığınız o varlıklara mı dua edeceksiniz?

41-Hayır, doğrusu böyle bir durumda, kendilerine tazimde bulunduğunuz her şeyi unutacak ve derhal Allah'a yalvarmaya başlayacaksınız. Bu durumda içine düştüğünüz sıkıntıyı giderebilecek yegane kudret O'dur. İstediğiniz şeyi ancak O verebilir, başınıza gelen musibeti, eğer uygun görürse ancak o kaldırabilir.

42-Ey Mekke müşrikleri! Gerçek şu ki biz sizden önceki toplumlara da, tıpkı size gönderdiğimiz gibi elçiler gönderdik. Onlar, elçilerimizi yalanladıklarında ise, belki Allah'ın tekliğini kabul edip peygamberlere inanırlar diye kendilerini yoksulluk ve hastalık gibi sıkıntılarla imtihan ettik.

43-Keşke bu sıkıntılardan dersler çıkarıp iman etselerdi. Fakat kaskatı kesilmiş kalpleri hiç yumuşamadı, kibir ve inatlarından vazgeçmediler ve Allah'ın

azabını hafife aldılar. Israrla peygamberleri inkar etmeye devam ettiler. Şeytan kendilerini aldatmakta ve bütün yaptıklarını onlara güzel göstermekteydi.

44-Onlara yaşattığımız sıkıntılar iman etmelerini sağlamayınca bu sefer kendilerine her şeyi kolaylaştırdık, bolluk ve refah içinde yaşama imkanı verdik. (bkz.Taberi) Fakat yine de gerçeği görmemekte ısrar ettiler ve böylece cezaya müstehak oldular. Kendilerinden emin bir şekilde bolluk ve refah içinde yaşarlar ve elçilerimizi inkar ederlerken azabımız hiç beklemedikleri bir şekilde başlarına geldi. Şımarık ve kibirli iken birden çaresiz ve zavallı duruma düşüverdiler.

45-İşte bu şekilde, Allah'ın peygamberlerini yalanlayan ve O'nun emirlerine karşı çıkan o zalimleri yok ettik. Ey Mekke müşrikleri! Eğer siz tevhidi ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu inkar etmekte ısrar ederseniz Allah size de aynı azabı gönderebilir. Biliniz ki Allah bütün varlığın yaratıcısıdır, rahmeti ve nimetleri ile her şeyi gözetmektedir. Hamd ve şükre layık olan yalnız O'dur. O'nun yarattığı mahluklardan medet ummayınız, bizzat O'na hamd, şükür ve kulluk ediniz.

Ey Muhammed! Şefaatçi olacaklarına inandıkları putları Allah'a ortak koşanlara de ki: "Sizin Allah ile aranızda aracı olsunlar diye umut bağlayıp değer verdiğiniz putların hiç bir güç ve kudreti yoktur. Bütün güç ve kudret Allah'ın elindedir. Her şeyi yaratan insanın emrine veren O'dur. Dolayısıyla kulluk edilmeye layık olan yegane kudret O'dur.

46-Bir düşününüz! Allah sizin görme ve işitme yeteneklerinizi yok edip sizleri hiçbir şey anlamayan varlıklara dönüştürse, bunları size tekrar verebilecek olan O'ndan başka bir varlık var mıdır? Size bütün bunları veren Allah'a niçin ortaklar koşuyorsunuz?

47-Allah ansızın yahut göz göre göre bir azap gönderse, bu azapta helak olacaklar O'na ortak koşan zalim müşriklerden başkası olmayacaktır." İşte biz onlara, gerçeği görmeleri için bütün bu delilleri sunuyoruz. Ancak onlar buna rağmen hala ısrar ve inatla peygamberi yalanlamaya ve Allah'a ortak koşmaya devam ediyorlar.

48-Doğrusu biz peygamberleri Allah'a ortak koşmayan ve bizim emirlerimize uyan kimseleri cennetle müjdelemek ve emirlerimize karşı çıkanları da uyarmak maksadıyla göndermekteyiz. Kim peygamberlerin mesajlarına uyar ve ona göre yaşarsa ahiret hayatında hiçbir korku ve sıkıntı yaşamaz.

49-Peygamberleri ve onların getirdiği mesajları reddedenler ise bu

davranışlarının karşılığı olarak cehennem azabına maruz kalırlar.

50-Ey Muhammed! Senin peygamberliğini reddeden ve senden mucizeler isteyen müşriklere de ki: "Ben yeryüzünün ve gökyüzünün mülküne ve hazinelerine sahip bir ilah olduğumu, yalnızca Allah'ın bileceği gizli hakikatlere vakıf olduğumu iddia etmiyorum ki sizler benden bu tür taleplerde bulunuyorsunuz. Üstelik bir melek olduğumu da iddia etmiyorum. Ben sadece rabbimden bana vahyedilen Kur'an'a uymakta ve onu sizlere anlatmaktayım. Size anlattığım şeylerde ne bir olağanüstülük ne de inanılmayacak bir yön bulunmadığı halde nasıl olur da inkar edersiniz. Durum böyleyken; benim Allah'ın elçisi olduğumu kabul edip tevhide uyanlar ile Kur'an'ın ilahi kelam olduğunu inkar eden ve gözleri körelmişçesine bütün kanıtları görmezden gelen inkarcılar nasıl bir olur? Bütün bu söylenenleri düşünüp benim peygamberliğimin doğruluğunu anlayacak ve içerisinde bulunduğunuz şirk inancının yanlışlığını fark edecek kadar düşünmez misiniz?"

51-Ey Muhammed! Mahşerde Allah'ın huzurunda verecekleri hesabın korkusuyla bir takım varlıklardan medet umup onları şefaatçi edinen müşrikleri uyar! Bu beklentilerinin yanlış olduğunu, hesap günü kendilerine yardım edecek hiçbir gücün olmadığını anlat! Belki bu akıbetten korkar da Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul etmeye son verip tevhide iman ederler. Onların İslam'a girmeleri ümidiyle her istediklerini yerine getirme!

52-Sözlerine bakıp da yoksul müminleri yanından uzaklaştırma! Zira onlar sırf Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için sabah akşam Allah'a dua eder, sadece Allah'a kulluk ederler. Hal böyle iken, varlıklı ve kibirli müşrikler onlarla bir arada bulunmak istemiyorlar diye, onların sana tabi olacaklarını umarak o yoksul ve zayıf, fakat inançlı ve samimi kimseleri sakın yanından uzaklaştırayım deme! (bkz.Taberi) Müşrikler senin peygamber olduğunu ister kabul etsinler ister etmesinler, bundan sen sorumlu değilsin. Ne senin iyi amellerin onların hesabına yazılır, ne de onların kötü amelleri senin hesabına! Dolayısıyla sana hiçbir zararı dokunmayan ve sırf hakikati öğrenmek için senin yanına gelen bu kimseleri, müşriklerin sözüne bakarak yanından uzaklaştırırsan büyük bir haksızlık etmiş olursun.

53-Doğrusu İslam'a girmek, Allah'ın birliğine ve O'nun son peygamberine iman etmek insan için büyük bir nimettir. Fakat sen bu gerçeği o kibirli müşriklere anlattığın zaman, onlar yoksul ve zayıf müslümanlara bakıp, "Allah, aramızdan bu insanlara mı senin sözünü ettiğin nimeti verdi?" diyerek onları küçümsemektedir. Oysa Allah bu şekilde onları, kibirlerini yenip

yenemeyecekleri hususunda imtihan etmektedir. Çünkü iman etmek yoksulluk ve zenginlikle ilgili değildir. Kimin bu nimete daha layık olduğunu en iyi Allah bilir. Önemli olan insanın zenginlik veya fakirliği değil, iman edip etmemesidir. (bkz.Taberi)

54-İşte bu yüzden, çeşitli hatalar işlemiş fakat daha sonra sana iman etmiş kimseleri, yoksulluklarına ya da önceden yaptıkları kötülüklere bakarak sakın uzaklaştırma! Onları ümitsizliğe sevk etme! Onlara de ki: "Selam olsun size, müjdeler olsun! Rabbiniz çok merhametlidir. O yarattıklarına merhamet etmeyi kendisi için ilke edinmiştir. Sizler inanıp, eski kötülüklerinden pişmanlık duyup tövbe ettikten sonra Allah sizleri affedecektir. Çünkü O'nun bağışlaması ve merhameti sonsuzdur."

55-İşte böylece tevhidin delillerini ve batıl yollara sapanların gidişatını ortaya koymaktayız.

56-Buna rağmen sana inanmamakta ısrar eden müşriklere de ki: "Allah bana, sizin adeta tapınırcasına tazimde bulunduğunuz şeylere iltifat etmemi kesin olarak yasaklamıştır. Bu kadar delilden sonra, Allah'ın bana vahyettiğini bırakıp sizin isteklerinize uyacak değilim. Çünkü böyle bir şey yapacak olursam, sizler gibi yanlış yola sapmış biri olurum.

57-Oysa ben, rabbimden gelen vahye dayanmaktayım. Dolayısıyla ben sizin iddia ettiğiniz gibi şair, sihirbaz ya da kahin değilim. (bkz.Taberi) Oysa sizler bu gerçeği reddetmekte, Allah'a ortak koşmakta ve bana inanmak için olağanüstü mucizeler yahut benim elimle gerçekleşecek bir azap beklemektesiniz. Ancak küstahça istediğiniz azabı vermek benim elimde değil, Allah'ın kudretindedir. Ben sadece O'nun elçisiyim ve O'nun mesajını tebliğ etmekle görevliyim. İstediğiniz mucizeleri ya da azabı gönderip göndermeme hususunda kararı verecek olan Allah'tır."

MÜŞRİKLERE HESAP GÜNÜ UYARISI

58-Benim peygamber, Kur'an'ın da ilahi kelam olduğuna dair istediğiniz mucizeleri ya da inanmadığınız takdirde sözlerimin doğruluğunun ispatı olarak istediğiniz azabı gerçekleştirme gücüm olsaydı, bunu bir an önce yapardım.

59-Sizler her ne kadar benim yanlış yolda olduğumu iddia ediyor olsanız da; karada ve denizde, görünen ve görünmeyen her şeyi bilen Allah, kimin doğru

yolda olduğunu ve kimin yanlış inançlara saptığını en iyi bilendir. Dalından düşen yapraktan tutun da yerin derinliklerindeki küçücük bir tohum tanesine kadar her şey O'nun bilgisi dahilindedir.

60-Ey müşrikler! Biliniz ki Allah hepinizin canını alacak ve dünyada yapmış olduklarınızın hesabını ahirette soracaktır. (bkz.Zemahşeri)

61-Kullarının üzerinde mutlak hükümranlık sahibidir. Ölüm vaktiniz geldiğinde, kendilerine verilen görevi yapmak üzere melekler gelip canlarınızı alacaktır.

62-Ardından Allah'ın huzurunda toplanıp hesaba çekileceksiniz. Dünyada yaptığınız her şey orada karşınıza çıkarılacak, iyi ve kötü bütün amellerinizin karşılığını alacaksınız.

63-Ey Muhammed! Allah'tan başka varlıklardan medet uman, onları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşan müşriklere de ki: "Denizlerin ortasında yahut karaların ıssız bölgelerinde yolunuzu şaşırıp kalacak olursanız, sizi kim kurtarabilir? Böyle bir durumda ilahi kudret atfettiğiniz varlıkları unutup korku ve ürperti içinde Allah'a dua etmez misiniz?

64-Ey Allahım! Bizi bu durumdan kurtarırsan artık sadece sana kulluk edeceğiz, hep sana ibadet ve şükür edeceğiz diye yalvarıp yakarmaz mısınız? Elbette Allah'tan başka sizi bu tür sıkıntılardan kurtaracak hiç kimse yoktur. Fakat ne yazık ki sizler yine de size hiç bir yarar sağlayamayacak olan şeylerden medet umuyorsunuz."

65-Onlara de ki: "Ey müşrikler! Kendilerinden medet umduğunuz ve korktuğunuz varlıkların hiçbir kudreti yoktur; aksine size yerden ve gökten sayısız nimetler ihsan eden ve şirkte ısrar ettiğiniz takdirde sizi helak etme kudretine sahip olan yegane mabut Allah'tır. (bkz.İbn Aşur) Tevhide iman etmediğiniz takdirde, tevhit ehli müminler Allah'ın yardımıyla sizlere galip geleceklerdir. (bkz.İbn Aşur) Bütün bu uyarı ve nasihatler sizin gerçeği kavramanız ve şirki terk edip tevhide dönmeniz içindir. (bkz.Taberi)

66-Ey Muhammed! Sana gönderilen ve tevhide çağıran bu Kur'an hak olduğu halde müşrikler yine de şirkten vazgeçmemektedirler.

67-Onlara de ki: "Sizi uyardığım azap, muhakkak gerçekleşecektir ve sizi bu azaptan kurtaracak tek şey tevhide iman etmenizdir. Aksi takdirde ben sizi koruyamam, ben sadece tebliğciyim." (bkz.Taberi)

## MÜŞRİKLERİN ALAYCI TAVIRLARI KARŞISINDA MÜSLÜMANLARIN TUTUMU

68-Müşrikler, sana vahyettiğimiz Kur'an ayetleriyle alay edercesine konuştuklarında bu tavırlarına seyirci kalma! Olur da dalgınlıkla onlarla birlikte oturmaya devam edersen, bu emrimizi hatırlar hatırlamaz derhal onları terket!

69-Müşriklere tevhidi tekrar tekrar tebliğ etme gayretine girip de onların bu tür alay ve hakaretlerine tahammül etmek zorunda değilsin! Zira sen tebliğ görevini yapmış bulunmaktasın, dolayısı ile onların hesabı senden sorulmayacaktır. O inkarcıların müstehak oldukları azabı Allah verecektir.

70-Ey Muhammed! Dünya hayatına aldanıp dinlerini oyun ve eğlence haline getirenleri bırak. (bkz.Maturudi, Tevilat) Senin peygamberliğine ve Kuran'ın ilahi vahiy olduğuna inanmayan, onun mesajını kendilerince alay konusu yapanların hesabını Allah'a bırak! Çünkü onlar, bu yaptıklarının karşılığını cehennemde göreceklerdir. Bu yüzden o acınası insanlara Kur'an ile öğüt ver ki Allah'ın tekliğine ve senin peygamberliğine inansın ve ona göre yaşasınlar da, kendilerine hiçbir yardımcı, dost ve destek bulamayacakları hesap gününde, bu yaptıkları yüzünden halleri harap olmasın. Zira hesap gününde bu dünyadaki şirk ve kötülüklerinin cezasından kurtulmak için dünyalar dolusu mal ve mülk feda etseler yine de işe yaramayacaktır. Senin davetine kulak vermeyen ve Kur'an'dan yüz çevirmekte ısrar edenler için o gün, bu yaptıklarının cezası olarak kaynar su ve acı bir azap vardır.

71-Ey Muhammed! Seni şirke tabi olmaya çağıran müşrik kavmine de ki: (bkz.Taberi) "Her şeyin sahibi ve yaratıcısı Allah dururken, bizlere hiçbir yararı dokunmayacak zavallı varlıklara tazimde bulunup da yolunu şaşırmış biçare gibi hüsrana uğramamızı mı istiyorsunuz? Allah bizi İslam ile şereflendirdikten sonra, doğru yola çağıran dostlarını dinlemeyip şeytanın ve yoldan çıkaranların peşine takılanlar gibi tekrar şirke dönmemizi mi bekliyorsunuz? Doğrusu Allah, vahyettiği Kur'an ve gönderdiği son peygamber ile insanlara doğru yolu göstermektedir. Doğru yol Allah'ın yoludur. Biz, varlıkların Rabbine teslim [*] olma emri aldık.

[*] Arapça’da teslim olana müslüm, Türkçe’de müslüman denir.

72-O, bu şekilde bize hidayet etmiş ve alemlerin rabbinden başkasına asla kulluk etmememizi, sadece O'na teslim olmamızı, O'nun emrettiği gibi tevhide uygun bir şekilde ibadet etmemizi, emirlerine uyup yasaklarından kaçınmamızı emretmiştir. Neticede herkes hesap gününde O'nun huzurunda toplanacak ve yaptıklarının hesabını verecektir. Namazı düzgün ve sürekli kılın ve Allah’a saygılı olun; huzurunda toplanacağınız O’dur." (bkz.Taberi)

73-Yine onlara de ki: "Sizler işitmeyen, görmeyen ve hiçbir faydası dokunmayacak olan putları Allah nezdinde şefaatçi ediniyorsunuz, ancak bizler, yeri göğü belli bir düzen içerisinde yaratıp insanın emrine veren, sura üflenip de herkesin yeniden diriltileceği ve mahşerde toplanacağı hesap gününün tek hakimi, gördüğünüz ve göremediğiniz her şeyi bilen, sonsuz bilgi ve hikmet sahibi Allah'a teslim olmakta ve sadece O'na kulluk etmekteyiz. O'nun gönderdiği kitaba iman etmekte ve O'nun emirlerine göre yaşamaktayız."

İBRAHİM PEYGAMBERİN HAYATINDAN TEVHİT MESAJLARI

Ey Muhammed! Bazı varlıkları şefaatçi edinen ve onları Allah'a ortak koşan müşriklere, çok iyi bildikleri İbrahim'in nasıl tevhit inancına sahip olduğunu hatırlat! Onlara, İbrahim'in putperest halkına karşı nasıl Allah'ın tekliğini kanıtladığını anlat!

74-Nitekim İbrahim, babası Azer'e, "Seni yaratan ve mükemmel bir insan haline getiren Allah'ı bırakıp da şu zavallı putları tanrı mı ediniyorsun? Görüyorum ki sen de, Halkın da böyle yapmakla apaçık bir sapkınlık içine girmiş bulunmaktasınız" demişti.

75-Biz İbrahim'e yer ve göklerdeki egemenliğin Allah'a ait olduğunu, güneş, ay, yıldızlar ve diğer bütün varlıkların Allah tarafından yaratıldığını ve insanın emrine verildiğini, dolayısı ile bütün bu kainatı yaratan Allah'a ortak koşmanın yanlış olduğunu anlama ve anlatma imkanı vermiştik. Bu sayede o, tevhit inancı hususunda hiçbir kuşku taşımayan bir mümin olmuştu.

76-Böylece o, toplumunun Allah'a ortak koşmasını eleştirmek ve onların akıllarını çalıştırmalarını sağlamak üzere şöyle bir yol denemişti: Geceleyin karanlık çöküp yıldızlar çıktığında bir yıldıza işaret edip, "Diyelim ki bu yıldızı

Rab edindim, fakat görüyorsunuz ki bir süre sonra gözden kaybolup gitmektedir. Şu halde onun Rab olması söz konusu değildir" demişti.

77-Ardından gökyüzünde parlak bir şekilde doğmuş olan aya işaret edip, "Rabbimin ay olduğunu var sayalım. Fakat o da yıldızlar gibi bir süre sonra gözden kaybolmuyor mu? Anlaşılan o ki, alemlerin yaratıcısı olan Allah'ın yol göstericiliği olmazsa, yolu şaşırıp sapkın inançlara düşmekten kurtulmak çok zordur" dedi.

78-Gündüz vakti ise güneşi gösterip, "İşte gökyüzündeki en büyük varlık bu! Olsa olsa, rab edinmek için en uygun varlık bu olabilir. Fakat gördüğünüz gibi güneş de, tıpkı yıldız ve ay gibi batıp gözden kaybolmaktadır.

79-O halde ey halkım! Allah'ı bırakıp O'nun yarattığı şeyleri O'na ortak koşmanın hiçbir anlamı yoktur. Ben Allah'a ortak koşmaktan daima uzak duracağım. Gökyüzünde bir görünüp bir kaybolan varlıkları yahut kendi elinizle yaptığınız diğer şeyleri asla ortak koşmayacağım. Aksine şu muhteşem gökleri ve yeri en güzel şekilde yaratan Allah'a yönelip yalnızca O'na kulluk edeceğim" demişti.

80-Ancak bu açık kanıtlamaya rağmen İbrahim'in halkı da tıpkı Mekke müşrikleri gibi yine şirkte ısrar etmiş ve onunla mücadeleye girmişlerdi. Neticede İbrahim onlara, "Sizler benimle Allah hakkında tartışmaya mı giriyorsunuz? Oysa Allah benim yolumu aydınlatmış ve şirkten uzak durup sadece kendisine ibadet etmemi sağlamıştır. Durum böyleyken tevhidi bırakıp sizin şirk inancınızı kabul edeceğimi mi sanıyorsunuz?" demişti.

81-Onlar ise, tanrılarını inkar ederse başına kötü şeyler gelebileceğini söylemişlerdi. Bunun üzerine İbrahim, "Allah dilemedikçe şu zavallı putlar bana hiçbir zarar veremez. Onlardan korkum yok. Oysa benim rabbim sonsuz güç ve ilim sahibidir. Dolayısı ile asıl korkması gereken sizlersiniz. Çünkü sizler, Allah'tan gelen herhangi bir bilgiye/vahye dayanmaksızın başka varlıkları O'na ortak koşmaktasınız. Bu yaptığınız şeyleri elbetteki Allah görmektedir. Şu halde düşünün bakalım, siz mi daha güvendesiniz yoksa ben mi? Size bu kadar kanıt gösterdim. Eğer bunlar anladıysanız söyleyin bakalım, korkması gereken ben miyim yoksa sizler misiniz? Ben bu konudaki hakikati sizlere apaçık ifade ediyorum.

82-Ancak Allah'ın birliğine ve onun gönderdiği peygamberlere iman eden ve inancına hiç bir şekilde şirk bulaştırmayıp imanlarına zulüm karıştırmayanlar güven içindedirler. Bu kimseler dosdoğru bir yol üzere olup kıyamet günü, azaba maruz kalmayacaklardır" diye cevap vermişti.

83-Ey Peygamber! İşte biz İbrahim'i tıpkı sana gönderdiğimiz gibi vahiyle aydınlattık ve putperest halkına karşı bu kanıtları ortaya koymasını sağladık. (bkz.Taberi) Tevhide bağlılığından dolayı onu dünyada da ahirette de üstün nitelik ve nimetlere ulaştırdık. Doğrusu rabbin insanlara son derece hikmetli muamele etmekte ve tevhit uğruna mücadele eden peygamber ve müminlerin sonuçta muzaffer olacaklarını bilmektedir. (bkz.Taberi)

84-Bize olan bağlılığından ve tevhitteki sadakatinden dolayı İbrahim'e, her ikisi de tarafımızdan tevhit yoluna yönlendirilmiş olan İshak ve Yakub'u (İsrail peygamber) bahşettik. Daha önce de Nuh'u  bu yola yönlendirmiş ve ona da bu nimeti vermiştik. Biz güzel davrananları işte böyle ödüllendiririz. Nitekim Nuh'un soyundan gelen Davut, Süleyman, Eyyüb, Yusuf, Musa, Harun,

85-Zekeriyya, Yahya, İsa, İlyas,

86-İsmail, Elyesa, Yunus, Lut gibi tevhit yolunun öncüsü nice elçiler gönderdik. Bunların hepsi iyilerdendi. Bunların hepsini çağdaşlarından üstün kıldık.

87-Yine bunların atalarından, kardeşlerinden ve soylarından birçoğunu da dosdoğru yol olan tevhit yoluna ilettik.

Bütün bu kimseler bizim yolumuzda sabır ve kararlılıkla yürüdüler ve tevhit inancını yaşattılar. Biz de bu yüzden onları hem dünyada hem ahirette ödüllendirdik.

88-İşte bu Allah'ın nimetidir. Allah, dosdoğru yola yönlendirmiş olduğu bu kullarına tevhide uyma ve Allah'ın mesajına göre yaşama nimeti vermiş, kitaplar göndermiş, kitabı ve içindeki mesajları en doğru şekilde anlamalarını sağlamış ve bu mesajı insanlara iletmeleri için onları peygamber olarak görevlendirmiştir. Ancak şirke bulaşmak onların bile bütün güzel davranışlarını boşa çıkarırdı. Eğer Allah'a ortak koşmuş olsalardı ahirette perişan olurlardı.

89-Neticede Allah her şeyin hakimidir ve insanlar için en iyi olanı istemektedir. O'nun insanlara ihtiyacı yoktur. Aksine insan, tevhide ve ilahi mesajlara muhtaçtır. Dolayısıyla müşrikler peygamberi inkar etmekle Allah'a değil, kendilerine zarar verirler, çünkü bu durumda Allah bu mesajları yüklenme işini bir başka topluma verir ve neticede tevhit davası yoluna devam eder.

90-Ey Muhammed! İşte sen bu saydığımız peygamberlerin yolunu izle! Tevhit yolunda sabır ve kararlılıkla devam et! Çünkü bu kimseler kendilerine Allah'ın

yol gösterdiği örnek insanlardır. Onları bırakıp da müşriklerin arzu ve isteklerine uyma! Mal, mülk vb. şeyler karşılığında senden davanı terk etmeni isteyen o müşriklere de ki: "Ben sizden bu görev karşılığında bir ücret talep etmiyorum! Benim ödülümü, bütün varlığın sahibi olan Allah verecektir. O hiçbir şeye muhtaç değildir ve bu mesajı sizlere ve bütün insanlara bir lutuf olarak göndermektedir."

TEVHİT ve PEYGAMBERLİK

91-Müşrikler (bkz.Taberi) çevrelerinde kutsal kitap sahibi milletleri görmelerine rağmen, sana Kur'an'ın vahyedilmiş olmasını mümkün görmemekte ve senin peygamber, Kur'an'ın da ilahi vahiy olmadığını kastederek "Allah herhangi bir insana kitap vahyetmiş değildir" diyen yahudilerin sözlerine itibar etmektedirler.

(Aslında yahudiler peygamberliği veya kitap vahyini değil, inançları ve beklentileri gereğince Muhammed'in peygamberliğini kabul etmemektedir. (bkz.Zemahşeri))

De ki: "O halde Musa peygamberin getirdiği insanlara yol gösterici kitabı vahyeden kimdir? Nitekim siz Medine Yahudileri özel nüshalar halinde yazdığınız Tevrat'ı halkınızdan gizliyor, sadece istediğiniz bölümleri anlatıyorsunuz." (bkz.İbnü'l-Cevzi)

(İncil'de Hz.İsa'nın da böyle bir iddiası var)

Halbuki Allah şimdi sizlere vahyettiği kitap ile daha önce sizlerin de atalarınızın da bilmediği bir çok şeyi öğretmektedir. Bu sayede tevhit ve ahiret inancıyla ilgili hakikatleri öğrenmektesiniz. Doğrusu Musa'ya da Muhammed'e de kitabı vahyeden Allah'tır. Onlara bu mesajı açıkça ilet ve daha sonra onları kendi hallerine bırak! İster iman etsinler, ister bu mesajı alaya alıp reddetsinler! Bu uyarıları dikkate almaksızın yaşamaya devam ederlerse, hüsrana uğrayacak ve Allah'ın azabını tadacaklardır.

92-Ey Muhammed! "Allah herhangi bir insana vahyetmiş değildir" diyen müşriklerin sözlerine aldırma! Bil ki, sana vahyettiğimiz ve Tevrat ve İncil'i doğrulayan bu yüce kitabı, Mekke ve çevresindeki inatçı müşrikleri ilahi azap konusunda uyarman, buna karşılık tevhide ve senin peygamberliğine iman edenleri ilahi emirler doğrultusunda yaşamaya, bu kitabın sonsuz hayır ve bereketinden istifade etmeye (bkz.Zemahşeri) çağırman için vahyetmekteyiz. Ahirette hesaba çekileceğine inanan ve davranışlarının sorumluluğunun

farkında olan müminler tevhide, senin peygamberliğine ve Kur'an'a inanıp ilahi emirlere uygun bir şekilde kulluk ederler. (Alusi, buradaki "salat" kelimesinin "itaat" anlamında kullanıldığını ifade ediyor)

93-Ey müşrikler! Aranızda yıllardır yaşayan ve çok iyi tanıdığınız Muhammed'in Allah'a yalan isnat edecek kadar insafsız biri olmadığını bildiğiniz halde niçin onun Allah'tan vahiy aldığını kabul etmiyorsunuz? Açıkça Allah'a iftira eden ve kendisine hiçbir vahiy gelmediği halde peygamberlik iddiasında bulunan yahut Allah'ın gönderdiği kitap gibi bir kitabı ben de oluşturabilirim diyerek Muhammed'in peygamberliğini reddedenden daha insafsız ve zalim kim vardır? Zira Allah hem Muhammed'i hem de göndermiş olduğu bütün peygamberleri böyle bir günahtan muhafaza etmiştir.

94-Doğrusu elçimizi reddedenler, ölüm anı geldiğinde çok zor durumda kalacaklardır. Melekler ölüm anında onlara, "Verin bakalım canlarınızı, hayatınız boyunca Allah'ın mesajına karşı çıkmanız, onun emri altına girme hususunda büyüklük taslamanız ve onun elçisine inanmamanız sebebiyle bugün çok alçaltıcı bir azaba maruz kalacaksınız" dediklerinde çok acınacak bir durumda olacaklardır. O gün müşriklerin şefaat umdukları varlıklar kendilerine fayda vermeyecek ve onlar Allah'ın huzurunda yapayalnız kalacaklardır. Kendilerine "Hani nerede şefaatlerini umduğunuz varlıklar? Gördüğünüz gibi bugün onların size hiçbir yararları yok" denilecektir.

## KAİNATIN YARATILIŞ ve DÜZENİNDEN ÇIKARILACAK DERSLER

95-Ey müşrikler! Sizlere hiçbir yararı dokunmayacak olan şeylerden neden medet umuyorsunuz! Oysa medet umulmaya, kulluk edilmeye layık yegane varlık Allah'tır. Nitekim küçücük tane ve çekirdekleri yaratıp onlardan çeşit çeşit bitkiler üreten, kupkuru tohumdan canlı bitkiler ve o canlı bitkilerden kuru tohumlar çıkaran O'dur. (bkz.Taberi)

96-Dinlenmeniz için geceyi, çalışıp kazanmanız için gündüzü var eden, güneşi ve ayı belirli düzen içinde hareket edecek şekilde yaratan, bütün kainatı muazzam bir ahenk içerisinde düzenleyip sizin hizmetinize veren O'dur. Allah bütün varlığa can veren, hayatın ve ölümün sahibi olan yüce varlıktır. Gerçek bu iken nasıl olur da O'nu bırakıp kendi icat ettiğiniz zavallı varlıklardan medet umarsınız?

97-Allah her yönüyle muhteşem olan gökyüzünü yaratmış ve onu, karada

yahut denizde yolculuk yaptığınızda sizlere yol gösteren yıldızlarla donatmıştır. Tevhit inancını açıkça ortaya koyan delilleri önünüze koymaktayız. Ancak bunları dikkatlice düşünüp gereken dersleri almak, inatçı ve peşin hükümlü kimselerin yapabileceği bir şey değildir.

98-Ayrıca, kendi yaratılışınızda birçok delil vardır. Zira Allah sizleri, bütün insanlığı tek bir nefisten, Adem'in soyu olarak yaratmıştır. Şu an yaşamakta olanlarınız, henüz doğmamış olanlarınız ve kıyamet günü yeniden diriltileceği güne kadar kabir hayatı yaşamakta olanlarınız hep Allah tarafından yaratılmışlardır.

99-Gökyüzünden yağdırdığı yağmur suları sayesinde yeryüzünü yeşertip canlanmasını, orada her türlü bitkinin yetişmesini sağlamıştır. Nitekim yağmurun ardından birbiri üstüne binmiş şekilde yeşeren tomurcuk tanelerini, tane tane yetişen hurma tomurcuklarını, dalından sarkmış üzüm salkımlarını, zeytin ve nar bahçelerini bizzat görmektesiniz. Bu meyvelerin nasıl yetiştiklerine, nasıl olgunlaşıp ürün verdiklerine bir bakınız. Kainattaki bütün bu ayetleri inceleyiniz. Tevhide inanmak isteyen ve şirkte ısrar etmeyen insaf sahibi kimseler için bütün kainat Allah'ın tekliğine ve kudretine ilişkin delillerle doludur.

100-Fakat bütün bu delillere rağmen müşrikler birtakım ruhani varlıkları O'na ortak koşmakta, ilahi bilgi sahibi olmadıkları halde meleklerin Allah'ın oğulları ve kızları olduğunu; diğer taraftan bazı yahudiler Üzeyir'in, bazı hristiyanlar ise İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu iddia etmektedirler.

101-Oysa Allah, bu iddiaları ortaya atanların bizzat kendileri de dahil olmak üzere bütün varlığı yaratan, yeri ve göğü yoktan var edip muhteşem bir şekilde düzenleyen eşsiz kudrettir. Bütün bu varlıkları sadece ve sadece Allah yaratmış olduğuna ve bu hususta O'nun eşi ve ortağı olmadığına göre, O'nun çocuğu olduğunu nasıl iddia edersiniz? O bütün bu iftiralardan beridir ve yarattıklarının yaptığı her şeyi bilmektedir. Bütün bu iftiralarınızdan haberdardır ve hepinizin yaptıklarının karşılığını verecektir.

102-Ey müşrikler! İşte kendisine kulluk edilmeye layık olan yegane varlık, bütün bu özelliklere sahip olan ve her şeyi bilen Allah'tır. O her şeyin yaratıcısıdır. Her şeyin rızkını ve idaresini elinde bulundurur.

103-Bütün varlıkları görüp gözetir ve kuşatır. Her şeyden haberdardır. Medet umup ortak koştuğunuz varlıklar gibi gözle görülebilecek yahut çepçevre kuşatılabilecek bir varlık değildir. Aşkın ve yücedir. Bu yüzden, size bir yararı dokunmayacak olan zavallı mahluklara tazim etmeyi bırakın ve sadece Allah'a

kulluk edin!

104-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklere şöyle söyle: İşte sizlere gerçeği anlayabilmenizi ve şirkten uzaklaşıp tevhide yönelmenizi sağlayacak delilleri sayıp dökmekteyiz. Bunlar üzerinde düşünüp tevhit hakikatini kabul edenler dünyada da ahirette de kazançlı çıkacaklardır. Bütün bu delilleri göz ardı edip adeta kör gibi davranan ve şirkte ısrar edenler ise hem dünyada hem ahirette zararlı çıkacaklardır. Benim görevim sadece sizlere Allah'ın mesajını iletmek ve yaptıklarınızın sonucunda karşılaşacağınız şeyi hatırlatmaktır. Sizleri iman etmeye zorlayacak değilim. Bütün yetki Allah'a aittir ve O, bütün yaptıklarınızı bilmektedir.

105-Ey Muhammed! Biz sana vahyettiğimiz Kur'an'da Allah'ın birliğine ve senin peygamberliğine yönelik bu kadar açık seçik delilleri sayıp dökmemize rağmen müşrikler bunlar üzerine düşünmek yerine senin bu kitabı yahudi ve hristiyanlardan öğrendiğini ileri sürerler. Fakat onlar bu körlüklerinde ısrar etseler bile, bizim ayetlerimiz üzerinde düşünüp dersler alacak bilginler de elbet vardır.

106-Bu yüzden sen onların iftiralarını ve inatlarını umursama! Onlarla tartışmaya girme ve sadece rabbinden sana vahyedilmekte olan Kur'an'a uy! Çünkü Allah yerlerin ve göklerin yaratıcısı, gecenin ve gündüzün var edicisi, ayın ve güneşin sahibi ve bütün kainatın maliki yegane ilahtır.

107-Eğer müşriklerin zorla iman etmelerini isteseydi bunu yapardı (bkz.Zemahşeri, Cabiri) ve seni peygamber olarak görevlendirmezdi. O halde sen sadece görevini yap, onlara sana vahyedileni anlat! (bkz.Taberi)

108-Ey peygambere iman edenler! Müşriklerin Allah nezdinde kendilerine şefaatçi olacaklarına inandıkları şeylere yönelik kötü sözler söylemeyiniz, onlara hakaret etmeyiniz. Çünkü bu durumda onlar da Allah hakkında cahil ve düşmanca bir tavır takınıp kötü sözler söylerler. Esasen herkes dünyada yaptığı davranışları kendince doğru görmektedir. Müşrikler Allah'a ortak koşmayı kendi zanlarınca haklı görmektedirler. Ancak eninde sonunda herkes Allah'ın huzurunda toplanacak ve kimin doğru, kimin de yanlış yolda olduğunu o zaman anlayacaktır.

## MÜŞRİKLERİN BAŞLICA İTİRAZLARI

109-Ey Muhammed! O müşrikler senden mucize istemekte ve o takdirde senin peygamber olduğuna  inanacaklarına yemin etmektedirler. Onlara de ki: Mucize sadece Allah'ın yapabileceği bir şeydir. Ayrıca sana inananlara da, müşriklerin mucize isteklerinde samimi olmadıklarını ve istedikleri mucizeler gelse dahi inanmayacaklarını söyle (bkz.Taberi)

110-Çünkü onlar başından beri senin peygamberliğine karşı çıkmakta, adeta gözleri kör ve gönülleri kapalı bir şekilde senin mesajını reddetmektedirler.

111-Mucize istekleri bahanedir. Üzerlerine gökten melekler indirsek, gözlerinin önünde ölüleri diriltip konuştursak, bütün canlıları önlerine toplayıp hepsinin senin peygamberliğini tasdik ettiklerini göstersek bile yine iman etmeyeceklerdir. Onların iman etmeleri için tek yol, Allah'ın kendilerini zorlaması, iradelerine müdahale etmesidir. Ancak Allah'ın olağan dışı bir müdahale ile onları inandırmasını beklememeniz gerekir. (bkz.Mevdudi)

112-Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğini kabul etmeyişlerine üzülme. Onları uydurdukları ile baş başa bırak. Zira bu durum senin için de onlar için de bir imtihandır. Nitekim senden önce göndermiş olduğumuz elçilerin de daima gizli-açık azılı düşmanları olagelmiştir. Bu azılı düşmanlar her dönemde birbirleriyle ittifak içerisinde hareket etmişler ve her türlü imkanı kullanarak peygamberlerin mesajlarına muhalefet etmişlerdir. Unutma ki eğer Allah zorlayacak olsaydı herkesi müslüman yapabilirdi.

113-Ancak o zaman insanların iradeleri yok sayılacak ve imtihan söz konusu olmayacaktı. Allah'a hesap vermeyeceklerini sanıp dünyada sorumsuzca yaşayan kimseler onlara kulak verecek ve tevhit mesajına karşı türlü düşmanlıklar yapacaklardır. Ancak sen sabırlı ve kararlı ol, düşmanlıklarına aldırmadan yoluna devam et.

114-Ey Muhammed! Senden ısrarla mucize isteyen ve inkarları için bunu bahane eden müşriklere de ki: "Allah, tevhit inancının hakikatini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan apaçık bir kitap vahyettiği halde başka bir mucizeyi niçin istiyorsunuz? Üstelik benim peygamber olduğumun bir diğer delili de, yahudi ve hristiyan alimlerinin, kendi kitaplarını tasdik etmesi sebebiyle bu Kur'an'ın Allah'ın vahyi olduğunu biliyor olmalarıdır. O halde bu Kur'an'ın ilahi vahiy olduğundan şüphelenmeniz yersizdir.

115-Sana rabbinden vahyedilmekte olan bu Kur'an, her yönüyle dosdoğru bir

kitap olup müşriklerin ortaya attıkları şüphelerden beridir. (bkz.Razi) Allah, onların inkarlarına bahane olsun diye mucize istemelerini işitmekte, yaptıklarını bilmektedir.

MÜŞRİKLERİN BATIL İNANÇLARI ve KURBAN İBADETLERİ

116-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin haram saydıkları şeylere itibar etme, onların isteklerine uyma! Eğer onlara uyacak olursan seni tevhitten alıkoyarlar. (bkz.Taberi, İbnü'l-Cevzi) Çünkü onlar Allah hakkında gerçek bir bilgiye sahip olmaksızın hareket etmekte, kendi arzularına uyarak O'na ortak koşmaktadırlar.

117-Oysa senin onlara uymanı yasaklayan Allah, hanginizin yolunun doğru ve hanginizinkinin yanlış olduğunu en iyi bilendir. Dolayısı ile sen onları bırak ve Allah'ın göstermiş olduğu yolda sebat et.

118-Ey müminler! Allah'ın adı anılarak kesilenlerden yiyin! Tabii eğer O‘nun ayetlerine inanıyorsanız.

119-Helal ve haram kılma yetkisinin sadece kendisine ait olduğuna inandığınız Allah, sizlere -zaruret halleri dışında- hangi hayvanların etlerini yemenizi haram kıldığını hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde açıklamıştır. (bkz.Maide 5/3) Bunların dışında müşriklerin bazı hayvanlara çeşitli nitelikler atfederek (bkz.Maide 5/103) Allah'ın bu hayvanların kesilip yenmesini haram kıldığı şeklindeki iddialarına asla itibar etmeyin, bunlar da dahil olmak üzere, -domuz hariç- Allah adına kesilen bütün hayvanların etlerini gönül rahatlığı ile yiyiniz. Müşrikler Allah adına haramlar uydurarak birçok insanı yanıltmaktadır. Ancak doğruyu-yanlışı, helali-haramı en iyi bilen Allah'tır.

120-Bu sebeple Allah'ın yasaklamış olduğu şeyleri yapmaktan onun haram kıldığı yiyecekleri yemekten ve her türlü gizli-açık günahtan kaçınınız. Zira Allah'ın emir ve yasaklarını dinlemeyenler ahirette günahlarının karşılığında gerekli cezayı göreceklerdir.

121-Ey müminler! Siz asıl putlara kurban olarak kesilmiş ve murdar hayvanların etinden yemeyiniz. (bkz.Zeccac, Maverdi, İbn Atıyye, Zemahşeri) Bazı Medine yahudileri şeytanlık yaparak müşriklere güya akıl vermektedirler. Onlardan akıl alan müşrikler de, "İnsanın kestiği hayvan helal sayılıyor da

tabii ölümle ölen hayvan niçin haram sayılıyor?" diyerek (bkz.Taberi, İbnü'l-Cevzi) sizi kuşkuya düşürmeye çalışmaktadır. Halbuki Allah açıkça yasakladığı halde onları yemeniz gerçekten büyük bir günahtır, O'nun yasağına karşı koymaktır. Dikkatli olunuz, eğer bu yasağa uymaz ve müşriklere itaat edip Allah'ın haram kıldığı şeyleri helal sayarsanız siz de onlar gibi olursunuz.

[*] Allah'ın adının anılmadan kesildiğinden şüphelenilen durumlarda yenebilir. Çünkü hiçbir helal, şüphe ile haram olmaz. Bir grup sahabî Resûlullâh'a: "Ey Allah'ın Resulü! Bazıları bize et getiriyor. Üzerine Allah'ın adını anıp anmadıklarını bilmiyoruz. Ondan yiyelim mi, yemeyelim mi?" diye sordular, dedi ki: "Siz Allah'ın adını anın ve yiyin!" (Buhârî, Zebâih, 21; Ebû Dâvûd, Edâhî, 13–19; İbn Mâce, Zebâih, 4.) (bkz.Abdülaziz Bayındır)

122-Peygambere inananlar Allah'ın haram kıldığı şeylerden uzak dururken müşrikler bunları helal saymaktadır. Şirkten arındırıp tevhit ile ihya ettiğimiz müminlerle şirk karanlığında bocalamaya devam eden müşrikler elbette ki aynı kefede değildir. (bkz.Taberi) Müminler Allah'ın haramlarına uyarken, müşrikler haramlarını çiğnemektedir. Dolayısıyla doğru yolda olanlar müminlerdir. Ne var ki müşriklerin ileri gelenleri Allah'ın haram kıldığı şeyleri helal sayma, O'nun tekliğine ve peygamberine inanmama konusundaki tutumlarını kendilerince doğru görmektedirler.

123-Tıpkı Mekkeli bu müşrikler gibi, her toplumda kibirli ve kendini her şeyden üstün gören birtakım ileri gelen kişiler çıkar, işledikleri suçlarla orada hile ve aldatmacaya dayalı bir düzen kurarlar. Fakat bu kimseler dünyada ve ahirette kendilerini beklemekte olan kötü sonun farkında değillerdir. Kurdukları hile düzeni esasında kendi aleyhlerine işlemektedir, zira Allah onlar için acı bir azap hazırlamıştır. (bkz.Taberi)

124-Bunlar Muhammed'in peygamberliğini kabul etmemekte ve onun tebliğ ettiği haramlara kulak vermemektedirler. (bkz.Taberi) Bu tutumlarına bahane olarak da şöyle demektedirler, "Allah madem bizlere birşeyler emretmek istiyor, o halde niçin peygamberlere gönderdiği vahyi bize de göndermiyor? Muhammed'in peygamberliğine iman etmemiz ancak aynı şeylerin bize de gönderilmesi ile mümkündür." (bkz.Taberi) Oysa Allah kime peygamberlik görevi vereceğini gayet iyi bilmekte ve her konuda olduğu gibi bu konuda da sonsuz bilgi ve hikmeti ile iş yapmaktadır.

Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu bahanelerine üzülme! Çünkü onlar nihayetinde perişan duruma düşecekler, kurdukları bu tezgahlar sebebiyle

Allah katında çok çetin bir azap ile karşılaşacaklardır.

125-Ey Muhammed! Müşriklerin tevhit dinini kabul etmemeleri senin suçun değil, onların inat, gurur ve kibirlerinin sonucudur. Allah doğru yolu göstermek istediği kişinin zihninden ve kalbinden İslam hakkındaki her türlü kuşku, tereddüt ve kararsızlığı gidererek, onun gönlünü İslam'a açar. Yanlış yolda kalmakta ısrar eden ve hiçbir öğüde kulak vermeyen kişinin ise adeta içini daraltır. Böylece Allah bu kimseleri, ısrarla içine düştükleri o bataklıkta şeytanları ile baş başa bırakır.

126-Halbuki Allah işte dosdoğru olan tevhidi açıkça anlatmakta Muhammed'e ve ondan önceki peygamberlere gönderdiği mesajlarla bu dosdoğru yolu düşünüp ders alacak kimseler için ortaya koymaktadır. Ey Muhammed! Sen onların senin peygamberliğini ve tebliğ ettiğin haramları kabul etmemelerine aldırma ve rabbin tarafından ortaya konulan bu dosdoğru yola uy!

127-Çünkü Allah'ın gönderdiği vahye uyan ve O'nun emir ve yasaklarına riayet edenler ahirette sonsuz barış ve mutluluk yurdu olan cennete gireceklerdir. Üstelik hem dünyada hem ahirette Allah bu kimselerin dostu ve yardımcısıdır.

MAHŞERDE MÜŞRİKLERİN DURUMU

128-Allah hesap sormak üzere müşrikleri ve onlara akıl verenleri topladığında, insanları yanlış yola sevk edenlere, "Ey şeytanın yolundan gidenler! İnsanları yoldan çıkaranlar sizlerdiniz değil mi?" diye hesap soracaktır.

Onların ayartmalarına kapılan ve Allah'a ortak koşanlar ise pişmanlık içinde şöyle diyeceklerdir: "Rabbimiz! Biz dünyada birbirimize aldandık, ancak şimdi hatalarımızı anladık."

Bunun üzerine Allah onlara, "Artık varacağınız yer cehennemdir" diyecek ve O, başka türlü takdir etmediği sürece sonsuza kadar orada kalacaklardır.

129-Tevhide ve peygamberlere inanmayan zalimler, birbirlerinin dostudurlar ve birbirlerini yoldan çıkarırlar. Bu yaptıkları sebebiyle ahiret gününde de cezalandırılacaklardır.

130-O gün onlara denilecektir ki: "Ey birbirini aldatan ve Allah'a ortak koşan, O'nun peygamberine inanmayanlar! Sizlere kendi içinizden seçilmiş peygamberler gönderip mesajlarımızı iletmedik mi? Böyle bir günde karşımıza çıkarılıp hesap vereceğinize dair sizleri uyarmadık mı?" Bunun üzerine, dünya hayatının geçici menfaatlerine aldanarak Allah'ın mesajlarını reddeden o kimseler, "Evet, doğrusu bize peygamberler geldi ve bütün bu hususları anlattılar. Ancak biz onları yalanladık, peygamber olduklarına inanmadık" diyecek ve hatalarını itiraf edip bizzat kendi aleyhlerine tanıklık edeceklerdir. Böylece kendilerine verilecek cezanın haksız olmadığını açıkça kabul etmiş olacaklardır.

131-Doğrusu Allah insanlara peygamber gönderip onları şirk konusunda uyarmadıkça helak etmez.

132-İnkarcıların cezalandırılmasının sebebi, uyarılara rağmen inkarda ısrar etmeleridir. Herkes kasıtlı olarak yaptıklarından sorumlu olacak, davranışının derecesine göre muamele görecektir. Allah herkesin yaptığını bilmektedir.

İLAHİ EMİR ve YASAKLARIN İNSANLARIN YARARINA YÖNELİK OLUŞU

133-Ey Muhammed! Doğrusu senin rabbin insanlara birtakım şeyleri emretmekte veya yasaklamakta, bu emir ve yasaklarına uyanlara ödül, uymayanlara ise ceza vereceğini söylemektedir. Ancak rabbin sizin itaatinize de ibadetlerinize de muhtaç değildir. Sizi tamamen yok edip yerinize bambaşka bir nesil inşa etme kudretine de sahiptir. Sizi var etmesi de, size peygamber gönderip emir ve yasaklarını bildirmesi de tamamen sizlere olan şefkat ve merhametinden kaynaklanmaktadır. (bkz.Taberi)

134-Ey müşrikler! Allah sizlere hiçbir ihtiyacı olmadığı halde, sırf sizin yararınıza öğüt vermekte iken sizler O'nun elçisini inkar etmekte ve uyarılarını dikkate almamaktasınız. Peygamber size ahiretten ve hesaptan bahsettiğinde, "Çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diyerek onunla alay etmektesiniz. Biliniz ki peygamberin size uyarıda bulunduğu ahiret günü gelip çatacaktır. (bkz.Taberi) Bu konuda Allah'a karşı elinizden bir şey gelmeyeceğini bilesiniz.

135-Ey Muhammed! Allah'ın tekliğini ve senin peygamberliğini kabul etmeyen ve yeniden diriltilip hesap vereceklerini söylediğin zaman seninle alay eden müşriklere de ki: "Madem benim peygamberliğime inanmıyor, uyarılarımı

dikkate almıyorsunuz, o halde bildiğiniz yolda devam edin bakalım. Ben sizlere bu mesajımı anlatmaya devam edeceğim. Israrla beni reddederseniz sonuçta kimin haklı olduğunu göreceksiniz. Yakında hem dünyadaki haksız saltanatınız sona erecek hem de ahirette Allah'ın huzurunda hesaba çekilip cezanızı göreceksiniz. Zira Allah'ın elçisini inkar edenler dünyada da ahirette de iflah olmazlar. (bkz.Taberi)

MÜŞRİKLERİN ÖZELLİKLE KURBAN KONUSUNDAKİ BATIL İNANÇLARI

136-Müşrikler sadece Allah'a kulluk etmek yerine, O'na ortak koşup birtakım varlıkların kendilerini Allah'a yaklaştıracağına ve ahirette kendilerine şefaat edeceğine inanmaktadırlar. Sahip oldukları her türlü rızkın Allah'tan geldiğini biliyor olmalarına rağmen yine de o putlara değer atfetmektedirler. Mesela ziraat ürünlerinden ve hayvanlardan elde ettikleri gelirin bir kısmını sadaka olarak Allah için ayırıp yoksul ve muhtaçlara dağıtırken (ki bu doğru bir davranıştır) bir diğer kısmını putlar için yapılan törenlere ayırmakta, onlar için kurban kesmekte (bkz.Zemahşeri) ve onlara hizmet eden kahinlere ayırmakta, böylece o putların Allah katında kendilerine yarar sağlayacağını düşünmektedirler. Üstelik bunu yaparken bile adil davranmamakta, Allah için ayırdıkları payı her zaman yoksullara dağıtmayıp bazen putlara aktarmakta, fakat putlara ayırdıkları payı hiçbir zaman yoksullara dağıtmamaktadırlar. Allah'ın payı yoksul ve muhtaçlara dağıtıldığı için onu gerektiğinde ihlal etmekte, fakat putların payı onlara hizmetle görevli kahinlere gittiği için ona hiç dokunmamaktadırlar. (bkz.Taberi) Bu şekilde hüküm vermeleri ne kadar da kötüdür!

137-Dahası, şeytani rol üstlenmiş put hizmetçisi kahinler, şirk inancına mahkum ettikleri zavallı müşrik halka, çocuklarını putlar için kurban etmeyi (bkz.Zemahşeri) güzel bir dini gelenek olarak göstermektedirler. (*) Böylece onların maddi ve manevi yönden harap olmalarına, tevhidi iyice bozup yanlış inançlara sapmalarına sebep olmaktaydılar. Esasen Allah onlara bu tür kötülükleri yaptırmayabilir, onları tevhide zorlayabilirdi. (bkz.Maverdi) Fakat O, herkesi kendi iradesiyle baş başa bırakmış ve yaptıklarından sorumlu tutmuştur. Şu halde onlar bu yanlış yolda ısrarla devam etmek istiyorlarsa senin yapacağın şey sadece onları uyarmaktır.

(*)Müşriklerin, putlarına ibadet maksadıyla kurban kesmeleri hususunda bilgi için bkz.Muhammed b. Saib el-Kelbi, Kitabü'l-Esnam. Kimi ayetlerde "yoksulluk endişesi" şeklinde ifade edilen bu durum, esas itibariyle müşriklerin kuraklık ve bereketsizlik gibi hususları gidermenin bir yolu olarak

(geçmişten gelen etkilerle henüz bakire oldukları için özellikle) kız çocuklarını kurban etmenin gerekliliğine inanıyor olmalarıdır. Nitekim Zemahşeri bu adetin müşrik din adamları (bkz.Sedenetü'l-Esnam) tarafından teşvik edilen bir ibadet olduğunu ifade etmiştir. Diğer taraftan bu geleneğin ardından aşırı kıskançlık ve iffet gibi dindarlık kisvesi altındaki bazı düşünceler de yer almaktadır (bkz.İbn Aşur). Yine müşriklerin, melekleri Allah'ın kızları olarak gördükleri ve "kızların Allah'a ulaştırılması gerekir" diyerek kurban sundukları da bilinmektedir (bkz.Alusi). Nitekim Ebüssuud Efendi de kız çocukların diri diri toprağa gömülmesinin "putlara kurban sunumu" olduğunu ısrarla belirtmiştir. Dolayısı ile müşriklerin çocukları sadece "geçim sıkıntısı" ile öldürdüklerini düşünmek hem meselenin müşrikler açısından ehemmiyetinin anlaşılmamasına ve dolayısı ile esas tenkit edilen hususun gözden kaçırılmasına sebep olacak, hem de bu ifadelerden günümüzde tartışılan kürtaj, doğum kontrolü vb konularda hükümler çıkarmak gibi aşırı yorumlara kapı açılacaktır ki, bu da, Kur'an'a söylemediğini söyletmek olur.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

138-Müşrikler, hayvanlar ve ekinler konusunda daha başka birçok hurafe uydurmuşlardır. Hayvanlardan ve ekinlerden Allah için ve putlar için ayırdıkları payların kendilerinin izin verdiği kimseler dışında herkes için dokunulmaz kabul edilmesi ve bazı hayvanların binek olarak kullanılmasının yasaklanması şeklindeki inanç ve adetleri de bu hurafelerdendir.

139-Ayrıca putlar için ayırdıkları hayvanların yavrularının canlı doğdukları takdirde sadece erkeklere helal olup kadınlara haram sayılması, ölü doğmaları yahut doğar doğmaz ölmeleri durumunda ise hem erkek hem de kadınlara helal sayılması gibi batıl inançları da vardır. Yine putlar için kurban edilen hayvanların (Bahîre, Sâibe, Hâm, Vasîle vb. adlar verilmiş bu hayvanlarla ilgili bilgi için bkz.Taberi) kesimi esnasında Allah'ın adını değil putların adını anmaları da böyledir. Bütün bu yasaklar Allah tarafından değil, müşriklerin cahil ataları tarafından konmuştur.

140-Dahası bu cehalet ve karanlık içerisinde boğulan müşrikler Allah'ın helal olarak insanların istifadesine sunduğu nimetleri haram saymakla kalmayıp kendi çocuklarını dahi, putlara kurban maksadıyla rızık ve bereket endişesiyle öldürmektedirler. Bütün bu sapkın inanç ve davranışları neticesinde dosdoğru yol olan tevhit yolundan sapmışlardır. Allah onların bu yaptıklarını elbette ki cezasız bırakmayacaktır. (bkz.Taberi)

141-Halbuki Allah, engin rahmetiyle insanlara sayısız nimetler bahşetmiş ve onlardan yararlanmayı helal saymıştır. Nitekim kendi kendine yetişen bahçelerin yanı sıra kendi çabanızla ekip biçtiğiniz bostanlar, bağlar, hurmalıklar, çeşitli ürünler veren tarlalar; aynı toprakta yetişip aynı sudan beslendikleri halde tatları kâh birbirine benzeyen, kâh farklı olan zeytin, nar ve daha nice yiyecekler hep O'nun sizlere lutuf ve nimetleridir.

142-Yine kimi yük taşımaya, yününden ve tüyünden faydalanmaya elverişli, kimi de henüz yük taşıyamayan kesimlik hayvanları da sizlere rızık ve nimet olarak veren O'dur. Koyun, keçi, deve ve sığır hayvanlarını size erkekli dişili olarak veren de O'dur. (bkz.Taberi) Bunları Allah'ın bir nimeti olarak bilin ve ürün verdiklerinde onlardan yiyin, ayrıca bu nimetleri yoksullarla da paylaşın. Allah'ın size verdiği nimetlerde yoksulların da pay sahibi olduğunu unutmayın. Bütün bu nimetlere rağmen sakın O'na ortak koşarak nankörlük etmeyin. Zira Allah nankör müşrikleri sevmez. (bkz.Maverdi, İbnü'l-Cevzi, Alusi)

143-Ey Muhammed! Allah'ın insanların istifadesi için yarattığı ve helal kıldığı nimetleri haram sayan müşriklere de ki: "Allah sizlere koyun, keçi, deve ve sığır gibi hayvanları erkekli dişili olarak çifter çifter vermiştir. Bunların içerisinden bazılarını haram saymanız doğru değildir. Çünkü bu konuda sizlere Allah'tan gelmiş olan bir bilgi söz konusu değildir. Eğer bu haramların Allah'tan geldiğini iddia ediyorsanız o halde bu hayvanların erkek olanlarının mı, dişi olanlarının mı, yoksa dişi hayvanların karnında taşıdıkları yavruların mı haram kılındığını da bildirin bakalım. Bunlardan herhangi birini Allah'ın haram kıldığına dair bir bilginiz mi var? Allah'tan herhangi bir peygambere bu şekilde bir vahiy geldiğine mi şahit oldunuz yoksa?

144-Gerçek şu ki Allah'tan gelen bir bilgiye dayanmaksızın O'nun adına bazı şeyleri haram ilan ederek O'na iftira atan müşriklerin bu davranışları insanları yoldan çıkarmaya ve tevhitten uzaklaştırmaya yönelik bir tutum olup haksızlığın en ileri derecesini temsil etmektedir. (bkz.Taberi, Zemahşeri) Doğrusu Allah, kendisi adına iftira atan ve helal şeyleri haram kılan müşrikleri emellerine ulaştırmaz."

HARAM YİYECEKLER

145-Ey Muhammed! Allah adına bazı haramlar uydurup bu şekilde güya daha dindar olduklarını sanan müşriklere de ki: "Allah'ın bana vahyettiği bilgiler içerisinde sizin uydurduğunuz haramlar yer almamaktadır. Allah bütün nimetleri insanların istifadesi için yaratmıştır. O'nun insana yönelik rahmet ve

şefkati çok engindir. Koyduğu haramlar da insanın yararı içindir. Nitekim Allah insanlara boğularak, vurularak, düşerek ya da başka bir hayvan tarafından darbe yiyerek ölen ve leş haline gelmiş olan hayvanın, akan kanının ve murdar olan domuzun yenilmesini haram kılmıştır. Ayrıca Allah'tan başkasına kurban olarak kesilen hayvanın etini de haram kılmıştır. Çünkü Allah'tan başkası adına hayvan kesmek açıkça Allah'ın emrine karşı gelmek ve O'na ortak koşmak demektir. Gördüğünüz gibi Allah hiçbir şeyi sebepsiz ve hikmetsiz haram kılmaz. O'nun size verdiği nimetler gibi, yasaklarında da sizin için yarar vardır.

Ayrıca Allah'ın haram kıldığı bu şeyleri darda kaldığı için yiyen kimse aşırıya gidip bu ruhsatı suistimal etmedikçe sorumlu tutulmaz. Çünkü Allah insanlara çok merhametlidir, onlara birçok helal nimet vermiştir, ayrıca onlara karşı çok bağışlayıcıdır, onları zor şeylerle imtihan edip cezalandırmaz. (bkz.Taberi)

146-Allah'ın peygamberi olan Musa'ya karşı gelmeleri, bazı peygamberleri öldürmeleri, tefecilik yapıp insanların mallarını haksız yere yemeleri gibi sebeplerden dolayı yahudilere tırnaklı hayvanların etleri ve inek ve koyunların sırt, bağırsak ve kemik yağları dışında kalan iç yağlarını haram kıldık. Doğrusu Allah'ın sizlere bildirdiği bütün bilgiler doğrudur.

[*] Yahudiler, karada yaşayan hayvanlardan sadece çatal ve yarık tırnaklı olup geviş getirenleri yiyebilirler. [Levililer, 11:1–3; Tesniye, 14:6.] Bu kurala göre sığır, koyun, keçi, geyik, ceylan, karaca, yaban keçisi, gazal, ahu, dağ koyunu gibi hayvanları yemek helal [Tesniye, 14:4–5.], geviş getirmelerine rağmen çatal tırnaklı olmayan deve, yaban faresi ve tavşan ile çatal tırnaklı olmasına rağmen geviş getirmeyen domuz haramdır. [Levililer, 11:4–8; Tesniye, 14:7–8.] Yine karada yaşayan gelincik, fare, kara kurbağası türleri (keler ve kaplumbağa), kirpi, bukalemun, bütün kertenkele türleri, salyangoz ve köstebek gibi küçük canlılar da yasaklanmıştır.[Levililer, 11:29–31]...

147-Ey Muhammed! Eğer müşrikler senin Allah'ın peygamberi olduğunu kabul etmemekte ısrar ederlerse onlara de ki: "Bilin ki rabbiniz olan Allah çok merhametlidir. O'nun merhameti bu kadar engin olmasaydı sizin bu inkarlarınızı derhal cezalandırırdı. Ancak sizlere süre vermekte, iman etmeniz için fırsat tanımaktadır. Eğer bu fırsatı değerlendirip iman ederseniz sizleri bağışlayacaktır. (bkz.Mevdudi) Fakat onun bu merhametine bakarak, sizler gibi tevhidi ve peygamberi reddeden kimseleri cezasız bırakacağını sanmayınız."

148-Müşrikler kendilerini Allah'a yakınlaştırsın diye birtakım varlıkları şefaatçi edinip onlara yakarmalarını ve o putlara yaranmak maksadıyla birtakım şeyleri haram ilan etmelerini savunmak için "Bunları bize Allah emretti, eğer Allah dilemeseydi biz böyle yapamazdık!" demekte, yaptıkları kötülükleri Allah'a isnat etmektedirler. Oysa Allah'ın onlardan bir takım putları aracı ve şefaatçi edinmeyi istemesi söz konusu değildir. Nitekim daha önceki toplumlar da benzer gerekçelerle peygamberleri reddetmişler, onların getirdikleri kitapların ilahi vahiy olduğunu kabul etmemişlerdi. Fakat bu şekilde inkarda ısrar etmeleri neticesinde tarafımızdan helak edildiler.

149-Mekkeli müşrikler de aynı şekilde ısrar ettikleri takdirde benzer bir son ile karşılaşacaklarını unutmamalıdırlar.

150-Ey Muhammed! Bu iddiaları savunan müşriklere de ki: "Elinizde Allah'a ortak koşmayı emreden ve saydığınız haramları onaylayan bir ilahi vahiy varsa getirin görelim! Yahut bütün bu dediklerinizi Allah'ın onayladığı hususunda size şahitlik edecek, iddianızı destekleyecek bir bilgi ya da delil varsa ortaya koyunuz. Doğrusu sizler ilahi bilgiye değil, kendi kuruntularınıza uymaktasınız. Oysa gerçek bilgi Allah'ın elindedir ve vahiy yoluyla göndermektedir. Ancak O'nun gönderdiği vahye sizler inanamamaktasınız. Allah ise sizleri inanmaya zorlamamaktadır."

Ey Muhammed! Eğer müşrikler bu iddialarına destek olmak üzere bir takım yalancı şahitler bulurlarsa sakın onların şahitliklerine kanma! Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmayan, ahiret uyarılarını alaya alan ve Allah katında kendilerine yardım ve şefaat etmek üzere birtakım putlara inanan müşriklere itiraz etme, uydurdukları haramlara itibar etme!

## HAYATA YÖN VERECEK İLAHİ KURALLAR

151-De ki: Ey putlar için çeşitli haramlar icat eden müşrikler! Gelin sizlere Allah'ın neleri emrettiğini, neleri yasakladığını sayayım;

Hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın

Sizi O'na yakınlaştırması için aracılar ve şefaatçiler edinmeyin, doğrudan ve sadece Allah'a kulluk edin

Ana babaya iyi davranın

(Müşriklerin Muhammed peygambere yöneltti̇kleri "evladı babasına düşman etti, aileleri parçaladı" suçlamalarına nispettir aynı zamanda)

Putlara kurban olsun ve bereket getirsin diye çocuklarınıza kıymayın (bkz.137.

ayet ve açıklaması) Çünkü sizlere de çocuklarınıza da rızık veren Allah'tır.

Zina gibi çirkin ve utanç verici davranışların gizlisinden de aşikarından da uzak durun.

Allah'ın saygın ve şerefli olarak yarattığı insan canına haksız yere kıymayın

152-Yetimlerin mallarına onlar erişkinlik çağına gelinceye kadar sakın el uzatmayın. Ancak onların iyiliği için, malın değerini koruma yahut arttırmaya yönelik tasarruflarda bulunabilirsiniz. Ergenlik çağına gelip kendi mallarına sahip olabilecek düzeye ulaştıklarında onlara mallarını eksiksiz teslim edin.

Dürüstlükten şaşmayın.

Alım-satım işlerinizde çok titiz ve hakkaniyetli hareket edin

İnsanlar arasında ortaya çıkan anlaşmazlıklarda tanıklığınıza başvurulduğunda kesinlikle doğruyu söyleyin. Böyle bir durumda, akrabalarınızın ve dostlarınızın yararına da olsa, sakın yalan söylemeyin.

Bu ilahi emirlerin hiçbiri yapamayacağınız şeyler değildir. Aksine O sizlerin yararı için bu hususları önemle emretmektedir.

153-Dolayısıyla Allah'ın emirlerine titizlikle uyun, inancınıza sadakat gösterin. İşte Allah bu şekilde sizlere nasihat vermekte ve sizin bu nasihatleri dinleyip erdemli bir şekilde yaşamanızı istemektedir. Şirke bulaşmayın, zira elçimizin tebliğ ettiği tevhit inancı, ilahi vahye dayanan dosdoğru yolu temsil etmektedir. İşte iyice düşünüp gerçeği kavrayasınız diye Allah sizlere bu hususları bildirmektedir.

154-Bir zamanlar, Allah'ın birliğine ve onun gönderdiği peygamberlere inanıp ilahi emir ve yasaklara uyarak yaşayanlara nimetimizi tamamlamak ve İsrailoğulları'nın doğru yola girmeleri için gereken her şeyi açıklamak üzere bir rahmet ve rehberlik kaynağı olarak Musa'ya Tevrat'ı vahyetmiştik.

155-Şimdi de elçimiz Muhammed'e, ilahi nimet ve rahmet kaynağı bu mübarek Kur'an'ı vahyetmekteyiz. Şu halde dosdoğru tevhit yoluna girmek ve ilahi rahmete ulaşmak için yapmanız gereken şey, bu kitaba iman etmek ve içindeki öğütleri dikkate almaktır.

156-Ey müşrikler! Artık size bu kitap lutfedildikten sonra Allah'a şirk koşma hususunda bahaneler uydurma şansınız kalmamıştır. Bundan böyle "Bize de yahudi ve hristiyanlara verilen kutsal kitaplar gibi bir kitap verilseydi biz de onlar gibi iman ederdik, hatta doğru yola onlardan daha çok sadık olurduk,

oysa şimdi böyle bir kitaba sahip olmadığımız için Allah'ın mesajlarından habersiz kaldık" deme hakkınız yoktur.

157-Zira işte size, içinizden biri olan Muhammed vasıtasıyla Allah'ın birliğini ve emirlerini açıkça anlatan, size kılavuzluk edecek Kur'an vahyedilmektedir. Bu Allah'ın sizlere olan rahmetinin eseridir. Durum böyle iken elçimiz Muhammed'in peygamberliğini inkar eden müşriklerden daha zalim kim vardır? (bkz.Taberi) Doğrusu biz böyle kimseleri şiddetli bir azap ile cezalandıracağız.

158-Müşrikler bu kadar açık delilleri gördükleri halde Muhammed'in gerçekten peygamber olduğuna iman etmek için illa da başlarına Allah'tan bir felaket gelmesini, müminlerle savaştıklarında meleklerin kendilerine azap getirmesini yahut başlarına ölüm anının gelip çatmasını mı bekliyorlar? Halbuki böyle bir an geldiğinde artık dünya hayatındaki imtihan bitmiş olacak ve o güne kadar iman edip Allah'ın emir ve yasaklarına uygun yaşamamış olanlar için, (bkz:Süddî, Maverdi) iş işten geçmiş olacaktır. Çünkü o son anda iman etmenin bir anlamı yoktur.

Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve ahiret uyarılarını alaya alan müşriklere de ki: "Bekleyin bakalım! Hesap günü geldiğinde kimin doğru söylediğini anlayacaksınız." (bkz.Taberi)

159-Ey Muhammed! Allah'ın bütün peygamberlere gönderdiği tek ilahi din olan tevhitten ayrılıp çeşit çeşit gruplara bölünen yahudi, hristiyan, müşrik vb. kimselere aldırma! Onların bu durumda olmalarından sen sorumlu değilsin. Hepsi sonunda Allah'ın huzurunda toplanıp hesaba çekilecektir.

160-O gün, tevhide ve peygamberlere iman etmiş ve Allah'ın emir ve yasaklarına uygun yaşamış olanlar (bkz.Maturidi) katbekat (bkz.Maturidi, Alusi) ödüllendirileceklerdir. Müşrikler ise şirkin tam karşılığı bir ceza olarak sonsuza dek kalmak üzere cehenneme atılacaklardır. (bkz.Maturidi)

161-Ey Muhammed! Bazı varlıkları şefaatçi edinip Allah'a ortak koşan müşriklere de ki: "Rabbim beni, gönderdiği vahiy ile tevhide yönlendirmiştir. Bu din aynı zamanda Allah'ın gönderdiği bütün peygamberlerin dinidir. Sizin de çok iyi bildiğiniz gibi İbrahim peygamberin dini de budur. Çünkü İbrahim hiçbir zaman sizler gibi Allah'a ortak koşmamıştır.

162-Bundan dolayı benim namazım, kurbanım, diğer ibadetlerim, hayatım, ölümüm, kısacası her şeyim, bütün varlığın yaratıcısı ve rabbi olan Allah'a

yöneliktir.

163-Hiç bir şeyi O'na ortak koşmam söz konusu değildir. İşte bana Allah tarafından vahyedilen dosdoğru yol budur. O bana, içinizden gönderilmiş bir peygamber olarak sizlere öncü ve örnek olmamı emretti."

164-De ki: Her şeyi yaratan ve bütün varlığın mutlak egemenliğini elinde bulunduran Allah olduğu halde ben başka varlıkları nasıl şefaatçi kabul edip O'na ortak koşabilirim? Allah'a ortak koşmakta ısrar ederseniz sorumlusu kendiniz olursunuz. Çünkü herkes sadece kendi yaptığından sorumludur. Nitekim O, hesap günü geldiğinde herkesi huzurunda toplayacak ve son derece adil bir şekilde herkesin davranışını değerlendirecektir. Kimin haklı kimin haksız olduğunu bugün anlamayanlar o gün net olarak anlayacaklardır.

165-Ey insanlar! Sizleri yaratan ve yeryüzündeki her şeyi emrinize veren Allah'tır. İçinizden kiminin zengin, kiminin yoksul, kiminin güçlü, kiminin zayıf olması da Allah'ın sizleri, sahip olduğunuz mal ve konumu nasıl kullandığınız hususunda (bkz.Zemahşeri) denemesinden ibarettir. Önemli olan zenginlik-fakirlik ya da güçlülük-zayıflık değil, iman ve erdem ile yaşamaktır. Kişi her ne durumda olursa olsun, sahip olduklarını kendisine bahşeden Allah'a şükretmeli ve O'nun dinine uyup emirlerine itaat etmelidir. Şunu unutmayınız ki Allah insanlara karşı çok merhametlidir, yanlış inanç ve davranışlarda bulunanlar eğer gerçeği görüp peygambere iman ederlerse Allah onları affedecektir. Israrla Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu reddeden ve Allah'tan başka varlıkları aracı ve şefaatçi olarak benimseyip adeta O'na ortak koşan kimseleri ise muhakkak (bkz.Zemahşeri, Maverdi, İbnü'l-Cevzi) cezalandıracaktır.

KURAN -55- (37) SAFFAT SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

SAFFAT: Sıra sıra dizilenler, saf saf duranlar

182 Ayet - /Kainatta Allah'ın yaratıcılığını ve egemenliğini gösteren varlıklar!/

----Mekke döneminin sonlarına doğru, Hicr suresinin ardından vahyedilmiştir. Adını ilk ayette geçen "saffat" (sıra sıra dizilenler, saf saf duranlar) kelimesinden almıştır. Tefsirlerde bu kelimenin, "melekler, gökyüzünde sıra halinde uçan kuşlar veya saf tutmuş müminler" anlamlarına geldiği kaydedilir. Surede, müşriklerin Hz.Muhammed'in tevhit çağrısı karşısındaki inkarcı ve alaycı tutumları eleştirilmekte, özellikle ahiret inancı vurgusu yapılmakta ve peygamber kıssalarından örnekler verilerek benzer mücadelelerin daha önce de yaşandığı hatırlatılmaktadır. Kıssaların anlatılmasının amacı, müşrikleri uyarmak ve başta Hz.Muhammed olmak üzere bütün müminlere teselli vermek ve onları teşvik etmektir----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

ALLAH'IN TEKLİĞİ ve KAİNATTAKİ MUTLAK EGEMENLİĞİ

1-Ve saf tutanlara aşkolsun

2-Günahtan sakınanlara

3-Ve Kur'an'ı okuyup ibret alanlara helal olsun ki

Gökyüzünde saf saf dizilip kanat çırpan kuşlar dahil kainattaki bütün varlıklar kendilerine verilen görevleri yerine getirerek Allah'a kulluk etmektedirler. (bkz.Razi, Cabiri)

4-Ey müşrikler! İlahınız tek bir ilahtır!

5-Bütün kainatı muhteşem bir düzen içerisinde yaratan, şu muazzam güneşin doğduğu ve battığı her yerde yegane hükümran olan Allah, kendisine kulluk edilmeye layık tek kudrettir. Bu sebeple sizlerin de şirkten vazgeçip sadece O'na kulluk etmeniz (bkz.Taberi) sizlere bu hakikati tebliğ eden elçimize iman etmeniz gerekir.

## İLAHİ VAHYİN GÜVENİLİRLİĞİ

Elçimiz Muhammed'e "mecnun" diyen, ona vahyettiğimiz Kur'an'ı cinlerin ve şeytanların güya gökten çaldığı bilgiler olarak nitelendiren müşrikler! Bilesiniz ki Muhammed'e vahiy gönderen

6-Allah, semayı yıldızları ziynet yaparak süsledi

7-Ve bütün gökyüzünün yegane hakimidir

8-O'nun iradesi dışında herhangi bir gücün bilgi alması mümkün değildir.

9-Kaldı ki iddia ettiğiniz gibi cinler ilahi alemden bilgi çalmaya kalkışacak olsalar karşılarında ilahi kudreti bulur

10-Ve böyle bir şeyi asla başaramazlar.

O halde nasıl olur da cinlerin ilahi alemden bilgi aldıklarına inanır ve elçimize gönderdiğimiz vahyi bu tür şeylere benzetirsiniz?

## HESAP GÜNÜ KONUSUNDA MÜŞRİKLERE UYARI

11-Ey elçimiz Muhammed! Şu müşriklerden tutarlı bir cevap iste; Biz onları özlü balçıktan yarattık. Kendi yarattıkları mı güçlüdür, yoksa bizim yarattığımız mı?

12-Sen bu soruya şaşırıyorsun, ama onlar bazı şeyleri çok hafife alıyorlar

13-Doğru bilgiye vurgu yapıldığında o bilgiyle ilgilenmiyorlar

14-Bir âyet gördüklerinde alay etmeye çalışıyorlar

15-Şöyle diyorlar: “Bu, açıkça bir kandırmacadan başka bir şey değildir.

16-Yani ölüp de toprak ve kemikler haline geldikten sonra, gerçekten tekrar dirilecek miyiz?

17-Geçmiş büyüklerimiz, atalarımız da mı dirilecek?”

18-Müşriklere şöyle de: "Evet, Allah insanları topraktan yarattığı gibi öldükten sonra tekrar diriltmeye de kadirdir, eğer sizler benim peygamberliğime inanmamakta ısrar edecek olursanız, diriltildiğiniz zaman perişan bir şekilde cehenneme gideceksiniz."

19-Dirilişin gerçekleşmesi, sura üfürülmesi ve müthiş bir sesin çıkmasıyla başlayacaktır ve o gün herkes diriltilip ilahi huzura çıkarılacaktır.

20-Elçimizin ahiret uyarısını alaya alan müşrikler o gün, "Peygamberlerin uyarıları gerçekmiş, inanmamakla büyük hata etmişiz!" diyeceklerdir.

21-O gün onlara, "İşte peygamber sizi uyardığı zaman dikkate almadığınız, yalanladığınız gün bugündür" denilecek

22-Ve "O zalim müşrikleri, kendilerine eşlik edenlerle ve kulluk ettikleri kimselerle bir araya getirin

23-Allah ile aralarına koydukları putlarıyla beraber onları, Cehennem’e doldurmak için hesaba çekelim" diye seslenilecektir.

24-Durdurup onlara

25-"Hani dünyada yardımlarını ve şefaatlerini umduğunuz varlıklar nerede, niçin size yardım edemiyorlar? Sizleri şirk inancına sevk eden önderleriniz kurtarsın şimdi bakalım! Hepsi çaresiz bir şekilde burada toplanmış durumdalar!" denecektir.

26-O gün onlar tam bir teslimiyet gösterecektir.

27-O gün müşrikler kendi aralarında tartışmaya başlayacaklar

28-Önderlerinin sözüne kanıp şirk inancına meyledenler, kendilerini aldatanlara dönüp, "Sizin yüzünüzden bu hale düştük, bizi kandırdınız, gücünüzle kuvvetinizle ve dindarlığınızla bizi şirk inancına mahkum ettiniz!" (bkz.Zemahşeri) diye sitem edecekler.

29-Onlar da şöyle cevap verecekler; "Hayır, zaten siz mümin olmak istemiyordunuz

30-Boş yere bizi suçlamayın! Sizi zorla şirk inancına sürüklemedik! Kendi isteğinizle bize katıldınız. Biz kendi bildiğimizi yapıyorduk, siz de bize uyuyordunuz

31-Sonuçta hepimiz aynı suçu işledik, cezayı da birlikte çekeceğiz

32-Sizi hayallere daldırdık ama o hayallere biz de dalmıştık.” diyeceklerdir.

33-O gün hepsi cehennem azabına müstehak olacaklardır.

34-Biz, elçilerimize inanmayan ve şirkte ısrar edenleri işte böyle cezalandırırız

35-Çünkü elçilerimiz onlara tevhidi tebliğ ettiği zaman

36-Onu cinlerden haber aldığını iddia eden yalancılarla bir tuttular ve "Bir mecnunun sözüne bakıp da ilahlarımızı terk edecek değiliz" dediler.

37-Oysa elçimiz Muhammed (bkz.Zemahşeri) cinlerden bilgi aldığını iddia eden yalancılardan değil, Allah tarafından gönderilen bir elçiydi. daha önce gönderilen o kadar peygamberin varlığından haberdar olduğunuz halde Muhammed'in peygamberliğine inanmadınız. Onu şair, mecnun ve yalancı olmakla itham ettiniz.

38-Bu yüzden yaptığınız bu davranışın karşılığı olarak bugün acı bir azaba müstehak olacak

39-Ettiğinizi bulacaksınız.

40-Buna karşılık elçimizin mesajına iman eden ve Allah'ın tekliğine inananlara

41-Sonsuz cennet nimetleri verilecektir

42-Her türden meyveler onlar içindir. Onlar ağırlanacaklar

43-Kendilerine sunulan ilahi nimetlerden huzur içinde faydalanacaklar

44-Karşılıklı olarak tahtlarına kurulacaklar

45-Çevrelerinde içki dolu bardaklar dolaştırılacak

46-İçenlere zevk veren berrak renkli içkilerle

47-İçkilerde ne baş ağrıtıcı bir şey bulunur ne de ondan dolayı sarhoş olurlar

48-Yanlarında gözlerini onlardan ayırmayan iri gözlü kadın hizmetçiler olacak

49-O hizmetçiler günyüzüne çıkmamış yumurtalar gibidirler

50-Cennettekilerden biri diğerine dönüp soracak

51-“Bazı yakın arkadaşlarımız vardı,

52-Alay etmek için bize şöyle derlerdi: “Siz gerçekten inanıyorsunuz; öyle mi?

53-Toprak ve kemikler haline geldikten sonra diriltilip hesaba çekileceğimize gerçekten inanıyor musunuz?”

"Acaba onlar şimdi ne durumdadır?"

54-“Yukarıya (Araf’a)[*] çıkıp bakar mısınız?”

[*] Ayetteki اطّلع=ıttalaa kelimesi, bir şeyin üzerine çıkıp başkasına gösterme anlamına gelir. (Kitab’ul-Ayn) (Abdülaziz Bayındır)

55-Yukarıdan bakıp onları cehennemin tam ortasında görünce

56-Onlara dönüp: “Vallahi az kalsın bizi de kendinize uydurup bu hale düşürecektiniz

57-Çok şükür ki Allah'ın nimeti sayesinde peygamberin mesajına iman ettik ve sizin maruz kaldığınız acı sondan kurtulduk" diye sevineceklerdir.

Müminler, o gün Allah'ın kendilerine verdiği nimetlerin sevinci içerisinde,

58-"Demek bir daha ölmeyeceğiz

59-Sonsuza kadar bu nimetlerin içinde yaşayacağız, üstelik cehennem azabından da ebediyen kurtulmuş olduk!

60-Doğrusu bu mükemmel bir ödül

61-Herkes bunu elde etmek için çalışmalıdır" diyeceklerdir.

Ey Muhammed! Senin peygamberliğini inkar eden müşriklere sor bakalım!

62-Cennet gibi bir yerde konaklamak mı iyi, yoksa zakkum ağacının yanında konaklamak mı?

63-Zakkum ağacını yanlış davrananlar için bir sıkıntı kaynağı olsun diye oraya diktik

64-O, Cehennem'in dibinde biten bir ağaçtır

65-Her bir tomurcuğu sanki bir şeytan başı gibi

66-Cehennemlikler çaresiz ondan yiyip karınlarını onunla dolduracaklar

67-Üzerine kaynar sular içirilecekler

68-Yemekten sonra döndürülüp götürülecekleri yer ateşe daldırılacakları yine o alevler olacak

69-Bunlar tevhitten sapan atalarını yanlışlar içinde bulup

70-Hiç düşünmeden onları takibe koyularak elçimize yalancı deyip şirkte ısrar etmişlerdi

71-Onlardan öncekilerin de çoğu zaten yanlış yoldaydılar

72-Aralarından onları uyaran elçiler çıkarmıştık ama

73-Mekkeli müşriklerin tavrına benzer tavır takındıkları için helak edilmişlerdi

74-Tabi ki peygamberlere iman edenler ise dünyada da ahirette de kurtulanlardan olmuşlardır.

Onların bu durumu Mekkeli müşrikler için bir ibrettir.

NUH ve İBRAHİM KISSALARINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

75-Vaktiyle Nuh da senin gibi, halkını uzun süre tevhide çağırmış, fakat onlar tıpkı Mekkeli müşrikler gibi davranıp onu yalanlamışlardı. Nihayet onların baskı, alay ve eziyetlerine dayanamaz hale gelen Nuh, rabbine yakarmış, kendisine inananları zalimlerin zulmünden kurtarması için dua etmişti. Biz de duasını kabul etmiş

76-Onu ve inananları kurtarıp diğerlerini tufan ile helak etmiştik

77-Soyunu devam ettirdiğimiz sadece onlar olmuştu

78-Arkadan gelenlere şerefli bir anı bıraktık

79-Çağdaşları arasından Nuh’a selam olsun. Nuh, verdiği tevhit mücadelesiyle tarih boyunca şanlı bir isim olarak anılır oldu. Bütün dünya halkları onu saygı ve hürmetle anıp ona selam eder oldular.

80-Biz, güzel davrananları işte böyle ödüllendiririz

81-Çünkü o, bize güvenen kullarımızdandı. İşte Allah'ın emirlerini uygulayan tevhit önderlerinin dünyadaki ödülü budur.

82-Zalimlerinki ise tufanda boğulmak

83-Sonraki dönemlerde tıpkı Nuh gibi tevhide bağlı olan ve bu inancı insanlara anlatan önderlerden biri de İbrahim'di

84-O asla Allah'a şirk koşmazdı. (bkz.Taberi) Kendisini tamamen tevhide adamıştı ve bütün içtenliği ile Allah'a kulluk etmekteydi. (bkz.Zemahşeri)

85-Vaktiyle, babasının da içinde bulunduğu müşriklere karşı çıkmış ve "Nasıl olur da Allah'a ortak koşar,

86-O'nun nezdinde size şefaat edeceğine inandığınız varlıklara dua edersiniz, bütün kainatı en güzel şekilde yaratan Allah'ın eşsiz ve benzersiz olduğunu bilmez misiniz?

87-Bu yaptığınız şeyin cezasız kalacağını mı sanıyorsunuz?" diye çıkışmıştı.

Onları şirk inancından vazgeçiremeyeceğini anlayınca putlaştırdıkları şeylere zarar verip o şeylerin kendilerini korumaktan aciz varlıklar olduğunu göstermek istedi.

88-Yıldızlara şöyle bir göz atıp

89-Herkesin bayram yerine gideceği bir günde hasta olduğunu söyledi

90-Müşrikler, İlahların İbrahim'i çarptığı düşüncesiyle oradan uzaklaşmaya başladılar

91-Putların önlerine yiyecek koydu

92-"Neyiniz var sizin?" diye alay etmeye başladı

93-Ve kimseye fark ettirmeden sert bir darbeyle bütün putları kırdı

Böylece putların önlerindeki yiyecekleri dahi yiyemediklerini, kimseyle konuşamadıklarını, aciz ve zavallı varlıklar olduklarını müşriklerin gözlerine sokmaya çalıştı.

94-Müşrikler İbrahim'in başına üşüştüler

95-İbrahim bir şey olmamış gibi davranıp şöyle diyerek: "Kendi ellerinizle yaptığınız bu şeyleri nasıl şefaatçi kabul edip Allah'a şirk koşarsınız?

96-Oysa onları da sizleri de Allah yaratmıştır, kulluk edilmeye layık olan tek kudret O'dur!" sözleriyle tevhit mesajını onlara tekrar anlatmaya çalıştı

97-Fakat onlar İbrahim'in bu sözleri üzerine düşünmek yerine onu cezalandırmaya ve ateşe atmaya kalkıştılar.

98-Neticede Allah'ın yardımıyla onların tuzakları boşa çıktı ve İbrahim'e zarar vermeyi başaramadılar. (bkz.Zemahşeri)

99-Bu olaydan sonra İbrahim, toplumuna "Anlaşılan sizin şirkten vazgeçeceğiniz yok, bu yüzden artık bu diyarı terk ediyorum, özgürce Allah'a kulluk edebileceğim bölgelere göç edeceğim" dedi

100-Ve "Rabbim! Bana senin yolunda yürüyecek, tevhide bağlı kalacak iyi bir evlat nasip et!" diye dua etti.

101-Biz de onun bu duasını kabul ettik ve kendisine hayırlı bir evlat müjdesi verdik.

102-Gün gelip de İbrahim'in oğlu kendisiyle birlikte yürüyebilecek yaşa ulaşınca İbrahim bir rüya gördü. Rüyasında oğlunu Allah'a kurban etmekteydi. İbrahim rüyayı oğluna anlatıp fikrini sorunca oğlu, "Babacığım! Sana ne emrediliyorsa onu yap! Ben Allah'ın emrine karşı gelmem. Sabırlı olduğumu, ilahi emre boyun eğdiğimi göreceksin!" diye cevap verdi.

103-Neticede İbrahim ve oğlu Allah'ın emrine teslim olmuşlardı. İbrahim, oğlunu tam şakağı üzerine yatırmışken

104-Biz ona, "Dur ey İbrahim!

105-Sen sadakatini gösterdin, seni ödüllendireceğiz

106-Zor bir imtihan kazandın"diye seslendik

107-Ve ona, oğlunun yerine fidye olarak büyük bir koç kurban etmesini söyledik.

108-Böylece İbrahim, Allah'a teslimiyet ve sadakatinden dolayı şanlı bir isimle anılır oldu.

109-Bütün dünya halkları onu saygı ve hürmetle anıp ona selam eder oldular. İbrahim'e selam olsun.

110-İşte, Allah'ın emirlerini uygulayan tevhit önderlerinin dünyadaki ödülü budur.

111-O, bize güvenen kullarımızdandı.

112-Daha sonra İbrahim'e İshak adlı çocuğunu da müjdeledik ve ona da kendisine verdiğimiz peygamberlik görevini verdik.

113-Hem İsmail’i[*], hem de İshak’ı uğurlu ve bereketli kıldık. Her ikisi de tevhit yolunun kutlu önderleri oldular. Fakat onların soyundan gelenler içinde, onların izini takip edip tevhidi sürdürenler çıktığı gibi şirk inancına sapıp kendilerine yazık edenler de oldu

[*] Kurban edilen İsmail aleyhisselam olduğu için burada ismi açıkça yazılmıştır. (Abdülaziz Bayındır)

MUSA ve HARUN KISSASINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın seni Mekke müşriklerine karşı zafere ulaştıracağından kuşkun olmasın! Çünkü Allah her zaman, kendi mesajını benimseyip tevhit uğruna mücadele eden elçilerini desteklemiştir.

114- Bunlar içerisinde Musa ve Harun da birer örnektir

115-Onları ve halklarını büyük bir üzüntüden kurtarmış

116-Firavun onları ve onlara inananları yakalamak üzere iken biz onları kurtarıp zafere ulaştırmıştık

117-Kendilerine ilahi kitap verip nesiller boyu hayırla yad edilmelerini sağlamıştık

118-İkisine de doğru yolu göstermiştik

119-Bu yüzden bütün dünya halkları bu iki mümin kulumuzu hürmetle anıp onlara selam ederler

120-Musa’ya da Harun’a da selam olsun

121-İşte Allah'ın emirlerini uygulayan tevhit önderlerinin dünyadaki ödülü budur

122-O ikisi de bize güvenen kullarımızdandı

İLYAS KISSASINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

123-Tevhit önderlerinden biri de İlyas peygamberdir. (*)

(*) Tefsirlerde yer alan bilgilere göre İlyas peygamber, Şam civarında bulunan Ba'lebek'de yaşamıştır. Bu yörenin halkı "Ba'l" adını verdikleri bir puta tapındıkları için, bölgeye Ba'lebek adı verilmiştir. (bkz.Taberi)

124-Nitekim o, müşrik toplumunu eleştirmiş, onlara, "Takva sahibi olun. Nasıl olur da

125-Allah dururken başka varlıklardan medet umar, onları Allah'a ortak koşar ve Ba'l'dan yardım istersiniz?

126-Allah, hem sizin hem atalarınızın yaratıcısı ve sahibidir" demişti

127-Ne var ki halkı, tıpkı Mekkeli müşrikler gibi onu inkar etmekte ısrar etti. Sonuçta İlyas'ı inkar eden müşrik halk unutulup gitti; ayrıca ahirette onları büyük bir azap beklemektedir.

128-Allah’a yürekten bağlı kulların ise hali başka olur

129-İlyas nesiller boyu hatırlanan, hayırla yadedilen bir şahsiyet olarak tarihe geçti

130-Şimdi bütün insanlık onu saygı ve selamla anmaktadır. İlyas'lara selam olsun!

131-İşte Allah'ın emirlerini uygulayan tevhit önderlerinin dünyadaki ödülü budur

132-Çünkü o, bize güvenmiş kullarımızdandı

LUT KISSASINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

133-Tevhit önderlerinden biri de Lut peygamberdir

O da hem Allah'a şirk koşan hem de ahlaki çöküntü içerisinde olan toplumunu uyarmış, onları tevhide ve güzel ahlaka davet etmişti. Ancak toplumu ona inanmak bir yana, onu ve ona inananları baskı altına almış, şehirden kovmak ve öldürmekle tehdit etmişti.

134-Bunun üzerine biz onu ve inananlarını kurtardık

135-Onların arasından yaşlı bir kadın olan günahkar Lut peygamberin karısı hariç

136-Ve sonra karısı dahil bütün inkarcıları yerin dibine soktuk

137-Ey Mekkeli müşrikler! Siz sabahları onları gömdüğümüz yerlerin üzerine basarak yürüyorsunuz. Lut kavminin başına gelen bu olayı bilmektesiniz.

138-Akşamları da ayaklarınızla çiğniyorsunuz o toprakları. O halde niçin aklınızı başınıza toplayıp da elçimiz Muhammed'e iman etmezsiniz? Şirkin sonunun kötü olduğunu niçin farketmezsiniz?

YUNUS KISSASINDAN Hz.MUHAMMED'E SABIR DERSİ

Ey elçimiz Muhammed! Mekkeli müşriklerin inkarları sakın seni yıldırmasın.

139-Unutma ki senden önce gönderdiğimiz elçilerden biri olan Yunus,

140-Elçi olarak gönderildiği halkının ısrarlı inkarlarına dayanamamış, yük ve yolcu dolu bir gemiye binip halkını terk etmişti. Gemi bir süre yol aldıktan sonra fırtınada sarsılmaya başlamıştı. Bindikleri filikadakiler ise içlerinden birinin atılması gerektiğine karar verip kura çekmişlerdi

141-Kura Yunus'a çıkmış ve böylece Yunus denize atılmıştı

142-Aslında bütün bunlar hep onun kendi kabahatinin sonuçlarıydı. (bkz.Taberi) Neyse ki büyük bir balık onu ağzıyla taşıyıp kıyıda çorak bir yere

atmıştı.

143-Aslında o, Allah'ın birliğine iman eden iyi niyetli ve samimi bir kul olmasaydı

144-Biz o durumda onun canını kurtarmazdık, balığın karnı ona mezar olurdu.

145-Fakat biz onun hayatını kurtarıp sahile bıraktık

146-Bitkin ve perişan olarak atıldığı sahilde güneşin kavurucu sıcağından korunması için geniş yapraklı bir ağaç bitirerek ona gölge sağladık

Çünkü o, bütün bu yaşadıklarından ders alıp hüzün ve pişmanlık içinde, "Ey yüce rabbim! Senin iznin olmaksızın toplumumu terk ettim, sabırlı ve kararlı davranamadım. Böylece kendime yazık ettim, senden başka kulluk edilecek kudret yoktur, ne olur beni bağışla!" diye yalvarmıştı. Biz de onun bu duasını kabul edip hayatını kurtardıktan sonra

147-Kalabalık (bkz.Zemahşeri) (*) Nineva şehrine tekrar geri göndermiştik. (bkz.Taberi)

148-Bu sefer halkı ona iman etmiş ve başlarına gelmek üzere olan ilahi azaptan son anda kurtulmuşlardı

(*) Zemahşeri; ayetteki "yüz bini aşan" ifadesinden maksadın, kalabalığı anlatmak olduğunu söylüyor.

## MÜŞRİKLERİN SAPKIN İNANÇLARININ ELEŞTİRİSİ

149-Ey elçimiz Muhammed! Allah'a ortak koşan ve onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden, melekleri Allah'ın kızları olarak gören müşriklere sor bakalım; kızlar Allah'ın da oğlanlar onların mı?

150-Ya da meleklerin dişi olduğunu nereden öğrenmişler? Yoksa biz onları yaratırken orada mıydılar?

151-Hayır, bu söyledikleri düpedüz iftiradır. Dikkat et; uydurdukları yalandan dolayı söyleyecekleri sadece şudur:

152-“Allah’ın çocuğu vardır...” Onlar kesinlikle yalancı

153-Yani Allah kızları oğlanlara tercih mi etmiş?

154-Sizin neyiniz var; nasıl böyle bir yargıya varıyorsunuz?

155-Bütün kainatı yaratan yüce kudret sahibi Allah'ın evlat sahibi olduğunu düşünmek, aklı olan insana yakışır mı hiç?

156-İddialarını doğrulayacak açık bir delilleri var mı?

157-Varsa bir kanıtları getirsinler de görelim.!

158-Müşrikler melekleri (bkz.Zemahşeri) Allah'ın kızları olarak düşünmekte, Allah katında onların yardımını ummaktadırlar.

159-Oysa bizzat o melekler de bilmektedirler ki Allah bu yakışıksız iddialarından beridir ve tevhidi bozan bu tür müşriklerin sonu cehennem

160-Buna karşılık tevhide bağlı olan müminlerin sonu ise cennettir. (bkz.Taberi)

MÜŞRİKLERE AÇIK ve NET İKAZLAR

161-Ey müşrikler! Aklınızı başınıza alın ve Allah'a ortak koşmaktan, O'nun hakkında böyle asılsız iddialar öne sürmekten vazgeçin.

162-Şunu bilin ki şirkten vazgeçmezseniz cehenneme gideceksiniz

163-Zaten sizler ve kendilerini izlediğiniz diğer müşrikler, (bkz.Zemahşeri) ancak şeytanın yolunu izleyen zavallıları peşinizden sürükleyebilirsiniz.

164-Ey müşrikler! Allah'ın kızları olarak gördüğünüz melekler bu sapkın inançtan beridirler

165-Onlar Allah'ın kulu olduklarının farkındadırlar ve bunu açıkça ifade ederler. "Her birimiz farklı görevler yapan, Allah'ın huzurunda sıra sıra dizilip

166-O'na kulluk eden varlıklarız, daima O'na ibadet eder, O'nun emirlerini yerine getiririz" derler.

167-Ey müşrikler! Muhammed, peygamber olarak görevlendirilmeden önce

168-Yahudi ve hristiyanlara bakıp, "Bize Tevrat ve İncili gibi ilahi kitaplar gönderilecek olsa

169-Onlar gibi peygamberleri yalanlamaz, samimiyetle Allah'ın elçilerine iman ederdik!" diyenler siz değil miydiniz? (bkz.Zemahşeri)

170-İşte Muhammed, Allah'ın peygamberi olarak sizlere gönderilmiş bulunuyor. Şu halde niçin onu yalanlıyorsunuz? Bilesiniz ki bu yaptığınız cezasız kalmayacaktır.

PEYGAMBERE MANEVİ DESTEK

171-Peygamberlerimizi sürekli uyarırız;

172-Her zaman elçilerimizi ve onlara iman edenleri destekler

173-Ve zafere ulaşmalarını nasip ederiz. Her zaman bizim askerlerimiz kazanır.

174-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin tavırları seni yıldırmasın. Sen onları umursama.

175-Ne olacağını yakında görürsün.

176-Onların senin uyarılarına kulak vermemeleri ve alay edercesine ilahi azabı çabucak istemeleri senin sabrını ve kararlılığını etkilemesin

177-Çünkü ilahi azap onların başına geldiğinde, bütün bu uyarılara kulak vermediklerine çok pişman olacaklardır.

178-Bu yüzden sen onlara aldırma. Allah'ın bildirdiği tevhit yolundan yürümeye devam et

179-Ve neler olacağını yakında görürsün, onlar da görecekler.

TEVHİT ÖNCÜSÜ PEYGAMBERE SELAM!

180-Allah, müşriklerin bütün asılsız yakıştırmalarından münezzehtir. O, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir.

181-O'nun tevhit mesajını tarih boyunca insanlara ileten ve bu uğurda mücadele etmek için gönderilen peygamberlere selam olsun! Bütün bu peygamberler ve onlara iman eden samimi müminler kıyamet gününün o

dehşetinden emin olacak, Allah tarafından ödüllendirileceklerdir.

182-Her şeyi güzel yapmak, varlıkların sahibi olan Allah’a özgüdür. Alemlerin rabbi olan Allah'a hamd olsun.

KURAN -56- (31) LOKMAN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

34 Ayet - /Tevhid davetçisi bilge bir kul/

------ Mekke döneminin ortalarına doğru, Saffat suresinin ardından vahyedilmiştir. Tefsir ve tarih kaynaklarında yer alan bilgilere göre Nadr b Haris adlı Mekkeli bir müşrik, ticaret amacıyla gittiği İran'da ilgi çekici hikayeler öğrenmiş, Mekke'ye döndüğünde de insanları etrafına toplayıp bu

hikayeleri anlatmaya başlamış, böylece Kur'an'ın da bunlar gibi bir hikaye olduğunu söylemeye ve halkı Hz.Muhammed'i dinlemekten alıkoymaya çalışmıştır. İşte Lokman suresi müşriklerin bu girişimlerine cevap olarak vahyedilmiştir. (bkz.Taberi; Razi, Kurtubi) Lokman, hikmetli öğütleriyle meşhur, Habeş'li bir zat olarak tanınır. (bkz.Taberi) Surede onun ağzından bütün müslümanlara öğütler verilmekte, İslam'ın temel inanç ve ahlak ilkeleri ortaya konulmaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

İLAHİ VAHYİN GERÇEKLİĞİ

1-Elif lam mim! (Huruf-ı mukattaa)

Ey Muhammed! Senin peygamber olduğuna inanmayan müşriklerin, insanları senin davetinden alıkoymak için çeşitli hikayeler anlattıklarını biliyoruz.

2-Oysa sana vahyetmekte olduğumuz Kur'an, hikmet dolu ilahi bir mesaj olup

3-Tevhide inanan, bütün ibadetlerini bu esas üzerine yapan, öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceğine inanan ve bu sorumluluğun bilinciyle yaşayan mümin kullar için bir rahmet ve müjdedir.

4-İyiler namazı kılan, zekatı veren ve Ahirete kesin olarak inanan kimselerdir. İşte bu şekilde iman eden kullar, rableri tarafından vahyedilen ilahi mesaja iman ettikleri için

5-Dosdoğru yol üzeredirler, hem dünyada hem ahirette huzur bulacak olanlar onlardır.

6-Diğer taraftan müşriklerden bazıları insanları ilahi mesajdan uzaklaştırabilmek için birtakım boş sözler ve hikayelerden medet umarlar! Akıllarınca Kur'an'ı küçümser ve o hikayelere benzetirler. Bu davranışlarından vazgeçip sana inanmazlarsa, onlara kendilerini acı bir azabın beklemekte olduğunu bildir!

7-Çünkü onlar Kur'an'ı dinledikleri zaman onun tevhit mesajını gayet iyi anladıkları halde, sırf kibirlerinden dolayı ona inanmak istemezler ve sağırmışçasına onu duymazdan gelirler. Onlara acıklı bir azap müjdemiz var.

8-Senin peygamberliğine iman eden ve ilahi emirlere uygun yaşayanlara da, içerisinde sonsuza kadar huzur içinde yaşayacakları nimet dolu cennetleri müjdele!

9-Bu, onlara sonsuz kudret ve hikmet sahibi Allah'ın vaadidir.

10-Ey Allah'a ortak koşan ve onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşrikler! Görmez misiniz ki Allah, içinde yaşadığınız kainatı muazzam bir ahenk içinde yaratmıştır. Üzerinizdeki şu muhteşem gökyüzünü direksiz bir şekilde inşa etmiş, yeryüzünü sabit tutmak üzere yalçın dağlar yaratmış, her türlü canlının yaşayacağı mükemmel bir ortam olarak düzenlemiş, türlü canlılar yaratmış, gökyüzünden yağdırdığı yağmur sularıyla yeryüzünü binbir çeşit bitkiyle donatmıştır.

11-Bu muhteşem varlıkları yaratıp emrinize veren Allah olduğu halde, sizler nasıl olur da hiçbir şey yaratma gücüne sahip olmayan varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşarsınız? Bilesiniz ki bu davranışınız büyük bir haksızlık ve büyük bir yanlışlıktır.

12-Vaktiyle hikmetli kulumuz Lokman'a ilettiğimiz gibi insan, kendisine bütün bu nimetleri bahşeden Allah'a kulluk etmeli, şirkten uzak durmalıdır. Çünkü sadece Allah'a kulluk eden kimse, sahip olduğu nimetlerin şükrünü yerine getirip dünyada da ahirette de kazançlı çıkmış olur. Allah'a ortak koşan kimse ise bu nankörce tavrıyla sadece kendine zarar verir. Çünkü Allah kimsenin kulluğuna muhtaç değildir. O, insanlara sırf merhametinden dolayı öğüt vermektedir.

BİLGE İNSAN LOKMAN'IN DİLİNDEN TEVHİT ve AHLAK ÖĞÜTLERİ

13-Vaktiyle Lokman, çocuğuna bu hakikati anlatarak şöyle nasihat vermişti: "Bak evladım! Sakın Allah'a ortak koşma, O'nun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul etme! Çünkü böyle bir davranış, her şeyi mükemmel bir şekilde yaratıp insanın hizmetine veren Allah'a karşı büyük bir nankörlük olur.

14-İkinci olarak Allah, insana anne ve babasına karşı hürmetkar olmasını emretmiştir. Özellikle annenin evlat üzerindeki hakkı çok büyüktür. (bkz.Zemahşeri) Çocuğunu binbir zorlukla karnında taşımış, doğumundan sonra onu iki yıl süre ile emzirip yıllarca bakıp büyütmüştür. Bu yüzden insan,

kendisini yaratan ve her türlü nimeti veren Allah'a kulluk ederek kendisi için türlü zorluklara göğüs geren ebeveynine de saygı ve hürmette kusur etmemesi gerekir.

15-Fakat anne ve babası Allah'a şirk koşuyor diye, evladın onlara uyması, onların istekleriyle hareket edip Allah'a şirk koşması doğru olmaz. Böyle durumlarda onların değil, peygamberlerin ve tevhit ehli müminlerin yoluna uymak ve şirkten uzak durmak gerekir. Ancak bunu yaparken yine de anne ve babayı incitmemek, onlara iyi davranmak önemlidir. Neticede herkes öldükten sonra diriltilip Allah'ın huzurunda toplanacak ve kendi davranışlarından hesaba çekilecektir."

16-Lokman öğütlerine şöyle devam etti: "Evladım! Her zaman sorumluluğunun bilincinde ol! Unutma ki yaptığın hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz. Ayrıca küçümsediğin basit davranışlarının bile bir hesabı olacaktır. Yaptıkların ne kadar küçük ve gizli olursa olsun, Allah hepsinden haberdardır ve hepsinin hesabını soracaktır.

17-İşte bu bilinçle hareket et! Allah'a kullukta tevhitten sapma! Hep iyiliği benimse, kötülükten uzak dur! (bkz: emir bi'l-ma'rûf nehiy ani'l-münker)

("iyiliği iş edin, kötülükten uzak dur") (İslam'ın en önemli ilkelerinden biri)

Tevhit mesajını anlatırken karşılaştığın sıkıntılara karşı sabırlı ve dayanıklı ol! (bkz.Taberi) Bunlar Allah'ın insana kesin olarak emrettiği hususlardır." (bkz.Taberi, Zemahşeri)

18-İnsanlara karşı büyüklük taslama, onlara dudak bükme, yeryüzünde böbürlenerek yürüme, toplum içinde kendini beğenmişlik yapma! İnsanlara zarar veren işlerin peşinde koşma! (bkz.Zemahşeri) Böyle davrananların Allah'ın hoşnutluğundan mahrum kalacaklarını unutma! Allah, kendini beğenip övünenlerin hiçbirini sevmez.

19-İnsanlara karşı güler yüzlü / mütevazi ol! Her davranışında ölçülü ol! İnsanları hor görme! Yürürken alçakgönüllü ol, konuşurken sesini fazla yükseltme. Seslerin en çirkini merkep sesidir. Unutma ki insanları rahatsız eden ve başkalarına saygı göstermeyen kendini beğenmişlerin davranışları çok çirkindir ve Allah bu tür davranışları sevmez."

KAİNATTAKİ TEVHİT DELİLLERİ

20-Ey müşrikler! Nasıl olur da elinizde vahiy bilgisi olmadan Allah hakkında olur olmaz iddialar ortaya atar, O'ndan başka varlıkların O'nun katında size yardımcı olacağını düşünerek onlardan medet umarsınız! Bilmez misiniz ki şu muazzam kainatı yaratan, gördüğünüz ve görmediğiniz nice nimetlerle donatıp emrinize veren sadece Allah'tır. Öyleyse başka bir varlığı nasıl O'nun katında yardımcı kabul edersiniz?

21-Gerçek bu kadar açık ve net bir şekilde ortada olduğu halde niçin hala inatla şirke devam etmekte, "Atalarımızın miras bıraktıkları inançları terkedemeyiz" diye tutturmaktasınız? Halbuki inatla sürdürdüğünüz bu şirk inancı sizi cehennem ateşine sürüklemektedir.

22-Elçimiz Muhammed'in size ilettiği tevhit ise sizi Allah rızasına, dünya ve ahiret huzuruna ulaştıracak en sağlam yoldur. Kim bu tevhidi benimser ve şirkten uzak durursa bu sapsağlam ipe tutunmuş, kendisini kurtarmış olur. Yoksa atalarınızın peşinden gitmek sizleri kurtarmaz. Unutmayınız ki neticede hepiniz Allah'ın huzurunda hesaba çekileceksiniz.

23-Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğini yalanlamakta ısrar etmelerine üzülme! Onların inanmaları için kendini paralama! Kurdukları tuzaklar için de kaygılanma! Allah onların tuzaklarını boşa çıkaracak ve sizlere zafer nasip edecektir. (bkz.Zemahşeri) Allah onların yapıp ettiklerini, hatta kalplerindeki niyetlerini bilmektedir. Ahirette onları hesaba çekecek ve gerekli karşılığı verecektir.

24-Bugün seni yalanyan o müşrikler, şu geçici dünya hayatının nimetlerinin ardından acı bir azaba maruz kalacaklardır.

25-Aslında müşrikler yaptıkları şeyin tutarsız olduğunu kendileri de biliyorlar. Mesela onlara yeri göğü kimin yarattığını, şu muhteşem kainatı kimin düzenleyip insanın emrine verdiğini sorsan hemen, "Elbette ki Allah'tır" diye cevap vereceklerdir. Buna rağmen yine de medet umdukları varlıkların buna layık olmadıklarının farkında değildirler.

26-Bu sebeple onlara de ki: "Bütün bu kainat yaratan yegane kudret Allah olduğu için, kulluk edilmeye layık kudret de O'dur. Aslında O'nun insanların kulluğuna ihtiyacı yoktur. Fakat yüce zat ve sıfatlarından dolayı kulluk edilmeye layık olan O olduğu için herkes sadece O'na kulluk etmelidir." (bkz.Razi)

27-Allah'ın yarattığı muazzam varlıklar ve insanlara olan nimetleri o kadar

çoktur ki yeryüzündeki bütün ağaçlar kalem, bütün denizler mürekkep olsa, hatta bu kalem ve mürekkeplere katbekat (bkz.Razi) benzeri yedi deniz ilave edilecek olsa yine de Allah'ın nimetlerini yazıp bitirmeye yetmez. Allah sonsuz kudret sahibidir ve insanlar için en iyi olanı murat etmektedir. Sonsuz ilmiyle insanlara en yararlı olan mesajları peygamberlerine iletmektedir.

28-Ey Müşrikler! Hepinizi tek bir nefsi yaratır gibi yaratan Allah, aynı şekilde diriltmeye de kadirdir. (bkz.Fatır 35/11) Nitekim Allah'ın bütün kainata ne kadar hakim olduğunu görmektesiniz.

29-Baksanıza, O'nun kurduğu bu muhteşem kainat düzeninde gecenin ve gündüzün süreleri kah uzayıp kah kısalmakta, güneş, ay ve kainattaki bütün varlıklar kendileri için belirlenen bir düzen içerisinde hareket etmektedirler.

30-Bütün bunlar, kulluk edilmeye layık yegane kudret olan Allah'ın sizleri tekrar diriltip hesaba çekmeye de kadir olduğunu, medet umduğunuz varlıkların ise böyle bir güce sahip olamadıklarını açıkça ortaya koymaktadır.

31-Gemiler bile denizlerde, O'nun kurduğu muazzam düzen sayesinde yüzmektedir. Aklı başında olan insanlar bütün bunlardan ibret alır ve şirkten vazgeçip elçimizin mesajına uyarlar. Ne var ki sizler şirkte ısrar ediyor ve hesap gününü hatırlatan elçimizle alay etmeye kalkışıyorsunuz. Bilesiniz ki Allah sizin bu tavrınızı görmekte ve elçimize söylediklerinizi işitmektedir.

## MÜŞRİKLERİN İKİYÜZLÜLÜKLERİ ve ŞİRK İNANCININ ALDATICILIĞI

32-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin bu samimiyetsiz tavırlarını gösterecek bir delil de şudur: Onlar denizde dalgalar arasında kalacak olsalar, o güne kadar medet umdukları varlıkların hiçbir yarar sağlamayacağını bildikleri için derhal Allah'a dua etmeye başlar, O'ndan başka her şeyi unutuverirler. Ne var ki Allah, kendilerini kurtarıp sağ salim kıyıya çıkmalarını sağladığında kendilerine her türlü nimeti veren Allah'a kulluk etmek yerine eski inançlarına geri dönerler.

33-Ey müşrikler! Tevhidi ortaya koyan bu kadar açık ve net deliller karşınızdadır. Artık şirkten vazgeçin. O'ndan başka hiçbir varlığın kulluğa layık olmadığını anlayın. Medet umduğunuz varlıkların ahiret gününde size yardım edeceklerine inanıp da aldanmayın. Çünkü o gün hiç kimsenin kimseye bir yararı olmayacaktır. Hatta babanın oğluna dahi faydası olmayacaktır. Bu

yüzden aklınızı başınıza toplayın ve başka varlıkların yardım ve şefaatlerini ummaktan vazgeçin, tevhide ve elçimizin mesajlarına uyarak kendinizi kurtarmaya bakın!

34-Allah'tan başka hiçbir varlık kendisinden medet umulmaya ve kulluğa layık değildir. Yaratan ve sonsuz kudret sahibi olan yalnızca O'dur. Kıyametin ne zaman kopacağını bilen, yağmuru yağdıran, sahip olduğunuz her nimeti size bahşeden O'dur. O'ndan başka hiç kimse yarın ne olacağını bilemez. Doğacak çocuğun geleceğini, kimin nerede öleceğini bilen sadece O'dur. Dolayısıyla kahinlerin ve benzeri kimselerin güya gelecekten haber vermeye kalkışmaları yalancılıktır. (bkz.Zemahşeri) Elçimiz Muhammed'in mesajı ise, sınırsız ilmiyle her şeyi bilen Allah tarafından vahyedilen hakikattir.

KURAN -57- (34) SEBE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

54 Ayet - /Allah'a nankörlük eden halk/

----- Mekke döneminin ortalarında Lokman suresinin ardından vahyedilmiştir. Yemen tarafında bulunan ve vaktiyle sel sularıyla helak edilen Sebe şehrinden söz ettiği için bu adı almıştır. Mekkeli müşriklere açık uyarılar vardır. Ayrıca Davud ve Süleyman peygamberlerin kıssalarına da yer verilmekte, tevhit ve ahiret inancından bahsedilmektedir. İnsanları şirke sevkeden elebaşları ile onlara körü körüne uyanların ahiretteki halleri gözler önüne serilmektedir -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

KULLUK EDİLMEYE LAYIK YEGANE KUDRET

1-Ey müşrikler! Bilesiniz ki kulluk edilmeye layık yegane kudret Allah'tır. Çünkü Allah, içerisinde yaşadığınız şu muhteşem kainatı en mükemmel şekilde yaratıp sahip olduğunuz bütün nimetleri sizlere bahşetmiştir. (bkz.Taberi) Bütün varlık onun mülküdür. Sizin şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koştuğunuz varlıklar ise hiçbir şey yaratmış değildir. Üstelik onların sizlere dünyada da ahirette de herhangi bir faydası olmaz.

2-Oysa Allah, yarattığı bütün varlıkları gözetmekte ve nimetleriyle donatmaktadır. Buna rağmen yine de o varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşan siz müşriklerin yaptığını da gayet iyi bilmektedir. Kainatta O'ndan gizli kalabilecek hiçbir şey yoktur. (bkz.Taberi) Bu yüzden yapmanız gereken şey derhal şirki bırakıp tövbe etmek ve elçimiz Muhammed'e iman etmektir. Eğer böyle yaparsanız O, sizleri engin merhametiyle affedecektir.

MÜŞRİKLERE UYARILAR

3-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin senin uyarılarına kulak vermediklerini ve sana "Madem peygamber olduğunu iddia ediyorsun,  o halde seni yalanladığımız için başımıza geleceğini söylediğin azabı getir de görelim!" diye meydan okuduklarını ve kendilerince seninle alay ettiklerini biliyoruz. (bkz.Taberi) Onlara de ki: "Rabbime yemin olsun ki eğer bu inkarcılığınızdan vazgeçmezseniz, alay ettiğiniz azap başınıza gelecektir. Fakat bunun ne zaman olacağını ben bilemem. Çünkü gaybı sadece Allah bilir. Gizli saklı olduğunu düşündüğünüz en küçük şeyleri dahi bilen Allah, şüphesiz sizin bu davranışlarınızı da görür.

4-Hesap günü geldiğinde benim peygamberliğime iman eden, Allah'ın emir ve yasaklarına uygun yaşayanları en güzel şekilde ödüllendirecek (bkz.Taberi)

5- Sizler gibi Allah'ın peygamberlerini inkar etmiş, diğer insanları bu mesaja inanmaktan alıkoymuş (bkz.Cabiri) ve onların uyarılarını alaya almış olanları acı ve alçaltıcı bir azaba uğratarak bu davranışlarınızın cezasını verecektir.

6-Aslında daha önce vahyedilen ilahi kitaplardan haberdar olan aklı başında kimseler, sana vahyettiğimiz kitabın Allah tarafından gönderildiğini ve insanları dosdoğru yola yönlendirdiğini hemen anlarlar. (bkz.Zemahşeri)

7-Ey elçimiz Muhammed! Sen tevhidi anlatırken bazı elebaşı müşriklerin seni takip ettiklerini, insanları seni dinlemekten alıkoymak için, "Baksanıza! Toprakta çürüdükten sonra tekrar diriltileceğimizi söylüyor! O da yetmezmiş gibi peygamberliğini iddia ediyor! bakmayın siz bunun söylediklerine

8-Düpedüz Allah'a iftira ediyor! Cinlerin etkisine girmiş delilik hali var!" diyerek seni halk arasında itibarsızlaştırmaya çalıştıklarını biliyoruz. Fakat sen onların bu tavırları karşısında sakın yılgınlık gösterme! Çünkü sana yakıştırdıkları şeyler tamamen iftiradan ibarettir. Tersine, sapkınlık içerisinde olanlar kendileridir.

9-İnanmadıkları takdirde başlarına geleceği uyarısında bulunduğun azabı derhal isteme küstahlığı gösterirken Allah'ın gücünü hiç düşünmezler mi? Allah'ın peygamberine böyle davrandıkları takdirde feci bir azapla karşılaşabileceklerini hiç hesaba katmazlar mı? Doğrusu Allah onları cezalandırmaya, istedikleri gibi gökyüzünü başlarına indirmeye yahut hepsini yerin dibine geçirmeye kadirdir. Ancak onlara süre tanımakta, yaptıklarından pişman olup tövbe etmeleri için fırsat vermektedir. Aklını kullananlar, bu durumdan ders alır, Allah'ın rahmetine nail olmak için tövbe edip peygamberlere inanır.

## DAVUD ve SÜLEYMAN PEYGAMBERLERİN KISSALARINDAN DERSLER

10-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve kendilerine uyarıda bulunduğun ilahi azabı bir an önce getirmeni isteyen küstah müşriklere, daha önce Davud'a peygamberlik verdiğimizi hatırlat! Üstelik peygamberliğin yanı sıra ona hükümranlık nimetini de vermiştik. Öyle ki kâinatta Allah'a kulluk görevini yerine getiren birçok varlık onun tasarrufu altında bulunuyordu. Egemenliği, dağlar, kuşlar ve daha birçok varlık üzerinde geçerli hale gelmişti.

11-Krallığında demir işletmeciliği yapılıyor, demirden sağlam zırhlar inşa ediliyordu. Ona ve inananlarına, "İnsanlar için yararlı işler yapınız, Allah'ın emirlerinden çıkmayınız. O, sizleri her an gözetmektedir" diye uyarıda bulunmuştuk. Hal böyleyken Allah'ın, kulu Muhammed'e peygamberlik vermesini niçin yadırgıyorsunuz?

12-Davut'tan sonra peygamberlik verdiğimiz Süleyman'a da benzer bir hükümranlık bahşetmiştik. Bir aylık yolu bir sabahta gidip bir akşamda dönen rüzgarı ve iş gören ruhani varlıkları Süleyman'ın emrine verdik. Onlardan hangisi emrimizden çıksa ona en ağır alevli azabımızı tattırırdık.

13-Görkemli saraylar ve sanat harikası mabetler inşa edilir, dillere destan ziyafetler verilirdi.  İşte biz Davud'a da Süleyman'a da böyle büyük bir hükümranlık verip bunun karşılığında Allah'a kulluk etmelerini emretmiştik. Ne var ki Allah'ın bütün bu nimetlerine hakkıyla şükreden ve sadece O'na kulluk eden Süleyman ve Davut gibi kullar çok azdır. Nitekim siz Mekke müşrikleri, Allah'ın içinizden bir peygamber göndermiş olmasına ve bahşettiği onca nimete nankörlük ediyorsunuz!

14-Emri altındakiler Süleyman'ın hükmüne o kadar itaat etmekteydiler ki bir kurt asasını kemirip yıkılmasına sebep olmasaydı onun öldüğünü bile anlamayacaklardı. Aslında Süleyman'ın uzun süre önce öldüğünü anlamış olsalardı o kadar süre bu ağır işlerde çalışmazlardı.

## SEBE KISSASINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

15-Vaktiyle Yemen bölgesinde yaşayan Sebe halkı da, tıpkı Mekkeli müşrikler gibi büyük nimetlere sahiptiler. Sağlı sollu bahçelerin uzayıp gittiği yemyeşil bir beldede yaşıyorlardı. Gönderdiğimiz peygamberler (bkz.Taberi) onlara,

"İçinde yaşadığınız bu güzel ülkeyi, bu nimetleri size bahşeden Allah'a şükredin, O'na gereği gibi kulluk edin" diye öğüt vermişlerdi.

16-Ne var ki Sebe halkı bu öğütlere kulak vermemişti. Bunun üzerine setleri yıkan büyük bir sel baskının altında kaldılar ve o cennet gibi bağları, bahçeleri viraneye döndü.

17-Sahip oldukları nimetleri kendilerine veren Allah'a karşı nankörlük ve O'nun elçisini inkar ettikleri için onları işte böyle cezalandırdık.

18-Oysa kendilerine bahşettiğimiz nimetler sonucunda o kadar sık ticaret yolculukları yapmaktaydılar ki Yemen'den Şam bölgesine kadar uzanan topraklar adeta avuçlarının içi gibiydi. Bütün bu bölgede gece ve gündüz güven içerisinde ticaret yapabiliyorlardı. (bkz.Zemahşeri)

19-Fakat onlar, bu nimetin değerini bilip Allah'a şükretmek yerine nankörlük ettiler. O'nun elçilerine iman etmeyip bir de "Rabbimiz, seferlerimizin arasını uzat" diyerek tamahkarlıkta bulundular. (Razi, bunu "küfrün lisan-ı hal ile ifadesi" olarak tanımlıyor) Bunun üzerine biz de onları helak edip sonraki nesillere sadece hikayelerinin kalmasını sağladık. Medeniyetleri dağıldı, sahip oldukları nimetler ellerinden kayıp gitti.

20-Böylece, içlerinden iman edenlerin dışındakiler, vaktiyle şeytanın, "Ben de senin kullarını kendime uyduracağım, elçilerine iman etmene engel olacağım" şeklindeki temennisini haklı çıkardılar.

21-Esasında şeytanın, onlar üzerinde herhangi bir gücü söz konusu değildi. Fakat onlar kendi istekleriyle ona uydular ve böylece gerçek iman sahipleriyle kuşku duyanlar ortaya çıkmış oldu.

ŞEFAAT DÜŞÜNCESİNE DAYALI ŞİRK İNANCININ ELEŞTİRİSİ

22-Ey elçimiz Muhammed! Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onlardan medet uman müşriklere de ki: "Allah kainatta bulunan her şeyin mutlak hakimidir. Her şeyi yaratan O'dur. Sizin şefaatçi olduklarını sandığınız varlıklar ise hiçbir güç ve kudrete sahip değildir. Allah'ın herhangi bir yardımcıya da ihtiyacı yoktur.

23-Ahiret gününde sizlere şefaat etsinler diye kendilerine tazimde bulunduğunuz melekler ve diğer varlıklar kesinlikle böyle bir güce sahip değildir. (bkz.Razi) Kaldı ki hesap günü geldiğinde, şefaatçi olduklarını sandığınız melekler dahil herkes, dehşet içerisinde kendinden geçmiş

olacaktır. Nihayet o korku anı geçince, Allah meleklere konuşma izni verecek ve onlar da peygamberlerin hakikati anlattıklarını ikrar etmekten başka bir şey söylemeyeceklerdir. Zaten O'nun huzurunda kimsenin hiçbir gücü ve yetkisi söz konusu değildir. Bütün kudret ve yetki O'nundur."

24-Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onlardan medet uman varlıklara şöyle söyle: "Ey müşrikler! Gökyüzünden yağan yağmurlar ve bu sayede yeryüzünde yetişen rızık sizlere hangi kudret sayesinde ulaşıyor? Allah'a ortak koşup medet umduğunuz varlıklar sayesinde mi? Hayır, bütün bunları size sağlayan kudretin Allah olduğunu pekala biliyorsunuz! O halde düşünün! Rızkı veren ve her şeyin mutlak hakimi olan Allah'a kulluk eden bizler mi doğru yoldayız, yoksa O'na ortak koşan sizler mi?

25-Bakın, sizlere sırf kendi iyiliğiniz için bu uyarıları yapıyoruz. Yoksa sizin şirkinizden biz sorumlu olmayacağız. Ayrıca bizim inancımızın yanlış olduğunu düşünüyorsanız merak etmeyin, sizler de bizim inancımızdan sorumlu olmayacaksınız.

26-Hangimizin haklı olduğu hesap gününde ortaya çıkacaktır. Allah o gün, iman edenleri cennete, inkar edenleri ise cehenneme sevk edecek ve böylece herkese layık olduğu karşılığı verecektir." (bkz.Zemahşeri)

27-Ortaklığa dahil ettiğiniz, Allah'ın seviyesine çıkarıp O'na şirk koştuğunuz putlar şimdi neredeler, gösterin bana!" Asla gösteremeyecekler.

28-Ey Muhammed! Biz seni insanlara işte bu mesajları ulaştırasın diye peygamber olarak görevlendirmiş bulunuyoruz. Sana iman edenleri dünya ve ahirette kazançlı çıkmakla müjdeliyor, seni inkar edenleri ise cehennem azabı ile uyarıyoruz.

29-Fakat ne yazık ki müşriklerin çoğu senin peygamberliğine inanmamakta ve kendilerine yaptığın uyarıyı alaya alırcasına, "Sana inanmadığımız takdirde uğrayacağımızı söylediğin şu azap ne zaman gelecekmiş, görelim" demektedirler.

30-Onlara de ki: "Ey müşrikler! Vaktiniz varken iman edin, çünkü ilahi azapla yüzleştiğiniz gün artık iş işten geçmiş olacaktır. O gün ne tövbeniz kabul edilecek, ne de size ikinci bir şans verilecektir!"

## MÜŞRİKLERİN HESAP GÜNÜNDEKİ PİŞMANLIKLARI

31-Muhammed'in peygamberliğine inanmayan müşrikler, "Ne Muhammed'in Allah'tan aldığını söylediği Kur'an'a, ne de onun söz ettiği uyarılara inanacağız! Biz atalarımızın dinine uyarız" demektedirler. Doğrusu onlar hesap günü Allah'ın huzuruna çıkarıldıklarında böyle söyleyemeyeceklerdir. O gün hesap verirken hepsi birbirini suçlamaya başlayacak, elebaşılarının sözlerine uyup şirke bulaşan ve elçimizi inkar edenler, kendilerini şirke sevkeden elebaşılarına dönüp, "Sizin yüzünüzden bu hale düştük! Siz olmasaydınız biz Muhammed'e iman ederdik" diyeceklerdir.

32-Elebaşıları ise bu suçlamaları kabul etmeyecek ve "Biz mi sizi saptırdık? Siz ona iman ediyordunuz da biz mi engel olduk?" diyeceklerdir.

33-Onlara uyup elçimizi inkar edenler ise, "Tabi! Gece gündüz bizi şirk inancına bağlı tutmak için çaba gösteriyor ve peygamberi inkar etmemiz için elinizden geleni yapıyordunuz!" diyeceklerdir. Neticede cehennem azabını gördüklerinde dünyada onu yalanlamalarından dolayı derin bir pişmanlık duyacaklardır. Dünyadaki bu kibirli tavırlarına karşılık o gün onları zincirlere vurulmuş halde cehenneme sürükleyeceğiz.

ZENGİNLİK ve NÜFUZLARINA GÜVENEN MÜŞRİKLER

Ey elçimiz Muhammed! Senin soylu ve varlıklı olmadığını, sade bir insan olduğun için peygamber olamayacağını söyleyen müşriklerin bu tavırları seni yıldırmasın!

34-Çünkü biz daha önce hangi topluma peygamber gönderdiysek o toplumun refah içinde yaşayan kibirli önderleri çıkıp elçilerimizi küçümsediler. "Seninle gönderilen mesajı umursamıyoruz

35-Biz o kadar varlıklı ve soylu iken peygamberlik sana mı kaldı? Eğer biz yanlış yolda olsaydık, Allah bize bu kadar mal, servet ve evlat vermezdi" (bkz.Taberi) dediler ve onları yalanladılar. İlahi azaba ilişkin uyarıları dikkate almadılar. İşte o toplumların sonları Mekkeli müşrikler için bir ders olmalıdır.

36-Ey elçimiz Muhammed! Sana iman etmemelerini işte bu gerekçeye dayandıran müşriklere şöyle de: "Rabbim peygamberlik görevini kime vereceğini en iyi bilendir.

37-Üstelik sahip olduğunuz mal ve servet de Allah'ın sizlere bahşettiği nimetlerdendir. Fakat O'nun elçisine iman etmezseniz bu sahip olduğunuz mal ve nüfuz sizi Allah'a yakınlaştıracak değildir. Biliniz ki sizleri Allah'a

yakınlaştıracak tek şey, O'nun peygamberine iman etmeniz ve emirlerine uygun yaşamanızdır. Bu şekilde davranan müminler Allah tarafından, fazlasıyla ödüllendirileceklerdir.

38-Sizler gibi peygamberleri inkar eden ve insanların tevhide inanmalarını engellemeye çalışanlar ise hesap günü ilahi azaba maruz kalacaklardır.

39-Rızkı dilediği gibi bahşeden Allah'tır. Sahip olduğunuz mal ve servetle sizi imtihan etmektedir. Eğer sizlere verilen mallardan bir kısmını muhtaç insanlara yardım için kullanırsanız bu imtihanı kazanırsınız." (bkz.İbn Kesir)

40-Mahşerde Allah müşriklerin hepsini huzurunda toplayacak ve meleklere, "Bunlar sizi Allah'a ortak koşup tâzim mi ediyorlardı?" diye soracaktır.

41-Melekler ise, "Haşa! Bizim kulluk edilmeye layık bir vasfımız olmadığı gibi, onların şirk inançlarıyla da bir ilgimiz yoktur. Bizler senin tekliğini tasdik ederiz. Senin kudretin eşsizdir. Aslında bu müşrikler düpedüz şeytanın yolundan gitmekteydiler" diye cevap vereceklerdir.

42-Bunun üzerine Allah müşriklere şöyle buyuracaktır: "Dünyada kendilerinden şefaat umduğunuz varlıkların bugün asla yararını göremeyeceksiniz. Bugün hepiniz kendi sorumluluğunuzu taşıyacak ve elçimizi yalanlamanızdan dolayı cehennem azabına maruz kalacaksınız!"

43-Çünkü müşrikler, elçimiz kendilerine ayetlerimizi tebliğ ettiği zaman ona inanmamış ve "Bu adam peygamber değil, yalan konuşuyor, Allah'a iftira ediyor! Bizi atalarımızın dininden soğutmak istiyor. Büyülü ve etkileyici sözlerle bizleri kandırmaya, dinimizden döndürmeye çalışıyor" diyerek ona karşı çıkmışlardı.

44-Oysa kendilerine uyduklarını söyledikleri ataları, şirk koşarken vahye dayalı bilgi ile hareket etmiyorlardı. (bkz.Zemahşeri) Senin peygamberliğini reddederken de Allah tarafından vahyedilmiş herhangi bir bilgiye dayanmamaktadırlar.

45-Tıpkı kendilerinden önceki toplumlar gibi elçilerimizi inatla yalanlamaya devam etmektedirler. Halbuki onlar daha önce helak ettiğimiz inkarcı toplumların sahip olduğu güç ve kuvvetin onda birine bile sahip değiller. (bkz.Taberi) Durum böyleyken niçin geçmişten ibret almamakta, peygamberleri inkar etmenin sonun kötü olduğunu görmemektedirler?

Ey elçimiz Muhammed! Seni körü körüne ve inatla yalanlayan müşriklere

46-Şunu açıkça ilan et: "Ey müşrikler! Aklınızı kullanın, iyi düşünün! Ben sizden kendim için bir şey istemiyorum. Üstelik gayet iyi biliyorsunuz ki cinlerden haber aldığını iddia eden yalancılardan da değilim. Sizlere Allah'ın mesajlarını iletiyorum, şirk inancını sürdürdüğünüz takdirde başınıza büyük bir azabın geleceği konusunda sizleri uyarıyorum.

47-İnanırsanız siz kazançlı çıkacaksınız. Benim sizden beklediğim hiçbir kazanç yoktur. Yaptığım görevin mükafatını Allah verecektir. Rabbim yaptıklarınızı görmektedir.

48-İşte böyle açık bir şekilde doğruları size anlatmaktadır. O, sizin bildiğiniz ve bilmediğiniz her şeyden haberdardır. Eninde sonunda inananlara zafer nasip edecektir.

49-Bana rabbimden vahiy gelmekte ve ben sizleri O'nun gösterdiği doğru yola davet etmekteyim.

50-Nasıl olur da sapkın olduğumu düşünürsünüz! Sapkınlık asıl sizin yaptığınızdır. Nefislerinize uymanızdır. (bkz.İbn Kesir) O, hepinizin yaptıklarını çok iyi bilmektedir ve gerekli cezayı da verecektir."

Ey elçimiz Muhammed! Onların ısrarlı inkarları seni üzmesin

51-Kıskıvrak yakalandıkları ve kaçma imkanlarının kalmadığı o ahiret gününde, onların nasıl tir tir titrediğini göreceksin.

52-Kıyamet günü pişman olacaklar, iman ettiklerini söyleyecekler, fakat bu pişmanlıkları kendilerine fayda vermeyecektir. Çünkü artık iş işten geçmiş olacaktır.

53-Oysa daha önce gözlerini gerçeklere kapatarak, uzakça bir yerden karanlığa taş atıyorlardı.

54-Dünya hayatında ellerinde fırsat varken iman etmedikleri, senin peygamberliğini kabul etmedikleri, sana "yalancı, mecnun ve kahin" gibi yakıştırmalarda bulundukları için cezalandırılacaklar, kaçacak yer bulamayacaklardır. Tıpkı kendilerinden önce peygamberleri yalanlayanlar gibi onlar da umduklarını bulamayacaklar, hüsrana uğrayacaklardır.

KURAN -58- (39) ZÜMER SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ZÜMER: Zümreler, Gruplar

75 Ayet - /Cennetlikler ve Cehennemlikler/

----- Mekke döneminin yedi - dokuzuncu yılları arasında, Hz.Muhammed ve ona inananların Ebu Talip mahallesinde muhasara altında tutuldukları dönemde vahyedilmiştir. (bkz.Cabiri) Tevhit ve ahiret inancı vurgulanmakta, şirkin temel özelliği olan "aracılık" düşüncesi reddedilmekte; müminlere tembihlerde bulunulmaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

MUHAMMED ALLAH'IN ELÇİSİ, KUR'AN ALLAH'IN KİTABIDIR

1-Ey Muhammed'in peygamberliğine inanmayan ve Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşanlar! Bilesiniz ki Muhammed, Allah'ın peygamberidir ve sizlere tebliğ ettiği bu Kur'an; sonsuz kudret ve hikmet sahibi olan Allah tarafından ona vahyedilmektedir. Buna rağmen O'nun elçisine iman etmediğiniz takdirde sizlere gerekli cezayı vereceğini unutmayınız! (bkz.Mevdûdi)

PUTLARDAN ŞEFAAT UMULMAZ

2-Gerçekleri içeren bu Kitab'ı size Allah indirmiştir. Allah'a ortak koşup onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul etmek yerine sadece Allah'a kulluk ediniz.

3-Bilin ki Allah'ın dini katışıksız dindir. Dosdoğru din budur. Allah ile aralarına evliya yerleştiren sizler Allah'a ortak koşup başka varlıklardan medet ummakta, onların sizi Allah'a yaklaştıracaklarını, O'nun katında size şefaatçi olacaklarını söylemektesiniz. Bu inancınızın hiçbir gerçekliği yoktur. Eğer bu şirk inancından vazgeçmezseniz, Allah hesap gününde hakkınızda hüküm verecek ve müstehak olduğunuz cezayı uygulayacaktır. Bilesiniz ki Allah, ısrarla ilahi mesajlardan yüz çeviren ve kendisi için hidayet yolunu kapatanları zorla hidayete erdirecek değildir. (bkz.Zemahşeri, Teysir)

4-Allah bütün varlığın yegane sahibi ve hakimidir. O'nun, müşriklerin iddia ettiği gibi, ortak veya evlat edinmeye ne ihtiyacı olabilir ki? (bkz.Taberi) O bütün bunlardan münezzehtir. Her şey O'nun hükmü ve egemenliği altındadır. (bkz.Taberi) Bazı kullarını seçip onlara bazı özel görevler vermiştir. Buna dayanarak, Allah'ın seçkin kulları olan melekleri ve peygamberleri O'nun evlatları veya ortakları olarak görmek cehalet ve şirktir. (bkz.Zemahşeri)

5-Baksanıza yeri ve göğü, güneşi, ayı ve diğer bütün varlıkları belli bir düzen içerisinde yaratıp insanın hizmetine veren, geceyi ve gündüzü ahenkli bir şekilde deveran ettiren

6-Hepinizi aynı özden yaratıp ana rahminde birer damla iken mükemmel birer

insan haline getiren, hayvanları erkekli ve dişili yaratıp sizin istifadenize sunan kudret Allah değil midir? Bunları size sağlayan O'ndan başka bir kudret var mıdır? O halde nasıl olur da başka varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşarsınız? Bilesiniz ki Allah, bütün bunlara rağmen şirk koşan ve elçilerine düşmanlık edenleri cezalandıracak, tövbe eden kullarını ise bağışlayacaktır. (bkz.Taberi)

----- İnsanın ana rahminde yaratılışını anlatan Kur'an ayetlerinin temel vurgusu Allah'ın kudret ve nimetidir. Bu ayetteki insanın ana rahmindeki dönemlerinden bahisle biyoloji ve jinekoloji disiplinlerine dair göndermeler çıkarmak kanaatimizce yanlıştır. Zira hem Kur'an'ın amacı bu değildir, hem de bu tür yorumlar mevcut bilimsel verilerin Kur'an'a onaylatılması,  yani belli bir dönemin kabullerine göre Kur'an'ın "konuşturulması" olacaktır. Bilimsel düşüncede esas olan değişim ve ilerlemedir; bugün doğru kabul edilen birçok şey, gelecekte yanlış olarak görülebilir. Bu sebeple bugün için "bilimsel gerçek" gibi görünen şeyleri Kur'an'ın da söylediğini iddia etmek, usul açısından son derece yanlış olduğu gibi, söylenilen şeylerin zamanla değiştirilmesini de gerektirecektir. Mesela birçok müfessir "yeryüzünün bir döşek gibi döşendiğini" ifade eden ayetten yola çıkarak dünyanın düz ve hareketsiz olduğunu ifade etmiş, bu ve bunun gibi çağlarındaki bilimsel verileri Kur'an'a söyletmişlerdir. Bunlar önemli tecrübelerdir. Bu tecrübelerden istifade etmek yerine, şimdi de dünyanın geoid şekli ile veya başka bilimsel iddialarla ilgili ayetler bulmaya çalışmak, Kur'an'ı bir tür yazboz tahtasına çevirmek olacaktır. Bu yaklaşım böylesi büyük bir risk taşıdığı gibi, Hz.Muhammed'in ve sahabe neslinin Kur'an'ı tam olarak anlayamadığını söylemek anlamına gelir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

VAHYİN AMACI

7-Unutmayın ki sizin şirk koşmanız Allah'a herhangi bir zarar veremez. O sizlere bütün bu öğütleri ve mesajları, sırf sizin iyiliğiniz için vermektedir. Verdiği nimetlerin değerini bilip O'na iman ve itaat etmenizi ister. (bkz.Taberi) Şirke razı değildir, çünkü bu sizin aleyhinize olacaktır. Neticede hepiniz yaptıklarınızdan sorumlu olacak ve hesaba çekileceksiniz. Allah katında başka varlıklardan şefaat beklemeniz, medet ummanız boşunadır. O gün herkes Allah karşısında tek başına hesap verecek ve kendi yaptıklarının cezasını çekecektir. Kimsenin bu hesap gününden kaçışı yoktur. Ayrıca hiç kimse

yaptığını Allah'tan saklayamaz. Allah hem yaptıklarınız hem de içinizde olanları bilir.

8-Kaldı ki Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip şirk koşan müşrikler, başlarına bir sıkıntı geldiğinde, o zaman kadar medet umdukları varlıklara değil, Allah'a dua ederler. Allah'tan başka hiçbir kudretin ilahi güce sahip olmadığını, kendilerine yarar sağlayamayacağını itiraf ederler. Fakat başlarındaki sıkıntı geçince tekrar eski inançlarına döner ve Allah'tan başka varlıklardan medet ummaya, onları Allah'a ortak koşmaya devam ederler. Böylece başka insanları da şirk inancına sürüklerler. Onlar bu nankörlüklerini ancak bu dünyada sürdürebilirler. Ahirette ise cehennem azabı onları beklemektedir.

9-Halbuki Allah'ın birliğine ve elçisine iman eden, O'nun emirlerine itaat eden, ahirette O'nun huzurunda hesaba çekileceğini düşünerek yaşayan, cehennem azabına müstehak olmaktan korkan ve Allah'ın rahmetini, bağışlamasını ümit eden müminler, müşrikler gibi değildir. Allah onları müşriklerle bir tutar mı? (bkz.Taberi) Doğrusu aklı başında olanlar bu durumdan ders çıkarırlar.

MÜMİNLERE SABIR TAVSİYESİ

10-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine iman eden ve bu uğurda türlü sıkıntılara maruz kalan müminlere sabırlı ve dayanıklı olmalarını öğütle ve bu dünyada çektikleri bütün bu sıkıntıların karşılığını ahirette alacaklarını müjdele! Ayrıca Allah'ın yarattığı yeryüzü çok geniştir. Dolayısı ile Mekke müşriklerinin baskılarından kurtulmak için hicret edip başka beldelere yerleşme imkanları da vardır. Neticede sabır ve kararlılıkla tevhidi sürdüren kimseler, Allah tarafından sınırsız bir ödüle layık görüleceklerdir.

(Kur'an'da "hicret"ten ilk olarak burada bahsedilmeye başlanıyor)

(bkz.Ebu Talip mahallesi)

MÜŞRİKLERE TEVHİT MESAJI

Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip

O'na ortak koşmaları sebebiyle kendilerine yaptığın eleştirilere kızan ve senden tevhidi terk etmeni isteyen Mekkeli müşriklere

11-Şöyle de: "Ey müşrikler! Ben bu dine bir şey katmadan sadece Allah'a kulluk ederim.

12-Allah'a tam teslim olanların, müslümanların en önünde olmam emredildi.

13-Eğer O'nun emrine değil de sizin isteklerinize uyacak olursam, Allah'ın azabına müstehak olmaktan korkarım.

14-Ben, bu dine bir şey katmadan sadece Allah'a kulluk ederim. Tevhidi açıkça anlatmış bulunuyorum.

15-Kendinizi ve beraberinizdekileri ahiret gününde başınıza gelebilecek o büyük felaketten kurtarmak istiyorsanız dediklerime kulak verir ve tevhidi kabul edersiniz. Aksi takdirde benim size yapabileceğim hiçbir şey yoktur. Tebliğ ettikten sonra görevim bitmiştir.

16-Sonuçlarına katlanmak kaydıyla dilediğinizi yapınız! Ama unutmayınız ki Allah'a ortak koşan ve peygamberlere iman etmeyenler cehennemde kendilerini her yönden kuşatan ateşin alevleri içerisinde kalacaklardır. Allah bu şekilde cehennem azabını anlatarak sizleri doğru yola iletmek istemektedir. Artık aklınızı kullanınız ve ibret alınız!

17-Allah'a şirk koşmayanları (bkz.Taberi) cennet müjdesi beklemektedir.

18-Her duyduğuna değil, sadece doğru söze itibar edip (bkz.Zemahşeri) tevhit çağrısına kulak verenler ise akıllarını kullanmış ve kendileri için en iyi olanı yapmışlardır.

19-Ey Muhammed! Senin peygamberliğini kabul etmemeye adeta şartlanmış olan inatçı müşrikler için kendini üzme! Anlaşılan onlar kendilerini cehennem ateşine sürüklemek istiyorlar. Hal böyle ise onları sen kurtaracak değilsin. Senin görevin sadece tebliğ etmektir.

20-Sana iman eden ve ilahi emirlere uygun yaşayan müminler ise, yanıbaşlarında ırmakların çağıldadığı görkemli cennet köşklerinde ödüllendirileceklerdir. Bu Allah tarafından verilmiş bir sözdür ve Allah asla sözünden dönmez.

TABİATTA MEVCUT TEVHİT AYETLERİ

21-Bu ilahi vaatten kuşku duyanlar, çevrelerindeki tabiata bir baksınlar! Allah'ın kurduğu şu muazzam düzende gökten nasıl yağmurlar yağıyor da yeryüzünde su kaynakları oluşuyor? Sonra bu sularla beslenen toprakta nasıl türlü türlü bitkiler yetişiyor ve yetişen bütün bu bitkiler önce yemyeşil iken nasıl zamanla sararıp soluyor ve derken kuruyup çer çöp haline geliyor! Bütün bunları yapan Allah'ın kulluk edilmeye layık yegane kudret olduğundan ve herkesi ölümden sonra diriltip hesaba çekeceğinden kuşku duymak akıl kârı mıdır?

22-Hiç Allah'ın vahyettiği bu mesaja kulak veren, tevhide ve elçimiz Muhammed'in çağrısına iman edip müslüman olan kimse ile bu çağrıyı inatla reddeden müşrikler bir tutulur mu? Doğrusu elçimizi ısrarla reddeden, ilahi mesaja karşı katı kalpli tutum takınan ve açık bir sapkınlık içerisinde oldukları ayan beyan ortada olan müşriklerin halleri çok kötüdür.

23-Halbuki Allah, elçisi Muhammed'e vahyettiği kitapta, dünya ve ahirette huzurlu olabilmeniz için gerekli olan inançları, ilkeleri, öğütleri ve sizlere ders olmak üzere geçmiş toplumlara ve ahiret hayatına ilişkin haberleri tekrar tekrar anlatmaktadır. Bu ilahi mesaj karşısında nasıl duyarsız kalabilirsiniz? Bakın, elçimize iman edenler Kur'an'ı okudukları veya dinledikleri zaman içlerini bir ürperti ve ardından huzur kaplamaktadır. İşte bu, onların kalplerinin katılaşmamış olduğunu gösterir. Fakat kalpleri bu mesajdan dahi etkilenmeyecek kadar katılaşmış kimseleri Allah zorla imana sevk edecek değildir.

24-Ancak bilinmelidir ki bu zalimler kıyamet günü yüzüstü cehennem ateşine sürükleneceklerdir. Bunlar kesinlikle, iman etmiş kimselerle bir tutulmayacak ve kendilerine, "Dünyada yaptıklarınızın cezası olarak tadın bakalım azabı!" denilecektir.

25-Tevhide ve peygamberlere karşı Mekkeli müşriklerin takındığı bu tavrı geçmişte birçok toplum da kendi peygamberlerine karşı takınmıştı. Yaptıklarının doğru olduğunu düşünüyor ve kendilerini uyaran elçilerin Allah'ın peygamberi olmasını hiç mümkün görmüyorlardı. Bu yüzden onların uyarılarını hiç dikkate almamışlardı.

26-İşte tam kendilerini doğru yolda ve güvende hissettikleri böyle bir anda ilahi azaba maruz kalıp dünyada rezil rüsva oldukları gibi ahirette de çok daha büyük bir azaba maruz kalacaklardır. Mekkeli müşrikler keşke bunu bilselerdi!

27-Biz bu Kur'an'da insanlar için her türlü konuyu örnekledik ki akıllarını başlarına toplasınlar.

28-Üstelik Kur'an ile müşriklerin şirk inancını terk etmeleri için her türlü ibret ve nasihati anlayacakları dil olan Arapça ile açık ve dosdoğru bir şekilde anlatmaktayız. (bkz.Taberi) Böylece anlatılanlardan ders almalarını ve elçimiz Muhammed'e iman etmelerini istemekteyiz.

29-Sadece Allah'a kulluk etmek yerine varlıkları O'nun nezdinde şefaatçi kabul edip ona ortak koşan müşrikler, tıpkı birbirleriyle geçinemeyen birçok kişinin emrinde çalışan kimse gibidirler. Peki, bu durumda olan kimse ile tek bir kişinin emrinde çalışan kimse bir tutulur mu? Üstelik Allah herhangi bir varlık gibi de değildir. O, her şeyin yaratıcısı ve malikidir, övgüye ve kulluğa layık yegane kudrettir. Ne var ki müşrikler, yaptıklarının farkında değildir.

Ey elçimiz Muhammed! Onların bu ısrarlı inkarları karşısında sakın yılgınlık gösterme! Tebliğine devam et!

30-Çünkü sen öleceksin, onlar da ölecekler

31-Ve hesap gününde yüzleştirileceksiniz. Bugün seni ısrarla inkar edenler o gün pişman olacaklar, sen ve sana iman edenler ise hak ettiğiniz şekilde ödüllendirileceksiniz.

32-Allah'a ortak koşan ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu kabul etmemekte ısrar eden (bkz.Razi) müşriklerden daha insafsız kim olabilir ki? Böylelerine cehennemde yer mi yok?

33-İlahi vahyi tebliğ eden elçimiz ve ona iman edenler, Allah'a şirk koşmaktan sakınır ve O'nun emirlerine titizlikle uyarlar.

34-Rableri katında beğendikleri her şey onlarındır. İşte bu kimseler Allah tarafından ödüllendirileceklerdir.

35-Allah onların hatalarını bağışlayacak ve kendilerini hep iyilikleri ile değerlendirecektir.

MÜŞRİKLERİN BATIL İNANÇLARININ ELEŞTİRİSİ

36-Ey elçimiz Muhammed! Şefaatçi kabul edip medet umdukları varlıkların sıradan şeyler olduğunu söylediğin zaman müşriklerin sana, "İlahlarımız seni çarpar, sakın onlar hakkında ileri geri konuşma!" dediklerini, seni böylece etkilemeye, korkutmaya çalıştıklarını biliyoruz. Allah kuluna yetmez mi? Gerçek şu ki onların hiçbir güçleri yoktur. Fakat bu müşrikler iyice şaşırmış, hakikati göremez olmuşlardır. Allah'ın "sapık" dediğine kimse "doğru yoldadır" diyemez.

37-Allah'ın "Doğru yoldadır" dediğine de kimse "sapık" diyemez. Allah onları zorla imana getirecek değildir. Bu ısrarlı tavırlarından sonra artık sen de onların iman etmemelerine üzülme! Kaldı ki onların şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıklar sana zarar vermeyecekleri gibi Allah seni ve müminleri koruyup zafere ulaştırmaya da kadirdir.

38-Zaten seni bu şekilde korkutmaya çalışan müşriklere yeri ve göğü kimin yarattığını soracak olursan, "Elbette ki Allah yarattı" diyeceklerdir. O zaman sen de onlara şöyle de: "Peki söyleyiniz bakalım! Yeri ve göğü yaratan, her şeye hakim olan Allah'ın emirlerine karşı çıkıp sizin isteklerinize uyacak olsam sizin şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklar beni Allah'ın azabından koruyabilirler mi? Veya ben Allah'ın emirlerine uyduğum için Allah beni koruduktan sonra sizin şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklar bana ne zarar verebilir?

39-Hayır, doğrusu Allah beni koruduktan sonra sizin korkutmaya çalıştığınız şeylerin hiçbiri bana zarar veremez. Ben O'na güvenirim. Gerçekten güven isteyen herkes O'na güvenmeli, hiçbir gücü olmayan şeylerden boşu boşuna korkmamalıdır. Fakat sizlere bu kadar açık bir şekilde tevhidi tebliğ ettiğim halde inatla beni yalanlamaya ve hatta tehdit etmeye devam etmektesiniz.

40-Ben görevimi yapmış bulunuyorum. Yaptıklarınızın cezası başınıza geldiğinde kimin alçaltıcı ve sürekli azaba müstehak olduğunu göreceksiniz."

41-Ey elçimiz Muhammed! Biz sana bu ilahi kitabı vahyederek tevhidi dosdoğru bir şekilde ortaya koyuyoruz. Senin görevin bu mesajı insanlara duyurmaktır. İnanan kendi lehine, inkar eden ise kendi aleyhine hareket etmiş olur. Sen kimsenin yaptığından sorumlu da değilsin kimsenin başına bekçi de!

42-Ey müşrikler! Allah'tan başka hiçbir varlığın ilahi niteliğe sahip olmadığını, kulluk edilmeye layık yegane kudretin Allah olduğunu gösteren bir başka delil

de şudur (bkz:Taberi): Ölüm anında da uykuya daldığınızda da kendinizden geçer ve ruhunuzu Allah'a teslim edersiniz. Allah ölüm vakti gelenlerin canlarını alır, henüz ölüm vakti gelmeyenlerin bilinçlerini ise uyku bittikten sonra iade eder. Düşünen insanlar için bu durum, Allah'tan başka varlıkların kulluk edilmeye layık olmadığını gösteren ibretlerle doludur.

43-Allah'ın kudretini inkar edemeyen müşrikler, yoksa ortak koştukları varlıkları Allah katında şefaatçi olarak gördüklerini mi söylüyorlar? Onlara de ki: "Allah katında hiçbir güçleri ve yetkileri olmayan varlıkları mı şefaatçi ediniyorsunuz?

44-Hayır, şefaat etme yetkisi sadece Allah'ındır. Zaten bütün varlığın hükümranlığı da sadece O'nun elindedir. Nihayetinde her şey O'na dönecek, herkes O'na hesap verecektir.

45-Fakat yaptıklarının hesabını vereceklerini hiç düşünmeyen müşrikler şirke öylesine batmış durumdadırlar ki kendilerine tevhid anlatıldığı zaman hemen içlerindeki nefret kabarır. Medet umdukları varlıklardan söz edildiğinde ise hemen neşelenirler.

46-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tutumlarına aldırma! Rabbine şöyle dua et (bkz.Zemahşeri): Ey yeri ve göğü yaratan, idrak edilir edilmez her şeyi bilen rabbim! Sen herkesin yaptığını biliyorsun ve hesap gününde hükmünü verip herkese en uygun karşılığı vereceksin! Beni bu dosdoğru yol üzere sabit ve kararlı kıl! Küfürde ısrar eden bu müşrikleri sana havale ediyorum!"

47-Doğrusu ahiret gününü hiç umursamadan yaşayan ve elçimizi yalanlayan müşrikler, hesap günü geldiğinde tarifi imkansız bir pişmanlık duyacaklardır. Bütün yeryüzü ve hatta bir o kadar da fazla mala sahip olsalar kendilerini hesap gününün azabından kurtarmak için hepsini feda etmek isteyeceklerdir.

48-Çünkü dünyada hiç hesaba katmadıkları o mahşer günü gelip çatmış, alaya aldıkları tevhidin gerçekliği karşılarına dikilmiş olacaktır.

49-Nitekim onlar dünya hayatında başlarına bir sıkıntı geldiğinde Allah'a dua ederler, fakat bolluk ve rahata erişince bunu kendi marifetleri sanırlardı. Oysa bütün dünya hayatı gibi o bolluk ve rahat da bir imtihan idi. Ne var ki onların çoğu bu durumun farkında değildir.

50-Daha önce yaşayan toplumlarda da böylesine kendini beğenmiş kimseler

vardı. Sahip olduklarının Allah'ın nimeti olduğunu düşünmeyen ve Allah'ın elçilerine iman etmeyen bu kendini beğenmişlere, servetleri fayda etmedi. Yaptıklarının cezasını çektiler.

51-İşte şimdi Mekke müşrikleri de böyle bir durumla karşı karşıyadır. Eğer sahip oldukları servet ve güce aldanıp elçimize karşı büyüklük taslamaya devam ederlerse benzer bir son onların da başına gelecektir. Bu durumda sahip oldukları gücün kendilerini koruması mümkün değildir.

52-Maddi imkanlarına güvenerek kibirlenen müşrikler Allah'ın bütün kainata hakim olduğunu, her varlığın rızkını vermekte olduğunu, dilediği gibi tasarrufta bulunabileceğini bilmezler mi? Aslında bu durum, iman etmeye yatkın kimseler için ibrettir.

ALLAH'IN ENGİN MERHAMETİ

Ey elçimiz Muhammed! Bu zamana kadar şirk içerisinde bulundukları için artık affedilmeyeceklerini düşünerek sana iman etmekten geri duran müşriklere

53-De ki: "Ümitsizliğe düşmeyiniz, çünkü Allah'ın rahmeti sınırsızdır. Eğer benim peygamberliğime iman eder ve şirkten vazgeçerseniz Allah sizleri bağışlayacaktır.

54-Öyle ise gelin iş işten geçmeden şirkten vazgeçip iman edin! Allah'ın gönderdiği bu güzel öğütlere, Kur'an'a kulak verin. Yoksa hesap günü geldiğinde ne kadar yanlış yaptığınızı fark eder ve dizinizi döversiniz.

55-Farkına varamayacağınız bir anda gelecek o azaptan önce rabbinizin indirdiklerinden en güzeli olan Kur'an'a uyun.

56-Sonra kalkıp, iman edenlere verilen sonsuz nimetleri görünce "Meğer ne kadar yanılmışım! Allah'a karşı çok kusur işledim. Ahiretimi kaybettim

57-Keşke ben de iman edip bu nimetlere ulaşsaydım" diyeceksiniz

58-Ardından "Keşke bir fırsat daha verilse" diye yalvaracaksınız

59-Fakat o gün iş işten geçmiş olacak. Üstelik bu söyledikleriniz gerçeği de yansıtmayacak. Çünkü vaktiyle size ilahi ayetleri tebliğ eden peygambere iman etmemiş, büyüklük taslayıp yalanlamış ve dünya hayatınızın sonuna kadar bu tavrı sürdürmüş olacaksınız.

60-İşte o hesap günü geldiğinde, dünya hayatında bazı varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşan, bu davranışlarını doğru gören, bunun Allah'ın emri olduğunu iddia ederek O'na iftira edenlerin (bkz.Zemahşeri) yüzleri kararacak, halleri perişan olacaktır. Böylesi kendini beğenmişlerin müstehak oldukları yer cehennem değil de nedir?

61-Fakat peygambere iman eden ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayanlar, bu davranışları sayesinde Allah tarafından cehennem azabından korunacak, hiçbir sıkıntı ve keder yaşamayacaklardır.

TEVHİDİN GEREKÇESİ

62-Gerçek şu ki kulluk edilmeye layık yegane kudret Allah'tır, (bkz.Taberi) çünkü her şeyin yaratıcısı O'dur. Göklerin, yerin ve bütün kainatın hükümranlığı O'nundur.

63-Allah'ın kudret ve birliğini gösteren bütün bu delilleri görmezden gelen müşrikler ise hüsrana uğrayıp perişan olacaklardır.

64-Bu yüzden müşriklere karşı sesini yükselt ey Muhammed! "Bütün bu kanıtlardan sonra hala Allah'tan başka bir varlığı tazim etmemi mi istiyorsunuz!" de

65-Ve sakın onların ayartmalarına kapılma! Allah senden önce birçok peygambere vahiy gönderdiği gibi sana da göndermektedir. Senin çektiğin sıkıntıların benzerini onlar da çekmiş, aynı mücadeleyi onlar da yapmışlardır. Şunu iyi bil ki eğer tevhitten sapıp şirke bulaşacak olursan ahirette perişan olursun.

66-Bu yüzden sakın onların söylediklerine aldırma ve sadece Allah'a kulluk etmeye, O'nun nimetlerine şükretmeye devam et.

MÜMİNLERİN ve MÜŞRİKLERİN HESAP GÜNÜNDEKİ HALLERİ

67-Doğrusu Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi olarak gören ve onları Allah'a ortak koşan müşrikler, Allah hakkında büsbütün yanılmaktadırlar. Onlar, Allah'a layıkıyla iman etmemektedirler. Çünkü yer ve gök, bütün varlıklar, dünya hayatında O'nun hükümranlığı altında bulunduğu gibi ahirette

de öyle olacaktır. Şu halde O'nun katında yardımcı ve aracı olacak bir varlık olabilir mi hiç? Haşa! Allah onların bu iftiralarından beridir, münezzehtir.

68-Kıyamet günü geldiğinde Allah'ın emri ile sûra üflenecek ve bu işaretle birlikte yerde ve gökte yaşayan herkes can verecektir. Derken sûra bir defa daha üflenecek ve bu sefer herkes diriltilmiş ve hesap vermek üzere ilahi huzura getirilmiş olacaktır.

69-O gün mutlaka adalet tecelli edecek, peygamberler ve tevhit ehli müminler, kendilerine karşı çıkanlar aleyhinde şahitlik edecek

70-Ve herkes yaptığının karşılığını alacaktır. Hiç kimse en ufak bir haksızlığa uğramayacaktır.

71-Peygamberleri ve ilahi mesajları inkar edenler o gün gruplar halinde cehenneme sevkedileceklerdir. Yanına vardıklarında cehennemin kapıları açılacak ve bekçileri onlara, "Allah sizin aranızdan bu hesap günü hakkında uyarılar yapan peygamberler seçip göndermedi mi?" diye soracaklar. Onlar da, "Evet, gönderdi ama maalesef bizler onlara inanmadık" diyeceklerdir. Böylece bu inkarcılara verileceği vaat edilen ceza tahakkuk edecek,

72-Onlara, "İçerisinde sonsuza kadar kalacağınız cehenneme girin!" denilecektir. Doğrusu ne fena bir yerdir bu kibirli inkarcıların gideceği yer!

73-Peygamberlere iman etmiş ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayanlar ise cennete buyur edileceklerdir. Oraya vardıklarında cennetin kapıları açılacak ve görevliler onlara, "Ne mutlu sizlere! (Selâmun Aleykum) Sonsuza kadar kalmak üzere buyrun cennete!" diyeceklerdir.

74-Onlar da, "Rabbimize sonsuz şükürler olsun! Bize müjdelediği bütün nimetleri verdi, vaat ettiği her şey gerçekleşti, hem dünyada huzuru ve kurtuluşu nasip etti hem ahirette dilediğimiz her nimetin bulunduğu bu cennetleri verdi. Allah'ın emirlerine uyan ve ve O'nun mesajlarına göre hareket edenlerin alacağı ödül ne güzelmiş!" diyeceklerdir.

75-İşte o gün, müşriklerin kendilerini şefaatçi kabul edip ortak koştukları meleklerin de, arşın çevresini kuşatmış bir vaziyette sadece Allah'a kulluk ettiklerine tanık olacaksın! O gün mutlak adalet sağlanacak ve herkes, bütün varlıkların yaratıcısı ve maliki olan Allah'a şükredecektir.

KURAN -59- (40) MÜMİN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

85 AYET - /Firavun'un sarayındaki gizli müminin dilinden tevhit mesajı../

----- Mekke döneminin yedi - dokuzuncu yılları arasında, Hz.Muhammed ve ona inananların Ebû Tâlip mahallesinde muhasara altında tutuldukları dönemde vahyedilmiştir. (bkz.Cabiri) "Ha-mim" harfleriyle başlayan, hem nüzul sırasında hem mushaf sıralamasında peş peşe gelen yedi surenin ilkidir.

(Mümin, Fussılet, Şûra, Zuhruf, Duhân, Câsiye ve Ahkaf)

Kendinden bir önceki Zümer suresinin son ayetlerinde müminlerin ve müşriklerin durumları anlatılmıştır. Bu sure ise Allah'ın şirkten tövbe edip mümin olanları bağışlayacağı, şirkte ısrar edenleri ise cezalandıracağı vurgusu ile başlamaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an

tefsiri)

1-Ha mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-Ey Mekkeli müşrikler! Elçimiz Muhammed'in size tebliğ ettiği bu kitap onun kendi sözleri değil sahip olduğunuz her nimeti size bahşeden Allah'ın vahyidir.

3-Eğer inkarınızdan vazgeçer ve elçimize iman ederseniz, engin bağışlayıcılığı ile Allah sizi affeder! İnkar etmeye devam ederseniz müstehak olduğunuz cezayı verir. Kulluk edilmeye layık yegane kudret O'dur. (bkz.Taberi) Hepiniz öldükten sonra O'nun huzurunda hesaba çekileceksiniz, eğer tevhit gerçeğini kabul edip şirkten vazgeçmezseniz gerekli cezayı göreceksiniz.

4-Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın birliğini ve O'ndan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye layık olmadığını gösteren bunca delili görmezden gelen müşriklerin varlıklı ve müreffeh olmaları, seni ve müminleri baskı altına almaya çalışmaları sizi sakın yıldırmasın! Biz onlara süre tanımakta, iman edip kendilerini kurtarmaları için fırsat vermekteyiz. (bkz.Taberi) Fakat gerçek şu ki eğer bu tavırlarında ısrar edecek olurlarsa ilahi cezaya maruz kalacaklardır.

5-Nitekim onlardan önce yaşayan Nuh kavmi ve benzeri birçok toplum da kendilerine gönderilen peygamberleri yalanlamış, hatta öldürmeye çalışmışlardı. Fakat hepsinin sonu azap ve hüsran oldu. Aslında bu durum, seni yalanlamakta olan Mekke müşrikleri için bir derstir.

6-Ayrıca inkarcı kimseler hakkında rabbinin kesin hükmü vardır: Tövbe edip iman etmezlerse cehenneme gidecekler.

7-Kainatta bulunan her varlık gibi yüce arş alemini çevreleyen melekler de, müşrikler her ne kadar kendilerini şefaatçi kabul edip tazimde bulunsalar da, sadece Allah'a kulluk ederler. (bkz.Teysir) Ayrıca bu melekler yeryüzünde iman ve tevhit mücadelesi veren mümin kullar için şöyle dua ederler: "Ey rabbimiz! Sen her şeyden haberdarsın, şirkten tövbe eden peygamberlerin yolunu izleyen mümin kullarını bağışla! Hatalarını bağışla, cehennem azabından koru.

8-Onları ve kendileri gibi iman eden ataları, evlatları ve ailelerini vaat etmiş olduğun cennete yerleştir.

9-Hepsini cehennemin sıkıntısından koru! Doğrusu senin bu affına ve merhametine nail olup cehennem azabından kurtulan kimse, hesap gününde büyük başarıya ulaşmış demektir!"

10-O gün müşriklere şöyle seslenilecektir: "Doğrusu sizler dünyada Allah'ın elçisini inkar ettiğinizde, Allah'ın size karşı hoşnutsuzluğu sizin şu anda girmek üzere olduğunuz ateşe karşı beslediğiniz hoşnutsuzluktan bile fazlaydı!"

11-Bunun üzerine onlar: "Rabbimiz! Şimdi anladık ki bizleri yarattığın gibi ölümden sonra diriltecek olman da hakmış! Gönderdiğin elçiler doğru söylemişler. Şimdi suçumuzu itiraf ediyoruz. Ne olur bize bir kurtuluş fırsatı ver!" diye yalvaracaklardır.

12-Fakat bu talepleri kabul edilmeyecek (bkz.Taberi) ve onlara, "Hayır, çünkü sizler dünyada tevhide çağrıldığınızda bunu kabul etmemiş, ancak bazı varlıklar şefaatçi kabul edilip tazim edilerek, Allah'a ortak koşulduğu zaman hemen inanmıştınız. Bugün hakkınızda verilen hüküm, sonsuz kudret ve yücelik sahibi Allah'ın hükmüdür" denilecektir.

13-Oysa gökten yağan yağmurlarla insanlara rızık olacak her türlü bitkilerin yetişmesinde olduğu gibi Allah tarafından yaratılan şu muhteşem kainatta var olan sayısız deliller O'nun hükümranlığını ve yegane ilah olduğunu göstermektedir. Ne var ki müşrikler bunlar üzerine düşünüp öğüt almazlar.

14-O halde ey müminler! Siz Allah'ın dinine bir şey katmadan sadece O'na yalvarın. Yapmanız gereken şey, müşriklerin hoşlanıp hoşlanmadıklarına aldırmadan, sadece ve sadece Allah'a kulluk etmektir.

15-Çünkü Allah, onların şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıklar gibi değildir. Bütün kainatın hükümranlığı O'nun elindedir. O, yüceler yücesidir. İnsanlara doğruları anlatmak üzere elçiler göndermekte, böylece onların dünyada ve ahirette değerlerini, derecelerini yükseltmek; bütün hükümranlığın sadece Allah'ta olacağı zaten Allah'ın bildiği her şeyin açık seçik ortaya döküleceği hesap günü konusunda kendilerini uyarmak istemektedir.

16-O gün her şey ortaya çıkacak. O gün tüm yetki ve mülk tek ve kahhar olan Allah'ındır.

17-Ey elçimiz Muhammed! İşte o müşrikleri hesap gününün dehşeti

konusunda uyar. Çünkü o gün herkes yaptıklarının hesabını verecektir. O gün hiçbir haksızlık söz konusu olmayacaktır.

18-Çünkü Allah mutlak adalet sahibidir ve müşriklerin geleceğine pek inanmadıkları o gün yakında gelecektir. Eğer senin peygamberliğini yalanlamaktan vazgeçmez ve tevhidi kabul etmezlerse, onlara çok yakında gelecek olan hesap gününde büyük bir ilahi azaba müstehak olacaklarını söyle! Çünkü o gün cehennem azabını gördüklerinde korkudan yürekleri ağızlarına gelecek ve boğulur gibi olacaklardır. Doğrusu o gün onların imdadına kimse koşmayacaktır. Şefaatlerini umdukları varlıkların yardımını göremeyeceklerdir.

19-Allah, insanların yaptıklarını bildiği gibi niyetlerini de bilir.

20-O'nun hükmü adildir. Müşriklerin şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıkların ise hiçbir hüküm ve egemenlikleri yoktur.

21-Müşrikler geçmişte kendileri gibi davranan ve Allah'ın elçilerini yalanlayan toplumların sonlarının nasıl olduğuna bakıp ders almazlar mı? O toplumlar bu müşriklerden daha güçlü olmalarına, daha sağlam medeniyetler tesis etmelerine rağmen, Allah'ın azabı karşısında güçleri fayda etmedi.

22-Onlar da Mekkeli müşrikler gibi, kendilerine gönderdiğimiz peygamberleri yalanlamış ve Allah'a şirk koşmuşlardı.

Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin inkarcılıkları seni ümitsizliğe düşürmesin! Bilesin ki senden önce gönderdiğimiz birçok peygamber de senin karşılaştığın güçlüklerle karşılaşmışlardı. Fakat sonunda biz elçilerimizi düşmanlarına karşı muzaffer kılarız. (bkz.Taberi)

23-Nitekim vaktiyle Musa'yı Firavun, veziri Haman ve servet sahibi Karun gibi azgınları uyarması için ilahi vahiyle göndermiştik.

24-Fakat onlar Musa'nın peygamberliğini gösteren delilleri gördükleri halde, tıpkı Mekkeli müşriklerin sana dedikleri gibi onun sihirbaz ve yalancı olduğunu iddia etmişlerdi. (bkz.Taberi)

25-Musa onlara ilahi vahiy ile mesaj götürmesine rağmen ona inanmadılar ve bununla da yetinmeyerek, ona inanan İsrailoğulları'nın erkek evlatlarını öldürmeye, kadınlarını köleleştirmeye koyuldular. Fakat Firavun'un ilahi vahye ve peygambere karşı bu çabaları nafile idi.

26-Erkanını toplamış ve "Bırakın, şu Musa'yı öldüreyim, çünkü o, yaptığı birkaç sihirle sizleri atalarınızın dininden uzaklaştırmanın, memlekette kargaşa ve huzursuzluk çıkarmanın peşinde! Madem Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu iddia ediyor, o halde ben onu öldüreyim, o da rabbine dua etsin! Bakalım Allah onu koruyacak mı?" diye konuşmuştu.

27-Musa ise, "Allah'tan korkmaz, hesap gününden çekinmez zorbaların şerrinden Allah'a sığınırım!" demişti.

28-O sırada, Firavun'un yakınlarından olan, fakat Musa'nın peygamberliğine iman ettiğini o güne kadar gizleyen bir mümin, Firavun'un Musa'yı öldüreceğini görünce ortaya çıktı ve şöyle dedi: "Ne oluyor size! "Ben Allah'a kulluk ediyorum" dedi diye canına mı kıyacaksınız? Üstelik size birtakım mesajlar ve mucizeler de getirmiş durumda! Yalan söylüyorsa vebali kendi boynuna! Ama ya doğru söylüyorsa, ya yaptığı uyarılar doğruysa! İşte o zaman yaptığı uyarılara aldırmamakla sizler zararlı çıkarsınız!

29-Evet, bugün güç ve kudret elinizde ama yarın Allah, Musa'yı inkar ettiğinizden dolayı başınıza bir felaket getirir, sizleri helak ederse O'na karşı sizi kim koruyacak? Gelin vazgeçin bu davranıştan! Allah kendisine şirk koşan ve elçilere karşı böyle azgınca davranan kimseleri amacına ulaştırmaz." (bkz.Taberi) O sırada Firavun, bu müminin konuşmalarının insanları etkilediğini görünce söze karıştı ve "Ben size doğru bildiğimi söylüyorum, en iyi çözüm neyse onu göstermeye çalışıyorum" dedi.

30-O mümin uyarılarına şöyle devam etti: "Eğer Musa'ya karşı bu tavrınızı sürdürürseniz o güçlü toplulukların yaşadıklarını yaşayabilirsiniz.

31-Geçmişte peygamberlere karşı koyan Nuh kavmi, Ad, Semud, Lut gibi kavimlerin başına gelen felaketleri yaşayacağınızdan endişe ediyorum. Biliyorsunuz Allah asla zulmetmez, bu toplumları durduk yere helak etmiş değildir. Allah kullarına yanlış yapmaz.

32-Eğer benzer şeyleri yaparsanız siz de aynı sona müstehak olursunuz. Üstelik karşılaşacağınız azap bu dünya ile de sınırlı olmaz. Ahiret günü geldiğinde hesaba çekilirken pişmanlık içinde eyvah dersiniz.

33-Cehennem ateşini gördüğünüz anda dönüp kaçmak, kendinizi kurtarmak istersiniz ama o gün Allah'ın azabından sizleri kurtaracak bir yardımcı bulmak ne mümkün! Zira dünyada yaptıklarından dolayı Allah tarafından hakkında ceza hükmü, sapkınlık hükmü verilen kişiyi kimse kurtaramaz. (bkz.Ahmet Mekki "el-Muin") İşlerinizin tersine döneceği gün sizi Allah'a karşı koruyacak kimse olmaz. Allah'ın sapık saydığını kimse doğru yolda göremez.

34-Vaktiyle Yusuf peygamber, Allah'ın mesajlarını getirdiğinde atalarınız ona da kuşkuyla yaklaşmışlardı. O öldükten sonra ise Allah, artık peygamber göndermez diye düşünmeye başladınız. Neticede peygamberlere karşı bu tutumunuz öteden beri devam ediyor. Şunu biliniz ki elçilerini inkar eden sizin gibi kimseleri Allah nihayetinde cezalandıracaktır. Allah aşırı şüpheci olanı işte böyle sapık sayar.

35-Çünkü bu kimseler, ellerinde hiçbir kanıt olmadığı halde Allah adına konuşur ve O'nun peygamberlerini yalanlarlar. Bunlar hem Allah nezdinde hem de peygamberlere iman edenlerin gözünde çok kötü bir yere sahiptirler. Peygamberlere karşı kibirli ve zorba bir tavır takınan kimselerin kalpleri, Allah'ın yaratılışta belirlediği ilkeler gereği kaskatı kesilir, adeta mühürlenir." (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") Allah, büyüklük taslayan her bir zorbanın kalbini böyle mühürler.

36-Fakat Musa'nın peygamber değil de, dini bozacak biri olduğunu düşünen, kendi tavrını haklı ve doğru gören Firavun, bu sözlerden etkilenmek bir yana, küstahlık yaparak vezirine şöyle dedi: "Ey Haman! Yüksek bir kule inşa ettir de çıkıp gökyüzüne bir bakalım,

37-Acaba Musa'nın söz ettiği ilahı oralarda mı? Soralım bakalım, Musa'yı peygamber olarak göndermiş mi? Çünkü ben Musa'nın yalancı olduğu kanaatindeyim!" Ne var ki Firavun'un bu tavrı onun işine yaramayacak ve ilahi mesajın tebliğini engelleyemeyecekti.

38-Firavun'un bu küstahlığının ardından o mümin kişi, orada bulunanlara yönelik öğütlerine şöyle devam etti: "Ey halkım! Sözlerime kulak verin de kendinizi kurtarın! Doğru yol olan tevhide yönelin!

39-Dünya fanidir, kalıcı olan ahiret hayatıdır.

40-Dünyada kim bir kötülük yaparsa onun karşılığını ahirette mutlaka görecektir. Allah'ın peygamberine ve tevhide iman eden ve ilahi emirlere uygun yaşayan kadın-erkek herkes Allah tarafından cennetle ödüllendirilecektir. Böyle kimseler cennet nimetleri içerisinde diledikleri gibi yaşayacaklardır.

41-Görüyorsunuz işte, ben sizlere cennet yolunu gösteriyorum, Allah'ın birliğine ve peygamberine iman edip cennete gitmenizi istiyorum, oysa siz benden Allah'a ortak koşmamı, verdiği bunca nimete karşı O'na kulluk etmeyip nankörlük etmemi istiyorsunuz. Sizin istediğiniz şey, beni düpedüz cehenneme götürecek bir davranıştır.

42-Siz ne olduğunu bilmediğim bir şeyi Allah'a ortak sayarak, O'nu görmezlikten gelmemi istiyorsunuz. Kaldı ki Allah'a ortak koşmamı istediğiniz varlıklar dünyada da ahirette de kimseye bir yarar sağlayamaz. Ben de sizi, üstün olan, çok bağışlayan Allah'a çağırıyorum.

43-Sizlere açıkça şunu bildiriyorum: Allah affedicidir, gelin şirkten tövbe edin ve Musa'ya iman edin, böylece Allah'ın affına layık olun. Şunu da bilin ki eğer bu tavrınızda ısrar ederseniz Allah sizleri cezasız bırakacak değildir. Çünkü Allah'a ortak koşanların ve hele de haksız yere cana kıyanların varacakları yer cehennemdir.

44-Bütün bu uyarılara şimdi kulak vermeyenler, Ahirette cehennem azabını gördükleri vakit ne kadar haklı olduğumu anlayacaklardır. (bkz.Taberi) Ben artık mesajı tebliğ edip görevimi yapmış bulunuyorum. Bundan sonrasını ise Allah'a havale ediyorum. Şüphesiz Allah hepimizin yaptıklarını görmektedir ve herkese hak ettiği karşılığı verecektir."

45-Neticede o mümin kul da tıpkı Musa ve diğer inananlar gibi, Firavun'un şerrinden Allah'ın rahmetiyle korundu. Firavun ve erkanı ise sulara gömülerek feci bir şekilde can verdiler.

46-Üstelik ahiretteki azapları daha da acı olacaktır. Sabah ve akşam aralıksız ateş azabına maruz kalacaklardır. Kıyamet günü Allah, görevli meleklerine, "Firavun ve adamlarına en şiddetli azabı uygulayın!" diye emir verecektir.

Ey elçimiz Muhammed! İşte bu ibret dolu olayı Mekke müşriklerine anlat! Çünkü onlar da Firavun ve adamları gibi davranmaya devam ederlerse aynı sona maruz kalacaklardır. Cehennem ateşine atıldıklarında pişman olacak ve birbirlerini suçlamaya başlayacaklardır.

47-Elebaşı müşriklere uyup Allah'a şirk koşan sıradan kimseler, kendilerini şirke sevkedenlere dönüp, "Biz dünyada hep sizin sözünüzü dinledik, size güvendik. Şimdi şu çektiğimiz azabı biraz olsun hafifletemez misiniz?" diye yakınacaklardır.

48-Elebaşı müşrikler ise, "Size bir yararımız olmaz. Çünkü hepimiz aynı ateşin içindeyiz, Allah hakkımızdaki hükmü verdi, artık yapacak bir şey yok!" diye karşılık vereceklerdir.

49-Birbirlerinden umut kesince be sefer cehennem bekçisi meleklere dönecekler ve "Ne olur, yardım ediniz! Bizim için Allah'a dua edin de şu çektiğimiz azabı bir gün için de olsa hafifletsin!" diye yalvaracaklardır.

50-Melekler ise onlara, "Size dünya hayatında bu konularda uyarılar yapan peygamberler gönderilmemiş miydi?" diye soracaklar, "Evet gönderilmişti" cevabını aldıklarında ise, "Öyleyse Allah'a dua etmeniz gerektiğini biliyor olmalısınız. Fakat bugün dua etme vakti geçmiştir. Peygamberleri ısrarla inkar eden sizin gibi kimselerin bugün yapacakları duanın bir kıymeti yoktur artık!" diyecekler.

51-Ey elçimiz Muhammed! Biz senden önceki peygamberleri destekleyip zafere ulaştırdığımız gibi seni ve sana inananları da Mekke müşriklerine karşı zafere ulaştıracağız. Üstelik sizlere verdiğimiz zafer sadece dünya hayatıyla da sınırlı kalmayacaktır.

52-Çünkü Allah'a şirk koşanların (bkz.Taberi) pişmanlıklarının ve mazeretlerinin geçerli olmayacağı, Allah'ın rahmetinden tamamen uzak kalacakları (bkz.Taberi) mahşer gününde sizler Allah'ın rahmetine ve cennet nimetine sahip olacaksınız.

Bu sebeple sakın müşriklerin seni ve inananları tahkir etmeleri karşısında yılma! Unutma ki biz, elçimize iman eden akıl sahibi (bkz.Zemahşeri) insanların ilahi mesajları öğrenmeleri ve yaşamaları için senden önce birçok peygambere ilahi kitaplar vermiştik. O peygamberlerin hepsi de çeşitli sıkıntılara maruz kalmışlardı.

53-Mesela Musa, zorlu bir tebliğ sürecinden sonra muzaffer olmuş ve kendisine verdiğimiz Tevrat, onun ardından İsrailoğulları'na yol gösterici olarak kalmıştı. Firavun'un inkar ve zorbalığı, ilahi mesaja engel olamamıştı.

54-Mekke müşriklerinin senin peygamberliğini inkar etmeleri ve inananlara baskı yapmaları da tevhit mesajını engellemeyecektir. (bkz.Zemahşeri)

55-Bu sebeple sen karşılaştığın sıkıntılara sabret! Rabbine kulluk et! O'na hamd ve şükret ve kararlılıkla yoluna devam et!

56-Sana vahyettiğimiz ayetlerin Allah'tan geldiğine inanmayan ve hiçbir ilahi bilgiye sahip olmadıkları halde seni inkar edenler aslında sırf kibirlerinden ve otorite sevdalarından dolayı bunu yapmaktadırlar. Fakat bu emellerine ulaşamayacaklardır. Sen onlara aldırma ve Allah'tan yardım dileyerek yoluna devam et! Çünkü Allah hepinizin yaptıklarını görmektedir, herkese layık olduğu karşılığı verecektir.

57-Ey elçimizin ahiret ve hesap uyarılarını alaya alan müşrikler! Hiç düşünmez misiniz ki Allah bütün kainatın yaratıcısıdır! Şu muhteşem kainatı yaratmak insanı yaratmaktan, yeniden diriltmekten daha mı kolaydır?

58-Öyleyse elçimizin uyarılarını niçin alaya alıyorsunuz? Bu durum üzerine niçin hiç düşünüp ibret almıyorsunuz? Yoksa dünyada yapıp ettiklerinizin yanınıza kâr kalacağını mı sanıyorsunuz? Hayır, nasıl ki gözleri görenle görmeyen bir değilse, peygambere iman edip iyi davranışlar sergileyenle onu inkar edip kötülükler yapan da bir değildir.

59-Hepsinin ahirette hesabı vardır. Şunu bilin ki alaya aldığınız hesap günü muhakkak gelecektir. Çoğunuz bu gerçeği umursamasa da durum budur.

60-Allah size merhamet ediyor, öğüt veriyor ve şirkten vazgeçip iman etmenizi istiyor. (bkz.Taberi) Sadece bana kulluk edin, ben de sizleri bağışlayayım diyor. Fakat O'nun elçisine inanıp itaat etmeyi kendisine yediremeyen, başka varlıkları O'na ortak koşan (bkz.Merâgi) kibirli kimseleri ise cehennem ateşiyle cezalandıracağını belirtiyor.

61-Dinlenip huzur bulmanız için geceyi var eden, çalışıp kazanmanız için aydınlık gündüzü yaratan Allah olduğu halde nasıl olur da başka varlıkları O'na ortak koşarsınız?

62-Allah'tan başka varlıkların bu güç ve kudrete sahip olmadıkları, size bütün bu nimetleri sağlayamayacakları bu kadar açıkça ortada iken nasıl olur da O'na karşı nankörlük edersiniz? Bu yaptığınız yanlıştır! Kulluk edilmeye layık yegane varlık Allah'tır.

63-İnkara sürüklenenler, Allah'ın ayetleri karşısında bile bile yalana sarılanlardır.

64-Baksanıza, içerisinde yaşadığınız şu muhteşem kainatı sizler için yaratan, altınızdaki yeryüzünü sağlam bir yerleşim yeri, üzerinizdeki gökyüzünü muazzam bir bina şeklinde inşa eden, sizleri en mükemmel şekliyle yaratıp en güzel rızıklarla nimetlendiren yüce Allah'tır.

65-Allah'a şirk koşanlar çok büyük haksızlık ve nankörlük yapmaktadır. Şu halde sizler de başka varlıkları şefaatçi kabul edip ortak koşmaktan vazgeçip dine hiçbir şey katmadan sadece Allah'a kulluk edin, O'na yalvarın! Bütün varlıkların yaratıcısı ve yegane ilâh O'dur, kulluk yalnızca O'nadır.

66-Ey elçimiz Muhammed! Mekkeli müşriklere tevhidi şöyle anlat! "Ey

müşrikler! Ben, rabbimden gelen ilahi vahye uyuyor ve sizlerin ortak koşmakta olduğunuz şeylere itibar etmiyorum. Rabbim bana, sadece kendisine kulluk etmemi emretmiştir. Sizler de benim gibi yapınız ve O'na ortak koşmayı bırakınız.

67-Görmez misiniz ki Allah sizleri topraktan ve bir damla kan pıhtısından yaratmıştır. O'nun yarattığı bu hayat düzeni içerisinde çocukluk yıllarında zayıf bir varlık iken gençliğinizde güçlü kuvvetli hale gelmekte, yaşlandıkça güçten düşmektesiniz. Kiminiz genç yaşta, kiminiz ileri yaşlarda hayata veda etmektesiniz. Bütün bunlar size ders olacak hususlardır.

68-Hayatı veren de alan da Allah'tır. Her şey O'nun egemenliği altındadır.

69-Allah'ın yegane ilah olduğunu gösteren bunca delili görmezden gelen ve O'ndan başka varlıkları O'na ortak koşan müşrikler (bkz.Taberi) nasıl da hakikatten sapmış durumdadırlar!

70-Elçimiz Muhammed'in peygamberliğini ve ona gönderdiğimiz vahyi inkar eden müşrikler, eğer tövbe edip inanmazlarsa bunun cezasını göreceklerdir.

71-Boyunlarına demir prangalar vurulu halde zincirlerle sürüklenip

72-Kaynar sulara gömülecek, cehennem ateşine kızartılacaklardır.

73-O gün onlara, "Hani, dünyada kendilerini şefaatçi olarak gördüğünüz

74-Size yardım edeceklerini umduğunuz varlıklar nerede?" diye sorulduğunda ise, "Yanılmışız, bugün yanımızda değiller, meğer şefaatçi kabul edip tazimde bulunduğumuz varlıklar birer hiç imişler" (bkz.Zemahşeri) diyeceklerdir.

75-Bunun üzerine onlara şöyle denilecektir: "Dünya hayatında, hiç hakkınız olmadığı halde Allah'a şirk koşmanız ve sizleri uyarmakta olan peygambere karşı kaba tavır takınmanız sebebiyle bu cezaya müstehak olmuş bulunuyorsunuz.

76-Bu yüzden şimdi girin cehenneme! Sizin gibi küstah müşriklerin yeri başka neresi olabilir ki?"

77-Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğine inanmadıklarını ve seni küçümsediklerini biliyoruz. Fakat sen sabır ve kararlılıkla devam et! Biz, onları uyardığımız azabın bir kısmınız daha sen hayatta iken başlarına getirebileceğimiz gibi senden sonra da getirebiliriz. Fakat her halükarda hepiniz ölecek ve huzurumda hesap vereceksiniz. O gün onları ateş azabı ile cezalandıracak, seni ise cennet ile nimetlendireceğiz. (bkz.Taberi)

78-Peygamber olduğuna inanmak için senden sürekli mucizeler isteyip durmalarına aldırma! Şunu iyi bil ki bu zaman kadar, kimini sana anlattığımız kimini de anlatmadığımız nice peygamberler gönderdik. Bu peygamberlerin hiçbiri, Allah'ın izni ve iradesi dışında bir mucize gerçekleştirebilecek güce sahip değillerdi. Senin gerçek bir peygamber olduğunun kanıtı olarak başlarına bir an önce ilahi azabın gelmesini isteyen müşrikler bilsinler ki Allah'ın belirlediği vakit gelince yani onların iman etmeyecekleri kesinleşince azap da tahakkuk eder, işte o zaman ilahi emir gereği helak edilirler.

79-Ey müşrikler! Sahip olduğunuz bütün nimetleri sizlere bahşeden Allah'a karşı nasıl nankörlük edersiniz? Baksanıza, gerek binek olarak gerek başka amaçlarla kullandığınız; etlerinden, sütlerinden, yünlerinden ve daha birçok özelliğinden faydalandığınız hayvanları yaratıp sizin istifadenize sunan Allah değil midir?

80-Yarattığı kainat düzeni içerisinde sizlere denizler üzerinde gemilerle yüzme imkanı veren O değil midir?

81-Allah, kendisinden başka varlıklara kulluk etmemeniz gerektiğiniz gösteren ayetleri işte böyle açık açık ortaya koymaktadır.

82-Artık bütün bu ayetlerden öğüt almıyorsanız, geçmişte helak edilen müşriklerin sonlarının nasıl olduğuna bakınız! Onlar sizden daha güçlü ve gelişmiş idiler.

83-Fakat Allah'ın peygamberleri onlara ilahi mesajları getirdikleri vakit tıpkı sizin, elçimiz Muhammed'e yaptığınız gibi onları yalanlamışlar, kendi bilgi ve inançlar ile övünüp şirki savunur olmuşlardı. Allah tarafından hesaba çekileceklerini kabul etmemiş ve kendilerini uyaran peygamberlerle alay etmişlerdi. Bununla beraber ilahi azap karşısında güçleri kendilerine bir fayda sağlamadı.

84-İş işten geçtikten sonra pişman oldular, iman ettiklerini, şirk inancını terk ettiklerini söylediler.

85-Fakat azabımızı gördükleri anda iman etmeleri elbette ki onlara bir fayda sağlayacak değildi. Zaten bu, Allah'ın insan toplumlarında her zaman uygulayageldiği bir kuraldır. İnsan, elinde fırsat varken inanmalıdır. İş işten geçtikten sonra iman etmek fayda vermez, o an geldiği zaman, o zaman kadar Allah'ın elçilerini inkar edip O'na şirk koşanlar helak edilirler. İşte Allah sizlere bu fırsatı vermekte, inanmanız için elçisini göndermektedir. Bu yüzden, yapmanız gereken şey şirkten vazgeçmek ve elçimiz Muhammed'e iman etmektir. Bunu yapmadığınız takdirde sahip olduğunuz gücün sizi

koruyacağını sakın düşünmeyin.

KURAN -60- (41) FUSSILET SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

FUSSILET = Kapsamlı açıklama

54 Ayet - /Açık ve anlaşılır Kur'an/

----- Mekke döneminin yedi - dokuzuncu yılları arasında, Hz.Muhammed ve ona inananların Ebu Talip mahallesinde muhasara altında tutuldukları dönemde vahyedilmiştir. (bkz.Cabiri) Müşriklere yönelttiği uyarılar başta olmak üzere birçok noktada, bir önceki Mü'min suresi ile ortaklık arzeder. Diğer taraftan yaratılıştaki mükemmel ahenge vurgu yapılarak Allah'ın azametine dikkat çekilir. Bazı varlıkları Allah nezdinde şefaatçi kabul edip tâzim etmenin yanlışlığı ortaya konur. Hz.Muhammed'e ve müminlere teselli verilirken, müşriklere uyarılarda bulunulur. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

AÇIK ve ANLAŞILIR KUR'AN

1-Ha mim (Huruf-ı mukattaa)

Ey müşrikler!

2-Elçimiz Muhammed'e vahyetmekte olduğumuz ve sizlere tevhidin bütün delillerini tafsilatlı olarak anlatan, kendisine iman edenlere cennet müjdesi, iman etmeyenlere ise cehennem uyarısı yapan bu Kur'an, onun kendi sözü değil, rahman ve rahim olan Allah tarafından indirilmiştir.

3-Anlamanız için sizin diliniz Arapçayla vahyettiğimiz ilahi vahiydir.

4-Ne var ki çoğunuz kibrinizden dolayı, elçimizin bu çağrısına kulak vermemekte, Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna iman etmemektesiniz. (bkz.Taberi)

5-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin senin tevhit çağrına karşı adeta alay edercesine, "Söylediklerin aklımıza yatmıyor, zaten söylediklerinde de pek kulak verilecek bir şey yok, (bkz.Taberi) üstelik seninle aramızda aşılmaz engeller var, (bkz.Zemahşeri) çünkü bizim ilahlarımızı inkar ediyorsun. (bkz.Taberi) Bundan böyle istediğini yap, görelim bakalım!" dediklerini biliyoruz.

6-Sen onların bu tavırlarına aldırma ve şöyle cevap ver: "Ben bir melek değilim, sizler gibi insanım, (bkz.Zemahşeri) fakat Allah beni peygamber olarak seçip kendisinden başka hiçbir şeye kulluk etmememiz gerektiğini vahyetmiştir. O halde gelin benim peygamberliğimi kabul edin, (bkz.Zemahşeri) şirkten tövbe edip tevhide dönün. Çünkü ahiret sorumluluğunun bilinci ile yaşamayan,

7-İnançlarını ve gönüllerini şirk pisliğinden temizlemeyen sizin gibi müşriklerin sonu kötü olacaktır. (*)

(*) Yedinci ayette geçen "zekat" kelimesi İslam'ın kurumsal zekat ibadetini ifade etmediği açıktır. Çünkü bu ayet, zekat ibadetinin henüz farz kılınmadığı Mekke döneminde nazil olmuştur. (bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun)

8-Tevhide ve peygamberlere iman edip ilahi emir ve yasaklara uygun yaşayanlar Allah tarafından, bitmez tükenmez bir ödüle layık görüleceklerdir.

## KAİNATIN YARATILIŞININ TEVHİDE DELALETİ

9-Ey elçimiz Muhammed! Allah katında bazı varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşan müşriklere şöyle seslen: "Sizler sadece Allah'a kulluk etmek yerine yeri iki günde yaratan O'na ortaklar koşarak Allah'ın sizlere verdiği nimetlere nankörlük etmiş oluyorsunuz.

10-Oysa yaşamanız için yeryüzünü, dağları, ırmakları, bitkileri yaratan, gökyüzünü inşa ederek dünyayı mükemmel hale getiren ve istifadenize sunan Allah'tır.

11-Yer, gök ve bütün kainat O'nundur. Yeryüzünü ve gökyüzünü yaratıp "İsteyerek veya istemeyerek emrime girin" demişti. Yeryüzü ve gökyüzü "İsteyerek emrine giriyoruz" diye cevapladılar.

12-Muazzam bir düzen içerisinde yaratılan şu kainatta bulunan her şey iki günde yedi kat göğü yaratan O'nun mutlak egemenliği altındadır. Dolayısı ile O'nun vahyettiği Kur'an'a, müşriklerin iddia ettiği gibi cinlerin veya şeytanların müdahale etmeleri mümkün olmadığı gibi, O'nun elçisinin cinlerle irtibat kurduğunu iddia eden mecnun, şair ve kahin gibi kimselere benzetmek de asılsız ve yakışıksızdır. Allah'a ortak koşmak düpedüz nankörlüktür."

## AD ve SEMUD KAVİMLERİNİN HELAKİ ÜZERİNDEN MÜŞRİKLERE SON UYARI

13-Eğer buna rağmen seni yalanlamaya ve tevhitten yüz çevirmeye devam ederlerse o zaman onlara şöyle de: "Ben sizi uyardım! Tıpkı Ad ve Semud kavimleri gibi ilahi azaba maruz kalabilirsiniz.

14-Vaktiyle onlara da peygamberler tevhit mesajını getirmiş, onlar ise, "Allah peygamber göndermek isteseydi melek gönderirdi, sizin gibi insanlardan peygamber mi olur, biz size inanmıyoruz" demişlerdi.

15-Ad kavminin ileri gelen inkarcıları, sahip oldukları güç ve kuvvete aldanarak kibirlenmiş, Allah'ın kendilerinden daha güçlü toplumlar yarattığını düşünmeksizin "Bizden güçlüsü mü var!" diye peygamberlere karşı kibirlenmişlerdi.

16-Bunun üzerine Allah, aralıksız olarak günlerce devam eden bir kasırga ile onları yerle bir etmişti. Kendilerini ahirette bekleyen o müthiş azaba maruz kalmadan önce, dünya hayatında böylesi ağır bir azaba uğrayıp çaresiz

kalmışlardı.

17-Semud halkı ise Allah'ın kendilerine gösterdiği dosdoğru tevhit yolu dururken şirki tercih etmiş, peygamberlere iman edip dünya ve ahiret mutluluğunu kazanma fırsatına sahip oldukları halde bu fırsatı geri çevirmişlerdi. Bu yüzden Allah onları alçaltıcı bir azaba maruz bıraktı.

18-Peygamberlere iman edip şirk inancından uzak olanlar ise bu ilahi azaba maruz kalmaktan kurtulmuşlardı. İşte ben size mesajımı tebliğ etmiş bulunuyorum. Artık sizler bu iki toplumun başına gelenlerden ders almalı ve kararınızı vermelisiniz!"

HESAP GÜNÜ UYARISI

Ey müşrikler! Muhammed'in peygamberliğine inanmamakta ısrar ederken şunu unutmayın;

19-Allah'ın düşmanları, cehenneme sevk edilmek üzere bölük bölük bir araya getirilecekler.

20-Sizin gibi peygamber düşmanı müşrikler kıyamet gününde cehennem ateşinin başına toplandığında, yaptıklarının yanlış olduğunu itiraf etmek durumunda kalacaklardır, çünkü gözleri, kulakları ve derileri yaptıklarına şahitlik edecektir.

21-Organlarının bu şahitliğine içerleyip, "Size ne oluyor! Niçin aleyhimize şahitlik ediyorsunuz?" dediklerinde ise "Her şeye hakim ve kadir olan rabbimizin emri ile hareket ediyoruz, her şeyi kendi dili ile konuşturan Allah bizleri de dile getirdi!" cevabını alacaklardır.

22-Ey kendilerini doğru yolda gören ve şirk ile iftihar eden müşrikler! Dünyada aleni olarak şirk koşan ve bununla iftihar eden siz değil miydiniz? O halde neden şimdi bu halinizin uzuvlarınız tarafından ifşa edilmesini yadırgıyorsunuz. Doğrusu sizler birçok davranışınızın Allah nezdinde makbul olduğunu iddia ediyordunuz.

23-İşte bu düşünceniz sizi şirkte ısrar etmeye ve helak olmaya sürükledi.

24-Sizler gibi ahireti hiç umursamadan yaşayan ve Allah'ın peygamberine iman etmeyenlerin varacağı yer cehennemdir. O'nun azabına dayanabilirseniz dayanın bakalım! Dünya hayatında iken iman etmeyip o gün iş işten geçtikten sonra iman etseniz bile kabul edilmeyecektir.

25-Doğrusu müşrikler tıpkı kendileri gibi şeytanlaşmış kimselerle dostluk kurmakta (bkz.Zemahşeri) ve tevhitten uzaklaşma konusunda onları desteklemektedirler. Böylece hep birlikte, yapmakta olduklar şeyin doğruluğuna inanmakta ve geçmişten beri kendilerine benzer kimselerin yoluna girerek cehennem azabına müstehak olmaktadırlar.

26-Elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz Kur'an ayetlerinin insanları tevhit yoluna yönlendirmede etkili olacağını gördükleri için aralarında karar almış (bkz.Razi) ve insanların onu dinlemesine engel olmaya çalışmışlardır.

27-Fakat Allah onların bu yaptıklarını bilmektedir. ve elbette cezasız bırakacak değildir.

28-Allah'ın peygamberini yalanlamanın ve bu tavrı takınmanın cezası olarak cehennem ateşine girecek ve orada sonsuza kadar (bkz.Taberi) kalacaklardır.

29-Fakat dünya hayatında başkalarından etkilenerek peygamberleri yalanlayanlar o gün ilahi azapla karşılaştıklarında pişmanlık içerisinde şöyle diyeceklerdir: "Allahım! Bizi bu hale düşüren, tevhitten saptırıp peygamberlere muhalif hale getiren şu elebaşılarını ve ruhani varlıkları karşımıza çıkar da onları ayaklarımızın altına alalım!"

30-Oysa hayatları boyunca tevhit çizgisinde sebat eden, Allah'ın emir ve yasaklarına itaat eden müminler (bkz.Taberi) ölüm anında (bkz.Taberi, Zemahşeri) kendilerine gelen meleklerin, "Korkmayınız, üzülmeyiniz, müjdeler olsun size! Şimdi Allah'ın size vaat ettiği cennet nimetine kavuşacaksınız

31-Dünya hayatında olduğu gibi burada da bizler sizin dostlarınız olacağız. Cennette istediğiniz her şeye sahip olabileceksiniz.

32-Bu, merhameti sonsuz, bağışlaması engin olan Allah'ın sizlere bir lutfudur" müjdesini alırlar.

PEYGAMBERİN ÇAĞRISI

33-Ey müşrikler! Allah'ın tekliğine iman eden, O'nun emirlerine itaat ederek yaşayan, sadece Allah'a kulluk eden bir müslüman olduğunu ilan eden ve

sizleri bu inanca çağıran elçimiz Muhammed'in çağrısından daha güzel bir çağrı var mıdır?

## TEVHİT İTAAT, ŞİRK İSYANDIR

34-Ey elçimiz Muhammed! Elbette biz senin bu tevhidin ile müşriklerin sana ve Kur'an'a karşı takındıkları tavrı aynı kefeye koyacak değiliz, çünkü tevhit ile şirk, Allah'a itaat ile isyan bir tutulmaz. (bkz.Taberi) Allah, hepinize layık olduğunuz karşılığı verecektir. Bu yüzden sen, müşriklerin taşkınlıklarına karşı sabırlı ve dayanıklı ol, onlara karşı yumuşak, anlayışlı ol! (bkz.Merâgi) Eğer bu şekilde onların taşkınlıklarına ve kendini bilmezliklerine sabretmeyi başarırsan, bugün sana karşı amansız düşman olanların bir süre sonra çok yakın dost olduklarını, sana iman ettiklerini göreceksin. (bkz.Merâgi)

35-Fakat bunu ancak büyük bir kararlılık ve sabır sahibi kimselerin başarabileceğini unutma

36-Ve şeytan seni bu kararlılığından vazgeçirmeye çalıştığı anda Allah'a dua et, O'ndan yardım dile! O'nun seni ve müşriklerin sana yaptıklarını çok iyi bildiğini, her şeyi duyduğunu unutma!

## ALLAH'IN YARATTIĞI VARLIKLARI İLAHLAŞTIRMANIN ELEŞTİRİSİ

37-Allah'tan başka hiçbir varlığın kulluğa layık olmadığını gösteren delillerden biri de O'nun yarattığı şu muazzam kainattır. Güneş, ay, gece ve gündüz hep O'nun kudret ve büyüklüğünü gösteren alametlerdir. (bkz.Taberi) Ne var ki bazı insanlar Allah'a kulluk etmek yerine, O'nun yarattığı güneşe ve aya tazimde bulunurlar. Halbuki Allah bunları yaratıp sizin istifadenize sunmuştur. Bu yüzden, onlara değil onların yaratıcısı olan Allah'a kulluk ediniz.

38-Eğer sizleri tevhide çağıran Muhammed'i peygamberliğe layık görmüyor, "Bir insan mı bizi Allah'ın gösterdiği doğru yola yola götürecek" diyerek ona karşı büyüklük taslıyor, getirdiği mesaja iman etmek ve şirki bir kenara bırakmak istemiyorsanız şunu bilin ki gece gündüz Allah'ı tesbih eden nice değerli muvahhidler vardır.

39-Yine Allah'tan başka hiçbir varlığın kulluğa layık olmadığını gösteren delillerden biri de, kuraklık döneminde cansız ve bitkin duran toprağın

yağmurla birlikte canlanıp yeşermesidir. İşte gökten yağan yağmur ile toprağa böylesine hayat veren Allah, sizleri de öldükten sonra diriltecek ve hesaba çekecektir. Allah'ın gücü ve kudreti sınırsızdır.

40-Tevhidi gösteren bu kadar açık ve net delilleri görmezden gelen ve elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz Kur'an'a iman etmeyen, ayetlerimizi saptırmaya çalışan (*) müşriklerin yaptıklarını elbette biliyoruz. Böylelerinin sonu yüzüstü cehennem ateşine atılmak olacaktır. Şimdi söyleyin bakalım ey müşrikler! Kıyamet günü ilahi azaptan kurtulup cennete gitmek mi, yoksa bu şekilde cehenneme atılmak mı iyidir? Bu dünyada elçimize iman edip Allah'ın emirlerine göre yaşama konusunda tercih sizindir. İstediğinizi tercih edin ama yaptığınız her şeyin Allah tarafından görüldüğünü ve hesaba çekileceğinizi unutmayın!

(*) Aslında, Türkçe'deki tam karşılığı "yamuk yapmak" Yamukluk yapmak diye tercüme ettiğimiz kelime ilhad'dır; lahd kökünden gelir. Lahd, kabirlerde kıble tarafına açılan yarım daire şeklindeki oyuktur, ölünün yüzü ve göğsü o oyuğa yapıştırılarak kabrin orta kısmı boşaltılır. Ayetler ortadayken kendini bu şekilde kenara çeken ve ayetleri duymamış gibi davrananlar ilhadda bulunmuş olurlar. Bir çok kimse vardır ki okuduğunuz ayeti duyar ve anlar ama hesabına gelmediği için duymazlıktan gelir; susar ve hiç bir şey konuşmaz.

Yamukluk yapma kelimesi Türkçe bakımından uygun düşüyor. Onun yerine "kendini kenara çekenler" veya "kenara çekilenler" de denebilir. (bkz.Abdülaziz Bayındır)

KUR'AN'IN İLAHİ KAYNAK OLUŞU

41-Doğrusu Allah'tan geldiğine inanmadığınız şu Kur'an gerçekten de sonsuz kudret sahibi olan Allah'ın vahyettiği bir kitaptır ve içerdiği mesajlarda en ufak bir yanlışlık söz konusu değildir.

42-İddia ettiğiniz üzere şeytanın yahut diğer varlıkların, elçimize vahyettiğimiz Kur'an'a müdahale edip bir şeyler karıştırmış olmaları asla mümkün değildir. Onu vahyeden, kulluk edilmeye layık yegane kudret olan ve kulları için en iyisini murat eden Allah'tır. Dolayısıyla elçimiz Muhammed'in sizin iddia ettiğiniz gibi kahin, şair veya mecnunlarla bir tutulması asla doğru değildir.

PEYGAMBER'İN "BEŞER"LİĞİ ve KUR'AN'IN ANLAŞILIR "DİL"İ

43-Ey elçimiz! Müşriklerin senin beşer olmanı bahane ettiklerini, "Allah bize mesaj göndermek isteseydi melek gönderirdi" dediklerini biliyoruz. Fakat sen onların bu sözlerine aldırma! Çünkü onların sana söyledikleri bu sözlerin aynısını, daha önce helak ettiğimiz toplumlar da peygamberlerine söylemişlerdi. Doğrusu Allah onlara, iman edip kendilerini kurtarmaları için süre tanımaktadır. O çok merhametlidir. Ancak ısrarla inkar edenleri de en nihayetinde gerekli cezaya çarptıracaktır.

44-Oysa biz onlara kendi dilleriyle konuşan içlerinden bir insan değil de bir melek bile göndermiş olsaydık onu anlamayacaklar ve, "Ayetlerini anlamıyoruz, Arap'a yabancı dilde kitap olur mu?" diyerek inkar edeceklerdi. O halde onların bu bahanelerine aldırma ve şu hakikati söyle: "Bu Kur'an, kendisine iman edenleri doğru yola, tevhide götürür, şirk hastalığından kurtarır. Ama sizler onun bu rehberliğinden istifade etmek yerine adeta kulakları sağır, gönülleri kararmış bir şekilde davranıyorsunuz. sanki onun mesajını uzaklardan duymuş, fakat anlamamış gibi davranıyorsunuz!"

45-Nitekim biz daha önce Musa'ya da, tıpkı sana gönderdiğimiz gibi ilahi kitap göndermiştik, fakat sana olduğu gibi ona da karşı çıkılmıştı. Doğrusu senin rabbin insanlara dünya hayatında inanıp inanmama özgürlüğü vermiş ve onlara yaşamları boyunca  bu fırsatı tanımıştır. Eğer onlara vereceği azabı kıyamete ertelememiş (bkz.Taberi) olsaydı hepsini derhal helak ederdi. Çünkü onlar, asılsız iddialara kapılıp hem elçimiz Muhammed, hem de Kur'an hakkında bir türlü şüpheden kurtulamamışlardır.

46-Allah'ın peygamberlerine iman eden ve O'nun emirlerine uygun yaşayanlar kazançlı; tam tersini yapanlar ise zararlı çıkarlar! İman eden kendi lehine, inkar eden ise kendi aleyhine hareket eder. Ödülü ve cezayı kendisi hak eder. Yoksa Allah kimseye zulmedecek, haksız yere ceza verecek değildir. (bkz.Taberi)

MÜŞRİKLERİN KIYAMETTEKİ PİŞMANLIKLARI

47-Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşan ve

kendilerine ilahi azap uyarısı yapıldığında elçimize, "Vaat ettiğin azabı getir de görelim, ne zamanmış şu bahsettiğin kıyamet?" diye meydan okuyan müşrikler şunu bilmelidirler ki kıyametin ne zaman kopacağını sadece Allah bilir. Allah aynı zamanda onların bu küstahça davranışlarını da görmektedir. Kabuğundan çıkıp tomurcuk açan meyve çekirdeğinden, doğan her canlıya kadar, O'nun bilgisi dışında kalacak hiçbir şey yoktur. Kıyamet günü geldiğinde müşrikleri huzurunda hesap vermek üzere toplayacak ve "Şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklar nerede?" (bkz.Teysir) diyecektir. Onlar ise büyük bir pişmanlık içinde, "Rabbimiz! Sana ortak koştuğumuz varlıkların hiçbir ilahi güç sahibi olmadıklarını itiraf ediyoruz" diyeceklerdir.

48-Çünkü medet umdukları varlıklar fayda etmemiş ve çaresiz bir şekilde ortada kalakalmış olacaklardır.

## MÜŞRİKLERİN DÜNYADAKİ İKİYÜZLÜLÜKLERİ

49-Müşrikler dünya malı ve zenginlik isteyecekleri zaman Allah'a dua etmeyi ihmal etmezler. Başlarına bir sıkıntı geldiği zaman da ümitsiz ve karamsar olurlar.

50-Sıkıntılarını giderip kendilerini bolluğa ve rahatlığa kavuşturduğumuzda şükretmek bir yana, kazandıklarını kendi marifeti sayar, kıyameti ve hesap gününü umursamaz hale gelirler. Kendilerine ilahi hesabı hatırlatanlara ise, orada da en güzel kazanca sahip olacaklarını söyleyerek karşılık verirler. Nimetlere karşı nankörlük eder, bütün nimetleri Allah'tan aldıkları halde, başka varlıkları şefaatçi kabul edip şirk koşarlar. Nankörlük edenlere dünya hayatında neler yaptığını tek tek hatırlatıp, elbette onlara ağır bir azap tattıracağız.

51-Onlara iyilik ettiğimizde yan çizip kenara çekilir, dara düştüklerinde ise, o varlıklara değil Allah'a yalvarmaya başlarlar.

## TEVHİT İNANCININ ZAFERİ

52-Ey Muhammed! Senin peygamber, Kur'an'ın da ilahi kelam olduğuna inanmayan müşriklere de ki: "Bir düşünün bakalım! Ya gerçekten ben haklıysam, sizler Allah'tan gelen sözleri inkar ediyorsanız haliniz ne olur? O zaman ahirette kimin durumu vahim olur?"

53-Gerçek şu ki biz, elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz bu tevhit çağrısını eninde sonunda zafere ulaştıracak, hem çevre bölgelerde hem de bizzat Mekke'de bu dinin yayılmasını nasip ederek Mekkeli müşriklerin onun hak olduğunu anlamalarını sağlayacağız. Tevhidin muzaffer olacağına dair bu ilahi vaadin tahakkuk ettiğini gördüklerinde, Kur'an'ın her şeyi bilen Allah tarafından inzal edildiğini de anlayacaklardır.

54-Fakat müşrikler, öldükten sonra Allah'ın huzuruna çıkıp hesaba çekileceklerini pek akıllarına getirmedikleri, mahşer gününü umursamadıkları için böylesine küstah davranabilmektedir. Ancak Allah, elbette ki her şeyden haberdardır.

KURAN -61- (42) ŞURA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ŞURA = İstişare (danışma) grubu

153 Ayet- /Müminlerin aralarındaki dayanışma ve merhamet/

----- Mekke döneminin yedi - dokuzuncu yılları arasında, Hz.Muhammed ve ashabının Ebu Talip mahallesinde muhasara altında tutuldukları dönemde vahyedilmiştir. Müşriklere yönelttiği uyarılar başta olmak üzere birçok noktada Mü'min suresiyle benzerlik arzeder. Yaratılıştaki ahenge vurgu yapılarak Allah'ın azametine dikkat çekilir, bazı varlıklar şefaatçi telaki edip tazim etmenin yanlışlığı ortaya konur. Hz.Muhammed ve ashabına yönelik teselli, müşriklere ise uyarılar vardır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

ALLAH'IN YÜCELİĞİ

1-Ha mim,

2-Ayn sin kaf! (Huruf-ı mukattaa)

3-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin senin beşer olmanı ileri sürerek peygamberliğine inanmadıklarını biliyoruz. Fakat bu bir bahaneden ibarettir. Çünkü sen, Allah tarafından gönderilen ilk peygamber değilsin. (bkz.Teysir) Allah, sana da tıpkı senden önceki peygamberlere vahyettiği gibi vahyetmektedir. Yarattığı varlıkları en mükemmel şekilde idare eden Allah, gönderdiği peygamberlere düşmanlık edenleri de cezasız bırakmayacaktır. (bkz.Taberi)

4-Allah, yerde ve gökte bulunan her şeyin, bütün kainatın yaratıcısı ve sahibidir. Sonsuz yücelik ve kudret sahibidir.

5-Buna rağmen müşrikler, hiçbir güç sahibi olmayan varlıklardan medet ummakta, böylece Allah'a ortak koşmaktadırlar. Oysa Allah'a ortak koşmak ve O'nun hakkında bu kadar cüret gösterip böylesine vahim, asılsız ve ve çirkin bir iddiada bulunulması neredeyse yeri göğü titretecek kadar ağır bir durumdur. Çünkü Allah'ın yüceliği, azameti karşısında bütün kainat boyun eğmiştir, gökler O'nun azametinden adeta çatlayacak hale gelir. Müşriklerin medet umup Allah'a ortak koştukları melekler de daima O'na kulluk eder ve yeryüzündeki müminler için dua ederler.

PEYGAMBER'İN GÖREVİ

6-Ey elçimiz Muhammed! Allah, kendi nezdinde bazı varlıkları şefaatçi telakki eden ve O'na ortak koşan müşriklerin yaptıklarını çok iyi bilmektedir. Hesap gününde onlara gereken cezayı verecektir. Bu yüzden sen onların tavırları karşısında yılma ve üzülme! Çünkü senin görevin sadece ilahi mesajı tebliğ etmektir. Onları zorla iman ettirmek gibi bir görevin ve hakkın yoktur. Allah onlara, iman etmeleri için süre tanımaktadır. (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") Çünkü Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

7-Ey Muhammed! Her ne kadar müşrikler senin beşer olmanı bahane edip peygamberliğine inanmasalar da, Mekke ve civarındaki insanları uyarman, şirk inancından vazgeçmedikleri takdirde ilahi azap ile karşılaşacakları hususunda ikaz etmen için onların anlayacakları bir dille, kendi konuştukları Arapça ile sana vahyetmekteyiz. Senin bu uyarını dikkate almayan müşrikler bilmelidir ki hesap günü muhakkak gelecektir ve o gün insanlar ikiye ayrılacaktır; peygamberlere iman eden ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayanlar cennete, inkarcılar ise cehenneme gidecektir.

8-Ey Muhammed! Müşriklerin senin risaletini ve tebliğ ettiğin tevhidi ısrarla inkar etmeleri seni yıldırmasın. Gerçek şu ki Allah onları iman etmeye zorlayacak olsaydı hepsinin sana iman etmesini sağlardı. Fakat O, insanları özgür bırakmış, sadece dileyenin iman edip rahmetine nail olmasını istemiştir. (bkz.Zemahşeri, Ebüssuûd) Peygamberlere iman etmeyenler, kıyamet günü kendilerini ilahi azaptan koruyacak hiçbir yardımcı bulamayacaklardır.

9-Ahirette kendilerine yardımcı olmalarını umdukları varlıkların yararını göremeyeceklerdir. Çünkü o gün kendisinden yardım beklenebilecek tek kudret Allah'tır. O, müşriklerin medet umdukları varlıklar gibi aciz değildir, hayat veren ve can alan yegane kudrettir. Her şeye gücü yeter. Böyle olduğu için de O'ndan başkasına kulluk edilmez.

10-İşte bu sebeple müşriklere şöyle seslen: "Benim peygamberliğimi inkar edip tevhide muhalefet etmeniz hususunda son hükmü verecek olan Allah'tır. Ben sadece, her şeyin yaratıcısı olan Allah'a kulluk eder, O'na güvenirim. Sizler ise aciz varlıklardan medet ummaktasınız. (bkz.Taberi)

11-Oysa biliyorsunuz ki Allah yerin ve göğün yaratıcısıdır, üreyip çoğalabilmeniz için sizleri de, hayvanları da erkekli ve dişil çiftler halinde

yaratan O'dur. Hiçbir şey O'na benzemez, O'na denk olamaz. Öyleyse nasıl olur da diğer bazı varlıklardan medet umar, adeta Allah'ı tazim eder gibi onlara tazimde bulunursunuz? Doğrusu O, sizin bu yaptıklarınızı görmekte, hakkında söylediğiniz asılsız sözleri işitmektedir ve hesap günü hepinize gereken cezayı verecektir.

12-Yerde ve göklerde bulunan her şey O'nun hükmü ve tasarrufu altındadır. Yağmurların yağması, bitkilerin bitmesi hep O'nun egemenliği ve tasarrufuyla gerçekleşir. (bkz.Razi) Böylece bütün canlılar O'nun rahmetiyle rızıklanırlar. (bkz.Razi) Hikmeti gereği kimine az, kimine çok rızık verir. O, her şeyden haberdardır. Şu halde yapmanız gereken şey, hiçbir güce sahip olmayan sıradan varlıklardan medet ummak değil, sadece ve sadece Allah'a kulluk etmektir. (bkz.Taberi)

13-Ey elçimiz Muhammed! İşte Allah, Kur'an'ı sana vahyetmek suretiyle İbrahim, Musa ve İsa da dahil olmak üzere Nuh'tan beri bütün peygamberlere bildirdiği temel inanç ve ilkeleri belirlemektedir. Bütün bu peygamberlere tevhidi yaşamalarını, emirlerimiz doğrultusunda hareket etmelerini, bu yolda dosdoğru yürümelerini ve asla tevhitten ayrılmamaları gerektiğini bildirmiştik. (bkz.Razi) Fakat şirki bırakıp bu inancı benimsemek ve bir beşer olan Muhammed'in peygamberliğine iman etmek müşriklere çok ağır gelmektedir. Oysa Allah, mesajını iletmek üzere dilediği kişiyi peygamber olarak seçer ve böylece, kendisine yönelmek isteyenlere yol gösterir.

14-Fakat geçmişte gönderdiğimiz ilahi kitapları öğrenen yahudi ve hristiyanlar, bütün peygamberlerin ortak mesajı olan tevhit hakikatini iyice anlamalarına rağmen aralarındaki çekişmeler, kıskançlıklar ve haksızlıklar sebebiyle tefrikaya düştüler (tefrikaya düşmek = Birbirine kötülük etmeye kadar varan sürekli anlaşmazlık, ikilik)ve şirke bulaştılar. (bkz.Zemahşeri, Razi) Doğrusu rabbin onlara bu yanlışlardan dönmeleri için dünya hayatı boyunca süre tanımamış olsaydı (bkz.Taberi) onları derhal cezalandırırdı. Bütün o peygamberlerin ardından şimdi kendilerine ilahi kitap göndermekte olduğumuz (bkz.Râgıp) müşrikler de, (bkz.Ebüssuûd) tıpkı geçmişte ilahi kitaptan ve tevhitten uzaklaşanlar gibi davranmakta, Muhammed'in peygamberliğinden (bkz.Kurtubi) kuşku duymaktadırlar.

15-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Bütün peygamberlere gönderilmiş ortak mesaj olan tevhide çağır. Allah'ın sana emrettiği bu tevhit yolunda sebat et! (bkz.İbn Atıyye) Bu zaman kadar olduğu gibi bundan sonra da onların isteklerine uyma! Onlara de ki: "Ben kendi

uydurduğum şeylere değil, ilahi vahye uyuyorum, bu vahye hiçbir ilave yapmadan olduğu gibi tebliğ ediyorum. (bkz.Cabiri) Zaten Allah'ın bana emri de budur. (bkz.Şevkani) O hepimizin rabbidir, hepimiz O'nun kullarıyız. Fakat madem sizler benim peygamberliğime inanmıyorsunuz, o halde iyi biliniz ki herkes kendi yaptığının karşılığını alacaktır. Hesap gününde Allah hepimizi bir araya getirecek ve kimin haklı olduğunu ortaya çıkaracaktır."

16-Muhammed'in peygamberliğine iman edenleri inançlarından döndürmeye çalışan müşriklerin iddialar beyhudedir. Söylediklerinin Allah katında hiçbir geçerliliği olmadığı gibi ilahi azaba da müstehak olmuşlardır. Ahirette kendilerini acı bir azap beklemektedir.

17-Tevhit ve adalet mesajıyla peygamberine Kur'an'ı (bkz.Taberi) vahyeden Allah'tır. Oysa müşrikler O'nun peygamberine inanmadıkları gibi hesap gününü de hafife almakta ve kendilerini uyaran elçimize, "Hani nerede kaldı bu kıyamet günü?" diye küstahça konuşmaktadırlar. Ey peygamber! Sen onların bu tavırları karşısında yılgınlık gösterme! Senden bir an önce kıyametin kopmasını isteyen müşrikler büyük bir aldanmışlık içerisindedirler. Çünkü hiç ummadıkları kıyamet çok yakında kopacak ve umursamadıkları hesap günü gelip çatacaktır.

18-Onlar umursamadıkları için acele bir şekilde onu beklermiş gibi sana meydan okuyorlar! Oysa müminler hesap gününün dehşetinden dolayı ürperir ve o günün yakında geleceğini iyiden iyiye bilirler. Kaldı ki ahiret konusunda ileri geri konuşan müşriklerin tutumları tam bir şaşkınlıktan ibarettir.

19-Allah kullarına karşı çok merhametli ve lutufkardır. Sonsuz izzet ve kudret sahibi olduğu halde gönderdiği elçileri inkar edenleri derhal cezalandırmamakta (İbnü'l-Cevzi) onlara mühlet vermektedir.

20-Elçilerine iman eden ve ahiret kazancı sağlamaya çalışan mümin kullarını hem dünyada hem ahirette ödüllendirir. Sadece dünya kazancı peşinde koşan ve Allah'ın elçilerini inkar edenler ise ancak bu dünyada istediklerini elde eder, fakat ahirette acı bir azaba maruz kalırlar.

21-Ey Allah'tan başka varlıklardan medet uman ve onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Allah hakkındaki bu inançlarınız neye dayanmaktadır? Allah'ın bildirmediği ve izin vermediği bu şirk inancını size, kendilerinden medet umduğunuz o varlıklar mı emrediyor? Biliniz ki Allah, sizlere dünya hayatı

boyunca mühlet vermeseydi bu yaptıklarınızdan dolayı hepinizi helak ederdi. Ancak unutmayınız ki sizin gibi zalimler için ahirette acı bir azap vardır.

22-Ey elçimiz Muhammed! Ahireti umursamayan müşriklerin hesap gününde çok pişman olduklarını göreceksin, fakat pişmanlıkları fayda etmeyecektir. Allah'ın birliğine ve elçilerine iman edip emir ve yasaklarına uyanlar ise cennet bahçelerinde ilahi nimetlerden diledikleri gibi faydalanacaklardır. İşte tevhide iman eden ve ilahi emir ve yasaklara uyan mümin kullarına müjdesi budur. Böyle güzel bir yolu tutanların ödülünü Allah fazlasıyla verecektir.

23-Çünkü O, hem bağışlayıcıdır, hem kendisine kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. Kullarının hatalarını bağışlar, güzel davranışlarını ödüllendirir.

Ey elçimiz Muhammed! O müşriklere şöyle seslen: "Ey müşrikler! Ben bu tebliğ görevi için sizden maddi bir karşılık beklemiyorum; sadece bu çağrıya ilgi göstermenizi istiyorum. Sizden istediğim, aramızdaki akrabalık hatırı için de olsa, beni ve bana inanan insanları rahat bırakmanızdır. (bkz.Taberi) Madem inanmıyorsunuz, bari tebliğ etmemize engel olmayın!" (bkz.Razi)

24-Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğine inanmadıklarını, seni Allah'a iftira atan, yalan yere peygamberlik iddiasında bulunan biri olarak gördüklerini biliyoruz. Oysa bu ne kadar asılsız bir yakıştırmadır. Hiç düşünmezler mi? Sen Allah adına sözler uydurup insanlara anlatacak olsan Allah senin görmeyecek mi? Böyle bir durumda sana engel olmayacak mı? (bkz.İbn Atıyye) Hayır, doğrusu Allah'a iftira atanlar müşriklerin kendileridir. (bkz.Zemahşeri) Allah sana Kur'an'ı vahyetmektedir ve bu vahiy yoluyla tevhit hakikatini apaçık ortaya koyup şirki ortadan kaldırmaktadır. Hepinizin içinden geçenleri bilmektedir ve onlara gerekli karşılığı verecektir.

25-Eğer müşrikler tövbe edip, sana iman eder, Allah'ın emirlerine itaat ederlerse (bkz.Zemahşeri) Allah onları affeder.

26-Zira O, tekliğine iman eden, emir ve yasaklarına uyanların tövbelerini kabul eder, dualarına icabet eder, hatta istediklerinden fazlasını verir. (bkz.Zemahşeri) Bu ilahi çağrıya kulak vermeyip, tevhidi ve peygamberliği reddetmekte ısrar edenler için ise çetin bir azap vardır.

27-Doğrusu Allah, insanlara sınırsız ölçüde rızık verecek olsaydı, onlar şımarıp azgınlık yaparlardı. Çünkü O, kullarının ne olduklarını, ne yaptıklarını çok iyi bildiği için rızkı belli bir ölçüye göre vermektedir.

28-Ey Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip ona ortak koşan müşrikler! Allah, yarattığı bu muhteşem kainat düzeni içerisinde gökten yağmur yağdıran ve insanlar susuz ve çaresiz kalmışken onların imdadına yetişen yegane kudrettir.

29-Yerin ve göğün, içerisindeki bütün canlıların yaratılması da Allah'ın yaratıcılığını ve kudretini gösterir. Günü geldiğinde bütün bu varlıkları bir araya toplamaya da kadirdir, hepsinin üzerlerinde egemenlik sahibidir. Bütün varlığın sahibi O'dur, bu yüzden de kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. Sizin medet umduğunuz varlıklar ise böyle bir güce sahip değildir.

30-Başınıza gelen birçok sıkıntı kendi hatalarınızın sonucudur. Bununla beraber Allah, sizleri her yaptığınız hatadan dolayı da cezalandırmamaktadır.

31-Şunu bilin ki ne sizin ne de bir başkasının, Allah'ın kudretine karşı koyabilecek gücü vardır. O sizi cezalandırmak istediği vakit sizi O'ndan hiçbir şey koruyamaz.

32-Dağlar gibi devasa gemilerin denizlerde yüzmesi, O'nun yarattığı bu muhteşem düzen sayesindedir.

33-Bu düzen içerisinde rüzgarları yaratmamış olsaydı gemiler denizlerde yüzemezlerdi.

34-Dileseydi yaptıklarından dolayı onları cezalandırmak üzere helaka sürükler gemilerini batırabilirdi. (bkz.Yasin 36/41-44) Fakat O, merhametiyle muamele ederek tövbe etmeleri için onlara süre vermektedir.

35-Bütün bunlar, Allah'ın elçisine iman edenler için son derece ibretli işaretlerdir. Muhammed'in peygamberliğini ve Allah'ın tekliğini kabul etmeyenler (bkz.Taberi) bilmelidirler ki bu ilahi kudret karşısında hesap vermekten kurtulma şanslar yoktur.

36-Ey elçimizi inatla inkar eden müşrikler! Unutmayın ki dünyada sahip olduğunuz her şey gelip geçicidir. Allah'ın birliğine ve elçisine iman edip O'nun emirlerine uygun yaşayarak kazanacağınız ahiret nimetleri ise hem sonsuz hem çok daha iyidir.

37-Bu nimetlere layık olacak müminler peygambere iman eder, kendilerine yaptığımız tevhit (bkz.Taberi) ve iman çağrısına uyar, büyük

kötülüklerden/günahlardan ve fuhuştan uzak dururlar.

38-Öfkelerine hakim olur, sahip oldukları malları yoksullarla paylaşır, namaz kılar (sadece Allah'a secde eder) ve birbirlerine hürmetkar davranır, istişare ederler.

39-Zor durumda birbirlerine destek olurlar.

40-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Müşriklerin sizlere karşı yaptıkları kötülüklere denk olarak karşılık verme hakkınız vardır. Ancak, böyle bir hakkı ve gücü olduğu halde daha affedici ve bağışlayıcı davranmak isteyen kişi, gösterdiği sabrın ödülünü Allah katında alacaktır. (bkz.Taberi)

41-Doğrusu Allah insanlara zulmeden kimseleri sevmez, fakat haksızlığa uğradığı için kendini savunan kimsenin kınanacak bir tarafı yoktur. Böyleleri herhangi bir yaptırım ile karşılaşmazlar.

42-Yaptırım ile karşılaşacak olanlar, insanlara haksızlık ve zorbalık yapan, başkalarının can, mal emniyetini ihlal eden (bkz.İbn Atıyye) kimselerdir.

43-Diğer taraftan, sabırlı ve affedici davrananların yaptıkları takdire şayandır.

(İlk hukuk ayetleri)

44-Doğrusu işledikleri zulümler ve peygamberlere karşı takındıkları inkarcı tavırlar neticesinde ilahi cezaya müstehak olanlar, Allah'ın huzurunda medet umdukları varlıkların yardımını göremezler.

45-Ey elçimiz Muhammed! İşte böylelerinin cehennem azabı ile karşı karşıya geldikleri zaman pişmanlık içinde yalvardıklarını, "Bize ikinci bir şans daha verilemez mi?" dediklerini göreceksin. Zelil ve perişan bir vaziyette cehenneme atılırlarken çaresizlik içinde göz ucuyla etrafa bakındıklarını göreceksin. Müminler ise o gün büyük bir bahtiyarlık içinde şöyle diyeceklerdir: "Bu inkarcı ve zorba kimseler, kendi yaptıklarının sonucu olarak hem kendilerini hem de peşlerinden gidenleri perişan duruma düşürdüler." Gerçekten de böylesi zalimler orada sonu gelmez bir azaba maruz kalacaklardır.

46-Şefaat bekledikleri, medet umdukları varlıklar o gün kendilerine yardım edemeyecektir. Böylece onların, şirk sebebiyle delâlette oldukları ve müstehak oldukları cezadan kurtuluş imkanı olmadığı ayan beyan ortaya çıkmıştır.

47-Ey müşrikler! Şefaatlerini umup ortak koştuğunuz varlıkların yarar sağlamayacağı hesap günü gelmeden önce elçimizin mesajına iman ediniz! Çünkü o gün muhakkak gelecektir ve hiç kimse o günde kendisine Allah'tan başka bir yardımcı bulamayacaktır.

48-Ey elçimiz Muhammed! Eğer senin bu çağrına yine de iman etmiyorlarsa artık kendini üzme! Çünkü biz seni onların başlarına bekçi göndermedik. İman etmelerinden sen sorumlu değilsin! Senin görevin mesajı duyurmaktır. İşte ilahi nimetlere karşı nankörlük edenlerin durumları budur. Onlar nimetler içerisindeyken gayet memnundurlar, fakat kendi kusurlarından dolayı sıkıntılar yaşamaya başladıkları vakit nankörlük yapar, hatta seni suçlayarak, "Bütün bunlar senin uğursuzluğun yüzünden başımıza geldi" derler.

49-Oysa bütün varlık Allah'ın mülküdür. Her şeyin yaratıcısı da, sahibi de O'dur. Dilediği gibi yaratır, dilediğine kız çocuğu, dilediğine erkek çocuğu verir.

50-Dilediğine ikisini birden verir ve dilediğine de hiçbirini vermez. Bütün bunları sınırsız ilmi, hikmeti ve kudretiyle yapar.

51-Ey Muhammed'in peygamberliğini reddeden ve buna bahane olarak, "Allah peygamber gönderecek olsaydı melek gönderirdi" diyen Mekke müşrikleri! (bkz.İbn Aşur) Bilin ki Allah bundan önce birçok peygambere değişik şekillerde vahyettiği gibi şimdi de elçisi Muhammed'e vahyetmektedir. Nitekim geçmişte peygamberlere kah ilham yoluyla kah perde arkasından (Musa (a.s.) ‘a Tur dağı civarından ağaç arkasından Allah tealanın seslenmesi gibi (Bkz. Kasas 28/30)) (bkz.Abdülaziz Bayındır) kah vahiy meleğini göndererek mesajını iletmiştir. Bunun dışında bir yolla sizlere mesajlarını iletmesi söz konusu değildir. O halde bir beşerin peygamber olmasını yadırgayıp da Muhammed'in risaletini reddetmeyin! Bilin ki Allah sizin yakıştırmalarınızdan münezzehtir, melekleri elçi olarak göndermek yerine aranızdan bir beşeri peygamber olarak göndermekle sizin için en uygun olanı yapmaktadır. (bkz.Alusi)

52-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin seni yalanlamalarına üzülme, zira biz sana kendi katımızdan vahiy göndermekteyiz! (bkz.İbnü'l-Cevzi, İbn Aşur) Nitekim sen daha önce ilahi kitapları bilmiyor olduğun halde şimdi geçmişteki ilahi kitapların mesajının aynısını tebliğ etmektesin. Onu bir nur yaptık, düzenimize uyduğunu gördüğümüz kullarımızı onunla yola getirmekteyiz. Sen doğru yolu gösteriyorsun.

53-Böylece insanları bütün kainatın yaratıcısı ve maliki olan Allah'ın gösterdiği dosdoğru tevhide davet etmektesin. Seni inkar eden müşrikler şunu iyi bilmelidirler ki herkes sonuçta Allah'ın huzuruna toplanıp hesaba çekilecektir ve onların bu davranışları cezasız kalmayacaktır. (bkz.Maverdi, Kurtubi)

KURAN -62- (43) ZUHRUF SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ZUHRUF = Mücevher, Yaldız (dünya hayatının geçici menfaatleri)

89 Ayet - /Dünya malının ahiret nimeti karşısındaki değersizliği/

----- Mekke döneminin yedi - dokuzuncu yılları arasında, Hz.Muhammed

ashabının Ebu Talib mahallesinde muhasara altında tutulduklar dönemde vahyedilmiştir. (bkz.Cabiri) Müşriklere yönelik uyarılar başta olmak üzere birçok noktada Şura suresiyle benzerlik arzeder. Mekkeli müşriklerin, insanları Kur'an ve Hz.Muhammed'den uzaklaştırma girişimi eleştirilir. ------

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

BEŞER PEYGAMBER ve BEŞER DİLİ ile VAHYEDİLEN KUR'AN

1-Ha mim! (Huruf-ı Mukattaa)

2-Ey müşrikler! Elçimiz Muhammed'in sizlere tebliğ etmekte olduğu bu kitap, onun kendi sözleri değil, Allah tarafından ona lütfedilen vahiydir.

3-İçinizden bir insanın peygamber olmasına niçin itiraz ediyorsunuz? Biz size, dilini anlayamayacağınız bir melek değil, sizinle aynı dil Arapça'yı konuşan bir insan aracılığı ile mesajımızı iletiyor ve böylece yapmakta olduğunuz yanlışları düzeltmenizi, şirki bırakıp tevhide dönmenizi istiyoruz. Siz ise elçimizi yalanlıyor, bunları onun uydurduğunu iddia ediyorsunuz!

4-O, katımızda bulunan bütün vahiylerin kaynağından gelmektedir. O yücedir ve hikmetle doludur.

5-Sizler haddi aşan bir toplumsunuz diye biz Kur'an'ı vahyetmekten ve sizi uyarmaktan vaz mı geçelim? (bkz.Taberi, Zemahşeri) Tevhitten bu kadar uzaklaşan sizler, yaptıklarınızı karşılıksız bırakacağımızı mı sandınız?

6-Biliyorsunuz ki sizden önce yaşamış ve sizden çok daha güçlü nice toplumlar da tıpkı sizler gibi tevhitten uzaklaşmışlardı da biz onlara elçiler gönderip kendilerini uyarmıştık.

7-Ne var ki onlar, tıpkı sizin elçimiz Muhammed ile alay ettiğiniz gibi elçilerimizle alay etmişlerdi.

8-Bunun üzerine onları helak etmiş, yenilmez sandıkları güçlerini yıkıp sizlere ibret kıldık. İşte bu durum sizler için açık bir derstir.

TEVHİDİN GEREKÇESİ

9-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip tazimde bulunmalarındaki tutarsızlığı ortaya koymak için onlara, "Yeri ve göğü kim yaratmıştır?" diye soracak olursan, hiç kuşku duymadan, "Elbette ki sonsuz güç ve ilim sahibi olan Allah yaratmıştır" diyecek ve şirkin yanlışlığını itiraf etmiş olacaklar.

10-Çünkü her şeyi yaratan, yeryüzünü size beşik gibi yapan, hedeflerinize ulaşabilmeniz için yollar oluşturan ve ibadet edilmeye layık yegane kudret Allah'tır. O, yeryüzünü insanların yaşaması için en uygun şekilde yaratıp düzenlemiş,

11-Kurduğu düzen içerisinde gökten yağmur yağmasını ve adeta ölü hale gelmiş kuru toprakların canlanıp yeşermesini sağlamıştır.

-Sizleri de böyle dirilteceğiz-

12-Her şeyi erkekli ve dişili çifteler halinde yaratmış, binek olarak kullanacağınız hayvanları yaratmış, kurduğu düzen içerisinde gemilerin su üzerinde hareket etmesini sağlayarak onları sizin hizmetinize sunmuştur.

13-Bütün bunları yapmaya güç yetirecek başka bir kudret var mıdır? O halde yapmanız gereken şey, Allah'ın size verdiği bu nimetleri kullanırken O'na şükretmek, O'ndan başka herhangi bir varlığın kulluğa layık olamayacağını, ibadetin sadece O'na yapılacağını ikrar etmek,

14-Öldükten sonra O'nun huzurunda hesaba çekileceğinizin bilinciyle yaşamaktır.

15-Fakat müşrikler bütün bunları bildikleri halde Allah'a gereği gibi kulluk etmemekte, melekleri O'nun kızları olarak düşünmektedirler. Doğrusu kendilerine bu kadar nimetler veren Allah hakkında ortaya koydukları bu düşünce apaçık nankörlüktür.

16-Çünkü onlar Allah'ın yüce kudretini dikkate almayıp O'na çocuk isnat etmekle yetinmiyor, O'nun çocukları olarak düşündükleri melekleri, hor ve hakir gördükleri "kız çocuğu" olarak niteliyorlar! Güya Allah, kendisine kız çocuğu evlat edinmiş, müşriklere ise erkek çocuk edinmek kalmış! Allah'a kulluk eden meleklerin yaratılışlarını biliyorlarmış gibi onları "Allah'ın kızları" olarak nitelemektedirler.

17-Buna karşılık kendilerinden birinin kız çocuğu dünyaya geldiğinde yüzü mosmor olur,

18-Öfkesinden yutkunmaya başlar, "Bütün ömrünü süslenmekle geçirecek ve

hiçbir yerde beni savunamayacak bir kız çocuğu sahibi oldum!" diye hayıflanır.

19-Kız çocuklarını kendileri için hakir gördükleri halde Allah'a isnat etmeleri ve Allah'ın kulu olan melekleri O'nun kızları diye nitelemeleri elbette ki Allah tarafından bilinmektedir ve onlar gerekli şekilde cezalandırılacaktır.

## MÜŞRİKLERİN MAZERETLERİ

20-Müşrikler bununla da yetinmemekte, Allah'a şirk koşmalarını savunmak için, "Allah istemeseydi bizler O'na şirk koşmazdık, demek ki Allah bunu istiyor!" demektedirler. Oysa Allah'ın onlardan böyle bir şey istediğine dair ellerinde bir bilgi bulunmamaktadır.

21-Kendilerine daha önce bir peygamber aracılığı ile gönderilmiş böyle bir mesaj mı var ki bunu iddia ediyorlar?

22-Elbette böyle bir dayanağa sahip olamadıkları için şöyle demektedirler: "Bizler atalarımızın dinini sürdürüyoruz, onların belli bir inanç sistemine bağlı bulunduklarını gördük ve aynı inancı biz de benimsiyoruz."

23-Ey elçimiz Muhammed! Onların bu bahanelerine itibar etme! Çünkü senden önce biz hangi topluma bir peygamber gönderdiysek o toplumun ileri gelenleri elçimize karşı çıkmış ve ona, "Bizler atalarımızdan miras aldığımız inancımızı sürdürüyoruz. Siz bizim dinimizi mi bozmaya çalışıyorsunuz?" demişlerdir.

24-Bu itiraza karşılık elçilerimiz, "Biz size Allah'tan vahiy getiriyor olsak, atalarınızdan miras aldığınız inançtan daha doğru bir inanç tebliğ ediyor olsak, yine iman etmez misiniz?" deyince o müşrikler, "Hayır, size asla iman etmeyiz!" diye karşılık vermişlerdi.

25-Bunun üzerine biz onları helak etmiştik. Mekkeli müşrikler onlardan ibret almalı ve elçimize aynı tavrı göstermekten vageçmelidirler!

## TEVHİT ÖNCÜSÜ İBRAHİM

26-Ey elçimiz Muhammed! Bir zamanlar İbrahim peygamberi kendilerine elçi olarak gönderdiğimiz toplum da tıpkı Mekkeli müşrikler gibi Allah'tan başka

varlıklardan medet umuyor, onları tazim ediyordu. İbrahim, babasının da içlerinde yer aldığı o müşriklere, "Ben sizin medet umduğunuz bu varlıklara değil,

27-Yegane yaratıcı olan Allah'a kulluk eder, O'ndan medet umarım. O beni tevhit yoluna yönlendirmiştir" dedi

28-Ve böylece kendisinden sonra nesiller boyu yaşayacak olan tevhidi miras bıraktı.

MÜŞRİKLERİN, PEYGAMBERİ KÜÇÜMSEMELERİNE CEVAP

29-İşte İbrahim'in soyundan gelen, atalarına da çeşitli nimetler verdiğim bu Mekkeli müşrikler, Allah tarafından verilen nimetler içerisinde yaşadıkları halde yine de O'na gereği gibi şükür ve kulluk etmediler, başka varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koştular.

30-Nihayet elçimiz Muhammed onlara tevhidi anlatmaya başlayınca ona, "Hayır, sen peygamber değil, sihirbazsın, sana inanmayız" diye tepki gösterdiler. Onu peygamberliğe layık görmediler

31-Ve "Allah peygamber gönderecek olsaydı Taif ya da Mekke eşrafından birini seçerdi! Aramızda o kadar önemli kimseler varken peygamberlik sana mı kaldı?" dediler.

32-Allah'ın, kimi peygamber seçeceğine karar vermek onlara mı kalmıştr? Doğrusu bu söyledikleri bahaneden ibarettir. Üstelik biz, dünya hayatında sahip olunan makam, zenginlik vb. özelliklerle insanları imtihan etmekteyiz. İnsanlar arasında bütün bu özellikleri belli kaidelerle takdir ettiğimiz gibi peygamberlik görevini de kime vereceğimizi biliriz.

Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu küçümseyici tavırlarından sakın etkilenme! Unutma ki rabbinin sana bahşettiği peygamberlik nimeti, onların sahip olduğu mal ve mülk gibi şeylerden çok daha değerlidir.

33-Hatta insanlar onların mallarına ve mülklerine bakıp da onlar gibi müşrik olmaya heveslenmeyecek olsalar, onların sahip oldukları servetleri daha da arttırır, evlerinin tavanlarını ve merdivenlerini gümüşten yapar

34-Evlerinin kapılarını, üzerine kuruldukları sedirlerini

35-Mücevherlerle süsleyecekleri bir zenginlik bahşederdik. Ancak bütün bunlar geçici dünya malından ibaret şeylerdir. Tevhide ve peygamberine iman edip ilahi emirlere uygun yaşayan müminlere Allah'ın ahirette vereceği nimetler bütün bunlardan çok daha değerlidir.

36-Doğrusu elçimiz Muhammed'e vahyetmekte olduğumuz Kur'an'a (bkz.Zemahşeri) iman etmeyenleri kendileri gibi dostlarıyla baş başa bırakırız.

37-Böyle o şeytan dostları onları doğru yoldan büsbütün uzaklaştırır. Sonuçta yaptıklarını doğru görmeye başlar.

38-Fakat mahşer gününde hesap vermek üzere huzurumuza geldiklerinde pişmanlık içerisinde, kendilerini yoldan çıkaran dostlarına sitem eder ve "Meğer sen ne kötü bir dostmuşsun. Keşke aramızda dağlar olsaydı, senden uzak olsaydım!" diye hayıflanır.

39-Ne var ki ona şöyle cevap verilir: "Dünyada ilahi mesajı getiren elçileri inkar ettikten sonra bu sızlanmalar, ileri sürdüğün bahaneler fayda etmez, ikiniz de hak ettiğiniz azabı göreceksiniz!"

40-Ey elçimiz Muhammed! Onların bu ısrarlı inkarları seni üzmesin! Onlara tevhidi kabul ettireceğim diye üzülme! Sonuçta hakikate karşı kulakları sağır, gözleri kör, tevhit gerçeğinden büsbütün uzaklaşıp şirk batağına saplanmış o kimselere söz anlatmak ne mümkün?

ŞİRK CEZASIZ KALMAZ

Ey Muhammed! Müşriklerin sana, "Madem peygambersin, o halde sana inanmadığımız takdirde uğrayacağımızı söylediğin azabı getir de görelim" diye meydan okuduklarını biliyoruz. Bu durum karşısında için daralmasın. Şüphen olmasın ki biz er ya da geç onlara gereken cezayı vereceğiz.

41-Ya sen öldükten sonra onları cezalandırırız

42-Ya da belki seni onlara karşı muzaffer kılar ve meydan okudukları cezayı verip onları zelil ederiz. Çünkü kıskıvrak elimizdeler.

43-Şu halde sakın karamsarlığa düşme ve sana vahyettiğimiz mesaja sımsıkı sarıl! Doğru yolda olduğundan asla şüphe etme!

44-Gerçek şu ki sana vahyetme lutfunda bulunduğumuz Kur'an, hem senin

için hem de halkın için bir onur vesilesidir. Fakat bu Kur'an'a karşı takındığınız tavra göre hepiniz hesaba çekileceksiniz.

45-Bu vakte kadar anlattığımız peygamber kıssalarını bir düşün! İçlerinde, Allah'tan başka varlıklardan medet umanların cezasız bırakıldığı bir kavim var mı? Hiç böyle bir şeye izin verdiğimiz olmuş mu? O halde senin için rahat olsun!

FİRAVUN'UN MUSA'YA KARŞI TAVRI ile MÜŞRİKLERİN TAVIRLARININ BENZERLİĞİ

46-Mesela bir zamanlar Musa'yı, hak peygamber olduğuna dair kendisinden talep edilen (bkz.Zemahşeri) çeşitli mucizelerle destekleyip Firavun ve adamlarına göndermiştik. Onlara tevhidi anlatıp, "Ben alemlerin rabbi olan Allah tarafından gönderilen bir elçiyim!" demişti.

47-Oysa onlar, Musa'nın peygamberliğini gösteren onca delile rağmen yine de inanmayıp onu alaya almışlardı.

48-Bunun üzerine onlara, tevhidin doğruluğunu gösteren birbirinden güçlü deliller göstermiştik. (bkz.Taberi) Tövbe edip şirkten vazgeçsinler diye onlara türlü sıkıntılar yaşattık.

49-Fakat başlarına bu tür sıkıntılar geldikçe Musa'ya koşup, "Ey büyük bilge! (bkz.Taberi) Ne olur rabbine dua et, başımızdan bu sıkıntıyı gidersin. Artık senin dediklerini kabul edeceğiz" diye yalvarmış

50-Fakat başlarındaki musibet sona erince derhal bu söylediklerini unutup eski tavırlarına devam etmişlerdi.

51-Firavun, tıpkı Mekkeli müşriklerin yaptığı gibi, sahip olduğu mal ve iktidardan dolayı elçimize büyüklük taslamış ve halkın huzuruna çıkıp şöyle demişti: "Ey insanlar! Peygamber olduğunu iddia eden şu Musa'ya baksanıza! Bunun peygamber olmak için ne özelliği var? Bütün Mısır benim hükümranlığım altındayken ona mı peygamberlik verilecek? Şu bağlar, bahçeler ve altımızdan akan nehirler hep benim mülküm değil mi?

52-Şimdi şu doğru düzgün konuşmasını dahi beceremeyen Musa ile ben bir miyim sizce? Ben dururken ona peygamberlik verilmiş Olabilir mi hiç?

53-Madem Allah tarafından peygamber olarak gönderildiğini iddia ediyor, öyleyse asaletini gösterecek altın bilezikleri, kolyeleri olmalı, Allah tarafından gönderildiğini kanıtlamak üzere etrafında bir melek bulunmalı değil miydi?"

54-İşte bu şekilde Firavun halkını aptal yerine koyup insanların aklını çelmiş ve Musa'ya iman etmelerine engel olmuştu. Nitekim onlar da Firavun'a uydular. Çünkü onlar yoldan çıkmış bir halktı.

55-Onlar bizi üzüp ilahi cezaya müstehak olacak şekilde hareket ettiler, biz de onları denizde boğmak suretiyle cezalandırdık

56-Ve sonraki nesiller için bir ibret kıldık.

57-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklere, "Siz şu medet umup ortak koştuğunuz varlıklarla birlikte cehenneme yakıt olacaksınız!"diyerek onları şirk inancından vazgeçirmeye çalıştığın zaman, sırf sana muhalefet olsun diye, "İsa da kurtarıcı olarak görülmektedir, öyleyse o da mı cehenneme gidecek?" diye sorduklarını ve güya seni cevap vermekten aciz bıraktıklarını düşünerek sevindiklerini biliyoruz.

58-Ayrıca, "Bizler meleklerden de medet umuyoruz, melekler mi daha hayırlı yoksa İsa mı?" diye seninle söz dalaşı yaptıklarını da biliyoruz. Amaçları sadece seni zor durumda bırakmaktır.

59-Doğrusu İsa, hristiyanların iddia ettikleri gibi Allah'ın oğlu değil, (bkz.Taberi) kendisine peygamberlik nimeti verdiğimiz ve İsrailoğulları'nı uyarmak üzere gönderdiğimiz bir kul idi.

60-Müşriklerin, meleklerden medet ummalarına gelince, aslında melekler de Allah'ın kulu olmaktan başka bir şey değillerdir. Nitekim biz isteseydik sizin neslinizden melekler yaratıp yeryüzüne sizin ardınızdan onların hakim olmasını sağlardık. Ancak bu, onların Allah'ın kulları olmaları gerçeğini değiştirmezdi. (bkz.Beyzavi)

61-Ey müşrikler! Allah'tan vahiy yoluyla alıp sizlere tebliğ ettiğim bu Kur'an, sizlere dünya hayatının sonunu hatırlatmakta, hesap gününün kesin olduğunu belirtmektedir. O halde artık bu husustaki şüphe ve inadınızı bırakıp benim peygamberliğime iman ederek hesap gününe hazırlanınız. İşte size gösterdiğim bu yol dosdoğru yoldur.

62-Şeytanın aldatmacası sizi yanıltmasın, Biliyorsunuz, şeytan insanın açıkça düşmanıdır.

63-Kaldı ki İsa da, vaktiyle İsrailoğulları'na aynı şeyleri tebliğ etmişti. Peygamber olduğunu gösteren türlü alametlerle onların karşısına çıkıp şöyle demişti: "Ey İsrailoğulları! Ben Allah tarafından peygamber olarak gönderildim, O'nun mesajını size getirdim. Tevrat hakkındaki ihtilaflarınıza (bkz.Maturidi) son vermek ve sizleri dosdoğru tevhide iletmek üzere gönderildim.

64-Allah, benim de sizlerin de rabbidir. O'ndan başka ilah yoktur. İşte dosdoğru yol budur!"

65-Fakat İsrailoğulları, İsa'nın tevhit çağrısına kulak vermek yerine, ölümünden sonra onu ilahlaştırıp şirke düştüler. İşte böylesi zalim kimselerin vay hallerine! Çünkü onların cehennem azabından çekecekleri var!

MAHŞER GÜNÜNDE MÜMİNLERİN ve MÜŞRİKLERİN HALLERİ

66-Mekkeli müşrikler de kendilerine hesap gününe hazırlıklı olmalarını öğütleyen elçimiz Muhammed'e inanmayarak adeta başlarına ansızın gelecek olan kıyameti beklemektedirler. Hiç ummadıkları ve umursamadıkları

67-Hesap günü geldiğinde dünyada dost ve yardımcı belledikleri ve bu yüzden ilahlaştırdıkları varlıkların orada hiçbir yararını göremeyeceklerdir.

68-Çünkü o gün dostluk adına sadece peygambere iman edenlerin dünyada birbirlerine karşı yaptıkları dostluk ve iyilikler karşılık görecektir.

69-Gönderdiğimiz peygamberlere ve vahye iman eden emirlerimiz doğrultusunda yaşayan müminler

70-O gün büyük hürmetle karşılanacaklar ve kendilerine ikramda bulunulacak! "Buyurunuz, eşlerinizle birlikte cennete giriniz, artık korkuya, hüzne ve endişeye yer yok, burada dilediğiniz gibi yaşayabilirsiniz" denilecektir.

71-Seyrine doyum olmayan cennet bahçelerinde akıllarına gelen her nimetten diledikleri gibi istifade edeceklerdir. Çevrelerinde altın tepsiler ve testiler dolaştırılacak, canlarının çektiği, gözlerinin görmek istediği ne varsa hepsi orada bulunacak, orada ölümsüz olacaklardır.

72-Onlara, "İşte dilediğiniz her şeyin bulunduğu ve içinde sonsuza kadar

kalacağınız bu cennet, dünyada yaptıklarınıza karşılık ödül olarak size verilmiştir

73-Yiyeceğiniz çeşit çeşit meyveler de sizi bekliyor" denilecektir

74-Elçilerimize inanmayanlar ise sonu gelmez bir azaba maruz kalacaklardır.

75-Azapları hafifletilmeyecek, orada umutlarını büsbütün yitireceklerdir.

76-Elbette ki bu cezayı onlara vermemiz bir haksızlık değildir. Aksine bu ceza, onların kendi yaptıklarının karşılığıdır.

77-O gün cezadan kurtulmak için ölmeyi dileyecekler ve cehennem bekçisine, "Ne olur rabbin canımızı alsın artık!" diye yalvaracaklardır. Ne var ki onlara, "Ölüm de, kurtuluş da yok size, ebediyen bu cezayı çekeceksiniz!

78-Çünkü vaktiyle size dosdoğru yol olan tevhidi göstermiş, bugün hakkında uyarıda bulunmuştuk, ama pek çoğunuz ona kulak asmamıştınız" denilecektir.

Hz.PEYGAMBER'E TUZAK KURAN MÜŞRİKLERE UYARI

79-Ey elçimiz Muhammed! Demek müşrikler gizliden gizliye sana tuzak kurmak, fenalık yapmak istiyorlar! Kursunlar bakalım! Elbet biz de onların tuzaklarına karşı gerekli cezayı vereceğiz. (bkz.Maturudi)

80-Yoksa gizlice yaptıkları planlardan, konuştukları şeylerden haberdar olmadığımızı mı sanıyorlar? Doğrusu görevli meleklerimiz her yaptıklarını ve konuştuklarını kaydetmektedirler.

81-Ey elçimiz Muhammed! Melekleri Allah'ın kızları olarak gören ve Allah'a yaklaşmak için onları şefaatçi edinen müşriklere de ki: "Siz her ne kadar Allah'a evlat isnat etseniz de ben bunu kesin olarak reddediyorum! Rahman'ın çocuğu olsa ona, herkesten önce ben kulluk ederim! Allah sizin iddialarınızdan beridir, münezzehtir.

82-Bütün kainatın yaratıcısı ve hakimidir, kulluk edilmeye layık yegane varlıktır ve sizin yakıştırmalarınızdan çok yücedir!"

83-Ey elçimiz! Sen onların bu tavırlarına aldırma! Tebliğ görevini yapman

yeterlidir. Bırak, kendilerine uyarısını yaptığın hesap gününe kadar bildikleri gibi yaşasınlar, oyun ve eğlence içinde oyalansınlar.

## TEVHİT İNANCININ TEMELİ

84-Doğrusu Allah, müşriklerin iddia ettikleri gibi çocuk sahibi değildir. Gökte de yerde de yegane ilah O'dur. Sonsuz bilgelik ve hikmet sahibidir. İnsanlara yönelik bütün emirleri onların yararınadır.

85-Bütün kainat O'nun mülküdür. İnsanlardan istediği kulluğu kendisi için istememektedir. Hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Kıyametin ne zaman kopacağını O bilir. Müşrikler her ne kadar umursamaz ve küstah tavırlarla elçisi Muhammed'e, "Ne zamanmış şu kıyamet?" deseler de, kıyamet muhakkak gelecek ve herkes O'nun huzurunda hesaba çıkacaktır.

86-O gün, müşriklerin şefaatçi kabul ettikleri varlıkların hiçbir yararı olmayacaktır. O gün insana yarayacak tek şey, dünyada Allah'ın peygamberlerinin getirdiği hakikate iman etmiş olmaktır.

87-Ey elçimiz Muhammed! Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip ona ortak koşan müşriklere, "Yeri ve göğü kim yaratmıştır?" diye soracak olsan, "Elbette Allah yaratmıştır" diye cevap verirler. O halde nasıl olur da, kulluk edilmeye layık yegane mabut olan Allah'tan başka varlıkları O'na ortak koşarlar?

## Hz.PEYGAMBER'İ TESELLİ ve TEŞVİK

88-Ey elçimiz Muhammed! Mekke müşriklerinin bitmek bilmez inatlarının seni yorduğunu ve "Rabbim! Bunlar bir türlü benim peygamberliğime iman etmiyorlar!" diye yakardığını biliyoruz.

89-Sakın ümidini kaybetme! Onların bu tavırları karşısında sakın yılma! Tebliğ görevine devam et ve onların küstahlıklarına aldırma, dayanıklı ol! Çok yakında devran dönecek, saltanatları sona erecektir. (bkz.Nesefi)

KURAN -63- (44) DUHAN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

DUHAN = Duman

59 Ayet - /Kadir gecesi/

----- Mekke döneminin yedi - dokuzuncu yılları arasında vahyedilmiştir. -----

BEŞER PEYGAMBER ve BEŞER DİLİ ile VAHYEDİLEN KUR'AN

1-Ha mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-Allah, insan, kainat ilişkilerini ve ilahi düzeni açıklayan, apaçık, mükemmel kutsal kitap Kur'an'a and olsun ki,

Sizler her ne kadar elçimizin beşer olmasını yadırgamakta ve peygamber olarak bir melek gönderilmesi gerektiğini bahane ederek ona inanmayı reddetmekte iseniz de, biz Kur'an'ı, siz anlayasınız diye, sizin gibi bir insan aracılığı ile ve sizin diliniz Arapçayla gönderiyoruz.

3-Başta siz müşrikleri ve bütün insanlığı uyarmak üzere biz onu mübarek bir gecede indirdik.

4-Doğrusu Allah, içinde bulunduğunuz şirk batağından haberdar olduğu için sizlere merhamet etmiş

5-İçinizden birini elçi olarak seçmiş ve ona sizin dünya ve ahiret saadetiniz için elzem olan hakikatleri vahyetmiştir.

6-İşte bu vahyin lutfedilmeye başladığı gece olan kadir gecesi, çok mubarek, çok değerli bir gecedir.

7-Ey müşrikler! Sizler Allah'a inandığınızı söylüyorsunuz, fakat gökleri ve yeri yaratan ve ikisinin arasındakilerin tek sahibi,

8-Öldükten sonra yeniden hayat verip diriltecek olan, sizlerin de geçmişte yaşamış atalarınızın da yegane sahibi O olduğu halde başka varlıkları şefaatçi kabul edip tazimde bulunuyor ve O'nun gönderdiği elçiye inanmıyorsunuz!

KİBİRLİ MÜŞRİKLERE CEZA UYARISI

9-Ey Muhammed! Doğrusu müşrikler senin peygamberliğine ve getirdiğin

haberlere kuşkuyla bakmakta, seninle alay etmektedirler. Ancak sen onların bu tavırlarına aldırma, sana ve iman edenlere karşı yaptıkları amansız baskılar karşısında yılma!

10-Gün gelecek, bugün kendilerini yenilmez sanan o müşrikler, gökyüzünü kaplayan müthiş bir duman serabı görüp

11-Başlarına gelen kıtlık ve felaketten mustarip olacak ve "Bu ne acıklı bir azap,

12-Rabbimiz! Ne olur acı bize, şu azaba bir son ver! Artık senden başka hiçbir varlıktan medet ummayacağız, sana ortak koşmayacağız, (bkz.Taberi) senin elçine iman edeceğiz!" diye yakaracaklardır.

13-Oysa vaktiyle kendilerine ilahi mesajları anlatan elçiye iman etmemiş,

14-Onu cinlerden ilham aldığını iddia eden şairlerle bir tutmuş, tebliğ ettiği vahyi bu tür şairlerin şiirlerine benzetmişlerdi.

15-Evet, biz başlarına musallat ettiğimiz bu azabı onlara bir ders olsun diye gönderdiğimiz için bir süreliğine kaldıracağız. Fakat biliyoruz ki onlar verdikleri sözde durmayacak ve tekrar şirke geri dönecekler.

16-Bilsinler ki gün gelecek, müminler onları bozguna uğratacaklardır. Böylece, o güne kadar müminlere ettikleri eziyetin cezasını çekeceklerdir. (bkz.Taberi)

## MUSA PEYGAMBER ve FİRAVUN KISSASINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

17-Kaldı ki biz daha önce Firavun ve erkanını da benzer bir şekilde sınamıştık. Onlara bizim ve insanların nezdinde çok değerli (bkz.Zemahşeri) olan elçimiz Musa'yı göndermiştik.

18-Musa onlara, "Ey Firavun ve erkanı! Sizler de İsrailoğulları gibi Allah'ın kullarısınız! Artık İsrailoğulları'na zulmetmeyin, onların benimle birlikte gelmelerine izin verin. (bkz.Taberi) Ben Allah tarafından gönderilmiş bir elçiyim.

19-Sakın Allah'a karşı diklenmeyin. Çünkü size açık delillerle geldim.

20-Bana sihirbaz demeyi ve iman edenlere baskı yapmayı sürdürüp taşa tutmaya devam ettiğiniz takdirde, benim rabbim olduğu kadar sizin de rabbiniz olan Allah'a sığınırım

21-Eğer inanmadıysanız beni kendi halime bırakın" diye tebliğde bulunmuştu.

22-Ancak sözlerinin fayda etmediğini görünce, "Rabbim! Bunlar şirkten bir türlü vazgeçmiyorlar. Üstelik bana inanan İsrailoğulları'nı da rahat bırakmıyorlar. Çaresizliğimi görüyorsun!" (bkz.Teysir) diye dua etmişti.

23-Biz de onun duasını kabul edip, "Sana iman eden İsrailoğulları'nı geceleyin gizlice Mısır'dan çıkar, çünkü Firavun ve adamları peşinize düşecekler" diye emrettik.

24-Neticede Firavun ve ordusu Musa'yı ve inananları deniz kıyısına kadar takip etti. Kıyıya vardıklarında biz onlara denizi açtık ve karşıya geçtiler. Peşlerinden gelen Firavun ve adamları ise boğulup gittiler.

25-Arkalarında o zaman kadar sahip oldukları nice cennet gibi bağlar bahçeler, nice pınarlar bıraktılar

26-Nice ekinler ve görkemli konaklar muhkem saraylar

27-Zevk aldıkları nice nimetler

28-Hepsi geride kaldı. Biz de onları başka bir kavme İsrailoğulları'na verdik. Bütün bunlara sahip olmak onlar azabımızdan kurtaramadı.

29-Üstelik halkına kendini ilah gibi gösteren Firavun ve adamlarının ölümüne, onu ilahın temsilcisi gibi gören zavallı halkın zannettiğinin aksine, ne gök ağladı ne de yer! hatta ölüm anında büyük bir acizlik içerisinde merhamet dilendiler, ama artık iş işten geçmişti!"

30-İşte böylece İsrailoğulları'nı aşağılayıcı azaptan

31-Haddini aşıp kendini halkın tepesinde ilah gibi görmeye başlayan Firavun ve adamlarının zulümlerinden kurtarmış,

32-Ve kendilerine gönderdiğimiz peygamberler sayesinde onları zamanlarının seçkin toplumu haline getirmiştik.

33-İşte bu şekilde elçimiz Muhammed'i ve ona iman edenleri de Mekke müşriklerinin baskısından kurtarıp muzaffer kılacağız. (bkz.İbn Aşur)

AHİRET ve HESAP GÜNÜ

34-İşte bütün bunlar Mekkeli müşrikler için birer derstir. Bu derslerden ibret

alıp elçimiz Muhammed'e iman etmeniz gerekir. Fakat onlar, tıpkı kendilerinden önceki toplumların yaptığı gibi inatlaşmakta ve kendilerine ahiret azabını hatırlatan elçimize

35-"Diriltilip de hesaba çekilecekmişiz öyle mi? Biz bir kerelik ölüm biliriz, başkasını bilmeyiz!

36-Madem doğru söylüyorsun, atalarımızı dirilt bakalım!" diyerek onun uyarılarını alaya almaktadır.

37-Oysa bu kibirleri kendilerine ahiret inancını unutturmuş, tamamen dünyaya dalıp hiçbir uyarıyı dinlemez hale getirmiştir. Halbuki benzer şeyleri yapan daha önceki toplumlardan ders almaları gerekmektedir. Mesela vaktiyle helak ettiğimiz Yemenli Tübba halkı ve daha önce yaşamış Ad ve Semud gibi toplumlar Kureyş kadar güçlü değillerdi de o yüzden mi helak oldular sanki?

38-Ayrıca onlar, bizim şu muazzam kainatı boş yere yaratıp insanın hizmetine sunduğumuzu, insanları yaptıklarından dolayı hesaba çekmeyeceğimizi mi sanıyorlar?

39-Hayır, kesinlikle biz kainatı boşuna yaratmadık ve kesinlikle bütün bu nimetleri verdiğimiz insanı hesaba çekeceğiz, ne var ki müşrikler bu durumu bir türlü kavramak istemiyorlar!

## CEHENNEMLİKLERİN HAZİN SONU

40-Gerçek şu ki hesap günü onların hepsi Allah'ın huzurunda toplanacaklardır.

41-O gün kimsenin kimseye dostluğu fayda etmeyecektir. Dünyada kendilerinden şefaat umdukları varlıkların yardımını göremeyeceklerdir.

42-Ama Allah'ın affına mazhar olan kimselerin durumu elbette farklı olacaktır.

43-O zakkum ağacı var ya! Cehennemin dibinde yetişen ve cehenneme atılan

44-Günahkarların biricik yemeğidir

45-Açlıktan mecbur kalıp yediklerinde erimiş maden gibi karınlarında kaynayacak

46-Kaynar suyun kaynaması gibi fokurdayacak

47-O gün Allah şöyle buyuracaktır: "Dünyada kendini beğenip de elçimizden yüz çevireni tutun ve ateşin ortasına sürükleyin!

48-Başından aşağı kaynar sular dökün!

49-Evet, tat bakalım şimdi azabı! Sendin elçimize karşı asalet ve şeref taslayan, gücüne ve kudretine güvenen!

50-İşte size o alaya aldığınız azap! Ahiret hatırlatıldığında hep umursamazlık yaptığınız cehennem!"

CENNETLİKLER ve NİMETLER

51-Diğer taraftan elçimize iman eden ve emirlerimize uygun hareket eden müminler

52-Cennet bahçelerinde, pınar başlarında olacaklar

53-İpek, atlas sırmalı kumaşlara bürünecek, karşı karşıya oturacaklar

54-İşte böyle olacak. Onlara iri siyah gözlü hurileri eş olarak vereceğiz

55-Tam bir güven içinde her meyveden isteyecekler

56-Orada ilk ölüm olan uyku dışında bir ölüm tatmayacaklar, (bkz.Zümer suresi 42) Allah onları alevli ateşin azabından korumuş olacak

57-Bu Allah'ın ikramiyesi olacaktır. İşte büyük kurtuluş budur.

58-Ey elçimiz Muhammed! Müşrikler her ne kadar senin beşer olmanı yadırgamakta ve peygamber olarak bir melek gönderilmesi gerektiğini bahane ederek sana inanmayı reddetmekte ise de, biz Kur'an'ı, onlar rahatça anlasınlar diye, içlerinden biri aracılığıyla ve kendi dilleri Arapça ile gönderiyoruz.

59-Buna rağmen senin peygamberliğine iman etmeme konusunda ısrar eden müşriklerin yaptıklar baskılar karşısında yılgınlık gösterme! Sabret, rabbinin yardımıyla zafer yakındır. Sen onları takip et, onlar da seni takip edeceklerdir.

(Ayet, bugünkü deyimle "nefesini enselerinden eksik etmezsen başarırsın"

diyor)

KURAN -64- (45) CASİYE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

CASİYE = Diz üstü çöken

37 Ayet - /İlahi kudret ve hükümranlık/

----- Kaynaklarda Mekke döneminin son yıllarında nazil olduğu bildirilmektedir. Muhtevası diğer "Havamim" sureleriyle büyük benzerlik arzeder. -----

KUR'AN'IN İLAHİLİĞİ

1-Ha mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-Ey müşrikler! Elçimiz Muhammed'e gönderdiğimiz bu kitap, onun kendi sözleri değil, ilahi vahiydir. Biliniz ki Allah bu şekilde sizlere mesajlarını iletmekte sizin çıkarlarınızı gözetmektedir. Bu mesaja iman edip gereğini yapmanızın Allah'a değil, size faydası olacaktır. Bu hikmetli emirleri inkar

ettiğiniz ve gereğini yapmadığınız takdirde, zarar da size olacaktır.

İmam Maturidi bu ayetin tefsirinde şu ifadeleri önemle kaydediyor;

Bu ayetlerin ardından Allah'ın izzet ve hikmet sahibi olduğunu ifade etmesi, şu hususun anlaşılmasını hedeflemektedir; O'nun bu kitabı inzal ederek, insanlara emir ve yasaklarını bildirmesi ve onları çeşitli şekillerde imtihan etmesi; kendi zatı için izzet, egemenlik ve saltanat murat etmesinden değildir. İnsanlar bu emirlere itaat ettiklerinde O'nun kuvvet ve izzeti artacak, itaat etmediklerinde ise hükümranlığında bir noksanlık hasıl olacak değildir! Aksine Allah'ın bu kitabı inzal ederek emir ve yasaklarını bildirmesi ve bunlarla imtihan etmesi, kullarının; zillete düşmekten korunup, izzet sahibi olmalarını sağlamak içindir.

TEVHİDİN KAİNATTAKİ DELİLLERİ

3-İnanıp ders alacaklar için göklerde ve yerde ibret alınacak dersler

4-Sizin yaratılışınızda ve canlıların dağılımında, ikna olmak isteyen bir topluluk için göstergeler vardır.

5-Gece ve gündüzün farklılığında, gökten yağan bereket dolu yağmurlarla toprağın canlanıp size rızık sunmasında, rüzgarların yaşamınızı kolaylaştıracak şekilde hareket etmesinde aklını kullanıp ibret alacak kimseler için büyük dersler vardır.

6-Ey elçimiz Muhammed! İşte, tevhide dair bu açık delilleri sana vahiy yolu ile bildirmekteyiz. Oysa müşrikler, hiçbir gerçek bilgiye dayanmaksızın bazı varlıklardan medet ummakta, onların kendilerini Allah'a yaklaştıracağını iddia etmektedirler. (bkz.Taberi) Allah'tan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye layık olmadığını gösteren bu kadar açık delilden sonra Allah'ın ayetlerine güvenmeyip artık hangi söze güvenerek hala şirk koşmaya devam edecekler. (bkz.Taberi)

7-Günaha dadananların vay haline! Bütün bu açık delillere rağmen yine de elçimizin peygamberliğine inanmayan, Allah'a iftira edip ortak koşanlar cehenneme gideceklerdir.

(İbn Abbas, bu ayette "effâkin esîm(esîmin)" ile sözü edilenin Nadr b Haris olduğunu söylüyor)

8-Çünkü onlar elçimiz Muhammed'in kendilerine tebliğ ettiği vahyi dinledikleri halde, sırf elçimize karşı (bkz.İbn Abbas, Firuzabadi) kibirlerinden dolayı onu duymazlıktan gelir, şiire veya sihre benzetirler. Bunlara cehennemde çok can yakıcı bir azap müjdesini ver!

9-Ayetlerimizden bir şey öğrendiği zaman onu alaya alanların hak ettikleri, alçaltıcı bir azaptır.

10-Bilsinler servet ve güçleri de şefaatlerini umdukları varlıklar da kendilerini cehennemden kurtaramayacaktır! Eğer elçimize karşı bu tavırlarından vazgeçmezlerse çaresiz bir şekilde o büyük azaba maruz kalacaklardır.

MÜŞRİKLERE UYARI

11-Elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz Kur'an (bkz.Taberi) müminlere cennet müjdesi, inkarcı müşriklere ise cehennem uyarısıdır. Nitekim elçimize ve ona vahyedilen Kur'an'a inanmayanlar için acı bir cehennem azabı vardır.

Ey müşrikler! Sahip olduğunuz bütün nimetleri bahşeden Allah, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. O'ndan başka hiçbir varlıktan medet ummamanız gerekir.

12-Allah, gökte ve yerde bulunan her şeyi sizler için yaratmış, gemilerin rahatça yüzebileceği düzende yaratılan denizler dahil her şeyi emrinize amade kılmış, yeryüzünü, sizin yaşamanız için en uygun hale getirmiştir.

13-Aklını kullanan insanlar bütün bunlardan gerekli dersleri alır ve kendilerine hiçbir yararı olmayan şeyleri tazim etmezler. (bkz.Taberi)

MÜMİNLERE SABIR TAVSİYESİ

14-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin sana ve müminlere düşmanlık ettiklerini biliyoruz. Fakat müminlere söyle, o zalimlerin eziyetlerine karşı dayanıklı olsunlar, çünkü umursamadıkları (bkz.Maturidi) o hesap günü geldiğinde Allah onların cezasını verecektir.

15-Allah kimsenin kulluğuna ve ibadetine muhtaç değildir. (bkz.Taberi) Sadece

insanların yararı için onlara mesaj göndermektedir. Elçisi Muhammed vasıtasıyla gönderdiği bu mesaja iman eden ve ona göre yaşayanlar kendileri için en kazançlı olanı yapmış olur. İnkar edenler ise kendileri için zararlı olan yapmaktadırlar. Çünkü nihayetinde herkes Allah'ın huzurunda hesaba çekilecektir.

Hz.MUHAMMED'İN PEYGAMBERLİĞİNİ YADIRGAYANLARA CEVAP

16-Ey Muhammed'in peygamberliğini kabul etmeyen müşrikler! Bilmezmisiniz ki biz vaktiyle İsrailoğulları'na nice peygamberler göndermiş, onlara vahyettiğimiz kitaplarla rehberlik etmiş, böylece onları kendi dönemlerinde seçkin ve güçlü bir toplum haline getirmiştik.

17-Ne var ki onlar, bütün bu peygamberlerin getirdikleri ilahi mesajları öğrenmelerine rağmen sonradan kendi arzularına uyarak tevhitten saptılar. Doğrusu Allah hesap gününde onları huzuruna çıkaracak ve bu yaptıklarının hesabını soracaktır.

18-Ey Muhammed! Seni bir kurala göre görevlendirdik; sen ona uy; kendini bilmezlere uyma! Sana vahyettiğimiz Kur'an'a uymaya, tevhit yolunda yürümeye devam et! sakın müşriklerin istek ve arzularına uyma, çünkü böyle yaptığın takdirde onlar Allah karşısında seni muhafaza ve müdafaa etmezler.

----Ey elçimizi inkar eden müşrikler! Muhammed bütün bu peygamberler gibi Allah tarafından görevlendirilmiş bir peygamberdir. Onun peygamber olmasında şaşılacak bir şey yoktur.----

(Burada ifade lafzan Hz.Peygambere hitap şeklindedir ancak arap dil ve edebiyatı gereği mesajın esas muhatabı, onun peygamberliğini kabul etmeyen müşriklerdir. Sözün akışının muktezası budur. "bkz.Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla")

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

19-Gerçek şu ki bu müşriklerden size bir hayır gelmez. Bunlar ancak (güya) birbirlerinin dostudur. Müminlerin gerçek dostu ise Allah'tır.

20-İşte vahyettiğimiz Kur'an, sizlere açık bir şekilde tevhidi gösteren ve bu yola uyan müminlere Allah tarafından rahmet olarak lutfedilmiş ilahi bir kitaptır.

## KENDİLERİNİ MÜMİNLERDEN DAHA HAYIRLI GÖREN MÜŞRİKLERE CEVAP

21-Ey elçimizin peygamberliğine inanmayan ve "Bizler sizlerden hayırlıyız, dünyada olduğu gibi ahirette de sizden üstün olacağız!" diyen (bkz.İbn Atıyye) müşrikler! Demek siz hem elçimizi yalanlıyor, hem de iman eden ve Allah'ın emirlerine uygun bir şekilde yaşayan mümin kullarımızla Allah katında bir tutulacağınızı düşünüyorsunuz? Bu düşünceniz çok yanlıştır!

22-Çünkü Allah adalet sahibidir. O'nun yarattığı evrende muazzam bir düzen bulunmaktadır. Her şeyi böyle hikmetle yaratan Allah, sizinle müminleri bir tutar mı? Gerçek şu ki O, hikmeti gereği herkesi hesaba çekecek ve herkese yaptıklarına uygun karşılık verecektir.

## HESAP GÜNÜNÜ UMURSAMAMANIN SONUCU

23-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğine iman etmeyen bu müşriklerin elebaşıları Allah'ın mesajına iman edip ona göre yaşamak yerine kendi arzu ve isteklerine adeta tapınır hale gelmişlerdir. (bkz.İbnü'l-Cevzi) Bu sebeple hakikati göremeyecek kadar basiretleri körelmiş ve kalpleri kararmıştır. Allah da onları bu halleriyle baş başa bırakmıştır. (bk.İbn Bahr, Maverdi) Çünkü bu onların kendi tercihleridir.

(Ayetlerdeki "Allah onları saptırdı" gibi ifadeler de Arap dil ve edebiyat oyunlarındandır. Gerçek anlamları müfessirlerin yukarıda belirttiği gibidir)

Allah onları zorlayıp imana getiremediğine göre artık kim onların kalplerini yumuşatabilir ki?

24-Onlar kendilerini elçimize karşı koymaya öylesine kaptırmışlardır ki onun ahiret ve hesap günü uyarılarına karşı, "Hayat şu yaşadığımızdan ibaret; yaşam ve ölüm, bunun ötesi yok! zaman insanı yok eder" demişlerdir. Oysa bu konuda ellerinde ilahi bir bilgi bulunmamaktadır, sadece yalan yanlış birtakım duyumlara dayanarak ileri geri konuşmaktadırlar.

25-Onlara birbirini açıklayan ayetlerimiz okununca elçimizin peygamberliğini yalanlamak için ona, "Madem doğru söylüyorsun, atamız Kusayy'ı dirilt de senin lehine konuşsun, biz onun sözüne inanırız. Çünkü o doğru sözlü biriydi!" (bkz.İbn Atıyye) demektedirler.

26-Ey elçimiz! Sana karşı böyle küstahça tavır sergileyen müşriklere de ki: "Allah nasıl sizlere hayat verdiyse ölümünüzden sonra da aynı şekilde diriltecek ve huzurunda toplayıp hesaba çekecektir. Umursamıyor olmanız sizi bundan kurtarmaz. Çünkü hesap günü muhakkak gelecektir.

27-O gün, bütün evrenin mülkünün Allah'a ait olduğunu görecek ve medet umduğunuz varlıkların acizliğini farkedeceksiniz. Fakat şirk koştuğunuz için o gün büyük bir hüsrana uğrayacaksınız.

28-Zira o gün herkes ilahi hükümranlık karşısında boyun eğmiş olacak, Herkese yaptıklarının hesabı sorulacaktır.

29-İşte bu kitabımız size bunları anlatır. Bütün davranışların kaydedilmiş olduğunu herkes görecektir."

30-Allah'ın elçilerine iman etmiş ve O'nun emirlerine uygun yaşayanlar, Allah'ın rahmetine mazhar olacaklardır. Bundan daha büyük başarı mı vardır?

31-Peygamberleri inkar edenlere ise şöyle denecektir: "Sizler değil miydiniz, dünyada Allah'ın mesajları iletildiğinde peygamberlere karşı büyüklük taslayarak suçlu bir topluluğa dönüşen.

32-Kıyamet ve ahiret ile ilgili uyarıları duydukça küstah bir şekilde, "Kıyamet de nedir? Hani, ne zamanmış, pek emin değiliz" diyenler? (bkz.Vakıa Suresi 57)

33-Şimdi bunun bedeli olarak cehennem azabını tadın bakalım!" Böylece onlar, yaptıkları kötülüklerin cezasını çekecekler, alaya aldıkları azap, gün gibi karşılarına dikilince hatalarını anlayacaklardır.

34-Onlara, "Madem siz bugünü umursamadan yaşıyordunuz, buna karşılık bugün de biz sizi azaba terk edeceğiz. Artık, dünyada umut bağladığınız varlıklar dahil kimse sizi kurtaramaz

35-Çünkü sizler Allah'ın ayetlerini ve peygamberlerini alaya alıyor, hesap günü uyarılarını dikkate almıyordunuz. Şimdi çekin azabı! " denilecektir. Bunlar cehennemden çıkarılmayacak, özür dilemeleri de istenmeyecektir.

36-İşte gerçek budur. Her şeyi güzel yapmak Allah'a mahsustur. Allah, bütün evrenin yegane yaratıcısı ve hakimidir. kulluk sadece O'na yapılır. O, sonsuz

güç sahibidir. Şirk koşan ve elçisini inkar edenleri cezalandıracaktır. Aynı zamanda O, sonsuz hikmet sahibidir, her şeyi hikmetle yapmakta, sizler için en uygun şeyleri emretmektedir.

37-Göklerde de yerlerde de büyüklenme hakkı sadece O'ndadır. Üstün olan ve doğru kararlar veren O'dur.

KURAN -65- (46) AHKAF SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

AHKAF = Ad kavminin yaşadığı Yemen'de bir bölgenin adı olup, uzun ve kıvrımlı kum tepeleri demektir.

35 Ayet - /Allah'ın elçisine eziyet ettikleri için helak edilen Ad kavminin, kum tepeleri civarındaki memleketi/

----- Mekke döneminin son yıllarında vahyolmuştur. İçeriği, diğer Havamim sureleri ile büyük benzerlik arz eder. Tevhidin gerekçeleri, nimet-şükür ilişkisi içerisinde ve anneye-babaya itaat örneği çerçevesinde anlatılır. Ad kavminin Mekke müşriklerine benzeyen tutumları ve başlarına gelen cezadan söz edilir. Müşriklerin "cin" konusundaki inançları ve Hz.Muhammed'i mecnun olmakla suçlamaları tenkit edilir ve ve Hz.Peygamber'e sabır ve kararlılık tavsiyesiyle sona erer. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

KUR'AN'IN İLAHİLİĞİ

1-Ha mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-Ey müşrikler! Elçimiz Muhammed'e gönderdiğimiz bu kitap, onun kendi sözleri değil, ilahi vahiydir. Biliniz ki Allah bu şekilde sizlere mesajlarını iletmekte sizin çıkarlarınızı gözetmektedir. Bu mesaja iman edip gereğini yapmanızın Allah'a değil size faydası olacaktır. Bu hikmetli emirleri inkar ettiğiniz ve gereğini yapmadığınız takdirde, zararı da size olacaktır.

3-Ey müşrikler! İçinde yaşadığınız evrene baktığınızda, Allah'ın onu ne kadar düzenli ve muazzam bir şekilde yarattığını görürsünüz. İşte böylesine bir evreni yaratmış ve sizlerin hizmetine sunmuş olmamız boşuna değildir. Biliniz ki size verilen bu yaşam sınırlıdır. Öldükten sonra huzurumuza çıkıp hesap verecek ve eğer size gönderdiğimiz elçilerimizi yalanlamış, mesajlarımıza uygun yaşamamışsanız gerekli cezayı göreceksiniz. İşte elçimiz Muhammed sizlere bu uyarıları yaptığı halde O'na inanmamakta ısrar etmektesiniz.

"ŞİRK"İN TUTARSIZLIĞI ve FAYDASIZLIĞI

4-Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi telakki edip onları Allah'a ortak koşan müşriklere şöyle seslen: "Ey müşrikler! Ortak koştuğunuz varlıkların yarattıkları yahut yaratılmasına katkıda bulundukları herhangi bir şey var mıdır ki onlara tazimde bulunuyorsunuz? Aslında onların hiçbir şey yaratamayan sıradan varlıklar olduğunu siz de biliyorsunuz. Ben, yegane yaratıcı kudret olan ve bütün kainatı yaratan Allah'a, işte bu özelliğinden dolayı ibadet ediyorum. (bkz.Taberi) Peki, siz O'na şirk koşup başka varlıklardan medet umarken neye dayanıyorsunuz? Elinizde Allah tarafından gönderilmiş bir bilgi ya da başka kanıt varsa gösterin bilelim!

5-Bu tuttuğunuz yol yanlıştır, çünkü yardım ve şefaatlerini umduğunuz bu varlıklar sizin bu davranışınızdan haberdar bile değiller.

6-Mahşer günü size herhangi bir yararları olmayacaktır, aksine sizin bu davranışınızı onlar da tasvip etmeyecektir."

Hz.PEYGAMBER'E SİHİRBAZ DİYEN MÜŞRİKLERE CEVAP

7-Ey Muhammed! Müşriklerin senin peygamberliğine inanmadıklarını, hatta senin sihirbaz ve iftiracı olduğunu iddia ettiklerini biliyoruz. Doğrusu onların bu iddiaları asılsız ve çok vahimdir.

8-Sen bu yakıştırmalar karşısında yılma ve onlara şöyle de: "Eğer ben Allah adına bu sözleri kendim uydurmuş olsam, Allah bunu cezasız bırakmazdı ve bu durumda hiçbiriniz beni Allah'ın azabından koruyamazdı. Şu halde ben böyle bir şeye nasıl cüret etmiş olabilirim? (bkz.Zemahşeri) Allah bu söylediklerinize de, bana karşı takındığınız tavırlara da şahittir. Hangimizin doğru sözlü hangimizin iftiracı olduğunu bilmektedir ve iftiracı olana gerekli cezayı verecektir. Yine de O, çok merhametlidir. Eğer tövbe edip bana iman ederseniz sizleri affeder. Hem sanki ilk defa peygamber olduğunu söyleyen kişi benmişim gibi, niçin yadırgıyorsunuz?

9-Benden önce de birçok peygamber gelmiştir. Kimileri Allah'ın yardımıyla zafere ulaşmış, kimileri ise toplumları tarafından eziyet ve hakarete maruz kalmıştır. Aramızdaki bu mücadelenin sonunda hangi taraf galip gelir bilemem (bkz.Taberi) ama ben her halükarda bana vahyedilene uyarım!"

10-Ey müşrikler! Daha önce İsrailoğulları'na gönderilen peygamberleri ve

onlara inananları biliyorsunuz. Benim tebliğ ettiğim mesaj ile onlarınkinin aynı olduğunu da görmektesiniz. O peygamberler de Allah tarafından vahiy almışlar ve toplumlarına iletmişlerdi. Onların toplumları inandığı halde siz niçin böylesine kibirli davranıyorsunuz?

11-Bana inananları küçümsüyor ve "Eğer bu doğru bir şey olsaydı bizden önce bu zavallılar buna sahip olamazlardı, biz onlardan daha hayırlı kimseleriz." diyerek yüz çeviriyor ve sırf bu sebeple bana "iftiracı" muamelesi yapıyorsunuz.

12-Oysa bu Kur'an, tıpkı Musa'ya vahyedilen Tevrat gibi, Allah tarafından sizlere rahmet olarak, inananlara cennet müjdesi, inkarcılara ise cehennem uyarısı yapmak üzere, sizin dilinizde Arapça inzal edilmektedir."

13-Gerçek şu ki elçimize iman eden ve bizim emirlerimize uygun yaşayanlar ahirette hiçbir korku ve hüzün yaşamayacaklardır.

14-Yaptıkları bu güzel amellere karşılık sonsuza kadar cennet nimetleri içerisinde yaşamakla ödüllendirileceklerdir.

ALLAH'A KULLUĞUN ve ANNE-BABAYA İTAATİN GEREKÇESİ ve İSYANIN CEZASI

15-Doğrusu insana yakışan şey, sahip olduğu nimetlere şükretmek, bu nimetleri veren kudrete karşı nankörlük etmemektir. Dünyaya gelmesine vesile olan anne ve babasına güzel davranmakla mükellef olduğu gibi yaratıcısı olan Allah'a kulluk etmek ve O'na ortak koşmamakla da mükelleftir. (bkz.Bikai) Nitekim annesi onu binbir zorlukla karnında taşımış, doğurduktan sonra da yıllarca onu emzirip bakıp büyütmüştür.

(Ayette lafzan, "hamilelik ve sütten kesilmesi otuz ay sürer" diyor. Burada tema, hamilelik ve süt emzirme konusunda biyolojik / jinekolojik veya hukuki bir bilgi vermek değil, annenin çocuğu için katlandığı zorluğu vurgulamaktır.)

Hayırlı evlat büyüyüp olgunluk çağına geldiğinde, yaratıcısının kendisine bahşettiği nimetlere karşı kulluk görevini unutmadığı gibi anne ve babasının fedakarlıklarını da unutmaz. "Rabbim! Bana, anne ve babama sağladığın bütün bu nimetlerin şükrünü hakkıyla eda edebilmeyi, sana gereği gibi kulluk edebilmeyi ve rızana uygun işler yapabilmeyi nasip et! Verdiğin bu nimetlerin kıymetini biliyor ve senden başka kulluk edecek kudret olmadığını ikrar ediyorum. Bütün benliğimle sana yöneliyor, yalnızca sana kulluk ediyorum" diye dua eder.

16-Cennet ehline kesin vaadimiz gereği biz de onların iyiliklerini en güzel şekilde mükafatlandırır, günahlarını bağışlarız. (bkz.Taberi)

17-Allah'ın nimetlerinin, anne ve babasının fedakarlıklarının değerini bilmeyen hayırsız evlat ise Allah'ın elçisine inanmadığı gibi kendisini imana çağıran ebeveynine karşı da hoyratça davranır, "Bana ahiret azabını hatırlatıp durmayın, sanki bu kadar insan yaşayıp öldü de içlerinden dirilen mi oldu?" diye söylenir. Anne ve babası ona, "Evladım! Ahireti umursamazlık yapma! Gel iman et!" dediklerinde de, "Bırakın bu eski masalları!" diye alay eder.

18-İşte böyle kimseler, daha önce benzer davranışlar sergilemiş niceleri gibi azaba müstehak olmuşlardır. Hesap günü geldiğinde çok pişman olacaklardır.

19-Rabbine, anne ve babasına gerektiği gibi davrananlarla aksi şekilde davrananların ahiretteki karşılıkları da farklı olacak, kimseye haksızlık yapılmayacaktır.

20-Allah'ın nimetlerine nankörlük eden, sadece O'na kulluk etmek yerine başka varlıklardan medet uman ve onları Allah'a ortak koşan, elçimizin ahiret uyarılarını dikkate almayanlar cehennem ateşinin karşısına getirilecek ve onlara "Dünya hayatında sahip olduğunuz nimetleri tükettiniz, ahiret uyarılarını alaya aldınız, peygamberlere karşı kibirli davrandınız, bu sebeple bugün alçaltıcı azaba maruz kalacaksınız" denilecektir.

AD KAVMİ KISSASINDAN MÜŞRİKLERE DERS

21-Ey elçimiz Muhammed! Kendilerini büyük gören ve sana inanmayan müşriklere, kum tepeleriyle dolu bir bölgede yaşamış Ad kavmini ve onlara içlerinden seçip gönderdiğimiz Hud peygamberi hatırlat! Vaktiyle Hud, kendisinden önceki peygamberler gibi halkını Allah'tan başka varlıklardan medet umdukları için uyarmış, böyle yapmaya ısrarla devam ettikleri takdirde başlarına büyük bir azabın geleceğinden endişe ettiğini belirtmişti.

22-Ne var ki Ad halkı tıpkı Mekkeli müşrikler gibi, ona inanmamış ve "Sen bizim dinimizi bozmaya, bizleri değerli ilahlarımızdan uzaklaştırmaya mı çalışıyorsun? Üstelik sana inanmadığımız takdirde azaba uğrayacağımızı söyleyerek bizi tehdit ediyorsun! O halde getir şu tehdit ettiğin azabı da görelim!" demişlerdi.

23-Bunun üzerine elçimiz Hud onlara, "Ben sizlere Allah tarafından vahyedilen mesajı iletiyorum. Başınıza hangi azabın ne zaman geleceğini Allah bilir. Fakat görüyorum ki sizler ısrarla inkar ediyor ve küstahça bir cüret sergiliyorsunuz" diye cevap vermişti.

24-Ad kavmi ısrarlı inkarlarını sürdürüp azaba müstehak olmuşlardı. Başlarına azap geldiğinde, onu vadi tarafından üzerlerine yağmur yağdıracak bir bulut sanmışlardı. Oysa gelen şey, küstahça istedikleri azap idi. İçinde acıklı bir azabı barındıran fırtınaydı.

25-Rabbin emriyle önüne çıkan her şeyi kasıp kavuran bir rüzgar ile helak olmuşlardı, geriye sadece ıssız yerleri yurtları kaldı. İşte elçilerimize karşı bu şekilde davrananların sonu budur. Biz suçlular topluluğunu böyle cezalandırırız.

26-Bu durum Mekkeli müşrikler için ibrettir. Çünkü onlar da bir zamanlar, nimetimiz sayesinde Mekkeliler'in sahip olduğundan çok daha büyük imkanlara sahip olmuşlardı. Tevhit hakikatini kavramak için yeterli olacak akıl ve basirete de sahiptiler. Üstelik onlara elçiler göndermiş ve tevhidi duyurmuştuk. Ne var ki bütün bunlar onları inkar ve inatlarından vazgeçirmedi. Kendilerine Allah'ın mesajlarını getiren peygamberleri yalanladılar ve azap uyarılarını alaya aldılar. Fakat sonuçta alaya aldıkları azap başlarına geldi.

27-Ey Mekkeli müşrikler! Bu durum sizler için bir derstir. Çevre bölgelerde yaşamış ve elçilerimizi inkar ettikleri için helak edilmiş toplumların durumunu düşünün. Halbuki yanlışlarından dönsünler diye onlara da ayetlerimizi değişik biçimlerde açıklamıştık.

28-Aklınızı kullanın ve elçimiz Muhammed'e iman edin. Unutmayın ki helak edilen o toplumlar da tıpkı sizler gibi bazı varlıkların kendilerini Allah'a yaklaştıracaklarını, koruyacaklarını düşünmüşlerdi. Ancak azabımız gelince işlerine yaramadı. Çünkü bütün bunlar, kendilerinin uydurdukları asılsız şeylerden ibaretti.

KUR'AN'A İMAN EDEN YABANCILAR

29-Ey elçimiz Muhammed! Mekke müşriklerinin uzun süredir seni inkar etmelerine üzülme! Zira bizim lutfumuz sayesinde Mekke dışından bir grup

yabancı (bkz.Akabe biatları) (bkz.Cin suresi) Kur'an'ı dinlemek üzere sana gelmiş, büyük bir saygı ile onu dinlemiş ve kendi toplumlarına gidip şöyle söylemişlerdir:

30-"Biz tıpkı Musa'ya vahyedilen kitap gibi dosdoğru yola ileten bir ilahi söz dinledik ve ona iman ettik.

31-Gelin, siz de bu peygamberin çağrısına kulak verin ki Allah günahlarınızı bağışlasın ve böylece cehennem azabından kurtulun.

32-Şunu bilin ki Allah'ın peygamberine uymayanların bu davranışları, Allah'a zarar verecek değildir. Aksine bu durum kendileri için zararlıdır. Apaçık bir sapkınlık içerisinde olan böyle kimseler, Allah'a ortak koşup medet umdukları varlıkların yardımını da göremezler!"

MÜŞRİKLERİN AHİRET KONUSUNDAKİ UMURSAMAZ TAVIRLARININ ELEŞTİRİSİ

33-Ey ahiret uyarılarını dikkate almayan müşrikler! Nasıl olur da Allah'ın sizleri tekrar diriltip hesaba çekeceği gerçeğini görmezden gelirsiniz! Kainattan ibret almaz mısınız? Bütün kainatı kusursuz bir şekilde yaratan ilahi kudretin sizleri ölümden sonra diriltip hesaba çekmeye güç yetiremeyeceğini mi düşünüyorsunuz? Bu kesinlikle yanlış bir düşüncedir, çünkü Allah her şeye güç yetirecek sınırsız kudrete sahiptir.

34-Fakat şunu bilin ki bugün ahireti umursamadan yaşayanlar, hesap günü cehenneme gönderildiklerinde kendilerine, "Size yapılan uyarılar gerçekmiş değil mi?" diye sorulacak, onlar ise büyük bir pişmanlık içerisinde, "Evet, vallahi öyleymiş!" diyeceklerdir. Bunun üzerine onlara, "O zaman umursamazlığınızın cezası olarak tadın bakalım azabı!" denecektir.

Hz.PEYGAMBER'E SABIR ve KARARLILIK TAVSİYESİ

35-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin alay ve baskıları karşısında sabırlı ol! Senden bir an önce azap istemelerine, meydan okurcasına konuşmalarına aldırma! Biliyorsun ki senden önce de nice peygamberler aynı sıkıntıları yaşamış ve büyük bir sabır ve kararlılık göstermişlerdi. Müşrikler, gün gelip inkar ettikleri azapla karşılaşınca, dünyada sürdükleri safanın; gündüzün bir saati gibi olduğunu göreceklerdir. Dolayısıyla sen onlara bu mesajı tebliğ et! Derhal cezalandırılmalarını isteme! Senin uyarılarına kulak tıkayan ve şirkte ısrar edenler mutlaka helake maruz kalacaklardır.

KURAN -66- (71) NUH SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

28 Ayet - /Nuh peygamber ve helak/

Mekke döneminin son yıllarında vahyedilmiştir.  Nuh peygamberin kıssası üzerinden Mekke müşriklerine uyarılarda bulunur, şirk inancının eleştirisini yapar

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

NUH PEYGAMBER ve MÜCADELESİ

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnâ erselnâ nûhan ilâ kavmihî en enzir kavmeke min kabli en ye'tiyehum azâbun elîm

*İnnâ* erselnâ* nûhan* ilâ kavmi-hî* en enzir* kavme-ke

-muhakkak ki biz* biz gönderdik* Nuh'u* kavmine* uyarması için* kavmini

(Muhakkak ki biz Nuh'u kavmine kavmini uyarması için gönderdik)

* min kabli* en ye'tiye-hum*  azâbun* elîm

-önce* onlara gelmeden* azap* elim

(onlara elim bir azap gelmeden önce)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz Muhammed! Biz seni müşrik Mekke halkını uyarmak üzere görevlendirdiğimiz gibi vaktiyle Nuh'u da kavmine onlara elim bir azap gelmeden önce kavmini uyarması için göndermiştik

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Kâle yâ kavmi innî lekum nezîrun mubîn

KELİMELERİ: *Kâle* yâ* kavmi* in-nî* lekum* nezîrun* mubîn

KARŞILIKLARI: -dedi* "ey* kavmim* muhakkak ki* ben* size* uyarıcıyım* doğruları açıklayan*

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Nuh, halkına şöyle dedi: "Ey halkım! Ben size doğruları açıklayan bir uyarıcı elçiyim

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Eni'budûllâhe vettekûhu ve etîûni

KELİMELERİ: Eni'budû* Allâhe* ve ittekû-hu* ve etîû-ni

KARŞILIKLARI: -kul olmalsınız* Allah'a* ve ona karşı takva sahibi olup* bana itaat edin

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-"Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul etmeyin. Sadece Allah'a kulluk edin. Şirkte ısrar ettiğiniz takdirde acı bir azap ile karşı karşıya kalacaksınız. O'ndan çekinerek kendinizi koruyun ve benim sözümü dinleyin."

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yagfir lekum min zunûbikum ve yuahhırkum ilâ ecelin musemmâ, inne ecelallâhi izâ câe lâ yuahharu, lev kuntum ta’lemûn

*Yagfir *lekum* min zunûbikum

-ki mağrifet etsin* sizin* günahlarınıza

(Ki Allah sizin günahlarınızı bağışlasın)

*ve yuahhır-kum* ilâ ecelin* musemmâ,

-size güzel nimetler bahşetsin* ecelinizin sonuna kadar* belirlenmiş

(belirlenmiş ecelinizin sonuna kadar size güzel nimetler bahşetsin)

*inne* ecele* allâhi* izâ* câe* lâ yuahharu

-Muhakkak ki* eceli* Allah'ın* ...ği zaman* geldi(ği)* erteleme olmaz

(Muhakkak ki Allah'ın belirlediği ecel vakti geldiği zaman erteleme olmaz)

* lev* kuntum* ta’lemûn

-keşke* olanı* bilmiş olsaydınız

(Keşke bunu bir an önce anlayabilseniz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-"Peygamberliğime iman edip şirk inancını terk edesiniz ki Allah sizin günahlarınızı bağışlasın, belirlenmiş ecelinizin sonuna kadar size güzel nimetler bahşetsin.  Ölümden sonra da ahiret ödülünü kazanasınız. Muhakkak ki Allah'ın belirlediği ecel vakti geldiği zaman erteleme olmaz. Keşke bunu bir an önce anlayabilseniz."

NUH PEYGAMBERİN, TOPLUMUNUN İNADI KARŞISINDA ALLAH'A DUASI

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Kâle rabbi innî deavtu kavmî leylen ve nehârâ

KELİMELERİ: *Kâle* rabbi* innî* deavtu* kavmî* leylen* ve nehârâ

KARŞILIKLARI: -dedi ki* "Rabbim* muhakkak ki ben* davet ettim* kavmimi* gece* ve gündüz

TÜRKÇE ÖZÜ:

Fakat bütün bu çabalarına rağmen  halkının büyük bir kısmı onun peygamberliğine inanmamış, hatta onu sapkınlıkla suçlamışlardı! (1) Ona,

"Senin bizden ne farkın var? Hepimiz gibi bir insansın, niçin senin peygamber olduğuna inanalım ki? Üstelik sana inananların hepsi, kimi kimsesi olmayan zavallılar! Bizi bunlarla bir mi tutacaksın? demişlerdi. (2)

5-Halkının bu inatçı tavrının değişmediğini gören ve uğradığı eziyetlerden iyice biçare düşen Nuh sonunda şöyle yakardı: "Rabbim! Görüyorsun ki ben halkımı gece gündüz demeden tevhide çağırdım."

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Fe lem yezidhum duâî illâ firârâ

KELİMELERİ: *Fe* lem yezid-hum* duâî* illâ* firârâ

KARŞILIKLARI: -ama* onları arttırmadı* davetim* ...dan başka* uzaklaşmaların(dan başka)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-"Ama davetim onları daha fazla benden kaçırmaktan başka hiçbir işe yaramadı"

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve innî kullemâ deavtuhum li tagfira lehum cealû esâbiahum fî âzânihim vestagşev siyâbehum ve esarrû vestekberûstikbârâ

*Ve innî* kullemâ* deavtu-hum* li* tagfira* lehum

-ve muhakkak ki benim* her seferinde* davet edişimin* için* mağrifet etmen* onları

(Ve muhakkak ki mağrifet etmen için benim onları davet edişimin her seferinde)

* cealû* esâbia-hum* fî* âzâni-him*  ve istagşev* siyâbe-hum

-tıkadılar* parmaklarıyla* içini* kulaklarının* ve perdelendiler* elbiseleriyle

(parmaklarıyla kulaklarını tıkadılar, elbiselerini kafalarına kadar çektiler)

* ve esarrû* ve istekberû* istikbârâ

-ve ısrarla* büyüklük tasladılar* kibirlenerek

(ve ısrarla kibirlenerek büyüklük tasladılar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-"Sen bağışlayasın diye onları tevhide davet edişimin her seferinde parmaklarıyla kulaklarını tıkadılar, elbiselerini kafalarına kadar çektiler ve ısrarla kibirlenip ayak direyerek büyüklük tasladılar"

AYETİN OKUNUŞU: 8-)Summe innî deavtuhum cihârâ

KELİMELERİ: *Summe* innî* deavtu-hum* cihârâ

KARŞILIKLARI: -sonra* muhakkak ki ben* onlara davette bulundum* açıkça

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-"Sonra ben onlara açıkça davette bulundum"

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Summe innî a’lentu lehum ve esrartu lehum isrârâ

KELİMELERİ: *Summe* innî* a’lentu* lehum* ve esrartu* lehum* isrârâ

KARŞILIKLARI: -sonra* muhakkak ki ben* aleni olarak da ilân ettim* onlara* sır olarak da bildirdim* onlara* gizli gizli

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-"Gizli ve açık bütün yolları denedim"

AYETİN OKUNUŞU: 10-)Fe kul tustagfırû rabbekum innehu kâne gaffârâ

KELİMELERİ: *Fe* kul tu* istagfırû* rabbe-kum* inne-hu* kâne* gaffârâ

KARŞILIKLARI: -artık* dedim* mağrifet dileyin* sizin rabbiniz* ...dır* gaffar(dır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-""Rabbinizden bağışlanma dileyin; O çok bağışlayıcıdır." dedim."

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Yursilis semâe aleykum midrârâ

KELİMELERİ: *Yursili* es semâe* aleykum* midrârâ*

KARŞILIKLARI: -göndersin* semadan* sizin üzerinize* bereketli yağmurlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-"Öyle yapın ki size gökten bereketli yağmurlar göndersin"

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ve yumdidkum bi emvâlin ve benîne ve yec’al lekum cennâtin ve yec’al lekum enhârâ

KELİMELERİ: *Ve yumdid-kum* bi emvâlin* ve benîne* ve yec’al* lekum* cennâtin* ve yec’al* lekum* enhârâ

KARŞILIKLARI: -ve size etsin* mallarla* ve oğullar* ve oluştursun* sizler için* cennet bahçeleri* ve akıtsın* sizler için* nehirler

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-"Mallarınıza mal, oğullarınıza oğul katsın. Sizler için cennet bahçeleri oluştursun, nehirler akıtsın"

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Mâ lekum lâ tercûne lillâhi vakârâ

KELİMELERİ: *Mâ lekum* lâ tercûne* li Allâhi* vakârâ

KARŞILIKLARI: -size ne oluyor da* ummuyorsunuz* Allah'tan* vakar

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-"Size ne oluyor da Allah'ın izzet ve kudretine saygı gösterme isteği duymuyorsunuz?"

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ve kad halakakum etvârâ

KELİMELERİ: *Ve kad* halaka-kum* etvârâ

KARŞILIKLARI: -ve olmuştu* yarattı* evrelerle

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-"Halbuki Allah sizi çeşitli evrelerden geçirerek yarattı"

AYETİN OKUNUŞU: 15-) E lem terav keyfe halakallâhu seb'a semâvâtin tıbâkâ

KELİMELERİ: *E lem terav* keyfe* halaka* allâhu* seb'a* semâvâtin* tıbâkâ

KARŞILIKLARI: -görmüyor musunuz* nasıl* yarattı* Allah* yedi* sema* katını

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-"Allah'ın yedi kat göğü nasıl yarattığını görmüyor musunuz?"

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Ve cealel kamera fîhinne nûran ve cealeş şemse sirâcâ

KELİMELERİ: *Ve ceale* el kamera* fî-hinne* nûran* ve ceale* eş şemse* sirâcâ

KARŞILIKLARI: -ve kıldı* ay'ı* onların arasında* bir nur* ve kıldı* güneşi* bir kandil

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-"Onların içine Ay'ı bir nur, Güneş'i de bir ışık kaynağı yaptı"

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Vallâhu enbetekum minel ardı nebâtâ

KELİMELERİ: *Ve allâhu* enbete-kum* min el ardı* nebâtâ

KARŞILIKLARI: -Ve Allah'tır* sizi yaratan* topraktan* nebatat gibi

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-"Bitkileri yarattığı gibi sizi de topraktan yaratan Allah'tır"

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Summe yuîdukum fîhâ ve yuhricukum ihrâcâ,

KELİMELERİ: *Summe* yuîdu-kum* fî-hâ* ve yuhricu-kum* ihrâcâ

KARŞILIKLARI: -sonra* sizi döndürecek* oraya* ve sizi tekrar çıkaracak* bir çıkarışla

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-"Tekrar sizi toprağa döndürecek ve daha sonra diriltip topraktan çıkaracaktır"

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Vallâhu ceale lekumul arda bisâtâ

KELİMELERİ: *Ve allâhu* ceale* lekumu* el arda* bisâtâ

KARŞILIKLARI: -ve Allah* sağladı* sizin için* yeryüzünü* serdi

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-"Allah, yeryüzünü önünüze serdi ki"

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Li teslukû minhâ subulen ficâcâ

KELİMELERİ: *Li* teslukû* min-hâ* subulen* ficâcâ

KARŞILIKLARI: -için* yolculuk etmeniz* onun* yollarından* geniş

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-"Onun geniş yollarında yolculuk edesiniz diye" dedi

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Kâle nûhun rabbi innehum asavnî vettebeû men lem yezidhu mâluhu ve veleduhû illâ hasârâ

KELİMELERİ: *Kâle* nûhun* rabbi* inne-hum* asav-nî* ve İttebeû* men* lem yezid-hu* mâlu-hu* ve veledu-hû* illâ* hasârâ

KARŞILIKLARI: -dedi* Nuh* "Rabbim* muhakkak ki onlar* bana asi oldular* ve tabi oldular* kimselere* arttırmayan* onların malları* ve çocukları* ...dan başka* hüsran(dan başka)

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Ve Nuh sözlerine şöyle devam etti: "Rabbim! Malları ve çocukları, ahiret

zararlarını arttırmaktan başka bir işe yaramayan müşrik önderlerine kanıp bana baş kaldırdılar."

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Ve mekerû mekran kubbârâ

KELİMELERİ: *Ve mekerû* mekran* kubbârâ

KARŞILIKLARI: -ve hileler oynadılar* oyunlar* büyük

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-"Bu müşrik şefleri büyük hileler ve oyunlar oynayıp halkı şirk inancına daha çok bağlayarak (3) bana her türlü baskıyı reva gördüler"

AYETİN OKUNUŞU: 23-)Ve kâlû lâ tezerunne âlihetekum ve lâ tezerrunne vedden ve lâ suvâan ve lâ yagûse ve yaûka ve nesrâ

KELİMELERİ: *Ve kâlû* lâ tezerunne* âlihete-kum* ve lâ tezerrunne* vedden* ve lâ* suvâan* ve lâ* yagûse* ve yaûka* ve nesrâ

KARŞILIKLARI: -ve dediler* sakın bırakmayın* ilâhlarınızı* sakın terk etmeyin* vedd'i* terk etmeyin* Suvaan'ı* terk etmeyin* Yagus'u* ve Yauka'yı* ve Nesra'yı

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-"Şöyle dediler; "Sakın ilahlarınızı bırakmayın! Ved'den, Suvağ'dan, Yegus'dan, Yeuk'dan ve Nesr gibi mübarek ilâhları yüceltmekten etmekten asla vazgeçmeyin!""

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Ve kad edallû kesîrâ(kesîran), ve lâ tezidiz zâlimîne illâ dalâlâ

KELİMELERİ: *Ve kad* edallû* kesîrâ,* ve lâ tezidi* ez zâlimîne* illâ* dalâlâ

KARŞILIKLARI: -ve oldular* delâlette bırakmış* pekçoğunu* ve arttırma* zalimlerin* ...den başka* delaletten

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-"Bunlar birçoklarını saptırıp tevhitten alıkoydular. Rabbim! Yanlışlar içindeki bu kimselerin ıslah olmaları mümkün değil. Zalimlerin sapıklıklarından başka bir şeyini arttırma ki sonları beter olsun"

AYETİN OKUNUŞU: 25-) Mimmâ hatîâtihim ugrikû fe udhılû nâran fe lem yecıdû lehum min dûnillâhi ensârâ

KELİMELERİ: *Mimmâ* hatîâti-him* ugrikû* fe* udhılû* nâran* fe* lem yecıdû* lehum* min dûni allâhi* ensârâ

KARŞILIKLARI: -şeylerden* büyük günahları olan* suda boğuldular* sonra* sokulacaklar* ateşe* artık* bulamayacaklar* kendileri için* Allah'tan başka* yardımcılar

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Onlar, günahlarından dolayı suda boğuldular. Ardından da ateşe atılacaklar. Allah ile aralarına girecek yardımcılar da bulamayacaklar.

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Ve kâle nûhun rabbi lâ tezer alâl ardı minel kâfirîne deyyârâ

KELİMELERİ: *Ve kâle* nûhun* rabbi* lâ tezer* alâ el ardı* min el kâfirîne* deyyârâ

KARŞILIKLARI: -ve dedi* Nuh* "Rabbim* bırakma* yeryüzünde* bu kafirlerden tek kişi bile* dolaşan

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Nuh şöyle seslendi: "Rabbim! Bu kafirlerden yeryüzünde dolaşan tek kişi bile bırakma, köklerini kurut"

AYETİN OKUNUŞU: 27-) İnneke in tezerhum yudıllû ıbâdeke ve lâ yelidû illâ fâciran keffârâ

KELİMELERİ: *İnne-ke* in tezer-hum* yudıllû* ıbâde-ke* ve lâ yelidû* illâ* fâciran* keffârâ

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki* eğer onlardan bırakırsan* delalete düşürürler* kullarını* ve doğurmazlar* ...dan başka* ahlâksız(dan başka)* evlat

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-"Eğer bunlardan sağ kalan olursa diğer kullarını saptırırlar. Ahlâksızdan başka çocuk doğurmazlar ve bunlardan doğacak olanlar da günahkar ve kafir olur kendileri gibi müşrik ve zalim nesiller yetiştirirler"

28-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Rabbigfirlî ve li vâlideyye ve li men dehale beytiye mu’minen ve lil mu’minîne vel mu’minât ve lâ tezidiz zâlimîne illâ tebârâ

*Rabbi* igfirlî*  ve li vâlideyye

-Rabbim* beni mağrifet et* annemleri (anne ve babamı)*

(Rabbim! Günahlarımızı bağışla, benim, annemlerin (anne ve babamın))

* ve li* men* dehale* beyti-ye* mu’minen

-ve ...leri* kimse(leri)* giren* evime* müminleri

(ve evime girip çıkan müminlerin)

* ve li* el mu’minîne*  ve el mu’minât

-ve  ...leri* mümin erkek(leri)* ve mümin kadın(ları)*

(mümin erkeklerin ve mümin kadınların)

* ve lâ tezidi* ez zâlimîne* illâ* tebârâ

-ve arttırma* zalimlere* ...dan başka* helakın(dan başka)

(Ve zalimlerin helâkından başka bir şeyini arttırma)

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-Rabbim! Beni, annemleri (annemi ve babamı), evime girip çıkan mümin erkekleri ve mümin kadınları bağışla! Yanlış yapan bu kimselerin de yıkımlarını arttır. Onların hepsini helak et!"

Biz de Nuh'un bu duası üzerine o zalimleri tufan sularında boğuverdik. O güne kadar şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıklar onları kurtaramadı. Bu durum, Mekkeli müşrikler için bir derstir.

(1) (bkz. Araf suresi 7/60)

(2) (bkz.Hud suresi 11/27)

(3) (bkz.Zemahşeri)

KURAN -67- (51) ZARİYAT SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ZARİYAT = Esip savuran rüzgarlar

60 Ayet -/Kainatı var eden yüce kudret/

----- Mekke döneminin son yıllarında vahyedilmiştir. Hesap günü uyarısıyla başlar ve tevhidin gerekçeleri anlatıldıktan sonra, geçmişte peygamberlere karşı olumsuz tavırları sebebiyle helak edilen toplumlardan örnekler verilerek müşriklere uyarılarda bulunulur. Allah'ın insanlardan kulluk istemesinin, insanların kendi yararlarına olduğu vurgusu dikkat çekicidir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

HESAP GÜNÜ

1-Andolsun, savurarak esip dağıtan rüzgarlarla

2-Yağmur yükünü taşıyan bulutları

3-Gökyüzünde dolaştıran

4-Yağmuru değişik bölgelere taksim ettiren yüce kudret Allah'tır.

5-Hesap günü uyarıları kesinlikle doğrudur.

6-Hesap günü muhakkak gelecek ve herkes hesaba çekilecektir.

-----Ey kıyamet ve ahiret uyarısını alaya alan müşrikler! Yaşadığınız şu kainatın muazzam düzeni; Bulutları sürükleyip bir araya toplayan, onları çekip çeviren, gökyüzünde dolaştıran ve böylece yağmuru değişik bölgelere taksim ettiren rüzgarları var eden (bkz.Zemahşeri) yüce kudret Allah'a aittir. O'nun elçisi Muhammed'in sizlere yaptığı kıyamet ve hesap günü uyarıları kesinlikle doğrudur. Hesap günü muhakkak gelecek ve herkes yaptıklarından dolayı hesaba çekilecektir. -----

7-Muhteşem bir güzellikte yarattığımız (bkz.Taberi) gökyüzüne andolsun ki

8-Sizler elçimiz Muhammed hakkında (bkz.Zemahşeri) hala kararsızlık içerisindesiniz. Onu bazen sihirbaz, bazen şair, bazen de mecnun olarak niteliyorsunuz.

9-Ahiret günü hesap verme inancından yüz çeviren çevirene

10-Bu sorumsuz ve tutarsız tavrınız ne kadar çirkin! (bkz.Zemahşeri)

11-Kendisine hesap günü uyarısı yapıldığında -sizin gibi-

12-"Ne zamanmış o gün?"

13-Diye alay eden kimseler bilmelidir ki alaya aldıkları gün geldiğinde, onlar cehennem ateşine sokulacaklar ve kendilerine;

14-"İşte alaya aldığınız o gün bugündür! Şimdi o alaycılığınızın karşılığı olarak tadın bakalım azabı!" denecektir.

MÜMİNLERİN ÖZELLİK ve ÖDÜLLERİ

15-Buna mukabil Muhammed'in peygamberliğine iman eden ve onun tebliği ettiği ilahi emirlere uygun olarak yaşayan müminler, bahçelerde pınar başlarında

16-Rablerinin kendilerine vereceği muhteşem cennet ödülünü alacaklardır. Çünkü onlar dünya hayatında hep Allah'a itaat etmiş

17-Gece uykularından kısıp ibadet etmiş

18-Seher vakitlerinde dua ve istiğfarda bulunmuş

19-Sahip oldukları malları, isteyen veya istemeyen ayrımı yapmadan yoksul kimselerle paylaşmışlardı.

20-Kesin bir fikir sahibi olmak isteyenler için yaşadığınız şu yeryüzünde belgeler var

21--göremiyor musunuz?- Bizzat kendi yaratılışınızda

22-Size rızık sağlayacak olan yağmurların yağdığı gökyüzünde (bkz.Zemahşeri) Allah'ın yaratıcı kudretini  ve dolayısıyla O'ndan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye layık olmadığını gösteren nice işaretler bulunmaktadır.

23-İşte bu muazzam gökyüzünün ve yeryüzünün yaratıcısına yemin olsun ki Muhammed'in size bildirdiği şeyler sizin konuşuyor ve düşünüyor olmanız kadar gerçektir.

İBRAHİM ve LUT KISSALARINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

24-Ey elçimiz Muhammed! İbrahim'in ikramını gören konukların bilgisi sana ulaşmıştı. Şirki terk etmedikleri takdirde ilahi azapla karşılaşacakları uyarısında bulunduğunda alaycı bir tavır takınan müşriklere ibret olmak üzere, İbrahim ve Lut peygamberlerle ilgili şu kıssayı anlat;

25-Lut kavmi, kendilerine gönderdiğimiz peygambere iman etmemek ve yaptıkları ahlaksızlıkları terketmemekte ısrar edince onlara ilahi azabı uygulayacak olan elçilerimizi göndermiştik. Elçilerimiz Lut'a varmadan önce İbrahim'e uğramışlardı. İbrahim onları tanımamış, içeri buyur ederken kendi kendine, "Hayırdır inşallah! Bunlar da kim?" diye düşünmüştü. Onlar geldiklerinde "Selam" demişlerdi, İbrahim de, "Size de selam, tuhaf insanlarsınız" demişti.

26-Daha sonra eşine yemek hazırlatıp misafirlerine besili bir buzağı ikram etmiş

27-Fakat misafirlerin dana etinden yapılmış bu nefis yemeği yemediklerini görünce içine bir endişe düşmüştü. Acaba bunlar bana bir düşmanlık etmeye geldiler de onun için mi ikramımı kabul etmiyorlar diye düşünmüştü. (bkz.Zemahşeri)

28-Bunun üzerine elçilerimiz, "Korkma! Biz Allah'ın elçileri olan melekleriz, o yüzden yemiyoruz" demiş ve ona ileride bilge bir insan olacak olan bir evlat müjdelemişlerdi.

29-Bunu duyan karısı, şükran duygusunu ifade etmek üzere, "Demek benim gibi doğurganlıktan kesilmiş bir kadına çocuk nimeti verilecek!" diye çığlık çığlığa hayretini dile getirmişti.

30-Melekler ise, "Bu müjde rabbindendir, şaşırma! Çünkü Allah sonsuz bilgi ve hikmet sahibidir, her ne yaparsa en uygun olanı yapmış demektir" diye cevap verdiler.

31-Derken İbrahim onlara, "Peki, Allah sizi hangi görevle gönderdi?" diye sordu

32-Onlar da, "Bizler iflah olmaz Lut kavminin inkarcılarını cezalandırmak

33-Allah tarafından bir azap olarak onların üzerine pişmiş çamurdan yağmur gibi taş yağdırmak üzere gönderildik

34-Rabbine karşı haddi aşanlar için özel imal edilmiş taşlardan yağdıracağız" diye cevap verdiler

35-Orada mümin kim varsa onları dışarıya çıkarmaya giriştik

36-Ama biz o toplum içerisinde tek inanan aile olan Lut ailesinden başka hane bulamadık ve onları kurtarıp geri kalanı cezalandırdık.

37-İşte onların bu halleri Mekkeli müşrikler için ibrettir.

HELAK EDİLEN TOPLUMLARDAN DERSLER

38-Vaktiyle Firavun'a uyarıcı olarak gönderdiğimiz Musa peygamberin yaşadıkları da müşrikler için bir derstir. Nitekim Musa, peygamber olduğunu

gösteren apaçık kanıtlarla gidip Firavun'u uyarmış

39-Fakat Firavun kendini beğenmiş bir şekilde tahtına kurulup, "Bu adam sihirbaz ya da mecnundur!" demişti. Musa'ya ve inananlara eziyetler edip onların peşine düşmüştü.

40-Ancak biz onu ve ordusunu denizde boğuverdik. Bir zamanların o güçlü Firavun'u denizde boğulurken pişmanlık içerisindeydi.

41-Ad halkı da kendilerine gönderdiğimiz Hud peygambere karşı benzer tavır takınmıştı

42-Ve onlara da, önüne gelen her şeyi kasıp kavuran bir rüzgar göndererek ilahi azabı tattırmıştık.

43-Semud halkı ise kendilerine gönderdiğimiz Salih peygamberi yalanlamış, onun bir imtihan vesilesi olarak iyi bakılmasını önerdiği deveyi boğazlayarak meydan okumuşlardı. Bunun üzerine onlara iman ve tövbe için üç gün süre verilmiş (bkz.Hud suresi 11/65)

44-Bu sürenin sonunda büyük bir sarsıntı ve yıldırımlar ile hepsi önce diz çöktürülüp ardından yere serilerek helak edilmişlerdi

45-Ne yerlerinden kımıldamaya güçleri yetmişti ne de ilahi azabı önlemeye!

46-Bu toplumların öncesinde yaşayan Nuh kavmi de benzer şekilde davrandıkları için ilahi cezaya maruz kalmışlardı. Bütün bunlar, Muhammed'in peygamberliğine bir türlü inanmayan müşrikler için bir derstir.

KAİNATTAN TEVHİT DELİLLERİ

47-Ey müşrikler! Gökyüzünü ellerimizle bina gibi yaptık. Biz bunu yapacak güçteyiz.

48-Allah'a ortak koştuğunuz varlıkların ne gibi özellikleri vardır? Allah, kudretiyle bütün evreni mükemmel bir şekilde yaratmış, yeryüzünü yaşamanız için en uygun şekilde düzenlemiştir.

49-Belki Allah'ı hatırlayıp ibret alırsınız diye, yeryüzünde dişili-erkekli çiftler

halinde canlılar yaratıp orayı türlü nimetlerle donatmıştır.

İşte bütün bunlardan ibret alın ve

50-Sadece Allah'a kulluğa yönelin, Muhammed size gönderilmiş açık bir uyarıcıdır, onun sözüne kulak verin.

51-Başka varlıklardan medet umup onları Allah'a ortak koşmayın. Muhammed size gönderilmiş açık bir uyarıcıdır, onun sözüne kulak verin.

## TARİH BOYUNCA MÜŞRİKLERİN TAVIRLARINDAKİ BENZERLİK

52-Ey elçimiz Muhammed! Nasıl sana sihirbaz ve mecnun diyorlarsa, senden önce gönderilen peygamberlere de aynı şeyi söylemişlerdir. Sanki bu müşrikler, daha önce helak edilen toplumlarla aralarında söz birliği etmiş gibi aynı tavrı sergilemektedirler.

53-Aslında tavırlarının aynı olmasının sebebi, hepsinin aynı taşkınlıkta ortak olmalarıdır. Çünkü hepsi, Allah'ın elçilerine inanmamak ve O'nun emirlerine itaat etmemekte birbirine benzemektedir.

## Hz.PEYGAMBER'E MANEVİ DESTEK

54-Fakat sen onların bu tavırlarından dolayı sakın yılma! Müşriklerin iman etmemeleri senin suçun değildir. Onlar iman etmiyorlar diye sen kınanacak değilsin.

55-Ümitsizliğe kapılmadan tebliğ görevine devam et, çünkü bu mesajı tebliğ etmen sana iman edenler için çok önemlidir.

## KULLUĞUN MANASI ve ÖZÜ

56-Melekler, Allah'ın kızlarıdır inancıyla onlardan medet umup bana ortak koşan müşrikler! Ruhani varlıkları da insanları da kulluğu sadece bana yapsınlar diye yarattım.

57-Hiçbirinizden beni doyurmanızı istemiyorum, sizin kulluğunuza da

ihtiyacım yoktur, rızkınıza da!

58-Aksine hepinizin rızkını veren, sonsuz güç ve kudret sahibi olan benim!

Şu halde nasıl olur da başka varlıklardan medet umar ve onları bana ortak koşarsınız?

59-Doğrusu tevhit bu kadar açıkça ortada iken yine de şirk koşan zalimler, tıpkı geçmişte benzer şeyleri yapanların karşılaştığı azaplara hazır olsunlar! Artık elçimiz Muhammed'e "Nerede kaldı şu bizi tehdit ettiğin azap?" diye küstahça meydan okumasınlar! Onların da geçmişteki müşriklerin uğradığı türden bir azap payları bulunmaktadır. (bkz.Zemahşeri, Taberi)

60-Bunun dışında bir de onlar için ahiret azabı vardır ki vay o azaba maruz kalanın haline! (bkz.Taberi)

KURAN -68- (88) GAŞİYE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

GAŞİYE = Kaplayıp bürüyen

26 Ayet - /Tevhit inkarcıları için zorlu ve dehşetli kıyamet günü/

Mekke döneminin son yıllarında vahyedilmiştir. Ahirette müminlerin ve müşriklerin durumlarının nasıl olacağını tasvir eder. Tevhidin kainattaki delillerinden bahseder. Hz.Muhammed'i teselli ederek onun görevinin sadece tebliğ etmek olduğunu, inkar edenlerin cezalarını Allah'ın vereceğini bildirir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

HESAP GÜNÜ GELECEKTİR

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Hel etâke hadîsul gâşiyeti

KELİMELERİ: Hel* etâ-ke* hadîsu*el gâşiyeti

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: ...mi* sana geldi(mi)* hadisesi* gaşiye

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz Muhammed! Hesap günü uyarısını dikkate almayan müşriklere şu gerçeği haykır; "Her yanı kapsayacak olan o dehşetli kıyamet gününden müşrik inkârcıların haberi var mı?"

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Vucûhun yevme izin hâşiatun

KELİMELERİ: Vucûhun* yevme izin* hâşiatun

KARŞILIKLARI: Başları* kıyamet günü* zillet içinde öne eğilecek

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Kıyamet günü o müşriklerin(1) hepsinin başları zillet içinde öne eğilecek

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Âmiletun nâsıbetun

KELİMELERİ: Âmiletun* nâsıbetun

KARŞILIKLARI: çalışıp* boşuna yoruldukları

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Dünyada iyilik sanarak yaptıkları putlara tapma amelleri boşa çıkacak (2)

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Teslâ nâran hâmiyeten

KELİMELERİ: Teslâ* nâran* hâmiyeten

KARŞILIKLARI: atılacaklar* ateşe* kızgın

TÜRKÇE ÖZÜ.

4-Ve derdest edilip cehennemin kızgın ateşine atılacaklar

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Tuskâ min aynin âniyetin

KELİMELERİ: Tuskâ* min aynin* âniyetin

KARŞILIKLARI: içirilecek* pınardan* kaynar su

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Orada pınardan kaynar su içecekler

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Leyse lehum taâmun illâ min darîın

KELİMELERİ: Leyse* lehum* taâmun* illâ* min darîın

KARŞILIKLARI: yoktur* onların* yiyeceği* ...den başka* zehirli diken(den başka)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Onların zehirli dikenden başka yiyeceği yoktur.

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Lâ yusminu ve lâ yugnî min cûın

KELİMELERİ: Lâ yusminu* ve lâ yugnî* min cûın

KARŞILIKLARI: beslemez* ve gidermez* açlıklarını

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-O zehirli diken onları ne besleyecek, ne de açlıklarını giderecektir

(İşte benim peygamberliğime iman edip şirk inancından vazgeçmezseniz sizin sonunuz da böyle olacaktır)

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Vucûhun yevme izin nâımetun

KELİMELERİ: Vucûhun* yevme izin* nâımetun

KARŞILIKLARI: yüzler vardır* o kıyamet gününde* mutlulukla parıldayan

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Buna karşılık tevhid inancına ve peygamberlere iman etmiş olanların ise o kıyamet gününde mutluluktan yüzleri parlayacak (3)

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Li sa'yihâ râdiyetun

KELİMELERİ. Li sa'yi-hâ* râdiyetun

KARŞILIKLARI: yaptıklarından* memnun

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Yaptıklarından memnun

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Fî cennetin âliyetun

KELİMELERİ: Fî* cennetin* âliyetun

KARŞILIKLARI. içindedirler* cennetin* yüksek mevkilerde

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Cennette çok yüce mevkilerde nimetler içinde olacak, dünya hayatında peygamberlere ve tevhide iman etmenin bahtiyarlığını yaşayacakladır

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Lâ tesmeu fîhâ lâgıyeten

KELİMELERİ: Lâ tesmeu* fî-hâ* lâgıyeten

KARŞILIKLARI: işitmeyecekler* orada* boş sözler

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Dünya hayatında siz müşriklerden çektikleri cefayı çekmeyecek, işittikleri alaylara maruz kalmayacaklardır (4)

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Fîhâ aynun câriyetun

KELİMELERİ: Fî-hâ* aynun* câriyetun

KARŞILIKLARI: orada vardır* pınarlar* devamlı akan

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Orada onları, bitmez tükenmez pınarlar

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Fîhâ sururun merfûatun

KELİMELERİ: Fî-hâ* sururun* merfûatun

KARŞILIKLARI: orada vardır* tahtlar* muazzam

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Muazzam tahtlar

AYETİN OKUNUŞU: 14-Ve ekvabun mevdûatun

KELİMELERİ: Ve* ekvabun* mevdûatun

KARŞILIKLARI: ve* kadehler* dizi dizi

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Dizi dizi kadehler

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Ve nemârıku masfûfetun

KELİMELERİ: Ve* nemârıku* masfûfetun

KARŞILIKLARI: ve* yastıklar* sıra sıra

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Sıra sıra yastıklar

AYETİN OKUNUŞU: 16-Ve zerâbiyyu mebsûsetun

KELİMELERİ: Ve zerâbiyyu* mebsûsetun

KARŞILIKLARI: ve süslü halılar* yayılmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Ve yayılmış süslü kıymetli halılar ve daha nice nimetler bekliyor olacaktır.

KAİNATTAKİ YARATILIŞTA TEVHİDİN DELİLLERİ

AYETİN OKUNUŞU: 17-) E fe lâ yanzurûne ilâl ibili keyfe hulikat

KELİMELERİ: E* fe* lâ yanzurûne* ilâ el ibili* keyfe* hulikat

KARŞILIKLARI: ...mı* hala* görmüyorlar(mı)* deve sürüsü gibi yüklü bulutlar* nasıl* yaratılmış

TÜRKÇE ÖZÜ:

Ey Allah'a ortak koşan ve onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşrikler! Allah'ın her şeyi mükemmel bir şekilde yarattığını gördüğünüz halde, O'na nasıl ortak koşarsınız?

17-Baksanıza, deve sürüsü gibi yağmur yüklü bulutların (5)(6) nasıl yaratıldığını

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Ve ilâs semâi keyfe rufiat

KELİMELERİ: Ve* ilâ* es semâi* keyfe* rufiat

KARŞILIKLARI: ve* ...ya* sema(ya)* nasıl* yükseltilmiş

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Üzerinizdeki gökyüzünün nasıl yükseltildiğini

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Ve ilâl cibâli keyfe nusıbet

KELİMELERİ: Ve* ilâ el cibâli* keyfe* nusıbet

KARŞILIKLARI: ve* dağlar* nasıl* dikilmiş

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Devasa dağların nasıl yerleştirildiğini

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Ve ilâl ardı keyfe sutıhat

KELİMELERİ: Ve ilâ el ardı* keyfe* sutıhat

KARŞILIKLARI: ve yeryüzü* nasıl* düzeltilmiş

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Ve altınızdaki yeryüzünün yaşamaya müsait bir şekilde nasıl döşendiğini görmez misiniz?

Bütün bunları yaratan Allah'tan başka bir varlığa ilahlık atfedilir mi?

Hz.PEYGAMBER'İ TEŞVİK ve TESELLİ

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Fe zekkir innemâ ente muzekkirun

KELİMELERİ: Fe* zekkir* innemâ* ente* muzekkirun

KARŞILIKLARI: artık* hatırlat* sadece* sen* tebliğcisin

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin alaylarına ve ısrarlı inkarlarına aldırma, mücadelene devam et! İnanmamaları senin suçun değil, çünkü sen sadece tebliğcisin ve senin görevin sadece tebliğ etmektir.

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Leste aleyhim bi musaytır

KELİMELERİ: Leste* aleyhim* bi musaytır

KARŞILIKLARI: sen değilsin* onları* zorlayıcı

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Yoksa tepelerine binip onları zorla imana getirecek değilsin

AYETİN OKUNUŞU: 23-) İllâ men tevellâ ve kefer

KELİMELERİ: İllâ* men* tevellâ* ve kefer

KARŞILIKLARI: zaten* kim* arkasını döner* ve inkar ederse

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Zaten sana arkasını dönüp inanmayı reddedenler

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Fe yuazzibuhullâhul azâbel ekber

KELİMELERİ: Fe* yuazzibu-hu* allâhu* el azâbe* el ekber

KARŞILIKLARI: o takdirde* onu azaplandırıcak* Allah* azap ile* en büyük

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-Allah tarafından en büyük azap ile azaplandırılıp en ağır şekilde cezalandırılacaklardır

AYETİN OKUNUŞU: 25-) İnne ileynâ iyâbehum

KELİMELERİ: İnne* ileynâ* iyâbe-hum

KARŞILIKLAR: muhakkak* bize* onların dönüşü

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Neticede hepsinin dönüşü bizedir

AYETİN OKUNUŞU: 26-) Summe inne aleynâ hisâbehum

KELİMELERİ: Summe* inne* aleynâ* hisâbe-hum

KARŞILIKLARI: sonra* muhakkak* bize aittir* onların hesabı

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Hepsi öldükten sonra diriltilecek ve hesap vermek üzere karşımıza getirilecektir.

(1) (bkz.Taberi, Maverdi)

(2) (bkz.İbnü'l-Cevzi)

(3) (bkz.Taberi)

(4) (bkz.Taberi)

(5) "İbil" "Deve sürüsü gibi görünen yağmur yüklü bulutlar" anlamına gelir. (bkz.el-Kâmûs C.3 S.48)

(6) (Abdülaziz Bayındır hocamıza sonsuz teşekkürler. Bu ayet yıllarca "Şu develerin ne güzel yaratıldığına bakmazlar mı" diye manalandırıldı. Onun dikkati sayesinde gerçek manasına kavuşabildik)

KURAN -69- (76) İNSAN / DEHR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

DEHR = Zaman

31 Ayet - /Özgür ve sorumlu varlık/

----- Genel kabule göre Medine döneminin son yıllarında vahyedilmiştir. Ancak içeriğini göz önüne aldığımızda Mekke'de nazil olduğunu ifade eden rivayetlerin daha daha isabetli olduğu sonucuna ulaşmaktayız. İnsanın kötülüğe de, iyiliğe de yönelecek şekilde yaratıldığı, yani insanın özgürlük ve sorumluluk duygusuna sahip olduğu vurgusuyla başlaması sebebiyle "İnsan suresi" adını almıştır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

İNSANIN ÖZGÜRLÜĞÜ ve SORUMLULUĞU

1-İnsanın esamisinin bile okunmadığı, onu henüz yaratmadığımız günlerin üzerinden uzunca bir zaman geçti.

2-Siz, kendi kendinizi yaratmıyorsunuz! (bkz.Alusi) Yüce Allah sizi, bir damlacık berrak sıvıdan yaratıp işitme, görme yeteneği ve diğer birçok hususiyet lütfederek mükemmel ve değerli (bkz.Kurtubi) bir varlık haline getiriyor. Bu yaratılışın maksadı imtihan edilmenizdir.

3-Allah insanlara doğru yolu gösterir. İnsanlar ister görevini yapıp şükredenlerden olurlar, isterse o yolu görmezden gelip kafirlerden olurlar.

NİMETLERE NANKÖRLÜK EDENLERİN ACI SONU

4-Ancak şunu unutmayın ki kendi seçimiyle Allah'a karşı nankörlük etmeyi

tercih edenler ahirette kendileri için hazırlanan cehennem azabına maruz kalacaklardır. Orada onları zincirler, kelepçeler ve ateş beklemektedir. Allah'ın nimetlerine nankörlük etmeyip sadece O'na kulluk eden müminler ise büyük bir ödüle kavuşacaklardır.

## NİMETLERE ŞÜKÜRLE KARŞILIK VEREN MÜMİNLERİN DESTANSI ÖDÜLÜ

5-Müminlere cennette kadehler dolusu hoş kokulu kafur[*] karışımından yapılmış muhteşem içecekler sunulacaktır.

[*] Kâfur ağacından elde edilen, hekimlikte kullanılan, beyaz ve yarı saydam, kolaylıkla parçalanan, güzel kokulu bir madde.

6-Bu güzel içecekler, müminlerin istedikleri gibi bol bol içebilecekleri gürül gürül pınarlardan akıyor olacaktır

7-Çünkü onlar dünyada iken, Allah'a olan itaat sözünden dönmemişler, dehşetli mahşer gününün endişesini hep taşımışlar

8-Yoksulların, yetimlerin ve esirlerin her zaman yanlarında yer alıp onları doyurmuşlar

9-Üstelik bunu yaparken onlara, "Biz bunu sizden bir karşılık veya teşekkür beklediğimiz için değil, sadece Allah rızası için yapıyoruz

10-Eğer sahip olduklarımızı Allah'ın emri gereği bu şekilde paylaşmazsak o dehşetli hesap gününde rabbimizin vereceği cezaya maruz kalmaktan korkarız" demişlerdir.

11-İşte bu davranışlarından dolayı Allah da onları, korktukları mahşer gününün azabından koruyacak, yüzlerinde keder, yüreklerinde hüzün bırakmayacaktır.

12-Dünyada tevhide ve Allah'a itaat esasına uygun yaşayıp karşılaştıkları zorluklara sabrettikleri için onları cennet nimetleriyle ödüllendirecektir.

13-Orada kavurucu sıcağa da, dondurucu soğuğa da maruz kalmayacak, ipekten giysiler içerisinde kendilerine tahsis edilen tahtlarına kurulacaklardır.

14-Yanı başlarında dalları sarkmış ağaçlar ve onların meyveleri her zaman ellerinin altında olacaktır.

15-Çevrelerinde hizmetçiler dolaşacak

16-Gümüş ve billurdan kaseler içerisinde kendilerine ikram edilen içeceklerden diledikleri kadar içeceklerdir.

17-Kendilerine, içimi çok hoş ve kolay zencefil karışımlı içecekler ikram edilecektir

18-"Selsebil" diye adlandırılan bir kaynaktan (bkz.Zemahşeri)

19-Çevrelerinde ölümsüz genç erkek hizmetçiler fırdönecek. Onları gördüğünüz zaman saçılmış inciler sanacaksınız.

20-Orada nereye baksan nimetler içinde yüzüldüğünü, büyük bir huzurun hakim olduğunu görürsün!

21-Oradakiler ince ve kalın, türlü ipek elbiseler giymiş, çeşit çeşit takılarla süslenmiş olacak ve rablerinin ikramı olan nimetlerden içeceklerdir

22-Onlara, "İşte bu, sizin ödülünüzdür. Dünya hayatında sahip olduğunuz nimetleri size bahşeden Allah'a nankörlük etmemeniz, O'na ve O'nun elçilerine itaat ederek yaşamanız boşa gitmemiştir" denilecektir.

PEYGAMBER'E SABIR TAVSİYESİ

Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamber olduğuna inanmayan, Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu kabul etmeyen müşriklere aldırma!

23-Zira bu Kur'an'ı sana parça parça Biz indirdik Biz! Kur'an'ı sana vahyeden Biziz!

24-Bu yüzden sen onların sözlerine, alaylarına ve eziyetlerine karşı dayanıklı ol, asla kendini onlara kaptırma! Rabbinin yardımıyla eninde sonunda zafer sizin olacaktır.

25-Sabah ve akşam daima rabbinin adını an! O'nun mesajını tebliğ et!

26-Geceleri de, seni manevi olarak kuvvetlendirmesi için namaz kıl; uzun uzun rabbine dua et.

MÜŞRİKLERİN AHİRET UYARISI KARŞISINDAKİ UMURSAMAZLIKLARI

27-Gerçek şu ki müşrikler, çabuk geçen dünya hayatının zevkine aldanıp, zorlu hesap günü ile ilgili uyarıları umursamamakta, kendilerini uyaran elçimizi alaya almaktadırlar.

28-Oysa onları yoktan yaratıp, güçlü ve kuvvetli bir varlık yapan mutlak kudret sahibi Allah, şayet dilerse onları bu umursamazlıklarından ötürü helak edip yerlerine başka bir toplum yaratabilir.

Fakat O, merhametinden dolayı onlara hemen azap etmemekte ve inanmaları için fırsat tanımaktadır.

29-Ey müşrikler! İşte elçimiz Muhammed'e vahyetmekte olduğumuz Kur'an, size hesap gününü hatırlatmaya yönelik bir mesajdır. Hesap gününde kurtuluşa ermek isteyen, bu mesaja kulak verir ve elçimize iman eder.

30-Fakat siz Allah zorlamadıkça elçisine itaat edecek değilsiniz. (bkz.Zemahşeri) Allah sonsuz ilim ve hikmet sahibidir. Yaptıklarınızı görmektedir. Bütün bu emir ve mesajlar hep sizin iyiliğiniz içindir.

31-Nitekim O, elçisine iman edenleri rahmetiyle cennetine yerleştirecektir. Elçiyi inkar eden zalimler için ise acı bir azap hazırlamıştır.

KURAN -70- (18) KEHF SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

KEHF = Mağara

110 Ayet - /Mağaraya gizlenmek zorunda kalan genç müminler/

------ Mekke döneminin son yıllarında, muhtemelen Taif dönüşünden sonra vahyedilmiştir. Kendisinden önce vahyedilen Mekki surelerden farklı bir uslup ve muhtevaya sahiptir. Ashab-ı Kehf, Musa-Hızır ve Zülkarneyn kıssalarına yer verir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

VAHYİN AMACI

1-İnsanlara dosdoğru tevhidi anlatan ve daha önce gönderilmiş ilahi kitapları tasdik eden (bkz.Firuzabadi) şu Kur'an'ı, kulu ve elçisi Muhammed'e vahyeden Allah, övgüye ve kulluk edilmeye layık yegane kudrettir.

2-Allah, kulu Muhammed'i peygamber olarak görevlendirip ona sapsağlam bu kitabı, Allah katından gelecek sert cezalara karşı uyarıda bulunsun, iyi işler yapan müminler için de güzel bir ödül olduğunu müjdelesin diye vahyetmektedir.

3- ---Müminler cennete, kafirler cehennemde sonsuza dek ve ölümsüz olarak kalacaklardır.---

4-Bunun bir sebebi de kitabın, "Allah çocuk edindi" diyerek, melekleri "Allah'ın kızları" olarak kabul eden müşrikleri uyarmak istemesidir.

ALLAH'A ÇOCUK İSNADI

5-Bu çirkin iddiayı ortaya atan müşriklerin kendileri de, ataları da bu konuda

ilahi bilgi sahibi değildir. Ağızlarından çıkan bu vahim iddialar asılsız olduğu kadar çirkindir de!

EY ELÇİMİZ! ONLARI TEVHİDE İNANDIRMAK SENİN SORUMLULUĞUNDA DEĞİL!

6-Ey Muhammed! Onlar senin peygamberliğine ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmıyorlar diye neredeyse üzüntüden kendini parçalayacaksın!

7-Hayır, kendini böylesine üzmene gerek yok, çünkü biz seni sadece uyarıcı bir elçi olarak gönderiyoruz. Diğer taraftan biz bu dünyayı, içindeki bütün nimetleriyle donatıp bir imtihan alanı haline getirdik ve insanların, bu nimetleri veren Allah'a ne kadar şükredeceklerini denemek istedik!

8-Gün gelecek bu imtihan bitecek ve müşriklerin nimetlerle dolu yeryüzünden faydalanmaları sona erecek, bütün yeryüzünü çorak bir toprak parçasına çevirdikten sonra hepsi hesap vermek üzere rabbin huzurunda toplanacaklar.

MÜŞRİKLERİN BASKISINDAN KURTULMAK İÇİN MAĞARAYA SAKLANAN GENÇLER

9-İşte bütün bu varlığın yaratılması ve yok edilecek olması, müşriklerin yahudilerden öğrenip sana sordukları mağaraya saklanan gençler hikayesinden daha muazzam bir ayettir. (bkz.İbn Kesir)

10-Bir grup genç mağaraya saklanıp, "Rabbimiz! Bize yardım et, bir çıkış yolu göster!" diye yakarmışlardı.

11-Biz de onları gözden ırak bir şekilde uzun bir uykuya daldırıp

12-Çok uzun bir süre sonra uyanmalarını sağlamıştık. Uyandıklarında ne kadar uyuduklarını aralarında tartışıp, kıyametten sonra dirilmenin yaşanacağından emin olsunlar diye.

13-Şimdi sana onların hikayesini maksada uygun olarak anlatıyoruz! (bkz.bil hakk) (bkz.Ragıb el-İsfahani, "el-Müfredat") Tevhid inancına mensup bir grup gençtiler. Yaşadıkları ülkedeki müşriklerin inançlarına boyun eğmeyip tevhidi benimsemişlerdi. Biz de onların cesur ve kararlı tavırlarına destek olup

14-Kalplerini pekiştirmiş, kendilerine ziyadesiyle cesaret ve kararlılık vermiştik. Böylece onlar müşrik toplumun baskısına aldırmamış ve "Bizler yeri göğü yaratan Allah'a kulluk eder, O'ndan başka bir varlığa asla ibadet

etmeyiz" demişlerdi.

15-Toplumların şirk inancını eleştirmiş ve "Şu medet umduğunuz varlıkların şefaat yetkisine sahip olduklarına dair elinizde bir delil var mı? Böyle bir delil olmadan nasıl şirk koşarsınız. Allah'tan başka varlıklardan medet umarak O'na şirk koşan ve bunu Allah'a isnat ederek O'na iftira atan müşriklerden daha zalim kim olabilir?" demişlerdi.

16-Müşrik toplumun baskısı iyice dayanılmaz bir hal alınca gençler kendi aralarında konuşup, "Bu müşrikleri ve tapındıkları şeyleri terkettiğimize göre, tekrar bizi kendi dinlerine döndürmemeleri için kaçıp bir mağaraya gizlenelim! Umarız ki Allah orada bize yardım eder, bir yol gösterir" diye kararlaştırmışlardı.

17-Onlar mağaranın içinde uyurlarken güneş sabah sağ taraftan, akşama doğru ise sol taraftan mağaraya vuruyor, güneşin yakıcı ve kavurucu etkisine maruz kalmıyorlardı. (bkz.Zemahşeri) İşte böylece Allah'ın onları himaye etmesi ve müşriklerden koruması, O'nun sınırsız kudretini gösteren delillerdendir. Bu durum Mekkeli müşrikler için de bir derstir. Doğrusu bu derslerden nasibini alıp tevhide iman edenler hak yola ulaşmış olurlar. Israrla bu dersleri görmezden gelenlere ise yapılabilecek bir şey yoktur!

18-Mağarada uyuyan gençleri görecek olsaydın uyanık zannederdin, çünkü o kadar süre uyumuş olmalarına rağmen bedenlerinde hiçbir bozulma olmamıştı! Zira biz, onları zaman zaman sağa sola çeviriyorduk. Köpekleri de mağaranın girişinde onları koruyordu. Gerçekten onları bu halleriyle görecek olsan içini korku kaplardı ve dönüp kaçardın!

19-Uyandıklarında ne kadar uyuduklarını tartışmaya başladılar. (bkz.İbn Atıyye) Bir gün uyuduk diyen de oldu, daha az uyuduk diyen de! İçlerinden biri "Ne kadar uyuduğumuzu rabbimiz bilir" deyince bu tartışmayı bırakıp açlıklarını gidermenin yollarını aramaya koyuldular ve arkadaşlarından birini bir miktar parayla şehre gönderip yiyecek aldırmaya karar verdiler.

20-Gönderdikleri kişiye de, "Güzel yiyecekler seç, ayrıca çok dikkatli ol! Çünkü bizi yakalarlarsa ya öldürürler ya da tevhitten dönmemiz için baskı yaparlar. Tevhitten döndüğümüz takdirde de ilahi azaptan asla kurtulamayız" diye tembihlediler.

21-Yiyecek almaya giden kişi ne kadar dikkat ettiyse de, elindeki paranın eski döneme ait oluşundan dolayı tanınınca insanlar, onların bulunduğu mağaranın önüne toplandı ve bu olayı müşahede ettiler. Burada onlara, Allah'ın müminlere zafer müjdesinin gerçekliğinden ve kıyametten sonra yeniden dirilmenin yaşanacağından iyice emin olmaları yönünde bir ders söz konusuydu.

Bu gençlerin ölümünden sonra toplumun ileri gelenleri, mağarayı ne yapacaklarını tartışmaya başladılar. Kimileri onlara saygının bir ifadesi olarak üzerine bir anıt dikilmesini teklif ederken kimileri onların yanı başında bir mabet inşa etmeyi önerdi. Sonuçta sözü geçenler bu ikinci görüşü desteklediler.

22-Bu olay hakkında herkes konuşur: İlahi bir bilgiye sahip olmadan, tahmine dayalı olarak onların sayılarının, köpekleri hariç üç olduğunu söyleyenler de olacaktır, beş olduğunu söyleyecek olanlar da, yedi olduğunu söyleyecek olanlar da! Ey Muhammed! Onlara, "Sayılarını Allah bilir, sizin bilginiz sınırlıdır" de ve konunun özünü anlattıktan sonra artık onlarla gereksiz tartışmalara girme! Kendilerinden bilgi isteme, söylediklerine de itibar etme!

23-Sana bu konuda olduğu gibi konunun özünü saptırmaya yönelik sorularla geldikleri zaman "yarın cevaplarım" deme

24-"Allah diler ve izin verirse" ile başlayan cümleler kur. Bu tür hatalar yaptığında derhal rabbini an ve "İnşallah rabbim beni hep hayırla karşılaştırır" diye dua et. (bkz.İbn Atıyye)

25-Kimileri o gençlerin mağarada üç yüz dokuz yıl kaldığını söyler.

26-De ki: "Hayır, ne kadar kaldıklarını en iyi rabbim bilir. Yerde ve gökte olan gizli ve açık her şey O'nun bilgisi dahilindedir. Onun görmeyeceği, işitmeyeceği hiçbir şey yoktur. Bütün kainatın yegane maliki O'dur, egemenliğinde asla ortağı yoktur."

Hz.PEYGAMBER'E TESELLİ ve UYARI

27-Ey Muhammed! Biz sana dosdoğru tevhit yolunu ortaya koyan ilahi kitabı vahyediyoruz, dolayısıyla sana verdiğimiz görevi yerine getir ve müşriklerin

söylentilerine kulak asma! Rabbinin sana ve müminlere verdiği müjde de, inanmayanlara uyarısını yaptığı azap da muhakkak gerçekleşecektir. Aksi takdirde, uyarısını yaptığımız cezalara maruz kalırsın ve seni Allah'ın vereceği cezadan hiç kimse kurtaramaz.

28-Şu halde sakın müşriklere meyledip de çevrendeki yoksul müminleri dışlama! Çünkü onlar sabah-akşam rablerinin rızasını kazanmaya çalışan kimselerdir. Sakın kalpleri kararmış, gözleri dönmüş ve kendini beğenmiş müşriklerin istek ve ısrarlarına boyun eğip de müminlerden şefkatini esirgeme!

29-İnanmak için çevrendeki zayıf müminleri uzaklaştırmanı şart koşan kibirli müşriklere şöyle de: "Allah tevhidi bütün açıklığı ile ortaya koymuştur ve ben de onu tebliğ ediyorum. Dileyen inanır, dileyen inanmaz. Boşuna pazarlık yapmayın."

Allah peygamberleri inkar eden zalimlere öyle bir ateş hazırlamıştır ki alevleri onları katman katman saracaktır. O ateşin içerisinde kıvranırken bir damla su için feryat edip yalvardıklarında onlara erimiş maden gibi kavurucu bir içecekten başka bir şey verilmeyecektir. Ne acı bir son, ne kötü bir içecek!

30-Diğer taraftan Allah, peygamberlere iman eden, emir ve yasaklarına göre yaşayanların bu davranışlarını ödülsüz bırakmayacak

31-Onları muhteşem cennetlerde ağırlayacaktır. Kalıcı cennet bahçeleri onlar içindir. Önlerinden ırmaklar akacak, altın bilekliklerle süslenecekler, ince ipekten ve atlastan yeşil elbiseler giyecekler ve koltuklara kurulacaklardır. Ne güzel ödül, ne güzel bir ortam.

YOKSUL MÜMİNLERİ KÜÇÜMSEYEN KİBİRLİ MÜŞRİKLERE UYARI

32-Ey Muhammed! Sahip oldukları servet ve konuma bakıp yoksul müminleri küçümseyen kibirli müşriklere, (bkz.Taberi) nimetlerin Allah'tan geldiğini dikkate almayanların sonunu gösteren şu iki kişinin ibretli hikayesini anlat: Bunlardan birine hurmalıklarla çevrili çok güzel iki üzüm bağı nasip etmiştik. Bahçelerinin ortasında da bir ekinlik vardı.

33-Aralarında ekinler ve araziler bulunan bu iki bağ, mükemmel bir şekilde ürün veriyordu. İkisinin arasından akıttığımız bir de ırmak vardı.

34-Bu kişi gayet mesuttu, zira  bol bol ürün alıyordu, fakat bu durum onu şımarıklığa sevketmişti. Hatta kendisi gibi varlıklı olmayan komşusuna, tıpkı Mekkeli müşriklerin yoksul müminlere dedikleri gibi, (bkz.Taberi) "Ben senden daha zengin ve nüfuzluyum, sen de kimsin?" demişti.

35-Bu kibirli tutumu o kadar ileri dereceye varmıştı ki kendisine, bunları Allah'ın verdiği ve bir gün hepsinin elinden gidebileceği söylendiğinde hiç aldırmıyor, "Bu servet hiç yok olur mu? Kıyametin kopup buraların harap olabileceğini de hiç sanmıyorum!

36-Kıyamete inanmıyorum  ama, eminim ahirette ben senden daha güzel nimetlere sahip olurum!" diye kibirleniyordu.

37-Komşusu onun bu nankör ve kibirli tutumunu eleştirmiş, "Seni topraktan, sonra bir damla berrak sıvıdan yaratıp mükemmel bir adam haline getiren Allah'a karşı nankörlük mü ediyorsun?

38-Ben senin gibi Allah'a karşı nankör değilim! O'na ortak koşmam.

39-Beni mal ve evlat yönünden senden aşağı görüyorsan gör ama keşke sen de, Allah'ın sana lütfettiği bağ ve bahçelerin birer nimet olduğunu kabul etseydin de bahçene girdiğinde, keşke: "Aman! Allah bozmasın / Allah'ın tercih edip yarattıklarıdır bütün bunlar ve bütün kudret ve kuvvet Allah'a aittir" diyerek O'na ortak koşmasaydın.

40-Bakarsın rabbim bana senin soyundan, servetinden ve bahçenden kat be kat iyisini verir; seninkine de gökten hesabını görecek bir kasırga felaketi gönderir de çıplak kaygan ve balçık bir toprak parçasına çevirir.

41-Ve o bahçen suyun içinde kaybolur bir daha arasan da bulamazsın onu.

42-Nitekim o zengin ve kibirli kişi, tıpkı Mekkeli müşriklerin yaptıkları gibi Allah'a karşı nankörlük etmeye ve yoksulları küçümsemeye devam ettiği için Allah onun servetini elinden aldı. Bağ ve bahçesini yerle bir etti. İşte o zaman, o güne kadar kibrinden vazgeçmeyen o kişi, çabasının boşa gittiğini görünce dizlerini dövmeye başladı, "Keşke rabbime ortak koşmasaydım, uyarılara kulak verseydim!" diye hayıflandı.

43-Üstelik kendilerinden medet umduğu varlıklar da ona fayda vermedi.

44-İşte bu noktada, tek medet kapısının Allah olduğunu, O'ndan başka hiçbir varlığın korumaya ve yardıma muktedir olmadığını anlamış oldu. Gerçekten de yegane mabut olan Allah, cezayı da ödülü de verecek olan kudrettir.

## DÜNYA HAYATININ GEÇİCİLİĞİ

45-Ey Muhammed! Sana, "Çevrendeki yoksul müminleri uzaklaştır" diyen kibirli müşriklere, (bkz.Taberi) dünya hayatının geçiciliğine dair şu misali ver: "Dünyanın fani hayatı, gökten yağdırdığımız yağmurlarla yemyeşil olan bitkilerin bir süre sonra rüzgarla savrulup çöp haline dönmesine benzer.

46-Sahip olduğunuz servet de, evlat ve nüfuz da fanidir. Kalıcı olan, rabbinin ahirette müminlere vereceği nimetlerdir. Allah her şeye muktedirdir, bütün nimetlerin sahibi O'dur.

47-Bugün kendilerini büyük gören müşrikler, ahirette bütün servet ve nüfuzlarını kaybetmiş bir şekilde Allah'ın huzuruna çıkıp hesap vereceklerini unutmasınlar! O gün biz dağları yerle bir edeceğiz, her tarafın dümdüz olduğunu göreceksiniz.

48-İşte o gün bütün insanları diriltip huzurumuza çıkaracağız ve dünyada elçimizin uyarılarını dikkate almayan müşriklere, "İşte huzurumuza geldiniz! Sizi yarattığımız gibi yeniden dirilttik! Oysa size bu uyarıyı yapan elçimizi inkar etmiştiniz! Hesaba çekilmeyeceğinizi söylemiştiniz!" diyeceğiz.

49-O gün herkesin yapıp ettikleri bir bir önüne konulacak, müşrikler korku içinde şöyle diyecekler: "Vay halimize! Küçük büyük bütün yaptıklarımız kaydedilmiş!" Doğrusu rabbin insanlara zulmetmez, onları kendi yaptıklarının karşılığı olarak cezalandırır.

## KİBİR KONUSUNDA MÜŞRİKLERİN ŞEYTANLA BENZERLİKLERİ

50-Ey Muhammed! Yoksul müminleri küçük gören kibirli müşriklere ibret olmak üzere, tıpkı kendileri gibi kibirlenip cezaya maruz kalan İblis'in kıssasını anlat! Vaktiyle biz meleklere, Adem'e saygı göstermelerini emretmiştik! İblis hariç hepsi emrimize uyup ona saygı göstermişti. Halbuki o da ruhani

varlıklardan idi ama rabbinin emrinden çıktı ve rabbinin emrine karşı geldiği için cezalandırılmıştı. Ey müşrikler! Sizler Allah'ın mesajlarını bırakıp da düşmanınız olan şeytanın ve yandaşlarının yolunu mu izlemek niyetindesiniz? Bu ne kadar kötü bir seçimdir!

## ALLAH'TAN BAŞKA VARLIKLARI MAHŞER GÜNÜ İÇİN YARDIMCI GÖRMENİN HAZİN SONU

51-Ey müşrikler! Sizlere, Allah katında yardımcı olacağını iddia ettiğiniz şu varlıklar sanki yerin ve göğün yaratılışına tanık mı olmuşlar, sanki yaratıcılık güçleri mi var? Hayır, ne göğün ve yerin yaratılışına, hatta ne de kendi yaratılışlarına tanık olmuşlardır! Onların herhangi bir yaratıcı özellikleri olmadığı gibi ilahlık nitelikleri de yoktur. Allah onları kendisine yardımcı da edinmiş değildir. Onlar şu halleriyle insanları yoldan çıkaran, tevhitten uzaklaştıran varlıklardır.

52-Hesap gününde size, "Haydi, katımızda size yardımcı olacaklarını iddia ettiğiniz varlıklara dua edin de size yardım etsinler" diyeceğiz, o zaman dualarınızın işe yaramadığını, medet umduğunuz varlıkların size yardım edemeyeceklerini anlayacaksınız. Hatta bu davranışınız sizin helakınız olacaktır. (bkz.Taberi)

53-O gün cehennem ateşini görecek ve oraya gireceğinizi anlayacak, kurtulma şansı da bulamayacaksınız. (bkz.Arapça'da "iltifat uslubu")

## MEKKE MÜŞRİKLERİNİN İNKARDA İNAT ETMELERİ

54-İşte biz elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz bu Kur'an'da, Mekke müşriklerini (bkz.İbn Abbas, Firuzabadi) şirkten (bkz.Taberi) ve cehennem azabından muhafaza edecek her şeyi açıkça ortaya koymaktayız.

55-Fakat Mekke'nin ileri gelen müşrikleri (bkz.İbn Abbas, Firuzabadi) çok inatçı oldukları için elçimize inanmamakta ısrar etmektedirler. (bkz.İbn Zeyd, Taberi) Bu müşrikler, (bkz.İbnü'l-Cevzi) kendilerine ilahi mesajları açık bir şekilde getiren bir peygamberle karşı karşıya oldukları halde, sırf önceki milletlerin inkarcıları gibi helak edilmedikçe yahut ahiret azabıyla karşılaşmadıkça iman edecek gibi değillerdir.

56-Ne var ki biz peygamberleri, iman eden kullarımıza cennet müjdesi iletmek ve inkarcıları cehennem azabı konusunda uyarmak üzere göndeririz, insanları

helak etmek için değil!

57-Buna karşılık müşrikler bu ilahi rahmeti anlamamazlıktan gelmekte, bu rahmetten istifade etmek, dünya ve ahiret huzuruna nail olmak yerine, çeşitli bahaneler ve iddialarla onlara karşı koymakta, kendilerince onları alaya almaktadırlar. (bkz.İbnü'l-Cevzi) Yaptığı kötülükleri görmezden gelen ve kendisine verilen öğütleri dikkate almayan müşrikler daha zalim kim olabilir? (bkz.Maturidi) Ey Muhammed! Onların iman etmemelerine üzülme! Çünkü onların kalpleri iyice kararmış, basiretleri körelmiş durumdadır. (bkz.Maturidi) Sen onları ne kadar doğru yola çağırırsan çağır, bu haldeyken asla yola gelmezler.

58-Bununla beraber Allah sonsuz merhamet sahibidir, eğer tövbe edip sana iman edecek olsalar onları affedecektir. Nitekim bu yaptıklarına karşılık onları cezalandıracak olsaydı hepsini derhal helak ederdi, fakat onlara süre vermekte, inanmaları için fırsat tanımaktadır. Bu süre dolduğunda artık müşriklerin (bkz.Taberi) ilahi azaptan kurtulma şansları olmayacaktır.

59-Daha önce yaşamış ve helak edilmiş toplumların durumu da böyle olmuştur. Kendilerine verilen süre dolduğunda onları ilahi azaptan koruyan kimse olmamıştır. Müşrikler onların halinden ders almalıdır.

## MUSA ve ARKADAŞININ MANEVİ YOLCULUKLARI

Ey Muhammed! Mal ve sayı çokluğuna güvenerek müminleri küçük gören müşriklere ibret olmak üzere, (bkz.Razi) vaktiyle elçimiz Musa'nın yaşadığı şu olayı anlat:

60-Musa, namını duyduğu bilge ve salih kulu arayıp bulmak ve kendisinden istifade etmek üzere yanındaki genç arkadaşına, "Uzun yıllar yürümeyi gerektirse bile, iki denizin birleştiği yere kadar gideceğim" demişti.

61-Böylece iki arkadaş yola koyuldular. Nihayet oraya vardıklarında mola verdiler ve yanlarına azık olarak aldıkları balığı orada unuttular. Balık denize daldı ve gözden kaybolup gitti.

62-Biraz daha ilerlediklerinde Musa arkadaşına, "Epeyce yorulduk, getir öğlen yemeğimizi yiyelim!" dedi.

63-Arkadaşı heybeyi açınca balığın kaybolduğunu gördü ve "Demek mola verdiğimiz o kayalık yerde balığı unutmuşuz. şeytan, nasıl da unutturdu bana! Denize karışıp gitmiştir çoktan!" dedi

64-Bunun üzerine Musa, "Tamam işte, aradığımız yer tam da orasıymış demek!" dedi ve geldikleri yoldan geriye doğru yürümeye başladılar.

65-Vardıklarında orada, kendisine bilgi ve rahmet bahşettiğimiz bir kulumuzla karşılaştılar.

66-Musa ona, "Bildiklerini bana öğretmene karşılık sana tabi olup hizmet etmemi kabul eder misin? dedi.

67-O ise, "Benimle olmaya dayanamazsın;

68-Bilmediğin ve mahiyetini anlayamadığın şeylere nasıl sabırla tahammül edeceksin?" dedi.

69-Musa, "Göreceksin, inşallah yeterince sabırlı davranacağım ve sana hiçbir konuda karşı gelmeyeceğim!" diye söz verdi.

70-Bunun üzerine o, "Madem bana tabi olmak istiyorsun, o halde şartım şu: Ben anlatıncaya kadar hiçbir şeyi sormayacaksın!" dedi.

71-Musa bunu kabul edince birlikte yola koyuldular. Bir süre sonra bir tekneye bindiler. Adam tekneyi delmeye başlayınca Musa dayanamadı ve "Ne yapıyorsun? Tekneyi delip de içindekileri boğmak mı istiyorsun? diye çıkıştı.

72-O ise, "Ben sana dememiş miydim dayanamazsın diye?" dedi.

73-Musa, "Verdiğim sözü unuttum! Bu seferlik beni affet! Lütfen bana bir kolaylık sağla!" dedi.

74-Adam, Musa'yı bağışlayınca tekrar yola koyuldular. Bir süre sonra bir çocukla karşılaştılar. Adam, o çocuğu öldürdü. Musa dayanamadı ve "Masum bir çocuğu niye öldürdün? Ne kadar kötü bir şey yaptın böyle?" dedi.

75-Adam, tekrar, "Ben sana dememiş miydim dayanamazsın diye?" dedi.

76-Musa ise, "Tamam, bana son bir şans daha ver! Bir daha soru sorarsam arkadaşlığımızı kesebilirsin!" dedi.

77-Bu anlaşma üzerine yollarına devam ettiler. Bir süre sonra bir köye vardılar ve insanlardan yiyecek bir şeyler istediler, fakat köyde kimse onları konuk etmek istemedi. O sırada adam, yıkılmak üzere olan bir duvar gördü ve onu sağlamlaştırdı. Musa, "Onlardan bu yaptığın işin ücretini isteyebilirsin!" dedi.

78-Adam, "Artık yol arkadaşlığımız bitmiştir! Şimdi sana merak ettiğin şeylerin sırlarını anlatayım" dedi

79-Ve ona şöyle anlattı: "Deldiğim o tekne, denizden geçimlerini sağlayan yoksullara aitti, fakat hükümdar bütün sağlam teknelere el koyuyordu. Bu yüzden onu birazcık delip kusurlu hale getirdim ki hükümdar el koymasın!

80-Öldürdüğüm çocuk ileride, mümin olan anne ve babasını yoldan çıkaracak birisiydi.

81-Onu öldürerek rabbinin ileride onlara daha hayırlı bir evlat bahşetmesini niyaz ettim.

82-Tamir ettiğim duvar ise şehirdeki iki yetim çocuğa, çok iyi birer insan olan anne ve babasından miras kalmış bir arazide idi, altında bir hazine vardı. Eğer yıkılsaydı insanlar hazineyi fark eder ve çocuklardan gasp ederlerdi. Bu yüzden, rabbin, çocuklar büyüyüp kendi mallarına sahip çıkıncaya kadar duvarın sağlam kalmasını istedi. Bütün bunları ben kendi kafama göre yapmıyordum. Hepsi Allah tarafından verilen bilgilerle yapılmış işlerdi. İşte merak ettiğin soruların cevapları bunlardır." dedi.

83-Ey Muhammed! Sana Zülkarneyn'in kıssasını soruyorlar, "Şimdi size ondan bahsedeceğim" de onlara!

84-Zülkarneyn, kendisine büyük güç ve hükümranlık bahşettiğimiz bir kuldu.

85-Ülkesinin en batı ucuna kadar uzanan bir sefere çıkmıştı.

86-Batı bölgesinde güneşin deniz ufkuna battığı bölgede bir halk yaşıyordu. Ona, "İster onlarla savaş, ister merhamet et, güzel davran!" dedik.

87-O da, "Zulmedenlere elbette cezasını veririz, zaten böyleleri Allah'ın huzuruna çıktıklarında azap göreceklerdir.

88-İman eden ve Allah'ın emirlerine göre yaşayanlar ise bu güzel davranışlarının ödüllerini alacaklardır, biz de böylelerine ikram ve ihsandan başka bir şey yapacak değiliz" demişti.

89-Bir başka seferinde ise doğu yönüne gitti

90-Ve ülkenin doğusunda kendilerini güneşten muhafaza edecek çadır ve yapılara sahip olmayan bir halk ile karşılaştı.

91-İşte Zülkarneyn böylesine güçlü bir hükümranlığa sahipti.

92-Bir başka seferinde

93-Dağların arasında yaşayan ve dilleri yabancı olan, bu yüzden zor anlaşılan bir halkla karşılaştılar.

94-Ona şöyle dediler; "Ey Zülkarneyn! Burada Ye'cüc ve Me'cüc kılıklı kabileler var ve sürekli kargaşa çıkartıyorlar. Sana vergi verelim de bizimle onlar arasında bir set inşa et!"

95-Zülkarneyn, "Vergiye gerek yok! Rabbimin bana bağışladığı güç varken sizin verginize ihtiyacım yok! Bana işçi ve malzeme verin, sizinle onların arasına bir set yapayım.

96-Demir kütleleri getirin!" dedi. İşçiler iki dağın arasını demir kütlelerle doldurunca bir ocak kurdurdu ve ateşi körüklettirdi. Demir iyice kor haline gelince bakır eritip üzerine döktürdü,

97-Artık, Ye'cüc ve Mec'üc'ün aşamayacağı bir set inşa edilmiş oldu.

98-Set tamamlanınca Zülkarneyn şöyle dedi: "Allah'ın rahmetinin eseridir bu! Artık güvendesiniz ama unutmayınız ki rabbim, vakti geldiğinde onu yerle bir eder. Rabbimin kıyamet vaadinin hak olduğunu sakın unutmayınız."

99-Nitekim kıyamet günü sura herkes hesap vermek üzere mahşere toplanır. O gün biz onları bırakırız, dalga dalga birbirlerine karışırlar.

100-Dünya hayatında ilahi emirlerden yüz çevirmiş, peygamberleri yalanlamış olanlar, elçilerimizi dinlemeye dahi tahammül edemeyenler cehenneme arzedileceklerdir.

101-O gün cehennemi, Allah'a karşı gözlerinde perde olanlar ve Allah'ın ayetlerini duymaya bile dayanamayanların karşısına bütün dehşetiyle dikeriz!

102-Yoksa o müşrikler, Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koştukları halde cezasız kalacaklarını mı sanıyorlar? Bilsinler ki biz cehennemi öyleleri için ceza yeri olarak hazırlamış bulunuyoruz.

AHİRET ve HESAP UYARISI

103-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve çeşitli bahanelerle sana karşı çıkan müşriklere de ki: "Ahirette kimlerin eyvah edeceğini söyleyeyim mi size?

104-Dünya hayatında atalarının dini olan şirk inancını devam ettirerek güzel bir iş yaptığını sananlar

105-Onlar Allah'ın mesajlarını ve peygamberlerini inkar eden, hesap gününü umursamayan sizin gibi kimselerdir. Onların iyilik zannederek yaptıkları atalarının şirk inancını devam ettirmek gibi şeyler, hesap gününde kendilerini hayal kırıklığına uğratacaktır.

106-Elçileri yalanlayıp alaya almak dahil bütün yaptıklarının cezası olarak cehenneme gideceklerdir.

107-Peygamberlere iman eden ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayanlar ise

firdevs cennetlerinde ağırlanacaklar

108-Sonsuza kadar orada bıkmadan kalacaklardır.

109-Ey Muhammed! Sana çeşitli bahanelerle itiraz eden ve seni zor durumda bırakmak için yahudilerden öğrenip soru soran müşriklere şöyle de: "Rabbimin ilmini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir o kadar deniz ilave edilse, denizler tükenir ama rabbimin ilmi tükenmez.

110-Ben de sizler gibi bir insanım. Peygamber olmasaydım bütün bu sorduklarınızı nasıl bilebilirdim. Gerçek şu ki Allah bana vahyediyor ve şirk inancını terketmenizi emrediyor. Hesap gününde kazançlı çıkmayı, cennete gitmeyi arzu eden herkes dünyada Allah'ın elçilerine inanmalı, O'nun emirlerine göre yaşamalı, O'ndan başkasından medet ummamalı, kulluğu yalnızca Allah'a yapmalıdır.

## KURAN -71- (16) NAHL SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

NAHL = Bal arısı (ve hurma vs gibi nimet)

128 Ayet - /Nimetlerin mükemmelliğine örnek, bal arısı/

----- Mekke döneminin son yıllarında Kehf suresinden sonra vahyedilmiştir. Kendisine verilmiş ilahi tabiat uyarınca çalışan kainattaki bütün varlıklara bir örnek olarak "bal arısı"ndan bahsettiği için "Nahl" adını, Allah'ın çeşitli nimetlerini sayıp döktüğü için de "Nimetler" (Niam suresi) adını almıştır. (bkz.İbn Atıyye) Tevhit ve şirkin yanı sıra İslam'ın temel ilkelerinin yer aldığı surede Hz.Muhammed ve müminlere sabır tavsiye edilir ve Kur'an'ın ana mesajları yoğun bir şekilde vurgulanır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

İLAHİ VAAT MUTLAKA GERÇEKLEŞECEK

1-Ey elçimizin hesap ve mahşer günü uyarılarını alaya alan ve ona, "Madem doğru söylüyorsun, o halde getir şu azabı!" diye meydan okuyan müşrikler! Hiç hesaba katmadığınız o kıyamet muhakkak gelecektir. (bkz.Zemahşeri) Artık, elçimize karşı küstahça takındığınız tavra bir son verin. Bilesiniz ki size bu uyarıyı yapan Allah'tır ve O, sizin koştuğunuz ortaklardan münezzehtir, yücedir, eşi benzeri yoktur.

VAHYİN AMACI

2-Melekleri, katından vahiy getirmekle görevlendirerek (bkz.İbn Kesir) seçtiği bazı kullarına vahiy iletir ve böylece onların insanları şirkten uzaklaşıp sadece Allah'a kulluk etmeleri için uyarmalarını sağlar.

TEVHİDİN GEREKÇESİ : YARATICILIK

Ey müşrikler! Nasıl olur da hiçbir şey yaratamayan varlıkları şefaatçi kabul edip de onları Allah'a ortak koşarsınız?

3-Halbuki Allah yeri ve göğü muazzam bir şekilde yaratmıştır. O siz müşriklerin ortak koştuğu varlıklardan uzaktır.

4-İnsanı bir damlacık berrak sıvıdan yaratıp mükemmel bir hale getirmiştir ama bir bakıyorsun ki müşrikler Allah'a düşman kesiliyorlar.

5-Derilerinden, yünlerinden giysiler yaptığınız etlerini ve diğer ürünlerini yiyerek beslendiğiniz

6-Sabah otlaklarına salarken, akşam da otlaklarından içeri alırken, baktıkça ayrı bir hoşnutluk duyduğunuz hayvanların yanı sıra

7-Kendi başınıza taşıyamayacağınız yüklerinizi diyar diyar taşıyan

8-Atlar, katırlar, merkepler ve daha bilmediğiniz nice şeyleri hem binek hem süs olarak yaratmış ve sonsuz rahmetiyle onları sizin istifadenize sunmuştur.

Bütün bunları yaratan yegane kudret Allah olduğu halde, hiçbir şey yaratamayan varlıkları niçin şefaatçi kabul edip de onları Allah'a ortak koşuyorsunuz? Allah, sizin bu çirkin yakıştırmalarınızdan münezzehtir, yücedir.

9-Allah dosdoğru yolu açıkça ortaya koymaktadır: Dosdoğru yol tevhittir, ondan başkası yanlıştır. Şu halde seçiminizi yapın! Şunu bilin ki Allah sizleri zorlayacak olsaydı hepinizi doğru yola iletirdi, (bkz.Zeccac, Zemahşeri) ancak O, seçimiz size bırakmıştır.

10-Yarattığı muazzam düzen içerisinde gökten yağdırdığı yağmurlarla hem size içecek su sağlayan, hem de hayvanlarınızı otlattığınız yemyeşil meraları hazırlayan

11-Yiyeceğiniz tahıl, zeytin, hurma, üzüm ve daha bunun gibi nice ürün çeşitlerini var eden Allah'tır. Aklı başında insanlar bütün bunlardan ders alır ve O'na ortak koşmaz.

12-Allah geceyi-gündüzü, güneşi, ayı ve yıldızları kısaca içinde yaşadığınız şu muazzam kainatın tamamını yaratıp sizin istifadenize sunmuştur. Bunlar aklını kullanananlar için birer delildir.

13-Yeryüzünde biten rengarenk bitkiler ve diğer canlılar da sizin için yaratılmıştır. Bunlar inananlar için birer delildir.

14-Balık ve diğer ürünlerini yediğiniz, içinden çıkan malzemeleri takı ve süs eşyası olarak kullandığınız, suları yara yara giden gemiler sayesinde ticaret yapıp geçiminizi sağladığınız ve daha birçok yönden yararlandığınız denizleri de sizin emrinize O vermiştir. İşte bütün bunlar, aklınızı kullanıp yegane yaratıcı olan Allah'tan başka ilahlar edinmeyerek Allah'a şükredesiniz diyedir.

15-Yeryüzü sizi sarsmasın diye sağlam dağlar yerleştirip, nehirler, yollar, vadiler

16-Ve gece yol bulduğunuz yıldızlarla kainatı muazzam bir şekilde yaratan O'dur. O'nun sizlere verdiği nimetleri saymakla bitiremezsiniz.

17-Bu kadar muhteşem bir kainatı yaratan Allah ile kendisine ortak koştuğunuz varlıklar bir olabilir mi? Hiç aklınızı kullanmaz mısınız?

18-Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız sayamazsınız. Allah, sizi tevhide katmaya çalışarak eski küçük suçlarınızı örtüp ikramda bulunmaktadır.

19-Allah neyi gizleyip neyi açığa vurduğunuzu bilir

20-Allah'a ortak koştuğunuz varlıklar hiçbir şey yaratamazlar, aksine bizzat kendileri Allah tarafından yaratılmış

21-Sonra da ölüp gitmiş varlıklar olup, bir gün gelip sizinle yüzleştirilmek üzere diriltileceklerdir. Fakat onların ne zaman diriltileceklerinden bile haberleri yoktur.

22-Gerçek şu ki Allah'tan başka kulluk edilmeye layık hiçbir kudret yoktur. Ne var ki ahiretteki hesabı hiç umursamayan siz müşriklerin gönülleri şirk inancını terk etmeye bir türlü yanaşmamaktadır, kibrinizden bir türlü vazgeçmemektesiniz.

23-Ama şunu biliniz ki Allah, gizli açık her yaptığınızı bilmektedir. O, kibirli kimseleri sevmez. Eğer aklınızı kullanıp elçimiz Muhammed'e ve tevhide iman edecek olursanız Allah sizi affedecektir.

VAHİY KARŞISINDA MÜŞRİKLERİN TUTUMU ve MÜSTEHAK OLDUKLARI CEZA

24-Ne var ki müşriklerin ileri gelenlerine Allah tarafından lütfedilen vahiy tebliğ edildiğinde Muhammed'in peygamberliğine inanmazlar ve "Bunlar vahiy değil, sadece eskilerin masalları!" derler.

25-Böylece kıyamet gününde hem kendi günahlarının hem de Muhammed'e iman etmelerine engel oldukları insanların günahlarının cezasını çekeceklerdir. Bir bilseler, yaptıkları şeyin ne kadar kötü olduğunu!

26-Doğrusu onlardan önce yaşamış nice toplumlar da peygamberlere karşı benzer tavır takınmışlar, tuzaklar kurarak kötülük yapmak istemişlerdi. Ne var ki Allah onların tuzaklarını bozdu, ummadıkları bir şekilde ilahi azap ile karşılaştılar.

27-Zaten kıyamet günü Allah, hem daha önceki peygamberlere böyle tavır alanları, hem de Mekke müşriklerini rezil rüsva edecek, onlara, "Hani dünyada kendilerini şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koştuğunuz ve uğurlarında mücadele ettiğiniz o varlıklar nerede şimdi?" diyecektir. Müminler de (bkz.Mukatil) "Bugün zillet ve azap; melekler canlarını alırken peygamberlere inanmayıp şirkten vazgeçmemiş olarak can veren kafirlerin başınadır" diyeceklerdir.

28-Gerçi bu kimseler ölüm anında pişman olacak ve "Biz kötü bir şey yapmıyorduk" diyerek kurtulmaya çalışacaklardır.

29-Fakat onlara, "Boşuna kendinizi kurtarmaya çalışmayın, Allah yaptıklarınızı çok iyi biliyor, şimdi içinde sonsuza kadar kalmak üzere girin bakalım cehennemin kapılarından!" denilecektir. Gerçekten ne kötü bir yer orası!

VAHİY KARŞISINDA MÜMİNLERİN TUTUMU ve HAK ETTİKLERİ ÖDÜL

30-Diğer taraftan peygamberlere iman edenlere ilahi vahiy tebliğ edildiğinde, onlar buna iman eder ve "Rabbiniz size ne buyurdu?" dendiğinde "Rabbimiz en doğrusunu, en hayırlısını buyurmuştur" derler. İşte bu iman ve güzellik içinde yaşayanlar, Allah tarafından bu dünyada güzel bir şekilde ödüllendirileceklerdir. Ahiret diyarında alacakları ödül ise çok daha güzeldir.

31-Dünyada Allah'ın elçilerine iman eden ve O'nun emirlerine uygun yaşayanlar için ahiret diyarı ne de güzeldir! İçlerinde ırmakların çağıldadığı muhteşem adn cennetleri ve diledikleri her şey!

32-Bu müminler son nefeslerini verirlerken melekler kendilerine, "Selam olsun size, peygamberlere iman edip, Allah'ın emirlerine göre yaşadığınız için buyurun cennete!" diyerek müjde vereceklerdir.

33-Muhammed'in peygamberliğine iman etmeyen ve onun ahiret uyarılarını ciddiye almayan müşrikler, Allah'ın emri ile başlarına bir musibetin gelmesini veya meleklerin gönderilip kendilerini helak etmesini mi bekliyorlar? Doğrusu geçmişte birçok toplum da benzer tavırları sebebiyle helak edilmişlerdi.

34-Allah onları elbette haksız yere cezalandırmış değildi, çünkü onlar peygamberlerle alay etmişler ve ısrarla kendilerine ilahi azap gelmesini isteyerek meydan okumuşlardı.

## ŞİRK İNANCINI ALLAH'A ATFEDEN MÜŞRİKLERİN İFTİRALARI

35-Bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan ve bazı şeyleri haram ilan eden müşrikler, tıpkı geçmiş dönemlerde yaşamış müşrikler gibi, şirk inancını Allah'a atfetmekte ve "Eğer Allah böyle yapmamızı istemeseydi yapmazdık, şu benimsediğimiz helalleri ve haramları O istemeseydi bizler böyle yapamazdık" diyerek O'na iftira etmektedirler. İşte elçimiz, onlara bu yaptıklarının yanlış olduğunu açıkça anlatmaktadır. Zaten onun tek görevi de budur. Yoksa peygamber, insanları imana zorlayacak değildir.

36-Nitekim biz her topluma bir elçi gönderir ve sadece Allah'a kulluk etmeleri için onları uyarırız. İnsanların kimi bu peygamberlere iman ederken kimi onları reddeder. Ey şirk inancını Allah'ın isteği olarak göstermeye çalışan müşrikler! (bkz.Alusi) Geçmişte benzer şekilde davrandıkları için helak edildiğini bildiğiniz müşrik toplumlardan ibret alın! (bkz.Maturidi)

37-Ey Muhammed! Müşrikleri imana getirmek için çok çalıştığını, adeta kendini paraladığını biliyoruz. Fakat görüyorsun ki onların elebaşılarının yürekleri kaskatı kesilmiş durumda. Allah, sapkınlıkta ısrar edenleri zorla hidayete erdirecek değildir. Hidayete ermedikçe de onları kurtaracak hiçbir güç yoktur.

## AHİRET ve HESAP GÜNÜ

38-Müşrikler, elçimiz Muhammed kendilerine ahiret gününü hatırlattığında ona karşı çıkmakta ve Allah'ın kendilerine ahirette hesap soracağına dair uyarıları alaya almaktadırlar.

39-Hayır, doğrusu Allah herkesi diriltip hesaba çekecek ve müşriklerin dünya hayatında tevhide aykırı olarak ortaya attıkları şeylerin asılsız olduğunu kendilerine bildirecektir. Böylece onlar dünyada hesap gününe dair uyarıları alaya alırken yanıldıklarını anlayacaklardır. Ne var ki müşrikler bu gerçeğe iman etmezler. (bkz.Tenvirü'l-mikbas)

40-Kaldı ki bizim için, ölmüş insanları yeniden diriltmek hiç de zor değildir. (bkz.Taberi) Çünkü biz bir şeyi var etmeyi dilediğimizde bu iş için bir emrimiz yeterli olur. "Ol" deriz, hemen olur!

BASKILARA KARŞI SABREDEN FEDAKAR MÜMİNLERE MÜJDE

41-Kuşkusuz, Muhammed'in peygamberliğine ve tevhide iman eden ve bu uğurda çeşitli sıkıntılara katlanan, Mekkeli müşriklerin baskıları sonucu ülkelerini terkedip hicret etmek (Bu hicret Habeşistan hicretidir. bkz.Taberi) zorunda kalan o fedakar müminleri Allah, dünya hayatında güzel bir şekilde ödüllendirecektir. (bkz.İbnü'l-Cevzi) Ahiretteki ödülleri ise çok daha büyük olacaktır.

42-Çünkü onlar rablerine iman etmiş, O'na güvenmiş ve müşriklerin her türlü baskılarına karşı sabretmişlerdir.

MÜŞRİKLERİN "MELEK PEYGAMBER" İSTEKLERİNE CEVAP

43-Muhammed'in peygamberliğine inanmamak için türlü bahaneler ileri süren, "Allah peygamber göndermek isteseydi bir melek gönderirdi" diyen müşrikler bilmezler mi ki biz bu zamana kadar hep insan peygamberler göndermişizdir (onlara hiçbir zaman bir meleği peygamber olarak göndermedik). Eğer istiyorlarsa, bu hususu, daha önce kitap gönderilen milletlere de sorabilirler. (bkz.Taberi)

44-O peygamberleri insanlar içerisinden seçip kendilerine vahiy kaynaklı kitaplar verdiğimiz gibi, şimdi de Muhammed'i bu Kur'an ile insanlara göndermiş bulunuyoruz. Böylece geçmiş toplumların başına gelenlerden ibret

almaları, akıllarını kullanarak gafletten uyanıp tevhide girmeleri için onlara bu ilahi mesajı duyurmasını sağlamış oluyoruz.

## HESAP GÜNÜ UYARISI

45-Elçimiz Muhammed'e tabi olan müminlere zulmeden, onları tevhitten vazgeçirmek için her yola başvuran Mekke müşrikleri; (bkz.Taberi) Allah'ın bütün kainata hakim olduğunu, bu zulüm ve küstahlıklarına devam ettikleri takdirde onları yerin dibine geçirebileceğini, peygamberi inkar edip kendilerinden emin bir şekilde yaşamlarına devam ederlerken (bkz.Matüridi) başlarına ilahi azap gönderip kendilerini helak edebileceğini

46-Yahut onları yavaş yavaş tükenmeye maruz bırakabileceğini

47-Böyle bir durumda kendilerini kurtarmaya asla güç yetiremeyeceklerini, fakat bu kudretine rağmen Allah'ın yine de insanlara merhamet ettiğini, tövbe etmeleri için onlara süre tanıdığını düşünmezler mi?

## KAİNATTAKİ İLAHİ HÜKÜMRANLIĞIN TEVHİDE DELALETİ

48-Müşrikler, Allah'ın kainatı ne kadar mükemmel bir düzen içerisinde yarattığını, her şeyin nasıl da yaratılıştan kendilerine verilen görevlerini icra ederek Allah'a kulluk ettiğini görüp de ibret almazlar mı? Görmezler mi dağları, taşları, bitkileri! Hepsi nasıl da sabahtan akşama kadar çeşitli şekillere bürünüyor, (bkz.Taberi) gün geçtikçe halden hale giriyorlar. Bu tabloyu her an gördükleri halde nasıl olur da Allah'tan başka varlıklardan medet umarlar?

## MELEKLERİN İLAHLAŞTIRILMASINA CEVAP

49-Kainattaki bütün canlılar Allah'a kulluk eder, üstelik müşriklerin kendilerini şefaatçi kabul edip tazimde bulundukları, Allah katında yüce mertebeye sahip olan (bkz.Alusi) melekler de O'na kulluk eder, ibadet ve itaatten asla imtina etmezler. (bkz.Ragıp el-İsfahani, "el-Müfredat")

50-Kendilerine egemen olan (bkz.Zemahşeri) rablerinden korkarlar ve aldıkları emirleri yerine getirirler.

## NİMET - KULLUK İLİŞKİSİ

51-Ey müşrikler! Allah sizlere tevhidi emretmektedir. Sakın Allah'tan başka bir varlıktan medet ummayın!

52-Çünkü yerde ve gökte bulunan her şey O'na aittir. Egemenlik vasfına sahip olamayan, sizlere hiçbir nimet bahşedemeyen varlıklardan nasıl medet umarsınız? (bkz.İbn Atıye) Her zaman ve sadece, kainatın tek hakimi olan Allah'a kulluk ediniz.

53-Sahip olduğunuz her nimet Allah'tan gelmektedir. Kaldı ki azıcık zorda kaldığınızda hemen Allah'a yalvarmıyor musunuz? Demek ki O'ndan başka varlıkların size yardım edemeyeceğini siz de biliyorsunuz.

54-Ne var ki Allah dualarınıza karşılık verip üzerinizden sıkıntıyı giderdiği zaman, içinizden birileri hemen nankörlüğe başlar, verdiğimiz onca nimete ve sıkıntılarını gidermemize rağmen başka varlıklardan medet umarlar!

55-Fakat böyle yapan o nankör müşrikler şunu iyi bilsinler ki eğer tövbe edip tevhide dönmezlerse, şimdilik refah içinde olmalarına rağmen ileride bu yaptıklarının cezasını çekeceklerdir.

56-Çünkü onlar, kendilerine hiçbir yarar sağlayamayacak veya zarar veremeyecek birtakım aciz varlıklardan şefaat beklemekte (bkz.Zemahşeri) ve Allah'ın verdiği nimetlerin bir kısmını onlara adak olarak sunmakta, bunları da Allah'ın emri üzerine yaptıklarını iddia etmektedirler. (bkz.Taberi) Bu nankörlükleri ve iftiraları elbetteki cezasız kalmayacaktır.

## MELEKLERİ ALLAH'IN KIZLARI OLARAK GÖREN MÜŞRİKLERİN KIZ ÇOCUK İSTEMEME ÇELİŞKİLERİ

57-Diğer taraftan bu müşrikler o kadar tutarsızdırlar ki hem melekleri Allah katında şefaatçi olarak görmekte, onların Allah'ın kızları olduklarını iddia etmektedirler, hem de erkek çocuklarını tercih edip kız çocuk sahibi olmayı istememektedirler.

58-İçlerinden birine bir kız çocuğu olduğu müjdelendiğinde öfkeden yüzü mosmor olur

59-Utancından insan içine çıkamaz hale gelir. Acaba insanların kınamasına aldırmadan bu çocuğu büyütmeli miyim, yoksa götürüp bir yere diri diri gömmeli miyim diye kara kara düşünür.

60-İşte Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul edip onlara tazimde bulunan ve ahiret sorumluluğu taşımayan müşriklerin düşünceleri ve yaşamları böylesine kötüdür. Oysa Allah onların çirkin yakıştırmalarından münezzehtir, sonsuz kudret, şeref ve hikmet gibi en güzel vasıflara sahiptir.

61-Gerçek şu ki Allah son derece merhametlidir. Eğer onları bu yaptıklarından dolayı hemen cezalandıracak olsaydı bütün müşrikleri (bkz.Zemahşeri) yok ederdi, fakat O, onlara süre vermektedir. Verilen bu sınırlı süre sona erdiğinde hala iman etmemiş olanlar için ceza kesinleşecek ve artık iş işten geçmiş olacaktır.

62-Kendileri kız çocuk sahibi olmayı istemezken, melekleri Allah'ın kızları olarak görmektedirler. Ayrıca kendilerince uydurdukları yalanlara inanmakta, kendilerini son derece haklı görmektedirler. Ahirette kazançlı çıkacaklarını iddia etmektedirler. Hayır, doğrusu onlar cehennemliktirler, hem de oraya en önde atılacaklardır!

63-Gerçek şu ki daha önce kendilerine peygamber gönderdiğimiz toplumların inkarcıları da Mekke müşrikleri gibi, kendilerini haklı ve doğru yolda görürlerdi. Şeytan onlara düşüncelerini ve yaptıklarını güzel gösteriyordu ama hesap günü geldiğinde yanlış yolda olduklarını anlayacaklar ve hiçbir yardımı olmayacak olan şeytandan başka dostları da kalmamış olacaktır.

64- Ey Muhammed! İşte biz seni peygamber olarak seçip böyle ilahi bir kitabı sana vahyetmekle, insanların yanlışa düştüğü bu hususlarda onlara doğruyu göstermeni, onları tevhide sevketmeni istemiş bulunuyoruz ki bu, senin peygamberliğine ve tevhide iman edecekler için bir rahmettir. (bkz.Taberi)

İLAHİ NİMETLERİN TEVHİDE DELALETİ

Ey müşrikler! Nasıl olur da, hiçbir şey yaratamayan varlıkları Allah'a ortak koşarsınız?

65-Görmez misiniz, Allah öyle muazzam bir kainat yaratmıştır ki kainatta gökten yağan yağmur adeta cansızlaşan çorak toprağa yeniden hayat verir. Tabiatın bu hali, işiten insanlar için ibretlerle doludur.

66-Allah'ın yarattığı hayvanlarda da sizin için ibretler vardır. Onları öylesine mükemmel yaratmıştır ki dışkılarına yahut kanlarına hiç karıştırmadan size tertemiz ve lezzetli süt verirler.

67-Bitkilerde de bu ibret dolu tabloyu görebilirsiniz; mesela hurma ve üzümden hem içecek hem de lezzetli besinler elde edersiniz. (bkz.Taberi) (*) Tabiatın bu hali, aklını kullanan insanlar için ibretlerle doludur.

---- (*) Bu ayet de Kur'an'ın çok eziyet edilmiş ayetlerinden birisidir. İsmini vermek istemediğim ilk ve büyük addedilen müffesirlerden birinden (iftiraya maruz kaldığını düşündüğüm için ismini zikretmedim)  rivayeten "sirke" anlamına bile gelebilen "seker / sekeren" kelimesine "alkollü içki" anlamı verilince ardından gelen müfessirlerin bir kısmı bu anlamın içinde boğulmuş ve tarih boyunca bir sürü gereksiz yorum ve tartışmalara sebep olarak günümüze kadar süren yanlışlıklar silsilesi devam edegelmiştir, hala da devam etmektedir. Halbuki Arapça "çok anlamlı" kelimelerden oluşan bir dildir ve Kur'an'ın tümünü bilen / kavrayan herkes vahyin böyle olamayacağını, Muhammed peygamberin ağzından bu anlamda bir kelime çıkamayacağını bilir, anlar. Kur'an'ın özü bu tür şeyleri içinde barındıracak muhtevada değildir. Ne yazık ki "Sadakallahülazim" (Ben böyle diyorum ama doğrusunu Allah bilir) prensibinin yanlış kullanılmasına kurban gitmiş ama büyük müffessir "Müçtehid-i Mutlak" İmam Taberi asıl kastı ısrarla savunmuş. (Attila Güven) ------

68-Bakınız şu bal arısına! Allah onu öyle yaratmıştır ki dağlarda, ağaçlarda, çardaklarda kendisine yuva yapar

69- Türlü meyva ve çiçeklerden beslenir, belli güzergahları takip edip çiçek özlerini toplar ve neticede insanlar için şifa olan çeşit çeşit renk ve lezzette olan bal üretir. İşte bu, Allah'ın yaratıcılığına ve ihsan ettiği muazzam nimetlere örnektir. Tabiatın bu hali, düşünen insanlar için ibretlerle doludur.

Aklını kullanan insanlar bunlardan ders alır ve başka varlıkları O'na ortak koşmazlar.

70-Allah'ın verdiği nimetler bunlarla sınırlı değildir. O'nun nimetleri, sayamayacağınız kadar çoktur. Sizi yaratan da, canınızı alacak olan da O'dur. Kiminize uzun yaşam verir, elden ayaktan düşüp hiçbir şey hatırlamaz hale gelinceye kadar yaşatır. Zamanla zafiyete uğramayan yegane kudret Allah'tır. (bkz.Taberi)

71-Kiminizi de diğerlerinden daha varlıklı kılar. Kendilerine zenginlik nasip edilenler, bir taraftan maiyetlerindeki insanları sahip oldukları mala ortak etmeye razı olmazlarken diğer taraftan, bizzat Allah tarafından yaratılan varlıklardan medet ummak suretiyle bir anlamda onlara Tanrılık sıfatı vererek, kendilerine verdiği bunca nimete karşı Allah'a nankörlük ederler.

72-Allah sizlere kendi türünüzden eşler yaratıp eşlerinizden de sizlere çocuk ve torunlar nasip etmiştir. Nice temiz ve helal rızıkları sizlere bahşetmiştir. Şimdi bu müşrikler, kendilerine bu kadar nimet veren Allah'ın nimetlerini görmezden gelerek batıla mı inanıyorlar?

73-Kendilerine yerden yahut gökten hiçbir rızık sağlayamayacak olan bazı zavallı varlıkları O'na ortak koşarak nankörlük etmiş olmuyorlar mı?

74-Ey müşrikler! Artık şirkten vazgeçin! Eşi ve benzeri olmayan Allah ile o medet umduğunuz varlıklar arasında benzerlik kurmayın! (bkz.Taberi) Yaptığınızın doğru olduğunu iddia etmeyi bırakın ve Muhammed'e iman edin, çünkü sizin sınırlı ilminize karşın Allah, sonsuz ilim sahibidir.

75-Şimdi Allah sizlere bu hususta bir örnek verecektir. Bir düşünün! Kendi adına hareket edemeyen, özgürlüğü olmayan bir köle ile geniş maddi imkanlara sahip olan ve dilediği gibi malını harcayan özgür ve güçlü bir kişi

76-Veya dili dönmeyen, verilen hiçbir işi beceremeyen, sahibine yük olmaktan başka bir işe yaramayan bir köle ile son derece bilgili ve adil kişi bir tutulur mu hiç? Elbette ki tutulmaz. İşte bunun gibi, bütün varlığın sahibi olan ve varlığında dilediği gibi tasarruf eden Allah ile o aciz varlıklar da bir tutulmaz. Kulluk sadece Allah'a yapılır, çünkü her şeyi veren O'dur, ancak siz müşrikler bunu bir türlü anlamak istemiyorsunuz.

77-Şunu bilin ki yerde ve gökte hiçbir şey Allah'tan gizli kalamaz. Elçimiz Muhammed'den ısrarla talep ettiğiniz, (bkz.İbnü'l-Cevzi) vaktini ancak Allah'ın bildiği hesap günü muhakkak gelecektir, o güne kadar size verilen bu hayat süresi göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş olacaktır. Allah'ın sahip olduğu bu sonsuz ilim ve kudret, kendilerini şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklarda var mıdır?

78-Allah sizleri annelerinin karnından bebek olarak doğan ve henüz hiçbir şey

bilmeyen küçücük varlıklar olarak yaratmış, verdiği göz, kulak ve akıl nimetleri sayesinde bilgi sahibi olmanızı sağlamıştır. Yalnızca size bu nimetleri bahşeden Allah'a şükretmeniz gerekirken (bkz.Taberi) nasıl olur da başka varlıkları O'na ortak koşarsınız!

79-Bakmaz mısınız gökyüzünde uçan kuşlara? Onları gökyüzünde durabilsin ve uçabilsin diye yaratan, Allah'tan başka kim olabilir ki? Bundan, ancak gözlerinin müşahede ettiğini gönülleri de ikrar edenler (bkz.Taberi) ders alır ve hiçbir güç sahibi olmayan varlıklardan medet ummaya son verirler!

80-Yaşamınız içerisinde Allah'ın size bahşettiği nimetlere bir göz atınız! Bakınız şu içinde huzurla yaşadığınız evlere! O'nun verdiği kudret sayesinde bunları yapıyorsunuz. Ayrıca hayvan derilerinden çadırlar yapıyor, yolculuklarınızda ve konakladığınızda onlara ihtiyaç duyuyorsunuz. Koyun, deve ve keçi gibi hayvanların yünlerinden giysiler, eşyalar yapıyor ve bunlardan ömür boyu (bkz.Taberi) faydalanıyorsunuz.

81-Yine Allah, sizi aşırı sıcaktan koruyacak gölgelikler, bulutlar ve ağaçlar var ederek yaşamınızı kolaylaştırmış, kayalıklar içerisinde sığınacağınız, barınacağınız, yerler var edip, sizi sıcaktan koruyacak ve örtünmenizi sağlayacak giysiler yapmanıza imkan vermiştir. İşte böylece, yaşamınızda doğrudan faydalandığınız nimetleri size sayıp dökmektedir. (bkz.İbn Kesir) Umulur ki aklınızı kullanır ve sizlere bütün bu nimetleri bahşeden Allah'a ortak koşmaya son verirsiniz.

PEYGAMBERİ İNKAR EDEN MÜŞRİKLERİN AHİRETTEKİ ACIKLI HALLERİ

82-Ey Muhammed! Müşrikler bütün bu nimetlere nankörlük ediyor ve kendilerine her şeyi bu kadar açıkça anlattığımız halde hala senin peygamberliğine ve tevhide iman etmiyorlarsa

83-Allah'ın nimetlerini bildikleri halde nankörlük edip başka varlıklardan medet umma konusunda ısrar ediyorlarsa

84-Artık senin yapacağın bir şey yok demektir, çünkü senin görevin sadece bu hakikati onlara duyurmaktır, ancak unutmasınlar ki onları diriltip hesaba çekeceğimiz gün geldiğinde artık mazeretleri kalmayacak, pişmanlıkları fayda vermeyecektir.

85-Cehennem azabını gördüklerinde çok pişman olacaklar, fakat iş işten geçmiş olacaktır. Artık ne azapları hafifletilecek ne de feryatlarına aldırış eden olacaktır.

86-O gün dünyada şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıkları karşılarında gördüklerinde, "Allahım! İşte biz bunların şefaat yetkisine sahip olduğunu düşünüyorduk, suçlu olan bunlar!" diyerek kendilerini kurtarmaya çalışacaklardır. Şefaatçi kabul edilenler ise, "Bizden medet ummanızı biz mi istedik?" diyeceklerdir.

87-İşte o an, dünyada umut bağladıkları şeyler tükenmiş olacak ve Allah'ın huzurunda çaresiz bir şekilde kalacaklardır.

88-Allah'a ortak koşan, elçilerimizi yalanlayan ve insanları da hak yoldan uzaklaştıran bu kimselere o gün, bu yaptıklarının cezası olarak kat kat azap tatıracağız.

89-O gün her toplumu hesaba çekerken kendilerine gönderilen peygamberleri de huzurumuza çıkarıp inkarcılarla yüzleştireceğiz. Ey Muhammed! O gün seni de bu müşriklerin karşısına çıkaracağız ve bugün peygamber olduğuna inanmayanlar, o gün büyük bir pişmanlık duyacaklardır. Çünkü biz sana bu Kur'an'ı, helal-haram, sevap-günah konusunda gerekli her şeyi açıklayan, doğru yolu gösteren, inananlara bir rahmet, tevhide gönülden bağlanmış olanlara bir müjde olarak vahyettik. (bkz.Taberi)

İLAHİ VAHYİN TEMEL MESAJLARI

90-Allah sana vahyettiği bu Kur'an'da adaletli olmayı, iyilik yapmayı, akrabalara yardım etmeyi emretmekte, elçisine iman edip tevhidi kabul etmenizi istemektedir. (bkz.Taberi) Kendinizi büyük görmenizi, haksızlık etmeyi, ahlaksızlığı ve hayasızlığı da yasaklamaktadır. İşte, belki aklınızı başınıza alırsınız diye, Allah sizlere böyle öğütler vermektedir.

MÜMİNLERE "İMANDA SEBAT ve KARARLILIK" TAVSİYESİ

91-Ey Muhammed'e iman edenler! Mekkeli müşriklerin tevhidi terketmeniz

için sizlere çeşitli baskılar yaptıklarını biliyoruz, fakat siz imanınızda sebat edin, baskılar karşısında sabırlı olun. Elçimize iman edip tevhide sapasağlam sarıldıktan sonra sakın şirke geri dönmeyin. (bkz.Taberi, Zemahşeri, Razi)

92-Kureyş müşriklerinin, müminlerden daha güçlü ve kalabalık olmalarına bakıp da verdiğiniz sözü unutmayın, elçimiz Muhammed'i terketmeyin! Yoksa yaptığınız şey, büyük çabalarla ipliğini eğirdikten sonra tekrar çözen, yaptığını bozan kadının durumuna benzer. Unutmayın ki Allah sizleri imtihan etmekte ve yaptığınız her şeyi bilmektedir. Kıyamet günü kimin doğru yolda kimin yanlış yolda olduğunu gösterecek ve herkese yaptığının karşılığını verecektir.

93-İsteseydi herkesi zorla imana getirir ve kimsenin inkar etmesine fırsat tanımazdı. (bkz.Zemahşeri) Fakat O, insanları zorlamamakta, herkese iman etmesi için fırsat vermektedir. Layık olanları hidayete erdirmekte, ısrarla inkar edenleri ise inkarlarıyla başbaşa bırakmaktadır. (bkz.Teysir) Hesap günü geldiğinde herkese kendi seçiminin hesabı sorulacaktır.

94-Tevhitten sonra şirke dönerek, başka insanların da tevhitten yüz çevirmelerine sebep olursanız bunun cezasını hem dünyada hem ahirette en ağır şekilde çekersiniz.

95-Sakın fani dünya kazancına aldanıp da imanınızdan dönmeyiniz. Unutmayınız ki Allah'ın ahirette vereceği ödül dünya kazancından çok daha büyüktür.

96-Çünkü dünyada elde ettiğiniz şey ne olursa olsun bir gün tükenecektir. Oysa Allah'ın size müjdelediği nimetler sonsuzdur. Müşriklerin baskılarına aldırmaksızın imanlarında sebat edenler emin olsunlar ki ödüllerini en güzel şekilde vereceğiz.

97-Kadın ve erkek her kim elçimiz Muhammed'e iman eder ve ilahi emirler doğrultusunda yaşarsa ona muhakkak huzur dolu bir hayat bahşedecek, ödülünü en güzel şekilde vereceğiz.

ŞEYTAN MÜMİNİN AKLINI ÇELEMEZ

98-Ey Muhammed! Sizlere dünya ve ahirette huzurlu olmanız için gereken ilahi mesajları ihtiva eden bu Kur'an'ı okuduğunuz zaman, O'nun hükümlerine aykırı davranma hususunda şeytanın, aklınızı çelmesine fırsat vermeyiniz.

99-Unutmayınız ki onun, sizin üzerinizde hiçbir gücü yoktur.

100-Onun gücü ancak kendi yandaşları olan müşriklere yeter, sözü onlara geçer.

Siz Allah'a tam güvenip imanınızda sebat ediniz ve şeytanın vesveselerine aldırmayınız.

101-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmayan müşrikler, önceki peygamberlere gönderdiğimiz gibi sana da vahiy göndermemizi yadırgamakta (bkz.Zemahşeri) ve "Sen peygamber değil yalancısın, Allah'a iftira ediyorsun!" demektedirler. Oysa Allah, kime ne zaman vahyedeceğini ve hangi mesajları ileteceğini çok iyi bilmektedir. Onlar ise hakkında bilgi sahibi olmadıkları bir konuda ileri geri konuşmaktadır.

102-Sen onların bu sözlerine aldırma ve şöyle de: "Bu Kur'an'ı bana, bütün peygamberlere vahiy getiren Rûhul Kudüs, Allah'tan getirmektedir. İçerisinde benim ya da başkasının müdahalesi yoktur. (bkz.Bi'l-hak) Amacı ise iman edenleri imanlarında sebat ettirmek, insanlara dosdoğru yolu göstermek, müminlere rehberlik yapmak ve müjde iletmektir."

"KUR'AN'I ONA BİRİLERİ ÖĞRETİYOR" İDDİASINA CEVAP

103-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmayan müşriklerin, Kur'an'ı, sana bir yabancının öğrettiğini iddia ettiklerini biliyoruz. Oysa onların sözünü ettiği yabancı kişinin dili Arapça bile değildir ama Kur'an'ın dili apaçık Arapçadır.

104-Gördüğün gibi müşrikler bu kitabın ilahi vahiy olduğunu reddetmek için bahane bulayım derken iyice şaşırmışlardır. Bunlar ahirette de acı bir azaba uğrayacaklardır.

105-Gerçek şu ki kendi kafasından birtakım sözler uydurup Allah'a isnat etmek elçimiz Muhammed'in değil, ilahi mesajlara iman etmeyen yalancı müşriklerin yapacağı türden bir iştir.

İMANDAN SONRA ŞİRKE DÖNMEME UYARISI

106-Ey Muhammed'e iman edenler! İnanmanız sebebiyle müşriklerin büyük baskısı altında olduğunuzu biliyoruz. Elbette ki ciddi bir zorlama ve baskı altında kaldıkları için, kalpleri imanla dolu olduğu halde sadece dilleri ile inkar edenler dışında ahiret ödülünden vazgeçip geçici ve değersiz dünya menfaatine meyleden ve müşriklerin yaygaralarına kulak verip imandan sonra tekrar şirke gönlünü kaptıranlar Allah'ın gazabına dolayısıyla büyük bir azaba maruz kalırlar.

107-Bu onların dünya hayatını ahiretten daha çok sevmeleri sebebiyledir. Allah, kafirler topluluğunu hidayete erdirmek lûtfunda bulunmaz.

108-Kalpleri katılaşmış, basiretleri körelmiş ve hakikate karşı sağır kesilmiş olanları Allah zorla doğru yola getirecek değildir.

109-Kuşkusuz ahirette onlar, yaptıklarına çok pişman olacaklardır.

110-Elçimiz Muhammed'e inanan ve bütün baskılara rağmen imanlarında sebat gösteren, çeşitli zulümlere katlandıktan sonra bu uğurda yurtlarını terketmeyi dahi göze alan fedakar müminler elbette Allah tarafından ödüllendirileceklerdir. Allah onların, müşriklerin baskısı altında inkarlarını bağışlamıştır. (bkz.Taberi) Zira O, çok merhametlidir.

111-Hesap günü geldiğinde herkes yapayalnız olarak hesap verecek ve kendisini kurtarmaya çalışacaktır. O gün herkese yaptıklarının karşılığı verilecek ve hiç kimse haksızlığa uğramayacaktır.

"GÜVENLİ ve MÜREFFEH ŞEHİR" NİMETİNE NANKÖRLÜK

112-Ey Mekke (bkz.Taberi) müşrikleri! Muhammed'in peygamberliğini inkar etmeniz büyük bir nankörlüktür. Sizler güvenli ve müreffeh bir şehirde yaşamaktasınız. Çevre bölgelerde savaşlar durmak bilmezken sizin şehrinizde huzur ve güven hakimdir. Dört bir yandan gelen ticaret kervanları sayesinde bolluk içinde yaşamaktasınız.

113-Bu, Allah'ın size olan nimetidir. Ne var ki sizler nankörlük ediyor ve tarafımızdan gönderilen Muhammed'i inkar ediyorsunuz. Yaptığınız bu haksızlığın ve nankörlüğün cezası: açlık, korku ve hezimet olacaktır.

## ALLAH'TAN BAŞKASI ADINA HARAM SAYILAN ŞEYLERİN GEÇERSİZLİĞİ

114-Allah'ın verdiği helal nimetlere nankörlük etmeyin! O'nun nimetlerinden faydalanırken O'ndan başkasından medet ummayın.

115-Bütün nimetleri size bahşeden Allah, sadece leş, kan, domuz eti ve putlara olduğu gibi (bkz.Taberi) Allah'tan başkası adına kesilmiş hayvanların etini haram kılmıştır. Bununla beraber gerçekten hayati tehlike ve mecburiyet altında olan kimse, aşırıya gitmeden bu haramlardan yiyerek canını kurtarabilir.

116-Kendilerini şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklar adına bazı şeyleri haram kılmayın. (bkz.Taberi) Şu helaldir, bu haramdır diyerek putlar adına hüküm vermeyin, çünkü bu, düpedüz Allah'a iftiradır. Unutmayın ki Allah'a iftira edenler yani O'na ortak koşan ve putları adına bazı şeyleri haram kılıp Allah'a isnat edenler böyle yapmakla hiçbir hayırlı sonuç elde edemezler.

117-Şu fani dünya hayatında yaptıkları bu davranış karşısında ahirette ebedi cehennem azabına maruz kalırlar.

118-Evet, vaktiyle yahudilere bunların dışında, daha önce saydığımız (bkz.En'am 6/146) bazı şeyleri de haram kılmıştık, fakat bu, bizim onlara yaptığımız bir haksızlık değil, bilakis ilahi emirlere muhalefet etmeleri sonucu (bkz.Taberi) kendilerine yaptıkları bir haksızlıktı. (bkz.Alûsi, "Bir şey zararından dolayı haram kılınacağı gibi, ceza olarak da haram kılınabilir")

## TÖVBE KAPISI HEP AÇIKTIR

119-Ey müşrikler! Şirkten tövbe edin! Allah'ın af ve mağrifet kapısı açıktır. Şunu bilin ki bulunduğunuz cahillik(*) ve sapkınlık içerisinde işlediğiniz bütün günahlar, eğer elçimiz Muhammed'e iman eder ve ilahi emirler doğrultusunda yaşarsanız affedilecektir, çünkü Allah engin mağrifet sahibidir.

(*)Arapçada "cahil" kelimesi, ‘bilmeyen’ değil ‘kendini tutamayan’, kendine hakim olamayan, nefsine yenik düşen anlamına gelir. Allah insanları bilmediğinden sorumlu tutmamıştır. Cahillik eden bilmediği için değil kendine hakim olamadığı için eder. Türkçe’de cahil kelimesine Arapça kökenli bir kelime olmasına rağmen farklı anlam yüklenmiştir. Cahil kelimesinin kullanıldığı ayetler için Bkz.En’am 6/35, Yusuf 12/33, (bkz.Abdülaziz Bayındır)

## TEVHİT EHLİ BÜYÜK REHBER İBRAHİM ÖRNEĞİ

120-Bakınız, atanız İbrahim de tevhit ehli ve sadece Allah'a kulluk eden bir mümin önderdi, müşriklerden olmadı. Sadece Allah'a kulluk ederdi ve hep doğruya yönelirdi. Sizler gibi Allah'ın nimetlerine nankörlük etmez, hem O'nun nimetlerinden istifade edip hem O'na ortak koşmazdı.

121-O'nun verdiği nimetlere şükrederdi. Nitekim Allah, onu da, tıpkı Muhammed gibi peygamber olarak seçip dosdoğru yola iletmişti.

122-Böylece tevhit ehli bir önder olarak yaşadı ve hem dünyada hem ahirette en güzel ödüle layık olan salih kullardan oldu.

123-İşte şimdi de Muhammed'e aynı görevi vermiş, ona da, müşriklere karışmamış olan İbrahim gibi olmasını, tevhit yolunda yürümesini ve bu mesajı anlatmasını emretmiş bulunmaktayız.

## İLAHİ MESAJA MUHALEFETİN CEZASI

124-Ey Mekkeli müşrikler! Allah'ın verdiği nimetlere karşı şükredin ve O'ndan başka varlıkları şefaatçi kabul edip de O'na ortak koşmayın. Şunu bilin ki vaktiyle İsrailoğulları ilahi emirlere muhalefet ettiklerinden dolayı onlara cumartesi yasağını koymuştuk. Kıyamet günü onlara bu muhalefetlerinin hesabını da soracağız. Eğer siz de elçimize inanmaz ve ilahi emirlere itaat etmezseniz benzer şekilde ilahi cezaya maruz kalırsınız. (bkz.Zemahşeri)

## TEBLİĞDE SABIR ve KARARLILIK

125-Ey Muhammed! Sana vahyettiğimiz bu Kur'an ile ve içinde anlattığımız bu ibret dolu misallerle (bkz.Taberi) hikmetle ve güzel öğütlerle müşrikleri tevhide davet etmeye devam et! Rabbinin mesajını tebliğ etmekten sakın geri durma, onlarla en etkili şekilde mücadele etmeyi sürdür. (bkz.Taberi) Allah yaptıklarınızı görmektedir, kimin doğru yolda olduğunu, kimin yoldan çıktığını da bilmektedir. Herkese gerekli karşılığı verecektir.

126-Müşriklerin baskılarına maruz kalan müminlere söyle, sabırlı olsunlar. Size karşı yapılan saldırılara cevap vereyim derken ölçüyü kaçırmayınız, size yapılandan fazlasını yapmayınız. Hatta sabreder ve onu da yapmazsanız daha iyi olur.

127-Sabırlı ve kararlı olunuz. Ey elçimiz! Israrla senin peygamberliğini yalanlayan müşrikler için de artık üzülme! Ayrıca insanların sana inanmalarını engellemek ve sizlere zarar vermek için yaptıkları türlü kötülüklere, kurdukları tuzaklara karşı metin ol!

128-Unutma ki Allah, kendi elçisine inanan ve emirlerine göre yaşayan müminlerle beraberdir, onları destekleyecek ve zafere ulaştıracaktır.

## KURAN -72- (14) İBRAHİM SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden,

rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

52 Ayet - /Tevhid önderi büyük peygamber/

------ Mekke döneminin son yıllarında, Nahl suresinden sonra vahyedilmiştir. Hem tevhit davasının büyük önderi ve birçok peygamberin atası hem de Mekkeli müşriklerin gerek soy gerekse şahsiyet bakımından çok değer verdikleri İbrahim peygamber kıssasına değinilmiş, onun uzunca bir duası üzerinden Mekke müşriklerine ders verilmiştir. Bu yüzden de İbrahim adını almıştır. Tevhit ve ahiret gibi inançların yanı sıra bazı ahlaki öğütler de yer almaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, İndirildiği dönemin ışığında Kur'an tefsiri)

(*) Tekvin'e göre İbrahim Peygamber, peygamber olmadan önce Sodom'da paralı askerlik yapmaktadır. Sonradan Abraham = "Çokluğun Babası" olarak anılmaya başlar.

KUR'AN İLAHİ VAHİYDİR

1-Elif lam ra! Ey Muhammed'in peygamberliğini ve kendisine vahyettiğimiz Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu kabul etmeyen müşrikler. Biliniz ki Muhammed'in sizlere tebliğ ettiği bu Kur'an, Allah tarafından ona vahyedilmektedir. Ona bu kitabı, rabbinizin izniyle sizleri şirk karanlıklarından kurtarıp tevhidin aydınlığına çıkarması, kulluk edilmeye layık yegane mabut olan Allah'ın yolunda ilerlemesi için vahyediyoruz.

2-Allah'tan başka hiçbir varlığa ibadet edilmez. O'ndan başka kulluk edilmeye layık hiçbir kudret yoktur, çünkü yerde ve gökte ne varsa hepsini yaratan O'dur. Kafirlerin görecekleri azap nedeniyle yazık kendilerine

3-Bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan, geçici dünya menfaatine kapılıp çarpıtma yaparak insanları elçimizin mesajından

uzaklaştıranlar büyük bir sapkınlık içindedirler.

4-Onlar Muhammed'e inanmamanın bahanesi olarak melek bir peygamber gönderilmesini istemekte ve "Eğer Allah bize mesaj gönderecek olsaydı bir melek seçer onunla gönderirdi demektedirler. (bkz.Fusulet 41/14) Oysa bizim bu zaman kadar gönderdiğimiz bütün elçiler kendi toplumlarının dillerini konuşan insanlar idiler. Çünkü insanlara ilahi mesaj ancak bu şeklide iletilir. Allah böyle bahaneler uyduran kimseleri zorla hidayete erdirecek değildir, O sadece layık olanı hidayete erdirir. (bkz.Zemahşeri) O, sonsuz kudret ve bilgi sahibidir.

(*) el-Müfredat peygambere de ona vahyedilen kitaba da "resul" denmesi gerektiğini söylüyor.

5-Nitekim vaktiyle Musa'yı da aynı şekilde peygamber olarak seçmiş ve halkını şirk karanlığından çıkarması ve Firavun'un zulmünden kurtaran Allah'ın nimetlerini hatırlatması ve hesap gününü hatırlatıp halkını uyarması (bkz.Casiye 45/14) için ona vahyetmiştik. Çünkü İsrailoğulları'nın yaşadıkları o zor günlerde Allah'ın onlara olan yardımı gerçekten ibret vericiydi. İşte bu uyarıların içinde sabreden ve görevlerini yerine getiren herkes için ibretler vardır.

TEVHİT İNSAN İÇİNDİR, ALLAH'IN KULLUĞA İHTİYACI YOKTUR

6-Bir zamanlar Firavun İsrailoğulları'nı köleleştirmişti; erkekleri öldürüyor, kadınları köleleştiriyordu. İşte elçimiz Musa İsrailoğulları'na Allah'ın kendilerini Firavun'un amansız zulmünden kurtarmasını hatırlatmış, onları tevhide çağırmıştı. Musa halkına şöyle demişti; "Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın; hani sizi Firavun hanedanından kurtarmıştı. Onlar sizi azabın en kötüsüne maruz bırakıyor, oğullarınızı boğazlıyor, kadınlarınızı sağ bırakıp köle yapıyorlardı. O işin içinde Rabbinizin büyük imtihanı vardı."

7-Onlara, "Eğer  Allah'ın bütün bu nimetlerine şükreder ve sadece O'na kulluk ederseniz size verdiği nimetleri daha da arttırır, fakat nankörlük edip şirk koşarsanız çetin bir azaba maruz kalırsınız.

8-Üstelik unutmayın ki değil siz, bütün yeryüzü halkı peygamberleri inkar edecek, Allah'ın nimetlerine nankörlük edip O'nun emirlerinden yüz çevirecek olsa bile, bu durum Allah'a zarar verecek değildir. Allah'ın sizden istediği iman

ve ibadet sadece sizin iyiliğiniz içindir. O'nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur." dedi.

## GEÇMİŞ TOPLUMLARIN PEYGAMBERLERE İTİRAZLARI ile MEKKELİLER'İN İTİRAZLARININ BENZERLİĞİ

9-Ey elçimizin peygamberliğini kabul etmeyen müşrikler! Geçmiş toplumlar içerisinde peygamberleri yalanlayan, onların Allah tarafından gönderildiğini duyunca öfkeyle, "Allah sizi peygamber seçmiş olamaz" diyerek karşı çıkan müşriklerin sonlarının ne olduğunu biliyor musunuz? Nuh kavmi, Ad kavmi, Semud kavmi, ve onlardan sonra gelen nice kavim böyle davranmıştı.

10-Gönderdiğimiz peygamberler onlara, "Nasıl Allah'ın mesajından kuşku duyarsınız? Bakın, O sizlere rahmet etmekte, sizi şirkten arındırmak için mesaj göndermekte ve inanmanız için sizlere imkan tanımaktadır. Fakat bu sürenin de bir sonu vardır. Bu süre bitmeden iman edin!" diye çağrı yapmışlardı. Ancak müşrikler bu çağrılara kulak vermediler; sizin, elçimiz Muhammed'e dediğiniz gibi, "Hayır, sizler peygamber değil, bizim gibi insanlarsınız. Bizi dinimizden uzaklaştırmak, atalarımızın dinini yıkmak istiyorsunuz. Madem ki Allah tarafından gönderilmiş peygamber olduğunuzu iddia ediyorsunuz, o halde bize bir mucize gösterin bakalım?" demişlerdi.

11-Peygamberler ise tıpkı Muhammed'in size dediği gibi, "Evet, bizler sizin gibi insanız, fakat Allah bize bu görevi verdi. Bunu inkarınız için bahane etmenize gerek yok, çünkü Allah kimi peygamber seçeceğini bilir, dilediğini seçer. İstediğiniz mucizelere gelince, bizim böyle bir gücümüz yok, ancak Allah bunu yapabilir. Biz O'na güveniyor ve O'nun mesajını size anlatıyoruz, bize inananlar da sadece O'na güvenip kulluk etmektedirler.

12-Bize verdiği bu kadar nimetten ve gösterdiği dosdoğru yoldan sonra O'na değil de başka kime kulluk edecektik! Tehditlerinize aldırmıyoruz." diye karşılık verip müminlere korkmamalarını ve Allah'a güvenmelerini tavsiye etmişlerdi.

13-Müşrikler ise tehditlere devam edip, "Ya bizim dinimize girersiniz (bkz.Zemahşeri) ya da sizi bu topraklarda barındırmayız" demişlerdi. Ancak Allah bu tehdit karşısında elçilerine sabır ve kararlılık tavsiye ederek, o zalimleri helak edeceğini

14-Ve müminleri zafere ulaştıracağını müjdelemişti. Müşrikler bu uyarıları da

dikkate almayıp peygamberleri küçümsemişlerdi.

15-Elçilerimiz, Allah'ın yardımına güvenip O'na sığınırken müşrikler kendilerini büyük görüp zorbalık yapmaya kalkışmışlardı. Ama Allah, müminleri o zorbaların elinden kurtardı, müşriklerin planlarını boşa çıkardı.

16-Ayrıca onların cezaları bununla da bitmedi, çünkü ahirette kendilerini cehennem beklemektedir. Orada onlara, hissettikleri şiddetli susuzluğa rağmen (bkz.Taberi, Alusi) içemeyecekleri irinli sular verilecek,

17-Ölümcül azabın her türlüsü tatbik edilecektir. Kurtuluş olarak gördükleri ölümü çok istedikleri halde ölemeyecek, o şiddetli azabı sürekli yaşayacaklardır. (bkz.Zemahşeri, Razi)

18-Onların Allah için yaptıklarını iddia ettikleri tevhide aykırı amellerin; fırtınanın savurduğu küller gibi yok olup gitmesi, ahirette kendilerine hiçbir yarar sağlamaması, ne büyük bir hüsrandır! (bkz.Taberi)

PEYGAMBERLİK İLAHİ RAHMETİN GÖSTERGESİDİR.

19-Ey müşrikler! (bkz.Razi) Bütün kainatı mükemmel ve belli bir gayeye yönelik yaratan Allah olduğu halde nasıl olur da hiçbir şey yaratamaya güçleri olmayan varlıkları şefaatçi kabul edip onlardan medet umarsınız? (bkz.Razi) Kaldı ki Allah size merhamet etmekte, inanmanız için elçi göndermektedir, yoksa O'nun gücü sizi tamamen yok edip yepyeni bir nesil yaratmaya da yeter.

20-Bunu yapmak Allah için işten bile değildir, çünkü O, sizin kulluğunuza muhtaç değildir. (bkz.Maturidi)

ÖNDERLERİNİN SÖZÜNE BAKARAK PEYGAMBERDEN YÜZ ÇEVİRENLERİN HALİ

21-Ey önderlerinin sözüne uyarak elçimiz Muhammed'in mesajından yüz çeviren müşrik halk! Peşlerinden gittiğiniz o insanlar hesap gününde sizi kurtaramazlar! O gün gelip de herkes Allah'ın huzurunda hesaba çıkarıldığında sizin gibi, önderlerinin peşine takılıp şirkte ısrar edenler büyük bir pişmanlık içinde önderlerine, "Biz dünyada size tabi olmuştuk, ne olur bugün bizi kurtarınız" diyecekler, fakat onlardan, "Biz kendimizi kurtarabilsek

sizi de kurtarırız ama nerede! Görünen o ki hepimiz aynı azabı yaşayacağız. Feryat etmenin bir faydası yok!" diye karşılık alacaklardır.

22-Hesap görülüp de hepsi cehenneme atıldıktan sonra buna sebep olduğuna inandıkları ve suçladıkları şeytan, gerçek yüzünü ortaya koyacak ve "Allah size o kadar elçi gönderip doğru yolu gösterdiği halde, sizler vaatlerime kanıp ne diye benim peşime düştünüz! Ben sizi zorlamış da değildim, üzerinizde herhangi bir otoritem de yoktu. Zaten o zaman da Allah'a ortak koşarcasına bana itaat etmenizi yadırgamıştım. Dolayısıyla şimdi beni suçlayacağınıza kendi akılsızlığınıza hayıflanın, çünkü artık ne ben sizi kurtarabilirim ne de siz beni!" diyecektir. İşte böylece elçilerimizi inkar eden bütün zalimler o acı azabı tadacaklardır.

23-Diğer taraftan elçilerimize iman eden ve ilahi emirlere uygun şekilde yaşayan müminler, rablerinin izniyle, içlerinde ırmakların çağıldadığı muhteşem cennetlere girecekler, orada en güzel şekilde karşılanacaklardır.

TEVHİDİN KALICILIĞI ve ŞİRKİN ZARARLARI

24-Tevhit ve şirkin durumu şuna benzer: Güzel tevhit sözü güzel bir ağaca benzer. Kökü sağlam dalları engin ve göğe doğru uzanmış ve daima güzel meyveler veren ulu bir ağaca

25-Tevhit ağacı rabbinin izniyle her hasat mevsiminde meyvesini verir. Allah böyle örneklerle şirkin beyhudeliğini ortaya koymaktadır ki müşrikler akıllarını başlarına alsınlar ve elçimiz Muhammed'e iman etsinler! (bkz.Taberi, Zemahşeri)

26-Kötü şirk sözü ise toprağa iğreti bir şekilde dikilmiş, kök salamamış ve çıkartılıp bir tarafa fırlatılmış değersiz bir çalıya benzer.

27-Allah bu sapsağlam tevhit inancını benimseyenlere dünya hayatında sebat ve kararlılık nasip edip onları zafere ulaştıracağı gibi ahirette de sonsuz cennet ile ödüllendirilecektir. Allah ne yaparsa kurduğu düzene göre dilediğini yapar.

28-Ey Muhammed! İşte bu Mekke müşrikleri, Allah'ın kendilerine verdiği onca nimete nankörlük etmekte ve O'nun gönderdiği ilahi mesaja inanmayarak

hem kendilerini hem de peşlerinden sürükledikleri halkı cehenneme müstehak kılmaktadırlar. Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşmakta, insanları da kendi şirk inançlarına uydurmaktadırlar.

29-Varacakları yer cehennemdir. Bu, ne kötü bir sondur!

30-Allah'ın yolundan sapmak için Allah'a benzer nitelikte varlıklar uydurdular. Dolayısı ile onlara şöyle de: "Benim elçiliğime iman etmez, şirkten vazgeçmez, şu fani hayatınızı oyalanıp eğlenerek geçirmeye devam ederseniz (bkz.Zemahşeri) biliniz ki sonunuz ateş olacaktır!"

31-Diğer taraftan sana iman eden kullarıma da, imanlarında sebat etmelerini, tevhit üzere sadece Allah'a kulluk etmeye devam etmelerini, mal ve mülkün yahut dostluğun fayda etmeyeceği hesap günü gelmeden önce mallarını gerek açıkça gerek gizliden gizliye yoksullarla paylaşmalarını söyle!

TEVHİDİN GEREKÇESİ

32-Doğrusu kulluk edilmeye layık yegane kudret Allah'tır, çünkü yeri ve göğü, bütün alemi yaratan O'dur. Yarattığı bu muhteşem kainatta gökyüzünden yağmurların yağması ve onlar sayesinde topraktan sizlere rızık olan çeşitli bitkilerin yetişmesi, denizlerde gemilerin seyretmesi, ırmakların hizmetinize sunulması

33-Kendilerine çizilmiş olan istikamette hareket ederek size en uygun yaşam şartlarını hazırlayan güneş ve ayın yaratılması ve bu muazzam düzen içerisinde dinlenmeniz için gecenin, çalışmanız için (bkz.Zemahşeri) gündüzün düzenlenmesi ve dilediğiniz her şeyin verilmesi hep O'nun nimetleridir.

34-Verdiği nimetleri saymakla bitiremezsiniz. Bütün bu nimetlere rağmen, sadece O'na kulluk etmek yerine hala başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler kesinlikle çok nankör ve zalim kimselerdir.

BÜYÜK TEVHİT ÖNDERİ Hz.İBRAHİM'İN DUASINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

Ey Mekkeli müşrikler! Bakınız sizin atanız İbrahim de tevhidi benimseyen büyük bir peygamberdi. Yaşadığınız bu topraklara ilk yerleştiğinde eşini ve

çocuğunu buraya bıraktığında

35-İbrahim şöyle dua etmişti: "Ey rabbim! Kabe'nin civarında bulunan o şehri güvenli, emin bir yer kıl! Bu bölgeyi güvenli bir şehir haline getir. Benim ve evlatlarımın şirke bulaşmamıza izin verme.

36-Rabbim! Çünkü insanların şirk alışkanlıkları çok yaygınlaştı ve birçok insan yolunu şaşırdı. Gerçi ben onlara tevhidi tebliğ ettim, ama hepsi bana uymadı. Bana uyanlar tevhit ehli oldular! Uymayanların akıbeti ise artık senin merhametine kalmıştır.

37-Rabbim! Ben ailemi çorak bir vadiye, sana ibadet edilen kutsal Kâbenin yakınına yerleştirdim. Sana kulluğu tam yapsınlar diye öyle yaptım. Onlara o bölgede yaşayan insanlar tarafından sevilmeyi ve benimsenmeyi nasip et ki orada yaşayabilsin ve sadece sana kulluk etsinler. Onları o kurak bölgede nimetlerden mahrum bırakma! Ümit ediyorum ki onlar da senin nimetlerine şükreden ve sadece sana kulluk eden kimseler olacaklardır.

38-Rabbimiz! Elbette bütün bunları sen en iyi bilensin, çünkü söylediklerimizi de gizlediklerimizi de bilirsin. Yerde ve gökte senden gizli kalacak hiçbir şey yoktur.

39-Doğrusu ilerlemiş yaşıma rağmen, dualarımı kabul edip bana evlatlarım İsmail ve İshak' lutfettiğin için sana hamdolsun.

40-Rabbim! Beni ve neslimi sırf sana kulluk eden, tevhit üzre ibadet eden kullardan eyle!

41-Beni, annemi ve babamı, bütün müminleri bağışla, hesap gününde bizleri cennete giren kullarından kıl!

MÜŞRİKLERE HESAP GÜNÜ UYARISI

42-Ey Muhammed! İşte ataları İbrahim böyle büyük bir tevhit önderi olduğu halde sonradan şirke bulaşan ve kendilerini doğru yolda zannedip senin peygamberliğine inanmayan o zalim Mekke müşrikleri, sakın bu yaptıklarından haberdar olmadığımızı sanmasınlar! Evet, onlara şu anda ceza vermiyoruz ama hesaplarını görmeyi ve cezalarını vermeyi, dehşetten gözlerinin faltaşı gibi açılıp adeta yerlerinden çıkacağı mahşer gününe saklıyoruz.

43-O gün geldiğinde bugünkü kibirlerinden eser kalmayacak, korku ve

şaşkınlıktan gözleri donakalmış bir şekilde etrafa boş boş bakacaklardır. Adeta akılları başlarından gidecek ve gördükleri manzaranın dehşetinden gözlerini alamayacaklardır.

44-Ey Muhammed! O müşrikleri işte bu hesap günü konusunda uyar. Çünkü o gün geldiğinde çok pişman olacaklar ve "Rabbimiz! Ne olur bize bir şans daha ver! Bu sefer senin gönderdiğin elçilere iman edeceğiz, mesajlarına uyacağız" diye yalvaracaklardır. Fakat bu talepleri kabul edilmeyecek ve onlara, "Hani dünyada sürdürdüğünüz saltanatın sona ermeyeceğine ve bu hesap gününün gelmeyeceğine dair küstahça yeminler ediyordunuz!

45-Oysa sizden önce yaşamış ve peygamberleri inkar ettikleri için helak edilmiş milletlerin topraklarında yaşıyor ve onların hallerini biliyordunuz. Buna rağmen hiç ibret almadınız. Size o kadar öğüt verdik, örneklerle her şeyi açıkça anlattık ama siz ısrarla inkar ettiniz.

46-Geçmiş toplumların peygamberlere karşı kurdukları tuzakların Allah tarafından nasıl boşa çıkarıldığını biliyordunuz. Güçleri, kuvvetleri ve kurdukları tuzakların dağları yerinden oynatacak olsa bile fayda etmeyeceğini görmüştünüz. Bütün bunlardan ibret almadınız da şimdi mi aklınız başınıza geldi!" denecektir.

47-Ey Muhammed! Sen mücadelende sabırlı ve kararlı ol ve Allah'ın sana ve müminlere vaat ettiği zafer ve cennet müjdesinden emin ol! Unutma ki Allah sonsuz kudret sahibidir, elçilerine düşmanlık edenleri cezalandırır.

48-Kaldı ki onların cezaları sadece bu dünya ile sınırlı kalmayacaktır. Kıyamet koptuğunda yer ve gök bambaşka bir hale dönüştürülecek ve herkes diriltilip hesap vermek üzere huzurumuza çıkarılacaktır.

49-İşte o gün müşriklerin zincire vurulmuş

50-Katrandan elbiseler giydirilmiş ve yüzlerini ateş bürümüş olduğunu göreceksin.

51-Elbette ki Allah, hiç kimsenin yaptığını karşılıksız bırakmayacak, dünyada yapılan her şeyin hesabını soracaktır. Sana ve müminlere cennet ödülünü verecek, o inatçı müşriklere ise acı cehennem azabını tattıracaktır. Allah'ın bu vaadi mutlaka gerçekleşecektir.

52-İşte bu Kur'an, Allah tarafından Muhammed'e vahyedilerek insanlara ulaştırılmış ilahi bir mesaj ve öğüttür. İnsanlar bundan ders almalı, şirkten vazgeçip Allah'tan başka kulluk edilmeye layık hiçbir kudretin bulunmadığını iyice bilmelidirler. Aklını kullananlar bütün bu anlatılanları dikkate alır ve bu Kur'an'a iman ederek yaşar!

KURAN -73- (21) ENBİYA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ENBİYA = Peygamberler

112 Ayet - /Tevhit mesajının elçileri (peygamberler)/

----- Mekke döneminin son yıllarında, İbrahim suresinden sonra vahyedilmiştir. Bir çok peygamberden bahsedildiği için "Enbiya" (peygamberler) adını almıştır. (bkz.İbn Atıyye) Surenin sonunda müşriklerin yakında güçlerini kaybedeceklerine dair müjdeler yer almaktadır. Bu ayetler, surenin hicrete yakın dönemlerde nazil olduğu yönündeki genel kanaati teyid etmektedir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an

Tefsiri)

İLAHİ VAAT MUTLAKA GERÇEKLEŞECEKTİR

1-Ey elçimizin hesap ve mahşer uyarılarını alaya alan ve ona, "Madem doğru söylüyorsun, o halde getir şu ilahi azabı!" diye meydan okuyan müşrikler. Şunu bilin ki siz her ne kadar elçimizin uyarılarını umursamıyor olsanız da, hesaba çekileceğiniz gün yakındır.

"BEŞER PEYGAMBER OLUR MU?" İTİRAZINA CEVAP

2-Müşrikler kendilerine Allah tarafından bir öğüt olarak gönderilmiş olan bu ilahi vahyi kabul etmemekte, Muhammed'in peygamberliğini reddetmekte vahiy ile alay edip eğlenmektedirler.

3-Üstelik iman etmesi muhtemel kimselerin aklını çelmekte, "Muhammed bizim gibi bir insan! Peygamber olması mümkün değil. Aklınızı başınıza alın, bu sihirbaza aldanmayın" demektedirler.

4-Ey müşrikler! Allah sizin gizli açık yaptığınız her şeyi, kurduğunuz her tuzağı bilmektedir. Bu davranışlarınızın cezasını verecektir, çünkü O, her şeyi işitir ve bilir. Hiçbir şey O'ndan gizli kalmaz.

5-Muhammed'in peygamber olduğuna inanmayan müşrikler ona vahyedilen bu Kur'an karşısında şaşkına dönmüşlerdir. Kah onun karmakarışık rüyalardan ibaret olduğunu söylemiş ve elçimizin Allah'a iftira ettiğini iddia etmiş, kah elçimizi cinlerden bilgi alan bir şair olarak nitelemiş, peygamber olduğunu kanıtlaması için, geçmişteki peygamberler gibi mucizeler getirmesini istemişlerdir.

6-Oysa geçmişte helak edilmiş milletler mucizeleri gördükleri halde iman etmemişlerdi. (bkz.Taberi)

7-Müşriklerin bir beşerin peygamber olamayacağını söyleyerek elçimizi inkar etmeleri yersizdir, çünkü daha önce gönderdiğimiz peygamberler de insandı. Eğer bu konuda şüpheleri varsa geçmiş peygamberleri bilen yahudi ve hristiyanlara sorabilirler. (bkz:Taberi)

8-Onların hiçbiri yemez-içmez ölümsüz varlık ya da melek değildi.

9-Onlara da tıpkı Muhammed'e vaat ettiğimiz şeyleri vaat etmiş ve vaadimizi yerine getirmiştik, düşmanları kendilerine kötülük yapmak istedikleri vakit onları korumuş ve düşmanlarını helak etmiştik.

10-Ey Mekke müşrikleri! Bir düşünsenize! İçinizden biri olan Muhammed'i peygamber olarak seçip onun vasıtasıyla size bu kitabı göndermemiz şaşılacak ve yadırganacak bir şey değil, tam tersine, sizler için şeref duyulacak bir şeydir.

11-Unutmayın ki sizden önce yaşayan ve gönderdiğimiz elçilere karşı böylesine zalimce davranan nice toplumları helak etmiş, peşlerinden başka nesiller yaratmışızdır.

12-Onlar da başlangıçta kendilerini güçlü sanmışlardı, ancak azabımızın gelmekte olduğunu anlayınca bolluk ve refah içinde yaşadıkları yurtlarını bırakıp hemen kaçıp kurtulmaya çalıştılar.

13-Oysa kaçmaları mümkün değildi. "Boşuna kaçmaya çalışmayın, şımarıklığınıza ve evlerinize geri dönün, nimetlerimizi hor görmenin hesabını soracağız" dedik.

14-Gerçeği farkedince de "Eyvah! Meğer bizler çok yanlış yapmışız" diye yakınmaya başladılar.

15-Ve biz onları bir kül yığınına çevirinceye kadar feryat ve figan ettiler.

16-Ey müşrikler! Bütün bu anlatılanlardan ders alın. Biliniz ki biz gökleri, yeri ve bütün kainatı, hiçbir şey yaratmayan sıradan varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşasınız diye değil, yaratıcısının birliğini ve yalnızca O'na kulluk edilmesinin gerekliliğini gösteren bir kanıt olarak yarattık. (bkz.İbnü'l-Cevzi) Bu alemi yaratan Allah'ın eşi benzeri yoktur, hiçbir şey O'na denk değildir. Bu yüzden, O'ndan başka varlıklardan medet ummayın. Çünkü kulluk edilmeye layık olan yegane kudret O'dur. (bkz.Taberi)

17-Eğer iddia ettiğiniz gibi Allah eş ve çocuk edinecek olsaydı; bunlar sizinle

birlikte yeryüzünde yaşayan insanlardan değil (bkz.Zemahşeri) sizin göremediğiniz ruhani varlıklardan / meleklerden olur ve O'nun katında yaşarlardı. (bkz.İbnü'l-Cevzi) Kaldı ki eş ve çocuk sahibi olmak bir ihtiyaç ve noksanlığın sonucu olduğundan, Allah için böyle bir şey söz konusu olamaz. (bkz.Taberi)

18-Bütün bunlar tevhide aykırı inanışlardır. İşte biz, elçimiz Muhammed'e gönderdiğimiz vahiyle bütün bu şirk inançlarının sonunu getiriyoruz. Bu gerçeği, tevhit inancı olan hakkı o uydurma şirk inancı olan batılın tepesine indiririz de onun beyni dağılır; beklenmedik şekilde yıkılır gider. Yaptığınız nitelemelerin yanı sıra, elçimizin tevhit mesajı size apaçık ulaştığı halde hala Allah'tan başka varlıklardan medet umar ve O'na şirk koşarsanız yazıklar olsun size!

19-Gökte ve yerde bulunan her şey O'nun kuludur. Katındaki melekler ve bütün varlıklar O'nun huzurunda kibirlenmeden ve usanmadan devamlı kulluk eder

20-Gece, gündüz aralıksız O'na ibadet ederler.

21-Yoksa medet umup Allah'a ortak koştukları varlıkların diriltme kudretine sahip olduğunu mu düşünüyorlar!

22-Doğrusu Allah'a ortak koşulabilecek varlıklar bulunsaydı kainatta bu intizam olmazdı, her biri başka türlü tasarrufta bulunur ve düzen bozulurdu. O halde, Allah onların düşündüklerinden yücedir, münezzehtir.

23-O fiillerinde herhangi bir eksiklik, hata, çirkinlik gibi olumsuzluklardan münezzeh olup bütün işleri hikmetinden dolayıdır. O'na ortak koştuğunuz varlıklar (bkz.Zemahşeri) bu mükemmellikten yoksundurlar. İşte bunun için yegane ilah O'dur.

24-Allah'tan başka varlıklardan medet uman müşrikler, o varlıkların şefaat yetkisine sahip olduklarına dair bu iddiayı kanıtlasınlar! (bkz.Taberi) Hayır, aslında onların çoğu ne yaptıklarının farkında değildirler, tevhit gerçeğini görmedikleri için elçimizden yüz çevirmektedirler. Oysa bu Kur'an'da hem onların hem de geçmişte yaşayan toplumların durumları örnekleriyle anlatılmaktadır.

AŞIRI KUTSANIP İLAHLAŞTIRILMIŞ PEYGAMBER ve MELEKLER

25-Ey Muhammed! Müşriklerin senin mesajını yadırgamalarına aldırma! Zira

biz bu zamana kadar gönderdiğimiz bütün peygamberlere sadece Allah'a kulluk etmeyi emrettik, hepsine tevhit inancını vahyettik.

26-Buna rağmen kimi insanlar çıkıp Allah'ın evlat sahibi olduğunu söylediler, melekleri veya İsa ve Zübeyir gibi peygamberleri O'nun evladı gibi gördüler. Haşa! Bunlar Allah'ın evladı değil, O'nun saygın kullarıdır.

27-Allah'ın kendilerine emrettiğinin dışında hiçbir söz söyleyemeyecekleri gibi hiçbir davranışta da bulunamazlar. (bkz.Taberi)

28-Yaptıkları her şey tamamen Allah'ın kudreti ve bilgisi dahilindedir. Hiç kimseye şefaat edemezler, ancak Allah'ın razı olduğu mümin kullarına istiğfarda bulunabilirler. (bkz.Alusi) İlahi emirlerden çıkmamaya özen gösterirler.

29-Kaldı ki müşriklerin iddia ettikleri gibi onlardan biri çıkıp kendisine ilahlık yakıştırsaydı onu da cehenneme atardık, çünkü Allah'a şirk koşan bütün zalimlerin cezasını böyle veririz.

## TEVHİDİN KAİNATTAKİ DELİLLERİ

30-Bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler, bütün kainatı yaratan ve idare eden yegane kudretin Allah olduğunu bilmezler mi? Gök ve yer bütün halindeyken büyük bir patlama ile biz onları birbirinden ayırdık ve ardından insan haricindeki canlılığı sudan yarattık. Gökyüzünden yağmurların yağmasını ve yeryüzünden bitkilerin yeşermesini takdir eden, yaşadığınız kuraklığa son verip yağdırdığı yağmur ile sizi ve bütün canlıları ihya eden kudretin o olduğunu düşünmezler mi?

31-Yeryüzünü sabit tutmak üzere devasa dağlar diktiğimizi, aralarında vadiler ve geçitler yarattığımızı

32-Gökyüzünü koruyucu bir örtü gibi üzerlerine çektiğimizi, bütün bunları yaratan kudretin ibadete layık yegane kudret olduğunu hala anlamazlar mı?

33-Her biri düzenli bir şekilde hareket eden güneşi, ayı, geceyi ve gündüzü yarattığımızı bilmezler mi?

## BEŞER PEYGAMBER

34-Elçimiz Muhammed'in peygamberliğine inanmamak için çeşitli bahaneler

uyduran, "Bu nasıl peygamber böyle? Herkes gibi çarşı pazar dolaşıyor, yiyip içiyor, üstelik herkes gibi ölümlü bir insan! Nasıl olur da peygamber olur?" diyen (bkz.İbn Atıyye) müşrikler şunu bilmelidirler ki bu zamana kadara doğan her canlı ölmüştür, hiç kimse ölümsüz değildir. Durum böyleyken niçin peygamberin ölümlü ve sade bir insan olmasının sakıncası varmış gibi konuşuyorlar? Sanki kendileri ölümsüzmüş gibi, ölümlü peygamberi yadırgıyorlar!

35-Her canlı ölümü tadacaktır. Bilsinler ki hayat bir imtihandır, sahip olduğunuz her türlü şey bir imtihan aracıdır, sonunda herkes ölecek ve hesap vermek üzere huzurumuzda toplanacaktır.

36-Bu müşrikler şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koştukları varlıkların elçimiz Muhammed tarafından eleştirilmesine tahammül edememekte, onu küçümsemektedirler. Aslında onlar, kendilerine sonsuz nimetler veren Allah'a karşı nankörlük etmekte, sadece O'na kulluk etmek yerine başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşmaktadırlar.

MÜŞRİKLERİN İLAHİ AZABI ACELE İSTEME KÜSTAHLIKLARINA CEVAP

37-Müşrikler, kendilerini ilahi ceza ile uyaran elçilerimize karşı küstahça meydan okumaktalar. İnsan, aceleci bir yapıda yaratılmıştır. Siz acele etmeyin, belanızı bulacaksınız. Size sözümüzü göstereceğiz.

38-Muhammed'e, "Eğer söylediklerin doğruysa bu sözünü ettiğin ilahi ceza nerede kaldı?" demektedirler. Oysa bu aceleciliğin bir anlamı yoktur! Vaat edilen ilahi ceza mutlaka gelecektir.

39-Üstelik bu ceza sadece dünya ile sınırlı kalmayacaktır. Hele o küstah müşrikler, yüzlerine ve bedenlerine vuran cehennem ateşini savmaya güç yetiremediklerinde ve çaresiz bir şekilde azaba maruz kaldıklarında ne yapacaklarını bir düşünsünler bakalım?

40-Aslında hiç beklemedikleri o kıyamet günü ve ilahi azapla karşılaştıklarında çok şaşıracak ve artık onu ne geri çevirebilecek ne de kendilerine göz açtırılacaktır. İşte bu durumu düşünüp takdir edebilseler azabı istemekte böylesine küstahça acele etmezlerdi.

41-Ey Muhammed! Senden önce birçok peygamber de muhataplarından aynı tavrı görmüştü, onları alaya almışlardı. Ama sonunda alaya aldıkları ceza başlarına geldi! Müşrikler bu durumu düşünüp ders alsınlar!

42-Ey Muhammed! Bütün kainatı yaratan ve sonsuz kudret sahibi olan Allah'a şirk koşmadan kulluk etmek yerine birtakım aciz varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan ve küstahça ilahi azabı isteyen müşriklere şöyle sor: "Allah size herhangi bir vakit; mesela gece uyurken yahut gündüz çalışırken bir afet gönderecek olsa sizi kim koruyabilir? Bu açık gerçeğe rağmen hala Allah'ın merhametini suistimal ediyor, size derhal azap göndermemesini yanlış değerlendiriyor ve elçimize karşı küstahlık ediyorsunuz.

43-O medet umduğunuz varlıklar sizi koruyabilir mi? Pekala biliyorsunuz ki onların ya da başka hiçbir gücün böyle bir durumda faydası olmaz. Onların kendilerine bile bir hayırları dokunmaz.

44-Nesillerdir nimetler içinde yaşayan bir toplum olmanız sizleri şımarttı. Unutmayınız ki elçimiz Muhammed ve ona iman edenlerin zaferi yakındır. Müslüman sayısı artmakta, yavaş yavaş etrafınızdaki çember daralmakta ve devran dönmektedir. Elçimize ve tevhit davasına karşı galip gelebileceğinizi hiç zannetmeyin. (bkz.Zemahşeri)

45-Ey Muhammed! Müşriklere, kendilerini Allah tarafından sana gönderilen vahiyle uyardığını söyle ve onların inatla inkar etmelerine aldırma, çünkü onlar, inatlarından dolayı, senin tevhit çağrına ve uyarılarına kulak veremeyecek kadar sağır kesilmiş durumdadırlar.

46-Gerçi ilahi azap kendilerine bir parça dokunuverdiği zaman hatalarını anlayacaklar, iş işten geçtikten sonra "Eyvah, meğer biz tamamen yanılıyormuşuz" diyeceklerdir.

47-O hesap günü geldiğinde adalet terazisini kuracağız ve herkes en adil şekilde yargılanacaktır. Kimse haksızlığa uğramayacak, kimsenin yaptığı yanına kalmayacaktır. Zerre kadar da olsa her davranış karşılığını bulacaktır.

MUSA ve HARUN DA BİRER BEŞER PEYGAMBERDİLER

48-Ey müşrikler! Sizden önceki toplumlara nice peygamberler gönderdiğimizi

bildiğiniz halde niçin Muhammed'in peygamberliğini kabul etmiyorsunuz. Şimdi elçimiz Muhammed'e gönderdiğimiz gibi daha önce de Musa ve Harun'a Tevrat'ı, takva sahipleri için bir ışık ve doğru bilgi kaynağı olsun diye vermiştik.

49-Hesap gününe iman eden, kıyamet konusunda sizler gibi küstahlık etmeyen iman sahibi kimselere müjdeleyici bir rehber olarak gönderdik.

50-Bu Kur'an bizim indirdiğimiz mübarek bir öğüttür. Şimdi siz bunu mu inkar ediyorsunuz?

İBRAHİM PEYGAMBERDEN TEVHİT MESAJLARI

51-Yine atanız İbrahim de Muhammed gibi, tarafımızdan seçilmiş tevhit önderi bir peygamberdi. Sizin gibi müşrik değildi. Ona irşad yetkisi verdik. Biz onun irşada ehil olduğunu bilenleriz.

52-Nitekim elçimiz Muhammed gibi o da, babasının aralarında bulunduğu toplumun karşısına çıkmış ve "Şu karşılarında iki büklüm olduğunuz heykeller nedir böyle? Niçin bunları Allah'a ortak koşuyorsunuz?" diyerek onların şirk inancını eleştirmişti.

53-Onlar da sizin, elçimiz Muhammed'e verdiğiniz cevabın aynısını verip şöyle demişlerdi: "Bu bizim atalarımızın dinidir."

54-Bunun üzerine İbrahim, aynen elçimiz Muhammed'in size verdiği yanıtı vermiş ve "Demek ki atalarınız da sizler de yanlış yoldasınız! Allah'a şirk koşmak ata dini mi olurmuş? demişti

55-Fakat onlar diretmiş ve "Bizimle alay ediyorsun herhalde! Atalarımızın dinini nasıl terkederiz?" demişlerdi.

56-İbrahim, "Sizleri de yerleri ve gökleri de yaratan Allah'tır ve kulluk edilmeye layık yegane kudret O'dur. Sizlere tevhidi açıkça tebliğ ediyor ve şunu ilan ediyorum; şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz şeylerin hiçbir ilahi değeri yoktur." (bkz.Taberi)

57-Derken İbrahim, putların hiçbir güç sahibi olmayan zavallı varlıklar olduğunu göstermek için, halkın şehirden uzaklaştığı bir anda onları kırmaya ahdetmiş

58-Ve fırsatını bulduğunda hepsini paramparça etmişti. Yaptığı planın gereği

olarak sadece en büyük putu sağlam bırakmıştı.

59-İnsanlar döndüklerinde putların kırılmış olduğunu gördüler, şaşkınlık ve öfke içinde, "İlahlarımıza bunu hangi dinsiz yaptı böyle?" diyerek olayın failini araştırmaya başladılar.

60-O sırada, vaktiyle İbrahim'in bazı konuşmalarını dinlemiş olanlar, "İbrahim diye bir genç var! Devamlı ilahlarımızı eleştirip duruyor. Muhtemelen o yapmıştır" dediler

61-Bunun üzerine İbrahim'i herkesin huzurunda sorguya çekmeye karar verdiler

62-Ve ona, "İlahlarımıza bu fenalığı sen mi yaptın İbrahim?" diye sordular.

63-İbrahim onlara, bu putları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşmanın yanlışlığını anlatacak bir ders vermek üzere şöyle konuşmuştu: "Bakın şu büyük olan sağlam duruyor. Demek ki o yaptı. Konuşabiliyorsa sorun da dinleyelim bakalım!"

64-İbrahim'in bu cevabı üzerine hepsi derin bir sessizliğe büründü ve gerçekten de kendilerine dahi hayrı dokunmayan zavallı varlıklardan medet umduklarını farkettiler.

65-Ancak çok geçmeden inatları akıllarına baskın çıktı ve "Sen bizimle alay mı ediyorsun? Onların konuşmayacağını gayet iyi biliyorsun!" diye çıkıştılar.

66-İbrahim bu defa, zaten zımnen anlamış oldukları gerçeği yüzlerine haykırdı: "Ne size ne kendilerine hayrı dokunmayacak olan, konuşmaktan bile aciz şu zavallı şeylerden medet umuyorsunuz öyle mi?

67-Aklınızı hiç kullanmaz mısınız siz? Yazıklar olsun size de şu putlarınıza da!" dedi.

68-Şirkin yanlışlığını gösteren bu açık ve güçlü mesajı aldıkları halde onlar yine de inkarda ısrar ettiler ve tıpkı sizin yaptığınız gibi elçiye zarar vermek istediler. "Dininizi koruyun bu adamı yakın!" diyerek üzerine üşüştüler.

69-Ama biz "Serin ve selamet ol ey ateş!" diye ferman buyurduk ve İbrahim'i onların tuzaklarından koruduk.

70-Onlar İbrahim'e fenalık düşünmüşlerdi ama başaramadılar. Aksine biz onları zelil kıldık. Bu durum, elçimiz Muhammed'e karşı aynı tavırları takınan Mekkeli müşrikler için bir derstir.

71-İbrahim'i ve onun gibi bir tevhit önderi olan Lut'u zalim kavimlerin şerrinden koruduk ve sağ sağlim kutlu ve bereketli topraklara ulaşmalarını sağladık.

72-Ardından İbrahim'e evladı İshak'ı ve torunu Yakub'u bahşettik. Onlar da ataları İbrahim gibi Allah'ın emri ile hareket eden kimselerdi.

73-Hepsine ilahi vahiy vermiş, hayırlı işler yapmalarını, tevhit üzre kalmalarını emretmiştik. Onlar sadece Allah'a kulluk eden tevhit ehli büyük peygamberler, insanlara yol gösteren kimseler idiler.

DİĞER BAZI PEYGAMBERLERİN KISSALARINDAN TEVHİT MESAJLARI

74-Lut da tevhit ehli peygamberlerdendi. Kendisine ilahi vahiy iletilmiş, hikmetli dosdoğru bir insan olmasını sağlamıştık. Tıpkı Mekkeli müşrikler gibi onun halkı da kendisine kötülük yapmak istemişti. Ancak biz onun ahlaki çöküntü içinde olan ve çirkin fiiller yapan toplumun şerrinden kurtarmıştık

75-Çünkü o, Allah'ın emirlerine harfiyen uyan salih bir insandı. Bu yüzden ona rahmetimizle muamele etmiştik.

76-Nuh da tevhit ehli bir peygamberdi. Halkının ısrarlı inkarlarına rağmen uzun süre tevhit davetini sürdürmüş, fakat halkının ona ve inananlara zarar vermeleri yüzünden bizden yardım istemişti. Hem onu hem de ailesini o büyük sıkıntıdan kurtarmış Nuh'u ve iman edenleri ülkenin varisleri kılmıştık.

77-Elçimizi ve mesajımızı inkar eden o zalimlere karşı Nuh'un ve ona iman edenlerin imdadına yetişmiş, zalimleri tufan ile boğmuştuk.

78-Davud ve Süleyman da İsrailoğulları'nın iyice dağıldığı bir dönemde onları toplayıp bir araya getirmiş ve onlara yöneticilik yapmış kudretli peygamberler idiler. Adil hükümranlıkları bizim bilgimiz dahilindeydi.

79-Davud'un ardından adil hükümranlık Süleyman'a geçti. O da Davud gibi, kendisine verdiğimiz vahiy ve elçilik sayesinde adaletle hükmetme kaidesini anlamış ve uygulamıştı. Davud her an bizim sınırsız kudret ve şanımızı hatırda tutar ve emrine amade kılınmış dağlar, taşlar ve kuşlarla birlikte kulluk

görevini en güzel şekilde yerine getirirdi. Bütün bunları yapan aslında bizdik. Hepsi bizim sayemizde oluyordu.

80-Güçlü hükümdarlığı döneminde savaşlarda kullanılmak üzere koruyucu zırhlar yapılırdı.

Bütün bunlar için şükrediyor musunuz?

81-Süleyman'ın emrine o şiddetli rüzgarı da verdik. Bereketli kıldığımız topraklara onun emri ile eserdi.

Her şey bizim ilmimiz irademiz ve planlarımız dahilinde gerçekleşir.

82-Dalgıçlık yapan ve daha başka işler gören ruhani varlıkları da onun emrine verdik. Onları biz gözetim altında tutuyorduk.

83-Eyyub de kendisine vahiy gönderdiğimiz peygamberlerdendi. Çektiği onca sıkıntıya rağmen yine de şükretmeyi bırakmamış, çareyi sadece Allah'tan istemişti. "Ey rabbim! Zorluklar belimi büktü, sen merhametliler merhametlisisin!" diye dua etmişti.

84-Biz de onun bu duasına icabet etmiş, kendisini sağlığına kavuşturmuş, ailesinin dirlik ve düzenini yeniden tesis etmiş, kaybettiklerini misliyle vermiştik. Bu, bizim o ve onun gibi başlarına gelen musibetlere sabreden tevhit ehli kullara olan rahmetimizin sonucu idi.

85-İsmail, İdris, Zülküf gibi peygamberler de Allah'ın emrinin dışına çıkmayan sabırlı ve salih kullar idiler.

86-Onlar da ilahi rahmete nail oldular; çünkü onlar iyilerdendi.

87-Yunus da peygamberlerdendi. ilahi mesajı iletmek üzere gönderildiği halkın ısrarlı inkarlarına dayanamamış ve kızgınlıkla orayı terk edip gitmişti. Bunun bir hata olduğunu ve karşılığında kendisini sıkıntıya sokacağımızı düşünmemişti. Ancak şehirden uzaklaşmak için bindiği gemi battığında (bkz.Razi) denizin karanlıkları içerisinde (bkz.İbnü'l-Cevzi) yaptığının hata olduğunu farketmiş ve derhal tövbe ederek, "Ey rabbim! Senden başka kulluk edilmeye layık kudret yoktur. Sen yüceler yücesisin, ben hata ettiğimin farkına vardım" diye dua etmişti.

88-Biz de onun bu samimi tövbesini kabul ettik ve kendisini bu kederden kurtardık. İşte biz, hatasını anladığı vakit tövbe eden mümin kullarımızı böyle

affeder ve kurtarırız.

89-Zekeriyya da bir peygamberdi ve yaşının ilerlemiş olmasına rağmen bir çocuk sahibi olamamanın üzüntüsüyle dua etmiş, "Rabbim! Beni böyle yapayalnız bırakma! Bana bir evlat nasip et!" diye yakarmıştı.

90-Biz de onun duasını kabul etmiş, eşinin çocuk sahibi olmasını sağlamış ve kendisine Yahya isimli çocuğu nasip etmiştik. Bunlar Allah'ın emirlerine uygun güzel işler yapma konusunda birbirleriyle yarışan, bizim vereceğimiz cezadan emin olmak ve ödülümüze nail olmak için sadece ve sadece bize kulluk eden, huzurumuzda saygı ve içtenlikle ibadet eden kullar idiler.

91-Zina suçu ile itham ettikleri (bkz.İbnü'l-Cevzi) namuslu, iffetli Meryem de böyle kullardan biriydi. Karnındaki çocuğa ruhumuzdan üfleyip can vererek onu evlat sahibi yapmış, kendisini ve oğlu İsa'yı insanlara ilahi mesajları ulaştıran kimselerden kılmıştık.

("Ruhumuzdan üfledik" ifadesi, Kur'an'da sadece İsa için değil, bütün insanlar için kullanılmaktadır. Mesela bkz. Hicr 15/29)

92-Ey Muhammed'in peygamberliğini yadırgayan ve tevhidi kabul etmeyen Mekkeli müşrikler! Bütün peygamberlerin insanlara yaptığı tebliğ, elçimiz Muhammed'in anlattığı tevhit mesajının aynısıydı. Şunu bilin ki kulluk edilmeye layık olan yegane kudret, sizleri en mükemmel şekilde yaratıp yetiştiren ve her türlü nimeti veren Allah'tır. O halde başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a  ortak koşmayı bırakın ve yalnız O'na kulluk edin!

93-Ne var ki sizler bütün bu peygamberlerin anlattığı tevhidi terk edip şirke saptınız. Ama bilin ki öldükten sonra diriltilecek ve huzurumuza çıkıp hesap vereceksiniz.

94-İşte o hesap gününde, dünyada peygamberlere ve tevhide iman etmiş ve ilahi emirlere uygun yaşamış mümin kulların amelleri kesinlikle ödülsüz kalmayacaktır. Çünkü biz onların yaptığı her güzel ameli kaydetmekteyiz.

## MÜŞRİKLERİN KÜSTAHLIKLARINA CEVAP

95-Ey elçimiz Muhammed'e karşı küstahça tavırlar sergileyen ve ona "Madem gerçek bir peygambersin, o halde tehdit ettiğin azabı getir de görelim" diyen müşrikler! Bu şekilde inkarcı tavrınızı sürdürmekte ısrar ederseniz, ilahi azap geldiğinde pişman olacak ve tekrar dünyaya dönmek isteyecek, fakat bunu elde edemeyeceksiniz. O halde elinizde fırsat varken elçimize iman edin, ona düşmanlık etmeyi bırakın! (bkz.Teysir)

96-Nitekim kıyamet olayı gerçekleşmeye başladığında geçmişte tevhide karşı suç işledikleri için helak edilmiş toplumların üyeleri yecüc ve mecücler son bir gayretle mezarlarından fırlayıp dört bir yandan koşmaya başlayacaklar

97-Gerçek tehdit cehenneme yaklaşınca gözleri korkudan fal taşı gibi açılacak ve "Eyvahlar olsun bize! Meğer bu gerçeği görememişiz, bu zamana kadar hep yanlış yoldaymışız" diye yakınacaklar.

98-O gün sizin gibi müşriklere şöyle denilecektir: "Sizler de, medet umduğunuz varlıklar da cehenneme yakıt olacaksınız.

99-Bu şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koştuğunuz şeyler gerçekten buna layık olsalardı bugün cehenneme gitmezlerdi. Ama şimdi hepinizin varacağı yer orasıdır.

100-Orada eyvah edip yanmaktan başka yapabilecekleri bir şey yoktur, üstelik feryatlarına kimse kulak vermeyecektir.

101-Elçilerimize ve tevhide iman eden, ilahi emirlere uygun yaşayan ve kendilerine verdiğimiz müjdeye layık olan kullarımız ise cehennemden uzak olacak

102-Onun alevlerinin çıkardığı ürpertici sesi duymayacaklardır. Cennette diledikleri her türlü nimet içerisinde sonsuza kadar kalacaklardır.

103-Kıyametin ve hesap gününün o amansız dehşeti onlara uğramayacaktır bile! Melekler kendilerini saygıyla selamlayacak ve "İşte size müjdelenmiş olan gün budur" diyeceklerdir.

104-Ey müşrikler! Hiç gelmeyeceğini sandığınız ve elçimizin uyarılarını alaya aldığınız o kıyamet günü geldiğinde gökyüzünü bir kağıt gibi dürüp kainattaki bütün düzeni ortadan kaldıracak, sonra hepinizi, tıpkı ilk defa yarattığımız gibi yeniden diriltip huzurumuza çıkaracağız. Bu, Allah tarafından sizlere bildirilen

bir vaattir ve muhakkak gerçekleştirilecektir, çünkü Allah vaat ettiği şeyi mutlaka yapar.

MÜŞRİKLERE SON UYARI ve MÜMİNLERE ZAFER MÜJDESİ

105-Ayrıca bugün kendilerini küçümsediğiniz müminler yakında sizlere karşı muzaffer olacaklardır. Nitekim biz hem Tevrat'ta hem de ondan sonra gönderdiğimiz Zebur'da, ilahi emirlere uyan Tevhit ehlinin eninde sonunda muzaffer olacağını müjdelemişizdir.

106-Bu müjdemiz bugün elçimiz Muhammed'e iman edenler için de geçerlidir. Böylece tevhit inancı ülkeye hakim olacak ve ilahi rahmet tahakkuk edecektir.

107-Zaten biz, Muhammed'i sırf insanlara rahmet olsun diye gönderdik.

108-Ey Muhammed! Artık müşriklerin ısrarlı inkar ve alaylarından dolayı üzülme! İlahi müjde gereği yakında zafere ulaşacağını bil ve müşriklere şu gerçeği haykır: "Ey müşrikler! Ben Allah tarafından kendisine vahiy verilen bir peygamberim. O bana, Allah'tan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye layık olmadığını vahyediyor. Artık inadı bırakıp bu tevhit hakikatine kulak verecek ve ilahi çağrıya teslim olacak mısınız?"

109-Eğer bu çağrıya da aynı inatla karşılık verecek olurlarsa onlara şunu söyle: "Bakın ben hepinize açık seçik tevhidi anlattım. Artık sorumluluk sizdedir. Bunu kesin bir uyarı olarak size iletiyorum (bkz.Zemahşeri) Artık size verilen süre dolmuştur. Yakında mı yoksa uzun bir süre sonra mı gerçekleşecek bilemem ama eninde sonunda Allah müminlere kudret ve zafer nasip edecek ve sizleri zelil edecektir (bkz.Zemahşeri)

110-Allah müminlere karşı beslediğiniz kin ve öfkeyi bilmekte (bkz.Zemahşeri) gizli açık bütün sözlerinizi duymaktadır.

111-Bunun gecikmesindeki hikmeti de bilemem; belki süre tanıyarak size bir fırsat tanıyor, belki de böyle cezanız daha ağırlaşıyor! (bkz.Zemahşeri)

112-Ey Muhammed! İşte bu ilanı müşriklere açıkça duyur ve müsterih ol! "Rabbim sen onlara karşı bana zafer nasip et! (bkz.Taberi) Beni ve müminleri ezme planlarına karşı yardım et (bkz.Zemahşeri) Rahmetinle bizleri muhafaza

et" diye dua et!

KURAN -74- (23) MÜMİNUN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

MÜMİNUN = İnananlar

118 Ayet - /Tevhide ve Hz.Muhammed'in peygamberliğine iman edenlerin özellikleri/

----- Mekke döneminin son yıllarında, Enbiya suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını ilk ayetinde geçen "mü'minûn" (inananlar) ifadesinden almıştır. Surenin başında, Hz.Muhammed'e iman edenlerin özellikleri anlatılır ve bu şekilde müşriklerden nelerin talep edildiği ifade edilir. İlerleyen bölümlerde bazı peygamberlerin hayatlarından aktarılan kesitlerde tarih boyunca müşriklerin peygamberlere hep aynı itirazları yönelttiklerine, onların beşer olmalarını

yadırgadıklarına dikkat çekilir. Hesap gününü umursamayan müşriklerin o gün geldiğinde yaşayacakları son pişmanlığı çok canlı bir şekilde tasvir eden sahnelere yer verilir ve Hz.Muhammed'e sabır ve kararlılık tavsiyesi ile sona erer. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

TEVHİT İNANCINA ve Hz.MUHAMMED'İN PEYGAMBERLİĞİNE İMAN EDENLERİN ÖZELLİKLERİ

1-Muhammed'in Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğuna iman eden ve şirk inancını terkedip sadece Allah'a kulluk edenler hem ahirette kurtuluşa erecekler (bkz.Taberi) hem de dünyada zafere ulaşacaklardır. (bkz.Zemahşeri)

2-Allah onlara yardım edecek ve bu başarıyı nasip edecektir, çünkü onlar Allah'tan başkasına asla ibadet etmez, müşriklerin göstermelik ibadetleri gibi değil, sadece Allah'a yönelik ve huşu içerisinde namaz kılarlar.

3-Müşriklerin eziyetlerine, sataşmalarına sabırla tahammül eder, inançlarında sebat gösterirler.

4-Kendilerini her türlü kötülükten arındırmak için çaba sarfederler (bkz.Alusi)

5-İffetlerini titizlikle korur

6-Kendilerine helal kılınmış olan eşleri ve cariyeleri dışında kimseyle ilişkiye girmez, zina etmezler

7-Bunların dışındaki kimselerle ilişkiye giren, yani zina eden kimseler ise Allah tarafından konulan sınırları aşan kimselerdir. (bkz.Taberi)

8-Onlar emanetler ve üstlendikleri görevler konusunda titiz davranan kimselerdir.

9-Daima Allah'a ibadet eder, namazlarını kılarlar.

10-İşte cennetten pay sahibi olacak olanlar onlardır.

11-Firdevs cennetlerine girmeye hak kazanacak ve orada sonsuza kadar

kalacaklardır.

İNSANIN YARATILIŞININ ve EVRENDEKİ NİMETLERİN TEVHİDE DELALETİ

Ey Allah'tan başka varlıklardan medet uman müşrikler! Nasıl olur da hiçbir şey yaratma kudretine sahip olmayan bu varlıklardan medet umarsınız? Bilmez misiniz ki sizleri de, içerisinde yaşadığınız evreni de en mükemmel şekilde yaratan ve dolayısıyla kulluk edilmeye layık olan yegane kudret Allah'tır. O Allah ki birçok aşamadan geçirerek insanı mükemmel bir şekilde yaratmıştır.

12-Allah insanı önce çamurdan oluşan bir özden yaratmış

13-Sonra ana rahminde bir damla iken

14-Kan pıhtısından bir et parçasına, cenine, sonra da kemikleri olan bir bedene dönüştürmüş, derken o kemikleri et ile kaplayan bir vücut yapısı oluşturup ardından şu görmekte olduğunuz mükemmel insan bedenini vücuda getirmiştir. İşte bu mükemmel yaratılışın sahibi olan Allah, sizin medet umup ortak koştuğunuz varlıklarla hiç bir tutulur mu?

15-Bu açık delillere rağmen hala şirkte ısrar ederseniz şunu bilin ki sizleri böylesine mükemmel bir şekilde yaratan Allah, en nihayetinde canınızı alacaktır.

16-Evet, hepiniz ölecek ve kıyametten sonra yeniden diriltilip hesaba çekilmek üzere huzurumuza çıkarılacaksınız. İşte o gün, Allah'a şirk koşmuş olmanın hesabını vereceksiniz.

17-Üzerinizdeki yedi kat göğü yaratan biziz! (bkz.İbnü'l-Cevzi) Yarattıklarımızın her şeyinden de haberdarız.

18-Gökyüzünden belli bir düzen içerisinde ve belli bir ölçüde yağmurlarla su indirdik ve yerin içine yerleştirdik. Bilin ki dilediğimiz takdirde yağan yağmuru kesip sizi kuraklık ve kıtlık içinde bırakmaya da gücümüz yeter.

19-Ve o sular sayesinde, sizlere rızık olan hurma bahçeleri, üzüm bağları ve daha birçok bitkinin yetişmesi, yediğiniz her türlü rızkın sağlanması size olan nimetimizdir.

20-Sina dağında yetiştirip bereketli topraklara dağıttğımız ve sizler için hem

yağ hem katık veren zeytin ağaçları da dahil  (bkz.İbn Abbas, Mücahid, Maverdi)

21-Hayvanlarda da sizler için ilahi kudreti ve tevhidi gösteren delilller vardır. Sütlerini içer, etlerini yer ve daha birçok yönden onlardan faydalanırsınız

22-Ayrıca yaratılışın mükemmel düzeni sayesinde hem bu hayvanları binek olarak kullanır, hem de su üzerinde yüzen gemilere binip yolculuk yaparsınız. Bütün bunları yaratıp istifadenize sunan Allah'a birtakım varlıklar ortak kılınır mı?

NUH PEYGAMBERİN TEVHİT MÜCADELESİNDEN MESAJLAR

Ey Muhammed'in peygamberliğine inanmayan müşrikler! Şunu bilin ki sizden önce yaşamış birçok toplum da tıpkı sizin gibi, elçilere iman etmemiş ve sizin öne sürdüğünüz bahanelere sığınmıştı. Fakat hepsinin sonları helak oldu. İşte bunlardan biri Nuh kavmiydi.

23-Vaktiyle biz Nuh'u peygamber olarak seçmiş ve tevhit mesajını halkına iletmesi için görevlendirmiştik. O da onlara Allah'tan başka hiçbir şeye kulluk etmemelerini, O'nun emirlerine muhalefet etmekten çekinmelerini söylemişti.

24-Ne var ki Nuh kavminin inkarcıları da tıpkı sizler gibi davranmış ve şöyle demişlerdi: "Peygamber olduğunu iddia eden şu Nuh, bizler gibi bir insan! Onun peygamber olması mümkün değil. Belli ki peygamber olduğunu iddia ederek bizlere üstünlük sağlamak, mevki sahibi olmak istiyor. Zaten Allah bir peygamber göndermek isteseydi bu iş için melekleri görevlendirirdi. Doğrusu Nuh'un bu anlattıkları öteden beri duyulmuş şeyler değil.

25-Cinlerden etkilenmiş olmalı! Bekleyelim bakalım ne olacak sonu?"

26-İşte sizin, elçimiz Muhammed'e söylediklerinize benzeyen bu sözler karşısında Nuh Allah'a dua etmiş ve "Rabbim! Halkım benim peygamber olduğuma bir türlü inanmıyor. Üstelik bana ve inananlara eziyet etmek istiyorlar. Sen onlara karşı bize yardım et!" demişti.

27-Biz de ona bir gemi inşa etmesini vahyetmiş ve onu hep gözetip

koruyacağımızı söylemiştik. Vaat ettiğimiz ceza anı gelip tufan başlayınca Nuh'a, kendisine tabi olanlarla birlikte gemiye binmesini ve yanına her türlü hayvandan, nesillerinin devamı için, erkekli dişili birer çift almasını emrettik. Ancak ailesinden iman etmeyen ve haklarında ilahi azap kararı kesinleşmiş olan oğlu gemiye binemeyecekti. Ona, oğlunun affedilmesi için bize dua etmemesini de emrettik. Böylece gemiye binmeyenler tufanda boğulup gideceklerdi.

28-Nuh'a, inananlarla birlikte gemiye bindiği zaman, "Her şeyi güzel yapmak Allah'a mahsustur; zalimler topluluğundan bizi kurtaran O'dur" diyerek kendilerini o zalimlerin hışmından kurtaran Allah'a şükretmesini

29-Ve gemiden inince de, "Rabbim! Bundan sonraki yaşamımızı senin rızana uygun bir şekilde yaşamayı nasip et!" (bkz.Zemahşeri) diye dua etmesini vahyetmiştik.

30-İşte bu anlatılanlar Mekkeli müşrikler için bir ders niteliğindedir. Nuh kavminin başına gelenlerden ders almalı ve elçimiz Muhammed'e iman etmelidirler.

SALİH PEYGAMBER KISSASINDAN TEVHİT DERSİ

31-Nuh tufanının ardından nice milletler yarattık

32-Ve onlara da tevhidi anlatan elçiler gönderdik. Bunlardan biri de Semud kavmi idi. (bkz.Taberi) Elçimiz Salih bu topluma, Allah'a ortak koşmamalarını, bazı varlıkları O'nun nezdinde şefaatçi kabul etmemelerini, bu hususta Allah'tan korkmalarını öğütledi.

33-Ancak kendilerine lutfettiğimiz refahtan şımaran Semud kavminin ileri gelenleri Salih'in peygamberliğini inkar ettiler, hesap gününü umursamadılar ve "Şu peygamber olduğunu iddia eden kişiye bak! O da bizler gibi bir insan! Ona nasıl peygamber diye inanırsınız? Baksanıza, sizler gibi yiyip içiyor.

34-Eğer onun peygamberliğine inanırsanız haliniz harap olur.

35-Üstelik öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceğinizi söylüyor.

36-Hiç olur mu öyle şey?

37-Bu dünyada ne yaşadıysak odur. Hesap günü de neymiş?

38-Kendi kendine bir şeyler uyduran ve onları Allah'a isnat eden iftiracının biridir! Elbette ona inanacak değiliz" dediler. Bu sözlerle halkı, elçimiz Salih'ten uzaklaştırmaya, tevhitten alıkoymaya çalıştılar. (bkz.Mevdudi)

39-İnkarcıların, siz Mekkeli müşriklerin tepkisi ile aynı olan bu cevapları karşısında Salih peygamber Allah'a dua edip O'ndan yardım istemişti.

40-Allah da Salih'e ve ona inananlara zafer müjdelemiş ve "Zalimlerin pişman olmaları yakındır" diye vahyetmişti.

41-Neticede bu müjde tahakkuk etmiş ve zalimler korkunç bir çığlıkla helak edilmişlerdi. Düne kadar kibirlerinden vazgeçmeyen o müşrikler, ilahi ceza gelince toz duman olmuş, yıkıma uğramışlardı. İşte bütün bunlar Mekkeli müşrikler için bir derstir, çünkü onlar da tıpkı bu anlatılan toplumlar gibi davranmakta, elçimiz Muhammed'e karşı aynı tavrı takınmaktadır.

İLAHİ CEZANIN VAKTİ

42-Elbette onların helak edilmesiyle her şey bitmedi. Peşlerinden başka toplumlar yaşadı

43-Ve her toplum, ilahi cezaya müstehak olduğundan helak edildi. Şimdi sizlerin elçimiz Muhammed'e küstahlık edip, "Haydi, şu sözünü ettiğin azabı bir an önce getir!" demenizin anlamı yoktur. Çünkü ilahi azabın ne zaman geleceği bellidir ve artık sizin iman etmenizden ümit kesildiğinde gelecek olan azabı ne erteleme şansınız vardır ne de şimdi bu küstahça tavırları sergileyerek onu öne alma şansınız!

44-Onların ardından da birçok toplum yaşadı ve elçilerimiz birbiri ardınca gelip tevhit mesajını anlatmaya devam ettiler. Ne var ki hangi topluma bir elçi gönderildiyse hemen onu inkar ettiler ve sizin tavırlarınıza benzer tavırlar gösterdiler. Buna karşılık biz de onları helak edip tarihe gömdük. Şimdi o inkarcı toplumlardan geriye kalan, sadece bu ibretlik hikayelerdir işte!

FİRAVUN ile MÜŞRİKLERİN BENZERLİĞİ

45-Onların ardından da elçilerimiz Musa ve Harun'u, peygamber olduklarını

kanıtlayan çeşitli delillerle ve ilahi vahiyle destekleyerek

46-Firavun ve erkanına gönderdik, çünkü Firavun ve çevresindekiler ülkede hükümranlığı ele geçirmiş ve insanlara zorbalık yapmaktaydılar.

47-Bu elçiler Firavun ve erkanına tevhit mesajını anlatınca onlar da tıpkı kendilerinden öncekiler gibi davrandı ve "Biz bu memleketin hakimleriyiz. Peygamber olduğunu iddia eden şu kişilerin kavmi olan İsrailoğulları da bizim egemenliğimize boyun eğmiş kimselerdir. Buna rağmen bunlar, bizler gibi birer insan olmalarına bakmadan çıkmış Allah'ın peygamberleri olduklarını söylüyorlar" dediler.

48-Böylece onları inkar ettiler ve inananlara çeşitli baskılar yaptılar. Neticede ilahi cezaya müstehak olup helak edildiler.

49-Sizleri tevhit yoluna yönlendirmek için elçimiz Muhammed'e Kur'an'ı vahyettiğimiz gibi İsrailoğulları'nı tevhit yoluna yönlendirmek için de Musa'ya Tevrat'ı vahyetmiştik.

50-Meryem'i ve oğlu İsa'yı da insanlara tevhit yolunu gösteren kimseler olarak gönderdik ve onları iskana elverişli ve verimli bir bölgeye yerleştirdik. (bkz.İbnü'l-Cevzi)

ELÇİLERİN ARASINDAN ŞİRKE SAPANLAR

51-Gönderdiğimiz bütün elçilere, insanlara, Allah'ın kendilerine bahşettiği birbirinden üstün nimetlerden helal yoldan faydalanmalarını

52-Ve sadece Allah'a kulluk edip O'nun emirlerine uygun yaşamalarını, tevhitten asla sapmamalarını söylemelerini emretmiştik.

53-Ne var ki insanlar elçilerimizin tebliğ ettiği tevhit yolundan sapıp çeşitli gruplara ayrıldılar, dinin emirlerini kendi aralarında fırkalara ayırarak böldüler, her grup kendi düşüncelerini doğru kabul eder oldu.

GEÇİCİ NİMETLERE ALDANIP NANKÖRLÜK EDENLERE UYARI

54-Ey Muhammed! Artık müşriklerin sana inanmamalarına, uyarılarına kulak vermemelerine üzülme! Bırak şu geçici dünyada kendilerine tanınan süreyi bu gafletleri içerisinde geçirsinler.

55-Ama sanmasınlar ki bugün sahip oldukları nimetler, mal ve evlatlar sonsuza kadar ellerinde kalacak! Sanmasınlar ki hep böyle nimetler içerisinde yüzecekler!

56-Hayır, gerçek şu ki bir gün bu saltanatları sona erecek ve hesaba çekilecekler! Ama şu an bunun farkında değiller.

57- Oysa rablerinden ceza gelmesi ihtimaliyle içi titreyen

58-Rablerinin ayetlerine, elçimizin peygamberliğine ve ilahi mesajlara iman eden

59-Allah'a şirk koşmayan

60-Rablerinin huzuruna dönüp, rableri karşısında hesaba çekilmenin mesuliyetini duyarak O'nun emirlerine uygun yaşayan ve sahip oldukları nimetleri yoksullarla paylaşıp

61-Allah'ın emirlerine uyma konusunda birbirleriyle yarışanlar elbette bu yaptıklarının ödülünü alacaklardır.

62-Doğrusu bizim insanlardan istediğimiz şeyler onların yapamayacakları şeyler değildir. Biz onlardan Allah'tan başkasına kulluk etmemelerini ve emirlerimize uygun yaşamalarını istiyoruz ve bu konuda herkesin nasıl tavır takındığını, hangi amelleri işlediğini eksiksiz kaydediyoruz. Hesap günü geldiğinde herkes bu davranışlarına göre karşılık bulacak, kimse haksızlığa uğramayacaktır.

PEYGAMBERİ İNKARIN ve ŞİRKİN SONU

63-Ne var ki müşrikler elçimiz Muhammed'e iman etmemekte ve bu anlattığımız hesap gerçeği karşısında duyarsızlık içinde yaşamaktadırlar. Kaldı ki onların nice kötü davranışları bulunmaktadır.

64-Ama unutmasınlar ki müreffeh bir hayat sürdürdükleri halde

mesuliyetlerini yerine getirmeyerek şımaranları gün gelip huzurumuzda hesaba çektiğimizde pişmanlık içerisinde feryat edecek, kendilerini kurtarmaya çalışacaktır.

65-Fakat bu feryatları fayda vermeyecek ve kendilerine, "Hiç boşuna feryat etmeyin! Bugün bizden merhamet ve yardım göremezsiniz!

66-Çünkü vaktiyle elçimiz size ayetlerimizi anlattığında ona inanmamış

67-Kendinizi büyük görmüş, gece vakti Kabe'nin çevresine insanları toplayıp elçimize karşı kışkırtıp hezeyanlar savurmuştunuz" denilecektir.

68-Ey müşrikler! Elçimiz Muhammed'in mesajına iman etmediğiniz takdirde işte sonunuz budur! Bu Kur'an'ı etraflıca düşünemiyor musunuz, yoksa size atalarınıza gelmeyen bir ilahi mesaj mı geldi?

69-Bunları size anlatan Muhammed'i de çocukluğundan beri gayet iyi tanıyorsunuz (bkz.İbnü'l-Cevzi) Buna rağmen bu tevhidi hiç düşünmeden reddetmeniz niçindir? Size anlatılan bu mesajı anlayamıyor musunuz? Hesap günü ile ilgili anlatılanlardan hiç ders almaz mısınız?

70-Elçimiz Muhammed'in güvenilir bir insan olduğunu bildiğiniz halde niçin ona inanmıyor ve onun cinlerin etkisiyle konuşan şairlerden biri olduğunu söylüyorsunuz? Hayır, bu söylediğiniz kesinlikle doğru değildir! Aksine o size vahiyle konuşmakta, ilahi mesajı iletmektedir. Fakat çoğunuz hala inanmamaktasınız! Tevhit mesajı hoşunuza gitmediği için onu reddetmektesiniz.

71-Şunu bilin ki sırf sizin hoşunuza gitmiyor diye Allah tevhit mesajını değiştirecek ve şirki kabul edecek olsa, sizin gibi müşriklerin haksızlıkları neticesinde dünya yaşanmaz hale gelirdi. halbuki biz sizlere dünya ve ahirette huzur sağlayacak, şanınızı şerefinizi arttıracak bir mesaj lutfediyoruz ama siz hala ona karşı diretiyorsunuz.

72-Sanki elçimiz bu anlattıkları karşılığında sizden bir menfaat mi talep ediyor da ondan yüz çeviriyorsunuz? Hayır, o sizden kesinlikle dünyevi bir karşılık beklememektedir, çünkü onun ödülü Allah tarafından çok daha mükemmel bir şekilde verilecektir. Allah'tan daha iyi nimet ve ödül veren mi var?

73-Elçimiz Muhammed sizleri dosdoğru yol olan tevhide çağırmakta, ilahi mesajlara iman etmeye davet etmektedir.

74-Ama hesap gününü umursamayan sizler bu dosdoğru yoldan ısrarla uzak durmaktasınız.

75-Buna rağmen yine de yaşadığınız zorluk ve karşı karşıya olduğunuz kıtlık durumunda, şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıklara değil de Allah'a yalvarıyorsunuz. Ne var ki bu tutumunuz samimi değildir, çünkü biz merhamet edip içine düştüğünüz sıkıntıyı hafifletecek, yaşadığınız kıtlığı giderecek olsak tekrar nankörlüğünüze geri dönecek ve elçimize karşı tavrınızı sürdüreceksiniz. Ortak koştuğunuz varlıklara dua etmeye devam edeceksiniz.

76-Kaldı ki daha önce de benzer zorluklarla imtihan etmiştik, fakat yine de tevhidi benimsememiştiniz.

77-Ancak günü geldiğinde ilahi azabı görecek ve dehşete düşmüş bir şekilde şaşkın şakın bakıp kalacaksınız

KAİNATIN TEVHİDE DELALETİ

78-Ey müşrikler! Nasıl olur da Allah'tan başka varlıklardan medet umar, onları Allah'a ortak koşarsınız? Bilmez misiniz ki sizleri yaratan, sizlere işitme, görme ve düşünme gücü veren O'dur. Ne kadar az şükrediyorsunuz?

79-Ve sizi yeryüzünde yaratıp çoğaltan ve yayan da O'dur. O'nun huzurunda toplanacaksınız.

80-Sizleri yaratan O olduğu gibi, ölümden sonra tekrar diriltecek olan da O'dur. Yarattığı şu muazzam kainat düzeni içerisinde dinlenmeniz için geceyi, çalışmanız için de gündüzü birbirinden farklı şekilde düzenleyen de O'dur. Bütün bunları yaratan sadece ve sadece Allah olduğu halde nasıl olur da bazı varlıkları O'nun nezdinde şefaatçi kabul edip O'na ortak koşarsınız? Bu yaptığınız nankörlük değil de nedir? Hiç aklınızı kullanmaz mısınız?

81-Ne var ki sizler ilahi nimetlere şükredip sadece Allah'a kulluk etmek yerine, tıpkı sizden önceki inkarcılar gibi konuşuyor, elçimiz Muhammed'in ahiret ve hesap günü uyarılarını alaya alıyorsunuz!

82-Ona, "Kemiklerimiz toprağa karıştıktan sonra tekrar canlanacak öyle mi? Diriltilip hesaba çekileceğiz öyle mi?

83-Bunlar daha önce atalarımıza da anlatılmış masallardır" diye karşılık veriyorsunuz.

84-Ey Muhammed! Madem müşrikler inançlarının doğruluğunu iddia ediyorlar, o halde sor bakalım; Şu yeryüzü ve üzerindekiler kimin tarafından yaratılmıştır?

85-"Allah'ındır" diyecekler; De ki: "Öyleyse neden düşünüp ders almıyorsunuz?"

86-Yedi kat gökyüzünü ve arşı yaratan kimdir?

87-"Allah'tır" diyecekler; De ki: "Hiç Allah'tan korkmuyor musunuz?"

88-Her şeyin egemenliğini elinde bulunduran, her şeyi koruyup gözeten, fakat hiçbir yardıma ve korunmaya ihtiyaç duymayan mutlak kudret kimdir?

89-"Allah'tır" diyecekler; De ki: "O halde hala neden aldanıyorsunuz?"

Medet umduğunuz varlıkların O'nun huzurunda size bir faydası yoktur. O halde nasıl olur da bütün bu gerçeklere rağmen hala O'na şirk koşar, O'ndan başka varlıklardan medet umarsınız? Bu, nefsinizin ve şeytanın aldatmasından başka bir şey değildir. (bkz.Zemahşeri)

90-Üstelik bir de elçimiz Muhammed'i göndermek suretiyle sizlere tevhit hakikatini açıkça anlatıyoruz ama sizler hala onu ısrarla inkar ediyor, Allah hakkında yalan yanlış şeyler iddia ediyorsunuz. (bkz.Taberi)

91-Şu gerçeği iyice belleyin ki Allah asla çocuk edinmiş değildir. Melekler O'nun kızları değildir. Sizin iddia ettiğiniz o varlıkların da medet umulacak vasıfları yoktur. Düşünün bir kere! Eğer Allah'tan başka medet umulacak varlıklar mevcut olsaydı evrendeki bu muazzam düzen olur muydu? O zaman her bir kudret kendi yarattığına hükmeder ve hepsi birbirine karşı üstünlük sağlamaya çalışmaz mıydı? Şirk inancı bu kadar tutarsız iken nasıl olur da hala aklınızı kullanmazsınız?

92-Doğrusu Allah, görünen görünmeyen her şeyden haberdardır, koştuğunuz ortaklardan münezzehtir, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir.

93-Ey elçimiz Muhammed! "Rabbim! Eğer onların tehdit edildiği helakı görecek olursam

94-Ne olur rabbim! Beni o zaman zalimlerle karıştırma" diye dua et.  Senin uyarılarınla alay eden müşriklere, uyarısı yapılan ilahi ceza geldiğinde kimsenin onların yerinde olmak istemeyeceğini, görecekleri cezanın çok

şiddetli olacağını da haber ver. (bkz.Alusi)

95-Uyarısını yaptığımız o cezayı vermekten ve bunu sana da göstermekten aciz değiliz.

96-Bu yüzden sen onların saldırı, alay ve eziyetlerine karşı sabır ve kararlılığını sürdür (bkz.Taberi) Onlara en güzel bir şekilde tevhit mesajını anlatmaya devam et! Sizlere karşı yaptıklarını ve Allah hakkındaki o yalan yanlış inançlarını çok iyi biliyoruz ve gerekli cezayı elbette vereceğiz (bkz.Zemahşeri)

## MÜŞRİKLERİN AHİRETTEKİ PİŞMANLIKLARI

97-"Şeytanların kışkırtmalarından sana sığınırım

98-Bu kadar yakınımda bulunmalarından da sana sığınırım" diye dua et. Allah'a güven ve O'nun yardımını iste O'na sığın! Çünkü onların bu kibirli tavırları çok yakında sona erecektir.

99-Ölüm gelip çattığında her biri yalvar yakar feryat edecek, "Rabbim, ne olur bana bir şans daha ver

100-Beni dünya hayatına yeniden gönder, söz veriyorum ki bu sefer kesinlikle elçilerine inanacağım!" diye yakaracaktır. Heyhat ki bunlar sadece ağızdan çıkan sözler olarak kalacak, hiçbir geçerliliği olmayacaktır. Artık onları bekleyen, diriltilip hesaba çekilecekleri kıyamet gününe kadar uzun ve zorlu bir dönem vardır.

101-Vakti gelip sura üflendiğinde ve kıyamet koptuktan sonra bu müşrikler yeniden diriltilip huzurumuza çıkarılacaklardır. İşte o gün, dünyada sahip oldukları ve pek güvendikleri kabileleri, yandaşları kendilerine bir fayda vermeyecek, soy sop ve nesep bağlılığının hiçbir önemi kalmayacak, kimse kimseye yardım edemeyecektir.

102-O gün peygamberlere iman etmiş ve Allah'ın emirlerine göre yaşamış kimselerin iyilikleri ağır basacak ve onlar kurtuluşa erecek, içerisinde ebedi olarak kalacakları cennete gireceklerdir.

103-Buna karşılık dünyada elçilerimizi inkar edenlerin kötülükleri ağır basacak ve onlar da kendilerine yazık etmiş kimseler olarak içerisinde sonsuza kadar kalacakları cehenneme gireceklerdir.

104-Orada ateş yüzlerini yalayacak ve köz olmuş etlerinin arasından sırıtan dişleriyle öyle kalakalacaklardır.

105-Onlara, "Size dünyada ilahi mesaj getiren ve bugünle ilgili uyarı yapan elçiler gelmişti de onları inkar etmiştiniz, öyle mi?" diye sorulduğunda

106-"Rabbimiz affet bizi! Bedbahtlığımızın, sapkınlığımızın kurbanı olduk, çünkü tamamen doğru yoldan sapmıştık.

107-Ne olur bizi şu cehennemden çıkar ve tekrar dünyaya gönder. Bize ikinci bir şans ver, bu sefer yine aynı şekilde davranırsak artık büsbütün zalimlerden olduğumuzu kabul edeceğiz" diye yalvaracaklardır.

108-Fakat Allah onlara şöyle cevap verecektir: "Demek onca yaptıklarınızdan sonra şimdi de dileniyorsunuz! Susun! Benimle konuşacak bir şeyiniz yok artık!

109-Dünyada iman eden ve "Rabbimiz! Bizleri bağışla ve merhamet et, sen merhametlilerin en yücesisin!"

110-Diye dua eden müminlerle alay ediyor, hatta sizlere uyarı olarak gönderdiğim ilahi mesajları alaya alıyordunuz. Bu davranışlarınız size, beni hatırlamayı bile unutturmuştu

111-O alaya aldığınız müminleri, gösterdikleri sabrın ödülü olarak cennetle ödüllendirdim. Sizler ise bu cehennem azabına müstehak oldunuz.

112-Bunları söyledikten sonra Allah onlara, "Dünyada ne kadar kaldınız?" diye soracak

113-Onlar ise, "Bir gün veya daha az gibiydi sanki. Bizim şu anda bunu düşünebilecek halimiz kalmadı. Bu hesabı yapabilecek olan, kaldığı yılları hatırlayabilecek olana sor!" diye cevap verecekler

114-Bunun üzerine Allah onlara, "Dünya hayatı geçici bir yaşamdı ama siz oradaki refahınızın hep süreceğini sanıp şımardınız. Keşke aklınızı kullansaydınız.

115-Amaçsız bir şekilde yaratıldığınızı ve yaptıklarınızın hesabının sorulmayacağını zannettiniz" diyecektir.

116-Ey müşrikler! Bütün bu anlatılanlardan ders alın ve şirk inancını bırakıp elçimiz Muhammed'in getirdiği tevhid mesajına iman edin. Şunu bilin ki bütün

varlığı yaratan ve her şeyin gerçek hakimi olan Allah, sizin ortak koştuklarınızdan münezzehtir. Yüce arşın, mutlak hükümranlığın sahibidir.

117-Her kim, tazim ve kulluğa layık olduğunu gösteren hiçbir delil bulunmadığı halde başka varlıkları şefaatçi kabul eder ve onları Allah'a ortak koşarsa bunun hesabını Allah huzurunda mutlaka verecektir. Böyle yapan müşrikler için kıyamet günü hiçbir kurtuluş yoktur.

118-Ey elçimiz Muhammed! Davanda kararlı ve sabırlı ol ve "Rabbim! Mağrifetinle muamele ederek bizi kötü durumlara düşmekten koru! Rahmetinle muamele ederek her türlü iyiliğe ulaştır; çünkü sen merhametliler merhametlisisin" diye dua et!

KURAN -75- (32) SECDE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

30 Ayet - /Sadece Allah'a kulluk - Tevhit inancı/

----- Mekke döneminin son yıllarında, Müminun suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını 15. ayette müminlerin vasıflarını anlatırken geçen "secde" kelimesinden almıştır. Tevhit, nübüvvet ve ahiretle ilgili mesajlar içermekte, Hz.Muhammed'e sabır ve kararlılık tavsiyesiyle son bulmaktadır. -----

KUR'AN, ALLAH'IN İNSANLARA RAHMETİDİR

1-Elif lam mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-Hakkında şüpheye yer olmayan bu kitap, alemlerin rabbi tarafından indirilmiştir.

3-Ey Muhammed! senin için "Kur'an'ı o uydurdu" diyorlar, öyle mi? Elçimiz Muhammed'in Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğuna inanmayan ve Kur'an'ı, kendisinin uydurup Allah'a atfettiğini ileri süren müşrikler! Şunu bilin ki Muhammed, Allah'n peygamberidir. Kur'an onun uydurması olmadığı gibi şiir ya da kahin sözü de değildir (bkz.Taberi) bütün varlıkların yaratıcısı olan Allah tarafından indirilen vahiydir. Allah, Kur'an'ı göndermekle, tevhitten sapmış olan Mekke müşriklerine merhamet etmekte, sizleri şirkten uzaklaştırıp dosdoğru tevhit yoluna iletmek istemektedir.

ALLAH, KULLUK EDİLMEYE LAYIK YEGANE KUDRET

4-Ey müşrikler! Gerçek şu ki sizler sadece ve doğrudan Allah'a kulluk etmek yerine O'na ortaklar koşuyor, bazı varlıkları O'nun katında şefaatçi olarak düşünüyorsunuz. Oysa Allah'tan başka kendisine kulluk edilmeye layık hiçbir kudret yoktur. Yaşamanız için yeryüzünü, dağları, ırmakları, bitkileri yaratan, gökyüzünü inşa ederek dünyayı altı günde mükemmel hale getiren ve istifadenize sunan sonra da arşa, yönetimine geçen Allah'tır. Ondan başka bir dostunuz ve destekçiniz yoktur. Neden düşünüp ders almıyorsunuz?

5-Semanın en yüksek yerlerinden yerin derinliklerine kadar bütün varlığın hükümranı O'dur. Sizin bin yıl içinde kat edeceğiniz mesafeleri bir günde kat

edebilen (bkz.Zemahşeri, İbn Atıyye) melekler O'nun emrindedir. (bkz.Mearic 70/4) (bkz.Kurtubi)

6-Görünür görünmez her şeyi bilen, gizli açık bütün yaptıklarınızdan haberdar olan O'dur. Kendisine ortak koşan ve elçisini ısrarla inkar edenleri cezalandıracak, iman edenlere ise merhametiyle muamele edecektir. (bkz.Taberi)

7-Yarattığı her şeyi mükemmel yaratan, insanı ilkin bir çamurdan yaratıp mükemmel bir varlık haline getiren

8-Onun neslini ana rahmine düşen bir damladan gerçekleştiren

9-Ardından ruhundan üfleyip onu işitme, görme ve düşünme gücüne sahip mükemmel bir varlık haline getiren, ona hayat bahşeden O'dur. Bütün bunları yapabilecek başka bir kudret bulunmadığı halde nasıl olur da O'ndan başka varlıkları O'na ortak koşar ve onlardan medet umarsınız? Şunu bilesiniz ki kıyamet günü geldiğinde, şefaatçi kabul edip tazimde bulunduğunuz o varlıkların hiçbir faydasını görmeyeceksiniz.

HESAP GÜNÜ

10-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin hesap günüyle ilgili yaptığın uyarıları ciddiye almadıklarını, "Toprağa gömülüp yok olduktan sonra tekrar mı diriltileceğiz?" dediklerini biliyoruz. Aslında onlar, Allah'ın her şeyi yapacak kudrete sahip olduğunu biliyorlar, fakat O'nun huzuruna çıkıp hesap vermekten korktukları için bu gerçeği kabul etmek istemiyorlar. (bkz.Taberi, Kurtubi)

11-Onlara şöyle söyle: "Evet, önce ölüm meleği gelip canınızı alacak, sonra tekrar diriltilip Allah'ın huzurunda hesaba çekileceksiniz. O hesap sonunda hepiniz yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz."

12-Ey Muhammed! Müşriklerin hesap gününü reddetmelerine bakma! Zira o gün geldiğinde Allah'ın huzurunda hepsinin başları önlerine eğilecek ve "Ey rabbimiz! Şimdi aklımız başımıza geldi. Meğer dünyada gerçeği görmemişiz ama şimdi gördük. Ne olur bize bir şans daha ver, bizi dünyaya geri gönder. Bu sefer söz veriyoruz ki senin elçilerine iman edecek ve emirlerine uygun yaşayacağız" şeklinde yalvaracaklardır.

13-Biz size inanıp inanmama hürriyeti verdik. İsteseydik hepinizi iman etmeye zorlayabilirdik, fakat inanıp inanmamayı sizin iradenize bıraktık.

(bkz.Zemahşeri) Kendi iradesiyle iman etmemeyi tercih edenler şunu bilsinler ki şeytan, insanları tevhitten uzaklaştırmaya ahdettiği zaman ona uyanları cehenneme doldurma sözümüz elbette gerçekleşecektir. Şu sözün bana ait olduğu doğrudur: "Cehennemi cinler ve insanlarla dolduracağım"

14-O gün müşriklerin yalvarmaları işe yaramayacak ve onlara şöyle denilecektir: "Hesap gününü umursamayan siz değil miydiniz? Madem öyle, işte bugün azabın tadına bakın bakalım! Allah'a ortak koşmanıza ve elçimizi inkar etmenize karşılık, sonsuza kadar cehennemde kalın!"

## İMAN EDENLERİN VASIFLARI

15-Muhammed'in peygamberliğine iman eden ve gönderdiğimiz bu Kur'an'a inananlar ise Allah tarafından gönderilen mesajları işittikleri zaman büyük bir saygı ve bağlılık içinde itaat ederler. Allah'ın kendilerine sağladığı nimetlere şükreder ve sadece O'na kulluk ederler. Müşrikler gibi, elçimize karşı kibirlenmezler.

16-Allah'tan başkasına ibadet etmenin veya O'nun emirlerine uymamanın cezasından korkuları için ibadet edip namaz kılmaktan yanları yataklarına uzak kalır, O'nun vereceği ödülün ümidini taşırlar. Bu bilinçle her zaman ve sadece Allah'a ibadet eder, Allah'ın kendilerine verdiği nimetleri yoksullarla paylaşırlar.

17-Gerçekten de bu şekilde iman edip ilahi emirlere uygun yaşayan müminler için hazırlanmış olan ahiret ödülü insanların aklının almayacağı kadar muazzam bir ödüldür. Yaptıkları iyi işlere karşılık onlar için, gözleri kamaştıracak ne güzellikler sakladığımızı kimse bilmez.

## İNKAR EDENLERİN SON PİŞMANLIKLARI

18-Allah'ın gönderdiği peygambere ve tevhide inanan bir mümin ile peygamberleri ve onlara gönderilen vahyi inkar eden kimse (bkz.Taberi) bir tutulur mu hiç? Elbette bir tutulmayacaklardır.

19-İman edenler ve Allah'ın emirlerine uygun davrananlar bunun karşılığı olarak huzur içinde yaşayacakları cennetlere gireceklerdir.

20-İnkar edenlerin varacakları yer ise cehennem olacaktır. Oradan çıkmak için çok çaba sarfedecekler, fakat bu çabaları fayda etmeyecektir. Onlara,

"Madem cehennemin müşrikler için hazırlandığını kabul etmiyordunuz (bkz.Taberi) o halde şimdi bunun cezası olarak tadın ateş azabını!" denilecektir.

21-O müşriklere, belki vazgeçerler diye büyük azaptan önce kesinlikle küçük küçük azaplar da tattıracağız. Eğer dünyada yaşadıkları çeşitli sıkıntılardan ders alıp ilahi kudrete ortak koşmaktan vazgeçmez ve elçimiz Muhammed'e iman etmez inkarda ısrar ederlerse kendilerine esas büyük azabı ahirette tattıracağız. (bkz.Taberi)

22-Allah'ın peygamberini ve onun getirdiği ilahi mesajları duyup anladığı halde ısrarla inkar eden müşriklerden daha fazla kendisine kim yazık edebilir? Bunlar bile bile kendilerini azaba maruz bırakmaktadırlar. Çünkü eğer böyle yapmaya devam ederlerse gerçekten de onları, bu yaptıklarının karşılığı olarak cezalandıracağız.

## MUSA NASIL PEYGAMBERSE MUHAMMED DE PEYGAMBERDİR

23-Ey Muhammed'in Allah'ın peygamberi olduğuna inanmayan müşrikler! Biliyorsunuz ki biz, daha önce Musa'yı peygamber olarak seçip ona Tevrat'ı vahyetmiştik. Bu sayede onu İsrailoğulları'nı tevhide yönlendiren bir önder kılmıştık. O halde niçin elçimiz Muhammed'in de tıpkı Musa gibi ilahi vahyi aldığından (bkz.Zemahşeri) şüphe ediyorsunuz?

24-Nitekim İsrailoğulları, elçimiz Musa'ya iman edip onunla birlikte tevhitte sebat gösterdikleri için onları insanlara tevhit mesajını taşıyan öncü bir toplum haline getirmiştik. Eğer siz müşrikler de Muhammed'in peygamberliğine inanır ve şirkten vazgeçerseniz, onlar gibi öncü bir toplum olursunuz.

25-Kuşkusuz bu ilahi mesaja muhalefet edenler hakkında kıyamet günü Allah tarafından nihai hüküm verilecektir.

## GEÇMİŞ TOPLUMLARDAN İBRET ALMA ÇAĞRISI

26-Ey elçimiz Muhammed'in ilahi ceza uyarısını dikkate almayan müşrikler! Peygamberlerin bu tür uyarılarına kulak vermeyenlerin sonunun nasıl olduğunu görmek için sizden önce aynı tavrı takınıp helak edilen Ad ve Semud gibi milletlerin (bkz.Taberi) haline bakmaz mısınız? Onların harabe haldeki yerlerini ve yurtlarını biliyorsunuz! Doğrusu onların başlarına gelenler sizler için bir derstir. Hiç aklınızı kullanıp ders almaz mısınız?

TABİATTAKİ İLAHİ KUDRETİN TEVHİDE DELALETİ

27-Ey bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Tabiata baktığınızda Allah'ın bütün varlığa egemen olduğunu görmez misiniz? Baksanıza, Allah'ın yarattığı şu muazzam düzen içerisinde yağdırdığı yağmurlar sayesinde kupkuru topraklar hayat bulmakta, sizlere ve hayvanlarınıza rızık olacak nice bitkiler yetişmektedir. Bütün bunları yapabilecek Allah'tan başka bir güç var mıdır? O halde nasıl olur da bu gerçeğe karşı kör gibi davranır ve O'ndan başka varlıkları şefaatçi kabul edip ortak koşarsınız?

VAKİT VARKEN ELÇİMİZE İMAN EDİN

28-Demek bütün bu öğütleri dinlemek bir yana, elçimiz Muhammed'in uyarılarıyla alay ediyor ve "Şu kıyamet ve hesap günü ne zamanmış!" diye soruyorsunuz?

29-O zaman şunu biliniz ki o gün geldiğinde iş işten geçmiş olacak ve artık inanmanız da fayda etmeyecektir. Bu yüzden aklınızı başınıza alın ve iş işten geçmeden elçimize iman edin!

30-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu küstahça alaylarına aldırma! Tebliğ görevini kararlılıkla sürdür. Hiç endişe etme, ilahi azap onları beklemektedir.

KURAN -76- (52) TÛR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

49 Ayet - /Musa peygambere ilahi vahyin verildiği Tûr dağı/

----- Mekke döneminin son yıllarında, secde suresinden sonra vahyedilmiştir. İsmini ilk ayette, Hz.Musa'ya vahyin verildiği Tûr (Sina) dağına yemin edilmesinden almaktadır. Kısa olmakla birlikte ahiret ve cehennemle ilgili çok etkileyici bir dilin hakim olduğu surede, müşriklerin Hz.Muhammed ve Kur'an hakkında ileri sürdükleri tutarsız iddialara cevap verilmektedir. Bir başka dile çevrilmesi en zor surelerden biridir. Çünkü içerdiği mesaj kadar uslubu da çok üst düzeyde ve etkileyicidir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

MÜŞRİKLERİN UMURSAMADIKLARI HESAP GÜNÜ

Ey Muhammed'in peygamberliğine inanmayan ve onun hesap günüyle ilgili uyarılarını hafife alan müşrikler!

1-Vaktiyle Musa peygambere ilahi vahyi verdiğimiz Tûr dağına andolsun

2-Ona verdiğimiz satır satır yazılmış ilahi kitaba andolsun

3-Açık sayfalarda yazılmış, yazılanlar sayfalara ayrılmış o kitaba

4-İbadet için gelen insanlarla dolup taşan Kabe'ye andolsun

5-Üzerinizi kaplayan şu muazzam gökyüzüne andolsun

6-Ve dalgalanıp kabaran coşkun denizlere (bkz.Taberi) yemin olsun ki

7-Elçimiz Muhammed'in söz ettiği hesap günü mutlaka gelecektir.

8-Sizin umursamazlığınız bu gerçeği değiştirecek değildir. Onu önlemek kimsenin elinde değildir.

9-Gökyüzünün dehşetli bir şekilde sarsılacağı o kıyamet günü geldiği zaman

10-Ve dağların yerlerinden oynayacağı

11-Vay hallerine elçimizi yalanlayanların!

12-Çünkü onlar dünya hayatında hesap gününü umursamadan yaşamış, elçimizin uyarılarını alaya almışlardı.

13-O gün müstehak oldukları şekilde yaka paça cehennem ateşine atılacaklar

14-Ve kendilerine, "İşte elçimiz sizi uyarırken alaya aldığınız ceza budur.

15-Söyleyin bakalım, bu uyarılar, iddia ettiğiniz gibi sihir miymiş yoksa siz mi gerçeği bir türlü görmek istemiyormuşsunuz?

16-Şimdi girin bakalım ateşe! İster dayanmaya çalışın dayanabilirseniz, ister feryat edin, kimse kulak asmayacaktır. Çünkü müstehak olduğunuz cezayı çekiyorsunuz."

MÜMİNLERE SUNULACAK NİMETLER

17-Elçimize iman eden ve Allah'ın emirlerine göre yaşayan müminler o gün nimetlerle dolu cennete gireceklerdir.

18-Rableri onlara cehennem yüzü göstermeyecek ve kendilerine sunulan nimetlerden huzur içinde istifade edeceklerdir.

19-Onlara, "Elçimize iman edip emirlerimize uygun yaşamanın karşılığında şimdi gönlünüzce yaşayınız" denilecek

20-Ve onlar kendilerine eşlik edecek güzel gözlülerle birlikte sıra sıra tahtlara kurulacaklardır.

21-İşte böyle iman etmiş ve kendileri gibi imanlı nesiller yetiştirmiş kimseleri cennette bir araya getireceğiz. Her ne kadar sonra gelen nesiller ataları kadar tevhit mücadelesinin ağır bedelini ödememiş de olsalar, onları da atalarıyla aynı cennete dahil edeceğiz. Böyle yapmış olmakla atalarının ödülünden herhangi bir şey eksiltmeyeceğiz, aksine herkes imanına ve ilahi emirlere uygun yaşamasına göre ödüllendirilmiş olacak.

22-Canlarının çektiği meyve ve etlerden bol bol vereceğiz

23-Orada kadeh tokuşturacaklar ama içtikleri içkiler nedeniyle ne bir boş sözleri olacak ne yanlış davranışları, ne de günaha girecekler.

24-Onlara hizmet eden gılmanlar çevrelerinde fırdönecek. Onlar sanki sedefinde saklı inci gibidirler.

25-Aralarında sohbet edecekler;

26-"Biz dünyada yalnızca Allah'a kulluk eder, O'nun elçisine inanır, O'nun emirlerine göre yaşar, ahirette O'nun azabına maruz kalmaktan korkar ve bizi o azaptan koruması için hep dua ederdik.

27-Şükürler olsun Allah'a ki bugün bizi cehennem ateşinden korudu

28-Vaat ettiği cennet nimetlerini bahşetti. Gerçekten Allah, sonsuz iyilik ve merhamet sahibidir" diyeceklerdir.

PEYGAMBER'İN GÖREVİ

29-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin alay ve inkarlarına aldırmadan tebliğ görevine devam et! Senin görevin budur. Söylediklerine hiç üzülme! Sen onların iddia ettikleri gibi güya cinlerden bilgiler alan bir mecnun veya kahin değil, rabbinin gönderdiği ilahi vahye mazhar olmuş bir peygambersin!

MÜŞRİKLERİN PEYGAMBERLE İLGİLİ TUTARSIZ İDDİALARINA CEVAPLAR

30-Sana şair diyorlar, güya alaya almak için! "Başına bir hal geleceğinden endişe ediyoruz" diyorlar öyle mi?

31-Sen de onlara de ki: "Madem benim uyarılarıma kulak vermiyorsunuz, o halde bekleyin bakalım, kimin başına ne hal geleceğini hep birlikte göreceğiz!"

32-Aslında bu söylediklerinin akla yatkın olmadığını, senin şair veya kahin olmadığını pekala biliyorlar ama iyice yoldan çıkmış azgın kimseler oldukları için senin peygamberliğine ve uyarılarına inanmak istemiyorlar.

33-İnanmamalarını makul göstermek için, Kur'an'ı senin uydurduğunu iddia ediyorlar.

34-Madem öyle, onlar da Kur'an'n bir benzerini ortaya koysunlar da görelim!

35-Onlar yerden göğe bütün kainatı ve bizzat kendilerini Allah'ın yarattığını bilmiyorlar mı? Yoktan mı yaratıldılar, yoksa yaratan kendileri mi?

36-Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yarattı? Öyleyse niçin elçimize karşı kibirleniyorlar? Hayır, bir türlü kavrayamıyorlar.

37-İlahi kudret onların yanında veya hakimiyetlerinde mi ki seni peygamberliğe layık görmüyorlar? (bkz.Zemahşeri)

38-Sanki kimin peygamber olacağına karar verme yetkisi onların elindeymiş yahut kendilerine vahiy gelmiş gibi seni yalanlıyorlar (bkz.Zemahşeri) Yoksa onların göklerde konuşulan vahyi dinleyecek merdivenleri mi var? Varsa ellerinde böyle bir vahiy, senin gibi onlar da ortaya koysunlar bakalım!

39-Bu nasıl bir Allah inancıdır ki hem O'na inandıkların söylüyorlar, hem de başka varlıkları şefaatçi kabul edip ortak koşuyorlar. Üstelik hakir gördükleri için kendileri kız çocuk sahibi olmayı istemezken melekleri "Allah'ın kızları" olarak telakki ediyorlar.

40-Sanki sen onlardan peygamberlik görevinin karşılığında dünya menfaati talep ediyorsun da bu istek onlara ağır geliyormuş gibi davranıyorlar.

41-Bir taraftan da, gaybı bilirmiş gibi Allah hakkında yalan yanlış inançlar uyduruyor, O'na ortak koşuyorlar. (bkz.Kurtubi) Yoksa gayb onların yanında da onlar mı hükmediyorlar? (bkz.Kurtubi)

42-Bu da yetmezmiş gibi sana ve tevhide karşı tuzaklar kuruyorlar! Bilsinler ki tuzakları başlarına geçecek ve hezimete uğrayacaklar! Ey elçimiz! Sen onların tuzakları karşısında yılgınlık gösterme, görevine devam et! (bkz.Taberi)

43-Sanki Allah'tan başka kulluk edilmeye layık kudret varmış gibi bazı varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşuyorlar! Allah onların bu yakıştırmalarından yücedir, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir.

44-Elçimiz Muhammed'in uyarılarını alaya alan ve "Madem gerçek bir peygambersin, o halde başımıza taş yağdır da görelim!" (bkz.İsra 17/92) diyen müşrikler, başlarına gerçekten böyle bir ceza yağdırılacak olsa bile, o cezayı bilfiil yaşayıncaya kadar bu inkarlarını sürdürür, ancak iş işten geçtikten sonra inanıp yalvarmaya başlarlar.

45-Bu yüzden sen onların bu tavırlarına aldırma! Bırak, kendilerine vaat edilen ilahi ceza ile karşılaşacakları güne kadar bu inatlarını sürdürsünler.

46-Çünkü sen tebliğ etmekle görevini yapmış bulunmaktasın. Ama o gün gelip çatınca, şefaatçi telakki ettikleri varlıklar kendilerine fayda etmeyecektir.

47-Kaldı ki o dehşetli kıyamet günü gelmeden önce de hezimete uğrayacak ve dünyevi cezayı çekeceklerdir, fakat bugün içlerinden çoğu buna ihtimal vermemekte, sahip oldukları gücün ellerinden gideceğini düşünememektedir.

PEYGAMBER'E SABIR ve KARARLILIK TAVSİYESİ

48-Ey elçimiz Muhammed! Rabbinin verdiği görevi sabır ve kararlılıkla yapmaya devam et! Onların tehditlerine aldırma! Biz seni muhafaza edecek ve tevhidi muzaffer kılacağız. Sen sürekli olarak rabbini an, daima O'na kulluk et!

49-Gece ve gündüz, sabah ve akşam, yalnızca O'na bağlan, tevhitte kararlı ol!

KURAN -77- (67) MÜLK SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

30 Ayet - /Allah'ın varlık üzerindeki hükümranlığı/

----- Mekke döneminin son yıllarında, Tûr suresinden sonra vahyolmuştur. Adını ilk ayette geçen "Allah'ın egemenliği" vurgusundan alır. Kainatta mevcut ilahi

nimetlerden örnekler verilir, bunlara karşı müşriklerin nankörlüğü hatırlatılır. Ayrıca Hz.Muhammed'e zafer müjdesi verilir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

HERKES HAK ETTİĞİNİ ALACAK

1-Ey müşrikler! Allah nezdinde şefaatçi kabul edip ona ortak koştuğunuz varlıkların gerçekte böyle nitelikleri yoktur. Allah, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir, O, koştuğunuz ortaklardan münezzehtir (bkz.İbn Abbas, Firuzabadi) Bütün varlığın sahibi, hayır ve bereketi, lutuf ve ihsanı bol olan Allah'tır (bkz.Maverdi)

2-O, size hayatı imtihan için bahşetmiş, ölümü de bu imtihanın karşılığını almanız için takdir etmiştir. (bkz.Zeccac) İşte elçimiz Muhammed'in size tebliğ ettiği Kur'an, bu ilahi emirleri bildirmektedir. O'na iman eden ve ilahi emirlere uygun yaşayanlar, Allah tarafından ödüllendirilecek; şirkten vazgeçmeyen ve elçimize inanmayanlar ise O'nun cezasına müstehak olacaklardır.

- Bazı ayetlerin çevirisi, kimilerine garip gelebilir. Kur'an'ı doğru anlamak için lafzan anlattığı ile mana olarak anlatmak istediğini birlikte ele almak gerekmektedir. Aslolan lafızları birebir çevirmek değil, nüzûl ortamında bu ilahi kelamı sözlü bir konuşma şeklinde dinleyen insanların zihninde beliren manayı derli toplu dilimize aktarmaktır. Örneğin; "Yeri ve göğü yaratan Allah'a hamdolsun" demek, aynı zamanda "herhangi bir şey yaratmamış olan putlara niçin kulluk ediyorsunuz?" demektir. "Bütün kainatın mülkü Allah'ındır" demek, aynı zamanda "Hiçbir özelliğe sahip olmayan aciz varlıkları niçin şefaatçi telakki ediyor ve onları Allah'a ortak koşuyorsunuz?" demektir. İşte bunlardan ilki ifade edilen anlam, ikincisi nefyedilen anlamdır. O dönemde ilahi kelamı sözlü ortamda dinleyen herkesin derhal anladığı bu hassas noktaları bugüne adapte etmeden Kur'an'ın mesajını anlamak zordur. Diğer taraftan Kur'an'ın sadece lafızlarını çevirmenin, hem dil açısından hem de mana açısından fevkalade büyük sakıncaları söz konusudur. Lafza bağlı her çeviride anlam kayıpları kaçınılmazdır. -

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KAİNATTAKİ İLAHİ HÜKÜMRANLIK ve KUR'AN'IN İLAHİ VAHİY OLUŞU

3-Üzerimizdeki yedi kat göğü tabakalar halinde yaratan O'dur. Rahman olan Allah'ın yarattığı bu kainatta bir düzensizlik göremezsiniz. Kainatı mükemmel düzen içerisinde yaratıp sizin istifadenize sunduk. Bakışlarını bir daha çevir, tek bir yarık görebilir misin?

4-Defalarca ve dikkatlice inceleyin. Gözün aciz ve yorgun düşecektir.

5-Ve andolsun ki dünyanın semasını muhteşem yıldızlarla süsledik. Orayı şeytanları taşlama yeri yapıp onlara alevli bir ateş hazırladık. (bkz.Saffat 37/6-10)

Bütün kainat Allah'ın mutlak egemenliği altındadır. Oysa siz hala, O'nun katında bazı varlıkları şefaatçi kabul edip ona ortak koşuyorsunuz. Üstelik cinlerin güya semadan gayba dair bilgiler aldıklarını düşünüyor, elçimiz Muhammed'i de cinlerle ilişki kurduğunu iddia eden sahtekarlara benzetiyorsunuz. Halbuki bu ilahi düzen içerisinde Allah'ın iradesine karşı koyabilecek, O'nun istemediği şekilde gayb haberlerini alabilecek hiçbir güç yoktur (bkz.Maverdi) Dolayısıyla elçimiz Muhammed sizin iddia ettiğiniz gibi cinlerden bilgi alan bir kişi değil, kendisine ilahi vahiy verilmiş bir peygamberdir.

- Kur'an-ı Kerim'de gökyüzünün muhafaza edildiğini ifade eden bütün ayetlerde, müşriklerin yakıştırmalarına cevap söz konusudur. Hatta genel olarak cinlerden söz eden bütün ayetler, müşriklerin "cinlerin gaybı bildikleri" şeklindeki inançlarına ve Hz.Muhammed'e "mecnun/şair = cinlerle irtibatlı kimse" iftirasına cevap maksadındadır -

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

## Hz.MUHAMMED'E İMAN ETMEYENLERİ BEKLEYEN SON

6-Allah'ın nimetlerine nankörlük edip O'na ortak koşan ve peygamberi yalanlayan müşrikler (bkz.İbn Aşur) için ahirette can yakıcı cehennem azabı vardır. Doğrusu orası çok kötü bir yerdir!

7-Onlar cehennem ateşine atıldıklarında, ateşin o korkunç uğultusunu işitecekler

8-Sanki öfkeden çatlarcasına çıkardığı o sesi.

Oraya her bir grup atıldığında, görevli melekler onlara, "Size dünyada gerekli uyarıları yapan peygamber gelmemiş miydi?" diye soracaktır.

9-Onlar ise pişmanlık içinde, "Evet, gelmişti ama ne yazık ki bizler onların peygamber olduğunu kabul etmemiş, "Allah peygamber göndermiş değildir, sizler yalancısınız, yoldan çıkmış kimselersiniz" demiştik

10-Keşke aklımızı kullanıp onlara kulak verseydik, peygamber olduklarına iman edip mesajlarını kabul etseydik, şimdi bu alevli ateşin ahalisi içinde olmazdık" diye cevap verecekler

11-Yaptıkları şeyin yanlış olduğunu pişmanlıkla itiraf edeceklerdir. Böylece cehenneme atılacak ve orada perişan olacaklardır.

12-Oysa peygambere iman eden ve onun gayb aleminden vahiy yoluyla getirdiği ilahi mesajlara uygun bir şekilde yaşayan, rablerinin vereceği cezadan korkarak güzel ameller işleyen müminler Allah'ın af ve mağrifetine mazhar olup büyük cennet ödülüne nail olacaklardır.

ALLAH, HERKESİN AMELİNİN KARŞILIĞINI VERECEKTİR

13-Ey Muhammed'in peygamberliğine iman etmeyen müşrikler! (bkz.Vahidi) Şunu bilin ki söylediğiniz her söz Allah tarafından bilinmektedir. O, aklınızdan geçenlerden dahi haberdardır.

14-Zira O, bütün kainatın yaratıcısıdır. Yaratıcı yarattığından habersiz olur mu? Bu sebeple, yaptıklarınızın cezasız kalacağını sanmayınız. Allah her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilmektedir ve hepinize gereken cezayı verecektir.

İLAHİ NİMETLERİN TEVHİDE DELALETİ

15-Yeryüzünü size boyun eğdiren O'dur, omuzlarında gezinip, O'nun rızıklarından yiyin. Allah bütün kainatı mükemmel bir şekilde yaratıp istifadenize sunmuştur. Yeryüzünü, yaşayabileceğiniz şekilde düzenlemiş ve beslenebileceğiniz rızıklarla donatmıştır. Yapmanız gereken, bu ilahi nimetlerden faydalanırken Allah'a şükretmek ve O'ndan başkasına kulluk etmemektir. Zira dünya hayatı sizler için imtihandır, hepiniz ölecek ve diriltilip Allah'ın huzurunda hesaba çekileceksiniz.

16-Gökyüzündekinin, bir sarsıntıyla sizi yere batırmasına karşı güvenceniz var mı?

17-Ama sizler, şefaatçi telakki ettiğiniz varlıkları O'na ortak koşuyorsunuz. Bunu yaparken Allah'ın sizi cezalandırmayacağından, yaşadığınız yeri altüst edip başınıza geçirmeyeceğinden ve gökten üzerinize azap yağdırmayacağından nasıl emin olabilirsiniz?

18-Unutmayın ki sizden önce nice toplumlar, peygamberleri yalanlayıp Allah'a ortak koşmuştu ve bunun sonunda da müstehak olduklar cezaya çarptırılmışlardı. Onların sonunu iyi düşünüp bunlardan ders çıkarmalısınız!

19-Kainattaki her şeyin Allah'ın egemenliğinde olduğunu, gökyüzünde kuşların kanatlarını kah açıp kah kapayarak süzüldüklerini görmez misiniz? Allah'tan başka kim onları bu şeklide yaratmış olabilir? Unutmayın ki Allah bütün yaptıklarınızı görmektedir.

20-Ne var ki siz müşrikler, hiçbir şey yaratamayan varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşmakla çok büyük bir yanlışa saplanmış durumdasınız.

21-Bir düşünün! Allah size ceza verecek olsa, ortak koşup medet umduğunuz varlıklar sizi Allah'a karşı koruyabilirler mi? Rızkınızı kesecek olsa size rızık sağlayabilirler mi?

22-Kafasını iyice önüne eğip yürüyen mi yoksa doğru yolda dimdik yürüyen mi hedefi daha iyi bulur? Bir düşünün! Şirk içinde adeta yüzüstü sürünen siz müşriklerle Allah'ın vahyine iman eden ve tevhidin dosdoğru yolunda ilerleyen tevhit ehli müminler bir olur mu hiç? (bkz.Mukatil) Doğrusu siz elçimiz Muhammed'i inkar etmek suretiyle ahirette yüzükoyun sürünür halde cezaya müstehak olmaktasınız.

23-Bilin ki sizi mükemmel birer insan olarak yaratan; işitme, görme ve düşünme gücü veren, yeryüzünde yaşamanız ve çoğalmanız için her türlü imkanı sağlayan Allah'tır. Sizin de bu nimetlere karşılık sadece O'na kulluk etmeniz gerekmektedir. Oysa siz, ne kadar az şükrediyorsunuz?

24-Sizi yeryüzünde çoğaltıp yayan O'dur. Unutmayınız ki hepiniz ölecek ve diriltildikten sonra O'nun huzurunda hesaba çekileceksiniz. Eğer O'na şirk koşmaktan vazgeçmezseniz bunun cezasını çekeceksiniz.

25-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin senin bütün bu uyarılarına kulak tıkadıklarını ve alaycı bir şekilde, "Şu bizi tehdit edip durduğun kıyamet ve

hesap günü ne zamanmış bakalım?" dediklerini biliyoruz.

26-Onlara de ki: "Kıyametin ne zaman kopacağını sadece Allah bilir. Ben sadece sizleri tevhide davet etmek ve inanmadığınız takdirde başınıza gelecekleri bildirmekle görevli bir uyarıcıyım!"

27-Kaldı ki bugün hesap günüyle ilgili uyarılara alayla karşılık veren o müşrikler, gün gelip de cehennem azabını yakinen gördükleri zaman korkudan yüzleri mosmor kesilecek ve kendilerine, "İşte yalanladığınız, alaya aldığınız ilahi azap budur" denilecektir.

MÜMİNLER ZAFERE ULAŞACAKTIR

28-Ey elçimiz Muhammed! Onlara şu gerçeği söyle: "Ey müşrikler! (bkz.Mukatil) Ben ve beraberimdeki müminler, tevhidi sonuna kadar savunmaya devam edeceğiz. Bu yolda ya ölürüz, ya zafere ulaşırız, her ikisine de hazırız. Kaldı ki bizler Allah'ın rahmetine ve bize zafer nasip edeceğine (bkz.Zemahşeri) inanıyoruz.  Peki, sizi ilahi azaptan koruyacak olan kimdir söyleyin!

29-Bizler rahman olan Allah'a iman ve kulluk ederken sizler O'na nankörlük etmekte, başka varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşmaktasınız. Gün gelecek kimin yanlış yolda olduğunu gayet iyi anlayacaksınız.

30-Düşünsenize, bir sabah sularınız yerin dibine batsa, kim size bir damla su getirebilir? O varlıklar size rızık sağlayabilir mi?

KURAN -78- (69) HAKKA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

HAKA = Kıyamet

52 Ayet - /Müşriklerin umursamadıkları kıyamet ve hesap günü/

----- Mekke döneminin son yıllarında, Mülk suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını ilk ayette geçen ve "kıyamet" anlamına gelen "Hakka" kelimesinden alır. Hesap gününü umursamadıkları ve peygamberin uyarılarına kulak vermedikleri için helak edilen toplumların akıbetlerinden örnekler verilir. Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmayan müşriklere cevap verilir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KIYAMET GÜNÜ MUHAKKAK GELECEKTİR

Ey ilahi azap ve kıyamet uyarılarını dikkate almayan müşrikler!

1-Bilin ki kıyamet

2-Tümüyle gerçektir

3-Akıl erdiremeyeceğiniz kadar dehşetli bir şekilde (bkz.Zemahşeri) gerçekleşecektir. Yalanlamanız bir şeyi değiştirmez, çünkü sizden önce nice

toplumlar da elçilerin uyarılarını yalanlamışlar, fakat feci bir şekilde helak edilmişlerdi.

## PEYGAMBERLERİN UYARILARINI DİKKATE ALMAYAN TOPLUMLARIN HAZİN SONLARI

4-Sonlarını çok iyi bildiğiniz Ad ve Semud kavimleri bunlara örnektir. Gümbür gümbür gelen o felaket için "yalan" demişlerdi.

5-Vaktiyle kıyamet gününü umursamayan ve elçimiz Salih'in uyarılarına kulak vermeyen Semud kavmi müthiş bir felaket ile helak edilmişti

6-Ad ise uğultulu, azgın bir kasırga ile etkisizleştirilmişti

7-Elçimiz Hud'un uyarılarını dinlemeyen Ad kavmi başlarına musallat olan ve yedi gece sekiz gün süren dondurucu müthiş bir rüzgar ile helak edilmişti.

8-Sonuçta elçimizi alaya alan o zalimler perişan olmuş, içi boş hurma kütükleri gibi yere serilmişlerdi. Yerleri yurtları tarumar olmuş, geriye onlardan hiçbir şey kalmamıştı.

9-Firavun ve erkanı da (bkz.Taberi) ondan önce altüst edilen Lut kavmi de benzer hatalar yapmışlar

10-Gönderdiğimiz peygamberlere muhalefet etmişlerdi. Bunun üzerine onları şiddetli bir şekilde cezalandırmıştık.

11-Nuh kavmi de elçimiz Nuh'a aynı şekilde davrandığı için tufan suları ile helak edilmişti. Nuh ve ona inananları ise bindikleri gemi ile kurtarmıştık.

12-İşte bütün bunlar, aklını kullananlar için birer ders niteliğindedir. Yapmanız gereken, bu toplumların akıbetinden ders almak ve elçimiz Muhammed'e iman etmektir.

## KIYAMET ve HESAP GÜNÜ SAHNELERİ

Ey hesap gününü umursamayan ve elçimizin uyarılarını alaya alan müşrikler!

13-Gün gelecek, kıyametin başlangıcını haber vermek üzere sura üflenecek

14-Kıyamet başlayacak, yeryüzü ve üzerindeki dağlar un ufak olacaktır.

15-Asıl her şey işte o gün olacak

16-Gökyüzü parçalanacak ve bütünüyle dağılacaktır..

17-Melekler çekilecek ve onların üstünde mertebe sahibi olan sekiz melek, ilahi egemenliğe dair bütün işleri sevketme görevini devralacaktır.

18-İşte o gün hepiniz diriltilecek ve Allah'ın huzurunda hesaba çekileceksiniz. Dünyada yaptığınız hiçbir şey hesap günü gizli kalmayacak, her şey ortaya çıkarılacak ve karşılık bulacaktır.

19-O gün hesabı başarıyla veren ve cennete girmeye hak kazananlara amel defteri sağ tarafından verilecektir. Bu kimseler sevinç ve gururla, "İşte benim amel defterim bu!

20-Ben dünyada hesap gününü inkar etmemiş, Allah'ın peygamberlerine iman etmiş, hesaba çekileceğimi düşünerek yaşamıştım" diyecektir.

21-İşte o hoşnut olacakları ahiret hayatına sahip olacaklar

22-Eşsiz güzellikteki cennet bahçelerinde

23-Dilediği her şey elinin altında olacaktır

24-Onlara, "Geride bıraktığınız dünya hayatındaki güzel davranışların; peygamberlere iman etmenin ve Allah'ın emirlerine göre yaşamanın ödülü olarak şimdi bu nimetlerden gönlünüzce yararlanın!" denecektir.

25-Hesabı başarıyla veremeyen ve cehenneme gitmeye müstehak olanlara ise amel defteri sol tarafından verilecektir. Bu kimse feryat edecek ve "Keşke bu kitap hiç verilmeseydi bana!

26-Keşke hiç hesaba çekilmeseydim!

27-Ölüm ile yok olup gitseydim de bu felaketi görmeseydim!

28-Şimdi ne dünyada sahip olduğum zenginliğim bana fayda veriyor

29-Ne de sahip olduğum güç ve otoritem! Hepsi elimden gitti" diye yakınacaklardır.

30-Sonra cehennem görevlisi meleklere şöyle denilecektir: "Onu tutun ve bağlayın

31-Sonra da cehenneme atın

32-Ve orada devasa bir zincire bağlayın

33-Çünkü o, dünyadayken Allah'ın tekliğine iman etmiyor

34-Yoksullara yardımcı olmuyor, onları hiç dert etmiyordu

35-Bunun karşılığında şimdi sahip olacağı tek şey,

36-Ancak kendisi gibi cehennemlik müşriklerin (bkz.Zemahşeri) yiyeceği kan ve irin olacaktır

37-Bunu o hatayı, şirk suçunu işleyenlerden başkası yemez.

KUR'AN'IN İLAHİ VAHİY OLDUĞUNA İNANMAYAN MÜŞRİKLERE CEVAP

Ey Muhammed'in peygamberliğine ve Kur'an'n ilahi vahiy olduğuna inanmayan müşrikler!

38-Artık yeter! Gördüğünüz şeylere yemin ederim

39-Ve görmediğiniz şeylere de

Bilin ki sizin inkar ettiğiniz Muhammed, gördüğünüz ve görmediğiniz her şeyin rabbi olan Allah'ın peygamberidir.

40-Kur'an ona Cebrail vasıtasıyla vahyedilmektedir.

41-Kesinlikle bir şair sözü değildir. Ne kadar az iman ediyorsunuz!

42-Bir kahinin de sözü değildir. Ne kadar az düşünüyorsunuz!

43-Bütün varlıkları yaratan Allah tarafından ona vahyedilmektedir.

44-Kaldı ki elçimiz Muhammed bizim kendisine vahyetmediğimiz bir şeyi vahiy gibi size anlatacak olsaydı

45-Onu kıskıvrak yakalar en ağır şekilde cezalandırırdık

46-Şah damarını koparırdık

47-İçinizden hiç kimse de onu bu cezadan koruyamazdı.

48-Hayır, aksine bu Kur'an, Allah tarafından sizlere yol göstermek üzere vahyedilmiştir. O, Allah'ın emirlerine uyacak olanlar için bir öğüt ve yol göstericidir.

49-Ne var ki içinizden bazıları O'nun Allah'ın kelamı olduğunu ısrarla inkar etmektedir. Onların bu davranışlarını elbette biliyoruz

50-Onlar da bilsinler ki elçimiz Muhammed'e ve Kur'an'a inanmamaları kendileri için çok büyük bir kayıptır

51-Çünkü bu Kur'an, Allah tarafından gönderilen gerçek vahyin ta kendisidir.

52-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma ve görevine devam et! Bütün varlığın yaratıcısı olan yüceler yücesi rabbinin adını an, sadece ve sadece O'na kulluk et!

## KURAN -79- (70) MEARİC SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

MEÂRİC = İlahi yücelik ve nimetler

44 Ayet - /Allah'ın yüceliği ve sınırsız nimetleri/

----- Mekke döneminin son yıllarında, Hakka suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını üçüncü ayette geçen ve "ilahi yücelik ve nimetler" (bkz.Taberi) anlamına gelen "Mearic" kelimesinden alır. Hesap gününü alaya alan ve kendilerini cennetlik gören müşriklere uyarılar yapılır, hesap gününde müşriklerin karşılaşacağı ceza ve mümünlerin alacakları ödülü canlandıran sahneler anlatılır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

Hz.MUHAMMED'E MEYDAN OKUYAN MÜŞRİKLER

1-Mekkeli müşrikler Muhammed'in peygamberliğine inanmamakta ve onun ahiret uyarılarını dikkate almamakta, onu alaya alırcasına (bkz.Zemahşeri) "Sözünü ettiğin azabı bir an önce getir!" demekte

2-Hatta kendilerinden son derece emin bir şekilde, "Allahım! Eğer bu Muhammed gerçekten peygamber ise o zaman gökten başımıza taş yağdır!" demektedirler ama müşriklerin içinde onu engelleyebilecek kimse yoktur.

(Zemahşeri, bu tür alay ve beddualarda Nadir b. Haris'in başı çektiğini söylüyor)

3-Bilsinler ki elçimiz Muhammed'in uyardığı o kıyamet günü muhakkak gelecek ve o gün inanmayan müşrikler için acı bir azap söz konusu olacaktır. Medet umdukları ve şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koştukları varlıklar onları bu azaptan kurtaramayacaktır. Çünkü bu azap onlara, sonsuz kudret sahibi ve sınırsız nimetleri veren Allah tarafından gelecektir. (bkz.Taberi)

4-Müşriklere ellibin yıl gibi gelecek ama müminler için bir farz namazı kılmak kadar kısa sürecek olan o dehşetli kıyamet gününde Cebrail dahil bütün melekler görevlerini bitirmiş olarak rabbinin katına yükseleceklerdir.

HESAP GÜNÜ MUHAKKAK GELECEKTİR

5-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu alay ve inkarları karşısında sakın yılma! Kararlılıkla görevine devam et!

6-Onlar o günü uzak bir ihtimal olarak görüyorlar. İstedikleri kadar inanmasın ve alaya alsınlar

7-Biz ise çok yakın görüyoruz. Kıyamet günü mutlaka gelecektir. (bkz.Taberi, Zemahşeri)

8-Ey elçimizi inkar eden müşrikler! O gün geldiğinde gök maden gibi eriyip dökülecek

9-Dağlar hallaç tarafından atılmış boyalı yün parçaları gibi olacak

10-Ve sizler gibi, peygambere ve ilahi emirlere iman etmeyen zalimler kendi dertlerine düşecek, en yakın dostunu dahi düşünecek hali kalmayacaktır.

11-O gün eşinizi dostunuzu görecek, fakat tanımak istemeyeceksiniz. O gün müşrikler azaptan kurtulmak için, oğullarını fidye olarak vermeye derin bir istek duyacak

12-Karısını, kardeşini

13-Kendisini koruyan aşiretini

14-Yeryüzünde olan herkesi fidye olarak verip canını kurtarmayı çok isteyecek

15-Ama hepsi boş! Cehennem alevler saçacak

16-Kavurduğu deriyi soyacak

17-Doğrulara sırtını dönen ve yüzçeviren herkesi kendine çağıracak

18-Mal servet toplayarak biriktirip saklayanları da!

MÜŞRİKLERİN ve MÜMİNLERİN ÖZELLİKLERİ

19-Doğrusu Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler çok nankör ve tamahkardırlar. (bkz.Taberi)

20-Başları sıkışınca sızlanıp feryat eder

21-Bolluk ve rahata kavuşup bir nimete konsa kimseye zırnık koklatmayarak bencillik edip cimrilik yaparlar!

22-Oysa elçimiz Muhammed'in çağrısına uyan müminler (bkz.Taberi) böyle değildir.

23-Onlar daima Allah'a kulluk eder

24-Tevhitten sapmazlar

25-Allah'ın kendilerine nasip ettiği malda yoksulların ve el açıp isteyenlerin hakkı bulunduğunu unutmazlar

26-Hesap gününe inanır ve bu sorumlulukla yaşarlar

27-Allah'ın emirlerine uyar ve hesap gününde ilahi cezaya maruz kalmaktan endişe ederler

28-İlahi azaptan kimsenin kendisini kurtaramayacağını bilirler

29-İffetlerine ve namuslarına düşkündürler

30-Kendilerine helal olan eşleri ve cariyelerinden başka kimseyle ilişki yaşamazlar

31-Zaten bu sınırı aşan, kendisine helal olmayan kimselerle bu tür ilişki kuranlar, hadlerini aşmış kimselerdir.

32-Ayrıca o müminler verdikleri sözleri tutar, tevhide sadakat gösterir ve insanlardan üstlendikleri emanetlere riayet ederler.

33-Allah'a ve insanlara karşı şahitliklerini dosdoğru yapar ve O'na sadık kalırlar.

34-İman ve ibadetlerinde sebat ederler

35-İşte bunlar Allah tarafından cennet ile ödüllendirilecek, nice nimet ve ikramlara nail olacaklardır.

MÜŞRİKLERİN KENDİLERİNİ CENNETLİK SAYMALARI ve MÜMİNLERİ KÜÇÜMSEMELERİ

36-Ey elçimiz Muhammed! Sana başkaldırıp itiraz eden şu kafirlerin dertleri ne? Demek o müşrikler cennete gideceklerini iddia ediyor, sana iman edenleri

küçümsüyor ve onları cennete yakıştırmıyorlar. (bkz.Zemahşeri)

37-Sen Kur'an'ı tebliğ ederken gruplar halinde çevrene toplanıp sanki seni dinlermiş gibi yaparak olanca güçleriyle seni alaya alıyorlar.

38-Onlar, nimetlerle dolu cennete girebileceklerini mi sanıyorlar?

39-Çok beklerler! Şunu iyi bilsinler ki onlar da tarafımızdan, herkes gibi, basit bir saf ve berrak sıvıdan yaratılmışlardır ve küçümsedikleri müminlerden herhangi bir üstünlükleri yoktur. Durum böyleyken nasıl olur da hem elçimize iman etmez hem de kendilerini cennetlik olarak görürler? (bkz.Taberi) Aksine onların sonu cehennemdir! (İbn Kesir)

İLAHİ UYARI

40-O kibirli müşrikler eğer elçimizi inkar etmeye ve müminleri küçümsemeye devam ederlerse yemin olsun, güneşin doğduğu ve battığı her yerin, bütün kainatın yegane sahibi olan Allah'ın kudreti onları helak edip yerlerine ilahi emirlere uyan müminleri getirmeye pekala yeter!

41-O an geldiğinde müşrikler ne bu helaki engelleyebilir ne de kaçıp kurtulabilirler!

42-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldanma! Bırak, inkar ve alaylarına devam etsinler! Zira bu tavırları ancak ilahi azabın geleceği güne kadar sürebilir.

43-Kıyamet günü gelip hepsi diriltildiğinde, bu öyle bir sahnedir ki karşı çıkma, itiraz etme ve erteleme gibi şeyler olmadığı için, müşriklerin hesap vermek üzere zorunlu gidişleri adeta onların dünyada şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıklara koşarak gittikleri gibi (bkz.Taberi, Zemahşeri) bir durum arzeder.

44-Korkudan ve dehşetten gözlerinin feri sönmüş bir şekilde ve büsbütün zillet içerisinde mahşer yerine götürüleceklerdir.  Yalanladıkları, çabucak gelsin diye küstahça meydan okudukları hesap günü onlar için işte böyle olacaktır!

KURAN -80- (78) NEBE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

NEBE = Önemli haber

40 Ayet - /Önemli haber : Kur'an!/

----- Mekke döneminin son yıllarında, Mearic suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını ikinci ayette geçen ve "önemli haber" anlamına gelen "nebe" kelimesinden alır. Müşriklerin Hz.Muhammed'e ve onun getirdiği mesaja muhalefet etmeleri eleştirilmektedir. Ayrıca kainattaki ilahi nimetler hatırlatılarak tevhit vurgusunun yapıldığı surede, kıyamet sahneleri üzerinden müşriklere yönelik uyarılar ve müminlere müjdeler de yer almaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

HESAP GÜNÜ UYARISINI ALAYA ALAN MÜŞRİKLERE UYARI

Ey Muhammed'in peygamberliğine inanmayıp onun ahiretle ilgili uyarılarını dikkate almayan müşrikler!

1-Birbirinize neyi sorup duruyorsunuz?

2-İçinizden biri olan Muhammed'i seçerek gönderdiğimiz o büyük haber vahye niçin inanmıyor

3-O'na niçin muhalefet ediyorsunuz.

4-Gerçek şu ki yakında; sizlere bahşedilen ömür sona erince ahirette yeniden diriltilecek ve elçimizin tebliğ ettiği tevhit mesajının gerçekten de Allah'ın vahyi olduğunu anlayacaksınız.

5-Yok yok, gerçekten anlayacaksınız!

KAİNATTAKİ İLAHİ NİMETLERİN TEVHİDE DELALETİ

Ancak bu tevhit hakikatini anlamanız için illa da ahiret gününün  gelmesi gerekmez. Çevrenizdeki nimetlere bakarsanız bunları size veren Allah'tan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye layık olmadığını anlarsınız.

6-Biz yeryüzünü, yaşamanız için bir sergi gibi en uygun şekilde yaratıp

7-Dağları sağlam birer kazık yapıp sabitledik

8-Sizleri dişili erkekli çiftler halinde yarattık

9-Uykunuzu dinlendirici

10-Sizi tıpkı bir elbise gibi sarıp sarmalayan geceyi örtü yaparak

11-Gündüzü ise çalışma vakti olarak düzenledik

12-Üzerinizdeki muazzam güzellikteki yedi kat gökyüzünü yaratıp

13-Bir de ısı ve ışık saçan bir kandil olarak güneş'i oluşturduk. (bkz.Nuh 71/16)

14-Yağmurla yüklü bulutları rüzgarla sürükleyip bol bol yağmur yağdırdık

15-Türlü bitkilerin sizlere rızık olarak yetişmesini sağlayalım

16-Ve sarmaş dolaş olmuş bahçeleri oluşturalım diye.

Kısacası içinde yaşadığınız kainat bütünüyle Allah'ın size bahşettiği nimetlerle doludur. O halde hem Allah'ın nimetlerinden faydalanıp hem de nasıl O'na ortak koşarsınız?

## MÜŞRİKLERİN HESAP GÜNÜNDE KARŞILAŞACAKLARI CEZA

17-İyiyi kötüden ayırmanın vakti bellidir.

18-Bilin ki sura üflenip kıyamet başladıktan sonra, hepiniz diriltilip Allah'ın huzuruna çıkartılacak ve yaptıklarınızın hesabını vereceksiniz.

19-Gökyüzü parça parça edilecek

20-Dağlar yerinden kopacak, toz dumana karışıp sadece serap olacaklardır.

21-O gün cehennem, siz müşriklere ev sahipliği yapmak için bekliyor olacaktır

22-Azgınlar için yegane sığınak olarak

23-Sizin gibiler orada çağlar boyu kalacak

24-Ve ne bir serinlik ne de bir yudum içecek bulabileceklerdir.

25-Bulabilecekleri tek şey kaynar su ile irin olacaktır.

26-Böylece tam müstehak oldukları cezayı göreceklerdir.

27-Çünkü onlar ilahi mesaj getiren elçilerimize iman etmemiş

28-Hesap günü uyarılarını umursamamışlardı.

29-Ama biz onların yaptıkları her şeyi bir bir kaydediyorduk.

30-Bu yüzden hesap günü onlara, "Tadın bakalım şimdi azabı! Bugün size yapılacak ikram olsa olsa daha fazla azap olacaktır!" diyeceğiz.

## MÜMİNLERİN ÖDÜLLERİ

31-Allah'tan çekinip elçilerimize iman edenler ise bu dehşet verici cehennem azabından kurtulup zafer elde etmiş olacak, içinde ebedi olarak yaşayacakları cennet nimetlerine kavuşacaklardır.

32-Cennette onları bahçeler ve üzüm bağları bekliyor olacak

33-Dolgun, gözkamaştırıcı ve cennet ahalisinin kalitesine denk (ağzına layık)

(Bu ayet de Kur'an'ın en çok eziyet edilen ayetlerinden birisidir. Bağlamının 32. ayetteki "bahçeler ve üzüm bağları" olmasına rağmen, o bağlamdan tamamen koparılıp "göğüsleri yeni tomurcuklanmış genç kızlar" gibi saçma sapan bir bağlama oturtularak yıllarca ayete adeta işkence edilmiştir. Ayet aslında basit ve sadece üç kelimedir; (latin harfleri ile yazılışıyla) "ve kavâibe etraben" (ve) kevaibe = dolgun, gözkamaştırıcı (Türkçe tam karşlığı "dört dörtlük". Kabe de bu kökten gelir. "Kübik / her tarafı eş" demektir) etraben = yaşıt, denk (gibi) Ayetin hiç bir yerinde "kadın, kız, dişi vs geçmez. Önceki ayette geçmediği gibi, sonraki ayette de geçmemektedir. Sadece cennet tasvirine yönelik edebi bir tavrı vardır. Kadın - erkek farketmeksizin aralarından hiçbirine zerre haksızlık yapılmadan cennete alınacağını açık bir biçimde yazan Nisa 4/124'e rağmen sanki cennette sadece erkeklere hizmet verilecekmiş ve ilahi bir metnin bu uslubu kullanması mümkünmüş gibi, Arap dil ve edebiyatı bir kenara bırakılıp Kur'an'a yıllarca haksızlık yapılmıştır, yapılmaya da devam edilmektedir. "Zevc" ve "Hur" kelimelerinin başına gelenlerin bin beteri bu ayetin başına gelmiştir.)

(Bu ayet için, Mehmet Okuyan hocamın ilmine minnettarım)

34-Ve içi dolu kadehler bekliyor olacaktır.

35-Dünyada sizin gibi müşriklerden gördükleri eziyet ve hakaretten kurtulmuş olacak, bir daha asla kötü söz ve muameleye maruz kalmayacaklardır.

36-İşte bu, rabbiniz olan Allah'ın onlara, iman etmeleri ve emirlerine uygun yaşamalarına karşılık verdiği ödüldür.

HESAP GÜNÜ ve MÜŞRİKLERİN SON PİŞMANLIKLARI

37-O gün mutlak hükümranlık, göğü, yeri ve ikisi arasındaki her şeyi yaratıp insanların istifadesine sunan Allah'ındır. Huzurunda kimse ağzını açamayacaktır. O'nun dışında kimsenin hiçbir güç ve yetkisi yoktur. Kendilerinden şefaat beklediğiniz varlıkların o gün hiçbir faydası olmayacaktır.

38-Çünkü Cebrail'in (bkz.İbn Kesir) ve meleklerin, Allah'ın huzuruna saf saf dizilecekleri o gün, sadece dünya hayatında Allah'tan başkasına kulluk etmemiş tevhit ehlinden Allah'ın izin verdiği kimseler konuşabilecektir. (Bkz.İbn Abbas, Mücahid, İkrime)

39-İşte o hesap günü muhakkak gelip çatacaktır, bunda hiç kuşku yoktur.

(bkz.Taberi) Artık dileyen bu uyarıları dikkate alır ve kendini o gün için hazırlar.

40-Ey Muhammed'in peygamberliğini yalanlayan ve Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip ona ortak koşan müşrikler! Sizi, geleceğinde hiç kuşku olmayan hesap günü hakkında açık açık uyarıyoruz. Bu uyarıları dikkate almayanlar o gün, karşılarına çıkarılan hesabı görünce çok pişman olacaklar, "Keşke toprak olup gitseydim de bu günleri görmeseydim!" diyeceklerdir.

KURAN -81- (79) NAZİAT SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

NÂZİÂT = Yıldızlar

46 Ayet - /Kainattaki muazzam düzenin bir parçası olan yıldızlar/

------ Mekke döneminin son yıllarında, Nebe suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını ilk ayette geçen ve "yıldızlar" anlamına gelen "nâziât" kelimesinden alır. İlk beş ayette, kainatta ilahi hükümranlığı gösteren yıldızlardan bahsedilir ve bunlara yemin edilir. Hz.Musa ile Firavun arasında geçen mücadelenin, Hz.Muhammed ile müşrikler arasında yaşanan ihtilafa benzediği ifade edilir. Firavun'un sonu hatırlatılarak müşriklere uyarı yapılır. Hesap gününde müminlerin ve müşriklerin karşılaşacakları durumlar mukayese edilir. Kıyamet uyarılarıyla alay eden müşrikler uyarılır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

HESAP GÜNÜ MUHAKKAK GELECEKTİR

1-Gökyüzünde kah görünüp kah kaybolanlara and olsun

2-Bu güzelliği ve bu muazzam kainatı yaratana

3-Bir ufuktan diğerine seyreden

4-Bir düzen içerisinde hızlı bir şekilde birbirini takip eden yıldızlarla semayı süsleyen

5-Ve emri ile melekleri çeşitli işlerde görevlendiren Allah, muhakkak ölümden sonra sizleri diriltecek (bkz.Zemahşeri) ve hesaba çekecektir.

6-O gün ilk defa sura üflendiğinde kıyamet kopacak

7-İkinci defa üflendiğinde ise herkes diriltilecektir

8-İşte o gün, dünyada hesap gününü umursamayanların yürekleri korkuyla dolacak

9-Cehennemi gördüklerinde gözleri aşağıya bakacaktır.

10-Buna rağmen şimdi elçimiz Muhammed hesap gününü hatırlattığı zaman alaycı bir şekilde, "Ölüp gittikten sonra tekrar mı diriltileceğiz?

11-Hem de kemiklerimiz toprakta çürüyüp gittikten sonra, öyle mi?

12-Desenize mahvolduk o zaman!" demektedirler.

13-Evet, o alay ettikleri kıyamet bir çığlık şeklinde müşriklerin başına kopacak

14-Ve kendilerini ilahi huzura çıkarılmış bulacaklardır.

Hz.MUSA ve FİRAVUN KISSASINDAN MÜŞRİKLERE DERS

15-Ey Muhammed! Senin elçiliğine inanmayan ve uyarılarını alaya alan müşriklere ibret olmak üzere elçimiz Musa ile Firavun arasında geçen şu kıssayı anlat;

16-Vaktiyle rabbi, Musa'yı peygamber olarak seçip, ona kutsal Tuva vadisinde ilahi vahyi iletip şöyle buyurmuştu:

17-"Ey Musa! Ülkesinde zorbalık yapan azgın Firavun'a git

18-Ve ona bu zulümden vazgeçmesini

19-Senin mesajına iman edip tevhidi kabul etmesini söyle

20-Musa, Firavun'a bu mesajları anlatmış, peygamber olduğunu gösteren en büyük kanıtları göstermişti

21-Ama Firavun, tıpkı Mekkeli müşrikler gibi onu yalanladı

22-Bildiğini okumaya ve ülkede zorbalık yapmaya devam etti

23-Erkanını topladı ve haykırdı

24-"Sakın, Musa'nın dediklerine inanmayın! Size sahip olduğunu her şeyi veren benim! (bkz.Kurtubi) sakın benim emrimden çıkıp da Musa'ya itibar etmeyin!" diye tehditler savurdu.

25-Neticede uzun bir mücadelenin sonunda Firavun ve orduları, Musa ve ona inananlar karşısında yenildi. Allah onu bu azgınlığından ötürü hem dünyada cezalandırdı, hem de ahiret azabına mahkum etti.

26-İşte bu durum, Mekkeli müşrikler için bir ibrettir. (bkz.İbn Aşur) Eğer onlar da elçimizi yalanlamaya son vermezlerse hem dünyada hem de ahirette ilahi

cezaya maruz kalacaklardır.

## KAİNATIN MUAZZAM DÜZENİNİN TEVHİT ve AHİRETE DELALETİ

27-Ey diriliş ve hesap uyarılarını alaya alan ve "Çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diyen müşrikler! Düşünün bir kere! Sizi yeniden diriltmek mi daha zordur yoksa şu muazzam gök kubbeyi yaratmak mı?

28-Baksanıza, Allah gökyüzünü nasıl direksiz yükseltmiş (bkz.Taberi) ve muhteşem bir şekilde yaratmıştır. Şu halde bütün bunları yaratma kudretine sahip olan Allah'ın insanları yeniden diriltmesini nasıl alaya alırsınız?

29-Hem Allah sizin için yarattığı bu kainatta geceyi dinlenme vakti olarak karanlık, gündüzü ise çalışma vakti olarak aydınlık yapmış

30-Bundan sonra yeri döşemiş

31-Yemyeşil arazileri ve nehirleri çıkarmış

32-Yeryüzünü dağlarla sabitlemiş

33-Orayı sizin ve hayvanlarınızın yaşamı için en elverişli şekilde düzenlemiştir

34-Fakat şunu iyi bilin ki siz müşrikler için büyük bir felaket olacak o kıyamet günü geldiği zaman

35-Bütün bu yaptıklarınızın ne kadar yanlış olduğunu anlayacaksınız.

36-Çünkü o gün cehennem, dünyada kıyamet ve hesap gerçeğini görmek istemeyenlerin gözlerinin önünde ayan beyan getirilecektir.

37-İşte o gün, elçilerimize inanmamış

38-Ve ahiret uyarılarını dikkate almayıp dünyayı tercih etmiş olanların

39-Varacağı yer cehennemden başka bir yer değildir

40-Buna karşın hesap gününde rabbinin huzuruna çıkıp hesap vermekten korkan, ilahi emir ve yasaklara aykırı davranmaktan kendini uzak tutan kimsenin

41-Varacağı yer cennet olacaktır.

42-Ey elçimiz Muhammed! Biliyoruz ki müşrikler, kıyamet ve hesap gününden bahsedip kendilerini uyarınca seni alaya alıyor ve "Ne zaman gelecek bu kıyamet?" diye soruyorlar.

43-Sen nerede, onu bilmek nerede!

44-Ne zaman gerçekleşeceğini sadece Allah bilir.

45-Senin işin, onun zamanını bildirmek değil, o gün Allah'ın huzurunda hesaba çekilmekten korkanlar için gerekli uyarıları yapmaktır.

46-Bu konuda seninle alay edercesine konuşan müşrikler, kıyamet ve hesap gününü gördükleri zaman dünya hayatının ne kadar kısa ve fani olduğunu, iş işten geçtikten sonra anlayacaklardır.

KURAN -82- (82) İNFİTAR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

İNFİTAR = Yarılmak

19 Ayet - /Kainattaki muazzam düzenin bir parçası olan yıldızlar/

Mekke döneminin son yıllarında, Naziat suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını ilk ayette geçen "infetara" (yarıldı, açıldı) fiilinden alır. Konusu kıyamet ve hesap günüdür.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KIYAMET ve HESAP GÜNÜ MUHAKKAK GELECEKTİR

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İzesSemaunfetaret;

KELİMELERİ: İzâ* es semâu* infetarat

KARŞILIKLARI: zaman*sema*yarıldığı

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey ahiret ve hesap günüyle ilgili uyarıları umursamayan müşrikler! Kıyamet, sizin için öylesine dehşetli olacak. Gökyüzü yarıldığında

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve izelkevakibünteseret;

KELİMELERİ: Ve izâ* el kevâkibu* inteserat

KARŞILIKLARI: ve olduğu zaman*yıldızlar*parçalanıp dağıldığı

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Yıldızlar parçalanıp dağıldığında

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve izelbiharu fucciret;

KELİMELERİ: Ve izâ* el bihâru* fuccirat

KARŞILIKLARI: ve olduğu zaman*denizler* kaynadığı

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Denizler kaynadığında

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve izelkuburu bu'siret;

KELİMELERİ: Ve izâ* el kubûru* bu’sirat

KARŞILIKLARI: ve olduğu zaman* kabirler* alt üst

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Ve kabirler alt üst edilip herkes diriltildiğinde

AYETİN OKUNUŞU: 5-) 'Alimet nefsün ma kaddemet ve ahharet;

KELİMELERİ: Alimet* nefsun* mâ* kaddemet* ve ahharat

KARŞILIKLARI: bilecek* nefsler* neyi* yaptı* neyi yapmadı

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Herkes dünyada yaşadıklarının hesabını verecek, yaptıklarının da yapması gerekirken yapmadıklarının da karşılığını görecektir.

TEVHİDİN GEREKÇESİ ve MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜĞÜ

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Ya eyyühel'İnsanu ma ğarreke BiRabbikelkeriym;

KELİMELERİ: Yâ eyyuhâ* el insânu* mâ* garra-ke* bi rabbi-ke* el kerîm

KARŞILIKLARI: eyyy* insan* nedir* sizi aldatan* rabbine karşı* üstün kerem sahibi

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ey müşrikler! Nedir sizi aldatan üstün kerem sahibi rabbinize karşı. Nasıl olur da Allah'a ortak koşup  onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul ederek O'nun size verdiği sınırsız nimetlere nankörlük edersiniz?

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Elleziy halekake fesevvake fe'adelek;

KELİMELERİ: Ellezî* halaka-ke* fe* sevvâ-ke* fe* adele-ke

KARŞILIKLARI: o ki* sizi yarattı* sonra* sizi mükemmelleştirdi* sonra*size ölçü ve denge verdi

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Hiç düşünmez misiniz? Sizleri bir damla berrak sıvıdan var edip mükemmel bir insan haline getiren ölçülü bir denge veren

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Fiy eyyi sûretin ma şae rekkebek;

KELİMELERİ: Fî eyyi sûratin* mâ* şâe* rakkebe-ke

KARŞILIKLARI: surette*şey*dilediği*terkip eden

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Sizi dilediği surette düzenleyen Allah değil midir?

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Kellâ bel tükezzibune Biddiyn;

KELİMELERİ: Kellâ* bel* tukezzibûne* bi ed dîn

KARŞILIKLARI: Oysa sorumsuzlukla * aksine* yalanlıyorsunuz* dini

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Oysa siz O'nun bütün bu nimetlerine şükredip, sadece O'na kulluk etmek yerine O'nun elçisini yalanlıyor, hesap günüyle ilgili uyarıları ciddiye almıyorsunuz!

HESAP GÜNÜNÜN DEHŞETİ ve MÜŞRİKLERİN HALİ

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve inne `aleyküm lehafizıyn

KELİMELERİ: Ve* inne* aleykum* le* hâfızîn

KARŞILIKLARI: ve* muhakkak ki* sizin üzerinizde* mutlaka* hıfzeden melekler var

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Ama unutmayın ki bütün bu davranışlarınız, görevli meleklerimiz tarafından tek tek kaydedilmektedir

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Kiramen katibiyn

KELİMELERİ: Kirâmen* kâtibîn

KARŞILIKLARI: şerefli* katipler

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Şerefli kâtip melekler yaptığınız her şeyi izlemekte

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ya`lemune ma tef`alun

KELİMELERİ: Ya’lemûne* mâ* tef’alûn

KARŞILIKLARI: bilirler* hangi şeyleri* yapıyorsanız

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Hiçbir şeyi gözden kaçırmamaktadır

AYETİN OKUNUŞU: 13-) İnnel `ebrare lefiy na`ıym

KELİMELERİ: İnne* el ebrâre* le* fî* naîm

KARŞILIKLARI: muhakkak ki* ebrar olanlar* elbette* içinde olacaklar* nimetlerin

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Elçimize iman edip ilahi emirlere uygun yaşayanlar cennet nimetlerine nail olacak, hesap günü geldiğinde yaptıklarınız karşınıza çıkarılıp karşılığı verilecektir.

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Ve innel fuccare lefiy cahıym

KELİMELERİ: Ve* inne* el fuccâre* le* fî* cahîm

KARŞILIKLARI: ve* muhakkak ki* haktan sapanlar* mutlaka* alevli ateşe atılacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Onu yalanlayan ve haktan sapan sizin gibi müşrikler ise alevli ateşe atılıp cehennem azabına maruz kalacaklar

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Yaslevneha yevmeddiyn;

KELİMELERİ: Yaslevne-hâ* yevme* ed dîn

KARŞILIKLARI: ona atılacaklar* günü* din

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Hesap verme günü oraya girip kızaracaklar

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Ve ma hüm `anha Biğâibiyn

KELİMELERİ: Ve* mâ* hum* an-hâ* bi gâibîn

KARŞILIKLARI: ve* değildir* onlar* oradan* ayrılıp kurtulacak

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Ve oradan asla ayrılıp kurtulamayacaklardır.

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Ve ma edrake ma yevmüddiyn

KELİMELERİ: Ve* mâ* edrâ-ke* mâ* yevmu* ed dîn

KARŞLIKLARI: ve*nedir*siz nereden bileceksin* şey*günü* din

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Ve siz nereden bileceksin din günü (hesap ve ceza günü) denen şey nedir! O hesap günü, sizin aklınızın almayacağı kadar dehşetli olacak(1)

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Sümme ma edrake ma yevmüddiyn

KELİMELERİ: Summe* mâ* edrâ-ke* mâ* yevmu* ed dîn

KARŞILIKLARI: gerçekten* nedir* siz nereden bileceksin* şey* günü* din

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Gerçekten siz nereden bileceksin sen din günü (hesap ve ceza günü) denen şeyin ne olduğunu. Hesap ve ceza gününün nasıl olacağını tahmin bile edemezsiniz!

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Yevme lâ temlikü nefsün linefsin şey`a* vel`emru yevmeizin Lillâh;

KELİMELERİ: Yevme* lâ temliku* nefsun* li* nefsin* şey'â,* ve el emru* yevme izin* li allâh

KARŞILIKLARI: gün* malik değildir* nefs* ...e* nefs(e)* bir şeye* ve emrine* o kıyamet günü* Allah'ın

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Kimsenin kimseye zerre kadar faydası dokunmayacak, bütün hükümranlık Allah'a ait olacaktır.

(1) (bkz.Zemahşeri)

KURAN -83- (84) İNŞİKAK SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

İNŞİKAK = Yarılmak

25 Ayet - /Kainattaki muazzam düzenin bir parçası olan yıldızlar/

Mekke döneminin son yıllarında, İnfitar suresinden sonra vahyedilmiştir. Adını ilk ayette geçen "inşakka" (yarıldı, açıldı) fiilinden alır. Konusu kıyamet ve hesap günü ile o gün insanların amellerine göre alacakları karşılıklardır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KIYAMET ve HESAP GÜNÜ MUHAKKAK GELECEKTİR

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İzâs semâunşakkat

KELİMELERİ: *İzâ* es semâu* inşakkat

KARŞILIKLARI: -olduğu zaman* gökyüzü* yarıldığı

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey ahiret ve hesap uyarılarını umursamayan müşrikler! Gün gelecek gökyüzü yarılacak

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve ezinet li rabbihâ ve hukkat

KELİMELERİ: *Ve ezinet* li* rabbi-hâ* ve hukkat

KARŞILIKLARI: -ve boyun eğecek* ...e*  rabbin(e)* hak olarak

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Başlangıçta ilahi emir ve irade ile yaratıldığı gibi yine bu iradeye boyun eğmiş bir şekilde

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Ve izâl ardu muddet

KELİMELERİ: *Ve* izâ* el ardu* muddet

KARŞILIKLARI: -ve* olduğu zaman* yeryüzü* dümdüz

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Yeryüzü de aynı şekilde ilahi emre boyun eğip dümdüz olacak

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve elkat mâ fîhâ ve tehallet

KELİMELERİ: *Ve elkat* mâ* fî-hâ* ve tehallet

KARŞILIKLARI: -ve atılacak* şeyler* içindeki* boşaltıp

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-İçerisindeki ölüler diriltilip hesaba çıkarılacaktır

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve ezinet li rabbihâ ve hukkat

KELİMELERİ: *Ve ezinet* li* rabbi-hâ* ve hukkat

KARŞILIKLARI: -ve boyun eğecek* ...e*  rabbin(e)* hak olarak

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Başlangıçta ilahi emir ve irade ile yaratıldığı gibi yine bu iradeye boyun eğmiş bir şekilde

HESAP GÜNÜ MÜŞRİKLERİN PİŞMANLIĞI

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Yâ eyyuhâl insânu inneke kâdihun ilâ rabbike kedhan fe mulâkîhi

KELİMELERİ: *Yâ eyyuhâ* el insânu* inne-ke* kâdihun* ilâ* rabbi-ke* kedhan* fe* mulâkî-hi

KARŞILIKLARI: -eyyy* insan(müşrikler)* muhakkak ki siz* didinip duracak* ...e* rabbin(e)* büyük bir mücadele göstererek* sonunda* ona kavuşacaksınız

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ey müşrikler! Şüphesiz hayatınız boyunca büyük bir mücadele gösterecek ve sonunda rabbinize ulaşacaksınız. Hesap gününde bütün amelleriniz karşınıza çıkacaktır. Bu yüzden, amellerinizin sizi ilahi azaba maruz bırakacak ameller olmamasına çalışın! (1)

AYETİN OKUNUŞU: 7-) Fe emmâ men ûtiye kitâbehu bi yemînihî

KELİMELERİ: *Fe emmâ* men* ûtiye* kitâbe-hu* bi yemîni-hî

KARŞILIKLARI: -Çünkü* kimseler* verilen* kitabı* sağından

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Çünkü o gün, peygamberlere iman etmiş ve ilahi emirlere uygun yaşamış kitabı sağından verilen kişiler

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Fe sevfe yuhâsebu hısâben yesîrâ

KELİMELERİ: *Fe* sevfe* yuhâsebu* hısâben* yesîrâ

KARŞILIKLARI: -işte o* olacak* hesaba çekilecek* hesapla* çok kolay

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-İşte onlar, çok kolay bir hesapla hesaba çekildikten sonra

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Ve yenkalibu ilâ ehlihî mesrûrâ

KELİMELERİ: *Ve yenkalibu* ilâ* ehli-hî* mesrûrâ

KARŞILIKLARI: -ve karışacaktır* ...(n)e* kendi dengi(ne)* surur içinde (sevinç içinde)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Sevinç içinde cennetlikler arasında yerlerini alacaklardır.

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Ve emmâ men ûtiye kitâbehu verâe zahrihî

KELİMELERİ: *Ve emmâ* men* ûtiye* kitâbe-hu* verâe* zahri-hî

KARŞILIKLARI: -Çünkü* kimseler* verilen* kitabı* arkasından* sırtından

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Fakat peygamberlere iman etmeyen ve ilahi emirlere uygun yaşamayıp o

gün kitabı arkasından verilenler

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Fe sevfe yed’û subûrâ

KELİMELERİ: *Fe* sevfe yed’û* subûrâ

KARŞILIKLARI: -artık* isteyecek* yok olmayı

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-"Bugünü göreceğime keşke yok olup gitseydim" diye feryat ederek

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Ve yaslâ saîrâ

KELİMELERİ: *Ve yaslâ* saîrâ

KARŞILIKLARI: -ve girecek* alev alev ateşe

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Cehenneme gireceklerdir

AYETİN OKUNUŞU: 13-) İnnehu kâne fî ehlihî mesrûrâ

KELİMELERİ: *İnne-hu* kâne* fî* ehli-hî* mesrûrâ

KARŞILIKLARI: -oysa onlar* idi* arasında* yandaşları* mesut

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Oysa onlar, dünyada kendi yandaşları arasında elçimize karşı koyarken pek keyifliydiler

AYETİN OKUNUŞU: 14-) İnnehu zanne en len yahûr

KELİMELERİ: *İnne-hu* zanne* en len yahûr

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki onlar* zannettiler* asla geri dönmeyeceklerini

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Onlar hiç Allah'a geri dönmeyeceklerini sanıp böyle bir hesaba çekileceklerini hiç ummuyorlardı

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Belâ, inne rabbehu kâne bihî basîrâ

KELİMELERİ: *Belâ,* inne* rabbe-hu* kâne* bihî* basîrâ

KARŞILIKLARI: -Ama durum sandıkları gibi değil.* Muhakkak ki* rableri* oldu* kendilerini* en iyi gören

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Ama durum sandıkları gibi değil. Muhakkak ki Allah onların her yaptığını görmekteydi.

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Fe lâ uksimu biş şefak

KELİMELERİ: *Fe lâ* uksimu* bi eş şefak

KARŞILIKLARI: -doğrusu* yemin olsun* akşam vaktinin alacakaranlığına

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Doğrusu yemin olsun akşam vaktinin alacakaranlığını

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Vel leyli ve mâ vesak

KELİMELERİ: *Ve el leyli* ve mâ* vesak

KARŞILIKLARI: -ve gecenin* şeyleri* örttüğü

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Gecenin karanlık örtüsünü ve onda gizlenen her şeyi (2) bilen

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Vel kameri izâttesak

KELİMELERİ: *Ve el kameri* izâ* ittesak

KARŞILIKLARI: -ve ay'ı* gelebilen* dolunay haline

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Ve dolunay haline gelebilen ay'ı yaratan Allah

AYETİN OKUNUŞU: 19-) Le terkebunne tabakan an tabakın

KELİMELERİ: *Le terkebunne* tabakan* an tabakın

KARŞILIKLARI: -gireceksiniz* halden* hallere

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Hesap gününde sizleri türlü hallere sokacak ve yaptıklarınızın hesabını soracaktır.

AYETİN OKUNUŞU: 20-) Fe mâ lehum lâ yu’minûn

KELİMELERİ: *Fe* mâ* lehum* lâ yu’minûn

KARŞILIKLARI: -Hal böyleyken* ne oluyor ki* onlara* iman etmiyorlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Şu halde hal böyleyken müşrikler niçin hala elçimiz Muhammed'e iman edip ona vahyettiğimiz Kur'an'ı kabul etmezler?

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Ve izâ kurie aleyhimul kur’ânu lâ yescudûn

KELİMELERİ: *Ve izâ* kurie* aleyhimu* el kur’ânu* lâ yescudûn

KARŞILIKLARI: -ve zaman* okunduğu* onlara* Kur'an* secde etmezler de

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Niçin Allah'ın sözleri okunduğunda saygı ile eğilerek secde edip onu kabul etmezler de

AYETİN OKUNUŞU: 22-) Belillezîne keferû yukezzibûn

KELİMELERİ: *Bel(i)* ellezîne* keferû* yukezzibûn

KARŞILIKLARI: -bilkâkis* onlar* kâfirler* inkâr edip yalanlıyorlar

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Bu kâfirler(3) elçimizi ve Kur'an'ı ısrarla yalanlamaya devam ederler?

AYETİN OKUNUŞU: 23-) Vallâhu a’lemu bimâ yûûn

KELİMELERİ: *Ve allâhu* a’le-mu* bimâ* yûûn

KARŞILIKLARI: -Ve Allah* çok iyi bilmektedir* içlerinde* biriktirip sakladıkları şeyleri

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-Şunu iyi bilsinler ki Allah onların bütün bu yaptıklarından ve gönüllerinden geçenlerden haberdardır ve ahirette kendilerine gereken cezayı verecektir.

AYETİN OKUNUŞU: 24-) Fe beşşirhum bi azâbin elîm

KELİMELERİ: *Fe beşşir-hum* bi azâbin* elîm

KARŞILIKLARI: -Bu sebeple onlara müjdele* azabı* bir elim

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-Bu sebeple onlara, bu inkarcı tavırlarını sürdürdükleri takdirde acı bir azap ile karşılaşacaklarını haber ver

AYETİN OKUNUŞU: 25-) İllâllezîne âmenû ve amilûs sâlihâti lehum ecrun gayru memnûn

KELİMELERİ: *İllâ* ellezîne* âmenû* ve amilû* es sâlihâti* lehum* ecrun* gayru memnûn

KARŞILIKLARI: -Ancak* kimseler* iman eden* ve ameli* salih olanlar* onlar için vardır* mükafat* kesintisiz

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Ancak sana iman edip iyi işler yapan müminlere ise ebedi cennet ödülü var, müjdele.

(1) (bkz.Taberi)

(2) (bkz.Taberi)

(3) (Kâfir = Allah'ı görmezlikten gelenler. Kâfir, Allah'ı var saymayan değil, onu ikinci sıraya koyarak gereken değeri vermeyendir. Başkasını Allah'ın önüne geçirdiği için kâfir, onun yerine koyduğu için de müşrik olur)

KURAN -84- (73) MÜZZEMMİL SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

MÜZEMMİL = Örtünüp bürünmek / Yılgınlığa kapılmak

20 Ayet - /Müşriklerin alaylı ithamları karşısında içi daralan Hz.Muhammed/

Hz.MUHAMMED'İ TESELLİ

AYETİN OKUNUŞU: 1-)Yâ eyyuhâl muzzemmil

KELİMELERİ: *Yâ eyyuhâ* el muzzemmil

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: -eyyy* yılgınlığa kapılan

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey Muhammed! Mekkeli müşrikler senin peygamberliğine inanmıyor ve sana şair, sihirbaz, mecnun ve kahin gibi asılsız yakıştırmalarda bulunuyorlar diye üzülüp yılgınlık gösterme.

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Kumil leyle illâ kalîlâ

KELİMELERİ: *Kum* el leyle* illâ* kalîlâ

KARŞILIKLARI: -kalk* gecenin* geçince* azı

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Gece biraz ilerleyince kalk

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Nısfehû evinkus minhu kalîlâ

KELİMELERİ: *Nısfe-hû* ev* inkus* min-hu* kalîlâ

KARŞILIKLARI: -onun yarısı kadar* ya da* eksiği* ondan* biraz daha

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Ya da, gecenin yarısında veya yarısına yakın bir anında kalk

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ev zid aleyhi ve rettilil kur’âne tertîlâ

KELİMELERİ: *Ev* zid* aleyhi* ve rettili* el kur’âne* tertîlâ

KARŞILIKLARI: -veya* ziyade kıl* onu* ve güzel oku* Kur'an'ı* tane tane yavaş yavaş sindire sindire

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Ve rabbine ibadet et. Sana vahyettiğimiz Kur'an'ı ağır ağır, tane tane, yavaş yavaş, sindre sindire oku

AYETİN OKUNUŞU: 5-) İnnâ se nulkî aleyke kavlen sekîlâ

KELİMELERİ: *İnnâ* se nulkî* aleyke* kavlen* sekîlâ

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki biz* yakınlarda ulaştırdık* sana* bir söz* ağırlığı olan

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Yakın zamanda biz sana vahyi ulaştırıp sorumluluğu oldukça ağır bir görev verdik

AYETİN OKUNUŞU: 6-) İnne nâşietel leyli hiye eşeddu vat’en ve akvemu kîlâ

KELİMELERİ: *İnne* nâşiete* el leyli* hiye* eşeddu* vat’en* ve akvemu* kîlâ

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki* kalkışı* gece* o* daha kuvvetli* meşakkatli* ama daha sağlamdır* etki bakımından

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Muhakkak ki gece kalkışı meşakkatli ama tesir bakımından daha kuvvetli ve okuyuş bakımından daha sağlamdır. Gece vakti yapacağın ibadet seni daha güçlü kılacaktır.

AYETİN OKUNUŞU: 7-) İnne leke fîn nehâri sebhan tavîlâ

KELİMELERİ: *İnne* leke* fî en nehâri* sebhan* tavîlâ

KARŞILIKLARI: -çünkü* senin için* gündüz* meşguliyetler var* uzun

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-) Çünkü gündüzleri sana uzun meşguliyetler var

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Vezkurisme rabbike ve tebettel ileyhi tebtîlâ

KELİMELERİ: *Ve uzkur* isme* rabbike* ve tebettel* ileyhi* tebtîlâ

KARŞILIKLARI: -ve zikret* ismini* rabbinin* yönel* O'na* tüm benliğinle

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Ve Rabbinin İsmi'ni zikret ve tümbenliğinle O'na yönel. Bütün samimiyetinle ve sadece rabbine kulluk etmeyi ilke edin! O'ndan başka varlıklara asla kulluk etme! (1) Görevini yılmadan sürdür. Rabbin eninde sonunda zafer nasip edecektir. (2)

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Rabbul meşrıkı vel magribi lâ ilâhe illâ huve fettehızhu vekîlâ

KELİMELERİ: *Rabbu* el meşrıkı* ve el magribi* lâ* ilâhe* illâ* huve* fettehız-hu* vekîlâ

KARŞILIKLARI: -(O) Rabbidir* doğunun* ve batının* yoktur* ilâh* ...dan başka* O'(ndan başka)* öyleyse onu edinin* vekil

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-O, doğudan batıya tüm kainatın rabbidir ve kendisinden başka kulluk edilmeye layık hiçbir kudret bulunmayan yegane ilahtır. O'nun himayesine sığın.

MÜŞRİKLERİ TEHDİT

AYETİN OKUNUŞU: 10-) Vasbir alâ mâ yekûlûne vehcurhum hecran cemîlâ

KELİMELERİ: *Ve isbir* alâ mâ* yekûlûne* vehcur-hum* hecran* cemîlâ

KARŞILIKLARI: -ve sabret* şeylere* söyledikleri* ve onlardan* ayrıl* güzellike

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Sen rabbine güven! Onların söylediklerine sabret ve güzellikle ayrıl onlardan

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Ve zernî vel mukezzibîne ulîn na'meti ve mehhilhum kalîlâ

KELİMELERİ: *Ve zer-nî* ve el mukezzibîne* ulî* en na'meti* ve mehhil-hum* kalîlâ

KARŞILIKLARI: -ve bana bırak* ve yalanlayanları* sahip oldukları* nimetleri* ve süre ver* biraz

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-O nimetler içinde yüzen ve seni yalanlayan küstah Mekke müşriklerini

bana bırak; onlara biraz süre ver.

AYETİN OKUNUŞU: 12-) İnne ledeynâ enkâlen ve cahîmâ

KELİMELERİ: *İnne* ledeynâ* enkâlen* ve cahîmâ

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki* bizim yanımızda var* kalın zincirler* ve cehennem ateşi

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Bizim yanımıza gelince onlar zincire vurularak cehennem ateşine atılacak

AYETİN OKUNUŞU: 13-) Ve taâmen zâ gussatin ve azâben elîmâ

KELİMELERİ: *Ve taâmen* zâ* gussatin* ve azâben* elîmâ

KARŞILIKLARI: -ve yemekler* var* boğaz yırtan* ve azap* elim

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Ve orada boğazlarını yırtıp geçecek dikenlerden başka yiyecek bulamayacak, çok acı bir azaba maruz kalacaklardır.

AYETİN OKUNUŞU: 14-) Yevme tercuful ardu vel cibâlu ve kânetil cibâlu kesîben mehîlâ

KELİMELERİ: *Yevme* tercufu* el ardu* ve el cibâlu* ve kâneti* el cibâlu* kesîben* mehîlâ

KARŞILIKLARI: -O gün* dağlar şiddetle sarsılacak* yeryüzü* ve dağlar* olacak* dağlar* kum yığını* gibi dağıldığı

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Altlarındaki yeryüzü ve dağların şiddetle sarsılıp dağların adeta başlarına devrilip kum yığınına dönüşeceği dehşetli kıyamet gününde olacak tüm bunlar

AYETİN OKUNUŞU: 15-) İnnâ erselnâ ileykum resûlen şâhiden aleykum kemâ erselnâ ilâ fir'avne resûlâ

KELİMELERİ: *İnnâ* erselnâ* ileykum* resûlen* şâhiden* aleykum* kemâ* erselnâ* ilâ* fir'avne resûlâ

KARŞILIKLARI: -Muhakkak ki biz* gönderdik* size* bir resul* şahit olarak* sizin üzerinize* gibi* gönderdiğimiz* Firavun'a* resul

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Ey Muhammed'in peygamberliğini kabul etmeyen müşrikler! Doğrusu biz nasıl Firavun ve halkına tevhidi anlatmak ve onları uyarmak üzere Musa ve Harun'u peygamber olarak gönderdiysek şimdi de elçimiz Muhammed'i aynı amaçla size göndermiş bulunuyoruz

AYETİN OKUNUŞU: 16-) Fe asâ fir'avnur resûle fe ehaznâhu ahzen vebîlâ

KELİMELERİ: *Fe* asâ* fir'avnu* er resûle* fe* ehaznâ-hu* ahzen* vebîlâ

KARŞILIKLARI: -Fakat* asi oldu* Firavun* resule* Bunun üzerine* sonunu getirdik* kötü bir durumda yakalayıp* feci bir şekilde

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Vaktiyle Firavun, elçimize iman etmemiş ve ona karşı mücadele etmişti. Bunun üzerine biz onu kötü bir durumda yakalayarak çok feci şekilde sonunu getirdik. Eğer Firavun'un yaptığı gibi siz de elçimizi inkar ederseniz, sonunuz tıpkı Firavun'unki gibi helak olacaktır.

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Fe keyfe tettekûne in kefertum yevmen yec'alul vildâne şîbâ

KELİMELERİ: *Fe* keyfe* tettekûne* in* kefertum* yevmen* yec'alu* el vildâne* şîbâ

KARŞILIKLARI: -o takdirde* nasıl* koruyacaksınız* eğer* inkâr ederseniz* o günde* yapan* çocukları* ak saçlı ihtiyar

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Eğer bu anlatılanlardan ders almaz ve elçimizi inkar etmekte ısrar ederseniz, size uyarısı yapılan ilahi cezanın geleceği ve sizin için çocukları dahi ak saçlı ihtiyar haline getirecek kadar dehşetli olacağı bilinen kıyamet günü geldiğinde, kendinizi ilahi azaptan nasıl kurtaracaksınız?

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Es semâu munfatırun bihî, kâne va'duhu mef'ûlâ

KELİMELERİ: *Es semâu* munfatırun* bi-hî,* kâne* va'du-hu* mef'ûlâ

KARŞILIKLARI: -Gökyüzü* dağılıp parçalandığında* bu sebeple * olacak* O'nun vaadi* yerine gelmiş

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Gökyüzünün dağılıp parçalanacağı o gün bu sebeple Allah'ın vaadi yerine gelmiş olacak. O gün elçimiz görevini yaptığına ve sizi uyardığına dair şehadet edecek, artık hiçbir bahaneniz kalmayacaktır.

AYETİN OKUNUŞU: 19-) İnne hâzihî tezkiratun, fe men şâettehaze ilâ rabbihî

sebîlâ,

KELİMELERİ: *İnne* hâzihî* tezkiratun,* fe* men* şâe* ittehaze* ilâ rabbi-hî* sebîlâ

KARŞILIKLARI: -Şüphesiz* bunlar* uyarı* artık* kim* dilerse* ulaştıran edinir* rabbine* bir yol

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-İşte size bütün bu uyarıları yapıyoruz. Artık dileyen elçimize iman eder ve rabbine ulaşan bir yola girip kendisini o ilahi azaptan kurtarır.

İLAHİ RAHMET ve HİKMET

20-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnne rabbeke ya'lemu enneke tekûmu ednâ min suluseyil leyli ve nısfehu ve sulusehu ve tâifetun minellezîne meake, vallâhu yukaddirul leyle ven nehâre, alime en len tuhsûhu fe tâbe aleykum, fakraû mâ teyessere minel kur’ânî, alime en se yekûnu minkum mardâ ve âharûne yadribûne fîl ardı yebtegûne min fadlillâhi ve âharûne yukâtilûne fî sebîlillâhi fakraû mâ teyessere minhu ve ekîmus salâte ve âtûz zekâte ve akridullâhe kardan hasenen, ve mâ tukaddimû li enfusikum min hayrin tecidûhu indallâhi huve hayran ve a'zame ecrâ(ecren), vestagfirûllâh (vestağfirûllâhe), innallâhe gafûrun rahîm

*İnne* rabbe-ke* ya'lemu* enne-ke* tekûmu* ednâ* min suluseyi* el leyli

-Muhakkak ki* rabbin* biliyor* senin* kalktığını* daha azında* üçte ikisinden* gecenin

(Rabbin senin gecenin üçte ikisinden daha azında (ibadet için) kalktığını biliyor)

* ve nısfe-hu* ve suluse-hu* ve tâifetun* min ellezîne* mea-ke,

-veya yarısı* veyahut üçte biri* ve bir topluluğun* olanlardan* seninle beraber

(ve seninle beraber olanlardan bir topluluğun yahut yarısını veya üçte birini)

* ve allâhu* yukaddiru* el leyle* ve en nehâre,

-ve Allah* takdir eder* geceyi* ve gündüzü*

(geceyi ve gündüzü Allah takdir eder)

* alime* en len tuhsûhu* fe* tâbe aleykum,

-ve bilir* her şeyi tam hesaplayamayacağınızı,* bu sebeple* tövbelerinizi kabul etti

(ve her şeyi tam hesaplayamayacağınızı bilir, bu sebeple tövbelerinizi kabul etti)

* fe ikraû* mâ* teyessere* min el kur'ânî,

-o halde okuyun* şekilde* kolay gelen* Kuran'dan

(O halde Kur'an'dan size kolay gelen şekilde okuyun)

* alime* en-se yekûnu* min-kum* mardâ

-biliyoruz ki* yakında olacak* bazılarınız* hasta

(Biliyoruz ki içinizden bazılarınız hastalanacak)

* ve âharûne* yadribûne* fî el ardı* yebtegûne* min fadli allâhi

-ve diğerleri* dolaşırlar* yeryüzünü* aramak için* Allah'ın rızkını

(ve diğerleri yeryüzünde dolaşıp Allah'ın rızkının peşine düşecek)

* ve âharûne* yukâtilûne* fî sebîli allâhi

-ve bir kısmınız ise* savaşacaklar* Allah yolunda

(bir kısmınız ise Allah yolunda savaşacak)

* fe ikraû* mâ* teyessere* min-hu* ve ekîmu es salâte* ve âtû ez zekâte

-o halde okuyun* şekilde* kolay gelecek* onu (Kuran'ı)* namaz kılıp* ibadet ederken*

(O halde, namaz kılıp ibadet ederken Kur'an'ı kolay gelecek şekilde (kısa kısa) okuyun)

* ve akridu* allâhe* kardan* hasenen,

-ve borç verin* Allah'a* borcu* güzel bir şekilde

(Ve Allah'a güzel bir şekilde borç verin)

* ve mâ* tukaddimû* li enfusi-kum* min hayrin

-ve şeyler* takdim ederseniz* nefsiniz için* hayır olarak*

(Ve nefsiniz için hayır olarak ne takdim ederseniz)

* tecidû-hu* inde allâhi* huve* hayran* ve a'zame* ecrâ,

-onu bulursunuz* Allah katında* o* daha hayırlı* ve daha büyük* ecir

(onu Allah'ın indinde daha hayırlı ve daha büyük bir ecir olarak bulursunuz)

* ve istagfirû allâh,* inne allâhe* gafûrun* rahîm

-ve Allah'a istiğfar edin* Muhakkak ki Allah* gafurdur* rahimdir

(Ve Allah'a istiğfar edin (tövbe edip Allah'tan mağfiret dileyin)! Muhakkak ki Allah; Gafur'dur, Rahîm'dir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Ey elçimiz Muhammed! Rabbin, senin ve sana inananların bir kısmının gecenin yaklaşık üçte ikisini yahut yarısını veya üçte birini kalkıp ibadetle geçirdiğini bilmektedir. Fakat müşriklerin baskısı altında iken inanç ve kararlılığınızı arttıran bu ibadetler şimdi bazılarınıza zor gelebilir, çünkü içinizden bazıları hastalanabilir, rızık peşinde yollara düşenler veya Allah yolunda savaşmak üzere sefere çıkanlar vardır. Bu yüzden Allah sizlere kolaylık yapmakta, bu ibadetinizi hafifletmektedir. Geceyi de gündüzü de yaratan Allah, gündüzü çalışmanız, geceyi ise dinlenmeniz için takdir etmiştir. Bu yüzden artık geceleri sizi zorlamayacak kadar ibadet etmekle yetininiz, kolayınıza geldiği kadar ibadet ediniz! İbadet edip namaz kılarken uzun uzun Kur'an okumayınız. (3) Tevhitten ayrılmayıp şirkten uzak durunuz. Allah'a güzel bir şekilde borç verin. Mallarınızdan Allah için fakire fukaraya harcayınız ve böylece Allah'ın size vereceği en güzel ödülü hak ediniz. Zira bu dünyada ilahi emirlere uygun olarak yaptığınız her güzel davranışın ahirette karşılığını fazlasıyla alacaksınız. Allah hatalarından tövbe eden kullarını bağışlar, onlara merhamet eder!

(1) (bkz.Kurtubi)

(2) (bkz.Zemahşeri)

(3) (bkz.Zemahşeri, Kurtubi)

KURAN -85- (13) RAD SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

RA'D = Gök gürültüsü

43 Ayet - /Varlığı ile Allah'ın kudret ve ulûhiyetine delâlet eden bir kâinat âyeti olarak gökgürültüsü/

----- Mekke döneminin sonlarına doğru, Müzzemmil suresinin ilk on dokuz ayetinin ardından vahyedilmiştir. Bazı rivayetlerde Medine döneminde vahyedildiği de ifade edilir. Ancak muhtevası, Mekke'de vahyedilmiş olduğunu bariz bir şekilde ortaya koymaktadır. (bkz.Cabiri) -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KUR'AN, DAHA ÖNCEKİ İLAHİ KİTAPLAR GİBİ ALLAH'IN VAHYİDİR

1-Elif lâm mîm râ! (Huruf-ı mukattaa) Ey Muhammed! Bu Kur'an, müşriklerin iddia ettikleri gibi senin uydurduğun bir söz değil (bkz.Kurtubi) daha önceki

peygamberlere vahyettiğimiz kitaplar gibi (bkz.Taberi) Allah tarafından gelen vahiydir. Ne var ki Mekke müşrikleri bu gerçeği kabul etmemektedirler. (bkz.Taberi)

## BÜTÜN KAİNAT TEVHİDİN DELİLİDİR

2-Ey bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Görmez misiniz ki Allah, Üzerinizde direksiz bir şekilde duran şu muazzam gök kubbeyi yaratmış, sonra arşa, yönetim merkezine geçip güneşi, ayı ve bütün kainatı mükemmel bir şekilde yaratıp sizin istifadenize sunmuştur. Bütün varlığın yegane hakimi O'dur. İşte Allah, şirk inancından dönüp tevhidi benimsemeniz için delilleri böyle açık açık ortaya koymaktadır.

3-Yeryüzünü sizler için en uygun şekilde düzenlemiş, dağları, nehirleri ve çeşit çeşit meyve ve bitkilerle, geceyi, gündüzü birbiriyle örtüştürmüştür. Kuşkusuz aklını kullanan insanlar için bunlar çok önemli delillerdir.

Şu halde nasıl olur da bu yaratmada hiçbir etkisi olmayan birtakım varlıkları Allah'ın nezdinde şefaatçi kabul edip O'na şirk koşarsınız? Şunu bilin ki bir gün bu yaptığınızdan hesaba çekileceksiniz.

4-Baksanıza yeryüzüne! orada birbirinden ne kadar da farklı bölgeler vardır. Aynı sudan beslenen toprakların kiminde üzüm bağları, kiminde tahıllar, kiminde kah aynı kökten kah farklı köklerden türeyen çeşit çeşit hurma ağaçları yetişir ve her bölgenin ürününün diğer bölgelerininkinden farklı güzellikleri bulunur. Bütün bunları gördükten sonra, bunları yaratan Allah'tan başka varlıkları nasıl ona ortak koşar, onlardan medet umarsınız! İşte bunlar, aklını kullanan kimseler için tevhidi gösteren delillerdir.

## HESAP GÜNÜ ve MÜŞRİKLERİN KÜSTAHLIKLARI

5-Ey Muhammed! Müşriklerin bütün bu delilleri gördükleri halde hala tevhidi reddetmelerine şaşırıyorsun değil mi? Ancak daha da şaşılacak olan şey; yer, gök ve bütün mahlukatın yaratıcısının Allah olduğunu kabul ettikleri halde (bkz.Razi) senin ahiretle ilgili uyarıların karşısında duyarsız kalmaları ve alaycı bir tavırla, "Toprağa karışıp çürüdükten sonra yeniden mi diriltileceğiz!" diyerek adeta Allah'ın diriltme gücünü inkar etmiş olmalardır (bkz.Alusi) İşte bu müşrikler, kıyamet günü tevhidi reddetmelerinin cezasını (bkz.Razi, Alusi)

çekmek üzere boyunlarında demir halkalardan zincirlenmiş olarak cehenneme atılacak ve sonsuza kadar orada kalacaklardır.

6-Üstelik onlar, elçimiz Muhammed'e iman edip tevhidi benimseyerek ilahi rahmete nail olma imkanları varken bunu reddetmekte, kendilerinden önce peygamberleri inkar ve inananlara eziyet ettikleri için nice kavmi helak ettiğimizi görmezden gelircesine elçimizin ilahi azap uyarısı ile alay etmekte, küstah bir şekilde, "Bizi tehdit ettiğin azabı getir de görelim!" demektedirler. Oysa Allah onlara derhal azap etmemekte rahmet etmekte, bütün inkarcılıklarına rağmen yine de onlara, elçimize inanıp ilahi rahmete kavuşmaları için fırsat vermektedir. Ancak şunu unutmasınlar ki eğer bu inkarcılıklarında ısrar ederlerse ahirette karşılaşacakları ilahi azap çok şiddetli olacaktır.

MÜŞRİKLERİN MUCİZE İSTEKLERİNE CEVAP

7-Bu müşrikler senin peygamber olduğuna inanmamakta ve "Madem peygambersin, o halde bize mucize göster" demektedirler. Oysa sen sadece ilahi mesajı ileten ve insanları uyaran bir peygambersin. İnsanları hidayete erdirmek ise ancak Allah'ın yapacağı bir iştir. (bkz.Taberi)

8-Elçimiz Muhammed'e böylesine alaycı bir tavırla karşılık veren müşrikler şunu iyi bilsinler ki Allah, onlara müstehak oldukları ve ısrarla istedikleri azabı ne zaman göndereceğini bilir, öyle ki O, ana rahminde bulunan çocuktan ve onun bütün özelliklerinden bile haberdardır. Her şey onun ilmi ve kudreti içerisinde belli ölçülere bağlanmıştır.

9-Dünya ve ahirete dair görünür görünmez her şeyi bilir, büyüktür, yücedir.

10-Yapılan gizli açık her fiilden, söylenen her sözden haberdardır. Müşriklerin, kendilerini Allah'ın gözetlemesinden ve azabından muhafaza edeceklerini sandıkları güç ve kuvvetleri Allah'ın ilmi ve gücü karşısında işe yaramaz.

11-Kişileri önünden ve arkasından takip eden melekler vardır. Allah'ın emriyle onu ve yaptıklarını koruma altına alırlar. Bir toplum kendini bozmazsa Allah o toplumu bozmaz. Esasen Allah, hiçbir toplumu durduk yerde cezalandırmaz. Ancak birbirlerine zulmederek ve ilahi emre karşı çıkarak cezaya müstehak olanları helak eder. Böylelerini cezalandırmayı murat ettiğinde de, artık onların hiçbir kurtuluşu olamaz, hiçbir şey onları helak olmaktan koruyamaz.

KAİNATTAKİ İLAHİ HÜKÜMRANLIĞIN TEVHİDE DELALETİ

12-Ey Muhammed'in peygamberliğini ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu yalanlayan, Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşan müşrikler! Allah bütün kainatın yegane yaratıcısı ve hakimidir, kainatta bulunan her varlık O'na boyun eğmiştir, O'nun hükümranlığı altındadır. Meleklerden tutun da sizleri kah korkutan kah yağmur beklentisi sebebiyle sevince boğan şimşekler, yağmur yüklü bulutlar

13-Gök gürültüleri, yıldırımlar ve daha nice varlık ve olaylar hep Allah'ın hükümranlığı altındadır, onu tespih etmekte, varlıkları ile sadece O'na kulluk etmektedirler. Bütün bunlar hep Allah'ın emri ve tasarrufu ile hareket eder. O yıldırımlar gönderir ve dilediğine isabet ettirir. Oysa sizler, sanki bu kudrete sahiplermiş gibi, O'ndan başka varlıkları şefaatçi kabul edip ortak koşuyorsunuz! Eğer elçimiz Muhammed'e iman edip şirkten vazgeçmezseniz, karşılaşacağınız ilahi ceza çok çetin olacaktır.

14-Gerçek kulluk sadece Allah'a yapılan kulluktur. Başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşanların yaptıkları dualar beyhudedir, çünkü o varlıkların şefaat yetkileri yoktur, dualara cevap veremezler, kendilerine dahi faydaları yoktur. Onlara bu şefaat yetkisini yakıştırıp dua edenler, tıpkı susamış bir kimsenin serap görüp ortada su yokken avuçlarını suya doğru uzatması gibi nafile uğraşmaktadırlar. Dolayısıyla müşriklerin kendilerini haklı ve doğru yolda görerek yaptıkları dua ve ibadetleri, ahirette kendilerini hayal kırıklığına uğratacaktır.

15-Ey bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah'ın egemenliği altındadır, iradeleriyle veya iradeleri dışında, her halükarda Allah'a kulluk etmektedirler. Baksanıza, her bir şeyin gölgesi sabah akşam aynı düzende uzayıp kısalmakta, her şey Allah'ın belirlediği nizam içerisinde O'na kulluk etmektedir. Sizlerse bütün varlık alemi gibi sadece Allah'a kulluk etmek yerine, O'na ortak koşmaktasınız!

16-Madem ki Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşuyorsunuz, o zaman söyleyin bakalım! Kimdir gökleri yaratan ve bunlara hakim olan? Elbette "Allah"tır değil mi? Peki bu gerçeği bildiğiniz halde,

kendilerine dahi fayda sağlayamayacak olan varlıklardan nasıl olur da medet umar, Allah katında size yardımcı olacaklarına inanırsınız? Sanki onlar Allah gibi yaratma gücüne sahipler de, bu yüzden mi böyle düşünüyorsunuz? Hayır, yanılıyorsunuz! Her şeyin yaratıcısı Allah'tır, her şeyin üzerinde güç sahibi, kulluk edilmeye layık yegane kudret O'dur. Bu gerçeği kavrayıp elçimiz Muhammed'e iman eden ve ilahi emirlerin rehberliğinde yaşayan müminler gözleri gören ve aydınlık yolda yürüyen kimseler gibidirler, oysa bütün bu gerçeklere rağmen hala şirkte ısrar edenler, karanlıkta yol almaya çalışan körler gibi şaşkınlık içerisindedirler.

17-Gerçek şu ki müşriklerin bu batıl inançlarının sağlam tevhit inancı karşısındaki durumu, tıpkı bardaktan boşanırcasına yağan yağmurlarla dereleri dolduran sel sularının üzerine biriken köpüğün, yahut alet edevat veya süs eşyası yapmak için eritilen madenlerin (bkz.Taberi) üzerinde biriken tortunun hali gibidir. Suyun üzerindeki köpük de, eriyen madenin üzerindeki tortu da bir işe yaramaz, kısa bir süre sonra yok olur gider. Oysa insanlar için faydalı olan su ve maden kalıcıdır. İşte şirk de tıpkı bu köpük ve tortular gibi silinip temizlenecek, tevhit inancı sağlam bir şekilde yerleşecektir.

18-Neticede Muhammed'in peygamberliğine iman edip bu ilahi çağrıya kulak verenler ahirette cennetle (bkz.Taberi) ödüllendirilecekler, bu çağrıyı reddeden ve elçimizi yalanlamakta ısrar edenler ise, kıyamet günü geldiğinde yeryüzünün bütün servetine, hatta bir o kadar da fazlasına sahip olsalar bile hepsini feda edip cehennem azabından kurtulmak isteyeceklerdir ama nafile! Dünyada yaptıkları her şeyden hesaba çekilecek ve çok çetin cehennem azabına maruz kalacaklardır. Ne feci bir azaptır cehennem azabı, bir bilseler!

19-Evet, onların sonu bu olacaktır, çünkü biz Muhammed'in peygamberliğine ve ona indirdiğimiz Kur'an'ın vahiy olduğuna inanan ve ilahi emirlere göre yaşayan müminlerle bu açık hakikati ısrarla ve inatla inkar eden müşrikleri bir tutacak değiliz! Artık aklını kullanan ders alır!

MÜMİNLERİN ÖDÜLÜ

20-Bunlar bütün ilahi emirlere riayet eder, Allah'a ve insanlara karşı görevlerinin bilincinde olurlar.

21-Nitekim aklıselim sahibi bu müminler tevhide (bkz.Mukatil) ve Allah'ın elçisine inanır, imanlarında sebat ederler. bütün baskılara rağmen sabreder ve peygamberle aralarındaki iman bağını asla koparmazlar. Bu hususta Allah'tan korkar, hesap gününde ilahi cezaya maruz kalmaktan endişe

ederler.

22-Yine bunlar, rableri yüzüne baksın diye sabreden, ibadetlerini eksiksiz yapanlardır. Sahip oldukları rızkın tarafımızdan verildiğini bilir ve yoksullarla gizli veya açık paylaşırlar. Mekke müşriklerinin eziyetlerine (bkz.Mukatil) iman ve sebat ile karşılık verirler. İşte bunlar ahiret yurdunun kazançlı kimseleridir.

23-Kendileri gibi iman etmiş ve ilahi emirlere uygun yaşamış ataları, eşleri, evlatları ve nesilleri ile birlikte cennete girecekler, orada her kapıda melekler tarafından

24-"Dünyada gösterdiğiniz sabırdan dolayı şimdi bu cennet yurdu sizindir, selam olsun sizlere!" sözleri ile karşılanacaklardır.

25-Allah'ın elçisine inanmayan ve O'nun emirlerine uygun yaşamayan, Allah'a ve insanlara karşı görevlerini hiçe sayanlar ise Allah'ın rahmetinden mahrum olacak ve cehennem azabına maruz kalacaklardır.

26-Dünya hayatında sahip oldukları zenginlik ve güce güvenen müşrikler şunu iyi bilsinler ki (bkz.Zemahşeri) sahip oldukları bütün nimetleri belli bir düzen ve ölçü içerisinde takdir ederek veren Allah'tır ve bu dünya nimetleri gelip geçicidir, ahiret nimetinin yanında adı bile anılmaz.

MUCİZE İSTEYEN MÜŞRİKLERE UYARI

27-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve "Gerçekten peygamber ise mucize göstermeli değil mi?" diyen müşriklere de ki: "Sizin gibi basireti bağlanmış, onca delile rağmen hala inkarda ısrar edenlere mucize gelse neye yarar?" (bkz.Zemahşeri, Razi)

28-İlahi hidayete ancak bu tür delillerden ibret alıp şirkten vazgeçen ve elçimiz Muhammed'e iman edenler mazhar olurlar. Bunlar bizim ortaya koyduğumuz deliller üzerine düşünürler, vahyettiğimiz Kur'an'ı okurlar ve kalpleri tatmin olur. Zaten kalpler ancak ilahi mesaja kulak verince tatmin olabilir.

29-İşte bu şekilde iman eden ve ilahi emirlere uygun yaşayanlara müjdeler olsun, onların sonu cennettir.

30-Ey Muhammed! İşte biz, geçmişte gönderdiğimiz onca peygamber gibi seni de Mekke müşriklerini uyarman ve onları tevhide davet etmen ve sana vahyettiğimiz bu Kur'an'ı onlara iletmen için peygamber olarak görevlendirmiş bulunuyoruz. Çünkü Mekke müşrikleri, Allah'ın kendilerine bahşettiği onca nimete rağmen nankörlük etmekte (bkz.Zemahşeri) ve O'na ortak koşmaktadırlar. (bkz.Taberi) Sen onların bu nankörlüklerine aldırma ve tevhidi dosdoğru bir şekilde tebliğe devam et! O'ndan başka kulluk edilmeye layık kudret olmadığını, O'nun herkesi ahirette huzuruna çıkarıp hesaba çekeceğini ve sadece O'na güvendiğini, O'nun seni zafere ulaştıracağını haykır!

31-Aslında müşriklerin mucize istekleri bahaneden ibarettir, zira biz elçimiz Muhammed'e dağları yerinden oynatacak, yeri parçalayacak veya ölüleri diriltip konuşturacak bir Kur'an vahyetmiş olsaydık bile inanmazlardı. Peygamberden bu tür mucizeler isteyen müşrikler bilsinler ki mucize göstermek dahil her şey Allah'ın kudreti dahilindedir. Diğer taraftan Allah'ın niçin bir mucize gönderip müşriklerin bahanelerini ortadan kaldırmadığını düşünen müminler bilmezler mi ki (bkz.Taberi, Zemahşeri) Allah insanları zorla imana getirmeyi dileseydi bunu elbette yapabilirdi, fakat O, herkesin kendi seçimi ile iman etmesini dilemiştir. (bkz.Zemahşeri) Ancak şüpheniz olmasın ki peygamberi ve müminleri baskı altına alan ve onları yurtlarından çıkarmaya çalışan (bkz.Taberi) müşriklerin bu davranışları yüzünden başlarından sıkıntı eksik olmayacaktır. Hem dünyada müminler karşısında yenilgiye uğrayacak, hem de ahirette ilahi azaba maruz kalacaklardır. Bu Allah'ın vaadidir. Allah asla vaadinden dönmez.

Hz.MUHAMMED'E SABIR TAVSİYESİ

32-Ey Muhammed! Onların senin peygamberliğine inanmamaları, sihirbaz ve mecnun gibi ifadelerle karalamaya çalışmaları seni yıldırmasın, sabırlı ol ve görevine devam et! (bkz.Taberi) Çünkü geçmişte gönderdiğimiz peygamberler de toplumları tarafında benzer tepkilerle karşılaşmış, alaya alınmışlardı. Ama kendilerine, iman edip bu baskılara son vermeleri için tanınan süre dolunca hepsi ilahi azaba maruz kaldılar. Eğer Mekke müşrikleri de bu süre içerisinde iman etmezlerse aynı şekilde helak edileceklerdir.

33-Ey Allah'a ortak koşup onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşrikler! Siz hiç aklınızı kullanmaz mısınız? Her şeyi yaratan, her şeye rızık

veren ve herkesin yapıp ettiklerini gören Allah ile O'na ortak koştuğunuz aciz ve zavallı varlıklar bir tutulur mu hiç? (bkz.Taberi) Sizleri yaratan, rızıklarınızı veren ve ahirette hesaba çekecek olan ben olduğum halde, yarattığım bazı varlıkları bana ortak koşuyorsunuz öyle mi! Onların ne gibi özellikleri vardır söyleyiniz! Yoksa Allah'ın yerde ve gökte, bilmediği bir ortağı var da siz mi bunu O'na öğretiyorsunuz? Hayır, bütün bu inançlarınız boş sözlerden ibarettir.

Ey Muhammed! Müşriklerin ne kadar boş ve anlamsız inançları inatla savunduklarını görüyorsun işte! Çünkü onlar inançlarının doğruluğuna inanmakta, bu yüzden senin peygamberliğini inkar etmekte ve insanları senden uzaklaştırmaya çalışmaktadır. Allah'ın sapkınlıkları ile baş başa bıraktığı bu insanları sen ne yaparsan yap doğru yola getiremezsin (bkz.Zemahşeri) Bu sebeple, inkar etmelerine üzülme ve tebliğ görevine devam et!

34-Neticede Allah sana zafer nasip edecek ve onlar hezimete uğrayacaktır. Ahirette karşılaşacakları ilahi azap ise çok daha şiddetli olacaktır. Üstelik medet umdukları varlıklar onları Allah'ın azabından kurtaramayacaktır.

35-Muhammed'in peygamberliğine iman eden ve ilahi emirlere uygun yaşayan müminlere vaat edilen cennet ise, içerisinde ırmakların çağıldadığı, yemyeşil ağaçların gölgelerinde dinlenecekleri ve bitmez, tükenmez meyvelerinden istifade edecekleri bir huzur diyarıdır. İşte iman edenler böyle ödüllendirilirken elçimiz Muhammed'i inkar eden müşrikler cehenneme atılacaklardır.

36-Ey Muhammed! Doğrusu geçmişte kendilerine kitap vahyettiğimiz yahudi ve hristiyanlardan bazıları sana vahyedilen Kur'an'a iman edecek, fakat bazıları ise onun bazı bölümlerini beğenmeyerek iman etmeyecektir. Bu durumla karşılaştığın zaman kararlı bir şekilde tevhit mesajını haykır ve "Ben sadece Allah'a kulluk etmekle emrolundum, sadece O'na kulluk ederim" de!

"BEŞER PEYGAMBER OLUR MU?" İTİRAZINA CEVAP

37-Biz daha önceki toplumlara kendi içlerinden bir peygamber seçip gönderdiğimiz gibi şimdi de Mekkeliler içinden seni seçmiş ve kendi dilleri olan Arapça ile onlara tevhit mesajını iletmiş bulunuyoruz. Şayet onların isteklerine meyleder, tebliğ görevini hakkıyla ifa etmezsen seni Allah'ın

azabından kimse koruyamaz. Onların seni yadırgamalarına, "Sıradan bir insan hiç peygamber olur mu? Allah peygamber göndermek isteseydi melek gönderirdi" demelerine aldırma!

38-Unutma ki biz senden önce de birçok peygamber gönderdik. Onlar da senin gibi çoluk çocuk sahibi birer insandılar. Hiçbir peygamberin Allah'ın izni olmadan mucize göstermesi söz konusu olamaz. Peygamberler sadece kendilerine verdiğimiz tebliğ görevini yaparlar.

39-Senden mucize isteyen müşrikler şunu iyi bilsinler ki Allah onlara, şirkten tövbe edip inanmaları için belli bir süre tanımıştır. Bu süre içerisinde iman etmezlerse kendilerine gereken cezayı verecektir. (bkz.Taberi) Bütün bunlar Allah'ın sınırsız ilmi içinde gerçekleşir (bkz.Razi)

40-Ey Muhammed! Sen onların alaycı bir şekilde, "Bizi tehdit ettiğin azabı getir de görelim" şeklindeki sözlerine aldırma ve görevine devam et! Biz onlara uyarısını yaptığımız ilahi cezanın bir kısmını sen hayatta iken gerçekleştirebiliriz veya senden sonra onları helak edebiliriz, sen her halükarda görevini sürdür. Unutma ki senin görevin sadece tebliğdir, hesaba çekmek ise sadece Allah'ın işidir.

MÜŞRİKLERE UYARI

41-Diğer taraftan sana böylesine küstahça sözler söyleyen müşrikler, tevhit mesajının her geçen gün güçlendiğini ve çevrelerindeki çemberin gitgide daraldığını, zaferin müslümanların olacağına dair gelişmeleri görmezler mi? Ey elçimiz! Allah, İslam'ı mutlaka galip, küfrü de mağlup kılacaktır. Müşrikler, onun bu hükmünün önüne geçemeyeceklerdir. Sen sabır ve kararlılıkla tebliğ vazifene devam et! O müşrikler, dünyada hezimete uğrayacakları gibi, muhakkak gelecek olan hesap gününde de inceden inceye hesaba çekileceklerdir. (bkz.Taberi)

42-Kaldı ki onlardan önce nice toplumlar aynı tavrı takınmış, elçilerimize karşı çeşitli düşmanlıklar sergileyip tuzaklar kurmuşlardı. Fakat Allah tuzaklarını bozdu. Bu durum müşriklere önemli bir derstir. Allah herkesin bütün yapıp ettiklerini en ince ayrıntısına kadar bilir ve onlar hesap günü geldiğinde, kimin kazançlı çıkacağını göreceklerdir.

43-Ey Muhammed! Mekkeli müşriklerin senin peygamber olduğunu kabul etmediklerini biliyoruz, ancak sen onların bu tavırları karşısında yılma! Onlara, "Benim gerçekten peygamber olup olmadığım konusunda, her şeyin bilgisine sahip olan Allah ve müminler şahittir" de.

KURAN -86- (17) İSRA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

İSRA = Gece yürümek

111 Ayet - /Hz.Muhammed'in vahye muhatap oluşu/

----- Mekke döneminin sonlarına doğru, Ra'd suresinin ardından vahyedilmiştir. Hz.Musa ve İsrailoğulları'ndan söz ederek başladığı için "Beni İsrail suresi" olarak da adlandırılmıştır. Tevhit, ahiret, nübüvvet mesajlarının yanı sıra ahlaki öğütler de yer almaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

İSRÂ OLAYI

1-Kendisine birtakım ilahi ayetler gösterip makamını yükseltmek amacıyla kulu Muhammed'i bir gece vakti Kabe'den çevresini kutsal kıldığımız en uzaktaki mescide ulaştıran Allah, müşriklerin iddia ettikleri bütün ortaklardan münezzeh olup, yaratmada ve Tanrılık sıfatında eşi yoktur. Elçisini korumaya, zafere ulaştırmaya ve müşriklerin planlarına boşa çıkarmaya muktedirdir (bkz.Maturidi) O, müşriklerin yaptıklarından haberdardır ve onlara gereken cezayı verecektir (bkz.Taberi)

-İsra / mirac hadisesi aslında Mekke'den Kudüs'e yürüyüş veya manevi bir yükseliş değildir. Olsa olsa Hz.Muhammed'in vahyi almak için yaşadığı ruhi-manevi bir yükseliş olmalıdır. (bkz.Sidretül Münteha) (bkz.Necm 53/14-15)

Ek olarak;

O dönemde Kudüs şehrinde, günümüzde "Mescid-i Aksa" veya Beytülmakdis olarak bilinen yapının fiziksel olarak var olmadığı, milattan sonra 70 yılında orada bulunan yahudilerin Süleyman mabedinin (güneşe taptıkları zamandan kalma Salem (İbrani güneş tanrısı) mabedi) (bkz.Jeru-Salem) Roma'lı kumandan Titus tarafından yıktırıldığı, müslümanların fethine kadar o bölgenin hristiyanlar tarafından harabe ve çöplük olarak kullanıldığı tarihsel olarak sabittir.

Kudüs, Hz.Ömer tarafından feth olunduğunda namaz kılması için Kıyamet Kilise'sine davet edildiği halde kötü örnek olup hristiyanların ibadethanelerine zarar gelmesin diye daveti kabul etmeyip, çöplük olarak kullanılan eski Süleyman mabedini temizleterek burada namaz kılmış ve oradaki Süleyman mabedi harabelerinin üzerine "Hz.Ömer mescidi" adı ile bir mescid yapılmıştır.

Sonraki hali, Emevi sarayının halifelik çekişmelerinde Mekke ve çevresini etkisizleştirip devre dışı bırakabilmek veya zayıflatabilmek için kendi egemenliklerinde başka bir kutsal mekan ve şehir yaratma çabasının

ürünüdür. Kudüs'te bugün gördüğünüz her şey Emevi'ler tarafından ihya edilmiş, Kudüs'teki mescid Abdümelik bin Mervan tarafından  Hicri 66'da (MS 685/686) Kabe taklid edilerek yaptırılmıştır. Ardından Emevi sarayının para ve güçle etki altına aldığı muhaddis ve raviler aracılığı ile İsra 17/1 ayeti temel alınıp, "İslam'ın ilk kıblesi" yalanı palazlandırılarak mirac hadisesi buraya monte edilip Beytülmakdis'in kutsiyet derecesi yükseltilmiştir. Kudüs'ün İslam'ın ilk kıblesi olmadığını, (bkz.Al-i İmran 3/96) Medine'ye hicretten önce müslümanların Kabe çevresinde eziyete maruz kaldıklarını ve Hz.Muhammed'in Harem-i Şerif'te namaz kıldığını biliyoruz. Medine'ye hicret sonrasında Kudüs onyedi ay kadar kıble olarak tayin edilmiş, ardından tekrar eski kıblelerine döndürülmüşlerdir. Miraç olayının İslâm kültürüne giriş nedeni Tevrat, Yaratılış 28 (Yakup'un düşü)'ne kinaye olmalıdır. Tevrat'taki bu öykünün kökleri de Marduk'un Ziggurat'ındadır. Bir insan yer ile gök arasındaki bir tepe noktasında tanrılarıyla buluşabilir. Yakup bir merdivenin en üst basamağında RAB'ı (Tanrı El'i) görür ve RAB onu kutsar ve daha önce İbrahim'e verdiği sözleri tekrar eder vs vs vs -

HEPSİ DE BİRER "İNSAN" OLAN PEYGAMBERLERİN ORTAK MESAJI : TEVHİT

2-Muhammed'e peygamberlik vererek onu şereflendiren (bkz.Razi) Allah, daha önce Musa'yı da peygamber olarak seçmiş, İsrailoğulları'nı şirkten ve zulümden kurtaran bir rehber olmak üzere, Allah ile aralarında bir vekil edinmesinler diye ona Tevrat'ı vermişti.

3-Ondan önce de sadece Allah'a kulluk eden şükür ehli bir kul olan Nuh ile birlikte tufanda kurtarılanların nesillerinden nice peygamberler seçmiş ve hepsinin tevhitte birleşmelerini, bir Allah'a kulluk etmelerini emretmişti. Şimdi ey müşrikler! Bütün bu peygamberler birer insan oldukları halde niçin Muhammed'in peygamber olduğuna inanmıyor ve "Allah bir insanı mı peygamber seçti!" diyerek onu inkar ediyorsunuz! (bkz.Maturidi)

İSRAİLOĞULLARI'NIN TARİHİNDEN DERSLER

4-Vaktiyle İsrailoğulları'nı Tevrat'ta uyarmış, ilahi emirlere karşı gelmeleri sebebiyle başlarına iki defa büyük felaket geleceğini haber vermiştik ve küstahça böbürlenip azgınlık yapacakları konusunda onları uyarmıştık.

5-Birincisinin vakti geldiğinde, Kudüs'ü işgal eden ve mabedi yıkan düşman ordularının (bkz.MÖ 605 Babil kralı II.Nabukadnazar) (bkz.Babil sürgünü)

saldırısına uğradılar. Bu uyarımız gerçekleşmişti.

6-Ancak bir süre sonra biz onlara tekrar güçlerini toparlama ve üstün gelme imkanı sağladık, nesillerini ve güçlerini arttırdık, askeri yönden daha güçlü hale getirdik

7-Bu arada onlara şu önemli tavsiyeleri ilettik: "Eğer ilahi emirlere itaat eder ve zulüm-haksızlık yapmazsanız sizin yararınıza olur, fakat ilahi emirlere isyan eder ve haksızlık yaparsanız cezasını çekersiniz. Hem dünyada zelil olur hem de ahirette azaba maruz kalırsınız."

Nitekim bu tavsiyelere uymayıp ilahi emirlere karşı geldikleri ve zulmettikleri için kendilerine ilahi felaketi yaşattık. Bu sefer de başka düşmanlar tıpkı birincisindeki gibi Kudüs'ü işgal etti, Süleyman mabedini yıktı ve birçok yahudiyi katlettiler. (bkz.MS 70, Romalı komutan Titus)

8-Sonuçta onlara ilahi rahmeti gösterdik ve kendilerini bu zilletten kurtardık. Ancak tekrar eski tavırlarına dönecek olurlarsa başlarına yine aynı şeyler gelecektir. kaldı ki ilahi emirlere uymayan ve peygamberleri inkar edenlerin sonunda varacakları yer cehennemdir.

9-İşte Muhammed'e vahyettiğimiz bu Kur'an, tıpkı daha önceki peygamberlere verilen kitaplar gibi ilahi vahiy olup insanlara en doğru yol olan tevhidi göstermekte, Muhammed'in peygamberliğine iman eden ve ilahi emirlere uygun olarak yaşayanları büyük bir ödülle müjdelemektedir.

10-Ahireti ve hesap gününü umursamayan ve ilahi emirlere karşı gelenleri ise acı bir azapla uyarmaktadır.

MÜŞRİKLERİN ALAYCI BİR ŞEKİLDE İLÂHİ AZAP İSTEMELERİNE CEVAP

11-Muhammed'in peygamberliğine inanmayan ve "Allah'ım! Eğer bu Muhammed peygamber ise bizim başımıza taş yağdır" diyen müşrikler (bkz.Mukatil, Firuzabadi, İbn Atıyye, Kurtubi, Razi) elçimize iman edip ilahi rahmete nail olmak dururken ilahi azabı istemekte, kendilerine lütfedilen rahmeti geri çevirmektedirler. Doğrusu, onlar düşünmeden hareket etmekte ve akılsızlık etmektedirler.

## TEVHİDİN KAİNATTAKİ DELİLLERİ

12-Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul ederek onları Allah'a ortak koşan müşrikler, Allah'ın kendilerine verdiği nimetleri bilmezler mi? Baksanıza, biz geceyi ve gündüzü birbirinden farklı yaratmış, birini aydınlık diğerini karanlık yaparak bir taraftan çalışıp rabbinizin size lütfettiği nimetleri kazanarak maişetinizi temin etmeye, diğer taraftan dinlenmenize ve zamanı hesaplayabilmenize imkan vermişizdir. Doğrusu, Kur'an'da sizlere, tevhidi benimsemeniz için bütün delilleri böylece sıralamaktayız. Artık bahaneniz kalmamıştır. (bkz.Razi)

13-Bütün bunlara rağmen inanmazsanız şunu iyi bilin ki hepiniz kendi yaptıklarınızdan sorumlu tutulacaksınız. Yaptıklarınız tek tek kaydedilmektedir (bkz.İbn Kesir) ve kıyamet gününde hesap sorulmak üzere karşınıza çıkarılacaktır. (bkz.Mukatil)

14-O gün size, "İşte amel defteriniz! İsterseniz okuyun! Artık başka şahide gerek yok" denecektir.

## MÜŞRİKLERİ BEKLEYEN CEZA

15-Şunu bilin ki bütün bu delillerden ders çıkarıp Muhammed'in peygamberliğine iman edenler kazançlı çıkmış olurlar, aksi davrananlar ise kendilerine zarar vermiş olurlar! Sizin günahınızı biz yükleniriz diyerek sizi şirke sevk eden ve Muhammed'e iman etmekten alıkoymaya çalışan önderlerinize aldanmayın. (bkz.İbn Atıyye, Kurtubi) Hiç kimse bir başkasının günahını yüklenemez. Şunu unutmayın ki elçimiz sizlere her şeyi açıkça anlattıktan sonra inkar için bahaneniz kalmamıştır. Artık onu inkar ederseniz azaba müstehak olursunuz. Zaten biz elçi gönderip gerekli uyarıları yapmadıkça kimseyi cezalandırmayız.

16-Biz bir toplumu helak etmişsek, önceden peygamberler göndererek oranın ileri gelenlerine tevhidi ve Allah'a itaati emretmiş (bkz.Taberi) ve onları uyarmışızdır. Ancak onlar elçimizi inkar edip ilahi emirlere uymayınca azaba müstehak olmuş ve helak edilmişlerdir.

17-Nuh kavminden bu zamana kadar bu şekilde helak ettiğimiz nice toplumlar bulunmaktadır. Artık anlamalısınız ki Allah bütün yapıp ettiklerinizi görmekte, her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilmektedir. Eğer siz de elçimiz Muhammed'i inkar etmeye son vermezseniz, tıpkı geçmişte helak edilen toplumlar gibi ilahi cezaya maruz kalırsınız. (bkz.Taberi)

18-Ahireti ve hesap gününü umursamadan sadece dünyevi kazanç peşinde koşan ve elçilerimize iman etmeyenler (bkz.Razi -Kaffal'den naklen-) bilsinler ki biz bazılarının dünyevi isteklerine ulaşmalarına imkan tanısak bile, onlar ahirette ilahi rahmet ve nimetlerden mahrum bir şekilde cehenneme gireceklerdir.

19-Cehennem azabından kurtulup amellerinin karşılığını alacak olanlar ise elçilerimize iman eden ve ilahi emirlere göre yaşayan müminler olacaktır.

20-İşte biz hem elçilerimize iman edenlere hem de inkarcılara, dünyada yaşamalar için gereken nimetleri bahşetmekte, inkar edenleri dünya nimetlerinden mahrum bırakmamaktayız.

21-Ancak ahiret nimetleri sadece iman edenlerin olacaktır. (bkz.Taberi) Bakın ve düşünün! Bunlardan hangisi daha kazançlıdır.

HAYATA YÖN VEREN İLAHİ KURALLAR

22-Sakın bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşmayın! Aksi takdirde perişan olur ve ilahi cezaya maruz kalırsınız.

23-Rabbin şu emirleri açıkça buyurmaktadır: Sadece Allah'a kulluk edin, ana ve babanıza iyi davranın. Eğer ebeveyninizden biri ya da her ikisi, yaşlılık dönemlerinde sizin yanınızda bulunurlarsa onları sakın azarlamayın, onlara karşı tahammüllü olun, gönüllerini kırmayın, hep tatlı dilli ve güleryüzlü davranın.

24-Onları koruyup kollayın ve onlar sizi nasıl binbir zahmete katlanarak şefkat ve merhametle büyüttülerse, Allah'ın da onlara şefkat ve merhametle muamele etmesi için dua edin.

25-Unutmayın ki Allah, aklınızdan geçenleri dahi bilmektedir. Eğer sizler iyi niyetli olur ve ilahi emirlere uygun hareket etmeye gayret gösterirseniz Allah hatalarınızı affeder, çünkü O, kendisine samimiyetle kulluk ve tövbe edenlere karşı affedicidir.

26-Akrabalık haklarını gözetin, yardıma muhtaç olanların ihtiyaçlarını karşılayın. Yoksul, kimsesiz, yurdundan yuvasından ayrı düşmüşlere yardım

edin. Müşrikler gibi malınızı doğru olmayan, ilahi emirlere aykırı olan şeylere harcamayın. (bkz.Taberi)

27-Zira mallarını haram yolda harcayan Mekkeli müşrikler, (bkz.Mukatil) tıpkı rabbinin nimetine nankörlük eden ve O'nun emrine karşı çıkan şeytan gibi davranmış, onun dostu olmuş olurlar.

28-Anne babanıza ve yoksullara yardım edecek gücünüz yoksa bile onlara tatlı dilli olun, güler yüzlü davranın.

29-Allah'ın sizlere yüklediği bu mali yükümlülükleri yapmaktan sakın geri durmayın, bu hususlarda cimrilik etmeyin. Ancak cömertlik yapayım derken malınızı haram olan şeyler için de harcamayın. Böyle yaparsanız hem Allah nezdinde hem de insanlar nezdinde itibarınızı kaybedersiniz.

30-Unutmayın ki rızkı bol bol veren de, ölçülü olarak veren de Allah'tır. Herkese en uygun şekilde rızık verir. (bkz.Taberi, Zemahşeri) O, kullarının her yaptığını görür, her şeyden haberdardır.

31-O halde bereketsizlik, namus ve haysiyet kaygısı gibi nedenlerle çocuklarınızı putlara kurban etmeyin. (bkz.En'am 6/137 ve açıklama) Zira sizin de çocuklarınızın da rızkını veren Allah'tır. Onları öldürmeniz çok büyük bir günahtır.

32-Zinaya yaklaşmayın! Çünkü zina çok kötü, çok çirkin bir davranıştır.

33-Allah'ın saygın ve kutsal kıldığı insan canına haksız yere kıymayın. Haksız yere öldürülen kişinin yakınları da kısas hakkını kullanırken aşırıya gitmesinler, bir kişiye karşılık çok kişiyi öldürmeye çalışmasınlar. Çünkü zaten onlara kısas hakkı verilmekle adalet sağlanmış olmaktadır.

34-Ergenlik çağına ulaşıncaya kadar bakmak durumunda olduğunuz yetimlerin mallarının değerini korumaya veya arttırmaya yönelik tasarruflarda bulunabilirsiniz, ancak sakın o mallara göz dikmeyin. Verdiğiniz sözlere ve yaptığınız anlaşmalara sadakat gösterin. Unutmayın ki bu konularda hesaba çekileceksiniz.

35-Alışverişlerinizde hileden uzak durun. Böyle yaparak biraz daha az kazanacak olsanız bile, biliniz ki kazançlı olan davranış budur.

36-Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığınız şeyin peşine düşmeyin. Elinizde ilahi hiçbir delil olmadığı halde Allah'a şirk koşmayın (bkz.İbnü'l-Cevzi) Bilin ki hesap günü bütün uzuvlarınız aleyhinize şahitlik edecektir. (bkz.Maturidi, Maverdi)

37-Yeryüzünde böbürlenerek dolaşmayın. Elçimize ve müminlere büyüklük taslamayın; zira dağlara erişmeniz veya yeri yarmanız imkansız olduğu gibi tevhit davasını engellemeniz de imkansızdır. (bkz.Maturidi)

38-İşte bütün bunlar Allah nezdinde çirkin şeylerdir.

39-Ey müşrikler! Bütün bunlar, elçimize vahyedilen hikmet dolu ilahi mesajlardır. Artık bütün bu ilahi emirlerden sonra sakın Allah'a ortak koşup onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul etmeyin. Aksi takdirde perişan bir halde cehenneme atılırsınız.

MÜŞRİKLERİN İDDİALARINA CEVAPLAR

40-Ey Allah'a ortak koşan ve bazı varlıkları O'nun nezdinde şefaatçi telakki eden, melekleri Allah'ın kızları olarak gören müşrikler! Nasıl olur da Allah'ın sizlere erkek çocuklar bahşedip kendisinin, erkek çocuğundan aşağı gördüğünüz kız çocuklar edindiğini düşünürsünüz? Bu söyledikleriniz çok ağır cezayı gerektiren büyük bir iftiradır.

41-Bakınız, elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz bu Kur'an'da tevhide dair bütün delilleri ortaya koymaktayız ki düşünüp ders alarak şirkten vazgeçesiniz. Ne var ki sizler bu ayetleri düşünüp şirkten vazgeçmek yerine Muhammed'den iyice uzaklaşıyorsunuz.

42-Ey müşrikler! Eğer sizin iddia ettiğiniz şekilde Allah'tan başka ilahi niteliklere sahip varlıklar bulunsaydı bile, onların hepsi nihayetinde Allah'ın mutlak hükümranlığına boyun eğer, O'na yakınlaşmaya çalışırlardı. (bkz.Zemahşeri)

43-Çünkü Allah, bütün varlığın yegane hakimidir, mutlak güç O'nun elindedir ve O, sizin iddialarınızdan beridir, münezzehtir.

44-Bütün mahlukat O'nun hükümranlığında olup O'na kulluk eder. (bkz.Zemahşeri) Halbuki sizler, o kadar nimetinden faydalandığınız halde yine O'na kulluk etmekle yetinmiyor, başka varlıkları ortak koşuyorsunuz! (bkz.Taberi) O'na kulluk etmeyen hiçbir varlık bulunmamaktadır. Ne var ki sizler, düşünüp ders almadığınız için onların bu kulluklarını farketmemektesiniz. (bkz.Zemahşeri) Doğrusu, Allah çok merhametlidir, kendisine şirk koşanları dahi hemen cezalandırmamakta, tövbe etmeleri için onlara süre tanımaktadır. Eğer böyle olmasaydı müşrikleri derhal cezalandırırdı. (bkz.Taberi)

45-Ey Muhammed! Sen müşriklere Kur'an'ı tebliğ ettiğin zaman müşrikler, seninle onların arasına görünmez bir engel koymuşuz da

46-Sanki seninle aralarında bir perde, kulaklarında seni duymalarına ve akıllarında seni anlamalarına mani olan engeller varmış gibi davranırlar. (bkz.Zemahşeri) Kendilerine ne zaman tevhitten bahsetsen tepki gösterip uzaklaşırlar. (bkz.Mukatil)

47-Toplum içerisinde seni dinlerken alaya aldıklarını, sana inanmak isteyenlere, "Muhammed sihirbazın tekidir, bir insanın peygamber olması nasıl mümkün olur? (bkz.Taberi) Ona inanmayın" diye fısıldadıklarını

48-Sana şair, kahin sihirbaz gibi yakıştırmalarda bulunduklarını, fakat ne diyeceklerine tam olarak kendilerinin de karar veremediklerini, şaşkınlık içinde bocaladıklarını

49-Senin ahiretle ilgili uyarılarını dikkate almayıp, "Kemiklerimiz un ufak olduktan sonra tekrar mı diriltileceğiz?" dediklerini çok iyi biliyoruz.

50-Onlara de ki: "İster çürüyüp gidin, ister taş, demir

51-Veya en sert şey ne ise o olun, her halükarda diriltilecek ve hesaba çekileceksiniz!" Bu durumda sana, "Kim diriltecek bizi?" diye soracaklardır. Onlara, "Sizi ilk defa yaratan Allah diriltecektir" diye cevap ver! Ancak yine de inanmayacak ve alaycı bir şekilde, "Peki ne zamanmış bu dirilme günü?" diyeceklerdir. Sen onların bu alaycı tavırlarına aldırma ve "İlahi azaba uğrayacağınız gün çok yakındır

52-O gün geldiğinde hepiniz diriltilip onun huzuruna çıkarılacak, dünya hayatının ne kadar kısa ve geçici olduğunu anlayacaksınız" de!

53-Sana iman eden kullarına söyle, müşrikleri güzel ve etkileyici bir dille

imana davet etsinler. Şeytana uyup kargaşaya fırsat vermesinler. (bkz.Zemahşeri)

54-Onlara, "Rabbimiz yaptıklarınızı görüyor, gelin iman edin de O'nun bağışlamasına layık olun, aksi takdirde müşrik olarak ölür ve ilahi cezaya müstehak olursunuz" (bkz.Taberi) desinler. (bkz.Zemahşeri) Zaten sizin göreviniz sadece tebliğ etmektir. Yoksa biz seni insanların iman edip etmemelerinden sorumlu tutacak değiliz.

55-Ey Muhammed! Seni peygamberliğe layık görmeyen ve "Şu Ebu Talib'in yetimine mi kaldı peygamberlik?" diyen müşriklere (bkz.Zemahşeri) şöyle de: "Kimin peygamberliğe layık olduğunu Allah bilir. O, yerde ve gökte olan herkesi en iyi bilendir. Geçmişte de bir çok peygamber gönderip her birine çeşitli nitelikler bahşetmiştir. (bkz.Mukatil) Mesela İsrailoğulları'ndan Davud'u peygamber olarak seçmiş ve ona Zebur'u vermiştir.

56-Madem benim Allah'ın elçisi olduğuma inanmıyor ve Allah'a ortak koştuğunuz varlıklardan medet umuyorsunuz, o halde başınız dara düştüğünde o varlıklardan yardım isteyin bakalım yardım edebilecekler mi? Size hiçbir faydasının dokunmayacağını açıkça göreceksiniz!

57-Gerçek şu ki Allah'a ortak koştuğunuz ve sizi Allah'a yakınlaştırmasını umduğunuz melekler ve salih insanlar sizin bu yaptıklarınızdan beridirler. Onlar sadece Allah'a kulluk eder, O'nun azabından kurtulmayı ve rahmetine nail olmayı dilerler. Çünkü Allah'ın azabı gerçekten çok çetindir.

58-Ey Muhammed'in peygamberliğine inanmayan ve "Bizi tehdit ettiğin azabı getir veya bize mucize göster" diyen müşrikler! Şunu iyi bilin ki Allah'ın elçilerine iman etmeyen toplumları, kıyamet gelmeden önce ya helak eder ya da şiddetli bir şekilde cezalandırırız. Bu bizim yasamızdır.

59-Elçimizden mucize istemeniz de bahaneden ibarettir. Nitekim geçmişte yaşayan toplumlar da peygamberlerden mucizeler istemiş, fakat yine de iman etmemişlerdi. Mesela Semud halkına bir imtihan vesilesi olarak gösterilen deve, onlara Salih'in peygamberliğini gösteriyordu. Ama onlar elçimizi inkar etmekte ısrar ettiler, deveyi kestiler ve azaba müstehak oldular. Biz ilahi mucizeleri ancak son bir uyarı olarak göndeririz. Eğer istediğiniz mucizeler gönderilecek olsa, iman etmediğiniz takdirde derhal cezalandırılmanız gerekecektir. (bkz.Mukatil, Taberi)

## Hz.MUHAMMED'E ZAFER MÜJDESİ

60-Ey Muhammed! Sen korkmadan ve yılmadan tebliğ görevine devam et! Rabbin, müşriklerin yaptıklarından haberdardır. Onlara karşı seni koruyacak (bkz.Taberi) ve zafere ulaştıracaktır. Vaktiyle sana gösterdiğimiz ilahi görüntüler ve cehennemde yetişen ağaçla ilgili olarak Kur'an'da anlatılanlar (bkz.Duhan 44/43) (bkz.Saffet 37/62-70) onlar için bir tür imtihan vesilesi olmuştur. Neticede biz müşrikleri ilahi azap konusunda defalarca uyarıyor olsak da bu uyarılar onların sadece inkar ve inatlarını arttırmaktadır.

## MÜŞRİKLERİN TAVIRLARININ ŞEYTANIN TAVRINA BENZETİLMESİ

61-Ey müşrikler! Sizin, elçimiz karşısında sergilediğiniz bu inat ve kibir, tıpkı şeytanın Adem karşısında sergilediği kibir gibidir. Vaktiyle biz Adem'i yaratıp bütün meleklerden ona saygı göstermelerini istemiştik. İblis kibirlendi, emre uymadı ve "Şu topraktan yarattığın zavallıya mı saygı göstereyim?

62-Onun benden üstün nesi var? Eğer benim kıyamet gününe kadar yaşamama izin verirsen birazı dışında bunun bütün soyunu kendime bağlarım" dedi.

63-Bunun üzerine biz onu huzurumuzdan kovup "Değerini yitirmiş ve rahmetimden uzaklaştırılmış olarak çık hemen oradan! Andolsun ki kim senin bu aldatmacalarına kapılır ve bana itaatten, peygamberlerime iman etmekten geri durursa onları da seninle birlikte cehenneme dolduracağım.

64-Şimdi onlardan kime gücün yeterse vesveselerinle aldat! Olanca gücün ve hilenle üzerlerine git, mallarını ve evlatlarını kullanarak onlara çeşitli boş vaatlerde bulunup aldatmaya çalış!

65-Ama şunu unutma ki bana itaat eden ve elçilerime iman eden samimi kullarımın üzerinde senin hiçbir gücün olmayacaktır. Bil ki Allah, koruyucu olarak onlara yeter!" dedik.

66-Ey müşrikler! Size bütün nimetleri veren, rızık aramak üzere binip seyrettiğiniz gemilerin denizde yüzmesini sağlayan kudret Allah olduğu halde, nasıl olur da O'ndan başka varlıklardan medet umarsınız? Oysa Allah sizlere ihtiyacınız olan bütün nimetleri bahşetmiştir. (bkz.Taberi)

67-Bir düşünsenize! Denizde bir boğulma tehlikesiyle karşı karşıya gelseniz, medet umduğunuz varlıkların size ne yararı olabilir? Gayet iyi biliyorsunuz ki böyle bir durumda onların faydasız oldukları açıkça ortaya çıkar ve sizler

bütün samimiyetinizle Allah'a dua etmeye koyulursunuz. Allah'ın yardımıyla sağ sağlim karaya vardığınızda ise derhal nankörce tutumunuza geri döner ve O'na ortak koşmaya devam edersiniz! Bu yaptığınız şey, Allah'ın size verdiği bütün o nimetlere karşı apaçık nankörlüktür.

68-Peki bu nankörlüğe karşı Allah'ın sizi cezalandırmayacağından, yerin dibine geçirmeyeceğinden, başınıza taşlar savuran kasırgalar göndermeyeceğinden emin misiniz? Öyle bir durumda Allah'a ortak koştuğunuz o varlıklar sizi koruyamaz.

69-Yahut çaresizlik içinde yalvardığınız o denizin karanlıklarına, amansız fırtınaların ağına tekrar düşürmeyeceğinden nasıl emin olabilirsiniz? Allah, şirk koşmak suretiyle müstehak olduğunuz bu cezayı verecek olsa sizi O'ndan kim koruyabilir?

70-Oysa biz kainattaki her şeyi sizin istifadenize sunmuş (bkz.Taberi) türlü nimetler bahşetmiş, karada binek olarak kullanacağınız hayvanlar yaratmış ve denizde kullanacağınız gemilerin suyun üzerinde gitmesini sağlamışızdır. Şu halde sizin de sadece Allah'a kulluk ederek bu nimetlere şükretmeniz gerekmektedir.

71-Ancak şunu unutmayınız ki kıyamet günü geldiğinde herkes dünyada peşinden gittiği önderleriyle birlikte ilahi huzura çıkarılacak ve hesaba çekilecektir. Dünyada ilahi nimetlere şükredip, yani sadece O'na kulluk edip peygamberlere iman edenler, amel defterlerini sağdan alacaklar, bütün davranışlarının ödülünü eksiksiz olarak alacaklardır.

72-Ancak bu dünyada elçilerimizin mesajlarını, tevhidi görmezden gelenler, o gün ilahi rahmetten nasiplenemeyeceklerdir. Onlara cennet nimetleri gösterilmeyeceklerdir. (bkz.Mukatil, Taberi)

## Hz.MUHAMMED'DEN TAVİZ KOPARMA GİRİŞİMLERİ

73-Ey Muhammed! Mekkeli müşriklerin senin tevhit çağrına inatla karşı koyuyor olduklarını ve bu durumun seni ümitsizleştirdiğini, bu sebeple zaman zaman bazı isteklerini kabul ederek onları kendine yakınlaştırmayı düşündüğünü biliyoruz. Gerçi bu durumda onlar belki sana inanacaklar ve seni dost belleyeceklerdi ama diğer taraftan seni, vahye muhalif bazı şeyleri bize isnat eden bir iftiracı konumuna düşüreceklerdi.

74-Doğrusu, eğer biz seni hak üzerine sabit kılıp kararlılığını arttırmasaydık, onların bu tür isteklerine birazcık da olsa meyledecektin.

75-Bizim verdiğimiz göreve ihanet etmiş olacak, dünya ve ahirette iki kat azaba müstehak olacaktın! İşte o zaman kimse seni bu ilahi azaptan kurtaramazdı!

76-Biliyoruz ki seni yurdundan kovmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Ancak şunu unutmasınlar ki seni Mekke'den (bkz.Kurtubi) çıkmaya zorlayacak ve bunu başaracak olsalar bile, senden sonra orada çok uzun bir saltanat süremeyeceklerdir. Neticede tevhit inancı büyüyecek ve müslümanlar onların egemenliğine son verecektir.

77-Tarih boyunca gönderdiğimiz peygamberlerin hepsinde geçerli olan yasa bu olmuştur. Bu ilahi yasada herhangi bir değişikliğin olması söz konusu değildir.

SABIR ve KARARLILIK MESAJI

78-Ey Muhammed! Müşriklerin giderek artan bu baskıları karşısında daha sabırlı ve dayanıklı olmak için daima tevhit üzere kullukta ve ibadette sebat et! Sabah vakitlerinde yapacağın ibadet, gönlünü ferahlatacak, sana dinginlik verecektir. (bkz.Razi)

79-Gecenin sakinliğini fırsat bilerek de (bkz.Maturidi) rabbine ibadet et! Geceleyin yaptığın ibadet ise sabır ve kararlılığını arttıracaktır. Nitekim rabbin yakında seni Mekke müşriklerinin bu zulmünden kurtaracak, el üstünde tutulacağın bir yerde yaşama ve tevhidi rahatça tebliğ etme imkanı sağlayacaktır. (bkz.Nesefi)

80-Artık onların baskılarına aldırma ve şöyle dua et: "Rabbim! Eğer müşrikler beni Mekke'den çıkaracaklarsa, o halde sen bana buradan sağ sağlim çıkıp varacağım yere hayırlısıyla varmayı nasip et! (bkz.Maturidi, Razi) Oradaki insanların tevhide iman etmelerini ve bana yardımcı olmalarını sağla!"

81-Ey Muhammed! Seni yurdundan çıkarmaya çalışan müşriklere şöyle de: "Ey müşrikler! Çabalarınız boşunadır, çok yakında tevhit inancı size galip gelecek, şirki silip süpürecektir. Zaten tevhidin dışındaki bütün inançlar nihayetinde yok olup gitmeye mahkumdur."

82-Ey Muhammed! İşte biz bu Kur'an'da sana ve müminlere ilahi emirleri, helalleri ve haramları açıklıyoruz. (bkz.Mukatil) Böylece şirk, sapkınlık ve cehalet hastalıklarından şifa bulmanızı sağlıyoruz. (bkz.Taberi) Bu Kur'an, kendisinin ilahi kelam olduğuna ve senin peygamberliğine iman edenler için ilahi bir rahmet kapısıdır, çünkü onlar buna iman etmek ve içerisindeki ilahi emirleri yerine getirmek suretiyle azaptan kurtulur ve cennete girmeye hak kazanırlar. (bkz.Taberi) Diğer taraftan bu Kur'an, kendisine iman etmeyen müşrikler için ziyan üstüne ziyandır, çünkü onlar buna iman etmemek ve içerisindeki emirleri yerine getirmemek suretiyle ilahi cezaya daha fazla müstehak olmaktadırlar.

83-Bu müşrikler, başlarına bir sıkıntı geldiğinde, o güne kadar medet umdukları varlıklardan ümit keserek çaresiz bir şekilde Allah'a dua eder, fakat ilahi rahmet sayesinde sıkıntıdan kurtulunca derhal nankörlük eder ve sanki sıkıntıda iken Allah'a yalvaran kendileri değilmişçesine O'ndan başka varlıklardan medet umar ve onlar Allah'a ortak koşarlar. (bkz.Taberi)

84-Ey Muhammed! Onların bu ısrarlı inkarları karşısında üzülme ve şöyle de: (bkz.Maturidi) "Herkes bildiği gibi davransın bakalım. Nasıl olsa Allah bütün yaptıklarınızı görüyor ve kimin doğru yolda olduğunu gayet iyi biliyor. Ona göre de gereken karşılığı verecektir." (bkz.Maturidi)

KUR'AN'IN KAYNAĞI

85-Ey Muhammed! Sana Kur'an'ın kaynağının ne olduğunu (bkz.Cabiri) soran müşriklere ve onlara akıl veren yahudilere de ki: "Bu Kur'an Allah'ın vahyidir, (bkz.Maturidi, Zemahşeri) size verilen Tevrat, ilahi ilmin sadece bir kısmıdır."

MÜŞRİKLERİN MUCİZE İSTEKLERİNE CEVAP

86-Ey Muhammed! İşte sana vahyettiğimiz bu Kur'an, tamamen ilahi rahmetin bir eseridir. Eğer herkesin koşulsuz şartsız bize iman etmesini gerektirecek zorlayıcı bir düzen kursaydık, sana vahyettiğimizi de geri alırdık. Eğer biz bu ilahi rahmeti çekip alacak olsak tamamen çaresiz bir biçimde

kalakalırdın.

87-Geri alınmaması rabbinin ikramıdır. O'nun sana iyiliği büyüktür.

88-Şu halde senden çeşitli mucizeler isteyen müşriklere şöyle de: "Kendilerinden medet umduğumuz varlıkların da yardımını isteyerek bu Kur'an'ın benzeri bir vahiy getirmeye çalışsanız, bu uğurda bütün gücünüzü sarfetseniz, yine de başaramazsınız! Bundan daha büyük mucize mi istiyorsunuz?"

89-İşte biz bu Kur'an'da müşriklerin tevhidi kabul etmeleri için her türlü delili ortaya koyuyor, geçmiş toplumlardan çeşitli örnekleri anlatıyoruz ama onların çoğu yine de Muhammed'in peygamberliğine inanmamakta ısrar ediyor

90-Mucize isteyip şöyle diyorlar: "Ey Muhammed! Senin peygamber olduğuna inanmamız için bize yerden bir pınar fışkırtmalısın

91-Ya da içinden gürül gürül nehirlerin aktığı hurma ve asma bahçelerin olmalı

92-Veya bizi tehdit edip durduğun ilahi azabı getirmelisin! Gökyüzünü parça parça başımıza yıkmalı hatta Allah'ı ve melekleri gözümüzün önüne getirip göstermelisin

93-Yahut altından bir evin olmalı veya gökyüzüne çıkmalısın! Tabi gökyüzüne çıkınca oradan bize yazılı bir kitap getirmelisin, yoksa gökyüzüne çıktığına da inanmayız!"

Ey Muhammed! Peygamber olduğuna inanmak için senden bu tür mucizeler isteyen müşriklere şöyle de: "Sizler bir insandan istenmeyecek şeyler istiyorsunuz! Oysa ben sadece insanım, fakat Allah beni peygamber olarak seçmiş bulunuyor. Bu istedikleriniz ancak Allah'ın yapabileceği şeylerdir."

94-Zaten öteden beri gönderdiğimiz elçileri yalanlamalarının en büyük sebeplerinden biri, elçilerimizin kendileri gibi birer insan olmalarını yadırgamaları ve "Allah bir insanı mı peygamber seçti, olur mu hiç öyle şey?" demeleri olmuştur

95-Ey Muhammed! İşte bu bahanenin aynısını sana karşı kullanan müşriklere şöyle cevap ver: "Eğer yeryüzünde melekler yaşıyor olsaydı Allah onlara elbette melek bir peygamber gönderirdi. Ama yeryüzünde yaşayanlar, insan oldukları için Allah da onlara kendi içlerinden birini peygamber olarak gönderiyor.

96-Bütün bu delillere rağmen yine de inanmamakta ısrar ediyorsanız, şunu

biliniz ki artık ben görevimi yapmış bulunuyorum. Allah buna şahittir. O benim sizleri tevhide davet ettiğimi de görüyor, sizin ısrarlı inkarlarınızı da! Hesap günü geldiğinde herkese layık olduğu karşılığı mutlaka verecektir."

97-Allah'ın lutfu ile bu mesajlara iman edenler doğru yola ermiş olurlar. Bu mesajlara iman etmemekte ısrar edenler ise hesap gününde çaresiz kalacaklardır. Dünyada ilahi mesaja iman etmeyen ve her türlü delile karşı kör ve sağır kesilenler mahşer günü kör, sağır ve dilsiz olarak diriltilecek ve yüzükoyun mahşere getirileceklerdir. Varacakları yer, ateşi ne zaman hafiflese derhal harlanacak olan cehennemdir.

98-Çünkü onlar dünya hayatında elçimizi ve Kur'an'ı ısrarla inkar etmişler ve kendilerine ahiret uyarısı yapıldığı zaman alay edercesine, "Kemiklerimiz çürüyüp toprağa karıştıktan sonra tekrar mı diriltileceğiz?" demişlerdi.

99-Oysa Allah'ın gökleri, yeri, kısacası bütün kainatı en mükemmel şekilde yarattığını bilmektedirler. (bkz.Mukatil) Peki, bu yüce kudretin kendilerini ahirette yeniden dirilteceğini nasıl olur da garipser ve alaya alırlar? Şunu iyi bilsinler ki Allah onlar için belli bir hayat süresi tanımıştır ve nihayetinde hepsi dirilitilip hesaba çekilecektir. Ne var ki onlar bu gerçeğe inatla karşı çıkmaktadırlar. Allah'ın verdiği onca nimete rağmen O'na ortak koşarak nankörlük etmektedirler.

100-Oysa kainattaki rızık onların idaresi altında olsaydı kesinlikle Allah gibi merhametli olmaz ve cimrilik ederlerdi. Halbuki Allah öyle yapmamakta, rızkını insanlara bolca ihsan etmektedir. Buna karşılık onların yapmaları gereken şey, O'nun nimetine şükretmek, sadece O'na kulluk etmektir.

## MUSA PEYGAMBER ve TEVHİT MÜCADELESİ

101-Ey Muhammed'in peygamber olduğuna inanmak için türlü mucizeler isteyen müşrikler! Şunu biliniz ki geçmişte biz Musa'ya, peygamber olduğunu gösteren dokuz önemli işaret vermiştik. İsterseniz bu konuda İsrailoğulları'ndan bilgi alabilirsiniz. Fakat Firavun yine de ona inanmamış, "Ey Musa! Sen sihirbazsın!" demişti

102-Musa buna cevap olarak, "Ey Firavun! Aslında bütün bu işaretleri gördükten sonra benim göklerin ve yerin yaratıcısı olan Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğumu anlamış durumdasın. Eğer inadından vazgeçmezsen nihayetinde helak olup gideceğine inanıyorum" demişti.

103-Bunun üzerine Firavun zorbalık yapmış, Musa'yı ve ona iman edenleri baskı altına almış, köklerini kazımak istemişti. Fakat biz ona fırsat vermedik, elçimizi ve müminleri koruduk, bütün erkanıyla birlikte Firavun'u denizde boğuverdik.

104-Onun helak edilmesinden sonra özgürlüklerine kavuşan İsrailoğulları'na şöyle dedik: "Artık özgürce topraklarınıza yerleşiniz. Hesap günü geldiğinde ilahi huzura çıkarılıp hesaba çekileceğinizi unutmadan yaşayınız!"

## KUR'AN'IN İLAHİ VAHİY OLUŞU

105-Ey Muhammed! İşte bu Kur'an'ı, sizlere en üstün ahlaki vasıfları ve adalet ilkelerini ortaya koymak üzere vahiy olarak lütfetmekteyiz (bkz.Taberi) Bu Kur'an, müşriklerin iddia ettikleri gibi cinlerin yahut başka varlıkların müdahalesi olmaksızın vahyedilmiştir. (bkz.Zemahşeri) Senin peygamber olarak seçilip gönderilmiş olman, insanlar için bir rahmettir, çünkü sen onlara cennete gidecek yolu gösterip müjde vermekte ve cehenneme gidecek yolu gösterip uyarı yapmaktasın!

106-Diğer taraftan "Kur'an, Allah tarafından gönderilen vahiy olsaydı, toplu olarak bir defada indirilirdi" diyen müşrikler bilsinler ki (bkz.Taberi) bu Kur'an'ı sana, olayların icabına ve akışına göre (bkz.Zemahşeri) ve insanlar iyice anlayabilsinler diye bölümler halinde vahyediyoruz (bkz.Taha 20/113-114)

107-Seni ısrarla inkar eden müşriklere şöyle söyle: "Benim peygamber olduğuma ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna ister inanın ister inanmayın! Fakat şunu bilin ki geçmişte ilahi vahye muhatap olanlar bu Kur'an'ı duyduklarında hemen onun ilahi vahiy olduğunu anlayıp gözü yaşlı bir şekilde secdeye kapanırlar.

108-Büyük bir huşu içinde, "Rabbimiz çok yücedir, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. Müşriklerin yakıştırmalarından münezzehtir. İşte daha önce bildirdiği şey gerçekleşti ve elçisi Muhammed'i gönderdi" derler.

109-Yüzüstü yere kapandıklarında Allah'a saygı ve bağlılıkları arttığından hüngür hüngür ağlamaktadırlar.

## TEVHİDİ REDDEDEN MÜŞRİKLERE CEVAP

110-Ey elçimiz Muhammed! Allah'a ortak koşan ve bazı varlıkları onun nezdinde şefaatçi telakki eden müşriklere şöyle de: "Allah sonsuz merhamet sahibidir, bütün yüce vasıflar onundur (bkz.Firuzabadi) O halde rahman olan Allah'tan başkasına kulluk etmeyin. O'ndan başka varlıkları şefaatçi kabul edip de tazimde bulunmayın ve sadece O'na kulluk edin."

Ey Muhammed! Müşriklerin sana ve inananlara her türlü baskıyı yaptıkları Mekke ortamında, ibadet ederken sesinizi çok yükselterek onların tepkisini çekmeyin! Bunu bahane ederek size eziyet etmelerine fırsat vermeyin, ancak kendiniz duymayacak kadar da sessiz okumayın. Bu ikisi arasında orta bir yol izleyin. (bkz.Taberi)

TEVHİDİN ÖZETİ

111-Ey Muhammed! Rabbinin sana yönelttiği bütün emir ve yasaklara itaat et (bkz.Taberi) ve Allah'tan başka varlıkları aracı edinen, O'na evlatlar ve ortaklar isnat eden müşriklere şu gerçeği haykır: "Allah bütün varlığı yaratıp sizin istifadenize veren ve kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. İddia ettiğiniz gibi çocuk sahibi değildir, egemenliğinde herhangi bir ortağı yoktur, sevdiklerine olan sevgisi ihtiyacından değildir. Sizin nitelemelerinizden münezzehtir.

KURAN -87- (30) RUM SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

66 Ayet - /Bizans'ın putperest İranlılar'a, müslümanların da Mekke müşriklerine karşı zafere ulaşacakları müjdesi/

----- Mekke döneminin sonlarına doğru, İsra suresinin ardından, Hz.Muhammed'in Akabe'de Medineli müslümanlardan biat aldığı dönemde vahyedilmiş olmalıdır. Çünkü rivayetlerde, Bizans'ın yenildiğini duyan müşriklerin müslümanlara, "Eğer siz de bizimle savaşırsanız size galip geliriz" dedikleri aktarılır. Bu ifade, müslümanların en azından yakın bir gelecekte müşriklerle savaşacak güce ulaşacak durumda olduklarını göstermektedir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

ZAFER MÜMİNLERİN...

1-Elif lam mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-Ey müslümanlara her türlü baskıyı reva gören ve putperest İran ordusunun Arap yarımadasına yakın (bkz.Razi) bir bölgede hristiyan Bizans ordusuna karşı zafer kazanmasını adeta kendi zaferleri gibi gösterip müslümanların moralini bozmaya, gözünü korkutmaya çalışan Mekkeli müşrikler!

3-Haberiniz olsun ki sizi sevince boğan bu İran zaferi, yakında hezimete dönüşecek Bizanslılar onlara galip geleceklerdir.

4-Dahası, çok yakında müslümanlar size karşı üstünlük sağlayıp Allah'ın yardımıyla zafere ulaşacaklardır. İşte o gün sevinme sırası

5-Allah'ın kendilerine bahşettiği zafer neticesinde müminlere gelecektir. Zira her iş eninde sonunda Allah'ın hükümranlığı altında gerçekleşir, o mutlak güç ve mülkün sahibidir, iman edenlere karşı çok merhametlidir.

6-Bu, Allah'ın müminlere vaadidir. Allah verdiği sözden dönmez, ancak siz müşrikler (bkz.Mukatil)

7-Her şeyin sadece görünen yönünü dikkate aldığınız için elçimizin bildirdiği bu zafer vaadini imkansız görmekte (bkz.İbn Aşur) ahirete dair uyarıları dikkate almamaktasınız.

## DÜNYA HAYATININ SONU ve AHİRET

8-Hiç elinizi vicdanınıza koyup düşünmez misiniz? (bkz.Kurtubi) Allah şu yeri, göğü ve diğer varlıkları boşuna mı yaratmıştır? Bu dünya hayatının bir sonu olmayacak mıdır? Ayrıca burada yapılan haksızlıklar cezasız mı kalacaktır? Elbette ki hayır! Zira Allah bu kainatı belli bir süre için yaratmıştır. Bu sürenin ardından kıyamet kopacak ve her şeyin hesabı görülecektir. Ne var ki sizler bu gerçeği kabul etmeye yanaşmamaktasınız.

9-Sizden önce elçilerimize benzer tavrı gösteren toplumların sizden çok daha güçlü kuvvetli oldukları halde helak edilmelerinden ders almaz mısınız? Evet, onlar sizden daha güçlüydüler, ama kendilerine uyarıcı olarak gelen peygamberleri yalanladılar, tıpkı sizin, elçimiz Muhammed'e yaptığınız gibi alaya aldılar, onlara zulmettiler ve sonuçta helak edildiler. Allah onlara herhangi bir haksızlık yapmış değildir. Aksine onlar bu kötü sonu kendi elleriyle hazırladılar.

10-Dünyadaki bu felaketin ardından ahiret azabına da müstehak oldular. (bkz.Mukatil)

## MÜŞRİKLERİN BEYHUDE ŞEFAAT BEKLENTİSİ

11-Ey Allah'tan başka varlıkları Allah katında kendilerine şefaatçi olarak gören ve ahiret uyarılarını umursamayan müşrikler! Sizleri ilk defa yoktan yaratan Allah olduğu gibi ölümden sonra diriltecek ve huzuruna çıkartıp hesap soracak olan da O'dur.

12-Şunu iyi bilin ki o, umursamadığınız kıyamet günü geldiğinde bütün beklentileriniz boşa çıkacaktır.

13-Kendilerini şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz meleklerin (bkz.Mukatil)

ve diğer varlıkların hiçbir yararını göremeyeceksiniz. Çünkü onlar, o gün sizin şirk inancınızdan beri olduklarını ilan edeceklerdir.

14-İşte kıyametin koptuğu o gün hesap görülecek ve elçilerimize iman edenlerle etmeyenler ayrılacak ve her biri farklı bir sonla karşılaşacaklardır

15-Allah'ın birliğine ve elçilerine inanmış ve O'nun emirlerine uyarak, yasaklarından kaçınarak yaşamış müminler cennet bahçelerinde çok saygın bir şekilde ağırlanacaklardır.

16-Tevhidi ve elçilerimizi inkar eden ve ahiret uyarılarını alaya alan inkarcı müşrikler ise cehennem ateşine atılacaklardır.

## TEVHİDİN KAİNATTAN DELİLLERİ

17-Bu uyarıları dikkate alın ve sabah akşam sadece Allah'a kulluk edin

18-Başka varlıkları O'na ortak koşmayın. Daima tevhide bağlı kalın, O'na şirk koşmaktan sakının, ikindi vakti ve öğleye girdiğinizde de ilan edin ki göklerde ve yerde övülecek ve yüceltilecek tek ilah O'dur. Çünkü O, bütün kainatın yegane yaratıcısıdır, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. Bunu gösteren bir çok delil vardır.

19-Cansız berrak bir sıvıdan veya tohumdan canlıları yarattığı, onlara hayat verdiği gibi bütün canlıların hayatına son verecek olan da O'dur. Kurak toprağa hayat verdiği gibi sizi de öldükten sonra diriltecektir.

20-Kaldı ki atanız Adem'i topraktan yaratıp onu ve sizleri mükemmel hale getirmesi, Allah'ın kudretinin sınırsızlığını ve kulluk edilmeye layık yegane ilah olduğunu (bkz.Mukatil) gösteren açık bir delildir.

21-Yanlarında huzur ve sükunet bulasınız diye sizlere kendi türünüzden eşler yaratması ve aranızda güçlü bir sevgi ve merhamet bağı oluşturması

22-Yeri ve göğü, bütün kainatı mükemmel bir şekilde var etmesi, sizleri değişik renklerde yaratması, dillerinizin farklılığı

23-Gecenin sükunetinde uyumanıza ve gündüzün aydınlığında çalışıp kazanmanıza imkan verecek olan şu gece ve gündüz düzeni

24-Sizleri kah korkutan kah yağmur ve bereket beklentisiyle sevindiren şimşekleri çaktırıp gökten yağmur yağdırması ve kuruyup çoraklaşmış topraklara hayat bahşetmesi

25-Yerden göğe kadar şu muazzam kainat sistemini düzenli bir şekilde yaratması  da, O'nun kulluk edilmeye layık yegane kudret olduğunu gösteren delillerdendir. Aklını kullanan ve bütün bu delilleri düşünenler bu gerçeği anlar ve tevhidi kabul ederler. Nitekim kıyametle birlikte herkes öldükten sonra O, bütün insanları diriltecek ve huzuruna çıkarıp hesaba çekecektir.

26-Yerde ve göklerde olan her şey O'na aittir. Her şey O'nun egemenliği altındadır.

27-Sizleri yoktan yaratan O olduğu gibi, ölümden sonra diriltecek olan da O'dur. Yaratmak da diriltmek de O'nun için zor değildir. Siz ahiret uyarılarını dikkate almasanız da, hakikat budur. O'ndan başka kulluk edilmeye layık kudret yoktur, kainatın yegane hakimi ve ilahı O'dur. O, sonsuz kudret sahibidir, kulları için isabetli olanı yapmakta ve emretmektedir.

28-Ey Allah'a ortak koşan ve onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşrikler! Allah sizlere, bu yaptığınız şeyin yanlış olduğunu göstermek üzere, kendi yaşamınızdan bir örnek vermektedir. Sahip olduğunuz kölelerinizi kendi servetinize ortak etmek, sizden sonra tıpkı çocuklarınız gibi mirasçınız olmalarını kabul etmek ister misiniz? İstemezsiniz değil mi? Kaldı ki o köleler aslında sizler gibi birer insandır (bkz.Zemahşeri) Peki, durum böyle iken nasıl olur da Allah'ın mülkünde ve egemenliğinde bazı varlıkların ortak olduğunu düşünürsünüz? Aklınızı kullanıp şirkten vazgeçmeniz için işte size böyle açık kanıtlar ortaya koyuyoruz!

29-Ne var ki sizler aklınızı kullanmak yerine cahilce davranıyor, dünyevi arzularınıza uyuyor (bkz.İbn Atıyye) ve atalarınıza bağlı kalmak adına (bkz.Kurtubi) şirki sürdürüyorsunuz. Bu sebeple de şirkten bir türlü vazgeçmiyorsunuz! Kendinizi Allah'ın rahmetinden ve hidayetinden mahrum ettikten sonra artık size kim yardım edebilir ve yol gösterebilir?

30-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin bu cehaletlerine bakma, onların inanmamaları seni üzmesin! (bkz.Razi) Şirkten uzak bir şekilde dosdoğru tevhide olan bağlılığını sürdür. Allah'ın insanı yaratırken O'nun benliğine zerkettiği bu tabii ve saf yaratılışında sebat et! Şunu iyi bil ki onlar Allah'ın insana lütfettiği değerli tevhidi değiştirip dönüştüremez, onu yok edemez, şirk inancını hakim kılamazlar (bkz.Razi) Çünkü tertemiz insan fıtratına uygun

dosdoğru din budur. Ne var ki Mekkeli müşrikler (bkz.Mukatil) bu inançtan yüz çevirmektedirler.

## MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜKLERİ

31-Ey Mekkeli müşrikler! (bkz.Mukatil) Bu anlatılanlardan ders alın ve Allah'a şirk koşmayı bırakıp tövbe edin. (bkz.Taberi) Elçimize iman edip tevhide yönelin ve ona uygun bir şekilde ibadet edin.

32-Tevhitten ayrılıp (bkz.Taberi) değişik inançlara sapan ve kendi görüşlerini hakikat sanıp övünen müşrikler olmaktan vazgeçin.

33-Aslında müşrikler, başları sıkıştığında o güne kadar şefaatçi kabul edip medet umdukları varlıklardan bir fayda gelmeyeceğini görür ve derhal tövbe edip Allah'a yalvarmaya başlarlar! Fakat Allah onları sıkıntılarından kurtardığı zaman yine eski nankörlüklerine döner ve O'na şirk koşmaya devam ederler.

34-Fakat bilsinler ki verdiğimiz bunca nimete karşı yaptıkları nankörlük pek uzun sürmeyecektir, zira eğer tövbe edip tevhide dönmezlerse yakında bunun cezasını çekeceklerdir.

35-Sanki Allah'a ortak koşma konusunda onları yönlendiren ilahi bir bilgi indirmişiz gibi şirkte ısrar ediyorlar!

36-Evet, müşrikler ilahi nimetler içinde yüzerlerken Allah'a nankörlük eder ve bazı varlıkları O'nun nezdinde şefaatçi kabul edip onlardan medet umarlar, ancak kendi hataları sebebiyle başlarına bir musibet geldiğinde, medet umdukları o varlıklardan ümitlerini keser (bkz.Maturidi) ve derhal Allah'a yalvarırlar.

37-Rızkı, dilediğine bolca verme gücüne de dilediğinden kısma gücüne de sadece Allah'ın sahip olduğunu, içlerinden bir insanı seçip ona peygamberlik vermesinde yadırganacak bir durum olmadığını (bkz.Maturidi) bir türlü anlamazlar. Oysa bunlar, iman etmek isteyenler için Allah'ın hikmet ve kudretine yönelik gayet açık delillerdir.

## YOKSULA YARDIM

38-Ey elçimiz Muhammed! Sen ve sana inananlar sakın müşrikler gibi olmayınız! Akrabalarınıza, yoksullara, gariplere ve yolda kalmışlara mallarınızdan Allah'ın verilmesini emrettiği haklarınızı veriniz. Unutmayınız ki Allah'ın rızasını kazanmak isteyenler için en doğru yol budur. Zaten böyle davrananlar ahirette kurtuluşa ereceklerdir.

39-Zira Allah katında daha değerli olan ve ödüle layık görülen harcamalar, dünyevi kazanç sağlamak amacıyla yaptıklarınız değil (bkz.Taberi, İbn Atıyye, İbnü'l-Cevzi) sırf Allah'ın rızasını kazanmak için yoksullara yaptığınız yardımlardır. İşte böyle yardım edenler ve zekat verenler ahirette ödüllerini katbekat alacaklardır.

TEVHİDİN DELİLİ

40-Ey Allah'a ortak koşan ve onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden müşrikler! Sizleri yaratan, her türlü rızkı bahşeden, canınızı alacak ve tekrar diriltip hesaba çekecek olan Allah olduğu halde nasıl olur da ona ortak koşarsınız? O varlıklar içerisinde bunları yapabilen var mı sanki? Hayır, elbette ki bunlar sadece Allah'ın yapabileceği şeylerdir ve bu yüzden de kulluk edilmeye layık yegane kudret O'dur, sizin asılsız yakıştırmalarınızdan uzaktır.

ŞİRK TOPLUMU FESADA UĞRATIR

41-Ey Mekke müşrikleri! Sizin yaptığınız kötülükler neticesinde memleketin dört bir yanında (bkz.İkrime, Mücahid => Taberi, İbn Kesir) şirk ve inkar alıp başını yürüdü (bkz.Maturidi) Allah bu yaptıklarınızın bedelinin bir kısmını sizlere dünya hayatında ödeterek tövbe etmenizi sağlamak istemektedir.

42-Aslında geçmişte benzer şeyleri yapmış toplumların sonlarıyla ilgili kıssalardan ibret alsanız sizin gibi müşrik olan ve peygamberlere karşı zorbalık edenlerin sonlarının ne kadar kötü olduğunu anlar ve ders alırsınız.

43-Ey elçimiz Muhammed! Sen müşriklerin bu tavırlarına aldırma! Gerçekleşmesi kaçınılmaz olan, cennetlik ve cehennemliklerin ayrışacağı kıyamet ve hesap günü gelinceye kadar tevhide bağlılığını sürdür!

44-Gerçek şu ki tevhide karşı çıkan ve senin peygamberliğini inkar edenler kendi aleyhlerine hareket etmektedirler. Sana iman edenler ise kendilerine

ahirette verilecek olan muazzam ödüle hazırlanmaktadırlar

45-Çünkü Allah, bu kimseleri ihsanı ve ikramıyla bol bol ödüllendirecektir. İnkarcı müşrikler ise ilahi rahmetten mahrum kalacaklar ve cezaya müstehak olacaklardır.

46-Ey Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Allah'ın yarattığı şu muazzam kainat düzeni içerisinde rüzgarların nasıl yağmuru müjdelediğini, nasıl rahmet ve bereket yağmurlarını yağdıran bulutları topladığını ve denizlerde yüzen gemileri ilerlettiğini görmez misiniz? Allah'ın bütün bunları size bahşetmesi, kulluk edilmeye layık yegane kudret olduğunun bir delilidir. Size düşen, bu nimetlere şükretmek ve sadece O'na kulluk etmektir.

## Hz.MUHAMMED'E SABIR ve KARARLILIK TAVSİYESİ

47-Ey elçimiz! Müşriklerin ısrarlı inkarlarından dolayı yılgınlık gösterme! Şunu iyi bil ki geçmişte de birçok peygamberi toplumlarına göndermiştik ve onlar da senin gibi açık ve net bir şekilde tevhidi ortaya koyan kanıtları anlattıkları halde, inkar ve baskı ile karşılaşmışlardı. Ama biz neticede elçilerimizi zafere ulaştırdık ve inkarcı müşriklerin cezalarını verdik. Çünkü müminlere yardım etmek, onları zafere ulaştırmak bizim vaadimizdir. Bu şekilde seni de müşrik Mekkeliler'e karşı muzaffer kılacağız.

## KAİNATTAN TEVHİT DELİLLERİ

48-Ey elçimizin ahiret uyarısını alaya alan müşrikler! Yarattığı kainat düzeni içerisinde rüzgarları estiren, onlarla bulutları harekete geçirip bir araya toplayan, onları yağmur yüklü hale getiren Allah'tır. Bir bakarsınız ki o bulutlardan yağmur damlaları yağıveriyor.

49-Evet, işte siz, öncesinde kuraklık ve kıtlık sebebiyle bitkin ve umutsuz hale düşmüşken

50-Allah'ın rahmeti sayesinde yağan bu yağmurlarla seviniyor ama yine de O'na ortak koşuyorsunuz! Elçimiz Muhammed'in hesap günüyle ilgili uyarılarını alaya alıyor, "çürümüş kemikleri kim diriltecek" diyorsunuz! Görmez misiniz, çoraklaşmış ve adeta ölü gibi olmuş topraklar ilahi rahmetle

yağan yağmur sayesinde nasıl da canlanıyor, hayat buluyor? Evet, işte bu durum, hayat veren, ölüyü dirilten Allah'ın kudretini göstermez mi? Doğrusu Allah her şeye kadirdir.

51-Kudretimizle yağdırdığımız yağmurlar sayesinde, çorak topraktan sizlere çeşit çeşit rızık bahşedince seviniyor ama bu rızıkları bahşeden kudrete şükretmiyorsunuz! Ürünlerinize zarar veren bir afetle karşılaştığınızda üzüntünüzden kahroluyor, bütün nimetleri unutuyor, nankörlük ediyorsunuz. Bu durumunuz, iddia ettiğinizin aksine, Allah'a samimiyetle bağlanmadığınızı, O'na tam olarak güvenmediğinizi göstermektedir. Zira gerçek müminler, bollukta şükreder, darlıkta sabreder, sıkıntılarının giderilmesi için Allah'a dua ederler. (bkz.Zemahşeri)

MÜŞRİKLERİN KÖRLÜKLERİ

52-Ey elçimiz Muhammed! Sen bu müşriklerin aldırmazlığına bakma! Onların iman etmemeleri senin suçun değil

53-Çünkü sen basiretleri körelmiş kimseleri sapkınlıklarından kurtaramazsın! Senin uyarıların ancak ayetlerimize iman edenlere fayda eder. Bu yüzden sakın ümitsizliğe düşme ve görevini yapmaya devam et!

54-Ey elçimizin ahiret uyarılarını alaya alan müşrikler! Hiç düşünmez misiniz; Allah sizi ana rahminde bir damlacıktan yaratmış, sonra güçlü kuvvetli insanlar haline getirmiştir. Bu güçlü kuvvetli halinizden sonra yaşlanıp tekrar zayıf düşmektesiniz. Sizi böylesine halden hale getiren Allah'ın, ölüleri diriltmesini nasıl hayretle karşılarsınız? Doğrusu Allah dilediği gibi yaratır, sonsuz ilim ve kudret sahibidir.

55-Eğer bu tavrınızdan dönmezseniz, ahirette çok pişman olacaksınız. Kıyamet koptuğunda bu geçici dünya hayatının ne kadar da kısa olduğuna şaşıracak, uzun bir hayat yaşayamadık diye yeminler edeceksiniz. İşte bu, dünyada ne kadar yanılgı içerisinde olduğunuzu gösteren bir durumdur.

56-Ama o gün, dünya hayatında elçilerimize inanmış ve vahiyden nasiplenmiş kimseler ise müşriklere dönüp, "Allah'ın takdir ettiği süre boyunca dünya hayatı ve kabir hayatı yaşadınız ve işte bugün diriltildiniz. Size bu gerçeği anlatmıştık, ama sizler inanmamıştınız" diyeceklerdir.

57-İşte o gün müşriklerin (bkz.Mukatil) ne mazeretleri kabul edilecek ne de tekrar dünyaya dönme istekleri!

ZAFER YAKINDIR

58-Ey elçimiz Muhammed! İşte biz Kur'an'da müşriklerin şirkten vazgeçip tevhidi kabul edip sana inanmaları için gerekli açıklamayı yapıyor, her türlü örneği veriyoruz. Bütün bunlara inanmayıp da senden mucizeler isteyen o müşriklere istedikleri türden türden bir mucize gösterecek olsan bile yine de inanmayacaklardır.

59-Çünkü onların kalpleri iyice katılaşmış ve zihinleri şartlanmış durumdadırlar.

60-Öyleyse sen onların bu ısrarlı inkarlarından dolayı yılgınlığa düşme, sabır ve kararlılıkla görevine devam et! Yaptıklarından etkilenip derhal cezalandırılmalarını isteme! (bkz.Mukatil, Maturidi) Unutma ki Allah'ın yardımıyla yakında zafere ulaşacaksınız.

KURAN -88- (29) ANKEBUT SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden,

rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ANKEBUT = Dişi örümcek

69 Ayet - /Allah'a ortak koşulan varlıklar ancak örümcek ağı kadar fayda sağlayabilirler/

------ Mekke döneminin sonlarına doğru, Rum suresinin ardından vahyedilmiştir. Müşriklerin baskılarına karşı müslümanların dayanmaları yönündeki telkinler özellikle dikkat çekmektedir. Peygamber kıssalarına yer verilmekte ve Allah'tan başka varlıklardan medet ummanın bir örümcek ağından medet ummak kadar anlamsız olduğu ifade edilmektedir. ------

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

BASKILAR KARŞISINDA İNANCINDA SEBAT EDENLER

1-Elif lam mim (Huruf-ı mukattaa)

2-Ey müşriklerin baskıları karşısında metanetlerini kaybeden ve "Allah neden bize yardım etmiyor?" diye hayıflanan müminler! Yoksa siz tevhide (bkz.Mukatil) ve elçimiz Muhammed'e (bkz.Maturidi) iman etmiş olduğunuzu söylemekle nihai kurtuluşa ereceğinizi, bu uğurda bir takım sıkıntılara katlanmadan gerçekten mümin olabileceğinizi mi zannettiniz?

3-Biliniz ki geçmişte gönderdiğimiz peygamberlere inananlar nice sıkıntılara göğüs gerip nice fedakarlıklarda bulunmuşlardı. Bu sayede Allah, kimin gerçekten iman ettiğini ve kimin yalancı olduğunu dost ve düşman herkese göstermektedir.

MÜMİNLERE BASKI YAPAN MÜŞRİKLER

4-Diğer taraftan müminlere baskı yapan müşrikler (bkz.Mukatil, Taberi) bütün bu yaptıklarından sonra cezasız kalacaklarını düşünüyorlarsa çok yanılıyorlar. Bu çok yanlış bir düşünce biçimi.

5-Gerçek şu ki kim ahirette Allah tarafından ödüllendirilmeyi ümit ediyorsa (bkz.İbn Atıyye) bu emeline ulaşmak için elçimize iman edip ilahi emirlere göre hareket etmesi gerekir. Böyle yaptığı takdirde bilsin ki Allah onu muhakkak ödüllendirecektir. Zira Allah onun her yaptığını bilmekte ve her söylediğini işitmektedir.

6-Elçimize inanıp müşriklerin baskılarına sabredenler ise kazançlı çıkacaktır; çünkü Allah onların bu mücadelelerine muhtaç değildir. Zaten Allah bütün evreni insanın maslahatı için yaratıp her şeyi onun emrine vermiştir. (bkz.Maturidi)

7-Elçimiz Muhammed'e inanan ve müşriklerin baskılarından dolayı dininden dönmeyen kararlı müminlerin, geçmişte müşrik iken yaptıklarını elbette affedeceğiz. Gerek müşrik gerek müslüman iken yaptıkları güzel davranışları ise en güzel şekilde ödüllendireceğiz. (bkz.Kurtubi)

8-Ey Muhammed'in peygamberliğine iman ettikleri için başta aileleri olmak üzere bütün çevrelerinden baskı gören müminler! Evet, biz insanın ebeveynine karşı iyi davranmasını emrettik, fakat ebeveyniniz sizleri elçimiz Muhammed'e iman etmekten vazgeçirmeye ve şirke döndürmeye çalışıyorsa bu durumda onlara itaat etmeyiniz. Unutmayınız ki hepiniz öldükten sonra diriltilecek ve Allah'ın huzuruna çıkarılıp hesaba çekileceksiniz. İşte o zaman dünyadaki bütün davranışlarınızın karşılığını bulacaksınız.

9-O gün, dünyada elçimiz Muhammed'e inanmış ve ilahi emirlere göre yaşamış olanlar cennete gireceklerdir.

-Ayetin, sahabeden Sa'd b. Ebu Vakkas hakkında inzal edildiği rivayet edilir. Buna göre Sa'd müslüman olunca annesi onu dinden döndürmeye çalışmış, dönemediği takdirde açlık grevi yapacağını söyleyerek onu baskı altına almıştır. (bkz.Taberi)-

## İNANÇLARINDA SEBAT GÖSTERMEYENLER

10-Biliyoruz ki içinizden bazıları tevhide inandıklarını söyledikleri halde, müşriklerden gördükleri baskılar karşısında yılgınlık göstermekte, bu baskıları, eski dinlerini terkettikleri için gördükleri bir ilahi ceza olarak değerlendirmekte (bkz.İbn Kesir) ve İslam'dam dönmektedirler. Doğrusu bunlar samimiyetsiz kimselerdir. Nitekim Allah'ın yardımıyla müminler müşriklere karşı üstünlük sağladıkları zaman bu kimseler müminlere yakınlaşmaya çalışacak ve "Biz öteden beri sizin tarafınızdaydık" diyeceklerdir.

11-Fakat şunu unutmasınlar ki Allah onların gizli saklı bütün düşüncelerinden haberdardır. Bu gibi ikiyüzlüleri çeşitli şekillerde imtihan edecek ve gerçek yüzlerini herkes görecektir.

12-Kendilerini kesinlikle doğru yolda gören Kureyşli müşrikler, elçimiz Muhammed'e iman edenleri inançlarından döndürmek için onlara güya güvence verip, "Dininizden dönün, bize uyun, günahı varsa bizim boynumuza olsun!" demektedirler. Oysa bu büsbütün boş bir söz ve gerçek dışı bir vaattir. Zira onların böyle bir hak ve yetkileri yoktur.

13-Üstelik onlar kendi yaptıklarının cezasını çekecekleri gibi, böyle yalanlarla bazı insanları tevhitten alıkoymaya çalışmanın günahını da yükleneceklerdir. Kıyamet günü geldiğinde bütün bu yaptıklarından hesaba çekilecek ve gerekli cezayı göreceklerdir.

PEYGAMBER KISSALARINDAN MÜŞRİKLERE DERSLER

14-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin bu tavırları seni üzmesin! Şunu bil ki onlar da geçmişte helak ettiğimiz müşrik toplumlar gibi hezimete uğrayacaklardır. Sen ve müminler ise muzaffer olacaksınız (bkz.Taberi) Nitekim Nuh peygamber, halkına çok uzun bir müddet tevhidi tebliğ etmiş, fakat onlar ısrarla inkar etmişlerdi.

15-Bunun üzerine biz de onları tufan ile boğduk ve Nuh ile birlikte inananları bir gemiyle kurtardık. Onların bu halini herkes için ders alınacak bir ibret yaptık.

-Hz.Nuh'un ömrü hakkında alimlerin değişik görüşleri vardır. Ayette Nuh peygamberin halka tebliğ çalışması için, "binden elli eksik" ifadesi kullanılmıştır. Bu da Nuh peygamber'in 950 yıl tebliğ çalışması yapmış olduğu olarak yorumlanır. 1000 sayısı klasik Arapça'da "re'sü'l-aded" denilen büyük

sayıların en büyüğüdür ve ondan büyük sayı yoktur. Eskiler sayıları bu biçimde ifade ederlerdi. Rahmetli hafız dedem okul numaralarımızı vs bu biçimde telafuz ederdi. Bu nedenle unutulmaz, lakap gibi üstümüzde gezinirdi. Amcalarımdan birinin lakabı ölene kadar "İki binden dört eksik" olarak kaldı.

Özet olarak; Bu tarz Arapça ve Aramca'nın söz ve belagat oyunlarındandır. Diğer ilahi metinlerde de bu tür şimdi bizlere abartılı gelen rakamlar verilir ama örneğin burada Hz.Nuh'un yaşı değil "olabilecek en uzun sürede" tebliğ yaptığı ve çok uzun bir süre sabrettiği vurgulanmaktadır. O 50 sene eksiltme, Arap ve Aram dil ve edebiyatı özelinde "peygamber olsa bile insanın 50 sene daha dayanamayacağını" anlatmaktadır. Tüm ilahi metinlerde bu tarz abartılı rakamlarla karşılaşıldığında, aslında ne anlatılmak istendiğine bakılmalıdır.-

16-Aynı şekilde vaktiyle İbrahim'i de halkına elçi gönderdik, Bir gün halkına şöyle demişti; "Sadece Allah'a kulluk edin ve O'ndan çekinin. Sizler için hayırlı olan budur. Bunu bir farkedebilseniz!

17-Hurafe üreterek, Allah ile aranıza koyduğunuz putlara kulluk ediyorsunuz. Allah ile aranıza koyup kulluk ettikleriniz, size rızık verecek güçte değillerdir. Siz rızkı Allah katında arayın, O'na kul olun, O'na teşekkür edin, çünkü O'na döndürüleceksiniz.

18-Eğer inkar ederseniz zararı size olur. Geçmişte nice toplumlar peygamberleri inkar etmiş ve kendileri zarara uğramışlardır. Zira peygamberlerin görevi sadece tebliğ etmektir."

19-Ey müşrikler! İçerisinde yaşadığınız şu muazzam evrene bakıp da Allah'ın bütün bu varlıkları nasıl yoktan var ettiğini hiç düşünmez misiniz? Allah'ın yaratıcı kudreti gözlerinizin önündeyken nasıl olur da elçimizin ahiret uyarılarını alaya alırsınız?

20-Tabiata bakın ve her bir varlığın Allah tarafından nasıl muhteşem bir şekilde yaratıldığını görün! Kurumuş toprağın nasıl canlandığını, sararmış ağaçların nasıl yeşerdiğini inceleyin. Evet, Allah evrende nasıl bir hayat bahşediyorsa sizi de o şekilde diriltecek ve hesaba çekecektir.

21-Eğer hayatınız boyunca elçimizi ve tevhidi inkar etmekte ısrar ederseniz O'nun azabına müstehak olacaksınız. (bkz.Zemahşeri) Tövbe edip inanan kullarını ise O affeder!

22-Neticede hepiniz diriltilip hesaba çekileceksiniz ve ne yaparsanız yapın, neye sığınırsanız sığının, O'nun huzurunda hesap vermekten

kurtulamayacaksınız. (bkz.Zemahşeri)

23-Gönderdiğimiz elçimize ve ayetlerimize iman etmediğiniz için ahirette ilahi rahmetten mahrum olacak ve acı bir azaba maruz kalacaksınız.

24-Müşrik halkının İbrahim'e cevabı ise şu olmuştu: "İbrahim'i öldürün ya da yakın" Ne var ki Allah onu, onların elinden kurtardı. İşte bunda inanan toplumlar için ibretlik dersler vardır.

25-İbrahim demişti ki: "Sizin bu putlara bağlılığınız, dünya hayatında korkudan sığınacak bir liman arama amaçlıdır. Ahirette size hiçbir faydası olmayacak, sizi tanımayacaklardır bile! O gün bunların faydasızlığını anlayacak ve pişman olacaksınız! Sonra da hep birlikte cehenneme atılacaksınız. Güvendiğiniz ve şefaat beklediğiniz kapılar kapanacak ve çaresiz kalacaksınız. işte bu sebeple gelin bana iman edin!

26-İlk olarak kendisine akrabası Lut iman etti. Daha sonra halkının kendisine inanmamakta ısrarlı olduğunu görünce, "Ben bu diyarı terkedip rabbimin işaret ettiği yere hicret edeceğim, şüphe yok ki bana her zaman en doğru ve en iyi olanı emreden rabbim beni düşmanlarımdan koruyacaktır" (bkz.Zemahşeri) dedi.

27-İbrahim'in bu hicretinin ardından biz de kendisine destek olmak üzere evlat olarak İshak'ı, torun olarak da Yakub'u bahşettik. Onun soyundan peygamberler gönderdik. Neticede İbrahim, tevhit düşmanlarına karşı muzaffer oldu. Ayrıca ahirette de en güzel şekilde ödüllendirilecek kullardan olacak.

28-Lut kavmine de Lut'u peygamber olarak gönderdik. Onlar livata gibi çirkin bir işi adet edinmişlerdi. Lut, onları bu konuda uyardı ve daha önce hiç kimsenin yapmadığı bu rezillikten vazgeçmelerini öğütledi.

29-Üstelik bununla da kalmıyor, kendileri gibi olmayan insanları, hatta yabancıları bile bu çirkin fiillerine alet etmek istiyorlardı. Allah'ın haram kıldığı bu ilişki biçiminden uzak durmalarını söyledi (bkz.Taberi) Onlar ise bu uyarılara kulak vermediler, tıpkı siz Mekke müşrikleri gibi elçimizle alay ettiler ve küstahça, "Madem doğru söylüyorsun, madem gerçek bir peygambersin, o halde şu bizi uyarıp durduğun azabı getir de görelim!" dediler.

30-Lut ise onların bu inatları karşısında çaresiz bir şekilde Allah'a yalvarmış, "Rabbim! Bu zalimlere karşı bana yardım et!" diye dua etmişti.

31-Onlar, yaptıkları bu ahlaksızlıkları terketmeyip elçimizi inkarda ısrar edince, kendilerine ilahi azabı uygulayacak olan elçilerimizi göndermiştik. Elçilerimiz, Lut'a varmadan önce İbrahim'e uğrayıp ona ileride bilge bir insan olacak olan bir evlat müjdelemişlerdi. İbrahim onlara, "peki, Allah sizi hangi görevle gönderdi?" diye sormuş, onlar ise, "Bizler şu iflah olmaz Lut kavminin inkarcılarını cezalandırmak, başlarına taş yağdırarak onları helak etmek üzere gönderildik" diye cevap verdiler

32-İbrahim, meleklerin Lut kavmini helak edeceklerini duyunca, "ama Lut da orada yaşıyor" dedi. Melekler ona şöyle cevap verdiler: "Ey İbrahim! Biz orada kimin bulunduğunu çok iyi biliyoruz. Elbette Lut'u ve karısı dışındaki aile fertlerini azaptan kurtaracağız. Ama eşi de diğerleri gibi çirkin işlere bulaştığı için helak edilecek!"

33-Ardından elçilerimiz, Lut'un yanına gittiler. Lut onları görünce melek olduklarını anlamadı, misafir olduklarını sandı ve ahlaksız kavimin onlara bir kötülük yapacağını düşünerek (bkz.Taberi) içi daraldı ve kendi kendine, "Bugün çok sıkıntılı geçecek!" diye söylendi. Elçilerimiz onun bu hüzünlü ve çaresiz halini görünce, "Korkma ey Lut! Onlar sana ilişemezler, biz rabbinin gönderdiği elçileriz. Artık onların helak edilme vakti gelmiş bulunuyor. Şimdi eşin dışında bütün aile ferlerini al ve geceleyin şehri terket, gözünüz arkada kalmasın! Eşine gelince, o diğerleriyle birlikte helak olacak.

34-Yaptıkları bu çirkinliklerden ve seni inkar etmelerinden dolayı onlara azap yağdıracağız" dediler.

35-Böylece onlar, aklını kullanan herkese ibret olacak şekilde helak edilmiş oldular.

36-Medyen halkına da içlerinden biri olan Şuayb'ı seçip peygamber olarak gönderdik. Şuayb onlara, şirk koşmamalarını, kendilerine gönderilen vahye inanmalarını, insanlara haksızlık etmemelerini, alışveriş ve ticarette dürüst davranmalarını, peygamberlerin ardından tekrar şirke bulaşarak tevhidi bozmamalarını, bozgunculuk yapmamalarını, kendisine inananları tehdit etmek ve onlara baskı yapmak suretiyle tevhitten döndürmeye çalışmamalarını öğütledi.

37-Ancak Medyen'in ileri gelenlerinden bazı küstah kimseler Şuayb'ın bu öğütlerine kulak vermek bir yana, onu ve ona inananları şehirden kovmakla tehdit ettiler, "Ya bu tevhitten vazgeçer ve bizim işlerimize karışmayı bırakırsınız ya da sizleri kovarız" dediler. Ancak Allah onlara bu fırsatı vermedi

ve bir sarsıntı ile hepsini helak etti. Vaktiyle güçlerine çok güvenen ve inananları tehdit eden Medyen'in kendini beğenmiş ileri gelenleri ilahi azabın sonunda yerle bir oldular.

38-Aynı şekilde Ad ve Semud kavimlerinin sonu da helak olmuştu ki bunların harabe halindeki yurtlarını halâ görebiliyorsunuz. Onlar da şeytanın aldatmasına kapılmışlardı. Tıpkı siz Mekke müşrikleri gibi, yaptıklarını doğru görmekte, elçilerimizi sapkın olarak nitelemekteydiler. Oysa elçimizin mesajlarını gayet iyi anlayabilecek durumdaydılar.

39-Aynı şekilde elçimiz Musa'yı inkar eden ve ülkede diktatörlük kurmuş olan Firavun, Karun ve Haman da ilahi cezaya maruz kalmış

40-Hepsi de yaptıklarının bedelini ödemişti. Kimi depremle helak edildi kimi tufanla, kiminin üzerine taş yağdıran kasırgalar gönderildi, kiminin ülkesi altüst edildi. Bütün bunlar tamamen kendi yaptıkları şeylerin sonucunda verilmiş adil bir ceza idi, yoksa Allah kimseyi gereksiz yere cezalandıracak değildir.

MÜŞRİKLERİN İLAHLARINDAN BEKLENTİLERİ ve ÖRÜMCEK AĞINDAN MEDET UMMAK

41-Ey bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Şunu iyi bilin ki kendilerinden şefaat beklediğiniz o varlıkların size hiçbir faydası olmayacak, onlar müstehak olduğunuz azaptan sizi kurtaramayacaklardır; tıpkı zayıf ve dayanıksız bir örümcek ağının örümceği koruyamadığı gibi!

42-Allah sizin o sıradan varlıkları kendisine ortak koştuğunuzu ve onlardan medet umduğunuzu bilmektedir, fakat siz de şunu bilin ki eğer bu şekilde şirk koşmaya devam ederseniz, tıpkı geçmişte helak edilen toplumlar gibi sizin de sonunuz ilahi azaba maruz kalmaktır.

43-Böyle bir durumda, medet umduğunuz varlıklar size hiçbir yarar sağlamayacaktır (bkz.Taberi) İşte size bütün bu hakikatleri çeşitli örneklerle böyle açıkça anlatıyoruz ki şirkten vazgeçip iman edesiniz. Ne var ki bütün bunları ancak Allah'tan başkasına kulluk edilmeyeceğini bilen müminler anlamaktadır.

44-Çünkü onlar, Allah'ın yeri ve göğü, bütün evreni yaratan yegane kudret

olduğunu bilir ve sadece O'na kulluk ederler. Keşke siz de aklınızı kullansanız ve Allah'tan başka hiçbir kudretin size yardım edemeyeceğini anlasanız!

45-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin bu tavırları karşısında yılgınlık gösterme ve sana vahyetmekte olduğumuz ilahi kitabı okumaya, tebliğ etmeye devam et! Doğrusu sana vahyetmekte olduğumuz bu Kur'an (bkz.İbnü'l-Cevzi)  şirki yasaklamakta ve tevhidi emretmektedir. Nitekim Allah'ın sizlere olan rahmet ve nimeti sizin O'na yaptığınız ibadet ve itaatten çok büyüktür. (bkz.İbn Abbas, Zemahşeri) Allah yaptıklarınızı bilmektedir.

YAHUDİ ve HRİSTİYANLARLA İLİŞKİLER

46-Ey Allah'ın birliğine ve elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizden önce kendilerine ilahi kitap verilen yahudi ve hristiyanlar içerisinde Allah'a ortak koşmayan ve size düşmanlık etmeyenlerle (bkz.Razi) iyi ilişkiler kurunuz, kendilerine tevhidi anlatınız. Onlara şöyle deyiniz: "Bizler hem Kur'an'a hem de geçmişte atalarınıza verilmiş olan ilahi kitaplara inanıyoruz. Bizim inandığımız Allah ile sizin inandığınız Allah aynıdır. Hepimiz bir Allah'a inanıyoruz, O'nun dinine uyuyoruz."

47-İşte sana vahyettiğimiz ve önceki kitapları tasdik eden (bkz.Zemahşeri) Kur'an'da, bundan önceki peygamberlere gönderdiğimiz kitaplar gibi ilahi vahiy kaynaklıdır. O halde o kitaplara inananların Kur'an'a da inanmaları gerekir. Nitekim yahudi ve hristiyanlar içerisinde bu kitaba inananlar olduğu gibi müşrik olan Mekkeliler'den sana inananlar da vardır. Fakat inkarda iyice ısrar eden inatçı kimseler Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmamaya devam edeceklerdir.

48-Gerçek şu ki sen, Kur'an vahyedilmeden önce ilahi kitap hakkında herhangi bir bilgiye sahip değildin! Zaten öyle olsaydı, şimdi bile sana inanmayan o inatçı inkarcılar bunu dillerine dolarlar, "Muhammed bunları daha önce okuduğu kutsal kitaplardan öğrenmiş" derlerdi.

49-Oysa bu, sana Allah tarafından verilmiş vahiydir ve geçmişte ilahi vahye muhatap olmuş kimseler bunu gayet iyi anlayacaklardır. Bu kadar açık ilahi ayetleri ancak kendilerine yazık eden kimseler inkar eder (bkz.Taberi)

## MÜŞRİKLERİN MUCİZE İSTEĞİ

50-Bütün bunlara rağmen müşrikler yine de senin peygamberliğine inanmamakta ve senden mucize istemektedirler. O zaman onlara şöyle de: "Ben sadece bir elçiyim, mucize yaratmak yalnızca Allah'ın yapabileceği bir şeydir."

51-İçlerinden bir insana, katımızdan vahiy göndermemizden daha büyük bir mucize mi olur? Bu onlar için yeterli değil midir? Doğrusu bu ilahi vahyin inzal edilmesi inananlar için (bkz.Taberi, Mukatil) bir rahmet ve öğüttür.

52-De ki: "Madem benim peygamberliğime inanmıyorsunuz, o halde benim görevim sizlere şu uyarıyı yapmaktan ibarettir: Allah hepimizi görmektedir ve kimin haklı olduğunu bilmektedir. Şunu bilin ki kıyamet günü diriltilecek ve hesaba çekileceksiniz ve o gün, bana inanmadığınız için kaybedenlerden olacaksınız."

53-Ey elçimiz Muhammed'in ahiret uyarılarını alaya alan ve "Şu bizi tehdit ettiğin azabı getir de görelim" diyen müşrikler! Şunu bilin ki Allah sizlere derhal azap göndermemekle merhamet etmekte, inanıp kurtulmanız için süre tanımaktadır.

54-Fakat bu süre dolduğunda, inanmadığınız o ilahi azap elbette gelecektir. O gün artık iş işten geçmiş olacak ve cehennem ateşi sizleri her tarafınızdan kuşatacaktır.

55-O gün Allah sizlere, "Dünyada yaptıklarınızın cezası olarak şimdi tadına bakın bakalım azabın!" diyecektir.

## MÜMİNLERE SABIR ve HİCRET TAVSİYESİ

56-Ey elçimize inanan ve müşriklerin baskısı altında kalan mümin kullarım! Sakın baskılar karşısında yılgınlık gösterip de inancınızdan vazgeçmeyin! Her ne olursa olsun tevhitten dönmeyin. Mekke'de sizlere baskı yapılıyor olsa bile yeryüzünde özgürce yaşayabileceğiniz yerler elbette vardır. O halde artık Mekke'yi terkedin ve inancınızı özgürce yaşayacağınız Medine'ye hicret edin (bkz.Taberi)

57-Unutmayın ki hepiniz ölecek ve hesap vermek üzere benim huzuruma çıkacaksınız

58-İçinizden sabreden, inancında sebat eden ve Allah'a güvenip bu uğurda hicret etme fedakarlığını gösterenler, içlerinde ırmakların çağıldadığı ve sonsuza kadar kalacakları cennetle ödüllendirileceklerdir.

59-Bu sebeple baskılar karşısında yılmayın ve hicret edeceğiniz diyarda rızık bulamama endişesi taşımayın

60-Unutmayın ki evrende bulunan her canlının rızkını veren, sahip olduğunuz bütün nimetleri ihsan eden Allah'tır. O, kendi rızkını kazanmaktan aciz nice varlıkların bile rızkını vermektedir. O halde Allah'a güvenin ve O'nun yolunda hicret edin. Bu fedakarlığınız sonucunda Allah, ileride sizin zafere ulaşacağınızı müjdelemekte, düşmanlarınızın da hezimete uğrayacağını bildirmektedir. (bkz.Taberi, Mukatil)

## TEVHİDİN GEREKÇESİ ve MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜKLERİ

61-Ey elçimiz Muhammed! Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onlardan medet uman ve onları Allah'a ortak koşan müşrikler aslında bilerek nankörlük etmektedirler. Çünkü onlar yeri, göğü, bütün evreni yaratanın, güneşi, ayı ve her şeyi mükemmel bir şekilde var edip insanın hizmetine sunan kudretin Allah olduğunu bilmektedirler.

62-Allah kullarından dilediğinin rızkını bol verir veya daraltır. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

63-Kuruyup çoraklaşmış toprağa can veren rahmet yağmurunu O'nun yağdırdığını pekala bilmektedirler. Kendilerine bütün bu nimetleri Allah'ın verdiğini bilmelerine rağmen sadece O'na kulluk etmek yerine nankörce davranmakta ve kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak olan varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşmaktadırlar. Doğrusu onlar akıllarını hiç kullanmamaktadırlar.

64-Zira sahip oldukları ve övündükleri her şey gelip geçicidir. Kalıcı olan ise ahiret hayatıdır (bkz.İbn Atıyye) Akıllarını kullanıp bunu düşünecek olsalar şirkten elbette vazgeçerlerdi. (bkz.Taberi)

65-Bu müşrikler bir gemi seyahatinde azgın dalgalar arasında kalacak olsalar medet umdukları varlıkların hiçbir faydası olmayacağını görür ve derhal Allah'a dua etmeye başlarlar. Ne var ki bir süre sonra sağ sağlim karaya çıkınca yine aynı nankörlüğe, şirke geri dönerler.

66-Ama unutmasınlar ki bir taraftan bizim verdiğimiz nimetlerden

faydalanarak yaşayıp diğer taraftan bize ortak koşmaları uzun sürmeyecektir. Nihayetinde öldükleri zaman onları hesaba çekecek ve bu yaptıklarının cezasını müstehak oldukları şekilde vereceğiz.

67-Çevrelerindeki bölgelerde savaş ve yoksulluk hüküm sürerken Mekke'yi ticaretle zenginleştirip Kabe'nin saygınlığı ile güvenli bir şehir haline getirdiğimizi görmezler de halla Allah'ın elçisinden mucize isterler! (bkz.Taberi) Bütün bu nimetlere nankörlük eder ve kendilerini tevhide çağıran elçimize cevap olarak, "Biz atalarımızın dinine uyuyoruz, Allah'ın emirlerini uyguluyoruz" derler

68-Ve Muhammed'in peygamberliğine inanmaz, onu yalancı olarak nitelerler (bkz.Taberi) Oysa Allah onlara asla şirk koşmayı emretmemiştir. Söyledikleri apaçık iftiradır. Elçimize inanmayan ve Allah'a iftira eden bu zalim müşriklerin sonları cehennemden başka ne olabilir ki?

MÜMİNLERE ZAFER ve CENNET MÜJDESİ

69-Elçimiz Muhammed'in peygamberliğine inanan ve müşriklerin baskıları karşısında yılmayıp sabreden ve hicret edenleri ise ahirette cennet nimetleriyle (bkz.Dahhak => İbn Atıyye) dünyada da zaferle (bkz.Zemahşeri) ödüllendireceğiz.

KURAN -89- (83) MUTAFFİFİN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

MUTAFFİFİN = Ölçü ve tartıda hile yapanlar

36 Ayet - /Hesap gününü umursamayan ve ticarette hile yapanlar/

-----Mekke döneminin sonlarına doğru, Rum suresinin ardından vahyedilmiştir. Ahlak ve ahiret inancı arasında ilişki kurulmakta, Kur'an'a ve Hz.Muhammed'e inanmayan ve müminleri alaya alan müşriklere yönelik tenkitler ihtiva etmektedir.-----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

HESAP GÜNÜNÜ UMURSAMAYANLARIN AHLÂKİ ZAAFLARI

1-Alışverişlerinde dürüst davranmayan, muhatabını aldatmaya ve çeşitli hilelerle haksız kazanç elde etmeye çalışan, başkasının hakkına göz diken tamahkar kimselere yazıklar olsun.

2-Onlar ölçerek veya taratarak satın aldıkları zaman ölçünün tam olmasını ister

3-Kendileri ölçüp tartarken karşılarındakini zarara sokarlar

4-Belli ki bunlar herkesin Allah'ın huzuruna çıkarılıp hesaba çekileceği o dehşetli kıyamet gününden hiç korkmamaktadırlar

5-O muazzam günden

6-İnsanların varlıkların sahibi için yeniden diriltileceği o günden

MÜŞRİKLERİN AHİRETTE MARUZ KALACAĞI CEZA

7-Doğrusu onlar çok büyük bir yanılgı içerisindedirler, çünkü durum hiç de sandıkları gibi değildir (bkz.Taberi) Yaptıkları haksızlıklar yanlarına kalmayacaktır. Hepsi tek tek "Kaydı Siccin"e kaydedilmekte ve bu kayıtlar onların cehenneme atılmalarına sebep olacaktır. (bkz.Zemahşeri)

8-Tabi, siz "Siccin"in ne olduğunu nereden bileceksiniz!

9-O ahlaksız günahkarların kaydedildiği defteridir.

10-Hesap günü geldiğinde, o güne kadar elçimiz Muhammed'in mesajlarını inkar etmiş ve hesabı umursamadan yaşayanların vay haline!

11-Bunlar hesap verme gününü yalan sayan kimselerdir

12-O hesap gününü haddi aşan günahkar müşrikler dışında kimse yalanlamaz

13-Böyle birine ayetlerimiz okunduğu zaman, "Bunlar eskilerin masalları" diyerek alaya almaya başlar

14-Doğrusu, içine battıkları şirk ve işledikleri kötülükler sebebiyle kalpleri taş kesilmiştir.

15-Sakın siz böyle yapmayın. Çünkü bunlar ahiret günü geldiği vakit ilahi nimetlerden mahrum bırakılacak

16-Sonra cehenneme atılıp o alevli ateşte kızartılacaklardır.

17-Onlara o gün, "İşte dünyada umursamadığınız, alaya aldığınız ilahi ceza budur, şimdi tadın azabı" denecektir.

18-Sakın ha! Dikkatli olun! İyilerin kaydı da İlliyyun'da tutulmaktadır.

19-İlliyyun'un ne olduğunu siz nereden bileceksiniz!

20-O da iyilerin kaydedildiği defterdir

21-Allah'a yakın olan melekler o defterdekilere şahitlik edecek

22-Bu iyiler cennette nimetler içinde yaşayacaklar

23-Tahtlarına kurulup etrafı seyredeceklerdir.

24-Nimetlerin verdiği mutluluğu yüzlerinden anlarsın

25-Onlara ağzı mühürlü en leziz içeceklerden ikram edilecektir

26-Mühürü de miskten. İyilikte yarışanlar işte bunlar için yarışsınlar diye

27-O leziz içecekler, tesnim katkılıdır

28-Tesnim ise sadece Allah'a yakın olanların içebileceği bir pınardır

29-Evet, müşriklerin kendilerini mağrur görüp müminlerle alay ettiklerini

30-Yanlarından geçerken kaş göz işaretleriyle güya onları aşağıladıklarını

31-Kendi aralarında onlar hakkında aşağılayıcı şekilde konuşup eğleştiklerini

32-Sanki onları değerlendirecek konumdaymışlar gibi "Muhammed'in peşinden giden şu zavallılar hepten şaşırmışlar" dediklerini biliyoruz.

33-Ama onlar da şunu iyi bilsinler ki kıyamet günü devran dönecek

34-Bugün alaya aldıkları müminler o gün, müşriklerin perişan hallerini seyredecek

35-Yüksek tahtlarına kurularak

36-"Müşrikler tam da layık oldukları ödülü almışlar!" diyeceklerdir.

KURAN -90- (22) HAC SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

78 Ayet - /Tevhit sembolü ibadet/

----- Mekke döneminde vahyedilmiştir. Hz.İbrahim'in tevhit mesajı ve müşriklerin tevhit akidesinden uzaklaştırdıkları hac ibadeti ele alınmaktadır. Savaş izni veren 39. ayet, ilk etapta Medine'de vahyedilmiş izlenimi vermektedir. Ancak Akabe biatlarının ardından müminlerin birçoğunun peyderpey hicret ettikleri ve Hz.Muhammed'in henüz hicret etmediği son demlerde vahyedilmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Çünkü surede müşriklere yönelik hitaplar bariz bir şekilde kendini göstermektedir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KIYAMET GÜNÜNÜN ve İLAHİ AZABIN DEHŞETİ

1-Ey Muhammed'in peygamberliğini kabul etmeyen ve onun ahiretle ilgili uyarılarını dikkate almayan müşrikler! Bu umursamaz tavrınıza derhal son verin; elçimize iman edip ilahi emirlere itaat edin, çünkü umursamadığınız o kıyamet günü sizler için o kadar dehşetli olacaktır ki

2-Sanki (bkz.Teşbih-i temsili) anneler süt emzirdikleri çocuklarını bırakıp kendi derdine düşecek, hamile kadınlar bebeklerini düşürecek, herkes ilahi azabın dehşetiyle kendinden geçip adeta sarhoş gibi hareket edecektir.

3-Ne var ki tevhide düşmanlıkta iyice aşırı giden müşrikler, şeytan karakterli ve inatçı kimselere uyarlar ve hiçbir bilgiye dayanmaksızın tevhit inancına muhalefet ederler, elçimize inzal edilen vahye "eskilerin masalları" derler. (bkz.Zemahşeri)

4-Halbuki o şeytan tabiatlı kişinin kendisine uyanları saptıracağı ve cehenneme giden yola sevkedeceği açık ve kesindir.

-Rivayetlere göre bu ayetlerde sözü edilen kişi Nadr b Haris'tir (bkz.Mukatil, Taberi)-

5-Ey elçimiz Muhammed'in ahiret uyarılarını alaya alan ve "Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diyen müşrikler! Hiç düşünmez misiniz ki Allah sizin

atanızı topraktan, sizleri de ana rahmindeki bir damlacık kan pıhtısından yaratmıştır. Sizler ana rahminde bir damla sıvı iken sizi orada belli belirsiz bir şekle sahip küçücük bir canlı olarak yaratmış, kiminizin doğmadan düşük olmasını, kiminizin ise orada bir süre yaşayıp geliştikten sonra bebek olarak dünyaya gelmesini sağlamış (bkz.Taberi) sonra da gitgide büyüyüp gelişmenize, güç ve kuvvet kazanmanıza imkan tanımıştır. Bundan sonra kiminiz çocukluk veya gençlik yıllarında can verirken kiminiz iyice yaşlanıp güçten düşünceye kadar yaşamakta, tekrar bir bebek gibi güçsüz ve geçmişe dair hiçbir şeyi hatırlayamaz hale gelmektedir. Bu durum size ilahi kudretin ne kadar büyük olduğunu göstermez mi? Ayrıca kuruyup çoraklaşmış toprağın rahmet yağmurlarıyla yeniden canlanıp dirilmesi ve içerisinde türlü türlü muhteşem bitkilerin yetişmeye başlaması da ilahi kudretin bir eseridir. Bütün bunları müşahade ettikten sonra nasıl olur da, "Çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diye sorarsınız, onları elbette her şeye gücü yeten Allah diriltecektir.

6-İşte sizden kulluk etmenizi istememizin ve kendilerini şefaatçi kabul edip ortak koştuğunuz varlıkların buna layık olmayışlarının sebebi budur. Zira bütün bunlara güç yetiren, yaratan ve sahip olduğunuz bütün nimetleri ihsan eden Allah'tır. (bkz.Taberi)

7-Şu halde elçimiz Muhammed'in ahiret uyarılarını alaya almaya bir son verin. Çünkü her şeye kadir olan Allah sizleri yeniden diriltmeye de kadirdir, kıyamet günü hepinizi diriltecek ve hesap soracaktır.

MÜŞRİKLERİN İFLAH OLMAZ İNATLARI

8-Bütün bu gerçeklere rağmen içinizden kimileri tevhide ısrarla karşı çıkmakta (bkz.Taberi) Allah'tan başka varlıklardan şefaat bekleyip medet ummakta, elinde bu hususta hiçbir ilahi bilgi veya kitap bulunmadığı halde bu yaptığı şeyin doğru olduğunu savunmakta

9-Elçimiz Muhammed'e burun kıvırıp onu reddetmekte ve böylece insanları ona iman etmekten alıkoymaktadır. Böyleleri hem dünyada rezil rüsva olacak, hem de ahirette yakıcı cehennem azabına maruz kalacaktır.

10-Bu ceza onun tam da müstehak olduğu bir cezadır, yaptıklarının karşılığıdır, yoksa Allah kullarına sebepsiz yere ceza verecek değildir.

## MÜŞRİKLERİN NANKÖRLÜKLERİ

11-Müşriklerin Allah'a kullukları, dosdoğru inanç olan tevhide yakışmayacak şekildedir. (bkz.İbn Atıyye) Çünkü onlar bazı varlıkları Allah'a yakınlaşmak için aracı kılarlar. Allah'ın nimetlerinden istifade ederek rahat bir şekilde yaşarlarken sadece O'na şükretmek yerine o varlıklara tazimde bulunur, onlara dua ederler; ancak başları sıkışıp zor duruma düştüklerinde geri döner ve Allah'tan başka ilah olmadığını kabul ederler. Bu nankörlükleri sebebiyle hem dünyada hem ahirette kaybedeceklerdir.

12-Bunlar sadece ve sadece Allah'a kulluk etmek yerine başka varlıklardan medet umar, onları Allah ile aralarına aracı kılarlar. Oysa o varlıkların onlara hiçbir faydası dokunmayacaktır.

13-Hatta bu davranışları onlara faydadan ziyade zarar getirecek, medet umdukları varlıklar hesap gününde onları yalnız bırakacaktır.

14-Onlar bu şirk inançları yüzünden cehenneme girecekler, tevhide inanan ve Muhammed'in peygamberliğini kabul edip ilahi emirlere uygun yaşayanlar (bkz.Taberi) ise Allah tarafından, içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetlere dahil edileceklerdir. Evet, Allah her şeye kadirdir ve O'nun bu vaadini gerçekleştirmesini engelleyebilecek hiçbir güç yoktur.

## ALLAH'IN MÜMİNLERE ZAFER MÜJDESİ

15-Allah, elçisi Muhammed'i ve ona iman edenleri dünyada zafere, ahirette cennete ulaştırmayı vaat etmiştir. Her kim Muhammed'in Allah'ın yardımıyla zafere ulaşacağına ihtimal vermiyorsa şunu iyi bilsin ki onun ve müminlerin destekçisi Allah'tır. Elçimizin ve müminlerin zaferini engellemek isteyen kimse elinden geleni yapsın, ama elçimize gelen ilahi vahyi ve desteği kesemedikçe bunu başaramayacağını da unutmasın! (bzk. İbn Zeyd, => Taberi, İbn Ebû Hatim, Suyuti, Maturidi)

16-Evet, Allah nasıl müminlere zafer ve cennet vaat etmekte ve onlara sabır tavsiye etmekte ise müşriklerin gerçeği görüp anlamaları için bütün kanıtları böyle açık bir şekilde gözler önüne sermektedir (bkz.İbn Atıyye) Gerçek şu ki Allah, iman edenlerin kararlılıklarını arttıracak (bkz.Zemahşeri) ve tevhidi kabul etmek isteyenlere doğru yolu bu şekilde gösterecektir.

17-Doğrusu elçimiz Muhammed'e iman edenler, yahudiler, Sabiiler, hristiyanlar, Mecusiler ve müşrikler yani hangi inanca sahip olurlarsa olsunlar bütün insanlar hesap gününde Allah'ın huzuruna çıkarılacak ve hesaba çekileceklerdir. Zaten Allah dünyada bunların hangisinin nasıl işler yaptığını görmektedir. İşte o gün Allah nihai hükmünü verecek ve tevhide ve Muhammed'e iman edenleri cennetine koyacak, müşrikleri ve Muhammed'i inkar edenleri ise cehenneme sokacaktır. (bkz.Taberi)

TEVHİT İNANCININ TABİİ DELİLLERİ

18-Ey müşrikler! Kainatta bulunan her şeyin Allah'ın mutlak egemenliği altında olduğunu; güneşin ayın, yıldızların, dağların, ağaçların ve hayvanların sadece O'nun hükümranlığı altında olduklarını bilmez misiniz? Bunu bildiğiniz halde niçin hiçbir gücü olmayan varlıklardan medet umar, onları Allah'a ortak koşarsınız? Aranızda birçok insan şirk inancından vazgeçmiş ve tevhide yönelmiş bulunmaktadır. Eğer siz de onlar gibi şirkten vazgeçmezseniz ilahi azaba müstehak olacaksınız. Şunu unutmayın ki ilahi azaba müstehak olduğunuz vakit, kendilerinden şefaat beklediğiniz varlıkların size hiçbir yararı dokunmayacaktır, çünkü Allah'ın azap ettiğini kimse kurtaramaz. Allah sonsuz kudret sahibidir, O'nun iradesinin önüne geçebilecek güç yoktur.

MÜŞRİKLERİN HAZİN SONU

19-Gerçek şu ki tevhit ile şirk, Allah hakkında mücadele içinde olan iki karşıt inançtır (bkz.İbn Atıyye) Bunun gibi tevhide iman edenler ile Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul eden müşrikler de birbirlerine bu konuda karşıttırlar. Her grup kendini Allah'a daha iyi kul olarak görmektedir (bkz.Taberi) Ancak hesap günü geldiğinde bu iki grup arasında hüküm verilecek ve neticede Allah'tan başka varlıklardan şefaat ve medet uman müşrikler için ateşten gömlekler biçilecek, başlarından aşağı kaynar sular dökülecektir

20-Bu suretle iç organları ve derileri yakıp kavrulacaktır.

21-Bununla da kalmayacak, onlar demir topuzlarla cezalandırılacaktır

22-Oradan çıkmaya çalışacaklar, fakat buna kalkıştıklarında geri püskürtülecek ve "Kaçışınız yok, tadın bakalım azabı!" denilecektir.

MÜMİNLERİN ÖDÜLÜ

23-Diğer taraftan tevhide ve Muhammed'in peygamberliğine iman eden ve ilahi emirlere göre yaşayanlar Allah tarafından, içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetlere dahil edilecek, orada altın ve inciden takılar takınıp ipek giysiler giyeceklerdir.

24-Çünkü onlar dünyada tevhide inanmış ve Allah'ın emirlerine göre yaşamış, sözün en güzelini söylemiş, davranışın en güzelini sergilemişlerdir.

İBRAHİM PEYGAMBER'DEN BERİ TEVHİT SEMBOLÜ OLAN HAC İBADETİ ve MÜŞRİKLERİN TAHRİFLERİ

25-Allah'a ortak koşan ve onun nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul eden, insanları tevhitten alıkoymaya çalışan ve dahası, yerli yabancı (bkz.Taberi) herkesin özgürce ibadet edebileceği ortak mabed Mescid-i Haram'dan tevhit ehli müminleri uzaklaştırmaya çalışan müşrikler bilsinler ki müntesibi oldukları şirk inancı ve Mekke'de işledikleri bu zulüm ilelebet devam etmeyecektir. Orada şirk ve zulüm peşinde olanlar nihayetinde hezimete uğrayacaklar ve ahirette de acı bir azaba maruz kalacaklardır.

26-Ey Muhammed'e iman etmeyen ve tevhidin sembolü olan Mescid-i Haram'ı şirk inancına alet eden müşrikler! Şunu bilin ki atanız İbrahim'e Kabe'nin yerini gösterdiğimiz zaman, biz ona yol gösterip Allah'a asla şirk koşmamasını, bu mabedi şirkten uzak tutmasını, burayı sadece ve sadece Allah'a kulluk edenlerin ibadet mekanı olarak düzenlemesini (bkz.İbn Kesir)

27-Civardan gerek yaya gerek uzun yolda bitkin düşmüş binekler üzerinde diyar diyar yollar kat ederek gelecek insanları burada hac yapması için çağırmasını emretmiştik.

28-Böylece insanların gelip orada tevhit inancı doğrultusunda Allah'a ibadet etmelerini, hem dünyevi hem uhrevi yönden birçok yarar görmelerini dilemiştik. Ayrıca oraya gelen hacılar kurban için belirlenen günlerde, Allah'ın kendilerine verdiği rızkın şükrünü yerine getirmek üzere O'nun adını anarak kurban kesecekler, başka varlıklara değil, kendilerine rızık veren Allah'a şükredeceklerdir. Sonra da kestikleri kurbanın etinden hem kendileri yiyecek, hem de yoksul ve muhtaç insanlara yedirecektir.

29-Bunun ardından, uzun yollar kat ederek oraya gelmiş ve yorgun düştükleri için temizlenip dinlenecekler, sonra diğer hac görevlerini yerine getirecek ve o kadim mabedi tavaf edeceklerdir.

30-İşte bizim İbrahim'e emrettiğimiz tevhit ve bu inancın sembolü olan hac ibadeti böyle idi. Oysa siz müşrikler Allah'ın belirlediği bu temel kurallara uymayıp, O'na ortak koşuyorsunuz. Şunu bilin ki Allah'ın belirlediği kurallara uyan ve O'ndan başkasına kulluk etmeyenler Allah katında kazançlı çıkacaklardır. Diğer taraftan hac ibadeti esnasında birtakım haramlar uyduruyor, Allah adına haram belirliyorsunuz ki bu çok yanlıştır. Allah'ın sizlere haram olduğunu bildirdiği hayvanların dışındakiler helaldir, onları kendi kafanıza göre haram kılmayın, yalan yere haram uydurup da bunları Allah emretti diyerek Allah'a iftira atmayın. (bkz.Zemahşeri)

31-O'na ortak koşmayın ve şu çirkin şirk adetinden (bkz.Taberi, Razi, Zemahşeri) uzaklaşın. O'na hiçbir şeyi ortak koşmaksızın doğrudan ibadet edin. Şunu bilin ki Allah'a şirk koşanlar, adeta gökten düşüp can vermiş ve cesedi leş kargaları tarafından parçalanmış yahut rüzgarlar tarafından savrulmuş kimseler gibi perişan durumdadırlar, bunlar dosdoğru inanç olan tevhitten işte bu kadar uzak ve helak olmaya bu kadar yakındırlar. (bkz.Taberi)

32-Evet, tevhide ve Allah'ın belirlediği bütün bu ilkelere (bkz.Taberi) hakkıyla uyanlar, ilahi emir ve yasaklara samimiyetle itaat etmiş olurlar. Böyle kimselerin kalpleri tevhit inancının gereği olarak Allah'a saygı ile doludur, bunlar Allah'a şirk koşmanın cezasını da bilir ve ondan uzak dururlar. (bkz.Taberi)

33-Nitekim türlü meşakkate katlanarak yerine getirdiğiniz birçok Tanrı buyruğuna uymaktan oluşan ve neticede kadim mabed olan Kabe'yi tavaf ile son bulan hac ibadetinin ve bütün bu Tanrı buyruklarına uymanın sizlere pek çok maddi-manevi faydası vardır. (bkz.Taberi)

34-Biz her dönemde tevhit ehli müminler için, Allah'ın verdiği rızkın şükrü olarak bazı ibadetleri yerine getirmelerini emrettik. Ne var ki siz müşrikler, bu ibadetleri, mesela kurban ibadetini şirke bulaştırıyor, putlara kurban olarak çeşitli ibadetler uyduruyorsunuz. Oysa gerçek şu ki hepiniz tek bir ilahın, Allah'ın kullarısınız, şu halde O'na ortak koşmayın. O'ndan başkası adına kurban kesmeyin (bkz.Razi) sadece Allah'a kulluk edin, O'na teslim olun.

35-İşte bu buyrukları dikkate alıp tevhide iman eden, elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz Kur'an karşısında gönülleri titreyen, tevhit inancı uğrunda müşriklerin baskılarına katlanan, kendilerine verdiğimiz rızıktan yoksulları faydalandıran müminlere müjdeler olsun!

36-Biz İbrahim'den beri hac ve kurban ibadetini tevhit inancının temel sembolleri olarak emretmiştik. Siz ise bunları şirke bulaştırıyorsunuz. Halbuki yapmanız gereken, kurbanı sadece Allah'a kulluk için sunmanız, O'nun adına kesmeniz ve kestikten sonra da kendiniz yediğiniz gibi ondan isteyen istemeyen yoksullara yedirmenizdir. Unutmayın ki bu hayvanları sizin emrinize veren Allah'tır. Sizden istediği de bu şuurla hareket etmeniz ve tevhide bağlı kalmanızdır.

37-Kurbanlarınızın kabul edilmesi için, kestiğiniz hayvanların kanlarını kabe duvarlarına sürmeniz gerekmez (bkz:Mukatil, Ferra) Şunu unutmayın ki kestiğiniz kurbanların etleri veya kanları Allah'a ulaşacak değildir. Allah'a ulaşacak olan sizin, O'nun nimetlerine karşı şükür borcunuzu eda etmeniz ve kulluğunuzu tevhide göre dosdoğru bir şekilde yerine getirme samimiyetinizdir. İlahi emirlere itaat edenlere müjdeler olsun!

MÜMİNLER GÜCE KAVUŞACAK ve ZAFERE ULAŞACAKLAR

38-Allah, tevhide ve elçisi Muhammed'e iman edenleri müşriklerin baskılarından kurtarıp zafere ulaştıracaktır. Zira O, nimetlerine nankörlük edip tevhidi bozan müşrikleri sevmez. (bkz.Taberi)

39-Allah, tevhide ve elçisi Muhammed'e iman eden ve sırf bu inançları sebebiyle, haksız bir şekilde yerlerinden yurtlarından çıkmak zorunda bırakılan müminlere, müşrikler karşısında uğramış oldukları onca baskı ve zulümden sonra hicret ettikleri Medine'de güç ve kuvvet nasip edecek, savaş izni ve gücü verecektir. Çok yakında müminler onların baskısından kurtulup savaşabilecek güce kavuşacaklardır.

40-Hiç şüphe yok ki Allah onlara zafer kazandırmaya muktedirdir. Şayet Allah iman edenlere bu şekilde yardım edip onları müşriklere üstün kılmayacak olsaydı, yani bugüne kadar Allah bir kısım insanları diğer bir kısımla defedecek meşru savaşı desteklemeseydi, yeryüzünde küçüğünden büyüğüne ne filiz, ne tomurcuk, ne ağaçtaki meyve, ne toplanmış tahıl, ne bakliyat, ne kıraç arazide diken, ne yapılı bina, ne varsa hepsi, tüm alışveriş yerleri, tüm

Salat; destek yerleri (iş; istihdam ve istihsal yerleri, eğitim öğretim kurumları ve güvenlik merkezleri) ve içlerinde Allah'ın ismi bol bol anılan mescitler kalır, her şey yerlebir olurdu. Bu sebeple Allah, tevhide iman edip elçisi Muhammed'e destek verenleri zafere ulaştıracaktır; O, sonsuz güç ve kudret sahibidir.

------

صوامعSAVAMİU

Ayette geçen “ صوامعsavamiu” kelimesi klasik kabulle “manastırlar”, “ بيعbiyeu” kelimesi de “kiliseler” şeklinde tercüme edilmiştir. Sözcüklerin “lam-ı tarifsiz nekre olarak gelişi ve صلوات salavâtü sözcüğünün klasik anlayışta İbraniceden arapçalaştırılmış olduğunun kabul edilişi, bizi de herkes gibi gaflete düşürdü. Bu nedenle صوامع savâmiu, بيعbiyeu, ifadeleri üzerinde araştırma yapmamıştık.

Ne var ki dostlarımızın uyarması nedeniyle yaptığımız araştırmalar sonucu söz konusu kelimeler ile ilgili bazı bulgular elde edip sözcüğün Arapça olduğunu tespit edip ayetteki sözcüklerin de gerçek anlamlarına ulaştık.

“ صوامعSavâmiu” sözcüğünün kökü, “ صمعsamea”dır. Yani kök harfler “ صsad مmim ve عayn”dır. Bu sözcük, “küçük kulak”, “küçük topuk”, “keskin zeka” anlamlarındadır. Bu sözcüğün türevlerinden olan “ صماءsamâe” ve صومة savme’nin şu anlamları vardır:

Dikenli bitki (kediotu),

Bitkilerin filizi,

Olgunlaşmış, toplanmış, saklanmış bakla (baklagiller),

Ağacın en tepesindeki meyve, açılmamış tomurcuk, gonca (Ebu Hanifeye göre),

Heybe (yolculukta, özellikle de hayvan üzerinde yapılan yolculukta içine öteberi konulan iki gözlü torba).

“ صs مm عa” kökünün türevlerinden olan ismi tafdili ( أصمعesma’u” kalıbı) şöyle kullanılmaktadır:

الكعب لأصمعEl ka’bül esma, Güzel düzgün topuk

النبت الأصمعEl nebtül essma’, meyve veren, sökülmeyen bitki, meyvesi

olgunlaşan, toplanıp saklanan bitki

الريش الأصمعEr Riyşü esma’,  yeni, güzel, açılmış uzunca yatak

القلب الأصمعEl kalbül esama’, zeki, uyanık kalp.

صومةSavma, hıristiyanların evi, rahiplerin fener kulesi.

صومة Birbirine yapışık olan her türlü bina.

İbn-i Ali, “Savamiu” papazların külahı” demiştir. (LİSAN, TAC ve MÜFREDAT صs مm عa mad)

Görülüyor ki Araplar, bu sözcüğün türevlerini farklı şeylere ad yapmışlardır. Bu anlamların alakası; ana ekseni, “küçük bir şeyin büyük bir şeye yapışıklığı”dır. Başa kulak, kulağa küpe; binaya kule, baca; başa külah, şapka, ağaca tomurcuk, meyve, toprağa bitki; … gibi.

صوامعSavâmiu” sözcüğünü,  صماءsamâe”nin, صومة savme’nin çoğulu olarak ele aldığımızda, sözcüğün nekreliğini de dikkate alarak sözcüğün anlamını “filiz, tomurcuk, ağaçtaki meyve, toplanmış tahıl, bakliyat, kıraç arazide diken, yapılı bina ne varsa hepsi” diye ifade edebiliriz.

بيعBiyeu

Bu sözcük de klasik anlayışta, “ بيعةbiyat” ın çoğulu olarak ele alınmış ve Hıristiyanların “kiliseler”i olarak kabul görmüştür. Hatta bazılarına göre de Yahudilerinin kiliseleridir (Havraları). (Tac ve Lisan)

Haddizatında yine kadim lügatlarda “ بيعbiyeun” sözcüğünün tekili olan “ بيعةbiat” sözcüğünün “ هيئة البيعhey’tül bey’ı (alış- verişin şekli)” olduğu da yer alır. (Lisan ve TAC). Sözcüğün Arapça kökenli olduğu kesin olduğuna göre “kilise” ile “alış- veriş” ifadesinin arasında bir alaka da bulunmamaktadır.

“ بيعBiyeu” sözcüğü, ezdattan (karşıt anlamın ikisini de ifade eden sözcüklerden) olan, “satın alma ve satma; alış-veriş” anlamındaki “ بb ىy عa”nın türevlerinden olup, halliyet (bir mekan içinde bulunan şeyi zikredip mekanını kastetme) mecazı mürseliyle ve sözcüğün nekreliğiyle “tüm alış veriş yerleri; çarşı-pazar” demektir.

صلواتSalavât

Klasik kaynaklar ayetteki “Salavât” sözcünü Arapçadaki “salât” sözcüğünün

çoğulu olan “salavât” olmayıp ibraniceden gelme “Saluta” sözcüğünden arapçalaşmış bir sözcük olduğunu yazdılar. Birçok yerde açıkladığımız gibi “salavât”, “salât”ın çoğuludur. Burada da Halliyet mecazi mürseliyle “tüm Salât; destek yerleri (iş; istihdam ve istihsal yerleri, eğitim öğretim kurumları ve güvenlik merkezleri) demektir.

Durum bu olunca bir de Rabbimizin Bakara/ 251’deki  savaşın gerekçelerinde beyan buyurduğu “Eğer Allah’ın, insanların bir kısmını diğer bir kısmıyla savması olmasaydı, yeryüzü kesinlikle bozulur giderdi. ” ifadesi dikkate alındığında ayetteki sözcüklerin gerçek Arapça anlamlarının dikkate alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Böylece Rabbimizin Bakara/251’deki “yeryüzü kesinlikle bozulur giderdi” ifadesi Hacc/40 ta “ …. Eğer Allah, bir kısım insanları diğer bir kısmı ile defedip önlemeseydi, mutlak sûrette, filiz, tomurcuk, ağaçtaki meyve, toplanmış tahıl, bakliyat, kıraç arazide diken, yapılı bina ne varsa hepsi, tüm alış-veriş yerleri; çarşı-pazar, tüm Salat; destek yerleri (iş; istihdam ve istihsal yerleri, eğitim öğretim kurumları ve güvenlik merkezleri) ve içlerinde Allah’ın ismi bol bol anılan mescitler yerle bir edilirdi.” şekliyle bizzat Allah tarafından açıkça tefsir edilmiş bulunmaktadır.

Bu açıklamalardan sonra kesin olarak diye biliriz ki konumuz olan ayetteki “ يذكر فيها yüzkerü…. “cümlesi, sadece ayetteki “ مساجدMesacidü” sözcüğünün sıfatı olup “ فيهاfiha” zamiri de “ مساجدmesacid”e râci olup sıfat cümlenin anlamı “içinde Allah’ın zikredildiği mescitler” şeklindedir.. (bkz.Hakkı Yılmaz)
------

(Her ne kadar ayet "içinde Allah'ın zikredildiği mescitler" cümlesinin geçmiş zaman kipiyle müslümanlığa kadar olan kilise ve havraları kastediyor olsa bile yine de anlam düşüklüğü nedeni ile  yıllardır kafa karıştıran ve anlam kargaşasına yol açan bu ayete ilişkin Sayın Hakkı Yılmaz hocamızın ilmine minnettarım)

41-Kaldı ki tevhit ehli müminler, Allah'ın izni ve yardımıyla müşriklere galip geldiği zaman (bkz.Taberi) onlar gibi Allah'tan başka varlıklara ibadet etmeyecek, sadece Allah'a kulluk edip dosdoğru bir şekilde namaz kılacak, sahip oldukları mallardan yoksullara zekat olarak verecek ve insanları tevhide çağıracaklardır. (bkz.Taberi)

GEÇMİŞ PEYGAMBERLERDEN DERSLER

42-Ey elçimiz Muhammed! Müşriklerin yaptıkları baskılar seni yıldırmasın. Sabır ve kararlılıkla tebliğ görevine devam et! Unutma ki senden önce gönderdiğimiz peygamberler de, tıpkı senin gibi toplumları tarafından yalanlanmışlardı. Mesela Nuh kavmi, Ad ve Semud kavimlerinde olduğu gibi peygamberlerin hepsi aynı tavırla karşılaşmışlar

43-İbrahim'in halkı ile Lut'un halkı da böyle davranmıştı

44-Medyenliler de öyleydi. Musa da senin gibi yalancı sayılmıştı, fakat sonunda Allah'ın verdiği süre bitince o peygamber düşmanları helak edilmişlerdi.

45-Eğer Mekkeli müşrikler de bu inkarcı tavırlarını sürdürmekte ısrar ederlerse onların sonu da aynı şekilde olacaktır. Bu sebeple, kendilerinden önce helak edilmiş toplumlardan ibret alsınlar

46-Bir zamanlar görkemli medeniyetler kurdukları halde Allah'a ortak koştukları ve peygamberleri yalanladıkları için yerle bir edilmiş ve yurtları viraneye çevrilmiş olan milletlerden kendilerine ders çıkarsınlar! Yoksa bunları düşünüp de ibret alacak kadar akılları, basiretleri yok mudur? Anlaşılan o ki bu müşriklerin gözleri maddi olarak görür olduğu halde kalpleri taş gibi katılaşmış, hiçbir şekilde gerçeği göremez hale gelmiştir.

47-Zaten böylesine basiretsiz ve inatçı oldukları için senin ahiretle ilgili uyarılarına kulak asmamakta, hatta daha da ileri giderek sana meydan okumakta, "Şu bizi tehdit ettiğin azabı bir an önce getir de görelim" demektedirler. Şunu iyi bilsinler ki Allah verdiği sözde durur, eğer iman etmemekte ısrar eder ve sana karşı düşmanca tutumlarını sürdürürlerse elbette gerekli cezayı göreceklerdir. Ayrıca şunu da bilsinler ki, o pek aceleyle istedikleri azap geldiği zaman, sanki bir günü bin yıla denkmiş gibi (bkz.Zemahşeri) ağır bir azap görecekler ve bu küstahlıklarından pişman olacaklardır.

48-Geçmişte de benzer şekilde elçilerimize küstahlık eden, onlardan bir an önce ilahi azabı getirmelerini isteyenler olmuştu ama kendilerine verilen süre dolduğunda hala inkarda ısrar ettikleri için helak edildiler ve ahirette de huzurumuza çıkıp hesap vereceklerdir.

SAKIN YILGINLIK GÖSTERME EY MUHAMMED!

49-Ey Muhammed! İşte bu sebeplerden dolayı sen onların tavırları karşısında sakın yılgınlık gösterme, tebliğ ve uyarı görevine devam et!

50-Doğrusu senin peygamberliğine iman edenler Allah'ın mağrifetine nail olacaklar ve cennet nimetlerine erişeceklerdir.

51-Senin peygamberliğine ve tevhide karşı mücadele eden müşrikler ise cehennemliklerin ta kendileridir.

MÜŞRİKLERİN TEVHİT İNANCINI ÇARPITMA GAYRETLERİ

52-Ey Muhammed! Sen tevhit mesajını dosdoğru bir şekilde anlatmaya çalışırken, müşriklerin (bkz.Ebu Hayyan) senin mesajını bozmaya, şeytanca planlar yaparak müminlerin akıllarını çelmeye çalıştıklarını biliyoruz. (bkz.Maturidi) Bunlar senin ve müminlerin kararlılığını sakın bozmasın! Nitekim benzer şeyler, geçmişte göndermiş olduğumuz bütün peygamberlerin başına gelmiştir. Kaldı ki Allah onların gayretlerini boşa çıkaracak, tevhit mesajını muhkem bir şekilde yerleştirecektir.

53-Müşriklerin bu tür kampanyaları, olsa olsa henüz iman etmemiş bazı kimseler üzerinde etkili olabilir (bkz.İbn Cüzey) kalpleri taş kesilmiş inatçı müşrikleri sevindirebilir. Gerçek müminler ise bu tür iddialardan etkilenmez

54-Sana gönderdiğimiz bu Kur'an'ın ilahi vahiy olduğundan hiçbir zaman kuşku duymaz, ona bütün kalpleriyle iman ederler. İşte bu müminleri Allah dünyada da ahirette de en güzel şekilde mükafatlandıracaktır.

55-Zaten bu müşrikler sana inzal etmekte olduğumuz bu Kur'an'ın ilahi vahiy olduğundan hep şüphe duyacak, canları çıkıp Allah'ın huzuruna varıncaya kadar bu inatçı ve inkarcı tavırlarını sürdüreceklerdir.

56-Kıyamet kopup da hesap günü geldiği vakit, şefaat umdukları varlıkların hiçbir hükmünün olmadığını anlayacaklardır. O gün Allah müminlerle müşrikler arasındaki yargısını ortaya koyacak, bunun sonucunda tevhide iman edenler nimet dolu cennetlere gideceklerdir.

57-Elçimiz Muhammed'i inkar eden ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmayanlar ise, müstehak oldukları zillete düşürücü (bkz.Alusi) acı azaba maruz kalacaklardır.

BASKILAR KARŞISINDA SABREDEN MÜMİNLERE MÜJDE

58-Muhammed'in peygamberliğine iman ettikleri için müşriklerin baskılarına maruz kalan ve bu sebeple yurtlarını terketmek, canlarını ve haklarını korumak için savaşmak durumunda kalan,  bu uğurda can veren müminler, Allah tarafından en güzel şekilde ödüllendirilecek

59-İlahi rızaya nail olmuş bir şekilde cennete gireceklerdir. Çünkü bunlar kendilerine yapılan haksızlığa karşı kendilerini müdafaa etmişlerdir.

60-Bu sebeple Allah onlara dünyada zafer, ahirette de cennet ödülü verecektir.

61-Allah'ın, müminleri zafere erdireceğinden kuşkusu olan varsa şunu bilsin ki (bkz.Zemahşeri) Allah, kainatta var olan her şeyi yaratan yüce kudrettir, geceyi gündüzü uzatıp kısaltan, şu muhteşem kainat düzenini var eden O'dur. O'nun gücü ve kudreti her şeye yeter. Ayrıca O, müşriklerin de müminlerin de söylediklerini duymakta, yaptıklarını görmektedir. Hepsine gereken karşılığı verecektir.

TEVHİDİN KAİNATTAKİ İŞARETLERİ

62-İşte bu sınırsız kudreti ve yaratıcılığı sebebiyledir ki kulluk edilmeye layık olan tek kudret O'dur. Müşriklerin şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıkların ise ne kudretleri ne de yaratıcılıkları vardır. Dolayısıyla onlar kulluğa layık değillerdir.

63-Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşan müşrikler çevrelerindeki tabiata bakıp Allah'ın onu nasıl mükemmel bir şekilde yarattığını, bu kudret ve yaratıcılığı sebebiyle kulluk edilmeye layık yegane mabut olduğunu niçin anlamazlar? O'nun yarattığı şu muhteşem kainat düzeni içerisinde yağan yağmur ile toprağın nasıl yemyeşil hale geldiğini

64-O'nun yerde ve gökte olan her şeyin yaratıcısı ve maliki olduğunu, insanların kulluklarına ihtiyaç duymadığını, verdiği sınırsız nimetler sebebiyle şükre layık olduğunu

65-Denizlerde yüzen gemilerden, üzerlerinde uzayıp giden şu devasa gökyüzüne kadar bütün kainatın O'nun emriyle muazzam bir düzen içerisinde işlediğini, bütün nimetleri insanlara bahşetmiş olmakla onlara son derece rahmet ve şefkat ile davrandığını

66-Her varlığa hayat veren O olduğu gibi ecel takdir edip canlarını alan ve sonra diriltip hesaba çekecek olanın da O olduğunu, buna rağmen O'na şirk koşanların büyük bir nankörlük içerisinde olduklarını hiç düşünmezler mi?

67-Ey Muhammed!  Biz senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere tevhidi emretmiştik. Dolayısıyla müşriklerin bu hususta seninle tartışmalarına aldırma ve tevhit çağrılarını sürdürmeye devam et! Doğru yolda olduğundan asla kuşku duyma! (bkz.Maturidi)

68-Eğer çağrına kulak tıkamak ve sana karşı koymakta ısrar ederlerse (bkz.Zemahşeri)

69-Onlara şöyle de: "Allah yaptıklarınızı görmektedir, ahirette elbette adil hükmünü verecek ve bunların hesabını size soracaktır."

70-Ey Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Gayet iyi biliyorsunuz ki Allah yerde ve gökte olup biten her şeyi bilir ve bu O'nun için hiç de zor değildir. Çünkü O sonsuz kudret sahibidir.

71-Oysa sizler sadece O'na kulluk etmek dururken, elinizde herhangi bir delil veya bilgi olmadığı halde, O'ndan başka varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşuyorsunuz. Şunu unutmayın ki Allah'a karşı böylesine nankörce şirk koşanların kurtuluşu olmayacak, kendilerinden şefaat bekledikleri varlıklar onları kurtaramayacaktır.

MÜŞRİKLERİN HIRS ve DÜŞMANLIKLARI

72-Ey elçimiz Muhammed! Şu müşriklerin sana ve tevhide karşı ne kadar hırslı olduklarını görüyorsun! Kendilerine mesajlarımızı tebliğ ettiğin zaman düşmanca tavırları derhal yüzlerine yansıyıverir, sana ve iman edenlere saldırmamak için kendilerini zor tutarlar. Onlara şöyle de: Ey müşrikler! Size daha da öfkeleneceğiniz bir haber vereyim mi? Eğer bu inkarınızda ısrar ederseniz varacağınız yer cehennem ateşi olacaktır. Evet, Allah'ın açık ve net sözüdür bu! Ne fena bir sondur cehennem, bir bilseniz!

## SİNEK KADAR ACİZ VARLIKLARDAN MEDET UMAN MÜŞRİKLER

73-Ey Allah'tan başka varlıklardan medet uman müşrikler! Allah bu şirk inancınızın yanlışlığını açıkça anlamanızı sağlayacak bir örnek veriyor; iyi dinleyin: Sizin kendilerinden medet umduğunuz, şefaatlerini bekleyip Allah'a ortak koştuğunuz varlıklar bütün güçlerini birleştirseler sinek dahi yaratamazlar. Bırakınız yaratmayı, sinek onların üzerlerindeki bir şeyi kapacak olsa onu bile geri almaya güçleri yetmez. Küçücük ve zavallı bir sinek kadar dahi gücü ve sizden bir üstünlüğü olmayan varlıklardan nasıl medet umarsınız? (bkz.İbnü'l-Cevzi)

74-Allah'ın gücünü, sınırsız kudretini ve kulluk edilmeye layık yegane kudret olduğunu niçin idrak etmezsiniz? (bkz.Zemahşeri) Şunu unutmayın ki Allah sonsuz kudret sahibidir, elçisi Muhammed'i zafere ulaştıracak (bkz.Maturidi) ve şirkte ısrar ettiğiniz takdirde cezanızı verecektir.

## "BEŞER PEYGAMBER OLUR MU?" İTİRAZINA CEVAP

75-Bir beşer olan Muhammed'in peygamber seçilmesini yadırgayan ve "Allah peygamber gönderecek olsaydı melek gönderirdi" gibi bahaneler uyduran müşrikler! (bkz.Zemahşeri) Şunu bilin ki Allah, sizin medet umduğunuz melekleri (bkz.Razi) elçi olarak seçip onlarla peygamberlerine vahiy göndermekte ve peygamberlerini de insanlara elçi olarak göndermektedir.

76-Elçileri daima O'nun gözetimi altındadır. O, sizin Muhammed'e karşı söylediğiniz sözleri işitmekte, yaptıklarınızı görmektedir ve müstehak olduğunuz cezayı da verecektir.

## Hz.İBRAHİM'İN ve Hz.MUHAMMED'İN ORTAK ÇİZGİSİ : TEVHİT

77-Ey Muhammed'e iman edenler! Sadece Allah'a kulluk etmeye (bkz.Maturidi) O'nun huzurunda rûku ve secde etmeye ve O'nun emirlerini yerine getirmeye devam ediniz ki sonunda kurtuluşa eresiniz.

78-Müşriklerin baskıları karşısında yılmayınız ve tevhidi sürdürme uğrunda elinizden gelen bütün gayreti gösteriniz! Zira O, içinizden biri olan

Muhammed'i seçip tevhit mesajını iletmekle sizlere rahmet etmiştir. Üstelik bu tevhidi yaşamanızda sizi herhangi bir şekilde zora da koşmamıştır. Bu din, atanız İbrahim'in dini olan tevhit dinidir ve Allah gerek daha önce gönderdiği ilahi kitaplarda gerekse elçisi Muhammed'e gönderdiği Kur'an'da sizleri "müslümanlar" olarak isimlendirmiştir. O'nun elçisi Muhammed sizlere tevhidi tebliğ edecek, sizler de diğer insanlara tebliğ edeceksiniz (bkz.Maverdi, İbn Atıyye) Bu görev ve sorumluluğunuzu yerine getirmek üzere ibadetlerinizi tevhit esası üzerine yapınız, kendinizi şirkten büsbütün arındırınız ve müşriklerin baskılarına aldırmadan yolunuza devam ediniz. Allah'ın size olan zafer ve cennet vaadini gerçekleştireceğinden kuşku duymayınız. Sizin sahibiniz, dostunuz, koruyucunuz Allah'tır. O, ne güzel dost ve ne güzel yardımcıdır!

KURAN -91- (2) BAKARA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

BAKARA = Sığır

286 Ayet - /Sarı inek/

----- Bakara suresi Medine döneminde on yıl gibi uzun bir zamanda vahyedilmiş olup Kur'an'ın en uzun suresidir. Sure hakkında bilgi vermeden önce Medine ortamını kısaca hatırlatmakta yarar vardır. Bilindiği gibi onüç yıllık Mekke döneminde Kur'an'ın muhatapları genel olarak Kureyş, yani Arap müşrikleri idi. Medine'de ise muhatap kitle ağırlıklı olarak yahudilerdir. Hz.Musa'ya vahyedilen Tevrat'a inandıklarını iddia eden Medine yahudileri, aynı temel ilkeleri içeren Kur'an'a ve onu tebliğ eden Hz.Muhammed'e karşı çıkıyorlardı. Aslında onlar, böyle yapmakla Tevrat'ın hükümlerine de muhalefet etmekte ve onun mesajlarını çarpıtmaktaydılar. Onlar, Hz.Musa'nın tebliğ ettiği dine (İslam) bidat ve hurafe katarak ondan uzaklaşmış, "müslüman" adını değiştirerek kendilerini yahudi olarak tanımlamışlardı. Buna rağmen kendilerinin Hak dine, diğer insanların ise batıl dinlere mensup olduklarını iddia ediyorlardı. Bu yüzden kendilerine gerçeği anlatan Hz.Muhammed'e amansız düşman olmuşlardı. Hz.Muhammed, hicret ettiği Medine'de işte böyle bir toplumla karşılaşmıştı.

Ayrıca, hicretten sonra Medine'de iki grup münafık ortaya çıkmıştı; birinci grup, İslam'ı içinden yıkmak üzere görünüşte müslüman olmuş münafıklar; ikinci grup ise müslümanların gücünden istifade edip dünyevi menfaat elde etmek için müslüman görünen münafıklardı.

Bir de Medine civarında hristiyanlar bulunmaktaydı. Onlar da Hz.İsa'nın tebliğ ettiği dini (İslam) bozarak teslisin hakim olduğu hristiyanlık adına Hz.Muhammed'in risaletini reddediyorlardı. İşte Medine denilince akla böyle bir ortam gelmelidir. Medeni sureleri bu vasatı dikkate alarak okumaya ve anlamaya çalışmak gerekir.

Bakara suresi İslam'ın itikadi ve ameli öğretilerini ihtiva eder. Adem, İbrahim ve Musa kıssaları; mümin, müşrik ve münafıkların özellikleri; İsrailoğulları'nın tarihi süreçte yaşadıklarından çıkarılması gereken dersler; hac, oruç, zekat, namaz, ve daha birçok husus, bu surede yer almaktadır.

Medine'de vahyedilen sureler uzun olduğu için, bu surelerdeki ayetlerin her birinin tam olarak hangi şartlarda nazil olduğunu tespit etmek güçtür. Ancak ayetlerin muhtevaları bu konuda bize ışık tutar. İlk 157 ayetin tek seferde veya birçok yönden birbirine benzeyen şartlarda inzal edildiği görülür. Bu 157 ayette, Medine'de teşekkül etmeye başlayan müslüman topluluğun aleyhinde

hareket eden müşrikler, münafıklar ve özellikle yahudilere yönelik bir tenkit söz konusudur. Burada anlatılan çeşitli kıssalar (Musa-İbrahim kıssaları) bu bağlamdadır.

158. ayetten itibaren durum değişmektedir. Zira burada savaş ahkamından, kadın ve aile ile ilgili hususlardan ve hac ibadetinin ayrıntılarından bahsedilmektedir. Müslümanlara hacla ilgili bilgilerin anlatılmış olması, bu ayetlerin, onların artık Mekke'ye gidip orada bu ibadeti yapma kudretine sahip oldukları dönemlerde vahyedilmiş olduğunu göstermektedir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KUR'AN'IN İLAHİ VAHİY OLUŞU

1-Elif lam mim (Huruf-ı mukattaa)

2-Elçimiz Muhammed'e vahyetmekte olduğumuz bu Kur'an, müşriklerin veya Medine yahudilerinin iddia ettikleri gibi (*) Muhammed'in kendi sözleri değil, ona tarafımızdan vahyedilen mesajlardır ve bu hususta en ufak bir şüphe yoktur. (bkz.Taberi) Bu ilahi vahiy, elçimiz Muhammed'in peygamberliğine inanan, ilahi emirlere uygun yaşayan ve şirkten uzak duran (bkz.Mukatil) müminlerin; dosdoğru tevhit yolunda muvaffak olmasını sağlayacak bir rehberdir.

(*) Bakara suresinde ana muhatap Medine yahudileridir. Kur'an'ın ilahi vahiy olduğuna inanmayan ve bu konuda Medine halkının zihninde şüpheler uyandırmaya çalışanlar da onlardır.

MÜMİNLERİN ÖZELLİKLERİ

3-Kur'an'ın hidayet ışığından nasiplenecek kimseler, daha önce hiçbir peygambere ve kitaba muhatap olmamışken, elçimiz Muhammed'e ve ona vahyettiğimiz Kur'an'a iman eden, tevhit sembolü namazı hiçbir şirk unsuru karıştırmadan kılan ve kendilerine lütfettiğimiz mali imkanlarla yoksulları koruyup gözeten, zekat veren, tevhit inancına karşı gelişen saldırıları bertaraf

etmek / cihad için destekte bulunan (bkz.Taberi, Razi)

4-Öldükten sonra diriltilip Allah'ın huzurunda hesap verileceğine kesin olarak inanan Mekkeli muhacir ve Medineli ensar müminlerle kendilerine vahyedilen Tevrat ve İncil'e inanan, Kur'an nazil olunca onu da tasdik eden Ehl-i kitap müminlerdir.

5-İşte onlar, ilahi vahyin rehberliğinde dosdoğru yolda yürüyen ve ahirette cennete girerek ebedi kurtuluşa erecek bahtiyar kimselerdir. Önceki peygamberlere inandıklarını söyleyerek, elçimiz Muhammed'i yalanlayıp kendilerinin doğru yolda olduklarını ve cennete yalnızca kendilerinin gireceklerini iddia eden yahudi ve hristiyanlar değil! (bkz.İbn Abbas, İbn Mes'ud, Taberi)

## İNKÂRDA İNAT EDEN MÜŞRİKLER

6-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğini kabul etmeyen ve bu konudaki inatlarını sürdüren müşriklerin tavırları seni üzmesin! (bkz.Razi) İman etmemelerinin sorumlusu sen değilsin, çünkü onlar öylesine inatçı bir tavır takınmışlardır ki artık senin kendilerini uyarıp uyarmaman bir şeyi değiştirmeyecektir.

7-Bu inatları sebebiyle kalpleri duyarsızlaşmış, tevhit çağrısına karşı kulakları sağırlaşmış ve basiretleri bağlanmıştır. (bkz.Zemahşeri, Razi) Bu yüzden onlar ahirette büyük bir azaba maruz kalacaklardır.

## İSLÂM'IN GÜCÜNDEN İSTİFADE ETMEK İSTEYEN MÜNAFIKLAR

8-Medine'de birtakım münafık kimseler de vardır ki bunlar, elçimiz Muhammed'in ve ona inananların Medine'de günden güne güç kazandıklarını gördükleri için (bkz.Taberi) aslında inanmadıkları halde elçimiz Muhammed'e ve ahirete iman ettiklerini söylerler.

9-Böyle yapmakla güya elçimiz Muhammed'i ve müminleri (bkz.Maturidi) kandırdıklarını, böylece müslümanların güçlerinden istifade ettiklerini düşünürler. Oysa Allah, onların içlerindeki niyeti bilmektedir ve aslında onlar sadece kendilerini kandırmaktadırlar. Yaptıklarının zararı kendilerine olacaktır (bkz.Zemahşeri) Ne yazık ki bu gerçeğin farkında değildirler.

10-Aslında elçimiz Muhammed'in ve ona inananların her geçen gün güçlenip düşmanlarına karşı zafer kazanmaları, bu münafıkları içten içe yiyip bitirmektedir. (bkz.Maverdi) Madem ki öyle, o halde beter olsunlar! (bkz.Maverdi) Şunu da bilsinler ki bu inkarcı tutumları sebebiyle, ahirette onları bekleyen çok acı bir azap vardır.

11-Hem müminlere karşı ikiyüzlülük yapıp gizliden gizliye düşmanı desteklerler, hem de kendilerine böyle yapmamaları söylendiği zaman (bkz.Maverdi) pişkinlikle, "Ne münasebet! Biz öyle yanlış şeyler yapmayız" derler.

12-Ey müminler! Sakın onların bu sözlerine kanmayınız! Biliniz ki onlar sizden değildirler ve düşmanınızı desteklemektedirler. Üstelik yaptıkları şeyi doğru zannetmektedirler.

13-Onlara, "Bu ikiyüzlü tavırları bırakın ve samimi müminler gibi dosdoğru iman edin" denilince, "Muhammed'in peşine düşüp yurtlarını terkeden (bkz.Tefsirü'l-menar) şu zavallılar gibi mi?" diye söylenirler. Oysa farkında olmasalar da, asıl zavallı olan kendileridir.

14-Elçimiz Muhammed'e samimiyetle inananların yanında iken onlar gibi inandıklarını söylerler, müslüman gibi konuşurlar, ama asıl dostları olan müşriklerin ve yahudilerin yanına vardıkları zaman gerçek yüzlerini ortaya çıkarıp, "Aslında biz sizin tarafınızdayız, bakmayın onlarla olan yakınlığımıza! Alay ediyoruz sadece!" derler.

15-Allah, bu yaptıklarınızın cezasını elbette verecektir (bkz.Zeccac, Maverdi, Kurtubi) ancak bu iflah olmaz ikiyüzlülükleri içinde bocalarken kendilerine biraz süre tanınmaktadır.

16-Elçimiz Muhammed'e samimiyetle iman etmek yerine ikiyüzlülüğü tercih edip (bkz.Zemahşeri) böylece birtakım kazançlar sağlamayı planlamışlardır. Ne var ki bu planları işe yaramayacak, tercihleri hiç de karlı sonuçlar getirmeyecektir.

17-Durumları vahimdir; tevhit inancına karşı tutuşturdukları düşmanlık ve

fitne ateşi Allah tarafından söndürülüvermiş (bkz.Zemahşeri) tıpkı gecenin karanlığında ilerleyebilmek için yaktığı meşalenin fırtınada sönmesi sonucu karanlıkta kalan kimsenin durumuna düşmüşlerdir.

18-Gözü görmez, kulağı işitmez, dili dönmez kimseler gibi şaşkınlık içindedirler. (bkz.Teşbih-i beliğ) Evet, Allah onların her halinden haberdardır.

19-Başka bir benzetme ile onlar, gök gürültüsü, kara bulutlar ve yıldırımlarla birlikte bardaktan boşanırcasına yağan yağmurun altında zifiri karanlıkta ilerlemeye çalışan, neredeyse gözlerini kör edecek gibi şiddetle çakan şimşeklerin aydınlığında bir iki adım atıp o aydınlık geçince yerlerine çakılıp kalan, gök gürültüsünün sesinden ölesiye korkup kulaklarını tıkayan şaşkın ve çaresiz kimseler gibidirler.

20-İşte tevhit mesajı onlara bu derece ağır ve korkutucu gelmektedir. Sonsuz kudret sahibi Allah, elbette onların nifak için kullandıkları gözlerini kör ve kulaklarını sağır etmeye kadirdir. Ancak tövbe etmeleri için onlara fırsat vermektedir. (bkz.Taberi)

TEVHİDİN GEREKÇESİ

21-Ey Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Sizi de atalarınızı da yaratmış rabbinize kulluk edin ki kendinizi koruyasınız

22-İçerisinde yaşadığınız şu muazzam kainatı yaratıp istifadenize sunmuş, yeryüzünü yaşamanız için en uygun şekilde düzenlemiş, gökyüzünü adeta bir koruyucu gibi üzerinizde yükseltmiş, oradan yağdırdığı yağmurlar sayesinde sizlere rızık olarak türlü türlü meyvelerin, çeşit çeşit ürünlerin yetişmesini sağlamış, sayısız nimetler ihsan etmiş olan rabbinize ortak koşmayın. (bkz.Taberi) Zira Allah'tan başka hiçbir varlığın yaratıcı olmadığını, size herhangi bir nimet veremeyeceğini, bir fayda sağlayamayacağını gayet iyi biliyorsunuz.

KUR'AN'IN İLAHİ VAHİY OLDUĞUNUN DELİLİ

23-Eğer bir beşer olduğu için Muhammed'in bizim elçimiz ve ona vahyedilen Kur'an'ın ilahi kelam olduğu konusunda şüphe ettiğiniz için inanmıyor ve şirke

devam ediyorsanız, yani iddianızda samimi iseniz, o zaman siz de onun Kur'an'ın bir benzerini getirin! Hatta bunu şefaatçi kabul edip medet umduğunuz varlıklardan yardım alarak deneyin!

24-Yapamayacağınız açıkça ortada olduğuna göre, kulumuz Muhammed'in peygamber, Kur'an'ın ilahi kelam olduğuna iman etmeniz gerekir. Buna rağmen inkar etmekte ısrar ederseniz, şunu iyi bilin ki sizin gibi şirkte ısrar edenlerin de, tapındığınız o taştan tahtadan putların da (bkz.Zemahşeri) yakıt olarak kullanılacağı cehennem ateşi sizi beklemektedir.

## MÜMİNLERE MÜJDE

25-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğine inanan ve ilahi emirlere uygun yaşayan müminlere, içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetleri müjdele! Onların orada tadacakları nimetler öylesine muazzam olacaktır ki onları tattıkları zaman, "Dünyada tattığımız nimetler bunların sadece benzerleriymiş!" diyeceklerdir. Cennette Onların yanında tertemiz refakatçileri de olacak ve o huzur dolu hayat sonsuza kadar sürecektir.

## YAHUDİLERİN ve MÜNAFIKLARIN İFLAH OLMAZ TAVIRLARI

26-Doğrusu müşrikler, münafıklar ve yahudiler, kendilerini uyarmak ve tevhit inancına yönelmek için verdiğimiz bütün bu örneklerden ders almak yerine, elçimiz Muhammed'e karşı çıkmak ve onu yalanlamak maksadıyla, örneklerde söz edilen şeyleri dillerine dolarlar ve "Allah böyle basit şeyler anlatır mı? O böyle şeyler söylemekten münezzehtir" (bkz.Taberi) derler. Evet, tevhit gerçeğini anlatmak ve onların yanlışlarını ortaya koymak üzere basit veya zor her türlü örneği veriyoruz (bkz.Taberi) bunda şaşılacak ne var? Elçimiz Muhammed'e inanan samimi müminler, bunların Allah tarafından gelen vahiy olduğunu bilirler ve ders almaya bakarlar. Sonuçta, verdiğimiz örnekler müminlerin inancını güçlendirirken inkar edenlerin inkarını arttırır. (bkz.Taberi)

27-Kaldı ki onlar kendi dinlerinde mevcut olan tevhit ilkesini bozmuşlar (bkz.Mukatil) Allah'ın elçisi Muhammed'e iman etmemişler ve ikiyüzlülük yaparak ona karşı düşmanları ile işbirliği yapmışlardır. Bu sebeple de hüsrana uğrayacaklardır.

28-Ey müşrikler! Sizleri ana rahminde bir damla sıvıdan yaratıp mükemmel bir

insan haline getiren, canınızı alacak ve tekrar diriltip hesaba çekecek olan kudretin Allah olduğunu bildiğiniz halde O'na nasıl ortak koşarsınız?

29-O ki; yerde ve gökte var olan her şeyi sizin için yaratmış, bütün kainatı muazzam bir şekilde sizin için düzenlemiştir. Allah'a ve ahiret gününe inandığınızı söyleseniz de samimi olmadığınızı (bkz.Taberi) bütün bu nimetlere nankörlük yaptığınızı bilmektedir.

## İNSANA BAHŞEDİLEN İLAHİ NİMET ve ONDAN BEKLENEN ŞÜKÜR

30-Ey elçimiz Muhammed'in tebliğ ettiği tevhit mesajı karşısında inkarcı tutum takınan münafıklar, müşrikler ve yahudiler! (bkz.Taberi) Allah atanız Adem'i ve onun nesli olan sizi, yeryüzü nimetlerinden istifade edip orada hakkı ikame etmeye, adaleti sağlamaya ehil ve layık görüp bu görevi emanet ettiğinde melekler, "Ey Rabbimiz! Her şeye rağmen sen yaptığını güzel yaparsın sana boyun eğmemiz bundandır. Senden dolayı onu değerli sayarız ama biz nimetlerine daima şükrediyor ve sadece sana kulluk ediyorken senin emirlerini ihlal edip birbirinin kanını dökebilecek insanoğluna bu görevi vermenin hikmeti nedir? " dediler. Allah, "Ben sizin bilmediklerinizi bilirim!" dedi.

31-Adem'e iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırt edip hür iradesiyle hayra yönelik karar verebilme yeteneğini bahşettik (öğrettik). Sonra meleklere Adem ve nesliyle ilgili olarak; "Madem kendinizin daha üstün bir konumda olduğunu iddia ediyorsunuz, bunları siz biliyor musunuz?" diye sorduk.

32-Melekler, "Rabbimiz, Sen yücesin, sınırsız ilim ve hikmet sahibisin. Bizler sadece senin öğrettiğin kadarını biliriz" deyince

33-"Ey Adem! Onlara anlat sana öğrettiklerimizi!" diye buyurduk. Adem anlatınca, "Size dememiş miydim, ben kainattaki her şeyi, neyi açığa vurduğunuzu neyi içinizde sakladığınızı da bilenim" dedik.

-- 30, 31, 32, 33. ayetler, tefsir geleneğinde neredeyse üzerinde en çok yorum yapılan ve en çok kafa karıştıran ayetler olmasına rağmen en özgün yorumu Saygıdeğer hocalarımız Hasan Elik ve Muhammed Coşkun tarafından yapılmıştır. İlimlerine minnettarım --

34-Sonra meleklere Adem'e, yani insana saygı göstermelerini emrettik. İblis hariç hepsi bu emrimize uyup Adem'e saygılarını sundular. Fakat İblis kibirlendi ve emrimize rağmen ona saygı göstermedi.

35-Şeytanın bu kibri ve isyankarlığı sebebiyle ilahi rahmetten uzaklaştırılmasının ardından Adem ve eşine, nimet dolu bir hayat alanında Allah'ın emirlerine ve yaratılıştan sahip oldukları temiz fıtrata uygun bir şekilde yaşamalarını, şeytanın aldatmacalarına kanmamalarını tembih ettik. Onlara "Eğer nefsinize yenilir ve ilahi yasaklara uymazsanız kendinize yazık edersiniz" diye uyarıda bulunduk.

36-Ne var ki şeytan onları çeşitli vesveselerle kandırıp ilahi emre karşı gelmelerine sebep oldu. Dost gibi görünüp yeminler etti ve "Rabbinizin yasakladığı şeyler aslında sizin, O'nun gözünde melekler kadar değerli olmanızı (bkz.Araf 7/20-22) sağlayacak şeylerdir" dedi. Adem ve eşi şeytana aldanıp tamahkarlık ederek (bkz.Cabiri) Allah'ın kendilerine koymuş olduğu yasakları çiğnediler.

37-Bunun üzerine her ikisi de kusurlarını farkedip derhal telafi etmeye koyuldular. Ardından rableri onlara, "Ben size ilahi emirden çıkmayın, şeytana uymayın, şeytan sizin apaçık düşmanınızdır dememiş miydim?" diye seslendi. Bu uyarı üzerine hatalarını anlayan Adem ve eşi derhal pişmanlık duyup tövbe ettiler ve "Ey rabbimiz! Doğrusu biz şeytana uyup senin yasağını ihlal etmekle çok büyük bir yanlışlık yaptık, kendimize yazık ettik. Eğer bizleri affedip bağışlamazsan çok büyük ziyandayız" dediler. Bunun ardından Adem ve eşinin bu samimi tövbelerini kabul ettik (bkz.Taha 16/22) ancak ilahi tavsiyeye uymayıp nefislerinin isteklerine yönelmiş oldukları için manevi yönden derece kaybettiklerini kendilerine bildirmek üzere şöyle seslendik: "İlahi emri çiğnemekle hata ettiniz, artık size verilen ömür süresince yeryüzünde, düşmanınız olan şeytanla mücadele edeceksiniz, yaşamınız orada geçecek, ölümünüz orada gerçekleşecek ve daha sonra diriltilip hesaba çekileceksiniz.

38-Onlara şöyle dedik: "Hep birlikte değersizleştiniz. Gönderdiğimiz vahiylere uyarak yaşayanlar ahirette hiçbir korku ve tasa içinde olmayacak, cennet nimetine nail olacaklardır.

39-Elçilerimizi yalanlayanlar ise cehenneme girecek ve ve sonsuza kadar orada kalacaklardır.

## Hz.MUHAMMED'E İNANMAYAN MEDİNE YAHUDİLERİNE ÖĞÜT ve UYARILAR

40-Ey Medine'nin yahudi alimleri! (bkz.Taberi) Elçimiz Muhammed'e karşı düşmanca tavır takınmayıp ona iman edin! Tarih boyunca size çok sayıda peygamber göndermiş ve sizi başta Firavun'un zulmü olmak üzere birçok sıkıntıdan kurtarmış olmamıza karşılık bugün elçimiz Muhammed'i inkar

ederek nankörlük etmeyin! Size gönderilen peygamberlerin tebliğ ettikleri tevhit inancına bağlı kalın ve elçimize iman edin ki ben de size söz vermiş olduğum cennet vaadini gerçekleştireyim. Bu inanca bağlı kalmadığınız ve elçimiz Muhammed'i inkar ettiğiniz takdirde vereceğim cezaya maruz kalmaktan korkun!

41-Elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz ve vaktiyle size gönderilmiş olan Tevrat'ı tasdik eden Kur'an'a iman edin! Onun Allah tarafından vahyedildiğine (bkz.Taberi) ilk inanması gereken sizler iken (bkz.Zemahşeri) sakın halkınızın onun ilahi vahiy olduğunu inkar etmesine öncülük etmeyin! Medine yahudileri üzerindeki otoritenizi kaybetme derdine düşüp de gayet iyi bildiğiniz bu tevhit mesajını ve Muhammed'in peygamberliğini reddetmeyin! (bkz.Zemahşeri, Taberi) Böyle yaptığınız takdirde ilahi cezaya maruz kalmaktan korkun!

42-Elçimiz Muhammed'in Allah'ın peygamberi olduğunu çok iyi bildiğiniz halde, bu tür menfaatler uğruna gerçeği gizlemeye çalışmayın.

43-Muhammed'e iman edin ve tevhit ilkesinin sembolü olan namazı şirkten uzak bir şekilde eda edin, her türlü şirk kalıntısından arının, sadece Allah'a ibadet eden müminler gibi kulluk ederek İslam'a girin! (bkz.Taberi)

44-Ey Medine'deki yahudi alimleri! Siz insanlara Allah'ın kitabına ve peygamberine iman etmeyi tavsiye ederken, kendiniz Muhammed'i inkar ediyorsunuz (bkz.Taberi) üstelik Tevrat gibi bir ilahi kitabı okuduğunuz halde bunu yapıyorsunuz! Bilerek böyle bir yanlışı yapmanızın ne kadar kötü olduğunu hiç düşünmez misiniz?

İSRAİLOĞULLARI TARİHİNDEN MEDİNE YAHUDİLERİNE DERSLER

45-Ey Medine yahudileri! (bkz.Razi) Vaktiyle atalarınıza emredilmiş olan ilahi talimatlara uymak ve bunun gereği olarak elçimiz Muhammed'e iman etmek size zor geliyor olabilir. Ancak Medine'de sahip olduğunuz otoriteyi kaybetme pahasına da olsa, elçimize iman edin, namaz ve oruç (bkz.Razi) gibi ibadetlerle inancınızı güçlendirip bu tür dünyevi kaygılara karşı direnç kazanın (bkz.Taberi, Razi)

46-Doğrusu sizin konumunuzda olup da elçimiz Muhammed'e iman etmek, ancak samimiyetle Allah'a bağlanan, ahirete inanan ve hesap vereceğini

düşünen kimselerin yapabileceği bir şeydir. (bkz.Ebu Bekir el-Esam) Böyle olmayan kimselerin sahip oldukları otoriteyi bırakıp elçimize iman etmeleri zordur. (bkz.Maverdi)

47-Düşünün bir defa! Vaktiyle atalarınızı, peygamberlere iman ve emirlerimize itaat etmiş oldukları için , düşmanlarına karşı muzaffer kılmış (bkz.Maturidi) dönemlerinin (bkz.Taberi) en saygın toplumu haline getirip onlara türlü nimetler ihsan etmiştik.

48-Ancak şimdi elçimize iman etmediğiniz halde aynı saygınlığa sahip olduğunuzu, Allah tarafından cezalandırılmayacağınızı düşünmeniz yanlıştır. Gerçek şu ki, eğer elçimiz Muhammed'e iman etmezseniz, ahiret gününde bunun hesabını verirken, şefaat ve yardımlarınızı umduğunuz atalarınız ve diğerleri sizleri kurtaramayacaktır, zira orada dünyada olduğu gibi bir ayrıcalık söz konusu değildir. (bkz.Taberi)

49-Vaktiyle atalarınızı, elçimiz Musa sayesinde, Firavun ve erkanının zulmünden kurtarmış olduğumuzu biliyorsunuz. Nitekim Firavun atalarınıza bir tür soykırım uyguluyor, bütün erkek çocuklarını öldürüyor, kız çocuklarını ise esir edip türlü işlerde çalıştırıyordu. Neticede Allah atalarınıza büyük bir nimet lütfetti (bkz.Taberi) Musa peygamberi göndererek onları o çetin zulümden kurtardı. Siz ise şimdi çeşitli dünyevi kaygılar peşine düşüp elçimiz Muhammed'i inkar ediyorsunuz!

50-Evet, atalarınızı Firavun'un zulmünden kurtarmış, onları deniz kıyısında kıstırdığı sırada denizi yarıp geçmelerini sağlamış ve peşlerinden gelen Firavun ve erkanını onların gözlerinin önünde boğuvermiştik.

51-Ardından Musa'yı Tur dağında ilahi vahiy alması için çağırmıştık da, o, yanlarından ayrılınca atalarınız hemen tevhit inancından sapmış ve buzağıya tapınmaya başlamışlardı.

52-Bunun üzerine biz de onları hemen cezalandırmamış (bkz.Taberi)

53-Musa'ya tevhit inancını dosdoğru bir şekilde ortaya koyan ilahi kitabı vermiş

54-Ve atalarınıza bu yaptıklarından dolayı tövbe edip pişmanlık duymalarını, kendilerini bu tür şirk alışkanlıklarına sürükleyen eski adetleri ve nefislerinin arzularını yok etmelerini emretmiştik.

-- Tevrat'ta (Mısır'dan çıkış 32/26-29) buzağıya tapınanların bir kısmının

Musa'nın emri ile öldürüldüğü şeklinde anlatılan olaya hamledir. Kur'an bu olayda tevhit inancını terk edip buzağıya tapınanların öldürülmeyip tövbe ettiklerini ve affedildiklerini yazar --

55-Ne var ki atalarınız bundan sonra da tövbelerine sadık kalmamış ve Musa'ya, "Madem ki sen Allah ile konuşuyorsun (bkz.Taberi) o halde biz de O'nu açıkça görmek istiyoruz, aksi takdirde sana inanmayız!" demişlerdi.

56-Bunun üzerine müthiş bir depremle sarsılmış ve oracıkta baygın düşüp (bkz.Ragıp el-İsfahani) yere serilmişlerdi. Ardından yaptıklarından pişman olup bir daha elçimize karşı böyle tavır takınmamaları için onları tekrar kendilerine getirmiştik.

57-Onları çölün sıcağında bulutlarla gölgelemiş, kendilerine bıldırcın eti ve kudret helvası gibi nimetler ihsan etmiş ve verdiğimiz bu temiz rızıklardan yemelerini, buna karşılık elçimiz Musa'ya itaat etmelerini emretmiştik. Ancak onlar emrimize muhalefet ettiler ve elçimiz Musa'ya karşı çıktılar. (bkz.Taberi) Aslında bu yaptıkları ile sadece kendilerine zarar vermekteydiler.

58-Mısır'dan çıkıp özgürlüklerine kavuşmalarının ardından, Allah tarafından kendilerine vaat edilen ata yurtlarına doğru yola çıkmış, bu yolculuk süresince çölde uzun yıllar geçirmişlerdi. Onlara, kendilerine vaat ettiğimiz bu ata yurtlarına kavuştukları zaman şükretmelerini emretmiş, böyle yaptıkları takdirde hatalarını bağışlayacağımızı, nimetlerini artıracağımızı bildirmiştik.

-- Yahudi tarih anlatımına göre; İsrailoğulları Hz.Yusuf zamanında "Kenan diyarı" denen Şam-Kudüs bölgesinden Mısır'a göç etmişler, eziyet görmeye başladıktan sonra Hz.Musa ile bu ayette sözü edilen Kudüs'e geri dönmüşlerdir. Taberi de bu ayet özelinde bu konudaki yahudi tarih anlatımını doğrulamaktadır. --

59-Ancak içlerinden bir kısmı bu emrimizi ihlal etti (bkz.Ebu Müslim) Biz de o zalimleri bu yaptıklarına karşı cezalandırdık.

60-İsrailoğulları kendi aralarında anlaşamayan bir topluluk oldukları için (bkz.Zemahşeri) oniki değişik gruba ayrılmıştı. Bu on iki grup Mısır'dan çıktıktan sonra Sina yarımadasının kızgın çöllerini geçerlerken, su bulmak için Musa'dan yardım istemişlerdi. Biz de Musa'ya, halkını su kaynağı bulunan bir kayaya doğru götürmesini emretmiştik. Böylece rahmetimizin bir eseri olarak onlara kayadan on iki pınar fışkırdı. Her grup bir pınarı seçti ve oradan su ihtiyacını karşıladı. Biz de onlardan, verdiğimiz bu nimetlerden

faydalanmalarını ve Allah'a şükretmelerini istemiştik.

61-Ancak onlar Mısır'daki kölelik günlerinden kurtulmuş olmaya şükretmek yerine sürekli olarak elçimiz Musa ile çekiştiler, her fırsatta ona isyan ettiler. Ona, "Bizi peşine takıp çöllere sürükledin! Burada soğan, sarımsak, sebze ve meyvelere hasret kaldık. Seninle bu yolculuğu yapmaktan usandık" dediler. Bunun üzerine Musa, "Mademki beğenmiyorsunuz, o halde dönün ve Mısır'a gidin! Köle olarak yaşamaya devam edin. Hem orada istediğiniz soğan ve sarımsak gibi şeyleri de bulursunuz!" diyerek onlara çıkıştı.

Ey elçimiz Muhammed'e iman etmeyen Medine yahudileri! İşte sizin atalarınız, kendilerini doğru yola çağıran, kurtuluşları için çaba gösteren (bkz.Zemahşeri) peygamberleri inkar etmek, onlara karşı bu tür tavırlar takınmak ve hatta yer yer peygamberleri öldürmek gibi sebeplerden dolayı zillet içinde yaşamış ve Allah'ın rahmetinden mahrum olmuşlardır. İşte bu durumdan ders alıp elçimiz Muhammed'e iman etmelisiniz.

62-Şunu iyi bilin ki İsrailoğulları'ndan olmanız sebebiyle Allah'ın seçkin kulları olduğunuz, dolayısı ile her halükarda cennete gireceğiniz, diğer insanların ise cehenneme gireceği şeklindeki iddialarınız mesnetsizdir. (bkz.Mevdudi) Cennet sizin tekelinizde değildir. İster sizden ister müminlerden ister hristiyanlardan isterse Sabiilerden olsun, elçimiz Muhammed'e düşmanlık etmeyip içi ısınarak sıcak bakan, ahirette Allah'a ve ahiret gününde hesap vereceğine inanıp ona göre hareket eden, ilahi emirlere ve yasaklara uygun yaşayanlar Allah katında karşılığını bulacak ve ödülünü alacaktır.

(Sâbiîler, Yahya aleyhisselama inen Ginza adı verilen kitaba inanırlar)

63-Bildiğiniz gibi atalarınız vaktiyle, içlerinden bazılarının buzağıyı tanrılaştırmış olmasından dolayı Allah'tan af dilemek üzere Tur dağına çıkmış, orada dağın eteğinde bir sarsıntı yaşamış ve dağın adeta üzerlerine yıkılacağını hissetmişlerdi. O sırada Musa onlara uyarıda bulunmuş ve kendilerine bahşedilmiş olan ilahi vahye iman edip sadık kalmalarını, ondaki hükümlere sıkıca sarılmalarını söylemiş, onlar da her zaman Allah'ın kitabına sadakatle bağlı kalacaklarını söz vermişlerdi.

64-Buna rağmen daha sonrakiler bu sözü ihlal ettiler ve ilahi hükümleri dünyevi menfaat karşılığında değiştirdiler. Eğer Allah'ın merhameti olmasaydı, bu kimseler helak edilirlerdi.

65-Ayrıca cumartesi yasağını ihlal eden atalarınızın başlarına neler geldiğini

biliyorsunuz. Onlara "Sefil maymunlara benzeyin" demiştik

66-Uyarılara aldırmayan ve Allah'ın emirlerini ihlal etmekte ısrar eden kimselerin zillet içinde yaşamaya mahkum olduklarını, tarihte yaşadıkları zilletin cümle aleme ibret olduğunu gayet iyi biliyorsunuz.

67-Atalarınız kölelik yılları boyunca Mısırlılar'ın buzağıya tapınma adetinden etkilenmişler, (bkz.Tevrat, I.Krallar 12/28-29)  Mısır'dan çıktıktan sonra da bu şirk adetinden bir türlü kurtulamamışlardı. İşte bu şirk kalıntısını temizlemek üzere Musa onlara, "Allah sizden bir sığır kurban etmenizi istiyor" demişti. Fakat buna şaşırmış ve "Bizimle alay mı ediyorsun?" diye çıkışmışlardı. Musa ise "Ne münasebet! Bu size Allah'ın emridir" demişti.

(bkz.Tevrat, I. Krallar: 12: 28-29)

“Kral danışmanlarına danıştıktan sonra, iki altın buzağı yaptırıp halkına, tapınmak için artık Yeruşalim’e gitmenize gerek yok, dedi, ey İsrail halkı işte sizi Mısır’dan çıkaran ilahlarınız. Altın buzağılardan birini Beytel, ötekini Dan kentine yerleştirdi”

68-Ne var ki atalarınız, içlerinden bir türlü söküp atamadıkları şirk alışkanlığı sebebiyle Musa'nın bu isteğini yerine getirmemek için türlü bahanelere öne sürerek; "Bizim için rabbine sor, nasıl bir şey olsun" dediler. Musa dedi ki "Ne yaşlı, ne körpe, ikisinin ortası bir sığır. Hadi rabbinizin emrini yerine getirin!"

69-"Bizim için rabbine sor, bize ne renk olduğunu da açıklasın" dediler. Musa dedi ki "Sarı bir sığır olsun, sapsarı renkte, görenler zevk duysun, buyuruyor"

70-Bizim için rabbine bir daha sor, onun nasıl bir şey olduğunu tam olarak açıklasın. Bize göre bu özellikler birçok sığırda var. Allah bulmamızı isterse biz onu buluruz" dediler.

71-Musa dedi ki "Ne koşulup toprağı sürmüş ne de ekin sulamış bir inek. Ortaya salınmıştır, alacası yoktur."

(Tevrat Çölde Sayım 19/1-10'da bu hayvan "Kızıl inek" olarak geçiyor. Kur'an'da hayvanın inek olduğu müennes "safrau"dan (sarı) anlaşılıyor. Kısacası ilk bakışta Kur'an "Sarı inek" olarak anlatıyor gibi ama bence sarı sıfatının arkasına ard arda dizilen süslü kelimelerle Arap dil ve edebiyatının oyunları kullanılarak alımlı bir renge varmaya çalışılmış. Çünkü, sözü edilen inek yahudilerin kesmeye ve işe koşmaya kıyamadığı, serbestçe dolaşabilen çok özel bir hayvan ve muhtemelen ondan bir tane var.)

"Şimdi oldu!" dediler.

Israrla sordukları her soru cevaplandırılıp bütün bahaneleri tükenince, zoraki de olsa ineği kesmekten başka çareleri kalmamıştı.

72-Hani siz kim tarafından öldürüldüğü belli olmayan birini bulduğunuzda, cinayeti önemsemeyip başınızdan savuşturmaya ve katilin gizli kalmasını sağlamaya kalkmıştınız ya, Allah bütün gizlediklerinizi ortaya çıkartmıştı.

(bkz.Tesniye 21/1-8)

-«Tanrınız RABbin mülk edinmek için size vereceği ülkede, kırda yere düşmüş, kimin öldürdüğü bilinmeyen birini görürseniz,

-ileri gelenleriniz ve yargıçlarınız gidip ölünün çevredeki kentlere olan uzaklığını ölçsünler.

-Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri işe koşulmamış, boyunduruk takmamış bir düve alacaklar.

-Düveyi toprağı sürülmemiş, ekilmemiş ve içinde sürekli akan bir dere olan bir vadiye getirecekler. Orada, derede düvenin boynunu vuracaklar.

-Levili kâhinler de oraya gidecek. Çünkü Tanrınız RAB, onları kendisine hizmet etsinler, Onun adıyla kutsasınlar diye seçti. Kavga, saldırı davalarına da onlar bakacak.

-Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri, derede boynu kırılan düvenin üzerinde ellerini yıkayacaklar.

-Sonra şöyle bir açıklama yapacaklar: ‹Bu kanı ellerimiz dökmedi, kimin yaptığını gözlerimiz de görmedi.

-Ya RAB, kurtardığın halkın İsraillileri bağışla. Halkını dökülen suçsuz kanından sorumlu tutma.› Böylece kan dökme günahından bağışlanacaklar.

73-O zaman biz, cinayeti savuşturmak için boynunu kestiğiniz ineğin bir parçasını ölüye sürtün diyerek ölüyü diriltmiştik. İşte Allah ölüleri böyle diriltir ve size ayetlerini böyle gösterir. Umarız gerekli dersi almışsınızdır!

74-Ne var ki onlar bütün bu ilahi yardımları görmelerine rağmen yine de elçimiz Musa'ya gereği gibi itaat etmediler. Kalpleri taş kesilmiş gibiydi. Hatta taştan bile beter olmuştu. Zira taşlar, çatlaklarından sızıp içlerine nüfuz eden suyun etkisiyle yumuşar, yarılıp içlerinden su çıkarır, rüzgar ve şimşeklerin etkisiyle Allah korkusuyla yuvarlanırken onların kalpleri Allah'ın gösterdiği onca mucizeye ve nimetine rağmen yine de yumuşamamıştı. (bkz.Tefsirü'l-

menar) Ey Medine yahudileri! Eğer siz de atalarınızın bu taş kalpliliğini sürdürür ve elçimiz Muhammed'e iman etmezseniz bilin ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır ve müstehak olduğunuz cezayı dünyada da ahirette de verecektir. (bkz.Taberi)

75-Ey elçimiz Muhammed'e inananlar! Tıpkı ataları gibi kalpleri taş kesilmiş olan şu Medine yahudilerinin sizler gibi iman edeceklerini, tevhit inancına müşriklerden daha yakın oldukları için akın akın sizin payınıza gireceklerini mi sanıyorsunuz? (bkz.Tefsirü'l-menar) Unutmayınız ki bunların atalarından bir grup da, elçimiz Musa'ya vahyettiğimiz ilahi kelamı dinleyip anladıktan ve iman ettikten sonra onu bile çarpıtmışlardı.

76-İşte bunun gibi Medine yahudilerinden bir grup da aynı münafıklığı yapmakta, elçimizin ve müminlerin yanındayken iman ettiklerini söylemekte, fakat kendi aralarında konuştuklarında, "Allah'ın bize Tevrat'da son peygamberle ilgili bildirdiği şeyleri müslümanlara söyleyip de onların eline koz vereyim demeyin sakın! Çünkü bu düpedüz akılsızlık olur!" (bkz.Taberi) şeklinde konuşmaktadırlar. Böyle yaparken kendilerini kimsenin duymadığını zannetmektedirler.

77-Oysa bilmezler mi ki Allah onların gizli açık bütün konuşmalarını işitmektedir.

78-Doğrusu elçimiz Muhammed'e iman etmeyen Medine yahudilerinden bir kısmı kendi inandıkları Tevratı bilmeyen, sadece kendi din adamlarından duydukları ile yetinen kimselerdir. (bkz.İbn Atıyye) Bunlar Muhammed'e vahyedilen kitaba inanmak yerine yahudi din adamlarının anlattığı aslı astarı olmayan şeylere inanırlar; Allah'ın kendilerine azap etmeyeceğini, geçmişte İsrailoğulları'na gönderilen peygamberlerin kendilerine şefaat edeceklerini düşünürler. (bkz.Zemahşeri) Oysa vahyettiğimiz kitap onlara bunu değil, tevhit inancını tebliğ eden peygambere iman etmelerini söylemektedir.

79-Ne var ki yahudi din adamları ilahi kitabı çarpıtarak anlatmakta, Muhammed'in peygamberliğini itiraf ettikleri takdirde dünyevi konumlarını kaybedeceklerini düşündükleri için Tevrat'taki bir çok şeyi gizlemekte ve yalan yanlış şeyleri Allah'ın dini diye halka anlatmaktadır. Kendi yazdıkları kitapların dinin gerçeğini ortaya koyduğunu iddia etmektedirler. Yazıp uydurdukları ve ilahi din diye halka inandırdıkları bilgiler ve bu şekilde muhafaza ettikleri konumları sebebiyle yazıklar olsun onlara! Bu yaptıklarından dolayı varacakları yer cehennemdir.

80-Onlar ilahi kitabı bilmeyen yahudi halkını kandırmak ve elçimiz Muhammed'e iman etmekten alıkoymak için, "biz sayılı birkaç gün dışında cehennem azabı görmeyeceğiz, çünkü biz Allah'ın değerli kullarıyız" diye yalanlar uydururlar.

Ey elçimiz Muhammed! Yahudi halkının sana iman etmemeleri için böyle yalanlar uyduran yahudi din adamlarına şöyle de: "Bana inanmasanız dahi cehennem ateşinde çok az bir süre kalacağınıza dair Allah'tan bir söz mü aldınız? Doğrusu Allah verdiği sözden dönmez ama eğer ondan aldığınız bir söz varsa kanıtlayın! Hayır! Sizin bu hususta Allah'tan aldığınız bir söz ya da bilgi yoktur.

81-Doğrusu şudur ki Allah'a şirk koşan ve O'nun peygamberini yalanlayan kimseler cehenneme gidecek ve sonsuza kadar orada kalacaklardır.

82-Allah'ın birliğine ve gönderdiği peygamberlere iman edenler ve ilahi emirlere uygun olarak yaşayanlar ise cennete girecek ve sonsuza kadar orada huzur içinde yaşayacaklardır. İşte Allah'ın sözü budur ve O, asla sözünden dönmez. O halde eğer cehennem azabından korunmak istiyorsanız benim peygamberliğime iman edin"

83-Aslında biz, Medine yahudilerinin ataları olan İsrailoğulları'ndan vaktiyle, Allah'tan başka hiçbir varlığa kulluk etmemeleri, ana babaya iyi davranmaları, akrabalara, yetim ve yoksul kimselere yardımcı olmaları ve Allah tarafından gönderilen peygamberlerle ilgili verilen ilahi bilgiyi insanlara dosdoğru anlatmaları konusunda söz almış; onlara namaz kılmalarını, zekat vermelerini emretmiştik. Ne var ki içlerinden birçoğu kısa bir süre sonra bu tevhit çizgisinden uzaklaşmıştı. İşte şimdi Medine'deki yahudiler de tıpkı önceden tevhit inancından yüz çeviren ataları gibi davranmakta ve elçimiz Muhammed'e iman etmemektedirler.

84-Ey Medine yahudileri! Atalarınızdan vaktiyle birbirleriyle savaşmamaları, kan dökmemeleri, birbirlerini yurtlarından çıkmaya zorlamamaları hususunda söz almıştık

85-Bunu çok iyi bildiğiniz halde müşrik Araplar'la ittifak yapmakta (Yahudilerin bir kısmı Medine'deki Evs kabilesi, diğer bir kısmı Hazreç kabilesi ile ittifak yapmıştı) onların savaşları sebebiyle birbirinize düşmekte, düşmanca ve günahkarca tavırlar almaktasınız. Açıkça haram olduğunu bilmenize rağmen kendi halkınızdan olan kimseleri bu tür sebepler yüzünden sürgün etmekte, savaş esiri olarak elinize geçirdiğiniz dindaşlarınızı ancak fidye karşılığında serbest bırakmaktasınız. Tevrat'ın, esirleri fidye karşılığında serbest

bırakmaya yönelik hükümlerini uygularken kendi dindaşlarınızı yurtlarından sürgün etmemeye yönelik emirlerini inkar mı etmektesiniz? Şunu iyi bilin ki içinizden bu tür davranış sergileyenlerin cezası hem dünyada rezil olmak hem de ahirette azabın en çetinine maruz kalmak olacaktır. Unutmayın ki Allah bütün bu yaptıklarınızı bilmektedir.

86-Onlar basit dünya menfaati uğruna ilahi emirlere muhalefet etmişlerdir. Bu yüzden de, ahiretteki çetin azapları hafifletilmeyecek, iddia ettikleri gibi herhangi bir şefaat ve yardım da göremeyeceklerdir.

87-Vaktiyle Musa'yı peygamber olarak seçip ona ilahi kitabı verdiğimiz gibi ondan sonra da nice peygamberleri seçip görevlendirdik. Benzer şekilde Meryem oğlu İsa'yı da peygamber olarak seçtik ve onu Rûhul Kudüs ile güçlendirmiştik. İşte elçimiz Muhammed de bütün bu peygamberler gibi, tarafımızdan seçilmiş ve kendisine vahiy verilmiş bir peygamberdir. Ey Medine yahudileri! Şimdi siz de kendilerine bir peygamber hoşlarına gitmeyen ilahi emir getirdiğinde derhal karşı çıkan, peygamberleri yalanlamayı ve hatta öldürmeyi yol edinmiş atalarınız gibi davranıp elçimiz Muhammed'e karşı kibir mi taslayacaksınız?

88-Muhammed'e iman etmek yerine ona karşı küstahlık ediyor ve "Senin söylediklerini pek anlamıyoruz, kalbimiz kapalı herhalde!" şeklinde alaycı sözler söylüyorsunuz. Şunu bilin ki bu inkarcılığınız sebebiyle Allah'ın rahmetinden mahrum kalmış olmaktasınız. Zira Muhammed'i inkar ettikten sonra diğer inandıklarınız yeterli değildir.

89-Elçimiz Muhammed'e iman etmemekte ısrar eden Medine yahudileri daha düne kadar müşrik Araplar'a karşı Allah'ın kendilerine göndereceği peygamber sayesinde zafer kazanma umudu içinde dua ederler, Araplar'a, "Yakında gelecek olan peygambere inanacak ve sizleri yeneceğiz" diye meydan okurlardı. Oysa şimdi Muhammed, ellerindeki Tevrat'ı tasdik eden Kur'an'ı getirdiği ve onun peygamber olduğunu gayet iyi bildikleri halde bile bile inkar etmektedirler. Bu davranışları sebebiyle Allah'ın rahmetinden ve affından mahrum kalacaklardır.

90-Bekledikleri peygamber kendi soylarından gelmedi diye onu inkar etmeleri, Allah'ın peygamberine iman etmek yerine dünyevi makamlarını muhafaza etmek maksadıyla inkarcılığı tercih etmeleri çok çirkin bir davranıştır ve bu tutumları sebebiyle, tıpkı geçmişte buzağıya tapınan ve İsa'yı inkar eden ataları gibi onlar da Allah'ın rahmetinden mahrum kalıp dünya hayatında

rezillik üstüne rezillik yaşayacak, ahirette de feci bir azaba maruz kalacaklardır.

91-Elçimiz Muhammed onlara, "Gelin benim peygamberliğime ve Allah'ın gönderdiği bu vahye iman edin" dediği zaman, "Hayır, biz sadece bize vahyedilen Tevrat'a iman ederiz, ondan başkasına inanmayız" der ve ellerindeki Tevrat'ı doğrulayan Kur'an' inkar ederler. Aslında onların Tevrat'a inandıklarını söylemeleri de samimi değildir. Ey elçimiz Muhammed! Onların bu samimiyetsizliklerini yüzlerine vurmak üzere şöyle de: "Madem gerçekten Tevrat'a iman ediyorsunuz, o halde atalarınızın Allah'ın gönderdiği bazı peygamberleri niçin öldürdüğünü açıklayın!

92-İnandığınızı söylediğiniz Musa peygamber atalarınıza apaçık deliller getirmiş olduğu halde onlar yine de şirke dönüp buzağıyı tanrılaştırmamışlar mıydı? İşte siz böylesine inkarcı kimselersiniz.

93-Musa peygamber atalarınıza Allah'ın ayetlerini getirmiş ve "Bu ilahi mesajlara sıkıca sarılın, ilahi emirleri can kulağıyla dinleyin ve gereğini yapın" demişti ve Tur dağında yaşadıkları o dehşetli sarsıntının ardından onlardan bu konularda sağlam sözler almıştı. Ama bu nasihatler, onların bir kulağından girip diğerinden çıkmış (bkz.Ebu Müslim) ve verdikleri sözü kısa süre sonra unutarak Mısır'dan beri gönüllerinden söküp atamadıkları şirk inancına geri dönmüş, buzağıya tapınmaya başlamışlardı. Bütün bunları bildiğiniz halde şimdi kalkıp Tevrat'a iman ettiğinizi mi söylüyorsunuz? Bu nasıl bir imandır ki bütün bu çirkin işleri yapmaktan sizleri alıkoymuyor?"

94-Ey elçimiz Muhammed! Kendilerini Allah'ın sevgili kulları olarak gören ve ahirette sadece kendilerinin ilahi ödüle mazhar olacaklarını iddia eden yahudilere şöyle seslen: "Eğer bu iddianızda samimi iseniz o zaman bir an önce ölmeyi temenni edin de görelim!"

95-Göreceksin ki bu meydan okuma karşısında çaresiz kalacaklardır; çünkü yaptıkları çirkin işleri kendileri gayet iyi bilmektedir. Kaldı ki Allah onların nasıl kimseler olduklarını çok iyi biliyor!

96-Bırak ölümü temenni etmeyi, dünya hayatına düşkünlük konusunda müşriklerden bile ilerdedirler. İçlerinden her biri bin yıl ömrü olsun ister. Heyhat! Allah'ın peygamberine iman etmedikten sonra bin yıl yaşamaları onları ilahi azaptan kurtaracak değildir. Çünkü Allah yapıp ettiklerini gayet iyi görmektedir.

97-Ey elçimiz Muhammed'in peygamberliğini reddetme konusunda hiçbir bahaneleri kalmadığı için, ona vahiy getiren Cebrail'i düşman ilan eden, "Cebrail sürekli savaşla ilgili vahiy getirir, eğer sana vahiy getiren Mikail olsaydı inanırdık" diyen Medine yahudileri! Doğrusu elçimiz Muhammed'in kalbine bu vahyi Allah'ın izni ve emri ile getiren Cebrail'dir ve onun getirdiği vahiy, daha önce sizin atalarınıza gönderilmiş olan Musa peygambere vahyedilen ve sizin de inandığınız Tevrat'ı tasdik etmektedir. Bahşettiğimiz bu vahiy, iman edenler için bir rehber ver müjdedir.

98-Şunu unutmayın ki Cebrail'e ve elçimiz Muhammed'e düşmanlık etmekle aslında Allah'a, meleklerine ve peygamberlerine düşmanlık etmiş olmaktasınız (bkz.Taberi) Bu durumda Allah, sizin bu düşmanlığınızı cezasız bırakacak değildir.

99-Cebrail'i düşman belleyip Mikail'i tercih ettiğinizi söylemeniz ya da Musa'ya inandığınızı söyleyip Muhammed'i inkar etmeniz sahtekarlıktır. Zira elçimiz Muhammed'in gerçekten de Allah'ın peygamberi olduğunu gösteren birçok işaret bulunmaktadır ve siz de bu durumu pekala bilmektesiniz. Bütün bunlara rağmen onun peygamberliğini inkar edenler büsbütün yoldan çıkmış kimselerdir.

100-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğini inkar eden Medine yahudileri, peygambere verdikleri iman ve bağlılık sözünü sık sık bozan ataları gibi davranmaktadırlar.

101-Ellerindeki Tevrat'ı tasdik eden Kur'an'ı getirmiş olduğun halde seni inkar etmekte, senin peygamberliğini anlamamış gibi davranarak Kur'an'ı gözardı edip böylece tam da atalarının yaptığı yanlış şeyleri takip etmektedirler.

102-Medine yahudileri, Allah tarafından vahyedilen Tevrat'a uyup onun gereği olarak elçimiz Muhammed'e iman edeceklerine; vaktiyle Süleyman peygamberin yönetimi aleyhinde faaliyet gösteren, onu sihirbazlıkla suçlayan ve insanlara çeşitli aldatmacaları öğreten şeytan tabiatlı kimselerin izinden gitmektedirler. Oysa Süleyman, onların iddia ettiği gibi birisi değildi, asla Allah'ın emirlerinden çıkmazdı. (*) Tam aksine, ona muhalefet eden şeytan tabiatlı kimseler ilahi mesajı inkar etmekteydiler. Yine Medineli yahudiler vaktiyle Babil'de sihir ve büyü gibi aldatmacalarla insanları tevhitten saptırarak, karı-koca arasını bozmak gibi çeşitli yollarla onları çaresiz duruma düşürerek kendilerine tabi kılmaya çalışan sihirbazların halk üzerindeki hükümranlığını sona erdirmek üzere, Allah tarafından kendilerine ilim lütfedilmiş Harut ve Marut adlı iki bilge insanın, bu sihirbazların gerçek yüzlerini ortaya çıkaran bilgilerini sihirmiş gibi göstermekte ve kendi yaptıkları

aldatmacaları bu iki bilge insana, dolayısıyla Allah'a atfederek meşrulaştırmak istemekteydiler, şimdi bu tür yollarla elçimiz Muhammed'e karşı mücadele etmektedirler. Böyle asılsız sihir ve fesatçılık peşinde koşanların ahirette perişan olacaklarını gayet iyi bildikleri halde kendi davranışlarının ne derece çirkin olduğunu bir türlü farkedemememektedirler. (*)Tevrat'da, Süleyman peygamber'in kadın düşkünü olduğu ve ömrünün son zamanlarına doğru tevhitten sapıp şirke döndüğü anlatılır.

103-Oysa böyle yapacaklarına, elçimiz Muhammed'e iman edip ilahi emirlere uysalardı kendileri için çok daha iyi olurdu. Kendileri için daha hayırlı olanın bu olduğunu bir farkedebilselerdi!

104-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sakın siz de, elçimize görünüşte saygı gösterir gibi yapan ama söyledikleri kinayeli sözlerle ona hakaret etmeye, onu insanlar içerisinde küçük düşürmeye çalışan yahudiler gibi davranmayınız. Elçimiz Muhammed'e gönderdiğimiz ilahi vahyi imanınızın gereği olarak can kulağı ile dinleyiniz ve gereğini yapınız. Unutmayınız ki elçimizi kendilerince alaya alan o inkarcı yahudileri ahirette acı bir azap beklemektedir.

105-Doğrusu bu inkarcı Medine yahudileri ve müşrikler, Allah tarafından elçimiz Muhammed'e vahiy gönderilmesinden hoşnut olmamışlardır. Oysa Allah, peygamberlik görevi için dilediğini seçer. O'nun içinizden birini seçip peygamber olarak görevlendirmiş olması sizler için büyük bir ihsandır. Ne var ki yahudiler elçimizin peygamberliğine iman etmemekte, atalarının Musa'dan istedikleri gibi, elçimizden olur olmaz mucizeler istemektedirler.

106-Halbuki biz her peygamberi farklı delillerle teyit ederiz. Muhammed'e bahşettiğimiz tevhit delilleri de, en az Musa'ya bahşettiklerimiz kadar güçlü delillerdir.

107-Sen de, o yahudiler de pekala bilirsiniz ki Allah her şeye kadirdir, bütün kainatın yaratıcısı ve hükümranıdır. O'ndan başka ilah yoktur ve O'nun peygamberlerine iman etmeyenlerin ahirette hiçbir kurtarıcısı veya yardımcısı olmayacaktır.

108-Ey Medine yahudileri! Geçmişte atalarınızın sürekli olarak elçimiz Musa'ya karşı çıkmaları, her fırsatta ondan olur olmaz şeyler istemeleri gibi şimdi de sizler aynı şeyi elçimiz Muhammed'e karşı mı yapacaksınız? Şunu iyi

biliniz ki gönderdiğimiz elçiye iman etmek yerine bu tür bahanelerle ona karşı çıkanlar dosdoğru tevhit yolundan sapmış kimselerdir.

109-Ey elçimiz Muhammed'e inananlar! Medineli yahudiler aslında elçimiz Muhammed'in peygamber olduğunu gayet iyi anlamış oldukları halde onun kendi soylarından olmaması sebebiyle sizi çekememekte, bu sebeple sizleri inancınızdan döndürmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Fakat siz onların bu tavırları karşısında yılmayınız, bildiğiniz yolda, tevhit inancında sebat ediniz. Onların hakaret ve alay dolu tavırları karşısında biraz daha sabrediniz! Çok yakında Allah sizi onlara karşı muzaffer kılacaktır. Elbette ki Allah her şeye kadirdir.

110-Namazınızı tevhit inancına uygun olarak kılınız, mallarınızdan yoksullara zekat olarak verip nefsinizi arındırınız. Unutmayınız ki elçimiz Muhammed'e iman ederek Allah'ın emirlerine uygun bir şekilde yaptığınız bütün davranışların ödülünü alacaksınız. Zira Allah bütün yaptıklarınızı görmektedir.

111-Medine'deki yahudi ve hristiyan grupları kendi inançlarına mensup olmayan kimselerin cennete giremeyeceğini iddia etmekte, böylece elçimiz Muhammed'e iman edenlerin yanlış yolda olduklarını öne sürmektedirler. Hatta onlar birbirlerini de dışlamaktadırlar. Madem bu konuda iddia sahibiler, o halde onlara, ellerindeki kutsal kitaplardan (bkz.Mukatil) bu iddialarını destekleyecek kanıtlar getirmelerini söyle.

112-Şu muhakkak ki tevhit inancına ve elçimiz Muhammed'in peygamberliğine bütün benliği ile iman eden herkes Allah katında hak ettiği ödülü alacak, kıyamet günü korku ve hüzün yaşamayacaktır.

113-Nitekim yahudiler hristiyanların inançlarını temelsiz ve asılsız görürken hristiyanlar da yahudilerin inançlarını asılsız görmektedir. Tıpkı geçmişteki cahil ataları gibi konuşmaktadırlar. Doğrusu bütün bu iddialar, tamamen onların kuruntularından ibarettir. Gerçek şu ki ellerindeki Tevrat ve İncil'e hakkıyla iman edip onun gereği olarak elçimiz Muhammed'in peygamberliğini kabul etmedikçe, ne yahudiler doğru yoldadır ne de hristiyanlar.

114-Medine'de elçimiz Muhammed'e ve ona inananlara karşı çeşitli tuzaklar kuran, tevhit inancı doğrultusunda Allah'a kulluk edilmesini benimsemeyip müslümanlara baskılar yapan şu Medine yahudilerinden daha zalim kim olabilir? (bkz.Razi) Onlar dünyada yenilgiye, ahirette ise büyük bir azaba

maruz kalacaklardır.

115-Medine yahudileri, elçimiz Muhammed'i ve müslümanları kınamak ve onlarla alay etmek için, "Muhammed hem bizi eleştiriyor hem de bizim kıblemiz Kudüs'e yönelip ibadet ediyor! Bu nasıl bir çelişkidir?" gibi sözler sarfetmekte, böylece güya müslümanların aklını karıştırmak istemektedirler. Oysa kıblenin hangi tarafta olduğu değil, ibadetin kime ve niçin yapıldığı önemlidir, zira doğu da batı da Allah'ındır, nereye dönülerek ibadet edilirse edilsin, önemli olan Allah'a ibadet etmektir. Dolayısıyla yahudilerin söyledikleri bu sözlerin haklı bir tarafı yoktur.

116-Çünkü elçimiz Muhammed onları Kudüs'e yönelerek ibadet ettikleri için değil, Allah'a şirk koştukları, "Üzeyir Allah'ın oğludur" dedikleri için eleştirmektedir. (bkz.Razi) Gerçekten de onların bu tür düşünceleri düpedüz şirktir. Allah, evlat edinmekten münezzehtir, her şeyi yaratan O'dur, bütün varlıklar onun hükmüne ram olmuşlardır. O'nun bir evlat edindiğini nasıl düşünebilirler?

117-Bilmezler mi ki Allah'ın evladı olduğunu iddia ettikleri kişileri de yaratan, yeri-göğü kusursuz bir şekilde var eden Allah'tır. Her şey O'nun emri ile varolmuştur.

118-Elçimiz Muhammed'in peygamberliğine inanmayan kendini bilmez Medine yahudileri, ondan kendilerine gökten bir kitap indirmesini (bkz.Nisa 4/153) yahut kendilerini doğrudan Allah ile konuşturmasını istemekte, böylece ona inanmamış olmalarını haklı göstermeye çalışmaktadırlar. Oysa daha önce ataları da Musa peygamberden benzer, hatta daha aşırı isteklerde bulunmuşlardı. Şimdi bunların yaptığı şey de tıpkı vaktiyle inkarcı israiloğulları'nın yaptıkları gibi değil midir? Nasıl da aynı yolda yürümektedirler

119-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu bahanelerine aldırma! Doğrusu biz seni insanlara tevhit inancını anlatasın, iman edenleri müjdeleyesin ve inkarcıları uyarasın diye peygamber olarak gönderdik. Senin görevin sadece tebliğ etmektir. Onların inkarından sen sorumlu değilsin. (bkz.Taberi)

120-Kaldı ki sen peygamberlik görevinden taviz verip onların kendi uydurdukları şeylere inanmadıkça onları memnun edemezsin! Bu sebeple onlara sadece tevhit inancını açıklamak ve kendilerini senin peygamberliğine

iman etmeye çağırmakla yetin, "Doğru yol Allah'ın bildiği yoldur" de! Şunu bil ki eğer sana gelen vahye uyup bu vahyi onlara tebliğ etmek yerine, onların arzu ve isteklerine uyacak olursan, o zaman seni Allah'ın vereceği cezadan hiçbir güç koruyamaz.

121-Doğrusu Medine yahudileri içerisinde gerçekten inançlarında samimi olanlar, senin peygamber olduğuna inanır ve Kur'an'a iman edip Allah'ın emirlerini gereği gibi yerine getirirler. (bkz.Taberi) Fakat onların içerisinde senin peygamber olduğunu gayet iyi anlamış oldukları halde sana iman etmeyenler de vardır ki onlar dünyada da ahirette de kaybedeceklerdir.

122-Düşünün bir defa! Vaktiyle atalarınızı, peygamberlere iman ve emirlerimize itaat etmiş oldukları için , düşmanlarına karşı muzaffer kılmış (bkz.Maturidi) dönemlerinin (bkz.Taberi) en saygın toplumu haline getirip onlara türlü nimetler ihsan etmiştik.

123-Ancak şimdi elçimize iman etmediğiniz halde aynı saygınlığa sahip olduğunuzu, Allah tarafından cezalandırılmayacağınızı düşünmeniz yanlıştır. Gerçek şu ki eğer elçimiz Muhammed'e iman etmezseniz, ahiret gününde bunun hesabını verirken atalarınızın sahip olduğu faziletler hiçbir işinize yaramayacak, orada en ufak bir kayırma ya da ayrıcalık göremeyeceksiniz.

Hz.MUHAMMED'E İNANMAYAN MEDİNE YAHUDİLERİNE Hz.İBRAHİM KISSASINDAN DERSLER ve UYARILAR

124-Doğrusu gerek Medine yahudileri, gerek Necran hıristiyanları, gerekse Mekke müşrikleri, İbrahim peygamberin soyundan gelmiş oldukları için kendilerini doğru yolda görmekte, insanlar içerisinde önder konumda olduklarını iddia etmektedirler. Oysa İbrahim peygambere Allah tarafından bahşedilen önderlik vasfı, onun Allah'ın emirlerine hakkıyla riayet eden bir peygamber olmasından kaynaklanmaktaydı. Nitekim Allah onu çeşitli şekillerde imtihan etmiş, o da tevhit inancına ve ilahi emirlere bağlı kalarak bütün bu imtihanları başarıyla geçmişti. İşte bu sebeple Allah onu insanlar içerisinde önder olarak seçmişti. Bunun üzerine İbrahim, bu ilahi lutfun soyundan gelen kimseler için de bahşedilmesini niyaz etmiş, fakat Allah buna cevaben, "Senin soyundan da olsa, tevhit inancından yüz çeviren kimselere bu nimet ulaşmaz" buyurmuştu. Dolayısıyla gerek Medine yahudilerinin ve hristiyanlarının gerekse müşriklerin, İbrahim soyundan olmakla övünmeleri ve buna bağlı olarak kendilerini doğru yolda görmeleri yanlıştır, çünkü onlar

İbrahim'in çizgisinden çıkmışlar, tevhit inancından sapmışlardır. (bkz.Mevdudi)

125-Çok iyi bildikleri gibi, biz Kabe'yi insanlar için güvenli bir bölge ve tevhit inancının merkezi olarak tahsis etmiş; İbrahim'in bu makamının tevhit inancına uygun bir şekilde ibadet yeri olarak benimsenmesini emretmiş, bizzat İbrahim ve oğlu İsmail'den Kabe'yi her türlü şirkten muhafaza etmeleri ve orayı hac ve diğer ibadetler için gelen yerli yabancı herkese açık bir tevhit mekanı olarak korumaları doğrultusunda söz almıştık.

126-İbrahim, "Rabbim! Şu Mekke'ye güvenli bir şehir olma lutfunu bahşet! Burada yaşayan müminlere çeşitli rızıklar ihsan et!" diye dua etmişti. Allah ise buna cevaben, "Tasalanma, ben mümin-kafir herkesin rızkını veririm, ama verdiğim rızka rağmen bana nankörlük eden, elçilerime inanmayan ve bana ortak koşan kimseleri ahirette cehennem azabına maruz kılarım ki bu çok kötü bir sondur" demişti.

127-Vaktiyle İbrahim ve oğlu İsmail, Kabe'nin temellerini yükselttiklerinde şöyle dua etmişlerdi; "Rabbimiz! Tevhit inancının sembolü olarak senin emrinle bu Kabe'yi inşa ettik, sen yaptığımız işi makbul kıl! Şüphesiz sen, yaptıklarımız dahil her şeyi işitir ve bilirsin.

128-Bizlere de nesillerimize de, senin tevhit yolundan ayrılmayan müslüman kimseler olarak yaşamayı nasip et! Şirke bulaşmamamız için bize nasıl ibadet edeceğimizi öğret (bkz.Taberi) ve hatalarımızı bağışla! Zira sen bağışlayıcı ve çok merhametlisin.

129-Bizden sonra yaşayacak olan nesillerimizin tevhitten ayrılmamaları için onlar arasından peygamberler seç, böylece bu peygamberler onlara tevhidi anlatsın, örnek olsun, (bkz.Taberi) ilahi kitabı öğretsin ve onları her türlü şirk tehlikesinden uzak tutsunlar. Sen sonsuz kudret ve izzet sahibisin, her yaptığını mükemmel bir doğrulukla yaparsın!"

130-İşte İbrahim, böyle bir tevhit önderi idi. Rabbinin tevhit çağrısına bütün samimiyetiyle boyun eğmiş, bu mesajı evlatlarına da öğretmişti. Bu yüzden hem dünyada seçkin kılıp peygamberlik verdiğimiz hem de ahirette salih kimselerle birlikte cennete dahil edeceğimiz kullarımızdandı.

131-O halde onun bu tevhit mesajından sapan ve kendilerini sırf onun soyundan gelmiş olmakla üstün gören Medine yahudileri kendini bilmezlik etmektedir.

132-Kaldı ki İbrahim de onun torunu Yakub da evlatlarına, "Allah sizleri tevhit inancı ile şereflendirmiştir, sakın benden sonra sapkınlık edip şirke dönmeyiniz. Hayatınız boyunca bu inanca bağlı kalınız!" diye vasiyet etmişti.

133-Ey İbrahim soyundan gelmekle övünen ve kendilerini elçimiz Muhammed'den ve ona inananlardan üstün gören Medine yahudileri! Atanız Yakub / İsrail peygamberin son nefesinde evlatlarına ne dediğini biliyor musunuz? O ölüm döşeğinde iken evlatlarını toplamış ve "Evlatlarım! Ben öldükten sonra tevhit inancını sürdüreceksiniz değil mi?" diye sormuştu. Onlar da, "Gözün arkada kalmasın babacığım! Senden sonra ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ve senin tebliğ ettiğin tevhit inancına bağlı kalacağız, ilahi emirlerden asla çıkmayacağız." demişlerdi.

134-Ey ataları ile övünen, fakat onların tevhit çizgisinden uzaklaşan Medine yahudileri! İşte bunlar geçmişte tevhit inancına bağlı olan mümin kimselerdi. Onların erdemleri kendilerine ait olup size bir şey kazandırmaz. Size ancak kendi erdemleriniz bir şey kazandırır. Nasıl ki onların hatalarından sorumlu değilseniz onların faziletlerini de üstlenemezsiniz!

135-İşte  Medine yahudileri bu gerçeği gözardı etmekte ve "Bizim dinimize girmedikçe hidayet yolunu bulamazsınız" demektedirler. Hristiyanlar da benzer sözler söylemektedirler. Oysa onlar İbrahim'in tevhit çizgisinden sapmışlardır. Elçimiz Muhammed ve ona inananlar ise İbrahim peygamberin tebliğ ettiği dosdoğru tevhit inancını sürdürmektedirler. Nitekim İbrahim de, elçimiz Muhammed gibi kesinlikle şirke bulaşmamış bir inanca sahipti.

136-Ey elçimiz Muhammed! Kendilerini dosdoğru yolda gören ve "Bize uymadıkça hidayete eremezsiniz" diyen Medine yahudilerine ve hristiyanlara şu mesajı açıkça ilet: "Bizler Allah'ın birliğine ve O'nun vahyettiği Kur'an'a inandığımız gibi geçmişteki peygamberlere yani İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve onun soyundan gelen diğer peygamberlere de iman ederiz. Ayrıca Musa ve İsa'ya vahyedilen Tevrat ve İncil'e de iman ederiz. Peygamberler arasında ayırım yapmaz, sizler gibi kimilerine inanıp kimilerini inkar etmeyiz. Allah'ın gönderdiği her peygambere ve kitaba iman eder, onun emirlerine teslim oluruz. İşte bizim inancımız budur!"

137-Eğer bu mesaja kulak verir ve sizler gibi, Allah'ın gönderdiği bütün peygamberlere iman ederlerse, işte o zaman doğru yola girmiş, hidayete ermiş olurlar. Aksi takdirde sırf atalarının yaptıkları ile hidayete eremezler.

Eğer senin peygamberliğine iman etmez ve düşmanlık etmeye devam ederlerse bilsinler ki Allah seni onlara karşı muzaffer kılacak ve onlara gerekli cezayı verecektir. Zira Allah onların yaptıklarını bilmekte ve söylediklerini işitmektedir.

138-İşte İbrahim peygamberden beri birçok peygamberin sürdürdüğü ve şimdi de elçimiz Muhammed'in tebliğ ettiği bu tevhit dini, Allah'ın dosdoğru dinidir. Hiçbir inanç bundan daha doğru ve güzel olamaz. (bkz.Taberi)

139-Ey elçimiz Muhammed'e inananlar! Size karşı üstünlük taslayan yahudilere bunu ilan edip şöyle deyiniz: "Bizler Allah'ın dosdoğru dini olan tevhide uyarız. Hepimiz Allah'a iman ettiğimiz halde sizler hem O'nun peygamberini inkar ediyor, hem de bizimle çekişiyorsunuz öyle mi? O halde bildiğiniz gibi yapmaya devam edin bakalım! Elbette ahiret günü geldiğinde kimin doğru yolda olduğunu göreceksiniz!

140-Üstelik sizler İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve sonraki peygamberlerin sizin dininizden olduğunu mu iman ediyorsunuz? Bu konuda Allah'tan daha m bilgilisiniz? Hayır, gerçek şu ki o peygamberlerin tamamı tevhidi benimsemiş ve tebliğ etmişlerdi. Aslında sizler bu gerçeği gayet iyi bildiğiniz halde insanlardan saklıyorsunuz. Bu durumda sizden daha zalim kimse var mıdır? Şunu unutmayınız ki Allah bu yaptıklarınızdan habersiz değildir ve müstehak olduğunuz cezayı verecektir."

141-Ey ataları ile övünen, fakat onların tevhit çizgisinden uzaklaşmış olan Medine yahudileri! İşte bunlar geçmişte tevhide bağlı olan mümin kimselerdi. Onların erdemleri kendilerine ait olup size bir şey kazandırmaz. Size ancak kendi erdemleriniz bir şey kazandırır. Nasıl ki onların hatalarından sorumlu değilseniz onların faziletlerini de üstlenemezsiniz!

KIBLE KONUSUNDA MÜMİNLERİ ELEŞTİREN MEDİNE YAHUDİLERİNE CEVAPLAR

142-Medine yahudileri elçimiz Muhammed'i ve ona inananları her fırsatta eleştirmekte, onlara karşı türlü tuzaklar kurmaktadırlar. Nitekim müminler namazlarında Kudüs'e doğru dönerlerken onları, "Hem bizim kıblemize yöneliyor hem de bizi eleştiriyorlar!" diye alaya aldıklarına bakılırsa, Kabe'ye doğru dönmeye başlayınca da, "Ne oldu da eski kıblenizi terkettiniz?" diyeceklerdir. Ey elçimiz Muhammed! Onların bu samimiyetsiz tavırlarına cevap olarak şunu söyle: "Kıblenin hangi yön olduğu önemli değildir, çünkü

bütün yönler Allah'a aittir, önemli olan Allah'ın vahyine uymaktır. Allah, gönderdiği peygambere uyan müminleri elbette ödüllendirecektir.

143-Ey elçimiz Muhammed'in peygamberliğine iman edenler! Sakın yahudilerin bu tür sözlerine kulak asmayınız. Şunu iyi biliniz ki sizler, Allah'ın gönderdiği bütün peygamberlere ve kitaplara inanmakla, Allah'ın bütün peygamberlere bildirdiği ortak din olan tevhit yolunu tutmuş bulunmaktasınız. Elçimiz Muhammed'in rehberliğinde benimseyip yaşadığınız bu tevhit inancını diğer insanlara da tebliğ edecek ve onlara rehberlik edeceksiniz. Buna karşılık sizi eleştiren yahudiler ve hristiyanlar ise bu dosdoğru tevhit çizgisinden sapmışlardır. Kıblenin değiştirilmesi ise elçimiz Muhammed'e samimiyetle iman edenleri, yahudilerin propagandalarından etkilenip kuşkuya düşenlerden ayırmak için bir imtihan vesilesi olmuştur. Doğrusu önceleri Kudüs'e yönelirken daha sonra kıblenin Kabe'ye doğru çevrilmesi, gerçek anlamda elçimize inanmamış kimselere zor gelecek ve onlar için bir sınama olacaktır. Diğer taraftan vefat eden kardeşlerinizin (bkz.Ebu Müslim, Zemahşeri, Razi) eski kıbleye doğru kıldıkları namazlar için tasalanmayınız, çünkü kıble hangi yöne doğru olursa olsun, Allah yaptığınız ibadetleri kabul eder. O size karşı çok merhametli ve şefkatlidir.

144-Ey elçimiz Muhammed! Namazlarda kıble olarak Kudüs'e doğru yöneliyor olmandan dolayı yahudilerin yaptığı eleştiri ve alayların seni üzdüğünü (bkz.Taberi) müminlerin aklını karıştırdığını ve bundan dolayı kıblenin değiştirilmesi doğrultusunda bir vahiy beklercesine gözünü semaya diktiğini biliyoruz. Elbette seni bu sıkıntıdan kurtaracak ve artık yahudilerin yersiz eleştirilerine meydan bırakmayacak bir kıbleye yönelteceğiz. Bundan böyle namaz kılarken yüzünü Mescid-i Haram'a (Kabe'ye) doğru çevir. Her nerede namaz kılarsanız kılın, artık kıbleniz Kabe'dir, yüzünüzü oraya doğru dönün! İşin aslı şu ki Medine yahudileri Kabe'nin İbrahim peygamberden beri tevhit inancının kıblesi olduğu gerçeğini (bkz.İbn Abbas, Firuzabadi) gayet iyi bilmektedirler, ancak hasetlerinden ve sahip oldukları mevkiyi kaybetme endişelerinden dolayı iman etmeye yanaşmamaktadırlar. Unutmasınlar ki Allah onların bu yaptıklarından habersiz değildir.

145-Ey elçimiz Muhammed! Medine yahudileri içerisinde inatçı bir grubun senin peygamberliğini kabul etmemeleri ve inkarcılıkta ısrar etmeleri seni üzmesin. Çünkü bu, senin suçun değildir. Kaldı ki senden peygamberliğini kanıtlamanı isteyen bu kimselere her türlü mucizeyi gösterecek olsan da, sana iman edip kıblene tabi olmaya gönüllü değildirler. İstekleri bahaneden ibarettir. O halde sen de onların isteklerine uyma! Üstelik yahudilerle

hristiyanlar kendi aralarında bile bu konuda anlaşamamaktadırlar. Buna rağmen ilahi vahyi bırakır da onların isteklerine meyledecek olursan sen de onlar gibi doğru yoldan sapmış, tevhitten uzaklaşmış olursun.

146-Doğrusu Tevrat ve İncil gibi ilahi kitaplara sahip olan bu insanlar aslında Kabe'nin İbrahim peygamberden beri tevhit inancının kıblesi olduğunu (bkz.Taberi) bilmektedirler. Bununla beraber içlerinden büyük bir kısmı bu gerçeği bile bile gizlemektedirler.

147-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Medine yahudilerinin söylediklerine sakın kulak asmayınız! Rabbinizden Muhammed'e gelen vahiy sayesinde sizler dosdoğru yoldasınız, sakın bu konuda en ufak bir tereddüt içinde olmayınız!

148-Sizlere yahudi ve hristiyanların tahrif ettikleri tevhit inancını açık ve dosdoğru bir şekilde anlatmış bulunuyoruz. Artık size düşen, bu sapkın inançların peşine düşmek değil, tevhide bağlı kalarak ilahi emirleri yerine getirmek, sizlere bu hidayeti bahşeden rabbinize şükretmek, sadece O'na kulluk etmektir. Unutmayınız ki nerede yaşarsanız yaşayınız, sonuçta hepiniz ölüp Allah'ın huzuruna çıkarılacaksınız. Siz de, size muhalefet edenler de Allah'ın huzurunda hesaba çekileceksiniz.

149-Ey elçimiz Muhammed ve ona iman edenler! Artık nerede olursanız olunuz, yüzünüzü Mescid-i Haram'a döndürerek namazınızı kılınız. Biliniz ki Allah yaptıklarınızdan haberdar olup karşılığını verecektir.

150-Madem yahudiler sizleri Kudüs'e doğru yöneldiğiniz için eleştiriyorlar, "Hem bizim kıblemize yönelip hem bizi eleştiriyorsunuz!" diyorlar, o halde siz de nerede olursanız olunuz, yüzünüzü Mescid-i Haram'a dönerek namaz kılınız. Böylece yahudilerin size karşı bu tür yaygara koparmak için bahaneleri kalmayacaktır. Belki bu durumda müşrikler sizi eleştirebilir ve "İşte bizim kıblemize döndüler, yakında bizim dinimize de dönecekler!" şeklinde konuşabilirler (bkz.Taberi, Zemahşeri) ama onlara aldırmayınız, onlardan korkmayınız. Onların bu eleştirileri artık size zarar veremez.

151-Sakınacağınız şey onların eleştirileri değil, ilahi emirlere uymamak olsun! Eğer ilahi emirlere bağlı kalmayı sürdürür, elçimiz Muhammed'e bağlı kalmaya devam ederseniz Allah size olan nimetini tamamlayacak, sizi zafere ulaştıracaktır. Tıpkı içinizden bir elçi olarak Muhammed aracılığı ile size ilahi

mesajları gönderip uygulamalı olarak gösterdiği gibi sizi müşriklere karşı muzaffer de kılacaktır.

152-O halde hiç sarsılmadan tevhitte sebat ediniz, Allah'ın sizlere bahşettiği bu kadar nimete nankörlük edip de şirke dönmeyiniz. Sizler böyle yapınız ki ben de size hem dünyada hem ahirette mükafatınızı vereyim.

153-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Tevhit inancını yaşamak ve tebliğ etmek hususunda karşılaştığınız sıkıntılara inançla, ibadetle, namazla donanarak sabrediniz. Unutmayınız ki Allah sabredenlerle beraberdir, onları zafere ulaştıracaktır.

154-Bu tevhit davası uğruna can vermiş olan kardeşlerinizin ölüp gittiğini zannetmeyiniz, çünkü siz görmeseniz de onlar, Allah katında bu mücadelelerinin karşılığı olan mükafatı almaktadırlar.

155-Tevhit davasını sürdürürken elbette çeşitli zorluklara maruz kalacak; düşman ve ölüm korkusu, geçim sıkıntısı, mal ve can kaybı yaşayacaksınız. Bütün bu durumlara karşı sabrediniz.

156-"Canımız dahil, sahip olduğumuz her şeyi veren Allah'tır, alacak olan da O'dur" diyen müminlere müjdeler olsun!

157-Bunlar Allah'ın af ve mağrifetine mazhar olacak, onun rahmetinden nasipleneceklerdir.

HAC İBADETİNİN SONRADAN ŞİRKE BULAŞTIRILMIŞ MEKANLARI : SAFÂ - MERVE

158-Ey müminler! Kabe'nin yanında bulunan Safa ve Merve tepeleri, öteden beri tevhit inancına ait ibadetlerin yapıldığı mekanlardır. (bkz.Razi) Bu sebeple vaktiyle müşriklerin o tepelere İsaf ve Naile adında birer put dikip onları ziyaret etmiş olmalarına bakıp da hac veya umre ibadeti esnasında oraları ziyaret etmekten, sa'y yapmaktan çekinmeyiniz. Kim gönülden bu ibadeti yaparsa, elbetteki Allah onu karşılıksız bırakmayacaktır. Zira Allah, tevhit ehli müminlerin ibadetlerini bilmektedir ve onları ödüllendirecektir.

159-Doğrusu Medine'de bulunan yahudi ve hristiyan alimleri (bkz.Taberi) ellerindeki kutsal kitapta mevcut olan ve elçimiz Muhammed'i teyit eden bilgileri insanlardan gizlemektedirler. Bu sebeple onlar, tövbe edip Muhammed'e iman etmedikçe ve bu zamana kadar örtbas ettikleri hakikatleri açıklamadıkça Allah'ın rahmetinden uzak kalacaklardır.

160-Eğer tövbe eder ve Muhammed'e iman edip gizlemekte oldukları bilgileri açıklarlarsa o zaman Allah onları affeder. Çünkü Allah tövbe edenleri bağışlar.

161-Ancak hayat boyu bu tavrı sürdüren ve elçimiz Muhammed'i inkar ederek ölen kimseler Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların nezdinde merhameti hak etmeyen kimselerdir

162-Ve sonsuza kadar bu hal üzere kalacaklardır. Ne çekecekleri azap hafifletilecek, ne de herhangi bir yardım göreceklerdir.

MÜŞRİKLERİ TENKİT

163-Ey Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip O'na ortak koşan müşrikler! (bkz.Taberi) Doğrusu kulluk edilmeye layık yegane kudret Allah'tır. O, sonsuz rahmetiyle sizlere bütün nimetleri bahşetmiş, merhameti ile her şeyi kuşatmıştır. O'ndan başka ilah yoktur.

164-İçinde yaşadığımız şu muazzam kainata hiç bakmaz mısınız? Göklerin ve yerin muazzam bir şekilde yaratılmış olması, gece ve gündüzün birbirini takip edişi (bkz.Taberi) ticaret yaptığınız ve daha başka şekillerde faydalandığınız devasa gemilerin su üzerinde yüzüp gitmesi, gökten yağmurun yağması ve kuruyup çoraklaşmış yağmur suyu ile yeniden hayat bulup canlanması, yeryüzünde türlü türlü canlıların yaşıyor olmaları, rüzgarların ve yer ile gök arasında ilahi emre ve yaratılış kanununa uygun hareket eden bulutlar ve gözünüzün önündeki daha birçok şey, akıl ve vicdan sahibi herkes için, Allah'tan başka hiçbir gücün kulluk edilmeye layık olmadığını, sadece bu kainatı yaratan Allah'ın buna layık olduğunu gösteren işaretlerdir. (bkz.Taberi)

165-Bütün bu açık işaretlere rağmen müşrikler Allah'tan başka bazı varlıkları, kişileri Allah'ı tazim eder gibi yüceltirler, onlara kayıtsız şartsız itaat ederler (bkz.Zemahşeri) Oysa tevhit ehli gerçek müminlerin Allah'a olan sevgi ve bağlılıkları benzersizdir. Allah'a ortak koşanlar gün gelip de ahirette ilahi azabı

gördüklerinde, şefaatçi kabul edip medet umdukları varlıkların sıradan birer varlık olduklarını, sonsuz kudretin sadece Allah'a ait olduğunu ve müşrikler için vaat edilen cezanın pek şiddetli olduğunu göreceklerdir. Fakat o zaman iş işten geçmiş, tövbe zamanı bitmiş olacaktır.

166-Şirk inançlarını savunmak için atalarını ve önderlerini bahane eden müşrikler hesap günü geldiğinde, kendilerini şirke sevketmiş olan kimselerin onlara yardım etmek bir yana, tamamen sırt çevirdiklerini görecek

167-Ve "Demek bunların bize söyledikleri şeyler yalanmış, keşke bir fırsatımız daha olsa da biz de bunların inançlarından yüz çevirsek" diye hayıflanacaklardır. İşte o gün Allah onlara, bazı varlıkları şefaatçi kabul edip şirk koşmanın, onlardan medet ummanın ne kadar beyhude olduğunu gösterecek ve hepsini cehenneme atacaktır. Üstelik onlar cehennemden bir daha çıkamayacaklardır.

168-Ey Allah nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip onları Allah'a ortak koşan müşrikler! Şeytana uyup da birtakım yiyecekleri ve hayvanları haram saymayın. Allah'ın helal kıldığı şeyleri insanlara haram etmeyin. Size rızık olarak verilen şeylerden yiyip için ve bunları size veren Allah'a şükür olarak kulluk edin. O'ndan başkasına kulluk etmeyin.

169-Unutmayın ki şeytan sizin için amansız bir düşmandır. Müşrik atalarınızın izinden gitmenizi, onlar gibi Allah'a ortak koşmanızı, Allah'ın verdiği helal rızıkları sırf putlar için haram saymanızı ve benzeri çirkin şeyleri yapmanızı emreder. (bkz.İbnü'l-Cevzi)

170-Müşrikler elçimiz Muhammed'in tebliğ ettiği tevhide çağrıldıklarında, "Biz atalarımızda tevarüs ettiğimiz dini sürdürürüz" şeklinde cevap vermektedirler. Böyle yaparken atalarının tevhitten sapmış, yanlış inançlara saplanmış kimseler olabileceğini hiç düşünmemektedirler

171-Ayetlerimizi inkar edenleri hali, anlamadığı şeye öterek tepki veren karganın hali gibidir. Bu yüzden bağırtı çağırtıdan başka bir sesi işitemezler. Sahip oldukları aklı kullanmadan, kör, sağır, dilsiz gibi davranırlar.

HELAL - HARAM

172-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizler müşrikler gibi davranmayınız, Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram saymayınız. O'nun sizlere bahşettiği helal nimetlerden faydalanınız ve buna karşılık sadece ve sadece Allah'a kulluk ediniz.

173-Allah'ın sizlere haram kıldığı yiyecekler şunlardan ibarettir; Leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başka varlıklara kulluk etmek üzere kesilen hayvanların etleri. Darda kaldığınızda, aşırı olmamak kaydıyla bunlardan yemeniz günah sayılmaz. Eğer Allah'ın emirlerine itaat eder, haram-helal konusunda onun çizgisini takip ederseniz, O, sizlere karşı çok merhametli ve affedici davranacaktır. (bkz.Taberi)

## TEVRAT'TAKİ HAKİKATLERİ GİZLEYENLERİN CEZASI

174-Gerçek şu ki ellerindeki kutsal kitapta elçimiz Muhammed ile ilgili gerçekleri insanlardan saklayan, sırf sahip oldukları konumu kaybetmemek için bunları örtbas eden Medine'deki yahudi alimleri (bkz.Taberi) bu şekilde elde etmiş oldukları dünyevi çıkar karşılığında aslında kendileri için cehennem ateşini hazırlamaktadırlar. Kıyamet günü Allah, onları memnun edecek şeyler söylemeyecek, aksine onları azarlayacak ve susturacak (bkz.Taberi) onları affetmeyecektir de! Böylece onlar o gün acı bir azaba maruz kalacaklardır, çünkü Muhammed'e iman etmek yerine geçici dünyevi menfaatlerini korumayı tercih etmişler, böylece ilahi af yerine azaba müstehak olmuşlardır.

175-Doğrusu onlar, kendilerini cehennem ateşine sürükleyecek davranışları sergileme konusunda oldukça cürretkardırlar! (bkz.Taberi)

176-Evet, onlar cehennem azabına müstehaktırlar, çünkü Allah'ın insanlara tevhit yolunu göstermek üzere vahyettiği Tevrat'taki hakikatleri gizlemişler, Muhammed'e vahyettiğimiz ilahi kitabı da inkar etmişlerdir. (bkz.Taberi) Ey elçimiz Muhammed! Doğrusu vahyettiğimiz Kur'an'a inanmayıp sana muhalefet eden bu kimseler hak yoldan uzak düşmüş durumdadırlar.

## ÖNEMLİ OLAN KIBLENİN YÖNÜ DEĞİL, İNANÇ ve DAVRANIŞTIR

177-Ey elçimiz Muhammed'in peygamberliğine inanmayan ve kıble konusunda onunla tartışan yahudi alimleri! Şunu bilin ki önemli olan kıblenin hangi taraf olduğu, ibadet esnasında yüzünüzü hangi yöne döndüğünüz

değildir! Asıl önemli olan Allah'ın birliğine (bkz.Mukatil) iman etmek, ahiret gününe inanıp bu sorumlulukla yaşamak, meleklerin Allah'ın kızları değil Allah'ın yarattığı kulları olan ilahi varlıklar olduğuna inanmak, Allah'ın gönderdiği bütün peygamber ve kitaplara iman etmek, çok sevdiği dünya malını yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmış gariplere, yardım isteyenlere, çaresiz ve boyunduruk altındaki kölelere yardım etmek üzere harcamak, sadece ve sadece Allah'a kulluk etmek üzere namaz kılmak, zekat verip nefsi arındırmak, verilen sözde durmak, bollukta ve darlıkta, savaş ve barışta her durumda sabırlı olup tevhitte sebat etmek gibi hasletlerdir. İşte bu hasletlere sahip olan insanlar inançlarını fiileri ile tasdik etmiş ve samimiyetlerini ortaya koymuş insanlardır. İşte kurtuluşa erecek olanlar da, yüzünü şu ya da bu yöne çevirme tartışması yapanlar değil, bu hasletlere sahip olanlardır.

KISAS

178-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Katl (öldürülme) konusunda Hüre hür, köleye köle, dişiye dişi kısas üzerinize yazıldı ama kim öldürülenin yakınları tarafından bir şey ile (bir diyet karşılığı) affolunursa (bağışlanırsa), o taktirde gereken, örfe tâbî olunması ve ona (affedene), (diyetin) ihsanla ödenmesidir.  Maktülün yakınları kısastan vazgeçip bağışlarlarsa, dava diyet yoluyla çözülmelidir. İşte bu, Rabbinizden bir hafifletme ve bir rahmettir. Artık kim bundan sonra haddi aşarsa (saldırıya kalkarsa) o zaman onun için elîm bir azap vardır. Aranızda işlenen cinayet suçlarıyla ilgili olarak kısas cezasının uygulanmasında haddi aşmamanız, yani kan davası gütmemeniz de size farz kılınmıştır. (Kurtubi) Buna göre cinayeti kim işlediyse cezayı da o çekmelidir; Bu durumda maktülün yakınları duruma uygun düşecek bir diyet miktarı belirlemeli, katil taraf ise zorluk çıkarmadan bu diyeti ödemelidir. Allah, size olan rahmetinden ve lütfundan dolayı kısası şart koşmamış, diyet imkan vermiştir. Bununla beraber kim diyet almakla yetinmeyip kan davası güder ve kendi başına ceza vermeye kalkışırsa bilsin ki ahirette çok acı bir azap ile karşılaşacaktır.

179-Ey müminler! Bu kısas hükmü, caydırıcı olması sebebiyle, aranızda cinayet suçlarını önleyecek, böylece hayatlarınızın korunmasını (bkz.Mukatil, Taberi) sağlayacak bir hükümdür. Ayrıca kısas hükmünü kinle intikamla ölümle değil hayatla çözerek uygulamaya koymaya çalışmanız hepiniz için en hayırlısıdır. Akıllıca düşünürseniz bunu anlarsınız.

VASİYET

180-İçinizden biri ölüm döşeğine düştüğünde, eğer geride kayda değer bir mal bırakacaksa, malını ebeveynine ve yakınlarına adil bir şekilde (bkz.Kurtubi) taksim etmek üzere vasiyet bırakmalıdır. Bu müminler üzerine bir vazifedir.

181-Diğer taraftan vasiyetten haberdar olduğu halde onu değiştiren kimseler bu yaptıklarının günahını vebalini üstlenirler. Böyle yapan kimseler unutmasınlar ki Allah yapılan vasiyeti işitmiştir ve onların yaptıklarını görmektedir. (bkz.Taberi)

182-Vasiyet eden kişinin mal dağıtımında kasten veya yanlışlıkla bir haksızlık yapmış olmasından endişe edip de varisler arasında adil bir dağıtım yapılması için arabuluculuk eden, bu çerçevede vasiyette birtakım değişiklikler yapan kimse, yukarıda söz edilen "vasiyeti değiştirme" suçunu işlemiş sayılmaz. Allah böyle yapan kimseler için merhametli ve bağışlayıcıdır.

ORUÇ

183-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Oruç ibadeti, sizden önceki dönemlerde vahyedilen kitaplarda farz kılınmış olduğu gibi, ramazan ayında size de farz kılınmıştır.

184-Bu ay içerisinde hasta veya yolcu olan ve bu durumu sebebiyle oruç tutamayanlar, bu özür hali bittikten ve ramazan ayı geçtikten sonra, tutamadığı günler kadar oruç tutsun. Ayrıca ramazan ayında hasta veya yolcu olduğu için oruç tutamayanlar içerisinde varlıklı olanlar, özürleri bittikten ve ramazan ayı geçtikten sonra hem tutamadıkları orucu tutmalı, hem de fidye vermelidirler. (bkz.Razi, Cabiri, Kurtubi) Bu fidyenin miktarı bir yoksulu doyuracak erzaktır. Kim gönülden gelerek daha fazlasını verirse, bu onun için daha hayırlı olur. Elbette ki hastalık ve yolculuk şartlarına rağmen ramazan orucunu tutmanız sizler için en iyi olanıdır.

185-Ramazan ayı, içerisinde insanlara ilahi mesajları açıkça ortaya koyan, tevhitle şirki ayırt eden Kur'an'ın, elçimiz Muhammed'e vahyedilmeye

başlandığı önemli bir aydır. Bu ay girdiğinde hepiniz oruç tutunuz. Yolcu veya hasta olanlar, tutamadıkları oruçları başka bir zaman da tutabilirler. Böylece oruç tutamadığınız günleri daha sonra tamamlamış, sizleri bu tevhide yönlendiren Allah'a şükretmiş, O'na olan kulluk görevinizin bir kısmını ifa etmiş olursunuz. Allah sizin için zorluk değil kolaylık murad eder.

186-Ey elçimiz Muhammed! Allah nezdinde bazı varlıkları aracı kabul eden ve kendilerini Allah'a yakınlaştıracakları ümidiyle onlara dua eden müşriklere de ki: "Allah'a ulaşmak için o varlıkların aracılığına ihtiyacınız yoktur, zira Allah sizlere çok yakındır. Eğer benim peygamberliğime ve tevhide iman ederseniz sizlere hak ettiğiniz mükafatı verecektir. Bu nasihati dikkate alıp şirkten vazgeçerseniz doğru yola ermiş olursunuz. (bkz.Maturidi, İbn Abbas, Firuzabadi, Mevdudi)

187-Ey müminler! Oruçlu olduğunuz günlerin gecelerinde eşlerinizle ilişkiye girebilirsiniz. Sizler eşlerinizle etle tırnak gibisiniz, birbirinizin en özel hallerini bilir, sırlarını muhafaza edersiniz. Allah oruçlu olduğunuz ramazan ayında geceleri dahi eşlerinizden uzak durmanın sizin için oldukça zor ve sıkıntılı olduğunu bildiği için size bu ruhsatı vermiştir. Buna göre gece boyunca, yani tan yerinin aydınlığı gece karanlığından iyice ayrılıncaya kadar yiyip içebilir ve eşlerinize yakınlaşabilirsiniz. Tan yeri ağardıktan sonra artık bu fiilleri kesmeli ve akşam vaktine kadar oruçlu kalmalısınız. Diğer taraftan mescitlerde itikafa girdiğiniz dönemlerde eşlerinizle ilişkiye girmeyiniz. Bunlar, Allah'ın bu hususla ilgili olarak sizlere bildirdiği hükümlerdir. Sakın bunları çiğnemeyiniz. Allah sizlere işte bu şekilde hükümlerini açıklamaktadır ki onun rızasına uygun ameller yapabilesiniz.

188-Ey müminler! Çeşitli haksız kazanç yollarını devreye sokarak birbirinizi aldatmayınız, birbirinizin malına mülküne göz dikip de, yanlış olduğunu bildiğiniz rüşvet, yalancı şahitlik gibi yollara başvurmayınız. Bu konuda günahtan ve haksızlıktan uzak durunuz!

ŞİRKTEN KALMA BATIL İNANÇLAR

189-Ey elçimiz Muhammed! Sana iman etmiş olanlar, bu zamana kadar yaşadıkları Cahiliye döneminin inançlarının etkisi sebebiyle, gök cisimlerinin insan ve kainat üzerinde tesir sahibi olduğu şeklindeki yaygın kanaatleri

merak ediyorlar, ayın ve evrelerinin (hilaller) böyle bir etkisi olup olmadığını soruyorlar. Onlara, ayın hilallerinin insanlara hac ibadeti ve diğer işler için vekil tayin etme konusunda yardımcı olacağını, bunun ötesinde Cahiliye müşriklerinin ve yahudilerin uydurdukları şeylerin asılsız olduğunu bildir! Diğer taraftan müşriklerin Hums adını verdikleri bazı kabileleri daha dindar ve üstün görmeleri, onların dışında kalan kimseler için birçok şeyi, mesela hac ibadeti için ihrama girildiği vakitte evlerine kapıdan girmeyi uğursuzluk saymaları tamamen asılsız düşüncelerdir. Gerçek iyilik ve dindarlık bu tür şeylerde uğursuzluk arayıp onlardan sakınmakla değil (bkz.Razi) Allah'ın emir ve yasaklarına uymakla olur. O halde bu tür asılsız şeylerde uğur veya uğursuzluk aramayı bırakın, Allah'ın emir ve yasaklarına uygun yaşamaya bakın ki dünya ve ahiret saadetine ulaşasınız.

MÜŞRİKLERİN SALDIRILARINA KARŞI SAVUNMA SAVAŞI

190-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizler savaş çıkarmak değil, ibadet etmek amacıyla Mekke'ye yönelmişken müşrikler sizin yolunuzu kesmekte ve Araplar'ın öteden beri savaşmayı hoş görmedikleri haram aylarda sizlerle savaşmaktadırlar. (bkz.Mukatil) O halde, size karşı savaş açanlar karşısında eli kolu bağlı durmayınız, onlara karşı kendinizi müdafaa etmek üzere savaşınız. Fakat size karşı savaşmayan kimselere, kadınlara, çocuklara, din adamlarına saldırıda bulunmayınız. (bkz.Taberi) Çünkü Allah silahsız ve savunmasız kimselere saldıran zalimleri sevmez.

191-Ey müminler! Müşriklerle girişeceğiniz savaşın Harem bölgesi olan Mekke'de cereyan edecek olması sizi onlara karşılık vermekten alıkoymasın, savaşmanıza engel olmasın. (bkz.Tefsirü'l-menar) Eğer size orada saldırırlarsa siz de onlara orada karşılık veriniz. Onlarla nerede çatışmaya girerseniz orada savaşınız. Vaktiyle onlar sizi Mekke'den sürgün edip çıkardıkları gibi siz de onları oradan çıkarın. Size, "Haram ayda savaşıyorsunuz" diyeceklerdir. Evet, haram ayda savaşmak kötüdür, ama tevhit inancına sahip olan müminlere her türlü baskıyı reva görmek, onlar aleyhinde olmadık düşmanlıklar yapmak daha da kötüdür. (bkz.İbn Atıyye) Bununla beraber, onlar size saldırmadıkları müddetçe Mescid-i Haram'ın çevresinde onlara saldırmayınız, ama eğer onlar size saldırırlarsa karşılık veriniz. Zira onlara yaraşan ceza budur.

192-Bu müşrikler şunu iyi bilsinler ki eğer elçimiz Muhammed'e karşı düşmanlık etmeyi bırakır ve şirkten tövbe edip tevhit inancına dönerlerse Allah kendilerini bağışlayacaktır. Çünkü Allah'ın rahmeti ve affı sonsuzdur.

193-Ama ısrarla bu tavırlarını sürdürecek olurlarsa, o zaman siz de onların güçlerini kırıp baskılarını sona erdirinceye, tevhit inancını hakim kılıncaya kadar onlarla savaşın, eğer düşmanlık yapmaya son verirlerse artık savaşı bırakın, çünkü savaş, sadece düşmanlık eden saldırgan zalimlere karşı yapılır.

194-Elçimiz Muhammed'e ve ona iman edenlere haram aylarda saldıran ve onlar kendilerini savunmak üzere savaşa başlayınca da, "Haram aylarda nasıl savaşırsınız!" diyen müşrikler unutmasınlar ki haram aylarda söz konusu olan savaşmama geleneği tek taraflı değil, karşılıklıdır, yani buna müminler kadar müşrikler de uymalıdır. Kaldı ki müşrikler bu geleneği bozup saldırıda bulundukları için müminler de onlarla savaşmıştır.

Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Siz müşriklerin bu tür karalamalarına aldırmayınız, haram ayda dahi olsanız uğradığınız saldırılara sessiz kalmayınız. Size saldıranlara siz de misliyle karşılık veriniz, ancak haddinizi aşıp da size saldırmayan kimselerle savaşmayınız. Bu gibi konularda Allah'ın emirlerine ve yasaklarına tam riayet ediniz, unutmayınız ki eğer böyle yaparsanız Allah sizi destekleyecek ve muzaffer kılacaktır.

195-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Uzun süredir düşmanla mücadele ettiğiniz için bitkin düştüğünüzü ve artık ailenizle, bağ ve bahçenizle meşgul olup dinlenmek istediğinizi biliyoruz. Sakın bu durum sizi, elçimizin savaşa hazırlık için yaptığı infak çağrısından geri durmaya sevketmesin. Düşmanınıza karşı koyabilmek için yapacağınız maddi yardımları esirgeyip de kendinizi Allah'ın azabına maruz bırakmayın. Elçimiz Muhammed'in emirlerini bütün samimiyetinizle yerine getiriniz. Eğer böyle yaparsanız Allah'ın sevgisine ve rızasına ulaşırsınız.

HAC İBADETİ

196-Hac ve umre ibadetinizi, hiçbir şirk unsuru karıştırmadan tamamlayınız. (bkz.Mukatil) Müşrikler yolunuzu kesip Mekke'ye girmenize izin vermedi diye (bkz.Taberi) üzülmeyiniz, imkanınız ölçüsünde bir kurbanın sizin adınıza kesilmesi için bedelini gönderiniz ve kurban kesilinceye kadar ihramdan çıkmayınız. Kurbanınız kesilince de temizlenip ihramdan çıkınız, böylece haccınızı ve umrenizi tamamlamış olursunuz. Bu süre zarfında hastalık veya başındaki bir rahatsızlık yüzünden kurbanı beklemeden ihramdan çıkmak

durumunda olanlar tıraş olup ihramdan çıksınlar ve telafi olarak fidye versinler. Bu gibi kimselerin verecekleri fidye ya oruç tutmak, ya sadaka vermek, ya da kurban kesmektir.

Şartlar düzeldiği, yani düşmanın engellemesinden kurtulduğunuz zaman (bkz.Mukatil) hac yapmak niyetiyle Mekke'ye gelir ve önce umre yapmaya niyet ederseniz, imkanınız ölçüsünde bir kurban kesiniz. Kurban kesme imkanı olmayanlar, üç günü hac esnasında, yedi günü de memleketine döndükten sonra olmak üzere toplam on gün oruç tutsunlar. Bu hüküm, Mekke'ye hac amacıyla dışarıdan gelen yabancılar için geçerlidir. Ey müminler! Allah'ın sizlere bildirdiği hükümlere riayet ediniz, onun emirlerinden çıkanlara vereceği cezanın çok çetin olduğunu unutmayınız.

197-Bilinen aylarda yapılan hac ibadeti için bu aylarda ihrama girebilirsiniz.

-- Zilhicce "Hac yapılan ay" demektir. Arapça'da çoğul en az üçtür. Bu aylar Zilkade, Zilhicce ve Muharrem adı verilen haram aylardır. Anlam genişliği içeren "üç ay" uzun yoldan hacca gelip dönecekleri uyarmaktadır. Bu üç aydan herhangi birinde hac yapılabileceği anlamına gelmez. Haccın zamanını ve detaylarını Hac suresi (bu konuyu özellikle 28. ayet) belirler. Sadece hac ayı olan Zilhicce'de ve belirlenen zamanda hac ibadeti yapılabilir. Hac da namaz gibi bir ibadettir, başlamadan önce  niyet ve dua beyanı gerektirir. Ayet, "Hacca gitmek ve bu esnada ticaret yapmak için (bkz.Bakara 198) yola çıkanlara ve tekrar evlerine dönenlere şakiler haydutlar ve soyguncular dokunmayacağı ve herkes saygı ve hürmet göstereceği için uzun yoldan gelecekler, yola çıkarken niyet edip ihrama girerse Mikat sınırlarına kadar güvenlik içinde gelir ama hacılara duyulan saygıyı suistimal edip tüm yıl boyunca ihramla gezip suistimal etmeyin" diyor. ---

Hac yapmak niyetiyle bu aylarda ihrama giren kimse ihramdan çıkıncaya kadar cinsel ilişkiye girmesin, kötü sözden, niza ve kavgadan her zamankinden daha fazla (bkz.Zemahşeri) uzak dursun. Şunu unutmayınız ki yaptığınız bütün ibadetler Allah tarafından bilinmektedir.

Ey müminler! Hac ibadetini yapmaya gelirken rızık derdine düşmek olmaz diye düşünüp de yanınıza azık almayı ihmal ederek perişan duruma düşmeyiniz. (bkz.Taberi) Başkasına muhtaç duruma düşmemek için gerekli tedbirleri alınız, azığınızı hazırlayınız ama bu arada, sizler için en hayırlı azığın ilahi emir ve yasaklara uymak olduğunu da unutmayınız ve bu emirlere riayet ediniz.

198-Ey müminler! Hac ibadeti esnasında ticaret yapmanızda bir sakınca

yoktur. Zira bu tür yasaklar müşriklerin icad ettikleri asılsız şeylerdir. Arafat'tan akın akın inip Meş'ar-i Haram'a (Müzdelife bölgesine) (bkz.Mukatil) geldiğinizde orada ibadet ediniz, müşriklerin yaptığı gibi insanları Mekkeli ve yabancı diye ayırmayınız ve hepiniz aynı ibadeti yapınız. Vaktiyle içerisinde olduğunuz Cahiliye karanlığından sizleri kurtarmş olan Allah'a şükrediniz.

199-Sonra insanlarla beraber yine akın akın geri döndükten sonra Allah'tan bağışlanma dileyin. Allah bağışlar, iyiliği boldur.

200-Hac ibadetinizi bitirdikten sonra, müşriklerin yaptıkları gibi, Mina'da mescit ile dağ arasında durup atalarınızın meziyetlerini sayıp dökmekle uğraşmayınız. Doğrusu müşrikler Allah'tan sadece dünyevi isteklerde bulunmakla yetiniyor, ahiret konusunda duyarsız kalıyorlardı. Bu yüzden onların ahirette hiçbir nasipleri olmayacaktır.

201-Tevhit ehli gerçek müminler ise hem dünyada hem ahirette en güzel olana ulaşmak için dua eder, bu amaçla elçimiz Muhammed'e iman eder ve onun bildirdiği ilahi emirlere uygun yaşarlar.

202-Dolaysıyla da onlar, yaptıkları bu amellerin karşılığını ahirette alacaklardır. Doğrusu Allah, ahirette herkesin amellerinin karşılığını eksiksiz olarak verecektir.

203-Eyyam-ı teşrik olan kurban bayramı günlerinde (bkz.Taberi) Mina'da kalarak Allah'a ibadet ediniz. Bununla beraber Mina'da iki gün kalıp oradaki ibadetlerini tamamlayan ve daha sonra Mekke'ye inip tavaf yapan kişinin yaptığında bir beis bulunmadığı gibi Mina'da üç gün kalan ve daha sonra Mekke'ye inen kimselerin yaptığında da bir beis yoktur. Bunların her ikisi de ilahi emirlere uyma konusunda titiz oldukları ve hac ibadetini layıkıyla yerine getirdikleri için Allah'ın af ve mağrifetine nail olmuşlardır. (bkz.Taberi) Unutmayınız ki hepiniz öldükten sonra Allah'ın huzurunda toplanıp hesaba çekileceksiniz, bu sebeple her zaman ilahi emirlere hakkıyla riayet etmeye gayret ediniz!

## MÜNAFIKLARIN GERÇEK YÜZLERİ

204-Ey elçimiz Muhammed! Medineli münafıklar içerisinde bazı kimseler içten içe sana ve İslam'a karşı amansız bir düşmanlık besledikleri halde, senin yanına gelip müslümanmış gibi konuşurlar. (Mukatil, elebaşılarının Ahnes b.

Şerik olduğunu söylüyor) Allah adına yeminler ederek samimi olduklarını, kalplerinde iyi niyet taşıdıklarını söylerler.

205-Senin yanından ayrıldıktan sonra ise tevhit inancına ve Allah'ın emrine muhalif hareket etmeye, müslümanlara düşmanlık edip onların mallarına ve ekinlerine zarar vermeye koyulurlar.

206-Kendilerine bu hususta bir uyarı yapılacak olsa, hemen gurura kapılır ve yaptıklarını savunmaya başlarlar. Böylece daha beter bir duruma düşerler. Oysa Allah bu tür davranışları hiç istemez. Böyle kimselerin hakkından cehennem gelir. Keşke bir bilebilseler cehhenemin ne fena bir yer olduğunu!

## GERÇEK MÜMİNLER

207-Buna karşılık elçimiz Muhammed'e iman eden ensar ve muhacirler, tevhit inancını muzaffer kılmak üzere canlarını feda etmeye hazır bir şekilde mücadele ederler. İşte bu kullarına karşı Allah çok merhametle ve şefkatle muamele edecektir.

## MEDİNE YAHUDİLERİNE İSLAM'A GİRME ÇAĞRISI

208-Ey elçimiz Musa'nın peygamberliğine iman eden Medine yahudileri! Elçimiz Muhammed'in peygamberliğine de iman edip, hep birlikte İslam'a girip ilahi emirlere itaat edin. Şeytanın ayartmalarına kapılıp da dünyevi menfaatler uğruna Muhammed'i inkar etmeyin. Şeytanın sizin amansız düşmanınız olduğunu unutmayın.

209-Muhammed'in peygamberliğini gösteren onca alamet varken inkar etmekte ısrar ederseniz şunu iyi bilin ki Allah sonsuz kudret sahibidir, elçisi Muhammed'i zafere ulaştıracak ve onu inkar edenleri hem dünyada hem ahirette perişan edecektir.

210-Vaktiyle atalarınızın elçimiz Musa'dan istedikleri gibi şimdi sizler de elçimiz Muhammed'den sizlere Allah'ı ve melekleri göstermesi gibi olmadık mucizeler istemeyin, böyle bahanelerle onu inkar etmeyin. (bkz.Razi) Şunu iyi bilin ki kıyamet günü geldiğinde sizin için iş işten geçmiş olacaktır. Hepiniz ölecek ve O'nun huzurunda hesaba çekileceksiniz.

## YAHUDİLERİN MUCİZE İSTEKLERİNE CEVAP

211-Ey elçimiz Muhammed! Sana iman etmemek için türlü bahaneler uyduran Medine yahudilerine, vaktiyle atalarına ne kadar mucizeler göstermiş olduğumuzu, buna rağmen içlerinden birçoğunun elçimiz Musa'ya gereği gibi itaat etmediklerini hatırlat! Şimdi ellerindeki Tevrat'da okudukları bilgilere göre açıkça peygamber olduğunu anlamış oldukları elçimiz Muhammed'i inkar ederlerse bilsinler ki Allah'ın böyle kimselere vereceği azap çok çetindir.

212-Medine yahudileri (bkz.Atâ, İbnü'l-Cevzi) kendilerini tamamen dünya hayatının geçici güzelliklerine kaptırmışlar, sahip oldukları konumu kaybetmemek için  (bkz.Taberi) elçimize iman etmemişler, bu da yetmezmiş gibi elçimize iman edenlerle alay etmeye, onları küçümsemeye çalışmışlardır. Şunu unutmamalıdırlar ki kıyamet günü bu durum aleyhlerine dönecek, müminler onlardan daha üstün bir konumda olacaklardır. Çünkü o gün elçimize inananlar cennete, onu inkar eden kibirli kimseler ise cehenneme gireceklerdir. Onlar son peygamberin kendi soylarından gelmemiş olmasından dolayı haset etmektedirler. Halbuki bu konuda karar Allah'ındır ve peygamberliği layık gördüğüne verir.

213-Vaktiyle elçimiz Musa'nın getirdiği ilahi kitaba iman ederek tek bir topluluk haline gelen İsrailoğulları, (bkz.Razi) daha sonra ilahi vahyin çizgisinden ayrılarak ihtilafa düşmüşlerdir. Bunun üzerine Allah onlara tekrar tevhit mesajını anlatmak üzere çeşitli peygamberleri uyarıcı ve müjdeleyeci olarak göndermiştir. Şimdi gönderdiği Muhammed de bu peygamberlerden biridir. Ancak ilahi kitabın belirttiği tevhit çizgisine sahip olduktan sonra onların birçoğu Muhammed'e iman etmeyip ihtilafa düşmekte, peygamber kendi soylarından gelmedi diye haset etmekte, dünyevi çıkarlar sebebiyle (bkz.Razi) onu inkar etmektedirler. Oysa Allah, elçisi Muhammed'e iman edenleri bu ihtilaftan kurtarıp dosdoğru tevhit yoluna yöneltmektedir. Gerçek şu ki Allah, iman edenleri her zaman ödüllendirir.

## Hz.MUHAMMED'İ MİNNET ALTINDA BIRAKMAK İSTEYENLERE UYARI

214-Ey elçimiz Muhammed'le birlikte zorlu mücadelelere girişen müminler!

Çektiğiniz sıkıntılardan dolayı sakın Muhammed'i minnet altında bırakmaya çalışmayınız. Böyle yapanlar geçmişte elçilerimize iman ettikleri için amansız zorluklarla karşılaşan müminlerin çektiklerini çekmeden cennete girebileceklerini mi sanıyorlar? Doğrusu o zamanlar elçilerimiz ve onlara iman edenler öylesine zorluk ve sıkıntı yaşamışlardı ki artık, "Allahım! Ne zaman yardım edeceksin!" diye feryat etmeye başlamışlardı. Öyle ise siz de sabırlı olunuz ve biliniz ki Allah'ın yardımı ve zafer yakındır.

215-Ey elçimiz Muhammed! Medine'deki bazı varlıklı müminler sana gelip gönülsüzce, "Ne kadar yardımda bulunalım?" diye sorarlar. Onlara şöyle söyle: "Sizden istenen yardımların Allah'a veya peygambere bir faydası yoktur. Neticede bu yardımlarınızdan sizin ebeveynleriniz, yetimler, yoksullar ve yolda kalmış olanlar istifade ederler. Şunu bilin ki samimiyetle yaptığınız iyiliklerin tamamı Allah tarafından ödüllendirilecektir." Diğer taraftan sana, mallarından daha ne kadar yardım edeceklerini soranlara şöyle cevap ver: "Gönülsüzce yaptığınız yardımlara kimsenin ihtiyacı yoktur!"

MÜDAFAA SAVAŞI

216-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Her ne kadar hoşunuza gitmese de düşmanla savaşmanız size farz kılınmıştır. Kaldı ki hoşlanmadığınız bazı şeyler sizin için hayırlı, hoşlandığınız bazı şeyler ise hayırsız olabilir. Nihayetinde neyin hayırlı olduğunu siz bilemezsiniz, Allah bilir.

HARAM AYLARDA SAVAŞ

217-Ey elçimiz Muhammed! Müşrikleri gözetlemek ve haber toplamak üzere gönderdiğin grubun haram aylarda onlarla girdiği bir çatışma sonucu bir kişinin öldürülmesi sebebiyle müşriklerin sizi eleştirdiklerini, "Sizler haram ayların kutsallığını ihlal ediyorsunuz" dediklerini biliyoruz. (bkz.Mukatil, Taberi) Onlara şöyle cevap ver: "Evet, haram aylarda savaşmak kötüdür ama sizin yaptıklarınız yani şirk koşmak, tevhit ehlini Kabe'den alıkoymak, müslümanların Mekke'den hicret etmesine sebep olacak kadar baskı yapmak çok daha kötü şeylerdir. Evet, sizin yaptığınız bu davranışlar savaşmaktan çok daha kötüdür."

Ey müminler! Müşriklerin bu tür eleştirilerine kulak asmayınız. Unutmayınız ki

onlar size karşı düşmanlıktan vazgeçmeyecek, sizleri inancınızdan döndürünceye kadar mücadeleye devam edeceklerdir. Fakat şunu da biliniz ki eğer onların bu yaygaralarından etkilenip inancınızdan vazgeçer, tekrar şirke döner ve o hal üzerine ölürseniz, bu kötü davranışınızın (bkz.Mukatil) cezasını dünyada da ahirette de çekersiniz. Bu durumda ahirette perişan olur, sonsuza kadar kalmak üzere cehenneme gidersiniz.

218-Buna karşılık elçimize imanında sebat eden, onunla birlikte baskılara katlanıp hicret eden ve onun yanında savaşlara katılan kimseler Allah'ın rahmet ve merhametini ummaya layık kimselerdir. Doğrusu Allah, bu kimseler için çok merhametli ve şefkatlidir.

SARHOŞ EDİCİ İÇECEKLER, HAKSIZ KAZANÇ ve KUMAR

219-Ey elçimiz Muhammed! Sarhoş edici içecekler ve kumar hakkında seninle tartışanlara şöyle söyle: "İçkide de kumarda da büyük kötülükler vardır. Her ne kadar bir takım geçici eğlence ve kazanç (bkz.Mukatil) sağlasalar da, zararları daha büyüktür." Allah işte  bu şekilde sizlere hükümlerini açıklıyor ki hem dünya hayatında zararlı şeylerden uzak durarak mesut olasınız hem de ilahi emirlere uymak suretiyle ahirette kazançlı çıkasınız.

BAKIMA MUHTAÇ YETİMLER

220-Yetim malı yeme konusundaki ilahi uyarılardan dolayı harama düşme tehlikesinden korkup, bakmakla yükümlü oldukları yetimlerden uzaklaşan ve bu konuda içleri rahat olmayan müminlere de (bkz.Taberi) şunu söyle: "Yetimleri kendi hallerine bırakmaktansa onları koruyup kollamanız, mallarını muhafaza edip kendileri için en uygun şekilde değerlendirmeniz daha iyi olur. Eğer onları aileniz içine dahil ederseniz bu durumda artık kardeşiniz sayılırlar. Unutmayınız ki Allah iyi niyetle hareket edip yetimleri korumaya çalışanları da, aksi davrananları da gayet iyi bilmektedir ve hepsine de gereken karşılığı verecektir. Allah'ın yetimleri aile efradınız içerisine dahil etme hakkını size vermiş olması sizin için onlara bakma hususunda bir kolaylıktır. Ancak bu kolaylığı istismar ederek yetim malına göz dikmeyiniz. Şunu biliniz ki Allah onları aile efradınıza karıştırmanızı yasaklayabilir ve sizin için uygulaması daha zor hükümler de koyabilirdi. Fakat O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir, sizin için en hayırlı hükümleri koyar ve bu durumu kötüye kullananlara cezalarını verir. (bkz.Taberi)

## MÜŞRİKLERLE EVLENİP YUVA KURMANIN SAKINCALARI

221-Ey şirk inancını terkedip elçimiz Muhammed'e iman edenler! Şirk geleneği ile yetişmiş olmanızdan dolayı, geçmiş alışkanlıklarınıza tekrar dönmemeye özen gösteriniz. Evleneceğiniz kadını seçerken de bu hususa riayet ediniz. Allah'ın birliğine ve Muhammed'e iman etmedikleri sürece müşrik kadınlarla evlenmeyiniz. Belki size tam tersi daha hoş gelebilir ama evlenmek için mümin bir cariye, müşrik bir kadından daha uygundur. Çünkü müşrik bir kadınla kuracağınız aile yuvası sizi eski alışkanlıklarınıza döndürebilir. Yine aynı sebepten dolayı, mümin kadınları da, iman etmedikleri sürece müşrik erkeklerle evlendirmeyiniz. Tersi sizin hoşunuza gidecek olsa bile, köle bir mümin, evlenmek için hür bir müşrikten daha uygundur. Zira müşriklerle evlenip aile yuvası kuracak olursanız, onlar sizi zamanla saptırabilir ve şirke döndürebilirler. Allah ise size bu konularda gerekli uyarıları yapmakta ve sizleri tevhit inancında sebat edip cennete girmeye çağırmaktadır. Düşünüp ders alasınız ve tevhit inancınızı tehlikeye atmayasınız diye her önlemi size tek tek açıklamaktadır. (Maide 5/5 hristiyan ve yahudi hür kadınlarla evlenmeyi serbest bırakır)

## KADINLARIN ÖZEL HALLERİ KONUSUNDA CAHİLİYE İNANÇLARI

222-Ey peygamber! Bu zamana kadar, eşleri adet dönemine girince onlardan tamamen uzaklaşan, onlarla beraber yemek yemekten ve aynı evde bulunmaktan kaçınan ve şimdi bu durum hakkında senden bilgi isteyen müminlere şunu söyle: "Adet halindeki eşlerinizi kendinizden uzaklaştırmanın bir anlam yoktur. Yapmanız gereken, bu sıkıntılı günlerinde onlarla cinsel ilişkiye girmemekten ibarettir. (bkz.Taberi) Adet dönemi bitince artık onlarla meşru şekilde ilişki kurabilirsiniz. Allah hem kendisine itaat etmek suretiyle manevi kirlerden arınan hem de maddi olarak kendini temizleyen insanları sever."

223-Eşleriniz evlatlarınızın anneleridir ve nesillerinizin kaynağıdır (bkz.Mukatil, Taberi) Karı-koca ilişkisi hususunda yahudilerin söylediklerine kulak asmayınız (*) meşru ölçüleri aşmamak kaydıyla yani evlat sahibi olmanıza vesile olacak şekilde eşlerinizle ilişki kurunuz ve hayırlı evlatlar edinmeyi amaçlayınız. (bkz.Mukatil) Allah'ın emirlerine itaat ediniz ve onun huzuruna çıkıp hesap vereceğinizi unutmayınız.

Ey elçimiz Muhammed! İşte bu ilahi emirlere itaat eden kullarıma cennet müjdesini ilet.

(*) Tevrat'a göre adetli ve lohusa kadın kirlidir, kanaması bittikten sonra yedi gün geçmedikçe dokunduğu ve üstüne oturduğu her şey kirlenir. Ona veya onun dokunduğu şeylere dokunan da akşama kadar kirli kalır. O kadınla cinsel ilişki de haramdır. (bkz.Levililer 15/19-28, 18/19)

## YEMİNİNİ BAHANE EDİP İYİLİKTEN UZAK DURANLAR

224-Ey müminler! Vaktiyle düşünmeden, müslüman olmamış yakınlarınıza bir daha yardım etmemek gibi konularda Allah adına yaptığınız yeminler sebebiyle kendinizi iyilik ve güzel işlerden uzak tutmayınız. (Mukatil, bu konuya örnek olarak, müslüman olmazsa oğlunun yüzüne bakmayacağı konusunda yemin etmiş Hz.Ebubekir'i örnek gösteriyor)

225-Allah, böylesine düşünülmeden ağız alışkanlığı ile edilmiş yeminler sebebiyle sizi sorumlu tutmaz. Dolayısıyla böyle yeminleri iyiliklere, insanların arasını düzeltici faaliyetlere engel saymayınız. Allah, sizin ne amaçla yemin ettiğinizi gayet iyi bilir, iyi niyetli müminlere karşı merhametlidir ve hatalarını bağışlayıcıdır. Hatalarınızı örter, derhal cezalandırmaz ve sizlere tövbe yolunu gösterir. (bkz.Taberi) Ancak Allah sizleri, bilinçli olarak ettiğiniz yalan yere yeminlerden sorumlu tutar, bunu da unutmayınız!

## BOŞANMA

226-Mesela eşleriyle bir daha ilişkiye girmeyeceklerine dair yemin eden kimseler (bkz.Mukatil) bu yeminlerinin bedeli olarak dört ay beklemek durumundadırlar. Bu dört ay geçmeden eşleri ile boşanmış sayılmazlar, bu süre içinde kararlarını gözden geçirip vazgeçme imkanları vardır. Eğer vazgeçerlerse, aile yuvasını korumuş oldukları için, Allah onların bu gereksiz yeminlerini affeder.

227-Ama sürenin sonunda boşanmaya karar verirlerse artık boşanırlar. Bu süreç içerisinde eşlerinize nasıl davrandığınızı Allah gayet iyi bilmektedir ve ona göre karşılığını verecektir.

228-Boşanmış olan eşler, hamile olup olmadıklarının kesinleşmesi için üç adet

dönemi süresince beklemek, başkasıyla evlenmemek durumundadırlar. Onlar Allah'n birliğine (bkz.Mukatil) ve O'nun kendilerini hesaba çekeceğine iman ettiklerine göre, (bkz.İbn Atıyye) hamile olup olmadıklarını veya bu süre içinde kaç defa adet dönemi yaşadıklarını gizlememelidirler. Eğer bu süre içerisinde kocaları onlarla iyi geçinme niyetinde olduğunu ortaya koyarsa, onlarla tekrar evlenme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda eşlerin birbirleri üzerindeki hakları eşittir. Ancak erkekler kadınları koruyup kollama hususunda titiz olmalı, güçlü olmaları sebebiyle gerektiğinde çeşitli haklarından feragat etmelidirler. (bkz.İbn Abbas, İbn Atıyye) Unutmayınız ki Allah sizler için en uygun hükümleri bildirmektedir ve emirlerine riayet etmeyenlere vereceği azap çok çetindir.

229-Ey müminler! Cahiliye döneminde yaptığınız gibi eşlerinizi istediğiniz zaman boşayıp istediğiniz zaman onlarla tekrar evlenme hakkınız yoktur. (bkz.Taberi) En fazla iki defa boşanma kararınızdan vazgeçip boşamış olduğunuz eşinizle yeniden evlenebilirsiniz. Bir veya ikinci boşanmanızın ardından seçim yapmalısınız; ya kararınızdan vazgeçer ve evliliğinizi sürdürürsünüz ya da onları güzellikle boşarsınız. Cahiliye döneminde yaptığınız gibi boşadığınız eşlerinize evlenirken vermiş olduğunuz mehir ücretinin bir kısmını geri almanız helal olmaz. Ancak eşlerden biri veya her ikisi huzurlu bir aile yuvasını temin edecek ilahi emirlere uymaz ve bu sebeple boşanmaları kaçınılmaz olursa yani boşanma sadece erkeğin kararı değil de her iki tarafın ortak kararı olursa, o zaman kadının mehir bedelinden bir kısmını kocasına vererek boşanmayı gerçekleştirmelerinde bir sakınca yoktur. İşte bunlar, Allah tarafından sizlere bildirilen önemli kurallardır. Sakın bu kuralları çiğneyip de birbirinize haksızlık etmeyiniz. Kim bu ölçüleri ihlal ederse günahkar olmuş olur.

230-Eşini üçüncü defa boşayan kimseye gelince, artık o kadınla tekrar evlenmesi söz konusu değildir. O eş artık, ancak bir başkası ile evlenebilir. Eğer ondan da boşanırsa, ilahi talimatlar doğrultusunda huzurlu bir yuva kuracaklarını düşünüyorlarsa, ilk eşiyle tekrar evlenmesi mümkün olur. İşte bunlar, Allah'ın boşanma ile ilgili olarak size bildirdiği hükümlerdir.

231-Eşlerinizi boşadığınızda, beklemeleri gereken iddet süreleri bitmek üzere iken (bkz.Taberi) artık onları ya güzellikle boşamaya kesin olarak karar verin ve zorluk çıkarmayın ya da karşılıklı rızaya dayalı olarak evliliğinizi sürdürün! Böyle bir durumda sırf kadınları zor durumda bırakmak için işi sürüncemeye bırakmayınız. Unutmayınız ki böyle davranan kimseler, ilahi hükümleri çiğnemiş ve dolayısıyla kendilerine yazık etmiş olurlar. Sizlere bildirilen bu

öğüt ve hikmet dolu tavsiyelerin kıymetini iyi biliniz. Allah'ın emirlerine ve yasaklarına itaat ediniz. O'nun, yaptığınız her şeyi gayet iyi bildiğinden ve hak ettiğiniz ödülü veya müstehak olduğunuz cezayı vereceğinden emin olunuz!

232-Boşandıktan sonra beklemeleri gereken idet süresi bekleyen ve daha sonra tekrar evlenmeye razı olan eşlerin evlenmelerine mani olmak üzere kadınlara (kızlarınıza ya da sizin velayetinizde olan kızkardeşlerinize) baskı yapmayınız. Bu, Allah'ın birliğine (bkz.Mukatil) ve hesap gününe iman edenlere bir öğüttür! Boşanmaktan veya şaibe altında bulunmaktansa böylesi çok daha hayırlıdır. (bkz.Mukatil) Kaldı ki boşanmış olan eşler birbirleriyle tekrar evlenmeyi istiyorlar mı, birbirlerini seviyorlar mı, bunu siz bilemezsiniz, Allah bilir! (bkz.Mukatil)

233-Boşanmış kadınlar, kocaları istedikleri takdirde, emzirme çağındaki çocuklarını iki yıl doluncaya kadar emzirmelidirler. Bu boşanmış eşler için bir zorunluluk olmamakla beraber, vicdani bir görevdir. (bkz.Mukatil, Taberi) Emzirme süresi boyunca çocuğun ve annesinin giyecek ve yiyecek ihtiyaçlarını makul ölçülerde karşılamak babanın görevidir. Tabi bu durum imkanlara bağlıdır. (bkz.Taberi) Kimse, güç yetiremeyeceği şeylerden sorumlu değildir. Diğer taraftan böyle bir durumda yani çocuğun emzirilmesi sürecinde baba mali sorumluluklarını yerine getirmeyerek anneye, anne de çocuğunu emzirmeyerek babaya zorluk çıkarmamalıdır. Çocuğun babası bu sırada vefat edecek olursa, çocuğun velayetini üstlenen varisleri de bu hususlara dikkat edip aynı sorumluluğu taşımalıdırlar. İki yıllık emzirme süresi dolmadan önce anne ve baba karşılıklı olarak anlaşıp çocuğun sütten kesilmesini uygun görüp buna karar verirlerse, bunda bir sakınca olmaz. Ayrıca çocuğuna sütanne tutmak isteyen kimse de, şartlara uygun olarak belirlenmiş ücreti ödedikten sonra bunu yapabilir. Ey müminler! Allah'ın size bildirdiği bütün bu emir ve yasaklara uyunuz ve her yaptığınızın Allah tarafından görüldüğünü unutmayınız!

234-Kocası ölüp de dul kalan kadınlar tekrar evlenmeden önce dört ay on gün beklemelidirler. Bu süre bittikten sonra yeni bir evlilik yapma hususunda karar kendilerinindir. Bu konuda atacakları adımla ilgili olarak yakınlarının / velilerinin bir sorumluluğu yoktur. Bu hükümlere riayet edip etmediğiniz konusundaki tavrınızı Allah gayet iyi bilmektedir.

235-Dul kalmış olan kadınlarla evlenmek istemeniz ya da bu isteğinizi onlara

hissettirecek şekilde üstü kapalı sözler söylemeniz normaldir. Ama sakın böyle durumda olan kadınların o hallerinden faydalanıp onları nikahsız bir şekilde dost tutmayınız. Onlarla evlenmek istiyorsanız bunu meşru bir yolla ifade ediniz ama karşılıklı rızayı sağlasanız bile, dört ay on günlük iddet süresi dolmadan evlenmekte acele etmeyiniz. Allah içinizden geçenleri biliyor, bu yüzden sakın emirleri ihlal etmeye kalkışmayınız. O'nun sizlere ne kadar merhametli olduğunu, sizin iyiliğiniz için hükümler koyduğunu ve sizleri bağışladığını unutmayınız.

236-Nikah akdi yapmış olmakla beraber henüz kendilerine mehir bedelini belirlemediğiniz ve karı-koca ilişkisi kurmamış olduğunuz kadınları boşadığınız durumda bir mali bedel ödemeniz gerekmez. Bununla beraber onlara yine de imkanlarınız ölçüsünde maddi yardımda bulununuz. Zengin olan zenginliğine yaraşır şekilde, fakir olan da durumu elverdiğince bu yardımı yapsın! Bu, samimi müminlerin görev belleyecekleri önemli bir husustur.

237-Benzer şekilde nikah akdi yapmış olduğunuz, fakat kendileri ile karı-koca ilişkisine girmemiş bulunduğunuz halde mehir miktarını belirlemiş ve bu hususta anlaşmış olduğunuz eşlerinizi boşadığınız zaman ise belirlediğiniz mehir miktarının yarısını vermeniz gerekir. Tabii mehrin hepsini gönül rızasıyla vermek isterseniz ya da boşadığınız eşiniz kendi rızasıyla mehirden tamamen feragat ederse o başka! Şunu unutmayınız ki böylesi durumlarda ilahi emirlere titizlikle uyan bir mümine yaraşır davranış, maddi hesap yapmaktansa karşı tarafa lutufkâr davranmaktır. Kuşkusuz Allah yaptıklarınızı görmektedir.

İLAHİ HÜKÜMLERE İTAATİN SEMBOLÜ : NAMAZ

238-Ey müminler! Birbirinizin haklarına saygılı olmanız için koyduğumuz hükümlere daha itaatkar olmanızı sağlayacak olan (bkz.Mevdudi) namazı muhafaza edip titizlikle eda ediniz, özellikle namazlarınızı Allah'a tam bir bağlılıkla yerine getirmeye özen gösteriniz. (bkz.Mevdudi) Namazlarınızı müşrikler gibi isyan eder gibi savruk kılmayınız (bkz.Mukatil) ilahi emirlere uygun bir şekilde, Allah'a karşı tam bir itaat ve huşû haliyle eda ediniz.

239-Bununla beraber güvenlik endişesi taşıdığınız durumlarda namazlarınızı bineklerinizin üzerinde veya yürürken kılabilirsiniz. Ama bu durum geçince elçimiz Muhammed'in getirdiği vahiyle öğrendiğiniz şekilde tevhit inancı üzere ibadetlerinizi yerine getirmeye devam ediniz!

## BOŞANMA

240-Siz öldükten sonra dul kalacak olan eşlerinizin mağdur olmamaları için bir vasiyet bırakarak onların sizden sonra bir yıl boyunca evinizde ikamet etmelerini ve bu süre boyunca gerekli olan nafakalarının mirasınızdan temin edilmesini sağlayınız. Fakat dul kalan eş bir yıl boyunca merhum kocasının evinde kalmak ve onun nafakasından yararlanmak istemeyip ayrılır ve yeni bir aile kurmak üzere meşru bir şekilde evlenmeye koyulursa, bu durumda ölen kişinin yakınlarının ona müdahale etme hakları yoktur, zira onun yaptıklarından onlar sorumlu değildir. Allah bütün bu hükümleri belirlemekle sizler için en uygun olanı yapmaktadır, hükümlerine uymayanları cezalandırma gücüne de sahiptir.

241-Kocaları tarafından boşanmış kadınların, dört ay on günlük iddet süresi boyunca nafaka hakları vardır ve bu hakkın ödenmesi, ilahi emir ve yasaklara riayet eden gerçek müminler için bir görevdir.

242-İşte Allah, Kendisine ve elçisi Muhammed'e iman eden kimselerin riayet etmeleri ve hem dünyada hem ahirette daha hayırlı bir sona ulaşmaları için hükümlerini bu şekilde açıklamaktadır.

## PEYGAMBERE İTAAT ETMEYEN İSRAİLOĞULLARI TARİHİNDEN DERSLER

243-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Size karşı düşmanlık gösterenler karşısında Muhammed ile birlikte mücadeleyi ve savaşmayı kararlılıkla sürdürünüz. (bkz.Taberi) Allah'ın elçisi Hezekiel peygamberin talimatına uymayan, (bkz.Tevrat, Hezekiel kitabı) onunla birlikte savaşamayan İsrailoğulları gibi davranmayınız! Vaktiyle onlar, sayıları onbinleri bulduğu halde, peygamberin cihat çağrısına uymamışlar, ölüm korkusuyla düşmandan kaçmışlardı. Bu sebeple de düşmanın önünde yem olmuşlar, esaret altında ölümden beter bir dönem yaşamışlardı. Daha sonra zamanla kendilerine gelmiş ve mücadele etmeye başlayarak yeniden dirilmişlerdi. İşte Allah, Muhammed'e vahiy gönderip bu şekilde sizlere doğru yolu göstermekte büyük bir ihsanda bulunmaktadır. Ne var ki Allah'tan başkasına kulluk edenler bu ihsanın önemini anlamamaktadır.

244-Ey müminler! Bu anlatılanlardan ders alınız ve elçimiz Muhammed'le birlikte tevhit inancını ve müminleri müdafaa etmek üzere savaşınız. Unutmayınız ki Allah yaptıklarınızı görmekte ve bilmektedir.

245-Kendi rızasıyla bu mücadele uğrunda canını ve malını ortaya koyan kimselere ödüllerini fazlasıyla verecektir. Bu mücadele içinde kah sıkıntılı kah müreffeh günler yaşayacaksınız ama sonunda Allah'ın huzuruna çıkacak ve verdiğiniz güzel mücadelenin karşılığını alacaksınız.

246-Yine Musa'dan sonraki dönemlerde İsrailoğulları'nın ileri gelenlerinden bir grup, düşmanla savaşmak için bir kumandana ihtiyaç duyduklarını söylemişler ve peygamberlerinden kendilerine bir kumandan tayin etmesini istemişlerdi. Peygamberleri ise onlara savaşın ciddi bir konu olduğunu, bu yola koyulduktan sonra geri dönmenin söz konusu olamayacağını söylemiş, "Allah size savaşmanızı emrettikten sonra kararınızı değiştirebileceğinizi düşünmüyorsunuzdur umarım!" demişti. Onlar ise "Ne münasebet! Niçin kararımızı değiştirelim ki? Baksana halimize; yurdumuz işgal edilmiş, birçok kardeşimiz esarete düşmüş durumda! (bkz.Taberi) Elbette ki savaşacağız" demişlerdi. Ne var ki Allah kendilerine savaşmayı emredince çoğu bu kararlılığı sürdüremedi. Allah sözünden dönen bu kimseleri iyi bilmekte olup onlara gerekli cezayı verecektir. (bkz.Talut -Tevrat'taki adı "Saul"-)

247-Nitekim peygamberleri onların bu ısrarı üzerine, "Pekala, Allah sizlere Talut'u (Saul) kumandan olarak tayin etmemi emretti" demişti, ama onlar bunu duyunca hemen itiraz ettiler, "Onun nesi var da bizim kumandanımız olmayı hak ediyor? Malı yok, mülkü yok! İçimizde bu işe ondan daha layık niceleri var!" dediler. Peygamber ise, "Yapmayın, ilahi emre itiraz etmeyin. Bakın Allah onu seçmiş, kendisine mal mülk değil ama bilgi ve kuvvet ihsan etmiştir. Allah bu göreve kimin layık olduğunu sizden çok daha iyi bilir, sınırsız ilim ve kudret sahibidir ve işte bu ilmi ve kudreti ile böyle bir tasarrufta bulunmuştur.

248-Eğer gerçekten onu Allah'ın seçtiğine inanmıyorsanız, size bunu gösterecek bir alamet olarak şunu söyleyeyim; Talut sayesinde; vaktiyle elinizden alınmış olan ve içerisinde Musa ve Harun ailesine ait eşyaların muhafaza edildiği, Allah tarafından sizler için bir huzur ve güven kaynağı haline gelecek olan ve meleklerin taşıyıp muhafaza ettiğine inandığınız ahit sandığı tekrar elinize geçecektir. Eğer gerçekten delil istiyorsanız işte bu size açık ve net bir delildir" denmişti.

249-Neticede Talut kumandan olup beraberindeki ordusuyla yola koyulunca ordusuna şöyle dedi: "Askerlerim! İleride karşımıza çıkacak olan bir nehir var. Sizlere o nehrin suyundan içmemenizi emrediyorum. Bu emri yerine getirenler bana ve ilahi emirlere bağlı olduklarını gösterip sınavı geçmiş olacaklardır. Emri dinlemeyip suyu içenler ise itaatsizlik etmiş olup ordudan ayrılacaklardır. Bu arada zaruret sebebiyle bir avuç içmenizde bir sakınca yoktur."

Nehre vardıklarında askerlerden çoğu sudan kana kana içip böylece kumandana bağlı olmadıklarını, emirlere uymadıklarını göstermişlerdi. Derken hep birlikte (bkz.Taberi) nehri geçtiler, ama yaptıkları yolculuktan bitkin düşmüş, "Şu halimizle Calut (Golyat) ve ordusuna karşı koyamayız" demeye başlamışlardı. Buna karşılık gerçekten iman eden ve şehit olup Allah'ın huzuruna çıkmayı arzu eden askerler şöyle dediler: "Hayır, yanılıyorsunuz! Eğer sabırlı ve kararlı olursanız zafer sizin olur. Unutmayınız ki Allah'ın yardımıyla sabırlı ve kararlı davranan küçük bir ordu büyük bir orduyu alt edebilir, çünkü Allah sabredenlerin yardımcısıdır.

250-Nihayet Calut ve ordusuyla karşılaştıklarında, "Rabbimiz! Bize sabır ve kararlılık lutfet! Şu inkarcılara karşı bize zafer nasip et!" diye dua ettiler.

251-Allah da onların bu dualarına icabet etti (bkz.Taberi) ve yapılan savaşta Allah'ın yardımıyla onları yendiler. Davut o savaşta Calut'u öldürmüştü, Allah da kendisine hükümranlık ve peygamberlik bahşetmiş (bkz.Mukatil, Taberi) gerekli şeyleri öğretmişti. İşte Allah yeryüzünde şirk koşan ve zulmeden kimseleri bu şekilde tevhit ehli müminler aracılığı ile engeller. Eğer böyle yapmasaydı şirk ve zulüm bütün yeryüzünü kaplardı. Dolayısıyla Allah'ın peygamberler göndermesi ve müminleri gerekli durumlarda savaşa teşvik etmesi, O'nun insanlara bir lutfudur.

252-Ey elçimiz Muhammed! İşte bütün bunlar, sizlere öğüt ve rehberlik maksadıyla anlatılan mesajlardır. Allah bu mesajlarla sizleri de, tıpkı geçmişte olduğu gibi, düşmanlarınıza karşı muzaffer kılmak istemektedir. Çünkü sen de, burada anlatılan peygamberler gibi Allah'tan vahiy alan bir peygambersin.

253-Allah senden önce nice peygamberler göndermiş, her birine çeşitli meziyetler bahşetmiştir. İçlerinden kimi ile aracısız konuşmuş, (bkz.Zemahşeri) kimine çok ulvi dereceler ihsan etmiş, Meryem oğlu İsa'yı da çeşitli mucizelerle ve Rûhul Kudüs ile desteklemiştir. Fakat bütün bu peygamberlerin ardından insanlar yine de tevhit yolundan saparak

birbirlerine düşmüşlerdir. Allah elbette onları tevhit yolunda tutmaya ve sapmalarına engel olmaya kadirdi, fakat hikmetinin gereği olarak insanları kendi seçimleri ile baş başa bıraktı. Bunun sonucunda da insanlar ilahi vahyin rehberliğinden haberdar olduktan sonra tekrar saptılar, ihtilafa düştüler ve birbirleriyle savaşmaya koyuldular.

254-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! İşte bütün bu anlatılanlardan ders alın ve tevhit mücadelesi uğrunda sabır ve kararlılıkla mücadele edin, mallarınızı bu uğurda harcayın ki hiçbir şekilde mal ve mülkün veya şefaatin işe yaramayacağı hesap gününde kazançlı çıkasınız. Unutmayın ki kendileri ile mücadele edeceğiniz müşrikler, tıpkı anlatılan peygamberlerin kıssalarında olduğu gibi zalim kimselerdir.

AYETÜ'l-KÜRSİ : KULLUĞA LÂYIK YEGANE KUDRETİN ALLAH OLDUĞUNUN DELİLİ

255-Allah, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. O'ndan başka hiçbir varlığın böyle özellikleri yoktur. Çünkü bütün varlıklar hayatlarını O'na borçludurlar. Kainatta var olan her mahluk O'nun tarafından yaratılmıştır, her şeyin sahibi O'dur, O hiçbir şeye muhtaç değildir, her şeyden her an haberdardır, bir an olsun gaflete ve yanılgıya düşmez. İnsanların yaptıkları her şeyi bilir. İşte kulluk, her şeyi bilen bu yüce kudrete yapılır, hiçbir şeyden haberi olmayan şeylere değil! O halde sizler de bütün varlığa hükümran olan, her şeyden haberdar olan Allah'a yönelin ve sadece O'na kulluk edin! (bkz.Taberi) Hükümranlığı yeri ve göğü, bütün kainatı kapsar ve bütün bunlara hükümran olmak O'nun için zor değildir. Sonsuz yücelik ve azamet sahibidir. O'ndan başka bu vasıflara sahip hiçbir varlık yoktur. Hakikat bu olduğu halde müşrikler yine de bazı varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşmakta, sanki O'nun iradesi dışında herhangi bir şeyin sözü geçecekmiş gibi onlardan şefaat ummaktadırlar.

256-Ey elçimiz Muhammed! İşte tevhit inancı bu şekilde apaçık ortadadır. Sana düşen bu mesajı herkese duyurmaktır. Bundan sonra dileyen iman eder, dileyen inkar eder. Kimse bu konuda zorlanamaz. Müminlere söyle, çocuklarını dahi müslüman olması için zorlamasınlar. (bkz.Taberi) Artık şirkten vazgeçip tevhit inancına iman eden herkes, dünyada ve ahirette kendisini huzura ulaştıracağı kesin olan bir yol tutmuş demektir. Zira Allah tevhit ehlinin de, müşriklerin de yaptıklarını bilmekte, söylediklerini işitmektedir ve her birine

gerekli olan karşılığı verecektir.

## ALLAH, TEVHİT EHLİNİN YARDIMCISIDIR

257-Bu şekilde iman edenlerin yar ve yardımcısı bizzat Allah'tır, onları şirk karanlığından kurtarıp tevhidin aydınlığına ulaştırdığı gibi zafere ve cennete de ulaştıracaktır. Tevhit inancını inkar edenler ise, şeytanın yoldaşlarıdır ve şeytan onları şirk karanlığına ve onun sonucunda da cehenneme sürüklemektedir. Eğer bu tavırlarından vazgeçip tevhit inancına ve elçimiz Muhammed'e iman etmezlerse ahirette cehenneme girecek ve sonsuza kadar orada kalacaklardır.

258-Vaktiyle elçimiz İbrahim ile tevhit konusunda tartışan, ona ve tevhit ehline baskı yapan, tıpkı Mekke müşrikleri gibi Allah'ın kendisine bahşettiği gücü doğruluğun alameti sayan Nemrut ve onun karşısında tevhit inancını savunan elçimiz İbrahim arasında geçen şu tartışma, tam da tevhidi inkar edenlerin şeytanın yoldaşı zavallılar olduklarını göstermektedir. Nitekim o tartışmada İbrahim, Nemrut'u tevhit inancına davet etmiş; hayat verme ve can alma kudretinin ve bütün kainatın mülkünün yalnızca Allah'a ait olduğunu, dolayısıyla sadece O'na kulluk edilmesi gerektiğini ifade etmişti. Nemrut ise, "Ben de dilediğimi öldürür dilediğimi sağ bırakırım" diyerek İbrahim'in delilini çürütmeye çalışmıştı. Buna İbrahim, "Allah güneşi doğudan yükseltir, onu batıdan yükseltecek bir başka kudret var mıdır ki kulluk edilmeye layık olsun!" diye cevap verince, aslında her şeyi yaratanın Allah olduğunu bilen, fakat O'ndan başka varlıklara ilahi güç atfeden Nemrut'un dili tutulmuş, söyleyecek söz bulamamıştı. Evet, işte böylesine şirke ve küfre batmış olan kimseleri Allah asla emellerine ulaştırmaz.

259-Bir diğer örnek de, yakılıp yıkılmış Kudüs şehrine dağın eteğinden bakıp (bkz.Taberi) "Bu harabe olmuş şehir nasıl ayağa kalkar, şu perişan olmuş İsrailoğulları nasıl yeniden güçlenir ki?" diye düşünen peygamberin yaşadığı ilahi müşahededir. (bkz.Tevrat, Hezekiel kitabı 37. bab) Orada İsrailoğulları'nın bu bitkin ve perişan hallerinden ümit kesen o peygambere Allah, yüzyıllık bir ölümün ardından ilahi kudretin eseri olarak nasıl dirileceklerini, dirilişten önce geçen yüzyılın onlara bir gün kadar, hatta daha kısa geleceğini, kuruyup kemik haline gelmiş bedenlerin nasıl etle kaplanıp canlanacağını göstermişti. Yine bu müşahede halinde Hezekiel peygambere İsrailoğulları'na önder olmasını ve onları Allah'ın izni ve yardımıyla yeniden toparlanacaklarına

inandırmasını istedik. Kendisine yaşattığımız bu manevi müşahede sonucunda artık Hezekiel'in Allah'ın İsrailoğulları'na yardım edip onları tekrar ayağa kaldıracağı hususunda kuşkusu kalmamış oldu.

260-Vaktiyle elçimiz İbrahim, kıyamet günü insanların Allah tarafından diriltilecek olmasına akıl erdiremeyen bazı kimselerin kendisine sordukları sorular karşısında daha kendinden emin bir şekilde cevap vermek için Allah'a dua etmiş, yeniden diriliş konusunda kendisini daha fazla bilgi sahibi kılmasını istemişti. Allah da ona, "Yoksa sen de mi onların şüphelerine katılıyorsun?" diye sormuş, o ise, "Hayır! Ben sadece daha emin olmak istiyorum" demişti. Bunun üzerine Allah ona şöyle demişti; "Dört kuş al ve onları kendine alıştır, sonra da onların her birinden birer parçayı dört farklı dağın zirvesine koy ve nihayet onları kendine çağır! Hepsinin sana doğru geldiklerini göreceksin. Böylece Allah'ın her varlığın mutlak sahibi ve her şeyi yerli yerinde yapan kudret olduğunu anlayacaksın."

## Hz.MUHAMMED'İN ÇAĞRISINA UYUP MALLARINDAN FEDAKARLIK EDEN MÜMİNLER

261-Ey Muhammed'in peygamberliğine iman edenler! Elçimiz sizi düşmanla savaş konusunda maddi yardıma çağırdığında ona icabet ediniz! Şunu biliniz ki bu konuda elçimize icabet edip mallarından harcama yapanlar, tıpkı atılan bir tohumun yedi başak türemesi ve her bir başakta yüz tane bulunması gibi, harcadıkları malın kat kat fazlası mükafat alacaklardır. Allah elbette ki elçisine inanan ve yardım edenleri fazlasıyla mükafatlandırır, çünkü O, müminlerin bu davranışlarını bilmektedir ve çok lutufkardır.

262-Bu şekilde elçimizin çağrısına icabet edip mallarını bu uğurda harcayan ve bunu minnet konusu yapmayan, yaptığı yardımı başa kakmayan samimi müminler, Allah tarafından ödüllendirilecekler, hesap gününde hiçbir korku ve endişe yaşamayacaklardır. Yaptıkları yardımları sürekli başa kakan, bu konuda elçimizi rahatsız eden kimseler ise şunu iyi bilsinler ki Allah ve peygamber; onların yardımlarına muhtaç değildir.

263-Peygambere iman eden ve bütün samimiyetleri ile gayret eden, ona ve müminlere karşı bu tür yakışıksız söz ve davranışlardan uzak duran müminler, Allah nezdinde, yaptığı yardımı başa kakan bu gibi kimselerden daha hayırlıdır. Bu tür şeyler yapanlar derhal pişman olmalı, bu davranışlarından vazgeçmelidirler. Bilmelidirler ki Allah tövbe edenlere karşı çok merhametli ve

bağışlayıcıdır.

## GÖSTERİŞ İÇİN YARDIM YAPAN MÜNAFIKLAR

264-Ey elçimize iman edenler! Peygamber kendilerini düşmanla savaş için maddi yardıma çağırdığında mallarını sırf gösteriş olsun diye sarfeden, bu sebeple de yaptıkları yardımdan hiçbir sevap kazanamayacak olan münafıklar gibi olmayınız, başa kakarak yaptığınız iyilikleri heba etmeyiniz! Onlar Allah'ın birliğine inanmaz, ahireti umursamazlar. Yaptıkları yardım, kaya üzerinde bulunan ve bir yağmurda akıp giden toz toprak kalıntısı gibidir, gerçek ve kalıcı değildir, kendilerine hiçbir sevap kazandırmayacaktır. Üstelik Allah o münafıkları gizli emellerine de eriştirmeyecektir.

265-Oysa elçimiz Muhammed'in çağrısına icabet edip sırf Allah rızası için ve bütün samimiyetleriyle yardımda bulunanların yaptıkları yardım, yüksek bir tepede bol yağmur alan ve her yağmur yağdıkça verimi artan, hafif bir çiselemede bile iyi ürün veren bir bahçe gibidir. Sahiplerine kat kat mükafat kazandıracaktır. Unutmayınız ki Allah kimin hangi niyetle hareket ettiğini bilmektedir.

266-Bu münafıkların ne kadar vahim durumda olduğunu şu örnekle size anlatacağız: İçinizden birinin, gençliğinde uzun yıllar çalışarak oluşturduğu ve içinde dereler akan, üzümünden hurmasına her çeşit meyvenin yetiştiği muhteşem bir bahçesi olduğunu düşününüz. Şimdi böyle bir kişi, tam yaşlılık çağında bahçesinin keyfini çıkaracağı zaman, o bahçenin büyük bir afete maruz kalıp harap olmasını ister mi? Kendisi artık bahçeyi yeniden düzenleyemeyecek kadar yaşlanmış, çoluk çocuğu da henüz bu işleri yapamayacak kadar küçük ve güçsüzdür. İşte gösteriş için yardım yapan o münafıkların davranışları, tam da bu kimsenin durumuna benzemektedir. (bkz.Taberi) Çünkü yaptıkları yardımdan kazanacakları sevabı münafıklıkları yüzünden kaybetmekte, üstelik kendi yaptıklarını elleriyle kendileri yıkmaktadırlar.

## İNFAKTA SAMİMİYET

267-Ey elçimize iman edenler! Peygamber sizleri mallarınızdan infak etmeye

çağırdığında, ticaret veya tarım gelirlerinizin en gözde olan kısmından veriniz. Size verilecek olsa beğenmeyeceğiniz, dudak bükerek alacağınız değersiz malları özellikle ayırıp bağış için kullanmayınız. Yapacağınız yardımlara Allah'ın ve peygamberin muhtaç olmadığını ama samimiyetle bu yardımları yaparsanız size en güzel şekilde ödül vereceğini unutmayınız.

268-Sizi kandırmaya çalışan şeytana karşı dikkatli olunuz, unutmayınız ki o sizi fakirlikle korkutur ve elçimizin emirlerine uymamaya sevk eder. Buna karşılık Allah sizin peygambere uyarak ilahi af ve mağrifete nail olmanızı, samimi bir şekilde fedakarlık etmek suretiyle O'nun nezdinde değerinizin artmasını ister. Allah sınırsız lutuf sahibidir ve hepinizin yaptığından haberdardır.

269-Peygambere uyan samimi müminlere bu konularda isabetli karar verip doğru hareket etmeyi nasip eder. Böylece bu kimseler arasında paha biçilmez bir manevi servet sahibi olmuş olurlar. Tabii ki işin bu yönünü münafıklar değil, ancak peygambere iman eden ve ilahi emirlere hakkıyla uymaya çalışan aklıselim sahipleri kavrar.

270-Ey müminler! Peygamberin emri ve isteği doğrultusunda yaptığınız her harcama ve taahhüt ettiğiniz her şey Allah tarafından bilinmektedir ve gerekli şekilde ödüllendirilecektir. Buna karşılık peygamberin çağrısını dikkate almayan münafıkları hesap gününde ilahi azaptan kurtarabilecek hiçbir güç yoktur.

271-Şunu biliniz ki bu tür yardımları riyakarlıktan uzak, samimi bir şekilde açıktan açığa yapmanız gayet güzeldir ama muhtaç insanları tespit edip onlara gizliden gizliye yardım etmeniz, zekat ve sadaka vermeniz çok daha hayırlıdır. Eğer bu samimiyeti ortaya koyarsanız Allah da sizin günahlarınızı bağışlar. Çünkü O, hem yaptıklarınızı hem de niyetlerinizi gayet iyi bilmektedir.

272-Ey elçimiz Muhammed! Bazı müminlerin henüz müşrik olan akrabalarına maddi yardımda bulunmalarına engel olma! Bütün müşriklerin bir an önce tevhit inancına girmelerini çok istediğini biliyoruz ama onları bu inanca getirmek senin sorumluluğun değildir. Senin görevin sadece tebliğ etmektir. Dolayısıyla onlara maddi yardımda bulunmayarak kendilerini zor durumda bırakıp böylece İslam'a girmelerini sağlama gibi bir şey düşünme! (bkz.Taberi) Müminler olarak sizler mallarınızı bu tür yardımlar için harcadığınızda aslında kendi iyiliğiniz için hareket etmiş olursunuz. Çünkü sizler bu yardımlarla

Allah'ın rızasını kazanmak istemektesiniz. Dolayısıyla müşriklere de olsa, (bkz.İbnü'l-Cevzi) yaptığınız her yardım, sizlere sevap ve mükafat olarak dönecektir. O halde yaptığınız yardımları sakın başa kakmayınız. (bkz.Taberi)

## YARDIMI ÖNCELİKLE HAK EDENLER

273-Yaptığınız yardımları öncelikli olarak hak edenler, elçimiz Muhammed'e iman ettikleri için yurtlarından çıkarılan ve onunla birlikte düşmana karşı mücadele etmekten dolayı (bkz.Zemahşeri) ticaret yapmaya veya başka yollarla mal mülk edinmeye fırsat bulamamış olan (bkz.Taberi) Medine'deki muhacir müslümanlardır. Bunlar fakir olmakla beraber öylesine şahsiyetli kimselerdir ki kimseye el açıp dilenmezler hatta tanımayan onları varlıklı zanneder. Fakat dikkatle bakınca, hallerinden ne kadar yoksul ve muhtaç olduklarını anlarsınız. İşte bu müminlere ne yardım yaparsanız Allah onu bilir ve sizleri o yardım karşılığında ödüllendirir.

274-Gece-gündüz, gizli-açık demeden, gereken her anda mallarını yoksullara yardım olarak vermekten geri durmayan, her ihtiyaç sahibinin yardımına koşan (bkz.Zemahşeri) samimi müminler bu davranışlarının ödülünü Allah katında alacaklar, hesap gününde herhangi bir korku ya da hüzün yaşamayacaklardır.

## RİBA / TEFECİLİK

275-Mallarını muhtaç insanlara yardım için fedakarca kullanmak yerine servetlerine servet katmak için tefecilik yapan, muhtaç kişilere verdikleri mal karşılığında riba / fahiş faiz alanlar mahşer gününde perişan bir halde diriltileceklerdir. Çünkü onlar hem Allah'ın yasaklamış olduğu tefeciliği yapmış hem de pişkinlikle, "Ha alışveriş ha riba, ne fark var ki? İkisi de kazanç değil mi?" demişlerdir. Oysa Allah, alışverişi helal kılmış, tefeciliği ise yasaklamıştır. Artık bu emirden haberdar olduktan sonra tefecilikten vazgeçenlerin geçmişte yaptıkları affedilecektir. Ama bundan sonra tefeciliği tıpkı alışveriş gibi helal görmeye (bkz.Razi) devam edenler cehenneme girecekler ve sonsuza kadar orada kalacaklardır.

276-Allah tefecilikle kazanılan malı bereketsiz kılar (bkz.Zemahşeri) buna

karşılık zekat ve sadaka olarak yoksullara verilen yardımları mallarınızın bereketlenmesine vesile yapar. Allah tefeciliği helal sayanları ve emirlerini ihlal edenleri sevmez. (bkz.Taberi)

277-Elçimiz Muhammed'e iman eden ve onun bildirdiği ilahi emir ve yasaklara uyan, bu çerçevede tefecilik ve diğer haramlardan uzak duran (bkz.Taberi) tevhit inancına uygun bir şekilde dosdoğru namaz kılıp zekat veren müminler, Allah katında layık oldukları ödülü alacaklar, geçmişte yaptıkları hatalar sebebiyle hesap günü herhangi bir korku ya da hüzün yaşamayacaklardır. (bkz.Taberi)

278-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! (bkz.Taberi) İnancınızın gereği olarak ilahi emir ve yasaklara uyunuz! (bkz.Taberi) Tefeciliği ve ondan elde ettiğiniz gelirleri terkediniz! Allah'a gerçekten güveniyorsanız kalan faiz alacaklarınızdan vazgeçiniz.

279-Bu ilahi emre uymadığınız, yani tefecilik yapmayı sürdürdüğünüz takdirde bunun düpedüz Allah'a ve peygambere düşmanlık etmek ve savaş açmak anlamına geleceğini biliniz. Bu uyarıyı dikkate alıp tövbe ederseniz, borç olarak verdiğinizin sadece size ait olan kısmını geri alınız. (bkz.Taberi) Böylece ne başkasına haksızlık etmiş ne de haksızlığa uğramış olursunuz.

280-Borçlu kişinin eli darda ise ona süre tanımalısınız. Hatta borcunu ödeyemeyecek kadar zor durumda olan kardeşlerinize bir iyilik yapıp alacağınızdan vazgeçmeniz, sizin için Allah katında o kadar hayırlıdır ki bunu bilseniz muhakkak bu yolu tercih edersiniz.

281-Hesaba çekilmek üzere Allah'ın huzuruna çıkarılacağınız günü unutmayınız ve o güne hazır olmak için dünya hayatında ilahi emirlere uygun yaşayınız. Çünkü o gün herkes yaptığının karşılığını alacak, hiç kimsenin yaptığı yanına kar kalmayacaktır.

MALIN KORUNMASI / BORÇLARIN KAYDA GEÇİRİLMESİ

282-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Aranızda vadeli olarak borçlandığınız durumlarda, içinizden yazıyı bilen biri doğru bir şekilde bunu kayda geçirsin. Allah'ın kendisine lutfettiği bu hususiyeti yani yazmayı biliyor olmayı tarafgirlik yapmakta kullanmasın (bkz.Taberi) yazarken adaletli olsun,

hiçbir şeyi çarpıtmasın. Borçlu olan kişi, borcun yazılması esnasında Allah'tan korksun ve herhangi bir şeyi eksik bırakmadan borcunu tam olarak yazdırsın. Eğer borçlanan kişi yazmayı bilmiyorsa yahut yaşı küçükse veya başka bir sebeple kendisi bizzat yazdıramıyorsa (bkz.Taberi) onun adına velisi bu işi üstlensin ve yazdırsın. Borcu kayda geçerken aranızdan iki kişi de şahitlik etsinler. Şahitlik etmek üzere iki erkek bulamadığınız durumlarda, güveneceğiniz bir erkek ile iki kadın da şahitlik edebilir. Böylece kadın şahitlerden biri yanılacak olursa diğeri onu uyaracak ve şahitlik eksiksiz yapılmış olacaktır. Şahitler üzerlerine düşen görevi yerine getirmekten kaçınmasınlar. Borcun az ya da çok olmasına bakmaksızın her türlü borçlanma durumunda; miktarına, taraflarına ve vadesine varıncaya kadar borçla ilgili her şeyi kayda geçirmekten üşenmeyiniz. Çünkü böylesi durumlarda her şeyi kayda geçirmeniz hem Allah katında en adil yoldur,  hem şahitlerin yükünü hafiletir, hem de herhangi bir anlaşmazlık durumunda problemi çözer. Bu söylenenler vadeli alışverişler için geçerlidir. Peşin alışverişlerde bu şekilde kayıt tutmaya gerek yoktur ama ihtiyat olarak her tür alışverişte (bkz.Taberi) yine de şahit bulundurunuz. Bütün bu süreç içerisinde şahitlerin ya da işlemlerinizi kayıt altına alanların en ufak bir zarar görmesine sebep olmayınız. Eğer bunu yaparsanız ilahi emirlere karşı gelmiş, günaha girmiş olursunuz. (bkz.Taberi) İlahi emirlere itaatsizlikten sakınınız, unutmayınız ki Allah bütün yaptıklarınızı bilmektedir.

283-Eğer yolculuk sırasında birbirinizden borç alır ve kayda geçirecek kimse bulamazsanız, o takdirde alacağa karşılık bir başka malı rehin olarak kullanabilirsiniz. Eğer alacaklı borçluya güvenir ve herhangi bir rehin istemezse (bkz.Taberi) bu durumda borçlu olan kişi bu güvene layık bir şekilde borcunu ödemelidir. Borcu inkar etmeye, miktarı azaltmaya ve benzeri şeylere tevessül etmemeli, bu hususta Allah'tan korkmalıdır. (bkz.Taberi) Bu tür muamelelerde şahitlik edenler kesinlikle hiçbir gerçeği gizlemesinler. Eğer gizlerlerse büyük günaha girmiş olurlar. Allah bütün yaptıklarınızı bilmektedir ve davranışlarınızın gerektiği karşılığı verecektir.

284-Nitekim Allah kainattaki bütün varlıkların sahibidir, hiçbir şey O'ndan gizli kalmaz. Şahitlik ederken bildiğiniz hakikati dosdoğru söyleseniz de, gerçeği çarpıtıp hakikati gizleyerek yalancı şahitlik yapsanız da hesap gününde bunu Allah'tan gizleyemez, dolayısıyla cezasından kurtulamazsınız. Biliniz ki Allah, hatasından pişmanlık duyup tövbe edenleri bağışlar, ısrarla aynı günahları işlemeye devam edenleri ise cezalandırır (bkz.Zemahşeri) O'nun kudreti her şeyi kuşatır.

İMAN ve İTAAT KONUSUNDA Hz.MUHAMMED ASHABININ

İSRAİLOĞULLARI'NDAN FARKI (GERÇEK MÜMİNİN NİTELİKLERİ)

285-Doğrusu, elçimiz Muhammed ve ona iman edenler, vaktiyle Musa'nın dilinden ilahi emirleri dinledikleri halde onları umursamayan İsrailoğulları gibi yapmamış, emirlere itaat etmiş, Allah tarafından kendilerine bildirilen her şeye; O'ndan başka kulluk edilmeye layık hiçbir varlığın bulunmadığına iman edip şirki reddetmişler, meleklere ve ilahi kitaplara ve peygamberlere inanmışlardır. İsrailoğulları'nın yaptığı gibi bazı peygamberlere inanıp onlar arasında hiçbir ayrım yapmamışlardır. (bkz.Taberi) İlahi emirleri dinledikleri halde duymazdan gelen ve umursamayan İsrailoğulları'nın aksine onlar, "Rabbimiz! Peygamberlerin tebliğ ettikleri vahye iman ettik (bkz.Razi) ve elbette itaat edeceğiz. Verdiğin bu kadar nimete karşılık sana asla nankörlük etmeyeceğiz, sadece sana kulluk ederek, bundan sonra da işleyeceğimiz günahlarımızın af ve mağrifetini diliyoruz. Sonunda varacağımız yer senin huzurundur" demişlerdir.

286-Allah, böylesine samimi bir şekilde iman eden kullarının hatalarını bağışlar, (bkz.Razi) onları güçlerini aşan şeylerle sorumlu tutmaz. O halde Allah'ın lütfedip kolay kıldığı mükellefiyetlerinizi yerine getiriniz ve biliniz ki yaptığınız iyiliklerin yararı da kötülüklerin zararı da sizedir. Bunların Allah'a ne yararı, ne de zararı olur. İşte bu hakikatin şuurunda olan müminler şöyle dua ederler: "Rabbimiz! Bir cahillik edip senin emrinden çıkar (bkz.Maturidi) ve günah işlersek bizi cezalandırma! İlahi buyruklara muhalefet ederek işledikleri günahlar sebebiyle azabına maruz kalan bizden önceki toplumların durumuna düşmekten bizi koru! (bkz.Zemahşeri) Emir ve yasaklarına riayet edememekten doğan (bkz.İbn Zeyd, Taberi) günahlarımızı affet! Bizleri bağışla! Biz biliyor ve inanıyoruz ki buyruklarını ifaya muvaffak olup kurtuluşa ermek, ancak senin lutuf ve merhametinle mümkündür. (bkz.İbn Zeyd, Taberi) Bizlerden merhametini esirgeme! Ey Rabbimiz! Sen bizim yar ve yardımcımızsın, senin birliğini inkar eden ve senden başka varlıkları şefaatçi kabul edip tazimde bulunmak suretiyle tevhide aykırı davranan müşriklere (bkz.Taberi) karşı bize yardım et, zafer nasip eyle!"

KURAN -92- (97) KADR / KADİR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

KADR= Kadir gecesi

5 Ayet - /Kur'an'ın vahyedilmeye başlanmasıyla müşerref olan gece/

Medine döneminde, Bakara suresinden sonra vahyedilmiştir. Vakıdi, bu surenin Medine'de nazil olan ilk sure olduğunu kaydeder.(1) Adını ilk ayette geçen ve Kur'an'ın vahyedilmeye başlandığı gecenin sıfatı olan "kadr" kelimesinden almıştır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İnna enzelnaHU fiy LeyletilKadr;

KELİMELERİ: İnnâ* enzelnâ-hu* fî* leyleti* el kadr

KELİME KARŞILIKLARI: muhakkak ki biz* biz onu indirdik* ...de* gecesin(de)*

kadir

TÜRKÇE ÖZÜ:

Ey Medine yahudileri!(2)

1-Biz Kur'an'ı kadir gecesinde indirdik

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve ma edrake ma LeyletülKadr;

KELİMELERİ: Ve mâ* edrâ-ke* mâ* leyletu* el kadr

KARŞILIKLARI: ve siz*nereden bileceksiniz*ne olduğunu*gecesinin*kadir

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Siz nereden bileceksiniz kadir gecesinin ne olduğunu

--Şunu iyi bilin ki elçimiz Muhammed'e vahyettiğimiz bu Kur'an, öylesine büyük bir ilahi nimettir ki onun vahyedilmeye başlandığı gecenin değerini kavramaya dahi sizin aklınız yetmez (3)--

AYETİN OKUNUŞU: 3-) LeyletülKadri hayrün min elfi şehr;

KELİMELERİ: Leyletu* el kadri* hayrun* min* elfi* şehrin

KARŞILIKLARI: gecesi* kadir* daha hayırlıdır* ...dan* bin* ay(dan)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Çünkü onun vahyedilmeye başlandığı(4) Kadir gecesi, sizin bahsettiğiniz bin(5) aydan daha hayırlıdır.

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Tenezzelül Melaiketü ver Ruhu fiyha Biizni Rabbihim min külli emr;

KELİMELERİ: Tenezzelu* el melâiketu* ve er rûhu* fî-hâ* bi* izni* rabbi-him* min* kulli* emrin

KARŞILIKLARI: inerler* melekler* ve ruhlar* o gece* ile* izni* rablerinin* ...den* hepsi*emrilerin(den)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-O gece melekler ve ruhlar rablerinin izni ile tüm emirlerini bildirmek ve yerine getirmek için yeryüzüne inerler ve o gece vahiy meleği Cebrail, Allah'tan bir lutuf ve rahmet olmak üzere, diğer meleklerle birlikte ilk defa elçimiz Muhammed'e vahiy getirmiş(6)ve ondan sonra da, tevhit dininin

hükümlerini açıklamak üzere(7) vahiy getirmeye devam etmiştir.

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Selâmun, hiye hatta matle'ılfecr;

KELİMELERİ: Selâmun,* hiye* hattâ* matlaı* el fecr

KARŞILIKLARI: selâmettir* o (gece)* ...a kadar* doğuşun(a kadar)* fecrin

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-O (gece), fecrin doğuşuna kadar selamdır selâmettir. O gece Allah, elçisi Muhammed'in tam olarak kalbinin imanla dolmasını sağlamış ve ona, insanları tevhide çağırma, esenliğe ve kurtuluşa davet etme vazifesini tevdi etmiştir.

(1) (bkz.Maverdi)

(2) (bkz.Vahıdi, İbn Kesir)

(3) (bkz.Zemahşeri)

(4) (bkz.Zemahşeri, Muhammed Abduh "Cüz'ü Amme")

(5) (bkz.Ankebut 28/14-15), (Klasik Arapça'da "bin" sayısı "re'sü'l-aded" denen büyük sayların en büyüğüdür. Ondan büyük sayı yoktur)

(6) (bkz.Muhammed Abduh "Cüz'ü Amme")

(7) (bkz.Muhammed Abduh "Cüz'ü Amme")

KURAN -93- (8) ENFAL SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ENFAL = Savaş ganimetleri

75 Ayet - /Bedir Savaşı'ndan sonra paylaşımında ihtilaf çıkan ganimetler/

----- Kaynaklarda yer alan bilgilere göre Medine döneminde, Bedir zaferinin ardından vahyedilmiştir. Surede savaş sonrası ganimet paylaşımında çıkan anlaşmazlıklar giderilmekte, savaş öncesinde orduya katılmaktan geri duranlar tenkit edilmekte, Hz.Muhammed'e bağlılığın önemi hatırlatılmakta, müşriklere, yahudilere ve münafıklara yönelik eleştiriler yapılmakta, gerçek müminlerin dostlukları vurgulanmakta, Medine'de teşekkül eden İslam toplumunun kimleri korumak durumunda olduğu belirlenerek bir tür vatandaşlık tanımı yapılmaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

BEDİR SAVAŞI

Medîne’nin güney-batısında şehre 120 km. uzaklıkta, Kızıldeniz’e 20 km. mesafede bulunan Bedir, Baharat Yolu konak yerlerinden biriydi. Halkı, gelip geçen yolculara verdikleri hizmet ve kurulan panayırdan elde ettikleri kazanç ile geçinirlerdi.

Söz konusu savaş bu yerleşim birimi sınırları içerisinde cereyan ettiği için târihe “Bedir savaşı” olarak geçmiştir.

Mekke müşrikleri, Mekke'den ayrılıp Medîne'ye yerleşen Rasûlullah ve arkadaşlarının konumlarından rahatsızlık duydukları, geleceklerinden korktukları için zaman zaman bazı çeteler yollayıp onlara zarar vermekteydiler.

Ayrıca, Medîne'de Rasûlullah ve mü'minlerden rahatsız olan bir kesim vardı. Bunlar Rasûlullah ve mü'minlerin Medîne'ye gelişinden hiç memnun olmamışlardı. Bunların başında, –Rasûlullah'ın Medîne'ye davet edildiği günlerde taç giyip kral olmak üzere olan– Abdullah b. Übey b. Selül vardı. Rasûlullah'ın Medîne'ye gelişi bu planı altüst etmişti. Zira Medîne halkı Abdullah b. Übey b. Selül yerine Rasûlullah'ı devlet başkanı yapmışlardı.

Halkın bu tercihi ve akrabalarından birçoğunun müslüman olması nedeniyle Abdullah b. Übey b. Selül, Müslümanlara katılmanın kendisi ve yandaşları daha uygun olacağına karar vererek görünürde müslüman oldu. Böylece Medîne'de münâfıklık hareketi başladı.

Abdullah b. Übey b. Selül, aynı zamanda Mekke ileri gelenlerinin de dostuydu. Mekke yönetimindeki kinci müşrikler, Medîne'deki dostları Abdullah b. Selül ile işbirliği yaparak Rasûlullah ve arkadaşlarını Medîne'den çıkarmayı, hatta onları yok etmeyi planladılar ve Abdullah b. Übey b. Selül'e şu mektubu yazdılar: "Siz bizimkileri barındırdınız. Siz Muhammed'i ya öldürür ya yurdunuzdan çıkarırsınız; yahut biz topluca üzerinize saldırır, erkeklerinizi öldürüp kadınlarınızı esir alırız."

Bu mektuptan sonra Mekke müşrikleri ile Medîne münâfıkları işbirliği yaptılar. Buna göre Rasûlullah ve mü'minler öldürülecek veya Medîne'den sürüleceklerdi.

Rasûlullah ve mü'minler bu planı öğrendiler ve karşı tedbir almaya başladılar; Medîne çevresindeki kabileleri ziyaret ediyor, onlarla dostluklar kuruyor ve barış sözleşmeleri yapıyorlar; böylece kendilerini, kentlerini ve devletlerini güvenceye alıyorlardı. Bir taraftan da çevreyi gözetleyip denetlemeyi sürdürüyorlar, fakat kan dökmekten uzak duruyorlardı. Zira henüz savaş izni verilmemişti.

Bu esnada Mekkeli müşrikler müslümanları tehdit ediyor, Medîne yakınlarına kadar gönderdikleri çapulcu birlikler yoluyla onlara zararlar veriyorlardı. Son olarak da Mekke müşriklerinin ortaklığıyla oluşturulan ve Ebû Süfyân tarafından idare edilen bir ticaret kervanını Sûriye'ye gönderdiler; amaçları bundan elde edilen kâr ile Müslümanlara karşı hazırlık yapmak ve onlara son darbeyi indirmekti.

Bunu haber alan Rasûlullah (s.a), durumu ashâbıyla istişare etti. Bu kervanın Mekke'ye ulaşmasına engel olunması kararı alındı. Bunun üzerine 305 kişiden oluşan bir ordu hazırlandı. Bu ordunun 83′ü Muhâcirlerden, 61′i Evs'den, geri kalanları da Hazrec kabilesinden idiler. 3 atları ve 70 develeri vardı.

Rasûlullah müşriklerle karşılaşmak üzere Bedir kuyuları mevkiine doğru yola koyuldu.

Kervanın idarecisi Ebû Süfyân, casusları aracılığıyla Rasûlullah'ın bu hazırlığını öğrendi ve hemen Mekke'ye haberci yollayıp yardım istedi. Ebû Cehl gibi ileri gelenlerin öncülüğünde 100′ü atlı, 700′ü develi, geri kalanı da piyade olmak üzere yaklaşık 1.000 kişilik bir ordu hazırlanarak Müslümanların üzerine gönderildi.

Ebû Süfyân, Müslümanların Bedir'e gelmekte olduğunu öğrenince kervanın yönünü değiştirdi. Deniz tarafından Mekke'ye yollandı. Müslümanlar Bedir'e geldiğinde, kervan çoktan uzaklaşmıştı.

Müslümanlar, Zefiran denilen yere geldiklerinde Mekkeli müşriklerin büyük bir ordu ile üzerlerine gelmekte olduklarını öğrendiler. Biraz duraklayıp tereddüt ettiler. Çünkü onların Mekke ordusuna karşı koyacak kadar güçleri yoktu. Zaten hazırlık ve hesaplarını da kervan üzerine yapmışlardı.

Rasûlullah ashâbıyla yeniden istişare etti. Kervanın peşine mi düşülmeliydi; yoksa müşrik ordusuna karşı mı durulmalıydı. Rasûlullah ve Muhâcirler ordunun karşısına çıkılması taraftarıydılar. Ensâr, Akabe beyatında Rasûlullah'ı Medîne'de korumak üzere söz verdikleri, şimdi ise Medîne dışında oldukları için Rasûlullah onlara düşüncelerini sordu. Görüşmelerden sonra onlar da Muhâcirlerle birlikte savaşmaya karar verdiler.

Bu sırada Ebû Süfyân'ın başında bulunduğu kervan Mekke'ye ulaştı. Ebû Süfyân müşriklere, "Siz kervanınızı korumak için harekete geçtiniz. Kervanınız güvende olduğuna göre savaşmanıza lüzum kalmadı, geri dönün" diye haber gönderdi. Ancak çoğunluk savaşma taraftarıydı. Ebû Cehl, "Müslümanları öldürmeye bile lüzum yoktur. Ellerini bağlayıp onları tekrar Mekke'ye götüreceğiz ve böylece İslâm da bitecek" diyordu.

Nihâyet 17 Ramazân [13 Mart 624] Cuma günü sabahleyin iki ordu Bedir kuyularının bulunduğu yerde karşılaştı.

Mekke müşriklerinin çokluğuna rağmen Allah'ın yardımıyla zafer inananların oldu. Mekkeli müşriklerin elebaşılarının bir kısmı öldürüldü, bir kısmı esir alındı, birçok da ganimetler elde edildi. Bu zafer, Müslümanları siyasî, askerî ve iktisadî açıdan çok güçlendirdi.

(Hakkı YILMAZ)

---------------------

GANİMET PAYLAŞIMINDA İHTİLAF

1-Ey elçimiz Muhammed! Kazandığınız büyük Bedir zaferinden sonra elde edilen ganimetlerin paylaşılması konusunda müminler arasında ihtilaf yaşandığını biliyoruz. (bkz.Mukatil, Taberi) Her şeyden önce müminlere şunu söyle: "Bu ganimetleri kazanmanız Allah'ın bir lutfudur ve dağıtımında da Allah'ın elçisi yetkilidir. (bkz.Zemahşeri, Razi) Bu sebeple hepiniz ilahi emir ve yasaklara titizlikle uyunuz ve ganimet sebebiyle birbirinize düşmeyiniz. (bkz.Razi) Bu olay ortaya çıkmadan önce nasıl birbirinizle kardeş idiyseniz aynı kardeşliği devam ettiriniz. Madem Allah'ın birliğine ve Muhammed'in O'nun peygamberi olduğuna iman ediyorsunuz, o halde bu hususta çekişmeyi bırakıp Allah tarafından bana verilen emirlere itaat ediniz!"

PEYGAMBERE İTAAT EDEN MÜMİNLERİN VASIFLARI ve ÖDÜLLERİ

2-Gerçek müminler (bkz.Zemahşeri) Allah'ın peygamberine muhalefet edip onun hükümlerine rıza göstermeyen kimseler değil; (bkz.Taberi) bu ilahi emirleri işitir işitmez gönülleri huşû ile dolup itaat eden, daha önceki ayetlere inandıkları gibi bunlara da iman eden (bkz.Mukatil) ilahi emirlerin tamamının doğruluğuna itimat eden (bkz.Razi)

3-Namazı tevhit ilkesine uygun bir şekilde dosdoğru kılan, sahip oldukları mallardan Allah'ın emrettiği yerlere (bkz.Taberi) infak edenlerdir.

4-İşte hakiki müminler bunlardır, her fırsatta Allah'ın peygamberine karşı çıkan münafıklar değil! Bunların Allah katında dereceleri yüksektir, O'nun affına ve mağrifetine nail olup cennetle ödüllendirileceklerdir.

5-Ey Muhammed! Ganimet paylaşımında ortaya çıkan ihtilafın çözümünde atacağın adım bazı müminlerin pek hoşuna gitmeyecek de olsa, sen bu hususta ilahi emirleri uygula! (bkz.Razi, Cabiri) Nitekim onlar düşmanla karşılaşmaya da pek sıcak bakmamışlardı (bkz.Zemahşeri)

6-İlahi yardım ve zafer vaadini bildikleri halde (bkz.Zemahşeri) seninle tartışmaya girişmişler, Kureyşliler'in ticaret kafilesine yönelmek istemiş ve orduları ile karşılaşmayı göz göre göre ölüme atılmak olarak değerlendirmişlerdi. Buna rağmen Allah seni o savaşa hazırlanmaya ve neticesinde zafere muvaffak kılmıştı.

BEDİR'DE İLAHİ DESTEK

7-Ey müminler! Allah sizlere savaş öncesinde düşmana ait ticaret kervanının elinize geçeceğini ya da ordusunu mağlup edeceğinizi müjdelemişti. Sizler bu ikisinden daha kolay olanını, yani kervanı ele geçirmeyi istemiştiniz, ancak Allah bu vesileyle müşrik orduyu bozguna uğratmak ve tevhit inancını muzaffer kılmak istemişti (bkz.Taberi)

8-Böylece Mekke müşriklerinin size ve dolayısıyla tevhit inancına karşı mukavemetleri kırılacaktı.

9-Nihayet savaş meydanında düşmanla karşılaştığınızda Allah'a yalvarıp yardım istemiştiniz. Bunun üzerine Allah, elçisi Muhammed'in diliyle size yardım müjdesini iletmiş, gerekirse size akın akın gelen bin melek ile yardım

(*) edeceğini müjdelemişti. (*) Bin sayısı klasik Arapça'da "re'sü'l-aded" denilen büyük sayıların en büyüğüdür ve ondan büyük sayı yoktur. Edebi metinlerde verilen bin ve binli sayılar adet vermekten öte Arapça ve Aramca'nın söz ve belagat oyunlarındandır. Ayet, "Tüm gücümüzle sizi destekledik" diyor.

10-Böylece kalbinizdeki korkuyu yatıştırmış, cesaret ve özgüven sahibi olmanızı sağlamıştı. Unutmayınız ki kazandığınız bu zafer sizlere Allah'ın bir lutfudur, O'nun yardımı sayesinde gerçekleşmiştir.

11-Savaşın öncesindeki gece sayınızın azlığına, hazırlıksızlığınıza ve düşmanın kalabalık ve teçhizatlı oluşuna bakıp ürpermiş, korkuya kapılmıştınız. Korkudan gözünüze uyku girmez olmuştu (bkz.Mukatil) Üstelik mevzilendiğiniz nokta Bedir kuyularından uzak kaldı diye susuz kalacağınızdan da endişe edip vesveye kapılmıştınız (bkz.Mukatil) İşte tam o anda Allah sizlere yağmur lütfetmiş, su ihtiyacınızı gidermenizi sağlamış, şeytanın içinize doldurduğu bu tür korku ve vesveselerden sizi arındırmış (bkz.Mukatil) kalplerinizi pekiştirip cesaretinizi toplamanıza vesile olmuştu.

12-Yine o sırada Allah, müminleri müjdelemeleri için meleklere şöyle nida etmişti: "Müminleri cesaretlendiriniz, onlara benim kendileriyle birlikte olduğumu bildiriniz. Şunu bilsinler ki ben müşriklerin kalplerine korku salacağım. Bu yüzden hiç korkmadan savaşsınlar ve düşman askerlerinin boyunlarını vurup ellerini kessinler.

13-Çünkü o müşrikler Allah'ın birliğine ve elçisi Muhammed'e iman etmemişler ve peygambere karşı muhalefet etmiş (bkz.Mukatil, Taberi) müminlere türlü baskıları reva görmüşlerdir. Böyle yapanlar Allah'ın vereceği cezanın pek çetin olduğunu bilmelidirler."

14-Ey müşrikler! İşte vaktiyle Muhammed'e ve ona iman edenlere karşı yaptığınız ve halâ yapmaya çalıştığınız baskılar sebebiyle şimdi tadın bakalım yenilginin acısını! Şunu da biliniz ki sizin gibi müşrikler için bir de ahirette hazırlanmış cehennem azabı vardır.

SAVAŞTA DÜŞMAN KARŞISINDA CESARET ve KARARLILIK

15-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Müşriklerin (bkz.Mukatil) karşınıza

çıkardıkları kalabalık orduyla karşılaştığınızda sakın arkanızı dönüp kaçmayınız

16-Şunu biliniz ki böyle bir durumda, yeniden saldırmak üzere taktik gereği (bkz.Mukatil) dönüp kaçmak veya bir başka birliğe iltihak etmek üzere geriye doğru çekilmek gibi durumlar dışında, düşmandan korkup kaçan ve elçimiz Muhammed'i düşman karşısında terkedenler Allah tarafından şiddetli bir şekilde cezalandırılacak, cehenneme atılacaklardır. Ne kötü bir sondur cehennem!

BEDİR ZAFERİ SONRASINDA GANİMET PAYLAŞIMI KONUSUNDA PEYGAMBERE İTAAT TAVSİYESİ

17-Ey elçimize iman edenler! Bedir Savaşı'nın ardından ganimetten daha fazla pay almak için savaşta yaptıklarınızı sayıp dökmeyiniz. Çünkü bu savaşı kazanmanız Allah'ın yardımı sayesinde mümkün olmuştur. Allah böylece sizi hem savaş öncesinde ve savaşta hem de savaş sonrasında ilahi emirlere bağlılık konusunda imtihan etmiştir. Gerçek şu ki Allah yaptığınız her şeyi bilmekte ve duymaktadır, bu konuda takındığınız tavırdan haberdardır.

18-Zafer elde etmenizin nedeni Allah'ın o kafirlerin hilelerini boşa çıkartmasıdır. O ganimetleri Allah'ın yardımıyla elde ettiniz, bu sebeple peygamberinizin ganimet dağıtımına razı olun.

KENDİLERİNİ HAKLI ve DİNDAR, MÜMİNLERİ İSE SAPKIN GÖREN MÜŞRİKLERE CEVAP

19-Ey elçimiz Muhammed'i dinden çıkmış biri olarak gören ve Bedir Savaşı öncesinde Kabe'nin örtüsüne sarılarak, "Allahım! Hangimiz senin dinine uyuyorsak, rızana layık isek ona zafer nasip et!" (bkz.Mukatil) diye dua eden müşrikler! (bkz.Taberi, İbn Kesir) İşte bu savaşın sonucu, Allah'ın yardımını sizin değil, Muhammed'in ve ona inananların hak ettiğini, dolayısıyla onların doğru yolda olduklarını göstermiştir. Eğer bundan ders alır ve tevhide yönelik saldırılarınıza son verirseniz sizler için iyi olur, ancak tekrar saldırırsanız, sayısal üstünlüğünüz size fayda vermeyecek ve benzer hezimetler yaşayacaksınız. Çünkü Allah, sandığınız gibi sizin değil, Muhammed'in ve ona inananların yardımcısıdır.

PEYGAMBER'E İTAAT ve SADAKAT

20-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizlere bu büyük zaferi kazanmanız konusunda yardım eden Allah'ın emirlerine itaat ediniz, yani Muhammed'in ganimet taksimine razı olunuz.

21-İlahi vahyi dinleyip anladıkları halde, sırf inkarlarına bahane olsun diye peygamberden sürekli mucize isteyen müşrikler gibi olmayınız.

22-Peygamberlere karşı bu tavrı gösterenlerin Allah nezdinde insanların en kötüsü olarak telakki edildiğini biliniz.

23-Kaldı ki onlar peygambere yönelik bu isteklerinde samimi olsaydılar, Allah isteklerine cevap verip onlara mucizeler gösterirdi. Onlar samimi olmadıkları için, Allah bu isteklere karşılık verip mucizeler gösterecek de olsa yine fayda etmeyecekti. (bkz.İbn Abbas, Maturidi)

24-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizleri ve yurdunuzu muhafaza etmek üzere düşmanla savaşmaya çağırdığı zaman (bkz.Mukatil) peygamberin çağrısına icabet ediniz. Sayınızın ve teçhizatınızın azlığına bakmayınız. Unutmayınız ki Allah sayıca az olan müminlere cesaret verip onları muzaffer kılmaya, sayıca üstün olan müşrikleri korku ve endişeye düşürüp perişan etmeye kadirdir. (bkz.Maturidi) O halde hiçbir endişeye kapılmayınız ve peygamberin çağrısına uyunuz! Peygambere itaatsizlik eder vaziyette, ölümün gelip sizi yakalayıvermesinden sakınınız! (bkz.Maturidi) Peygamberin bu emrini bir fırsat biliniz ve Allah'a olan itaat ve bağlılığınızı ortaya koyunuz! (bkz.Zemahşeri)

25-Şunu biliniz ki eğer elçimizin emrine uyup düşmana karşı topluca savaşa çıkmazsanız birliğiniz bozulur, gücünüz yok olur, yurdunuz istila edilir ve böylece hepiniz mağdur olursunuz! (bkz.Maturidi) Ayrıca şunu da biliniz ki peygamberin emrini dinlemeyenlere karşı Allah'ın azabı çok çetin olacaktır.

26-Daha düne kadar Mekke'de müşrikler karşısında güçsüz, çaresiz ve savunmasız olduğunuzu, fakat Allah'ın yardımıyla güç-kuvvet kazanıp Medine'de birlik ve dirlik sağladığınızı, ganimetlere (bkz.Taberi) ve diğer imkanlara kavuştuğunuzu unutmayınız! O zor günlerin ardından, peygambere itaat etmiş olmanın mükafatı olarak (bkz.Taberi) sizlere bu günleri gösteren Allah'a şükrediniz, yani O'nun peygamberine itaat ediniz!

27-Sakın tevhit inancına olan imanınıza ve elçimiz Muhammed'e olan bağlılığınıza uymayacak şeyler yapmayınız, dünyevi çıkarlar peşine düşüp de müminlerle ilgili bilgileri düşmana sızdırmayınız! (bkz.Taberi, Razi)

28-Ayrıca evlatlarınız ve mallarınız dahil olmak üzere dünyada sahip olduğunuz veya olacağınız her şeyin bir imtihan vesilesi olduğunu unutmayınız! Dünya malına tamah ederek veya çoluk çocuğunuzu düşünerek peygambere ihanet etmeyiniz! Peygambere sadakat gösterdiğiniz takdirde ahirette Allah'ın size vereceği mükafatın, dünyevi kazanç ile kıyaslanmayacak kadar büyük olduğunu biliniz!

29-Ey elçimize iman edenler! Eğer ilahi emir ve yasaklara uyar, peygambere itaat eder ve ona ihanetten uzak durursanız (bkz.Taberi) Allah size yardım eder, düşmanlarınıza karşı muzaffer olmanızı sağlar (bkz.İbn Atıyye) geçmişte işlediğiniz hataları bağışlar, affeder. Çünkü Allah, elçisine itaat eden müminlere karşı çok lutufkar ve bağışlayıcıdır.

MÜŞRİKLERE ELEŞTİRİ

30-Ey elçimiz Muhammed! Bildiğin gibi Allah, vaktiyle seni hapsetmek, öldürmek ya da yurdundan sürgün etmek gibi planlar kuran Mekke müşriklerinin planlarını boşa çıkarmış (bkz.İbn Atıyye, Razi) seni onlardan korumuştu. Allah elbette ki onlardan daha güçlüdür (bkz.İbn Atıyye) O halde müşrik düşmanlara karşı mücadele etmeye devam et! Onların sayıca üstünlüğüne bakıp da çekinme! Geçmişte sana yardım eden Allah gelecekte de yardım edecektir.

31-Müşrikler, Muhammed'e vahyettiklerimizi duyduklarında, onun ilahi vahiy olduğunu inkar edip, "Sen peygamber değilsin, bu söylediklerini öteden beri biliyoruz. Geçmişe dair hikayeler, masallar işte! Üstelik Allah sözü diye bize okuduğun bu sözlerin herhangi bir üstünlüğü de yok. İstesek biz de benzerini söyleyebiliriz" demişler

32-Ve kendi inançlarından son derece emin bir şekilde, "Allahım! Eğer Muhammed gerçekten peygamber ise, O'nu inkar ettiğimiz için başımıza taş yağdır ya da başka bir şekilde bizi cezalandır!" diyerek onunla alay etmişlerdi.

33-Fakat sen onlara tebliğ görevini henüz sürdürüyorken Allah onları cezalandıracak değildi elbette! Ayrıca şirkten tövbe edip tevhide ve senin peygamberliğine iman edecek olsalar, Allah onları elbette bağışlayacak ve kendilerine azap etmeyecektir.

34-Ne var ki onlar şirkten bir türlü vazgeçmemektedirler, dolayısıyla azaba müstehak olmaktadırlar (bkz.Taberi) Kaldı ki onlar kendilerini Mescid-i Haram'ın ve Hak dinin biricik sahipleri olarak gördükleri için, elçimiz Muhammed'e ve ona iman edenlere türlü baskılar yapıp, onları Mescid-i Haram'dan ve Mekke'den çıkmaya zorlamışlardır. Oysa onlar hiç de Mescid-i Haram'a layık ve Hak dine mensup değildirler, tam aksine gerçek Hak din mensupları ve Mescid-i Haram'a layık olanlar, Muhammed'e iman eden tevhit ehlidir. Ne var ki müşrikler bunun farkında değildirler.

35-Kendilerini yegane Hak din mensubu ve Mescid-i Haram'da Allah'a ibadet etmeye ehil gören bu müşriklerin Mescid-i Haram'da yaptıkları ibadetler şirke bulaşmış olup el çırpmak ve ıslık çalmak gibi birkaç şekil ve görüntüden öteye geçmemektedir. (Bu ayetten, müşriklerin Kabe'de öteden beri ıslık çalıp el çırparak ibadet ettiklerini öğreniyoruz)  Elçimiz Muhammed'i inkar etmeleri ve ona karşı mücadele etmeleri sebebiyle şimdi tatsınlar bakalım Bedir yenilgisinin acısını.

36-Mekkeli müşrikler elçimiz Muhammed'e ve ona inananlara karşı ordu hazırlamak üzere mallarını harcamakta, tevhit inancını engellemek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. (bkz.Taberi) Ama şunu iyi bilsinler ki bütün bu harcamaları onları hezimetten kurtaramayacaktır. Emellerine ulaşamayacak, tevhit ışığını söndüremeyeceklerdir. (bkz.Taberi) Müslümanlar karşısında yine mağlup olacaklar ve ahirette de cehenneme atılacaklardır.

37-Allah insanları diriltip mahşerde hesaba çektiğinde o müşrikleri müminlerden ayırıp bir araya toplayacak ve bütün müşrikleri cehenneme dolduracaktır. Neticede asıl hüsrana uğrayanlar, Muhammed'i ve ona inananları sapkın ve hüsrana uğramış olarak gören bu müşriklerin ta kendileri olacaktır.

38-Ey Muhammed! Tevhidi yok etmek için bütün güçleriyle çabalayan müşriklere söyle! Eğer bu tutumlarından vazgeçer ve senin peygamberliğine iman ederlerse, geçmişte yaptıkları affedilecektir. Eğer Bedir yenilgisinden gerekli dersi almayarak aynı tavrı sürdürüp tekrar müminlere saldıracak olurlarsa, tıpkı Bedir'de olduğu ve geçmişte peygamberlere düşmanlık edenlerin başına geldiği gibi onların da başına hezimet ve azap gelecektir.

39-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Bütün güçleriyle size düşmanlık eden, her türlü işkenceyi reva görerek yurdunuzu terketmeye zorlayan

(bkz.Razi) müşriklere karşı, onların gücü kırılıp baskıları ortadan kalkıncaya kadar sabır ve kararlılıkla savaşınız! Eğer bu düşmanca tavırlarına son verirlerse artık savaşı bırakınız. Unutmayınız ki Allah, müşriklerin yaptığı her şeyden haberdardır ve onlara ahirette gerekli cezayı verecektir.

40-Size saldıracak olurlarsa onlardan çekinmeyiniz, Allah'ın sizi muzaffer kılacağını unutmayınız. Şunu biliniz ki Allah, en güzel yar ve yardımcıdır.

GANİMETLERİN PAYLAŞIMI

41-Ey müminler! Savaşta elde ettiğiniz ganimetlerin beşte biri Peygamber'e aittir. (Ayet lafzan "Allah ve peygambere aittir" diyor. Burada "Allah" ifadesi "miftahu kelam" yani "anlama katkısı olmayan başlangıç". Özellikle ilahi metinlerde, metnin doğası gereği mecburen kullanılan bir edebi türdür) Peygamber, bu meblağı kendisi ve yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara sarfeder. Geri kalan beşte dördünü ise müminler arasında adaletle taksim eder. Allah'ın birliğine ve Muhammed'in peygamberliğine iman ettiğinize ve Bedir savaşı'nda Allah'ın Muhammed'e ve ona inananlara destek olup zafer kazandırdığına şahit olduğunuza göre, artık ganimet konusunu tartışmayı bırakınız ve bu dağıtıma rıza gösteriniz. Sizlere zafer bahşeden Allah'ın her şeye kadir olduğunu unutmayınız.

İLAHİ YARDIM

42-Ey müminler! Savaşta Allah'ın sizlere nasıl yardım ettiğini hatırlayınız; hani siz savaş alanının bulunduğu vadinin Medine tarafında konuşlanmıştınız, düşman kuvvetleri de vadinin Mekke tarafında konuşlanmıştı. Kureyş'in ticaret kervanı ise düşmana göre daha uzağınızda, sahil tarafında kalmıştı. Böylece siz de düşmanlarınız da, pek ummadığınız bir şekilde karşı karşıya kalıvermiştiniz. Eğer müşriklerle bu şekilde savaşmak üzere yola çıkmış olsaydınız muhtemelen sayınızın azlığına ve düşmanın çokluğuna bakıp savaş kararından vazgeçip planı değiştirecektiniz. (bkz.Taberi) İşte durum böyleyken Allah, müşriklerin tevhit inancı karşısında hezimete uğrayacaklarına dair vaadini gerçekleştirmek (bkz.Taberi) müminlerin zaferinin ilahi yardımın, müşriklerin hezimetinin de ilahi cezanın kanıtı olmasını sağlamak üzere, sizleri tam o şartlar altında karşı karşıya getirdi. Şüphesiz ki Allah, sizin yararınıza olan şeyleri bilir ve gerçekleşmesini sağlar. (bkz.Zemahşeri)

43-Ey peygamber! Allah, düşmanı sana uykunda az göstermek suretiyle hepinizi cesaretlendirdi. Allah böyle yapmasaydı sizler onların sayısal üstünlüğüne bakıp korkuya kapılacak, aranızda tartışmaya başlayacaktınız. Ama Allah, işte bu şekilde yardım etmek suretiyle sizi bu durumdan kurtardı. Doğrusu Allah hepinizin içinden geçenlerden haberdardır ve her şeye hükümrandır.

44-Allah, onları sizin gözünüzde az gösterdiği gibi, sizi de düşmanın gözünde az göstererek gevşemelerini, sizleri hafife almalarını sağlamış ve böylece size yardım ederek; vaktiyle müşriklere uyarısını yaptığı hezimeti tattırmış ve müminlere vaat ettiği zaferi gerçekleştirmiş oldu. Her işin, Allah ile bağlantısı vardır.

45-Ey Muhammed'e iman edenler! Bütün bu anlatılanlardan ders alınız ve düşmanla karşılaştığınız zaman cesaretinizi toplayınız, kararlı olunuz. Her an sadece Allah'a kulluk etme bilinciyle hareket ediniz ki dünyada da ahirette de kurtuluşa eresiniz.

46-Ey müminler! Allah'a ve peygambere itaat ediniz, ganimet ve benzeri konularda peygambere itaatsizlik edip de birbirinize düşmeyiniz. Eğer bu uyarıyı dikkate almaz ve Muhammed'e isyan ederseniz gücünüz yok olur ve perişan olursunuz. O yüzden elçimize itaat ediniz ve karşılaştığınız sıkıntılara sabrediniz, unutmayınız ki Allah, elçisine iman eden ve düşmana karşı sabırla mücadele eden müminlerin yardımcısıdır.

47-Allah'ın peygamberine itaat ediniz! Yıllarca tevhide karşı mücadele ettikleri ve müminlere baskı yaptıkları yetmezmiş gibi, bir de Mekke'de topladıkları ordularıyla gururlu bir şekilde Bedir'de karşınıza çıkan, kervanları tehlikeyi atlattığı halde sırf, "Araplar şanımızı duysun" diyerek sizinle savaşmaya can atan, içlerinden kendini bilmezlerin dolduruşuna gelen müşrikler gibi olmayınız! Nitekim onlar kervanlarının emniyeti için çıktıkları yolculukta, aralarında zaten husumet bulunan bir kabilenin arkadan saldırmasından korkuyorlardı.

48-Tam o sırada kervanın emniyette olduğu haberini alınca dönmeye karar verdiler. Fakat onlar bu kararı vermek üzereyken şeytan onlara güvence verdi ve şöyle dedi: "Bu kadar güçlü bir orduya sahipken ve müslümanları bu kadar zayıf yakalamışken geri dönmeyiniz. Savaşınız ve onların kökünü kazıyınız! Ben de yanınızdayım" Bunun zerine müşrikler geri dönmekten vazgeçip

savaşmaya karar verdiler. Ancak iki ordu savaş meydanında karşı karşıya gelince şeytan müminlerin cesaret ve kararlılığını görmüş ve "Bu savaşın gidişatı iyi değil, ben yokum, üstelik korkarım ki Allah bu savaşta Muhammed'i destekleyecek ve sizleri şiddetle cezalandıracaktır" demiş ve kaçmıştı.

49-Diğer taraftan sizler Medine'de savaş hazırlığı yaparken münafıklar hayret ediyor, "Bunlar çıldırmış olmalı, koskocaman ordunun karşısına çıkmaya çalışıyorlar! İnançları akıllarını başlarından almış besbelli!" diyorlardı. Bilmedikleri şey şuydu ki Allah'a güvenen ve kararlı bir şekilde hareket edenler muzaffer olurlar, çünkü Allah, haksızlığa uğradıkları için savaşan müminlerin destekçisidir ve O, sonsuz kudret sahibidir.

50-Doğrusu tevhidi ve elçimizi inkar eden, müminlere baskı yapan, sonra da ordularıyla müminlerin karşısına çıkan müşrikler sadece Bedir hezimeti ile kurtulamayacaklardır. Ölüm vakitleri geldiğinde melekler onların canını, tarifi imkansız bir eziyetle (bkz.Maturidi) alacak ve onlara, "Girin bakalım ateşe!

51-Ama şunu da biliniz ki bu cezaya kendi yaptıklarınız neticesinde müstehak oldunuz, yoksa Allah kullarına zulmedecek değildir" diyeceklerdir.

52-Evet, tıpkı vaktiyle elçimiz Musa'yı inkar eden Firavun ve ondan önce yaşamış diğer inkarcılar gibi Mekke müşriklerinin sonu da böyle olacaktır. Çünkü onlar Allah'ın peygamberlerini inkar etmişler ve inananlara baskı yapmışlardır. Bu yüzden de Allah onları müstehak oldukları şekilde cezalandırmıştır.

53-Doğrusu Allah hiçbir toplumu, böylesine inkar ve zulüm batağına saplanmadıkça, nimetlerinden mahrum etmez. Eğer Mekkeli müşrikler de peygambere iman eder ve şirkten vazgeçerlerse, bu zamana kadar Allah'ın kendilerine sağladığı nimetlerden yararlanacaklar, ticari zenginlik ve güven içinde olan Mekke'de yaşamaya devam edeceklerdir. (bkz.Mukatil) Fakat bu inkar ve baskıda inat ederlerse helak edileceklerdir. Çünkü Allah, onların yaptığı her şeyi bilmekte ve söylediklerini işitmektedir.

54-Firavun hanedanının durumu da böyle olmuştur. Allah vaktiyle onlara bol nimetler vermiş, ama onlar Allah'ın peygamberi Musa'yı inkar etmişler ve iman edenlere baskı yapmışlardır. Bu yüzden de helak edilmişlerdir. Firavun ve ordusu sulara gömülüp boğulmuştur.

## ALLAH KATINDA İNSANLARIN EN KÖTÜLERİ

55-Ey elçimiz Muhammed! Doğrusu, Allah katında müşriklerden ve peygamberi yalanlayan Medine yahudilerinden daha kötü kimse yoktur.

56-Zira müşrikler tevhit ehli ile açıkça savaşmakta, Medineli yahudiler ise seninle saldırmazlık anlaşması yapmalarına rağmen ihanet etmekte, Mekkeli müşriklere yardım etmekte ve size arkadan saldırmaktadırlar.

57-Bunlar savaşta karşına çıkıp da eline düşerse, kendilerine unutulmayacak bir ders ver ki bu durum, onlar gibi yapmaya yeltenenlere de ibret olsun!

58-Eğer diğer yahudi grupların da anlaşmayı bozacağını sezer, bu yönde somut kanıtlar elde edersen (bkz.Taberi, Razi) onlardan önce davran ve anlaşmayı bozduğunu kendilerine açıkça ilan et! Çünkü Allah, verdiği sözde durmayan hainleri sevmez.

59-Bu gibi hainler, emellerine ulaşacaklarını sanmasınlar; planları boşa çıkacak, ahiret azabından da kurtulamayacaklardır.

## DÜŞMANA KARŞI ASKERİ HAZIRLIK

60-Ey Muhammed'e iman edenler! Allah'ın peygamberine ve size düşmanlık eden şu Mekke müşriklerine, Medine yahudilerine ve henüz karşılaşmadığınız muhtemel düşmanlarınıza (bkz.Teysir) karşı hazırlıklı olunuz, onlara gözdağı vermek ve her türlü saldırı karşısında caydırıcılık için elinizden geldiğince kuvvet ve teçhizat edininiz, savaş atları besleyiniz. Şunu biliniz ki bu uğurda yaptığınız her türlü mali harcama size hem dünyada hem ahirette hayırlar getirecektir. Harcadığınız her kuruşun karşılığı verilecektir.

61-Ey elçimiz Muhammed! Düşmana karşı sürekli hazır ve güçlü ol, fakat onlar barışa yanaşırlarsa sen de barıştan yana ol!

62-Savaşta da barışta da Allah'ın yardımına ve desteğine güven, onların seni aldatıp tuzağa düşürmeye çalışmalarından korkma, tedbirini al ve Allah'a güven! Seni ve müminleri Allah'ın desteklediğini, sizi birbirinize kenetlediğini unutma!

63-Nitekim sen dünyaları harcasan, yıllardır birbirine düşman olan Medineli kabileleri (bkz.Taberi) bir araya getiremezdin ama Allah onların gönüllerini

birbirlerine kenetledi.

64-Gördüğün gibi Allah'ın yardımı sana da müminlere de yeter (bkz.Zemahşeri) bu yüzden sakın düşmanının sayısal üstünlüğü ve kurduğu komplolar seni yıldırmasın.

65-Ey peygamber! İşte bu bilinçle hareket et ve müminleri, kendilerine saldıran düşmana karşı cesurca savaşmaları için teşvik et, sayılarının azlığı sebebiyle cepheyi terketmesinler. Daha önce müşrikler karşısında sayı olarak katbekat daha azken sabır ve metanetle mücadele etmiş, sayısal üstünlüğüne güvenen ve yüce gayelerden yoksun düşmanın baskısı karşısında yılmamıştınız.

66-Şimdi Allah, sizi lutfuyla kuvvetlendirmiş, sayınızın artmasını nasip etmiş, böylece yükünüzü hafifletmiştir. Artık sayısal olarak müşriklerin karşısında eskiden olduğu kadar zayıf değilsiniz. Allah'ın bu yardımına, O'na güvenerek ve peygamberine itaat ederek nail oldunuz. Eğer bu güven ve itaatinizi devam ettirirseniz zafer sizin olacaktır. (bkz.Hasan Elik ve Muhammed Coşkun)

(Ayetlerde kullanılan sayılar "çoklukta kinaye"dir. bkz.Tefsirü'l-menar)

ESİRLER

67-Doğrusu, Henüz düşmanın gücünü yok edip belini kırmadığınız halde onlardan ele geçirdiklerinizi fidye karşılığında salıvermeniz yanlış bir davranış olmuştur. Sizler onlardan kazanacağınız fidyelerin peşindeyken Allah, sizin düşmanı iyice zayıflatmanızı ve bu uğurda gerekirse dünyevi kazançlarınızdan fedakarlık edip ahiret kazancı sağlamanızı istemektedir. Eğer bu fedakarlığı gösterirseniz Allah'ın yardımı sayesinde artık kimse size galip gelemez (Bkz.Taberi) Allah sonsuz kudret sahibidir ve sizler için en hayırlısını murat etmektedir.

68-Nitekim eğer Allah, Bedir'de fedakarca savaşmanızdan dolayı sizleri bağışlama sözü vermiş olmasaydı, bu davranışınızın bedelini ağır bir şekilde öderdiniz.

69-Şu halde Allah'ın af ve merhametine şükredin ve elde ettiğiniz ganimetlerden istifade ediniz ama her ne olursa olsun, ilahi emirlere itaatten ayrılmayınız. Allah, böyle yapan müminlere karşı merhametli ve bağışlayıcıdır.

70-Ey elçimiz Muhammed! Bedir savaşında elinize düşen ve esaretten kurtulmak için müslüman olduğunu söyleyerek fidye vermek istemeyen esirlere şöyle de: "Eğer gerçekten şirkten vazgeçip iman ettiyseniz Allah sizleri affeder ve bu durumda kazancınız, ödeyeceğiniz fidyeden çok daha büyük olur. Unutmayınız ki Allah çok affedici ve bağışlayıcıdır."

71-Eğer bu esir müşrikler sırf esaretten kurtulmak için inanmış gibi davranırlarsa da, buna hiç şaşırma, çünkü hıyanet onların zaten öteden beri alıştıkları şeydir. Ama tevhidi bozup şirke çevirmek suretiyle Allah'a hıyanet etmelerinin cezasının, Bedir'deki gibi hezimet olduğunu da unutmasınlar. Doğrusu Allah onların içindeki düşüncelerini dahi bilmektedir ve her konuda en isabetli hükmü vermektedir.

VATANDAŞLIK BAĞI

72-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine iman eden ve Mekkeli müşriklerin baskılarına seninle birlikte dayanıp yine seninle birlikte yurtlarını terkederek Medine'ye hicret edenler ve sizleri Medine'de kardeş bilip kucak açan ensar, gerçek anlamda birbirlerinin dostlarıdırlar. İşte bu müslümanlar birbirlerini koruyup kollamakla yükümlüdürler. Ancak iman ettikleri halde seninle birlikte Mekke'den hicret etmeyen müslümanları, hicret edip Medine vatandaşı olmadıkları sürece, koruyup kollamak gibi bir yükümlülüğünüz yoktur. Fakat inançları sebebiyle zulme uğrayıp darda kalır da sizden yardım isterlerse ve onlara düşmanlık eden toplum sizinle anlaşmış bir toplum değilse, o durumda onlara yardım etmeniz gerekir. Unutmayınız ki Allah, bütün yaptıklarınızı görmektedir.

73-Sizinle savaşan Mekke müşrikleri ve onlara arka çıkan Medine yahudileri de birbirlerinin dostudurlar. Eğer onlara karşı birlik ve beraberlik içerisinde kararlı bir şekilde mücadele etmezseniz size galip gelirler ve size ülkeyi dar ederler.

74-Şunu biliniz ki Allah katında gerçek müminler, size karşı inanmış görünen münafıklar değil, elçimiz Muhammed'e iman ettikleri için Mekke'de baskı gören ve hicret etmek zorunda kalan müslümanlarla, onlara Medine'de kucak açan müslüman ensardır. Onlar bu güzel davranışlarına karşılık Allah'ın af ve mağrifetine nail olacak ve ahirette muhteşem bir şekilde

ödüllendirileceklerdir.

75-Bununla birlikte, vaktiyle elçimize inanmamış olsalar dahi, sonradan iman edip Mekke'yi terk edip hicret ederek sizin yanınıza gelen müminler de sizin dostlarınızdır, onları koruyup kollamanız gerekir. Elbette bu kardeşlik, miras konularında akrabalık bağının yerini tutmaz, çünkü bu konularda akrabalık bağları daha öncelikludir. Doğrusu kimin hangi konuda öncelikli olduğunu en iyi Allah bilir.

KURAN -94- (3) AL-İ İMRAN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

ÂL-İ İMRÂN = İmran ailesi

200 Ayet - /İçlerinden birçok peygamberin ve son olarak Hz.İsa'nın zuhur ettiği aile/

----- (İmran, Hz.Musa, Hz.Harun ve kızkardeşleri Meryem'in babalarının adı olmakla birlikte, bu kızkardeş Meryem'in, Hz.İsa'nın annesi Hz.Meryem ile sadece isim benzerliği vardır. Diğer İmran, Hz.Meryem'in babası, yani

Hz.İsa'nın dedesidir ve Hz.Musa ve kardeşleri ile aralarında 1800 yıl kadar fark vardır.)

Bakara ve Enfal surelerinin ardından hicretin üçüncü yılında (625), Uhud Savaşı'ndan sonra nazil olmaya başlamış ve nuzülü altı yıl kadar sürmüştür. Bakara'nın devamı niteliğinde olduğu için, "Zehrâveyn" (Çifte Güller) adıyla iki surenin birlikte anıldığı belirtilmektedir. Bu iki surede Medine yahudileri ve Necran hristiyanları Hz.Muhammed'in risaletini kabul etmeye çağrılmakta, ancak Bakara'da yahudiler, Al-i İmran'da ise hristiyanlar üzerine yoğunlaşılmaktadır. Necran hristiyanlarının Tanrıya özgü vasıflar affettikleri Hz.İsa'nın tıpkı Hz.Adem ve diğer peygamberler gibi bir beşer olduğu vurgusu, surenin ana konularından birini, aynı zamanda nuzul sebebini teşkil etmektedir. Hz.Meryem'in, Hz.Zekeriyya'nın himayesinde, Beytülmakdis'te yetişmesine, iffet ve ihlasına da dikkat çekilen surenin bir diğer ana konusunu da Uhud Savaşı ve münafıklar teşkil etmektedir. Surede Kabe'nin tevhidin ilk mabedi, hac ve kıble mahalli olduğu beyan edildikten sonra; bir toplumun ancak kötülüğü engelleyip iyiliği teşvik etmekle güçlü ve huzurlu olabileceği, bu değerler sayesinde İsrailoğulları'nın geçmişte faziletli ve güçlü bir toplum olduğu, bu değerlere aykırı hareket ettiklerinde ise bu şerefli konumu kaybettikleri, bu değerlere öncülük etme şeref ve mesuliyetinin tarihte birçok peygambere, şimdi de Hz.Muhammed'e tevdi edildiği anlatılmaktadır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

TANRILIK VASFI, YEGÂNE YARATICI ve ÖLÜMSÜZ KUDRET OLAN ALLAH'A MAHSUSTUR

1-Elif lam mim! (Huruf-ı mukattaa)

2-İsa'nın, Allah'ın oğlu ve Tanrılık vasfı'nın ortağı olduğunu iddia eden hristiyanlar bilsinler ki (bkz.Taberi) kulluk edilmeye layık yegane mabut; bütün varlığı yaratan, canlıların rızıklarını veren, ömürlerini takdir eden, hiçbir değişime maruz kalmayan Allah'tır. Tanrılık vasfı atfettiğiniz İsa da dahil olmak üzere, bu özelliklere sahip başka varlık yoktur. Ölümlü varlıklar ilah olabilir mi? (bkz.Taberi, Razi)

## TEVRAT, İNCİL ve KUR'AN TEVHİDİ ANLATAN İLAHİ VAHİYLERDİR

3-Ey Muhammed! Senin peygamberliğini ve Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu inkar eden Medine yahudileri ve hristiyanları bilsinler ki sana Kur'an'ı, Musa'ya Tevrat'ı, İsa'ya İncil'i vahyeden; hepinizin ve her şeyin rabbi olan Allah'tır. Bu Kur'an, onların tevhit inancına muhalefet ettikleri hususlarda hakikati açıklamak üzere (bkz.Taberi) inzal edilmiş ve kendinden önceki bütün kitapları ve peygamberleri tasdik etmektedir.

4-Çünkü bu kitapların hepsi Allah katından olup, aynı mesajı (bkz.Taberi) iletirler. Allah, Kur'an'la bütün kitapların ana konusu olan tevhide aykırı olarak İsa'nın, Allah'ın oğlu olduğu iddialarına karşı seni birçok delil ile teçhiz ederek bu batıl inancı yıkıp tevhidi hakim kılmanı sağlayacaktır. Allah tevhide ait bunca delili (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") inkar ederek İsa'ya Tanrılık vasfı atfetmekte ısrar edenlere (bkz.Taberi) müstehak oldukları cezayı verecek, onları bu azaptan hiç kimse kurtaramayacaktır. (bkz.Taberi)

## BÜTÜN İNSANLAR GİBİ ANA RAHMİNDE YARATILAN İSA, İLAH OLAMAZ

5-Ey elçimiz Muhammed! Yerde ve gökteki her şeyden haberdar olan Allah, Meryem oğlu İsa'yı ilah edinen ve bu hususta seninle tartışan hristiyanların bu tavırlarını elbette bilmekte olup (bkz.Taberi) müstehak oldukları cezayı verecektir.

6-Sizi ana karnında büyüten ve her birinizi farklı şekil (bkz.Zemahşeri) ve özelliklerde yaratan Allah'tır. Tanrılık vasfı atfettiğiniz Meryem oğlu İsa da O'nun yarattığı bir beşer değil midir? (bkz.Taberi, Mukatil, Zemahşeri) Öyleyse nasıl ilah olabilir? Nihai ilim ve kudret sahibi yalnızca Allah'tır. O'na ortak koşanların ilah telakki ettikleri şeyler, ahirette onları azaptan kurtaramayacaktır.

7-Ey elçimiz Muhammed! Kullarına nimet olarak kitaplar lutfeden Allah, sana Kur'an'ı vahyetmiştir. Ne var ki Necran hristiyanları Kur'an'ın ve bütün kitapların esası olan tevhide (bkz.Tefsir'ül-menar) dair apaçık delilleri ("Ayat" kelimesinin tekili olan "ayet" kelimesi Kur'an'ın hiçbir yerinde bizim Türkçe'de anladığımız anlamda "Kur'an surelerinin cümleleri" anlamında kullanılmaz. Ayet = düşünebilen insanı tevhit inancına sevk eden sözler / mesajlar /

deliller; demektir) bir kenara bırakıp, Kur'an'ın İsa'yı onaylayan mesajlarını çarpıtarak onun Allah'ın oğlu ve Tanrılık vasfının ortağı olduğunu iddia etmekte, "İsa, Allah'ın kelimesi ve O'nun ruhu değil midir?" diyerek bu manadaki Kur'an ifadelerini çarpıtmakta (bkz.Maverdi) hakikatini ancak Allah'ın bileceği (bkz.Taberi) bu tür gayba dair meseleleri dillerine dolayarak müminler arasında fitne ve fesat çıkartıp onları dinlerinden döndürmek için çaba sarfetmektedirler. Bu batıl inançlarını reddettiğin için seninle tartışmakta, Kur'an'ın ilahi vahiy, senin de peygamber olduğunu kabul etmemektedirler. (bkz.Taberi) Hiç şüphesiz Allah, engin bilgisiyle böylelerini bilmekte olup, müstehak oldukları cezayı verecektir.

Buna karşılık Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu tasdik eden müminler (bkz.Taberi) bu gibi gaybi mevzuları sadece Allah'ın bileceğini idrak ederek, "Biz Kur'an'ın tamamının Allah katında peygamberine vahyedildiğine ve içerisinde İsa'nın Tanrı'lık vasfına delalet edecek şekilde tevhide aykırı hiçbir şey bulunmadığına (bkz.Zemahşeri, Razi) inanırız" diyerek

8-Şöyle dua ederler; "Yüce rabbimiz! Bizi tevhit dininde sebat etme hususunda muvaffak kıl! Kur'an'ın apaçık tevhit mesajını gözardı eden, gayba dair meseleleri dillerine dolayıp insanları tevhitten saptırmaya çalışanlardan eyleme! Tevhide sadakatle bağlı kalma hususunda bizden lutfunu ve merhametini esirgeme! Zira bizi, buna muvaffak kılacak olan yalnızca senin rahmetindir.

9-Haklarında hüküm vermek üzere herkesi huzurunda toplayacağın mahşer gününde, tevhide iman edip elçine tabi olanların günahlarını bağışlayacağına dair vaadine bizi de mazhar kıl! Bizi bu lutfa layık kılacak ameller işlemeye muvaffak eyle! (bkz.Zemahşeri) Biliyor ve inanıyoruz ki sen vaadinden dönmezsin!"

## ELÇİMİZ ENGELLEYEBİLECEKLERİNİ SANAN MEDİNE YAHUDİLERİ, FİRAVUN'UN AKIBETİNİ HATIRLASIN

10-Elçimiz ve müminler aleyhine müşriklerle ittifak yaparak fitne peşinde koşan (bkz.Taberi, Zemahşeri) ve "Biz, Bedir'de yendiğiniz müşriklere benzemeyiz (bkz.Taberi) Bizimle savaşırsanız, mali imkanlarımız, sayı üstünlüğümüz ve harp maharetimiz sayesinde sonuç sizin için vahim olur!" şeklinde tehditler savuran Medine yahudileri bilsinler ki, malları ve evlatları onları dünyada yenilgiden, ahirette de cehennem yakıtı olmaktan kurtaramayacaktır.

11-Sonları tıpkı Musa'yı yalanlayan ve ona eziyet eden Firavun hanedanı ve

daha önceki benzerleri gibi olacaktır ki onları zulümleri sebebiyle müstehak oldukları cezaya çarptırmıştık.

12-Unutmasınlar ki Allah'ın böyle zalimlere verdiği ceza çok şiddetlidir!

13-Ey Medine yahudileri! Tevhit karşısında hezimete uğrayacağınızın işareti, müminlerin kazandığı Bedir zaferidir. (bkz.Razi) Bu zaferden almanız gereken ibretler vardır. Nitekim müşrikler, sayı ve silah bakımından daha güçlü olmalarına rağmen, Allah yolunda çarpışan müminler O'nun yardım ve desteğiyle düşmanın gözüne iki kat görünmüş, sahip oldukları yüksek moral ve maneviyat sayesinde (bkz.Zemahşeri, Razi) onlara galip gelmiş, böylece zaferin, silah ve sayı çokluğuyla değil ilahi inayetle gerçekleştiğini göstermişlerdir. (bkz.Razi) Yaşadıkları olaylardan ders çıkarma kabiliyeti olan basiret ve feraset sahibi kimseler için bunda büyük bir ibret vardır.

14-Ey elçimiz Muhammed! Dünya hayatında insanların yararlanması için Allah'ın ikram ve ihsanı olan kadın çoluk çocuk, yığınla altın gümüş, cins atlar ve çeşitli hayvanlar, bol miktarda ekin, kısacası mal mülk gibi şeylerle üstünlük taslamayı tercih eden Medine yahudilerinin (bkz.Taberi) taparcasına bağlandığı bu şeyler, sadece dünyada yararlanılacak nimetlerdir. Kalıcı güzellikler Allah katındadır.

15-Onlara de ki; "Emirlerine itaat eden, kötülüklerden kaçınan kimseler için Allah nezdinde çok daha güzel nimetler, içinde ırmakların çağıldadığı, tertemiz eşlerin bulunduğu, ebediyen kalacakları cennetler vardır. Daha da önemlisi onlar Allah'ın hoşnutluk ve sevgisini kazanmışlardır. Allah, kullarının yaptıkları her şeyi bilir; iyilik yapanlara hak ettikleri mükafatı, kötülük yapanlara da müstehak oldukları cezayı verir. (bkz.Taberi)

16-Allah'ın cennetiyle ödüllendireceği değerli kullar: "Ey rabbimiz! Biz, senin birliğini, kulun Muhammed'in peygamberliğini ve bize tebliğ ettiği Kur'an'ı tasdik ettik! (bkz.Taberi) Hatalarımızı bağışla, o müthiş hesap gününde bizi cehennem azabından koru!" diyerek, günahlarından arınmak için dua ederler.

17-Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak için bütün zorluklara göğüs gererek imanlarında sadık (bkz.Maturidi) söz ve işlerinde dürüst, dua ve ibadetlerinde devamlı ve samimidirler. İşledikleri günahlardan kalben pişmanlık duyup bir daha işlememek azmiyle özellikle seher vaktinde Allah'a yakarırlar. Ailelerine ve yakınlarına karşı mali görevlerini yerine getirir, zekatlarını verir, cihat için mali yardımda bulunurlar. Böylece hem Allah'a kulluk görevini, hem insanlara karşı sevgi ve şefkat görevini (bkz.Razi) yerine

getirmiş olurlar.

## ALLAH DA TEKTİR, İSLAM DA

18-Yalnız Allah'ın birliğine iman eden ve sadece O'na ibadet edenler, doğru yoldadırlar (bkz.Razi) Zira Allah'ın birliğine, mülkünde yardımcısı ve ortağı olmadığına, hristiyanların iddia ettikleri gibi İsa'nın Allah'ın oğlu olmadığına (bkz.Taberi) hem bizzat Allah, Muhammed'e inzal ettiği vahiyle ve yarattığı kainatla (bkz.Zemahşeri) şahitlik etmektedir, hem de O'na şirk koşanların saygı duyduğu alimler ve tapındığı melekler! (bkz.Taberi) Sonsuz ilim ve kudret sahibi, kulluk edilmeye layık yegane mabut O'dur. Böyleyken nasıl olur da müşrikler bazı varlıklara, hristiyanlar da İsa'ya ilahi nitelik atfeder? (bkz.Taberi) Ey elçimiz Muhammed ve ona inananlar! Siz de bu tanıklığa katılın ve tevhit yolunda sebat ediniz (bkz.Razi)

19-Kendisinden başka kulluk edilmeye layık kudret bulunmayan Allah bildirmektedir ki, O'nun katında makbul olan yegane din, hiçbir şeyi O'na ortak koşmadan emir ve yasaklara itaat etmektir (bkz.Taberi, Razi) Bu tevhit inancı yahudilerin de hristiyanların da müşriklerin de inandıklarını iddia ettikleri İbrahim'in ve son elçimiz Muhammed'in tebliğ ettiği dindir. İbrahim'in neslinden olan Ehl-i kitap, bunu kendilerine verilen Tevrat ve İncil'den öğrendikleri halde aralarındaki kıskançlık, çıkar kavgaları ve benzeri sebeplerle (bkz.Taberi, Zemahşeri) tahrif ederek farklı inançlara bölündüler. Elçimiz Muhammed kendilerine tevhit inancını tebliğ etmek üzere geldiğinde ise, "Biz kitap ehliyiz! Bütün peygamberler atalarımızdan seçilmiştir, ümmi araplardan birinin peygamberliğini kabul etmeyiz" diyerek (bkz.Zemahşeri, Razi) onun peygamberliğini inkar ettiler. Tevhide dair bunca delili (bkz.Taberi) ve Allah'ın vahyi olan Kur'an'ı inkar edenler (bkz.Maturidi) bilsinler ki Allah onların yaptıkları bütün kötülükleri kaydetmektedir ve müstehak oldukları cezayı mutlaka verecektir. (bkz.Taberi)

## YAHUDİ ve HRİSTİYANLARIN TEVHİDİ TEFRİKAYA ALET ETMELERİ

20-Ey elçimiz Muhammed! Tevhide dair bunca açık delile rağmen (bkz.Razi) hala bu konuda seninle tartışmaya devam ederlerse onlara de ki: "Ben ve bana tabi olanlar bütün benliğimizle Allah'a kulluk eder, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayız. Ey Ehl-i kitap ve müşrikler! Şirkten vazgeçerek siz de tevhide

yönelin. "Eğer bu çağrına icabet edip sana iman ederlerse doğru yolu bulmuş olurlar. Aksi takdirde müstehak oldukları cezaya maruz kalacaklardır. (bkz.Taberi, Razi) Zira yüce Allah, senin davetine uyanları da karşı çıkanları da gayet iyi bilmektedir ve herkese layık olduğu karşılığı verecektir. Senin görevin ise bunu tebliğ etmekten ibarettir.

21-Elçimiz Muhammed'i inkar eden yahudi, hristiyan ve müşrikler; Tevrat, İncil, (bkz.Taberi) ve Kur'an'ın (bkz.Razi) ortaya koyduğu tevhit delillerini görmezden geldikleri gibi, kendilerine tevhidi, adaleti, Allah'ın emir ve yasaklarını anlatmak için gönderilen peygamberleri de öldürmüşlerdi. Allah'ın koruması olmasaydı Muhammed'i ve ona inananları da öldüreceklerdi. (bkz.Zemahşeri, Razi) Sadece peygamberleri değil, kendilerine peygamber öldürmenin vebalini hatırlatan adil ve faziletli insanları da katleden, üstelik bunu adalet ve dindarlık adına yapanları acıklı bir azap beklemektedir.

22-Dünya durdukça insanlar tarafından tel'in edilecekleri gibi ahirette ebediyen kalacakları cehennemden onları kurtaracak kimse de olmayacaktır.

23-Ey elçimiz Muhammed! Tevrat'ı bilen Medineli bazı yahudi alimlerinin sırf inat ve hasetleri yüzünden senin risaletine ve tevhide karşı çıkmalarına şaşırma! Zira onlar gerek kendi aralarında gerekse seninle olan ihtilaflarında kendi kitapları olan Tevrat'ın hakemliğine çağrıldıklarında, ona bile itibar etmiyorlar! (bkz.Taberi, Razi)

24-Onları senin peygamberliğini reddetmeye sevkeden sebep, kendilerinin Allah'ın seçkin ve sevgili kulları olduklarına, bu yüzden cehenneme girmeyeceklerine, zira Allah'ın, ataları Yakub'a, soyundan kimseyi cehenneme sokmayacağına dair vaadi olduğuna, cehenneme girseler bile ataları olan peygamberlerin şefaatleriyle (bkz.Zemahşeri) ancak buzağıya taptıkları süre olan kırk gün orada kalacaklarına dair batıl inançlarıdır. (bkz.Taberi)

25-Allah bu asılsız sözleri ve batıl inançları yalanlayarak elçisi Muhammed'e; bunların ebediyen cehennemlik olduklarını, cennete ancak peygamberlere ve onların tebliğ ettiği tevhide tabi olanların gireceğini bildirmiştir. Geleceği kesin olan hesap gününde, herkesin yaptığının karşılığının tam olarak verileceği o gün bu batıl inanç sahiplerinin hali nice olur! (bkz.Taberi)

26-Ey elçimiz Muhammed! Tevhitten uzaklaşıp şirke batmış bu zavallıların içine düştüğü durumu görüyorsun! Onların bu durumlarına karşı sen rabbine şöyle niyazda bulun: "Ey Allah'ım! Dünya ve ahirette mülkün sahibi, kadir-i mutlak olan yalnız sensin! Maddi ve manevi imkanı; güç ve serveti, hikmetinin gereği olarak (bkz.Zemahşeri) uygun gördüğüne sen verir yine sen alırsın. Dünyada layık olanları hayırlı ve faydalı servet sahibi, güzel ahlaklı yaparak dünyada saygın, ahirette de imanları sayesinde aziz kılacak olan (bkz.Razi) yalnız sensin. Bunların hepsi senin kudretindedir. Ehl-i kitap'tan bazılarının senin Tanrılık vasfına ortak kıldığı İsa Mesih'in ve müşriklerin putlarının bu işlerde hiçbir etkisi ve dahli olamaz!" (bkz.Taberi)

27-Ey yüce Allahım! Mutlak egemenliğinle, mahlukatın yaşamı için geceyi gündüze, gündüzü geceye çevirir; Bazen geceyi uzatır gündüzü kısaltır, bazen de gündüzü uzatıp geceyi kısaltırsın! (bkz.Taberi, Razi) Canı veren de alan da sensin! Mülkündeki bütün canlıların rızıklarını, sonsuz hazinenden ihsan edersin, senden başka hiçbir varlık bunları yapamaz. Ne müşriklerin yardımcı ilah edindikleri putları, ne de peygamberliğinin teyidi için kendisine bazı hususiyetler ihsan ettiğin Meryem oğlu İsa bunları yapmaya muktedirdir! (bkz.Taberi) Şayet İsa ilah olsaydı bütün bunları yapabilmesi gerekirdi. Halbuki o, bunları yapmak bir yana; zalimlerin şerrinden korunmak için şehir şehir dolaşıyordu! Ne var ki bütün bunlara rağmen İsa'yı ilah kabul edenler, yine de bu batıl inançlarından vazgeçmez! (bkz.Taberi)

28-Ey yaratıcı kudreti böyle yücelten müminler! (bkz.Razi) Size dost göründükleri halde düşmanınız olan Mekke müşriklerine gizlice yardım eden, aleyhinizde onlara bilgi sızdıran ve size galip gelmelerini isteyen Medine yahudilerini ve münafıkları güvenilir dost telakki etmeyiniz! (bkz.İbnü'l-Cevzi, Razi) Müminler aleyhine olacak işlerde onların emellerine alet olmayınız. Böyle yapanlar, Allah ile bağını kesmiş olur. Şunu biliniz ki onlar asla sizin iyiliğinizi istemezler. Onlardan kendinizi sakınınız. Allah sizi bilinçli olmaya çağırıyor. Buna uymazsanız, hesap günü cezanızın çok ağır olacağını ihtar ediyor.

-Bu ayet ve Maide 51 diğer din mensupları ile ilişkiler konusunda en çok spekülasyona uğrayan ayetlerdir. Spesifik durumları anlatan bu ayetler diğer din mensupları ile tüm ilişkilerin kesilmesi ve onların düşman bellenmesi gerektiğini anlatırmış gibi sunulur.

Halbuki işin aslı şöyledir;

(Mümtehine 60/8) - Allah, dininizden dolayı sizi öldürmeye kalkışmamış ve sizi yaşadığınız yerlerden çıkarmamış kimselere iyilik etmenizi ve değer vermenizi yasaklamaz. Allah değer bilenleri sever.

(Mümtehine 60/9) - Allah’ın yasakladığı şey sadece, dininizden dolayı sizi öldürmeye kalkışanlara, sizi yaşadığınız yerden çıkaranlara ve çıkarılmanıza destek verenlere yakınlık göstermenizdir. Onlara yakınlık gösterenler yanlış yaparlar.

(Bakara 2/62) - Şüphe yok ki hakka ve tevhide yönelik inançları olanlar ile bu tür inançları olup elçimiz Muhammed'e düşmanlık etmeyip içi ısınarak sıcak bakan Yahudi, Hıristiyan ve Sabiîler’den Allah'a ve Ahiret gününe inanan ve iyi işler yapanların ödülleri Sahipleri (Rableri) katındadır. Onların üzerinde korku olmaz, üzüntü de çekmezler.

(Maide 5/69) -  Muhakkak ki hakka ve tevhide yönelik inançları olanlar ile bu tür inançları olup elçimiz Muhammed'e düşmanlık etmeyip içi ısınarak sıcak bakan, Yahudi, Sabiî ve Hıristiyanlardan kim Allah'a ve Ahiret gününe inanıp güvenir ve iyi iş yaparsa, onlar ne bir korku duyar ne de üzülürler.

Ve yine bu surenin ilerleyen ayetleri;

(Al-i İmran 3/113) - Hepsi bir değildir, Ehl-i Kitap içinde (yahudi ve hristiyanlarda) dik duruşlu bir toplum da vardır. Onlar gecenin bölümlerinde Allah’ın âyetlerini okur, secde ederler.

(Al-i İmran 3/114) - Bunlar Allah'a ve ahiret gününe inanan, marufa (Kitab’a) uygun olanı isteyen, münkere (o ölçülere uymayana) karşı çıkan ve hayırlı işlerde yarışan kimselerdir. İyi olanlar işte bunlardır.

(Al-i İmran 3/115) - Bunların yaptığı hiçbir iyilik göz ardı edilmez. Onların bu amellerinin karşılığını Allah bol bol verecektir. Allah, kendisinden çekinerek korunanları bilir.

(Maide 5/5) - Bugün size, temiz olanlar helâl kılındı. Kendilerine Kitap verilmiş olanların yiyeceği size helâl, sizin yiyeceğiniz de onlara helâldir. Mehirlerini verir, namuslu olur, gizli dost tutmazsanız, iffetli (namuslu) mümin kadınlar ile kendilerine Kitap verilmiş olanların (yahudiler ve hristiyanların) iffetlileri size helâldir. Kim imanını göz ardı ederse yaptıkları boşa gider, Ahiret'te kaybedenlere karışır.

(bkz.Abdülaziz Bayındır ve diğer tefsirler)

29-Ey elçimiz Muhammed! Gizlice düşmanlarınıza yardım edenlere şöyle de:

"Onlara yardım etmek üzere yaptığınız gizli açık her şeyi Allah bilir (bkz.Taberi) O halde müminler aleyhine onlarla gizli ya da açık dostluk besleyip de yardım etmeyiniz (bkz.Taberi) Yer ve gökteki her şeyi bilen kudret, onların kalplerindekini bilmez mi? Elbette bilir ve müstehak oldukları cezayı da verir. (bkz.Taberi)

30-Allah, herkesin yaptığı iyilik ve kötülüğün önüne konulacağı, kötülükleriyle yüzleşmemek için köşe bucak kaçmak istediği o gün, böyle bir duruma düşmemeniz ve azaba maruz kalmamanız için (bkz.Mukatil, Razi) merhamet ve şefkatinden dolayı sizi uyarmaktadır.

31-Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın seçkin ve sevgili kulları olduklarını, O'nu çok sevdiklerini iddia eden yahudilere, kendilerini Allah'a yaklaştırmaları için putları aracı kılan müşriklere, İsa Mesih'e Tanrılık vasfı atfetmelerini Allah'a olan derin sevgi ve saygılarına bağlayan hristiyanlara de ki: "İddia ettiğiniz Allah sevgisiyle bu davranışlarınız hiç uyuşmuyor. Allah'ı gerçekten seviyorsanız, yalnız O'na kulluk etmenizi, emirlerine muhalefetten kaçınmanızı tebliğ eden benim peygamberliğime inanmanız gerekmektedir. Böyle yaparsanız Allah, Cahiliye dönemindeki (bkz.Mukatil) günahlarınızı bağışlar! Ahirette size lutuf ve keremiyle muamele eder!"

32-Yine onlara (bkz.İbnü'l-Cevzi) "İnandığınızı ve sevdiğinizi iddia ettiğiniz Allah, emirlerini size tebliğ etmek üzere beni peygamber olarak seçti. Bana inanıp itaat etmediğiniz takdirde (bkz.Razi) sizi, hakkı inkar eden kafirler olarak ilan edeceğini sizden asla razı olmayacağını bildirmemi istiyor" de.

ŞEREFLİ AİLELERDEN BİRİ : İMRAN AİLESİ

33-Allah, kendisini sevmenin; iman ve itaatle mümkün olacağını gösteren ve buna örneklik eden, böylece yüce mertebelere erişen nice peygamberler göndermiştir. Adem, Nuh, İbrahim; oğulları İsmail, İshak, İshak'ın oğlu Yakub ve onun evlatlarından olan peygamberler... İmran ailesinden ve onların zürriyetlerinden gelen diğer peygamberleri seçkin konuma getirmişti.

34-Bunların hepsi aynı soydan gelmiş ve tevhidi tebliğ etmişlerdir. Kulumuz Muhammed de bunlar gibi İbrahim soyundan gelen ve tevhidi tebliğ eden bir peygamber olduğu halde niçin onun peygamberliğini kabul etmiyorsunuz?

(bkz.Taberi, Tefsirü'l-menar) "Biz, İbrahim ve İmran'ın soyundanız, dolayısı ile Allah'ın has kullarıyız" diyerek övünen yahudilerin, "İsa, Allah'ın oğludur" diyerek onun tebliğ ettiği tevhide aykırı davranan hristiyanların bu batıl sözlerini duymakta olan Allah onlara müstehak oldukları cezayı elbette verecektir. (bkz.Razi)

35-İmran'ın hanımı, ilerlemiş yaşına rağmen çocuk sahibi olan kadınlara gıpta ederek şöyle bir yakarışta bulunmuştu: "Allahım! Bana bir erkek çocuk ihsan edersen (bkz.Taberi) şükran ifadesi olarak onu, babası gibi (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin") sana ibadet ve Beytülmakdis'e hizmet etmesi için adayacağım. Şüphesiz ki sen niyetimi biliyorsun, duamı kabul buyur."

MERYEM'İN DOĞUŞU ve BEYTÜLMAKDİS'E ADANIŞI

36-İmran'ın hanımı (Hz.Meryem'in annesi Hanne) umduğu erkek çocuk yerine bir kız çocuğu dünyaya getirince, kız çocuğunun mabede hizmet etmesinin mevcut uygulama açısından imkansız olup sadece erkek çocuklarının mabede hizmet için kabul edilmesi sebebiyle arzusunun yerine gelmeyeceğini düşünmüş ve büyük üzüntü içinde (bkz.Taberi, Zemahşeri) şöyle dua etmişti: "Rabbim! Sana ibadet ve kullukta kusur etmeyen, faziletli, saliha bir hanım olması niyazıyla adını Meryem (anlamı = abide, saliha yani Allah'a ibadet ve buyruklarını sürekli yerine getiren kadın) koyduğum bu yetim (Razi'ye göre doğmadan önce babası vefat ettiği için ismini koyan annesi) yavrumu ve zürriyetini senin himayene emanet ediyorum. Onları bütün şeytani kötülüklerden koru!"

37-Bunun üzerine Allah, "Ey Meryem'in annesi! Üzülme! Bahşettiğimiz bu kız çocuğu senin istediğin erkek çocuktan daha hayırlıdır" (bkz.Zemahşeri, Razi, Tefsirü'l-menar) diye icabet etti ve daha önce bu hizmete erkek çocuklar layık görüldüğü halde ilk defa, bir kız çocuğuna, Meryem'e Beytülmakdis'te hizmet imkanı nasip ederek annesinin dileğini kabul etti. (bkz.Zemahşeri) Beytülmakdis'te din adamlarının reisi (bkz.Mukatil) ve Meryem'in de akrabası (Hz.Zekeriyya, Hz.Meryem'in teyzesinin kocasıdır (bkz.Zemahşeri)) olması itibariyle kendisini koruyup kollaması ve rızkını temin etmesi için Zekeriyya'nın himayesine girmesini sağladı. Meryem, Zekeriyya'nın ve mabette hizmet edenlere yardım eden hayırseverlerin ikram ettiği rızıklarla karnını doyuruyordu (bkz.Maverdi) Kendisine o kadar çok yiyecek ikram ediliyordu ki hamisi olan Zekeriyya, Meryem'in mabetteki odasına her girdiğinde yanında bol miktarda rızık olduğunu görünce, "Ey Meryem! Bu rızık sana nereden geliyor, kim ve ne amaçla getiriyor?" diye endişeyle soruyor,

Meryem de "Allah katından" diye cevap veriyordu. Mabede çocuk olarak gelen Meryem, zaman içinde sağlıklı, iffetli, maddi ve manevi bakımdan mükemmel bir insan olmuştu. (bkz.Zemahşeri)

38-Kendisi yaşlı, karısı da (Hz.Meryem'in teyzesi) kısır olduğu için çocuk sahibi olamayan Zekeriyya, bu iffet ve fazilet timsali genç kıza verilen ilahi asalete tanık olunca, şöyle dua etti; "Rabbim! Bana neslimi ve tevhit inancını devam ettirecek bir evlat ihsan et! Şüphesiz sen duaları kabul edensin!"

39-Zekeriyya'nın mabetteki bu duası devam ederken Cebrail ona şöyle seslendi: Ey Zekeriyya! Rabbin sana, faziletli, asil, nefsine hakim, her türlü günahtan uzak, ahlaki bir hayat yaşayacak, kavmine rehberlik edecek (bkz.Zemahşeri) ve İsa'ya ilk iman ederek onun yolundan gidecek (Hz.İsa ile Hz.Yahya teyze çocuklarıdır) nebiler soyundan, kendisi de peygamber olacak Yahya adında bir evladın olacağını müjdeliyor!"

(İbranice "Yuhanna"nın Arapça ifadesi olan Yahya, "hayat" kökünden olup, doğacak çocuğun dürüst, temiz ve mümince bir hayat yaşayacağının ifadesidir. Yani "yahya" özel isim değil sıfattır. "Meryem" kelimesi ile Saf suresinde adı geçen ve Hz.Muhammed için kullanılan "Ahmed" kelimesi de böyledir)

40-Zekeriyya, bu ilahi müjde karşısında sevinçten ne yapacağını şaşırdı ve rabbinin bu lutfuna karşılık; "Rabbim! Benim nasıl oğlum olur? İhtiyarlık gelip çatmış, üstelik karım da kısır!" dedi. "Bu olacak! Allah dilediği şeyi yapar" buyuruldu.

41-Zekeriyya, "Rabbim! Benim için bir gösterge belirle" dedi. Allah: "Göstergen üç gün boyunca insanlarla işaret dili dışında bir dille konuşmamandır. Daima rabbinin yüceliğini an ve nimetine şükret!" diye buyurdu.

MERYEM'İN İSA ile MÜJDELENMESİ

42-Yine bir zamanlar Meryem mabette ibadet ederken melekler ona şöyle seslenmişti: "Ey Meryem! Annenin duasını kabul ederek (bkz.Zemahşeri) sana Beytülmakdis'te tevhit üzere ibadet imkanı veren, bazı yahudilerin isnat ettiği (bkz.Zemahşeri) kötü fiillerden seni temize çıkaran Allah'a gönülden bağlılığın, ibadet ve itaatin sayesinde sana, zamanının bütün kadınlarından

üstün bir konum nasip eden Allah'tır.

43-Öyleyse, sen de rabbine gönülden kulluk, nimetlerine şükreden ibadet ehli müminlerden olmaya devam et!"

44-Ey elçimiz Muhammed! İmran'ın karısı, Meryem, Zekeriyya ve Yahya ile ilgili bu haberler (bkz.Taberi) senin içlerinde yaşayarak tanık olduğun (bkz.Mukatil) veya okuyarak elde ettiğin bilgiler değildir. Beytülmakdis rahiplerinden saygın bir insan olan Meryem'in babası öldüğü için, sevap elde etmek niyetiyle kızını himayelerine alma hususunda birbirleriyle çekişirken kura sonucu Zekeriyya'nın himayesinde kalmasına rıza gösterenlerin bu durumuna da şahit olmadın! Öyleyse, Ehl-i kitap bilginleri, bir kısmını (bkz.Taberi) kitaplarında da görebilecekleri bu bilgilerin ancak vahiy yoluyla öğrenilebileceğini (bkz.Taberi, Zemahşeri) anlamalı ve senin hak peygamber olduğunu tasdik etmelidirler. Peygamber olmadan önce bilmediğin geçmişe ait bu bilgileri, bu kadar tefferuatıyla haber verdiğin halde bunları bilen Ehl-i kitap, senin peygamberliğini hala niçin kabul etmez!

45-Ey elçimiz Muhammed! Melekler Meryem'e gelip, "Allah sana insanlar nezdinde saygın, Allah katında makamı yüksek, Meryem oğlu İsa Mesih (Mesih = bereketli, mübarek) adında bir oğul müjdeliyor

46-Ey Meryem! Allah'ın sana müjdelediği oğul, çocukluğundan itibaren yüce vasıflara haiz olacak, (bkz.Zemahşeri) Allah'ın kendisine vahyettiği hakikatleri insanlara tebliğ edecektir. (bkz.Taberi)

47-Melekler'in, kendisine bu özelliklere sahip bir çocuk müjdelediği Meryem, "Ey yüce rabbim! Bana erkek eli değmediği halde, bana böyle bir çocuk bahşetmen senin lutfundur" diyerek şükredince, kendisine, "Öyledir, rabbinin böyle lutufları çoktur" şeklinde karşılık verildi. Nitekim O, bir şeyin olmasını istediği zaman O'na engel olabilecek bir güç yoktur.

48-Rabbin ona, Tevrat da dahil olmak üzere önceki peygamberlere verilen kitapları (bkz.İbnü'l-Cevzi) öğretecek, kendisine peygamberlik vererek İncil'i vahyedecektir.

49-İsrailoğulları'na peygamber olarak göndereceğimiz İsa, onlara şöyle diyecektir: "Ben Allah'ın size uyarıcı ve müjdeleyeci olarak gönderdiği bir elçiyim. Doğru söylediğimin kanıtı olarak rabbinizden size bazı mucizeler ve deliller getirdim! Çamur şeklinde bir kuş yapar sonra ona üflerim ve Allah'ın izni ile o canlı bir kuş oluverir. Yine Allah'a dua ederek O'nun izni ve

yardımıyla körleri ve cüzzamlıları iyileştiririm, ölüleri diriltirim. Görmediğim halde evinizde yediklerinizi ve sakladıklarınızı bilirim. Eğer gerçekten iddia ettiğiniz gibi tevhide ve Musa'nın peygamberliğine, onun tebliğ ettiği Tevrat'a inanıyorsanız, size söylediklerime ve gösterdiğim bunca delile inanıp, benim peygamberliğimi de tasdik etmelisiniz.

50-Şunu iyi bilin ki eğer ben peygamber olmasaydım, sizin inandığınız tevrata inanmaz ve yeni bir din getirdiğimi iddia ederdim. Bilakis ben, kitaba o kadar bağlıyım ki aslında haram kılınmayıp sonradan Musa şeriatına sokuşturulan haramları helal kılıyor ve böylece zorlaştırılan dininizi kolaylaştırıyorum. Ey İsrailoğulları! Söylediklerimin doğru olduğunu biliyor, ancak inatçılığınızdan kabul etmiyorsunuz. Ben Tevrat'taki ilahi emirlere uyuyor ve sizi onları uygulamaya çağırıyorum! O halde benim peygamberliğimi kabul edin ve bana tabi olun.

51-Şunu iyi bilin ki beni size elçi olarak gönderen Allah, hepimizin yegane rabbidir. Öyleyse yalnız O'na kulluk edin ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın. İşte doğru yol budur. Bütün peygamberler gibi ben de bunu söylüyorum! (bkz.Zemahşeri)

YAHUDİLERİN, TEVHİDİ TEBLİĞ EDEN İSA'YA DÜŞMANLIKLARI

52-İsa, bütün bu çaba ve gayretlerine rağmen, İsrailoğulları'nın kendisini yalanlamakta ısrar ettiklerini, tebliğ görevini engellemeye çalıştıklarını ve canına kastedeceklerini anlayınca (bkz.Zemahşeri) tevhit çağrısını tamama erdirebilmek için, "Bu yolda bana yardım edecek kimse yok mu?" dedi. Bunun üzerine temiz kalpli, samimi müminler (bkz.Razi) "Allah'ın dinine ve peygamberine yardım etmeye hazırız. Şahit ol ki biz bütün peygamberlerin tebliğ ettiği tevhit dini olan İslam'a gönülden bağlıyız (bkz.Razi)

53-Rabbimiz! Bizler senin elçin olan İsa'ya ve ona vahyettiğin İncil'e iman ettik. Bu dinin tebliği için onunla beraber olmaya söz verdik. Bizi, tevhide inanan, haktan yana olan, peygamberleri tasdik edip senin emirlerine uyan, ihsanlarına ve rızana nail olan kullarından eyle!" (bkz.Taberi)

54-İsrailoğulları'ndan İsa'ya düşman olanlar, onun tebliğ ettiği dini ortadan kaldırmak ve hayatına son vermek için (bkz.Mukatil, Taberi, Razi) her türlü hileye başvurdular. Ancak, Allah onların bu tuzaklarını boşa çıkardı. Ne İsa'nın kendisine ne de tebliğ tevhide zarar verebildiler. (bkz.Razi)

55-Nitekim Allah İsa'ya şöyle buyurmuştu: "Ey İsa! O zalimlerin seni katletmelerine izin vermeyecek, takdir ettiğim ömrü tamamlayana kadar yaşatacak ve ecelin geldiğinde ruhunu teslim alıp seni katıma yükselteceğim. Peygamberliğini reddeden, üstelik seni katletmeye çalışan kıymet bilmez (bkz.Zemahşeri) o ruhu kararmış olanların arasından alarak, seni layık olduğun makamlara çıkaracağım. Sana uyanları da kıyamete kadar onlardan üstün tutacağım. Gün gelecek hepiniz bana döneceksiniz. Allah, peygamberleri yalanlamak suretiyle onlara zulmedenleri sevmez ve bu tür insanlar için hayır murat etmez. Tevhidi ve senin peygamberliğini tasdik eden müminlere ise hak ettiği mükafatı fazlasıyla verecektir.

56-Senin risaletini ve tevhidi reddedenleri dünyada da ahirette de müstehak oldukları şekilde cezalandıracağım. Vehmettiklerinin aksine Allah nezdinde onları bu cezadan kurtaracak bir şefaatçileri de olmayacaktır.

57-Allah zalimleri sevmez kullarına asla zulmetmez, aksine O, iyilik yapanlara mükafat, kötülük yapanlara da ceza verir. (bkz.Taberi, "Tefsirü-l-menar)

İSA'NIN TANRILIK VASFI OLDUĞUNU İDDİA EDEN HRİSTİYANLARA CEVAP

58-Ey elçimiz Muhammed! Zekeriyya, Yakub, İmran'ın karısı, Meryem, İsa ve havarilerle ilgili bu haberler, İsrailoğulları'nın bunlara karşı tutumları, vahiy yoluyla sana açıkladığımız ibret dolu olaylardır (bkz.Taberi) Bir yanda İsa'ya peygamberliği layık görmeyip onu yalanlayanlar; diğer yanda da ona Tanrılık vasfı yükleyip senin peygamberliğini kabul etmeyen Necran hristiyanları... (bkz.Taberi) Sana vahyettiğimiz Kur'an, işte bütün bu konularda hak ile batılı ayıran (bkz.Mukatil, Taberi) basiret, hikmet ve irfan yolunu gösteren ilahi bir beyandır.

59-Doğrusu hristiyanların (bkz.Taberi) İsa'yı Allah'ın oğlu addederek ona Tanrılık vasfı atfetmeleri büyük bir yanlıştır. Zira Allah, nasıl Adem'i topraktan yaratıp can verdiyse, İsa'yı da yaratmıştır. O da bütün Ademoğulları gibi bir beşerdir. O halde Adem ilah olmadığına göre, İsa da ilah olamaz. İkisi de Allah'ın yarattığı beşer ve insanlara gönderdiği peygamberdir.

60-Ey elçimiz Muhammed! İsa ile ilgili gerçek, hristiyanların hakikate dayanmayan söylemleri değil, rabbinin sana vahyettikleridir. Sen ve ashabın

bu konuda asla tereddüde düşmeden vahyin bildirdiği şekilde inancınızda sebat ediniz (bkz.Taberi, Razi)

61-Ey elçimiz Muhammed! Meryem oğlu İsa'nın; Allah'ın kulu ve elçisi olduğunu ortaya koyan bunca delilden sonra hala onun Tanrısallık vasfı olduğunu savunan, bu konuda seninle tartışmak isteyen hristiyanlarla tartışmaya girme! Son söz olarak onlara de ki; "Söylediklerinizde kendinizi haklı görüyorsanız, gelin bütün aile efradımızı toplayıp bir araya gelelim ve Allah'ın laneti İsa konusunda yalan söyleyenlerin üzerine olsun diye bedduada bulunalım!" (Araplar arasında anlaşmazlıklar halinde başvurulan ve "mübahele" olarak bilinen yöntemdir)

62-Ey elçimiz Muhammed! İşte İsa hakkındaki gerçekler, sana anlattıklarımız olup diğerleri asılsız iddialardan ibarettir. Şunu iyi bil ki Allah'ın mülkünde; O'ndan başka kulluk / ibadet edilecek ve Tanrısallık vasfı atfedilecek hiçbir varlık yoktur. Bütün işleri yerli yerinde ve hikmetli olan Allah, başka varlıklara Tanrısallık vasfı atfederek bu hikmete aykırı hareket edenleri elbette cezalandıracaktır.

63-İsa ile ilgili bunca ilahi beyanı kabul etmeyip yüz çevirenleri, O'nun mülkünde fesat çıkaranları rabbin çok iyi bilmekte olup, müstehak oldukları cezayı elbette verecektir.

YAHUDİ ve HRİSTİYANLARA TEVHİT ÇAĞRISI

64-Ey elçimiz Muhammed! İsa'nın Tanrısallık vasfı olduğunu iddia eden hristiyanlara (bkz.Süddi, Mukatil, Razi, İbnü'l-Cevzi) şöyle söyle: "Gelin, bütün peygamberlerin tebliğ ettiği ortak ilke olan tevhide iman edin! İsa'yı Allah'ın oğlu kabul edip (bkz.Zemahşeri) Allah'a şirk koşmayın. Din adına hiç kimseyi kutsayarak onlara kayıtsız şartsız itaat etmeyin (bkz.Taberi) İhdas ettikleri helal ve haramları (bkz.Zemahşeri, Razi) kabul ederek onları ilahlaştırmayın."

Ey müminler! Eğer bu tevhit çağrısını kabul etmezlerse (bkz.Mukatil, Zemahşeri) onlara şöyle deyiniz: "Vahye dayalı bu tevhit çağrısını reddettiğinize göre, artık müslüman olduğunuzu iddia edemezsiniz. Allah'a gönülden bağlı, samimi müminlerin bizler olduğunu kabul ediniz!" (bkz.Zemahşeri)

65-Elçimiz Muhammed'in tebliğ ettiği dinin, kendi dinlerinden olduğunu iddia ettikleri İbrahim'in dinine uymadığını iddia eden ve bu yüzden onun peygamberliğine inanmayıp kendisiyle mücadele eden yahudi ve hristiyanlar! (bkz.Zemahşeri) Bu iddianız asılsızdır. Zira yahudilik Tevrat'tan sonra, Hristiyanlık da İncil'den sonra ortaya çıkmış, İbrahim ise bu kitapların nüzülünden önce (bkz.Zemahşeri) vefat etmiştir. Nasıl olur da onun yahudi veya hristiyan olduğunu iddia edersiniz?

66-Ey Ehl-i kitap! Elinizdeki Tevrat ve İncil'in ifade ettiği temel değerlerin, elçimiz Muhammed'in tebliğ ettiği Kur'an'ın esaslarıyla uyuştuğunu anlamaz ve kabul etmezken (bkz.Razi) Tevrat ve İncil'de İbrahim'in diniyle ilgili bir bilgi olmadığı halde (bkz.Zemahşeri) onun yahudi veya hristiyan olduğunu ve Muhammed'in diniyle çatıştığını nasıl iddia edersiniz?

67-Şunu iyi bilin ki İbrahim, ne yahudi ne hristiyan ne müşrikti. O, tevhide bağlı samimi bir mümindi. (bkz.Mukatil, Razi)

68-İbrahim'in kendi dininden olduğunu iddia ederek (bkz.Mukatil) onu, meşruiyetlerinin gerekçesi kılan ve elçimiz Muhammed'in tebliğine karşı çıkan Ehl-i kitap, şunu kesin olarak bilsin ki İbrahim'e layık olanlar (bkz.Zemahşeri) sizin gibi Allah'a şirk koşanlar değil, onun tebliğ ettiği tevhit inancı üzere olan, yaşarken ve ölümünden sonra (bkz.Zemahşeri) onu tevhit önderi kabul edenlerdir ki (bkz.Mukatil) onlar da elçimiz Muhammed ve ona tabi olan müminlerdir. (bkz.Mukatil) İşte onlar ilahi yardım ve lutfa nail olacaklardır. (bkz.Taberi)

EHL-İ KİTABIN MÜSLÜMANLARA KARŞI ENTRİKALARI

69-Kendilerinin doğru inanca sahip olduğunu iddia eden, Ehl-i kitap'tan öyleleri vardır ki elçimiz Muhammed'in tevhit çağrısını reddetmekle kalmayıp, onun peygamberliğine tabi olanları kendi saflarına çekmek isterler. Ne var ki onların bu çabaları bekledikleri sonucu vermeyecektir. Üstelik onlar bu davranışlarını doğru zannederler, oysa insanları tevhitten saptırma çabalarının vebalini yükleneceklerdir.

70-Ey yahudi din bilginleri! (bkz.Zemahşeri, Razi) Şunu iyi bilin ki inandığınızı

iddia ettiğiniz Tevrat ve İncil'deki delillere rağmen Muhammed'in peygamberliğini reddetmeniz aslında Tevrat ve İncil'i reddetmeniz demektir.

71-Ey yahudi din bilginleri! Allah'ın elçisi olduğunu bildiğiniz Muhammed ile ilgili kitabınızdaki bilgileri halktan gizleyerek, kafalarını karıştıracak şüpheler ortaya atarak niçin gerçeğin üstünü örtüyorsunuz?

72-Ey yahudi din bilginleri! Muhammed'e tabi olanları şüpheye düşürerek kendi dininize girmelerini sağlamak için, "Önce Kur'an'a inanmış gibi gözükelim, sonra da araştırıp istişare ettiğimizi, Tevrat'ta Muhammed'in peygamberliğine dair herhangi bir bilgi bulamadığımızı, dolayısıyla onun yalancı olduğuna kanaat getirdiğimizi söyleyelim" şeklinde ağız birliği ediyorsunuz. Böylece, "Bunlar din bilginleri oldukları için doğruyu bilirler" düşüncesini oluşturarak halkın elçimize itibar etmemesini sağlamaya çalışıyorsunuz (bkz.Zemahşeri)

73-Medine'li yahudi din adamaları dindaşlarına şöyle dediler: (bkz.Razi) "Sakın dininizden olmayan Muhammed'e ilahi kitap verildiğine inanmayınız. Ona ve peşinden gidenlere kanmayınız. Kendilerine inanmadığınız için iddia ettikleri gibi ahirette rabbinizin huzurunda size karşı delil getirerek haksızlığınızı ortaya koyarlar diye endişeye kapılmayınız. (bkz.Maverdi) Zira siz, peygamberler soyundan gelen kitap ehli olarak Allah katında onlardan üstünsünüz. Sakın yolunuzdan ayrılmayınız!"

74-Ey elçimiz Muhammed! Sen de onlara şöyle karşılık ver: "Bunlar asılsız iddialar ve beyhude çabalardır. Doğruyu göstermek ve insanları ona iletmek, yalnızca Allah'a ait olup, iddia ettiğiniz gibi ne sizin ne de başkalarının yetkisindedir. Risalet vazifesine kimin uygun olacağını ve onu kime ihsan edeceğini bilen de Allah'tır. (bkz.Zemahşeri, Razi) Lutuf ve keremi sonsuz olan Allah, bir zamanlar size verdiği risalet vazifesini şimdi de kulu Muhammed'e ihsan etmiş ve kendisine tabi olanlara Kur'an'ı lutfetmiştir. Bunu niçin kabul etmiyorsunuz?

## EHL-İ KİTABIN HEPSİ AYNI DEĞİLDİR

75-Ey elçimiz Muhammed ve müminler! Ehl-i kitaptan bazıları size karşı ön yargısız (bkz.Razi) dürüst, hakka ve hukuka riayetkar kimselerdir. Onlara

hazine emanet etseniz kuruşuna bile dokunmadan iade ederler. Ama bazıları da size karşı kin ve öfke içindedirler; mallarınıza el koymayı helal sayar, aldıklarını vermez, borçlarını ödemezler. Onlara bir kuruş dahi emanet etseniz, sıkıştırmadıkça geri alamazsınız. Gerekçeleri de Tevrat'ta, dinlerinden olmayanların mallarına el koymanın helal olduğunu belirten bir hüküm olduğu yönündeki (bkz.Talmud) batıl inançlarıdır. Oysa bu, Allah'a yalan isnat etmektir, O'na kara çalmaktır. Zira Tevrat'ta insanların canına ve malına dokunmak haram kılınmıştır. (bkz.Mukatil) Aslında onlar da Tevrat'taki hükmün ne olduğunu bilmektedirler.

76-Zira Allah onlardan emanete riayet etme ve ahde vefa (bkz.Mukatil) hususunda söz almış, bu hükümlere uyarak haramları çiğnemeyen, emanete hıyanet etmeyen kimselerden razı olacağını, onları mükafatlandıracağını vaat etmiştir.

77-Kendi kitapları olan Tevrat'ı tasdik eden peygamberlere iman etme ve onları destekleme hususunda Allah'a verdikleri söze rağmen dindar halktan elde ettikleri maddi menfaat ve önde görünme arzusundan dolayı ahitlerine bağlı kalmayan yahudi toplumunun ileri gelenleri ve din adamları (bkz.Taberi, Razi) ahirette layık olanlara verilecek cennet nimetlerinden, ilahi lutuf ve ikramlardan tamamen mahrum kalacak, kendilerine hiçbir değer verilmeyecek, yüzlerine bile bakılmayacaktır.

78-Ehl-i kitabın samimi ve dürüst olmayan din bilginleri, elçimiz Muhammed ile ilgili Tevrat'taki delilleri farklı yorumlarla çarpıtarak tahrif ediyorlar, bunu da Allah katında inzal edilen Tevrat'a atfederek Allah'a iftira etmiş oluyorlar.

PEYGAMBERLER TEVHİDE AYKIRI BİR ŞEY SÖYLEMEZ

79-Ehl-i kitabın tahrifçi uleması; Allah'a iftira attıkları gibi, Meryem oğlu İsa'nın "Tanrılık vasfı iddiasında bulunduğunu, kendisine ibadet edilmesini / kutsanmasını" emrettiğini söyleyerek İsa'ya da iftira attılar. (bkz.Razi) Oysa o şöyle demişti: "Yalnız Allah'a kulluk ve itaat edin, O'nun dinine sımsıkı sarılın. Tevrat ve İncil'i en iyi bilen ve öğreten kimseler olarak Allah'a ibadet ve itaatte insanlara örnek olun." (bkz.Zemahşeri)

80-Allah'a hiçbir şeyin ortak koşulmamasını, yalnız O'na kulluk edilmesini tebliğ için gönderilen, kendisine kitap vahyedilen, kendisi de beşer olan bir peygamber kalkıp da "Allah'ı bırakıp bana ve meleklere kulluk / ibadet edin"

diyerek sizi şirke, küfre çağırır mı hiç!

81-Ey elçimiz Muhammed'in peygamberliğini inkar eden Medine yahudileri! (bkz.Taberi) Allah, gönderdiği peygamberler vasıtasıyla atalarınızdan; Tevrat'ı tasdik eden bir peygamber geldiğinde ona iman edip Allah'a kulluk edeceklerine dair söz almış ve "bu verdiğiniz sözü unutmayın, ben de bunun şahidiyim, sözünüzden asla dönmeyin" demişti. Buna rağmen siz, elçimiz Muhammed'i kabul etmiyorsunuz?

82-Elçimiz Muhammed'in risaletini inkar edenler bilsinler ki onlar sadece Muhammed'in tebliğ etmiş olduğu dini inkar etmekle kalmamışlar, bilakis bütün peygamberlerin tebliğ ettiği tevhit dininden çıkmışlardır

83-Allah'ın dinini inkar ettiklerine göre onlar başka bir din mi yaratmaya çalışıyorlar? (bkz.Razi) Kainattaki her şey Allah'ın yasalarına tabi olup hiç kimse onları değiştiremezken her şey O'nun kudretiyle var olup yok olurken, akıl ve fikir sahibi olanlara ilahi dini inkar yakışır mı? (bkz.Razi) Böyleleri, Allah'ın huzurunda dünyada yaptıklarından hesaba çekileceklerini hiç unutmasınlar!

TEVHİT İNANCI PEYGAMBERLER ARASINDA AYRIM YAPMAYA İZİN VERMEZ

84-Ey elçimiz Muhammed! Onlar sadece Musa'yı ve ona vahyedilen Tevrat'ı kabul edip senin peygamberliğini ve Kur'an'ı reddederken sen onlara de ki: "Biz Allah'ın birliğine, O'nun hepimizin rabbi ve ilahı olduğuna iman ettik. Bize vahyedilen Kur'an'a iman ettiğimiz gibi, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve onun soyundan gelen peygamberlere gönderilen vahiylerin tamamına iman ettik. Musa'ya, İsa'ya ve diğer peygamberlere gönderilen vahiylere de iman ettik. Bu peygamberlerden bazılarını diğerlerine üstün sayarak veya yahudi ve hristiyanların yaptığı gibi, onlardan birine inanıp diğerlerini inkar ederek peygamberler arasında ayırım yapmaz (bkz.Mukatil) hepsinin aynı dine davet ettiğine inanırız. Bizim bütün peygamberler ve onlara gönderilen vahiylere iman etmememizin nedeni; "tek" olan Allah'a inanmamız ve O'nun bütün emirlerine gönülden bağlanmamızdır. (bkz.Razi)

85-Kendilerinin hak yolda olduğunu iddia eden (bkz.İkrime, Taberi) Mekke müşrikleri ve Medine yahudileri bilsinler ki İslam; Allah'ın tekliğine imanı ve

tüm peygamberlerin tasdikini gerektirir. Elçimiz Muhammed'i ve tebliğ ettiği Kur'an'ı reddetmek suretiyle tevhit inancından uzaklaşmış olanlar, kendilerini nasıl hak yolda müslüman olarak görebilirler! Bilsinler ki onların dini; Allah katında İslam olarak kabul edilmeyecek, onlar Allah'ın rahmetinden mahrum kalarak ahirette hüsrana uğrayacaklardır.

86-Musa ve Tevrat'a iman eden Medine yahudileri (bkz.Taberi, Razi) aynı esasları tebliğ eden, elçimiz Muhammed'in hak peygamber olduğuna dair bunca tarihi (bkz.Cabiri) ve yaratılışla ilgili delillere ve ilahi mesajlara rağmen, sırf kıskançlık yüzünden onun peygamberliğini reddedip, hak peygamberleri inkar ederek kendilerine zulum eden bu kimseler hiçbir şekilde Allah'ın lutfuna layık değildirler. Küfür ve inatlarındaki ısrarları Allah'ın lutfunun onlara ulaşmasına engel olmaktadır. (bkz.Zemahşeri)

87-Bütün melekler ve insanların lanetlerine maruz kalacak bu kimseler, sonsuza dek azap çekecek, onları hiç kimse de kurtaramayacaktır.

88-Bu yaptıklarına karşı onlar dünyada hidayetten mahrum kalacakları gibi, ahirette de Allah'ın cennetinden ve her türlü lutfundan mahrum kalacak, yüzlerine bile bakılmayacaktır.

89-Ancak niyet ve davranışlarını düzeltmek suretiyle bu yaptıklarından tövbe edip elçimiz Muhammed'in tebliğ ettiği vahyi tasdik edenleri Allah bağışlar, onlara şefkat ve merhametiyle muamele eder.

90-Musa ve Tevrat'a iman ettikten sonra haktan batıla sapan, İsa'yı inkar ederek küfre giren, elçimiz Muhammed'i inkar ederek de küfrün en üst noktasına çıkıp (bkz.Taberi) hayatlarının sonuna kadar bu küfrün içinde yaşayanlar, ölüm anı geldiğinde pişman olacaklar, ancak bu pişmanlık, onlara bir fayda sağlamayacaktır.

## TEVHİT PAYLAŞMAYI EMREDER

91-Medineli yahudilerden (bkz.Tefsirü'l-menar) elçimiz Muhammed'in risaletini reddederek ona her türlü eziyeti reva görenler ve bu hal üzere ölenler ahirette öyle bir azaba maruz kalacaklar ki "dünya dolusu altınımız olsa bu azaptan kurtulmak için hepsini verirdik" diyecekler. Ancak müstehak oldukları bu azaptan bu yolla kurtulmaları mümkün olmadığı gibi herhangi birinin yardımı, dostluğu ve şefaati (bkz.Razi) de onlar kurtaramayacaktır.

92-Biliniz ki sizi bu duruma düşmekten kurtaracak, günahlarınızın affına vesile olacak ve cennete girmenizi sağlayacak olan şey; dünyada iken cimrilik etmeyerek fakirlere yardım etmeniz, sahip olduğunuz servetle başkalarına karşı üstünlük duygusuna kapılmadan bu servetin bir kısmını Allah yolunda harcamanız ve ihtiyaç sahiplerine infak etmenizdi ki siz bunu yapmadınız. Şunu bilin ki yüce Allah infakla ilgili niyet ve amacınızı, riyadan uzak ve samimi duygularla yaptıklarınızı bilir ve karşılığını da verir.

93-Ey elçimiz Muhammed! "Hem İbrahim'in dini üzere olduğunu iddia ediyor, hem de onun dininde haram olan deve etini (bkz.Yasanın tekrarı 4/17) yiyor, sütünü içiyorsun!" (bkz.Razi) diyerek senin senin peygamberliğine karşı çıkan yahudilere de ki: "Bana vahyedilen Kur'an'da helal olan bütün yiyecekler, İbrahim zamanından beri torunları olan İsrailoğulları'na helal idi. Ancak Yakub / İsrail, yakalandığı hastalıktan kurtulursa çok sevdiği deve etini yemeyeceğine dair adakta bulunmuş (bkz.Mukatil) şifa bulunca da deve etini kendine yasaklamıştı. Babalarının adağına saygıdan dolayı oğulları da bu yasağı uygulamışlardı. O halde Yakub'un deve etini kendisine yasaklamasının Tevrat'la bir ilgisi yoktur. Zira bu olay, Tevrat'ın indirilişinden önce olmuştur. Tevrat'ta böyle bir hüküm yoktur. (bkz.Taberi) İddianızda samimi iseniz getirin Tevrat'ı bakalım!"

94-Buna rağmen halâ bu yiyeceklerin Tevrat'ta haram kılındığını söyleyerek sana muhalefeti sürdürenler, Allah'a yalan isnat eden, hakikatten uzaklaşıp batıla kaymış kimselerdir.

95-Ey elçimiz Muhammed! Onlara de ki: "Haram kıldığınız bu şeylerin aslında İbrahim'den beri helal olduğu ve Tevrat'ta böyle bir yasağın olmadığı kesin olarak ortaya çıkmıştır. (bkz.Alusi) O halde eğer siz başka varlıklara kutsallıklar atfederek içine düştüğünüz şirkten uzaklaşıp gerçek dine tabi olmak istiyorsanız sizi davet ettiğim ve İbrahim'in tebliğ ettiği dine uymalı, yalnız Allah'a kulluk ve O'na ibadet temeli üzerine kurulan tevhide tabi olmalısınız."

TEVHİT DİNİNİN İLK MABEDİ : KABE

96-Senin peygamberliğine karşı çıkan Medine yahudilerinin itirazlarından biri de; kıbleyi, en eski ve en kutsal mabed kabul ettikleri Beytülmakdis'ten

Kabe'ye çevirmiş olmandır. (bkz.Razi) Ancak onların bu itirazları da yersizdir. Zira İbrahim'in tebliğ ettiği dine tabi olan müminlerin kıblesi ve dinin şiarı olan, hac ve umrede tavaf için coşku ile akın edilen, nice hayır ve bereketin mekanı olup günahların affına (bkz.Zemahşeri) vesile olan en eski ve en yüce mabet Mekke'de bulunan Kabe'dir.

97-Orada tevhit peygamberi İbrahim vasıtasıyla Allah'ın kudret ve nimetlerinin tecelli ettiği nice güzellikler vardır. İbrahim orayı tevhidin mabedi (bkz.Razi) ve ümmetin ebedi şiarı olacak hac ibadetinin mekanı olarak seçmiş; güven, huzur ve bereket gibi maddi-manevi birçok hususiyetin sembolü haline getirmiştir. İşte Kabe bunlardan dolayı kıble kılınmıştır. O halde bu güzellik ve nimetlerden istifade etmek (bkz.Razi, Tefsirü'l-menar) ve yüce rabbi tazim etmek üzere, imkan bulanların orayı ziyaret etmeleri gerekir. Kabe'nin tevhidin ilk mabedi olduğunu (bkz.Tefsirü'l-menar) bu hususiyetleri sebebiyle onu ziyaret edip hac yapmayı kabul etmeyenler bilsinler ki bunu yapmak onların yararına; yapmamak ise zararınadır. Zira bunun Allah'a hiçbir yararı yoktur. Çünkü O, hiçbir şeye ihtiyaç duymaz.

## MEDİNE YAHUDİLERİNİN TEFRİKA PLANLARINA KARŞI KUR'AN'IN BİRLEŞTİRİCİLİĞİ

98-Ey elçimiz Muhammed! De ki: "Ey Ehl-i Kitap! Sizin de inandığınız İbrahim peygamberin tebliğ ettiği, fakat sonradan şirke bulaştırılmış dini ihya etmek üzere (bkz.Tefsirü'l-menar) Allah'ın gönderdiği bir peygamber olduğuma dair bunca bilgi ve delilden sonra neden benim peygamberliğimi kabul etmiyorsunuz? (bkz.Süddi, Taberi) Güya kitaplarınıza bağlı kalmak ve İbrahim'in dininden ayrılmamak adına bana karşı tutum ve niyetinizi çok iyi bilen Allah elbette müstehak olduğunuz cezayı verecektir.

99-Ey Ehl-i kitap bilginleri! Haset ve kibriniz yüzünden bana karşı çıkmakla kalmayıp bana tabi olanları da çeşitli iftira ve yalanlarınızla şüpheye düşürüp beni batıl yola, kendinizi ise hak dine mensup göstererek (bkz.Razi) onları da kendiniz gibi batıl inançlara sürüklemeye çalışıyorsunuz! Aranızda anlaşmazlıkları çözmek için başvurulan adil ve ehl-i hak kimseler olarak benim hak din üzere olduğumu bildiğiniz halde, bu iftiralar, bu yalanlar size yakışıyor mu? Üstelik başkalarını da buna sürüklemek istiyorsunuz (bkz.Razi) Allah bu yaptıklarınızın hesabını mutlaka soracaktır.

100-Ey Evs ve Hazrec kabilelerine mensup müminler! İçinizde fitne çıkarmak isteyen bazı yahudilerin oyununa gelip de aranızdaki kardeşlik duygusundan uzaklaşarak ve küfrün özelliği olan kin ve öfkeye kapılıp birbirinizi öldürerek cahiliyedeki hayat tarzına tekrar geri dönmeyiniz.

101-Kur'an size iman kardeşliğini anlatarak her türlü kötülükten uzak durmanızı öğütlerken, üstelik onun tebliğcisi olan peygamber aranızdayken nasıl olur da Cahiliye döneminde yaptığınız kötülüklere geri dönersiniz? Bunu yapmaya devam ederseniz elçimizi inkar edenlerin durumuna düşmüş olursunuz. Unutmayın ki Kur'an'a sımsıkı sarılarak Allah'ın emirlerine itaat edenler dosdoğru yolda olup cennet nimetlerine ve Allah'ın rızasına nail olacaklardır.

102-Ey elçimize iman eden tevhit ehli! Ömrünüzün sonuna kadar ilahi emirlere itaat ederek, O'nun nimetlerine şükredip, isyandan uzak durarak yaşayın. Son nefesinize kadar Allah'a teslim olmaya devam edin!

103-Sizi bir araya getirip sevgi ve dostluk bağı ile aranızda kardeşlik tesis eden Allah'ın kitabına sımsıkı sarılın. Cahiliye döneminde birbirinize karşı kin ve öfke besleyip intikam duygusu ile savaşarak cehennem hayatı yaşarken sizi bu cehennemden kurtarıp iman bağı ile kalplerinizi birleştiren, birbirinizle kardeş yapan bu ilahi lutfu hiç unutmayın (bkz.Taberi, Zemahşeri, Alusi) Sizi aldatıp Cahiliye dönemindeki gibi birbirinize düşürmek isteyenlere uyduğunuz takdirde başınıza neler geleceğini yüce Allah açıklamaktadır ki; emir ve yasaklarındaki hikmeti anlayıp hiç sapmadan doğru yolda yürümeye sebat edesiniz (bkz.Taberi, Alusi)

104-Müşrikleri ve Ehl-i kitabı; elçimiz Muhammed'i tasdik etmeye, tebliğ ettiği İslam'ı kabul etmeye (bkz.Taberi) davet ederek onların da kurtuluşu için çaba gösterin ki nihai kurtuluşa eresiniz.

105-Ey müminler! Kendilerine hakkı bildiren, birlik olmaya çağıran (bkz.Alusi) Tevrat ve İncil indirilmiş olmasına rağmen nefs ve heveslerine mağlup olup haset duygularıyla hareket ederek dinde ihtilafa düşen ve bunun cezasını hem dünyada hem ahirette çekecek olan Ehl-i kitabın durumuna düşmeyin (bkz.Zemahşeri, Razi)

106-Kıyamet günü herkes dünyadaki ameline göre muamele görecektir. Peygamberleri inkar edip şirk koşanlara, "İkrarınızdan döndünüz, imanınızdan

uzaklaşıp küfre girdiniz, şimdi müstehak olduğunuz azabı çekin!" denilince dünyaları kararacaktır.

107-Bu konuda yüzleri ak olup tevhit inancına, peygamberlere iman edip ilahi emirlere uygun yaşayanlar ise sonsuz rahmet ve nimetlere kavuşup sevince gark olacaklardır.

108-Ey elçimiz Muhammed! Kıyamet günü seni inkar edenlerin azaba, sana iman edenlerin ise cennet nimetlerine kavuşacağına dair bu mesajlar hakikatin kendisidir  ve kıyamette gerçekleşecek bu durum, adaletin gereğidir (bkz.Taberi) Aksine bir durum zulüm olur ki Allah, insanların birbirlerine zulmetmelerini istemez iken (bkz.Alusi) kendisi kullarına zulmeder mi? (bkz.Mevdudi)

109-Zira zulüm; güç ve itibarını arttırmak isteyenlerin (bkz.Taberi) başvurduğu bir zaaftır. Bütün alemlerin sahibi olan Allah için böyle bir durum söz konusu olmadığına göre, O hiç kimseye zulmetmez. Herkesin amelinin karşılığını verir. (bkz.Taberi)

İTİBARLI BİR TOPLUM OLMANIN YOLU

110-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Bir zamanlar birbirinize düşman iken elçimize, tevhit inancına ve bütün ilahi mesajlara iman edip gönülden bağlanmanız sayesinde ulaştığınız faziletlere başkalarının da ulaşması için gösterdiğiniz gayret dolayısıyla zamanınızın en hayırlı toplumu oldunuz. Bir zamanlar bu değerleri benimseyen İsrailoğulları da bu konumdaydı. Ancak, onların çoğu önderlik arzusu, kıskançlık ve dünyaya düşkünlük gibi zaaflar nedeniyle kitaplarının hükümlerini uygulamayarak Allah'a itaatten uzaklaşmışlardır. Şayet Ehl-i kitap da sizi hayırlı ümmet yapan bu değerlere inansaydı onlar da bu sıfatı hak ederlerdi. (bkz.Razi, Alusi)

111-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Tevhitte ve elçimize itatte sebat eder ve vazifelerinizi ifa ederseniz Medine'deki yahudilerin size karşı kurdukları tuzaklar boşa çıkacaktır. Sizinle savaşmaya kalkarlarsa mutlaka hezimete uğrayacaklardır. Size verecekleri sıkıntılar geçicidir, nihayetinde tevhit inancı muzaffer olacaktır.

112-Vaktiyle ataları da benzer şeyler yapmışlardı; ilahi emirleri dikkate almayıp insanlara zulmederek haksız kazanç elde etmiş (bkz.Zemahşeri) kendilerini uyaran peygamberlere baş kaldırmış, hatta bazılarını öldürmüşlerdi! Bu yüzden insanların öfkesine ve Allah'ın gazabına müstehak; zillet ve perişanlık içinde başkalarının hakimiyeti altında yaşamaya mahkum oldular (bkz.Zemahşeri, Razi, Alusi) Ey Medine yahudileri! Atalarınızın durumundan ders alarak Allah'ın ve müminlerin güvencesine sığınmadıkça sizin durumunuz da öyle olacaktır.

113-Doğrusu Ehl-i kitabın hepsi bir değildir. İçlerinde kafirler olduğu gibi tevhide bağlı müminler de vardır. Bunlar ilahi mesaja bağlı kalır, geceleri Allah'a ibadet ve dua ederler.

114-İnançları tevhid akidesine uygun olup ahirete ve bütün iman esaslarına inanır, tevhide şirk bulaştırmaz, diğer peygamberleri ve kitapları inkar etmezler. Başkalarının da tevhit gerçeğine ulaşarak kurtuluşa ermeleri için çaba sarf ederler. Her türlü hayırlı iş için seve seve koşarlar. İşte bunlar, yapılması gereken her şeyi yaparak Allah'ın rızasına kavuşmuş, övgüsüne mazhar olmuş salih Ehl-i kitap müminlerdir.

115-Onların bu amellerinin karşılığını Allah bol bol verecektir. Zira O, şirkten sakınıp ilahi emirlere bağlı olan mümin kullarını bilir ve karşılığını fazlasıyla verir.

116-Ehl-i kitabın içinde böyle müminler olduğu gibi, kafirler de vardır ki onlar servet ve nüfuzlarına güvenirler; elçimiz Muhammed'in ve müminlerin varlıklı olmamalarını bir kusur addedip, "Muhammed hak peygamber olsaydı rabbi onu zengin kılardı" derler, servetlerini dindarlık ölçütü kabul eder ve müminlere düşmanlık ederler. Bunlar iyi bilsinler ki ne güvendikleri malları ne de çoklukları ve nüfuzları onları dünyada hezimetten, ahirette de cehennemden kurtaramayacaktır.

117-Kendilerini hak dinin mensubu görüp güya ahirette sevap elde etmek (bkz.Razi) ve Allah'ın rızasına kavuşmak için, batıl yolda gördükleri elçimiz Muhammed'e karşı yaptıkları savaşlar, harcadıkları servetler, gösterdikleri çabalar boşa gitmiş, neticede müslümanlar güçlenmiş, onlar zayıflamıştır. Aynı şekilde ahirette de hüsrana uğrayacaklardır. (bkz.Razi) Bunların durumu; tıpkı hasat zamanı gelen ekinleri dondurucu bir soğuk veya kavurucu bir rüzgarla harap olan, dolayısıyla ürün alamayan, emekleri boşa giden zavallı ekin sahiplerinin durumu gibidir. Dünya ve ahirette düştükleri bu durum Allah'ın onlara zulmü değil, bilakis onların doğru yolu bırakıp yanlış yola sapmaları sebebiyle kendi kendilerine yaptıkları bir zulümdür.

UHUD MAĞLUBİYETİNDE MÜNAFIKLARIN ROLÜ

118-Ey müminler! Elçimiz Muhammed ile karşılaşınca ona iman eder gibi görünen, fakat ona ve müminlere karşı içlerinde kin ve nefret besleyen, her fırsatta içlerindeki öfkeyi dışa vuran, müminlere hakaret eden, yaptıkları ittifakı bozup müşriklerle işbirliği yaparak ihanet eden, peygambere suikaste kalkışan yahudileri dost zannedip onlara güvenmeyin. Ders alasınız ve ona göre hareket edesiniz diye Allah size bu ikazları yapmaktadır.

119-Size düşmanca davranan bu hainlere güvenmeyin! Çünkü sizin iyi niyetle (bkz.Alusi) ve onlara İslam'ı tebliğ maksadıyla gösterdiğiniz ilgi ve sevgiye (bkz.Razi) karşı onlar size kin ve nefret duymakta, helakinizi istemektedirler. Siz, onların inandıkları dahil bütün kitaplara iman ederken onlar sizin inandığınız Kur'an'ı reddetmekte, üstelik kendi kitaplarındaki hükümleri de tahrif etmektedirler. Bütün bunlara rağmen, sizinle oldukları zaman birlik ve beraberliğinizin size sağladığı güçten çekinerek (bkz.Razi) "Biz de Muhammed'e inanıyoruz" derler. Kendi başlarına kaldıklarında ise öfkeden çılgına dönerler. Allah, onların size karşı besledikleri kin ve öfkeyi bilmektedir ve müstehak oldukları cezayı verecektir. O halde size düşmanca davranan bu insanları nasıl olur da hala dost kabul edebilirsiniz? Ey elçimiz Muhammed! Onların bu tutumlarına karşı rabbine şöyle dua et: (bkz.Taberi) "Ey yüce rabbim! Müslümanların birlik ve beraberliğinden rahatsız olan ve bizleri bölmek ve saptırmak isteyen bu zalimlere fırsat verme! Müslümanları güçlü kıl ki onların bu emelleri gerçekleşmesin ve ömürlerinin sonuna kadar bu kin ve öfkeleriyle yaşasınlar. (bkz.Taberi, Razi, Alusi)

120-Onların size karşı düşmanlıkları o derece şiddetlidir ki bir zafer kazanmanız, aranıza yeni müslümanların katılması, sevgi ve dayanışmanızın artması gibi (bkz.Taberi) sizi mutlu edecek bir durum söz konusu olduğunda, üzüntüden kahrolurlar. Şayet bunların zıttı olursa, o zaman da sevinçten uçarlar. Eğer ilahi emirlere uyarak sıkıntılara sabrederseniz, onların hile ve tuzakları boşa çıkacaktır. Hiç şüpheniz olmasın ki Allah, o kafirlerin size karşı yaptıkları her şeyi bilir ve hak ettikleri cezayı da verir.

121-Başınıza neler geleceğini Uhud'da gördünüz. Müşrikler sizinle savaşmak üzere Uhud'a geldiğinde, elçimiz Muhammed sizinle istişare etmiş ve teklifinizi kabul ederek birlikte Uhud'a gidip sizlere savaş düzeni aldırmıştı,

fakat talimatlara uymamanız sonucu hezimete uğramıştınız. Bu durumu hatırlayın ve ders alın!

122-Savaş kararından sonra bazı münafıkların yarı yoldan dönmeleri üzerine; düşmandan korkup savaştan çekilmeyi düşünen bazı müminlerin aralarındaki konuşmaları ve içlerinden geçirdiklerini bilmekte olan Allah, onları bu yanlış yola girmekten korumuş ve peygamberin safında yer almalarını sağlamıştır. (bkz.Kurtubi) Aslında bu kimselerin Allah'ın kendilerine yardımcı olacağını bilerek baştan beri düşmandan korkmamaları, tereddüt etmemeleri ve Allah'a tam olarak güvenmeleri gerekirdi.

123-Ey müminler! İlahi emirlere uyup peygambere itaat ettiğiniz, bu uğurda karşınıza çıkan zorluklara katlandığınız müddetçe Allah sizlere yardım edecek, kafirlerin kurdukları tuzaklar, size zarar vermeyecektir. Bu, size vaadimizdir. (bkz.Taberi) Nitekim Bedir savaşında düşmanlarınız sizden çok daha güçlü olduğu halde zaferi kazanan siz olmuştunuz. O halde ilahi emirlere itaat edin, rabbinizin lutfettiği hidayet ve zafere şükredin!

124-Ey elçimiz Muhammed! Bedir'de müşriklerin çokluğundan çekinen ashabına, "Onların sayısı sizden çoksa, Allah üç bin melekle imdadınıza yetişir" şeklindeki müjden, onların korkularını yenip cesaretlenmeleri için yeterli değil mi?

125-Elbette yeterlidir! Siz, Allah'ın emrine uyup peygambere itaat ederek sabır ve metanet gösterirseniz, müşrikler Bedir kayıplarının intikamını almak için ansızın baskın yapsalar (bkz.Taberi, Razi) ve siz böyle bir durumda daha çok yardıma ihtiyaç duysanız, müşrikleri helak etmek üzere rabbiniz size bu sefer beş bin melekle destek verir. Yeter ki siz üstünüze düşeni yapın.

126-Allah'ın size bu yardım vaadini maneviyatınızı takviye etmek, sayı azlığından kaynaklanan endişenizi gidermek (bkz.Taberi) zafere olan güveninizi güçlendirmek ve zaferin Allah'tan olduğuna inanmanızı sağlamak için yapmıştır (bkz.Zemahşeri, Razi) O halde yalnızca Allah'a güvenin. O, kullarının ihtiyacından haberdar olup yardım isteyenin duasına icabet eder.

127-Nitekim Allah, elçisi Muhammed'i yalanlayan ve siz müminleri yok etmek isteyen müşriklere karşı Bedir'de (bkz.Cumhur = Müçtehitler kurulu) size yardım ederek onları hezimete, şirkin elebaşılarını da hayal kırıklığına uğratmıştır.

128-Ey elçimiz Muhammed! Uhud'da senin emrine muhalefetleri sebebiyle mağlup olmanızdan dolayı çok üzüldün. Bazı müminlere de gönül koydun. Ayrıca müşriklerin bu savaşta sana ve müminlere insanlık dışı muamelelerinden dolayı helaki için beddua ediyorsun. (bkz.Taberi, Razi) Artık üzülme! Zira sen, üstüne düşeni layıkıyla yaptın. Bundan sonra onlar küfür ve zulümde ısrar ederlerse Allah kendilerine azap eder; tövbe edip müslüman olurlarsa, tövbelerini kabul eder (bkz.Zemahşeri)

129-Bütün varlığın maliki olan Allah, emirlerine muhalefet eden kullarından uygun gördüklerini affeder, uygun görmediklerine de müstehak oldukları cezayı verir. Ancak, kötülük yapmayan hiç kimseye azap etmez. Zira O, kullarının hatalarını örtmeyi, günahlarını affetmeyi seven, bağışlaması ve lutfu engin olan kudrettir.

TEFECİLİKTEN SAKININ

130-Ey tevhide ve elçimize inananlar! Allah sizi İslam'la müşerref kıldıktan sonra, mali sıkıntıya düştüler diye Cahiliye dönemindeki gibi verdiğiniz borcun süresi gelip borçlu borcunu ödeyemeyince, süreyi uzatma karşılığında üstüne fazlasını ekleyerek faiz almayınız, tefecilik yapmayınız.

131-Faiz dahil olmak üzere Allah'ın yasakladığı her şeyden uzak durunuz ki dünyada mutluluğa, ahirette de kurtuluşa eresiniz! Aksi halde Allah'ın emirlerine muhalefet edenler için hazırlanan cehenneme girersiniz!

132-İlahi merhamet ve lutfa nail olmak istiyorsanız, faiz yasağı dahil bütün ilahi emirlere uyun, peygambere itaat edin!

UHUD'DA CEPHEYİ TERK EDEN MÜSLÜMANLARIN BAĞIŞLANMASI

133-Ey müminler! Sizi cehenneme götürecek faiz / tefecilik gibi haramlardan uzak durun ve hayal dahi edemeyeceğiniz güzellik ve büyüklükteki cenneti kazanacak işler yapın!

134-O cennet ki varlıkta ve darlıkta sahip olduklarından ihtiyaç sahiplerine ve allah yolunda cihada gönülden infakta bulunan (bkz.Zemahşeri) kendilerine bir haksızlık yapıldığında öfkelerini yenen, güçleri yettiği halde kendilerine haksızlık edenlerden intikam almak yerine onları bağışlayanlar için

hazırlanmıştır. Doğrusu Allah bu şekilde hareket eden samimi müminleri sever ve onları layıkıyla ödüllendirir.

135-Başkalarına zarar verecek bir kusur yahut kendilerine zararı dokunacak bir günah işledikten sonra (bkz.Zemahşeri) hesap gününü hatırlayarak pişmanlık duyan ve bir daha dönmemek üzere o günahı terk ederek (bkz.Razi) Allah'tan bağışlanma dileyen bu müminleri Allah affedecek (bkz.Zemahşeri) ve takva ehline dahil edecektir. (bkz.Razi)

136-İşledikleri günahlardan vazgeçenler rableri tarafından bağışlanacakları gibi, yaptıkları iyilikler karşılığında onlara ebedi olarak kalacakları, içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetler verilecektir. Bağışlanma ve cennet! Bunlardan daha güzel bir mükafat olabilir mi!

137-Ey elçimiz Muhammed'e tabi olan ve Uhud'da yenilgiye uğradıkları için üzülen müminler! İnancınızda kararlı ve azimli olun! (bkz.Zemahşeri) Geçmiş toplumların yaşadıklarından ibret alın. (bkz.Razi) Peygamberleri yalanlayan nice kavimler, sonraki milletlere ibret olacak şeyler yaşamışlardır.

138-Şunu bilin ki geçmişte elçilerimizi yalanlayanların akıbetleri nasıl olduysa, şimdi de elçimiz Muhammed'i yalanlayıp ona karşı mücadele eden müşriklerin akıbetleri aynı olacaktır. Öyleyse bu kimseler, geçmişteki kavimlerin akıbetlerinden ders alıp, hidayete ersinler.

UHUD'DA YENİLDİK DİYE ÜZÜLMEYİN, NİHAİ ZAFER SİZİN OLACAK

139-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Uhud'da başınıza gelen mağlubiyet ve verdiğiniz kayıplar sizi asla ümitsizliğe ve güvensizliğe sevketmesin. Eğer imanınız güçlü ve peygambere itaatiniz tam ise, nihai zafer mutlaka sizin olacaktır. Üstünüze çökmüş olan acziyet ve güvensizlik duygusunu atın. Zira Allah size galibiyet vaat etmektedir.

140-Mağlup oldunuz diye moralinizi bozup yolunuzdan dönmeyin! Unutmayın ki Uhud'da sizin başınıza gelenler, Bedir'de müşriklerin de başına gelmiş, fakat kendilerini toparlayarak Uhud'da galibiyet kazanmışlardır. Siz, bundan daha iyisini yapmaya muktedirsiniz. Acze ve zaafa düşmek size yakışmaz.

(bkz.Zemahşeri) Bedir'de siz kazandınız, Uhud'da ise müşrikler. (bkz.Taberi) Uhud mağlubiyetinin sebebi, aranızdan, "Rabbimiz! Bize bir fırsat lutfet de Bedir'deki kahramanlar gibi cihad edip şehit olalım" temennisinde bulundukları halde kalplerindeki ile söyledikleri farklı olan münafıkların da mevcut olmasıydı. (bkz.Taberi) Bu savaşta; sabır ve sebat göstererek şehit olup Hakk'ın şahitleri ve müdafileri olduklarını ispat edenlere, sözde mümin, özde münafık olanların (bkz.Taberi) gerçek yüzleri ortaya çıktı. Dilleriyle imandan bahsedip kalplerinde başka şeyler taşıyan kimseler zahiren mümin görünseler de Allah onları zalim olarak nitelendirmekte ve asla sevmemektedir (bkz.Mukatil, Taberi) İşte Uhud'daki mağlubiyetinizin sebep ve hikmetleri bunlardır.

141-Allah, Uhud vesilesiyle münafıkların gerçek yüzlerini ortaya çıkarmış (bkz.Taberi) şehit olan müminleri yüce mertebelere ulaştırmış, mücahitleri münafıklardan ayırt etmiş, resulünün düşmanlarından bazılarını da (bkz.Razi) ortadan kaldırmıştır.

142-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Allah yolunda cihad etmeden, bu uğurda birçok sıkıntıya göğüs germeden sadece elçimiz Muhammed'in risaletini kabul ederek cennete gireceğinizi sanmayın.

143-Ey Bedir Savaşı'nda şehit olanlara imrenerek, "Bize de bir fırsat doğsa da şehadet mertebesine ulaşsak!" diyecek kadar ölümü göze almış (bkz.Taberi) Peygamber'i Uhud'a çıkmaya ikna ederek Medine'yi, düşmana karşı dışarıdan savunacak kadar istekli gözükenler! Gözünüzün önünde akrabalarınız ve din kardeşleriniz şehit edilirken (bkz.Zemahşeri) ne oldu da bazılarınız savaş meydanını terketti?

Hz.MUHAMMED UHUD'DA CEPHEDE ÖLSEYDİ BİLE, CİHADA DEVAM ETMELİYDİNİZ

144-Uhud'da "Peygamber öldü" şayiasını duyunca (bkz.Razi) savaş alanını terkedenler, hatta onun Hak peygamberliği konusunda şüpheye düşüp dinden dönmeyi aklından geçirenler bilsinler ki Muhammed de; insanları tevhid dinine davet için Allah'ın gönderdiği ve zamanı gelince de ruhlarını teslim aldığı peygamberlerden biridir. Eceli gelince Allah, onun da ruhunu teslim alacaktır. Önceki peygamberler hakkın rahmetine kavuşunca onlara tabi

olanlar, dinlerini terketmediler. Sizin de böyle davranmanız gerekmez miydi? (bkz.Zemahşeri) Niçin "Peygamber öldürüldü!" söylentisi üzerine bir kısmınız korku ve paniğe kapılarak düşmandan kaçtı? (bkz.Taberi) Elçimiz Muhammed ölse veya öldürülse, tebliğ ettiği tevhid dininden vazgeçip tekrar şirke (bkz.Mukatil) döneceksiniz öyle mi? İsterseniz dönün! Ama şunu bilin ki, kim böyle bir şey yaparsa bu lutuftan mahrum kalarak ancak kendisine zarar verir. (bkz.Zemahşeri, Razi) Savaş meydanını terketmeyip muharebeye devam edenler, Allah'ın elçisi Muhammed vasıtasıyla kendilerine lutfettiği hidayetin, İslam nimetinin farkında olan, bu nimete şükreden (bkz.Zemahşeri) peygamberden sonra da tevhidi korumak için çaba gösteren bahtiyarlardır ki Allah onlar elbette mükafatlandıracaktır.

145-"Muhammed öldü" şayiasına inanıp düşman tarafından öldürülmekten korkarak (bkz.Mukatil) cihadı terkedenler bilsinler ki, ne elçimiz Muhammed ne de bir başkası Allah'ın takdir ettiği ömür tamamlanmadan ölür! O saat gelince düşmandan kaçmak da fayda etmez. (bkz.Taberi, Zemahşeri, Razi)

Ey Uhud Savaşı'na katılan Muhammed ashabı! Bu savaşa katılma amacınız ne ise, onu elde edersiniz. Peygamber'in emrine muhalefet ederek cepheyi terkedip ganimet peşine düşenlerle bu muharebeye övgü ve itibar elde etmek için katılanlar (bkz.Mukatil, Zemahşeri, Razi) yalnızca bunları elde edebilirler. Allah'ın emrine itaat ve O'nun rızasını elde etmek için katılıp cepheyi terketmeyenlere ise (bkz.Mukatil) Allah'ın ahirette vereceği büyük mükafatlar vardır. Sırf tevhidi müdafaa için Uhud'a katılan ve İslam'ı en büyük nimet kabul edip bu nimete şükür gayesiyle cihat edenleri (bkz.Zemahşeri) Allah elbette mükafatlandıracaktır.

146-Geçmişte nice peygamber, kendilerini hak yola adamış olan müminlerle birlikte savaşmışlardı. Onlar her türlü sıkıntıya katlanmış, fakat düşman karşısında firar etmemiş, (bkz.Razi) ne yılgınlık göstermiş, ne de boyun eğmişlerdi. Peygamberleri ölse bile mücadeleye devam etmiş, düşmanlarına teslim olamamışlardı. Size de böyle bir davranış yakışmaz mıydı? (bkz.Mukatil) Şunu bilin ki Allah; geri adım atanları değil, (bkz.Taberi) emrine itaat ederek düşman karşısında sabır ve metanet gösterenleri cennetle mükafatlandıracaktır. (bkz.Razi)

147-O peygamberlere iman eden müminler cihadda zor duruma düştüklerinde veya peygamberleri düşman tarafından şehit edildiğinde (bkz.Taberi) harp meydanını terketmez, aksine "bir eksiğimiz, kusurumuz veya günahımız var ki düşman bize galip geliyor" (bkz.Razi) diye düşünür ve

metanet ihsan etmesi için Allah'a şöyle dua ve niyazda bulunurlar: "Ey rabbimiz! Bize yardım et, düştüğümüz bu zor duruma sebep olan günahlarımızı, kusurlarımızı bağışla, düşmana karşı bize güç ver! Senin birliğini ve peygamberini inkar eden bu kafirlere karşı bize yardım et. Bizi onlara karşı muzaffer eyle!"

Ey Uhud savaşına katılan Muhammed ashabı! Savaşta, "Peygamber öldü" şaiyasının etkisinde kalıp düşmandan kaçmak yerine sizin de böyle davranmanız gerekmez miydi? (bkz.Taberi)

148-Sabırlı ve sebatkar tutumlarına karşılık Allah onlara dünyada zaferler, fetihler ihsan etti; ülkelerini düşman işgalinden korudu, onlara şeref ve itibar kazandırdı (bkz.Mukatil, Taberi, Razi) Ahirette ise onları envai çeşit cennet nimetleriyle (bkz.Taberi) ve en önemlisi de kendi rızasıyla (bkz.Mukatil) ödüllendirecektir. O, böyle güzel işler yapan kullarını sever ve onlara her türlü ihsanda bulunur.

149-Uhud yenilgisini fırsat bilip "Muhammed gerçek peygamber olsaydı, mağlup olmazdı" gibi sözlerle kalplerinize şüphe tohumları ekerek (bkz.Razi) sizi şirk dinine döndürmek isteyen münafıklara uyarsanız, imandan sonra tekrar şirk ve küfre bulaşarak düşmanlarınız karşısında zelil olur, ahirette de azaba maruz kalarak hüsrana uğrarsınız. Sakın bu duruma düşmeyiniz!

150-Savaştaki mağlubiyeti fırsat bilerek, size yardım edecekmiş gibi davranan münafık ve kafirlere güvenmeyiniz. Allah sizin yardımcınızken onların yardımına muhtaç değilsiniz. Bilin ki sizi münafık ve kafirlerin tuzaklarından koruyacak yegane dostunuz Allah'tır. O'na sığının, O'ndan yardım isteyin.

151-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Uhud'da müşriklerin elde ettiği başarı geçici olup, nihai zafer sizin olacaktır. Zira zafer, Hakk'a dayanarak kendisine güvenenlerindir. Allah'a eş koşmaları ve yanlış yolda olmaları sebebiyle müşrikler bu güveni hissedemeyecek ve kalplerine hep korku hakim olacaktır. Her ne kadar onlar, bazı varlıkları, bize yaklaşmak ve sevap kazanmak için şefaatçi telakki ettiklerini, vasıta kıldıklarını iddia etseler de Allah'ın böyle bir istek ve emri olmayıp, böyle şeyler O'nun adına uydurulan asılsız iddialardan başka bir şey değildir. (bkz.Mukatil, Zemahşeri) Allah, bütün emirlerini elçisi Muhammed vasıtasıyla apaçık bildirmiştir. Bu emirlere muhalefet etmek suretiyle, cehenneme götürecek işler yaparak kendilerine zulmeden bu müşriklerin akıbeti çok kötü olacaktır.

UHUD YENİLGİSİ, PEYGAMBERİN EMRİNİ DİNLEMEMENİZ SEBEBİYLEDİR

152-Ey "Allah, bize zafer vaat ettiği halde neden mağlup olduk?" (bkz.Zemahşeri) diyen müminler! Peygamberin talimatlarına uyup, sabır ve metanet gösterdiğiniz sürece Allah'ın vaadi gerçekleşmiş (bkz.Taberi) ve siz düşmana galip gelmiştiniz. Ancak bir kısmınız durumu lehine gördüğü için peygamberin ısrarlı uyarılarına rağmen mevzilerini terk etmek istedi, bir kısmınız da buna karşı çıktı. Böylece aranızda ihtilaf, tartışma, korku ve panik başladı (bkz.Taberi, Zemahşeri) Sonunda iki gruba ayrıldınız ve bir kısmınız peygambere itaat ederek ilahi mükafata nail olmak için yerinde kalıp görevini yaparken, bir kısmınız görev yerlerini terkederek ganimet peşine düştü (bkz.Taberi) Bu durumdan istifade eden müşrikler harekete geçerek sizi mağlup etti ve böylece ibretlik bir duruma düştünüz. Ancak, müminlere karşı çok lütufkar olan yüce Allah, mağlubiyetten çok daha vahim olan (bkz.Taberi, Zemahşeri) peygamberin emrine muhalefetinizi bağışladı.

153-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Uhud'da peygamberin emrini dinlemeyip düşmandan kaçmanızın vebalini Allah bağışladı. O halinizi bir düşünün! O  kadar korkulacak bir durum olmadığı halde, üstelik peygamber düşmana sizden daha yakınken ve size "Bana doğru gelin, toplanın dağılmayın" diye ardınızdan seslenirken siz ona kulak asmadınız (bkz.İbn Abbas, İbnü'l-Cevzi) Sadece kendinizi düşündünüz ve peygamberi ortada bırakıp Uhud dağının tepelerine doğru kaçtınız. İşte bu yüzden Allah, size üzüntü üstüne üzüntü yaşattı; zaferden mahrum oldunuz, istediğiniz ganimeti elde edemediniz, ölü ve yaralılarınız da oldu. Bütün bu olayların üstüne bir de peygamberin öldürüldüğüne dair söylentilerin verdiği elem ve keder eklendi. Fakat yüce Allah, lutuf ve keremi ile bu hatalarınızı bağışladı. Madem ki peygamberiniz öldürülmedi, o halde ne savaşı kaybettiğinize, ne ganimetten mahrum olduğunuza, ne de ölü ve yaralılarınıza üzülün! Olan oldu. Bundan ders alın ve şunu bilin ki Allah, bütün bu olaylarla ilgili olarak herkesi niyetine göre değerlendirecektir. (bkz.Taberi)

154-Ey müminler! Uhud savaşındaki mağlubiyetin verdiği üzüntü ve kederin (bkz.Mukatil) ardından Allah size yardım ve destek olarak öyle bir duygu bahşetti ki bu sayede inançlarında samimi olanlar cesaret ve güvenini kaybetmedi, korku ve paniğe kapılmadı. Mağlubiyete rağmen kendilerini güven içinde hissettiler (bkz.Taberi, Zemahşeri) Savaşa istemeyerek katılan, gerçek duygu ve düşüncelerini gizleyip sizdenmiş gibi gözüken münafıklar

(bkz.Zemahşeri) ise korku ve panik içinde ne yapacaklarını, ne söyleyeceklerini şaşırıp kaldılar. Canlarını kurtarmaktan başka hiç bir şey onları ilgilendirmiyordu; (bkz.Taberi) ne Allah'ın rızası, ne cihat ne de peygamber ve müminlerin durumu! Üstelik onlar bu yenilgiyi fırsat bilerek şimdiye kadar peygamber ve ashabına karşı duydukları hıncı açığa vurmuşlardı. Müşriklerin sözcüsü gibi konuşuyorlar, Allah'ın peygambere ve müminlere yardım etmeyeceğini (bkz.Taberi, Razi) hatta peygamberin öldürüldüğünü (bkz.Mukatil) savaşı güçlü olan müşriklerin kazanacağını söylüyorlardı. Savaştan sonra da, "Biz bunu daha önce söylemiştik, ama dinletemedik, bizim fikrimiz kabul edilip Uhud'a çıkılmasaydı da Medine içeriden müdafaa edilseydi, bu felaket yaşanmaz, bu kadar insan ölmezdi" diyerek güya müslümanların mağlubiyetinden üzüntü duyduklarını gösteriyor (bkz.Zemahşeri) böylece Allah'ın zafer vaadine dair güvensizliklerini gizliyorlardı. Ey peygamber! O münafıklara de ki: "Mağlubiyet ve başarı ilahi kurallara göre gerçekleşmiştir" (bkz.Taberi, Zemahşeri, Razi)

Ey peygamber! Mağlubiyetin sebebini Uhud'a çıkarak şehri dışarıdan savunmaya bağlayan münafıklara de ki: "Teklif ettiğiniz gibi Medine içeriden savunulsaydı, siz yine münafıklık ederdiniz, Uhud'da canlarını ortaya koyan samimi müminler ise yine canla başla savaşırlardı.

Ey münafıklar! Bu sayede kendilerine karşı hınç duyduğunuz gerçek müminler, inancınızdaki samimiyetsizliği öğrenmiş oldular (bkz.Taberi) Şunu bilin ki Allah kullarının içindeki hayır-şer, şirk-küfür vb. ne varsa hepsini bilir ve hak ettiği karşılığı da verir.

155-Uhud'da, Peygamber'in emrine muhalefet ederek müşriklere yenik düşen ve savaş meydanını terk eden müminler bilsinler ki bu, şeytanın ayaklarını kaydırması sonucu işledikleri büyük bir hata idi. Ancak hatalarını anlayarak tövbe ettikleri için Allah onları bağışlamıştır. (bkz.Taberi, Zemahşeri) Zira O, mümin kullarına işledikleri günahlardan dönmeleri için tövbe fırsatı vererek merhametini tecelli ettirir.

## UHUD YENİLGİSİNİN MÜSLÜMANLAR ARASINDA YARATTIĞI SIKINTILAR ve MÜNAFIKLARIN BAHANELERİ

156-Ey tevhide ve elçimize inananlar! Savaşta öldürülen yakınları için, "Bizim yanımızda dursalar ve savaşa katılmasalar ölmezlerdi" diyen kafirler (bkz.Taberi) ve münafıklar gibi olmayın. Uhud savaşına çıkanlar için de böyle şeyler düşünmeyin. Zira bu sözler onların ölmelerini engellemez. Bilakis Allah,

bu anlamsız düşüncelerini onlar için üzüntü ve pişmanlık vesilesi yapar. Hayat süresini ve ölümün vaktini belirleyen Allah'tır. O halde ölümden korkarak cihattan geri durmayın. Şunu bilin ki Allah yaptığınız her şeyi bilir ve karşılığını da verir. (bkz.Taberi, Zemahşeri, Razi)

157-Ey müminler! Siz de o münafıklar gibi olmayın, cihada devam edin. Allah yolunda ölseniz de öldürülseniz de bu, elde edeceğiniz ganimetlerden ve münafıkların yaptığı gibi cihadı terkedip dünya malı toplamak için yaşamaktan daha değerli ve daha hayırlıdır. (bkz.Taberi, Zemahşeri, Razi)

158-Ey müminler! Cihat yolunda ölseniz de öldürülseniz de rahmeti sonsuz rabbinize kavuşacak, O'nun lutfuna ve cennetine nail olacak, daha da önemlisi onun rızasını kazanacaksınız. Öyleyse sizi bu nimetler kavuşturacak hayırlı amellerden biri olan Allah yolunda cihada devam edin. (bkz.Taberi)

159-Ey elçimiz Muhammed! Uhud'da seni terkedip zor durumda bırakmalarına ve mağlubiyetinize sebep olmalarına rağmen, Allah'ın lutfettiği sevgi ve merhametin gereği sen onlara yumuşak ve hoşgörülü davrandın. Şayet onlara katı ve kırıcı davransaydın seni terkedip giderlerdi ve etrafında onlardan kimse kalmazdı. Öyleyse Uhud'da olduğu gibi (bkz.Mukatil) sana karşı işledikleri kusurları hoş gör (Mukatil, Zemahşeri) Allah'a karşı işledikleri kusur (bkz.Zemahşeri) ve kabahatlerinin bağışlanması için de dua et! İstişareyi gerektiren savaş vb. hususlarda onlarla istişareye devam et; böylece kendilerine değer verdiğini ve görüşlerine itibar ettiğini anlayarak gönülleri hoş olur, dine daha çok ısınırlar.

İstişare sonucu bir şeyi yapmaya karar verdikten sonra da kimseye kulak asma (bkz.Taberi) Gerisini Allah'a bırak, O'na güven. Çünkü O, senin için en doğru ve yararl olanı (bkz.Zemahşeri) bilir.

160-Ey müminler! Allah'ın emirlerine itaat ettiğiniz ve peygamberine uyarak O'nun yardımına layık olduğunuz müddetçe (bkz.Taberi) Bedir'de olduğu gibi (bkz.Zemahşeri) düşmanlarınız ne kadar güçlü olursa olsun zafer sizin olacaktır (bkz.Taberi) Şayet peygambere itaatsizlik ederseniz, Allah'ın yardımından mahrum kalır (bkz.Taberi) Uhud'daki gibi mağlup olursunuz (bkz.Zemahşeri) O halde emirlerine uymak suretiyle rabbinize güvenin, O'nun yardımını isteyin.

161-Hıyaneti şiddetle yasaklayan bir peygamberin ashabı olarak başkalarından daha fazla ganimet istemeniz (bkz.Taberi, İbnü'l-Cevzi, Razi) günah değil mi? Bu size yakışır mı? Peygamberlik ile hıyanet nasıl bir arada olamazsa (bkz.Zemahşeri) hıyanetle iman da bir arada olamaz (bkz.Taberi) Kim hıyanette bulunursa cezasını çekecektir. Zira kıyamet günü hiçbir haksızlığa uğramadan herkes yaptığı iyiliğin de kötülüğün de karşılığını görecektir.

162-O halde, emanete hıyanet edenlerle (bkz.Mukatil) hak ve hukuka riayet ederek daima Allah'ın rızası için koşanlar bir olur mu?

163-Elbette olmaz. Herkesin yaptığı amellere göre mertebesi (bkz.Taberi, Zemahşeri) farklı olacaktır.

164-Ey elçimize iman edenler! Doğrusu sizler uzun zamandan beri Cahiliye hayatı yaşamaktaydınız, tevhidi unutup şirke batmıştınız (bkz.Taberi) da Allah sizleri şirkten arındırmak için (bkz.Zemahşeri) aranızdan biri olan ve dürüstlüğünden emin olduğunuz Muhammed'i elçi olarak göndermek suretiyle sizlere lutuf ve ikramda bulunmuştur. Bu durum sizler için bir iftihar vesilesidir. (bkz.Razi) O halde elçimizin kadrini, kıymetini iyi biliniz.

165-Peygambere iman etmiş gibi görünen, ancak her fırsatta içindeki nifakı dışarı vuran bazı kimseler, kendi itaatsizliklerinin sonucu olan Uhud mağlubiyetini bahane ederek, peygamberi üzmektedir (bkz.Razi) Ey elçimiz Muhammed! sana gelip de, "Sen peygamber olduğun ve biz de müslüman olduğumuz halde, niçin mağlup olduk?" diyen (bkz.Taberi) ve bu şeklide müminlerin kalbine şüphe sokmak isteyen münafıklara (bkz.Razi) de ki: "Uhud'da biz mağlup olduysak, Bedir'de de müşrikler bizim iki katımız zayiat verdi. Kaldı ki Uhud mağlubiyetinin sebebi sizin itatasizliğinizdir. (bkz.Taberi, Zemahşeri) Allah, sabır ve sebat gösterenlere yardım ederek, onları muzaffer kılar. Aksine davrananları ise mağlubiyet ve hezimete uğratır. (bkz.Mukatil, Zemahşeri, Razi)

166-Nitekim Uhud'da müşrik ordusuyla karşılaştığınızda, başınıza gelen o felaket, işte bu ilahi kural gereğince gerçekleşmiştir (bkz.Zemahşeri) Sebat ettiğinizde galip gelmiş, firar edince de hezimete uğramıştınız (bkz.Taberi)

167-Bu vesile ile sebat edip görevini yapan gerçek müminlerle sabırsızlık göstererek dağılıp giden (bkz.Taberi, Razi, İbn Cevzi) münafıklar açığa çıkmış

oldu. Zira o savaşta münafıklar, düşmana karşı peygamberle birlikte savaşacaklarına dair söz verdikleri halde, "kendimizi tehlikeye atamayız" diyerek (bkz.Razi) sözlerinden dönüp onu yarı yolda bıraktılar (bkz.Taberi) Peygamberin emrine uyan gerçek müminler onlara, "Gelin, siz de bizim gibi canınızı, malınızı, ailenizi, şehrinizi (bkz.Mukatil, Zemahşeri) korumak için Allah yolunda savaşarak, düşmana karşı koyun" dediklerinde, "Bu bir savaş değil, kendinizi ölüme atmaktır (bkz.Zemahşeri, Razi) çünkü karşı taraf sizden çok güçlüdür, taraflar arasında güç dengesi olan bir savaş olsaydı biz de katılırdık" dediler. Halbuki kalplerinde gizledikleri şey başkaydı. Allah onların gerçek niyetlerini bilmektedir. Peygambere ve müminlere karşı öteden beri kalplerinde besledikleri düşmanlık ve bu savaşta gösterdikleri tutum, onların imandan çok küfre meyilli olduklarını göstermiştir. (bkz.Zemahşeri)

168-Ey elçimiz Muhammed! Düşmanın gücünden dolayı savaşı tehlikeli bulduklarını ve bu sebeple savaşa katılmadıklarını söyleyen ve savaşa katılıp da şehit olan yakınları için "Sözümüzü dinleselerdi ölmezlerdi" diyen münafıklara de ki: "Savaşa katılmayarak şimdilik canınızı kurtarmış olabilirsiniz. Ancak ölümden nihai olarak kurtulabilir misiniz?"

169-Allah yolunda şehit olanlar için "Yazık! Muhammed'in arkadaşları boşu boşuna ölüp gidiyor" diyen münafıklar! (bkz.Razi) Şunu bilin ki onlar, bildiğiniz ölüler gibi değillerdir. İlahi rızaya, ikram ve ihsanlara nail olarak cennette yaşamaktadırlar

170-Peygambere itaat edip cihada katıldıkları için, Allah'ın sonsuz lutuf ve nimetlerine nail olmanın sevincini yaşadıklarını (bkz.Taberi) ilahi mükafat vaadinin gerçekleştiğini ve geride kalan mümin kardeşlerinin ahiret azabından korkmalarına gerek olmadığını müjdelemek isterler.

171-Öylesine bahtiyardırlar ki birlikte cihad ettikleri arkadaşlarının da şehit olup bu nimetlere kavuşmalarını isterler (bkz.Mukatil, Taberi)

172-Uhud savaşında müşrikler karşısında mağlup ve yaralanmış (bkz.Razi) olmalarına rağmen, peygamberle birlikte korkusuzca savaşan, yegane koruyucu ve yardım dilenecek dost bildikleri Allah'a sığınıp büyük bir moral ile düşmanı takip etme cesaretini gösteren samimi müminler bu davranışlarının mükafatını dünyada zafer, ahirette cennet olarak alacaklardır.

173-Münafıkların, (bkz.Mukatil) "müşrik ordusu karşı konulmaz güçtedir" (bkz.Mukatil, Zemahşeri, Razi) şeklindeki yaygaralarına aldırmadılar (bkz.Mukatil, Razi) aksine bu tür sözler onların imanlarını arttırdı ve şöyle

dediler: "Allah bize yeter, O asla güvenimizi boşa çıkarmaz!"

174-Nitekim Allah'ın kalplerine saldığı korku sebebiyle müşrikler, kendileriyle tekrar karşılaşmaya cesaret edemeyerek Mekke'ye (bkz.Teysir) müminler ise kayıp vermeden ve hem Allah'ın rızasını hem de bazı ticari kazançları elde ederek sağ salim Medine'ye dönmüşlerdir. Böylece Allah, kendilerini ortadan kaldırmaya azmeden düşmanlarına karşı müminleri muvaffak kılmış (bkz.Taberi, Zemahşeri) ahirette de onlara büyük mükafatlar vaat etmiştir.

175-Onlara "müşrik ordusu karşı konulmaz güçtedir" dedirten şeytan, onları kendi yandaşları ile korkutmaya çalıştı ama şeytan kendini dost edinenleri korkutabilir. Allah'a inanıp güvenenler onlardan korkmaz, sadece Allah'tan korkar.

176-Ey elçimiz Muhammed! Münafıkların Uhud'da size katılmayıp (bkz.Zemahşeri) müşriklere yardımcı olmaları, bir kısmının müslüman olduktan sonra İslam'dan dönmesi (bkz.Taberi, Razi) ve müşriklerle her türlü güçbirliği yaparak seni ve tebliğ ettiğin tevhit inancını yok etmek için küfürdeki dayanışmaları seni üzmesin. Zira onlar sana ve müminlere asla zarar veremeyeceklerdir. (bkz.Razi)

177-İmandan sonra küfre dönen ve sana harp ilan eden bu kimseler, mutlaka mağlup olacaklardır. Ahirette çekecekleri azap ise çok daha acı olacaktır (bkz.Taberi) Onlar, küfür ve azgınlıkta o derece ileri gitmişlerdir ki; engin merhamet sahibi olan Allah'ın kendilerine merhamet etmesine hiçbir açık kapı bırakmayarak kendilerine zarar vermişlerdir. (bkz.Zemahşeri)

178-Müşrikler Uhud'da kazandıkları geçici galibiyeti kendileri için hayırlı bir şey sanıp şımarmasınlar. Uhud'a katılmayıp hayatta kalan münafıklar da kendilerini Uhud'da şehit olanlardan daha bahtiyar görmesinler! Her ne kadar hayatta kalmış olsalar da savaştan geri kalmak onları yiyip bitirmektedir. Küfürlerine rağmen onlara sahip oldukları serveti ve ömrü iddia ettikleri gibi kendilerini çok sevdiğimizden ve bu yanlış yola devam etsinler diye vermiyoruz (bkz.Teysir) Bilakis, küfürden vazgeçerek imana girmeleri için (bkz.Zemahşeri) bir fırsat olarak veriyoruz.

179-Ey mümin görünen münafıklar! (bkz.Razi) Allah dünyada münafıklığınızı ortaya çıkaracak, ahirette de müstehak olduğunuz azaba maruz kalarak gerçek müminlerden ayırt edileceksiniz. Kimseye kimsenin iç dünyasını bilme kudreti vermeyen Allah, Uhud'daki gibi zor bir sınavla kimin mümin, kimin münafık olduğunu gözler önüne sermiştir. Kalplerde olanı (gaybı) yalnızca O

bilir. Peygamberler de Allah'ın kulları olup ancak vahiy yoluyla O'nun öğrettiklerini bilir ve insanlara bunları haber verirler (bkz.Zemahşeri, Alusi) Öyleyse Allah'a ve elçisi Muhammed'e yürekten iman edin ki büyük mükafata nail olasınız.

180-Allah'ın kendilerine ihsan ettiği servetten, cimrilikleri sebebiyle muhtaçlara yardımı (zekatı) esirgeyen (bkz.Mukatil, Taberi) düşmana karşı şehri savunmak (bkz.Razi) gibi hususlarda mali sorumluluklarını yerine getirmeyen Medine yahudileri (bkz.Mukatil, Taberi) bu malların kendilerine faydası olacağını sanmasınlar. Bilakis bu, onlar için çok kötü sonuçlar doğuracaktır. Öyle ki cimrilik ettikleri o servetleri kıyamet günü boyunlarına bir yılan gibi dolanacaktır (bkz.Taberi) Herkes bir gün öleceğine göre, hiç kimse elindeki servetin ebediyen kendisine ait olduğunu düşünmesin (bkz.Taberi) Yer ve gökteki her şeyin gerçek sahibi, baki olan Allah'tır. O, bu yaptığınız cimriliğin cezasını mutlaka verecektir (bkz.Zemahşeri) Aslında Allah'a ait olan fakat sizin istifadenize sunulan bu mülkte ne hakla cimrilik edersiniz? (bkz.Zemahşeri)

181-Medine'yi düşmana karşı müdafaa etmek üzere yapılan antlaşma gereği elçimizin kendilerinden savaş için mali yardım istemesine karşılık, "Demek Allah bizden borç istiyor, senin söylediklerine bakılırsa Allah fakir, biz zengin olmalıyız, böyle bir şey mümkün olmadığına göre, demek ki sen Allah adına yalan uyduruyorsun" diyen Medine yahudileri (bkz.Mukatil, Taberi) bilsinler ki Allah onların bu sözlerini işitmiştir ve gerek bu sözlerin gerek peygamberlere karşı öteden beri sürdürdükleri düşmanca tutumun, onlara karşı giriştikleri haince  (bkz.Maturidi, Alusi) suikastların (bkz.Maturidi) cezasını verecek, ahirette onlara, "Şimdi o yakıcı cehennem azabını çekin bakalım!" diyecektir.

182-Bu ceza, tamamen onların yaptıklarının sonucudur. Zira Allah, kullarına haksız yere ceza vermez. O, adaletinin gereği, kötülük yapanlara ceza, iyilik yapanlara da mükafat verir (bkz.Zemahşeri)

MEDİNE YAHUDİLERİNİN MUCİZE TALEPLERİ

183-Ey elçimiz Muhammed! Medine yahudilerinin bir kısmı, senin peygamberliğini reddetmek için bahaneler arıyorlar (bkz.Razi) Bahanelerinden birisi de, Tevrat'ta geçen, "Sahte peygamberlerle, gerçek

peygamberi ayırt etmek için bir kurban kesip Allah'a dua edin, gökten inen ilahi bir ateşin kurbanı yakması, kabul edildiğine ve peygamber olduğunu söyleyen kimsenin doğruluğuna işarettir" şeklindeki bir haberdir. (bkz.Tevrat II. Krallar) Medine yahudileri, şimdi senden de böyle bir mucize istiyorlar. Sen bu isteklerine karşılık vermeyince de, "Biz rabbimize itaat ediyor, O'na verdiğimiz sözü tutuyoruz (bkz.Teysir) sen gerçek peygamber olsaydın, bu isteğimizi yerine getirirdin. O halde sen yalancısın!" diyorlar. Aslında onlar hakikati bulmak için değil sırf inatlarından böyle yapıyorlar (bkz.Razi) Nitekim izinde yürüdükleri ataları, Allah'ın elçileri olduklarına dair birçok delil getirdikleri halde kendilerine gönderilen peygamberlere inanmamış, üstelik onların hayatlarına kastetmişlerdir. O halde peygamberleri tasdik etmek için bunca delile itibar etmeyen bu inatçıları, senden istedikleri kurban da imana ulaştıramaz (bkz.Zemahşeri) Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu küstahlıklarına aldırmadan yoluna devam et!

184-Ey elçimiz Muhammed! Şunu bil ki Kavmi tarafından ilk yalanlanan peygamber sen değilsin. Bu inatçıların güya Allah'a bağlılıklarının gereği olarak senden istedikleri kurban mucizesi bahaneden ibarettir. İsteklerinin hepsini yerine getirsen de inanmazlar (bkz.Taberi) Nitekim bu zihniyette olanlar, bütün akli ve yaratılışa ait delilleri sergileyen, geçmişe ait öğüt ve ibret dolu (bkz.Mukatil, Zemahşeri) hakikatleri bütün çıplaklığıyla ortaya koyan Tevrat, İncil, Zebur ve diğer ilahi vahiyleri tebliğ eden peygamberleri yalanladılar. İlahi kitapların anlamlarını saptırdılar (bkz.Taberi) Buna rağmen o peygamberler sabrettiler, sen de onlar gibi sabret! Seni yalanlayanlar da onların akıbetine uğrayacaktır.

185-Tebliğ ettiğin vahyi yalanlayarak sana eziyet edenler bir gün ölecek ve kıyamet günü bütün yapıp ettiklerinin hesabını vereceklerdir (bkz.Mukatil) Sana iman edip ilahi emirlere uyanlar ebedi kurtuluşa ererek (bkz.Zemahşeri) cennete gireceklerdir. Şunu bilin ki dünya hayatını ahirete tercih edenler aldanmıştır. Ancak, sağladığı imkanlarla ahireti talep edenler için bu hayat, ahireti kazandıran muazzam bir nimettir (bkz.Zemahşeri, İbnü'l-Cevzi)

186-Ey elçimize iman edenler! (bkz.Kurtubi) tevhide iman ettiğiniz için Ehl-i kitap ve müşrikler tarafından şahsınıza ve dininize yönelik hakaretlere maruz kalacak, Uhud'daki gibi sıkıntılar yaşayacak (bkz.Razi) canınıza ve malınıza yönelik saldırılara uğrayacaksınız. Bütün bunlarla baş etmek için her türlü fedakarlıkta bulunmanız, gerektiğinde canınızı ortaya koymanız gerekecektir (bkz.Zemahşeri) Şayet Allah'n yasakladığı kötülüklerden uzak durup emirlerine uyarak mücadeleye devam ederseniz, sonunda mutlaka zafere ulaşırsınız (bkz.Razi)

187-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğini reddeden, halkın sana iman etmemesi için çeşitli şüpheler ortaya atan (bkz.Razi, Alusi) Medineli yahudi din adamlarına (bkz.Taberi, Alusi) Allah'ın Tevrat ve İncil'de beyan ettiği hakikatleri açıkla, uygulamalarınla onlara örnek ol (bkz.Alusi) ve bu büyük vazifeyi ifa görevini hatırlat. Zira onlar otoritelerini ve menfaatlerini kaybetmemek için (bkz.Mukatil) seni yalanlamakta, ilahi kitapların beyan ettiği gerçekleri halktan saklamakta (bkz.Maturidi) ve böylece dini kendi menfaatleri karşılığında satarak Allah'a verdikleri sözü bozmuş olmaktadırlar.

188-Samimi olmadıkları halde İbrahim'in tebliğ ettiği din üzere olduklarını, Tevrat'ın hükümlerine yürekten bağlı olduklarını, Allah'ın emirlerine itaat ettiklerini (bkz.Taberi) hatta elçimizin yanına geldiklerinde ona inandıklarını (bkz.Mukatil) söyleyerek onu ve müminleri kandırmaya çalışan, üstelik müminlerden övgü ve takdir bekleyen ikiyüzlüler sanmasınlar ki müstehak oldukları elim azaptan kurtulacaklar!

189-Bilsinler ki bütün evrenin sahibi olan yüce kudret (bkz.Mukatil) mülkünde yaşayan o zalimlere müstehak oldukları cezayı hemen vermeye muktedirdir. Ancak lutfundan dolayı onlara fırsat ve mühlet vermektedir. (bkz.Taberi)

## AZİMLİ ve SABIRLI OLDUKLARI MÜDDETÇE ZAFER MÜMİNLERİN OLACAKTIR

190-Ey insanlar! Sizin rızkınızı, bedeni-ruhi sükun ve huzurunuzu temin eden şu muhteşem göğün ve yeryüzünün yaratılışında (bkz.Mukatil) gece ve gündüzün hiç şaşmadan birbiri ardına gelişinde, uzayıp kısalmasında, basiret ve feraset (bkz.Razi) sahipleri için, yüce yaratıcının sonsuz kudretine, engin ilmine delalet eden nice deliller vardır. Bu nizam bozulsaydı, haliniz nice olurdu bir düşünün! (bkz.Taberi)

191-Yüce yaratıcının sonsuz kudreti, engin bilgi ve hikmetiyle tesis ettiği bu muhteşem nizama bakıp ibret alan idrak sahipleri; dilleriyle, kalpleriyle ve fiilleriyle her halukarda O'nu anar, O'nun himayesi altında olduklarını hiç unutmazlar. Göklerin ve yerin yaratılışından ibret alır, bütün bunların; evreni yaratan ve canlıların rızkını veren yegane kudretin tasarrufuyla olduğunu, bu düzenin amaçsız olarak veya Allah'ın ihtiyacını karşılamak üzere

kurulmadığını, bilakis kullarının ve diğer mahlukatın hayatlarını idame için yaratıldığını idrak ederek rablerine şöyle dua ederler; "Ey rabbimiz! Bizi emirlerine muhalefetten ve sana isyandan muhafaza ederek cehennem ehli olmaktan koru

192-Zira senin emirlerine muhalefetleri sebebiyle (bkz.Taberi) cehenneme atılacak zalimler rezil olmuş zavallılardır ve onları bu azaptan kurtaracak ne bir şefaatçi (bkz.Zemahşeri) ne de bir kurtarıcı olacaktır!

193-Ey rabbimiz! Biz, senin tekliğini ikrara davet eden yüce elçin Muhammed'in çağrısına uyduk (bkz.Mukatil, Taberi) tevhide, peygambere ve vahyettiğin Kur'an'a iman ettik (bkz.Taberi) Elçinin tebliğ ettiği Kur'an'daki bütün emirleri kabul ettik. Buna rağmen işlediğimiz günahları bağışlayarak bizi salih amelleri sayesinde kendilerinden razı olduğun ve yüce makamlara ulaştırdığın (bkz.Razi) bahtiyar kullarının yaşadığı gibi yaşat; onlar gibi ölmeyi ve onlarla birlikte haşredilmeyi (bkz.Taberi) lutfet!

194-Rabbimiz! Tevhit düşmanlarına karşı, elçilerin vasıtasıyla bize vaat ettiğin zaferi nasip et (bkz.Taberi, Zemahşeri, Razi) Bizi, vaat ettiğin güzelliklere ulaştıracak amellere muvaffak eyle!" (bkz.Zemahşeri)

195-Allah da müşriklerin zulümlerinden dolayı bütün yakınlarını bırakıp Mekke'den Medine'ye hicret etmek durumunda kalan (bkz.Zemahşeri) tevhit uğruna türlü eziyetlere maruz kalan, bu yolda şehit düşen ya da gazi olan kadın-erkek (bkz.Taberi) bütün müminlerin dualarını kabul edip günahlarını affedeceğini, bu fedakarlıklarının karşılığı olarak onları içlerinde ırmakların çağıldadığı cennete koyacağını, tarif edilmez mükafatlar ihsan edeceğini beyan buyurmuştur (bkz.Taberi)

196-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! (bkz.Taberi, Zemahşeri) Allah size büyük mükafatlar vaat ettiği halde, siz yoksulluk çekerken müşriklerin ve Medine yahudilerinin refah içinde yaşamaları ülkede söz sahibi olmaları sizi üzüntü ve ümitsizliğe sevk etmesin.

197-Zira hem Allah'ın size vaat ettiği ahiret nimetlerinin yanında bunların sözü dahi edilmez, hem de bugün servet içinde olan o müşriklerin ve Medine yahudilerinin refahı geçici olup sonları cehennem olacaktır.

198-Öte yandan tevhit ehli müminler için yüce rabbinin ihsanı olarak, içinde ırmakların çağıldadığı, sonsuza dek kalacakları huzur ve esenlik yurdu cennet vardır. Allah'ın itaatkar kulları için hazırladığı sonsuz ikram ve nimetler, kısa

bir süre yararlandıktan sonra mahrum kalınan geçici nimetlerle mukayese edilir mi? (bkz.Taberi)

199-Ey müminler! Şunu da biliniz ki; yahudi ve hristiyanların hepsi, dinin anlam ve gayesini saptıran, Allah'a verdiği sözü tutmayan kimseler değildir (bkz.Alusi) Zira içlerinde tevhide inanan, Allah'a derin saygı duyan, kendilerine inzal edilmiş kitapların anlamlarını tahrif etmeyen, maddi çıkarlar uğruna onun hükümlerini gizleyip çarpıtmayan, elçimiz Muhammed'e inzal ettiğimiz Kur'an'a da inanan nice değerli insanlar vardır. İşte sizin gibi hakiki müminler sınıfına dahil olan (bkz.Razi) bu faziletli kullar için rableri katında, çok yakında kavuşacakları büyük mükafatlar vardır. (bkz.Alusi)

200-Ey tevhide ve elçimize iman eden müminler! Elçimizin emirlerine itaatte sabır ve kararlılık gösterip inancınızda sebat edin. Düşmanın hile ve tuzaklarına karşı daima hazırlıklı ve dayanışma içinde olun. Uhud'da olduğu gibi küçük bir mağlubiyet karşısında dağılıp kaçmayın. (bkz.Razi) Elçisine ve emirlerine uyduğunuz müddetçe, Allah sizi her zaman muvaffak kılacaktır (bkz.Taberi)

KURAN -95- (33) AHZAB SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

AHZAP = Gruplar

73 Ayet - /Tevhit inancını yok etmek için ittifak yapan güçler/

----- Medine döneminin dördüncü yılında yani "Ahzab Savaşı" olarak adlandırılan "Hendek Savaşı"nın yapıldığı yılda vahyedilmiştir. Metin içi ve metin dışı işaretlerden yola çıkarak surenin tamamının birlikte vahyedilmediğini söylemek mümkündür (bkz.Derveze) Ahzab Savaşı'nın yanı sıra Kurayzaoğulları yahudileriyle yapılan savaştan ve Hz.Muhammed'in aile hayatı ile ilgili hususlardan söz edilmekte; münafıklar, yahudiler ve müşrikler eleştirilmektedir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

HZ. MUHAMMED'E KARŞI YAHUDİ-MÜŞRİK İTTİFAKI

1-Ey yüce elçimiz Muhammed! Müşriklerin sana karşı yahudilerle ittifak yaparak sarfettikleri çabalar karşısında kararlılığını muhafaza et! Bu zaman kadar gösterdiğin sebatı bundan sonra da göster! (bkz.Zemahşeri) Onların isteklerine kulak asma! (bkz.Mukatil) Seninle görüşmek için Medineye gelen müşriklere zarar vermeyeceğine dair eman vermiştin, sakın tahriklerine kapılıp anlaşmayı bozma! (bkz.Zemahşeri)

2-Rabbinden sana vahyedilmekte olan dosdoğru tevhide bağlılığını sürdür. Şunu bil ki Allah onların bu yaptıklarını da, senin tavrını da görmekte ve

herkese hak ettiği karşılığı verecektir.

3-Medineli yahudilerin ve münafıkların müşriklerle ittifak yapmaları seni endişeye düşürmesin! Sen tevhitte kararlılıkla devam et ve Allah'a güven! Zira kendisine güvenilecek yegane kudret O'dur.

ZİHAR ADETİ ve EVLATLIK KONUSUNDA MÜNAFIKLARIN TUTUMU

4-Ey müminler! İnsanın eşine herhangi bir sebeple kızıp da ona, "Sen artık bana annem gibisin!" demesi son derece çirkindir ve bir Cahiliye dönemi alışkanlığıdır. Böyle bir sözün herhangi bir hükmü yoktur. Bu çirkin söz sebebiyle eşler arasında boşanma gerçekleşmez. Çünkü insanın kalbi, aynı kişiyi hem eş hem de anne olarak sevemez. Bunlar birbirinden farklı sevgilerdir. Benzer şekilde insan bir çocuğu evlatlık edindi diye o çocuk onun öz evladı olamaz. Dolayısıyla eşine, "Sen benim annem gibisin!" diyen kimsenin sözü de, evlatlık edindiği çocuğa "Sen benim çocuğumsun!" diyen kimsenin sözü de hükümsüzdür. Cahiliye'den kalma bu yanlış adetleri terkediniz ve eşlerinizi eş olarak, annelerinizi anne olarak biliniz.

5-Diğer taraftan elçimiz Muhammed'in vaktiyle Zeyd b. Harise'yi evlatlık edinmesi, şimdi ondan boşanan eşiyle evlenmesine mani değildir. Bu durumu dillerine dolayan ve "Muhammed, oğlunun eski eşiyle evleniyor!" diye fitne çıkaran münafıklara aldanmayınız. Evlatlıklarınız sizin değil, gerçek babalarının çocuklarıdır. Bu yüzden onları, "Benim çocuğum" şeklinde değil, gerçek babalarının ismine nispet ederek tanıtınız, onlara öyle hitap ediniz. gerçek babalarını bilmiyorsanız da, onlar dostlarınız ve kardeşleriniz olarak kabul ediniz. Allah nezdinde doğru olan davranış budur. Bu zamana kadar bu ifadeleri kullanmaya alışmanız sebebiyle yanlışlıkla söylemeniz mazur görülebilir ama bu ifadeleri artık bilerek kullanmayınız. Eğer bu ilahi emirlere uyarsanız Allah geçmişteki yanlışlarınızı bağışlar, çünkü O'nun affı ve mağrifeti sonsuzdur.

6-Elçimiz Muhammed, kendisine inanan gerçek müminler için canlarından daha kıymetlidir, onun eşleri de müminlere anneleri gibi mahrem sayılırlar (bkz.Taberi) Bu yüzden, onlar Muhammed'in aile hayatı hakkında konuşurken dikkatli ve edepli davranırlar, münafıkların sözlerine itibar etmezler. Diğer taraftan aralarında kan bağı bulunan akrabalarınız, sizinle birlikte hicret etmemiş dahi olsalar (bkz.Mukatil) hicret eden fakat akrabanız olmayan müminlere göre miras konusunda daha önceliklidirler. Bununla beraber sizinle

hicret etmiş mümin dostlarınıza makul ölçüde iyilik yapmanız, onlara malınızdan bağışta bulunmanız da mümkündür.

7-Ey elçimiz Muhammed! Münafıkların ve müşriklerin çabaları karşısında yılmadan tevhidi tebliğ etmeye devam et! Unutma ki biz, başta Nuh, İbrahim, Musa ve İsa olmak üzere senden önceki peygamberlerden de tevhidi tebliğ etme konusunda söz almıştık.

8-İşte bu yüzden Allah, bütün peygamberlere ahiret gününde, bu görevi hakkıyla yerine getirip getirmediklerini soracak, onları inkar edenlere ise (bkz.Mukatil) hazırlamış olduğu cehennem azabını tattıracaktır.

HENDEK SAVAŞI'NDA MÜNAFIKLARIN GERÇEK YÜZLERİNİN ORTAYA ÇIKMASI

9-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Münafıkların yaygaralarına kulak asmayınız, onların vesveselerine kapılmayınız! Doğu ve Batı yönlerinden gelen Gatafan ve Kureyş kabilelerine mensup müşriklerin yahudilerle ittifak halinde Medine'ye saldırdıkları Hendek Savaşı'nda Allah'ın sizlere nasıl yardım ettiğini hatırlayınız! Allah, geceyarısı ansızın bastıran bir fırtınayla ve sizin göremeyeceğiniz kuvvetlerle onları perişan etti. Allah sizin her yaptığınızı görüyordu.

10-Onların sizi her yönden kuşatıp iyice sıkıştırdıkları, gözlerinizin yuvalarından fırlayıp  yüreklerinizin ağzınıza geldiği  ve ilahi yardım konusunda aklınıza binbir şüphe üşüştüğünde

11-Doğrusu o zaman hepiniz iyiden iyiye sarsılmış ve çetin bir imtihandan geçirilmiştiniz

12-İkiyüzlü ve kalplerinde hastalık olan münafıklar şöyle diyorlardı: "Muhammed bize zafer vaad ediyordu ama korkudan yerimizden kımıldayamıyoruz"

13-İçlerinden bir kısmı da: "Ey Yesripliler (Yesrip = Medine'nin eski adı)! Bu savaşın sonu kötü görünüyor. Vakit varken evlerimize dönelim" diye konuşmaya başladılar, "Evlerimiz korumasız kaldı" diye yalan söyleyerek peygamberden izin istiyorlardı. Oysa evleri korumasız değildi. Tek istekleri savaştan kaçmaktı.

14-Düşman Yesrip (Medine) çevresindeki hendekleri aşıp yanlarına kadar sızabilse ve fitne çıkartmalarını istese fazla gecikmez, kesinlikle fitne çıkarırlardı.

15-Halbuki başta cesurca savaşacaklarına söz verdikleri halde işler kızışınca savaşmaktan vazgeçtikleri o zor anlarda Allah sizleri ilahi yardımıyla korumuştu. Gerçek şu ki Allah, peygamberlere verdikleri sözü bozan ve o zor anda onu desteklemeyen münafıklara, bu yaptıklarının hesabını elbette soracaktır.

16-Ey elçimiz Muhammed! Hendek Savaşı'nda can korkusuna düşüp asılsız mazeretlerle senden izin isteyen ve kaçıp kurtulmaya çalışan münafıklara şöyle de: "Ölümden veya savaşta vurulmaktan kaçmaya çalışmanız boşunadır. Diyelim ki kaçtınız ve canınızı kurtardınız, peki ondan sonra şu dünyada süreceğiniz yaşam fani bir ömürden başka nedir ki?

17-Sonunda ölüp Allah'ın huzuruna çıkacak ve yaptığınızın hesabını vereceksiniz! Bu davranışınıza karşılık Allah'ın vereceği cezadan sizi koruyabilecek bir güç var mıdır? Şunu da biliniz ki bu münafıkça tavrı terkedip samimi birer mümin olursanız, Allah sizi pekala affeder, yeter ki siz tövbe edin! (bkz.Ahmed Mekki "el-Muin")

18-Unutmayın ki Allah, içinizden savaşa katılmak istemedikleri gibi arkadaşlarına, "Gelin sözümüzü dinleyin, Muhammed'e uyup canınızı tehlikeye atmayın. Onun sizi Ebu Süfyan'a karşı koruyacak gücü yoktur. Gelin yol yakınken vazgeçip canınızı kurtarın!" diye güya akıl verenleri gayet iyi bilmektedir. Kaldı ki onlar gibiler zaten savaşa katılacak olsalar da bir hayırları dokunacak değildir!

19-Bu münafıklar savaş hazırlıkları yapılırken en ufak bir maddi katkıda bulunmadıkları gibi, düşmanla karşılaşıldığında korkudan gözleri baygınlaşıp sersemlemiş gibi bakakaldılar. Ama düşman korkusu geçtikten sonra ucuz kahramanlık taslayıp, zaferin kendileri sayesinde kazanıldığını iddia ederek ganimetten pay almaya çalışırlar. Doğrusu bunlar, gerçek manada iman etmemiş münafık kimselerdir, fakat bu yaptıkları yanlarına kar kalmayacaktır. Münafıkça yaptıkları iyilikler ve göz boyamaya yönelik sözleri onlara ne Allah katında sevap kazandıracak (bkz.Kurtubi) ne de dünya hayatında hayır getirecektir. Çünkü bu davranışları Allah nezdinde pek değersiz ve bayağı davranışlardır. (bkz.İbn Atıyye)

20-Münafıklar düşmanın hezimete uğrayıp geri çekilmesinden sonra bile içlerindeki korkuyu atamamışlardı; müşrik ordusu geri dönecek olursa Medine'de değil, çölde bedevilerin arasında bulunup olup biteni uzaktan

öğrenmek istiyorlardı. Kaldı ki onlar bu korkuyla Medine'de kalıp müminlerle birlikte savaşa katılacak olsalar dahi hiçbir hayırları dokunmazdı.

21-Ey elçimiz Muhammed'e inanan, fakat çeşitli gerekçelerle savaşta onun yanında yer almayan müminler! Şunu bilin ki savaşta yaralanmasına, arkadaşlarını ve yakınlarını kaybetmesine rağmen kararlılığından hiç taviz vermeyen elçimiz Muhammed, sizler için mükemmel bir örnektir. Dolayısıyla iman eden ve ahirette ilahi ödül uman müminlere düşen görev, onu her yerde adım adım izlemek ve ona itaat etmektir.

22-Nitekim elçimize samimi bir şekilde inanan gerçek müminler, düşmanı karşılarında gördüklerinde münafıklar gibi yalpalamayıp, "İşte peygamberin bize vaat ettiği zaferin gerçekleşeceği gün budur (bkz.Zemahşeri) elbette Allah'ın elçisi Muhammed bizlere doğruyu söylemiştir" demişlerdir. Bu durum onların inanç ve bağlılıklarını pekiştirmiştir.

23-Müminler içinde sözünün eri öyle kimseler vardır ki bunlar peygambere verdikleri bağlılık sözünü yerine getirmek üzere canlarını feda edecek kadar sadakat sahibidirler. Bir kısmı canlarını seve seve feda etmişken, diğerleri de şehit olmak için beklemektedir.

24-Allah işte bu sadakat sahibi müminleri hak ettikleri şekilde ödüllendirecek, münafıklık yapanları ise, tövbe edip sadık müminler gibi olmadıkları takdirde cezalandıracaktır. (bkz.Taberi) Ancak eğer tövbe ederlerse Allah onları bağışlar, çünkü O, sonsuz af ve merhamet sahibidir.

25-Evet Allah, Medine'yi muhasara altına alan müşrik ittifakının hevesini kursağında bıraktığı gibi onlara içeriden destek veren Kurayzaoğulları yahudilerinin (bkz.Taberi) de emellerini boşa çıkarmış, savaşta müminlerin onları püskürtmesini sağlamıştır.

26-Nitekim müşrikler hezimete uğrayıp geri çekildikten sonra, elçimiz Muhammed'e sadakatle bağlı olan müminler peygamberin emri ile Kurayzaoğulları'nın kalelerini kuşatmış ve nihayetinde onları oradan çıkarıp savaşçılarını (bkz.İbnü'l-Cevzi) öldürmüş, geri kalanlarını ise esir etmişlerdir.

27-Böylece onların yerlerine yurtlarına ve mallarına sahip olmuşlar, Allah'ın yardımıyla daha nice topraklara sahip olacak güce kavuşmuşlardır.

HZ. MUHAMMED'İN AİLE HAYATI

28-Ey elçimiz Muhammed! Maddi beklentilerle seni sıkıntıya sokan, ganimetlerden pay almak için ısrar eden eşlerine şöyle de: "Eğer istediğiniz dünya malı ise gelin sizlere istediğiniz malı vereyim

29-Yok, eğer maddi sıkıntıya rağmen Allah'ın peygamberinin eşi olarak kalmak ve ahiret mükafatını kazanmak istiyorsanız şunu iyi biliniz ki Allah'a ve peygambere karşı sadakat sahibi olanlarınız için Allah çok muazzam bir mükafat hazırlamıştır."

30-Ey peygamber hanımları! Sizden kim ispatlanabilir bir fuhuş suçu işlerse onun ahirette maruz kalacağı ceza, diğer kadınlara göre iki kat fazla olur. Bu Allah için çok kolaydır.

31-Buna karşılık peygambere itaat eden ve ilahi emirlere uygun bir şekilde yaşayanlarınız (bkz.Taberi) için ise mükemmel bir ödül olarak iki kat mükafat vardır.

32-Unutmayınız ki sizler peygamber eşi olarak diğer kadınlardan farklısınız. Bu sebeple peygamber eşi olmaya yaraşır bir şekilde hareket ediniz. Yabancı erkeklerle konuşurken ses tonunuza varıncaya kadar dikkat ediniz! Art niyetli kimselerin hakkınızda kötü düşüncelere kapılmasına fırsat vermeyiniz.

33-Cahiliye dönemindeki kadınların alımlı bir şekilde dışarı çıkıp insanlara kendini beğendirmeye çalışmaları gibi davranışlarda bulunmaktan sakınınız. Zaruri bir ihtiyaç olmadıkça (bkz.İbn Kesir) vakarınızı koruyarak evinizde oturunuz. Münafıkların, sizler ve peygamber hakkında dedikodular çıkarmasına fırsat verecek davranışlardan uzak durunuz. Allah ve O'nun resulüne hakkıyla riayet ediniz, namazınızı kılıp nefsinizi arındırınız! Ey ehli beyt! Bakınız, Allah sizlere bu nasihatleri vererek sizi her türlü şaibeden, dedikodudan ve iftiradan korumak istemektedir.

34-Bizzat sizin hanelerinize inzal edilen vahye kulak veriniz, emir ve yasaklara riayet ediniz! (bkz.Kurtubi) Onları herkesten daha iyi uygulamaya bakınız. Unutmayınız ki Allah her şeyden haberdardır.

35-Allah'ın peygamberine iman eden, ilahi emirlere ve peygambere sadakatle itaat eden, peygambere verdikleri bağlılık sözünün arkasında duran, bollukta ve darlıkta, iyi günde ve kötü günde daima peygambere sadık kalan, ilahi

emirlere yürekten itaat eden, mallarından zekat dahil her türlü fedakarlığı yapan, oruç dahil bütün ibadetlerini hakkıyla eda eden, iffetlerini ve namuslarını titizlikle muhafaza eden ve Allah'a hesap vereceğini hiç unutmadan yaşayan kadın ve erkek her müslüman şunu iyi bilsin ki böyle kimseleri, Allah bağışlayacak ve kendilerini ödüllendirecektir.

## HZ. MUHAMMED'İN ZEYNEP ile EVLENMESİ, YAHUDİ ve MÜNAFIKLARIN DEDİKODULARI

36-Peygamber kendisinden, vaktiyle evlatlık edindiği Zeyd b. Harise ile evlenmesini istediği halde onun bu isteğine karşı çıkan Zeyneb bint Cahş ve kardeşi Abdullah (bkz.Mukatil, İbnü'l-Cevzi) başta olmak üzere bütün müminler bilmelidirler ki elçimiz Muhammed herhangi bir hususta karar verdiği zaman, hiçbir mümin erkeğin ya da kadının o konuda başka bir tercih ve görüşü olamaz. Şunu iyi biliniz ki peygamberin emrine karşı çıkanlar açıkça imandan çıkmış olurlar.

37-Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın nimeti sayesinde müslüman olmakla müşerref olmuş ve senin tarafından, Hatice'nin satın aldığı bir köle iken başta kölelikten azad edilip evlatlık edinilmesi olmak üzere bir çok iyiliğe mazhar olan Zeyd'in, senin tavsiyen üzerine Zeyneb ile yaptığı evliliğin yürümediğini biliyordun ve Zeyd sık sık sana gelip Zeyneb'i şikayet ediyordu. Zeyd'i boşanmaktan vazgeçirmek için: "Eşini bırakma, Allah'tan kork" diyordun ama aslında insanlardan çekinerek Allah'ın açığa çıkaracağı hükmü içinde gizliyordun. Oysa Allah'tan çekinmen daha doğru olur. Zeyd eşiyle ilişiğini kesince onu seninle evlendirdik ki, evlatlıkları eşleriyle ilişkilerini kestiğinde Cahiliye döneminde olduğu gibi onlarla evlenmek müminlerin üstünde bir sıkıntı oluşturmasın. Allah'ın buyruğu yerine gelsin diye.

38-Ey elçimiz Muhammed! Allah'ın peygamberi için farz kıldıklarında sıkıntı doğuracak bir şey yoktur, çünkü senden önce gönderdiğimiz peygamberler gibi senin de görevin, Allah'ın mesajını insanlara aktarmaktır. Allah'ın emirleri tam olarak ölçülü biçilidir.

39-Allah'ın emirlerini tebliğ edenler Allah'tan korkar, laf söz olacak diye başka hiç kimseden korkmaz. Hesap gören olarak Allah yeter.

40-Ey elçimiz Muhammed'in Zeyneb ile evlenmesi sebebiyle dedikodu çıkaran ve "Muhammed oğlunun eski eşiyle evleniyor" diyen yahudiler ve münafıklar! Gayet iyi biliyorsunuz ki Muhammed, Zeyd'in babası değildir. Kendi öz çocukları dışında kimsenin babası değildir, dolayısıyla çıkardığınız dedikodu anlamsızdır. Muhammed, Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusu (bkz.Ragıb el-İsfihani, "el-Müfredat") olarak müminlerin saygı ve hürmetine mazhardır (bkz.Zemahşeri) Unutmayınız ki Allah, bu yaptıklarınızı görmektedir ve müstehak olduğunuz cezayı verecektir.

41-Ey elçimize iman edenler! Elçimiz hakkında ortaya atılan bu dedikodulara itibar etmeyiniz. Bu konuda Allah'tan korkunuz ve O'nun huzurunda hesaba çekileceğinizin bilinciyle yaşayınız.

42-Her zaman sadece O'na ibadet ediniz

43-Unutmayınız ki Allah, sizleri şirk karanlığından tevhidin aydınlığına çıkarmak için içinizden birini peygamber olarak seçmiş ve ona melekleri vasıtasıyla vahiy iletmiştir. Bu, Allah'ın size olan merhametinin bir sonucudur.

44-Eğer bu nimetin değerini bilir, tevhit üzere yaşar ve elçimiz Muhammed'e itaat ederseniz, sizlere her zaman dua eden melekler (bkz.Mukatil) öldüğünüz zaman sizleri en güzel esenlik dilekleriyle, "selam sizlere!" diyerek karşılayacaklar ve Allah tarafından sizler için hazırlanmış olan muhteşem cennetlerde ağırlayacaklardır.

45-Ey elçimiz Muhammed! Doğrusu biz seni, tevhit mesajını açıkça tebliğ edesin, şirkte ısrar edenleri ve senin peygamberliğini inkar edenleri cehennem azabıyla uyarıp inananlara müjde veresin diye göndermiş bulunuyoruz

46-İlahi vahiy ve yardım ile insanları Allah'ın dosdoğru yolu olan tevhide çağıran bir davetçi, ışık saçan bir kandil gibisin

47-Müminlere Allah katında çok muazzam bir ödüle ulaşacaklarını müjdele

48-Seni ve vahyi görmemezlikten gelenlere ve ikiyüzlülere boyun eğme; eziyetlerine de aldırma. Sen her şeyin sonucunu Allah'a bırak; çünkü vekil olarak Allah yeter.

49-Ey müminler! Nikah akdi yapmış olmakla beraber henüz kendileri ile karı-koca ilişkisi kurmamış olduğunuz mümin eşlerinizi boşadığınız takdirde; onların başkalarıyla evlenmeden önce belirli bir süre beklemelerini isteme

hakkınız yoktur. Böyle bir durumda yapmanız gereken şey, belirlemiş olduğunuz mehir miktarının yarısını vermek ya da mehir miktarı belirlememişseniz durumunuza göre bir miktar nafaka vermek (bkz.Taberi) ve onlara engel çıkarmamaktır.

50-Ey elçimiz Muhammed! Şüphesiz biz, mehirlerini verdiğin eşlerini, Allah'ın ganimet olarak sana verdiklerinden, sözleşme ile malik olduğun savaş esirlerinden himayene verilmiş kadınları, amcanın, halanın, dayının ve teyzenin kızlarından seninle birlikte hicret etmiş olanları ve kendisini Peygamber'e hibe eden Peygamber'in de nikâhlamak istediği Müslüman kadını –diğer mü'minlerin seviyesinden aşağı ve daha zor olmak üzere ve sadece sana özgü olarak– (bkz."min dûnil mu'minîn") sana helal kıldık. Biz kendi eşleri ve sözleşmelerinin malik oldukları şeyler konusunda senin dışındaki müminlere neyi farz kıldığımızı kesinlikle bilmekteyiz, daha önce açıkladık. Bu durum; sana özgü olarak getirilen çok eşlilik ve diğer özel maddeler, senin için bir güçlük olmasın diyedir. Ve Allah, kullarının günahlarını çok örten, onları cezalandırmayan ve bağışı bol olandır, engin merhamet sahibidir.

(*) Bazı tefsir ve mealler, 50. âyetteki, "Ve kendini Peygamber'e hibe eden Peygamber'in de nikâhlamak istediği mü'min kadını ifadesini", "mehir istemeden Peygamber'le evlenmek isteyen mü'min kadın" olarak açıklamışlar ve âyetin devamında durum zarfı olarak geçen, Mü'minler için olmaksızın sadece sana özgü olarak ifadesini de bu kısma bağlayarak, sadece Peygamber'in mehir ödemeden nikâh yapabileceğine, diğer Müslüman erkeklerin ise mehirsiz nikâh yapamayacaklarına kâil olmuşlardır. Hâlbuki Nisâ/24′teki,…miktarın tesbitinden sonra, karşılıklı rızalaştığınız bir şey konusunda üstünüze sorumluluk yoktur ifadesi ile Nisâ/4′teki, …eşler gönül rızalarıyla size mehirlerinden bağışlarlarsa, onu da afiyetle, iç huzuruyla yiyin ifadesi, açık olarak eşlerin birbirlerine bağışlarda bulunabileceğini bildirmektedir. Yani, her karı-koca mehir konusunda anlaşma yapabilir ve böyle bir anlaşma ile kadınlar mehirlerinin tamamını veya bir kısmını kocalarına bağışlayabilirler. 50. âyetteki, kendini hibe eden mü'min kadın ifadesiyle de, "bu işe baş koyan, malını-mülkünü ve ömrünü Peygamber uğrunda harcamaya karar veren mü'min kadın" kastedilmiştir. Nitekim, Peygamber'in eşleri arasında böylelerinin varlığı bir gerçektir.

50. âyetteki, "min dûnil mu'minîn" = "mü'minlerin seviyesinden aşağı sadece sana özgü olmak üzere" ifadesi, "durum zarfı" olarak kullanıldığından, yukarısında geçen tüm maddeleri kapsar. Yani âyet, "bu sayılanların nikâhlanması sûretiyle ortaya çıkacak çok eşlilik durumu sadece sana özgüdür, mü'minlere değil" manasındadır. (bkz.Hakkı Yılmaz)

(Bu ayet normal haller için geçerlidir. İslam'ın, savaş sonrası ortaya çıkan erkek kıtlığı, yetimlerin çoğalması, toplumsal düzen ve asayişin sağlanması vs vs vs gibi özel durumlarda diğer tüm toplumlar gibi çok eşliliğe cevaz vermeyeceği anlamına gelmez. Ayetin en önemli özelliği, çok eşliliği, normalden daha kalitesiz ve zor bir yaşam tarzı olarak tanımlamasıdır)

51-Eşlerinle vakit geçirme hususunda, aralarında dilediğin gibi bir sıralama yapabilir, sonraya bıraktıklarını daha sonra öne alabilirsin. Böylece hepsinin gönlünü hoş tutmuş ve hiçbirini kırmamış olursun. Allah, kalbinden geçen duyguları gayet iyi bilmektedir. ve sana bu kolaylığı sağlamakla son derece hikmetli ve merhametli hüküm vermektedir.

52-Ey peygamber! Senin eşin olarak kalmayı, hayatın bütün nimetlerine tercih eden vefakar hanımlarının üstüne veya onlardan birini boşayarak bir başka kadınla evlenmene çok hoşuna gidecek olsa bile Allah izin vermez. Unutma ki Allah, her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilendir.

HZ. MUHAMMED'İN AİLE HAYATI KONUSUNDA MÜMİNLERE NASİHATLER

53-Ey müminler! Peygamber'in evine davetsiz bir şekilde, vakitli vakitsiz girip çıkmayınız! Bir yemek daveti üzerine oraya gideceğiniz zaman erken vakitte gidip yemekten önce uzun süre orayı meşgul etmeyiniz. Yemekten sonra da usulüne uygun bir şekilde ayrılınız. Uzun uzun sohbete dalıp hane halkına rahatsızlık vermeyiniz. Şunu iyi biliniz ki bu tür davranışlarınız peygamberi rahatsız etmektedir ama o, nezaketinden dolayı bunu size ifade etmekten çekinmektedir. İşte bu sebeple Allah, size bu hususta yapmanız gerekenleri açık ve net bir şekilde söylemektedir.

Diğer taraftan, davet esnasında peygamberin eşlerinden bir istekte bulunacağınız zaman, bu isteğinizi onlara, odalarına girmeden, kapıdaki perdenin ardından söyleyerek bildiriniz. Böyle yapmanız hem sizin kalbinizde hem de onların kalplerinde herhangi bir vesvesenin oluşmaması için en güvenli yoldur. Şunu iyi biliniz ki ailesine karşı sergilediğiniz davranışlarla peygambere sıkıntı vermeniz, müminler olarak sizlere asla yakışmaz. Ayrıca peygamberin eşleri sizin anneleriniz sayılırlar, o öldükten sonra bile onlarla evlenmeniz söz konusu olamaz. Dolayısıyla onlara karşı davranışlarınızda bu durumu her zaman göz önünde bulundurunuz.

54-Unutmayınız ki bu konuda aklınızdan geçenleri açıkça ifade etseniz de,

gizleseniz de Allah bilmektedir ve burada belirtilen hükümlere aykırı davranmanız Allah nezdinde çok büyük bir günah olarak kabul edilecektir.

55-Elbette ki burada belirtilen kurallar peygamber eşlerinin babaları, çocukları, kardeşleri, yeğenleri, hizmetçileri ve cariyeleri için geçerli değildir. Bunlar peygamberin eşleriyle baş başa görüşebilirler. Peygamberin eşlerinin de bu hususta son derece titiz olmaları, izin verilen kimseler dışındakilerle görüşecekleri zaman ilahi emirlere harfiyen uymaları icap etmektedir. (bkz.İbnü'l-Cevzi) Unutulmamalıdır ki Allah her şeyi görmektedir.

56-Ey elçimize iman edenler! Görüyorsunuz ki Allah, peygamberine karşı son derece titizdir, onun herhangi bir şekilde sıkıntıya uğramasına razı değildir. Melekler de ona saygı ve tazimde bulunmakta, hayır dua etmektedirler. Şu halde sizin yapmanız gereken şey de, peygambere her zaman destek olmak, onu üzecek veya incitecek söz ve davranışlardan titizlikle uzak durmak ve emirlerine harfiyen riayet etmektir.

57-İyi biliniz ki söz ve davranışları ile peygambere sıkıntı verenler, onu incitenler hem dünyada hem ahirette Allah'ın rahmetinden mahrum olur ve cehennem azabına maruz kalırlar.

58-Kaldı ki kadın ve erkek herhangi bir mümine bile yapmadığı şeyi isnat ederek, iftira atarak onu inciten, üzen kimseler büyük bir günah işlemiş ve azaba müstehak olmuş olurlar.

59-Ey elçimiz Muhammed! Eşlerine, kızlarına ve diğer mümin kadınlara; herhangi bir ihtiyaç sebebiyle evlerinden dışarı çıkacakları zaman ev giysileriyle değil, dış giysilerini giyinip örtünerek çıkmalarını söyle; çünkü böylesi onların dışarıda iffetli ve hür (bkz.İbnü'l-Cevzi) birer hanımefendi olarak tanınmalarını sağlamak ve herhangi bir tacize uğramalarına engel olmak için en ideal yoldur. İşte bu hükümleri ile Allah, müminlerin münafıklar tarafından rahatsız edilmelerini engellemek istemekte, onlara olan merhamet ve bağışlayıcılığını göstermektedir.

60-Ahlak dışı davranışlarda bulunan hem de sürekli olarak müminlerin morallerini bozacak dedikodular yayan, müminlere güçlü düşman birliklerinin saldırmak üzere olduklarını söyleyerek (bkz.Taberi) onları rahatsız eden

münafıklar, Medine'de dolaşıp böylesi dedikodular çıkarmaya son vermezlerse, sana onların üzerine gitme emri verip (bkz.İbnü'l-Cevzi) onları çok geçmeden şehirden kovmanı

61-Görüldükleri yerde kıskıvrak yakalanıp öldürülmelerini sağlamamız yakındır

62-Şunu iyi bilsinler ki bu tür fesatlık yapanlar ve bir türlü uslanmak bilmeyen münafıklara karşı öteden beri uygulanan ilahi yasa böyledir ve bu yasa, onların hatırı için değişecek değildir.

## ART NİYETLİ MÜŞRİK ve YAHUDİLERE CEVAP

63-Ey Muhammed! Senin peygamberliğine inanmayan ve kendilerine yaptığın ahiret uyarılarını alaya alıp, "Ne zamanmış bu kıyamet, gelsin de görelim!" diyen müşriklere ve kendilerince seni imtihan etmek üzere (bkz.Zemahşeri) kıyametin ne zaman kopacağını soran yahudilere, kıyametin zamanını ancak Allah'ın bileceğini söyle!

64-Bilsinler ki alaya aldıkları kıyamet yakındır ve o zaman onlar cehennem azabını tadacaklardır

65-Allah onları senin peygamberliğine inanmamalarından ve alaycı tavırlarından dolayı dünyada ve ahirette rahmetinden uzak kılmış, kendilerine içerisinde sonsuza kadar kalacakları cehennem ateşini hazırlamıştır. Üstelik oraya girdiklerinde, şimdi pek güvendikleri ve şefaatlerini umdukları varlıkların hiçbir faydasını göremeyeceklerdir.

66-O gün yüzüstü sürüklenerek cehennem ateşine atıldıklarında, "Keşke dünyada peygambere iman edip ilahi emirlere itaat etseydik!" diye hayıflanacaklar

67-Ve "Rabbimiz! Bizler liderlerimize kandık ve onların yüzünden şirkte ısrar ettik!

68-Bizi tevhitten saptırdıkları için onlara hiç merhamet etme, iki kat azap ver!" diye yakaracaklardır.

## PEYGAMBERİ İNCİTECEK SÖZ VE DAVRANIŞLAR KONUSUNDA UYARILAR

69-Ey elçimize iman edenler! Elçimiz Muhammed'in aile hayatı hakkında ileri geri konuşan münafıklara itibar edip de vaktiyle Musa peygambere olmadık sıkıntılar yaşatan İsrailoğulları gibi davranmayınız. Nitekim Allah, onların Musa'ya attıkları iftiraları bir bir ortaya dökmüş ve elçisinin alnının ak olduğunu göstermişti, çünkü Musa da tıpkı Muhammed gibi Allah'ın nezdinde çok değerli bir kul ve peygamberdi.

70-İşte bu durumdan ders alınız ve peygamberi incitecek söz ve davranışlardan titizlikle uzak durunuz. Zeyneb'le evlenmesi konusunda münafıkların çıkardığı dedikodulara asla itibar etmeyiniz ki Allah da sizin amellerinizi kabul etsin ve günahlarınızı bağışlasın.

71-Unutmayınız ki Allah'ın emirlerine yani O'nun peygamberine itaat eden gerçek müminler, dünyada ve ahirette tam manasıyla kurtuluşa ermiş olacaklardır.

TEVHİDE ve PEYGAMBERE İMAN

72-Gerçek şu ki yerden göğe ve dağdan taşa varıncaya kadar yarattığımız her şey, bizim emrimiz ve hükümranlığımız altındadır. Bütün bu varlıklar, Allah'a mutlak bir itaat içerisindedirler. O'nun yarattığı nizam içerisinde hareket etmektedirler. Buna karşılık müşrikler ve münafıklar, kendilerini akıl ve irade sahibi olarak yarattığımız halde, kendilerine her türlü nimeti veren Allah'a itaat etmek ve sadece O'na kulluk etmek yerine, O'ndan başka varlıkları şefaatçi kabul edip şirk koşmak ve peygambere muhalefet etmek suretiyle O'na itaatsizlik etmektedirler. Doğrusu böyle kimseler gerçekten son derece zalimce ve nankörce davranmaktadırlar.

73-Bu davranışları yüzünden Allah o münafık ve müşriklerin kadın-erkek hepsini cezalandıracak, buna karşılık peygambere iman eden ve Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul edip şirk koşmayan müminlerin de hatalarını bağışlayacak ve onları ödüllendirecektir. Doğrusu Allah, iman edenlere karşı çok merhametli ve bağışlayıcıdır. (Son iki sure için bkz.Zemahşeri & Zeccac)

KURAN -96- (60) MÜMTEHİNE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

MÜMTEHİNE = İmtihan eden

13 Ayet - /Sonradan hicret edip Medine'ye gelen kadınların kabulünden önce alınan güvenlik önlemleri/

Medine döneminde Ahzab suresinden sonra vahyedilmiştir. Rivayetlere göre Hatıb b. Ebu Beltea adlı bir sahabi, Hz.Muhammed'in Mekke'nin fethi ile ilgili hazırlıklar yaptığını, akrabası olan müşriklerin zarar görmemeleri düşüncesiyle Mekke'deki akrabalarına haber veren bir mektup yazıp Mekke'den gelen bir kadınla müşriklere göndermişti.(1) İlk bölümde bu ve benzeri faaliyetler eleştirilmektedir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

DÜŞMANA BİLGİ SIZDIRAN MÜMİNLERE UYARILAR

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tettehızû aduvvî ve aduvvekum evliyâe, tulkûne ileyhim bil meveddeti ve kad keferû bi mâ câekum minel hakkı, yuhricûner resûle ve iyyâkum en tu'minû billâhi rabbikum, in kuntum haractum cihâden fî sebîlî vebtigâe merdâtî tusirrûne ileyhim bil meveddeti ve ene a'lemu bi mâ ahfeytum ve mâ a'lentum, ve men yef'alhu minkum fe kad dalle sevâes sebîl

*Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû*

-eyyy* amenü olanlar

(elçimiz Muhammed'e iman edip ona sadakat sözü verenler)

*lâ tettehızû* aduvvî* ve aduvve-kum* evliyâe,

-edinmeyin* düşmanlarımızı* ve sizin düşmanlarınızı* dost

(Kur'an'a inanmayan, sırf peygambere inandığınız için vaktiyle size olmadık eziyetler yapan ve sizi hicret etmeye zorlayan Mekke müşrikleri ile dostluk kurmayın)

*tulkûne* ileyhim* bi el meveddeti* ve kad* keferû* bi mâ câe-kum* min el hakkı,

-muhabbet besliyorsunuz*onlara*sevgi ile*ve olmuştu*inkâr ettiler*size geleni* haktan

(Hakk'tan size geleni inkâr etmiş oldukları halde onlara sevgi ile muhabbet besliyorsunuz)

(Mekke'deki yakınlarınızı düşünerek müşriklere elçimizin Mekke'ye gidiş hazırlıkları hakkında bilgi sızdırmayın)

*yuhricûne* er resûle* ve iyyâ-kum* en tu'minû* bi allâhi* rabbikum,

-çıkardılar* resulü* ve sizleri* inanmanızdan dolayı* Allah'a* rabbiniz olan

(Rabbiniz olan Allah'a inanmanızdan dolayı resûlü ve sizi yurdunuzdan çıkardılar)

*in kuntum* haractum* cihâden* fî sebîlî* ve ibtigâe* merdâtî* tusirrûne* ileyhim* bi el meveddeti

-şayet siz* çıktı iseniz* cihada* benim yolumda* aramak için* benim rızamı*nasıl sır verirsiniz* onlara* sevgi ve muhabbet ile

(Sizler müşriklerin baskıları karşısında sırf Allah rızasını kazanmak amacıyla yurdunuzu terkedip hicret etmiş müminler olarak (bkz.Taberi) şimdi o müşriklere sevgi ve muhabbet duyup nasıl bilgi sızdırırsınız)

*ve ene* a’lemu* bi mâ ahfeytum* ve mâ a’lentum,

-ve ben* bilirim* gizlediklerinizi de* açığa vurduklarınız da

(Unutmayınız ki yaptığınız gizli ve açık her şey Allah tarafından bilinir)

*ve men* yef’al-hu* min-kum* fe* kad dalle* sevâes sebîl

-ve kimler* böyle davranışlarda bulunursa* sizden* o takdirde* sapmış olur* doğru yoldan

(Ayrıca böyle davranışlarda bulunanlar doğru yoldan tamamen sapmış, elçimize ihanet etmiş olurlar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz Muhammed'e iman edip ona sadakat sözü verenler! Elçinizin peygamberliğini kabul etmeyen, ona vahyettiğimiz Kur'an'a inanmayan, sırf peygambere inandığınız için vaktiyle size olmadık eziyetler yapan ve sizi hicret etmeye zorlayan Mekke müşrikleri ile dostluk kurmayın! Hakk’tan size geleni inkâr etmiş oldukları halde onlara sevgi ile muhabbet besliyorsunuz. Mekke'deki yakınlarınızı düşünerek müşriklere elçimizin Mekke'ye gidiş hazırlıkları hakkında bilgi sızdırmayın! Rabbiniz olan Allah’a inanmanızdan dolayı resûlü ve sizi yurdunuzdan çıkardılar. Sizler müşriklerin baskıları karşısında sırf Allah rızasını kazanmak amacıyla yurdunuzu terkedip hicret etmiş müminler olarak (*) (bkz.Taberi) şimdi o müşriklere nasıl bilgi sızdırırsınız! Unutmayınız ki yaptığınız gizli ve açık her şey Allah tarafından bilinir. Ayrıca böyle davranışlarda bulunanlar doğru yoldan tamamen sapmış, elçimize ihanet etmiş olurlar.

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KELİME KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İn yeskafûkum yekûnû lekum a’dâen ve yebsutû ileykum eydiyehum ve elsinetehum bis sûi ve veddû lev tekfurûn

*İn* yeskafû-kum* yekûnû* lekum* a’dâen*

-şayet* sizi yenecek* olurlarsa* size* düşmanlık ederler*

(Bilin ki müşrikler size karşı zafer kazanacak olsalar her türlü düşmanlığı reva görürler)

*ve yebsutû* ileykum* eydiye-hum* ve elsinete-hum* bi es sûi*

-ve uzatırlar* size* ellerini* ve dillerini* kötülük ile*

(sözlü ve fiili olarak her türlü kötülüğü yaparlar)

*ve veddû* lev tekfurûn

-ve isterler* inkâr etmenizi

(ve tevhidi inkâr etmenizi isterler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Ey Mekke'deki akrabalarının selametini düşünüp müşriklerin gözünde iyi intiba bırakmak için onlara bilgi sızdıran müminler! Bilin ki müşrikler size karşı zafer kazanacak olsalar (*) (bkz.Zemahşeri) bu yaptıklarınıza minnettar olup size dostça davranmayacak, bilakis sözlü ve fiili olarak her türlü kötülüğü yapıp düşmanlığı reva görecek, sizi tevhitten vazgeçirmek için ellerinden geleni yapacaklardır.

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KELİME KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Len tenfeakum erhâmukum ve lâ evlâdukum, yevmel kıyâmeti yefsılu beynekum, vallâhu bi mâ ta’melûne basîr

*Len tenfea-kum* erhâmu-kum* ve lâ* evlâdu-kum,* yevmel kıyâmeti* *yefsılu* beyne-kum,*

-size fayda sağlamaz* akrabalarınız* ve dahi* evlâtlarınız* kıyamet günü* ayırırken* iyilerle kötüleri

(akrabalarınız ve evlâtlarınız dahi kıyamet gününde bu davranışınızın hesabını vereceğiniz zaman siz hiçbir fayda sağlayamayacaklardır)

*ve allâhu* bi mâ* ta’melûne* basîr

-ve allah* yaptıklarınızı* en iyi görendir

(Unutmayın ki Allah yaptıklarınızın hepsini görmektedir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Kaldı ki kendilerini korumak için elçimize ve müminlere ihanet etmeyi dahi göze aldığınız akrabalarınız ve evlâtlarınız dahi kıyamet gününde bu davranışınızın hesabını vereceğiniz zaman siz hiçbir fayda sağlayamayacaklardır. Unutmayın ki Allah yaptıklarınızın hepsini görmektedir.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kad kânet lekum usvetun hasenetun fî ibrâhîme vellezîne meahu, iz kâlû li kavmihim innâ buraâu minkum ve mimmâ ta’budûne min dûnillâhi kefernâ bikum, ve bedâ beynenâ ve beynekumul adâvetu vel bagdâu ebeden hattâ tu’minû billâhi vahdehû, illâ kavle ibrâhîme li ebîhi le estagfiranne leke ve mâ emliku leke minallâhi min şey’in, rabbenâ aleyke tevekkelnâ ve ileyke enebnâ ve ileykel masîr

*Kad* kânet* lekum* usvetun* hasenetun* fî ibrâhîme* ve ellezîne* mea*hu* iz*

-olmuş* idi* sizin için* örnek* güzel bir* ibrahim'in yaptıkları* ve onlar* onunla beraber olanların*

(Benzer bir durumu yaşamış olan İbrahim peygamberin, ona iman edenlerin ve ondan sonra gelen peygamberlerin davranışlarından ders alın)

*kâlû* li kavmi-him* innâ* buraâu* min-kum* ve mimmâ* ta’budûne* min dûni allâhi*

-onlar demişlerdi*kavmine*"muhakkak ki biz* uzağız* size* ve o şeylerden* sizin taptığınız* allah'tan başka

(İbrahim'e tabi olanlar ve ondan sonra gelen peygamberler de müşrik yakınlarıyla ilişkilerini kesmişler ve onlara karşı tavır takınıp kavimlerine şöyle demişlerdi: “Muhakkak ki biz, sizden ve sizin Allah’tan başka taptığınız şeylerden, şirk inancından uzağız)

*kefernâ* bikum,* ve bedâ* beyne-nâ* ve beyne-kum* el adâvetu* ve el bagdâu

biz sizinle tüm irtibatımızı koparıyoruz* sizi* ve başladı* bizim ile*ve sizin aranızda* düşmanlık* ve öfke

(Biz sizinle tüm irtibatımızı koparıyoruz ve sizinle bizim aramızda ebediyyen düşmanlık ve öfke başladı)

*ebeden* hattâ* tu’minû* bi allâhi* vahdehû* illâ

-ebediyen* oluncaya kadar* siz iman edene kadar* allah'ın* tek oluşuna*hariç

(siz Allah'ın tek olduğuna iman edinceye kadar aramızdaki bu düşmanlık ve öfke sürecektir)

* kavle* ibrâhîme* li ebî-hi*

-dedi* ibrahim* babasına

(Nitekim İbrahim, tevhide açıkça cephe almadan önce babasını hidayete ulaştırması için Allah'a dua etmiş, ancak babası şirket ısrar edince ona dedi ki,)

*le estagfiranne* leke

-mutlaka istiğfar eyleyeceğim* senin için

(Senin için yapabileceğim bir şey yok, sadece bağışlanmanı dileyebilirim)

* ve mâ emliku* leke* min allâhi* min şey’in,

-ve önlemeye gücüm yetmez* sana* allah'tan* gelecek bir şeyi

(ve sana Allah'tan gelecek bir şeyi önlemeye gücüm yetmez)

* rabbe-nâ* aleyke* tevekkelnâ* ve ileyke* enebnâ* ve ileyke el masîr

-(ve devamla) rabbimiz* sana* biz tevekkül ettik* ve sana* yöneldik* ve sonunda dönüş mutlaka sanadır.

(Rabbimiz, biz sana tevekkül edip sana yöneldik, muhakkak sonunda dönüş sanadır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Benzer bir durumu yaşamış olan İbrahim peygamberin, ona iman edenlerin ve ondan sonra gelen peygamberlerin davranışlarından ders alın.

İbrahim'e tabi olanlar ve ondan sonra gelen peygamberler de müşrik yakınlarıyla ilişkilerini kesmişler ve onlara karşı tavır takınıp kavimlerine şöyle demişlerdi“Muhakkak ki biz, sizden ve sizin Allah’tan başka taptığınız şeylerden, şirk inancından uzağız, tevhide baskı yapan müşriklerin yanında yer aldığınız ve onlarla beraber olduğunuz sürece sizinle tüm irtibatımızı koparıyoruz ve siz Allah’ın tek oluşuna inanıp tevhidi kabul ederek baskıya son verinceye kadar sizinle bizim aramızdaki bu düşmanlık ve öfke sürecektir"

Nitekim İbrahim, tevhide açıkça cephe almadan önce babasını hidayete ulaştırması için Allah'a dua etmiş, ancak babası şirkte ısrar edince ona, "Senin için yapabileceğim bir şey yok, (*) (bkz.Zemahşeri) sadece bağışlanmanı dileyebilirim ve sana Allah'tan gelecek bir şeyi önlemeye gücüm yetmez" diyerek onunla ilişkisini tamamen kesmişti.

Devamla; "Rabbimiz, biz sana tevekkül edip sana yöneldik, muhakkak sonunda dönüş sanadır

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Rabbenâ lâ tec’alnâ fitneten lillezîne keferû, vagfir lenâ rabbenâ, inneke entel azîzul hakîm

*Rabbe-nâ* lâ tec’al-nâ* fitneten* li ellezîne

-rabbimiz* bizi yapma* fitne konusu* onlara* inkarcılara* keferû

(rabbimiz, bizi o inkarcılara fitne konusu yapma)

* ve igfir* lenâ* rabbe-nâ,

-ve mağrifet et* bize* rabbimiz*

(ve bize mağrifet et rabbimiz)

* inne-ke*  ente* el azîzu* el hakîm

- muhakkak sen* sen* aziz* ve hakimsin

(Doğrusu sen her şeyi en hikmetle yapan sonsuz kudret sahibisin)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Rabbimiz! Bu zalim müşriklere karşı bize yardım et! Bizler senin peygamberine iman ettik, sana güvendik. Huzurunda hesaba çıkacağımız zaman bizi mahçup etme! Bizi bu müşriklerin karşısında güçsüz bırakıp ellerine düşürme! Hatalarımızı bağışla! Doğrusu sen her şeyi en hikmetle yapan sonsuz kudret sahibisin!" demişti.

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Lekad kâne lekum fîhim usvetun hasenetun li men kâne yercûllâhe vel yevmel âhira ve men yetevelle fe innallâhe huvel ganiyyul hamîd

*Lekad* kâne* lekum* fî-him* usvetun* hasenetun

-andolsun* ki* sizin için* onlarda vardır* örnekler* güzel

(andolsunki onlarda güzel örnekler vardır)

*li* men* kâne* yercû allâhe* ve el yevme el âhira

-için* kimseler* olan* allah'a ulaşmayı dile(yen)* ve ahiret gününe

(Allah'a ve ahiret gününe ulaşmayı dileyen kimseler için)

* ve men* yetevelle* fe* inne allâhe* huve* el ganiyyu* el hamîd

-ve kim* müşriklere yüz verirse* o takdirde* muhakkak ki allah* o* muhtaç

değildir* ve övülmeye lâyık olandır

(bilsinler ki kim müşriklere yüz verirse Allah onların kulluğuna da, peygambere ve müminlere verecekleri desteğe de muhtaç değildir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-İşte İbrahim ve beraberindeki müminlerin bu tavırları, Allah'a ve hesap gününe inanan siz müminler için ideal bir örnektir. Buna rağmen halâ müşriklerle dostluk kurmaya ve onlara bilgi sızdırmaya devam edenler bilsinler ki Allah onların kulluğuna da, peygambere ve müminlere verecekleri desteğe de muhtaç değildir.

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Asâllâhu en yec'ale beynekum ve beynellezîne âdeytum minhum meveddeten, vallâhu kadîrun, vallâhu gafûrun rahîm

*Asâ allâhu* en yec'ale* beyne-kum* ve beyne* ellezîne âdeytum* minhum* meveddeten,

-umulur ki allah* yaratır* sizinle* arasında* düşmanlarınızın* onlarla* dostluk

(Umulur ki Allah sizinle ve onlardan düşman olduğunuz kimseler arasında dostluk yaratır)

* ve allâhu* kadîrun,* ve allâhu* gafûrun* rahîm

-ve allah* kadirdir* ve allah gaffurdur* rahimdir

(Unutmayın, Allah kadirdir ve allah gafurdur, rahimdir)

TÜRKÇE ÖZÜ

7-Ey elçimiz Muhammed'e inanıp ona sadakat sözü veren müminler! İlahi emirlere uyun ve sizlere düşmanlık eden müşriklere bilgi sızdırmayın. Mekke'de yaşayan ve düşman saflarında yer alan akrabalarınız konusuna gelince; onlardan ümidinizi kesmeyin, çünkü belki bir gün onların da kalpleri tevhide ısınır ve aranızda yeniden bir bağ oluşur. Allah her şeye kadirdir. Şirkten tövbe edip elçisine iman edenlere karşı da çok bağışlayıcı ve merhametlidir.

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Lâ yenhâkumullâhu anillezîne lem yukâtilûkum fîd dîni ve lem yuhricûkum

min diyârikum en teberrûhum ve tuksitû ileyhim, innallâhe yuhıbbul muksitîn

*Lâ yenhâ-kum* allâhu* an ellezîne* lem yukâtilû-kum* fî ed dîni

-size yasaklamaz* allah* o kimselerle* sizinle savaşmayan* din konusunda

(Allah yasaklamaz din konusunda sizinle savaşmayanlarla)

* ve lem yuhricû-kum* min diyâri-kum* en teberrû-hum* ve tuksitû* ileyhim,

-ve sizi çıkarmayan* yurtlarınızdan* onlara iyilik yapmak* ve adaletli davranmaktan*onlara

(sizi yurtlarınızdan çıkarmayanlara iyilik yapmanızı ve adaletli davranmanızı)

* inne* allâhe* yuhıbbu* el muksitîn

-muhakkak ki* Allah* sever* adil olanları

(muhakkak ki Allah adil davrananları sever)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Başka bir inanca mensup olup da size din konusunda baskı yapmayan, sizi inancınızdan dolayı yurdunuzdan çıkmak zorunda bırakmayan ve sizinle savaşmayan kimselere iyilik etmeniz, onlarla güzel ilişkiler kurmanız elbette Allah tarafından yasaklanmış değildir. Kaldı ki Allah, insanlara adil ve iyi davranan kullarını sever.

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnemâ yenhâkumullâhu anillezîne kâtelûkum fîd dîni ve ahracûkum min diyârikum ve zâherû alâ ıhrâcikum en tevellevhum, ve men yetevellehum fe ulâike humuz zâlimûn

*İnnemâ* yenhâkumu allâhu* ani ellezîne* kâtelû-kum* fî ed dîni

-sadece* allah size yasaklar* o kimselerden* sizinle savaşanları* din hakkında

(Allah sadece yasaklar size o kimselerden din için sizlerle savaşanlarla)

* ve ahracû-kum* min diyâri-kum* ve zâherû* alâ ıhrâci-kum* en tevellev-hum,

-sizi çıkaranları* yurdunuzdan* ve arka çıkanlarla* sizin çıkarılmanıza* dost olmanızı

(ve sizi yurdunuzdan çıkartan veya çıkaranlara destek olanlarla dost olmanızı)

* ve men* yetevelle-hum* fe* ulâike* humu* ez zâlimûn

ve kim* onlardan dost edinirse* o takdirde* işte onlar* onlar* zalimlerdendir

(Kim o düşmanlardan dost edinirse işte onlar tevhidin düşmanı olan zalimlerdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-O'nun size yasakladığı şey; size din konusunda baskı yapan, sizinle savaşan, sizi inancınızdan dolayı yurdunuzdan çıkmak zorunda bırakan ya da böyle yapanlara destek verenlerle dostluk kurmanızdır. Şunu bilin ki böyle düşmanları dost edinen ve müminlere ihanet edenler, tevhidin düşmanı olan zalimlerdir.

MEKKE'YE HİCRET EDEN KADINLARIN GERÇEK NİYETLERİNİN ARAŞTIRILMASI

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ câekumul mu’minâtu muhâcirâtin emtehınûhunn(femtehınûhunne), allâhu a’lemu bi îmânihinn(îmânihinne), fe in alimtimûhunne mu’minâtin fe lâ terciûhunne ilâl kuffâr(kuffâri), lâ hunne hıllun lehum ve lâ hum yehıllûne lehunn(lehunne), ve âtûhum mâ enfekû, ve lâ cunâha aleykum en tenkıhûhunne izâ âteytumûhunne ucûrahunn(ucûrahunne), ve lâ tumsikû bi isamil kevâfiri ves’elû mâ enfaktum velyes’elû mâ enfekû, zâlikum hukmullâh(hukmullâhi), yahkumu beynekum, vallâhu alîmun hakîm

*Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû

-eyy* amenü olanlar*

(Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler!)

* izâ* câe-kumu* el mu’minâtu* muhâcirâtin* emtehınûhunn

-...ği zaman* geldi(ği zaman)* mümin* muhacir kadınlar* imtihan edin*

(Hicret etmiş olan mü’min kadınlar size geldikleri zaman onları imtihan edin)

* allâhu* a’lemu* bi îmânihinn,

-allah*bilir*onların imanlarını

(Allah onların imanlarını çok iyi biliyor)

* fe* in alimtim* hunne* mu’minâtin

-bundan sonra* eğer anlarsanız* onların* mümin kadınlardan olduğunu

(bundan sonra onların mümin kadınlardan olduğunu anlarsanız)

* fe* lâ terciû* hunne* ilâ el kuffâr,

-artık* geri yollamayınız* onları* kâfirlere

(artık onları kafir(müşrik) erkeklere geri yollamayınız)

* lâ* hunne* hıllun* lehum* ve lâ* hum* yehıllûne* lehunn,

-değildir* onlar* helal* onlara(müşrik erkeklere)* ve değildir* onlar(mümin kadınlar)* helal* onlara(müşrik erkeklere)

(Zira mümin kadınlar artık müşrik kocalarına helal olmadıkları gibi müşrik kocaları da bu mümin kadınlara layık değildirler)

* ve âtû-hum* mâ* enfekû,

-ve onlara verin* şeyi* infak ettikleri*

(ve onlara verin infak ettikleri şeyi /müşrik kocalarına, evlenirken eşlerine verdikleri mehir bedelini iade edin/)

* ve lâ* cunâha* aleykum* en tenkıhû hunne* izâ* âteytumûhunne* ucûrahunne,

-ve yoktur* günah* sizin üzerinize* onları nikahlamanızda* takdirde* onlara vermeniz* mehirlerini

(Bundan sonra, mehir bedellerini ödemek kaydıyla o kadınları mümin erkeklerin nikahlamasında artık bir sakınca yoktur)

*ve lâ tumsikû* bi isami* el kevâfiri

-ve tutmayın* nikahınızın altında* kafir(müşrik) kadınları

(Diğer taraftan halâ müşrik olan ve sizinle birlikte hicret etmemiş olan eşlerinizi nikah altında tutmayın)

* ve is’elû* mâ* enfaktum

-ve geri isyteyin* ne* infak ettiyseniz

(ve mehir olarak ne verdiyseniz geri isteyin)

* ve li yes’elû* mâ* enfekû,

-ve onlar da istesinler* ne* infak ettiyseler

(Buna karşılık müşrikler de Medine'ye gelen ve mümin erkeklerle evlenen eski hanımlarına verdikleri mehir bedelini, o hanımların yeni eşlerinden talep etme hakkına sahiptirler)

* zâlikum* hukmu allâh,* yahkumu* beyne-kum,*

-işte bu* allah'n hükmü* allah hükmeder* aranızda

(işte aranızdaki hukuk hakkında Allah'ın hükmü budur)

*ve allâhu* alîmun* hakîm

-ve allah* alimdir* hakimdir

(Kuşkusuz Allah, sınırsız ilim sahibidir ve sizler için en isabetli hükümleri vermektedir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Mekkeliler'e elçimizin planlarını göndermek isteyen kişinin haberci olarak kullandığı kadının durumundan ders alın ve Mekke'den hicret edip Medine'ye gelen kadınların gerçek niyetlerini öğrenmek için onları test edin. Gerçi onların gerçekten iman edip etmediklerini ve ne maksatla geldiklerini en doğru bir şekilde ancak Allah bilir ama siz yine de tedbirinizi alın ve onları sınayın. Eğer gerçekten mümin olduklarına kanaat getirirseniz artık onları müşriklere geri göndermeyin. Zira mümin kadınlar artık müşrik kocalarına helal olmadıkları gibi müşrik kocaları da bu mümin kadınlara layık değildirler. Dolayısıyla onlar boşanmış sayılırlar. Böyle olduğu için de, müşrik kocalarına, evlenirken eşlerine verdikleri mehir bedelini iade edin. Bundan sonra, mehir bedellerini ödemek kaydıyla o kadınları mümin erkeklerin nikahlamasında artık bir sakınca yoktur. Diğer taraftan halâ müşrik olan ve sizinle birlikte hicret etmemiş olan eşlerinizi nikah altında tutmayın. Onları boşayın ve kendilerine vermiş olduğunuz mehir bedelini, evlenecekleri müşriklerden isteyin. Buna karşılık müşrikler de, Medine'ye gelen ve mümin erkeklerle evlenen eski hanımlarına verdikleri mehir bedelini, o hanımların yeni eşlerinden talep etme hakkına sahiptirler. İşte Allah'ın bu tür durumlar için belirlediği hüküm budur. Kuşkusuz Allah, sınırsız ilim sahibidir ve sizler için en isabetli hükümleri vermektedir.

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve in fâtekum şey’un min ezvâcikum ilâl kuffâri fe âkabtum fe âtûllezîne zehebet ezvâcuhum misle mâ enfekû, vettekûllâhellezî entum bihî mu’minûn

*Ve in* fâte-kum* şey’un* min ezvâci-kum* ilâ el kuffâri

-ve eğer* elinizden çıkıp giderse* bir şey(mehir)* eşlerinizden dolayı* kafirlere(müşriklere) Ve eğer sizin zevcelerinizden dolayı bir şey (mehir) sizin elinizden çıkıp kâfirlere geçtiyse

(kâfirler, sizden kendilerine gelen kadınların mehirlerini, bıraktıkları eşlerine geri ödemezlerse)

* fe* âkabtum* fe* âtû* ellezîne zehebet* ezvâcu-hum* misle* mâ enfekû,

-sonra* ödeme sırası size gelince* o zaman* verin* gitmiş olanlara* eşleri* misli kadar* şey(mehir) verin

( sonra da (kâfirlerden size gelip îmân eden kadınların bıraktıkları eşlerine mehirlerini geri) ödeme sırası size gelince, o zaman eşleri (kâfir erkeklere) gitmiş olanlara, infâk ettikleri kadar (mehri) siz (elinize geçen ganimetten) verin)

* ve ittekû allâhe* ellezî* entum* bi-hî mu’minûn

-ve Allah'a karşı takva sahibi olun* ki o* siz* O'na iman edenlerdensiniz

(ve siz, kendisine îmân etmiş olduğunuz Allah’a karşı takva sahibi olun)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Eğer şirke dönüp Mekke'ye kaçan ve müşriklerle evlenen eski eşlerin evlendikleri müşrik kocalarından vaktiyle verdikleri mehir bedelini geri alamayanlar olursa, savaşta müşriklere galip gelip onlardan ganimet elde ettiğinizde bu ganimetten, eşleri kaçıp gitmiş olanlara söz konusu bedeli ödeyin. Kendisine îmân etmiş olduğunuz Allah’a karşı takva sahibi olun ve ilahi emirlere uyma konusunda titiz davranın.

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhân nebiyyu izâ câekel mu'minâtu yubâyi'neke alâ en lâ yuşrikne billâhi şey'en ve lâ yesrikne ve lâ yeznîne ve lâ yaktulne evlâdehunne ve lâ ye'tîne bi buhtânin yefterînehu beyne eydîhinne ve erculihinne ve lâ ya'sîneke fî ma'rûfin fe bâyı'hunne vestagfir lehunnallâhe, innallâhe gafûrun rahîm

*Yâ eyyuhâ* en nebiyyu

-eyyy* nebi(peygamber)*

(Ey nebî (peygamber)

* izâ câe-ke* el mu'minâtu* yubâyi'ne-ke

-geldiği zaman* mümin kadınlar* sana tabi olmak için*

(mümin kadınlar sana tâbî olmak için geldikleri zaman)

* alâ* en lâ yuşrikne* bi allâhi* şey'en

-üzerinde* ortak koşmayacaklarına* Allah'a* hiçbir şeyi

(hiçbir şeyi Allah'ın üzerine ortak(şirk) koşmayacaklarına)

* ve lâ yesrikne* ve lâ yeznîne

-ve hırsızlık yapmayacaklarına* ve zinada bulunmayacaklarına*

(hırsızlık yapmayacaklarına* zinada bulunmayacaklarına)

* ve lâ yaktulne* evlâdehunne

-öldürmeyeceklerine* evlâtlarını

(Cahiliye dönemindeki gibi kız çocuklarını öldürmeyeceklerine)

* ve lâ ye'tîne* bi buhtânin* yefterîne-hu* beyne* eydîhinne* ve erculihinne

-yapmayacaklarını* çirkin yalanla* iftira uydurmayı* arasında* elleri* ayakları

(elleri ve ayakları arasında çirkin yalanlarla bir iftira uydurmamak işini yapmayacaklarına - gayri meşru ilişki sonucu doğurdukları çocukları yalan dolan ile kocalarına maletmeyeceklerine)

* ve lâ ya'sîne-ke* fî ma'rûfin

-sana asi olmayacaklarını*maruf bir iş konusunda

(ilahi emirlere uyma hususunda sana asla karşı gelmeyeceklerine)

* fe* bâyı'hunne* ve istagfir* lehunne

-artık* onların biatlerini kabul et* ve mağrifet dile* onlar için

(onların bu sözlerini kabul et ve daha önce işledikleri hatalarının affedileceğini bildir)

* allâhe,* inne allâhe* gafûrun* rahîm

-Allah* muhakkak ki Allah* gafurdur* rahimdir*

(Zira Allah, şirkten tövbe edip iman edenler için çok merhametli ve affedicidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Ey elçimiz Muhammed! Mekke'den hicret edip Medine'ye gelen ve artık Allah'a şirk koşmayacaklarına, hırsızlık yapmayacaklarına, zina etmeyeceklerine, Cahiliye dönemindeki gibi kız çocuklarını öldürmeyeceklerine, gayri meşru ilişki sonucu doğurdukları çocukları yalan dolan ile kocalarına maletmeyeceklerine (*) (bkz.Taberi) ilahi emirlere uyma hususunda sana asla karşı gelmeyeceklerine dair söz verip bağlılık yemini ederlerse onların bu sözlerini kabul et ve daha önce işledikleri hatalarının affedileceğini bildir! Zira Allah, şirkten tövbe edip iman edenler için çok merhametli ve affedicidir.

13-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tetevellev kavmen gadıballâhu aleyhim kad yeisû minel âhirati kemâ yeisel kuffâru min ashâbil kubûr

*Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû

-eyyy* iman edenler

(Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler)

* lâ tetevellev* kavmen* gadıbe* allâhu

-yüz vermeyin* kavime* gadaplandığı* allah'ın

(Allah'ın gazap duyup rahmetinden terk ettiği bir kavim olan yahudilere yüz vermeyin)

* aleyhim* kad* yeisû* min el âhirati

-onlar* olmuştur* ümidi* kesenler* ahiretten

(onlar ahiretlerinden ümidi kesenlerden oldu)

* yeise* el kuffâru* min ashâbil kubûr* kemâ

-gibi* ümidi kesmeleri* kafirlerin* kabire girdikten sonra hesap gününden

(Kafirlerin(müşriklerin), yeniden dirilişe inanmayıp ahiretlerinden ümitsiz olmaları gibi)

13-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizinle savaşan müşrikleri dost edinmemeniz gerektiği gibi, size her fırsatta düşmanlık eden Allah'ın gazap duyup rahmetinden terk ettiği bir kavim olan Medine yahudilerine de yüz verip dost edinmeyiniz. Çünkü onlar kendilerini doğru yolda, sizleri ise sapkın

olarak görmektedirler. Müşriklerin, kabire girdikten sonra hesap gününe ve yeniden dirilişe inanmayıp ahiretlerinden ümitsiz olmaları gibi o yahudiler de ahiretlerinden ümidi kesenlerden oldular. Sonları perişan ve ümitsizdir.

(1) (bkz.İbnü'l-Cevzi)

KURAN -97- (4) NİSA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

NİSA = Kadınlar

176 Ayet - /Aile hayatında ve toplumsal hayatta kadınlar/

----- Medine döneminde, Ahzab ve Mümtehine surelerinin ardından nazil olmuştur. İlk ayetlere konu olan yetimler meselesinin, Uhud Savaşı'nda yetmiş civarında müslümanın şehit düşmesinden sonra ortaya çıkmış bir konu olduğunu dikkate aldığımızda; Bakara ve Ali İmran gibi tamamlanması yıllarca devam eden bu surenin nüzulünün Uhud Savaşı'nın ardından başladığını ve Hz.Muhammed'in hayatının son yılına kadar devam ettiğini söylemek mümkündür. Adı "kadınlar" olsa da, içerdiği konular sadece kadınlarla sınırlı değildir. Münafıklara, yahudilere ve hristiyanlara yönelik eleştiriler de

içermektedir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

UHUD SAVAŞI'NDAN SONRA ORTAYA ÇIKAN YETİMLER MESELESİ

1-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Uhud Savaşı'nda içinizden birçok müslümanın şehit düşmesinden sonra, onların yetim kalan çocuklarının bakımı sizin üzerinize vazife olmuştur. Bu vazifeyi hakkıyla ifa ediniz, çünkü onlar, sizin kardeşlerinizin çocuklarıdır. Unutmayınız ki anne ve babalarınız ayrı da olsa, Allah kadın-erkek hepinizi aynı tür olarak yaratmıştır, dolayısıyla sizler hem insan olarak hem müminler olarak birbirinizin kardeşisiniz. Bu kardeşlikten doğan haklarınıza riayet ediniz; birbirinizden çeşitli isteklerde bulunurken dahi adını anmakta olduğunuz Allah'ın bu hususta sizlere bildirdiği emirlere itaat ediniz. Şunu biliniz ki bütün yaptıklarınızı görmekte olan Allah amellerinize göre karşılık verecektir.

2-Yetim çocuklar ergenlik çağına gelinceye kadar, babalarından onlara kalan mal varlıklarını en güzel şekilde muhafaza ediniz, kendi malınızın işe yaramaz olanlarını yetimlere ait gözde mallarla değiştirmek ya da onların mallarının bir kısmını kendi zimmetinize geçirmek gibi haksızlıklara tevessül etmeyiniz. Böyle bir davranışın günah olduğunu unutmayınız!

3-Ergenlik çağına geldikten sonra sırf mallarına konmak için yetim çocuklarla evlenecekseniz, bundan vazgeçip, hoşunuza giden kadınlardan ikişer, üçer, dörder kadınla evlenerek belanızı bulun ki sırf bu çocuklara haksızlık yaparak zarar vermeyesiniz. Fakat bu tür çok eşli evliliklerde eşler arasında adaleti yerine getirmeyi beceremeyeceğinizden, hoşlandığınız tek bir adet hür kadın veya eğer hoşlanıyorsanız elinizin altındaki cariye / esir kadınla nikahlanmanız sizler için en hayırlısıdır. İşte adaletten ayrılmamanız için en uygun olan yol budur.

4-Evlendiğiniz kadınların mehirlerini muhakkak veriniz. Ancak onlar mehir bedellerinden bir kısmını almak istemezlerse onu da gönül rahatlığıyla alıp kullanınız.

5-Velayetiniz altındaki yetim çocuklar henüz ergenlik çağına ulaşıp kendi mallarını idare edecek duruma gelmeden önce (bkz.Taberi) onlara mallarını teslim etmeyiniz, bu malları onlar adına siz idare ediniz, gelirinden onların yeme içme ve giyim gibi temel ihtiyaçlarını karşılayınız ve onlara daima nezaketle davranınız.

6-Yetimler "nikah çağı"na (*) gelinceye kadar kendilerini gözetleyiniz, mallarını idare edecek duruma geldiklerine ve "reşit olduklarına" kanaat getirirseniz derhal onlara mallarını teslim ediniz. Bu hususta iyi niyetli olunuz ve Allah'ın emirlerine itaat ediniz; "Çocuk büyüyüp kendi malına sahip çıkacak yaşa gelmeden önce ne harcasam kârdır" diye düşünüp de onların mallarını çarçur etmeyiniz. Gerçekten muhtaç durumda değilseniz, bakmakla yükümlü olduğunuz bu yetimlere ait mala sakın dokunmayınız, eğer muhtaç durumdaysanız o zaman geri ödemek şartıyla (bkz.Taberi) o maldan istifade edebilirsiniz. Mallarını kendilerine teslim ettiğiniz zaman bu işi şahitlerin huzurunda yapınız. Her yaptığınız şeyin Allah tarafından görüldüğünü ve O'nun huzurunda hesaba çekileceğinizi de unutmayın.

(*) Kur'an'da "nikâh / evlenme çağı" bu ayet ile özellikle vurgulanır. Adet görmek vs bir kenara bırakılsa dahi, yetimlere ailelerinden kalan malın teslim edilebileceği akılbaliğ yaşın "nikâh / evlenme yaşı" olarak tespiti hükmünü içerir. Kur'an'ın çocuk evliliklerini caiz gördüğü tezi safsatadır. Muhammed Peygamber'in de bu ayete rağmen küçük bir kız çocuğu ile evlilik yaptığını öne sürmek ise ahlâksızlıktır. Evet, geleneksel İslam'da çocuk evlilikleri meşru görülür ama Kur'an'i değildir ve yapılanların Kur'an ile ilgisi yoktur. Kur'an geleneğe kurban edilmiştir.

7-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Kız çocuklarına miras hakkı tanımayan Cahiliye adetini sona erdiriniz ve anne-baba yahut akrabalardan biri öldüğü zaman bıraktığı miras az da olsa çok da olsa, o mirasta erkeklerin de kadınların da belirli ölçüde hakları bulunduğunu biliniz.

8-Bununla beraber mirasta hak sahibi olmayan uzak akrabalar, yetimler ve muhtaç kimseler miras taksimi sırasında orada bulunuyorlarsa, onlara da bir şeyler vermeniz ve güzel sözlerle onları memnun etmeniz gerekir.

9-Velayetiniz altındaki yetim çocukların malları konusunda çok titiz davranınız. Siz öldükten sonra kendi çocuklarınızın çaresiz ve kimsesiz bir şekilde ortada kalmalarından nasıl korkuyorsanız, başkalarının yetim çocukları konusunda da aynı hassasiyeti gösteriniz ve adaletli olunuz.

10-Unutmayınız ki o yetim çocukların mallarını kendi zimmetine geçirenler

aslında karınlarına ateş doldurmakta, kendilerini cehenneme götürecek bir davranış sergilemektedir.

## MİRASTA KADINLARIN PAY SAHİBİ KILINMALARI

11-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Cahiliye döneminden kalma alışkanlıklarınıza uyarak kız çocuklarını mirastan mahrum bırakmayınız. Çocuklarınızın miras paylarıyla ilgili olarak Allah'ın emri şöyledir: Erkek çocuğun payı, iki kız çocuğunun payı kadardır. Eğer hepsi kız olmak üzere ikiden fazla iseler, o zaman geride bırakılmış şeylerin üçte-ikisidir. Ve eğer bir tek kız ise o zaman ona yarısıdır. Eğer ölen, ana ve baba ile birlikte çocuklar da bırakmışsa ana-babanın her birine altıda-bir; şâyet ölenin çocuğu yok da, mirasçı olarak ana ve babası kalmışsa, o zaman anası için üçte-birdir. Eğer ölenin kardeşleri varsa anası için altıda-birdir. Bu paylar, ölenin yaptığı vasiyet ve borçlardan sonradır. Babalarınız ve çocuklarınız; hangisinin size yarar bakımından daha yakın olduğunu, siz bilemezsiniz. Şüphesiz Allah, en iyi bilendir, en iyi yasa koyandır.

12-Eğer hanımlarınızın çocukları yoksa bıraktıklarının yarısı sizindir. Şâyet bir çocukları varsa o zaman yapmış olduğu vasiyet ve borçtan sonra mirasın dörtte-biri sizindir. Eğer siz çocuk bırakmadan ölürseniz, geriye bıraktığınızın dörtte-biri hanımlarınızındır. Şâyet çocuklarınız varsa o zaman bıraktığınızın, yapmış olduğunuz vasiyet ve borçtan sonra sekizde-biri hanımlarınızındır. Eğer ölen bir erkek veya kadın, birinci dereceden mirasçısı; eşi, çocuğu ve ana-babası olmadan miras bırakıyor ve kendisinin bir erkek veya kız kardeşi bulunuyorsa, bunlardan her birine, yapmış olduğu vasiyet ve borçtan sonra, zarara uğratılmadan altıda-biridir. Eğer mevcut olan kardeşler bundan daha çok iseler, bu takdirde kardeşler, üçte-birde ortaktırlar. Bunlar, Allah tarafından bir ulaştırılmış yükümlülüktür. Ve Allah, en iyi bilen ve çok yumuşak davranandır.

13-İşte bunlar, Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'a ve Elçisi'ne itâat ederse Allah onu, içinde sürekli kalanlar olarak altlarından ırmaklar akan cennetlere ödüllendirir. İşte bu da, çok büyük kurtuluştur.

14-Ve kim Allah'a ve O'nun Elçisi'ne karşı gelir ve O'nun sınırlarını aşarsa, Allah onu, içinde sürekli kalmak üzere cehenneme sokar. Ve alçaltıcı azap onun içindir.

## ZİNA SUÇUNUN CEZASI

15-Kadınlarınızdan, zina suçu işleyenlerin suçları dört şahit tarafından tespit edilmesi durumunda, ölene kadar veya Allah onları düştükleri bu durumdan kurtaracak bir yol açıncaya kadar ev hapsinde tutun.

16-Bu suçu işleyenlerin ikisine de cezalandırın. Eğer tövbe eder ve bir daha böyle bir suç işlememeye karar kılarsa artık onlara verilen cezayı sonlandırıp onları bağışlamak gerekir; zira Allah sonsuz merhamet sahibidir, tövbe edenlerin tövbelerini kabul eder.

17-Ancak Allah'ın merhamet ve bağışlayıcılığı, nefsine hakim olamayıp günah işleyen, fakat derhal tövbe eden müminler için geçerlidir.

18-Ömür boyu günah ve kötülük işlemeye devam eden ve ölüm anı gelip çattığında, "Tamam, şimdi tövbe ediyorum" diyen ya da elçimiz Muhammed'e iman etmeden ölüp gidenler Allah'ın merhametinden nasiplenemezler.

## KADINLARIN MİRAS GİBİ GÖRÜLMESİ ŞEKLİNDEKİ CAHİLİYE ADETİNİN SONLANDIRILMASI

19-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Kendilerinden hoşlanmadığınız halde sırf mal ve mülkleri var diye kadınlara mirasçı olmak için onların ölümlerini bekleyerek evliliği kerhen sürdürmeniz ve bu yoldan elde edilecek miras size helal değildir. Eşlerinizi sırf malı ve mülkü için nikah altında tutup, sevgiden ve aile hayatından mahrum bırakmanız, mehir miktarını onlara ödemeden boşanmalarına razı olmaları için onları zor durumda bırakmanız, zina etmedikleri veya aile hayatını bozacak davranışlar sergilemedikleri müddetçe onlara böyle şeyleri reva görmeniz de doğru değildir. Size düşen onlarla iyi geçinmektir. Onlardan hoşlanmıyor olabilirsiniz ama unutmayınız ki Allah onlar sayesinde sizlere çok hayırlı şeyler de nasip edebilir.

20-Eşinizi boşayıp bir başka kadınla evlenmek isterseniz, bu durumda eşinize vaktiyle vermiş olduğunuz mehir bedeli ne kadar çok olursa olsun, tek kuruş dahi geri almaya kalkışmayınız. Mehir bedelini geri almak için boşanmanızı haklı gösterecek yalanlara, iftiralara sakın başvurmayınız.

21-Vaktiyle kendileriyle hayatı paylaşmak üzere sözleştiğiniz ve bu zamana

kadar aynı yastığa baş koyduğunuz eşlerinize karşı böylesine çirkin davranışlarda bulunmanız nasıl söz konusu olabilir!

EVLENİLMESİ HARAM OLAN KADINLAR

22-Vaktiyle babalarınızla nikahlanmış ve sizin üvey anneleriniz olmuş kadınlarla sakın evlenmeyiniz. Bu zaman kadar yaptığınız bu tür evlilikler için artık yapacak bir şey yoktur, Allah onları affetmiştir (bkz.Zemahşeri) ancak bundan sonra böyle bir şey yapmanız çok çirkin bir iştir. büyük bir günahtır.

23-Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşinizin kızları, kız kardeşinizin kızları, sizi emzirmiş olan analarınız, süt kız kardeşleriniz, karılarınızın anaları, kendileriyle gerdeğe girdiğiniz karılarınızın yanınızda bulunan kızları size haram kılınmıştır. Gerdeğe girmeden ayrıldığınız kadınların kızları ile evlenmenizin günahı yoktur. Kendi soyunuzdan olan oğullarınızın eşleri ile iki kız kardeşi birlikte nikahınız altında bulundurmanız da haram kılınmıştır. Geçmişte olan oldu. Allah'ın bağışlaması çok ikramı boldur.

24-Bunların dışında, evli olan kadınlarla da evlenmeniz haramdır. Ancak savaş esiri olarak elinize geçen kadınlar eski eşlerinden fiilen boşanmış sayılacakları için onlarla evlenebilirsiniz. İşte Allah tarafından evlenilmesi yasaklanan kadınlar bunlardır. Bunlar dışında kalan kadınlarla, mehir bedellerini ödemek ve evlilik dışı ilişkilerden titizlikle uzak durmak şartıyla evlenebilirsiniz. (bkz.Taberi) Bu şekilde evlilik yaptığınız kadınlara mehirlerini veriniz, çünkü bu, onlara Allah tarafından tanınmış haktır. Bu şartlar çerçevesinde evlilik yaptıktan sonra, karşılıklı rızaya dayalı olarak mehir bedelini azaltmanızda bir sakınca (bkz.Taberi) yoktur.  Allah bütün bu hükümleri sınırsız ilmiyle sizin esenliğiniz için belirlemektedir.

25-Hür mümin kadınlarla evlenecek maddi imkana sahip olamayanlarınız ise mümin cariyelerle evlenebilirler. Bu konuda müminler olarak birbirinize yardımcı olmalı, aranızdan yoksul olanları cariyelerinizle evlendirme konusunda fedakarlık etmelisiniz. Bu durumda olan yoksul müminler de, hür kadınlarla evlenemedikleri için üzülmesinler, çünkü evlendikleri cariyeler de mümin oldukları için Allah katında hür kadınlardan farklı değildirler. (bkz.Zemahşeri) Şu halde cariye olmaları sebebiyle onları küçümsemeyiniz,

velilerinin izni çerçevesinde ve iffetli olmaları, zina etmemeleri, evlilik dışı ilişki kurmamaları gibi şartlarla onlara makul ölçüde mehir bedelini ödeyiniz ve onlarla evleniniz. Eğer evlendikten sonra zina edecek olurlarsa, hür kadınların alacağı zina cezasının yarısına çarptırılırlar. Bu hüküm, bekarlığa katlanamayacak olan ve zina işlemekten endişe edenler için geçerlidir. Zina yapmak yerine sabırlı davranmanız sizler için elbette daha hayırlıdır. Allah bağışlayıcı ve merhamet sahibidir.

26-Bu hükümleri koyarak sizlere helal ve haramı açıklamak (bkz.Taberi) bu zamana kadar gönderilen tevhit önderi peygamberlerin dosdoğru yoluna sevketmek istemektedir. O, sizin için dini ve dünyevi açıdan en hayırlı şeyleri bilmekte ve bildirmektedir.

27-Bu emirlere itaat ve riayet ettiğiniz takdirde Allah sizin günahlarınızı bağışlayacaktır. Ancak şunu da unutmayınız ki elçimiz Muhammed'e iman etmeyen Medine yahudileri ve ahlaki zaafları olan münafıklar, sizleri şehvetinizin peşine düşürerek bu ilahi emirlere uymaktan alıkoymaya çalışmaktadır.

28-Allah sizin zaaflarınızı bilmekte ve uygulaması son derece kolay hükümlerle yükünüzü hafifletmektedir.

FAİZ KUMAR GİBİ GAYRI MEŞRU KAZANÇ YOLLARININ ELEŞTİRİSİ

29-Ey elçimiz Muhammed'in peygamberliğine inananlar! Karşılıklı rıza ve helal kazanç esasına dayalı olarak ticaret yapınız; faiz, kumar ve benzeri yollarla birbirinizin malını yemeyiniz. (bkz.Taberi) Bu haram yolların hepsi sonunda cinayetler işlemenize neden olmakta, bu tür yollara tevessül edip ortaya çıkan sonuçlar neticesinde birbirinizi öldürmeyin. Allah size karşı çok merhametlidir ama bu merhameti kötüye kullanmaya kalkmayın.

30-Unutmayınız ki kim haddini aşarak ve haksız bir şekilde bu fiilleri yaparsa, onu ilahi ceza olan cehennem ateşinden kurtaracak hiçbir güç yoktur.

31-Ama eğer burada sayılan şirk, zina, adam öldürmek, yetim malı yemek, faiz almak gibi büyük günahlardan uzak durursanız biz de sizin diğer hatalarınızı bağışlar ve sizi cennetle ödüllendiririz.

KADINLARIN ve ERKEKLERİN HAK ve YÜKÜMLÜLÜKLERİNDEKİ FARKLILIKLAR

32-Ey mümin kadınlar! Erkeklerle aranızda çeşitli konularda mevcut olan hak ve yetki farklılıklarına bakıp da onları kıskanmayınız. Zira ilahi emirlere itaat ettikleri takdirde erkekler de bunun karşılığını alacaklardır, kadınlar da! (bkz.Taberi) Bu sebeple birbirinizi kıskanmaktansa ilahi emirlere hakkıyla riayet edip O'nun vereceği ödülden nasibinizi almaya bakınız. Unutmayınız ki Allah her şeyi bilmekte ve sizler için en uygun hükümleri vermektedir.

33-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Biz anne baba ve akraba mirasıyla ilgili hükümleri koymuş, varisleri ve paylarını belirlemiş bulunuyoruz. Bunların dışında, Cahiliye döneminde aranızda karşılıklı olarak dostluk ve yardımlaşma konusunda yaptığınız anlaşmalara da sadık kalınız. Bu anlaşmaların gereğini yapınız (bkz.Taberi) Allah'ın her şeyi gördüğünü, yaptığınız her şeyi değerlendireceğini unutmayınız.

34-Toplumun erkekleri, kadınlara mehir bedeli ödemeleri, onları koruyup kollamaları ve geçimlerini temin etmeleri gibi sebeplerle toplumun kadınlarının koruyucu ve gözeticisidirler (kavvam). Kadınlar erkeklerin bu kavvamlığına itiraz etmesinler. Kimsenin onları görmediği durumda bile Allah'ın onları korumasına karşılık onlar da kendilerini titizlikle korusunlar. Buna uymayıp toplumda nuşuz yapan, yani kendini dev aynasında görüp kamusal düzene aykırı kaba söz ve davranışlar sergileyen kadının üzerinde baskı kurup, yan gelip yattığı yerden hicret ettirin, rahatını bozun, kendini yollara vurup, tenha yerlerde hanyayı konyayı bir görsün. Sürgün tehdidinin üzerine yola gelip düzelirlerse artık onlar aleyhine başka bir yol aramayın. Allah, çok yücedir, çok büyüktür.

(*)Bu sure de Kuran'ın en çok eziyet edilen surelerindendir. Özellikle cahil-cühela takımının elindeki koz olarak tefsirlerdeki tercümesiyle kadına dayağa cevaz vermiş, ardından yıllarca din ve İslam düşmanlığına aracı kılınmıştır.

Oysa Kuran ilmi ile incelendiğinde durumun hiç de böyle olmadığı görülür. Kuran bizatihi Muhammed peygamber'in manevi kişiliğini içinde barındırır ve kendine özgü bir örgüsü vardır. Çeşitli konulardaki görüş ve düşünceleri sürekli tekrarlayıp çeşitlendirerek bize sağlama yapma imkanı tanır. Kuran'daki bir konu hakkında kafamız karışırsa, o konuyla ilgili ayetler ve Muhammed peygamber'in Kuran'daki manevi kişiliği bize rehber olarak o karmaşadan çıkmamızı sağlar.

Ayetin en önemli özelliği

Karı-koca ilişkilerinin değil,

"KADINLARIN ve ERKEKLERİN HAK ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ"

bağlamındaki üç ayetten birisi olmasıdır.

Şimdi bu ayeti kılına dokunmadan kuranmeali.org'dan kopyala-yapıştır yapıyorum;

1. er ricâlu : erkekler

2. kavvâmûne : kâim olanlar, koruyup gözetenler

3. alâ en nisâi : kadınlar üzerinde

4. bi mâ : sebebiyle, dolayısıyla

5. faddala : üstün kıldı

6. allâhu : Allah

7. ba'da-hum : onların bir kısmı, bazıları

8. alâ ba'dın : bir kısmına, bazılarına, diğerlerine

9. ve bi mâ : ve sebebiyle, dolayısıyla

10. enfekû : verdiler, harcadılar

11. min emvâli-him : mallarından, kendi mallarından

12. fe es sâlihâtu : bu sebeble, bu bakımdan salih kadınlar, nefsini tezkiye eden kadınlar

13. kânitâtun : kanitindir, saygılı ve itaatkârdır

14. hâfizâtun : muhafaza edendir, koruyucudur

15. li el gaybi : gaybda, olmadığı zaman, yokken

16. bi mâ : sebebiyle, dolayısıyla

17. hafiza : korudu

18. allâhu : Allah

19. ve ellâtî : ve onlar (kadınlar)

20. tehâfûne : korkarsınız

21. nuşûze-hunne : onların itaatsizliklerinden, baş kaldırmalarından

22. fe ızû-hunne : ... ise onlara öğüt verin, nasihat edin

23. ve uhcurû-hunne : ve onlardan ayrılın, yaklaşmayın, yalnız bırakın

24. fî el medâciı : yataklarında

25. vadrıbû-hunne : ve onlara vurun

26. fe : bundan sonra, artık

27. in ata'ne-kum : eğer size itaat ederlerse

28. fe : bundan sonra, artık

29. lâ tebgû : aramayın

30. aleyhinne : onlara, onların üzerine (aleyhine)

31. sebîlen : bir yol

32. inne allâhe : muhakkak ki Allah

33. kâne : oldu, idi, ...dır

34. aliyyen : âli, yüce

35. kebîran : büyük

Ayetin kelimelere ayrılarak didiklenmiş hali hemen hemen her yerde aynıdır ve bu şekildedir.

Görüldüğü üzere "KADINLARIN ve ERKEKLERİN HAK ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ" bağlamındaki diğer iki ayette de olduğu gibi ayetin hiçbir yerinde karı-koca, eş vs ile ilgili bir kelime geçmiyor. Önceki iki ayet "kadın ve erkeklerin hak ve yükümlülükleri" bağlamındayken, sıra bu ayete geldiğinde ayetin içeriği de aynı olmasına rağmen tefsirlere göre birden bire ayet nedense bağlam kaymasına uğruyor. Aslında ayet kendinden önceki iki ayet gibi kadınlar ve erkeklerin toplumsal rollerinden bazılarını açıklıyor.

Ayet başlarken erkeklerin üstünlükleri olduğunu ve koruyucu olduklarından

bahsediliyor. (bkz.kavvam)

Bu ayet, diğer bir kaç ayet gibi yapılan yanlış tefsirler nedeniyle Kur'an ilmini kavramaya başlayan hemen herkesin kafasını kurcalar durur. Özellikle hafızlığa geçiş yapanlar işin sırrına vakıf olmaya başlayınca böyle saçma sapan tefsir edilegelmiş ayetleri ya olduğu gibi kabul eder ya da üzerinde daha çok düşünmeye başlar. Genellikle, olduğu gibi kabul etmeye mecbur bırakılırlar. Eğer kabul etmez, kafanı kurcalayan şeylerin peşine düşersen dışlanırsın. Ama dirençli biriysen baskılara rağmen tefsir ve meallerdeki çelişkinin peşini bırakamazsın.

Çünkü yukarıda da bahsettiğim üzere, Kuran bize her kafamızı kurcalayan konuyu çözebilmemiz için farklı ipuçları verir. Buradaki ipucu da, Muhammed peygamber'in Kuran'daki manevi varlığıdır. Ahzab suresinde Muhammed peygambere eşleriyle başedebilmesi için ayetler indirilmiştir ve hiçbirinde kadınları döverek adam etmesi gerektiğine dair ima bile yoktur. Hakeza; Tahrim suresi yine peygamberin eşleriyle ilgili problemlerini içerir. Özellikle ayetlerin birisinde, eşlerinin maddi beklentisi ve taleplerinden yılmış ve "geçinemiyorsak mehirlerinizi ödeyeyim boşanalım" demektedir. Dayak mayak hakgetire! Koca peygamber, Mekke ve Medine'nin hükümdarı, savaş komutanı, devlet reisi. O bilmiyor mu eşlerinin ağzına iki tane patlatıp oturtmayı da ayet iniyor ve "geçinemiyorsak mehirlerinizi vereyim boşanalım" diyor? Ayrıca, Kuran'ın tanıttığı Allah peygamberine vermediği yetkiyi sana bana verir mi? Niye peygamberine eşlerini dövdürmeyip sana bana eşini dövdürsün?

İşin önemli bir ayağı daha var: Siyer ve tarih okuyanlar bilir; Muhammed peygamber, yoksulun, yetimin, fakirin, fukaranın, kısacası bulunduğu çevrede herkesin sevgilisi olduğu gibi, kadınların ve kızların da bir numaralı sevgilisi. Kadınlar onun sayesinde boğulmaya çalıştıkları zulüm ve ahlaksızlık batağından kurtulup yepyeni bir hayata yelken açmışlar, bir takım haklar elde etmişler. Peygamber hepsini mescidde görmek için uğraşıyor. Namazlar ve vaazlar hep birlikte eda ediliyor. Kadınların dert ortağı ve en yakın dostu. Kuran hakimiyeti olanlar Muhammed peygamber'in Kuran'daki manevi kişiliğine bakıp ağzından ne çıkıp ne çıkmayacağını zaten tahmin ederler ve kendi karılarını dövemezken başkalarına "Karınızı dövün" gibi bir şey söylemesi, böyle bir şeyin ağzından çıkmış olması mümkün değildir. Mümkün olmadığı gibi politik ve sosyal ortam da böyle bir şey söylenmesine müsait değil, gerek de yok.

Dönelim ayetin kendisine;

Ayetin tefsirlerindeki tuhaflığı farketmemize rağmen uzun yıllar içinden çıkamamıştık. Fakat Kur'an meraklısı olarak bu gibi durumlarda başvurabileceğimiz Arapça'nın padişahı bir insanın ilmine ulaşmak nail oldu. Sağolsun Hakkı Yılmaz hocamız araştırmacı ruhu ve o engin Arapça bilgisiyle bizi içine düştüğümüz kafa karışıklığından kurtardı. Minnettarız.

Ayette kocalar-karılar yok. Bağlamı "kamu". Ayet, "Toplumun erkekleri toplumun kadınlarının koruyucu ve gözeticisidirler (kavvam)", "kadınlar erkeklerin bu kavvamlığına itiraz etmesinler" diye başlıyor.

İşte burada "nuşuz" kelimesi önemli. "nuşuz" arapçada = "çukurdaki adamın kendini tepede görmesi" yani Türkçe'de kendini olduğundan büyük, dev aynasında görmesi gibi.

Ayet, "Kadınlardan birileri kendini olduğundan yüksekte görüp kamusal düzene aykırı olacak şekilde dengesiz davranışlar yaparsa" diye devam ediyor.

Soru şu; Toplumda nuşuz yapan, yani kendini dev aynasında görüp kamusal düzene aykırı söz ve davranışlar sergilen kadına ne yapılacak?

Çözüm;

-fe ızû-hunne : ... onlara öğüt verin, nasihat edin

-ve uhcurû-hunne : fî el medâciı : ve onlardan ayrılın, yaklaşmayın, yalnız bırakın, yataklarında

-vadrıbû-hunne : ve onlara vurun

Saçmalık ve uhcurû-hunne : fî el medâciı ile başlıyor. Buradaki "uhcuru" = hicret. "hicret ettirin uzaklaştırın" "yataklarınızı ayırın" olmuş. Hicret o odadan bu odaya veya odanın içinde olur mu? Hicret, "bir yerden başka bir yere gitmek" demektir. "medaciı" ise yatak değil "yan gelip yatılan yer"

Gelelim "vadrıbu-hunne"ye. İşte çok spekülе edilen ve yanlış tefsir edilen "darb" bu. Darb deyince hemen akıllarına tokat veya yumruk atmak geliyor. Halbuki darb sözcüğü sadece dövmek anlamında kullanılmıyor. Otuza yakın farklı anlamları var. "baskı" demek mesela, ör. "darphane". Darphane'de adam mı dövüyorlar! Diyelim bu fiili "vurmak" olarak aldınız, tek vurmak tokat veya yumruk vurmak mı? Mesela "duvara iki kat boya vurmak" var, "kendini yola vurmak" var vs vs vs bunlar hep "vurmak"

"baskı kurup, yan gelip yattığı yerden hicret ettirin, kendini yollara vurup, tenha yerlerde hanyayı konyayı bir görsün"

Kısacası ayet;

"Toplumun erkekleri, kadınlara mehir bedeli ödemeleri, onları koruyup kollamaları ve geçimlerini temin etmeleri gibi sebeplerle toplumun kadınlarının koruyucu ve gözeticisidirler (kavvam). Kadınlar erkeklerin bu kavvamlığına itiraz etmesinler. Kimsenin onları görmediği durumda bile Allah'ın onları korumasına karşılık onlar da kendilerini titizlikle korusunlar. Buna uymayıp toplumda nuşuz yapan, yani kendini dev aynasında görüp kamusal düzene aykırı kaba söz ve davranışlar sergileyen kadının üzerinde baskı kurup, yan gelip yattığı yerden hicret ettirin, rahatını bozun, kendini yollara vurup, tenha yerlerde hanyayı konyayı bir görsün. Sürgün tehdidiniz üzerine yola gelip düzelirlerse artık onlar aleyhine başka bir yol aramayın. Allah, çok yücedir, çok büyüktür." diyor.

Karı-koca vs yok. Toplumsal roller ve direkt kamu otoritesi var. Bu ayetten dayak çıkarılacaksa bile, bu kocanın karısını dövmesi olarak tanımlanamaz. Kamu otoritesinin kamu düzenini bozanı dövmesi olarak yorumlanabilir ancak. Kamu otoritesi bu ayeti temel alarak nuşuz yapan kadını sürgün tehdidi ile dahi adam edemediyse, ceza olarak döver mi, döver. Ama konunun karı-koca ile ilgisi yok.

AİLENİN MUHAFAZASI

35-Eğer karı-kocanın boşanmak üzere oldukların ve ailenin dağılmak üzere olduğunu görürseniz erkeğin ve kadının, aile büyüklerinden birer kişiyi arabulucu olarak devreye sokunuz. Bu arabulucular, aileyi kurtarmak üzere iyi niyetle bütün gayretlerini sarfederlerse Allah da aileyi dağılmaktan kurtarmış olur. Doğrusu Allah sınırsız ilim sahibidir, hepinizin niyetini bilmekte ve sizlere böylesine hikmetli emirler vermektedir.

## TEVHİT İNANCI ve MÜMİN AHLAKI

36-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Tevhit inancına sımsıkı bağlı kalınız, hiçbir varlığı şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşmayınız. Ebeveynlerinize, akrabalarınıza, yetimlere, muhtaçlara, müslüman veya gayrimüslim akraba veya yabancı bütün komşularınıza (bkz.Taberi) yol arkadaşlarınıza ve eşlerinize (bkz.Taberi) tanrı misafirlerine (bkz: Tanrı misafiri = "İbnü's-sebil" köle ve cariyelerinize karşı eli açık ve lutufkar davranınız. Unutmayınız ki Allah lutufkar olmayanı sevmez.

37-Bu konularda elçimiz Muhammed'e iman etmeyenler gibi olmayınız. Çünkü Allah onlar için cehennem azabını hazırlamıştır. Nitekim Medine yahudileri (bkz.Mukatil) ve münafıklar, Muhammed'in peygamber olduğunu gayet iyi bildikleri halde, Allah'ın kendilerine bir lutuf olarak verdiği kutsal kitaptaki (bkz.Mukatil) bu bilgileri insanlardan gizlemektedirler.

## MÜNAFIKLARIN ve MEDİNE YAHUDİLERİNİN ELEŞTİRİSİ

38-Elçimiz Muhammed'e inanmadıkları ve ahirette Allah'ın huzuruna çıkıp hesaba çekilme kaygısı taşımadıkları halde sırf kendilerini müslüman göstermek için mallarını yoksullara harcayan münafıklar gibi ve elçimize inanmayıp sırf onun tevhit davetini engellemek için mallarını seferber eden Medine yahudileri (bkz.İbn Abbas) gibi olmayınız! Onlar bu dünyada şeytanın peşinden gittikleri gibi ahirette de şeytanla birlikte cehenneme gireceklerdir. (bkz.Zemahşeri) Bu yahudiler ve münafıklar, Muhammed'i bile inkar etmekte, ona ve müminlere karşı türlü düşmanlıklar yapmakta ve dolayısıyla bu cezaya müstehak olmaktadırlar.

39-Onlar tevhide ve elçimize iman etseler (bkz.Taberi) ahirette hesap vereceklerini düşünerek davransalar ve mallarını müminlerin aleyhine değil

de hayır yolunda harcasalardı cezaya müstehak olmazlardı. Allah onların yaptıklarından haberdardır. Evet, cezaları onlar için çok uygundur.

40-Zaten Allah kullarına asla zulmetmez. Onlar en ufak bir iyilik yapsalar o iyiliği katbekat ödüllendirir.

41-Ama şunu iyi bilsinler ki hesap günü geldiğinde her peygamberi, tevhit mesajını ilettiği insanların karşısına şahit olarak çıkardığımız gibi seni de bu yahudilerin ve münafıkların karşısına çıkaracağız

42-O gün, dünya hayatında sana inanmadıkları için bin pişman olacaklar, keşke toprak olup gitseydik de bu zilleti ve perişanlığı yaşamasaydık diye yakınacaklar. Ama her şeyin açıkça ortaya çıkacağı o gün hiçbir bahaneleri kalmayacak ve azaba maruz kalacaklardır.

NAMAZ ADABI ve ABDEST

43-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sarhoşken, ayılıp kendinize gelinceye ve ne dediğinizin farkına varıncaya; ayrıca cünüpken de boy abdesti alıncaya kadar namaz kılmayınız. Bu halde iken mescidin içinden geçmek durumunda kalırsanız geçebilirsiniz. Diğer taraftan yolculuk yaptığınız sırada cünüp olur veya eşlerinizle cinsel ilişkiye girer (bkz.Taberi) ve boy abdesti almak için su bulamazsanız yahut def-i hacet yapar da abdest almak için su bulamazsanız veya suyu kullanamayacak kadar hasta iseniz bu durumda temiz toprakla ellerinizi, kollarınızı ve yüzünüzü meshetmek suretiyle teyemmüm abdesti alınız. Biliniz ki emirlerine riayet ettiğiniz takdirde Allah, zor şartlardan kaynaklanan kusurlarınızı bağışlar.

MEDİNE YAHUDİLERİNİN İNKARCI ve DÜŞMANCA TAVIRLARI

44-Ey Muhammed! Vaktiyle kendilerine ilahi kitap verilen İsrailoğulları'nın varisi durumundaki şu Medine yahudi alimlerinin (bkzZemahşeri) senin peygamberliğini nasıl inkar ettiklerini (bkz.Taberi) Medine'deki otoritelerini kaybetmemek uğruna nasıl da hakikati reddettiklerini ve sana iman edenlerin akıllarını çelmeye çalıştıklarını görüyorsun değil mi?

45-Ey müminler! sakın onların sözlerine itibar etmeyiniz ve düşmanlıklarından tasalanmayınız! Allah onların yaptıkları her şeyden haberdardır ve sizler ilahi emirlere itaat ettiğiniz, elçimiz Muhammed'e bağlı kaldığınız sürece onlara karşı muzaffer olacaksınız.

46-Nitekim bu yahudiler, Muhammed'i incitmek veya onu rencide etmek için müslümanların kullandığı bazı kelimeleri başka anlamlara çekerek, kendilerince onunla ve müminlerle alay etmektedirler.

Mesela;

"semi’nâ ve asaynâ = dinledik sana sarıldık"

yerine

"semi’nâ ve asay_nâ = dinledik ve isyan ettik"

"isma’ ğayre musmain = lütfen dinle, sana söz söylemek haddimize değil ama"

yerine

"isma’ ğayre musm_ain = dinle, söz dinlemez adam"

"râinâ = bizi gözet"

yerine

"râi_nâ = bizi güt (çoban)" derler.

Halbuki bunların yerine;

semi’nâ ve ata’nâ = Dinledik ve içten boyun eğdik

isma= bizi dinle!

unzurnâ = bizi gözet”

deselerdi elbette onlar için daha iyi ve daha doğru olurdu. Böyle yapacaklarına Muhammed'e iman edip ilahi emirlere uysalardı, kendileri için çok daha hayırlı olurdu. Ne var ki onlar Muhammed'i ısrarla inkar etmişler, bu sebeple ilahi rahmetten mahrum kalmışlardır.

47-Ey Medine yahudileri! Gelin, zelil ve perişan bir şekilde Medine'den sürülmeden (bkz.İbn Zeyd, Taberi, Zemahşeri) ya da vaktiyle cumartesi yasağını ihlal eden atalarınız gibi ilahi rahmetten büsbütün mahrum kalmadan önce; inandığınız Tevrat'ı tasdik eden bir kitap getirmiş olan Muhammed'e iman edin! İnanmadığınız takdirde hakkınızda bu ilahi emrin geçerli olacağını ve buna hiçbir şekilde engel olamayacağınızı unutmayın!

48-Şunu iyi bilin ki Allah, kendisine şirk koşulmasını, tevhide çağıran elçisi Muhammed'in inkar edilmesini asla affetmez. Ancak şirkten vazgeçer ve Muhammed'e iman ederseniz, diğer günahlarınıza karşı son derece bağışlayıcı davranır. Zira "Üzeyir Allah'ın oğludur" veya "İsa Allah'ın oğludur" gibi asılsız ve yakışıksız iddialarda bulunan yahudi ve hristiyanlar ve gerek melekleri gerek diğer varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşan müşrikler gerçekten affedilmez bir hata yapmaktadırlar.

49-Ey Muhammed! Kendilerini Allah'ın sevgili kulları olarak görüp tıpkı yeni doğan çocuk gibi günahsız ve dindar olduklarını iddia eden, (bkz.Taberi) cennete kendilerinden başka kimsenin giremeyeceğini savunan (bkz.Taberi) seni ve müminleri sapkın olarak gören şu Medine yahudilerinin küstah tutumlarını görüyorsun değil mi? Gerçek şu ki onlar kendilerini böylesine aklamaya çalışmakla hiçbir şey elde edemezler, çünkü Allah elçisine iman edenleri temize çıkarır ve herkese hak ettiği şekilde karşılık verir.

50-Durum hiç de onların iddia ettiği gibi değildir. Söyledikleri şeyler asılsızdır. Kendi yalanlarını Allah'a malediyorlar. Apaçık bir günah olarak bu onların cehennem azabına uğratılmalarına yeter de artar bile.

51-Medine yahudilerinin bir taraftan müşriklerle ittifak yapıp, onların şefaatçi kabul edip tapındıkları varlıkları yüceltirken ve hatta onların elçimize iman edenlerden daha doğru yolda olduklarını söylerken, diğer taraftan kendilerini Allah'ın sevgili kulları gibi görmeleri apaçık bir çelişkidir.

52-Eğer bu küstah tavırlarından vazgeçmezlerse bunun cezasını çekeceklerdir ve bu ceza onlar için gayet adil olacaktır. Çünkü bu tavırları sebebiyle ilahi rahmetten mahrum kalmaya müstehak olmuşlardır. Övündükleri ataları onları müstehak oldukları bu cezadan kurtaramayacaktır.

53-Medine yahudileri Allah'ın hükümranlığına ortakmış gibi konuşuyorlar. Eğer öyle olsaydı kendilerinden başka hiç kimseye hurma çekirdeğinin oyuğunu

bile vermezlerdi. Peygamberliğin kendi soylarına has olduğunu öne sürüyorlar. Allah'ın bu nimetini kendilerinden başkasına layık görmüyorlar. Bu yüzden de Muhammed'e peygamberlik verilmesini bir türlü hazmedemiyorlar.

54-Oysa gayet iyi bildikleri üzere biz vaktiyle İbrahim soyundan gelen birçok peygambere de ilahi hükümranlığın bir lutfu olarak peygamberlik vermiş, onlara ilahi mesajı uygulama ve anlatma görevini tevdi etmiştik.

55-Bu soydan gelen İsrailoğulları'nın bir kısmı bu ilahi kitaplara iman etmiş, bir kısmı ise onları inkar etmişti. Cehennemin çılgın alevleri o inkarcılara yeter.

56-İşte Muhammed de, tıpkı o peygamberler gibi Allah'ın peygamberidir (bkz.Nesefi) ve onu inkar edenlerin cezası cehennemdir. Ahiret günü geldiğinde o inkarcıları cehennem ateşine atacak ve azaptan kurtulmamaları için, ateşte yanan derilerini sürekli yenileyeceğiz. Evet, Allah gönderdiği peygamberleri, küstahça inkar edenlere karşı bu kudretini kullanacaktır. İşte bu gerçeği anlayıp elçisine iman etmeleri için de onlara böylesine hikmetli öğütler vermektedir.

57-Cenneti kendilerine has sayan ve elçimize inananları sapkın olarak niteleyen Medine yahudileri şunu da iyi bilsinler ki biz, elçimiz Muhammed'e iman eden ve onun bildirdiği ilahi emirlere uygun yaşayan müminleri, içlerinde ırmakların çağıldadığı muhteşem cennetler ile ödüllendireceğiz. Orada tertemiz eşleriyle birlikte tam bir huzur içinde (bkz.Razi) sonsuza kadar yaşayacaklar.

ADALET ve EMANET

58-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizler sakın Medine yahudileri gibi davranmayınız, her konuda hakkaniyeti gözetiniz, her işi ehline tevdi ediniz, insanlar arasında hüküm verme durumunda olduğunuzda adaletli hüküm veriniz. Bakınız, Allah sizlere ne kadar önemli ve güzel öğütler vermektedir. Bu ilahi öğütlere muhakkak riayet ediniz. Unutmayınız ki Allah, yaptığınız her şeyi işitmekte ve görmektedir, sizlere layık olduğunuz şekilde karşılık verecektir.

59-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Allah'a yani O'nun peygamberi Muhammed'e itaat ediniz. Peygamberin çeşitli konularda kendilerine yetki

verdiği kimselere de itaat ediniz. Onun, Allah'ın peygamberi olduğuna ve verdiği emirlere itaat etmemenin cezasının ahirette muhakkak verileceğine iman ettiğinize göre, aranızda çıkan anlaşmazlıklarda peygamberin hükmüne başvurunuz. Bu şekilde davranmanın en doğru ve sağlıklı yol olacağını unutmayınız.

MÜNAFIKLARI ELEŞTİRİ

60-Baksanıza şu münafıklara! Hem Muhammed'e ve ondan önce gönderilen bütün peygamberlere iman ettiklerini söylüyorlar, hem de Allah açıkça peygambere itaat etmeyi ve ona muhalefet eden yahudi alimlerine uymamayı emretmesine rağmen, sırf rüşvet vererek kendilerini haklı çıkaracak bir hüküm elde etmek ümidiyle yahudi din adamlarını hakem tayin etmek istiyorlar. Bunlar şunu iyi bilsinler ki şeytan kendilerini doğru yoldan tamamen uzaklaştırmak istemektedir.

61-Nitekim bu münafıklar, kendilerinden Allah'ın vahyettiği hükme yani peygamberin hükmüne başvurmaları ve buna itaat etmeleri istendiğinde, buna hiç yanaşmaz, rüşvetle istedikleri hükümleri alabilecekleri yahudi alimlerine müracaat etmeyi tercih ederler.

62-Ama sonuçta bu ikiyüzlü tavırları sebebiyle işleri istedikleri gibi gitmeyince Muhammed'in yanına gelip büyük bir pişkinlikle Allah adına yeminler ederek iyi niyetli olduklarını, sırf anlaşmazlığa düştükleri yahudilerle uzlaşma sağlamak için onların din adamlarına müracaat etmek istediklerini söylemeye başlarlar.

63-Ey elçimiz Muhammed! Allah bu münafıkların gerçek niyetlerini çok iyi bilmektedir. Bu yüzden sen onlara inanma, kendilerine bu yaptıklarının karşılığında görecekleri ilahi cezayı hatırlat ve bu şekilde öğüt ver!

64-Çünkü biz, peygamberleri, müminler onlara itaat etsin ve böylece ilahi emirlere uysunlar diye görevlendiririz. Doğrusu bu münafıklar, yanlışlarından pişman olup tövbe etseler ve sana gelip pişmanlıklarını ifade ederek bağışlanmaları için Allah'a dua etselerdi, sen de peygamber olarak onların iyi niyetlerini görüp affedilmeleri için Allah'a dua edecek olsaydın, elbette Allah'ın bu samimi tövbe sonunda onları bağışlayacağını görürlerdi.

65-Ama şunu iyi bilsinler ki bu münafıkça tavırlarından vazgeçmedikleri ve

yaşadıkları anlaşmazlıklarda seni hakem kabul edip vereceğin hükme içtenlikle rıza gösterip teslim olmadıkları sürece, senin peygamberliğini kabul etmiş yani mümin olmuş sayılmazlar.

66-Kaldı ki bu münafıklar tevhidi savunmak için nice sıkıntılar çeken müminlerin gösterdikleri fedakarlıkları göstermek durumunda kalacak olsalar; mesela nefislerinin arzularına boyun eğmeyip her türlü baskıya rağmen peygambere itaat etmek ve bu uğurda ölmek veya yurtlarını terk etmek gibi zorluklarla karşı karşıya gelecek olsalar, içlerinden kaçı bu fedakarlıkları gösterebilir ki? Eğer böyle bir durumla karşılaşıp da samimi müminlerin gösterdiği fedakarlıkları gösterecek olsalardı, bu durum elbette onlar için çok hayırlı olacaktı.

67-Bu durumda, biz onlara muazzam cennet ödülü verir

68-Dosdoğru tevhit yolunda yürümeleri için onların kalplerini pekiştirirdik

## GERÇEK MÜMİNLERİN ÖDÜLÜ

69-Gerçek şu ki Allah'a, dolayısıyla O'nun peygamberine itaat edenler, ahirette kendilerine Allah tarafından muazzam cennet nimeti ihsan edilecek olan peygamberlere, tevhide sadakatle bağlı müminlere, bu uğurda canlarını feda etmiş şehitlere ve daima ilahi emirlere uygun yaşamış salih insanlarla beraber olacak, onlarla birlikte cennet nimetine nail olacak ve bu muhteşem insanlarla bir arada olmanın bahtiyarlığını yaşayacaklardır.

70-Doğrusu bu büyük mükâfat Allah tarafından böylesi müminlere bir ihsandır ve bu müminlerin Allah tarafından bilinmesi ve takdir edilmesi onlara yeter!

## DÜŞMANA KARŞI

71-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Size karşı her türlü düşmanlığı gösteren, her fırsatı değerlendiren düşmanlarınız karşısında tedbirli olunuz! Muhammed'in emirleri ve talimatları doğrultusunda yeri geldiğinde küçük birlikler halinde, yeri geldiğinde topyekün seferber olunuz.

72-Aranızdan bazı kimselerin münafık olduklarını ve elçimiz Muhammed'in

emri doğrultusunda seferber olma konusunda işi ağırdan aldıkları gibi sizi de kendilerine benzetmek istediklerinizi biliniz (bkz.Taberi) Nitekim bunlar sizinle birlikte cihad edeceklerine dair söz vermemiş gibi sorumsuzca (bkz.İbnü'l-Cevzi) ve sırf menfaat duygusuyla hareket ederler; düşman karşısında yenilgiye uğrayacak, yaralanacak veya şehit düşecek olsanız, sizinle birlikte savaşa katılmamış oldukları için, "Allah bana acımış da savaşa gitmemişim" diyerek sevinirler.

73-Allah'ın yardımıyla zafer kazandığınızda da, ganimetten mahrum kalmanın üzüntüsüyle hayıflanıp, "Keşke ben de savaşa katılsaydım da ganimetten payımı alsaydım" derler.

74-Sizler ahiret hayatında ilahi ödülü kazanmak için dünya hayatında her türlü zorluğa göğüs germeyi ve fedakarlığı göze almış müminler olarak, bu münafıklar gibi davranmayınız! Allah'ın emri yani elçisi Muhammed'in talimatları doğrultusunda sefere çıkıp savaşınız. Unutmayınız ki bu amaçla savaşa çıkan müminler galip de gelseler şehit de düşseler, Allah kendilerine muazzam bir ödül bahşedecektir.

MAZLUM İNSANLAR UĞRUNA MÜCADELE

75-Düşününüz bir defa, sizinle birlikte Medine'ye hicret edemeyen ve Mekke'de baskı ve zulüm altında inleyen, "Rabbimiz! Bizi şu zalimlerin şerrinden kurtar, bize yardım eli uzatacak birilerini gönder!" diye yakaran kadın-erkek, çoluk-çocuk birçok çaresiz insan sizin yardımınızı beklerken, sizlerin Allah yolunda yani bu mazlum insanları kurtarma uğrunda (bkz.Zemahşeri) savaşmaktan kaçınmanız olacak şey midir!

76-Evet, elçimiz Muhammed'e iman edenler işte böyle kutlu bir amaç uğrunda savaşırlar. Elçimizi inkar eden müşrikler ise sırf zulüm ve eziyet düzeni devam etsin diye savaşırlar. O halde size düşen, bu zalim müşriklere karşı cesurca savaşmaktır. Unutmayınız ki onların güçleri görünüştedir, sizin gibi ahiret mükafatını umarak savaşmamaktadırlar, dolayısıyla sizin karşınızda zayıftırlar.

FEDAKARLIKLA İMTİHAN ve MÜNAFIKLARIN GERÇEK YÜZÜ

77-Şu da bir gerçektir ki henüz Allah tarafından müşriklere karşı savaş izni ve emri gelmemişken elçimiz Muhammed'den sürekli savaş izni isteyen (bkz.Taberi) fakat savaş emri verilince korkuya kapılan, adeta Allah'tan korkar gibi düşman korkusuyla titreyen, "Şimdi savaşın sırası mı? Henüz savaşacak gücümüz yok bizim!" gibi sözlerle sızlananlar da bulunmaktadır. Ey Muhammed! Bunlara şu gerçeği hatırlat: "Ölüm korkusuyla ilahi emirleri savsaklamayınız, unutmayınız ki dünya hayatı gelip geçicidir. Ahiretteki sonsuz ödülü kazanacak olanlar ise, dünyada ilahi emirlere bağlı kalanlar olacaktır.

78-Kaldı ki ilahi emirlere uyup savaşa katılmaktan imtina edince, ölümden büsbütün kurtulacak değilsiniz ki! Çünkü en muhkem kalelere bile sığınacak olsanız, nihayetinde ölüm gelip sizi bulacaktır. O halde ölüm korkusuna boş yere kapılmayınız!"

Üstelik bu münafıklar, işler iyi gittiğinde gayet memnunken başlarına en ufak bir sıkıntı geldiğinde hemen elçimiz Muhammed'i suçlamaya, Medine'de yaşanan kuraklığa varıncaya kadar her türlü olumsuzluğu ona atfetmeye başlarlar! "Bütün bunlar senin yüzünden başımıza geldi" diye söylenirler. Ey Muhammed! Bu sözden anlamaz, kötü niyetli münafıklara şöyle de: "Yaşadığınız kıtlık ve kuraklık gibi şeyler ilahi takdir sonucu yani kainata hakim olan ilahi düzen gereği gerçekleşmektedir. Başınıza gelen diğer sıkıntılar ise kendi yaptıklarınızın sonucudur.

79-Benim bu konuda uğur ya da uğursuzluk getirmem söz konusu değildir, çünkü ben nihayetinde ilahi mesajları aktaran bir elçiyim, görevim ve yetkim bununla sınırlıdır. Ama unutmayınız ki bütün bu tavırlarınızı Allah görmektedir ve hepinize gereken karşılığı verecektir."

80-Başlarına gelen her sıkıntıyı elçimize hamleden ve onu suçlayan bu münafıklar şunu bilsinler ki Muhammed'e itaat edenler, aslında Allah'a itaat etmektedirler. Ona karşı çıkanlar ise ilahi cezaya maruz kalacaklardır ve bu durumdan elçimiz sorumlu tutulmayacaktır. Sana yüz çeviren çevirsin ey Muhammed! Biz seni onlara bekçilik yapasın diye elçi yapmadık.

81- Bu münafıklar elçimizin yanına geldiklerinde, "Sana iman ve itaat ediyoruz" derler, ama onun yanından uzaklaştıklarında, onun emir ve talimatlarını hiçe sayıp gizli bir şekilde kendi planlarına göre hareket etmeye başlarlar. Ne var ki Allah onların kurdukları bütün planlardan haberdardır. Ey Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma, cezalarını bize bırak (bkz.Taberi) ve Allah'a güvenerek görevine kararlılıkla devam et.

82-Bu münafıklar elçimiz Muhammed tarafından kendilerine tebliğ edilen ilahi emirler içerisinden, işlerine gelenleri seçip kabul etmekte, diğerlerini ise göz ardı etmektedirler. Onların bu tavırlarının ardında, elçimizin emirlerinin ilahi emir olduğuna tam olarak iman etmemeleri yatmaktadır. Oysa dikkatlice düşünecek olsalar, elçimiz tarafından bu zamana kadar tebliğ edilen vahyin Allah tarafından daha önce gönderilen vahiylerle uyumlu olduğunu görürlerdi. Eğer bu vahiy Allah'tan başka bir kaynaktan gelecek olsaydı diğer ilahi kitapları tasdik etmezdi.

83-Nitekim bunlar, düşmanla savaşa giden müminlerle ilgili herhangi bir zafer veya yenilgi haberi (bkz.Taberi) duyacak olsalar bunu hemen yaygaraya dönüştürürler. Oysa böyle yapmak yerine bu haber peygambere ve konuyla ilgili bilgi sahibi kimselere iletilecek olsa, onlar haberin doğruluğunu araştırıp olayın iç yüzünü ortaya çıkarabilirlerdi. Doğrusu Allah size vahiy yoluyla bu konularda hikmetli öğütler vermeseydi, büyük çoğunluğunuz bu tür söylentilere itibar edecektiniz.

84-Ey elçimiz Muhammed! Tevhide ve siz müminlere düşmanlık eden müşriklere karşı tek başına kalsan da (bkz.Zemahşeri) savaş! Münafıkların bu tavırlarına aldırma ve bu konuda sadece kendi yaptıklarından sorumlu olacağını unutma. Senin görevin ilahi emirleri uygulamak ve tebliği etmektir. Bu sebeple, ilahi emre uygun bir şekilde onlarla savaş ve müminleri de seninle birlikte savaşmaları için teşvik et! Müşriklerin şimdilik güçlü olmalarına aldırma, unutma ki Allah onların bu güçlerini elbette kıracaktır.

85-Gerçek şu ki tevhide iman edenlerle onlara türlü düşmanlıkları reva gören müşrikler arasındaki bu savaşta, müminleri destekleyenler Allah katında bunun ödülünü alacaklardır. Müşrikleri destekleyenler ise Allah katında bu davranışlarının cezasını göreceklerdir. (bkz.Taberi) Elbette ki Allah herkesin yaptığını görmektedir ve herkese layık olduğu karşılığı verecektir.

86-Ey müminler! Düşman barışa yanaşacak olursa siz de en az onlar kadar, hatta onlardan daha fazla barış yanlısı olunuz. (bkz.Razi) Unutmayınız ki Allah, her yaptığınız şeyi hesap gününde karşınıza çıkarmak üzere muhafaza etmektedir.

87-O'ndan başka kulluk edilmeye layık hiçbir kudret yoktur. O, sizleri mahşer

gününde huzuruna toplayıp hesaba çekecektir. Bu konuda hiçbir kuşkunuz olmasın! Zira Allah'ın sözünden daha doğru ve kesin söz yoktur.

88-Ey müminler! Dininden dönüp Mekke'ye geri giden ve müşriklere destek veren münafıkların gerçek yüzlerini Allah size göstermiş, müşriklerle iş birliği yaptıklarını bildirmiş olduğu halde, hala onlara karşı nasıl bir tutum takınmanız hususunda niçin görüş ayrılığına düşüyorsunuz? Yoksa halâ onların bir gün sizler gibi gerçek mümin olacaklarına dair ümit mi besliyorsunuz? Hayır, Allah'ın gerçek yüzlerini ortaya çıkardığı bu münafıkların artık hiçbir kurtuluş yolu kalmamıştır.

89-Kaldı ki onlar elçimiz Muhammed'i inkar ettikleri gibi sizi de inkara sürüklemek istemektedirler. Bu sebeple, sizin gibi tevhit inancı uğrunda fedakarlık edip hicret etmedikleri, müşriklere karşı açık ve net bir tavır takınmadıkları sürece sakın onları dost edinmeyiniz. Eğer müşriklere karşı tavır alıp hicret etmez ve onlara destek olmayı sürdürürlerse o zaman onları nerede bulursanız yakalayıp öldürünüz. İçlerinden hiçbirini dost edinmeyiniz, hiçbirine güvenmeyiniz.

90-Bu arada, kendileriyle saldırmazlık anlaşması yaptığınız kabilelere sığınan ya da müşriklerle iş birliği yapmamakla beraber onlara karşı savaşmak da istemeyen ve size gelip samimi bir şekilde tarafsız kalmak istediklerini söyleyenlere ilişmeyiniz. Aslında bunların tarafsız kalmaları sizin için Allah'ın bir lutfudur. Şu halde size saldırmadıkları sürece sizin de onlara saldırmanıza Allah izin vermemektedir.

91-Ne var ki tarafsız kalmak istediklerini söyleyerek hem sizin hem de karşı tarafın güvenini kazanmayı planlayan, fakat ilk fırsatta düşman safında yer alanlara güvenmeyiniz. Böyle kimseleri gözetleyiniz ve eğer size karşı verdikleri barış ve saldırmazlık sözünü tutmazlarsa, onları da nerede bulursanız yakalayıp öldürün. İşte kendilerini öldürme konusunda izin verdiğimiz kimseler böylesine düşman ve hain kimselerdir.

MÜMİN MÜMİNİ ÖLDÜRMEZ

92-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Bir müminin başka bir mümini öldürmeye  hakkı yoktur. Bu tür konularda son derece titiz davranınız. Bir müminin başka bir mümini yanlışlıkla yani onun mümin olduğunu bilmeden öldürmesi durumunda ise hemen bir mümin köle azat etmeli ve istedikleri

takdirde maktulün ailesine diyet ödemelidir. Maktul, mümin olduğu halde, o sırada kendileriyle çatışmakta olduğunuz bir kabileye mensup ise, o zaman ailesine diyet ödenmez. Bu durumda katil, ceza olarak bir mümin köle azat etmelidir. Eğer öldürülen kişi aranızda anlaşma bulunan bir kabileden ise, o zaman katil hem maktulün yakınlarına diyet ödemeli hem de bir mümin köle azat etmelidir. Maddi durumu elvermeyen kimse ise, Allah tarafından bağışlanmak ümidiyle aralıksız iki ay oruç tutmalıdır. Doğrusu Allah, işlediği hatalardan pişmanlık duyup tövbe eden müminlere karşı çok bağışlayıcıdır, bu gibi hususlarda aranızda fitne çıkmaması için en uygun hükümleri bildirmektedir.

93-Unutmayınız ki bir müminin diğer bir mümini kasten öldürmesi asla kabul edilemez. Böyle bir şeyi yapacak kişi Allah'ın rahmetinden mahrum kalır, dehşet verici cehennem azabının muhatabı olarak sonsuza kadar orada kalır.

94-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Savaşa veya benzeri seferlere çıktığınız zaman dost ve düşmanı ayırt etmede son derece titiz davranınız. Size düşman olduğu kesinlik kazanmamış kimseleri öldürmeyiniz. Müslüman olduğunu söyleyen kimselere karşı güvensizlik gösterip, gerekli güvenlik tedbirlerini alayım derken, onların sahip olduğu mallara el koyup ganimet kazanmak gibi dünyevi amaçlar peşine düşerek onları öldürmeyiniz. Böyle bir davranışı haklı çıkarmak için onları yalancılıkla, münafıklıkla itham etmeyiniz. Söylediklerinin doğru olup olmadığını iyice araştırınız. Onlardan elde edeceğiniz ganimetin katbekatının Allah tarafından size ödül olarak verileceğiniz unutmayınız. Üstelik düne kadar sizin de inancınızı her yerde açıkça ifade etmekten çekindiğinizi, müşriklerin baskısı karşısında kendinizi gizlemek durumunda kaldığınızı (bkz.Taberi) şimdi karşılaştığınız bu insanların da aynı durumda olabileceğini hesaba katınız ve yaptığınız her davranışın Allah tarafından görüldüğünü aklınızdan çıkarmayınız.

MALİ ve BEDENİ İMKANLARI ile MÜCADELEYE KATILANLARIN ÜSTÜNLÜĞÜ

95-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! İçinizden gerçek ve geçerli bir mazereti olmadığı halde Muhammed'in emri doğrultusunda savaşa katılmaktan geri duranlarla, bu emre uyup sefere çıkan, mal ve canlarıyla her türlü fedakarlıkta bulunanlar elbette ki Allah katında bir tutulacak değildir. Evet, Allah, Muhammed'e iman edenlere ahiret ödülü vaat etmiştir ama Muhammed'in emrine uyup mali fedakarlıkta bulunup bilfiil savaşa katılanları

96-Elbette diğerlerinden üstün tutacak ve daha yüksek manevi mertebelere

ulaştıracaktır. Emrine muhalefet edip savaşa katılmayanları ise lutuf ve ihsanı ile muamele edip bağışlayacaktır. (bkz.Taberi)

## HİCRET ETME FEDAKARLIĞINI GÖZE ALAMAYANLAR

97-İman ettiklerini söyledikleri halde Mekke'den hicret etmeyip müşriklere destek olan ve bu suretle kendilerine yazık edenler, canlarını almak üzere gelen meleklerin, bu davranışlarının sebebini sorması karşısında, "Bizler güçsüz çaresiz insanlardık, bu yüzden müşriklere karşı koyamadık" diye kendilerini savunacaklardır. Fakat melekler bu cevabı kabul etmeyecek ve "Hicret etseydiniz! Mekke'de kalmaya mahkum değildiniz ya!" diyeceklerdir. İşte bu kimseler cehenneme atılacaklardır. Bu gerçekten de çok hazin bir sondur!

98-Fakat gerçekten de çaresiz durumda olan ve hicret etmeye imkan bulamayan kadınlar, çocuklar ve erkekler cehennem azabına maruz kalmayacaklardır.

99-Onlar Allah tarafından affedileceklerdir, çünkü Allah samimi müminleri bağışlayıcıdır.

100-Mekke'de müşriklerin baskısı altında bulunan ve henüz hicret etmemiş olan müslümanlar şunu iyi bilsinler ki tevhit inancını dosdoğru bir şekilde yaşayabilmek ve müşriklere destek olmamak niyetiyle hicret etmeye karar verip yola çıkan müminler, Mekke dışında inançlarını özgürce yaşayacak yerler bulacaklardır. Ayrıca bu müminler şunu da bilmelidirler ki bu şekilde hicret eden, fakat yolda can verenler de Allah tarafından, tıpkı hicret etmiş müminler gibi ödüllendirileceklerdir. Allah böyle kimseler için merhametli ve bağışlayıcıdır.

## SAVAŞ ORTAMLARINDA NAMAZ

101-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Düşmanla savaşmak için yola koyulduğunuz vakit, ani bir baskına maruz kalmaktan endişe ederseniz namazlarınızı binek üzerinde veya yaya, acele ve şekil şartlarının tamamına riayet etmeden kılabilirsiniz.

102-Ey Muhammed! Cephede iken müminlere namaz kıldıracak olursan, onlardan bir kısmı senin arkanda namaz kılmaktan mahrum kalmasınlar diye şöyle yapınız: Bir grup, silahlarını kuşanmış halde senin arkanda namaza dursun, diğer grup ise onların ardında nöbet beklesin. İlk grup bir rekat namaz kılınca nöbeti devralsın ve nöbettekiler gelip senin ardında silahlarını kuşanmış vaziyette namaza dursunlar. Yağmur, hastalık ve benzeri bir sebep olmadıkça silahlarınızı bir tarafa bırakıp da hazırlıksız yakalanacak vaziyette olmayınız; unutmayınız ki düşman sizi kollamakta ve saldırmak için fırsat beklemektedir. Dolayısıyla tedbiri elden bırakmayınız. Şunu biliniz ki Allah sizlere bu öğütleri vererek güçlü olmanızı ve müşrikleri hezimete uğratmanızı murat etmektedir.

103-Namazlarınızı bu şekilde kıldıktan sonra her durumda zafer için Allah'a dua etmeye devam ediniz. Savaş bitip evlerinize döndüğünüzde ise (bkz.Taberi) namazlarınızı tevhide uygun olarak ve bütün erkânı ile dosdoğru kılınız. Unutmayınız ki namaz, Allah tarafından belirli vakitlerde yerine getirmeniz gereken bir ibadet olarak farz kılınmıştır.

DÜŞMAN KARŞISINDA SEBAT ve KARARLILIK

104-Düşmanla karşılaştığınızda hiçbir şekilde gevşeklik göstermeyiniz. Çeşitli zorluklar çekip kayıplar veriyor olabilirsiniz. Fakat unutmayınız ki onlar da sizin gibi zorluklar çekip kayıplar vermektedir. Üstelik sizler bütün bu sıkıntıların sonucunda Allah tarafından vaat edilen cennet ödülüne nail olacağınız bilinci ile hareket etmektesiniz, oysa onlar bu bilinçten yoksundurlar. Dolayısıyla sizin daha sabırlı ve metanetli olmanız gerekmektedir. (bkz.Taberi) İşte böylece Allah engin ilmiyle, hakkınızda en iyi hükümleri bilmektedir.

PEYGAMBERİ YANILTMAYA ÇALIŞAN MÜNAFIKLAR

105-Ey Muhammed! Biz seni peygamber olarak görevlendirip ilahi vahiy göndermekle, senin insanlar arasında bu vahye uygun adil hüküm vermeni murat etmiş bulunuyoruz. İşlediği suçu bir gayrı müslümün üstüne atarak kurtulmaya çalışan ve senin kendilerini desteklemeni isteyen, görünüşte

müslüman olan günahkarları savunayım deme.

106-Olayın iç yüzünü tam olarak bilmediğin halde sırf onlar hakkında söylenen olumsuz sözlere itibar ederek söz konusu olayda iftiraya uğrayan gayrı müslümü ayıplamandan dolayı Allah'tan af dile ve bir daha böyle kimselere güvenip arka çıkma. Bunu bilmeden yaptığın için Allah seni affedecektir. Doğrusu Allah sana karşı çok merhametlidir.

107-Kendilerinden beklenmeyen davranışlar gösteren hainlerden yana mücadeleye girme. Allah, hainlikte direnen günahkarları sevmez.

108-Ama şunu bil ki bunlar yaptıkları çirkin işi insanlardan gizledikleri gibi Allah'tan da gizleyebileceklerini sanan münafıklardır. Oysa Allah, onların en gizli anlarda yaptıkları konuşmalara da şahittir.

109-Ey içlerinden biri suç işleyince, sırf akrabaları olduğu için onu savunan ve suçsuz bir insana iftira atanlar! Haydi, suç işleyen akrabanızı şu üç günlük dünya hayatında savunup temize çıkardınız, peki hesap gününde de bunu yapabilecek misiniz? Onu ve kendinizi ilahi cezadan koruyabilecek misiniz? Hiç düşündünüz mü?

110-Unutmayın ki bu tür günahları işledikten sonra pişman olan ve tövbe edip Allah'tan bağışlanma dileyen müminler, Allah'ın af ve merhametine nail olurlar.

111-Şunu iyi bilin ki bu tür yanlış davranışlarda bulunanlar aslında kendilerine zarar vermektedirler. O halde bu gerçeği fark edip yaptığınız hatadan pişman olun.

112-Günahından pişman olmadığı yetmezmiş gibi bir de suçsuz insanlara iftira atarak kendilerini temize çıkarmaya çalışanlar ise vebali çok ağır bir günah işlemiş ve kendilerini perişan etmiş olurlar.

113-Ey Muhammed! Doğrusu biz seni ilahi vahiy yoluyla uyarmış olmasaydık bu kimseler seni aldatmaya çalışacak, yanlış hüküm vermene sebep olacaklardı. Fakat bunu yapacak olsalardı bile, sana değil kendilerine zarar vermiş olacaklardı. Gördüğün gibi Allah sana vahiy vermekte ve onu insanların arasında nasıl uygulayacağını da öğretmektedir. Böylece sana bilmediğin bir çok şeyi öğretmekte ve büyük bir lutufta bulunmaktadır.

114-Kaldı ki suç işleyen kişinin akrabalarının, onu temize çıkarmak için gizli planlar kurmak üzere yaptıkları toplantılar büsbütün şer toplantılarıdır. Çünkü böylesine gizli saklı toplantılar ancak insanlara yardım etmek, dargınları barıştırmak yahut güzel işler icra etmek üzere yapılırsa hayırlı olur. Nitekim sırf Allah rızası için böylesine güzel davranışlarda bulunan müminlere büyük bir ödül bahşedeceğiz.

115-Buna karşılık kim tevhit inancını öğrenip anladıktan ve Muhammed'in Allah'ın peygamberi olduğunu kabul ettikten sonra, çeşitli sebeplerle peygambere karşı çıkar ve müminlerin saflarını terkederek peygamber düşmanı kesilirse, bu yaptığının karşılığı olarak onu cehennem ateşiyle cezalandırırız. Doğrusu cehennem çok hazin bir sondur.

ŞİRKİN GERÇEK YÜZÜ ve SONU

116-Bu tür kimseler bilsinler ki Allah, tevhidi reddedip bazı varlıkları şefaatçi kabul ederek onları Allah'a ortak koşmayı kesinlikle affetmez. Bunun dışındaki hataları yapanlar, pişman oldukları takdirde elbette onlara af yolu açıktır. Ama Allah'a şirk koşanlar ona iftira etmektedirler.

117-Zira müşrikler, Allah'ın kızları olarak gördükleri (bkz.Zemahşeri) Lât, Menat ve Uzza gibi varlıkları Allah'a ortak koşmakta (bkz.Taberi) onların Allah katında kendilerine şefaatçi olacaklarını iddia edip onlardan medet ummaktadırlar. Böyle yapmakla onlar şeytanın izinden gitmektedirler.

118-Oysa şeytan vaktiyle ilahi emre itaatsizlik edip rahmetten mahrum kalmış ve bunun üzerine, "Rabbim! Madem böyle perişan bir hale düştüm, öyleyse ben de insanlar içerisinde sözümü geçirebildiklerimi senin tevhit yolundan saptıracağım

119-Onları sana itaatten alıkoymak için var gücümle çalışacağım. Onları dört bir yandan kuşatıp en zayıf yerlerinden yakalayacağım ve onlara doğruyu yanlış, kötüyü güzel göstereceğim. Sonuçta çoğunun senin nimetlerine karşı şükretmediğini, senin birliğine inanmayıp sana ortak koştuklarını ve emirlerine itaat etmediklerini göreceksin. Kendisine saygı duymamı istediğin insanın nasıl nankör, şükretmeyen ve samimiyetsiz bir varlık olduğunu ve benim ondan üstün olduğumu kanıtlayacağım. Bunun sonucunda, onlar tevhitten sapacaklar ve bahire ve sâibe adını verdikleri bazı hayvanları, putlara kurban olarak belirleyip kulaklarını işaretleyecekler, (bkz.Taberi) onların putlara ait olduğunu göstermek üzere kulaklarını ve burunlarını kesecekler (bkz.Taberi) ve bu şekilde Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram

kılmaya, Allah'ın bildirdiği tevhit dinini bozmaya (bkz.Taberi) başlayacaklar diye konuşmuştu. Ve her kim ki bu şeytanı Allah'ın gözü önünde yol gösterici, koruyucu ve dost edinirse belasını bulur.

120-Nitekim bu sözünü yerine getirmek üzere müşrikleri asılsız inançlar ve hurafelerle aldatmış ve peşine düşürmüş, kendisiyle birlikte cehenneme sürüklemiştir.

121-Zira şeytanın peşine düşen ve tevhitten sapanların varacakları yer cehennemdir ve oradan asla çıkamayacaklardır. Cehennem, gerçekten çok hazin bir sondur!

122-Elçimiz Muhammed'e iman edip onun bildirdiği ilahi emirler doğrultusunda yaşayan müminleri ise, Allah tarafından kendilerine verilmiş hak bir söz olarak, içlerinde ırmakların çağıldadığı ve sonsuza kadar kalacakları muhteşem cennetlere koyacağız. Evet, bu Allah'ın onlara vaadidir ve Allah'ın vaadi şeytanın verdiği boş sözler gibi asılsız değildir, muhakkak gerçekleşecektir. (bkz.Taberi)

123-Ey Allah'tan başka varlıklardan medet uman, şeytanın peşine düşüp onun boş vaatlerine kanan, elçimiz Muhammed'i sapkın olarak gören müşrikler! Bu asılsız inançlarınız da tıpkı kendilerini Allah'ın sevgili kulları olarak gören Medine yahudilerinin iddiaları gibi asılsızdır. Biliniz ki her kim Muhammed'in Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu kabul etmemek gibi büyük bir kötülük yaparsa bunun cezasını muhakkak çekecek ve kendisini bu cezadan kurtaracak hiçbir yardımcı ya da şefaatçi bulamayacaktır.

124-Sizin bu kuruntularınızın aksine, kadın ve erkek her kim tevhide ve elçimiz Muhammed'e iman edip ilahi emirlere uygun yaşarsa cennete girecektir. O gün herkes hak etmiş olduğu karşılığı görecektir. (bkz.Zemahşeri)

TEVHİT İNANCI ve İBRAHİM PEYGAMBER

125-Kendilerini doğru yolda görüp elçimiz Muhammed'i sapkın addeden müşrikler ve Medine yahudileri bilsinler ki Allah'ın kabul edeceği dosdoğru inanç, Muhammed'in peygamberliğine iman eden (bkz.Taberi) her türlü şirkten uzak bir şekilde sadece Allah'a kulluk eden ve tevhide olan bağlılığından dolayı Allah'ın dost saydığı İbrahim peygamberin yolunu takip

eden müminlerin inancıdır!

126-Allah, İbrahim'i ve tevhit inancını sürdüren müminleri dost edinmiştir, ancak onun bu kimseleri dost edinmesi, müşrik ve yahudilerin sandıkları gibi, herhangi bir dostluğa ihtiyacı olmasından kaynaklanmamaktadır, çünkü Allah kainattaki her şeyin yaratıcısı ve mutlak sahibidir. O halde sizler de tevhide ve elçimiz Muhammed'e iman edin ve ilahi emirlere uygun yaşayın ki Allah'ın sevgisini ve dostluğunu kazanasınız! (bkz.Taberi)

AİLE İÇİ HUZURSUZLUKLAR ve KADINLARA KARŞI ADALET

127-Ey Muhammed! Doğrusu, sana inanmış mümin erkekler, daha önce kadınları ve çocukları mirastan ve mehirden mahrum bırakıp yetim kızlara haksızlık yapıyorlardı. Şimdi kadınlara bu haklar verilince buna karşı çıkmaktadırlar. (bkz.Taberi, İbnü'l-Cevzi) Onlara daha önce vahyettiğimiz adalet ilkesini hatırlat! Ayrıca onlara, yetimlerin ve kadınların mali hakları ile ilgili konularda adil davrananların Allah katında ödüllendirileceğini de bildir. (bkz.Taberi)

128-Eğer bir kadın, kocasının geçimsizliğinden ve aile yuvasını yıkacak davranışlarından mustarip ise (bkz.Taberi) yapılacak en doğru şey, karı-koca arasında bir anlaşmaya varmanın yollarını aramaktır. Zira bu tür durumlarda eşlerin boşanmasındansa, uzlaşmayı sağlamaya çalışmak daha hayırlıdır. Ancak uzlaşma her iki tarafın da bencillik duygusunu aşarak fedakarlıkta bulunmasını gerektirecektir; Karı-koca olarak iyi niyetli olup ilahi emirlere uygun hareket ederek bu zor imtihanı başarırsanız Allah karşılığını verecektir. Zira Allah bütün yaptıklarınızı bilmektedir.

(*) Bu ayet o güne kadar kadınların eşlerinden şikayet etme hakkının olmadığı göz önüne alınarak okunursa yapılanın devrim olduğu daha rahat anlaşılır. Ayet aslında kadınlara eşlerinden şikayet hakkı tanımaktadır.

129-Eşlerinize karşı tam anlamıyla adil olmanız, onların haklarını ödeyebilmeniz mümkün değildir, elinizden gelen bütün gayreti gösterecek olsanız dahi bunu başaramazsınız. O halde onları bir anlaşmazlık durumunda hemen yüzüstü bırakmayınız. Gücünüz yettiği ölçüde onlara karşı adil ve lutufkar davranmaya çalışınız, onları mutsuz edecek ve aile yuvasını çekilmez

hale getirecek tutumlardan sakınınız. Eğer bu hususta iyi niyetli olur ve ilahi tavsiyelere riayet ederseniz Allah hatalarınızı bağışlar!

130-Bütün çabalara rağmen karı-koca arasında uzlaşma sağlanamayıp boşanmadan başka çıkar yol kalmazsa, bu durumda Allah, tarafların gösterdikleri iyi niyet ve ilahi emirlere uygun davranışları sebebiyle onlara ayrılmaları durumunda da bolluk ve bereket ihsan eder. (bkz.Taberi) Gerçekten de Allah, emirlerine uyan müminler için çok lutufkardır ve onlar için en uygun hükümleri bildirmektedir.

131-Allah'ın emirlerine uygun davrandığınız takdirde O'nun size çok lutufkar davranacağınızdan kuşkunuz olmasın; (bkz.Taberi) zira biliyorsunuz ki Allah, kainatta bulunan her şeyin yaratıcısı ve malikidir. Sınırsız güç ve kudret sahibidir. Nitekim bu ilahi emirler sizlere iletildiği gibi sizden önceki dönemlerde gönderilen peygamberlere de iletilmiş ve hepsinden bunlara riayet etmeleri istenmişti. Bununla beraber şunu iyi biliniz ki Allah, bütün bu emirleri sizlere iletmek ve sizden itaat istemekle aslında sizin iyiliğinizi murat etmektedir, yoksa onun sizin iman ve itaatinize hiçbir şekilde ihtiyacı yoktur.

132-Evet, yerde ve gökte ne varsa hepsi Allah'ındır. Size vekil olarak Allah yeter.

133-Ey insanlar! Eğer peygamberleri aracılığı ile sizlere ilettiği emirlere riayet etmezseniz, sizi helak edip başka toplumlar inşa eder. Allah buna kadirdir.

134-Elçimiz Muhammed'e iman ettiklerini söyledikleri halde onun bildirdiği ilahi emirlere uyma konusunda gevşek davranan ve sırf dünyevi kazanç peşinde koşan münafıklar (bkz.Taberi) şunu iyi bilsinler ki dünyada da ahirette de kazançlı çıkmanın yolu ilahi emirlere uymaktan geçmektedir, çünkü dünyanın da ahiretin de yegane maliki Allah'tır ve O, yaptığınız her şeyi duymakta ve görmektedir.

135-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Ailelerinden bir kişinin işlediği suçu örtbas etmeye çalışan kimselerin durumundan ders alınız (bkz.Taberi) ve her ne olursa olsun adaletten ayrılmayınız. Ebeveyninizin, akrabalarınızın ve hatta bizzat kendi şahsınızın aleyhine de olsa doğruyu konuşunuz. Suçlunun fakir yahut zengin olmasından etkilenerek duygusal değerlendirmeler yapmayınız. Allah'ın onlara hepinizden daha yakın olduğunu, hepinizden daha çok onların iyiliğini istediğini unutmayınız. Eğer bu konularda nefsinize uyar

ve işinize geldiği gibi davranırsanız yahut gerçeği gizlemek veya saptırmak gibi yollara başvurursanız bunun hesabını Allah'ın huzurunda vereceğinizi unutmayınız! Biliniz ki Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.

İMANDA SEBAT ve KARARLILIK : MÜNAFIKLARI ELEŞTİRİ

136-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! İşlediği suçu başkasının üzerine atan ve suçu ortaya çıkınca da, dinden dönüp Mekke'ye kaçan ve müşriklere katılan kimse gibi davranmayınız! Allah'ın birliğine, Muhammed'e ve ona inzal edilen vahye ve daha önce inzal edilmiş ilahi kitaplara iman ediniz. Unutmayınız ki imanında sebat etmeyen, Muhammed'i ve onun bildirdiği iman esasları olan melekleri, kitapları ve ahireti reddedenler açıkça doğru yoldan sapmış ve kendilerini perişan etmiş olmaktadırlar.

137-Şunu biliniz ki Muhammed'e iman ettiği halde daha sonra bu inancından vazgeçen, sonra yeniden iman eden, fakat daha sonra tekrar inancından dönen ve gitgide müşriklere yaklaşıp tevhitten uzaklaşan münafıklar (bkz.Taberi) artık tamamen yoldan çıkmış ve Allah'ın bağışlamasından büsbütün nasipsiz hale gelmişlerdir.

138-Ey elçimiz Muhammed! İşte bu şekilde davranan ve müminleri bırakıp müşrikleri dost edinen münafıklara can yakıcı cehennem azabını haber ver!

139-Onlar böyle davranmakla müşriklerin güçlerinden istifade edeceklerini, onların yanında onurlu bir mevkiye sahip olacaklarını mı düşünmektedirler? Bilsinler ki onlar için Muhammed'e inanmak ve onun bildirdiği ilahi emirlere uymak dışında herhangi bir izzet ve onur asla söz konusu değildir.

140-Kaldı ki bu konuda daha önce uyarı yapmış, Muhammed'i ve ona gönderdiğimiz vahyi inkar eden, kendilerince bunları alaya almaya çalışanların bu tür konuşmalarınıza şahit olduğunuzda gerekli tepkiyi göstermeniz gerektiğini bildirmiş, onları onaylarcasına oturup dinlememenizi emretmiştik. Şunu iyi biliniz ki aksi istikamette davrandığınız takdirde sizin de onlardan bir farkınız kalmayacaktır. Unutmayınız ki Allah, bu şekilde davranan münafıkları, elçisi Muhammed'i inkar edenlerle birlikte cehenneme atacak, hepsini orada bir araya toplayacaktır.

141-Çünkü bu münafıklar tamamen menfaatlerine göre hareket etmekte; müminler Allah'ın yardımıyla zafer kazandıklarında ganimetten pay alabilmek için hemen onların yanlarına sokulup, "Biz de sizinle beraber değil miyiz?" demektedirler. Buna karşılık müminler yenilgiye uğradıklarında müşriklerin yanına varıp, "Biz sizin tarafınızdayız, biliyorsunuz ki onlara destek vermedik ve sizi onların ellerinden kurtardık!" demektedirler. Allah elbette ki onların gerçek yüzlerini ortaya çıkaracak ve kıyamet günü müstehak oldukları cezayı verecektir. Ayrıca onların umutlarını boşa çıkaracak, müşriklerin müminlere galip gelmelerine de fırsat vermeyecektir.

142-Bu şekilde davranmakla güya Allah'ı ve peygamberini kandırdıklarını düşünüyorlar, oysa Allah onların gerçek niyetlerini biliyor; onlara bunun cezasını verecek, onları dünyada da ahirette de perişan edecektir. (bkz.Zemahşeri) Bunlar müminlerle birlikte namaz kılmaya kalktıklarında üşenerek ayak sürümekte, sırf müslüman görünebilmek için bunları yapmakta, Allah'a kulluk amacı taşımamaktadırlar.

143-Münafıklar müminlerle müşrikler arasında adeta mekik dokumakta ve ikili oynamaktadırlar. Böylesine sapıtmış kimseler için artık çıkış yolu bulabilmek pek mümkün değildir.

144-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sakın münafıklar gibi davranmayınız! (bkz.Taberi) Müminlerin aleyhine müşrikleri dost edinmeyiniz, onlara arka çıkmayınız! Böyle yapıp da münafıkların durumuna düşmek ve ilahi cezaya müstehak olmak istemezsiniz değil mi?

145-Unutmayınız ki münafıklar cehennemin en altında yer alacaklar, cezanın en şiddetlisine maruz kalacaklar ve kendilerini bu durumdan kurtaracak bir kudret de bulamayacaklardır.

146-Ancak içlerinde bu uyarıları dikkate alıp tövbe eden, ilahi emirlere gerçek müminler gibi sımsıkı bağlı kalan ve tevhide dosdoğru bir şekilde iman ederek elçimiz Muhammed'e sadakat gösterenler affedilecek ve gerçek müminlerle birlikte değerlendirileceklerdir. Doğrusu Allah, gerçek müminlere muazzam bir ödül bahşedecektir.

147-Allah işte bu şekilde sizlere öğüt vermekte ve tevhitten sapmanızı istememektedir. Sizleri cezalandırmak istemediği için de bu uyarıları yapmaktadır. Dolayısıyla sizler bu uyarılara kulak verip tevhide ve elçisi Muhammed'e iman edip bunda sebat gösterirseniz size ceza verecek değildir. Doğrusu Allah, iman edenlerin bu güzel davranışlarını ödülsüz bırakmaz.

148-Evet, Allah aslında insanların gizli saklı işledikleri kötülükleri, söyledikleri sözleri böylesine alenileştirmek istemez; ama münafıklar bu gizli saklı davranışları ve sözleriyle elçimiz Muhammed'e ve müminlere zarar verdikleri için onların gerçek yüzlerini ortaya çıkarmaktadır. (bkz.Razi) Böylece herkes şunu iyice anlamalıdır ki Allah herkesin sözünü işitmekte ve yaptığını görmektedir.

149-Ey müminler! Münafıklara karşı dikkatli olmanız bir yana, kendi aranızda birbirinize karşı affedici ve müsamahalı olunuz. Şunu iyi biliniz ki hayır adına gizli ve açık her davranışınız ödüllendirileceği gibi size karşı yapılan kötülüklere karşı bağışlayıcı davranmanız da ödüllendirilecektir.

Hz. MUHAMMED'İ İNKAR EDEN MEDİNE YAHUDİLERİNİN ELEŞTİRİLMESİ

150-Allah'a ve O'nun gönderdiği peygamberlere inandıklarını söyledikleri halde elçimiz Muhammed'i inkar eden ve böylece, "Allah'a iman edip peygamberini inkar etmenin mümkün olduğunu" sanan, peygamberler arasında ayırım yapan Medine yahudi ve hristiyanları

151-Onlar bilmelidirler ki gerçek kafirler onlardır ve Allah böyle inkarcılar için dehşetli bir cehennem azabı hazırlamıştır.

152-Allah'ın tekliğine ve O'nun gönderdiği bütün peygamberlere iman eden, peygamberler arasında herhangi bir ayırım yapmayan ve Muhammed'in peygamber olduğunu kabul edenler ise Allah tarafından cennetle ödüllendirileceklerdir. Doğrusu Allah, işte bu müminler için çok merhametli ve bağışlayıcıdır.

153-Ey Muhammed! Peygamberler arasında ayrım yapan ve Musa'ya inandıklarını söyledikleri halde sana inanmayan Medine yahudileri, bu inkarlarını haklı göstermek için senden mucizeler göstermeni, gökten kendilerine yazılı bir kitap getirmeni istemektedirler. Ancak onlar, bu isteklerinde samimi değildir. Zira vaktiyle onların ataları da elçimiz Musa'dan mucizeler istemiş, hatta bunların senden istediğinden daha büyük şeyler talep etmişler, Musa'nın kendilerine Allah'ı açıkça göstermesini isteyecek kadar ileri gitmişlerdi. Buna karşılık müthiş bir deprem uğultusu ve

yıldırımlarla kendilerinden geçirilmiş ardından hatalarını anlamışlardı. Ama Musa'nın peygamber olduğunu kendilerine gösteren onca delili görmelerine rağmen yine de, Mısır'dan beri gönüllerinden bir türlü söküp atamadıkları buzağıya tapınma sevdasına kapılmışlar ve Musa, Tur dağına çıkınca derhal buzağıya tapınmaya başlamışlardı. Bunun ardından da biz onları bağışlamış ve Musa'ya apaçık destek vermiştik.

154-Adeta Tur dağının başlarına yıkılacağını sandıkları o dehşet verici sarsıntı esnasında onlardan tevhide ve peygamberlere bağlı kalacaklarına dair söz almıştık. Tur dağında, Musa'ya kitabı ve onlara liderlik yapma gücünü vermiştik. Mısır'dan çıkıp özgürlüklerine kavuşmalarının ardından çölde uzun yıllar geçirmişler, sonuçta Allah'ın yardımıyla çölden kurtulup bir yerleşim yerine girme imkanı bulmuşlardı. Biz de onlara, oraya girerken Allah'ın kendilerini çölden kurtarıp bol rızıklar bulacakları o beldeye kavuşturması sebebiyle şükretmelerini emretmiş, böyle yaptıkları takdirde hatalarını bağışlayacağımızı, nimetlerini arttıracağımızı bildirmiştik. Bir başka dönemde onlara cumartesi günü avlanmalarını yasaklamış ve bütün bu konularda onlardan Musa vasıtasıyla sağlam bir söz alıp kendilerini bu hususta yükümlü kılmıştık. (bkz.Taberi)

155-Ama onlar her seferinde sözlerinden dönüp peygamberleri inkar etmişler hatta öldürmeye yeltenmişlerdi. Peygamberlerin mesajlarını dinleyip anlamaya çalışmak yerine küstah bir şekilde, "Bizim aklımız senin dediklerini pek almıyor, herhalde kalbimiz kapalı!" gibi alaycı ifadeler kullanmışlardı. Oysa kalpleri kapalı değildi ve yaptıkları şey küstahlıktan ibaretti. Onların pek azı dışındakiler inançsızdır.

156-Bunun bir sebebi de Allah'ın ayetlerini görmemezlikten gelip Meryem'e büyük bir iftirada bulunmalarıdır.

157-İsa peygamberi öldürdüklerini iddia edip küstah bir şekilde, "Bakın, Allah'ın peygamberi olduğunu iddia eden Meryem oğlu isa'yı öldürdük, kendini koruyamadı bile!" demişlerdi. Oysa onlar İsa'yı öldürüp tevhit mesajına son verdiklerini zannetseler de onu ne öldürebildiler ne de çarmıha gerebildiler, onlara öyle gibi gösterildi. Anlaşmazlığa düştükleri bu konuda tam bir şüphe içindedirler. Aslında onlar bu konuda sağlam bir bilgiye sahip değildirler, sadece söylentilere inanmaktadırlar. Onu kesin olarak öldüremediler.

158-Hayır, Aksine Allah İsa'yı yüce makamına yükseltmiştir. Allah güçlüdür doğru kararlar verir.

159-Doğrusu İsa hakkındaki gerçek budur, fakat onlar ömürleri boyunca bu şüpheden kurtulamamışlardır. Zaten İsa, kıyamette onlar aleyhinde şahitlik

edecek ve inkarcı olduklarını ifade edecektir.

Ey Muhammed! İşte senden sırf inkarlarına bahane olsun diye mucizeler isteyen yahudilerin gerçek yüzü budur, onların ataları bütün bu fiilleri sebebiyle ilahi rahmetten uzak kalmışlardır. Dolayısıyla sana karşı tavırlarına şaşırma!

160-Yahudilerin yaptıkları zulüm ve insanları Allah yolundan alıkoymaları sebebiyle onları müminlere helal olan cennet nimetlerinden men ettik.

161-Kendilerine açıkça haram kılınmış olduğu halde riba almaya / tefecilik yapmaya devam etmişler, insanların mallarını haksız bir şekilde yemekten vazgeçmemişlerdi. Ve onlardan kafir olanlar için cehennem azabı hazırladık.

(*)

bkz.Tevrat / Hezekiel (Faiz kan dökmekle eş değerde alçakçadır)

18 / 8 : İyi insan faizle para vermez

18 / 13 : Faizle para veren öldürülmelidir

18 / 17 : İyi insan faiz almaz aşırı kâr gütmez

22 / 12 : Rab diyor ki "rüşvet aldın, faiz aldın, tefecilik yaptın, zorbalıkla haksız kazanç sağladıysan beni unut!

bkz.Tevrat / Tesniye (Yasanın Tekrarı)

23 / 19 : "(Musevi) kardeşlerinize para, yiyecek ya da faiz getiren başka bir şey ödünç verdiğinizde ondan faiz almayacaksınız

23 / 20 : Yabancıdan faiz alabilirsiniz ama Musevi kardeşlerinizden almayacaksınız

162-Ancak yahudilerin içinde ilimde derinleşmiş olanlar ve müminler, sana indirilene ve senden önce indirilenlere inanırlar. Namazı tam kılar, zekatı verir, Allah'a ve ahiret gününe inanıp güvenirler. İşte onlara büyük bir ödül vereceğiz.

163-Ey Muhammed! Senin peygamberliğini inkar eden Medine yahudileri

bilmezler mi ki bizim sana verdiğimiz vahiy ile vaktiyle Nuh peygambere ve ondan sonra gelen İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, aynı soydan gelen diğer peygamberlere, İsa'ya, Eyyüb'e, Yunus'a, Harun'a, Süleyman'a ve kendisine Zebur verilen Davut'a iletilen vahiy aynıdır.

164-Dahası bu zamana kadar sana kendilerinden bahsettiğimiz ve bahsetmediğimiz bütün peygamberlere aynı mesaj verilmiştir. Vaktiyle kendisine Tevrat verilen ve ilahi kelâma muhatap olan Musa da bu peygamberlerden birisidir.

165-Allah bütün bu peygamberleri insanlara tevhidi anlatmaları, iman edenleri müjdeleyip inkarcıları uyarmaları için göndermiş ve böylece kendisine ortak koşanların, ileri sürebilecekleri bahaneleri ortadan kaldırmıştır. Allah güçlüdür, doğru kararlar verir.

166-Şu halde Medine yahudileri senin getirdiğin mesaja bakıp peygamber olduğunu pekalâ anlayabilirler, ama onlar böyle yapmak yerine seni inkar etmekte ısrar etmektedirler. Şunu iyi bilsinler ki Allah, diğer peygamberleri olduğu gibi seni peygamber olarak göndermekle de insanlar için en uygun olanı yapmıştır ve inatla seni inkar edenleri cezasız bırakmayacaktır. Kaldı ki senin gerçekten Allah'ın peygamberi olduğuna bizzat Allah'ın kendisi ve melekleri şahittir. Allah böyle bir şeye şahitlik ettikten sonra başka şahide gerek yoktur.

167-Doğrusu, Allah'ın peygamberi Muhammed'i, sırf kendi soylarından olmadığı için inkar eden ve onun peygamber olduğuna dair delilleri gizleyip insanların ona inanmalarını engellemeye çalışan Medine yahudileri, işte onlar gerçekten derin bir sapıklığa düşmüşlerdir.

168-Bu tutumlarından vazgeçmedikleri takdirde Allah onları ne bağışlayacak, ne de doğru bir yola yöneltecektir.

169-Bu davranışlarının onları götüreceği tek yer, içerisinde sonsuza kadar kalacakları cehennem olacaktır. Her ne kadar kendilerini cennetlik görseler de, peygamberi inkar etmeleri sebebiyle Allah onları cezalandıracaktır. Onları bu cezadan kurtaracak hiçbir güç de yoktur.

170-Ey Medine yahudileri! Muhammed, şüphesiz Allah'ın peygamberidir ve kendisine iletilen ilahi vahyi sizlere tebliğ etmektedir, dolayısıyla ona iman ediniz! Sizin için en hayırlı yol budur. Eğer inatla onu inkar ederseniz bu sadece size zarar verir, çünkü bütün kainatın sahibi olan Allah'ın sizin inancınıza ihtiyacı yoktur. O'nun size bütün bu tavsiyeleri vermesi sırf sizin hayrınızadır.

## İSA'YA İLAHLIK ATFEDEN HRİSTİYANLARA UYARI

171-Ey Medine ve çevresinde yaşayan Hristiyanlar! İnancınızı saptırıp Allah hakkında asılsız şeyler söylemeyin! Meryem oğlu İsa'ya ilahlık atfetmeyin. Çünkü Meryem oğlu İsa, kesinlikle ilahlık vasfına sahip olmadığı gibi, Allah'ın izni ile Meryem'in rahminde can bulup doğmuş bir insandır ve Allah'ın peygamberidir. Şu halde teslis inancını bırakın, Allah'ın tekliğine ve Muhammed dahil bütün peygamberlerine iman edin. Bu tavsiyelere uymanız sizin için yegane hayırlı yoldur. Zira Allah, kulluk edilmeye layık yegane kudrettir. Bütün varlığı yaratan O'dur. Sizin yakıştırdığınız iddialardan münezzehtir, kendisine iman edilecek, güvenilecek yegane ilah O'dur, İsa'nın ise böyle vasıfları yoktur. O, sadece bir peygamberdir.

172-Kaldı ki ne sizin ilahlık atfettiğiniz İsa, Allah'a kul olmaktan imtina eder, ne de müşriklerin şefaatçi kabul edip ortak koştukları melekler! Bunların hepsi Allah'ın kullarıdır. Onları şefaatçi kabul edip şirk koşan, Allah'a ve peygamberlere iman etme konusunda kibirli davrananlar ise mahşerde Allah'ın huzurunda toplanıp hesap verecektir.

173-O gün geldiğinde Allah, tevhide ve peygamberlere iman etmiş ve ilahi emirlere uygun yaşamış müminlere ödüllerini tastamam verecek, üstüne ihsanda bulunacaktır. Bazı varlıkları şefaatçi kabul edip Allah'a ortak koşan ve peygamberlere karşı kibirlenenleri ise cezalandıracaktır. Üstelik bunlar, kendilerini bu cezadan kurtaracak herhangi bir şefaatçi de bulamayacaklardır.

174-Ey yahudiler, hristiyanlar ve müşrikler! Muhammed, Allah'ın peygamberidir, onun sayesinde size ilahi rehberlik gelmiştir. Ona vahyettiğimiz Kur'an, hepiniz için tevhidi dosdoğru açıklayan bir yol göstericidir.

175-Dolayısıyla Muhammed'e ve Kur'an'a inanıp ilahi emirlere uygun yaşayanlar, Allah'ın rahmetine nail olacak, cennete girip Allah'ın sınırsız ihsanından nasipleneceklerdir.

## MİRAS KONUSUNA EK

176-Ey Muhammed! Mirasla ilgili olarak müminlerin sana çeşitli sorular sorduklarını, ikinci dereceden mirasçıların durumunu merak ettiklerini biliyoruz. Onlara şu hükmü bildir: Bir erkek ölür ve geride evlat bırakmaz da sadece bir kız kardeşi mirasçı olursa, mirasın yarısı o kız kardeşindir. Eğer bu durumdaki kız kardeşler iki veya daha fazla iseler, o zaman mirasın 2/3'ünü paylaşırlar. Eğer bir kadın ölür ve geride evlat bırakmaz da sadece bir erkek kardeşi mirasçısı olursa, mirasın tamamı o erkek kardeşindir. Eğer ölen kişinin mirasçıları sadece kardeşleri ise ve bu kardeşler daha fazla sayıda iseler ve aralarında hem erkek hem kadın bulunuyorsa, o zaman mirasın bunlar arasında taksimi yapılırken erkeğe kadının iki katı pay verilmek suretiyle paylaştırılır. İşte bu şekilde Allah size bu hükümleri tafsilatıyla açıklamaktadır ki aranızda anlaşmazlığa düşmeyesiniz. Doğrusu Allah her şeyi en iyi bilendir.

KURAN -98- (57) HADİD SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

HADİD = Demir

29 Ayet - /İlâhi rahmetin tecellisi : Hz. Muhammed ve Kur'an/

TEVHİDİN GEREKÇESİ : KÂİNATTAKİ MUTLAK İLÂHİ HÜKÜMRANLIK

1-) Sebbeha lillâhi mâ fîs semâvâti vel ard, ve huvel azîzul hakîm

*Sebbeha* li allâhi* mâ* fî es semâvâti* ve el ard,* ve* huve* el azîzu* el hakîm

-tesbih eder* Allah'ı* şeyler* semalarda* ve yerlerde* ve* O* azizdir* hakimdir

(Semalarda ve arzdaki herşey Allah’ı tesbih eder. Ve O; Azîz’dir, Hakîm’dir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Her şey O'nun mutlak hükümranlığı altındadır. Göklerde ve yerdeki her şey O'nu şanına lâyık ifadelerle yad eder. Kendisine ortak koşanları, elçisine iman etmeyenleri ve onun bildirdiği emirlere muhalefet edenleri gerekli şekilde cezalandırma kudretine sahiptir (Aziz'dir) Allah, kainattaki bütün varlıkların yaratıcısı ve mutlak hakimidir (Hakim'dir)

2-) Lehu mulkus semâvâti vel ard, yuhyî ve yumîtu, ve huve alâ kulli şey’in kadîr

*Lehu* mulku* es semâvâti* ve el ard,* yuhyî* ve* yumîtu,* ve* huve* alâ* kulli* şey’in* kadîr

-O'nundur* mülkü* semaların* ve yeryüzünün,* diriltir* ve* öldürür,* ve* O* ...e* her* şey(e)* kadirdir

(Semaların ve yeryüzünün mülkü O’nundur. Hayata getirir ve öldürür. Ve O, herşeye kadirdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Göklerin ve yerin hakimiyeti O'ndadır. Mülk O'nundur. Bütün canlılara hayat veren O'dur, herkesin canını alacak olan da O'dur, yeniden diriltecek olan da O'dur. O, her şeyi mükemmel şekilde yaratıp hikmetle idare etmektedir.

3-) Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın, ve huve bi kulli şey’in alîm

*Huve* el evvelu* ve el âhiru* ve ez zâhiru* ve el bâtın,* ve* huve* bi kulli şey'in* alîm

-O* evveldir* ve ahirdir* ve zahirdir* ve batındır,* ve* O* her şeyi* bilendir

(O, evveldir (ilktir) ve ahirdir (sondur), zahirdir (alâmetleri varlıklarda görünendir) ve bâtındır (duyulardan uzak olan da olandır). Ve O, her şeyi en iyi bilendir.)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-O'nun varlığı her şeyden öncedir, hayata getiren ve her şeyden sonra baki kalacak olan O'dur. Alemeti varlıklarda görünen de O'dur, duyulardan uzak olan da O'dur. Kudreti ve ilmi sonsuzdur.(1) Ve O her şeyi en iyi bilendir.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Huvellezî halakas semâvâti vel arda fi sitteti eyyâmin summestevâ alâl arş, ya'lemu mâ yelicu fîl ardı ve mâ yahrucu minhâ ve mâ yenzilu mines semâi ve mâ ya'rucu fîhâ, ve huve meakum eyne mâ kuntum, vallâhu bi mâ ta'melûne basîr

*Huve ellezî* halaka* es semâvâti* ve el arda* fi* sitteti* eyyâmin

-O ki* yaradan* gökleri* ve eyri* ...de/da* altı* gün(de)

(Gökleri ve yeri 6 günde yaratan O'dur)

* summe* estevâ* alâ* el arş,

-sonra* istiva etti* üzerine* arşın

(Sonra arşın üzerine kuruldu)

* ya'lemu* mâ* yelicu* fî el ardı* ve mâ* yahrucu* min-hâ* ve mâ* yenzilu* min es semâi* ve mâ* ya'rucu* fîhâ,

-bilir* şeyleri* giren* yerin içine* ve şeyleri* çıkan* ondan* ve şeyleri* inen* göklerden* ve şeyleri* göklere yükselen*

(yerin içine giren ve yerden çıkan, göklerden inenleri ve göklere yükselen şeylerin hepsini bilir)

* ve huve* meakum* eyne* mâ kuntum,* ve allâhu* bi mâ* ta'melûne* basîr

-ve O* sizinle beraberdir* nerede* olursanız olun* ve Allah* şeyleri* yaptığınız* en iyi görendir

(Ve siz nerede iseniz O, sizinle beraberdir. Ve Allah, sizin yaptıklarınızı en iyi

görendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Yaşamanız için gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde yaratıktan sonra geçip Arş'a kurulan O'dur. O, ölüp sonradan diriltikleri başta olmak üzere yere ne girer yerden ne çıkarsa, gökten ne iner göğe ne yükselirse hepsini bilir. Nerede olursanız olun O, sizinle birliktedir ve gizli ve açık bütün davranışlarınıza kadar her şeyden haberdardır.(2) Allah, iyi veya kötü yaptığınız her şeyi görür, hesap gününde gerekli karşılığı verecektir.(3)

5-) Lehu mulkus semâvâti vel ard, ve ilâllâhi turceul umûr

*Lehu* mulku* es semâvâti* ve el ard, ve ilâ allâhi* turceu* el umûr

-O'nundur* mülkü* göklerin* ve yerlerin,* ve Allah'a* döndürülür* bütün işler

(Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Bütün her şey Allah'a dönecektir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Göklerin ve yerin hakimiyeti O'nun elindedir. Bütün her şey O'na arz edilir. Her şey nihayetinde O'na dönecek, herkes O'na hesap verecektir.

6-) Yûlicul leyle fîn nehâri ve yûlicun nehâre fîl leyl ve huve alîmun bi zâtis sudûr

*Yûlicu* el leyle* fî en nehâri* ve yûlicu* en nehâre* fî el leyl* ve huve* alîmun* bi zâti* es sudûr

-girdirir* geceyi* gündüzün içine* ve girdirir* gündüzü* gecenin içine* ve O* en iyi bilendir* herkesin* göğsünde saklıları (içinde sakladıklarını)

(Gece ve gündüzü iç içe sokandır ve O herkesin içinden geçenleri en iyi bilendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Gece ve gündüzün iç içe girdiği şu muazzam kainat düzeni O'nun eseridir. O, sizin gizli ve açık her halinizi, içinizden geçenleri dahi bilmektedir.

SAVAŞ HAZIRLIĞI İÇİN MADDİ YARDIM YAPMAYAN MÜNAFIKLARA MESAJ

7-) Âminû billâhi ve resûlihî ve enfikû mimmâ cealekum mustahlefîne fîhi, fellezîne âmenû minkum ve enfekû lehum ecrun kebîr

*Âminû* bi Allâhi* ve resûli-hî* ve enfikû* mim-mâ* ceale-kum* mustahlefîne*

fî-hi,*  fe* ellezîne* âmenû* min-kum* ve enfekû* lehum* ecrun* kebîr

-iman edin* Allah'a* ve resulüne* ve infak edin* o şeylerden* sizi kıldığı* vekil* o konu hakkında,* böylece* olanlar* iman etmiş* sizden* ve infak edenler* onlar için vardır* mükâfat* büyük

(Allah’a ve O’nun Resûlü'ne îmân edin. Ve sizi vekil kıldığı o şeylerden infâk edin. Böylece sizden âmenû olup infâk edenler için büyük mükâfat vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Ey elçimize iman ettiğini söyleyen Medine'li münafıklar! Tevhide ve Muhammed'in peygamberliğine gönülden iman edin. Onun talimatı doğrultusunda düşmanla savaş hazırlığı yapmak için (4) Allah'ın sizlere bahşettiği mal varlığınızdan harcama yapın.(5) Eğer bu ilahi emre uyar ve gerçekten iman edip elçimizin emri gereği mali yardım yaparsanız bunun karşılığında ahirette büyük bir ödül sizin olacaktır.

8-) Ve mâ lekum lâ tu’minûne billâhi, ver resûlu yed’ûkum li tu’minû bi rabbikum ve kad ehaze mîsâkakum in kuntum mu’minîn

*Ve mâ lekum* lâ tu’minûne* bi Allâhi,* ve er resûlu* yed’û-kum* li tu’minû* bi rabbi-kum*  ve kad* ehaze* mîsâka-kum* in* kuntum* mu’minîn

-Ve size ne oluyor ki* iman etmiyorsunuz* Allah'a,* ve resul'e* sizi çağıran* iman etmeniz için* rabbinize* ve ...(ol)mıştı* aldı / al(mıştı)* misakınızı / rızanızı (söz)* eğer* siz olmuşsanız* müminlerden

(Ve size ne oluyor ki, Allah’a inanmıyorsunuz. Ve sizi Rabbinize îmân etmeniz için çağıran Resul'e. Eğer siz inananlardansanız Allah, sizin ağzınızdan söz / rızalığınızı (misakınızı) almıştı)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Sizin neyiniz var ki Allah'a ve elçisine iman edip güvenmiyorsunuz? Vaktiyle elçimize iman ettiğinizi söyleyip onu her koşulda koruyacağınıza dair söz vermemiş miydiniz?

9-) Huvellezî yunezzilu alâ abdihî âyâtin beyyinâtin li yuhricekum minez zulumâti ilân nûr, ve innallâhe bikum le raûfun rahîm

*Huve ellezî* yunezzilu* alâ* abdi-hî* âyâtin* beyyinâtin* li* yuhrice-kum* mine ez zulumâti* ilâ en nûr,* ve inne* allâhe* bi-kum* le* raûfun* rahîm

-o ki* indiren* üzerine* kulunun* ayetler* apaçık deliller* için* sizi çıkarmak* karanlıklardan* nura,* ve muhakkak* Allah* size* elbette* Rauftur* Rahimdir

(Sizi şirk karanlıklarından tevhidin nuruna çıkarmak için kulu Muhammed'e

vahiyle açık deliller, âyetler indiren O’dur. Ve muhakkak ki Allah, sizin için elbette Rauf’tur, Rahîm’dir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Sizi şirk karanlıklarından tevhidin nuruna çıkarmak için kulu Muhammed'e vahiyle açık deliller, âyetler indiren Allah'tır. Ve elbette Allah sizlere merhamet eden koruyup acıyandır.  Bu durum sizler için ilahi bir lutuf ve rahmettir.

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve mâ lekum ellâ tunfikû fî sebîlillâhi, ve lillâhi mîrâsus semâvâti vel ard, lâ yestevî minkum men enfeka min kablil fethi ve kâtele, ulâike a’zamu dereceten minellezîne enfekû min ba’du ve kâtelû ve kullen vaadallâhul husnâ, vallâhu bi mâ ta’melûne habîr

*Ve mâ lekum* ellâ tunfikû* fî sebîli Allâhi,* ve li allâhi* mîrâsu* es semâvâti* ve el ard,

-Ve size ne oluyor ki* infak etmiyorsunuz* Allah yolunda* Ve Allah'ındır* mirası* göklerin* ve yerin

(Ve size ne oluyor ki, Allah’ın yolunda infâk etmiyorsunuz? Göklerin ve yerin mirası Allah’ındır)

* lâ yestevî* min-kum* men* enfeka* min kabli* el fethi* ve kâtele,

-bir değildir* içinizden* kim* infak ederse* önce* fetihten* ve savaştan,*

(İçinizden, fetihten önce infâk eden ve savaşanlar bir değildir)

* ulâike* a’zamu* dereceten* min ellezîne* enfekû* min ba’du* ve kâtelû

-işte onlar* en yüksek* derecedendir* o kimselerden* infak edenler* daha sonra* savaştan

(İşte onlar, en yüksek derecedendir savaştan daha sonra infak eden o kimselerden)

* ve kullen* vaade* allâhu* el husnâ, * ve allâhu* bi-mâ* ta’melûne* habîr

-ve hepsine* vaad etti* Allah* hüsna'yı* Ve Allah* şeylerden* yaptığınız* haberdar olandır

(Ve Allah, hepsine hüsna’yı vaadetti. Ve Allah, yaptıklarınızdan en iyi haberdar olandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Sizin neyiniz var ki elçimize iman edip onun emriyle malınızdan harcama yapmıyorsunuz? Sahip olduğunuz her şeyin Allah tarafından verildiğini (6) ve Allah'ın kainatta bulunan her şeye hakim olduğunu, bu dünyada sonsuza kadar kalamayacağınızı, (7) ve ilahi emirlere uyup uymadığınız hususunda hesaba çekileceğinizi bilmiyor musunuz? Öyleyse nasıl olur da elçimizin mali yardım çağrısına icabet etmezseniz? Biliniz ki tevhit inancı müşriklere karşı muzaffer olmadan önce elçimizin çağrısına uyup  iman eden ve mallarından harcama yapanlar Allah katında savaştan sonra mali yardım yapanlardan derece olarak daha yüksektedirler ve Allah tarafından güzel bir şekilde ödüllendirilecektir. Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

11-) Men zellezî yukridullâhe kardan hasenen fe yudâifehu lehu ve lehû ecrun kerîm

*Men za ellezî* yukridu allâhe* kardan* hasenen* fe yudâife-hu* lehu* ve lehû* ecrun* kerîm

-kim yaparsa* Allah'a borç vermeyi* kredi* güzel bir* o kat kat fazlasyla ödenir* ona* ve onun için vardır* mükafat* büyük

(Kim ki Allah’a (Allah için) güzel bir borç verir, o taktirde o (borç), ona kat kat ödenir. Ve onun için kerim ecir vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Eğer elçimizin emrine uyar ve düşmanla savaş için mali yardımda bulunursanız Allah bunun ödülünü sizlere katbekat verecek, sizi cennet ile ödüllendirecektir.

AHİRETTE MÜMİNLERİN ve MÜNAFIKLARIN DURUMU

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yevme terâl mu’minîne vel mu’minâti yes’â nûruhum beyne eydîhim ve bi eymânihim buşrâkumul yevme cennâtun tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ, zâlike huvel fevzul azîm

*Yevme* terâ* el mu’minîne* ve el mu’minâti* yes’â* nûru-hum* beyne* eydî-him* ve* bi*  eymâni-him

-o gün* görürsün* mümin erkekleri* ve mümin kadınları* koşarken* nurları* arasında* elleri* ve* ile* sağlarında*

(O gün, mü’min erkekleri ve mü’min kadınları, nurları önlerinde ve sağlarında koşarken görürsün)

* buşrâ-kum* el yevme* cennâtun* tecrî* min tahti-hâ* el enhâru* hâlidîne* fî-hâ,

-sizin müjdeniz*o gün* cennetlerdir* akan* altından* nehirler* ebediyyen kalacağınız* orada

(O gün sizin müjdeniz, orada ebediyyen kalacağınız, altından nehirler akan cennetlerdir)

* zâlike* huve* fevzu* el azîm

-İşte bu* o* fevzu* el azimdir

(İşte bu, fevzül azîmdir (en büyük kurtuluştur))

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Elçimize iman edip onun bildirdiği ilahi emirlere uyan kadın ve erkek bütün müminlerin mahşer gününde dünyadaki iman ve amelleri önlerini aydınlatacak, bu iman ve amellerinin mükafatını alacak, gönülleri huzur dolu olarak cennete girme (8) müjdesiyle karşılanacak ve içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetlerde sonsuza kadar yaşayacaklardır. İşte büyük kurtuluş budur.

13-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yevme yekûlul munâfikûne vel munâfikâtu lillezîne âmenûnzurûnâ naktebis min nûrikum, kîlerciû verâekum fel temisû nûrâ, fe duribe beynehum bi sûrin lehu bâbun, bâtınuhu fîhir rahmetu ve zâhiruhu min kıbelihil azâb

*Yevme* yekûlu* el munâfikûne* ve el munâfikâtu* li ellezîne* âmenû

-o gün* diyeceği* münafık erkek* ve münafık kadınların* o kimselere* amenü olan

(Münafık erkeklerin ve münafık kadınların, iman etmişlere diyecekleri o gün)

* unzurû-nâ* naktebis* min nûri-kum,

-"bizi bekleyin* bir parça alalım* nurunuzdan"*

(“Bizi bekleyin, sizin nurunuzdan bir parça alalım.”)

* kîle* erciû* verâe-kum* fe* il temisû* nûrâ,

-onlara denecek* "dönüp* arkanıza* haydi artık* arayın* nur",

(“Haydi arkanıza dönün ve nur arayın artık” denecek)

* fe* duribe* beyne-hum* bi sûrin* lehu* bâbun,* bâtınu-hu* fî-hi* er

rahmetu* ve zâhiru-hu* min kıbeli-hi* el azâb

-derken* yapılacak* onların arasına* sur (duvar)* onun var* kapısı,* iç kısmında* var* rahmet* ve dış kısmında* ondan önce* azap

(Derken onların arasına, kapısı olan bir duvar çekilmiştir. Onun iç kısmında, orada rahmet ve onun dış tarafında, ondan (duvardan) önce azap vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Elçimize iman etmiş görünmelerine rağmen aslında tam olarak iman etmemiş, ikiyüzlü kadın ve erkek bütün münafıklar ise, o gün müminlerin iman ve amellerinin mükafatı olarak aldıkları ödüle heveslenecekler ve "Yüzümüze bakın da sizin nurunuzdan nasiplenelim, bize yardımcı olun!" diyeceklerdir. Ancak görevli melekler onları engelleyecek ve "Arkanıza dönüp ışık arayın artık! Madem bu mükafatı istiyordunuz, o zaman siz de müminler gibi peygambere iman edip ilahi emirlere itaat etseydiniz" (9) diyeceklerdir. Derken onlarla müminler arasına kapısının iç tarafında her türlü ikram dış tarafında ise azap olan bir sur (duvar) çekilecek.

14-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yunâdûnehum e lem nekun meakum, kâlû belâ ve lâkinnekum fetentum enfusekum ve terabbastum vertebtum ve garratkumul emâniyyu hattâ câe emrullâhi ve garrakum billâhil garûr

*Yunâdûnehum* e* lem nekun* mea-kum,

-onlara seslenirler* "...mı* olmadık(mı)* sizinle beraber"*

(Onlara seslenirler: “Biz, sizinle beraber olmadık mı?”)

* kâlû* belâ* ve lâkinne-kum* fetentum*  enfuse-kum* ve terabbastum* ve irtebtum

-dediler* "Evet* fakat siz* fitneye düşürdünüz* kendinizi* beklediniz* ve şüphe ettiniz

((Onlar): “Evet, fakat siz kendinizi fitneye düşürdünüz, beklediniz ve şüphe ettiniz.)

* ve garrat-kum* el emâniyyu* hattâ* câe* emru allâhi*  ve garra-kum* bi allâhi* el garûr

-ve sizi aldattı* batıl şeyler* gelinceye* kadar* Allah'ın emri* ve sizi aldattı* Allah'a karşı* aldatanlar

(Allah’ın emri (ölüm emri) gelinceye kadar emaniyye (batıl şeyler) sizi aldattı. Ve garur (aldatanlar, şeytan ve avaneleri), sizi Allah ile (Allah “Gafur’dur,

Rahîm’dir, sizi affeder.” diyerek) aldattı.” dediler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Bunun üzerine münafıklar müminlere bakıp, "Biz dünyada sizinle birlikte değil miydik?" diyecekler, fakat şu cevabı alacaklardır: "Evet, görünüşte öyleydiniz ama siz kendinizi yaktınız. Sürekli bizi gözleyerek çıkarlarınıza göre tavır aldınız, Allah ve O'nun peygamberi hakkında şüpheye düştünüz gerçek anlamda iman etmediniz, şeytan kafanızdaki kuruntular yüzünden Allah'ın ölüm emri gelinceye kadar sizi aldattı. O çok aldatan şeytan sizi o kuruntular sayesinde "Muhammed Allah'ın peygamberi olmayabilir!" diye vesvese vererek sizi Allah ile aldattı."

15-) Fel yevme lâ yu’hazu minkum fidyetun ve lâ minellezîne keferû, me’vâkumun nâr, hiye mevlâkum, ve bi’sel masîr

*Fe* el yevme* lâ yu’hazu* min-kum* fidyetun* ve lâ* min ellezîne* keferû,* me’vâkumu* en nâr,* hiye* mevlâ-kum,* ve bi’se* el masîr

-Artık* o gün* alınmaz* sizden* fidye* ve istenmez* o kimselerden* kafirlerden de,* sizin sığınağınız* ateştir* o* dostunuzdur,* ve ne kötü* varış yeri

(Artık o gün, sizden bir fidye (bedel) alınmaz (kabul edilmez) ve kâfirlerden de. Sizin mevanız (sığınağınız) ateştir, sizin mevlânız (dostunuz) odur. Ve ne kötü varış yeri)

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Ey münafıklar! O gün artık sizin gibi münafıkların da, açıktan açığa inkarcılık yapanların da kurtuluş ihtimalleri yoktur. O gün hiç birinizden fidye veya karşılık istenmez. Varacağınız yer cehennemdir! Artık cehennem ateşinden başka dostunuz ve  sığınağınız yoktur. . Gerçekten de bu çok kötü bir sondur.

MÜNAFIKLARA UYARILAR

16-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

E lem ye’ni lillezîne âmenû en tahşea kulûbuhum li zikrillâhi ve mâ nezele minel hakkı ve lâ yekûnû kellezîne ûtûl kitâbe min kablu fe tâle aleyhimul emedu fe kaset kulûbuhum, ve kesîrun minhum fâsikûn

* E lem ye’ni* li ellezîne* âmenû* en tahşea* kulûbu-hum* li zikri allâhi* ve* mâ* nezele*  min el hakkı

-zamanı gelmedi mi* kimseler için* iman eden* huşu duyma* kalplerinin* Allah'ın zikri* ve* şeyle* inen* Hakktan

(Allah'ın zikri ve Hakk'tan inen şeyle iman eden kimseler için huşu duyma zamanı gelmedi mi)

* ve lâ yekûnû* ke ellezîne* ûtû* el kitâbe* min kablu* fe* tâle* aleyhim* el emedu* fe* kaset* kulûbuhum

-ve olmasınlar* onlar gibi* verilen* kitap* önceden* böylece* geçince* üzerinden* uzun zaman* artık* katılaşan* kalpleri*

(Kendilerine daha önce kitap verilip de böylece üzerinden uzun zaman geçince, artık (zikri unuttukları için) kalpleri katılaşan kimseler gibi olmasınlar)

* ve kesîrun* min-hum* fâsikûn

-çoğu* onların* fasıklardandır.

(Onların çoğu fasıklardandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Bütün bu kıyamet uyarılarından sonra münafıklık yapanlar (10) artık bu davranıştan vazgeçmek ve elçimize vahyedilen Kur'an'a bütün kalpleriyle iman etmek için daha neyi bekliyorlar? Bunlar derhal samimiyetle iman etmeli; vaktiyle kendilerine ilahi emirleri bildiren peygamberlerin ardından kalpleri katılaşan ve bu emirlere karşı duyarsızlaşan İsrailoğulları (11) gibi davranmamaları gerekiyor. Zira o İsrailoğulları tevhitten uzaklaşmış ve ilahi emirlerin yolundan çıkmış kimselerdir.

17-) İ’lemû ennellâhe yuhyil arda ba’de mevtihâ, kad beyyennâ lekumul âyâti leallekum ta’kılûn

*İ’lemû* enne* allâhe* yuhyi* el arda* ba’de* mevtihâ,* kad* beyyennâ* lekum* el âyâti* lealle-kum* ta’kılûn

-biliniz* olduğunu* Allah* hayat verip diriltir* yeryüzüne* sonra* ölümünden,* olduk* açıklamış* size* ayetleri* umulur ki böylece siz* akıl edersiniz

(Allah'ın yeryüzüne de ölümünden sonra hayat verip diriltebilen olduğunu biliniz. (Böylece) âyetleri size açıklamış olduk. Umulur ki, böylece siz akıl edersiniz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Allah sadece insanlara değil ölümünden sonra toprağa bile yeniden hayat verir. Bu öğütlere uyar ve samimiyetle iman ederseniz, katılaşmış ve manen

ölü gibi olmuş kalpleriniz imanla hayat bulacaktır. (12) O halde aklınızı kullanın ve bu ilahi öğütleri dikkate alın.

18-) İnnel mussaddikîne vel mussaddikâti ve akradûllâhe kardan hasenen yudâafu lehum ve lehum ecrun kerîm

*İnne* el mussaddikîne* ve el mussaddikâti* ve akradû* allâhe* kardan* hasenen* yudâafu* lehum* ve lehum* ecrun* kerîm

-muhakkak ki* sadaka veren erkekler* sadaka veren kadınlar* ve kredi verenler*  Allah'a* borç* güzelce* kat kat fazlasıyla ödenir* onlara* ve onlar için vardır* mükafat* bol bol

(Muhakkak ki, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar ve Allah'a (Allah için) güzel borç verenler (sadakalar ve borçlar) onlara kat kat geri ödenir. Ve onlar için kerim ecir vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Unutmayın ki bu öğütleri dikkate alıp samimiyetle peygambere iman eden ve onun talimatı doğrultusunda mallarından harcama yapmaktan çekinmeyip her türlü fedakarlığı yapan kadın ve erkek herkes (13) bu davranışlarının ödüllerini Allah katında katbekat alacaktır.

19-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Vellezîne âmenû billâhi ve rusulihî ulâike humus sıddîkûne veş şuhedâu inde rabbihim, lehum ecruhum ve nûruhum, vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbul cahîm

*Ve ellezîne* âmenû* bi allâhi* ve rusuli-hî* ulâike* hum* es sıddîkûne* ve eş şuhedâu

-ve o kimseler* iman eden* Allah'a* ve O'nun resulüne* işte onlar* onlar* sıddık* ve şehitlerdir / şahitlerdir

(Ve, Allah'a ve O'nun Resûl'üne inananlar, işte onlar, onlar sıddıklardır ve şehitlerdir (şahitlerdir) )

* inde* rabbi-him,* lehum* ecru-hum* ve nûru-hum,* ve ellezîne* keferû* ve kezzebû* bi âyâti-nâ* ulâike* ashâbu* el cahîm

-katında* rablerinin* onların vardır* ecirleri* ve nurları,* ve o kimseler* inkar edenler* ve yalanlayanlar* ayetlerimizi* işte onlar* halkıdır* alev alev ateşin

(Rab'lerinin yanında onların ecirleri ve nurları vardır. Ve inkâr edenler ve âyetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar cahîm (alevli ateş) halkıdır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Tevhide ve peygamberlere samimiyetle iman edenler (14) Allah katında gerçek sadakat sahibi, Allah'ın tekliğine şahitlik eden tevhit öncüleridir ve lâyık oldukları şekilde ödüllendirileceklerdir. (15) Tevhidi ve elçimize vahyettiğimiz Kur'an'ı inkâr edenler ise cehenneme atılacaklardır.

20-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İ'lemû ennemâl hayâtud dunyâ leibun ve lehvun ve zînetun ve tefâhurun beynekum ve tekâsurun fîl emvâli vel evlâd, ke meseli gaysin a'cebel kuffâre nebâtuhu summe yehîcu fe terâhu musferran summe yekûnu hutâmâ, ve fîl âhırati azâbun şedîdun ve magfiratun minallâhi ve rıdvânun, ve mâl hayâtud dunyâ illâ metâul gurûr

*İ'lemû* ennemâ* el hayâtu* ed dunyâ* leibun* ve lehvun* ve zînetun* ve tefâhurun*  beyne-kum* ve tekâsurun* fî el emvâli* ve el evlâd,

-biliniz ki* sadece* hayatının* dünya* oyun* eğlence* ve süs* ve karşılıklı övünme* kendi aranızda* ve çokluk*   mal* ve evlat

(Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, bir eğlence, bir süs, kendi aranızda karşılıklı bir övünme, çok mal ve evlat sahibi olma yarışından ibarettir)

* ke* meseli* gaysin* a'cebe* el kuffâre* nebâtu-hu* summe* yehîcu* fe terâ-hu* musferran* summe* yekûnu* hutâmâ,

-gibidir* onların durumu* yağmur* hoşuna giden* çiftçinin* ekini için* sonra* kurur* onu görür* sararmış* sonra* olur* çer çöp

(Onların durumu tıpkı yağmurla yeşeren ve çiftçiyi sevindiren bitkilerin bir süre sonra sararıp solması ve kuru saman ve çer çöp haline gelmesi gibidir)

* ve fî el âhırati* azâbun* şedîdun* ve magfiratun* min allâhi* ve rıdvânun

-ve ahirette* azap* şiddetli* ve mağrifet* Allah'ın* ve rızası*

(Ahirette ise (dünyadaki amele göre ya) çetin bir azap ve(ya) Allah'ın mağfiret ve rızası vardır)

* ve mâ* el hayâtu* ed dunyâ* illâ* metâu* el gurûr

-ve değildir* hayatı* dünya* ...dan başka* meta(dan başka)* aldatıcı

(Dünya hayatı aldatıcı bir geçimlikten başka bir şey değildir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Biliniz ki sizin gibi inkarcıların yaşadığı dünya hayatı; (16) ilahi emirlerin rehberliğinde yaşanmadığı için bir tür oyun, eğlence, süs, gösteriş, büyüklük taslamak, servet biriktirmek ve soy sop hırsından ibarettir. Bütün bunlar tıpkı

yağmurla yeşeren ve çiftçiyi sevindiren bitkilerin bir süre sonra sararıp solması ve kuru saman haline gelmesi gibidir. Oysa ahiret hayatı sonsuzdur. Orada sizi, ilahi emirlere uyup uymadığınıza bağlı olarak bekleyen karşılık ya ağır bir azaba uğramak ya da ilahi mağrifete ve rızaya nail olup cennete girmektir. Dünya hayatı aldatıcı bir geçimlikten başka bir şey değildir.(17)

21-) Sâbikû ilâ magfiratin min rabbikum ve cennetin arduhâ ke ardıs semâi vel ardı uıddet lillezîne âmenû billâhi ve rusulihî, zâlike fadlullâhi yu'tîhi men yeşâu, vallâhu zûl fadlil azîm

* Sâbikû* ilâ magfiratin* min rabbi-kum* ve cennetin* arduhâ* ke* ardı* es semâi* ve el ardı* uıddet* li ellezîne* âmenû* bi allâhi* ve rusuli-hî,

* zâlike* fadlu* allâhi* yu'tî-hi* men* yeşâu,* ve allâhu* zû* el fadli* el azîm

-yarışın* mağrifetine* rabbinizin* ve cennete* onun genişliği* kadardır* genişliği* gökyüzü* ve yeryüzü* hazırlanan* onlar için* iman edenler* Allah'a* ve O'nun resulüne

* işte bu* lutfudur* Allah'ın* onu verir* kimselere* dilediği* ve Allah* sahiptir* büyük* lutfa

(Rabbinizin mağfiretine ve genişliği, yeryüzü ve gökyüzünün genişliği kadar olan, Allah'a ve O'nun Resûl'üne inananlar için hazırlanmış olan cennete (kavuşmak için) yarışın. İşte bu, Allah'ın lutfudur. Onu dilediği kimselere verir. Ve Allah, büyük lutuf sahibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-O halde bu durumdan ders alın ve rabbinizin mağrifetine nail olmak, tevhide (18) ve peygamberlere iman edenler için hazırlanmış muazzam cennet bahçelerine sahip olmak için gerekli olan şeyi yapın, yani bir an önce tevhide ve Allah'ın peygamberine samimiyetle iman edin, ilahi emirlere uygun olarak yaşayın. Eğer bunu yaparsanız, Allah'ın bahşedeceği büyük mükafata nail olursunuz. Zira Allah gerçek müminlere karşı çok lutufkardır.

22-) Mâ esâbe min musîbetin fîl ardı ve lâ fî enfusikum illâ fî kitâbin min kabli en nebraehâ, inne zâlike alâllâhi yesîr

*Mâ* esâbe* min musîbetin* fî el ardı* ve lâ* fî enfusi-kum* illâ* fî kitâbin* min kabli* en nebrae-hâ, * inne* zâlike* alâ allâhi* yesîr

-yoktur ki* isabet eden* bir musibet* yeryüzünde* ve yoktur* kendi nefislerinizde* ...den başka (olmamış olsun)* kitapta (Levh-i Mahfuz'da)* önce* onu yaratmamızdan

* Şüphesiz* işte bu* Allah'a* kolaydır

(Yeryüzünde ve kendi nefislerinizde uğradığınız hiçbir musibet yoktur ki, biz onu yaratmamızdan önce, bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da) yazılmış olmasın.

Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Dünya hayatında başınıza çeşitli musibetlerin geldiğini; hastalık, kuraklı vb. birçok afete maruz kaldığınızı biliyoruz.  Bütün bunlar ezelden beri Allah'ın sonsuz ilminde mevcutur. Bu Allah için hiç de zor değildir.

23-) Li keylâ te'sev alâ mâ fâtekum ve lâ tefrahû bi mâ âtâkum, vallâhu lâ yuhıbbu kulle muhtâlin fehûr

*Li key lâ* te'sev* alâ* mâ* fâte-kum* ve lâ tefrahû* bi-mâ* âtâ-kum,* ve allâhu* lâ yuhıbbu* kulle* muhtâlin* fehûr

-olmasın* üzülmeniz* üzerine* şeyin* elinizden çıkan* ve şımarmayasınız* şey sebebiyle* size verilen* ve Allah* sevmez* hiçbirini* böbürlenip* çok övünenlerin

(Sizin elinizden çıkan şey için üzülmeyesiniz ve size verilen şeyler sebebiyle şımarmayın.  Ve Allah, böbürlenen ve çok övünenlerin hiçbirini sevmez)

TÜRKÇE ÖZÜ:

23-O halde elinizde olmayan kayıplardan ötürü eyvah etmeyin! Kendi başarınız olmayan kazançlardan dolayı da şımarmayın. Allah, kendini bir şey zannedip böbürlenip övünen hiç kimseyi sevmez.

24-) Ellezîne yebhalûne ve ye'murûnen nâse bil buhli, ve men yetevelle fe innellâhe huvel ganiyyul hamîd

*Ellezîne* yebhalûne* ve ye'murûne* en nâse* bi el buhli,* ve men* yetevelle* fe* inne* allâhe* huve* el ganiyyu* el hamîd

-Onlar ki* cimrilik ederler* ve emrederler* insanlara* cimriliği* ve kim* yüz çevirirse* bilsin * muhakkak ki* Allah* Gani'dir* Hamid'dir

(Onlar ki cimrilik ederler ve insanlara da cimriliği emrederler. Ve kim (Allah'a) yüz çevirirse, bilsin ki Allah, hiçbir kimseye ve hiçbir şeye muhtaç olmayacak zenginliktedir ve tek övülmeye layık olandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

24-Sakın elçimizin emri gereğince malınızdan infak etmekten geri durmayın. Unutmayın ki Allah bu tür durumlarda cimri davrananları, kendileri gibi başkalarının da ilahi emre uyup mali yardımda bulunmasını engellemeye çalışan münafıkları sevmez. Kaldı ki Allah onların mallarına muhtaç olduğu

için kendilerinden maddi yardım istiyor değildir. Eğer bu ilahi emirlere uyarlarsa kendileri kazançlı çıkacaklardır, zira Allah, kulluk ve itaate layık yegane kudrettir.

TARİH BOYUNCA GÖNDERİLEN PEYGAMBERLER ve İSRAİLOĞULLARI'NIN TUTUMU

25-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Lekad erselnâ rusulenâ bil beyyinâti ve enzelnâ meahumul kitâbe vel mîzâne li yekûmen nâsu bil kıst(kıstı), ve enzelnâl hadîde fîhi be’sun şedîdun ve menâfiu lin nâsi ve li ya’lemallâhu men yansuruhu ve rusulehu bil gayb(gaybi), innallâhe kavîyyun azîz

*Lekad* erselnâ* rusule-nâ* bi el beyyinâti

-andolsun* biz gönderdik* resullerimizi* açık deliller ile

(Andolsun ki resûllerimizi açık delillerle gönderdik)

* ve enzelnâ* mea-hum* el kitâbe* ve el mîzâne* li yekûme* en nâsu* bi el kıst,

-ve indirdik* onlarla beraber* kitap* ve mizan* yerine getirsinler* insanlara* adaleti*

(ve onlarla beraber kitabı ve mizanı (ölçüyü) indirdik ki, insanlar arasına adaleti yerine getirsinler)

* ve enzelnâ* el hadîde* fî-hi* be’sun* şedîdun* ve menâfiu* li en nâsi

-ve indirdik* demir* içinde bulunan * sertlik* şiddetli* ve menfaat var* insanlar için

(Ve içinde şiddetli bir sertlik bulunan demiri indirdik, onda insanlar için menfaat var)

* ve li ya’leme* allâhu* men* yansuru-hu* ve rusule-hu* bi el gayb,

-belli olsun* Allah'a* kimseler* yardımcı olan* ve O'nun resullerine* gaybda

(Allah'a ve O'nun resullerine gıyaben yardımcı olan kimseler belli olsun diye)

* inne* allâhe* kavîyyun* azîz

-Muhakkak ki* Allah* Kavi'dir* Aziz'dir

(Şüphesiz Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

25-Elçimiz Muhammed'den önce de nice peygamberler gönderdik,onların peygamber olduklarını gösteren çeşitli delilller ortaya koyduk ve insanlara tevhidi anlatsınlar, aralarında adaleti sağlasınlar diye onlara ilahi mesajları vahyettik. Ancak birçok kimse peygamberleri yalanlayıp onlara düşmanlık etti. Biz de peygamberler ve müminler, düşmanları karşısında kılıç kuşanıp savaşsınlar diye demiri yarattık ki tevhide ve elçilerimize sadakatle iman eden ve destek veren müminler açıkça belli olsun, yeryüzünde alınları ak rahatça gezebilsinler! Şüphesiz Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.

26-) Ve lekad erselnâ nûhan ve ibrâhîme ve cealnâ fî zurriyyetihimân nubuvvete vel kitâbe fe minhum muhtedin, ve kesîrun minhum fâsikûn

*Ve lekad* erselnâ* nûhan* ve ibrâhîme* ve cealnâ* fî* zurriyyeti-himâ* en nubuvvete* ve el kitâbe* fe* min-hum* muhtedin,* ve kesîrun* min-hum* fâsikûn

-ve andolsun* biz gönderdik* Nuh* ve İbrahim* Biz onların kıldık* ...de* ikisinin(de) zürriyetlerini* peygamberlikle* ve kitapla* Böylece* onlardan* hidayete erenler de* ve çoğu* onlardan* fasık olanlar da oldu

(Andolsun, biz Nûh’u ve İbrahim’i peygamber olarak gönderdik. Peygamberliği ve kitabı onların soylarına da verdik. Onlardan kimi doğru yola ermiştir, ama içlerinden birçoğu da fasık kimseler oldu)

TÜRKÇE ÖZÜ:

26-Benzer şekilde Nuh, ibrahim ve onların soyundan Hud, Salih, İsmail, İshak gibi peygamberleri toplumlarına elçi olarak gönderdik ve ilahi mesajlar vahyedip kitap verdik. Ancak o soydan gelenlerin bir kısmı bu peygamberlerin anlattıkları tevhit mesajına bağlı kalırken diğerleri bu yoldan çıkmış ve ilahi emirlere isyan etmişlerdi.

27-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Summe kaffeynâ alâ âsârihim bi rusulinâ ve kaffeynâ bi îsâbni meryeme ve âteynâhul incîle ve cealnâ fî kulûbillezînettebeûhu ra’feten ve rahmeten, ve rahbâniyyetenibtedeûhâ mâ ketebnâhâ aleyhim illâbtigâe rıdvânillâhi fe mâ raavhâ hakka riâyetihâ, fe âteynâllezîne âmenû minhum ecrahum, ve kesîrun minhum fâsikûn

*Summe* kaffeynâ* alâ âsâri-him* bi rusuli-nâ

-sonra* ard arda gönderdik* onların izlerinden* resullerimizi

(Sonra onların izinden resûllerimizi ardarda gönderdik)

* ve kaffeynâ* bi îsâbni meryeme* ve âteynâ-hu* el incîle

-ve ardlarından gönderdik* Meryem oğlu İsa'yı* ve ona verdik* İncil

(Ve bunların ardından da Meryem oğlu İsa'yı gönderip ona İncil'i verdik)

* ve cealnâ* fî kulûbi* ellezîne* ittebeû-hu* ra’feten* ve rahmeten,

-ve biz kıldık* kalplerine* onların* ona tabi olanların* şefkat* ve merhamet

(Ve biz ona tabi olanların kalplerini şefkat ve merhamet duygusuyla doldurduk)

* ve rahbâniyyeten* ibtedeû-hâ* mâ ketebnâ-hâ* aleyhim* illâ* ibtigâe* rıdvâni* allâhi

-ve ruhbanlık* ihdas ettiler* farz kılmadığımız halde* onların üzerine* ...tan başka* aramak(tan başka)* rızasını* Allah'ın

(Onlarsa üzerlerine Allah'ın rızasını aramaktan başka bir şey farz kılmadığımız halde İsa'ya ruhbanlık tesis ettiler)

* fe*mâ raav-ha* hakka* riâyeti-hâ,

-oysa* ona da etmediler* hakkıyla* riayet

(Oysa ona da hakkıyla uymadılar etmediler)

* fe* âteynâ* ellezîne* âmenû* min-hum* ecra-hum

-O zaman* verdik* onlardan* amenü olanların* onların* mükafatlarını

(O zaman biz de içlerinden iman etmişlere mükâfatlarını verdik)

* ve kesîrun* min-hum* fâsikûn

-ama çoğu* onların* fasık kimselerdi

(Ama onların çoğu Allah'ın emirlerini tanımayan fesatçı kimselerdi)

TÜRKÇE ÖZÜ:

27-Bunun üzerine onlara yine Musa, İlyas, Davud, Süleyman ve Yunus gibi (19) nice peygamberler gönderdik ve neticede Meryem oğlu İsa'yı gönderip kendisine İncil'i vahyettik. Ona iman edenlerin kalplerini sevgi, şefkat ve merhametle doldurmuştuk. Daha sonraları bu inancı sürdürenler, herhangi bir ilahi emre dayanmaksızın, sırf Allah rızasına nail olabilmek için dünya hayatından uzaklaşmak şeklinde ruhbanlık denen bir gelenek icat ettiler, fakat ona da hakkıyla riayet etmeyip bunu dünyevi kazanç sağlamak, makam ve mevki elde etmek gibi amaçlara alet etmeye başladılar. (20) Neticede

tevhide ve peygamberlerin bildirdiği ilahi mesajlara samimiyetle iman edenlere ödüllerini elbette verdik. Ancak elçimiz Muhammed'i tanıdıkları halde ona iman etmeyen İsrailoğulları gibi geçmişte birçokları bu tevhitten uzaklaşmıştı. (21) Onların çoğu Allah'ın emirlerini tanımayan fesatçı kimselerdi.

28-) Yâ eyyuhâllezîne âmenûttekûllâhe ve âminû bi resûlihî yu'tikum kifleyni min rahmetihî ve yec'al lekum nûran temşûne bihî ve yagfir lekum, vallâhu gafûrun rahîm

*Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû* ittekû allâhe* ve âminû* bi resûli-hî* yu'ti-kum* kifleyni* min rahmeti-hî* ve yec'al* lekum* nûran* temşûne* bi-hî* ve yagfir* lekum,* ve allâhu* gafûrun* rahîm

-eyyy* iman edenler* Allah'a karşı takva sahibi olun* ve iman edin ki* O'nun resulüne* size versin* iki kat* rahmetinden* ve versin* sizin için* nurundan* yürüyebileceğiniz* kendisiyle* ve mağrifet etsin* sizin için* Allah* Gafur'dur* Rahim'dir

(Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve peygamberine iman edin ki, size rahmetinden iki kat pay versin, size kendisiyle yürüyeceğiniz bir nur versin ve size mağrifet etsin (sizi bağışlasın). Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

28-Ey geçmişteki peygamberlere inanan Ehl-i kitap! (22) Elçimiz Muhammed'e iman ediniz ve onun bildirdiği ilahi emirlere uygun yaşayınız ki Allah da bu davranışınızın karşılığında sizi merhametinden bolca nasiplendirsin! Size kendisiyle yürüyeceğiniz bir nur verip ahirette mükafatınızı katbekat arttırsın ve sizlere mağrifetiyle muamele edip günahlarınızı bağışlasın! Eğer böyle yaparsanız Allah sizler için çok bağışlayıcı ve merhametli olacaktır.

29-) Li ellâ ya'leme ehlul kitâbi ellâ yakdirûne alâ şey'in min fadlillâhi ve ennel fadle bi yedillâhi yu'tîhi men yeşâu, vallâhu zûl fadlil azîm

*Li ellâ ya'leme* ehlu el kitâbi* ellâ yakdirûne* alâ şey'in* min fadli allâhi* ve enne* el fadle* bi yedi allâhi* yu'tî-hi* men yeşâu,* ve allâhu* zû* el fadli* el azîm

-bilsinler* kitap ehli* güç yetiremeyeceklerini* hiçbir şeye* Allah'ın lutfundan* ve olduğunu* lutfun* Allah'ın elinde* onu vereceğini* dilediği kimseye* Ve Allah* sahiptir* lutfa* büyük

(Kitap ehli, Allah'ın lütfundan hiçbir şeyi kendilerine has kılmaya güçlerinin yetmeyeceğini ve lütfun, Allah'ın elinde olduğunu, onu dilediği kimseye

vereceğini bilsinler. Allah, büyük lütuf sahibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

29-İşte elçimiz Muhammed'e iman edenlere vereceğimiz bu muazzam müjdeyi böyle açıklıyoruz ki kendilerini diğer insanlardan üstün gören ve elçimiz sırf kendi soylarından olmadığı için onu inkar eden İsrailoğulları, peygamberliğin ve ilahi dinin kendi tekellerinde olmadığını, Allah'ın dilediğini peygamber seçeceğini, Muhammed'i de peygamber olarak gönderdiğini, Allah'ın büyük lütuf sahibi olup ona inananları cennetle ödüllendireceğini, inanmayanları ise cehennemle cezalandıracağını iyice bilsinler! (23)

(1) (bkz.Kurtubi)

(2) (bkz.Kurtubi)

(3) (bkz.Taberi)

(4) (bkz.Cabiri)

(5) (bkz.Taberi)

(6) (bkz.Zemahşeri)

(7) (bkz.Kurtubi)

(8) (bkz.Kurtubi)

(9) (bkz.Kurtubi)

(10) (bkz.Mukatil, Maverdi, Razi)

(11) (bkz.Taberi)

(12) (bkz.Maverdi, Zemahşeri, Razi)

(13) (bkz.Maverdi)

(14) (bkz.Taberi)

(15) (bkz.Razi)

(16) (bkz.İbnü'l-Cevzi)

(17) Kafir = Arapça'da "bir şeyin üstünü örten" demektir. "Küfr" kelimesinden türetilmiştir. "Gerçeklerin üstünü örten" anlamında kullanıldığı gibi "toprağa atılan tohumun üstünü örten" anlamında (el küffar) "çiftçi" olarak da kullanılır.

(18) (bkz.Mukatil)

(19) (bkz.Kurtubi)

(20) (bkz.Kurtubi)

(21) (bkz.Kurtubi)

(22) (bkz.Taberi)

(23) (bkz.Taberi, Razi)

KURAN -99- (47) MUHAMMED SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

38 Ayet - /Tevhit davasının son temsilcisi aziz peygamber/

----- Medine'de henüz müslümanların müşrikler karşısında belirleyici bir zafer kazanmamış oldukları bir dönemde vahyedilmiştir. Müşriklere ve münafıklara yönelik eleştirilerin hakim olduğu surenin ana teması Hz.Muhammed'e iman ve sadakattir. Müminlere karşı her türlü düşmanlığı reva gören müşriklerle

savaşma konusunda teşvik edici ifadelerin ağırlıklı olarak yer alması sebebiyle Kıtal (Savaş) suresi olarak da isimlendirilmiştir -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

## PEYGAMBERİ İNKAR EDEN ve KENDİLERİNİ DOĞRU YOLDA GÖREN MÜŞRİKLERİN DURUMU

1-Tevhidi ve Allah'ın elçisi Muhammed'in peygamberliğini reddeden ve insanların tevhidi benimsemelerine engel olmak için ellerinden gelen her şeyi yapan Mekke müşrikleri (bkz.Taberi) her ne kadar Kabe'nin hizmetinde bulunduklarını söyleyerek kendilerini doğru yolda görüyor olsalar da, peygamberi inkar etmeleri sebebiyle Allah onları cehenneme atacak, tevhide karşı giriştikleri planları boşa çıkartacaktır. (bkz.Ebussuûd, Şevkani)

## PEYGAMBERE İMAN EDEN TEVHİT EHLİ MÜMİNLERİN ALACAKLARI ÖDÜL

2-Tevhide ve elçimiz Muhammed'e iman eden, Kur'an'ın ilahi vahiy olduğunu kabul eden ve ilahi emirlere uygun yaşayanlar ise Allah tarafından hem dünyada muzaffer kılınacak (bkz.Zemahşeri) hem de iman ve amellerinden dolayı ilahi affa mazhar olup cennetle ödüllendirileceklerdir.

3-Buna karşılık müşrikler dünyada da ahirette de perişan olacaklardır; çünkü müminler Allah'ın gönderdiği peygambere ve ilahi vahye inanıp itaat ederken, müşrikler bu peygamberi inkar edip öteden beri inanmakta oldukları asılsız şirk inancında ısrar etmişlerdir. İşte Allah müminler ile müşrikler arasındaki farkı bu şekilde açıkça ortaya koymaktadır.

## DÜŞMAN KARŞISINDA KARARLI BİR ŞEKİLDE SAVAŞMA EMRİ

4-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Tevhidi ve elçimizin peygamberliğini kabul etmeyen ve size karşı savaşan müşriklerle savaş alanında karşı karşıya geldiğiniz zaman cesur ve kararlı bir şekilde savaşın ve onların boyunlarını vurun! İyice mukavemetlerini kırdığınızda etraflarını sarıp elinize

geçirdiklerinizi esir edin ve savaş durumu sona erdiğinde bu esirleri gerek fidye karşılığında gerekirse fidyesiz olarak serbest bırakın! Gerçek şu ki Allah o müşrikleri savaş olmadan da çeşitli yollarla helak etmeye kadirdir. Fakat müminlerin inanç ve kararlılığının ortaya çıkması ve gerçek anlamda inanan sadık müminlerin belli olması için size onlarla savaşmayı emretmiş bulunmaktadır. (bkz.Taberi) Bu ilahi emre uyarak savaş meydanına çıkan ve orada canlarını veren müminlerin yaptıkları karşılıksız bırakılmayacak

5-Cennete ulaştırılıp muazzam bir şekilde ödüllendirecekler

6-Onlara vaat edilen cennete dahil edileceklerdir.

7-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Eğer elçimiz Muhammed'e destek verir ve onun yanında savaşa katılırsanız Allah da sizlere yardım edecek, düşmanınız karşısında sizi güçlü ve muzaffer kılacaktır. (bkz.Taberi)

MÜŞRİKLERİN CEZASI

8-Elçimiz Muhammed'i inkar eden müşrikler ise dünyada da ahirette de perişan olup gidecekler, umduklarına hiçbir şekilde kavuşamayacaklardır.

9-Çünkü onlar Allah tarafında elçisine gönderilen vahye iman etmemişler, peygamberi yalancı ve sihirbaz olarak nitelendirmişlerdir. (bkz.Taberi) Bu yüzden de, her ne kadar Kâbe'nin hizmetini yapmak gibi övündükleri amelleri bulunsa da, sonunda cehenneme gireceklerdir.

10-Elçimiz Muhammed'i inkar eden ve tevhide karşı her türlü düşmanlığı yapan bu müşrikler geçmişte peygamberlere karşı böyle düşmanca tavır alanların Allah tarafından helak edilmesinden ders almazlar mı? Evet, tıpkı geçmişteki inkarcılar gibi Mekke müşriklerinin başına da aynı şey gelecektir. (bkz.Taberi)

11-Zira Allah her zaman, tevhidi ve peygamberleri destekleyip muzaffer kılmıştır; buna karşılık tevhide ve peygamberlere düşmanlık edenler, güvendikleri putlardan hiçbir zaman yardım görememişlerdir.

MÜMİNLERİN ÖDÜLÜ

12-Allah, tevhide ve elçisi Muhammed'e inanan ve ilahi emirlere uygun yaşayan müminleri içlerinde ırmakların çağıldadığı muhteşem cennetleriyle ödüllendirecektir. Tevhidi ve elçimizi inkar eden müşrikler ise şu fani dünya hayatında bir süre daha hayvan gibi yiyip içerek sorumsuzca ve nankörce yaşayacaklar, (bkz.Taberi) fakat sonunda mağlup olacak ve nihayetinde cehenneme gireceklerdir.

13-Ey elçimiz Muhammed! Seni Mekke'den hicret etmek zorunda bırakan müşriklerin şu anda güç ve kudret sahibi olmalarına aldırma! Unutma ki Allah geçmişte onlardan çok daha güçlü olan nice müşrik toplumları helak etmiştir. Bunların akıbeti de öyle olacaktır, medet umdukları varlıklar da onları bu hazin sondan kurtaramayacaktır.

14-İlahi vahye tabi olan peygamber ve ona inananlarla vahyi inkar eden ve buna rağmen kendilerini doğru yolda gören müşrikler elbette Allah katında bir tutulacak değildirler. Müşrikler kendi keyiflerine göre davranıyorlar.

15-Peygambere inanan ve ilahi emirlere uygun yaşayan müminlere vaat edilen cennet; içerisinde her dem taze berrak suların, tadı bozulmayan sütlerin, leziz içeceklerin ve saf süzme balların nehir olup aktığı, türlü meyvelerin bulunduğu muhteşem bahçeler şeklindedir. Müminler orada Allah'ın şefkat ve merhametine mazhar olmuş bir şekilde konaklarken müşrikler adeta bağırsaklarını yakıp kavuracak kaynar suları içecekleri cehennem ateşine girecek ve orada sonsuza kadar kalacaklardır.

## MÜŞRİKLERLE İŞBİRLİĞİ YAPAN MÜNAFIKLAR

16-Ey elçimiz Muhammed! Senin yanında iken mümin gibi davranıp sana güya kulak veren, fakat dışarı çıktıklarında gerçek müminlere yaklaşıp, "Az önce Muhammed neler anlattı sahi?" diye sorarak, seni ve anlattıklarını önemsemediklerini özellikle gösteren (bkz.Taberi) münafıklar, Allah tarafından kalpleri mühürlenmiş, kendi isteklerine uymayan ilahi emirlere karşı adeta sağır kesilmiş durumdadırlar. (bkz.Razi)

17-Oysa senin peygamberliğine iman edenler gönderilen her bir vahiy ve senden duydukları her bir söz sayesinde imanlarında daha kararlı ve sebatkar, ilahi emirlere uyma konusunda daha gayretli olurlar.

18-Senin peygamberliğine inanmayan müşrikler ve münafıklar (bkz.Taberi) bu kadar delile rağmen, gerçeği anlamak için illa kıyametin gelip çatmasını mı bekliyorlar? Gerçek şu ki tevhit ehli müminler gün geçtikçe güçlenmekte ve müşriklerin etrafındaki çember giderek daralmaktadır. Dolayısıyla başlarına hezimetin çökmesi yakındır. (bkz.İbn Aşur) Kaldı ki onların alaya aldıkları o gerçek kıyamet geldiği zaman artık inanmaları da bir işe yaramayacaktır.

19-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırma ve dosdoğru tevhit yolunda yürümeye devam et! Zira Allah'tan başka kulluk edilmeye layık kudret yoktur. Onların seni ve müminleri suçlu ve günahkar görmelerine de aldırma ve size karşı yöneltilen bu suçlama ve düşmanlıklar son bulsun, müminler muzaffer olsun diye Allah'a dua et! (Hüseyin et-Tabâtabâi, "el-Mizan fi tefsiri'l-Kur'an") Zira Allah sizin her türlü güç ve zafiyetinizi bilmektedir ve her halinizden haberdardır.

20-Elçimize iman edenler, müşriklerin baskı ve tehditlerine son vermek için onlarla savaşmak istemekte ve Allah tarafından kendilerine bu hususta izin verildiğini bildiren ayetlerin vahyedilmesini canı gönülden temenni etmektedirler. Müminler arasında bulunan münafıklara gelince, onlar cihadı arzu ediyormuş gibi konuşurlar, ancak savaş izni ve emri veren ayetler vahyedildiğinde korkudan gözleri baygınlaşır ve sersemlemiş gibi bakakalırlar. Onlara yakışan da budur.

21-Oysa yapmaları gereken, tıpkı gerçek müminler gibi ilahi emre itaat etmek ve elçimizin sefer emrine olumlu cevap vermektir. Bu, kendileri için daha hayırlı olurdu.

22-Ey elçimiz Muhammed'e sadakat göstermeyen münafıklar! Siz kendinizi ve akrabalarınızı koruma adına Muhammed'in emrine uymayarak aslında tekrar Cahiliye günlerine dönmüş olacağınızı ve Mekke müşrikleriyle savaşmaktan kaçınalım derken eskiden olduğu gibi tekrar Medine'de birbirinize düşeceğinizi, elçimiz Muhammed'in Medine'ye gelmesinden önce yaptığınız iç savaşların tekrar başlayacağını düşünemiyor musunuz? (bkz.İbn Aşur)

23-Doğrusu elçimizin emrine muhalefet eden münafıklar Allah'ın rahmetinden mahrum kalmış kimselerdir. Bunlar bu tür davranışları sebebiyle kör ve sağır gibi olmuşlardır.

24-Adeta akılları başlarında değilmiş gibi davranmakta ve ilahi vahyi hiç

düşünmemektedirler.

25-Muhammed'in peygamber olduğunu anlamış olmalarına rağmen sırf başka hesaplar peşine düşüp ona ihanet edenler şeytanın aldatmacasına kanmışlardır.

26-Münafıklar gidip müşriklerle gizli işbirliği yaparak onlara, "Sizinle güç birliği yaparız" demişlerdir. (bkz.Taberi) Doğrusu Allah onların bu gizli planlarından haberdardır ve bu yaptıklarını cezasız bırakmayacaktır.

27-Melekler onların canlarını eziyet ederek aldığında, halleri çok perişan olacaktır.

28-Evet, onlar buna müstehaktırlar; çünkü Allah'ın elçisine iman edip O'nun rızasına ulaşmak yerine müşriklerin peşine düşmüş ve Allah'ın vereceği cezayı hak etmişlerdir.

29-Elçimiz Muhammed'e ve müminlere karşı besledikleri düşmanlığın Allah tarafından ortaya çıkarılmayacağını sanmışlar ve sürekli münafıklık yapmışlardır. Neticede Allah da onların umutlarını boşa çıkarmış ve kendilerini gerekli şekilde cezalandırmıştır.

30-Ey elçimiz Muhammed! İşte böylece Allah, sana münafıkların özelliklerini anlatmakta ve onlara karşı dikkatli olman için seni uyarmaktadır. Gerekseydi Allah onları sana tek tek tanıtırdı ve yüzlerine bakınca onları hemen tanırdın ama zaten bu anlattığımız özelliklerinden ve konuşurken sana ve müminlere karşı kullandıkları alaycı ifadelerden onları tanıyabilirsin. Allah herkesin gizli ve açık bütün amellerini bilmektedir.

31-Müminler içerisinde inançlarına sadakatle bağlı olan ve bu uğurda her türlü fedakarlığı gösteren, ilahi emre uyarak savaşa çıkan gerçek müminler ortaya çıksın diye sizleri imtihan etmektedir.

MEDİNE YAHUDİLERİNİN ELEŞTİRİSİ

32-Tevhidi reddeden, insanların bu inancı kabul etmelerine engel olmak için ellerinden gelen her şeyi yapan, elçimiz Muhammed'in Allah'ın peygamberi olduğunu anladıkları halde ısrarla ona muhalefet ve düşmanlık eden Medine

yahudilerinin (bkz.Zemahşeri) bu düşmanlıkları tevhide hiçbir zarar veremeyecek ve yaptıkları planları boşa çıkartacaktır. Ayrıca elçimize düşmanlık ettikleri için Allah onları cehennem ile cezalandıracak, pek övündükleri amelleri heba olacaktır.

PEYGAMBERE İTAAT

33-Ey müminler! Sakın bu yahudi ve münafıklar gibi elçimize muhalefet etmeyiniz; unutmayınız ki Muhammed'e iman ve itaat etmedikten sonra yaptığınız amellerin hiçbiri sizi kurtaramaz!

34-Tevhidi ve elçimiz Muhammed'i inkar eden ve insanları bu inançtan alıkoymaya çalışan ve bu yaptıklarından tövbe etmeden ölenleri Allah asla affetmeyecek ve onları cehennem ile cezalandıracaktır.

35-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Size karşı her türlü düşmanlığı yapan müşriklere karşı savaşmaya hazır olunuz, onlara karşı gevşeklik ve zafiyet göstermeyiniz! Üstün olduğunuz halde, düşmanın sizi zayıf görmesine yol açacak şekilde (bkz.İbn Aşur) barış ve anlaşma teklifinde bulunmayınız. Kararlı duruşunuzla onları caydırınız. Unutmayınız ki Allah size yardım edecek ve sizi muzaffer kılacaktır.

MADDİ FEDAKARLIK

36-Elçimizin emirleri doğrultusunda düşmana karşı savaş için maddi fedakarlık yapınız; dünyevi menfaatler uğruna kararlılığınızı bozmayınız! Dünya hayatının gelip geçici olduğunu, elçimize sadakatle iman edip ilahi emirlere titizlikle uyduğunuz takdirde Allah tarafından en güzel şekilde ödüllendirileceğinizi ve sizden istenen fedakarlığın bütün malınızı (bkz.İbn Aşur) mülkünüzü vermek olmadığını unutmayınız.

37-Sizden istenen fedakarlık, sahip olduğunuz her şeyi vermeniz değildir. Eğer Allah sizden mallarınızın hepsini isteyip sizi zorlasaydı buna karşı çıkar cimrilik eder, Allah'a kinlenirdiniz.

38-Oysa Allah sizden düşmana karşı savaşmak için gücünüz ölçüsünde maddi fedakarlık yapmanızı istemektedir. Buna rağmen münafıklar bu fedakarlığı yapmaktan geri durmakta ve cimrilik etmektedirler. Doğrusu bu noktada cimrilik edenler zararlı çıkarlar. Zira Allah bütün kainatın malikidir ve O'nun tevhit dini ve elçisi Muhammed kimsenin yardımına muhtaç değildir. Tam tersine sizler bu dine ve Allah'ın elçisinin rehberliğine muhtaç durumdasınız. Eğer bu ilahi emirleri dikkate almaz ve bu tevhit mesajını taşımazsanız Allah bu görevi sadakat sahibi başka bir topluma verir. Muhakkak onlar size benzemeyeceklerdir.

KURAN -100- (65) TALAK SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

TALAK = Boşanma

12 Ayet - /Boşanmış kadınların hakları/

Medine döneminde vahyedilmiştir. Boşanma konusunun, gelişigüzel ve keyfi

bir davranış olmaktan çıkarılıp, belli sorumluluklar çerçevesinde gerçekleştirilmesi ve boşanmış kadınların mağdur edilmemesi istenir. Ayrıca tevhit ve ahiret uyarıları da yer alır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

BOŞANMANIN USULÜ ve BOŞANMIŞ KADINLARIN HAKLARI

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ya eyyühaenNebîyyu iza tallaktumunnisae fetallikuhünne li'ıddetihinne ve ahsul'ıddete, vettekullahe Rabbeküm* la tuhricuhünne min buyutihinne ve la yahrucne illâ en ye'tiyne Bifahışetin mübeyyinetin, ve tilke hududullah* ve men yete'adde hududallahi fekad zaleme nefseh* la tedriy le'allellahe yuhdisu ba'de zâlike emra;

*Yâ eyyuhâ* en nebiyyu

-eyyy* nebi(peygamber)

(eyyy elçimiz Muhammed!)

* izâ tallaktumu* en nisâe

-boşadığınız zaman* kadınları

(kadınları boşadığınız zaman)

* fe tallikû-hunne* li* iddeti-hinne* ve ahsû* el iddete,*

-o takdirde onları boşadığınızda* içinde* üç adet iddet müddeti* ve bekleyin* günlerin sayısını

(bu kararı açıkladıktan sonra, kararınızı gözden geçirmek için de gerekli olan iddet süresini sabır ve olgunlukla bekleyiniz)

*ve ittekû* allâhe* rabbe-kum,

-ve takva sahibi olun* allah* sizin rabbinizdir

(rabbinize olan inancınıza yakışacak şekilde ahlâklı olunuz)

* lâ tuhricû-hunne* min buyûti-hinne* ve lâ yahrucne* illâ* en ye’tîne* bi fâhişetin* mubeyyinetin,

-onları çıkarmayın* evlerinizden* ve çıkmasınlar* ...ten başka* gelmedik(ten başka)* fahişelikle* açıkça

(Aile haysiyetine yakışmayacak tavırlar sergilemedikleri, açıkça fahişelikten başka kusurla gelmedikleri sürece onları evlerinizden çıkmaya zorlayarak mağdur da etmeyiniz)

* ve tilke* hudûdu* allâhi,* ve men* yeteadde* hudûde* allâhi* fe* kad* zaleme* nefse-hu,

-ve bu* sınırlarını* allah'ın* kim* aşarsa* hududunu* allah'ın* o takdirde* olur* zulmetmiş* kendi nefsine

(Bunlar Allah'ın hükümleridir. Biliniz ki Allah'ın belirlediği bu hükümleri çiğneyenler, kendilerine yazık etmiş olurlar)

* lâ tedrî* lealle* allâhe* yuhdısu* ba’de zâlike* emrâ

-bilemezsin* belki* allah* meydana getirir* bundan sonra* yeni bir durum

(Bilemezsiniz, belki bu bekleme süresi içerisinde taraflar konuyu tekrar düşünüp kararlarını değiştirme imkanı elde edecekler, belki de boşanmaktan vazgeçerler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz Muhammed! Boşanma konusuyla ilgili aşağıdaki hükümleri müminlere bildir ve uygulanmasına titizlikle riayet et! Evliliği sürdürme imkanının kalmadığı durumlarda eşlerinizden ayrılacağınız zaman, bu kararı açıklamanın eşlerinizin adet günlerinin dışında gerçekleşmesine dikkat ediniz. Ayrıca bu kararı açıkladıktan sonra, kararınızı gözden geçirmek için de gerekli olan iddet süresini sabır ve olgunlukla bekleyiniz. Rabbinize olan inancınıza yakışacak şekilde ahlâklı olunuz. Bu süre zarfında eşlerinize yaklaşmayınız. Aile haysiyetine yakışmayacak tavırlar sergilemedikleri sürece onları evlerinizden çıkmaya zorlayarak mağdur da etmeyiniz. Bunlar Allah'ın hükümleridir. Biliniz ki Allah'ın belirlediği bu hükümleri çiğneyenler, kendilerine yazık etmiş olurlar. Kaldı ki Allah'ın bildirdiği bu hükümler tamamen sizin yararınız için olup aile yuvasını korumaya yöneliktir; zira bu bekleme süresi içerisinde taraflar konuyu tekrar düşünüp kararlarını değiştirme imkanı elde edecekler, belki de boşanmaktan vazgeçeceklerdir. (*) (bkz.Taberi)

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Feiza belağne ecelehünne feemsikûhünne Bima'rufin ev farikuhünne Bima'rufin ve eşhidu zevey 'adlin minküm ve ekıymuşşehadete Lillah* zâliküm yu'azu Bihi men kâne yu'minu Billahi velyevmil'ahır* ve men yettekıllahe yec'al lehu mahreca;

*Fe izâ* belagne* ecele-hunne

-böylece* tamamlandığında* bekleme süresi*

(bekleme süresi tamamlandığında)

* fe emsikû-hunne* bi ma’rûfin* ev fârikû-hunne* bi ma’rûfin

-ya o kadınlarla barışıp bir arada durun* örfe uygun olarak* veya onlardan boşanın* örfe uygun olarak

(ya o kadınlarla barışıp örfe uygun olarak bir arada durun veya onlardan örfe uygun olarak boşanın)

* ve eşhidû* zevey* adlin* min-kum* ve ekîmû* eş şehâdete* li allâh,

-ve şahitlik yapsın* sahipleri* adalet* sizden* ve yapın* şahitliği* allah için

(ve sizden adalet sahibi insanlar şahitlik yapsın ve şahitliği allah korkusu ile yapın)

* zâlikum* yûazu* bi-hî* men* kâne* yu’minu* billâhi* vel yevmi el âhir,

-işte bu* vaaz olunur* bununla* kimselere* olan* iman etmekte* allah'a* ve ahiret gününe

(işte bu, Allah'a ve ahiret gününe iman etmekte olan kimselere vaaz olunur)

* ve men* yettekı* allâhe* yec’al* lehu* mahracâ

-ve kim* takva sahibi olursa* allah* buldurur* ona* bir çıkış

(Ve kim Allah’a karşı takva sahibi olursa, Allah ona bir çıkış sunar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Süre sona erdiğinde, boşanmak isteyip istemediğiniz konusunda kesin kararınızı veriniz ve her iki durumda da anlayışlı ve adaletli davranınız, kadınların haklarına riayet ediniz. Onlarla ya örfe uygun bir şekilde bir arada durun ya da yine örfe uygun ve adil bir biçimde ayrılın. Eğer kararınız boşanma yönündeyse bunu, güvenilir en az iki şahidin huzurunda ilan ediniz ve şahitlik konusuna gereken önemi veriniz. İşte bu, tevhide ve ahiretteki hesap gününe iman edenlere Allah'ın öğüdüdür. Her kim Allah'ın emirlerine titizlikle itaat eder, boşamakta olduğu karısını mağdur etmez, onu zora sokmaz, mehir ve nafaka gibi mali görevlerinde kusur etmezse, Allah da onun boşanmaktan doğan sıkıntılarını, üzüntülerini giderir (bkz.Zemahşeri)

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve yerzukhu min haysü la yahtesib ve men yetevekkel 'alellahi feHUve hasbüh* innAllahe baliğu emriHİ, kad ce'alAllahu likülli şey'in kadra;

*Ve yerzuk-hu* min haysu* lâ yahtesib,

-ve rızıklandırır* yerden* hiç beklemediği yerden

(ve hiç beklemediği yerden rızık kapıları açar)

* ve men* yetevekkel* alâ allâhi* fe huve* hasbu-hu,

-ve kim* tevekkül ederse* allah'a* o zaman* ona allah yeter

(ve kim tevekkül ederse Allah'a o zaman ona Allah yeter)

* inne* allâhe* bâligu* emri-hî,

-muhakkak ki* allah* gerçekleştirir* kendi emrini (yapacağı işi)*

(Allah yapacağı işi muhakkak gerçekleştirir)

* kad* ceale* allâhu* li* kulli* şey’in* kadrâ

-etmiştir* kılmıştır* allah* için* her* şey* kader

(Allah her şey için bir kader tayin etmiştir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Hiç beklemediği rızık kapıları açar. Kim tevekkül ederse Allah'a o zaman ona Allah yeter. Bu hususlarda ilahi emirleri titizlikle yerine getiren ve Allah'a güvenen kimse Allah'ın vereceği muazzam ödüle ve merhamete nail olur. Allah kendi emrini / yapacağı işi muhakkak gerçekleştirir. Allah her şey için bir kader tayin etmiştir, işte Allah bu şekilde boşanma konusunu belli kurallara bağlamış bulunmaktadır. (bkz.Taberi)

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Vellaiy yeisne minelmehıydı min nisaiküm inirtebtum fe'ıddetühünne selasetü eşhurin, vellaiy lem yehıdne, ve ülatul'ahmali eceluhünne en yeda'ne hamlehünn* ve men yettekıllhe yec'al lehu min emriHİ yüsra;

*Ve ellâî* yeisne* min el mahîdı* min nisâi-kum* in* irtebtum

-ve onların* kesilen* hayızdan* kadınlarınızdan* eğer* şüphe ederseniz

(Adetten kesilen kadınların bekleme süreleri hakkında kuşkuya kapılırsanız)

* fe* iddetu-hunne* selâsetu* eşhurin* ve ellâî* lem yahıdne,*

o takdirde* onların iddet müddetleri* üç aydır* olanların da* hayız görmemiş

(onların bekleme süresi üç aydır, hayız görmemiş olanların da)

ve ulâtu* el ahmâli* ecelu-hunne* en yada’ne* hamle-hunn,

* ve onlar* hamile olanlar* onların süreleri* doğurana kadardır* yüklerini

(Hamile kadınların iddet süreleri ise çocuklarını doğuruncaya kadar devam eder)

* ve men* yettekı* allâhe* yec’al* lehu* min emri-hî* yusrâ

-ve kim* takva sahibi olursa* Allah'da* sağlar* ona* onun işlerinde* kolaylık

(Ve kim Allah’a karşı takva sahibi olursa, Allah da işlerinde ona kolaylık sağlar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Adetten kesilen veya adet görmeyen kadınların bekleme süreleri hakkında kuşkuya kapılırsanız, onların bekleme süresi üç aydır. Hamile kadınların iddet süreleri ise çocuklarını doğuruncaya kadar devam eder. Ve kim Allah’a karşı takva sahibi olursa, Allah da işlerinde ona kolaylık sağlar

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Zâlike emrullahi enzelehu ileyküm* ve men yettekıllahe yükeffir 'anhu seyyiatihi ve yu'zım lehu ecra;

*Zâlike* emru* allâhi* enzele-hû* ileykum,

-bunlar* emirler* allah'tan* bildirilen* size

(Bunlar size Allah tarafından bildirilen ilahi emirlerdir)

* ve men* yettekı* allâhe* yukeffir* an-hu* seyyiâti-hî

-ve kim* takva sahibi olursa* allah* örter / bağışlar* onun* günahlarını

(ve kim bu ilâhi emirlere titizlikle itaat ederse, Allah onun günahlarını bağışlar)

* ve yu’zım* lehû* ecrâ

-ve arttırır* onun* mükafatını

(ve onun mükafatını arttırır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Bunlar size Allah tarafından bildirilen ilahi emirlerdir. Artık kim bu ilahi emirlere titizlikle itaat ederse Allah ona kolaylık sağlar, hatalarını bağışlar ve kendisine ahirette muazzam bir ödül bahşeder.

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Eskinuhünne min haysü sekentum min vucdiküm ve la tudarruhünne litudayyiku 'aleyhinn* ve in künne ulati hamlin feenfiku 'aleyhinne hatta yeda'ne hamlehünn* fein erda'ne leküm featuhünne ucurehünne, ve'temiru beynekum Bima'ruf* ve in te'asertum feseturdı'u lehu uhra;

*Eskinû-hunne* min haysu* sekentum* min vucdi-kum

-onları oturtun* yerde* ikâmet ettiğiniz yerde* gücünüz yettiği kadar

(Sizin ikâmet ettiğiniz yerin bir kısmında, gücünüz yettiği kadar onları oturtun)

* ve lâ tudârrû-hunne* li tudayyikû* aleyhinne,

-ve onlara zarar vermeyin* sıkıntıya düşürmek için* onları

(Ve onları sıkıntıya düşürmek için onlara zarar vermeyin)

* ve in* kunne* ulâti* hamlin

-ve eğer* onlar* işte onlar* hamile / yüklü (iseler)*

(ve eğer onlar (kadınlar) hamile / yüklü iseler)

* fe* enfikû* aleyhinne* hattâ* yada’ne* hamle-hunne,

-o takdirde* infak edin* onlara* kadar* bırakıncaya* yüklerini

(o takdirde, yüklerini bırakıncaya (doğum oluncaya) kadar onlara infâk edin (nafakalarını verin))

* fe in* erda’ne* lekum* fe âtû-hunne* ucûra-hunne,

-bundan sonra eğer* emzirirlerse* sizin için* o zaman onlara verin* ücret

(Ve eğer bundan sonra sizin için emzirirlerse o zaman onların ücretlerini verin)

* ve’ İtemirû* beyne-kum* bi ma’rûf,

-ve görüşün* aranızda* örfe uygun olarak

(ve bu sürede birbirinizle örfe edebe ahlâka uygun olarak görüşün)

* ve in teâsertum* fe* se-turdıu* lehû* uhrâ*

-ve eğer bir güçlüğünüz olursa* o takdirde* emzirtin* onu* bir başkasına

(Ve eğer bir güçlüğünüz olursa (zorlanırsanız), o taktirde bebeğinizi bir başkasına emzirtin)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Bekleme süresi boyunca eşlerinizin barınma ihtiyaçlarını karşılayınız, evlerinizden ayrılmaları için onları zorlamayınız. Bu süre içinde onlara herhangi bir zorluk çıkarmayınız. Eğer iddet bekleyen eşleriniz hamile ise, çocuklarını doğuruncaya kadar geçimlerini temin ediniz; doğurduktan sonra çocuğu emzirmeye gönüllü olurlarsa da onlara süt emzirme bedeli ödeyiniz. Bu hususlarda birbirinize karşı anlayışlı olunuz, makul şartlar çerçevesinde anlaşmaya çalışınız. Eğer emzirme bedeli veya bir başka konuda anlaşamazsanız bir başka süt anne tutabilirsiniz.

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Liyunfık zü se'atin min se'atih* ve men kudire 'aleyhi rizkuhu felyunfık mimma atahullah* la yukellifullahu nefsen illâ ma ataha* seyec'alullahu ba'de 'usrin yüsra;

*Li* yunfık* zû* seatin* min seati-hî,

-yapsın* infak etsin* sahip* geniş imkânlara

(Varlıklı olanlar boşandıkları eş ve çocuklarına nafaka versin)

* ve men* kudira* aleyhi* rızku-hu* fe* li yunfik* mimmâ* âtâ-hu* allâhu,

-ve kim* az veriliyorsa* ona* onun rızkı* o takdirde* infak etsin* şeyden* ona verdiği* allah'ın

(Ve kime, Allah'ın verdiği rızık az ise, o da Allah’ın ona verdiği kadarından infâk etsin)

* lâ yukellifu* allâhu* nefsen* illâ* mâ* âtâ-hâ,

-mükellef tutmaz* allah* kimseyi* ...den fazlası ile* şey* ona verdiğin(den

fazlasıyla)

(Allah kimseyi, ona verdiğinden fazlası ile mükellef (sorumlu) tutmaz)

* se yec’alu* allâhu*  ba’de* usrin* yusrâ*

-verecektir* allah* sonra* güçlükten* kolaylık

(Allah, zorluktan sonra kolaylık verecektir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Varlıklı olanlar, boşanmış oldukları eşlerinin ve çocuklarının (*) (bkz.Zemahşeri) nafakasını karşılasınlar; varlıklı olmayanlar ise imkanları ölçüsünde onlara yardımcı olmaya çalışsınlar. Allah herkesi, kendisine nasip ettiği imkanlar ölçüsünde mükellef tutmaktadır. Ancak eğer bu şartlar altında ilahi emirlere uymaya devam ederseniz Allah zorlukları aşmanızı ve rahata kavuşmanızı sağlar.

İLAHİ EMİRLERİ UMURSAMAYANLARIN SONU

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve keeyyin min karyetin 'atet 'an emri Rabbiha ve RusuliHİ fehasebnaha hısaben şediyden ve 'azzebnaha 'azâben nükra;

*Ve keeyyin* min karyetin* atet* an emri* rabbi-hâ* ve rusuli-hî

-ve nice* kavimler* itaat etmedi* emirlerine* rabbinin* ve O'nun resullerinin

((geçmişte) nice kavimler rablerinin ve O'nun resullerinin emirlerine itaat etmedi)

* fe hâsebnâ-hâ* hisâben* şedîden

-onları hesaba çektik* hesaba* şiddetli

(onları şiddetli bir hesaba çektik)

* ve azzebnâ-hâ* azâben* nukrâ*

-ve azaplandırdık* azapla* çok korkunç

(Ve onları çok korkunç azapla azaplandırdık)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Biliniz ki geçmişte nice kavimler rablerinin ve O'nun resullerinin ilâhi

emirlerine itaat etmedi. Bu davranışlarından dolayı onları çetin bir hesaba çektik ve onları çok korkunç azapla cezalandırdık.

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Fezâkat vebale emriha ve kâne 'akıbetu emriha husra;

*Fe* zâkat* vebâle* emri-hâ* ve kâne* âkıbetu* emri-hâ* husrâ

-böylece* tattılar* vebalini* yaptıkları işin* ve oldu* akıbet* onların işi* hüsran

(Böylece o kavimler yaptıkları işin karşılığını tattılar ve onların sonu hüsran oldu)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Böylece o kavimler yaptıklarının karşılığını alıp ettiklerini buldular ve sonları hüsran oldu

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

E'addAllahu lehüm 'azâben şediyden fettekullahe ya ulil'elbabi, ellezine amenu* kad enzelAllahu ileyküm Zikra;

*Eadde* allâhu* lehum* azâben* şedîden

-hazırladı* allah* onlar için* azap* şiddetli

(Allah onlar için çok şiddetli bir azap hazırladı)

* fe ittekû* allâhe* yâ* ulî el elbâb,* ellezîne* âmenû,

-artık takva sahibi olun* Allah'a* ey* üstün akıl sahipleri* kimseler* amenü olan

(artık takva sahibi olun ey amenü olan üstün akıl sahipleri)

* kad* enzele* allâhu* ileykum* zikrâ

-olmuştur* indirdi* Allah* size* zikri

(Allah size zikri (Kur’ân’ı) indirmiştir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Allah onlara şiddetli bir cehennem azabı da hazırlamıştır. Şimdi siz aklı başında insanların bu durumdan ders alması ve ilahi emirlere uyma

konusunda titiz davranması gerekir. Allah size hiç aklınızdan çıkarmamanız gereken bir Kur'an indirdi.

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Rasûlen yetlu 'aleyküm ayatillahi mubeyyinatin liyuhricelleziyne amenu ve 'amilussalihati minezzulumati ilenNur* ve men yu'min Billahi ve ya'mel salihan yudhılhu cennatin tecriy min tahtihel'enharu halidiyne fiyha ebeda* kad ahsenAllahu lehu rizka;

*Resûlen* yetlû* aleykum* âyâti allâhi

-resul* okur* size* allah'ın ayetlerini

(Muhammed size Allah'ın ayetlerini bildirmekte)

* mubeyyinâtin* li yuhrice* ellezîne* âmenû* ve amilû es sâlihâti* min ez zulumâti* ilâ en nûr,

-açıklayarak* çıkarmak* için* o kimseleri* amenü olanları* ve amilû es sâlihâti olanları* karanlıklardan* nur'a

(iman edenleri ve Allah'ın rızasına uygun işler yapanları karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için açıklamakta)

* ve men* yu'min* bi allâhi* ve ya'mel* sâlihan

-ve kim* iman eder* allah'a* ve amel işlerse* salih,

(ve kim iman edip Allah'a, Allah'ın rızasına uygun işler yaparsa)

* yudhil-hu* cennâtin

-onu dahil eder* cennetlere

(onu dahil eder cennetlerine)

* tecrî* min tahti-hâ* el enhâru

-akan* altından* nehirler

(altından nehirler akan)

* hâlidîne* fî-hâ* ebedâ,

-kalacakları* orada* ebedi*

(orada sonsuza kadar kalacakları)

* kad ahsene* allâhu* lehu* rızkâ

-en güzeli olmuştur* allah* onlar için* rızık olarak

(onlar için en güzel rızık Allah olmuştur)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Ey tevhide ve elçimize iman edenler! Allah, elçisi Muhammed vasıtasıyla iman edenleri ve Allah'ın rızasına uygun işler yapanları, karanlıklardan nura çıkarmak için size Allah'ın âyetlerini açıklayarak emirlerini ve öğütlerini bildirmekte, Kur'an'ı vahyetmektedir. Peygamber sizlere ilahi mesajları açıkça iletmekte ve bunlara uyan müminleri şirk karanlığından tevhidin aydınlığına çıkarmaktadır. Artık kim bu mesajlara kulak verir ve tevhide iman edip ilahi emirlere uygun yaşarsa, Allah onu, içlerinde ırmakların çağıldadığı ve sonsuza kadar kalacağı cennetlere dahil eder. Evet, işte böyle müminlere Allah gerçekten de çok güzel bir ödül hazırlamıştır.

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Allahulleziy haleka seb'a Semavatin ve minel'Ardı mislehunn* yetenezzelül'emru beynehünne lita'lemu ennAllahe alâ külli şey'in Kadiyrun, ve ennAllahe kad ehata Bikülli şey'in 'ılma;

*Allâhu* ellezî* halaka* seb'a* semâvâtin* ve minel ardı* misle-hunn,

-allah* o ki* yarattı* yedi* kat göğü* ve yeryüzünü* misli kadar görkemli

(yedi kat gökyüzünü ve onun kadar görkemli yeryüzünü yaratan Allah)

* yetenezzelu* el emru* beyne-hunne* li ta'lemû

-devamlı yollar* emirler* onların arasında* sizin bilmeniz için*

(sizin bilmeniz için devamlı emirler yollar yer ile gök arasında)

* enne* allâhe* alâ kulli şey'in* kadîrun

-olduğunu* allah'ın* her şeye* kadir

(Allah'ın her şeye kadir olduğunu)

* ve enne* allâhe* kad* ehâta* bi kulli şey'in* ilmâ*

-ve olduğunu* allah'ın* olduğunu* kuşatmış* her şeyi* ilmi ile

(ve Allah'ın her şeyi ilmi ile kuşatmış olduğunu)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Bu muazzam yedi kat gökyüzünü ve onun kadar görkemli yeryüzünü (*) (bkz.İbn Aşur) yaratan kudret, müşriklerin şefaatçi kabul edip tazimde bulundukları varlıklar değil, sadece Allah'tır. (*) (bkz.Taberi) Allah işte bu muazzam kainatın tamamında yegane yaratıcı ve hükümrandır. (*) (bkz.Zemahşeri) Yedi kat gökyüzünü ve onun kadar görkemli yeryüzünü yaratan Allah, her şeye kadir olduğunu ve her şeyi ilmi ile kuşatmış olduğunu sizin bilmeniz için devamlı emirler yollar yer ile gök arasında. Yaşadığınız bu kainata ibret nazarıyla bakarsanız (*) (bkz.Razi) ilahi kudretin ve ilmin sınırsızlığını görür ve O'ndan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye layık olmadığını anlarsınız.

KURAN -101- (98) BEYYİNE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

BEYYİNE = Apaçık delil

8 Ayet - /Tevhidi bütün delilleriyle ortaya koyan yüce peygamber/

Medine döneminde vahyedilmiştir. Önceleri peygamber bekledikleri halde, peygamber geldiğinde onu inkar eden yahudiler ve müşriklerin tutumları eleştirilmekte, sonları hatırlatılarak uyarılmaktadırlar.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Lem yekünilleziyne keferu min ehlil Kitabi velmüşrikiyne münfekkiyne hatta te'tiye

KELİMELERİ: Lem yekuni* ellizîne keferû* min ehlil kitâbi* ve el muşrikîne* munfekkîne* hattâ* te’tiye*  humu* el beyyinetu

KELİMELERİN KARŞILIKLARI: değillerdi* kâfir olmuşlar* kitap ehli* ve müşriklerden*çözülecek* kadar* gelinceye* kendilerine* beyyine (açık delil)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1- Kitap ehlinden kâfir olmuşlar ve müşrikler kendilerine açık delil gelinceye kadar çözülecek değillerdi. İçine düştükleri şirk ve sapıklık batağından kurtulamazlardı.

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Rasûlün minAllahi yetlu suhufen mutahhereten;

KELİMELERİ: Resûlun* min allâhi* yetlû* suhufen* mutahharaten

KARŞILIKLARI: resulü* Allah'ın*okuyor*sayfalar*tertemiz

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Şimdi Allah'ın resulü Muhammed tertemiz sayfalar okuyor

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Fiyha kütübün kayyimeh;

KELİMELERİ: Fî-hâ* kutubun* kayyimetun

KARŞILIKLARI: içinde* kitabın* temel değişmez hükümler kayıtlı

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-İçinde temel ve değişmez hükümler olan kitaptan

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Ve ma teferrakalleziyne utül Kitabe illâ min ba'di ma caethümül beyyineh;

KELİMELERİ: Ve mâ teferraka* ellezîne* ûtû el kitâbe* illâ* min ba’di* mâ*

câet* humu* el beyyinetu

KARŞILIKLARI: ve ihtilafa düşmedi* olanlar* kitap verilmiş* ancak* sonra* şey* geldi* kendilerine* apaçık delillerle

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Kitap verilenler şirk içinde yüzmelerine rağmen kafaları hiç karışık değildi ama o Ehl-i kitap mensupları Muhammed'in peygamber olduğuna dair apaçık delile rağmen, çelişkiye düşüp onu reddettiler ve böylece ilahi vahye muhalefet ettiler.

AYETİN OKUNUŞU: 5-) Ve ma ümiru illâ liya'budullahe muhlisıyne lehüd diyne hunefae ve yukıymusSalate ve yü'tüzZekate ve zâlike diynülkayyimeh;

KELİMELERİ: Ve mâ umirû* illâ* li ya'budû allâhe* muhlisîne* lehu* ed dîne* hunefâe* ve yukîmû es salâte* ve yu'tû ez zekâte* ve zâlike* dînu* el kayyimeti

KARŞILIKLARI: ve onlar emrolmadılar* ...tan başka* Allah'a kul olmak(tan başka)* halis kul olmak* ...de* din(de)* tek tanrı için* ibadet etmek* zekât vermek* işte budur* din* kaayim

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Oysa onlara Allah'a kul olmaktan başka bir şey emrolmadı. Dinde tevhit esası üzerine halis kul olmak, sadece Allah için ibadet edip fakir fukarayı gözetmek,  işte gerçek din sistemi budur. Elçimiz Muhammed'in söylediği şey de işte bu dosdoğru tevhitten başka bir şey değildir. Buna rağmen onlar elçimizi inkar ettiler.

KENDİLERİNİ DOĞRU YOLDA GÖREN EHL-İ KİTAP ve MÜŞRİKLERE CEVAP

AYETİN OKUNUŞU: 6-) İnnelleziyne keferu min ehlilKitabi velmüşrikiyne fiy nari cehenneme halidiyne fiyha* ülaike hüm şerrülberiyyeh;

KELİMELERİ: İnne* ellezîne keferû* min ehli el kitâbi* ve el muşrikîne* fî nâri* cehenneme* hâlidîne* fî-hâ,* ulâike* hum* şerru* el beriyyeti

KARŞILIKLARI: muhakkak ki* kâfir olanlar* kitap ehlinden* ve müşriklerden* ateşi içinde* cehennemin* ebedi kalacak olanlardır* orada,* işte onlar* onlar* şerli olanlarıdır* yaratılmışların

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Doğrusu Muhammed'in peygamberliğini inkar eden kitap ehli ve müşrikler, her ne kadar kendilerini Allah'ın sevgili kulları olarak görseler de(1) aslında

Allah'ın nezdinde kötü kimseler olarak görülecek ve içinde sonsuza kadar kalacakları cehenneme atılacaklardır. İşte onlar yaratılmışların en kötüleridir.

AYETİN OKUNUŞU: 7-) İnnelleziyne amenu ve’amilussalihati ülaike hüm hayrülberiyyeh;

KELİMELERİ: İnne* ellezîne âmenû* ve amilû es sâlihâti* ulâike* hum* hayru* el beriyyeti

KARŞILIKLARI: muhakkak* amenu olanlar* salih amel sahipleri* işte onlar* onlar* en hayırlısıdır* yaratılmışların

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Elçimiz Muhammed'e iman eden ve onun bildirdiği ilahi emirlere uygun yaşayan müminler ise, Ehl-i kitap'tan kafir olanlar ve müşrikler tarafından kötü ve sapkın olarak görülseler de(2) Allah'ın nezdinde yaratılmışların en değerlileri olarak yer edineceklerdir.

AYETİN OKUNUŞU: 8-) Cezaühüm’ınde Rabbihim cennatü’Adnin tecriy min tahtihel'enharu halidiyne fiyha ebeda* radıyAllahu’anhüm ve radu’anHU, zâlike limen haşiye Rabbeh

KELİMELERİ: Cezâu-hum* inde* rabbi-him* cennâtu* adnin* tecrî* min tahti-hâ* el enhâru* hâlidîne* fî-hâ* ebedâ,* radıye allâhu* anhum* ve radû* an-hu,* zâlike* li* men* haşiye* rabbe-hu

KARŞILIKLARI: onların karşılığı* indinde* rablerinin* cennetleri* adn* akar* onun altından* nehirler* kalacaklardır* orada* ebediyen* Allah razı oldu* onlardan* ve razı oldu* (onlar da) ondan* işte bu* kimseler* içindir* huşu duyanlar* rabbine

TÜRKÇE ÖZü

8-Onların rableri katında karşılığı altından nehirler çağıldayan adn cennetleridir. Orada ebediyen kalacaklardır. Güzel davranışları sebebiyle Allah onlardan razı olacak ve verdiği muazzam ödülle de onları razı edecektir.  İşte bu muhteşem ödül, kendilerini direkt cennetlik gören ve müminleri sapkın addeden kitap ehli ve müşrikler için değil(3) rabbine derin saygı duyarak peygambere iman eden tevhit ehli müminler için söz konusudur.

(1) (bkz.Alusi)

(2) (bkz.Alusi)

(3) (bkz.Alusi)

KURAN -102- (59) HAŞR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

HAŞR = Toplanma

24 Ayet - /Anlaşmayı bozan Medine yahudilerinin sürgün edilişi/

----- Medine döneminin dördüncü yılında (bkz.Cabiri) Uhud savaşından hemen sonra vahyedilmiştir. Uhud yenilgisinin ardından Hz.Muhammed, müminler üzerindeki hezimet psikolojisini dağıtmak ve İslam'ın zayıfladığı şeklinde bir kanaat edinen çevredeki düşman kabilelere müslümanların yeterince güçlü olduklarını göstermek amacıyla, tatbikat kabilinden irili ufaklı bazı birlikler göndermiş, fakat bu esnada herhangi bir çarpışma yaşanmamıştır. Bu zaman zarfında Medine'de büyük bir kabile olan Nadiroğulları yahudileri,

müslümanların zayıf duruma düştükleri kanaatine varmış ve bir cinayet olayını konuşmak üzere mahallelerine gelen Hz.Muhammed'e suikast girişiminde bulunmuşlardır. Bunun üzerine müslümanlar onları kuşatma altına almış ve neticede hepsinin şehri terketmeleri şartıyla anlaşma sağlanmıştır. Diğer taraftan muhasara devam ederken Medine'deki münafıklar, Nadiroğulları yahudilerine direnmeleri yönünde mesaj göndermiş ve onlarla işbirliği yapmışlardır. İşte bu sure, bu olayın ardından vahyedilmiştir. (bkz.İbn Hişam, "es-Siretü'n-nebeviyye") Bu sebeple sureye Beni Nadir (Nadiroğulları) suresi adı da verilmiştir. (bkz.İbn Kesir) Surenin son bölümünde tevhit inancı çok etkili bir şekilde vurgulanır ve gerekçelendirilir. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

ANLAŞMAYI BOZAN ve Hz.MUHAMMED'E SUİKAST DÜZENLEYEN NADİROĞULLARI YAHUDİLERİNİN SÜRGÜN EDİLMESİ

1-Kainattaki bütün varlıkların yaratıcısı ve mutlak hakimi olan Allah, kulluk edilmeye layık yegane mabuttur. O, sonsuz kudret sahibidir; gönderdiği vahiy, sizler için faydalı ve hikmetli emirlerdir.

2-Nitekim Allah, Muhammed'in peygamberliğini kabul etmeyen ve anlaşmayı bozup onun canına kastetmek isteyen Medineli Nadiroğulları yahudilerinin şehirden sürülmelerini emretmiş ve böylece Medine'nin onlardan temizlenmesini sağlamıştır. Bu olaydan önce müminler o yahudilerin Medine'den kolaylıkla çıkarılamayacağını düşünmüşler, onlar da kale gibi mahallelerine sığınarak kendilerini Allah'tan, O'nun elçisinden ve müminlerden koruyabileceklerini sanmışlardı. Ancak Allah onların yüreğine korku saldı, hiç beklemedikleri böylesine zor bir anda yahudilerin liderleri kardeşleri ve taraftarları birbirlerine düştüler. Müminlerden korkularından kendi elleriyle kendi mahallelerini harap ettiler, müminler de bu yıkıma katkıda bulundu. Ey ileriyi görebilenler; bu olanlardan ders almalısınız.

3-Kaldı ki onlar sürgün anlaşmasına yanaşmasalar, sonları çok daha perişan olacaktı. Ama yine de ahirette onları çok acı bir cehennem azabı beklemektedir.

4-Çünkü onlar Allah'ın peygamberine muhalefet etmiş, hatta onun canına kıymaya kalkışmışlardır. Böylesi davranışlarda bulunanlar elbette ki Allah tarafından şiddetli bir şekilde cezalandırılırlar. İşte, elçimiz Muhammed'e ve müminlere karşı art niyet besleyenler bu olaya bakıp gerekli dersi ve ibreti

almalıdır.

5-Diğer taraftan kuşatma esnasında elçimiz Muhammed'in emriyle, Nadiroğulları'nın kalelerinin çevresindeki ağaçların kesilmesini eleştiren yahudiler ve bu eleştirilerden etkilenen müminler şunu iyi bilsinler ki bu uygulama Allah'ın emriyle ve o hain Nadiroğulları'nı yıldırmak maksadıyla yapılmıştır.

(*) Ağaç kesmek günah, ayıp ve yasaktı. Özellikle sınırları belirleyen ağaçları kesmek savaş ilanı olarak kabul edilirdi. Çoğu Arap ülkesinde durum halen böyle kabul edilir.

## SAVAŞSIZ ELDE EDİLEN GANİMETLER

6-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Nadiroğulları'nın Medine'den sürülmesi sonrasında elde edilen ganimetlerin dağıtımı konusundaki yetki peygamberindir; çünkü o ganimetler sizin fiili olarak çarpışmaya girmeniz sonucunda değil, peygamberin kararlılığı ve her şeye kadir olan Allah'ın yardımıyla elde edilmiştir.

7-İşte elçimiz Muhammed, bu hüküm uyarınca kendi uhdesine bırakılan söz konusu ganimetleri; akrabalar, yetimler, fakirler ve tanrı misafirleri için harcayacak; böylece ganimet, Cahiliye'deki gibi varlıklı, güçlü kimselere değil, ihtiyaç sahiplerine dağıtılmış olacaktır. (bkz.Zemahşeri, Kurtubi) Dolayısıyla bu konuda peygamberin kararına rıza gösterin; size ganimet vermeyi uygun gördüyse onu alın, görmediyse ondan uzak durun. Bunun bir ilahi emir olduğunu bilin ve itaat edin. Unutmayın ki Allah, elçisi vasıtasıyla bildirdiği emirlere karşı gelenleri çok çetin bir şekilde cezalandıracaktır.

8-Elçimiz Muhammed bu ganimetlerden; sırf tevhit inancı ve ilahi rıza uğruna Mekke'den hicret etmek zorunda kalan, evlerini barklarını ve bütün mal varlıklarını geride bırakan ve her daim elçimizin yanında bulunup tevhide destek veren (bkz.Taberi) fedakâr muhacirlere de pay verecektir ki bu kimseler gerçekten sadakat sahibi ve samimi müminlerdir.

## MEDİNELİ MÜMİNLERİN FEDAKÂRCA DAVRANIŞLARINA ÖVGÜ

9-Medineli müminler kalplerine tevhidi sağlam bir şekilde yerleştirmiş samimi kimseler olarak davranmış ve muhacir kardeşlerini büyük bir sevgiyle bağırlarına basmışlardır. Onlar ganimetlerin bu yoksul muhacirlere dağıtılmasından dolayı hiçbir rahatsızlık duymazlar, (bkz.Taberi) hatta kendileri muhtaç durumda olsalar bile muhacir kardeşlerinin ganimetten pay almasını tercih ederler. İşte ahirette kurtuluşa erecek olanlar ganimet alamadıkları için sızlananlar değil, bu şekilde nefsinin mal ve mülk sevdası yönündeki arzularını bertaraf edenler olacaktır.

10-Medine'ye sonradan iman ederek hicret edip gelen muhacir müslümanlar da kendilerine kucak açan ve her türlü yardımı yapan Medineli kardeşleri hakkında, "Rabbimiz! Bize ve bizden önce iman eden bu kardeşlerimize mağrifetinle muamele et! Kalbimizde müminlere karşı en ufak bir kötü duygu oluşmasına fırsat verme! Doğrusu sen çok merhamet ve şefkat sahibisin!" diye hayır dua ederler.

NADİROĞULLARI YAHUDİLERİNE DESTEK VEREN MÜNAFIKLAR

11-Ey elçimiz Muhammed! Sizler Nadiroğulları'nı muhasara altına aldığınız zaman onlara yandaşlık yapan ve "Direnin, teslim olmayın, eğer siz Medine'den çıkarılırsanız biz de sizin yanınızda yer alırız, savaşırsanız destek veririz ve sizin aleyhinize kesinlikle kimseye destek vermeyiz!" şeklinde konuşan Medine'deki münafıkların tavırlarını görüyorsun değil mi? Doğrusu Allah onların düpedüz yalancı kimseler olduklarını ilân etmektedir.

12-Zira onlar Nadiroğulları'na bu sözleri verirken kesinlikle bunları yerine getirecek değillerdi. (bkz.Taberi) Onlar sürgün edilince yanlarında yer almayacak, savaşa girince destek olmayacaklardı. Kaldı ki destek olmaya kalkışıp savaş meydanına kadar gelecek olsalar bile çok geçmeden dönüp kaçacaklardı ve onlara güvenen yahudiler desteksiz kalacaklardı.

13-Çünkü bu münafıklar sizden korktukları için yüz yüze muharebeden kaçınırlar. (bkz.İbnü'l-Cevzi) Zira onların Allah'a olan inanç ve güvenleri zayıftır; O'nun azamet ve kudretini, kendilerini hesaba çekeceğini düşünmezler. Bu yüzden onların sizin yanınızda mümin gibi davrandıklarına bakmayınız!

14-Bu münafıklar yahudilerle bir olup sizinle meydan savaşına çıkmayı göze alamazlar. Ancak muhkem kalelere sığınarak size karşı koyabilirler (bkz.Zemahşeri) Sakın onlardan korkmayınız (bkz.Zemahşeri) çünkü onlar görünüşte birlik beraberlik içindeymiş gibi olsalar da, kendi içlerinde birbirini yemektedirler ve bu dağılmışlıklarının kendilerini perişan edeceğinin farkında değildirler. (bkz.Zemahşeri)

15-Sonuçta onlar da bir süre önce sizin karşınızda hezimete uğrayan, size ettikleri düşmanlıkların cezasını çeken Kaynukoğulları yahudileri ve Mekke müşrikleri gibi (bkz.Taberi) perişan olacak ve ahirette de acı bir azaba maruz kalacaklardır.

16-Bu münafıkların, Medine yahudilerini size karşı kışkırtması tıpkı insanı tevhitten ve peygambere iman etmekten alıkoymaya çalışan, amacına ulaşınca da hesap gününde, "Ben senden uzağım" diyerek kenara çekilmeye çalışan şeytanın durumu gibidir.

17-Ne var ki onların ve onlara uyan Medine yahudilerinin sonları da tıpkı şeytan ve ona uyan kimselerin sonları gibi, sonsuza kadar cehennem azabına maruz kalmak olacaktır. Zira Allah böylesi zalimleri işte böyle cezalandırır.

MÜMİNLERE ÖĞÜTLER

18-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! İlahi emirlere her zaman itaat edin. Yaptığınız her şeyin hesap gününde karşınıza çıkacağını aklınızdan çıkarmayın. İlahi emirlere her zaman itaat edin. Unutmayınız ki Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

19-Sakın ilahi emirleri umursamayan ve hesap gününde cehennemle karşılaşınca feryatları duyulmayacak, Allah'ı unutan bu münafıklar gibi olmayın, yoldan çıkmış böyle insanlara Allah da kendini unutturur.

20-Elçimiz Muhammed'e iman etmeyen münafıklar ve Medine yahudileri şunu hiç unutmasınlar ki (bkz.Zemahşeri) tevhide ve peygamberlere iman edenlerle peygamberleri inkar edenler bir tutulacak değildir. Çünkü tevhit ehli müminler cennete girecek ve ilahi rızaya nail olacakken peygamberleri inkar edenler cehenneme girecek ve Allah'ın rahmetinden mahrum kalacaklardır. (bkz.Maverdi)

## İLAHİ VAHYİN ETKİLEYİCİLİĞİNE RAĞMEN İNKARCILARIN İNAT ve ISRARLARI

21-Bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, o dağın Allah korkusundan baş eğip parça parça olduğunu görürdünüz. Doğrusu elçimiz Muhammed'e vehyetmekte olduğumuz Kur'an'ı inkar edenlerin kalpleri öylesine katılaşmış, akılları öylesine körelmiştir ki adeta dağları taşları etkileyecek kadar güçlü uyarıların ve delillerin yer aldığı bu ilahi vahyi hiç düşünmez ve ibret almazlar. (bkz.Zemahşeri, Maverdi) Oysa biz bu Kur'an'da insanları tevhide yönlendirmek için birçok örnek ve delil ortaya koymaktayız.

## TEVHİT İNANCI : ALLAH'IN KULLUK EDİLMEYE LÂYIK YEGÂNE KUDRET OLMASININ GEREKÇESİ

22-O Allah ki; O'ndan başka kulluk edilmeye layık hiçbir gücün olmadığı gün gibi ortadadır. Görünür görünmez her şeyi, dünyaya ve ahirete dair her şeyi bilen Allah'tır. Rahman'dır Rahim'dir; çünkü rahmeti ile bütün varlıklara türlü nimetler ihsan edip, ahirette de peygamberlerine inanmış ve emirlerine uygun yaşamış müminleri sonsuz rahmetine ve cennetine dahil edecek olan kudrettir.

23-O Allah ki; O'ndan başka kulluk edilmeye layık hiçbir gücün olmadığı gün gibi ortadadır.

Melik'tir; hükümrandır - Kuddüs'tür; mukaddestir, asla eşi benzeri yoktur, sayısız nimetler ihsan edendir - Selâm'dır; selâmete erdirendir - Mü'mindir; Esenlik, güven, emniyet verendir - Müheymin'dir; Yarattıklarına adaletle hükmeder, onları her türlü zulümden emin kılar, her şeyi görüp gözetir, koruyup gözetendir - Azîz'dir; Her şeyden üstün ve yücedir - Cabbar'dır; Sonsuz kudret sahibidir. Peygamberlerine ve müminlere düşmanlık edenleri cezasız bırakmaz, yarattıklarının maslahatlarına en uygun tasarruflarda bulunur - Mütekebbir'dir; pek büyük azamet sahibidir, asla zulme tevessül etmez - O,müşriklerin şefaatçi kabul edip ortak koştukları varlıklar gibi değildir, onların iftiralarından beridir.

24-O Allah ki; Yaratan'dır - Bâri'dir; yokken var edendir - Musavvir'dir; ana karnındakinden yere göğe dağa taşa en mükemmel biçimde şekil verendir, en güzel isimler ve sıfatlar O'nundur. Göklerde ve yerde olanlar O'na boyun eğip anar. Ve O; Azîz'dir; yücedir - Hakîm'dir; hüküm ve hikmet sahibidir, doğru kararlar verir.

# KURAN -103- (24) NUR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

64 Ayet - /Tevhit inancını ve ilahi mesajları gösteren ışık : Kur'an/

----- Farklı zamanlarda vahyedilen bölümlerin yanı sıra, hicretin bir yıl sonrası ile Tebük seferi öncesinde geçen süreyi kapsar. Zina ve iftira suçlarına uygulanacak cezaların konu edildiği sürece, Hz.Aişe'ye atılan iftira anlatılmakta ve bu olay karşısında müminlerin takındıkları tavır eleştirilmektedir. Ayrıca müminlerin yaşadığı toplumda uyulması gereken ailevi ve toplumsal birtakım adab-ı muaşeret kuralları anlatılmaktadır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

## İLÂHİ VAHİYLE BİLDİRİLEN ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

1-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Açıklamakta (bkz.Mukatil) olduğumuz hükümler (bkz. Ragıb el-İsfahani "el-Müfredat") Allah tarafından Muhammed'e bildirilmiş vahiylerden olup sizin bu hükümlere uyarak dosdoğru tevhit inancı üzerine sebat etmeniz istenmektedir.

2-Bu hükümlerden biri, zina eden erkek ve kadın hakkındadır. Bunların her birinin alacağı ceza yüz sopadır. Tevhide ve Muhammed'e inandığınıza ve ahirette hesaba çekileceğinize iman ettiğinize göre, sakın duygusallığa kapılıp da Allah'ın bildirdiği bu hükümleri uygulama konusunda gevşek davranmayınız. Ayrıca uygulayacağınız cezanın, bir grup müminin tanıklığı ile gerçekleşmesini sağlayınız.

3-Doğrusu bu çirkin zina fiili, gerçek bir mümine yakışmaz. Erkek yahut kadın, zina eden herkes, tıpkı kendisi gibi ahlaki zaafı olan biriyle ya da bir müşrik ile bu fiili gerçekleştirebilir. Gerçek müminler ise Allah tarafından haram kılınan bu çirkin fiilden uzak dururlar.

4-Bir diğer hüküm ise iffetli kadınlara zina iftirası atanlar hakkındadır. Mümin kadınlardan birine yönelik zina suçlamasında bulunduğu halde bu iddiasını destekleyecek dört şahit getiremeyenler "iftiracı" sayılırlar. Bunların alacağı ceza seksen sopadır. Ayrıca bir daha asla onlara itimat edilmez, şahitlikleri de kabul edilmez. Çünkü bunların yalancı olduğu açığa çıkmış bulunmaktadır.

5-Ancak bu kimseler, tüm bunlardan sonra pişman olur, tövbe eder ve ıslah olup bir daha yapmayacağına söz verirse o zaman başka. Şüphesiz Allah çok merhametli ve bağışlayıcıdır.

6-Eğer bir koca kendi eşine yönelik zina suçlamasında bulunur ve bu iddiasını destekleyecek dört şahit bulamazsa, bu durumda doğru söylediğine dair dört defa Allah adına yemin edip

7-Beşincisinde de, "Eğer yalan söylüyorsam Allah'ın rahmetinden mahrum olup azabına maruz kalayım" demelidir. Bunu yaptığı takdirde iftira suçundan kurtulmuş ve karısından boşanmış olur.

8-Erkek bu şekilde yemin ettiği takdirde, zina suçlaması yöneltilmiş olan

erkeğin eşi de dört defa, kocasının yalan söylediğine dair Allah adına yemin edip

9-Beşincisinde de, "Eğer kocamın söylediği doğruysa Allah'ın rahmetinden mahrum olup azabına maruz kalayım" demelidir. Bunu yaptığı takdirde zina suçlamasından aklanmış ve kocasından boşanmış olacaktır.

10-Ey elçimize iman edenler! Şunu iyi biliniz ki Allah'ın size olan engin rahmeti ve nimeti olmasaydı, bu tür hataları yapanları derhal cezalandırıp rezil ederdi. Ancak O, hatalarından pişman olup tövbe eden müminleri bağışlar ve sizlere böyle hikmetli bir şekilde yol gösterir.

PEYGAMBER EŞİNE İFTİRA ATAN MÜNAFIKLAR

11-Elçimiz Muhammed'in eşine iftira atan üç beş kişilik münafık grubun davranışına gelince, şunu iyi biliniz ki bu olay başlangıçta elçimizi ve müminleri üzmüşse de, netice itibariyle sizler için bazı hayırlı sonuçlar doğurmuştur. Bu iftiraya karışan herkes, yaptığının cezasını elbette görecektir. Bununla beraber iftirayı planlayan ve ifşa eden münafıklar ise en şiddetli cezaya maruz kalacak, cehenneme atılacaklardır.

12-Ey Muhammed'e iman edenler! Peygamberin eşi hakkında ortaya atılan bu çirkin iddiayı duyduğunuzda, hüsnüzanda bulunmanız ve bunun açıkça bir iftira olduğunu söylemeniz gerekmez miydi?

13-Üstelik bu iddiayı ortaya atanlar dört şahit getirmesi gerekmez miydi? Şahitleri olmadığına göre bunların Allah'ın vahyettiği hükümler itibariyle düpedüz yalancı olduklarını anlamanız gerekmez miydi?

14-Doğrusu Allah'ın size olan rahmeti ve bağışlayıcılığı olmasaydı, bu konuda hassas davranmamış ve atılan iftiraya karşı kararlı bir tavır almamış olmanız sebebiyle cezaya müstehak olurdunuz.

15-Zira sizler münafıkların yaydığı bu iftirayı dilinize dolamış ve konuyla ilgili sağlıklı bir bilgiye sahip olmadığınız halde uluorta konuşmaya başlamıştınız. Elçimizin eşine iftira atılması Allah nezdinde son derece ciddi ve ağır bir suç olmakla beraber, sizler durumun önemini kavramamış ve olayı hafife almıştınız.

16-Oysa yapmanız gereken şey bunun bir iftira olduğunu ilan etmek ve "Peygamberin eşi hakkında böyle şeyler konuşmak bize yakışmaz!" diyerek münafıklara açıkça tavır almaktır.

17-Ey elçimiz Muhammed'e inananlar! Madem onun peygamberliğine ve ona vahyedilen ilahi emirlere iman etmiş bulunuyorsunuz, o halde sakın bir daha böyle davranmayınız.

18-Bakınız, Allah sizlere böyle durumlarda nasıl davranacağınızı açıkça anlatmakta, sizlere yol göstermektedir. Doğrusu Allah sınırsız ilim sahibidir ve sizler için en doğru hükümleri bildirmektedir.

19-Ayrıca unutmayınız ki mümin toplum içerisinde böylesine çirkinlikler çıkaran münafıklar hem dünyada hem ahirette çok büyük azaba uğrayacaklardır. Siz bilemeseniz de, Allah bu münafıkların iç yüzünü bilmektedir.

20-Unutmayınız ki Allah'ın size olan rahmeti ve nimeti olmasaydı, bu olay sebebiyle hepiniz cezaya maruz kalır, hiçbiriniz kurtulamazdınız.

21-Ey müminler! Şeytanın izinden gidip sakın onlara itibar etmeyiniz, iftiralarına kulak asmayınız. Şeytana uyup da ilahi emirleri ihlal etmeyiniz. Kim şeytanın izinden giderse ondan fuhuşu yaygınlaştırmasını ve çirkin davranışlarda bulunmasını ister. Allah'ın size iyiliği ve ikramı olmasaydı, sizden hiç kimse sonsuza kadar temize çıkamazdı. Allah bütün söylediklerinizi işitmekte ve yaptıklarınızı görmektedir.

22- Ey elçimiz Muhammed'e inananlar! İçinizden varlıklı ve fazilet sahibi olup elçimize iman etmiş ve bu uğurda hicret etmiş, yoksul müminlere ve akrabalarına yardımcı olanlar bu yardımlarını yapmaya devam etsinler. Bunlardan bazıları iftira olayına karıştı diye onlara yardımı kesmesinler. Affedici ve bağışlayıcı davransınlar. Kaldı ki sizler bir günah işlediğinizde Allah'ın sizi bağışlamasını, hatanızı affetmesini istemez misiniz? O halde sizler de affedici olunuz. Zira Allah, tövbe eden müminlere karşı çok merhametli ve bağışlayıcıdır.

23-Diğer taraftan, bu olayda olduğu gibi iffetli mümin kadınlara böyle çirkin iftiralar atanlar dünyada da ahirette de Allah'ın rahmetinden mahrum olacak ve büyük bir azaba maruz kalacaklardır.

24-Onların yapmakta olduklarına, kendi dilleri, kendi elleri ve kendi ayaklarının şahitlik ettiği gün

25-O hesap günü, Allah onlara, hak ettikleri cezayı tam olarak verecek ve gerçekleri tüm açıklığıyla ortaya çıkaranın ve hakkı tam olarak yerine getirenin Allah olduğunu göreceklerdir.

26-Bu iftiracı münafıkların iddia ettiği şeyler elçimizin tertemiz eşine ve iffetli mümin hanımlara değil, kendilerine yakışır. Elçimizin eşi ve iffetli mümin hanımlar onların bu çirkin iftiralarından beridirler ve Allah'ın mağrifetine nail olup cennetle ödüllendirileceklerdir.

ADAB-ı MUAŞERET KURALLARI

27-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! kendi evinizden başka bir eve girmek istediğiniz zaman insanların mahremiyetine tanık olmamak ve birtakım şaibelere mahal vermemek için (bkz.Razi, Alusi) ev sahiplerinden habersiz olarak ani bir şekilde içeriye girmeyiniz, önce selam veriniz, kendilerinden izin isteyiniz ve ondan sonra içeri giriniz.

28-Ev sahipleri içeride değilse, izinsiz bir şekilde içeri girmeyiniz. İzin verilmiyorsa ısrarcı olmayınız, geri dönünüz. Çünkü böylesi, aranızdaki ilişkiler açısından daha doğrudur. Unutmayınız ki Allah, sizin bilmediklerinizi bilmekte ve size en uygun olan hükümleri iletmektedir.

29-Eğer herhangi bir ihtiyaç sebebiyle girmek istediğiniz yer meskûn bir mahal değilse, içeri girmenizde bir sakınca yoktur. Bu tür muaşeret kuralları hususunda yaptığınız ve düşündüğünüz gizli-açık her şeyin Allah tarafından bilindiğini unutmayınız.

30-Ey Muhammed! Sana inanan erkeklere, ziyarete gittikleri yerde bu tür muaşeret kurallarına uymalarını, kendileri için namahrem olan kadınlara göz dikmemelerini, iffetli, ağırbaşlı ve edepli davranmalarını söyle! Çünkü böylesi onlar için en nezih davranıştır. Unutmasınlar ki Allah onların her yaptığından haberdardır.

31-Benzer şekilde mümin kadınlara da aynı hassasiyeti göstermelerini, kendileri için namahrem olan erkeklere göz dikmemelerini, örf uyarınca doğal olarak görünen (bkz.Zemahşeri) uzuvları el ve yüz dışında kendilerini teşhir etmemelerini, başlarındaki örtülerini yaka ve göğüs kısmını kapatacak şekilde örtmelerini; kocaları, babaları, kayınpederleri, kardeşleri, yeğenleri, hizmetinde olan kadınlar ve cariyeleriyle, iyice yaşlanmış veya henüz ergenlik çağına gelmemiş erkek esirleri dışında kimseye güzelliklerini teşhir etmemelerini, güzellikleri ile dikkat çekmeye çalışmamalarını söyle! Ey elçimize iman edenler! Kadın-erkek hepiniz bu ilahi hükümlere titizlikle riayet ediniz ki kurtuluşa eresiniz.

BEKARLARIN EVLENDİRİLMESİ

32-Bekar gençlerinizi (bkz.Ebu Ubeyde) ve evlilik sorumluluğu taşıyabilecek köle ve cariyelerinizi evlendiriniz. Fakir bile olsalar bu durum sizi onları evlendirmekten alıkoymasın, (bkz.Taberi) bilin ki Allah onlara bolluk ve bereket lütfeder.

33-Evlenmek istedikleri halde maddi imkan bulamayanlar ise Allah'ın lutfu ile bu imkana kavuşuncaya kadar sabırlı olsun, iffetlerini muhafaza etsinler. Köleleriniz içerisinden belli bir maddi bedel ödeme karşılığında özgürlüğe kavuşma sözleşmesi mükatebe yapmak isteyenler olursa, onların böyle bir sözleşmenin şartlarını yerine getirebileceklerine, yani kazanıp gerekli bedeli ödeyebileceklerine kanaat getirirseniz bu isteklerine olumlu cevap veriniz, sözleşmeyi yapınız, hatta bu konuda onlara maddi anlamda yardımcı olunuz, ödeme kolaylığı sağlayınız ve bedelde indirim yapınız. Sakın Cahiliye müşriklerinin ve bazı münafıkların yaptığı gibi (bkz.Taberi) üç kuruşluk dünyevi kazanç uğruna cariyelerinizi fuhuşa zorlamayınız. Unutmayınız ki Allah zorla bu fiile sürüklenen o zavallı cariyeleri bağışlar ama onları bu fiile zorlayanlara müstehak oldukları cezayı verir.

34-Ey elçimize iman edenler! İşte biz bu şekilde sizlere dünya ve ahiret saadetini temin edecek en uygun hükümleri bildiriyor, geçmiş toplumlardan örnekler vererek ilâhi emirleri dikkate alan insanlara nasihatler veriyoruz.

35-Zira Allah, yerde, gökte ve bütün kainatta bulunan varlıkların yaratıcısıdır, sahibidir, onlara rahmetiyle muamele eder ve kendileri için en doğru şeyleri bildirir, onlara böyle hidayet eder. (bkz.Taberi, Razi) İşte içinizden biri olan elçisi Muhammed'e vahiy göndermekle de size bu rahmetini yansıtmaktadır.

Dolayısıyla O'nun elçisi olan Muhammed ve ona vahyedilen Kur'an, sizler için bir hidayet kaynağıdır, rahmettir, nurunun nurudur. (bkz.Razi) Bu ilahi vahiy nuru, Muhammed'e iman edenlerin gönüllerini ve yollarını aydınlatan bir ışık gibidir. (bkz.Taberi) Bu sayede onların kalpleri her türlü şirkten ve inkardan arınmış, Kur'an nuru ile ışıl ışıl parlayan bir yıldız gibi olmuştur. (bkz.Taberi) Evet, Muhammed'e vahyedilen bu Kur'an, tıpkı bir kandil gibi yolunuzu aydınlatır; kaynağı ise sürekli güneş ışığı alarak yetişmiş bir zeytin ağacının yağından beslenen kandilin ışık kaynağı gibi güçlü ve kesintisizdir. Zira Kur'an'ın kaynağı da, mutlak hidayetin sahibi olan Allah'tır. Kâinattaki tevhide dair deliller o kadar açık ve net delillerdir ki aslında Allah hiç vahiy göndermeseydi bile bu deliller, aklını kullananların Allah'ın tekliğini ve kudretini idrak etmelerine yeterdi. (bkz.Taberi) Bu sebeple Kur'an'da anlatılan tevhide dair bütün deliller aslında kainatta var olan delillerin üzerine yapılmış bir izahtır, nur üstüne nur, delil üstüne delildir. (bkz.Taberi) Artık dileyen Allah'ın bu rahmetinden nasiplenir, nuru ile aydınlanır. İşte Allah böyle örneklerle size lutfu olan ilâhi vahyin önem ve değerini açıklamaktadır. O her şeyi bilmektedir.

36-Allah'ın hidayet nuru olan bu Kur'an, elçimiz Muhammed'e iman edenlerin evlerinde okunur ve bu sayede onlar her daim tevhit inancı üzeredirler, sadece ve sadece O'na kulluk eder, sabah-akşam O'na ibadet ederler.

## GERÇEK MÜMİNLERİN ÖDÜLÜ

37-Bu müminler, şirk ve nifaktan arınmış tevhitte sebat gösterme ve Allah'a kulluk etme uğrunda her türlü dünyevi çıkardan vazgeçmişlerdir. Zira bunlar, tevhitten sapanların gözlerinin korkudan fal taşı gibi açılacağı yüreklerinin ağızlarına geleceği hesap gününün sorumluluğu ile yaşarlar.

38-Allah da onları işledikleri bu güzel amellerin karşılığında en güzel şekilde ödüllendirecektir. Zira Allah böyle müminleri sınırsız şekilde mükafatlandırır.

## PEYGAMBERİ İNKAR EDENLERİN DURUMU

39-Buna karşılık tevhidi, Muhammed'in peygamberliğini ve Kur'an'n ilahi vahiy olduğunu inkar eden (bkz.Taberi) ve buna rağmen kendilerini doğru yolda görenlerin amellerinden beklentileri ise ıssız çölde serap görüp onu su

zanneden ve koşup yanına vardığında gördüğünün serap olduğunu anlayan kimsenin beklentisi gibi boşa çıkacaktır. Evet, Muhammed'i inkar ettikleri halde kendilerini doğru yolda görenler mahşer gününde hesap vermek üzere ilahi huzura çıkarıldıklarında, yanlış yolda olduklarını anlayacak ve yaptıklarının hesabını vereceklerdir. Zira Allah herkesin yaptığı her şeyi bilmektedir ve hesabı da ona göre yapacaktır.

40-Bir başka benzetmeyle, elçimizi inkar edenlerin hali, engin bir denizde fırtınaların koptuğu, şimşeklerin çaktığı ve zifiri karanlığın çöktüğü bir anda yol bulmaya çalışanların durumu gibidir. Doğrusu, Allah'ın peygamberini ve tevhidi inkar edenlerin kurtuluşa ermeleri, tıpkı böyle bir denizde kalan kimselerin kıyıya ulaşması gibi imkansızdır.

TEVHİDİN DELİLLERİ

41-Tevhidi kabul etmeyen müşrikler, kâinatta var olan her şeyin Allah tarafından yaratıldığını, sıra sıra uçan kuşlara varıncaya kadar her şeyin O'nun emrine ve iradesine boyun eğdiğini, bütün bu varlıkların Allah'ın ilahlığını ikrar edip yaratılışları gereği sadece O'na kulluk ettiklerini hiç düşünmezler mi? Böyleyken nasıl olur da Allah'tan başka varlıklardan medet umarlar? Unutmasınlar ki Allah onların yaptıklarından haberdardır ve kendilerine bunun hesabını soracaktır.

42-Doğrusu, kâinatta var olan her şey Allah'a aittir ve nihayetinde herkes O'nun huzuruna çıkıp hesap verecektir. O gün şirk koşanlar müstehak oldukları cezaya uğrayacaklardır. (bkz.Taberi) O halde sakın O'ndan başka varlıklardan medet ummayınız, onları ululamayınız, sadece Allah'a kulluk ediniz.

43-Allah'tan başka varlıklardan medet umup onları ululuyanlar, kâinata hiç bakmaz ve kulluk edilmeye lâyık yegane kudretin Allah olduğunu gösteren onca delili düşünmezler mi? O'nun yarattığı bu muazzam kainat içerisinde bulutların nasıl oluştuğunu, nasıl toplanıp üst üste kümeleştiklerini va ardından yağmur yağdığını, bazen de o devasa bulutların içinden nasıl da dolu şeklinde sağnak yağışın olduğunu, gözleri kamaştıracak kadar şiddetli bir şekilde çakan şimşekler eşliğinde yağan bu dolu ile kimi bölgelerdeki ekinlerin (bkz.Taberi) harap olduğunu, bütün bunların ilâhi kudretle gerçekleştiğini,

diğer taraftan kendilerine ilahlık atfettikleri varlıkların böyle bir güce asla sahip olmadıklarını hiç düşünmezler mi?

44-Evet, Allah gece ve gündüzün birbiri ardınca gelmesi örneğinde görüldüğü gibi, kainatta muazzam bir düzen yaratmıştır. Aslında bu ilahi düzene ibret nazarıyla bakan akıl ve insaf sahibi herkes, O'ndan başka hiçbir kudretin kulluk edilmeye layık olmadığını anlayacaktır.

45-Nitekim sürüngenler de dahil olmak üzere (bkz.Ebu Ubeyde) kainattaki iki ayaklı ve dört ayaklı bütün canlıların analarının rahmindeki bir damlacık berrak sıvıdan (bkz.Taberi) yaratan da Allah'tır. Müşriklerin ortak koştukları varlıkların hiçbir yaratma kudreti yokken Allah dilediği canlıyı dilediği gibi yaratma kudretine sahiptir. O halde nasıl olur da, hiçbir kudrete sahip olmayan varlıklardan medet umup onları yüceltirler?

46-İşte biz bu şekilde tevhit inancının delillerini açık seçik sıralamaktayız ki müşrikler doğru yolu görsün ve şirkten vazgeçsinler. Bilsinler ki Allah, tövbe edip tevhide dönenleri affedecek ve ödüllendirecektir.

PEYGAMBERİN HAKEMLİĞİNE RAZI OLMAYAN MÜNAFIKLARIN ELEŞTİRİLMESİ

47-Münafıklara gelince, bunlar her ne kadar "Bizler tevhide ve Muhammed'in peygamberliğine iman ettik, peygambere itaat etmeyi kabul ettik" deseler de, bir takım menfaatleri söz konusu olunca sırf kendi istedikleri sonucu alma ümidiyle hemen yahudi alimlerinin hakemliğine başvurmakta, Muhammed'in hakemliğini kabul etmemektedirler. (bkz.Nisa suresi 60, 61, 62) Doğrusu bunlar, söylemlerinin aksine, Muhammed'in peygamberliğine inanmamış kimselerdir.

48-Aralarında hüküm verilmesi için Allah'a ve O'nun elçisi çağırdığında bir kısmı hemen yan çizer.

49-Eğer haklı konumda olsalar koşa koşa gelirler

50-Nitekim işlerine gelen konularda elçimizin hakemliğini kabul etmekte, fakat sonuç kendi aleyhlerine olacağı zaman adeta onun peygamberliğinden

şüphe ve kendilerine haksızlık edeceğinden endişe edercesine davranmakta, elçimizin hakemliğini reddetmektedirler. Doğrusu bunların davranışları düpedüz inkarcılıktır.

51-Halbuki gerçek müminler bu tür olaylarda elçimiz Muhammed'in hakemliğini seve seve kabul eder ve onun vereceği hükme razı olur, umduklarına kavuşacak olan onlardır.

52-Kim Allah'ın peygamberine itaat eder ve Allah'ın huzurunda vereceği hesabı dikkate alıp O'nun emirlerine uyarak yaşarsa, kurtuluşa erip cennet ödülünü kazanmayı başaracak olanlar da onlardır.

53-Ey elçimiz Muhammed! Bu münafıklar mümin olduklarına seni inandırmak için gelip, kendilerine emir verdiğin takdirde seninle birlikte savaşa katılmaya hazır olduklarını söylerler. O zaman onlara şöyle cevap ver: "Boşuna yemin etmeyin. Bunu takdir etmek göstereceğiniz itaate bağlıdır. Unutmayın ki Allah bütün yaptıklarınızı bilmektedir ve sizleri ona göre hesaba çekecektir.

54-Allah'a boyun eğin, elçisine de boyun eğin."

Eğer bu uyarıları dikkate alır ve münafıklıktan tövbe ederlerse kendileri kazançlı çıkar. Ama tövbe etmez ve aynı tavrı sürdürmeye devam ederlerse de bilsinler ki artık bundan sen sorumlu değilsin. Zira sen görevini yapmış, onlara gerekli tebliğde bulunmuş durumdasın. Dolayısıyla artık sorumluluk onlardadır. Eğer tövbe eder ve sana gerçekten itaat ederlerse doğru yolu bulur ve kurtuluşa ererler.

MÜMİNLERE ZAFER MÜJDESİ

55-Ey elçimiz Muhammed! Sürekli düşman tehdidi ve baskısı altında bulunmaktan dolayı sıkıntı içinde olan müminlere şu müjdeyi ilet: (bkz.Taberi) Allah tevhide ve Muhammed'e sadakatle iman eden ve onun bildirdiği ilahi emirlere titizlikle riayet edenlere zafer vaat etmekte, müşriklerin saltanatının yıkılacağını, (bkz.Taberi) onun yerine tevhidin hakim olacağını, korku ve baskı dolu günlerin bitip tıpkı geçmiş ümmetlerin bazılarında olduğu gibi tevhit inancının ve müminlerin hakim olduğu dönemin geleceğini müjdelemektedir. Bu müjde gerçekleştiğinde artık müminler tevhitte ilelebet sebat edip asla şirke geri dönmemelidirler. Bu noktadan sonra artık kim Allah'ın bahşettiği bu zafer nimetine nankörlük eder ve ilâhi emirlerden yüz çevirirse gerçekten

yoldan çıkmış ve ilahi cezaya müstehak olmuş demektir.

56-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Allah'ın zafer vaadinden emin olunuz ve tevhitte sebat ediniz. Kendinizi her türlü şirk ve nifaktan arındırarak sadece O'na kulluk ediniz, namazınızı ve bütün ibadetlerinizi bu şekilde yapınız. Muhammed tarafından bildirilen ilahi emirlere itaat ediniz.

57-Müşriklerin güçlü olmalarına bakıp da bu güçlerinin ilelebet devam edeceğini ve tevhide galip geleceğini sanmayınız. Çünkü yakında onlar müminlerin karşısında hezimete uğrayacak, dahası ahirette cehenneme atılacaklardır. Doğrusu bu gerçekten çok kötü bir sondur.

ADAB-I MUAŞERETE DAİR DİĞER BAZI HUSUSLAR

58-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Aile hayatınızdaki mahremiyet ve adab-ı muaşerete dikkat ediniz. Hizmetinizde bulunan köleleriniz ve ergenlik çağına girmemiş küçük çocuklarınız da aile mahremiyetinize dikkat etsinler; sabahın erken vaktinde, gecenin geç vaktinde ve öğlen uykusu esnasında yani elbiselerinizi çıkarmış olabileceğiniz anlarda odanıza izin almadan uluorta girmesinler. Bu sayılan vakitler dışında, izin almadan girip çıkmaları mümkündür. Gördüğünüz gibi Allah, sonsuz ilmiyle sizler için en uygun hükümleri bu şekilde açıklamakta, sizlere nasihat etmektedir.

59-Ayrıca çocuklarınız ergenlik çağına geldiklerinde artık sadece bu üç vakitte değil, tıpkı diğer büyükleri gibi her zaman izin alarak içeri girsinler. Gördüğünüz gibi Allah, sonsuz ilmiyle sizler için en uygun hükümleri bu şekilde açıklamakta, sizlere nasihat etmektedir.

60-Yaşlanmış ve karşı cinse yönelik cazibesi azalmış kadınların, erkeklerin yanında örtünme konusunda titizlik göstermemelerinde bir sakınca yoktur. Zira esas olan iffetin korunmasıdır. Allah bütün yaptıklarınızdan ve konuştuklarınızdan haberdardır, bu sebeple her halinizde ilâhi emirlere uygun davranınız.

61-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Kendi eviniz hükmünde olan eşleriniz ve çocuklarınızın evlerinde davetsiz olarak girip çıkmanızda, yemek yemenizde bir mahzur yoktur. Beraber ve ayrı ayrı yemek konusunda da serbestsiniz, bu hususta Cahiliye döneminden kalma anlamsız adetlere itibar

etmeyiniz. Birbirinizin evine gittiğinizde selâmlaşınız, Allah'tan esenlik ve bereket dileyiniz. Sefere çıkarken evlerinizi emanet ettiğiniz, onlardan faydalanmalarına müsaade ettiğiniz engelli ve hasta müminler rahatça evlerinize girip çıkabilir, yemek yiyebilirler. Bu hususta çekinmelerine gerek yoktur. (bkz.Taberi) İşte Allah böylece içinizin müsterih olmasını sağlayacak açıklamalar yapmakta ve sizlere nasihat etmektedir.

PEYGAMBERE SADAKAT ve İTAAT

62-Elçimiz Muhammed'e gerçek anlamda iman edenler onunla birlikte savaş ve benzeri önemli bir konuyu görüştükleri esnada (bkz.Zemahşeri) izin istemedikçe onun yanından ayrılamaz, ona karşı itaatsizlik ve hürmetsizlik göstermezler. Ey Muhammed! Şunu bil ki böyle durumlarda hep senin yanında yer alan ve senden izin almadıkça ayrılmayan, sana bu hususta gerekli hürmet ve edebi gösterenler (bkz.Razi) gerçek müminlerdir. Bu yüzden onlar herhangi bir sebeple senden izin istedikleri zaman uygun gördüklerine izin ver ve bu samimiyetleri sebebiyle onlar için duacı ol! Allah gerçek müminlere karşı çok merhametli ve bağışlayıcıdır.

63-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Elçimize karşı saygıda kusur etmeyiniz, onun emirlerine itaat ediniz. (bkz.Taberi) Onun sözlerini diğer herhangi bir insanın sözü gibi değil, sizlere iletilmiş ilahi bir emir olarak telâkki ediniz! Unutmayınız ki onun emrine muhalefet eden ve önemli bir husus görüşülürken farkettirmeden oradan ayrılan münafıkları Allah çok iyi bilmektedir. Elçimize muhalefet eden bu kimseler şunu iyi bilsinler ki bu davranışlarından vazgeçip tövbe etmedikleri takdirde hem dünyada hem ahirette müstehak oldukları cezaya maruz kalacaklardır.

64-Ey elçimize iman edenler! Yer, gök ve bütün kâinatta var olan her şeyin Allah'ın hükümranlığı altında olduğunu, kimlerin peygambere itaat ettiğini ve kimlerin muhalefet ettiğini O'nun çok iyi bildiğini (bkz.Taberi) ve hesap gününde her şeyin karşınıza çıkarılacağını, bütün yaptıklarınızın hesabının sorulacağını, Allah'ın her şeyi bildiğini asla aklınızdan çıkarmayınız!

KURAN -104- (63) MÜNAFİKUN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

Rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden ve kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın yardımıyla

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

MÜNAFİKUN = Münafıklar

11 Ayet - /Gerçek yüzlerini gizlemek için yeminler eden münafıklar/

Medine döneminde vahyedilmiştir. Hz.Muhammed'in yanında mümin olduklarına dair yemin eden, fakat savaş ve diğer benzeri zor durumlarda gerçek kimliklerini ortaya koyan, her fırsatta peygambere ve müminlere düşmanlık edip iğneleyici sözler söyleyen, onları birbirine düşürmeye çalışan münafıklara yönelik eleştiriler söz konusu edilmektedir

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

İKİYÜZLÜ MÜNAFIKLARIN GERÇEK YÜZLERİNİ GİZLEMEK İÇİN ETTİKLERİ YEMİNLER

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İzâ câekel munâfikûne kâlû neşhedu inneke le resûlullâh(resûlullâhi), vallâhu ya’lemu inneke le resûluhu, vallâhu yeşhedu innel munâfikîne le kâzibûn

*İzâ* câe-ke* el munâfikûne* kâlû* neşhedu* inneke* le resûlu allâh,

-zaman* sana geldikleri* münafıklar* diyorlar* şahitlik ederiz ki* sen allah'ın resulüsün

(münafıklar senin yanına geldikleri zaman "yemin ederiz ki sen Allah'ın resulüsün" diyorlar)

*ve allâhu* ya’lemu* inne-ke* le resûlu-hu,

-ve allah* biliyor ki* muhakkak ki* elbette O'nun resulüsün

(ve Allah biliyor ki muhakkak sen onun resulüsün)

*ve allâhu* yeşhedu* inne* el munâfikîne* le kâzibûn

-ama allah* şahittir* muhakkak* münafık* (ve) yalancılar

(ama Allah şahittir, bunlar münafık ve yalancıdır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz! Medine'deki münafıklar senin yanına gelip, "Allah şahittir ki bizler senin peygamber olduğuna iman ediyoruz" diye yemin ederler. Evet, senin Allah'ın peygamberi olduğun doğrudur, ancak Allah, onların buna inandıklarına değil, aksine yalan söyleyip münafıklık yaptıklarına şahittir.(1)

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İttehazû eymânehum cunneten fe saddû an sebîlillâh(sebîlillâhi), innehum sâe mâ kânû ya’melûn

*İttehazû* eymâne-hum* cunneten* fe saddû* an sebîli allâh,

-edinirler* yeminlerini* siper* böylece saparlar* allah'ın yolundan

(Onlar yeminlerini kendilerine siper ederek böylece Allah’ın yolundan sapıyorlar)

*inne-hum* sâe* mâ* kânû* ya’melûn

-muhakkak ki onlar* kötü* şey* idiler* yapmakta*

(muhakkak ki onlar kötü bir şey yapmaktalar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Onlar bu şekilde yeminler ederek gerçek yüzlerini gizlemek, suret-i haktan görünmek ister ve gizliden gizliye çeşitli faaliyetlerde bulunarak insanları tevhitten uzaklaştırmaya çalışırlar.

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Zâlike bi ennehum âmenû summe keferû fe tubia alâ kulûbihim fe hum lâ yefkahûn

*Zâlike* bi enne-hum* âmenû* summe* keferû* fe tubia* alâ* kulûbi-him*

-çünkü * önce onların ...... olmaları* amenü (olmaları)* sonra küfre düşmeleri* sebebiyle mühürlendi* üzeri* onların kalplerinin

(Çünkü onların önce iman edip ardından ayetleri görmezden gelmeleri sebebiyle kalpleri mühürlendi)

fe* hum* lâ yefkahûn

-artık* onlar* fıkıh edemezler

(artık onların sağlıklı düşünüp karar vermeleri imkansızdır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Çünkü onların önce iman edip ardından ayetleri görmezden gelmeleri sebebiyle kalpleri büsbütün duyarsızlaşmış, tevhit çağrısına karşı kulakları adeta sağırlaşmış ve basiretleri körelmiştir. Bu nedenle onların sağlıklı düşünüp karar vermeleri imkansızdır ve yaptıkları şey gerçekten çok çirkindir.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve izâ raeytehum tu’cibuke ecsâmuhum, ve in yekûlû tesma’ li kavlihim, ke ennehum huşubun musennedetun, yahsebûne kulle sayhatin aleyhim, humul aduvvu fahzerhum, kâtelehumullâhu ennâ yu’fekûn

*Ve izâ* raeyte-hum* tu’cibu-ke* ecsâmu-hum,* ve in* yekûlû* tesma’* li kavli-him,

-ve o zaman* onları gördüğün (zaman)* onlara itibar edersin,* görünüşlerine aldanıp* ve ...nda* konuştukları(nda)* dinlersin sözlerini

(onları gördüğün zaman, görünüşlerine ve sözlerine aldanıp  onları adam sanırsın)

*ke enne-hum* huşubun* musennedetun,*

-ama sanki onlar gibidir* kütükler* bir yere yaslanmış

(ama aslında duvara dayalı kalastan putlar gibidirler)

*yahsebûne* kulle* sayhatin* aleyhim,

-alırlar* her* gürültüyü* kendi üzerlerine

(her vahyi üzerlerine alınıp ürkerler)

*humu* el aduvvu* fe ahzer-hum, kâtele-humu* allâhu* ennâ* yu’fekûn

-onlar* düşmanınız* onlardan sakının,* onları kahredecektir* allah* nasıl da* münafıklar

(İşte sizin esas düşmanınız bu sinsi münafıklardır, bu yüzden kendinize dikkat edin. Allah onları kahredecek, müstehak oldukları şekilde cezalandıracaktır. Nasıl da münafıklık yapmaktadırlar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Görünüşlerine ve sözlerine bakınca onları gerçekten samimi mümin zanneder ve sözlerine itibar edersin, ancak bu, sadece onların dış görünüşüdür. Zira onlar, tıpkı müşriklerin şefaatçi kabul edip tazimde bulundukları duvarlara dayalı kalastan putlar gibi, gerçekte hiçbir işe yaramayan görüntü ve şekilden ibarettirler.(2) Sana her vahiy geldiğinde, Allah gerçek yüzlerini gözler önüne serecek diye telaşa kapılırlar. Ey elçimiz Muhammed! İşte sizin esas düşmanınız bu sinsi münafıklardır, bu yüzden

kendinize dikkat ediniz! Sakın görünüşlerine ya da sözlerine kanmayınız! Allah onları kahredecek, müstehak oldukları şekilde cezalandıracaktır. Nasıl da münafıklık yapmaktadırlar.

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve izâ kîle lehum teâlev yestagfir lekum resûlullâhi levvev ruûsehum ve raeytehum yesuddûne ve hum mustekbirûn

*Ve izâ* kîle* lehum* teâlev* yestagfir* lekum* resûlu Allâhi

-ve .... zaman* denildiği (zaman)* onlara* geliniz* mağrifet dilesin* sizin için* allah'ın resulü

(onlara denildiği zaman "gelin allah'ın resulü sizin için mağrifet dilesin)

*levvev* ruûse-hum* ve raeyte-hum* yesuddûne

-alay ederek iki yana sallarlar* başlarını* görüyorsun* yüz çeviriyorlar

(buna yanaşmaz ve alay edercesine kafalarını iki yana sallayarak yaptıklarını inkar ederler)

* ve hum* mustekbirûn

* ve onlar* kibirleniyorlar

(Aynı münafıkça tavırları sürdürerek, olanca kibirleriyle hareket ediyorlar)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Müminler onlara, "Geliniz bu münafıkça tavırları bırakınız ve peygambere samimiyetle iman ediniz ki sizden razı olsun, imanınıza şehadet etsin ve Allah'ın sizi affetmesi için dua etsin!" şeklinde teklifte bulundukları zaman buna yanaşmaz ve alay edercesine kafalarını iki yana sallayarak kibir içinde yaptıklarını inkar ederler.(3) Aynı münafıkça tavırları sürdürmeye, olanca kibirleriyle hareket etmeye ve insanları tevhitten uzaklaştırmak için çabalarına devam ederler.

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Sevâun aleyhim estagferte lehum em lem testagfir lehum, len yagfirallâhu lehum, innallâhe lâ yehdîl kavmel fâsikîn

*Sevâun* aleyhim* estagferte* lehum* em* lem testagfir* lehum,

-birdir* onlar için* mağrifet dilesen* onlar için* veya* dilemesen* onlar için

(onlar için sen mağfiret dilesen de, dilemesen de birdir)

*len* yagfire allâhu* lehum,

-asla olmayacak* allah'ın bağışlaması onları,

(Allah onları asla bağışlamayacaktır)

* inne allâhe* lâ yehdî* el kavme* el fâsikîn

*muhakkak ki allah, hidayete erdirmez, kavimleri* fasık

(Allah fesat kavimleri hidayete erdirmez)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ey elçimiz Muhammed! Bu durumda onların bağışlanmaları için dua edip etmemen bir şeyi değiştirmeyecektir. Zira Allah onları asla bağışlamayacaktır. Allah, bu fesatları bağışlayıp cennetle ödüllendirecek değildir.

MÜNAFIKLARIN MÜMİNLERİ ZAYIFLATMAYA ve BİRBİRİNE DÜŞÜRMEYE YÖNELİK GİRİŞİMLERİ

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Humullezîne yekûlûne lâ tunfikû alâ men inde resûlillâhi hattâ yenfaddû, ve lillâhi hazâinus semâvâti vel ardı ve lâkinnel munâfikîne lâ yefkahûn

*Humu ellezîne* yekûlûne* lâ tunfikû* alâ men* inde* resûli allâhi

-onlar ki* derler* "infak etmeyin* kimselere* yanındaki* allah'ın resulünün

(onlar derler ki "Allah'ın resulünün yanındakilere yardımda bulunmayın")

* hattâ* yenfaddû,*

-"ki olsun* dağılıp gitmeleri"

(ki dağılıp gitsinler)

*ve li allâhi* hazâinu* es semâvâti* ve el ardı

-ama allahındır* hazineler* semada* ve yeryüzündeki*

(ama gökyüzü ve yeryüzündeki hazinelerin hepsi Allah'ındır)

* ve lâkinne* el munâfikîne* lâ yefkahûn

-amma ve lâkin* münafıklar* idrak edemezler

(amma velâkin münafıklar bunu idrak edemezler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Kaldı ki onlar senin çevrendeki bazı yoksul müminleri senden uzaklaştırmak için maddi olarak zor durumda bırakmak ister ve sana iman ettikleri sürece insanlara, "Allah'ın elçisinin yanında yer alanlara bir şey vermeyin ki dağılsınlar" diyerek yoksullara yardım edilmesini engellemeye çalışır. Oysa akıl erdiremedikleri husus şudur ki kendi malları ve mülkleri de dahil olmak üzere her şey Allah tarafından bahşedilmiştir, kâinatta var olan her şey O'nun mülküdür. Amma velâkin münafıklar bunu idrak edemezler, dolayısıyla onların bu çabaları beyhudedir.

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yekûlûne le in raca’nâ ilâl medîneti le yuhricennel eazzu minhâl ezelle, ve lillâhil izzetu ve li resûlihî ve lil mu’minîne ve lâkinnel munâfikîne lâ ya’lemûn

*Yekûlûne* le* in raca’nâ* ilâ el medîneti

-diyorlar* mutlaka* döneceğiz* medine'ye

(diyorlar "mutlaka döneceğiz medine'ye)

* le* yuhricenne* el eazzu* min-hâ* el ezelle,

-elbette* mutlaka çıkarır* daha güçlü olan* onları* daha güçsüz olan

("elbette kimin güçlü kimin güçsüz olduğunu onlara gösterip medine'den süreceğiz")

*ve li allâhi* el izzetu* ve li resûli-hî* ve li el mu’minîne

-ve Allah'ındır* izzet* ve resulünün* ve müminlerindir

(oysa gerçek güç ve kudret Allah ile O'nun resulünün ve müminlerinidir)

*ve lâkinne* el munâfikîne* lâ ya’lemûn

-amma ve lâkin* münafıklar* bunun farkında değiller

(amma ve lakin, münafıklar bunun farkında değiller)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Bu münafıklar öylesine sinsi ve kin doludurlar ki müslümanlar arasında çıkan bir anlaşmazlığı fırsat bilmiş(4) ve onları birbirine düşürmek amacıyla, güya mağdur olan tarafı desteklermiş gibi yaparak, "Böyle haksızlık olur mu hiç? Bizler Muhammed'e kendi kabilemizdeki insanlar tartaklansın, Mekke'den gelen şu sefiller(5) tepemize çıksın diye mi inandık? Ama Medine'ye döndüğümüzde bunun hesabını soracağız, kimin güçlü kimin zayıf olduğunu onlara gösterecek ve onları geldikleri yere geri göndereceğiz"(6) şeklinde kışkırtıcı ve kin dolu sözler söylemişlerdir. Bunu söyleyenler şunu iyi bilsinler ki gerçek güç ve kudret Allah ile O'nun resulünün ve müminlerinidir ve onlar farkında olmasa da, elçimiz Muhammed ve ona samimiyetle iman edenler Allah'ın yardımıyla münafıklara üstün gelecek ve muzaffer olacaklardır.

MÜMİNLERE NASİHATLER

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tulhikum emvâlukum ve lâ evlâdukum an zikrillâh, ve men yef'al zâlike fe ulâike humul hâsirûn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyy* olanlar* amenü

(eyyy iman edenler)

* lâ tulhi-kum* emvâlu-kum* ve lâ evlâdu-kum* an zikri allâh,

-sizleri oyalamasın* mallarınız* ve evlâtlarınız* allah'ı zikretmekten

(Mallarınız ve çocuklarınız sizleri Allah'ın ayetlerini anlamaktan alıkoymasın)

*ve men* yef'al* zâlike* fe* ulâike* humul hâsirûn

-ve kim* yaparsa* bunu* o takdirde* işte onlar* hüsrana uğrayanlar olacaktır

(kim bunları yaparsa dünyada da ahirette de kaybedeceklerdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız sizleri Allah'ın ayetlerini anlamaktan alıkoymasın. Sakın bu münafıkların tahriklerine kapılmayınız! Maddi kazanç, kabile hırsı ve benzeri bir takım Cahiliye dönemi alışkanlıklarına(7) geri dönüp sakın birbirinize düşmeyiniz! Elçimiz Muhammed'e samimi bir şekilde iman etmeyi sürdürünüz ve hesap gününü aklınızdan çıkarmayınız. Unutmayınız ki münafıkların sözlerine kanıp Cahiliye kavgalarını başlatanlar dünyada da ahirette de kaybedeceklerdir.

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve enfikû mimmâ razaknâkum min kabli en ye’tiye ehadekumul mevtu fe yekûle rabbi lev lâ ahhartenî ilâ ecelin karîbin fe assaddeka ve ekun mines sâlihîn

*Ve enfikû* mimmâ* razaknâ-kum

-ve infak edin* şeylerden* sizi rızıklandırdığımız

(sizi rızıklandırdığımız şeylerden infâk edin)

* min kabli* en ye’tiye* ehade-kumu* el mevtu* fe* yekûle

-anda* geldiği* sizden birisine* ölüm* o zaman* der ki

(sizden birisine ölüm geldiği anda, o zaman der ki)

*rabbi* lev lâ* ahharte-nî* ilâ ecelin* karîbin* fe* assaddeka

-"rabbim* keşke* ertelesen* belirli bir süreye* yakın* böylece* sadaka dağıtıp"*

(Rabbim! Ne olur bana biraz daha ömür ver de sadaka dağıtarak)

* ve ekun* min es sâlihîn

-"ve olurdum* ben salih kullarından"

(salih kullarından olurdum)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Şu dünya hayatında size bahşettiğimiz malınızı ve mülkünüzü yoksullarla paylaşınız! Şunu biliniz ki dünya hayatında ilâhi emirlere uymadan yaşayanlar ölüm an gelip çattığında pişman olacak ve "Rabbim! Ne olur bana biraz daha ömür ver de peygambere samimi bir şekilde iman edip sadaka dağıtarak senin emirlerine uygun bir hayat yaşayayım!" diye yalvaracaklardır.

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve len yuahhırallâhu nefsen izâ câe eceluhâ, vallâhu habîrun bi mâ ta’melûn

*Ve len* yuahhıra allâhu* nefsen* izâ câe* ecelu-hâ,

-ve asla olmaz* allah ertelemez* kimsenin* geldiği zaman* eceli*

(çünkü Allah eceli gelenin ecelini asla ertelemez)

* ve allâhu* habîrun* bi mâ* ta’melûn

-ve allah* haberdardır* her şeyden* yaptığınız

(ve Allah yaptığınız her şeyden haberdardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Ne var ki iş işten geçmiş olacaktır; çünkü Allah ölüm anı gelmiş olanlara ek süre vererek ölümünü asla ertelemez. Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

(1) (bkz.Zemahşeri)

(2) (bkz.Zemahşeri)

(3) (bkz.Taberi)

(4) (bkz.Taberi)

(5) Münafıklar, muhacir müslümanlara, günümüzdeki tabiriyle "sefil" anlamına gelebilecek "celâbib" derlerdi. (bkz.Taberi)

(6) (bkz.Taberi, Zemahşeri)

(7) (bkz.Mureysi kuyusundaki kavga)

KURAN -105- (58) MÜCADELE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

Buradaki MÜCADELE = Tartışma anlamındadır.

22 Ayet - /Kocası tarafından mağdur edilen bir kadının hak arayışı/

----- Medine döneminde vahyedilmiştir. Kocasının, Cahiliye geleneğindeki zıhar adetini uygulaması sebebiyle mağdur olan bir kadının şikayetinden bahseden ilk ayetler hariç, surenin neredeyse tamamı münafıklara yapılan uyarılar ve müminlerin de onlar gibi olmaması yönündeki tembihlerden oluşmaktadır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

KOCASI TARAFINDAN MAĞDUR EDİLMİŞ BİR KADININ HAK ARAYIŞI

AYETİN OKUNUŞU: 1-) Kad semiallâhu kavlelletî tucâdiluke fî zevcihâ ve teştekî ilâllâhi, vallâhu yesmeu tehâvurakumâ, innallâhe semîun basîrun

KELİMELERİ: *Kad* semia* allâhu* kavle elletî* tucâdilu-ke* fî* zevci-hâ* ve teştekî* ilâ allâhi,* ve allâhu* yesmeu* tehâvura-kumâ,* inne allâhe* semîun* basîrun

KELİME KARŞILIKLARI: -...mişti* işit(mişti)* Allah* o söz ki* seninle çekişen* hakkında* kocası* ve şikayet eden* Allah'a* ve Allah* işitti* siz ikinizin* Muhakkak ki Allah* en iyi işitendir* en iyi görendir

MEALİ: (Allah, kocası hakkında seninle çekişen ve Allah’a şikâyet edenin (kadının) sözünü işitmişti. Ve Allah, siz ikinizin konuşmalarınızı işitti. Muhakkak ki Allah; en iyi işitendir, en iyi görendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz Muhammed! Kocasının kendisine Cahiliye adeti olan zıhar(1)

uygulamasını reva görmesi sebebiyle mağdur olduğu için seninle çekişen ve senden çözüm isteyip şikayetini arz eden kadının feryadı elbette Allah tarafından işitilmiştir. Zira O, her şeyi işitir ve görür.

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ellezîne yuzâhirûne minkum min nisâihim mâ hunne ummehâtihim, in ummehâtuhum illâllâî velednehum, ve innehum le yekûlûne munkeran minel kavli ve zûrâ, ve innallâhe le afuvvun gafûr

KELİMELERİ: *Ellezîne* yuzâhirûne* min-kum* min nisâi-him* mâ* hunne* ummehâti-him,* in* ummehâtu-hum* illâ ellâî* veledne-hum,* ve inne-hum* le yekûlûne* munkeran* min el kavli* ve zûrâ,* ve inne* allâhe* le* afuvvun* gafûr

KARŞILIKLARI: -o kimselerin* zihar yapanlar* içinizden* kadınlarına* değil* onlar* onların anneleri*  sadece* onların anneleri* ancak* onları doğuranlardır,*  Şüphesiz onlar* söylüyorlar* çirkin*  bir söz* günaha sokan ağır,* Ve muhakkak ki* Allah* gerçekten* çok affedicidir* çok bağışlayıcıdır

MEALİ: (İçinizden kadınlarına zıhar yapanlar, onlar(o kadınlar) onların anneleri değildir. Onların anneleri, sadece onları doğuranlardır. Şüphesiz onlar (zıhar yaparlarken)  çirkin ve günaha sokan ağır bir söz söylüyorlar. Ve muhakkak ki Allah gerçekten çok affedicidir çok bağışlayıcıdır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Eşlerine bu haksız zıhar uygulamasını reva görenlerin söyledikleri, "Sen artık benim annem gibisin" sözü anlamsızdır, zira insanın annesi, onu dünyaya getiren kişidir ve bu sözü söylemekle kimsenin eşi, annesi olmaz. Ama bu çirkin sözü söyleyen ve eşlerine böylesine haksız bir muameleyi reva görenlerin davranışları çok yanlıştır. Müminler bu tür davranışları sürdürmeyip buna derhal son vermelidirler. Eğer ilâhi emre uyup bu davranışlarına son verirlerse Allah onlar için affedici ve bağışlayıcı davranacaktır.

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Vellezîne yuzâhirûne min nisâihim summe yeûdûne li mâ kâlû fe tahrîru rakabetin min kabli en yetemâssâ, zâlikum tûazûne bihî, vallâhu bi mâ ta’melûne habîr

KELİMELERİ: *Ve ellezîne* yuzâhirûne* min nisâi-him* summe* yeûdûne* li-mâ* kâlû* fe tahrîru* rakabetin* min kabli* en yetemâssâ,* zâlikum* tûazûne* bi-hî,* ve allâhu* bi-mâ* ta’melûne* habîr

KARŞILIKLARI: -o kimseler* zıhar yaparak ayrılıp* kadınlarından* sonra* dönen* şeyden* söyledikleri*  o takdirde azat etsinler* bir köle* önce* el sürmeden* işte bu* yükümlülüktür,* Ve Allah* şeylerden* yaptığınız* haberi olandır

MEALİ: (Kadınlarından zıhar yaparak ayrılıp sonra söyledikleri şeyden dönen o

kimseler o takdirde (kadınlarına) el sürmeden önce bir köle azad etsinler. İşte bu yükümlülüktür. Allah yaptığınız şeylerden haberi olandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Cahiliye döneminden kalma bu çirkin alışkanlığı halâ sürdüren ve eşlerine bu haksızlığı yapmaya kalkışanlar bu davranışlarından dolayı derhal tövbe etmeli ve ceza olarak da bir köleyi azad etmelidirler. Ancak ondan sonra eşlerine yaklaşabilirler. Bu, bir daha böyle çirkin bir şeye yönelmemeniz için, siz iman edenlere Allah'ın yüklediği bir yükümlülüktür. (2) Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

AYETİN OKUNUŞU: 4-) Fe men lem yecid fe siyâmu şehreyni mutetâbiayni min kabli en yetemâssâ, fe men lem yestetı' fe ıt'âmu sittîne miskînâ(miskînen), zâlike li tu'minû billâhi ve resûlihî, ve tilke hudûdullâh(hudûdullâhi), ve lil kâfirîne azâbun elîm

KELİMELERİ: *Fe* men* lem yecid* fe siyâmu* şehreyni* mutetâbiayni* min kabli* en yetemâssâ,* fe* men* lem yestetı* fe* ıt'âmu* sittîne* miskînâ,* zâlike* li* tu'minû* bi Allâhi* ve resûlihî,* ve tilke* hudûdu* allâh,* ve li el kâfirîne* azâbun* elîm

KARŞILIKLARI: -artık* kim* (köle) bulamazsa* oruç tutsun* iki ay* ardarda* önce* el sürmeden* fakat* kimin* gücü yetmezse(oruca)* o zaman* doyursun* altmış* yoksul* işte bu* içindir* iman ettiğiniz* Allah'a* ve O'nun resulüne* Ve işte bunlar* sınırlarıdır* Allah'ın* ve kafirler için* azap* elimdir

MEALİ: (Artık kim (azad edecek köle veya cariye) bulamazsa, o taktirde (eşlerine) temas etmeden önce iki ay devamlı (ardarda) oruç tutsun. Fakat kimin (oruca) gücü yetmezse, o zaman altmış miskini (çalışmaktan aciz, yaşlı kimseyi) doyursun. İşte bu, Allah'a ve O'nun Resûl'üne îmân ettiğiniz içindir. İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır ve kâfirler için elîm azap vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Bu çirkin davranışa kalkışan ve ceza olarak bir köle azat etme imkanına sahip olamayanlar, iki ay peş peşe altmış gün oruç tutmalıdırlar. Ancak bundan sonra eşlerine yaklaşabilirler. Eğer bu orucu tutacak güce sahip değillerse, o zaman altmış fakiri doyurmalıdırlar. İşte bunlar, tevhide ve elçimiz Muhammed'e iman eden sizler için Allah tarafından belirlenmiş sınırlardır. Bu ilâhi hükümleri Allah'ın hükmü olarak kabul etmeyenler için ise acı bir azap vardır. (3)

## Hz. PEYGAMBER'E MUHALEFET EDENLERE UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 5-) İnnellezîne yuhâddûnallâhe ve resûlehu kubitû kemâ kubitellezîne min kablihim ve kad enzelnâ âyâtin beyyinâtin, ve lil kâfirîne azâbun muhîn

KELİMELERİ: *İnne ellezîne* yuhâddûne* allâhe* ve resûle-hu* kubitû* kemâ* kubite* ellezîne* min kabli-him* ve kad* enzelnâ* âyâtin* beyyinâtin,* ve li el kâfirîne* azâbun* muhîn

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki onlar* muhalefet edenler* Allah* ve resulüne* alçaltılmış* olanlar gibi* alçaklaştırılacaklardır* onlardan* öncekiler gibi* ve oysa* indirdik* ayetler*  apaçık* ve kafirler için vardır* bir azap* alçaltıcı

MEALİ: (Muhakkak ki onlar, Allah’a ve Resûlüne düşmanlık edenler, kendilerinden öncekilerin alçaltıldığı gibi alçaklaştırılacaklardır. Oysa biz apaçık âyetler indirdik. Kâfirler için alçaltıcı bir azap vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Elçimiz Muhammed'in Allah'ın peygamberi olduğunu kabul etmeyen ve ona muhalefet eden müşrikler ve münafıklar, (4) geçmişte benzer davranışta bulunanlar gibi zelil ve perişan olacak, tevhit ehli müminler karşısında yenileceklerdir. (5) İşte apaçık ayetlerimizle onları açıkça uyarıyoruz, eğer vazgeçmezlerse ahirette kendilerini çok ağır bir azap beklemektedir.

AYETİN OKUNUŞU: 6-) Yevme yeb’asuhumullâhu cemîan fe yunebbiuhum bi mâ amilû, ahsâhullâhu ve nesûhu, vallâhu alâ kulli şey’in şehîd

KELİMELERİ: *Yevme* yeb’asu-hum* allâhu* cemîan* fe* yunebbiu-hum* bi mâ* amilû,* ahsâ-hu* allâhu* ve nesû-hu,* ve allâhu* alâ kulli şey’in* şehîd

KARŞILIKLARI: -O gün* onları diriltip* Allah* cem ettikten (huzuruna topladıktan)* sonra* onlara haber verecek* şeyleri* yaptıkları* sayacak* Allah* onların unuttuklarını* Ve Allah* her şeye* şahittir

MEALİ: (Allah o gün onları diriltip huzuruna topladıktan sonra onlara yaptıkları şeylerden hesaba çekecek. Allah onların unuttuklarını tek tek hatırlatacak. Ve Allah her şeye şahittir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Nitekim kıyametten sonra Allah onların hepsini diriltip huzuruna çıkaracak ve bütün yaptıklarından hesaba çekecektir. Belki onlar bu yaptıklarını unutmuş olacaklardır ama Allah, yaptıklarını herkesin önüne bir bir serecektir. (6) Zira O, her şeyi görüp gözetmektedir ve herkese gereken karşılığı verecektir.

PEYGAMBER ve MÜMİNLERİN HAKKINDA GİZLİ-SAKLI KONUŞANLARA UYARI

AYETİN OKUNUŞU: 7-) E lem tera ennallâhe ya’lemu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard, mâ yekûnu min necvâ selâsetin illâ huve râbiuhum ve lâ hamsetin illâ huve sâdisuhum ve lâ ednâ min zâlike ve lâ eksera illâ huve meahum eyne mâ kânû, summe yunebbiuhum bi mâ amilû yevmel kıyâmeti, innallâhe bi kulli şey’in alîm

KELİMELERİ: *E lem tera* enne allâhe* ya’lemu* mâ* fî es semâvâti* ve mâ fîl ard,* mâ yekûnu* min necvâ* selâsetin* illâ huve* râbiu-hum* ve lâ* hamsetin* illâ huve* sâdisu-hum* ve lâ* ednâ* min zâlike* ve lâ* eksera* illâ huve* mea-hum* eyne mâ* kânû,* summe* yunebbiu-hum* bi mâ* amilû* yevme el kıyâmeti,* inne allâhe* bi kulli şey’in* alîm

KARŞILIKLARI: -görmüyor musunuz* Allah'ın* bildiğini* şeyleri* göklerde* ve yerdeki,* olmaz* gizli bir konuşma* üçte* O (Allah) olmasın* dördüncüsü* ve olmaz* beşte* O (Allah) olmasın* altıncısı* ve olmaz* daha az* bundan* ve olmaz* daha çok* mutlaka O(Allah) olur* onlarla beraber* nerede olurlarsa* olsunlar,* Sonra* onlara haber verecek* şeyleri* yaptıkları* kıyamet günü,* Muhakkak ki Allah* her şeyi* en iyi bilendir

MEALİ: (Göklerdeki ve yerdeki her şeyi Allah’ın bildiğini görmüyor musun? Üç kişi gizlice konuşmaz ki, dördüncüleri O olmasın. Beş kişi gizlice konuşmaz ki altıncıları O olmasın. Ve bundan daha azı veya daha çoğu, nerede olurlarsa olsunlar, mutlaka O (Allah), onlarla beraberdir. Hesap günü geldiğinde Allah bu yaptıklarınızı karşınıza çıkaracak. Zira O, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Ey elçimiz Muhammed ve ona iman edenler aleyhinde aralarında gizli saklı konuşup planlar yapanlar! Bilmez misiniz ki Allah kâinatta olup biten her şeyden haberdardır. Gizli konuşan üç kişinin dördüncüsü Allah'tır, beş kişinin altıncısı da O'dur, daha azının da çoğunun da bir fazlası O'dur. Kaç kişi olursanız olun, nerede ve ne kadar gizli konuşursanız konuşun, Allah'tan hiçbir şey saklayamazsınız! Hesap günü geldiğinde Allah bu yaptıklarınızı karşınıza çıkaracak ve müstehak olduğunuz cezayı verecektir. Zira O, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

AYETİN OKUNUŞU: 8-) E lem tera ilâllezîne nuhû anin necvâ summe yeûdûne li mâ nuhû anhu ve yetenâcevne bil ismi vel udvâni ve ma’siyetir resûli, ve izâ câûke hayyevke bi mâ lem yuhayyike bihillâhu, ve yekûlûne fî enfusihim lev lâ yuazzibunâllâhu bi mâ nekûlu, hasbuhum cehennem(cehennemu), yaslevnehâ, fe bi’sel masîr

KELİMELERİ: *E lem tera ilâ* ellezîne* nuhû an* en necvâ* summe* yeûdûne*

li-mâ* nuhû* anhu* ve yetenâcevne bi* el ismi* ve el udvâni* ve ma’siyeti* er resûli, * ve izâ câû-ke* hayyev-ke* bimâ* lem yuhayyi-ke* bi-hi* allâhu, * ve yekûlûne* fî enfusi-him* lev* lâ* yuazzibu-nâ* allâhu* bi-mâ* nekûlu, * hasbu-hum* cehennem, * yaslevne-hâ,* fe* bi’se* el masîr

KARŞILIKLARI: -görmedin mi* onları* men edilenleri* gizli gizli konuşmaktan* sonra* dönüyorlar* şeye* men edildikleri* ardından*  ve gizli gizli konuşuyorlar* günah* ve düşmanlık* ve isyan*  resule, * ve sana geldikleri zaman* seni selamlarlar* bir şekilde* seni selamlamadığı* onunla* Allah'ın,* Ve diyorlar* kendi aralarında* "şayet öyle ise* değil mi* bize azap eder* Allah* sebebiyle* bizim söylediklerimiz",* onlara yeter* cehennem, * ona atılacaklar,* işte* ne kötü* varılacak yerdir.

MEALİ: (Gizli konuşmaktan nehyedilenleri (men edilenleri) görmedin mi? Sonra men edildikleri şeye dönüyorlar ve ardından günah düşmanlık ve resule isyan konularında gizli gizli konuşuyorlar. Ve sana geldiklerinde Allah’ın senin için takdir etmediği bir şekilde seni  selâmlıyorlar. Ve kendi aralarında: “Öyle ise (o gerçekten peygamber ise) Allah, söylediklerimizden dolayı bize azap etmeli değil mi?” diyorlar. Onlara cehennem yeter. Ona atılacaklar. Ne kötü varış yeridir orası!)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Evet, bunlar Allah'ın yasaklamasına aldırmaksızın, aralarında elçimiz Muhammed'e ve ona vahyedilen ilâhi emirlere muhalif (7) gizli saklı konuşmalar yapar; elçimiz Muhammed'in yanına geldiklerinde Allah'ın ona verdiği değeri dikkate alarak saygı ve hürmet dolu ifadelerle onu selamlamak yerine bir takım dil oyunları yaparak kendilerince onu incitmeye çalışırlar, sonra da kendi aralarında "Eğer Muhammed peygamber olsaydı bu söylediklerimizden dolayı başımıza bir azap gelirdi" (8) diye konuşurlar. Böylelerinin hakkından cehennem azabı gelecektir. Varacakları yer orasıdır! Ne kötü bir sondur cehennem!

AYETİN OKUNUŞU: 9-) Yâ eyyuhâllezîne âmenû iza tenâceytum fe lâ tetenâcev bil ismi vel udvâni ve ma’siyetir resûli ve tenâcev bil birri vet takvâ, vettekûllâhellezî ileyhi tuhşerûn

KELİMELERİ: *Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû* iza tenâceytum* fe* lâ tetenâcev bi* el ismi* ve el udvâni* ve ma’siyeti* er resûli* ve tenâcev bi* el birri* ve et takvâ,* ve ittekû* allâhe* ellezî* ileyhi* tuhşerûn

KARŞILIKLARI: -eyyy* iman edenler* aranızda gizlice konuştuğunuz zaman* bundan böyle* gizli gizli konuşmayın* günah* ve düşmanlık* ve isyan* resule* fısıldaşarak konuşmalarınız olsun * iyilik* ve takvaya* Ve takva sahibi olun* Allah'a* o ki* O'nun huzurunda toplanacaksınız

MEALİ: (Ey âmenû olanlar (Allah’a inananlar, îmân edenler)! Aranızda gizlice konuştuğunuz zaman artık günah, düşmanlık ve resûle isyan konusunda gizli gizli konuşmayın. İyilik ve takva konusunda aranızda müşavere edin (fısıldaşın). Ve kendisine haşrolunacağınız (huzurunda toplanacağınız) Allah’a karşı takva sahibi olun)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! sakın bunların yaptıkları gibi peygamberin aleyhinde gizli saklı konuşmayınız. Fısıldaşmalarıınız iyilik ve her zaman sizleri Allah'a ve peygambere itaat etmeye, ilâhi emirlere uymaya sevkedecek şeyler olsun. (9) Hesaba çekileceğinizi unutmayınız ve O'nun emirlerine itaat ediniz.

AYETİN OKUNUŞU: 10-) İnnemân necvâ mineş şeytâni li yahzunellezîne âmenû ve leyse bi dârrihim şey’en illâ bi iznillâh, ve alâllâhi felyetevekkelil mu’minûn

KELİMELERİ: *İnnemâ* en necvâ* min eş şeytâni* li yahzune* ellezîne* âmenû* ve leyse* bi dârri-him* şey’en* illâ* bi izni allâh,* ve alâ allâhi* fe li yetevekkeli* el mu’minûn

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki* fısıldaşmalar* şeytandandandır* mahzun etmek için* olanları* imanlı* ve değildir* onlara bir darlık verecek* şey* olmadıkça* Allah'ın izni* Ve Allah'a* tevekkül etsinler* müminler

MEALİ: (Muhakkak ki necva (gizli fısıldaşma) şeytandandır, iman edenleri mahzun etmek içindir. Ve Allah’ın izni olmadıkça onlara bir darlık (sıkıntı) verecek değildir. Öyleyse mü’minler, Allah’a tevekkül etsinler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Şunu da biliniz ki bunların yaptıkları türden gizli saklı konuşmalar şeytanın yönlendirmesiyle yapılmaktadır ve sizleri üzmek, moralinizi bozmak gibi amaçlar güdülmektedir. Sizler ilâhi emirlere itaat ediniz ve Allah'a güveniniz! Onların gizli konuşmalarından size bir zarar gelmesinden endişe etmeyiniz. Zira onların planları Allah'ın izni ile boşa çıkacaktır.

TOPLANTI ADABI

AYETİN OKUNUŞU: 11-) Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ kîle lekum tefessehû fîl mecâlisi fefsehû yefsehıllâhu lekum, ve izâ kîlenşuzû fenşuzû yerfeillâhullezîne âmenû minkum vellezîne ûtûl ilme deracât, vallâhu bi mâ ta’melûne habîr

KELİMELERİ: *Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû* izâ kîle* lekum* tefessehû* fî el

mecâlisi* fe ifsehû* yefsehı allâhu* lekum,* ve izâ kîle* enşuzû* fe* enşuzû* yerfei* allâhu* ellezîne âmenû* minkum* ve ellezîne ûtû* el ilme* deracât,* ve allâhu* bi mâ* ta'melûne* habîr

KARŞILIKLARI: -eyyy* iman edenler* denildiği zaman* size* yer açın* meclislerde* o takdirde yer açarsanız* yer açar genişlik sağlar* Allah* size,* ve denildiği zaman* kalkın kenara çekilin* o zaman hemen* kalkıp kenara çekilin ki*  yükseltsin* Allah* iman edenler* sizden* ve verilenlerin* ilim* derecelerini*,  Ve Allah* şeylerden* yaptığınız* haberdar olandır

MEALİ: (Eyyy iman edenler! Toplantılarda sizlere "Yer açın" denilince yer açarsanız Allah da size yer açıp genişlik verir. Ve: “Kalkın, kenara çekilin!” denildiği zaman hemen kalkıp kenara çekilin ki  Allah içinizden inananların ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yükseltsin. Ve Allah yaptığınız her şeyden haberdar olandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Toplantılarda sizlere "Yer açın" denilince yer açarsanız Allah da size yer açıp genişlik verir, "Kalkın veya kenara çekilin" denince de kalkıp kenara çekilin ki Allah, içinizden inanıp güvenenler ile kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yükseltsin. Unutmayınız ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır.

PEYGAMBERLE ÖZEL KONUŞMALAR YAPANLAR

AYETİN OKUNUŞU: 12-) Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ nâceytumur resûle fe kaddimû beyne yedey necvâkum sadakaten, zâlike hayrun lekum ve athar, fe in lem tecidû fe innellâhe gafûrun rahîm

KELİMELERİ: *Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû* izâ* nâceytumu* er resûle* fe kaddimû* beyne yedey*  necvâ-kum* sadakaten,* zâlike* hayrun* lekum* ve athar,* fe in* lem tecidû* fe inne* allâhe* gafûrun* rahîm

KARŞLIKLARI: -eyyy* iman edenler* ile zaman* başbaşa konuşacağınız* peygamber* o zaman* öncesinde* özel görüşmeniz* sadaka,* işte bu* daha hayırlı* sizin için* ve daha temizdir,* şayet* bulamazsanız* o takdirde muhakkak ki* Allah* gafurdur* rahimdir

MEALİ: (Ey iman edenler! Peygamber ile baş başa konuşacağınız zaman özel görüşmenizden önce bir sadaka verin. Bu, sizin için daha hayırlı ve daha temizdir. Şâyet (sadaka verecek bir şey) bulamazsanız, bilin ki Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Ey müminler! Elçimizle özel veya gizli görüşme yapmak isteyenler önce fakirlere sadaka versinler ve böylece konuşacakları şeyin önemli olduğunu ve niyetlerinin kötü olmadığını kanıtlamış olsunlar.  (10) Verecek bir şey bulamazsanız Allah bağışlar ve ikramda bulunur.

AYETİN OKUNUŞU: 13-) E eşfaktum en tukaddimû beyne yedey necvâkum sadakâtin, fe iz lem tef’alû ve tâballâhu aleykum, fe ekîmûs salâte ve âtûz zekâte ve etîûllâhe ve resûlehu, vallâhu habîrun bi mâ ta’melûn

KELİMELERİ: *E* eşfaktum* en tukaddimû* beyne yedey* necvâ-kum* sadakâtin,* fe* iz lem tef’alû* ve tâbe* allâhu* aleykum,* fe* ekîmû* es salâte* ve âtû* ez zekâte* ve etîû* allâhe* ve resûle-hu,* ve allâhu* habîrun* bi mâ* ta’melûn

KARŞILIKLARI: -...mi* zor geldi (mi)* vermek* öncesinde* başbaşa görüşmeniz* sadakalar* o takdirde* veremediğiniz zaman* tövbelerinizi kabul eder* Allah* sizin,* o zaman* yerine getirin* ilâhi emirleri* ve verin* zekat* itaat edin* Allah'a* ve resulüne,* ve Allah* haberdardır* şeylerden* yaptığınız

MEALİ: (Baş başa konuşmanızdan önce sadakalar vermek sizi zorluyor mu! O takdirde veremediğiniz zaman Allah sizin tövbelerinizi kabul eder. O zaman ilâhi emirleri yerine getirerek namaz kılın zekat verin Allah'a ve resulüne itaat edin. Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.)

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Elbette bu sadaka yükümlülüğü, varlıklı olanlar için söz konusudur. Yapacağınız özel görüşmelerden önce her defasında sadaka vermek sizin için zorluk teşkil ediyorsa ve veremiyorsanız Allah sizin bu konudaki tövbenizi kabul eder. O zaman ilâhi emirlere itaat edip, tevhit esasına bağlı kalan, şirk ve nifaktan büsbütün arınmış bir şekilde namazını tam kılıp zekatını tam verenlerden olarak Allah'a kulluk edip, samimi bir mümin olduğunuzu ortaya koyun ve Allah'ın elçisine boyun eğin. Unutmayınız ki Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

MEDİNE YAHUDİLERİ ile İŞBİRLİĞİ YAPAN MÜNAFIKLARIN AHİRETTEKİ HALLERİ

AYETİN OKUNUŞU: 14-) E lem tera ilâllezîne tevellev kavmen gadıballâhu aleyhim, mâ hum minkum ve lâ minhum ve yahlifûne alâl kezibi ve hum ya’lemûn

KELİMELERİ: *E* lem tera ilâ* ellezîne* tevellev* kavmen* gadıbe* allâhu* aleyhim,* mâ* hum* min-kum* ve lâ* min-hum* ve yahlifûne* alâ* el kezibi* ve hum* ya’lemûn

KARŞILIKLARI: -...mi* görmedin(mi)* onları* dostluk kuranları* kavimle* öfkelendiği* Allah'ın* onlara,* değildir* onlar sizden* ve değildir* onlardan da* ve yemin ederler* yere* yalan* ve onlar* bile bile

MEALİ: (Allah'ın öfkelendiği kavimle dostluk kuranları görmedin mi! Onlar sizden de değildir onlardan da. Ve onlar bile bile yalan yere yemin ederler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Ey elçimiz Muhammed! Müminlere düşmanlık besleyen ve bu sebeple ilâhi cezaya müstehak olan Medine yahudileriyle dostluk kuran şu münafıkları görüyorsun değil mi? Doğrusu onlar sizden de onlardan da olmadıkları halde, her iki tarafa da bile bile yalan yeminler ederek kendilerini samimi göstermeye çalışmaktadırlar.

AYETİN OKUNUŞU: 15-) Eaddallâhu lehum azâben şedîdâ(şedîden), innehum sâe mâ kânû ya’melûn

KELİMELERİ: *Eadde* allâhu* lehum* azâben şedîdâ,* inne-hum* sâe* mâ* kânû* ya’melûn

KARŞILIKLARI: -hazırladı* Allah* onlara* şiddetli bir azap,* muhakkak ki onların* yapmakta* şey* olduğu* çok kötü

MEALİ: (Allah, onlara (münafıklara) şiddetli azap hazırladı. Muhakkak ki onların yapmış oldukları şey (çok) kötü)

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Allah, münafıklar için çok kötü bir azap hazırlamıştır. Onlar çok kötü işler yapıyorlar.

AYETİN OKUNUŞU: 16-) İttehazû eymânehum cunneten fe saddû an sebîlillâhi fe lehum azâbun muhîn

KELİMELERİ: *İttehazû* eymâne-hum* cunneten* fe* saddû an* sebîli allâhi* fe* lehum* azâbun muhîn

KARŞILIKLARI: -yaptılar* yeminlerini* kalkan* böylece* men ettiler* Allah yolundan* bunun için* onlar için vardır* alçaltıcı bir azap

MEALİ: (Onlar yeminlerini kalkan yapıp (insanları) Allah’ın dininden alıkoydular. Bunun için onlara alçaltıcı bir azap vardır.)

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Bu şekilde yeminler ederek kendilerini koruyabileceklerini, gerçek yüzlerini ilelebet saklayabileceklerini düşünmekte ve insanları tevhitten uzaklaştırmak için gizliden gizliye gayret sarfetmektedirler. Artık onlar için alçaltıcı bir azap

var.

AYETİN OKUNUŞU: 17-) Len tugniye anhum emvâluhum ve lâ evlâduhum min allâhi şey’â, ulâike ashâbun nâr, hum fîhâ hâlidûn

KELİMELERİ: *Len tugniye an* hum* emvâlu-hum* ve lâ* evlâdu-hum* min allâhi* şey’â,* ulâike* ashâbu en nâr,* hum* fî-hâ* hâlidûn

KARŞILIKLARI: -asla fayda vermez* onlara* malları* ve olmaz* çocukları* Allah'tan* bir şeye,* işte onlar* ateş ehlidir,* onlar* orada* ebediyen kalacaklardır

MEALİ: (Onların malları da, evlatları da Allah’a karşı kendilerine bir yarar sağlamayacaktır. İşte onlar, ateş ehlidir, onlar orada ebediyen kalacak olanlardır.)

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Bilsinler ki bütün planları boşa çıkacaktır. Çok güvendikleri malları da soy sopları da onları bu azaptan kurtaramayacaktır. Cehenneme atılacak ve orada sonsuza kadar kalacaklardır.

AYETİN OKUNUŞU: 18-) Yevme yeb’asuhumullâhu cemîan fe yahlifûne lehu kemâ yahlifûne lekum ve yahsebûne ennehum alâ şey’in, e lâ innehum humul kâzibûn

KELİMELERİ: *Yevme* yeb’asu-hum* allâhu* cemîan* fe* yahlifûne* lehu* kemâ* yahlifûne* lekum* ve yahsebûne* enne-hum* alâ şey’in,* e lâ* inne-hum* humu* el kâzibûn

KARŞILIKLARI: -o gün* diriltecek* Allah* hepsini* o zaman* yeminler edecekler* ona da* gibi* yemin ettikleri* size* ve hesap ederek* kendilerini olduğunu* bir şey üzerine* değiller mi* muhakkak onlar* onlar* yalancı

MEALİ: (O gün Allah hepsini yeniden diriltecek. O zaman size yemin ettikleri gibi O’na da yemin edecekler, kendilerini (kurtaracak) bir şey üzerine olduklarını hesap ederek. Onlar yalancının ta kendisidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Hesap gününde Allah onları diriltip huzuruna çıkardığı vakit samimi olduklarına dair yeminler edecek, dünyada size karşı yaptıkları gibi Allah'a karşı da yalan yeminler ederek kendilerini kurtarabileceklerini zannedeceklerdir. Bunlar büsbütün münafıklığa saplanmış kimselerdir. (11) İşte onların gerçek yüzleri budur. Onlar yalancının ta kendisidir. Onların yalancı olduklarını biliniz ve kendilerine karşı dikkatli olunuz.

AYETİN OKUNUŞU: 19-) İstahveze aleyhimuş şeytânu fe ensâhum zikrallâh,

ulâike hizbuş şeytân, e lâ inne hizbeş şeytâni humul hâsirûn

KELİMELERİ: *İstahveze* aleyhimu* eş şeytânu* fe* ensâ-hum* zikrallâh,* ulâike* hizbu* eş şeytân,* e lâ* inne* hizbe* eş şeytâni* humu* el hâsirûn

KARŞILIKLARI: -hakimiyeti altına alıp* onları* şeytan* böylece* unutturmuştur* Allah'ın zikrini,* işte onlar* hizbi* şeytanın* değil mi,* Muhakkak ki* hizbinden* şeytanın* onlar* hüsranda olanlardır.

MEALİ: (Şeytan onları hâkimiyeti altına alıp onlara ilâhi emrilere itaat etmeyi unutturmuştur. İşte onlar şeytanın hizbi değil mi! Muhakkak ki şeytanın hizbinden olanlar hüsrana uğrayanlar olacaktır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

19-Onlar kendilerini büsbütün şeytana kaptırmış, onun esiri olmuş, böylece samimi birer mümin olup ilâhi emirlere itaat etmekten tamamen uzaklaşmışlardır. Onlar, şeytandan yanadırlar. Dikkatli olun; şeytandan yana olanlar umduğunu bulamayacaklar, dünyada da ahirette de perişan olacaklardır.

AYETİN OKUNUŞU: 20-) İnnellezîne yuhâddûnallâhe ve resûlehû ulâike fîl ezellîn

KELİMELERİ: *İnne ellezîne* yuhâddûne* allâhe* ve resûle-hû* ulâike* fî* el ezellîn

KARŞILIKLARI: -muhakkak ki onlar* haddi aşanlar* Allah'a* ve O'nun resulüne* işte onlar* içindedir* zillet

MEALİ: (Muhakkak ki Allah’a ve O’nun Resûl’üne karşı haddi aşanlar, işte onlar zillet içindedirler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

20-Zira Allah'ın peygamberine muhalefet eden ve onun bildirdiği ilâhi emirlere karşı çıkanlar zillete ve perişanlığa mahkumdur.

AYETİN OKUNUŞU: 21-) Keteballâhu le aglibenne ene ve rusulî, innallâhe kaviyyun azîz

KELİMELERİ: *Ketebe* allâhu* le* aglibenne* ene* ve rusulî,* inne* allâhe* kaviyyun* azîz

KARŞILIKLARI: -Yazmıştır (hüküm vermiştir)* Allah* "Mutlaka* galip geleceğim* ben* ve resullerim,"* Muhakkak* Allah* kavidir* azizdir

MEALİ: (Allah, “Şüphesiz ben ve peygamberlerim galip geleceğiz” diye hüküm vermiştir. Şüphe yok ki, Allah çok kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

21-Çünkü Allah şöyle hüküm vermiştir; “Ben, elçilerimle birlikte mutlaka galip gelirim.” Çünkü Allah güçlüdür, her işin üstesinden gelir, vaadini gerçekleştirmeye ve peygamber düşmanlarını cezalandırmaya elbette muktedirdir.

GERÇEK MÜMİNLERİN TAVIRLARI ve ÖDÜLLERİ

22-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Lâ tecidu kavmen yu’minûne billâhi vel yevmil âhiri yuvâddûne men hâddallâhe ve resûlehu ve lev kânû âbâehum ve ebnâehum ve ihvânehum ev aşîratehum, ulâike ketebe fî kulûbihimul îmâne ve eyyedehum bi rûhin minhu, ve yudhıluhum cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ, radıyallâhu anhum ve radû anhu, ulâike hizbullâh(hizbullâhi), e lâ inne hizballâhi humul muflihûn

*Lâ tecidu* kavmen* yu’minûne* bi allâhi* ve el yevmi el âhiri* yuvâddûne* men* hâdde* allâhe* ve resûle-hu* ve lev* kânû* âbâe-hum* ev* ebnâe-hum* ev* ihvâne-hum* ev* aşîrate-hum,

-bulamazsın* bir kavmi* iman eden* Allah'a* ve ahiret gününe* dostluk kurduğunu* kimse ile* haddi aşan* Allah'a* ve O'nun resulüne* ve olsa bile* olsalar* onların babaları* veya* oğulları* veya* kardeşleri* veya* aşireti

(Allah’a ve ahiret gününe îmân eden bir kavmin, onların babaları, oğulları, kardeşleri veya kendi aşiretleri olsa bile Allah’a ve O’nun Resûl’üne karşı haddi aşanlara  sevgi veya sempati beslediğini göremezsin)

* ulâike* ketebe* fî kulûbi-him* el îmâne* ve eyyede-hum* bi rûhin* min-hu,

-işte onların* yazıldı* kalplerinin içine* iman* ve onları destekledi* bir ruh ile* kendinden

(İşte Allah onların kalplerine imanı yazmış ve onları kendi katından ruh ile desteklemiştir)

* ve yudhılu-hum* cennâtin* tecrî* min tahti-hâ* el enhâru* hâlidîne* fî-hâ,

-ve dahil edilecekler* cennetlere* akan* altından* nehirler* kalacakları* orada

(Onları, içlerinden ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetlere dahil edecektir)

* radıye* allâhu* an-hum* ve radû* an-hu,* ulâike* hizbu allâh,* e lâ* inne* hizbe allâhi* humu el muflihûn

-razı oldu* Allah* onlardan* ve razı oldular* O'ndan* işte onlar* Allah'ın taraftarları* değil mi* muhakkak ki* Allah'ın taraftarları* kurtuluşa erenlerdir

(Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. İşte onlar, Allah’ın tarafında olanlardır. İyi bilin ki, Allah’ın tarafında olanlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

22-Zaten tevhide ve elçimiz Muhammed'e samimiyetle iman eden, ahirette Allah'a verecekleri hesabın sorumluluğu ile yaşayan gerçek müminlerin, elçimiz Muhammed'e düşmanlık edenlerle iş birliği yapması kesinlikle mümkün değildir. (12) Onlara böyle bir şey asla yakışmaz! (13) Elçimize düşmanlık edenler bu müminlerin akrabaları, kardeşleri hatta öz babaları ve evlâtları bile olsalar durum değişmez. Çünkü bunlar samimiyetle iman etmişler, Allah da onların kalplerine imanı iyice yerleştirmiş (14) ve kendilerini destekleyip kuvvetlendirmiştir. (15) Allah ahirette onları içlerinde ırmakların çağıldadığı ve sonsuza kadar kalacakları muhteşem cennetlere dahil edecek, dahası tevhide ve ilâhi mesaja gönülden iman ve itaat ettikleri için onlardan razı olacaktır. (16) İşte bu kimseler Allah'ın dostlarıdır (17) ve kazançlı çıkanlar münafıklar değil, bu müminler olacaktır.

(1) (Zihâr, kişinin eşine “sen bana annemin sırtı gibisin”.diyerek cinsel yönden onu annesi konumuna sokmasıdır)

(2) (bkz.Taberi)

(3) (bkz.Taberi)

(4) (bkz.Razi, Kurtubi)

(5) (bkz.Kurtubi)

(6) (bkz.Zemahşeri)

(7) (bkz.Taberi)

(8) (bkz.Zemahşeri, Razi)

(9) (bkz.Taberi)

(10) (bkz.Maverdi)

(11) (bkz.Zemahşeri)

(12) (bkz.Zemahşeri)

(13) (bkz.Zemahşeri)

(14) (bkz.Maverdi)

(15) (bkz.Maverdi)

(16) (bkz.Taberi)

(17) (bkz.Taberi)

KURAN -106- (49) HUCURAT SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

HUCURAT = Odalar

18 Ayet - /Hz. Peygambere kaba davranan münafıklar/

Medine döneminde, hicretin dokuzuncu yılında vahyedilmiştir. Bu dönemde, Hendek Savaşı'ndan sonra Medine'ye akın eden çevre kabileler sebebiyle şehirde kozmopolit bir yapı oluşmuş ve bu durum bazı toplumsal meselelere yansımıştır. (bkz.Cabiri) Surede münafıkların, Hz.Peygamber'e karşı sergiledikleri incitici davranışları eleştirilmekte, bu konuda ve diğer toplumsal ilişkilerde müminlere tavsiyelerde bulunulmaktadır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

Hz. PEYGAMBERE KARŞI KABA DAVRANAN MÜNAFIKLARIN ELEŞTİRİSİ

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tukaddimû beyne yedeyillâhi ve resûlihî vettekûllâh, innallâhe semîun alîm

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyy* olanlar* amenü

(eyyy iman edenler)

*lâ tukaddimû* beyne yedeyi* allâhi* ve resûli-hî

-öne geçmeyin* önüne* allah* ve resulünün

(Allah ve resulünden üstün olmaya çalışmayınız)

*ve ittekû allâh

-ve allah'a karşı takva sahibi olun

(Allah'a karşı takva sahibi olun)

* inne allâhe* semîun* alîm

-muhakkak ki Allah* en iyi işiten* en iyi bilendir

(Muhakkak ki Allah en iyi işiten en iyi bilendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sakın peygambere karşı nezaketsiz ve kaba davranan münafıklar gibi Allah ve resulünden üstün olmaya çalışmayınız! Elçimiz Muhammed herhangi bir konuda kendisine bildirilen ilâhi

emri açıklarken, o konuda kendi düşüncenizi kabul ettirmeye ve elçimizin sözünü bastırmaya çalışmayınız.(1) İlâhi emir ve yasaklara uyunuz, elçimize itaat ediniz. Ona sakın sözlü veya fiili olarak hürmetsizlik etmeyiniz.(2) Unutmayınız ki Allah bütün yapıp ettiklerinizi görmekte, konuştuklarınızı işitmekte olup hepinize gerekli karşılığı verecektir.

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ya eyyuhâllezîne âmenû lâ terfeû asvâtekum fevka savtin nebiyyi ve lâ techerû lehu bil kavli ke cehri ba'dıkum li ba'dın en tahbeta a'mâlukum ve entum lâ teş'urûn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyy* olanlar* amenü

(eyyy iman edenler)

*lâ terfeû* asvâte-kum* fevka* savtin* nebiyyi

-yükseltmeyin* seslerinizi* üzerine* sesinin* peygamberin

(seslerinizi peygamberin sesinin üzerine yükseltmeyin)

* ve lâ techerû* lehu* bi el kavli* ke* cehri* ba'dıkum li ba'dın

-ve bağırarak söylemeyin* ona* kavli* gibi* bağırdığınız* birbirinize

(onunla konuşurken birbirinizle bağırarak konuştuğunuz gibi konuşmayın)

*en tahbeta* a'mâlu-kum* ve entum* lâ teş'urûn

-boşa gider* amelleriniz* ve siz* farkına bile varamazsınız

(Siz farkında olmadan amelleriniz heba olur)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Elçimizle konuşurken gerekli hürmet ve edebe riayet ediniz; uluorta sesinizi yükselterek ona saygısızlık etmeyiniz. Onunla konuşurken birbirinizle bağırarak konuştuğunuz gibi konuşmayınız. Eğer bu hususlara riayet etmez ve elçimize münafıklar gibi incitici davranırsanız, giderek iman dairesinden çıkar(3) ve bütün iyiliklerinize rağmen yine de ilâhi cezaya maruz kalırsınız.

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnellezîne yeguddûne asvâtehum inde resûlillâhi ulâikellezînemtehanallâhu kulûbehum lit takvâ lehum magfiratun ve ecrun azîm

*İnne* ellezîne* yeguddûne* asvâte-hum* inde* resûli allâhi

-muhakkak* kimseler* alçaltan* sesini* yanında* allah'ın resulünün

(Allah’ın Resûl’ünün yanında seslerini alçaltan kimseler)

*ulâike* ellezîne* imtehane* allâhu* kulûbe-hum* li et takvâ

-işte onlar* o kimseler* imtihan ettiği* Allah'ın* kalplerini* takva için

(işte onlar, Allah’ın takva için kalplerini imtihan ettiği kimselerdir)

*le-hum* magfiratun* ve ecrun* azîm

-onlar için* mağrifet* ve ödül* büyüktür

(Onlar için mağfiret ve büyük ödül vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Doğrusu bu ilâhi emirlere riayet eden, elçimizin yanında saygılı ve edepli davranan, onun emirlerine de itaatkâr olanların gönüllerinin iman bilinciyle dolu olduğunu Allah bilmektedir.(4) Onlar, Allah’ın takva için kalplerini imtihan ettiği kimselerdir. Bu güzel davranışlarına karşılık onlara hem mağrifetiyle muamele edecek hem de onları cennetle ödüllendirecektir.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnellezîne yunâdûneke min verâil hucurâti ekseruhum lâ ya’kılûn

*İnne* ellezîne* yunâdûne-ke* min verâi* el hucurâti* ekseru-hum* lâ ya’kılûn

-muhakkak ki* o kimseler* sana seslenen* arkasından* odaların* çoğu* akletmiyor

(Muhakkak ki sana odaların dışından seslenenlerin çoğu akıl etmezler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Buna karşılık elçimiz Muhammed, ailesinin yanında istirahat halinde iken(5) hanesinin önüne geçip avazı çıktığı kadar bağırarak onu dışarı çağıran, Arap toplumunun en önemli ve değerli kabilesinden olduklarını söyleyerek(6) kendilerine herkesten çok itibar edilmesini isteyen ve ona saygısızlık eden bedevilerin çoğu  bu davranışlarından anlaşıldığı kadarıyla belli ki iman etmiş değillerdir.

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve lev ennehum saberû hattâ tahruce ileyhim le kâne hayran lehum, vallâhu gafûrun rahîm

*Ve lev* enne-hum* saberû* hattâ tahruce* ileyhim

-ve eğer* onlar* sabretselerdi* sen çıkıncaya kadar* onların yanına

(Ve eğer onlar, sen onların yanına çıkıncaya kadar sabretselerdi)

*le kâne* hayran* lehum,

-mutlaka olurdu* daha hayırlı* onlar için

(mutlaka onlar için daha hayırlı olurdu)

*ve allâhu* gafûrun* rahîm

-ve Allah* gafurdur* rahimdir

(ve Allah, merhamet eden, koruyup acıyandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Onlar bu şekilde kaba davranacaklarına, biraz sabredip elçimizin dışarı çıkmasını bekleselerdi, kendileri için daha hayırlı olurdu. Eğer bundan böyle tövbe eder, ilâhi emirlere uyar ve elçimize karşı tam bir iman ve teslimiyet gösterirlerse bilsinler ki Allah onları affedecektir.(7)

YALANCILARIN GETİRDİĞİ HABERLER KARŞISINDA UYARI

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû in câekum fâsikun bi nebein fe tebeyyenû en tusîbû kavmen bi cehâletin fe tusbihû alâ mâ fealtum nâdimîn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyy* olanlar* amenü

(eyyy iman edenler)

*in* câe-kum* fâsikun* bi nebein* fe* tebeyyenû

-eğer* size getirirse* fasığın biri* bir haber* o zaman* araştırın

(Eğer bir fasık size bir haber getirirse, o zaman araştırın)

*en tusîbû* kavmen* bi cehâletin* fe* tusbihû* alâ* mâ* fealtum* nâdimîn

-bir musibetlik edersiniz* bir kavme* cehaletinizden* sonra* olursunuz* ...e* şey(e)* yaptığınız* pişman

(Yoksa cahillikle bir kavme kötülük edersiniz de sonra yaptığınız şeye pişman olursunuz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ey elçimiz Muhammed'e inananlar! Çevre kabilelerden zekâtlarını almak için gönderilen, fakat müslüman olmadan önce bu kabile ile yaşadığı problemler yüzünden yolun yarısında geri dönüp onların zekât vermediklerini ve peygamberi inkâr edip kendisini kovduklarını söyleyen yalancıların haberlerine itibar edip de hemen harekete geçmeyiniz. Öncelikle bu tür haberlerin doğruluğunu iyice araştırınız. Böyle yapmayıp da yalancıların haberlerine itimat eder ve hemen o kişilere saldırırsanız suçsuz kimselere yok yere saldırmış olursunuz ve daha sonra işin iç yüzünü öğrenince pişman olursunuz.

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Va’lemû enne fîkum resûlallâh, lev yutîukum fî kesîrin minel emri le anittum ve lâkinnallâhe habbebe ileykumul îmâne ve zeyyenehu fî kulûbikum, ve kerrahe ileykumul kufre vel fusûka vel isyân, ulâike humur râşidûn

*Va’lemû* enne* fîk-um* resûlu allâh,

-ve bilin* olduğunu* aranızda* Allah'ın resulünün

(Ve aranızda Allah’ın Resûl'ü olduğunu biliniz)

*lev* yutîu-kum* fî kesîrin* min el emri* le* anittum

-eğer* size itaat etseydi* çoğunda* işlerin* mutlaka* sıkıntıya düşerdiniz

(Eğer işlerin çoğunda size itaat etseydi, mutlaka sıkıntıya düşerdiniz)

*ve lâkinne* allâhe* habbebe* ileykumu* el îmâne* ve zeyyene-hu* fî kulûbi-kum,

-velâkin* Allah* sevdirdi* size* imanı* ve müzeyyen kıldı* kalplerinizde

(Fakat Allah, size îmânı sevdirdi ve onu kalplerinizin süsü yaptı)

*ve kerrahe* ileykum* el kufre* ve el fusûka* ve el isyân,* ulâike* hum* er râşidûn

-ve çirkin gösterdi* size* küfür* fıskı* ve isyanı,* işte onlar* onlar* irşad olanlar

(Küfrü, fıskı ve isyanı size çirkin gösterdi. İşte onlar, onlar irşad olanlardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Ayrıca unutmayınız ki aranızda Allah'ın peygamberi bulunmaktadır ve sizin yapmanız gereken şey, bu tür durumlarda ona müracaat edip son sözü ona bırakmaktır.(8) Dolayısıyla sakın onu bu tür asılsız bilgilerle yönlendirmeye çalışmayınız;(9) çünkü peygamber bu hususlarda size uyup fevri davranacak olsaydı başınıza çok büyük sıkıntılar gelirdi. Neyse ki sizler münafıklar gibi değilsiniz; elçimize olan iman ve itaatiniz Allah tarafından kalbinizde iyice pekiştirilerek kalbinizin süsü olmuş ve O'na karşı inkâr, isyan, yalan ve ihanet gibi fiiller kalbinizden tamamen sökülüp atılmıştır. İşte bu özelliklere sahip olan müminler, Allah'ın kendilerine ihsan ettiği bu büyük lûtuf sayesinde dosdoğru yoldadır.

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Fadlen minallâhi ve ni’meten, vallâhu alîmun hakîm

*Fadlen* min allâhi* ve ni’meten

-bu tür alimlere yakışır bir olgunluk* allah'ın* nimetlerinden yararlanmanıza yarar

(bu tür alimlere yakışır bir olgunluk allah'ın nimetlerinden yararlanmanıza yarar)

* ve allâhu* alîmun* hakîm

-ve Allah* alimdir* hakimdir

(ve Allah, en iyi bilen hüküm ve hikmet sahibidir)

8-Böyle, alimlere yakışır bir olgunluk, Allah'ın iyiliğinden ve rahmetinden yararlanmanıza yarar. Allah, en iyi bilen hüküm ve hikmet sahibidir, her şeyi bilir ve doğru kararlar verir.

MÜMİNLER KARDEŞTİR

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve in tâifetâni minel mu’minînektetelû fe aslihû beyne humâ, fe in begat ihdâhumâ alâl uhrâ fe kâtilûlletî tebgî hattâ tefîe ilâ emrillâhi, fe in fâet fe aslihû beynehumâ bil adli ve aksitû, innallâhe yuhıbbul muksitîn

*Ve* in tâifetâni* min el mu’minîn* iktetelû* fe* asli-hû* beyne-humâ,*

-Ve* iki topluluk* müminlerden* savaşıyorlarsa* o zaman* ıslah edin* aralarını*

(Ve eğer mü’minlerden iki grup savaşırlarsa, o zaman ikisinin arasını düzeltin)

*fe* in* begat* ihdâ-humâ* alâ el uhrâ

-fakat* eğer* saldırırsa* ikisinden biri* diğerine

(Fakat, eğer ikisinden biri diğerine saldırırsa)

*fe* kâtilû* elletî* tebgî* hattâ* tefîe* ilâ emri allâhi,

-o takdirde* savaşın* ki o* zulmedenle* kadar* dönünceye* Allah'ın emrine

(o takdirde o zulmedenlerle Allah'ın emrine dönünceye kadar savaşın)

*fe* in fâet* fe* aslihû* beyne-humâ* bi el adli

-bundan sonra* eğer dönerlerse* böylece* ıslah edin* onların aralarını* adaletle

(Bundan sonra eğer Allah'ın emrine dönerlersese, böylece ikisinin arasını adaletle düzeltin)

*ve aksitû,* inne allâhe* yuhıbbu* el muksitîn

-ve adaletli olun* muhakkak ki Allah* sever* adaletli olanları

(bunu yaparken adaletli davranın, muhakkak ki Allah, adaletle davrananları sever)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Aranızdan iki grup birbiriyle savaşacak olursa onların arasını bulmaya, kavgalarına son vermeye çalışınız! Eğer taraflardan biri barışa yanaşmazsa o zaman diğer tarafa destek olunuz ve barışa yanaşmayan tarafı bu ilâhi emre uyuncaya kadar zorlayınız. Nihayet

onlar da bu tutumlarından vazgeçtiklerinde taraflar arasında adaletli bir barışı temin ediniz. bunu yaparken adaletli davranın. Unutmayınız ki Allah adaletle davrananları sever.

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnemâl mu’minûne ihvetun fe aslihû beyne ehaveykum vettekûllâhe leallekum turhamûn

*İnnemâ* el mu’minûne* ihvetun*

-sadece* müminler* kardeştir

(sadece müminler kardeştir)

*fe* aslihû* beyne* ehavey-kum

-öyleyse* ıslah edin* arasını* kardeşlerinizin

(Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin)

*ve ittekû allâhe

-ve Allah'a karşı takva sahibi olun

(Ve Allah’a karşı takva sahibi olun)

* lealle-kum* turhamûn

-umulur ki böylece siz de* Allah'ın rahmetine nail olursunuz

(Umulur ki, böylece siz de Allah'ın rahmetine nail olursunuz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Unutmayınız ki sadece müminler kardeştir. Sizler müminler olarak birbirinizin kardeşisiniz! O halde aranızda dargın ve kavgalı olanları uzlaştırınız, sulhu sağlayınız. Bu ilâhi emirlere titizlikle uyunuz ki Allah'ın rahmetine nail olasınız.

MÜMİNLER ARASINDA ADAB-I MUAŞERET

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ yeshar kavmun min kavmin asâ en yekûnû hayran

minhum ve lâ nisâun min nisâin asâ en yekunne hayran minhunne, ve lâ telmizû enfusekum ve lâ tenâbezû bil elkâb, bi'sel ismul fusûku ba'del îmân, ve men lem yetub, fe ulâike humuz zâlimûn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyyy* olanlar* amenü

(eyyy iman edenler)

*lâ yeshar* kavmun* min kavmin

-alay etmesin* bir kavim* başka bir kavimle

(bir kavim başka bir kavimle alay etmesin)

*asâ* en yekûnû* hayran* minhum

-belki* olurlar* daha hayırlı* onlardan

(Belki onlardan daha hayırlı olabilirler)

*ve lâ nisâun* min nisâin

-ve kadınlar da yapmasın* diğer kadınlara*

(ve kadınlar da diğer kadınlarla alay etmesin diğer kadınlarla)

* asâ* en yekunne* hayran* minhunne,

-belki* olurlar* daha hayırlı* onlardan

(Belki onlardan daha hayırlı olabilirler)

*ve lâ telmizû* enfuse-kum

-ve ayıplamayın* birbirinizin kişiliklerini*

(ve ayıplamayın birbirinizin kişiliklerini)

* ve lâ tenâbezû* bi el elkâb,

-ve tenezzül etmeyin çağırmaya* ile lakaplar

(ve birbirinize lâkaplar ile seslenmeye tenezzül etmeyin)

* bi'se* el ismu* el fusûku* ba'de*el îmân,

-ne kötü* isimler* fasık* sonra* iman ettikten

(iman ettikten sonra bu tür fasık isimleri kullanmak ne kötü)

*ve men* lem yetub,* fe ulâike* humu* ez zâlimûn

-ve kim* tövbe etmezse* işte onlar* onlar* zalimlerdendir

(Ve kim tövbe etmezse, işte o zaman onlar zalimlerdendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Ey elçimize iman edenler! Hiç bir kavim başka bir kavimle alay etmesin. Belki alay edilenler zamanla onlardan daha hayırlı olabilirler. Ve kadınlar başka kadınları fakirlik, hata veya benzeri bir sebebe dayanarak(10) hor ve hakir görmesin(11) Zira bu tür hususlar insanların erdemli ve faziletli olduğunu gösteren şeyler değildir. Kaldı ki hor ve hakir görülenler kendilerini öyle görenlerden pekalâ daha faziletli olabilirler. ! Ve birbirinizin kişiliklerini küçük düşürücü sözler söylemeyin. Birbirinize lâkaplar ile seslenmeye tenezzül etmeyin. İman ettikten sonra bu tür fasık isimleri (lakapları) kullanmak çok kötüdür. Bu ilâhi emirlere rağmen müminlere karşı, bu kötü davranışları sergilemeye devam eden ve bu sebeple Allah'ın nezdinde gerçek mümin sıfatını kaybedip fasık durumuna düşenlerin hali perişandır. Eğer bunlar yaptıklarından tövbe etmezlerse ilâhi emirlere muhalefet etmiş ve cezaya müstehak olmuş olurlar.

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyyuhâllezîne âmenûctenibû kesîran minez zanni, inne ba’daz zanni ismun, ve lâ tecessesû ve lâ yagteb ba’dukum ba’dâ, e yuhıbbu ehadukum en ye’kule lahme ahîhi meyten fe kerihtumûhu, vettekullâhe, innallâhe tevvâbun rahîmun

*Yâ eyyyuhâ* ellezîne *âmenû

-eyyyy* olanlar* amenü

(eyyyy iman edenler)

*ectenibû* kesîran* min ez zanni,

-sakının* çok* zandan

(Zandan çok sakının)

*inne* ba’da* ez zanni* ismun,

-muhakkak ki* bazı* zanlar* günahtır

(Muhakkak ki bazı zanlar günahtır)

*ve lâ tecessesû

-ve tecessüs etmeyin

(gizli saklı halleri ile kusurlarını araştırmayın)

*ve lâ yagteb* ba'dukum* ba'dâ,

-ve gıybet yapmasın* bir kısmınız* diğerleri hakkında

(ve gıybet yapmayın birbiriniz hakkında)

*e yuhıbbu* ehadu-kum* en ye'kule* lahme* ahî-hi* meyten

-sever mi* içinizden biri* yemek* etini* kardeşinin* ölüsünün*

(içinizden biri ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı)

*fe* kerihtumû-hu,*

-İşte böyle bir şeyden* nasıl tiksiniyorsanız

(İşte böyle bir şeyden nasıl tiksiniyorsanız tüm bunlar o derece iğrençtir)

*ve itteku allâhe,

-Ve Allah'a karşı takva sahibi olunuz

(Allah'a karşı takva sahibi olunuz)

* inne allâhe* tevvâbun* rahîmun

-muhakkak ki allah* tövbeleri kabul eden* ve rahim olandır

(Muhakkak ki Allah, tövbeleri kabul eden ve Rahîm olandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-Ey elçimize iman edenler! Birbirinizin hakkında doğru bilgiye dayanmadan olumsuz(12) yargılarda bulunmayınız, çünkü varsayımla, tahminlerle hareket etmek sizi yanıltabileceği gibi çoğu zaman o insanlar hakkında yanlış kanaatler oluşmasına yol açar ve günaha girmenize sebep olur. Ayrıca müminlerin gizli saklı hallerini araştırıp ifşa etmeyiniz, hele onların arkalarından çekiştirmek gibi çirkin bir fiile asla tevessül etmeyiniz. Şunu iyi biliniz ki bir mümin kardeşinizin arkasından onu çekiştirmeniz, ölmüş bir kardeşinin etini yemek gibi çirkin ve iğrençtir.(13) İşte böyle bir şeyden nasıl tiksiniyorsanız tüm bunlar o derece iğrençtir.  Allah'ın emirlerine itaat ediniz. Biliniz ki Allah, hatalarından pişman olan ve emirlerine itaat eden müminlere karşı çok merhametli ve affedicidir.

IRK ve RENK AYRIMCILIĞININ REDDİ

13-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhân nâsu innâ halaknâkum min zekerin ve unsâ ve cealnâkum şuûben ve kabâile li teârafû, inne ekramekum indallâhi etkâkum, innallâhe alîmun habîr

*Yâ eyyuhâ* en nâsu* innâ* halaknâ-kum* min zekerin* ve unsâ

-eyyy insanlar* muhakkak ki biz* yarattık sizi* bir erkek* ve kadından

(eyy insanlar, muhakkak ki biz sizi bir erkek ile bir kadından yarattık)

*ve cealnâ-kum* şuûben* ve kabâile* li teârafû,

-ve sizi böldük* aynı soya ait şubelere* ve kabilelere* ki birbirinizle tanışasınız

(biz sizi birbirinizle tanışıp kaynaşasınız diye aynı soya ait şubelere ve farklı kabilelere böldük)

*inne* ekrame-kum* inde allâhi* etkâ-kum,

-muhakkak ki* en çok kerim olanınız* Allah indinde* en çok takva sahibi olanınızdır

(Muhakkak ki Allah’ın indinde en çok kerim olanınız en çok takva sahibi olanınızdır)

* inne allâhe* alîmun* habîr

-muhakkak ki Allah* alimdir* habirdir

(Muhakkak ki Allah, en iyi bilen ve haberdar olandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Ey elçimiz Muhammed'in emri ile Kâbe'nin üzerine çıkıp ezan okuyan zenci köleyi görünce, onun hakkında yakışıksız sözler sarfeden kimseler!(14) Şunu iyi biliniz ki Allah bütün insanları Adem ve Havva'nın çocukları olarak eşit yaratmıştır, bu yüzden hiç kimsenin bir başkasını ırkından veya derisinin renginden dolayı küçümseme hakkı yoktur. Biz sizi birbirinizle tanışıp kaynaşasınız diye aynı soya ait şubelere(boylara) ve farklı kabilelere böldük. Farklı kabilelere ve boylara(15) mensup olarak yaratılmanız size bu hakkı vermez. Allah indinde makamı yüksek olanınız en çok takva sahibi olanınızdır.

Kaldı ki kendisini hor gördüğünüz insan, ilâhi emirlere sizlerden çok daha fazla riayet ettiği için Allah katında sizden daha değerli olabilir!(16) Allah hepinizin yaptıklarından ve söylediklerinden haberdardır.

MÜSLÜMAN OLMALARINI PEYGAMBERİN BAŞINA KAKAN MÜNAFIKLAR

14-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kâletil a'râbu âmennâ, kul lem tu'minû ve lâkin kûlû eslemnâ ve lemmâ yedhulil îmânu fî kulûbikum, ve in tutîullâhe ve resûlehu lâ yelitkum min a'mâlikum şey'â,  innallâhe gafûrun rahîm

*Kâleti* el a'râbu* âmennâ,

-dediler* araplar* biz amenü olduk

(bedevi araplar "biz iman ettik" dediler)

*kul* lem tu'minû

-de ki onlara* siz amenü olmadınız

(de ki onlara "siz iman etmediniz")

*ve lâkin* kûlû* eslemnâ

-ve lâkin* deyin* islama teslim olduk

(ve lâkin "islâma teslim olduk" deyin)

*ve lemmâ yedhuli* el îmânu* fî kulûbikum,

-ve henüz girmedi* iman* kalplerinize

(Henüz iman kalplerinize tam olarak yerleşmedi)

*ve in* tutîu allâhe* ve resûle-hu

ve eğer* Allah'a itaat ederseniz* ve onun resulüne

(Ve eğer Allah'a ve O'nun resulüne itaat ederseniz)

*lâ yelit-kum* min a'mâlikum* şey'â,

-eksiltmez* amellerinizden* bir şey

(amellerinizden bir şey eksiltmez)

* inna allâhe* gafûrun* rahîm

-muhakkak ki Allah* gafurdur* rahimdir

(Muhakkak ki Allah, Gafur’dur, Rahîm’dir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Medine çevresinde yaşayan bazı bedevi Araplar aslında elçimize ve tevhide gönülden iman etmedikleri halde "Bizler iman ettik" demektedirler. Ey elçimiz Muhammed! Onlara şöyle de: "Hayır! Sizler gerçek anlamda iman eden ve her türlü zorlukta bana itaat eden müminler gibi yürekten inanmış değilsiniz! Sizler sadece bizim gücümüze karşı koyamadığınız için teslim olmuş durumdasınız. Henüz iman kalplerinize tam olarak yerleşmiş değildir. "İslâm'a teslim olduk" deyin. Ancak eğer sizler Allah tarafından bana iletilen emirlere hakkıyla itaat eder ve gerçek birer mümin olursanız o zaman Allah elbette ki sizin de hak ettiğiniz ödülü verecektir.(17) Allah çok bağışlayıcı ve merhametlidir.

15-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnemâl mu’minûnellezîne âmenû billâhi ve resûlihî summe lem yertâbû ve câhedû bi emvâlihim ve enfusihim fî sebîlillâh, ulâike humus sâdikûn

*İnnemâ* el mu’minûne* ellezîne* âmenû* bi allâhi* ve resûli-hî

-esas* müminler* onlar* amenü olanlar* allah'a* ve onun resulüne

(Esas müminler Allah'a ve O'nun peygamberine iman eden)

* summe* lem yertâbû* ve câhedû* bi emvâli-him* ve enfusi-him* fî sebîli allâh,

-sonra* şüpheye düşmeyip* ve cihad edenlerdir* mallarıyla* ve canlarıyla* Allah yolunda

(sonra şüpheye düşmeyip, malları ve canlarıyla Allah yolunda cihad edenlerdir)

* ulâike* hum* es sâdikûn

-işte onlar* onlar* sadıklardır

(işte onlar, onlar sadıklardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Esas müminler tevhide, Allah'a, ve O'nun peygamberine iman eden, kalplerinde hiçbir şüpheye yer bırakmayan, gerek mallarını sarfederek gerek bizzat savaşlara katılarak bu uğurda cihad edip her türlü fedakarlığı gösteren sadakat sahibi kimselerdir.

16-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul e tuallimûnallâhe bi dînikum vallâhu ya'lemu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard, vallâhu bi kulli şey'in alîm

*Kul* e tuallimûne allâhe* bi dînikum

-de ki* "siz allah'ı mı eğitiyorsunuz* din hakkında"

(Onlara de ki; "Siz din hakkında Allah'ı eğitmeye mi çalışıyorsunuz?")

* ve allâhu* ya'lemu* mâ fî es semâvâti* ve mâ fîl ard,

-ve Allah* en iyi bilendir* göklerde olanları* ve yerlerde olanları

("Allah, yerlerde ve göklerde olanları en iyi bilendir")

*  ve allâhu* bi kulli şey'in* alîm

-ve Allah*her şeyi* en iyi bilendir

("Ve Allah, herşeyi en iyi bilendir")

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Ey Muhammed! Onlara de ki; ""Siz din hakkında Allah'ı eğitmeye mi çalışıyorsunuz?  Sizler böyle söyleyerek mümin olduğunuzu, her şeyi bilen Allah'a duyurmaya mı çalışıyorsunuz? Şunu iyi biliniz ki Allah, yerlerde ve göklerde olanları en iyi bilendir ve her şeyden haberdardır ve sizin gerçekten mümin olup olmadığınızı da çok iyi bilmektedir.

17-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yemunnûne aleyke en eslemû kul lâ temunnû aleyye islâmekum, belillâhu yemunnu aleykum en hedâkum lil îmâni in kuntum sâdikîn

*Yemunnûne* aleyke* en eslemû

-minnet altında bırakmak istiyorlar* seni* İslâm'a girdikleri için

(İslam'ı tercih ettikleri için seni minnet altında bırakmak istiyorlar)

*kul* lâ temunnû* aleyye* islâme-kum,

-onlara de ki; "minnet duymamı beklemeyin* benim* islâm olduğunuz için

(onlara de ki; "islam olduğunuz için benim size minnet duymamı beklemeyin")

*beli* allâhu yemunnu* aleykum* en hedâ-kum* li el îmâni

-aksine* siz allah'a minnet edin* sizi* hidayete erdirip* imana ilettiği için

(aksine, sizi hidayete erdirip imana ilettiği için asıl siz allah'a minnettar olun)

* in kun-tum* sâdikîn

-eğer* sözüne sadık olanlardansanız

(Eğer gerçekten sözüne sadık  müminlerdenseniz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Ey elçimiz Muhammed! Senin yanına gelip "Bizler diğerleri gibi seninle savaşmadık. Kendiliğimizden senin peygamberliğini kabul ettik, değerimizi bil!" diyen bazı kimseler müslüman olmalarından dolayı seni minnet altında bırakmak istemektedirler. Onlara şöyle de: "Müslüman olmanızdan dolayı size minnet duymamı beklemeyiniz! Aksine Allah sizleri iman etmeye yönlendirdiği, size bu nimeti bahşettiği için sizin O'na şükür borcunuz vardır. Eğer gerçekten sözüne sadık  müminlerseniz bu duyarlılığa sahip olmalısınız."

18-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnallâhe ya'lemu gaybes semâvâti vel ard, vallâhu basîrun bimâ ta'melûn

*İnne allâhe* ya'lemu* gaybe* es semâvâti* ve el ard,

-muhakkak ki Allah* bilendir* gaybını* göklerin* ve yerin

(muhakkak ki Allah göklerin ve yerin tüm sırlarını bilendir)

* ve allâhu* basîrun* bi mâ* ta'melûn

-ve Allah* görendir* şeyleri* yaptığınız

(ve Allah yaptığınız her şeyi görendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Ey müslüman olmalarını elçimizin başına kakmaya çalışanlar! Şunu iyi biliniz ki Allah kâinatta bulunan gizli ve açık her şeyden haberdardır.

Hanginizin gerçekten mümin olduğunu, hanginizin de menfaat için müslüman olduğunu çok iyi bilmektedir. Herkese hak ettiği şekilde karşılık verecektir.(18)

(1) (bkz.Taberi)

(2) (bkz.Razi)

(3) (bkz.Razi)

(4) (bkz.Razi)

(5)  (bkz.Zemahşeri)

(6) (bkz.Alusi)

(7) (bkz.Taberi)

(8) (bkz.Razi)

(9) (bkz.Zemahşeri)

(10) (bkz.Taberi)

(11) (bkz.Razi)

(12) (bkz.Taberi)

(13) (bkz.Taberi, Kurtubi)

(14) (bkz.Mukatil)

(15) (bkz.Zemahşeri)

(16) (bkz.Mukatil)

(17) (bkz.Taberi)

(18) (bkz.Taberi)

KURAN -107- (66) TAHRİM SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

TAHRİM = Haram kılmak

12 Ayet - /Ailesini razı etmek için kendisine yasaklar koyan Hz.Peygamber/

Medine döneminde vahyedilmiştir. Hz.Peygamber ile eşleri arasında cereyan eden bazı ailevi konulara değinilmekte, böylece belki de Hz.Peygamber'in diğer insanlardan farklı olmadığı anlatılmak istenmektedir. Ayrıca bu problemin münafıklar tarafından fırsat bilinmesine de imkan tanınmayarak, "Hz.Peygamber'e bağlılık ve itaat" uyarıları yapılmaktadır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

Hz. PEYGAMBER İLE EŞLERİ ARASINDAKİ SORUN

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhân nebiyyu lime tuharrimu mâ ehallallâhu leke, tebtegî mardâte ezvâcike, vallâhu gafûrun rahîm

*Yâ eyyuhâ* en nebiyyu

-eyyy* nebi

(eyy nebi)

* lime* tuharrimu* mâ* ehalle* allâhu* leke,

-neden* haram kılıyorsun* şeyi* helal kıldığı* allah'ın* kendine

(Allah’ın sana helâl kıldığı şeyi sen niçin kendine haram kılıyorsun)

* tebtegî* mardâte*  ezvâci-ke,

-arayarak* rızasını* eşlerinin

(Eşlerinin rızasını alman kaydıyla)

* ve allâhu* gafûrun* rahîm

-Ve Allah* Gafur’dur,* Rahîm’dir

(Ve Allah; Gafur’dur, Rahîm’dir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Ey elçimiz Muhammed! Eşlerinin rızasını alman kaydıyla Allah'ın özel olarak sana helal kıldığını, neden kendine haram kılıyorsun? Senin eşlerinden uzak durmaya karar vermen doğru bir tepki değildir.(1) Neyse ki Allah merhametli ve bağışlayıcıdır.

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kad faradallâhu lekum tehillete eymânikum, vallâhu mevlâkum, ve huvel alîmul hakîm

*Kad farada* Allâhu* lekum* tehillete* eymâni-kum,

-farz kılmıştır* Allah* size* çözülmesini* yeminlerinizin

(Allah, gereksiz yeminlerinizi kefaretle çözmenizi size farz / meşru kılmıştır)

* ve allâhu* mevlâ-kum,* ve huve* el alîmu* el hakîm

-ve Allah* sizin mevlânızdır* ve o* en iyi bilen* hüküm ve hikmet sahibidir

(Allah sizin en yakınınızdır ve her şeyi en iyi bilen hüküm ve hikmet sahibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Bu konuda verdiğin söz bağlayıcı değildir. Allah bu tür yeminleri kefaret karşılığı bozmanın(2) yolunu göstermiştir.(3) Allah sizin en yakınınızdır. Sonsuz ilim sahibidir ve sizler için en uygun hükümleri bildirmektedir.

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve iz eserran nebiyyu ilâ ba’dı ezvâcihî hadîsâ, fe lemmâ nebbeet bihî ve azherahullâhu aleyhi arrafe ba’dahu ve a’rada an ba’dın, fe lemmâ nebbeehâ bihî kâlet men enbeeke hâzâ, kâle nebbeeniyel alîmul habîr

*Ve iz* eserra* en nebiyyu* ilâ ba’dı* ezvâci-hî* hadîsâ,

-ve olan* sır söylemişti* nebi* bazısına* zevcelerinden* bir hadiseyi

(nebi (Muhammed) zevcelerinden (eşlerinden) birine sır olan bir hadiseyi söylemişti)

*fe lemmâ* nebbeet* bi-hî

-olunca* haber verince* onu

(eşi o sırrı başkasına anlatınca)

* ve azhera-hu* allâhu

izhar etti* allah

(Allah durumu peygambere bildirdi)

* aleyhi* arrafe* ba’da-hu* ve a’rada* an ba’dın,

-(Muhammed) ona (eşine)* bildirdi* bir kısmını* ve vazgeçti* bazısından

(Muhammed ona bu yaptığının yanlış olduğunu ima yoluyla hatırlatıp)

*fe lemmâ* nebbee-hâ* bi-hî

-zaman* haber verdiği* durumu

(durumu eşine haber verdiği zaman)

* kâlet* men* enbee-ke* hâzâ,

-diye sordu* kim* sana haber verdi* bunu

((eşi): “Bunu sana kim haber verdi?” diye sordu)

* kâle* nebbeeniye* el alîmu* el habîr

-cevapladı* bana bildirdi* her şeyi bilen* her şeyden haberdar olan

((Elçimiz de) "Bana, her şeyden haberdar olup; her şeyin iç yüzünü bilen bildirdi." diye cevapladı)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Muhammed eşlerinden birinin duymasını istemediğin özel bir meseleyi eşlerinden birine söylemişti. Eşi o sırrı başka bir eşine anlatınca Allah durumu peygambere bildirdi

Muhammed ona bu yaptığının yanlış olduğunu ima yoluyla hatırlatıp durumu bildiğini eşine haber verince, eşi: “Bunu sana kim haber verdi?” diye sordu. Elçimiz de "Bana, her şeyden haberdar olup; her şeyin iç yüzünü bilen bildirdi." diye cevapladı.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İn tetûbâ ilâllâhi fe kad sagat kulûbukumâ, ve in tezâherâ aleyhi fe innallâhe huve mevlâhu ve cibrîlu ve sâlihul mu’minîn, vel melâiketu ba’de zâlike zahîr

* İn* tetûbâ* ilâ allâhi* fe kad* sagat* kulûbu-kumâ,

-keşke* tövbe etseniz* Allah'a* çünkü* kaydı* kalpleriniz

(Ey peygamber eşleri! Peygambere karşı böyle tavır takındığınız, ona karşı aklınızdan kötü şeyler geçirdiğiniz için tövbe etmelisiniz)

* ve in* tezâherâ* aleyhi

-ve eğer* yardımlaşırsanız* onun aleyhine

(ve eğer sizler birbirinize destek olup ona karşı cephe alırsanız)

* fe* inne* allâhe* huve* mevlâ-hu

-o zaman* muhakkak* Allah* O* onun mevlasıdır

(o zaman muhakkak ki Allah onun dostudur)

* ve cibrîlu* ve sâlihu* el mu’minîn,* ve el melâiketu* ba’de zâlike* zahîr

-ve Cibril (Cebrail)* ve salih olanlar* ve bütün melekler* bundan sonra* yardımcısıdır

(Başta Cebrail olmak üzere bütün melekler ve bütün samimi müminler bundan sonra yardımcısıdır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-Ey peygamber eşleri!(4) Peygambere karşı böyle tavır takındığınız, ona karşı aklınızdan kötü şeyler geçirdiğiniz için tövbe etmelisiniz; şunu unutmayınız ki eğer sizler birbirinize destek olup ona karşı cephe alırsanız; Allah onun dostu, başta Cebrail olmak üzere bütün melekler ve peygamberin

dostları olan babalarınız ile (Hafsa Hz.Ömer'in, Aişe Hz.Ebu Bekir'in kızlarıdır) (5) bütün samimi müminler bundan sonra daima onun destekçileridir.

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Asâ rabbuhû in tallakakunne en yubdilehû ezvâcen hayran min kunne muslimâtin mu'minâtin kânitâtin tâibâtin âbidâtin sâihâtin seyyibâtin ve ebkârâ

*Asâ* rabbu-hû* in* tallaka-kunne* en yubdile-hû* ezvâcen* hayran* min-kunne*

-olabilir * allah* eğer* sizi boşatırsa* ona değiştirtebilir* eşler ile* daha hayırlı* sizden

(Allah ona sizleri boşama ve sizin yerinize sizden daha hayırlı başka mümin kadınlarla evlenme yetkisi verebilir)

* muslimâtin* mu'minâtin* kânitâtin* tâibâtin

-müslüman* mümin* Allah'a itaat ve ibadet eden* tövbe etmesini bilen*

(müslüman, mümin, Allah'a itaat ve ibadet eden, tövbe etmesini bilen)

* âbidâtin* sâihâtin* seyyibâtin* ve ebkârâ

-Allah'a kul olmuş* Allah yolunda hicret edebilen* dul* veya bakire

(Allah'a kul olmuş,  Allah yolunda hicret edebilen, dul veya bakire)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Kaldı ki sizler ona karşı bu tavrı sürdürerek sadece kendinize zarar verirsiniz. Nitekim gerekirse Allah ona sizleri boşama ve sizin yerinize sizden daha hayırlı başka mümin kadınlarla evlenme yetkisi verebilir ki bu durumda onun eşi olacak kimseler gerçekten samimiyetle ona bağlı, müslüman, mümin, Allah'a itaat ve ibadet eden, tövbe etmesini bilen, Allah'a kul olmuş, Allah yolunda hicret edebilen, dul veya bakire hanımlar olabilirler.

MÜMİNLERE SAMİMİYET UYARISI

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kû enfusekum ve ehlîkum nâran vakûduhân nâsu vel

hicâratu aleyhâ melâiketun gılâzun şidâdun lâ ya’sûnallâhe mâ emerahum ve yef’alûne mâ yu’merûne

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyy* olanlar* amenü

(eyy iman edenler)

*kû* enfuse-kum* ve ehlî-kum* nâran* vakûdu-hâ* en nâsu* ve el hicâratu

-koruyun* kendinizi* ve yakınlarınızı* nardan* onun yakıtı* insanlar* ve taşlardır

(Yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten kendinizi ve ailenizi koruyun)

* aleyhâ*  melâiketun* gılâzun* şidâdun

-onun üzerinde* melekler* haşin* şiddetli

(Orada üstlerinde çok güçlü ve çok sert (acımasız) melekler olacak)

* lâ ya’sûne allâhe* mâ* emera-hum* ve yef’alûne* mâ*  yu’merûne

-Allah'a asi olmayan* şeyde* onlara emredilen* ve yaparlar* şeyi* emrolduklarını

(Allah’ın onlara emrettiği şeyde, Allah’a asi olmazlar ve emrolundukları şeyi yapan)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Muhammed'e bildirdiğimiz bütün ilâhi emirlere hem kendiniz titizlikle uyunuz, hem de bu hususta aile bireylerinizi bilinçlendiriniz ki Allah'ın nezdinde bazı varlıkları şefaatçi kabul edip tazimde bulunan müşriklerin ve tapınırcasına kutsadıkları o taş ve tahtadan şeylerin (6) melekler tarafından derdest edip atılacağı ve yakılacağı cehennem ateşine maruz kalmayasınız. Orada üstlerinde Allah'ın onlara emrettiği şeyi harfi harfine yerine getiren çok güçlü ve çok sert acımasız melekler olacak.

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne keferû lâ ta’tezirûl yevme, innemâ tuczevne mâ kuntum ta’melûn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne keferû* lâ ta’tezirû* el yevme,

-eyyy* inkar edenler* özür beyan etmeyin* o gün

(Eyy müşrikler, o gün özür beyan etmeniz bir işe yaramayacak)

* innemâ* tuczevne* mâ* kuntum* ta’melûn

-sadece* cezalandırılacaksınız* şeyler* olduklarınızın* yapmakta

(Sadece yaptıklarınız için cezalandırılacaksınız)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Eyyy müşrikler! Nitekim o gün geldiğinde, tevhidi(7) ve peygamberleri inkâr eden ve cehennem cezası ile karşılaşanlar pişmanlık içinde yalvaracak, yaptıklarını mazur göstermek için bahaneler uydurmaya çalışacaklardır; ancak onlara; "Boşuna pişmanlık beyan etmeyin, çünkü bugün maruz kalacağınız ceza, dünyada yaptıklarınızın karşılığıdır" denecektir.

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû tûbû ilâllâhi tevbeten nasûhan, asâ rabbukum en yukeffira ankum seyyiâtikum ve yudhilekum cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru, yevme lâ yuhzîllâhun nebiyye vellezîne âmenû meahu, nûruhum yes'â beyne eydîhim ve bi eymânihim yekûlûne rabbenâ etmim lenâ nûranâ vagfir lenâ, inneke alâ kulli şey'in kadîr

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyy* olanlar* amenü

(Eyyy iman edenler)

*tûbû* ilâ allâhi* tevbeten nasûhan,

-tövbe edin* Allah'a* nasuh tövbesi ile

(Allah’a Nasuh Tövbesi ile tövbe edin)

*asâ* rabbu-kum* en yukeffira* an-kum* seyyiâti-kum

-belki* rabbiniz* örtüp* sizin* günahlarınızı*

(Belki Rabbiniz, sizin günahlarınızı örter)

* ve yudhile-kum* cennâtin* tecrî* min tahti-hâ* el enhâru,

-ve sizi dahil eder* cennetlere* akan* altından* nehirler

(ve sizi altından nehirler akan cennetlerine dahil eder)

*yevme* lâ yuhzî* allâhu* nebiyye* ve ellezîne âmenû* mea-hu,

-o gün* mahzun etmez* Allah* nebileri* ve iman edenleri* onunla beraber

(O gün Allah, nebîleri ve O'nunla beraber olanları mahzun etmez)

* nûru-hum* yes'â* beyne eydî-him* ve bi eymâni-him

-onların  nurları* koşar* önlerinde* ve sağlarında

(Onların nurları, önlerinde ve sağlarında koşarken)

* yekûlûne* rabbe-nâ* etmim* lenâ* nûra-nâ* ve agfir lenâ,

-derler* "rabbimiz* tamamla* bizim* nurumuzu* ve bize mağrifet et

(diyecekler; ("Rabbimiz! Bugün bize olan muazzam nimetini tamamladın")

* inne-ke* alâ kulli şey'in* kadîr

-muhakkak ki sen* her şeye* kadirsin

("Muhakkak ki sen her şeye kaadirsin")

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Allah'a Nasuh Tövbesi ile tövbe edin. İlâhi emirlere bütün samimiyetinizle bağlı olunuz, şirke ve münafıklığa asla bulaşmayınız, yaptığınız yanlışlara da bir daha dönmemek üzere son veriniz. Eğer böyle yaparsanız belki Allah da sizin hatalarınızı bağışlar, müşrikler ve münafıklar perişan bir şekilde cehenneme girerlerken(8) o gün Allah, nebîleri ve O'nunla beraber olanları mahzun etmez, elçimiz Muhammed'e(9) samimiyetle iman edenlerin onunla birlikte cennet müjdesini alıp, nurları önlerinde ve sağlarında koşarken, "Rabbimiz! Bugün bize olan muazzam nimetini tamamladın, doğrusu sen her şeye kadirsin!" diye dua ettikleri o mahşer gününde sizi de içlerinde ırmakların çağıldadığı muhteşem cennetlere dahil eder.

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhân nebiyyu câhidil kuffâra vel munâfikîne vagluz aleyhim, ve me'vâhum cehennem, ve bi'sel masîr

*Yâ eyyuhâ* en nebiyyu* câhidi* el kuffâra* ve el munâfikîne

-eyyyy* nebi* cihad et* kafir* ve münafıklarla

(Ey Muhammed! kafir ve münafıklarla savaş)

* ve agluz* aleyhim,* ve me’vâ-hum* cehennem

-ve sert davran* onlara* ve onların barınabilecekleri tek yer* cehennemdir

(Ve onlara sert davran. onların barınabilecekleri tek yer cehennemdir)

* ve bi’se* el masîr

-ne kötü* bir varış yeri

(varacakları son ne kötü)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ey elçimiz Muhammed! Eşlerinle aranda yaşanan bu olayı fırsat bilip aleyhinize entrikalar çevirmeye çalışan münafıkların tavırlarına aldırma! Tevhide düşmanlık edenlere karşı sefere çık ve onlarla savaş! Münafıklara sakın göz açtırma! Onlara karşı kararlılıkla mücadele et!(10) Ayrıca onların çabalarının sonuçsuz kalacağını, varacakları yerin cehennemden ibaret olduğunu bil ve müsterih ol!

Hz. PEYGAMBER'E TAVIR ALAN EŞLERİ

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Daraballâhu meselen lillezîne keferûmraete nûhın vemraete lût, kânetâ tahte abdeyni min ibâdinâ sâlihayni fe hânetâhumâ fe lem yugniyâ anhumâ minallâhi şey’en ve kîledhulen nâra mead dâhılîn

*Daraba* allâhu* meselen* li ellezîne kefere* ûmraete nûhın* vemraete lût,

-vurguladı* Allah* misal olarak* kâfirlere* Nuh'un hanımı* ve Lut'un hanımını

(Allah, kâfirlere, Hz. Nuh’un ve Hz. Lut’un hanımını örnek olarak vurguladı)

* kânetâ* tahte* abdeyni* min ibâdi-nâ* sâlihayni

-ikisi de* altındaydı* iki kul* kullarımızdan* salih

(İkisi de, salih kullarımızdan iki kulumuzun (nikâhı) altındaydı)

* fe* hânetâ humâ

-fakat* ihanet ettiler

(Fakat ikisi de ihanet etti)

* fe lem yugniyâ* an-humâ* min allâhi* şey’e

-bu yüzden bir fayda olmadı* onlardan (peygamber olan eşlerinden)* ve Allah'tan* bir şeye

(Bu yüzden ikisine de, Allah’tan bir şeye (azaba) karşı, onlardan (peygamber olan eşlerinden) bir fayda olmadı (onları kurtaramadılar))

* ve kîle* edhula* en nâra* mea* ed dâhılîn

-ve denildi* "ikiniz de* ateşe* beraber* dahil olanlarla"

(Ve onlara: “İkiniz de ateşe girenlerle beraber (ateşe) girin.” denildi)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Ey elçimiz Muhammed'in eşleri! (11) Allah, kâfirlere, Hz. Nuh’un ve Hz. Lut’un hanımını örnek olarak vurgular. Gerçek birer mümin olarak peygambere karşı samimi ve itaatkâr olunuz! Sakın Nuh ve Lut peygamberlerin eşleri gibi davranmayınız! İkisi de, salih kullarımızdan iki kulumuzun (nikâhı) altındaydı ama bu peygamberlerin eşleri onlara iman etmemişlerdi. Bu yüzden de, ikisi de ihanet edip peygamberlere muhalefet eden diğer inkârcılarla birlikte cehenneme girmeye müstehak olmuşlardı. Peygamber hanımı olmaları da onları kurtaramamıştı. Ve onlara: “İkiniz de ateşe girenlerle beraber ateşe girin.” denildi

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve daraballâhu meselen lillezîne âmenûmraete fir’avn, iz kâlet rabbibni lî indeke beyten fîl cenneti ve neccinî min fir’avne ve amelihî ve neccinî minel kavmiz zâlimîn

Ve darabe* allâhu* meselen* li ellezîne âmenû* emraete* fir’avn,

-ve vurguladı* Allah* misal olarak* amenü olanlara* eşini* Firavun'un

(Ve Allah, iman edenlere firavunun eşini örnek verdi)

* iz kâlet* rabbi* ibni* lî*  inde-ke* beyten* fî el cenneti

-demişti* "rabbim* bina et* benim için* katında* bir ev* cennette

("Rabbim, Senin katında cennette benim için bir ev inşa et")

* ve necci-nî* min fir’avne* ve ameli-hî

-ve beni kurtar* Firavun'dan* ve onun yaptıklarından

("ve beni firavundan ve onun yaptıklarından kurtar")

* ve necci-nî* min el kavmi* ez zâlimîn

-ve beni kurtar* kavminden* zalimlerin

(“Ve zalimler kavminden beni kurtar”) demişti.

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Ve Allah, iman edenlere firavunun eşini örnek verdi. Firavun'un karısı Asiye'yi ve İmran'ın kızı Meryem'i örnek alınız. Nitekim Asiye, Firavun gibi bir peygamber düşmanının karısı olmasına rağmen ona uymamış ve "Rabbim! Beni bu Firavun'dan, yapacağı kötülüklerden ve Musa'ya inanmayanların şerrinden muhafaza eyleyip, zalimler kavminden beni kurtar ! Bana cennet nimetlerini nasip et!" diye dua etmişti.

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve meryemebnete ımrânelletî ahsanet fercehâ fe nefahnâ fîhi min rûhınâ ve saddekat bi kelimâti rabbihâ ve kutubihî ve kânet minel kânitîn

*Ve meryeme* ibnete* ımrâne* elletî* ahsanet* ferce-hâ

-ve meryem* kızı* imran* ki onun* ahsendi* iffeti

(İmran’ın kızı Meryem ki, onun iffeti temizdi)

* fe* nefahnâ* fî-hi* min rûhı-nâ

-bu yüzden* biz üfledik* onun içine* ruhumuzdan

(Bu sebeple onun içine Ruhumuzdan üfledik)

* ve saddekat* bi kelimâti* rabbi-hâ* ve kutubi-hî

-ve tasdik etti* kelimelerini* rabbinin* ve onun kitaplarını

(Ve o, Rabbinin kelimelerini ve kitaplarını tasdik etti)

* ve kânet* min el kânitîn

-ve olmuştu* kanitin olanlardan

(ve Allah'a itaat ve ,ibadet edenlerden olmuştu)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-İmran'ın kızı Meryem ise iffetini muhafaza etmiş biriydi. Bu sebeple onun içine ruhumuzdan üfledik. Ve o, Rabbinin kelimelerini ve kitaplarını tasdik edip ona bahşettiğimiz İsa peygamberi doğurmuş, ona ilettiğimiz ilâhi vahye iman etmişti. O, sadece Allah'a kulluk eden tevhit ehli bir kadındı.

-Sizler de elçimize iman eden ve ilâhi emirlere titizlikle riayet eden örnek hanımlarsınız, fakat bununla beraber elçimizin size darılmasına sebep olan bu olayda da ona karşı samimi ve itaatkar davranınız.

(1) (Konunun detayları Taberi tefsirinde mevcuttur)

(2) (bkz.Mukatil)

(3) (bkz.Bakara 2/224-225)

(4) (bkz.Razi)

(5) (bkz.Mukatil, Razi)

(6) (bkz.İbn Aşur)

(7) (bkz.Taberi)

(8) (bkz.Ebu Hayyan, Alusi)

(9) (bkz.Taberi)

(10) (bkz.Taberi)

(11) (bkz.Razi)

KURAN -108- (64) TEGABÜN SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

TEGABUN = Aldanma

18 Ayet - /Esas kaybın ve kazancın belli olacağı hesap günü/

Ata b. Yesar'dan gelen bir rivayete göre ilk on üç ayet Mekke'de diğerleri Medine'de vahyedilmiştir.(1) Söz konusu ayetlerin içeriği bu rivayeti destekler mahiyettedir. İlk on üç ayette tevhit ve ahiret inancı vurgulanır, hesap günü uyarısı yapılır, devamındaki ayetlerde ise, iman ve hicret etmeye yakın oldukları halde ailelerinin itirazları sebebiyle kararsızlık yaşayanlara çıkış yolu gösterilir, müminlere mallarını infak etmeleri tavsiye edilir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

TEVHİT İNANCI

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yusebbihu lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard, ehul mulku ve lehul hamdu ve huve alâ kulli şey’in kadîr

*Yusebbihu* li allâhi* mâ* fî es semâvâti* ve mâ* fîl ard,*

-tesbih eder* Allah'ı* şeyler* semalardaki* ve şeyler* yeryüzündeki

(Göklerdeki ve yerlerdeki her şey Allah'ı şanına lâyık ifadelerle anar)

*lehu* el mulku* ve lehu* el hamdu* ve huve* alâ kulli şey’in* kadîr

-O'nundur* mülk* ve O'nadır* hamd* ve O* her şeye* kadirdir

(O'nundur mülk ve O'nadır övgüler ve O her şeye kadirdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Göklerdeki ve yerlerdeki her şey Allah'ı şanına lâyık ifadelerle anar. O'nundur mülk ve O'nadır övgüler ve O her şeye kadirdir. Kainattaki her şeyin yaratıcısı ve mutlak hakimi olan Allah, kulluk edilmeye lâyık yegane mabuttur. O, sonsuz kudret sahibidir.

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Huvellezî halakakum fe minkum kâfiru ve minkum mu'min, vallâhu bimâ ta’melûne basîr

*Huve ellezî* halaka-kum* fe* min-kum* kâfiru* ve min-kum* mu'min,

-O'dur* sizi yaratan* buna rağmen* bir kısmınız* kâfir* bir kısmınız* mümin

(O'dur sizi yaratan buna rağmen bir kısmınız müşrik bir kısmınız mümin)

* ve allâhu* bimâ* ta’melûne* basîr

-Ve Allah* şeyleri* yaptığınız* en iyi görendir

(Ve Allah yaptığınız şeylerin hepsini görmektedir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Sizi ana rahminde bir damlacık berrak sıvıdan yaratan O olduğu halde, içinizden bazıları tevhide iman ederken diğerleri O'na nankörlük edip ortak koşmaktadır. Ve Allah yaptığınız şeylerin hepsini görmektedir

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Halakas semâvâti vel arda bil hakkı ve savverakum fe ahsene suverakum ve ileyhil masîr

*Halaka* es semâvâti* ve el arda* bi el hakkı

-yaratan* gökleri* ve yeri* gerçek varlıklar olarak

(Gökleri ve yeri gerçek varlıklar olarak yaratandır)

* ve savvera-kum* fe* ahsene* suvera-kum

-ve size biçim veren* sonra da* mükemmel yapan* suretinizi

(-ve size biçim verip sonra da suretinizi mükemmel yapandır)

*ve ileyhi* el masîr

-ve O'nadır* varış

(Ve sonunda varış O'nadır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Gökleri ve yeri gerçek varlıklar olarak yaratan ve size biçim verip sonra da suretinizi mükemmel yapan O'dur ve sonunda dönüş O'nadır. Kötüler canlarını verdiklerinde Allah'ın huzuruna çıkıp hesaba çekilecek ve müstehak oldukları şekilde cezalandırılacaklardır.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ya’lemu mâ fîs semâvâti vel ardı ve ya’lemu mâ tusirrûne ve mâ tu’linûn, vallâhu alîmun bi zâtis sudûr

*Ya’lemu* mâ* fî es semâvâti* ve el ardı

-bilir* şeylerin hepsini* semalarda* ve yerde

(Göklerde ve yerde olan her şeyi bilir)

* ve ya’lemu* mâ* tusirrûne* ve mâ* tu’linûn,

-ve bilir* şeylerin hepsini* gizlediğiniz* ve şeylerin hepsini* açığa vurduğunuz

(gizlediğiniz ve açığa vurduğunuz şeylerin hepsini de bilir)

* ve allâhu* alîmun* bi zâti* es sudûr

-ve Allah* bilir* ...de olanı* içiniz(de olanı) (gönlünüzden geçeni)

(Ve Allah gönlünüzden geçenleri de bilir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4-O, göklerde ve yerde olan her şeyi bilir, neleri gizlemek için neleri açığa

vurduğunuzu da bilir. Allah, içinizden geçirdiklerinizin tümünü ve bütün olanı biteni bilmektedir.

"BEŞER PEYGAMBER OLUR MU?" İTİRAZINA CEVAP

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

E lem ye’tikum nebeullezîne keferû min kablu fe zâkû ve bâle emrihim ve lehum azâbun elîm

*E* lem ye’tikum* nebeu* ellezîne* keferû* min kablu

-...mi* size gelmedi(mi)* haberleri* o kimselerin* inkar eden* daha önce

(daha önce inkar eden o kimselerin haberleri size gelmedi mi)

* fe zâkû* vebâle* emri-him

-o zaman tattılar*  vebalini* onlar işlerinin*

(zamanında yaptıklarının vebalini tattılar)

* ve lehum* azâbun* elîm*

-ve onlar için vardır* azap* elim bir

(ve onlar için elim bir azap vardır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Ey elçimizi inkar eden müşrikler!(2) Geçmişte sizin gibi şirk koşan ve Allah'ın gönderdiği peygambere inanmayanların başına gelenleri duymadınız mı? Onların hak ettikleri acılı bir azaptı, yaptıklarının vebalini tadıp helak edilerek lâyıklarını buldular.

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Zâlike bi ennehu kânet te'tîhim rusuluhum bil beyyinâti fe kâlû e beşerun yehdûnenâ fe keferû ve tevellev vestagnallâhu, vallâhu ganiyyun hamîd

*Zâlike* bi* enne-hu* kânet* te'tî-him* rusulu-hum* bi el beyyinâti

-İşte bu* sebebiyle* oldu* olduğu *onlara getirmiş* onların resulleri* açık delilleri

(Bu onların resullerinin onlara getirmiş olduğu açık deliller sebebiyle oldu)

* fe kâlû* e beşerun* yehdûne-nâ

-dediler* "bir beşer mi* bizi hidayete erdirecek"

("Bir beşer mi bizi hidayete erdirecek" dediler)

* fe keferû* ve tevellev* vestagna* allâhu,

-böylece inkar ettiler* ve yüz çevirdiler* ve müstağni olduğunu gösterdi* Allah

(Bunun üzerine Allah, müstağni olduğunu (Kendisinin hiçbir şeye ve de onların îmânlarına da ihtiyacı olmadığını) gösterdi)

* ve allâhu* ganiyyun* hamîd

-ve Allah* ganidir* hamiddir

(Allah her bakımdan sınırsız zenginliğe sahiptir eksiksiz övgülere lâyıktır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Helak edilmeleri onların resullerinin onlara getirmiş olduğu açık deliller sebebiyle oldu; kendilerine peygamberler açık delillerle geldikleri halde, "Nasıl olur da, bizim gibi bir beşer, peygamber olduğunu iddia eder?" diyerek kibirlerine kapılıp tevhidi ve peygamberi inkar ettiler. Unutmayın ki Allah onların kulluklarına muhtaç olmadıkları gibi sizlerin kulluğunuza da muhtaç değildir. Allah her bakımdan sınırsız zenginliğe sahiptir, bunun üzerine Allah, müstağni olduğunu (Kendisinin hiçbir şeye ve de onların îmânlarına da ihtiyacı olmadığını) gösterdi. Allah her bakımdan sınırsız zenginliğe sahiptir, hiç bir şeye muhtaciyeti yoktur, eksiksiz övgülere lâyıktır.

HESAP GÜNÜ UYARISI

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Zeamellezîne keferû en len yub’asû, kul belâ ve rabbî le tub’asunne summe le tunebbeunne bimâ amiltum, ve zâlike alâllâhi yesîr

*Zeame* ellezîne* keferû* en* len* yub’asû,

-zannında bulundular* o kimseler* inkar edenler* olmak* asla* tekrar dirilmek

(İnkarcı o kimseler (müşrikler) tekrar dirilişin asla olmayacağı zannında bulundular)

* kul* belâ* ve* rabbî* le* tub’asunne

-Onlara de ki* "Hayır* andolsun* rabbime* mutlaka* diriltileceksiniz*

(Onlara de ki "Hayır andolsun rabbime mutlaka diriltileceksiniz)

* summe* le* tunebbeunne* bimâ* amiltum,

-sonra* mutlaka* haberdar edileceksiniz* şeylerden* yaptığınız

(Sonra da yaptığınız şeylerden dolayı hesaba çekileceksiniz)

* ve zâlike* alâ allâhi* yesîr

-ve işte bu* Allah için* çok kolaydır

(ve işte bu Allah için çok kolaydır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Kulumuz Muhammed'in peygamberliğine ve davet ettiği tevhide inanmayan müşrikler, bu inkârlarının sonucu olarak tekrar diriltilerek ahirette hesap verecekleri ve cehenneme gidecekleri uyarısıyla karşılaşınca sırf buna tepki olarak, ahirette diriltilmeyeceklerini iddia etmişlerdir. Ey elçimiz Muhammed! Onlara şöyle söyle: "Hayır, rabbime yemin olsun ki mutlaka diriltilecek ve yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekileceksiniz. Unutmayın ki öldükten sonra diriltmek ilk yaratmaya göre daha kolaydır."(3)

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Fe âminû billâhi ve resûlihî ven nûrillezî enzelnâ, vallâhu bimâ ta’melûne habîr

*Fe* âminû* bi allâhi* ve resûli-hî* ve en nûri ellezî* enzelnâ,

-artık* iman edin* Allah'a* ve O'nun resulüne* ve Nur'a* indirdiğimiz

(Artık Allah’a, O’nun Resûl’üne ve indirdiğimiz Nur’a îmân edin)

* ve allâhu* bimâ* ta’melûne* habîr

-ve Allah* şeylerin hepsinden* yaptığınız* haberdardır

(Ve Allah, yaptığınız şeylerin hepsinden haberdar olandır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Ey kulumuz Muhammed'in peygamberliğini ve davet ettiği tevhidi inkâr

eden müşrikler! Sizleri şirk karanlığından çıkaracak bir hidayet ışığı, bir yol gösterici olarak vahyettiğimiz Kur'an'a iman edin! Bilin ki Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yevme yecmeukum li yevmil cem’i zâlike yevmut tegâbuni, ve men yu’min billâhi ve ya’mel sâlihan yukeffir anhu seyyiâtihî ve yudhılhu cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ, zâlikel fevzul azîm

*Yevme* yecmeu-kum* li yevmi* el cem’i* zâlike* yevmu* et tegâbuni,*

-gün* sizi toplayacak* gün içinde* toplanma* işte o* gün* kar zarar

(Sizi toplayacağı gün içinde biraraya toplanma(mahşer) günü, işte o gün gerçek kar zararın ortaya çıkacağı hesap günüdür)

*ve men* yu’min* bi allâhi* ve ya’mel sâlihan* yukeffir* an-hu* seyyiâti-hî

-ve kim* iman eder* Allah'a* ve kim salih amel işlerse* örter* ondan* onun günahlarını

(Ve kim Allah'a iman edip ilâhi emirlere uygun olarak yaşarsa onların günahlarını bağışlayacak)

* ve yudhıl-hu* cennâtin* tecrî* min tahti-hâ* el enhâru* hâlidîne* fî-hâ* ebedâ,

-ve onları dahil edecek* cennetlerine* akan* altından* nehirler* devamlı kalacakları* orada* ebediyen

(Ve onları orada ebediyen kalmak üzere, altından nehirler akan cennetlere dahil edecek)

* zâlike* el fevzu* el azîm

-işte bu* kurtuluştur* büyük

(İşte bu fevz-ül azîmdir (büyük kurtuluştur))

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Gerçek kâr ve zararın ortaya çıkacağı mahşer günü sizin hesaba çekileceğiniz gündür. Ve kim tevhide ve elçimize iman edip ilâhi emirlere uygun bir şekilde yaşarsa hatalarını bağışlayacak ve onları içlerinde ırmakların çağıldadığı, sonsuza kadar kalacakları muhteşem cennetlere dahil edecektir. İşte bu fevz-ül azîmdir (büyük kurtuluştur) ve bu mükâfata nâil

olmak gerçekten muazzam bir başarıdır.

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbun nâri hâlidîne fîhâ ve bi’sel masîr

*Ve ellezîne* keferû* ve kezzebû* bi âyâti-nâ

-ve onlar* inkar edenler* ve yalanlayanlar* ayetlerimizi

(Âyetlerimizi inkâr edenler ve yalanlayanlar)

* ulâike* ashâbu en nâri* hâlidîne* fî-hâ

-işte onlar* ateş halkıdır* ebediyen kalacak olan* orada (cehennemde)

(işte onlar, ateş ehlidirler, orada (cehennemde) ebediyen kalacak olanlardır)

* ve bi’se* el masîr

-ve ne kötü* bir varış yeridir

(Ve (o) ne kötü varış yeridir (ulaşılacak yer))

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Buna karşılık dünya hayatında tevhidi ve peygamberleri inkâr edenler o gün cehenneme girecek ve sonsuza kadar orada kalacaklardır. Bu ise, gerçekten ne kötü bir sondur.

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Mâ esâbe min musîbetin illâ bi iznillâhi, ve men yu'min billâhi yehdi kalbehu, vallâhu bikulli şey'in alîm

*Mâ esâbe* min musîbetin* illâ* bi izni allâhi,*

-isabet etmez* musibet* olmadıkça* Allah'ın izni

(Allah’ın izni olmadıkça bir musîbet isabet etmez)

*ve men* yu'min* bi allâhi* yehdi* kalbe-hu,*

-ve kim* iman ederse* Allah'a* hidayete ulaşır* onun kalbi

(Ve kim Allah’a îmân ederse, onun kalbi hidayete ulaşır)

*ve allâhu* bikulli şey'in* alîm

-ve Allah* her şeyi* en iyi bilendir

(Ve Allah, herşeyi en iyi bilendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Şunu iyi bilin ki başınıza gelen musibetlere varıncaya kadar her şey Allah'ın ilmi dahilindedir. Allah, tevhide ve elçisine iman edenlerin kalplerine sükûnet ve huzur verir. Ve Allah her şeyi bilir.

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve etîûllâhe ve etîûr resûl, fe in tevelleytum fe innemâ alâ resûlinâl belâgul mubîn

*Ve etîû* allâhe* ve etîû* er resûl,

-ve itaat edin* Allah'a* ve itaat edin* resulüne

(Ve itaat edin Allah'a ve resulüne)

*fe in* tevelleytum* fe* innemâ* alâ resûli-nâ* el belâgu* el mubîn

-eğer hala* yüz çevirirseniz* artık* sadece* resulümüzün sorumluluğu* tebliğdir* apaçık

(Eğer hâlâ yüz çevirirseniz, artık resûlümüzün sorumluluğu, sadece apaçık tebliğdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

12-O halde artık Allah'ın bildirdiği emirlere ve elçisi Muhammed'e itaat ediniz. Eğer elçimizi inkâr etmekte ısrar ederseniz bundan elçimiz değil, sizler sorumlu olursunuz!(4) Zira onun görevi bu mesajı size iletmektir ve görevini yerine getirmiştir.

13-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Allâhu lâ ilâhe illâ huve, ve alâllâhi felyetevekkelil mu’minûn

*Allâhu* lâ ilâhe* illâ* huve

-Allah* başka ilah yoktur* ...dan başka* O(n)(dan başka)

(Allah; O’ndan başka İlâh yoktur)

*ve alâllâhi* fe* lİ yetevekkelil* el mu’minûn

-ve Allah'a* artık* tevekkül etsinler* müminler

(Ve mü’minler artık Allah’a sığınıp güvensinler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Artık Allah'tan başka hiçbir varlığın kulluk edilmeye lâyık olmadığını bilmelisiniz. Ey müminler! Müşriklerin inkârına aldırmayıp inancınızda sebat ederek Allah'a sığınıp güveniniz. Allah'ın sizlere yardım edip zafere ulaştıracağından kuşku duymayınız.(5)

DÜNYEVİ SEBEPLERİN İLÂHİ EMİRLERE İTAATİ ENGELLEMESİ

14-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyhuhâllezîne âmenû inne min ezvâcikum ve evlâdikum aduvven lekum fahzerûhum, ve in ta’fû ve tasfehû ve tagfirû fe innallâhe gafûrun rahîm

*Yâ eyhuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyyy* olanlar* amenü

(Eyy iman edenler)

* inne* min ezvâci-kum* ve evlâdi-kum* aduvven* lekum

-muhakkak ki* eşlerinizden* ve çocuklarınızdan* düşman olur* size

(Muhakkak ki, sizin zevcelerinizden ve evlâtlarınızdan size düşman olanlar olabilir)

* fe ahzerû-hum

-o zaman onlardan sakının

(Böyle bir şey olursa onlardan sakının)

* ve in ta’fû* ve tasfehû* ve tagfirû

-Ve eğer affederseniz* kusurlarına bakmazsanız* bağışlarsanız*

(Ve eğer onları affeder, kusurlarına bakmazsanız ve bağışlarsanız)

* fe* inne allâhe* gafûrun* rahîm

-o takdirde* muhakkak ki Allah da* gafurdur* rahimdir

(o taktirde muhakkak ki Allah; Gafur'dur, Rahîm'dir (size karşı))

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Ey iman edenler! Hicret etmeye karar verdiğiniz için eşlerinizden ve çocuklarınızdan size düşmanlık edenler olursa(6) onlara karşı dikkatli olun. Bununla beraber ailelerinize kötü davranmayınız, onlara karşı anlayışlı ve affedici olmanız çok daha iyidir; nitekim Allah da sizlere karşı pek bağışlayıcı ve merhametli davranmaktadır. Ancak yine de onların sizi tevhitten ve elçimize iman etmekten alıkoymasına izin vermeyiniz.

15-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnemâ emvalukum ve evlâdukum fitnetun, vallâhu indehû ecrun azîm

*İnnemâ* emvalu-kum* ve evlâdu-kum* fitnetun,* ve allâhu* inde-hû* ecrun* azîm

-Sadece* mallarınız* ve evlatlarınız* fitnedir* ve Allah* indindedir* mükâfat* en büyük

(Mallarınız ve evlatlarınız sadece imtihandır ve asıl büyük ödül Allah katındadır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

15-Mallarınız ve çocuklarınız sadece sizi imtihan etmek içindir. Unutmayınız ki hem elçimize ve tevhide iman etmeniz hem de ailelerinize karşı anlayışlı ve merhametli davranmanız halinde Allah da sizlere merhametli davranacak ve sizi muazzam bir şekilde ödüllendirecektir.

MÜMİNLERE ÖĞÜTLER

16-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Fettekûllâhe mâsteta'tum vesmeû ve etîû ve enfikû hayran li enfusikum, ve men yûka şuhha nefsihî fe ulâike humul muflihûn

*Fe* ittekû* allâhe* mâ* isteta'tum

-artık* takva sahibi olun* Allah'a karşı* kadar* gücünüz yettiği

(Artık Allah’a karşı gücünüzün yettiği kadar (en üst seviyede) takva sahibi olun)

* ve ismeû* ve etîû* ve enfikû* hayran* li enfusi-kum,

-ve dinleyin* ve itaat edin* ve infak edin* hayrına* kendinizin

(Dinleyin ve itaat edin! Ve kendiniz için hayır olarak verin (para mal vs))

* ve men yûka* şuhha nefsi-hî* fe* ulâike* humu el muflihûn*

-ve kim korursa* nefsini cimrilikten* o takdirde* işte onlar* kurtuluşa ereceklerdir

(Ve kim nefsini cimrilikten arındırırsa o taktirde işte onlar; onlar felaha (kurtuluşa) erenlerdir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

16-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Allah tarafından sizlere bildirilen bu ve diğer emirlere uygun yaşamak için elinizden gelen bütün gayreti gösteriniz; elçimiz Muhammed'in öğüt ve emirlerine kulak verip itaat ediniz, onun talimatları doğrultusunda mallarınızı yoksullarla paylaşınız, infak ediniz! Şunu biliniz ki ahirette kurtuluşa erenler, nefislerini cimrilikten arındırıp bu ilâhi emirleri uygulayan kimseler olacaktır.

17-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İn tukridûllâhe kardan hasenen yudâıfhu lekum ve yagfir lekum, vallâhu şekûrun halîm

*İn* tukridû* allâhe * kardan* hasenen

-eğer* kredi açarsanız* Allah'a* borç* güzel*

(eğer Allah'a kredi açıp güzel bir borç verirseniz)

* yudâıf-hu* lekum* ve yagfir* lekum,

-onu kat kat arttırarak öder* size* ve mağriget eder* size

(onu size kat kat geri öder ve üstüne günahlarınızı bağışlayarak ödüllendirir sizi)

* ve allâhu*  şekûrun* halîm

-ve Allah* şekurdur* halimdir

(Allah şükredilendir ve eksiksiz övgülere lâyıktır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

17-Eğer ilâhi emirleri dikkate alır ve elçimizin talimatları doğrultusunda Allah'a kredi açıp güzel bir borç verir gibi gerekli maddi yardımları yaparsanız Allah da onu size kat kat geri öder  sizin günahlarınızı bağışlar ve yaptığınız her yardımı katbekat ödüllendirir. Üzerine düşeni eksiksiz yapanlara karşı çok merhametli davranır.(7) Allah şükredilendir ve eksiksiz övgülere lâyıktır

18-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Âlimul gaybi veş şehâdetil azîzul hakîm

*Âlimu* el gaybi* ve eş şehâdeti* el azîzu* el hakîm

-bilendir* gaybi* ve şahadet edileni (görüneni) azizdir* hakimdir

(Gaybı (görünmeyeni) ve şahadet edileni (görüleni) bilendir, üstündür, hüküm ve hikmet sâhibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

18-Zira O, görünür ve görünmez her şeyi bilir. Emirlerine uyan müminleri ödülsüz bırakmaz. Sonsuz kudret sahibidir, üstündür, hüküm ve hikmet sâhibidir. Sizler için en hayırlı hükümleri bildirir.

(1) (bkz.Taberi)

(2) (bkz.Zemahşeri)

(3) (bkz.Kurtubi)

(4) (bkz.Zemahşeri)

(5) (bkz.Zemahşeri)

(6) (bkz.Taberi)

(7) (bkz.Zemahşeri)

KURAN -109- (61) SAF SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

SAF = Sıra, dizi

14 Ayet - /Tevhit düşmanlarına karşı kenetlenen müminler/

Medine döneminde vahyedilmiştir. Uhud Savaşı'nda müslümanların ordusunu terkeden münafıklar eleştirilmekte, Hz.Peygamber'in yanında kenetlenip savaşan müminlerini Hz.İsa'ya iman edip destek veren havariler gibi samimi olmaları istenmekte, bu takdirde cehennem azabından kurtulup dünyada fetih ve zaferlere, ahirette de cennete nail olacakları ifade edilmektedir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

TEVHİT İNANCI

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Sebbeha lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard, ve huvel âzîzul hakîm

*Sebbeha* li allâhi* mâ* fî es semâvâti* ve mâ* fîl ard,* ve huve* el âzîzu* el hakîm

-tesbih eder* Allah'ı* ne varsa göklerde* ve ne varsa* yerde* ve O* azizdir* hakimdir

(Yerde ve göklerde ne varsa Allah' sürekli şanına lâyık ifadelerle anar. O üstündür, hüküm ve hikmet sahibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Kâinattaki her şeyin yaratıcısı ve mutlak hakimi olan Allah, kulluk edilmeye lâyık yegâne mabuttur. Yerde ve göklerde ne varsa Allah'ı sürekli şanına lâyık ifadelerle anar. O, üstündür, sonsuz kudret ile hüküm ve hikmet sahibidir, tevhide ve peygamberlere düşmanlık edenleri cezalandıracaktır. Onun vahyi sizler için en faydalı ve hikmetli emirlerdir.

SÖZÜNDE DURMAYAN MÜNAFIKLAR

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lime tekûlûne mâ lâ tef'alûn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû* lime* tekûlûne* mâ lâ tef'alûn

-eyyyy* amenü olanlar* niçin* söylüyorsunuz* yapamayacağınız şeyi

(Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyi niçin söylüyorsunuz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Ey elçimiz Muhammed'e iman ettiğini söyleyen münafıklar!(1) Niçin elçimiz Muhammed'e içtenlikle iman etmediğiniz halde müminlerdenmiş gibi davranıyor, müminlere savaşta yardım edeceğinizi söylediğiniz halde sözünüzde durmuyorsunuz?

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kebure makten indallâhi en tekûlû mâ lâ tef'alûn

*Kebure* makten* inde allâhi* en tekûlû* mâ* lâ tef'alûn

-çok büyük oldu* büyük suç* Allah indinde* söylediğiniz* şeyi* yapmamanız

(Yapmayacağınız bir şeyi söylemeniz Allah’ın katında, çok büyük suçtur)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Yapmayacağınız bir şeyi söylemeniz Allah’ın katında, çok büyük suçtur ve şunu iyi biliniz ki bu davranışınız Allah tarafından ağır bir şekilde cezalandırılacaktır.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

İnnallâhe yuhıbbullezîne yukâtilûne fî sebîlihî saffen ke ennehum bunyânun mersûs

*İnne* allâhe* yuhıbbu* ellezîne* yukâtilûne* fî sebîli-hî* saffen

-muhakkak ki* Allah* sever* onları* savaşanları* onun yolunda* kenetlenerek

(Muhakkak ki Allah, kendi yolunda kenetlenerek savaşanları sever)

* ke enne-hum* bunyânun* mersûs

-onlar sanki gibidirler* binalar* birbirine birleştirilerek kuvvetlendirilmiş

(Onlar sanki birbirine birleştirilerek kuvvetlendirilmiş binalar gibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:  4-Zira Allah sizin gibi savaş meydanını terkeden münafıkları değil, tevhidi müdafaa uğruna düşman karşısında Allah yolunda kenetlenerek mücadele eden gerçek müminleri sever! Onlar sanki birbirine birleştirilerek kuvvetlendirilmiş binalar(2) gibidir

İSRAİLOĞULLARI'NIN DAVRANIŞLARINDAN MÜNAFIKLARA İBRET UYARILAR

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve iz kâle mûsâ li kavmihî yâ kavmi lime tu'zûnenî ve kad ta'lemûne ennî resûlullâhi ileykum, fe lemmâ zâgû ezâgallâhu kulûbehum, vallâhu lâ yehdîl kavmel fâsikîn

*Ve iz* kâle* mûsâ* li kavmihî

-ve olduğunda* demişti* Musa* kavmine

(Musa kavmine o zaman şöyle demişti)

* yâ* kavmi* lime* tu'zûnenî

-"ey* kavmim* niçin* bana eziyet ediyorsunuz"

("Ey kavmim niçin bana eziyet ediyorsunuz")

* ve kad* ta'lemûne* ennî* resûlu allâhi* ileykum,

-"ve olduğumu* bildiğiniz halde* benim* Allah'ın resulü* sizin için"

("benim sizler için gönderilmiş Allah'ın resulü olduğumu bildiğiniz halde")

* fe* lemmâ* zâgû* ezâga* allâhu* kulûbe-hum,

-artık* olunca* sapma* döndürdü* Allah* onların kalplerini

(Onlar sapıtınca, Allah da onların kalbini hidayete kapattı)

* ve allâhu* lâ yehdî* el kavme* el fâsikîn

-ve Allah* hidayete erdirmez* kavmini* fasıkların

(Çünkü Allah, emirlerini tanımayan fesatçıların kavmini hidayete erdirmez)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Ey elçimiz Muhammed! Seninle birlikte savaşacaklarına söz verip sonra bu sözlerini tutmayan o münafıklara; vaktiyle benzer şeyleri elçimiz Musa'ya yapan İsrailoğulları'nın ibretlik durumunu hatırlat. Nitekim onlar Musa'dan sürekli mucizeler istemişler, onları esaretten kurtarmasına şükredeceklerine, "Bizi çöllere düşürdün!" diye sızlanmışlar(3) ve daha birçok davranışlarıyla ona sürekli muhalefet etmişlerdi. Musa da onlara, "Sizler benim Allah tarafından sizlere gönderilmiş bir peygamber olduğumu ve bana samimi bir şekilde itaat etmeniz gerektiğini pekalâ bildiğiniz halde niçin böyle yapıp eziyet ediyorsunuz?"(4) diye uyarıda bulunmuştu. Fakat onlar Musa'ya muhalefetlerini sürdürüp sapıtınca Allah da onların kalbini hidayete kapatıp bu halleriyle baş başa bırakmıştı.(5) Çünkü Allah, emirlerini tanımayan fesatçıların kavmini hidayete erdirmez. İşte Medine'deki münafıklar da iyi bilmelidirler ki Allah'ın peygamberine itaat etmeyenlerin sonu perişan olmaktır.

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve iz kâle îsâbnu meryeme yâ benî isrâîle innî resûlullâhi ileykum musaddikan li mâ beyne yedeyye minet tevrâti ve mubeşşiran bi resûlin ye’tî min

ba’dîsmuhû ahmed, fe lemmâ câehum bil beyyinâti kâlû hâzâ sihrun mubîn

*Ve iz* kâle* îsâ ibnu meryeme

-ve olmuştu* dedi* Meryem oğlu İsa

(Ve Meryem oğlu İsa demişti)

* yâ* benî isrâîle* in-nî* resûlu allâhi* ileykum

-"ya* İsrailoğulları"* muhakkak ki ben* Allah'ın resulüyüm* sizler için"

("Ya İsrailoğulları! Muhakkak ki ben sizler için Allah'ın resulüyüm")

* musaddikan* li mâ* beyne yedeyye* min et tevrâti

-"tasdik eden* şeyi* ellerimin arasında tuttuğum* Tevrat'da olan"

("ellerimin arasında tuttuğum Tevrat'da olan şeyi tasdik eden")

* ve mubeşşiran bi* resûlin* ye’tî* min ba’dî* ismu-hû* ahmed,

-"ve .... ile müjdeleyen* resul* gelecek* benden sonra* ismi* Ahmed"

(ve benden sonra gelecek olan Ahmed isimli resul ile müjdeleyen)

* fe lemmâ* câe-hum bi* el beyyinâti* kâlû* hâzâ* sihrun* mubîn

-fakat olduğu zaman* onlara getirdiği* beyyineler* dediler* bu* bir sihirdir* apaçık

(Fakat onlara deliller getirdiği zaman onlar: “Bu apaçık sihirdir.” dediler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ve Meryem oğlu İsa'yı da İsrailoğulları'na peygamber olarak göndermiştik. O da onlara şöyle demişti; "Ya İsrailoğulları! Muhakkak ki ben ellerimin arasında tuttuğum Musa peygamberin tebliğ ettiği Tevrat'da olan şey tevhidi tasdik eden ve benden sonra gelecek, Allah tarafından büyük bir rahmet ve lûtuf olarak gönderilecek olan övgüye mazhar, adıyla-şanıyla yüce ayırıcı özelliği Ahmed(6) olan resulü müjdeleyen sizler için gönderilmiş Allah'ın resulüyüm"

Ama elçimiz İsa onlara peygamber olduğunu gösteren nice deliller sunmuş olmasına rağmen yine de ona inanmadılar ve onu sihirbaz olarak nitelendirip “Bu apaçık sihirdir” dediler.

Hz. PEYGAMBER'İ İNKÂR EDEN ve MÜŞRİKLERLE İŞBİRLİĞİ YAPAN MEDİNE YAHUDİLERİNE UYARILAR

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve men azlemu mimmenifterâ alâllâhil kezibe ve huve yud'â ilâl islâm, vallâhu lâ yehdîl kavmez zâlimîn

*Ve men* azlemu* mimmen* ifterâ* alâ allâhi* el kezibe

-ve kim* daha zalim* kimseden* uyduran* Allah'a karşı* yalan

(ve Allah'a karşı yalan uyduran kimseden daha zalimi kimdir)

* ve huve* yud'â* ilâ el islâm,

-ve o* davet edilirken* islam'a (Allah'a teslim olmaya)

(İslam'a (Allah'a teslim olmaya) davet edilirken)

* ve allâhu* lâ yehdî* el kavme* ez zâlimîn

-ve Allah* hidayete erdirmez* kavmini* zalimlerin

(Allah, zalimlerin kavmini hidayete erdirmez)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-İslâm'a (Allah'a teslim olmaya) davet edilirken, Allah'a karşı yalan uyduran kimseden daha zalim kim vardır? Nitekim onların soylarından gelen Medine yahudileri ve hristiyanları da, kendi kutsal kitaplarının müjdecisi olan elçimiz Muhammed'e iman etmeleri gerekirken bu ilâhi bilgiyi gizlemekte, elçimizin tevhit çağrısını reddetmektedirler. Ve böyle yapmaya devam ederlerse Allah, zalimler topluluğuna kılavuzluk edip onların kavmini hidayete erdirmez.

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yurîdûne li yutfiû nûrallâhi bi efvâhihim vallâhu mutimmu nûrihî ve lev kerihel kâfirûn

*Yurîdûne* li yutfiû* nûra allâhi* bi* efvâhi-him

-istiyorlar* söndürmeyi* Allah'ın nurunu* ile* ağızları

(Onlar, Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmeyi istiyorlar)

* ve allâhu* mutimmu* nûri-hî* ve lev*  kerihe* el kâfirûn

-ve Allah* tamamlayacak* nurunu* velev ki* kerih görseler bile* kâfirler

(ama Allah, kâfirler fena görseler nurunu tamamlayacaktır)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Bunlar müşriklerle işbirliği yaparak, Muhammed'in daveti olan tevhidi engellemeye ve Allah'ın nurunu ağızlarından çıkan saçma sözlerle söndürmeye çalışmaktadırlar. Ancak şunu iyi bilsinler ki onlar ne kadar istemeseler ve fena görseler de Allah, elçisi Muhammed'e yardım edecek, tevhidi muzaffer kılacak ve nurunu tamamlayacaktır.

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Huvellezî ersele resûlehu bil hudâ ve dînil hakkı li yuzhirahu alâd dîni kullihî ve lev kerihel muşrikûn

*Huve ellezî* ersele* resûle-hu* bi el hudâ* ve dîni el hakkı* li yuzhira-hu* alâ ed dîni kulli-hî

-O'dur* gönderen* resulünü* hidayet ile* ve hak din ile* üstün kılmak için* bütün dinlerin üzerine*

(Tevhidi bütün dinlerin üzerine çıkarıp üstün kılması için resulünü hak din ve doğru yol kılavuzu ile gönderen O'dur)

* ve lev* kerihe* el muşrikûn

-ve bile* kerih görseler* müşrikler

(müşrikler fena görseler bile)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Müşrikler fena görseler bile, tevhidi bütün dinlerin üzerine çıkarıp üstün kılması için resulünü hak din ve doğru yol kılavuzu ile gönderen bizzat Allah'tır.

SAVAŞ MEYDANINDA Hz. PEYGAMBER'İ TERKEDEN MÜNAFIKLARA UYARILAR

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû hel edullukum alâ ticâretin tuncîkum min azâbin elîm

*Yâ eyyuhâ* ellezîne* âmenû

-eyyy* olanlar* amenü

(Eyyy iman edenler!)

* hel edullu-kum* alâ ticâretin* tuncî-kum* min azâbin* elîm

-size yol göstereyim mi* bir ticaret* sizi kurtaracak* azaptan* elim

(Sizi elîm azaptan kurtaracak bir ticaret için, size yol göstereyim mi?)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Ey elçimiz Muhammed'e iman ettiğini söyleyen, fakat savaş meydanında onu terkeden münafıklar! Sizi ahirette bekleyen ilâhi azaptan kurtaracak, kazançlı bir yol göstereyim mi?

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Tu’minûne billâhi ve resûlihî ve tucâhidûne fî sebîlillâhi bi emvâlikum ve enfusikum, zâlikum hayrun lekum in kuntum ta'lemûn

*Tu’minûne* bi allâhi* ve resûli-hî

-iman ederseniz* Allah'a* ve resulüne

(Allah’a ve O’nun Resûl’üne îmân ederseniz)

* ve tucâhidûne* fî sebîli allâhi* bi* emvâli-kum* ve enfusi-kum,

-ve cihad ederseniz* Allah'ın yolunda* ile* mallarınız* ve canlarınız

(ve Allah’ın yolunda canlarınızla ve mallarınızla cihad ederseniz)

* zâlikum* hayrun* lekum* in* kuntum* ta'lemûn

-işte bu* hayırlıdır* sizin için* keşke* siz bunu* bilebilseniz

(İşte sizin için hayırlı olan budur. Keşke bunu bilebilseniz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Bunun tek yolu, tevhide ve elçimiz Muhammed'e samimiyetle inanmak ve onun emirleri doğrultusunda gerektiğinde malınızı harcayarak, gerektiğinde bilfiil savaşa savaşa iştirak ederek destek vermektir. Bu davranış sizler için, şu anda benimsediğiniz münafıkça tavırdan kesinlikle daha hayırlı olacaktır. Keşke bunun farkına varabilseniz.

12-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yagfir lekum zunûbekum ve yudhılkum cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru ve mesâkine tayyibeten fî cennâti adnin, zâlikel fevzul azîm

*Yagfir* lekum* zunûbe-kum

-mağrifet eder* sizin için* günahlarınıza

(sizin günahlarınızı bağışlar)

* ve yudhıl-kum* cennâtin* tecrî* min tahti-hâ* el enhâru

-ve dahil eder* cennetlerine* akan* altından* nehirler

(Ve sizi altından nehirler akan cennetlere dahil eder)

* ve mesâkine* tayyibeten* fî cennâti adnin

-ve meskenlere* güzel* adn cennetlerinde*

(ve adn cennetlerinde güzel meskenlere)

* zâlike* el fevzu* el azîm

-işte bu* kurtuluştur* büyük

(İşte bu, fevz-ül azîmdir (büyük kurtuluştur))

TÜRKÇE ÖZÜ: 12-Zira bu nasihati dikkate alıp gereğini yaptığınız takdirde Allah sizleri affedecek, içlerinde ırmakların çağıldadığı muhteşem cennetlerle ödüllendirecek, adn cennetlerinde sizlere güzel meskenler nasip edecektir. İşte bu, fevz-ül azîmdir (büyük kurtuluştur) ve asıl kazanç budur.

13-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve uhrâ tuhıbbûnehâ, nasrun minallâhi ve fethun karîb, ve beşşiril mu’minîn

*Ve uhrâ* tuhıbbûne-hâ

-ve başka bir şey* hoşunuza gidecek

(Ve hoşunuza gidecek başka bir şey)

* nasrun* min allâhi* ve fethun* karîb,* ve beşşiri* el mu’minîn

-yardımıyla* Allah'ın* ve fetih* yakın* müjde* müminlere

(Yakında Allah'ın yardımıyla fetih. Müjde olsun müminlere)

TÜRKÇE ÖZÜ:

13-Üstelik bu şekilde iman edip elçimize destek verdiğiniz takdirde Allah sizlere, dünyada da çok istediğiniz zafer ve fethi yakında nasip edecektir. İşte gerçek müminlerin müjdesi budur.

14-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kûnû ensârallâhi kemâ kâle îsâbnu meryeme lil havâriyyîne men ensârî ilâllâh, kâlel havâriyûne nahnu ensârullâh, fe âmenet tâifetun min benî isrâîle ve keferet tâifetun, fe eyyednâllezîne âmenû alâ aduvvihim fe asbehû zâhirîn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû* kûnû* ensâra allâhi

-eyyy* amenü olanlar* olunuz* Allah'ın yardımcıları

(Ey iman edenler! Allah'ın yardımcıları olunuz)

* kemâ* kâle* îsâ ibnu meryeme* li el havâriyyîne

-gibi* dediği* Meryem oğlu İsa'nın* havarilere

(Meryem oğlu İsa'nın havarilere dediği gibi)

* men* ensârî* ilâ allâh* kâle

-"kim* yardım eder bana* Allah'a giden yolda" dediğinde

("Allah'a giden yolda kim bana yardım eder?" dediğinde)

* el havâriyûne* nahnu* ensâru allâh,

-havarilerin* "Biz* Allah'ın yardımcısı oluruz"

(havarilerin; "Biz Allah'ın yardımcıları oluruz" -dediği gibi-)

* fe* âmenet* tâifetun* min benî isrâîle* ve keferet* tâifetun,

-bunun üzerine* iman etti* bir grup* İsrailoğullarından* inkar etti* bir grup ise

(Bunun üzerine İsrailoğulları’ndan bir grup îmân etti, bir grup ise inkâr etti)

* fe* eyyednâ* ellezîne âmenû* alâ* aduvvi-him* fe* asbehû* zâhirîn

-o zaman* destekledik* iman edenleri* karşı* düşmanlarına* böylece* oldular* galip

(O zaman biz de îmân edenleri düşmanlarına karşı destekledik. Böylece onlar

üstün geldiler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

14-Ey iman edenler! Samimiyseniz siz de elçimize samimiyetle iman edenler ve vaktiyle İsa peygambere inanan samimi havariler gibi tevhide ve peygambere destek olarak Allah'ın yardımcısı olunuz! Nitekim İsa peygamber İsrailoğulları'na tevhidi anlatıp, "Allah'a giden yolda bana kimler yardım eder?" dediğinde havarilerin; "Bizler Allah'ın gönderdiği bu tevhidi destekleme konusunda senin yanındayız. Allah'ın yardımcıları oluruz " dedikleri gibi. Bunun üzerine İsrailoğulları'nın geri kalanlarından bir kısmı ona iman ederlerken diğer bir kısmı da onu inkar ettiler. O zaman biz de îmân edenleri düşmanlarına karşı destekledik. Böylece onlar üstün geldiler. İşte şimdi de biz de elçimiz Muhammed'i göndererek tevhidi pekiştirdik ve müminleri inkarcılara karşı muzaffer kıldık.(7)

(1) (bkz.İbn Zeyd, Taberi, Hasan- Basri, Zemahşeri, Razi, İbn Aşur)

(2) Eski ve yakın dönem inşaat tekniği olarak, büyük kütlelerin birbirine kilitlenmesinde kullanılan ve malzemenin içinde açılmış oluklara erimiş kurşun madeni akıtılarak yapılan lehim yöntemi. Hem esnek hem de dayanıklı ve uzun ömürlü olan bu yöntem çimento ve demirin yaygınlaşması ile terk edilmiştir. Mimar Sinan eserlerinde sıkça görülür, bilinen örneklerinden birisi Bosna’daki Mostar Köprüsüdür.

(3) (bkz.Bakara 2/61)

(4) (bkz.Kasımi)

(5) (bkz.İbn Aşur)

(6) "Ahmed" burada özel isim değil Hz.Peygamber'in yüceliğini ifade eden bir sıfat olarak kullanılmaktadır. (Ahmed = işini çok iyi yapan ve bu nedenle övgüye başkalarından daha fazla layık) ("hamd" kökünden sıfat bkz.İsm-i tafdil)

Aynı zamanda Tevrat, Yuhanna'nın çeşitli ayetlerindeki "Faraklit / Yardımcı (Yeni gelecek peygamber)" söylemine nispettir.

(7) (bkz.Taberi)

KURAN -110- (62) CUMA SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir)

11 Ayet - /Hz. Peygamber'in önderliğinde birlik ve beraberlik!/

Medine döneminde vahyedilmiştir. Sırf kendi soylarından olmadığı için Hz.Peygamber'i reddeden Medine yahudileri eleştirilmektedir. Hz.Peygamber'in verdiği öğütleri dinlemeyen, onu önemsemeyen bazı münafıkların davranışları üzerinden müminler uyarılmaktadır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

TEVHİT İNANCI

1-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yusebbihu lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardıl melikil kuddûsil azîzil hakîm

*Yusebbihu* li allâhi* mâ* fî es semâvâti* ve mâ* fî el ardı

-tesbih eder* Allah'ı* ne varsa* göklerde* ve ne varsa* yerde

(Göklerde ve yerde olan ne varsa Allah'ı tespih eder)

* el meliki* el kuddûsi* el azîzi* el hakîm

-(O) Malik'tir* Kuddüs'tür* Aziz'dir* Hakim'dir

((O) Mâlik’tir (mülkün sahibidir), Kuddüs’tür (mukaddestir), Azîz’dir (üstündür), Hakîm’dir (hüküm ve hikmet sahibidir))

TÜRKÇE ÖZÜ:

1-Göklerde ve yerde olan ne varsa Allah'ı tespih edip O'na boyun eğer. Kâinattaki her şeyin yaratıcısı ve mutlak hakimi olan Allah, kulluk edilmeye layık yegane mabuttur. Müşriklerin yakıştırdıkları ortaklardan beridir. Hiç bir şey O'na denk veya ortak değildir.(1) O, Mâlik’tir (mülkün sahibidir), Kuddüs’tür (mukaddestir), Azîz’dir (üstündür), Hakîm’dir (hüküm ve hikmet sahibidir ve sonsuz kudret sahibidir; tevhide ve peygamberlere düşmanlık edenleri cezalandıracaktır.(2) O'nun vahyi sizler için en yararlı ve hikmetli emirlerdir.

PEYGAMBERLİĞİ KENDİ TEKELLERİNDE GÖREN MEDİNE YAHUDİLERİNE CEVAP

2-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Huvellezî bease fîl ummiyyîne resûlen minhum yetlû aleyhim âyâtihî ve yuzekkîhim ve yuallimuhumul kitâbe vel hikmete, ve in kânû min kablu le fî dalâlin mubîn

*Huve ellezî* bease* fî el ummiyyîne* resûlen* minhum

-O'dur* görevlendiren* ümmilerin(kitapsızların)* resul* arasından

(Ümmilerin(kitapsızların) arasından peygamber görevlendiren O'dur)

*yetlû* aleyhim* âyâti-hî* ve yuzekkî-him* ve yuallimu-humu* el kitâbe* ve el hikmete,

-okur* onlara* ayetleri* tezkiye eder (nefslerini temizler)* ve öğretir* kitabı* ve hikmeti

(Onlara, O’nun (Allah’ın) âyetlerini okur, onları tezkiye eder (nefslerini temizler), onlara Kitab’ı (Kur’ân-ı Kerim’i) ve hikmeti öğretir)

*ve in kânû* min kablu* le* fî dalâlin* mubîn

-çünkü idiler* daha önce* gerçekten* bir dalâlet içindeydiler* apaçık

(Çünkü onlar daha önce gerçekten apaçık bir dalâlet içinde idiler)

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-İlâhi kitapların içeriğinden haberi olmayan ümmilerden(o güne kadar kitap inmemişlerden)(3) peygamber seçip görevlendiren yegane kudret Allah'tır. O peygamber, insanları şirkten arındırıp dosdoğru tevhide yönlendirmek için Allah'ın ayetlerini, tevhit mesajını okuyup anlatır, onların kişiliklerini düzeltmeye çalışır, onlara Kur'an'ı ve hikmeti öğretir. Çünkü Mekke Arapları, zamanla tevhidi unutup şirke bulaşarak düpedüz bir sapkınlık içindeydiler.

3-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve âharîne minhum lemmâ yelhakû bi him, ve huvel azîzul hakîm

*Ve âharîne* min-hum* lem mâ yelhakû* bi-him

-ve sonrakilere de* bunlardan* henüz katılmamış* onlara

(ve (peygamber ayetleri) henüz onlara katılmamış bunlardan sonrakilere de (öğretecek))

* ve huve* el azîzu* el hakîm

-ve O* aziz'dir* hakim'dir

(Ve O; Azîz’dir (üstündür), Hakîm’dir (hüküm ve hikmet sahibidir))

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Peygamber bu ayetleri, henüz onlara katılmamış başkalarına da öğretecektir, sonrakilere de! Ve Allah; Azîz’dir (üstündür), Hakîm’dir (hüküm ve hikmet sahibidir)) Daima üstün ve bütün kararları doğru olan sadece Allah'tır.

4-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Zâlike fadlullâhi yu’tîhi men yeşâu, vallâhu zûl fadlil azîm

*Zâlike* fadlu* allâhi* yu’tîhi* men* yeşâu

-işte bu* armağanıdır* Allah'ın* onu verir* kişiye* dilediği*

(İşte bu, Allah’ın armağanıdır onu dilediği kişiye verir)

* ve allâhu* zû* el fadli* el azîm

-ve Allah* sahibidir* armağanın* büyük

(Ve Allah, büyük armağanın sahibidir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

4- Elçi göndermek, Allah'ın dilediği kişilere verdiği armağanıdır. Ve Allah, büyük lütuf sahibidir. Bu durum karşısında Medine yahudilerinin, peygamberliği adeta kendi soylarının tekelinde görmeleri ve elçimiz Muhammed'in Araplar içerisinden seçilmiş olmasını yadırgayıp onu inkâr etmeleri anlamsızdır.

5-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Meselullezîne hummilût tevrâte summe lem yahmilûhâ ke meselil hımâri yahmilu esfârâ, bi'se meselul kavmillezîne kezzebû bi âyâtillâh, vallâhu lâ yehdîl kavmez zâlimîn

*Meselu* ellezîne* hummilû* et tevrâte* summe* lem yahmilûhâ

-hali* o kimselerin* yüklenip* Tevrat* sonra* onu taşımayan

(Tevrat yüklenip sonra onu taşıyamayan o kimselerin hali)

* ke* meseli* el hımâri*  yahmilu* esfârâ,

-gibidir* hali* merkep* taşıyan* ciltlerce

(ciltler dolusu kitap taşıyan merkebin hali gibidir)

* bi'se* meselu* el kavmi* ellezîne* kezzebû* bi âyâti allâh,

-ne kötü* durumu* kavmin* onların* yalanlayan* Allah'ın ayetlerini

(Allah'ın âyetlerini yalanlayan kavmin durumu ne kötü)

* ve allâhu* lâ yehdî* el kavme* ez zâlimîn

-ve Allah* hidayete erdirmez* kavmini* zalimlerin

(Ve Allah, zalimler kavmini hidayete erdirmez)

TÜRKÇE ÖZÜ:

5-Elçimiz Musa'ya vahyedilen Tevrat'a iman ettikleri halde o kitaptaki tevhide uymamak ve bu inancı tebliğ eden Muhammed'in peygamber olduğunu kabul etmek gibi sorumluluklarını yerine getirmeyen Medine yahudilerinin Tevrat'a sahip olmakla övünmeleri doğru değildir. Tevrat bilgisi yüklenen ama onun

hükümlerini yüklenmeyenler, ciltler dolusu kitap yüklü eşek gibidirler.(4) Allah’ın ayetleri karşısında yalan yanlış şeylere sarılan bu topluluk, çok kötü bir örnektir. Allah, yanlışlar içinde olan topluluklara doğru yolu göstermez.

6-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul yâ eyyuhâllezîne hâdû in zeamtum ennekum evliyâu lillâhi min dûnin nâsi fe temennevûl mevte in kuntum sâdikîn

*Kul* yâ eyyuhâ* ellezîne hâdû

-de ki;* "eyyy* yahudi akidesini benimseyenler"

(de ki; "Eyy yahudi akidesini benimseyenler")

* in* zeamtum* enne-kum* evliyâu* li allâhi* min dûni* en nâsi

-"eğer* zannediyorsanız* olduğunuzu* dostu* Allah'ın* dışında* insanların"

("eğer sanıyorsanız diğer insanların dışında Allah dostu olduğunuzu")

* fe * temennevû* el mevte* in* kuntum* sâdikîn*

-"o halde* temenni edin* ölümü* şayet* siz iseniz* doğru söyleyen kimseler"

("şâyet siz doğru söyleyen kimseler iseniz o halde ölümü temenni edin")

TÜRKÇE ÖZÜ:

6-Ey elçimiz Muhammed! Kendilerini Allah'ın seçkin ve salih kulları olarak gören ve cennetin kendilerine has olduğunu iddia eden, dolayısıyla peygamberlik görevine kendilerinden başkasının lâyık olmadığını öne sürerek senin peygamberliğini reddeden Medine yahudilerine şöyle söyle: "Gerçekten sadece kendinizin Allah'ın seçkin kulları olduğunuzu ve cennetin size has olduğunu iddia ediyorsunuz, o halde bir an önce ölüp de o cennete kavuşmayı dileyin bakalım!"

7-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve lâ yetemennevnehû ebeden bi mâ kaddemet eydîhim, vallâhu alîmun biz zâlimîn

*Ve lâ yetemennevne-hû* ebeden* bi mâ* kaddemet* eydî-him,

-ve temenni edemezler* ebediyen* sebebiyle* işledikleri* elleri ile

(Ve ebediyyen onu (ölümü) temenni edemezler, elleriyle takdim ettikleri (yaptıkları) şeyler sebebiyle)

* ve allâhu* alîmun* bi ez zâlimîn

-ve Allah* bilendir* zalimleri

(Ve Allah, zalimleri en iyi bilendir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

7-Doğrusu senin bu meydan okuman karşısında söyleyecek bir şey bulamayacaklar, işledikleri onca günah yüzünden ölümden korkacaklardır. Allah zalimleri en iyi bilendir.

8-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Kul innel mevtellezî tefirrûne minhu fe innehu mulâkîkum summe turaddûne ilâ âlimil gaybi veş şehâdeti fe yunebbiukum bi mâ kuntum ta’melûn

*Kul* inne* el mevte* ellezî* tefirrûne* min-hu* fe* inne-hu* mulâkî-kum

-de ki* "muhakkak ki* ölüm* o ki* sizin kaçtığınız* ondan* işte o* mutlaka* başınıza gelecek

(Onlara de ki; "Muhakkak ki o, sizin kaçtığınız ölüm, işte o mutlaka başınıza gelecek")

* summe* turaddûne* ilâ âlimi* el gaybi* ve eş şehâdeti

-sonra* döndürüleceksiniz* bilen* gaybi* ve görüneni

(Sonra görünmeyeni ve görüneni bilen (Allah’a) döndürüleceksiniz)

* fe* yunebbiu-kum* bi mâ* kuntum* ta’melûn

-o zaman* size haber verilecek* şeyler* olduklarınız* yapmış

(O zaman (Allah), yapmış olduklarınızı size bildirecek)

TÜRKÇE ÖZÜ:

8-Onlar bu meydan okuma karşısında sessiz kalınca da kendilerine şöyle söyle: "Kaçtığınız o ölüm bir gün elbet başınıza gelecektir ve o gün, gizli ve açık her şeyi bilen Allah'ın huzuruna çıkarılıp hesaba çekileceksiniz. O zaman (Allah), yapmış olduklarınızı size bildirecek ve bütün bu yaptıklarınızın cezasını çekeceksiniz."

CUMA NAMAZI

9-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ nûdiye lis salâti min yevmil cumuati fes’av ilâ zikrillâhi ve zerûl bey’a, zâlikum hayrun lekum in kuntum ta’lemûn

*Yâ eyyuhâ* ellezîne âmenû

-eyyy* amenü olanlar

(Eyyy iman edenler!)

* izâ nûdiye* li es salâti* min yevmi* el cumuati* fes’av* ilâ zikri allâhi* ve zerû* el bey’a

-çağrıldığınız zaman* namaza* günü* cuma* koşun* Allah'ın zikrine* ve bırakın* alışverişi

(Cuma günü namaza çağrıldığınız zaman alışverişi bırakıp hemen Allah'ı anmaya koşun)

*zâlikum* hayrun* lekum* in* kuntum* ta’lemûn

-işte bu* daha hayırlıdır* sizler için* keşke* siz de böyle olduğunu* bilseniz

(İşte bu, sizin için daha hayırlıdır, keşke böyle olduğunu siz de bilebilseniz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

9-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Cuma günü namaza çağrıldığınız zaman alışverişi ve diğer işlerinizi bırakıp hemen Allah'ı anmaya koşun ve mescitte toplanınız! Elçimiz hutbe okurken size vereceği öğüt ve nasihatlere (5) kulak veriniz. İşte bu, sizin için daha hayırlıdır, keşke böyle olduğunu siz de anlayabilseniz.

10-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Fe izâ kudiyetıs salâtu fenteşirû fîl ardı vebtegû min fadlillâhi vezkurûllâhe kesîran leallekum tuflihûn

*Fe izâ* kudiyetı* es salâtu* fe enteşirû* fî el ardı* ve ibtegû* min fadli allâhi

-sonra* bitirdikten* namazı* o zaman dağılın* yeryüzüne* ve arayın* Allah'ın

lütfunu

(Namazı kılıp bitirdikten sonra yeryüzüne dağılıp Allah'ın lütfunu arayın)

* ve uzkurû allâhe* kesîran* lealle-kum* tuflihûn

-ve zikredin Allah'ı* çokça* umulur ki böylece siz* felâha (kurtuluşa) eresiniz

(Ve Allah'ı çokça zikredin ki (ahirette) kurtuluşa eresiniz)

TÜRKÇE ÖZÜ:

10-Namaz kılındıktan sonra yeryüzüne dağılıp Allah'ın lütfunu arayabilir, tekrar işinizin başına dönüp çalışmanıza devam edebilirsiniz. Hayatınızın her anında ilâhi emirlere uygun yaşayıp Allah'ı çokça zikrediniz ki ahirette kurtuluşa eresiniz.

11-) AYETİN OKUNUŞU, KELİMELERİ, KARŞILIKLARI ve MEALLERİ

Ve izâ raev ticâraten ev lehveninfaddû ileyhâ ve terakûke kâimâ, kul mâ indallâhi hayrun minel lehvi ve minet ticârati, vallâhu hayrur râzıkîn

*Ve izâ* raev* ticâraten* ev* lehven* infaddû* ileyhâ* ve terakû-ke* kâimâ,

-ve zaman* gördükleri* ticareti* veya eğlenceyi* yöneliyorlar* bunlara* seni terk ederek  bırakıp* ayakta

(Ticareti veya eğlenceyi gördükleri zaman seni ayakta bırakıp terk ederek bunlara  yöneliyorlar)

* kul* mâ*  inde allâhi* hayrun* min el lehvi* ve min et ticârati,

-de ki;* "şeylerdir* Allah'ın indindekiler* daha hayırlı* eğlence* ve ticaretten"

(Onlara de ki; "Allah katında makbul olan şeyler, eğlence ve ticaretten daha hayırlıdır")

* "ve allâhu* hayru* er râzıkîn"

-ve Allah* en hayırlısıdır* rızık verenlerin

("ve Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır.”)

TÜRKÇE ÖZÜ:

11-Bazı münafıkların yaptığı gibi, elçimiz hutbe okurken, şehre gelen ticaret kervanının (6) sesini duyar duymaz ticaret ve eğlence için peygamberi ayakta öylece bırakıp mescidi terk ediyorlar. Onlara de ki; "Allah katında makbul olan

şeyler, eğlence ve ticaretten daha hayırlıdır. Unutmayınız ki elçimizin verdiği öğütleri ve bildirdiği ilâhi emirleri dinlemeniz ve gereğini yapmanız, size Allah katında o dünyalık şeylerden daha büyük kazançlar sağlayacaktır. Ve Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır Allah'ın vereceği ödül başka hiçbir şeyle mukayese edilemez.

(1) (bkz.Taberi)

(2) (bkz.Taberi)

(3) (Ümmi = Anasından doğduğu gibi kalmış. Ayrıca, bkz.Bakara 2/78)

(4) (Zahmetini çeker nimetinden yararlanmaz)

(5) (bkz.Taberi, Kurtubi)

(6) (bkz.İbnü'l-Cevzi)

KURAN -111- (48) FETİH SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını zikretmelerine nispettir\

29 Ayet - /Tevhit davasının şirk karşısında zaferi/

----- Hz. peygamber ile Mekke müşrikleri arasında hicretin altıncı yılı sonlarında yapılan Hudeybiye Antlaşması'ndan sonra vahyedilmiştir. Bu anlaşma ile müşrikler Hz.Peygamber'in tebliğ ettiği tevhidi resmen tanımış ve uzun bir barış dönemini kabullenmiş oluyorlardı. Bu durum, yıllardır müşriklerin baskı ve saldırılarına maruz kalan müminler için bir zafer anlamına gelmekteydi. Surede bu zafer ve zafer öncesinde gerek müminlerin gerek münafıkların takındıkları tavırdan bahsetmektedir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

Sûrenin iyi anlaşılabilmesi için önce Hudeybiye Barış Antlaşması'nın ansiklopedik düzeyde de olsa bilinmesi gerekir:

HUDEYBİYE BARIŞI ve RIDVAN BİATI

Rasûlullah ve Muhâcirlerin Mekke'den ayrılmasının üzerinden altı yıl geçmiş ve bu süre içerisinde kimse öz yurdu ve akrabaları ile temas kuramamıştı. Muhâcirlerde hasret ve gurbet duyguları kabarmış, Medîneli Ensâr'da da Ka'be'ye karşı özlem oluşmuştu. Müslümanların hepsi, Mekke'yi ve Ka'be'yi ziyaret etmek istiyorlardı.

Bu genel istek üzerine, Rasûlullah, Mekke'ye gitmek isteyenlerin hazırlanmasını istedi.

Hazırlıklar yapıldı ve Zilkâde'nin ilk Pazartesi günü [13 Mart 628] 1.400 kişi ile birlikte Mekke'ye doğru hareket edildi. Amacın barış olduğunu göstermek için yanlarına, yolcu kılıcı denilen kılıçtan başka silah almadılar.

Mekkeli müşrikler bu durumu öğrenince toplandılar ve ne pahasına olursa olsun Rasûlullah'ı Mekke'ye sokmamaya karar aldılar. Rasûlullah'ın Mekke'ye daha fazla yaklaşmasına engel olmak üzere de Hâlid b. Velîd komutasında 200 atlıdan oluşan bir birlik gönderdiler.

Bu arada Rasûlullah ve beraberindeki mü'minler Mekke yakınlarındaki Hudeybiye mevkiine gelmişlerdi.

Rasûlullah, amaçlarını bildirmek, Mekke müşriklerinin durum ve tutumlarını öğrenmek için Mekke'ye, Hudâalılardan Hıraş b. Umeyye'yi elçi olarak gönderdi. Elçi Umeyye, müşriklere, savaşmak niyetinde olmayıp yalnızca Ka'be'yi ziyaret için geldiklerini ve umre yapıp döneceklerini bildirdi. Buna rağmen müşrikler, devesine vurup onu yere düşürerek öldürmek istediler. Mekkeli olmayan çoğu Habeşli bazı kimseler araya girip Umeyye'yi kurtardılar. Umeyye geri dönerek durumu Rasûlullah'a anlattı.

Mekkeli müşrikler, Müslümanların Mekke'ye sokulmasını kendileri için büyük onursuzluk sayıyor ve bütün Arap dünyasının gözünden düşecekleri şeklinde yorumluyorlardı.

Bu gelişmeler üzerine Rasûlullah, Ömer'i göndermek için yanına çağırdı. Ömer, Mekkelilerin kendisine olan kinlerinden dolayı güvende olamayacağını, kimsenin de kendisine yardıma gelmeyeceğini ileri sürerek, Mekke'de hâlâ hatırı sayılan ve etkin birçok akrabası bulunan Osman b. Affân'ı göndermesini istedi.

Bunun üzerine Rasûlullah, Osman b. Affân'ı çağırıp, onu Kureyş'e gönderdi. Osman b. Affân Mekke-i Mükerreme'ye varınca, önce Rasûlullah'ın mesajını iletti ve, "Biz, Hudeybiye'ye muharebeye gelmedik, yalnızca ziyaret ve umre yapmak için geldik" dedi.

Bu arada Kureyşliler Osman'a, "İstersen sen Ka'be'yi tavaf et; ancak hepinizin Mekke'ye girmesine ve Ka'be'yi tavaf etmesine izin veremeyiz" dediler. Osman'ın bunu reddetmesi üzerine de onu Mekke'de alıkoyup göz hapsinde tuttular.

Bu arada Hudeybiye'de bulunan Müslümanlar arasında, Osman'ın öldürüldüğü şayiası çıktı. Bu haber üzerine Rasûlullah, mü'minleri biata davet etti. Bütün mü'minler, Allah adına o'na biat ettiler; ölmek pahasına da olsa savaştan kaçmamak ve asla çekinmemek üzere söz verdiler. Bu sözleşme, semure ağacı altında olmuştu. Bu konu, sûrenin 10, 18 ve 19. âyetlerinde yer

almaktadır. Bu âyetlerden ilham alınarak bu biata, “Biatu’r-Rıdvân” [razılık biatı] ve biatın alınışında altında durulan ağaca da “Şeceretu’r-Rıdvân” [razılık ağacı] adı verilmiştir.

Kısa bir aradan sonra, Osman ile ilgili ölüm haberinin asılsız olduğu anlaşılmıştır.

Bu arada karşılıklı elçiler gidip geliyor, bir uzlaşma yolu aranıyordu. Müşrikler, Müslümanları Mekke’ye sokmamaya kararlı gözüküyorlardı. Rasûlullah ise, “Biz, buraya kesinlikle savaşmak için gelmedik. Amacımız Ka‘be’yi ziyarettir, umre yapmaktır. Kureyşliler eski savaşlarda zayıf düşmüşlerdir. Dilerlerse onlarla bir anlaşma, bir süre için barış anlaşması yapmak isterim. Kabul ederlerse ne âlâ, aksi takdirde Allah’a yemin ederim ki, ölünceye kadar onlarla savaşırım” diyerek barış öneriyordu.

Mekkeli müşrikler, Allah Rasûlü’nün kararlılığı yüzünden savaşı göze alamadılar, Osman b. Affân ve bir kısım Mekke’deki Müslümanları serbest bıraktılar. Arkasından, Suheyl b. Amr’ın başkanlığında bir heyeti anlaşma yapmak üzere Rasûlullah’a gönderdiler. Burada meşhur “Hudeybiye Andlaşması” yapıldı.

Rasûlullah ile Süheyl uzun görüşmelerden sonra anlaşma şartlarını tesbit ettiler. Buna göre;

1) Müslümanlarla müşrikler 10 yıl süreyle savaşmayacaklar, birbirlerine saldırmayacaklardı.

2) Müslümanlar, bu yıl Ka‘be’yi ziyaretten vazgeçerek geri dönecekler, ancak gelecek yıl umre yapacaklar, müşriklerin boşaltacağı Mekke’de üç gün kalacaklar ve yanlarında yolcu kılıçlarından başka silah taşımayacaklardı.

3) Mekke’den birisi Müslüman olarak Medîne’ye sığındığı zaman iade edilecek; fakat Medîne’den Mekke’ye sığınanlar iade edilmeyecekti.

4) Arap kabileleri istedikleri tarafla anlaşma yapmakta serbest olacaklardı.

Bu antlaşmanın bütün şartları, görünüşte Müslümanların aleyhine idi. Bu

nedenle Müslümanlar büyük bir hayal kırıklığına uğradılar. Bu antlaşmayı bir aşağılanma, bir küçük düşürülme olarak kabul ettiler. “Sen, Allah’ın Rasûlü değil misin? Davamız hakk dava değil mi? Bu zilleti neden kabul ediyoruz?” diye serzenişte bulundular.

Hudeybiye’de 19 gün kalındıktan sonra Medîne’ye doğru yola çıkıldı. Yolda, bu sûre indi.

(Hakkı YILMAZ)

Daha sonra; anlaşmanın Mekke'den kaçan müslümanların iade edilmesi hakkındaki maddesi nedeniyle, kaçtıktan sonra Medine'ye gidemeyen 300 civarında Mekke firarisi müslüman İs mevkii civarında üslenip Mekke müşriklerine karşı gerilla savaşı başlattı. Ellerine geçirdikleri müşrikleri öldürüp kervanlarına ve mallarına el koymaya başladılar. Müşrikler bu durum karşısında müslümanları zorla Mekke'de tutmanın zarardan başka bir şey getirmeyeceğini görüp ilgili maddenin iptalini istemek zorunda kaldılar. Dolayısıyla müslümanlar bu maddenin iptali sayesinde büyük bir avantaj kazandılar.

(Ahmet Attila GÜVEN)

----------------------

TEVHİDİN ZAFERİ

1-Ey elçimiz Muhammed! Mekke müşrikleri ile yaptığın Hudeybiye Anlaşması neticesinde, muhakkak ki biz, sana Mekke'nin fethinin yolunu açtık.

2-Böylece Allah, müşriklerin yıllardır size karşı uyguladığı baskı ve saldırı döneminin sonlanmasını nasip etmiş, müşriklerin sana geçmişte atfettiği ve gelecekte de atfedeceği haksız suçlamalardan ari tutmak için lütfetmiş, sana vaat ettiği nimetini tahakkuk ettirmiş ve tevhit yolunda sebat etmeni sağlamıştır.

3-Yakında bu vaadini fiilen gerçekleştirecek ve bütün düşmanlarına karşı sana muhteşem bir zafer nasip edecektir.

4-Nitekim Hudeybiye'de müşriklerle yapılan barış anlaşması sonucunda güvenli bir ortam oluşmasıyla (bkz.Zemahşeri) Allah müminlerin yüreklerine güven ve kararlılık duygusu ihsan etmiş (bkz.İbnü'l-Cevzi) ve bu sayede onlar ne pahasına olursa olsun senin yanından ayrılmayacaklarına dair söz vermek suretiyle imanlarını daha da perçinlemişlerdir. Evet, Allah kâinattaki bütün güçlerin yegâne hakimidir, müşrikleri derhal helak edecek güce sahiptir, bununla beraber onları müminlerin eliyle hezimete uğratmayı murat etmiştir. (bkz.İbnü'l-Cevzi) O sonsuz ilim sahibidir ve bütün emirleri sizin hayrınızadır.

5-Emirlerine itaat eden ve elçisi Muhammed'e sadakat gösteren kadın ve erkek bütün müminleri bağışlayacak, onları içlerinde ırmakların çağıldadığı ve sonsuza kadar kalacakları muhteşem cennetlerle ödüllendirecektir. İşte asıl kurtuluş budur!

6-Diğer taraftan bu zafer sayesinde Allah, elçisi Muhammed'e ve müminlere karşı sürekli düşmanlık eden, tevhidin güçleneceğine ve müminlerin ilâhi yardımla zafere ulaşacaklarına ihtimal vermeyen (bkz.Zemahşeri) müşriklerin ve onlara destek veren münafıkların umutlarını boşa çıkarmış, onları müminler karşısında perişan etmiştir. (bkz.Taberi) Müminler için düşündükleri hezimet kendi başlarına gelmiş bulunmaktadır. Doğrusu Allah müşrik ve münafıkların bu davranışlarının ilâhi cezaya müstehak olduğuna hükmetmiş, onları rahmetinden uzaklaştırmış ve kendilerine dehşetli bir ceza olarak cehennemi hazırlamıştır.

7-Gökte ve yerde Allah'ın  orduları vardır. Allah kâinattaki bütün güçlerin yegâne hakimidir, müşrikleri derhal helâk edecek güce sahiptir, bununla beraber onları müminlerin eliyle hezimete uğratmayı murat etmiştir. (bkz.İbnü'l-Cevzi) O, sonsuz kudret sahibidir ve bütün fiilleri sizin hayrınızadır.

PEYGAMBER'İN GÖREVİ ve ÖNEMİ

8-Ey Muhammed! Biz seni peygamber olarak seçip görevlendirmekle insanlara tevhidi tebliğ etmeni, sana iman edenleri cennetle müjdelemeni ve inkârcıları da cehennemle uyarmanı sağlamış bulunuyoruz.

9-Bu durumda onların yapmaları gereken şey tevhide ve senin peygamberliğine iman etmek, sana destek vermek ve hürmet etmek, tevhidi

titizlikle muhafaza edip sadece ve sadece Allah'a kulluk etmektir.

## HUDEYBİYE'DE PEYGAMBERE BAĞLILIK YEMİNİ EDEN MÜMİNLERE ÖVGÜ

10-Ey elçimiz Muhammed! Hudeybiye'de ne pahasına olursa olsun senin yanından ayrılmayacaklarına dair söz veren müminler aslında Allah'a söz vermiş (bkz.Ebusuûd) O'na olan iman ve bağlılıklarını ortaya koymuşlardır. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir. Artık kim vermiş olduğu bu sözden dönerse kendisi zararlı çıkar ve kim sözüne sadık kalır ve peygambere sonuna kadar destek verirse Allah tarafından muazzam bir şekilde ödüllendirilir.

## SEFERDEN GERİ KALAN ve MAZERETLER UYDURAN MÜNAFIKLAR

11-Ey elçimiz Muhammed! Sen müminleri hac yolculuğu için Mekke'ye doğru hareket etmeye çağırdığında, Mekkeliler'le savaş ihtimalini göz önünde bulundurdukları için (bkz.İbnü'l-Cevzi, İbn Atıyye) çekinen ve size katılmayan Medine çevresindeki kabilelerden bazı kimseler (bkz.Taberi) siz Medine'ye döndüğünüzde sana gelecek ve "Bir takım maddi ve ailevi sıkıntılar sebebiyle size katılamadık, dua et de Allah bizi affetsin!" şeklinde konuşarak mazeretler uyduracaklardır. Sakın onlara inanma ve kendilerine şöyle cevap ver: "Mazeret uydurmayın! Allah'ın elçisinin emrine muhalefet edip sefere katılmayarak mallarınızı ve ailenizi muhafaza edebileceğinizi düşündünüz ama Allah sizin mallarınızı da, ailenizi de helâk etmeye kadirdir ve bunu murat ettiğinde yapabileceğiniz hiçbir şey yoktur. Dolayısıyla onları korumak için yapmanız gereken şey seferden geri kalmak değil, peygambere itaat etmektir. Kaldı ki Allah sizin gerçek niyetlerinizi çok iyi bilmektedir.

12-Nitekim seferden geri kalmanızın asıl sebebi bu anlattıklarınız değil; bizim, düşmanla karşılaşıp yenileceğimizi ve Medine'ye sağ salim dönemeyeceğimizi düşünmüş olmanızdı. Üstelik böyle bir şeyin olmasını da pek arzuluyordunuz. Bu tavrınızdan dolayı gerçekten ilâhi cezaya müstehak bir hale düşmüş (bkz.Ebusuûd) durumdasınız."

13-Evet, işte bunlar gibi tevhide ve elçimiz Muhammed'e iman etmeyenler iyi bilsinler ki biz böyleleri için alev alev yanan cehennem ateşini hazırlamış bulunmaktayız.

14-Eğer tövbe ederlerse Allah onları affedecektir, çünkü O, tövbe edenlere

karşı çok merhametli ve bağışlayıcıdır. Ama bu tavırlarını sürdürürlerse bilsinler ki Allah bütün kâinatın yegane hakimidir ve böylesi münafıkları cehennemle cezalandıracaktır.

15-Diğer taraftan Hudeybiye seferine katılmayan münafıklar, zafer ümidinin yüksek olduğu ve sonunda büyük bir ganimet kazancının göründüğü Hayber seferine çıkacağınız esnada (bkz.Taberi) hemen gelecek ve "Biz de sizinle sefere katılalım" diyeceklerdir. Aslında onlar Allah'ın Hudeybiye seferine katılan fedakâr müminlere vaat ettiği zaferden pay almak istemekte, zorlu Hudeybiye seferine katılmadıkları halde Hayber ganimetlerinden pay alarak bu ilâhi vaadi boşa çıkarabileceklerini sanmaktadırlar. (bkz.Taberi) Ey elçimiz Muhammed! Onlara asla sizinle bu sefere çıkamayacaklarını, Allah'ın hükmünün böyle olduğunu bildir. (bkz.Taberi) Gerçi bu cevap üzerine, "Hayır, aslında Allah böyle buyurmuş olamaz, sizler bize ganimet payı vermemek için böyle söylüyorsunuz" diyeceklerdir, oysa asıl onlar doğru davranmamış ve bu yüzden bu duruma sebep olmuşlardır. (bkz.İbn Atıyye)

16-Ey elçimiz Muhammed! Sırf ganimet için Hayber seferine katılmak isteyen bu münafıklara şöyle de: "Yakında çok güçlü bir düşmana karşı sefere çıkacağız ve o zaman sizi de davet edeceğiz. Bu seferde düşmanla çetin bir savaşa girme ihtimali de, düşmanın savaşsız teslim olması ihtimali de söz konusudur. (bkz.Taberi) Eğer gelip bize katılır ve ilâhi emirlere itaat ederseniz Allah size en muazzam ödül olan cenneti bahşeder; yok eğer geçmişte olduğu gibi yine ihanet eder ve geri kalırsanız sizi şiddetli bir cezaya çarptıracaktır.

17-Elbette ki bu durum sağlıklı olanlarınız için geçerlidir. Yoksa hasta veya engelli olanlar sefere katılmakla mükellef değildirler. Unutmayınız ki tevhide iman eden ve Allah'ın peygambere bildirdiği emirlere itaat edenler Allah tarafından içlerinde ırmakların çağıldadığı muhteşem cennetlerle ödüllendirilirler. Peygambere itaat etmeyen kimseler ise Allah tarafından şiddetli bir azaba maruz bırakılırlar."

## ALLAH, PEYGAMBERE BAĞLILIK YEMİNİ EDEN MÜMİNLERDEN RAZIDIR

18-Ey elçimiz Muhammed! Doğrusu Hudeybiye'de düşmanla savaşma durumu ortaya çıktığında, o ağacın altına gelip sana bağlılık yemini eden müminlerden Allah razı olmuştur. Nitekim Allah onların hem müşrikler tarafından yollarının kesilmesi hem de anlaşma şartlarının görünüşte olumsuz olması gibi sebeplerle içlerinde beliren hoşnutsuzluk ve üzüntüyü gidermiş ve

kalplerine huzur ve sukûnet lütfetmiştir. (bkz.İbn Atıyye) Ayrıca Mekke'nin fethine ilişkin müjdenin derhal gerçekleşmemesine rağmen onlara çok yakında bir başka zafer nasip edecek

19-Ve o zafer neticesinde birçok ganimet elde etmelerini sağlayacaktır. Evet, Allah tevhide düşman olanları cezalandıracak kudrete sahiptir ve müminlere işte böyle hikmetle nasihat etmektedir.

20-Ey elçimiz Muhammed'e Hudeybiye'de bağlılık sözü veren müminler! Allah size Mekke'nin fethi de dahil olmak üzere birçok zafer ve ganimet vaat etmiştir. Yaptığınız anlaşmanın bu fethi geciktirmesine üzülmeyiniz. Zira Allah size ondan daha önce kazanacağınız başka zaferler ve ganimetler de vaat etmektedir. Nitekim Allah sizi düşmanlarınıza üstün kılmış ve Hudeybiye barışı sayesinde düşmanın sizden uzak kalmasını sağlamıştır. Bütün bunlar, Allah'ın sizlere yardım etmekte olduğunun ve sizi her daim tevhit üzere sebat ettireceğinin delilidir.

21-Kaldı ki daha hesaplayamadığınız nice zafer ve kazançlar var, Allah onların tamamını bilmektedir. Allah sonsuz kudret sahibidir.

22-Nitekim eğer müşrikler Hudeybiye'de sizinle anlaşmaya yanaşmayıp savaşmaya kalkışsalardı hezimete uğrayacak ve güvendikleri putlarının hiçbir yardımını göremeden dönüp kaçacaklardı. Zira Allah öteden beri peygamberlerini ve tevhide iman edenleri desteklemekte ve onlara karşı savaşan müşrikleri perişan etmektedir.

23-Allah'ın daha öncekilere de uyguladığı kanun budur. Bu ilâhi kanun asla değişikliğe uğramaz.

24-Aslında Mekke vadisindeki Hudeybiye bölgesinde müşrikler sizin karşınızda güçsüz duruma düşmüş ve eğer saldıracak olsanız hezimete uğrayacak duruma gelmişlerken sizi onlara saldırmaktan alıkoyan, gönderdikleri öncü birliği esir ettiğiniz halde onları salıvermenizi emreden (bkz.Taberi) ve onların da sizden korkup çekinmelerini sağlayan Allah'tır. Doğrusu Allah bütün yaptıklarınızı bilmektedir.

MÜŞRİKLERİN CAHİLİYE İNATLARI

25-Aslında bu müşrikler tevhidi inkâr etmiş, sizleri Mescid-i Haram'a varıp hac yapmaktan alıkoymuş, gönderdiğiniz kurbanlara engel olmuş kimselerdir. Dolayısıyla hezimete uğrayıp perişan olmaya müstehaktırlar; ama Mekke'de henüz kendilerini tanımadığınız kadın ve erkek birçok mümin bulunmaktaydı ve eğer siz Mekke'ye saldıracak olsaydınız bu kimselerin de canlarına kıymış ve farkına varmadan büyük bir hata yapmış olacaktınız. İşte Allah sırf bu müminleri böyle bir tehlikeden muhafaza etmek için, sizin Mekke'ye saldırmanızı önledi. Eğer onlar orada müşriklerin arasında olmasalardı (bkz.Taberi, Razi) Mekke müşriklerinin hali perişan olacaktı.

26-Diğer taraftan anlaşma yapılırken müşrikler, anlaşma metnine "Allah'ın peygamberi Muhammed" ifadesinin yazılmasına şiddetle karşı çıkmış, bu ifadenin çıkarılması için ısrar etmişlerdi. Müminler de onların bu tavrına kızmış ve anlaşmayı reddedecek duruma gelmişlerdi, ama o anda Allah, peygamberin ve müminlerin bu kızgınlıklarının yatışması ve tepkilerinin dinmesi için onların kalplerine bir sükunet ve dinginlik ilham etmiş ve böylece anlaşmanın planlandığı gibi yapılmasını sağlamıştı. Ayrıca müşriklerin bu tavırları müminlerin zaten son derece bağlı oldukları tevhide (bkz.Taberi) daha sıkı sarılmalarına vesile olmuştu. Evet, Allah her şeyi bilmektedir ve Mekke'deki müminleri muhafaza etmek için müminlerin oraya saldırmalarına işte böyle engel olmuştur. (bkz.Taberi)

## PEYGAMBER'İN VERDİĞİ MÜJDEYİ ALAYA ALAN MÜNAFIKLARA CEVAP

27-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Hudeybiye Anlaşması'ndan sonra Medine'ye döndüğünüzde sizinle alay eden ve "Muhammed size Mekke'ye gidip umre yapma sözü vermişti ama siz oraya giremeden geri döndünüz" diyen münafıklara aldırmayınız! (bkz.Razi) Allah, elçisi Muhammed'in bu vaadini kesinlikle gerçekleştirecek, sizin müşriklerden yana hiçbir korku ve endişe hissetmeksizin Mescid-i Haram'a varıp hac yapmanızı, güven içinde ibadetinizi yapıp ihramdan çıkmanızı sağlayacaktır. Elbette Allah sizin oraya bu sene gitmeyi ne kadar çok istediğinizi biliyor ama sizin bilmediğiniz şeyleri de biliyor. Nitekim eğer siz bu sene savaşarak oraya girseydiniz, mümin olduğunu bilmediğiniz birçok kişiyi öldürmüş olacaktınız. (bkz.Taberi) Bu yüzden Allah, peygamberin müjdesinin bu sene değil, ileride gerçekleşmesini murat etmiş, fakat ondan daha önce size yakında gerçekleşecek zaferini vaat etmiştir.

28-Nitekim Allah, elçisi Muhammed'i sizlere tevhidi anlatsın ve şirki sona erdirsin diye göndermiştir ve şahit olarak Allah yeter.

29-Muhammed Allah'ın elçisidir. Dolayısıyla müşriklerin anlaşma metnine onun peygamber olduğunun yazılmasını kabul etmemeleri hiçbir şeyi değiştirmez. (bkz.Zeccac) Onun peygamberliğine iman eden tevhit ehli müminler ise birbirlerine karşı çok şefkatli ve merhametli, fakat tevhit ve peygamber düşmanlarına kararlı ve tavizsizdirler. Sadece Allah'a kulluk eder, O'na ibadet eder, sadece O'nun karşısında ve O'nun rızasını kazanmak için eğilir, rükû ve secde ederler. Onların gerçek müminler oldukları dünyada bu hallerinden, ahirette ise cennet müjdesi aldıklarında yüzlerindeki parlaklıktan anlaşılır. Nitekim daha önce gönderdiğimiz Tevrat'ta da tevhit ehli müminler böyle anlatılmıştır. Yine göndermiş olduğumuz bir diğer ilâhi kitap olan İncil'de ise tevhit ehli müminler küçücük bir tohumdan (bkz.İncil Markos 4) boy verip çiftçiyi sevindirecek şekilde serpilip çoğalan ekin misali ile anlatılmışlardır. Nitekim tevhit mesajı Mekke'de elçimiz Muhammed tarafından tebliğ edilmeye başlandığında tıpkı bir filiz gibi tek başına ve zayıf iken daha sonra insanların birer birer elçimize iman etmeleri ve hicretten sonra giderek güçlenmeleri sonucunda zafere ulaşmış ve müşrikleri adeta çileden çıkarmıştır. (bkz.Taberi) Evet, Allah elçisine iman eden ve ilâhi emirlere uygun yaşayan müminlere (bkz.Zeccac) hem mağrifetiyle muamele etmeyi hem de onları muazzam cennet ödülüyle ödüllendirmeyi müjdelemiştir.

KURAN -112- (5) MAİDE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

\Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının

adlarını zikretmelerine nispettir\

MAİDE = Sofra

120 Ayet - /Hz. İsa'dan istenen mucize : Gök sofrası/

----- Medine döneminde değişik aralıklarla ve müslüman toplumun giderek güç ve özgüven kazandığı şartlarda vahyedilmiştir. Bakara, Al-i İmran ve Nisa sureleri gibi konu çeşitliliğine sahip olan surede, Hz.Peygamber'e sürekli düşmanlık eden Medine yahudilerinin ve tevhit inancından uzaklaşan hristiyan grupların eleştirisinin yanı sıra abdest, ihram yasakları, kötü alışkanlıklar ve vasiyet gibi birçok konu yer almaktadır. Son bölümde ise, Hz.İsa'ya iman eden havarilerin gökten bir sofra indirilmesini istemeleri anlatıldığı için "sofra" anlamına gelen Maide adıyla anılmıştır. -----

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

HELALLER ve HARAMLAR KONUSUNDA İLÂHİ EMİRLER

1-Ey tevhide ve elçimiz Muhammed'e iman edenler! (bkz.Taberi) Allah tarafından size bildirilen emirlere ve yasaklara uyunuz! Hac yapmak için ihrama girdiğinizde avlanma yasağına uymak şartıyla, O'nun bildirdikleri (bunlar 3-5. ayetlerde sayılacaktır) dışında bütün hayvanların etleri size helâl kılınmıştır. Müşriklerin haram saydıkları şeylere itibar etmeyiniz. (bkz.Razi, Alusi) Şunu biliniz ki Allah, hikmetiyle sizin maslahatınıza uygun düşecek hükümler verir.

2-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Allah'ın koymuş olduğu haramlara uyunuz ve hac yapmakta olan müşriklere ilişmeyiniz. (bkz.İbn Abbas, Taberi) Öteden beri hac zamanı olarak kabul edilen haram aylara hürmet gösteriniz, düşmanınız olan müşrikleri öldürerek bu hürmeti ihlâl etmeyiniz,  (bkz.Taberi) Hudeybiye'de sizi hacdan alıkoymalarına karşın siz de Mekkeli müşriklerden intikam almak adına, topraklarınızdan geçip sırf Allah rızasını kazanmak amacıyla hac yapmak üzere Mekke'ye doğru giden yolculara zorluk çıkarmayınız, bu aylarda kimseye saldırmama konusunda mevcut olan kurala saygı gösteriniz. Öteden beri hac mevsiminde emniyet sembolü sayılan kıyafet ihram'ı giyinerek hac yoluna koyulanlara ve onların sundukları

kurbanlık hayvanlara ilişmeyiniz. Ancak hac göreviniz bitip ihramdan çıktıktan sonra avlanabilirsiniz, sakın unutmayın. Müşriklerin size yönelik saldırganlığı sakın sizi onlarla ilişkilerinizde hakkaniyetten ayırmasın. Unutmayınız ki hac ibadetine ilişkin bu hususlar her ne kadar müşrikler tarafından şirke bulaştırılmış olsa da, Allah tarafından tevhit inancının sembolü olarak kabul edilmiş şiarlardır. Aranızdaki yardımlaşmanın amacı mazlum insanlara zarar vermeye değil, ilâhi emirleri uygulamaya ve iyilik yapmaya yönelik olsun. Sizlere bildirilen bütün bu ilâhi emirlere uyunuz ve emirlerine uymayanlara karşı Allah'ın vereceği azabın çok çetin olduğunu unutmayınız.

3.Ey müminler! Leş, kan, domuz eti, Allah'tan başka varlıklara adanarak kesilmiş hayvanların etleri haramdır. Ayrıca boğularak, putlara kurban edilmek üzere darbedilerek, (bkz.Dahhak, Taberi) yüksekçe bir yerden yuvarlanarak, başka bir hayvan tarafından hırpalanarak, yırtıcı hayvanlar tarafından saldırıya uğrayarak öldürülmüş hayvanlar içerisinde, henüz can vermeden yetişip usulüne uygun bir şekilde kesebildikleriniz hariç, diğerlerinin etleri haramdır. Bunlardan başka, müşriklerin yaptıkları gibi putların önünde Mescid-i Haram'ı kurban kanıyla yüceltmek amacıyla kesilen (bkz.Taberi) hayvanların etleri de haramdır. Müşriklerin yolculuk, evlilik ve savaş gibi önemli şeyler öncesinde kısmetlerinde olan şeyi öğrenmek üzere yaptıkları fal ve kısmet oku çekme gibi şeyler de haramdır. (bkz.Taberi) Bunlar şirk inancının getirdiği çirkin davranışlardır.

Artık müşrikler sizin gücünüzün farkına varmış ve sizi alt edebileceklerine dair ümitlerini yitirmişlerdir. Dolayısıyla onların size herhangi bir zarar verebileceklerinden endişe etmenize gerek yoktur. Endişe edeceğiniz tek şey, ilâhi emirleri yerine getirme konusunda ihmalde bulunup da ilâhi cezaya maruz kalmak olmalıdır. İşte bütün bu hükümleri bildirmek ve sizi müşriklere karşı muzaffer kılmak suretiyle Allah, tevhit inancını bütün yönleriyle açıklamış, Muhammed'i peygamber olarak görevlendirmekle sunmaya başladığı bu muazzam nimetini tamamlamış bulunmaktadır. Artık O'nun sizden istediği, bu tevhidin ilke ve emirlerine samimiyetle bağlılık göstermenizdir. (bkz.Taberi, Maverdi) Yukarıda sayılan haramlar, açlıktan ölmek gibi bir tehlike ile karşılaşan kimseler için geçerli değildir, bunlar zorunlu ihtiyaçlarını aşmayacak şekilde bu yiyeceklerden yiyebilirler. Doğrusu Allah, emirlerine riayet eden müminlere böylesi zor durumlarda gerekli ruhsatı verir ve onları bağışlar.

4-Ey elçimiz Muhammed! Cahiliye müşriklerinin birçok şeyi haram saymasının dikkate alınmaması yönündeki ilâhi emre binaen müminler sana hangi yiyeceklerin helal olduğunu sormaktadırlar. Onlara bu hususta şunu söyle:

Allah'ın bahşettiği temiz olan bütün rızıklar helâldir. Allah'ın bir lutfu olarak eğittiğiniz av hayvanlarının yakaladıkları hayvanların etleri de helaldir, elbette ki bu hayvanları avlarının üzerine salarken, bunu Allah'tan başkası adına yapmamanız gerekmektedir. Allah'tan çekinip kendinizi koruyun, çünkü Allah hesabı çok çabuk görendir.

5-Bundan başka, sizin kesip pişirdikleriniz yahudilere ve hristiyanlara helâl olduğu gibi onların kestikleri ve pişirdikleri de size helâldir. Nitekim evlenme konusunda da, gerek mümin hür kadınlarla, gerekse yahudi ve hristiyan hür kadınlarla evlenmeniz de helâldir. Elbetteki mehirlerini vermek, iffet ve namus çerçevesinde bir aile hayatı yaşayıp asla gayrimeşru ilişkilere girmemek gibi ilkelere uyarak bu evlilikleri yapmalısınız. Bu ilâhi hükümlere titizlikle riayet ediniz! Allah tarafından elçisi Muhammed'e bildirilen bu hükümleri reddedenlerin hesap gününde elleri boş kalır ve perişan olurlar.

## ABDEST ve TEYEMMÜM

6-Ey müminler! Namaz kılacağınız zaman dirseklerinize kadar kollarınızı ve yüzünüzü, ayak bileklerinize kadar olmak üzere ayaklarınızı yıkayıp başınızı meshederek abdest alınız. Eğer cünüp iseniz guslediniz. Diğer taraftan yolculuk yaptığınız sırada cünüp olur veya eşlerinizle cinsel ilişkiye girer (bkz.Taberi) ve boy abdesti almak için su bulamazsanız yahut def-i hacet yapar da abdest almak için su bulamazsanız veya suyu kullanamayacak kadar hasta iseniz bu durumlarda temiz toprakla ellerinizi, kollarınızı ve yüzünüzü meshetmek suretiyle teyemmüm abdesti alınız. Gördüğünüz gibi Allah sizler için her türlü kolaylığı sağlamaktadır, çünkü O, sizi zor durumda bırakmayı değil, iman ve ibadet ile manevi olarak temizlemeyi ve tanıdığı kolaylıklarla size olan nimetini tamamlamayı murat etmektedir. Bu durumda size düşen bu ilâhi hükümlere riayet etmektir.

## İLÂHİ EMİRLERE İTAAT

7-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Allah'ın aranızdan birini peygamber olarak seçmek suretiyle sizlere bahşetmiş olduğu bu muazzam tevhit nimetinin kıymetini biliniz, Muhammed'e verdiğiniz bağlılık sözünün arkasında durunuz, elçimizin emir ve talimatlarına itaat ediniz, aklınızdan geçenleri dahi Allah'ın bildiğini unutmayınız.

8-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Adalet konusunda son derece titiz olunuz, müşriklerin vaktiyle sizi Mescid-i Haram'a girmekten alıkoymuş olmaları sebebiyle onlara beslediğiniz öfke sizi adaletten ayırmasın! Müşriklerden intikam almak amacıyla, sizin topraklarınızdan geçip hac için Mekke'ye gidenleri engellemeyiniz. İlâhi emirlere en uygun davranışın adalet olduğunu unutmayınız. Biliniz ki Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

9-Gerçek şu ki Allah, tevhit inancına ve elçisi Muhammed'e iman edip ilâhi emirlere uygun yaşayan müminlere bağışlanma ve cennet mükâfatı vaat etmiştir.

10-Tevhidi ve elçisi Muhammed'in peygamberliğini inkâr edenler ise cehenneme atılacaklardır.

Hz. PEYGAMBER'E SUİKAST PLANLAYAN MEDİNE YAHUDİLERİNE ELEŞTİRİLER

11-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Bildiğiniz gibi bazı Medine yahudileri, Muhammed'i ve beraberindeki bazı arkadaşlarını öldürmek için tuzak kurmuşlardı, fakat Allah, Muhammed'i ve arkadaşlarını bu tuzaktan korumuştu. (bkz.Taberi) Şu halde bu durumdan ders alınız ve sizi böylesi tuzaklardan koruyan Allah'ın emirlerine itaat ediniz, sadece O'na güveniniz ve düşmanlarınızdan korkmayınız.

12-Gerçek şu ki elçimiz Muhammed'e böylesine tuzaklar kuran Medine yahudilerinin ataları da vaktiyle benzer davranışlar sergilemişlerdi. Allah, onlardan tevhit inancında sebat edeceklerine dair (bkz.Taberi) söz almış, on iki kabilenin her birine, birer alim ve bilge insanın rehberlik etmesini sağlamış; peygamberlere iman edip destek verdikleri, onların emir ve talimatları doğrultusunda gerektiğinde savaşma fedakarlığını gösterdikleri, tevhit inancı uyarınca namaz ve zekât ibadetini yerine getirdikleri, düşmanla savaş konusunda maddi yardımı esirgemedikleri (bkz.Taberi) takdirde kendilerini ilâhi yardımla destekleyeceğine, ayrıca günahlarını bağışlayıp içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetlere koyacağını vaat etmiş; bu ilâhi emirlerin aksine davrananların ise tevhit yolundan uzaklaşmış olacağı uyarısını yapmıştı.

13-Ama onlar bu ilâhi emirleri uygulamadıkları gibi verdikleri sözde de

durmamışlardı. Hiçbir ilâhi çağrıya icabet etmeyecek derecede katı kalpli olmuşlardı. Hatta kendilerine gönderilen ilâhi vahyi çarpıtıyor (bkz.İbn Abbas) ve görmezden geliyorlardı. Bu yüzden Allah onları rahmetinden mahrum etmişti. İlâhi nimetlere karşı nankörlükleri, peygamberleri inkâr etmeleri ve bu tür haince davranışları, (bkz.Taberi) onların pek çoğunda halâ görebilirsin, ama şimdilik onların bu tavırlarına aldırma, yaptıkları densizlikleri görmezden gel ve bağışlayıcı davran! Zira Allah bağışlayanları sever.

İSA PEYGAMBERİ İLÂHLAŞTIRAN HRİSTİYANLARI ELEŞTİRİ

14-Benzer şekilde kendilerini, elçimiz İsa'ya gönderilen ilâhi mesaja dahil görenleri de tevhit inancına bağlı kalmakla yükümlü kılmıştık, ama onlar da bu mesajın önemli bir kısmını göz ardı ettiler. Bunun sonucunda hristiyanların arasında, kıyamete kadar bitmek bilmeyen bir kin ve düşmanlık başgösterdi. (bkz.Taberi) Neticede hesap günü geldiğinde biz onları hesaba çekecek ve bu yaptıklarının cezasını vereceğiz.

15-Ey Medine ve çevresinde yaşayan yahudi ve hristiyanlar! (bkz.Taberi) Muhammed, tarafımızdan gönderilmiş bir peygamberdir ve daha önce gönderilen Tevrat ve İncil'deki ilâhi mesajlar içerisinde gizleyip gözardı ettiklerinizin birçoğunu tekrar günyüzüne çıkarmakta, onun her şeyi bilen hak peygamber olduğunu anlayasınız ve bundan böyle hakikatleri saptırmayasınız diye (bkz.Razi) bazı yanlışlarınızı düzeltmekte, bazı yanlışlarınızı düzeltmeyi de Allah'ın murat ettiği bir zamana bırakmaktadır. Size Allah'tan bir nur ve apaçık bir kitap geldi.

16-Muhammed'in peygamberliğine iman ederek bu rehbere uyanlar bu sayede şirkten ve bütün yanlış inançlardan arınıp dosdoğru tevhit inancına yönelir, böylelikle Allah'ın rızasına ve cennete nail olurlar.

17-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğini reddedenler, Meryem oğlu Mesih'in Allah'ın oğlu olduğunu iddia ederek bu sözleriyle onun ilâh olduğunu söylemiş oluyorlar ki, bu Allah'a yalan ve iftira isnat etmek olup hakikatten tamamen uzaklaştırmaktır. (bkz.Taberi) Onlar de ki: Meryem oğlu Mesih nasıl Allah olabilir? Allah, Meryem'i de, oğlu Mesih'i de, kâinatta bulunan bütün canlıları da yaratan kudrettir, takdir edilen ömürleri bitince Meryem oğlu Mesih'in de, annesinin de, diğer bütün  insanlar gibi hayatları son bulmuştur ve bunu engelleyememişlerdir. Şu halde nasıl olur da kendisini dahi savunamayacak olan, diğer insanlar gibi fani bir beşeri ilâh olarak

görürsünüz? Doğrusu kâinattaki her şey Allah tarafından yaratılmıştır. Yegâne yaratıcı ve ölümsüz kudret O'dur. Dolayısıyla kulluk edilmeye lâyık olan da O'dur. Her şeyin hayatı da ölümü de O'nun elindedir. O, kendisinin ve annesinin ölümünü engelleyemeyen İsa Mesih'e benzemez. (bkz.Taberi) O'nun kudreti her şeye yeter. (bkz.Taberi)

## YAHUDİLERİN KENDİLERİNİ ÜSTÜN GÖRMELERİ

18-İşte Medine çevresinde yaşayan yahudi ve hristiyanların gerçek yüzleri bu olmasına rağmen onlar peygamberliğin kendi kavimlerine mahsus olduğunu iddia etmekte, kendilerini doğru yolda görmekte, geçmişte yaşamış olan peygamber ve salih ataları ile övünerek, "Bizler Allah'ın oğulları (bkz.Tevrat / Çıkış 4/22; "Rab şöyle diyor: İsrail peygamber benim ilk oğlumdur") torunları ve dolayısıyla sevgili kullarıyız, O'nun özel inayetine mazhar olmuş hayırlı ümmetiz, nice peygamberlerin ve salihlerin evlâtlarıyız, durum bu olduğu halde Muhammed nasıl oluyor da bize din öğretiyor?" gibi sözler sarfetmektedirler. Madem Allah'ın sevgili kullarıdırlar, o halde niçin Allah onlara yaptıklarının cezasını çektirmektedir? Hayır, doğrusu bu sadece onların kuruntusudur. Gerçekte onlar da herkes gibi, Allah tarafından yaratılmış insanlardır ve Allah bütün kullarını olduğu gibi, onları da günahlarına göre cezalandıracak, sevaplarına göre ödüllendirecektir. Bu yüzden yahudiler, geçmişte Allah'ın rızasına nail olmuş büyüklerine güvenip de Allah'ın kendilerini cezalandırmayacağını sanmasınlar, çünkü o güvendikleri kişiler ilâhi emirlere itaat etmek suretiyle ilâhi rızaya ulaşmışlardı. (bkz.Taberi) Eğer bunlar da ilâhi cezadan kurtulmak istiyorlarsa atalarına güvenmeyi bıraksın (bkz.Taberi) ve elçisi Muhammed'e iman edip O'nun bildirdiği ilâhi emirlere itaat etsinler. Unutmasınlar ki yerin ve göğün, bütün kâinatın maliki Allah'tır, herkes O'nun huzurunda hesaba çekilecektir, buna kendileri de dahildir.

19-Ey Medine yahudileri! (bkz.Taberi) Muhammed, Allah'ın peygamberi olarak size gönderilmiştir ve uzun zamandan beri saptırmakta olduğunuz tevhidi dosdoğru anlatmakta ve bu konuda gerekli uyarıları yapmaktadır. Artık bundan sonra hesap gününde, "Bize peygamber gelmedi, bu yüzden tevhit mesajından saptık" gibi bir bahaneniz de olmayacaktır. Bu yüzden gelin, bu peygambere iman edin, aksi takdirde hesap gününde Allah'ın size vereceği cezadan kurtulamazsınız.

## TARİH BOYUNCA İSRAİLOĞULLARI'NIN PEYGAMBERLERE KARŞI TAVIRLARI

20-Ey elçimiz Muhammed! Medine yahudilerinin seni inkâr etmelerine ve sana karşı tuzaklar kurmalarına şaşırma, çünkü bunların ataları da elçimiz Musa zamanında benzer şeyler yapmışlardı. (bkz.Taberi) Nitekim Musa onlara, Allah tarafından kendi soyları içerisinde birçok peygamber gönderilmiş olmasının, ilâhi yardım ile Firavun'un zulmünden kurtulup özgürlüğe ulaşmalarının büyük bir nimet olduğunu hatırlatmış ve İsrailoğulları'nın ilâhi nimetlere diğer birçok toplumdan daha fazla nail olduğunu ifade etmişti.

21-Daha sonra onlara şöyle demişti: "Ey halkım! Size bütün bu nimetleri veren Allah'ın emirlerini dinleyiniz ve size vaat edilen topraklara girebilmek için mücadeleye hazırlıklı olunuz, sakın orada bulunan düşmanı görünce dönüp kaçmayınız, aksi takdirde yenilir ve yersiz yurtsuz dolaşmak durumunda kalırsınız."

22-Ama onlar düşmanı görünce korkmuşlar ve "Ey Musa! Düşman bizden güçlü! Onlar orada olduğu sürece vaat edilmiş ülkeye girmemiz mümkün değil! Ancak onlar oradan çıkarlarsa girebiliriz" demişlerdi

23-Bu arada içlerinden iki yiğit çıkmış ve düşmandan korkan halka cesaret vererek şöyle konuşmuşlardı; "Ey halkımız! Bizler mümin olduğumuza göre Allah bizi destekleyecektir, korkmayın; düşmanın karşısına çıkın, kalelerinin kapılarına dayanın ve savaşın (bkz.Taberi) Eğer böyle yaparsanız Allah'ın yardımıyla zafer muhakkak sizin olacaktır!"

24-Musa'nın halkı ise; “Bak Musa! Onlar orada olduğu müddetçe biz asla oraya giremeyiz. Sen ve Rabbin gidin, savaşın. Biz burada oturuyoruz.” diyerek Musa'yı yalnız bırakmışlardı.

25-Bunun üzerine Musa, "Rabbim! Görüyorsun ki beni yalnız bıraktılar, kardeşim Harun'la ikimiz bir başımıza kaldık! Sözüm onlara geçmiyor. Ne olur bizi bunlardan kurtar" diye dua etmişti.

26-Allah da buna cevaben "O halde onlar kırk yıl (Buradaki "kırk yıl" süre değil "çokluktan kinaye" Ayet, "ben onları affedene kadar" diyor) kutsal topraklara giremeyecek ve dolayısıyla o toprakların nimetlerinden mahrum kalacak, bu süre içerisinde çölde perişan bir halde yaşayacaklardır. Sakın onların bu haline acıma, çünkü tam da bu cezaya müstehak olmuşlardır" buyurdu.

27-Ey elçimiz Muhammed! Sırf kendilerinden olmadığın için sana haset eden ve bu sebeple iman etmeyen, hatta senin canına kıymaya çalışan Medine yahudilerine ibret olmak üzere vaktiyle İsrailoğulları'ndan iki kişi arasında cereyan eden şu olayı anlat: Bunlar vaktiyle birer kurban sunmuşlar ve, ancak birinin kurbanı kabul edilmiş, diğerininki ise niyetinin kötü oluşu sebebiyle reddedilmişti. Bunun üzerine, kurbanı kabul edilmeyen, diğerine haset besledi ve "Demek benim kurbanım reddedilirken senin ki kabul ediliyor! İnsanların seni benden daha faziletli görmelerine müsaade edeceğimi mi sanıyorsun? (bkz.İbnü'l-Cevzi, Kurtubi) Ahdim olsun seni öldüreceğim" dedi.

28-Kurbanı kabul edilen ise şöyle cevap verdi: "Allah, kendi emirlerine riayet edenlerin kurbanlarını, ibadetlerini kabul eder. Dolayısıyla sen, kurbanının kabul edilmeyişinin sebebini kendinde aramalısın. Ama illâ da beni öldürmeye kalkışırsan, şunu bil ki ben sana karşı kendimi savunacağım fakat senin gibi davranmayacağım, seni öldürmeye çalışmayacağım, çünkü böyle bir şey yaptığım takdirde Allah'ın vereceği cezadan korkarım.

29-Diğer taraftan beni öldürürsen Allah'tan dileğim odur ki önceki günahlarına bir de beni öldürme günahı eklenince bunun cezasını cehennemde çekersin. Zira böyle zalimlerin cezası cehennemdir."

30-Nihayetinde kurbanı kabul edilmeyen kişi hırsına yenik düştü ve kardeşinin canına kıydı. Böylece çok büyük bir günah işlemiş, kendini perişan etmiş oldu.

31-Derken bir karganın diğer bir kargayı gömmek üzere toprağı eşelediğini görünce, "Şu karga bile kardeşinin cesedini ortada bırakmayıp gömmeye çalışıyor, ben ise öldürdüğüm kardeşimi ortada bıraktım. Demek ki bende şu karga kadar bile iyilik namına bir şey kalmamış" diye düşündü ve işlediği cinayetten dolayı büyük pişmanlık duydu.

32-Bu olay sebebiyle biz de İsrailoğulları'na cinayet konusunda şu hükmü ilettik: Kim cinayet işlememiş ya da ülkede isyan ve terör çıkarmamış masum bir insanı öldürürse sanki bütün insanları öldürmüş gibi günahkâr olur ve Allah katında maruz kalacağı ceza da o kadar büyük olur. (bkz.Taberi) Kim de bir insanın canını kurtarırsa bütün insanların canını kurtarmış gibi sevap kazanır. Kendilerine göndermiş olduğunuz bütün peygamberler onlara hep bunu anlattılar, ama onlar yine de bu ilâhi emirleri ihlâl etmeye ve haksız yere insan öldürmeye devam ettiler. İşte şimdi de elçimiz Muhammed'i öldürmeye kalkışmaları bundandır.

## TEVHİDE ve PEYGAMBERE DÜŞMANLIK EDEN ve TERÖR ÇIKARANLARIN CEZASI

33-Doğrusu elçimiz Muhammed'e karşı savaş açan, ülkede adeta terör estirmeye ve kargaşa çıkarmaya çalışan, yol kesicilik, yağma, talan gibi fiiller işleyerek masum insanlara zarar verenlerin (bkz.Taberi) müstehak oldukları ceza, işledikleri suçun derecesine göre idam, bir el ve bir ayaklarının çaprazlama kesilmesi veya yaşadıkları yerden sürülmeleridir. Üstelik bu ceza onların sadece dünyada perişan olmaları içindir. Ahirette de onlar için dehşet verici bir cehennem azabı vardır.

34-Ancak yakalanamadan önce pişman olup kendi istekleri ile teslim olanlar bu cezadan kurtulurlar. Böyleleri için Allah, merhametle muamele edecektir.

35-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizler kötülüklerden sakınıp iyilik yaparak (bkz.Razi) Allah'ın emrine uyunuz (bkz.Taberi) ve böylece O'nun rızasına nail olunuz. Peygambere sadakat gösteriniz ve tevhit inancının düşmanı olan müşriklerle kararlı bir şekilde mücadele ediniz ki ahiret ödülüne nail olabilesiniz.

## CENNETİN KENDİLERİNE HAS OLDUĞUNU İDDİA EDEN MEDİNE YAHUDİLERİNE CEVAP

36-Kendilerini cennetlik olarak gören ve "Biz cehenneme sadece birkaç gün gireceğiz, onun dışında hep cennette olacağız" diyen, (bkz.Taberi) peygamberliği sadece kendi kavimlerine has gören ve bu sebeple elçimiz Muhammed'i inkâr eden Medine yahudileri ve Allah'tan başka varlıkları şefaatçi kabul edip tazimde bulunan müşrikler (bkz.Taberi) şunu iyi bilsinler ki, ahirette durum, onların  beklediklerinden çok farklı olacaktır. Geçmişte hayırlı ameller işlemiş olan ataları onlara fayda sağlamayacaktır. (bkz.Taberi) Zira onlar Muhammed'e iman etmedikleri ve Allah'a şirk koştukları için cehenneme gidecekler ve dünyada bu tavrı göstermiş oldukları için de çok pişman olacaklardır.

37-O gün cehennem ateşinden çıkmak için, bütün dünyanın servetine, hatta onun iki katına dahi sahip olsalar feda etmek isteyeceklerdir. Ne var ki bu bile onları kurtarmaya yetmeyecektir. Neticede cehennem azabına maruz

kalacaklar ve oradan asla çıkamayacaklardır.

## HIRSIZLIK SUÇUNUN CEZASI

38-Ey müminler! Belirli bir meblâğ üzerinde olan ve sahibi tarafından koruma altına alınan bir malı çalan ve yakalanıncaya kadar pişman olup kendiliğinden teslim olmayan kadın veya erkek her hırsızın (bkz.Taberi) Allah tarafından belirlenmiş bir ceza ve caydırıcı bir müeyyide olmak üzere, elini kesiniz.

39-Fakat siz yakalamadan önce yaptıklarından pişman olurlarsa cezadan kurtulurlar ve Allah kendilerini affeder. Zira Allah, tövbe eden müminlere karşı son derece merhametli ve bağışlayıcıdır.

40-Ey kendilerini Allah'ın sevgili kulları olarak gören ve biz ancak birkaç gün cehenneme gireriz diyen, bu sebeple de Muhammed'e iman etmeyen Medine yahudileri! Allah'ın bütün kâinatın yegane yaratıcısı ve hakimi olduğunu, kimsenin onun evlâdı olamayacağını ve onun elçisine iman etmeyenlerin azabı hak ettiklerini bilmez misiniz? Unutmayınız ki sizler de Allah'ın birer kulusunuz ve hesap gününde herkes gibi hesaba çekileceksiniz. Muhammed'e iman ettiğiniz ve onun bildirdiği ilâhi emirlere itaat ettiğiniz takdirde ilâhi ödüle nail olacak, aksi takdirde cezaya maruz kalacaksınız!

## MEDİNE YAHUDİLERİNİN MÜNAFIKLIKLARI

41-Ey elçimiz Muhammed! Medine yahudilerinden senin peygamberliğini doğrudan inkâr edenlerin davranışları da, görünüşte sana iman etmiş gibi davranıp içten içe düşmanlıklarını sürdüren münafıkların davranışları da seni üzmesin! Biliyoruz ki onlar gelip seni dinlermiş gibi görünmekle beraber aslında kendilerini sana gönderen yahudi din adamlarının casusluğunu yapmaktadırlar. Nitekim o yahudi din adamları, hüküm vermeleri için kendilerine müracaat eden bazı yahudilere Tevrat'taki hükmü çarpıtarak cevap vermişler ve "Gidip bunu Muhammed'e sorun! Eğer bizim dediğimiz hükmü verirse kabul edin, aksi takdirde ona uymayın!" demişler ve münafık yahudileri senin yanına bu amaçla göndermişlerdir. Bu sebeple Allah'ın kendilerini sapkınlıkları ile baş başa bıraktığı bu zavallılar için üzülüp kendini harap etme! (bkz.Zemahşeri) Zira sen ne yaparsan yap, onlar bu münafıkça davranışlarından vazgeçmeyeceklerdir! Bunlar kendilerine gösterilen onca

delile rağmen tavırlarını değiştirmemiş, peygambere iman etmemişlerdir, bu yüzden de ilâhi rahmetten ve lutuftan nasipsiz kalmışlardır. Ahirette de onlar için büyük azap vardır.

42-Medineli yahudi din adamları senin peygamber olduğunu gayet iyi anlamış oldukları halde aksi yönde yalanlar uydurur ve bu tür yalanlara itibar ederler, Allah'ın haram kılmış olmasına aldırmaksızın insanlardan rüşvet alarak gerçeği saptırırlar. Bu durumda eğer onların gönderdiği kimseler gelip senden hüküm vermeni isterlerse sakın kendini onlara herhangi bir hüküm vermek zorunda hissetme! Unutma ki onları geri çevirecek olursan sana asla zarar veremezler. Ama eğer bir hüküm verecek olursan da adaletle hüküm ver, unutma ki Allah adil olanları sever.

43-Kaldı ki Medine yahudilerinin, ellerinde ilâhi hükümleri içeren Tevrat bulunduğu halde gelip senden hüküm sormaları tam bir ikiyüzlülüktür. Üstelik senin verdiğin hüküm Tevrat'ta da bulunduğu halde, onu kabul etmeye yanaşmamaktadırlar. Neticede şunu iyi bil ki bunlar sana iman etmiş olduklarını söyleseler de, aslında iman etmiş değillerdir. (bkz.Taberi)

44-Gerçek şu ki bizim vahyettiğimiz Tevrat ilâhi hükümler içermektedir; vaktiyle nice peygamberler ve onlardan sonra gelen salih ve gerçek din adamları bu kitaptan öğrendikleri bilgiler uyarınca (bkz.Taberi) İsrailoğulları arasında hükmetmişlerdir. Çünkü onlar Tevrat'ın ilâhi hükümleri içeren bir kitap olduğuna iman etmekteydiler. O halde ey Medine yahudileri! Sizler de geçmişte atalarınız içerisinde yaşamış olan bu peygamberler ve salih din adamları gibi davranın! İlâhi hükümleri uygulama ve elçimiz Muhammed'e iman etme hususunda toplumunuzdan gelen baskıları değil, Allah'ın vereceği cezayı düşünerek karar verin, gerçeği saptırmayın! Unutmayın ki ilâhi hükümleri umursamayıp (bkz.Zemahşeri) inkâr eden (bkz.Taberi) ve kendi arzularına göre hareket edenler küfre sapmış olurlar.

45-Aslında Medine yahudileri gayet iyi bilmektedirler ki gelip elçimiz Muhammed'den fetva istedikleri konuda ellerinde bulunan Tevrat'ın açık hükmü vardır ve bu hükme göre cinayet işleyen kişi öldürülür; göz, burun, kulak, diş ve benzeri uzuvlara zarar veren kişi aynı şekilde cezalandırılır. Ancak kısas hakkından vazgeçip affeden kişinin bu davranışı onun günahlarının Allah tarafından bağışlanmasına vesile olur. İşte elçimize gelip sordukları hususta Tevrat'ta yer alan ilâhi hüküm budur ve bu hükmü inkâr

eden (bkz.Taberi) ve daha hafif bir hüküm alabilmek amacıyla, münafıkça gelip elçimize bunu soranlar zalimlerin ta kendileridir.

46-Musa'ya gönderdiğimiz Tevrat'ın ve onu İsrailoğulları'na uygulayan diğer peygamberlerin ardından yine o ilâhi kitabı tasdik eden bir elçi olarak Meryem oğlu İsa'yı da gönderdik ve kendisine İncil'i vahyettik ki onda da elçilerimize iman edenleri dosdoğru tevhit yoluna sevkedecek ilâhi öğütler ve ilkeler bulunmaktaydı.

47-Şu halde İncil'e iman ettiklerini söyleyen hristiyanların bu ilâhi ilkelere uygun hareket etmeleri, tevhit inancından sapmamaları gerekirdi ama onlar böyle yapmadılar, aksine İsa'yı Allah'ın oğlu olarak görmek suretiyle tevhit inancını bozdular. Şunu iyi bilsinler ki Allah'ın bildirdiği bu ilkeleri bozup çarpıtanlar onun emirlerine büsbütün muhalefet içindedirler.

48-Ey elçimiz Muhammed! İşte biz sana ilâhi kitap olan bu Kur'an'ı vahyetmekle, geçmişte gönderdiğimiz Tevrat ve İncil'i tasdik etmiş, yahudi ve hristiyanların çarpıttıkları tevhit inancını yeniden dosdoğru bir şekilde ortaya koymuş bulunuyoruz. Şu halde, onlar sana başvurduklarında sana vahyedilen ilâhi hükümlere göre karar ver, sakın onların isteklerine uyma. Zira biz tevhit inancını ve buna dair ilkeleri bütün peygamberlere ortak bir mesaj olarak iletmekle beraber bu ana ilkelerin dışında kalan hususlarda her birine ayrı ayrı hükümler bildirdik. (bkz.Taberi) Allah böyle yapmak yerine her peygambere bütünüyle aynı hükümleri de vahyedebilirdi, (bkz.Alusi) böyle yapmadı, zira insanları tevhit inancına bağlılıkları konusunda imtihan etmek istedi. O halde hepiniz tevhit inancına uyma ve peygamberlerin getirdiği bütün kitaplara ve ilkelere iman etme konusunda eksiksiz bir sadakat göstermeye bakınız. Unutmayınız ki sonunda hepiniz hesap gününde O'nun huzurunda toplanacak ve ilâhi vahyin bildirdiği ilkelere uyup uymama konusunda hesaba çekileceksiniz.

49-Onlar sana başvurduklarında sana vahyedilen ilâhi hükümlere göre karar ver, sakın onların isteklerine uyma! Seni ilâhi vahiyden uzaklaştırıp kendi istedikleri hükümleri elde etme çabalarına karşı dikkatli ol! Eğer senin bu çabana rağmen inanmamakta ısrar ederlerse bu durum seni üzmesin. Allah onları bu yaptıkları sebebiyle cezalandıracaktır. Çünkü onlar gerçekten ilâhi emirlere karşı çıkmaktadır. (bkz.Taberi)

50-Ey elçimiz Muhammed! Sana gelip hüküm vermeni isteyen, fakat verdiğin hükme rıza göstermeyen Medine yahudileri, yoksa Cahiliye dönemindeki

adaletsiz hükümleri mi istemektedirler? Oysa ilâhi kitaba iman ettiklerini iddia ediyorlarsa Allah'ın bildirdiğinden daha doğru ve uygun hüküm bulunmadığını da kabul etmelidirler.

## MÜMİNLERE SADAKAT ve BAĞLILIK ÖĞÜDÜ

51- Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! sakın Muhammed'e ve müminlere ihanet edip de düşmanınız olan Medine yahudileri ve hristiyanları ile ittifak yapmayınız! Unutmayınız ki onlar size karşı birlik halindedirler. İçinizden kim Muhammed'e ve müminlere ihanet edip de onlarla ittifak kurarsa artık onlardan biri sayılır. Allah bu tür davranışta bulunanları muvaffak kılmaz.

-Bu ayet ve Al-i İmran 28 diğer din mensupları ile ilişkiler konusunda en çok spekülasyona uğrayan ayetlerdir. Kur'an fiili bir düşmanlığın bulunmadığı durumlarda yahudi ve hristiyan kadınlarla evlenmeyi dahi helâl sayar. Savaş gibi spesifik durumları anlatan bu ayetler diğer din mensupları ile tüm ilişkilerin kesilmesi ve onların düşman bellenmesi gerektiğini anlatırmış gibi sunulur.

Halbuki işin aslı şöyledir;

(Mümtehine 60/8) - Allah, dininizden dolayı sizi öldürmeye kalkışmamış ve sizi yaşadığınız yerlerden çıkarmamış kimselere iyilik etmenizi ve değer vermenizi yasaklamaz. Allah değer bilenleri sever.

(Mümtehine 60/9) - Allah’ın yasakladığı şey sadece, dininizden dolayı sizi öldürmeye kalkışanlara, sizi yaşadığınız yerden çıkaranlara ve çıkarılmanıza destek verenlere yakınlık göstermenizdir. Onlara yakınlık gösterenler yanlış yaparlar.

(Bakara 2/62) - Şüphe yok ki hakka ve tevhide yönelik inançları olanlar ile bu tür inançları olup elçimiz Muhammed'e düşmanlık etmeyip içi ısınarak sıcak bakan Yahudi, Hristiyan ve Sabiîler’den Allah'a ve Ahiret gününe inanan ve iyi işler yapanların ödülleri Sahipleri (Rableri) katındadır. Onların üzerinde korku olmaz, üzüntü de çekmezler.

(Maide 5/69) -  Muhakkak ki hakka ve tevhide yönelik inançları olanlar ile bu tür inançları olup elçimiz Muhammed'e düşmanlık etmeyip içi ısınarak sıcak bakan, Yahudi, Sabiî ve Hıristiyanlardan kim Allah'a ve Ahiret gününe inanıp güvenir ve iyi iş yaparsa, onlar ne bir korku duyar ne de üzülürler.

Ve Al-i İmran ayetleri;

(Al-i İmran 3/113) - Hepsi bir değildir, Ehl-i Kitap içinde (yahudi ve hristiyanlarda) dik duruşlu bir toplum da vardır. Onlar gecenin bölümlerinde Allah’ın âyetlerini okur, secde ederler.

(Al-i İmran 3/114) - Bunlar Allah'a ve ahiret gününe inanan, marufa (Kitab’a) uygun olanı isteyen, münkere (o ölçülere uymayana) karşı çıkan ve hayırlı işlerde yarışan kimselerdir. İyi olanlar işte bunlardır.

(Al-i İmran 3/115) - Bunların yaptığı hiçbir iyilik göz ardı edilmez. Onların bu amellerinin karşılığını Allah bol bol verecektir. Allah, kendisinden çekinerek korunanları bilir.

(Maide 5/5) - Bugün size, temiz olanlar helâl kılındı. Kendilerine Kitap verilmiş olanların yiyeceği size helâl, sizin yiyeceğiniz de onlara helâldir. Mehirlerini verir, namuslu olur, gizli dost tutmazsanız, iffetli (namuslu) mümin kadınlar ile kendilerine Kitap verilmiş olanların (yahudiler ve hristiyanların) iffetlileri size helâldir. Kim imanını göz ardı ederse yaptıkları boşa gider, Ahiret'te kaybedenlere karışır.

(bkz.Abdülaziz Bayındır ve diğer tefsirler)

52-Ey elçimiz Muhammed! Görüyorsun ki sizin her geçen gün güçlenip düşmanlarınıza karşı zafer kazanmanız münafıkları içten içe yiyip bitirmektedir. Bu yüzden her fırsatta düşmanlarınızı desteklemekte, fakat gerçek yüzleri ortaya çıkınca mazeret uydurup şöyle demektedirler: "Belki bir gün devran yahudilere ve müşriklere döner de arada biz mağdur oluruz diye korktuk, bu yüzden onları destekledik!" Oysa Allah'ın yardımıyla müminler çok yakında düşman karşısında nihai zafere ulaşacaklar ve münafıklar da bu tavırlarından dolayı çok pişman olacaklardır.

53- O zaman müminler de onların bu perişan durumlarına bakıp muzaffer bir eda ile düşmana, "Bu münafıklar sonuna kadar sizinle beraberiz diye yemin etmiyorlar mıydı? (bkz.Haşr suresi 59/11) İşte bugün güvendiğiniz dağlara kar yağmış, münafıkların emelleri boşa çıkmıştır. Bizim zaferimizle onlar da sizin gibi perişan olmuşlardır" diyeceklerdir.

54-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sakın tevhide iman ettikten sonra münafıklar gibi elçimize ihanet ederek din değiştirip de düşmanın safına geçmeyiniz! Şunu iyi biliniz ki eğer sizler elçimize ihanet eder ve din

değiştirirseniz Allah'a veya O'nun dinine değil, kendinize zarar vermiş olursunuz! Zira bu durumda Allah tevhit inancına sahip çıkma bahtiyarlığını başkalarına tevdi eder ve onlar sadakatle peygambere bağlı olurlar; müminlere karşı müşfik, düşmana karşı ise cesur ve kararlı davranıp bu uğurda fedakarca savaşırlar. Kimsenin bu hususta kendilerini eleştirmesine aldırmazlar. Bu yüzden de Allah onları sever ve kalplerine Allah sevgisini yerleştirir. İşte bu, Allah'ın bahşetmiş olduğu muazzam bir lûtuftur, dolayısıyla sahip olduğunuz bu ilâhi nimetin değerini biliniz. Biliniz ki Allah, peygambere sadakat gösteren ve imanlarında sebat eden müminlere karşı çok lûtufkârdır ve yaptığınız her şeyden haberdardır.

55-Unutmayınız ki sizin gerçek dostunuz Allah'ın peygamberi Muhammed ve ona iman eden, onunla birlikte sadece Allah'a kulluk etmek üzere namaz kılan gerçek müminlerdir ve muzaffer olmanız ancak bu kimselerle dostluğunuzu sürdürmenize bağlıdır.

56-Evet, zafere ulaşacak olanlar tevhit inancına düşmanlık eden müşrikler ya da Medine yahudileri değil; Allah'ı peygamberi ve müminleri dost edinip destekleyen ve imanlarında sadakat gösteren müminler olacaktır.

57-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Tevhit inancını ve Muhammed'i küçümseyen ve kendilerince alaya alan Medine yahudilerini, hristiyanlarını, müşrikleri ve size karşı bu tür tavır takınan inkârcıların hiç birini sakın dost edinmeyiniz.

58-Zira bildiğiniz gibi o kendini beğenmiş inkârcılar size karşı düşmanlık beslemekte, sizin ibadetlerinizi alay konusu etmektedirler. Sizler Muhammed'e sadakatle iman ettiğinize göre sakın onları dost edinmeyiniz ve bu konuda size bildirilen ilâhi emirlere uyunuz.

## Hz. PEYGAMBER'İ İNKÂR ETME ADINA ALLAH HAKKINDA HADDİ AŞAN MEDİNE YAHUDİLERİ

59-Ey müminler! Her fırsatta sizi eleştiren ve kendilerini üstün gördükleri için sizleri küçümseyen Medine yahudilerine şöyle seslenin: "Ey Medine yahudileri! Bize karşı bu inkarcı ve alaycı tavrı takınmanızın sebebi; bizim Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olan Muhammed'e, ona vahyedilen Kur'an'a ve önceki peygamberlere vahyedilen kitaplara iman ediyor olmamızdan ve sizin hasetliğinizden, inkârcılığınızdan, ilâhi emirlere

karşı gelişinizden başka ne olabilir ki?

60-Biliniz ki sizin bize yakıştırdığınız olumsuz vasıflardan çok daha kötüleri sizde mevcuttur. Nitekim vaktiyle atalarınızın bazıları ilâhi emirlere inatla karşı çıktıkları ve peygamber, yanlarından ayrılır ayrılmaz derhal buzağıya tapınmaya başladıkları (bkz.Zemahşeri) için O'nun rahmetinden mahrum kalmışlar, hatta Allah'ın maymun ve domuza benzettiği ve bir de kötülüğe tapanlar var ya, aleme ibret bir zillete mahkum olmuşlardır. İşte asıl eleştirmeniz gereken kişiler ve ayıplamanız gereken davranışlar bunlardır.

61-Ey müminler! Kendilerini üstün gören ve her fırsatta sizi eleştiren Medine yahudileri arasında kimi münafıklar da vardır ki sizin yanınıza geldiklerinde, "Biz de sizler gibi iman ediyoruz" derler. Oysa söyledikleri büsbütün yalandır ve Allah onların iç dünyalarını gayet iyi bilmektedir.

62-Nitekim her fırsatta ilâhi emirlere muhalefet etmelerinden, elçimiz Muhammed'e ve sizlere düşmanlık beslemelerinden ve rüşvet gibi ahlâki zaaflarından, onların gerçek kimliklerini anlayabilirsiniz. Çünkü bunlar, müminlerin asla yapmayacakları çirkin davranışlardır.

63-Diğer taraftan Medine'deki yahudi alimleri madem ki kendilerini o kadar dindar görüyorlar; o halde niçin içlerinde bu tür inkârcılık, yalancılık, münafıklık yapan, rüşvet ve faiz yiyen yahudileri bu davranışlardan sakındırmıyorlar? Bilsinler ki onlar da bu çirkin davranışlara ortak olmaktadırlar.

64-Medine yahudileri, elçimiz Muhammed'in peygamberliğini reddetme hususunda o kadar inatlaşmışlardır ki Allah'ın, "Mallarınızdan infak ediniz" emri geldiği zaman sırf müminlerle alay etmek ve elçimizin peygamberliğini reddetmelerine bahane üretmek için, "Demek Muhammed Allah'ın sizden mal istediğini söylüyor. Bu, Allah'ın fakir olması anlamına gelir. Böyle bir şey mümkün olmadığına göre, demek ki Muhammed yalan söylüyor" gibi ağır sözler söylemişlerdir. Bu had bilmezlikleri ve hasetleri sonucunda asıl kendileri cimrileşmiş ve ilâhi rahmetten mahrum kalmışlardır. Şunu iyi bilsinler ki Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı olmadığı gibi, nimeti ve ihsanı da sınırsızdır, fakat nimetini hikmetinin gereğince bahşeder. Gerçek şu ki Muhammed'e peygamberlik vermemiz yahudi alimlerini (bkz.Razi) o kadar haset duygularına sürüklemiştir ki (bkz.Zemahşeri) artık ona vahyettiğimiz her sözü eleştirip gitgide hadlerini aşacaklardır. Böyle olduğu için de aralarındaki kin ve düşmanlık kıyamete kadar bitmek bilmeyecektir. Üstelik

tevhit inancına ve elçimize karşı yaptıkları düşmanlık onlara bir şey kazandırmayacaktır, bütün çabaları boşa çıkacaktır. (bkz.Taberi, Zemahşeri) Onlar kendilerini Allah'ın sevgili kullar olarak görseler de, Allah, elçisine karşı bu tavrı takınanları sevmez.

65-Halbuki böyle yapmak yerine elçimiz Muhammed'e iman edip onun bildirdiği ilâhi emirlere uygun yaşasalardı, biz onların kusurlarını örter ve kendilerini cennetle ödüllendirirdik.

66-Evet, ellerindeki Tevrat ve İncil gibi ilâhi kitapların gereğini yerine getirseler, yani elçimiz Muhammed'e ve ona vahyettiğimiz Kur'an'a iman edip ilâhi emirlere uygun yaşasalardı, dünya hayatında da bolluk ve bereket içinde yaşama imkânı bulurlardı. (bkz.İbn Abbas, Taberi) Ne yazık ki içlerinde çok az bir kısmı hariç, (bkz.Mücahid, Taberi) çoğunluğu elçimize iman etmemekte ve hadlerini aşmaktadır.

67-Ey elçimiz Muhammed! Sen onların bu tavırlarına aldırmaksızın tebliğ görevine devam et ve sana suikast düzenleyen Medine yahudilerinin tuzaklarından ya da müşriklerin saldırılarından korkma! Eğer herhangi bir korkuya kapılır ve ilâhi mesajı tam olarak tebliğ etmekten imtina edersen, sana verilen peygamberlik görevini yerine getirmemiş olursun! Şunu bil ki bu güne kadar seni koruyan Allah bugünden sonra da koruyacaktır. Sana tuzak kuranlar asla emellerine ulaşamayacaklardır. (bkz.Zemahşeri)

68-Ey elçimiz Muhammed! Senin peygamberliğini kabul etmeyen ve hadlerini aşıp sana kabul edilemez sözler söyleyen yahudilere ve hristiyanlara şöyle de: "İnandığınızı iddia ettiğiniz Tevrat ve İncil'deki ilâhi emirleri bile umursamazken, nasıl kendinizi dindar olarak görebilirsiniz? Doğrusu bu kitaplarda yer alan ilâhi hükümlerin gereği olarak benim peygamberliğime ve Kur'an'a iman edip bütün ilâhi emirlere itaat etmedikten sonra (bkz.Taberi) Allah nezdinde iddialarınızın hiçbir geçerliliği yoktur!"

Evet, sana peygamberlik vermiş olmamız, yahudi alimlerini o kadar haset duygusuna sürüklemiştir ki artık sana vahyettiğimiz her sözü eleştirmeye çalışacak ve gitgide hadlerini aşacaklardır. Bu sebeple sen onların tavırlarına aldırma, inatla seni inkâr etmelerine üzülme! Çünkü bu durum senden değil, onların öteden beri peygamberlere karşı takındıkları tavırdan kaynaklanmaktadır. (bkz.Taberi)

69-Hem Allah'ın peygamberini inkâr edip hem cenneti kendilerine has gören Medine yahudileri şunu iyi bilsinler ki cennet, iddia ettikleri gibi onların tekelinde değildir. İster o yahudilerden ister müminlerden ister hristiyanlardan isterse Sabiilerden olsun; elçimiz Muhammed'e düşmanlık etmeyip içi ısınarak sıcak bakan, Allah'a ve ahiret gününe inanıp ona göre hareket eden, ilâhi emir ve yasaklara uygun yaşayan herkes Allah katında karşılığını bulacak, ödülünü alacaktır.

70-Kaldı ki biz onların atalarından vaktiyle, bütün peygamberlere inanacaklarına dair söz almış ve daha sonra onlara birçok peygamber göndermiştik. Ama peygamberler onlara ne zaman arzularına uymayan bir hüküm getirecek olsa, derhal onları inkâra ve düşmanlığa başlamışlar, hatta bazılarını öldürmüşlerdir.

71-Allah onların bu tavırları karşısında çok defa merhamet göstermiş ve kendilerini affetmiştir. Ancak onlar bu ilâhi rahmetten istifade etmek yerine, peygamberlere karşı böyle bir tutum takınmanın cezasız (bkz.Zemahşeri) kalacağını sanmışlar, yapılan uyarılara büsbütün kulak tıkamışlar ve Allah onları affetikçe her defasında aynı tavrı göstermişlerdir. Allah onların bütün bu yaptıklarından haberdardır ve onları elbette cezasız bırakacak değildir.

## TESLİSİN ELEŞTİRİSİ

72-Gerçek şu ki İsa peygamberi Allah olarak gören hristiyanlar, İsa'nın mesajını çarpıtmış ve küfre girmişlerdir. Zira İsa onlara dosdoğru tevhit inancını anlatmış, "Ey halkım! Benim de sizin de yaratıcımız ve rabbimiz olan Allah'tan başkasına kulluk etmeyiniz, sadece O'na ibadet ediniz. Unutmayınız ki Allah, kendisine ortak koşanlara cennet kapılarını kesinlikle kapatmış ve cehennem azabını hazırlamıştır. Şirk koşup da cehenneme girecek olanları bu azaptan kurtaracak hiçbir şefaatçi de olmayacaktır" şeklinde konuşmuştu.

73-Benzer şekilde teslisi savunan hristiyanlar da İsa'nın mesajını çarpıtmış ve küfre girmişlerdir. Zira kulluk edilmeye lâyık yegâne kudret Allah'tır. O'ndan başka hiçbir varlığın ilâhi niteliği yoktur. İsa ve Meryem de dahil olmak üzere herkes O'nun kuludur. Bütün peygamberler tarafından tebliğ edilen bu gerçeğe rağmen onlar yine de bu teslis iddiasından vazgeçmezlerse ahirette dehşetli cehennem azabına maruz kalacaklardır.

74-Oysa bu konuda inat edeceklerine, elçimiz Muhammed'in tebliğine kulak vererek tevhide iman edip şirkten tövbe etseler Allah onları elbette bağışlayacaktır. Çünkü Allah tövbe edenlere karşı çok bağışlayıcı ve merhametlidir.

75-Doğrusu tevhide sımsıkı bağlı bir mümin kadın olan Meryem de, oğlu İsa da herkes gibi yiyip içen, ihtiyaç sahibi (bkz.Taberi) yani yaratılmış birer kul idiler. Evet, İsa aynı zamanda bir peygamberdi, fakat Allah'ın o zaman kadar gönderdiği onca peygamberden sadece bir tanesi idi. Hal böyleyken nasıl olur da ona ilâhlık yakıştırırlar?

Ey elçimiz Muhammed! İşte biz, hatalarını anlayıp tövbe etmeleri için, onlara tevhit inancını böyle kanıtlıyoruz, fakat gördüğün gibi onlar inatla aynı tavırlarını sürdürüyor, Allah'a ortak koşmaya devam ediyorlar.

76-Bu durumda onlara şunu söyle: "Ey tesliste ısrar eden hristiyanlar! Bütün kâinatı yaratan ve her şeyin mutlak hakimi olan Allah varken, O'nun yarattığı kullardan biri olan ve ilâhi kudret karşısında hiçbir gücü bulunmayan, size herhangi bir fayda veya zarar veremeyecek olan İsa'ya mı kulluk ediyorsunuz? Gelin bu şirk inancından vazgeçip tövbe edin! Bilin ki Allah tövbelerinize icabet edecektir." (bkz.Taberi)

77-Ey elçimiz Muhammed! Meryem oğlu İsa'ya ilâhlık atfeden hristiyanlara şöyle de: İnancınızdan sapıp da Allah hakkında asılsız şeyler söylemeyin. Vaktiyle teslisi ortaya çıkaran ve böylece kendileri gibi birçok insanın da sapmasına, şirke bulaşmasına sebep olan atalarınızın (bkz.Zemahşeri) yolunu körü körüne takip etmeyin.

78-Unutmayın ki Allah, geçmişte peygamberlere karşı gelen, onlara iman etmeyen, bu inkârcı tavırlarını ısrarla sürdüren İsrailoğulları'na yönelik kınamasını Davut ve İsa peygamberin dilinden bildirmiş, onların ilâhi rahmetten uzak kalacaklarını ilân etmişti.

79-Onlar birbirlerini yaptıkları yanlış işlerden vazgeçirmeye çalışmadılar. Şimdi siz de tesliste ısrar ve Allah'ın elçisi Muhammed'i inkâr ederek aynı duruma düşmeyiniz!

HRİSTİYAN KATILIMI

80-Ey elçimiz Muhammed! Gördüğün gibi Medine yahudilerinin büyük bir kısmı sana karşı müşrikleri desteklemektedir. Bu tavırlarından dolayı da, tıpkı geçmişte peygamberlere benzer tavırlar gösteren ataları gibi, ilâhi rahmetten mahrum kalacak ve sonsuza kadar cehennem azabına maruz kalacaklardır.

81-Oysa böyle yapacaklarına Allah'a, elçimize ve ona vahyettiğimiz Kur'an'a iman etselerdi müşrikleri desteklemez ve bu duruma müstehak olmazlardı. Ne var ki onların çoğu inkar etmekte ve bu cezaya müstehak olmaktadır.

82-Ey elçimiz Muhammed! Şunu iyi bil ki sana ve müminlere karşı en şiddetli düşmanlık ve muhalefet sergileyecek olanlar müşrikler ve Medine yahudileri olacaktır. Peygamberlere karşı düşmanlık, yahudilerin adeta geleneği olmuştur, bu yüzden sen onların tavırlarına aldırma! (bkz.Razi) Göreceksin sizlere en yakınlık duyanlar hristiyanların içinden çıkacaktır. Çünkü onların içerisinde hakkı kabul edip peygambere itaat etme hususunda kibirli davranmayan bazı rahip ve keşişler bulunmaktadır.

83-Bunlar sana vahyedilenleri dinledikleri zaman, onun gerçekten Allah'ın kelâmı olduğunu anlamış ve göz yaşlarını tutamamışlardır. Derler ki: "Rabbimiz! Bizler senin gönderdiğin peygambere iman ettik, bizi de onun çevresindeki müminlere dahil et.

84-Bu dinlediklerimizin ilâhi vahiy olduğu açıkça ortada iken niçin Muhammed'in peygamberliğine inanıp da rabbimizin bizi ona iman edenlerle birlikte rahmetine nail kılmasını dilemeyelim ki?"

85-Allah onların bu samimi inanç ve yakarışlarına icabet etmiş ve onlara içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetlerde sonsuza kadar kalmakla ödüllendirmiştir.

86-Diğer taraftan böyle yapmak yerine tevhidi ve Muhammed'in peygamberliğini inkâr edenler ise, (bkz.Taberi) her ne kadar kendilerini cennetlik olarak görseler de, cehennemliklerin ta kendileri olacaktır.

## HELÂLLER, HARAMLAR ve CAHİLİYE ADETLERİ

87-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sakın Cahiliye müşriklerinin çeşitli şeyleri putlarına adayarak onları insanlara haram saymaları gibi siz de

Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram saymayınız. Bu konuda haddinizi aşmayınız. Helâl ve haram konusunda haddi aşan kimselerin Allah nezdinde makbul olmadığını biliniz.

88-Allah'ın sizlere nimet olarak bahşettiği her türlü rızıktan faydalanınız ve bunun şükrü olarak sadece O'na kulluk ediniz. O'nun emirlerine uyunuz.

## YEMİN

89-Helâl olan bazı şeyleri kendinize haram kılmak için yeminler etmeyin, geçmişte etmiş olduğunuz bu tür yeminleri de bozun! Allah, böylesine düşünülmeden, ağız alışkanlığı ile yapılmış yeminler sebebiyle sizi sorumlu tutmaz. Ancak bilinçli olarak ettiğiniz yeminlerden sorumlu tutar, bunu da unutmayın! Böyle bir yemini bozmanın cezası, kendi ailenize sağladığınız yiyeceklerle on fakiri doyurmak veya aile efradınıza aldığınız türden giysilerden on fakiri giydirmek ya da bir köleyi azat etmektir. Bunlardan hiçbirini yapamayacak kadar fakir olanlarınızın ise, yeminlerini bozmaları durumunda yapmaları gereken şey, üç gün oruç tutmaktır. İşte bilerek edilen yeminin bozulmasının cezası budur. O halde yemin ederken dikkatli olun. Bakınız, Allah size hükümlerini açıkça anlatıyor, artık size düşen bunlara uymaktır.

## İÇKİ, KUMAR, FALCILIK ve ŞİRK

90-Ey elçimize iman edenler! Sarhoş edici içecekler, kumar ve şans oyunları ile haksız kazanç sağlamak, müşriklerin yaptıkları gibi bazı taş ve benzeri nesnelere özel ve manevi nitelikler atfedip onları kutsallaştırmak veya kısmet aramak, fal bakmak gibi asılsız yollara başvurmak şeytan işi çirkin davranışlardır. Bunlardan tamamen uzak durunuz ki dünyada da ahirette de kurtuluşa eresiniz.

91-Unutmayınız ki içki ve kumar gibi alışkanlıklar sizi birbirinize düşürür, aranıza kin ve düşmanlık tohumları eker, sizi Allah'a kulluk etmekten gitgide uzaklaştırır. Durum böyle olduğu halde halâ bu alışkanlıkları niçin sürdüresiniz ki?

92-Allah'a itaat ediniz, O'nun peygamberine itaat ediniz ve onun size bildirdiği bütün ilâhi emirlere titizlikle riayet ediniz. Peygamberin görevinin sadece

duyurmak ve uyarmak olduğunu, bu emirlere uymadığınız takdirde sizin zararlı çıkacağınızı unutmayınız!

93-Ey müminler! Sizlere bildirilmiş olan bu ilâhi emirler gelmeden önce içki, kumar vb. kötülükleri işlemiş ve vefat etmiş olan mümin kardeşleriniz için kaygılanmayınız; çünkü onlar eğer Allah'ın birliğine ve Muhammed'in peygamberliğine iman etmiş ve Allah'ın rızasını gözetmiş iseler Allah onları, henüz muhatap olmadan vefat ettikleri bu emirlerden sorumlu tutmayacaktır. Zira Allah, iman eden ve ilâhi emirlere uymaya devam eden müminleri sever ve onlara merhametiyle muamele eder.

## HAC İBADETİ ESNASINDA AV YASAKLARI

94-Ey müminler! Hac veya umre için ihrama girdiğinizde av hayvanlarını öldürmeyiniz. İhramda iken Allah sizleri imtihan edecek ve av hayvanlarının bir mızrak atarak vuracağınız veya yakalayacağınız kadar yakınınıza gizlice sokulmalarını sağlayacaktır. Böylece sizin dünya hayatında (bkz.Taberi) ilâhi emirlere ne ölçüde uyduğunuz sınanmış olacaktır. Bütün bu izahlara rağmen yine de ilâhi emri umursamayanlar, haramı helâl sayanlar (bkz.Taberi) ahirette acı bir azaba maruz kalacaklardır.

95-İlâhi emri kabul ettiği halde ihramlı iken kasten av hayvanı öldürenler ise öldürdüğü hayvana denk olduğu iki güvenilir şahit tarafından tespit edilen bir evcil hayvanı kurban olarak sunmalı ve Mescid-i Haram bölgesine yani oradaki muhtaç hacılara ulaştırması ya da eşit bedelde bir harcama ile fakirleri doyurması gerekir. Eğer maddi imkânı yoksa öldürdüğü hayvana denk bir kurbanın kaç kişiyi doyuracağını hesaplamalı ve o gün sayısı kadar oruç tutmalıdır. (bkz.Mukatil) Böylece kendisine bildirilen yasağı çiğnemiş olmanın cezasını çekmiş olacaktır. Bu hususta geçmişte yapmış olduğunuz yanlışları Allah affetmiştir, ancak bundan sonra ayn suçu işleyenler cezaya müstehak olurlar. Allah sonsuz kudret sahibidir, emirlerine karşı gelenleri cezasız bırakmaz.

96-İhramlı iken suda yaşayan hayvanları avlamanız veya yemeniz helâldir. Böylece hac mevsimi boyunca ihramlı olan yerli yabancı (bkz.Mukatil) herkes bu yiyeceklerden istifade edebilir. Ancak ihramlı olduğunuz müddetçe kara hayvanlarını avlamanız haramdır. Bu ilâhi emirlere titizlikle uyunuz ve hesap gününde Allah'ın huzuruna çıkarılıp bu hususlarda hesap vereceğinizi unutmayınız.

## GÜVEN MERKEZİ : KÂBE

97-Ey müminler! Allah, kutlu mabet Kâbe'yi, çevresinde hiçbir canlının öldürülmediği, savaşın yapılmadığı, can ve mal güvenliğinin sağlandığı sembol bir mekân kılmıştır. Savaşmanın yasak olduğu haram aylar da öyledir. Hac yolcularının, Kâbe civarında yoksullara ikram etmek ve Allah'ın rızasına kavuşmak için beraberlerinde getirdikleri ve bunu belli eden işaretler taktıkları kurbanlıklar da, bunlara saygı duyulmasından dolayı yolcuların ve ticaret kervanlarının güvenliğini sağlayan, onları yağma, talan, soygun ve ölümden koruyan sembollerdir. Böylece Allah hac ibadetini sizler için hem maddi hem manevi bir değer kılmıştır. (bkz.Taberi) Şu halde bu ibadeti yaparak ve bütün bunlar üzerine düşünerek, Allah'ın sizin için en iyi olanı her zaman bildiğini, bütün kâinatın yegâne maliki olduğunu anlamalı ve onun birer ibadet nişanesi olarak belirlediği bu hususlara uymalısınız.

98-Yine O'nun ilâhi emirlere uyan müminler için çok merhametli ve bağışlayıcı olduğunu, fakat emirlerini dikkate almayanları da şiddetli bir şekilde cezalandırdığını bilmelisiniz.

99-Unutmayınız ki bu ilâhi mesajları sizlere duyuran elçimiz Muhammed'in görevi, bu tebliğ vazifesinden ibarettir, artık kimin ona iman ve itaat ettiğini, kimin isyan ettiğini biz biliyoruz ve herkese gerekli karşılığı vereceğiz. (bkz.Taberi)

100-Ey elçimiz Muhammed! Müminlere şu önemli hususu hatırlat! "Allah nezdinde asla mümin ile inkârcı bir değildir. Dünya hayatında peygambere inanmayan ve ilâhi emirlere uymayan kimselerin sayıları çok olsa da, Allah katında onların değeri yoktur. Bu sebeple aklınızı kullanıp ilâhi emirlere uyma yolunu seçiniz ve bu yolda sebat ediniz ki kurtuluşa eresiniz." (bkz.Taberi)

## PEYGAMBERE GELİŞİGÜZEL SORU SORANLARI İKAZ

101-Ey müminler! Peygambere karşı saygıda kusur etmeyiniz; ona "Ölmüş olan babam cennette mi yoksa cehennemde mi?" gibi, aslında cevaplarından pek hoşlanmayabileceğiniz ve vahyin konu etmediği, olur olmaz sorular sorarak onu sorgular gibi tavırlar takınmayınız. (bkz.Taberi) Bu tür sorular sormak yerine, size gerekli olan şeyleri bildiren vahyi takip ediniz.

Unutmayınız ki Allah sizin için açıklanması gerekli olan şeyleri zaten açıklamış, size olan rahmetinden dolayı da birçok hususu açıklamayıp sizin iradenize bırakmıştır. Zira Allah size karşı çok bağışlayıcı ve ve lutufkârdır.

102-Ayrıca geçmişte peygamberlere karşı böylesine alaycı ve sorgulayıcı tavırlar takınan, onlardan olmadık mucizeler isteyen (bkz.Taberi) kimselerin, gereken cevaplar bildirildiğinde hemen inkârcı bir tavır sergilediklerini de biliniz ve peygambere karşı saygılı olunuz.

MÜŞRİKLERİN PUTLAR ADINA İHDAS ETTİKLERİ HARAMLAR

103-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Müşriklerin Allah'ın helâl kıldığı bazı hayvanları bahire, saibe, vesile ve hâm gibi (*) isimlerle adlandırıp bunların çeşitli özelliklerine bakarak putlara adamaları, etlerini ve sütlerini haram, kendilerini dokunulmaz saymaları kesinlikle ilâhi bir emir olmayıp büsbütün şirk adetidir. Onların bu yaptıkları düpedüz Allah'a iftiradır.

(*) Bahire, saibe, vesile ve hâm, Arapların putlara kurban ettikleri ya da üzerinde çeşitli tasarrufta bulundukları bulundukları hayvanlara verilen isimlerdir. Bahire, sonuncusu erkek olmak üzere beş veya on batın doğuran devedir. Bahire devesi sağılamaz, üzerine yük vurulmaz ve eti de kadınlara haram erkeklere helâl sayılırdı. Ayrıca kulağı yarılıp serbest bırakılırdı. Bu kulak yarma işi o hayvanın putlara adanmışlığını gösterirdi. Nisa suresinin 119. ayetinde sözü edilen, "hayvanların kulaklarını yarma" konusu işte budur. Bazen sonuncusu erkek olmak üzere beş batın doğuran deve kesilir ve etinden kadın erkek herkes yerdi, fakat devenin son batında doğurduğu yavru dişi ise, o takdirde o hayvanın kulağına kesik işaretler vurulurdu (bahr), eti ve sütü haram sayılır, üzerine de binilmezdi. Saibe bir kimsenin yakalandığı hastalıktan kurtulduğu takdirde bir deveyi bahire yapma adağında bulunduğu deve demektir. Ayrıca Cahiliye dönemi müşrik Araplar'ı, koyun dişi doğurduğunda yavruyu besleyip büyütürler, erkek doğurduğunda ise putlara kurban ederlerdi. Kuzuların, biri dişi diğeri erkek olarak ikiz doğmaları durumunda da dişinin hürmetine erkeği de kurban etmekten vazgeçer ve o erkek kuzuya, vesile adını verirlerdi. Hâm ise on nesil deveyi dölleyen devedir ve bu duruma gelen devenin artık sırtına yük vurulmaz ve kırlara salınırdı. (daha geniş bilgi için bkz. Mukatil, Taberi, Zemahşeri tefsirleri)

104-Bu müşriklere böylesi sapkın inançları bırakıp dosdoğru din olan tevhide ve bu inancı tebliğ eden peygambere iman etmeleri söylendiğinde, derhal bir kibir ve taassuba kapılıp, "Bizler atalarımızın inanç ve geleneklerini

sürdürüyoruz" derler. Oysa atalarının da vaktiyle tevhitten sapmış olduklarını hiç düşünmezler!

105-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizler müşriklerin bu tavırlarına değil, ilâhi emirlere uyunuz ve bu hususta üzerinize düşen sorumlulukları yerine getirmeye bakınız. Biliniz ki sizler tevhide sımsıkı sarıldıkça onların yaptıkları hiçbir şey size zarar veremez. Neticede Allah herkesi mahşerde toplayacak ve yaptıklarından hesaba çekecektir.

## VASİYET

106-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! İçinizden biri ölüm döşeğine düştüğünde, malının taksimi ile ilgili bir vasiyet bırakmalı ve ileride mirasçılar arasında anlaşmazlık çıkmaması için (bkz.Razi) bu vasiyeti, mümin ve güvenilir iki şahidin huzurunda gerçekleştirmelidir. Eğer böyle bir vasiyeti yolculuk ve benzeri olağan dışı şartlarda gerçekleştirmek durumunda kalır ve mümin iki şahit bulamazsanız, o zaman gayrımüslim de olsa iki kişiyi şahit tutunuz. Şahitlerden şüphelenir veya ilgililerin ileride şahitler hakkında herhangi bir güvensizlik beyan edeceklerinden endişe ederseniz, o zaman ilgilileri ve şahitleri toplayınıız ve orada şahitlerden, kendi inançları uyarınca ibadet edip herkesin huzurunda, "Allah'a and olsun  ki bu konuda kendi yakınlarımız dahil hiç kimseyi kayırmayacağız, Allah adına ettiğimiz bu yemine her halükarda sadakat göstereceğiz" şeklinde yemin etmelerini isteyiniz.

107-Bu arada onların yalancı yahut güvenilmez oldukları kanaatine ulaşırsanız bizzat vasiyet hükümleriyle kendi payları azalmış olan mirasçılardan iki kişiyi (bkz.Razi) şahit tutunuz ve onlardan da, önceki iki kişi gibi güvenilir olduklarına dair Allah adına yemin etmelerini isteyiniz.

108-Kaldı ki şahitlerin bizzat mirasçılar içerisinden seçilmesi, hem konuyla ilgili muhtemel şüpheleri giderecek hem de şahitlerin yeminlerinin ileride mirasçılar tarafından kabul edilmemesi gibi endişelere yer bırakmayacaktır.

Ey müminler! Bu hususlardaki ilâhi emirleri can kulağıyla dinleyiniz ve titizlikle uyunuz. Yalancı şahitlik yapanların, emellerine ulaşamadıkları gibi kurtuluşa da eremeyeceğini aklınızdan çıkarmayınız.

## İSA ve MERYEM'İ İLÂHLAŞTIRAN HRİSTİYANLARA CEVAP

109-Ey Allah'ın peygamberi İsa'yı ilâhlaştıran hristiyanlar! Şunu iyi biliniz ki hesap günü geldiğinde Allah bütün peygamberleri toplayacak ve "Siz halkınıza tevhidi tebliğ ettiğinizde onlar size nasıl karşılık verdiler?" diye soracaktır. Peygamberler ise, "Rabbimiz! Biz onların sadece görünüşlerini biliriz, sen ise gizli açık her şeyi bilirsin" şeklinde cevap vereceklerdir.

## İSRAİLOĞULLARI ALİMLERİNİN Hz. İSA'YI KÜÇÜK GÖRMELERİNE KARŞI ALLAH'IN ONA BAHŞETTİĞİ NİMETLER

110-O gün Allah Meryem oğlu İsa'ya ve annesine vermiş olduğu nimetleri şöyle hatırlatacaktır: "“Meryem oğlu İsa! Senin ve annenin üstünde olan iyiliklerimizi hatırla. Hani seni Rûhul Kudüs ile desteklemiştik; hem beşikte hem de yetişkin iken insanlara konuşma yapıyordun. Seni peygamber olarak seçmiş bir de sana yazmayı, hikmeti, Tevrat’ı ve İncil’i öğretmiştik. İznimle topraktan kuş şeklinde bir şey yaratır, sonra ona üflerdin de yine iznimle kuş oluverirdi. Anadan doğma körü ve abraşı iznimle tamamen iyileştirirdin. Yine iznimle mezardan ölüyü diri olarak çıkartırdın. Seni İsrail oğullarından da kurtarmıştım; çünkü onlara açık mucizelerle geldiğin halde onların görmezlikten gelenleri: “Bu açık bir büyüdür” demişlerdi.”

111-Yine bir peygamber olarak kendilerine apaçık delillerle tevhidi anlattığın halde seni sihirbaz olmakla suçlayan İsrailoğulları'nın düşmanlıklarından da muhafaza etmiş ve havarilerin tevhide ve senin peygamberliğine iman etmelerini nasip etmiştik.

## Hz. İSA'DAN MUCİZE İSTEĞİ : GÖK SOFRASI

112-Havariler senin peygamberliğine inanmakla birlikte bir süre kalplerinde kuşku taşımışlar, senden "Allah bize gökten bir sofra indirsin" diye istekte bulunmuşlardı. Sen de buna karşılık, "Allah'tan korkun! Benim peygamber olduğuma iman ettiğiniz halde böylesine inkârcı bir tavır takınıp da mucizeler istemeyin" demiştin.

113-Fakat onlar ısrar edip, "Bizler sana iman ediyoruz, ama hem inancımızın pekişmesi hem de böyle büyük bir mucizeye şahit olup bu ilâhi sofradan nasiplenmek için bunu istiyoruz" demişlerdi.

114-Bu ısrarlar neticesinde sen de ellerini açmış, "Allahım! Bize gökten bir

sofra indir ki bu sofra bizler ve sonrakiler için bir bayram vesilesi, senin sınırsız kudretinin nişanesi olsun! Bize bu rızkı lutfet, zira rızık verici sadece sensin!" diye dua etmiştin.

115-İşte bunun üzerine Allah, "Bu sofrayı bahşettiğim takdirde artık senin peygamberliğini inkâr eden hiç kimsenin ilâhi azaptan kurtulma şansı olamaz, ona eşi benzeri görülmemiş bir şekilde ceza verilir" diye cevap vermişti.

## Hz.İSA'YI İLÂHLAŞTIRANLARA BİZZAT KENDİ DİLİNDEN REDDİYE

116-Allah böylece İsa'ya verdiği nimetleri hatırlattıktan sonra ona, "Ey İsa, Seni ve annen Meryem'i ilâhi varlık olarak görmelerini hristiyanlara sen mi öğrettin?" diye soracaktır. İsa ise şöyle diyecektir: "Haşa! Böyle bir şey nasıl olabilir? Sen kulluk edilmeye lâyık yegâne kudretsin, ben ise senin elçin olarak gönderilmiştim, dolayısıyla senin verdiğin mesajdan başka bir şeyi onlara anlatmak haddim değildir! Kaldı ki onlara böyle bir şey söylemiş olsaydım bunu herkesten iyi sen bilirdin. Zira sen gerçek ve yegâne ilâh olarak her şeyi bilirsin, sadece söylediklerimi değil, içimden geçenleri dahi bilirsin. Ben ise sadece bir insanım ve senin öğrettiğinden başkasını bilmem.

117-Ben onlara sadece senin söylememi emrettiğin şeyleri söyledim, tevhidi anlattım. "Hepimizin yegâne rabbi olan Allah'a kulluk edin, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın" dedim ve hayatım boyunca onları bu tevhit çizgisinde tutmaya gayret ettim. Bu yoldan sapmalarını önlemeye çalıştım. Ancak sen benim canımı aldıktan sonra onların bu inancı bozup bozmadıklarını bilemem. Bunu ancak sen bilirsin. Çünkü sen her şeyden haberdarsın.

118-Eğer şirke bulaşmış olmaları sebebiyle onları cezalandırırsan, bu adil bir ceza olur, diğer taraftan eğer onları affedersen, bu da senin takdirindir. Zira sen sonsuz kudret sahibisin ve her şeyi en uygun şekilde yaparsın.

## TEVHİDE ve PEYGAMBERE UYANLARIN ÖDÜLÜ

119-Neticede Allah'ın hükmü şöyle olacaktır: Dünya hayatında tevhide ve peygamberlere iman eden ve bu inancı sadakatle muhafaza edenler, içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetlere girecek ve sonsuza kadar bu nimetten istifade edeceklerdir. Onlar Allah'ın kendilerine verdiği bu nimetlerden hoşnut olacaklar gibi, Allah da onların bu iman ve sadakatlerinden razı olacaktır. İşte kurtuluş budur.

120-Kâinattaki her şey Allah tarafından yaratılmıştır ve O'na aittir, dolayısıyla kulluk edilmeye lâyık yegâne kudret O'dur. O her şeye kadirdir.

KURAN -113- (9) TEVBE SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

Kur'an'ın Başında Besmele Olmayan Tek Suresi

129 Ayet - /Anlaşmayı bozup ihanet eden müşriklere sunulan seçenek!/

----- İlk bölümü Mekke'nin fethinden sonra, hicretin dokuzuncu yılında müslümanların Hz.Ebû Bekir'in başkanlığında hac için Mekke'ye gittikleri esnada vahyedilmiştir. Hz.Peygamber de Hz.Ali'yi, bu bölümü müşriklere duyurmak / okumak üzere görevlendirip Mekke'ye göndermiştir. Kaynaklarda bir defada vahyedildiği şeklinde görüşler yer almaktaysa da, içeriği bu görüşü doğrular nitelikte değildir. Zira surede, anlaşmayı bozan müşriklerle savaşmanın gerekliliğinin yan sıra, Tebük Savaşı'na çıkmamak için bahaneler uyduran münafıkların eleştirisi de yapılmaktadır. Ayrıca başka konulardan da söz edilmektedir. Meselâ 23 ve 24. ayetlerin Mekke'nin fethinden önce vahyedildiği hem içeriğinden anlaşılmakta, hem de bazı müfessirler tarafından ifade edilmektedir. Tevbe adının yanı sıra, ilk ayetlerin içeriğini yansıtan başka isimlerinin olduğu da belirtilir.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

SAVAŞ İLÂNI

1-Daha önce antlaşma yaptığınız müşriklere, (bkz.Fetih Suresi) Allah ve Elçisi tarafından ilişkiyi kesme duyurusudur: Ey Hudeybiye Antlaşması'nı bozup müminlere saldıran, Tebük Seferi'ne çıkan mümin ordusunun arkasından düşmanca planlar yapan müşrikler! (bkz.Razi) Anlaşmayı bozmanız sebebiyle artık müminlerin size savaş açma hakkı bulunmaktadır.

2-Bu ilândan itibaren size dört ay süre tanınacaktır. Ancak bu süre size çaresizlik veya zayıflık yüzünden değil, tövbe etmeniz için verilmektedir. Biliniz ki Allah'ı çaresiz bırakamazsınız! Pişman olmazsanız, yaptığınız haince davranışların size hiçbir şey kazandırmayacağını iyi bilin. Aksine, Allah'ın izni ve yardımı ile müminler size galip gelecek ve sizler bu davranışınızdan ötürü pişman ve zelil olacaksınız!

3-Anlaşmayı bozan ve saldırganlık yapan bu müşriklerin artık müminler karşısında hiçbir güvenceye sahip olmadıkları, işte bu büyük günde, çevredeki bütün kabilelerin hac için Mekke'ye geldikleri ve Kâbe'yı tavaf ettikleri kurban bayramının ilk gününde, herkesin huzurunda ilân olunur! Eğer bu saldırgan tutumdan vazgeçer ve anlaşmaya sadık kalırsanız kazançlı çıkarsınız, aksi takdirde müminler karşısında muhakkak hezimete uğrayacaksınız! Ayrıca Muhammed'in peygamberliğini yalanlamış olduğunuz için de ahirette acı bir azaba maruz kalacaksınız.

4-Bununla beraber müminlerle yaptıkları anlaşmaya sadakat gösteren, onların aleyhine düşmanla iş birliği yapmayan ve ihanet etmeyenler bu ihtara muhatap değildirler. Onlar anlaşmaya sadık kaldıkları sürece, müminler de onlarla barış içinde yaşayacaklardır. Zira Allah, anlaşmalarına sadık kalanları sever, bu yüzden müminler anlaşmayı bozmayacaklardır.

5-Anlaşmayı bozan hain müşriklere gelince, savaşmanın yasak olduğu haram aylar çıkar çıkmaz onları derhal yakalayınız; Mescid'i Haram civarında olup olmamalarına bakmaksızın (bkz.Taberi) tüm gözetleme noktalarını tutup onları çepçevre kuşatınız, yakalayınız, hapsediniz ve gerekirse öldürmekten

çekinmeyiniz. Ama yaptıklarından pişman olup anlaşmaya sadakat gösterirler ve her türlü şirkten arınıp normal insanlar gibi davranırlarsa artık onlara ilişmeyiniz. Zira Allah, tövbe edenler için merhametli ve bağışlayıcıdır.

6-Diğer taraftan, anlaşmayı bozan bu müşriklerden, pişman olan ve tevhit mesajını öğrenmek üzere Kur'an dinlemek ve öğrenmek isteyenler olursa onlara bu imkânı sağlayınız. Çünkü onlar tevhit mesajını dinlemeye gerçekten muhtaç kimselerdir. Eğer tevhit mesajını dinleyip anladıkları halde yine de iman etmeyip (bkz.Taberi, Zemahşeri) kendilerini, aranızda güvende hissetmezlerse onları yurtlarına ulaştırınız.

## DÜŞMAN KARŞISINDA MÜMİNLERİ TEŞVİK

7-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Hudeybiye'de anlaşma yaptıklarınız hariç, Allah'a ortak koşan müşrikler lehine verilen hiçbir söz geçerli değildir. Sadece Hudeybiye'de yaptığınız anlaşma şartlarına sadakatle uyan müşriklerden bu sadakati sürdürenler ilişmeyiniz. Zira Allah, anlaşmalarına sadakat gösterenleri sever.

8-Anlaşmayı bozan hain müşriklere savaş hükmünü uygulayınız. Müminlere karşı düşmanla işbirliği yapan ve anlaşmayı ihlâl eden hain ve ikiyüzlü müşriklere karşı nasıl hoşgörülü davranılabilinir ki? Bunlar ellerine fırsat geçirip sizi alt etseler ne anlaşma akıllarına gelir ne de sizlere karşı sorumlulukları. Müminlere olmadık haksızlıkları reva görürler. Müminlerin yanında dürüstmüş gibi konuşmakta ama içten içe başka planlar yapmaktadırlar. Onların çoğu yoldan çıkmış bozuk inançlı kimselerdir.

9-Menfaat uğruna her türlü anlaşmayı bozar ve insanları tevhit inancından alıkoymak için ellerinden geleni yaparlar.

10-Onlar, herhangi bir mümin hakkında yemin ve antlaşma gözetmezler. Ve işte bunlar, haddi aşanların ta kendileridir.

11-Artık bunların, sizin vereceğiniz karşılıktan kurtulmalarının yolu, yaptıklarından pişmanlık duyup Muhammed'e iman etmeleri, tevhide uygun bir şekilde namaz kılıp zekât vermeleridir. Zaten bu takdirde sizin din kardeşleriniz olacaklardır. Biz ayetlerimizi öğrenmek isteyen topluluklara böyle tane tane açıklarız.

12-Buna rağmen böyle yapmayıp düşmanlıklarına devam eder ve ihanet etmeyi sürdürürlerse, artık size düşen şey, müşrik elebaşlarının hakkından

gelmektir. Zira bunların savaştan başka bir dilden anlamadıkları ortadadır.

13-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Yeminlerini bozan ve vaktiyle peygamberi ve müminleri Mekke'den hicret etmeye mecbur bırakan üstelik size karşı savaşa önce kendileri başlayan hain müşriklerle savaşmayacak mısınız? Artık onlarla savaşmamak için ne gibi bir sebebiniz olabilir ki? Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Muhammed'e iman ettiğinize göre artık onlardan değil, bu ilâhi emre itaatsizlik ettiğiniz takdirde Allah katında maruz kalacağınız cezadan korkunuz.

14-Onlara karşı cesaretle savaşınız ki bu sayede Allah onları sizin elinizle cezalandırmış, perişan etmiş olsun ve onların ihaneti sonucunda mağdur olmuş müminlerin içi serinlesin

15-Ve müminlerin kalbindeki öfkeyi gidersin. Allah tövbe edip inananların tövbelerini elbette kabul eder, ama ısrarla inkâr ve ihanete devam edenlerin cezası işte budur. Allah sonsuz ilim sahibidir ve en doğru hükümleri bildirir.

16-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Ona inandığınızı söylemeniz yeterli değildir; önemli olan ona, bu gibi zor durumlarda sadakat göstermeniz, düşman içerisinde akrabalarınız ve yakınlarınız bulunsa dahi, onları düşünerek müminlere ihanet etmemenizdir. Şunu iyi biliniz ki Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır ve sizler, bu imtihanı vermeden asla gerçek mümin sayılmazsınız!

MESCİD-İ HARAM'I KORUYUP GÖZETMEKLE ÖVÜNEN MÜŞRİKLERE CEVAP

17-Ey müşrikler! Bu zamana kadar Kâbe'nin hizmetinde bulunmuş olmanız sebebiyle kendinizi müminlerden daha dindar ve üstün görmeye hakkınız yoktur. Zira bir taraftan tevhidi ve Muhammed'in peygamberliğini inkâr ederken (bkz.Zemahşeri, Razi) diğer taraftan tevhidin sembolü Kâbe'nin hizmetinde bulunmak gibi bir hakkınız ve ayrıcalığınız olamaz! Dolayısıyla Kâbe'nin hizmetlerini ifa ediyoruz diye Allah katında herhangi bir ödül beklemeyiniz, bilâkis tevhidi ve elçimizi inkâr etmenize karşılık cehenneme gidecek ve sonsuza kadar orada kalacaksınız!

18-Kâbe gibi tevhidin sembolü olan mabetleri koruyup gözetmek ve gerekli hizmetleri yapmak, sizler gibi müşriklerin değil, Allah'a şirk koşmayan,

peygambere iman eden, ahirette vereceği hesabı dikkate alarak yaşayan, tevhit inancı üzere ibadet eden, kendini şirkten ve nifaktan arındıran ve Allah'ın azabına müstehak olmaktan başka hiçbir şeyden korkmayan tevhit ehli gerçek müminlerin lâyık olduğu bir vazifedir. Evet, Allah katında değer sahibi olan ve ödülü kazanacak olanlar işte bunlardır.

19-Ey müşrikler! Siz Kâbe'nin hizmetinde bulunmak ve oraya hac ibadeti için gelenlerin ihtiyaçlarını karşılamakla övünüyor (bkz.Taberi) ve bunları Muhammed'e iman edip ahiret sorumluluğu ile ilâhi emirlere uyarak yaşamak ve tevhit inancının düşmanları karşısında mücadele etmek gibi amellerle bir mi tutuyorsunuz? Hayır, Allah katında bunlar asla aynı değerde değildir. Zira Allah, tevhidi ve elçisini inkâr eden sizin gibi müşriklerin amellerine değer vermez.

20-Doğrusu elçimiz Muhammed'e iman eden, tevhidi yaşam uğrunda yurtlarını terk etmeyi göze alan ve bu uğurda gerek mal harcamak gerek bizzat savaşmak gibi fedakârlıklarda bulunanların davranışları elbette ki Allah katında çok değerlidir. Ödül kazanmayı başaranlar işte onlardır.

21-Bunlar ahiret yurdunda cenneti kazanacaklardır. Allah bunlara merhameti ve hoşnutluğu ile muamele etmeyi ve nimetlerle dolu cennetlere dahil etmeyi müjdelemiştir.

22-Bunlar ölümsüz olarak hep orada kalacaklardır. Allah'ın vereceği ödül gerçekten muazzamdır.

MEKKE'DEKİ YAKINLARINI KORUMAK İÇİN MÜŞRİKLERE BİLGİ BİLGİ SIZDIRAN MÜMİNLERE UYARI

23-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Sizinle birlikte Medine'ye hicret etmeyen ve Muhammed'e inanıp onunla birlikte hareket etmektense Mekke'de, müşriklerin arasında kalmayı tercih eden, oradaki eş, dost, akraba, mal mülk ve ticaret gibi bağlantılarını bırakmayı göze alamayan yakınlarınızı düşünüp onları korumak amacıyla müminlerin planlarını Mekke'ye sızdırmayınız! Böyle davrananlar gerçekten kendilerine yazık ederler.

MADDİ KAYGILARLA HİCRET ETMEKTEN GERİ DURANLARA UYARI

24-Ey Muhammed! Seninle birlikte Mekke'den hicret etmeyi göze alamayan ve oradaki yakınlarını, mal mülk ve sahip olduğu diğer şeyleri terk edemeyen, bu sebeple müşriklerin arasında kalıp onlara uyanlara şu hususu açıkça ilân et! "Eğer ebeveynleriniz, evlâtlarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, sahip olduğunuz mallar hicret ettiğiniz takdirde kesada uğrayacağını düşündüğünüz ticaretiniz ve çok sevdiğiniz evleriniz sizi hicret etmekten alıkoyuyorsa yani bunlar size, tevhide ve Allah'ın peygamberine iman edip bu uğurda hicret etmekten ve her türlü çabayı göstermekten daha cazip geliyorsa, şunu iyi biliniz ki Allah'ın izni ile çok yakında müminler zafere ulaşacaklardır. Sizler bu samimiyetsiz davranışlarınız neticesinde ahirette kaybedeceğiniz gibi dünyada da zararlı çıkacaksınız!"

25-Ey müminler! Size ihanet edip anlaşmayı bozan müşriklerle savaşmaktan çekinmeyiniz ve zaferin sayısal çoklukla değil, iman ve kararlılıkla kazanıldığını, Allah'ın size birçok defa bu şekilde zafer nasip ettiğini unutmayınız! Nitekim yakın zamanda giriştiğiniz Huneyn Savaşı'nda sayısal üstünlüğünüze güvenerek rehavete kapılıp da yenilgi ile burun buruna geldiğinizi, o an adeta yeryüzünün size dar geldiğini, bunun üzerine düşman karşısında bozguna uğrayıp geri çekildiğinizi

26-Fakat Allah'ın yardımı ve peygamberin cesaretlendirmesi sonucunda tekrar toparlanıp kendinize geldiğinizi ve zafere ulaştığınızı hatırlayınız! İşte şimdi de Allah, tıpkı Huney'deki gibi size gökten görünmez ordular indirip yardım edecek ve müşriklere karşı zafer kazanmanızı nasip edecektir. Kafirlerin payına düşen hezimettir. Bu yüzden onlarla savaşma konusunda çekinmeyiniz!

27-Diğer taraftan Huneyn günü sizinle savaştıkları halde sonradan tövbe edip müslüman olan kimseleri (bkz.İbn Aşur) de Allah bağışlayacaktır. Çünkü O, tövbe edenlere karşı çok merhametli ve affedicidir.

ARTIK HAC İBADETİNE ŞİRK BULAŞTIRILMASINA İZİN VERMEYİN

28-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Gerçek şu ki Mescid-i Haram'ı bu zamana kadar şirk adetleri ile kirletmiş ve orada Allah'tan başka varlıklara kulluk eden müşrikler birer pisliktir; bu yüzden artık bu seneden sonra onların gelip de şirk inancı üzere orada sizinle beraber hac veya umre yapmalarına

izin vermeyiniz. Bu durumun size maddi sıkıntılar doğuracağından da endişe etmeyiniz, zira siz bu ilâhi emirlere uyduğunuz takdirde, Allah'ın izni ile Mescid-i Haram eskiden olduğu gibi yine insanlarla dolup taşacak ve oradaki bereket devam edecektir. Doğrusu Allah, sonsuz hikmet sahibidir ve her zaman en doğru hükmü verir.

TEVHİT İNANCINA DÜŞMANLIK EDEN MEDİNE YAHUDİLERİ ve HRİSTİYANLARI

29-Ey elçimiz Muhammed'e inananlar! Kendilerine Kitap verilenlerden, Allah'ın tekliğine ve âhiret gününün varlığına tam olarak güvenmeyen, Allah'ın ve elçisi'nin haram kıldığını haram tanımayan ve hak dini din edinmeyen kimseler ile onlar sizin üstünlüğünüzü anlayıp düşmanlıklarına son verinceye ve gelip sizin otoritenize teslim olduklarını bildirip kendi elleriyle cizye vergilerini ödeyinceye kadar mücadeleye devam ediniz.

30-Gerçek şu ki Medine çevresinde bazı yahudiler de (bkz.Taberi) tıpkı hristiyanlar gibi tevhit inancını bozmuş, din büyüklerini ilâhlaştırmışlardı. Nitekim hristiyanlar "İsa Allah'ın oğludur" derken onlardan bazıları da, "Üzeyir Allah'ın oğludur" demişlerdir. Oysa bunlar melekleri Allah'ın kızları olarak gören müşriklerin sözlerine benzer şekilde (bkz.Zemahşeri) uydurdukları boş ve anlamsız sözler (bkz.Zemahşeri) olup hiçbir şekilde gerçeği yansıtmamaktadır. Allah onları kahretsin. Bu tür iftiraları utanmadan nasıl uydurabiliyorlar?

31-Bilginlerini ve din adamlarını Allah ile aralarına koyup rab edindiler. Meryem oğlu Mesih'i de öyle. Halbuki Allah onlara sadece kendisine kulluk etmelerini, tevhide sadakatle bağlı kalmalarını emretmişti. Buna rağmen onlar Allah'a iftira atarak O'na ortak koşmuşlardır. Böyle yaparak da Allah tarafından cezalandırılmaya müstehak olmuşlardır.

32-Medine çevresindeki bu yahudi ve hristiyanlar, Muhammed'in peygamberliğini yalanlayarak tevhit ışığı Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmeye çalışmaktadırlar. Ancak çabaları boşunadır, zira onların hoşuna gitmese de, Allah, tevhit inancını dosdoğru bir şekilde anlatmak üzere gönderdiği elçisi Muhammed'e yardım edecek ve Allah nurunu tamamlayıp onu zafere ulaştıracaktır.

33-Elçisini bu Rehberle, gerçek din ile gönderen Allah'tır. Allah'ı ikinci sıraya koyanlar hoşlanmasa da O, bu dini bütün dinlerin üzerine çıkarmak için böyle

yapmıştır. Böylece şirkin ortadan kalkmasını, tevhidin hakim olmasını sağlayacaktır.

34-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Medine ve çevresindeki bu yahudi ve hristiyanların düşmanlıklarına aldırmayınız! Biliniz ki onların din adamlarının birçoğu sırf dünyevi mal kazanıp biriktirmek ve otorite sağlamak amacıyla Muhammed'i inkâr eder ve kendilerine tabi olan insanların elçimize inanmalarını engellerler. Ey Muhammed! Var güçleriyle dünya malı biriktirmeye çalışanlara ve sahip oldukları malı yoksullarla paylaşmayanlara cehennemin acı azabını müjdele!

35-Evet, o gün geldiğinde, dünyada biriktirdikleri o altın ve gümüşler cehennemin kor ateşinde kızdırılıp onların yüzleri, sırtları ve gövdeleri dağlanacaktır. O gün onlara, "İşte Muhammed'i yalanlama pahasına biriktirmeye çalıştığınız altın ve gümüşleriniz! Tadın bakalım şimdi, bunları biriktirme uğruna yaptığınız kötülüklerin cezasını!" denilecektir.

HAKSIZ SAVAŞLARINI MEŞRULAŞTIRMAK İÇİN TAKVİMDE DEĞİŞİKLİK YAPAN MÜŞRİKLERİ ELEŞTİRİ

36-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Gökleri ve yeri yarattığı günden beri Allah'ın kitabında olan şudur; Allah katında ayların sayısı on ikidir ve bu durum dünya kurulalı beri böyle devam etmektedir. Bunların içerisinde dördü haram aylardır ve hangi ayların haram ay olarak kabul edildiği ise bellidir (Zilkâde, Zilhicce, Muharrem, Receb) İbrahim peygamber zamanından beri bu bölgede bilinen ve Allah tarafından tasvip edilen haram ay uygulaması işte budur. Sakın sizler müşrikler gibi davranıp bu aylarda savaş açarak hak ve hukuk tanımazlık yapmak suretiyle kendinize yazık etmeyiniz. Ancak müşrikler haram ayları ihlâl edip sizinle savaşacak olurlarsa, siz de eliniz kolunuz bağlı durmayınız, onlar nasıl topyekün sizinle savaşıyorlarsa siz de onlara öylece karşı koyunuz. (bkz.Mukatil) İlâhi emirler konusunda titiz olunuz ve böyle yaptığınız takdirde Allah'ın sizi muzaffer kılacağını biliniz.

37-Hak hukuk tanımadan zayıflarla savaşan ve bu uğurda "haram aylar" ilkesini ihlâl eden, savaşılması yasak olan bu ayların yerlerini değiştiren, erteleyen müşriklerin davranışları olan "Nesi" (Kameri takvim ile güneş takvimi arasındaki yıllık 11 günlük fark nedeniyle kameri ayları bir yıl önceki düzene göre, bir yıl kendi menfaatlerine göre düzenlemek) ilâhi kuralları büsbütün çiğnemektir, düpedüz küfürde artıştır. Nitekim o müşrikler, sırf savaşlarını sürdürebilmek için haram ayların yerini kâh ileri kâh geri alırlar,

bunu yapabilmek için de bazen bir yıl içerisindeki toplam ay sayısını on ikiden on üçe, hatta on dörde çıkarır, (bkz.Zemahşeri) böylece savaşmak istedikleri dönemin haram aylara denk gelmemesini sağlarlar. Bu şekilde güya haram aylara uyduklarını, dindarca davrandıklarını sanmaktadırlar. Müşrikler her ne kadar, ay sayısını arttırmak veya ayların yerini değiştirmek gibi çözümlerle bu kuralı devam ettirdiklerini, haram ayda savaşmadıklarını düşünüyorlarsa da, aslında onların yaptıkları şey, haram ayları ihlâl etmektir. Allah, bile bile sahtekârlık yapan kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez.

PEYGAMBER'İN EMRİNE RAĞMEN SEFERE ÇIKMAYANLARA UYARI

38-Ey elçimiz Muhammed'e iman edenler! Muhammed sizlere Savaş için hazırlık yapmanızı ve sefere çıkmanızı emrettiği (bkz.Taberi) halde niçin içinizden bazılar bu durumdan hoşnut olmayıp (bkz.Zemahşeri) işi ağırdan almaktadır? (bkz.Mukatil, Taberi) Yoksa bunlar Medine'de kalıp bağ ve bahçeleriyle meşgul olmayı elçimizin emirlerine itaat etmeye yani dünyevi kazanç elde etmeyi ahiret kazancına tercih mi etmektedirler? Bunlar şunu unutmasınlar ki uğrunda ahiret nimetlerini heba ettikleri şu dünyalık nimetler aslında Allah'ın ahirette vereceği nimetlerin yanında bir hiçtir.

39-Diğer taraftan Muhammed sizin desteğinize hiç de muhtaç değildir. Nitekim siz ona destek vermeseniz de Allah'ın izni ile elbet ona destek verecek müminler çıkacaktır, fakat siz de bu davranışınızın karşılığında gerekli cezaya maruz kalırsınız.

40-Hatırlayacağınız üzere Allah, Mekke'nin o zorlu günlerinde elçisi Muhammed'e yardım etmiş, onu müşriklerin çeşitli tuzaklarından korumuştu. Nitekim can yoldaşı Ebu Bekir'le birlikte hicret yolundayken bir mağaraya sığındıklarında, mağaraya yaklaşan düşmandan dolayı arkadaşı korkuya kapılmıştı, fakat elçimiz Allah'ın kendisine ihsan ettiği güven duygusuyla onu teselli etmiş, "Korkma, Allah bizim yardımcımızdır" demişti. Evet, Allah elçisini ve ona iman edenleri o zor şartlarda desteklemiş, görmediğiniz ordularla desteklemiş, böylece tevhidin giderek güçlenmesini nasip etmiştir. O'nun yardımı çok büyüktür. Zaten bu sayede sizler müşriklere karşı zafer kazanmış bulunmaktasınız. Üstün olan ve doğru kararlar veren Allah'tır.

41-Şu halde Allah'ın sonsuz kudret sahibi olduğunu, geçmişte olduğu gibi gelecekte de elçisini muzaffer kılacağını, (bkz.Zemahşeri) verdiği emirlerin sizin için daima hayırlı olduğunu biliniz ve elçimizin emri gereğince binekli-

yaya, zengin-fakir, genç-yaşlı demeden (bkz.Taberi) her biriniz seferber olunuz, mallarınızı harcayarak ve bizzat sefere iştirak ederek elçimizin emrine uyunuz. Allah'ın sizler için en uygun olan emirleri verdiğini bildiğinize göre, bu emirlere uymanın sizin için en doğrusu olduğunu aklınızdan çıkarmayınız.

SEFERE ÇIKMAMAK İÇİN BAHANELER UYDURAN MÜNAFIKLARI ELEŞTİRİ

42-Ey Muhammed! Münafıkların senin savaş emrine karşı müminleri soğutmak için "Bu sıcakta savaşa çıkmak akıl kârı değil, biraz da bağ ve bahçemizle ilgilenelim" gibi söylemleri seni üzmesin! Doğrusu onlar işin kolayına kaçmaktadırlar. Zira söz konusu olan şey, kolay bir sefer yahut hemen elde edilecek bir ganimet olsaydı onlar herkesten önce davranırdı. Ama çıkılacak seferin zor, yorucu ve tehlikeli olduğunu bildikleri için ağırdan almakta, bin türlü bahane uydurmaktadırlar. Buna rağmen yarın zafer kazandığınızda da hemen yanına gelecek ve ganimetten pay almak için var güçleriyle dil dökecekler, "İmkânımız olsaydı sizinle birlikte sefere çıkardık" diye yeminler edeceklerdir. Oysa Allah onların yalan söylediğini bilmektedir.

43-Ey ilâhi merhamete ve affa mazhar olan elçimiz Muhammed! Seni Allah affetsin. Bu yalancı münafıklar gelip çeşitli bahaneler uydurarak senden izin istediklerinde kimin doğru kimin yalan söylediğini iyice anlamadan onlara ne diye izin verdin?

44-Zira senin peygamberliğine ve tevhide samimiyetle iman edenler, sefere çıkmak üzere mallarını harcayıp bizzat sefere iştirak etme hususunda bahaneler öne sürerek senden izin istemezler. Allah kendisinden korkup çekinenleri bilir.

45-Senden bu şekilde izin isteyenler aslında iman etmemiş olan, kalplerindeki şüphelere son veremeyen, bu şüpheler içerisinde bocalayan kimselerdir.

46-Kaldı ki bunlar istedikleri izin konusunda gerçekten samimi olsalardı, sefere çıkmak için ellerinden gelen gayreti gösterip olabildiğince hazırlık yaparlardı. Ne var ki onlar böyle yapmak yerine bahane üretmeyi ve ağırdan almayı tercih ettiler. Ve Allah bu tür tutumlarını çirkin bulup onları bocalattı, onları seferden alıkoyup "Geride kalanlarla birlikte siz de oturun" dendi.

47-Bu münafıklar sizinle birlikte gelip sefere çıkacak olsalardı, felâket tellâllığı yaparak moralinizi bozmaktan, bozgunculuk yapmaktan başka bir işe de

yaramazlardı. Bu durumda içinizde onların yaygaralarından etkilenecek kişiler de olacaktı. (bkz.Ebu Ubeyde) Doğrusu Allah bu münafıkların her hallerinden haberdardır.

48-Nitekim vaktiyle Uhud savaşında tam da böyle yapmışlardı. Sizinle birlikte sefere çıkmış ama sonradan peygamberin arkasından işler çevirmeye çalışmış, müminlerin hezimete uğraması için ellerinden gelen gayreti göstermişlerdi. (bkz.Zemahşeri) Ama neticede bütün bu çabaları boşa gitti, hevesleri kursaklarında kaldı; müminler zafer üstüne zafer kazandılar. İşte şimdi de, onların istediklerinin aksi olacak ve müminler zafere ulaşacaklardır. (bkz.Taberi)

49-Bu münafıklardan biri de sana gelip, "Ne olur bana izin ver! Zira ben sizinle sefere çıkar da orada Rum kadınlarını görürsem nefsime hakim olamam, günaha girerim!" (bkz.Taberi) diye bahane uydurmuş, güya sefere katılmamasını dindarlığı ile izah etmeye çalışmıştı. Oysa elçimizin emrine uymayarak, düşmekten korktuğu durumun tam da içine düşmüş bulunmaktaydı. Böylesi münafıklar şunu iyi bilsinler ki elçimize karşı münafıkça tavırları sürdürdükleri takdirde ahirette cehennem ateşi kendilerini çepçevre kuşatacaktır.

50-Ey Muhammed! Çeşitli bahanelerle sefere çıkmaktan kaçınan bu münafıklar senin savaşta zafer kazanman durumunda çok hayıflanacaklar; (bkz.Taberi) yenilgiye uğraman durumunda ise, "Neyse ki akıllı davrandık da savaşa katılmadık" diyerek sevineceklerdir.

51-Onlara şöyle de: "Siz ne sanıyorsunuz! Biz bu yola tam bir inançla çıkıyoruz. Allah'ın izni ile ya muzaffer ya şehit oluruz. Bizim yar ve yardımcımız Allah'tır, bizler O'na güveniriz.

52-Sizin önünüzde ise birbirinden kötü iki seçenek bulunuyor; ya ilâhi bir azapla helâk olup gideceksiniz ya da O'nun emri ile sizleri perişan edeceğiz!

53-Artık bu münafıklığınız açıkça ortaya çıktıktan sonra, ister işgüzar elebaşılarınızın talimatı ile olsun, ister kendiliğinizden olsun, sefer için yaptığınız yardımların hiçbiri kabul görmeyecektir, (bkz.Zemahşeri) çünkü sizler yoldan çıkmış bir topluluk haline geldiniz.

54-Tevhide ve benim peygamberliğime inanmadığınız gibi sırf müslüman görünmek için gönülsüzce bizimle birlikte namaz kılıyor ve bu tür harcamaları da gönülsüzce yapıyorsunuz.

55-Ey Muhammed! Sefer için onların yapacakları yardıma da, sayısal çokluklarına da ihtiyacın yoktur, bu sebeple onların yardım etmemeleri ya da sefere katılmamaları seni üzmesin. Gerçek şu ki onlar bu kadar mal varlığına ve sayısal çokluğa sahip oldukları halde, sana inanmadıkları ve böylesine münafıkça davrandıkları için, hiç bir şekilde göz aydınlığı görmeyecek ve ahirette ilâhi azaba maruz kalacaklardır.

56-Nitekim onlar sizin yanınızda iken, müşrik muamelesi görmemek ve emniyetlerini sağlamak amacıyla mümin olduklarına dair yeminler ederler. Oysa onlar sizden değildir ve bir korkaklar topluluğudur.

57-Sığınacak bir kapıları olsa yahut bir gün sizinle birlikte savaşacakları zaman saklanacakları muhkem kalelere sahip olsalar yanınızda bir dakika durmaz, derhal oraya koşarlar.

ZEKÂT DAĞITIMI KONUSUNDA Hz. PEYGAMBER'İ ÜZEN MÜNAFIKLARI ELEŞTİRİ

58-İçlerinden bazıları çıkıp zekât mallarının dağıtımı konusunda seni eleştirmekte; bekledikleri payı aldıklarında gayet memnun olurlarken, pay alamayınca da söylenip durmakta ve seni adaletsizlikle suçlamaktadırlar.

59-Oysa böyle yapacaklarına gerçek anlamda iman etseler, paylarından memnun olup gerçek müminler gibi davransalar ve elçimizin dağıtımına rıza gösterip ilâhi rızaya nail olmayı amaçlasalardı kendileri için çok daha hayırlı olurdu.

60-"Elçimiz Muhammed'i zekat malları konusunda adaletsizlikle suçlayan münafıklar şunu iyi bilsinler ki; o bu dağıtımı kendi isteğine göre değil, Allah tarafından kendisine bildirilen emirlere göre yapmaktadır. Buna göre peygamberde toplanan zekat mallarından pay alacak olanlar, ihtiyaç sahibi olmayan o münafıklar değil, gerçek hak sahipleridir. Buna göre peygamberde toplanan zekat malları, tüm yoksullara, emeklerinin karşılığı olarak zekat toplamakla görevli olanlara, gönülleri tevhide ısındığı halde mali sıkıntıları sebebiyle kararsız kalanlara, ödeyeceği bedel karşılığında özgürlüğünü kazanacak olan kölelere (*), zor durumdaki borçlulara, elçimizin talimatı ile sefere çıkan müminlere ve yolda kalmış tanrı misafiri gariplere taksim edilir. varlıklı müminlerin mallarından alınarak toplanan zekatın bu kimselere

verilmesi, Muhammed'in kendi kararı değil, bizzat Allah'n emridir. İşte bu şekilde Allah sizler için en uygun hükümleri bildirmektedir."

(*) İslam köleliği kaldırmadı (mı)?

(bkz.Beled Suresi)

61-Bu münafıklar elçimiz Muhammed'in arkasından her türlü entrikayı çevirmekte, sonra gelip gerçek mümin olduklarına dair yeminler etmekte, elçimiz onların münafıklıklarını teşhir etmediği için de onu saf zannedip, "Bu adam her söylenene inanıyor" gibi onu incitecek sözler söylemektedirler. Oysa onlar şunu iyi bilsinler ki elçimiz aslında onların münafık olduklarını ve kimin doğru kimin yalan konuştuğunu gayet iyi bilmekte, (bkz.İbn Kesir) fakat onların hayrı için böyle davranmaktadır. Zira o, kendisine Allah tarafından verilen bilgilere ve gerçek müminlerin sözlerine itimat etmektedir. Nitekim o, Allah tarafından gönderilmiş olan bir peygamber olarak, kendisine iman edenler için ilâhi rahmet kaynağıdır. Ona hakaret eden münafıklar ise cehennemin acı azabına maruz kalacaktır.

62-Müminlerin yanına gelip, "Bizler sizin tarafınızdayız" şeklinde yeminler etmekte, böylece güya onların gönüllerini kazanmaya çalışmaktadırlar. Oysa onlar gerçek mümin olsalardı Muhammed'in bildirdiği ilâhi emirlere itaat eder, Allah'ın ve elçisinin rızasına nail olmaya gayret ederlerdi.

63-Bu münafıklar, Muhammed'in bildirdiği ilâhi emirlere itaat etmeyen ve ona düşmanlık eden kimselerin cezasının sonsuza kadar cehennemde kalmak olacağını halâ öğrenemediler mi? Bu ne büyük bir zillettir!

64-Bu münafıklar, elçimizin ve müminlerin arkasından işler çevirdiklerinde, "Umarız Allah bu yaptığımızı ortaya çıkarmaz" (bkz.Taberi) diyerek kendilerince alay etmektedirler. (bkz.Razi) Ey Muhammed! Onlara şöyle de: "Siz böyle alay etmeye devam edin bakalım! Çok yakında Allah gerçek yüzünüzü ortaya çıkaracak ve sizleri perişan edecektir."

65-Ne yaptıklarını sorsan; "Bizler ciddi değildik, sadece eğlenmek için öyle konuşuyorduk" diyeceklerdir. Bu durumda onlara şöyle cevap ver: "Demek

tevhit inancıyla, Allah'ın peygamberiyle ve ilâhi mesajla alay ederek eğleniyordunuz!

66-Boşuna bahane üretmeyin! Zira bizim yanımızda mümin gibi davrandıktan sonra açıkça inkârcı olduğunuz ortaya çıkmış bulunmaktadır. Şimdi artık tövbe edip bu davranışlara kesin olarak son veren ve gerçek mümin olanlarınızdan başkası, (bkz.Taberi) münafıkça davranmak ve peygambere hakaret etmek gibi fiilleri sebebiyle ilâhi azaba maruz kalacaklardır."

## MÜNAFIKLARIN ORTAK ÖZELLİKLERİ

67-Kadın ve erkek bütün münafıklar aynıdır. Ortak noktaları, elçimiz Muhammed'i inkâr etmek, insanların ona iman etmesini engellemeye çalışmak, (bkz.Taberi) yoksullara yardım ve savaş için maddi yardım talep edildiğinde cimrilik yapmaktır. Bunlar ilâhi emirlere uymamayı tercih etmişler (bkz.Taberi, Razi) ve bu tavırlarında diretmişlerdir. (bkz.Zemahşeri) Bu davranışlarına karşılık olarak da ilâhi cezaya müstehak olmuşlardır. Münafıklar, yoldan çıkmış fasık kimselerdir.

68-Nitekim kadın ve erkek bütün bu münafıklar, diğer inkârcılarla birlikte ilâhi rahmetten mahrum kalacak, cehennem ateşine girecek ve orada sonsuza kadar kalacaklardır. Evet, işte Allah'ın onlara vaadi budur ve bu, onların tam da müstehak oldukları cezadır.

69-Ey münafıklar! Siz de tıpkı Hud peygamberi yalanlayan Ad kavmi, Salih peygamberi yalanlayan Semud kavmi, İbrahim peygamberi yalanlayan Nemrut ve çevresindekiler, Şuayb peygamberi yalanlayan Medyen halkı, Lut peygamberi yalanlayan ve yerle bir edilen Lut kavmi gibi davranmakta, elçimiz Muhammed'e karşı aynı tavrı takınmaktasınız. Siz de onlar gibi dünyevi menfaatler uğruna peygamberi yalanlamakta ve tevhit inancı ile alay etmektesiniz. Ancak unutmayınız ki bu toplumlar sizden daha güçlü, zengin ve kalabalık olduklar halde cezasız kalmamışlar, peygamberleri yalanladıkları için Allah tarafından cezalandırılmışlardır. Bunu gayet iyi biliyorsunuz.

70-Öncekilerin haberleri; Nuh'un, Ad'ın, Semud'un halkının, İbrahim halkının, Meyden'lilerin ve yolladığımız felâketlerle altı üstüne getirilmiş yerlerin haberleri size ulaşmadı mı? Elçileri onlara o açık belgelerle gelmiş olmalarına rağmen peygamberleri yalanlamışlardı. İşte bu nedenle iyi biliyorsunuz ki Allah onları haksız yere cezalandırmış değildir, onlar kendi yaptıkları şeyler neticesinde hem dünyada hem ahirette perişan olmaya müstehak olmuşlardır. Dolayısıyla tövbe etmediğiniz takdirde sizi bekleyen son da aynısı olacaktır.

## MÜMİNLERİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

71-Bütün münafıkların bu özelliklerde ortak olmasına karşılık, kadın ve erkek bütün müminler de birbirlerinin yardımcısı ve destekçisidirler. (bkz.İbn Kesir) Bunların ortak özellikleri ise Muhammed'e iman etmek, insanlara tevhidi tebliğ etmek, hiçbir şirk ve nifak unsuru karıştırmaksızın sadece ve sadece Allah'a kulluk etmek, bütün ibadetleri bu şekilde tevhit ve samimiyet üzere yapmak ve Allah'ın elçisi Muhammed'e gönülden itaat etmektir. Allah, işte bunlara ikramda bulunacaktır. Allah sonsuz kudret sahibidir ve münafıklara vereceği ceza hususunda da, müminlere vereceği ödül hususunda da en isabetli olanı yapmaktadır.

72-Allah, işte bu gerçek müminlere merhameti ile muamele edecek, onları içlerinde ırmakların çağıldadığı, muazzam konakların bulunduğu ve sonsuza kadar kalacakları cennete dahil edecek, hatta bundan daha büyük bir ödül olmak üzere, onlardan razı olacaktır. İşte, erişilebilecek en büyük bahtiyarlık ve kurtuluş budur.

73-Ey Muhammed! Sen bu münafıkların tavırlarına aldırma ve tevhit inancına düşmanlık edenlere karşı sefere çık ve savaş! Arkanızdan entrikalar çeviren münafıklara da göz açtırma! Onlarla kararlılıkla mücadele et! (bkz.Taberi) Ayrıca onların çabalarının sonuçsuz kalacağını, varacakları yerin cehennemden ibaret olacağını bil ve müsterih ol!

## MÜNAFIKLARIN İKİYÜZLÜLÜKLERİ

74-Onlar hem elçimiz Muhammed'i ve müminleri alaya alarak konuşmakta, hem de bu durum kendilerine sorulduğunda yemin ederek böyle bir şey söylemediklerini iddia etmektedirler. Oysa düpedüz yalan söylemektedirler. Zira onlar sizin yanınızda müslümanmış gibi konuştuktan sonra başka yerde alenen elçimizi inkâr etmişler, hatta Tebük savaşı dönüşünde onu öldürmeye dahi kalkmışlardır. (bkz.Taberi) Üstelik bunu yapmaya kalkışanlardan biri, daha yakın zamanda öldürülen bir yakınının diyetini elçimiz sayesinde almış ve varlıklı bir kişi olmuştu. Eğer bu davranışlarına son verir ve gerçek anlamda mümin olurlarsa kendileri için en doğru olanı yapmış olurlar. Aksi takdirde Allah onlara hem dünyada hem ahirette acı bir azap çektirecektir. Üstelik pek güvendikleri aşiretleri ve yakınları da bu konuda kendilerine

yardım edemeyecektir. (bkz.Taberi)

75-O münafıklardan bazıları da, "Allah bize mal mülk nasip ederse o malı yoksullarla paylaşır ve tevhide sadakatle bağlı müminlerden oluruz" diye yemin etmişti

76-Ancak Allah kendilerine mal mülk nasip ettiğinde verdikleri sözü unutup zekât almak için gönderilen görevlilere, "Muhammed haraç mı istiyor?" demeye başlamışlardır.

77-İşte onların özelliği budur. (bkz.Taberi) Verdikleri sözü bozmaları ve elçimizi inkâr etmeleri sebebiyle bu kimseler ömür boyu münafıkça yaşamak durumunda kalmışlardır.

78-Allah'tan hiçbir şey gizleyemeyeceklerini, Allah'ın onların en gizli saklı hallerinden dahi haberdar olduğunu hala öğrenemediler mi!

79-Hem Tebük seferi öncesinde peygamberin çağrısına uyarak büyük yardım yapan müminlerle alay eden hem de elinde avucunda bulunan azıcık malı dahi getirip bu uğurda infak eden yoksul ve samimi müminlerle alay eden, yoksul ve samimi müminlerin gösteriş yaptıklarını söyleyerek (bkz.Taberi) kendilerince onları alaya almaya çalışan bu münafıklar, yaptıklarının yanlarına kalmayacağını, bu alaylarının cezasını acı bir şekilde muhakkak göreceklerini bilmezler mi!

80-Ey Muhammed! Sakın bu münafıklara karşı yumuşak kalpli olma! Ölüp gittiklerinde bağışlanmaları için dua etme! Zira bir değil bin defa (burada kullanılan "yetmiş" sözü sayı değil Arapça'da "çokluktan kinaye"dir. Türkçe'de karşılığı "bir değil bin defa"dır) dua etsen de Allah onlar yine de bağışlamayacaktır, çünkü onlar tevhidi ve senin peygamberliğini inkâr etmişler, sana iman edenleri de bu yoldan döndürmek istemişlerdir. Allah böyle kötü niyetli kimseleri tevhit inancına muvaffak kılmaz. (bkz.Taberi)

81-Bunlar Allah'ın peygamberinin talimatına uyup sefere çıkmak yerine çeşitli bahaneler uydurarak Medine'de kalmayı tercih etmişler, elçimiz Muhammed'in emri gereğince sefer için mallarını harcamaya da bizzat sefere iştirak etmeye de yanaşmamışlar, hatta bununla da kalmayıp, "Bu sıcakta savaşa çıkmak akıl kârı değil" gibi sözler sarfederek müminlerin maneviyatını sarsmaya çalışmışlardır. Üstelik yaptıkları iş doğruymuş gibi davranıp

hallerinden memnun olmaktadırlar. Oysa şunu bilmelidirler ki sıcaktan dolayı sefere çıkmayarak elçimize muhalefet etmeleri, onları bu sıcaktan daha fena olan cehennem ateşine doğru sürüklemektedir.

82-Oraya girdiklerinde, bu davranışlarının cezası olarak çok ağlayacaklar, gün yüzü görmeyeceklerdir. (bkz.Zemahşeri)

83-Ey Muhammed! Bu münafıkların gerçek yüzlerini görmüş olduğuna göre, artık onlara güvenme! İleride başka bir sefere çıkacak olduğunda gelip sana katılmak isteseler dahi onlar kabul etme ve kendilerine, "Siz vaktiyle bana muhalefet etmeyi ve sefere çıkmayıp şehirde kalmayı tercih etmiştiniz, bundan böyle sizin gibilere ihtiyacımız yok" şeklinde cevap ver.

84-Onlara karşı net bir şekilde tavır al, içlerinden biri öldüğü zaman gidip de kabri başında dua etme, cenaze namazlarını dahi kılma; çünkü onlar tevhidi ve senin peygamberliğini inkâr etmiş ve ömür boyu münafıklık yapmış kimseler olarak ölmüşlerdir.

85-Ey Muhammed! Bu münafıkların sefer için yapacakları yardıma da, sayısal çokluklarına da ihtiyacın yoktur, bu sebeple onların mallarının çokluğu ve ailelerinin kalabalıklığına rağmen yardım etmemeleri ya da sefere katılmamaları seni üzmesin. Gerçek şu ki onlar bu kadar mal varlığına ve sayısal çokluğa sahip oldukları halde, sana iman etmedikleri ve böylesine münafıkça davrandıkları için, hiçbir şekilde göz aydınlığı göremeyecek ve ahirette ilâhi azaba maruz kalacaklardır.

86-Nitekim, "Elçimiz Muhammed'e iman edin, onun emir ve talimatlarına uyun ve kendisi ile birlikte sefere çıkın!" şeklinde emirler içeren ayetler geldiği zaman bu münafıklar içerisinden gücü kuvveti, hali vakti yerinde olanlar bile gelip hemen senden izin istemiş ve "Bizi mazur gör, kadınlar, hastalar, yaşlılar ve çocuklarla şehirde kalalım" demişlerdir.

87-Evet, seninle birlikte sefere katılmaktansa kadınlar, hastalar, yaşlılar ve çocuklar gibi şehirde kalmayı kendilerine yedirebilmişlerdir. Böyle olduğu için de kalpleri büsbütün kararmış, gözleri gerçeği göremez olmuştur.

88-Buna karşılık elçimiz Muhammed ve ona gerçekten iman edenler gerek sahip oldukları malları harcayarak, gerek bizzat sefere iştirak ederek bu ilâhi emre itaat etmişlerdir. Dolayısıyla bunlar iki cihanda da saadete ermeye hak

kazanmışlardır.

89-Allah onlara içlerinde ırmakların çağıldadığı cennetler hazırlamıştır. Onlar işte bu cennetlere girecek ve sonsuza kadar kalacaklardır. İşte bu, gerçekten muazzam bir kazançtır.

SEFERE KATILMAYAN MÜMİNLERİN MAZERETLERİ ile MÜNAFIKLARIN BAHANELERİ ARASINDAKİ FARK

90-Bedevi Araplar içerisindeki münafıkların bir bölümü elçimize gelip, "Sefere çıkarsak yerimiz yurdumuz savunmasız kalır, düşman saldırır" gibi bahaneler uydurmuşlardı. Diğer bir grup ise mazeret bildirmeye bile gerek duymamıştı. Elçimize inanmayan bu münafıkların başına ahirette elbette acı bir azap gelecektir.

91-Münafıkların asılsız bahanelerinin aksine, gerçekten elçimize iman etmekle beraber sırf hasta, yaşlı veya savaş gereçlerini temin edemeyecek kadar yoksul oldukları için sefere katılamayan müminler elbette ki mazurdurlar. Çünkü bunlar tevhide ve elçimiz Muhammed'e yürekten inanmış samimi müminlerdir ve böyle iyi niyetli müminler, bu tür geçerli mazeretler sebebiyle savaşa katılmamış olduklar için asla sorumlu tutulacak değildirler. Allah bu müminlere karşı çok merhametli ve affedicidir.

92-Benzer şekilde kendilerine sefere katılmak için gerekli olan bineklerin temin edilmesi için gelip sana müracaat eden ve "Size binek temin etme imkânım yok" cevabını aldıklarında sefere katılmaları için gerekli bineği sağlayamamanın, dolayısıyla sefere katılamamanın üzüntüsüyle göz yaşı dökerek evlerine dönen yoksul müminler de sorumlu tutulacak değildir.

93-Sorumlu tutulacak ve ilâhi cezaya maruz kalacak olanlar hali vakti yerinde olduğu halde sırf münafıklıkları sebebiyle gelip çeşitli bahaneler uyduran ve izin almaya çalışan; kadınlar, hastalar, yaşlılar ve çocuklarla şehirde kalmaya rıza gösteren münafıklardır. Kalpleri büsbütün kararmış bu münafıkların beyinleri, seninle birlikte cihada çıkmaktan geri durmanın kötü akıbetini idrak edemez olmuştur. (bkz.Taberi)

94-Ey Muhammed! Siz savaştan geri döndüğünüzde bu münafıklar size mazeret beyan edecek, kendilerini savunmaya çalışacaklardır. Bu durumda

onlara şöyle de: "Hayır, boşuna mazeret uydurmayın! Allah sizin gerçek yüzünüzü göstermiş bulunmaktadır. Bundan böyle gözümüz üzerinizde olacaktır. Tövbe edip gerçek mümin olacak mısınız, yoksa bu münafıklığa devam mı edeceksiniz, bunu göreceğiz. (bkz.Taberi) Bu münafıkça tavrı sürdürerek öldüğünüz takdirde ise gizli ve açık her şeyden haberdar olan Allah'ın huzuruna çıkarılıp hesaba çekilecek ve müstehak olduğunuz cezayı alacaksınız."

95-Evet, kendilerini azarlamayasınız (bkz.Taberi) hatta hallerini anlayıp hak veresiniz diye size çeşitli mazeretler anlatacaklardır. Belli ki onlar ıslah olacak değildirler, bu yüzden azarlanmaya bile değmezler. (bkz.Zemahşeri) O halde bırakın ne halleri varsa görsünler; ama kesinlikle yaptıklarını hoş karşılamayınız, onlara sıcak davranmayınız. Artık onlarla ilginizi kesin, her biri birer pisliktir. Yaptıklarının cezası olarak varacakları yer cehennemdir.

96-Kendilerinden razı olasınız diye yeminler edeceklerdir. Unutmayınız ki siz olanları unutup onlara sıcak davransanız bile Allah onlardan asla razı olmayacaktır.

BEDEVİ ARAPLAR İÇİNDEKİ MÜNAFIKLAR ve MÜMİNLER

97-Ey elçimize iman edenler! Medine dışından gelen bedevi Araplar'ın münafıkları hem elçimizi inkâr etme ve münafıklık yapma hususunda şehirli münafıklardan daha katıdırlar hem de elçimize indirilen ilâhi hükümleri tanımamaya daha yatkındırlar. Allah sonsuz ilim sahibidir ve müminlere her konuda bu gibi hikmetli nasihatlerde bulunmaktadır.

98-Hiç inanmadıkları halde sırf münafıkça amaçlarla malların infak ederler ve "Bunlar keşke yenilgiye uğrasalar ve Muhammed öldürülse de rahatlasak ve artık böyle harcamalar yapmak zorunda kalmasak" (bkz.Mukatil) diye beklerler. Ama Allah onların her halinden haberdardır ve müminler için bekledikleri perişanlık kendi başlarına gelecektir. (bkz.Taberi)

TEVHİT İNANCININ ÖNCÜSÜ SAMİMİ MÜMİNLER

100-Bunun gibi, tevhide ve elçimizin peygamberliğine iman hususunda diğer insanlara öncülük eden ve bu uğurda yurtlarını terkedip Medine'ye hicret eden Mekkeli muhacir müslümanlar, bunlara Medine'de kucak açan ve

elçimize destek olup onu canları pahasına müdafaa eden Medineli müslümanlar (bkz.Taberi) ve daha sonradan elçimize samimiyetle inananların safına katılan gerçek müminler, bu tevhide ve ilâhi mesaja gönül hoşluğuyla iman ettikleri gibi Allah da onlardan razı olmuştur. Onlara içlerinde ırmakların çağıldadığı ve sonsuza kadar yaşayacakları muhteşem bir cennet ödülü hazırlamıştır. İşte gerçek kurtuluş ve mutluluk budur.

ÇEVREDEKİ MÜNAFIKLAR ve SEFERDEN GERİ KALAN DİĞER GRUPLAR

101-Ey elçimize iman edenler! Medine çevresinde yaşayan bedevi Araplar arasında bazı münafıklar bulunduğu gibi, Medine'de de gerçek yüzlerini sizden gizleyebilecek kadar sinsi münafıklar da bulunmaktadır. Onları siz bilmezsiniz ama biz biliriz. Allah bunların niyetlerini bilmektedir. Onlar bu yaptıklarının cezası olarak dünya hayatında azap üstüne azap çekecek, ahirette ise çok daha dehşetli olan cehennem azabına maruz kalacaklardır.

102-Bunlardan başka bir de elçimizin emrini dinlemeyip seferden geri kaldıkları halde sonradan hatalarını anlayan ve yaptıkları yanlışı itiraf edip tövbe eden kimseler vardır ki Allah bu kimselerin tövbelerini kabul edecektir. Zira Allah içtenlikle tövbe edenlere karşı çok merhametli ve bağışlayıcıdır.

103-Ey Muhammed! İşte bu içtenlikle tövbe edenlerin hatalarının telâfisi olarak getirip verdikleri sadakaları kabul et ki onların münafıklardan olmadıkları herkes tarafından bilinsin, isimleri temize çıksın! Ayrıca onlar için dua et; zira böylece hissettikleri ağır pişmanlık duygusu sebebiyle iyice perişan olmuş halleri biraz düzelecek, kalpleri sükûn bulacaktır. Kaldı ki Allah, böylesine samimi bir şekilde tövbe edenler için çok bağışlayıcı ve merhametlidir.

104-Fakat verdikleri sadakaları kabul etmesi ve kendilerini bağışlaması için elçimize ısrarla yalvaran (bkz.Taberi) bu müminler de şunu bilmelidirler ki tövbeleri de sadakaları da kabul edecek olan Allah'tır, elçimiz bu hususta tamamen ilâhi emirlere göre hareket etmektedir. Evet, Allah tövbe edenler için çok merhametli ve bağışlayıcıdır.

105-Ey Muhammed! Bu tövbekâr müminlere şöyle de: "Allah tövbelerinizi kabul buyurmuştur, ancak bundan sonra daima Allah'ın bildirdiği emirlere

itaat ediniz. O'nun rızasına uygun davranınız; (bkz.Taberi) yaptığınız her şeyin Allah tarafından bilindiğini ve benzeri bir davranış sergilediğiniz takdirde müminler tarafından münafık olarak bilineceğinizi, nihayetinde de can verip Allah'ın huzurunda hesaba çekileceğinizi ve bütün yaptıklarınızın karşılığını göreceğinizi asla unutmayınız!"

106-Elçimizin emrine uyup savaşa katılmak yerine münafıklar gibi davranıp geri kalan ve bu yaptığına sonradan pişman olduğu halde gelip pişmanlığını elçimize bildirmeyen kimseler ise, (bkz.Taberi) tövbelerinde samimi olduklarını ortaya koyarlarsa (bkz.Taberi) Allah onları bağışlayacaktır. (Yüz on sekizinci ayette bu kişilere tekrar değiniliyor) Allah onların durumlarını bilmekte ve kendilerine hikmetle muamele etmektedir.

MESCİT SÜSÜ VERİLMİŞ FİTNE YUVASI : MESCİD-İ DIRAR

(İlgili tarihte Medine'de Muhammed peygamberin kurduğu ve halen içinde mezarının bulunduğu Mescid-i Nebevi ve Medine'ye bir saat kadar uzaklıktaki Kuba köyünde Peygamber'in hicreti sırasında kurulmuş olan Kuba Mescid'i vardı. Münafıklar bu mescidi, Kuba köyündeki Kuba Mescidi'nin tam karşısına inşa edip muhalif fraksiyon yaratmaya çalışmışlardır)

107-Bir diğer münafık grubu daha vardır ki bunlar sırf müminleri ikiye bölüp bir kısmını peygamberin çevresinden uzaklaştırmak ve zamanla aralarına fitne sokmak amacıyla (bkz.Taberi) Medine'ye yakın bir bölgede mescit süsü verilmiş bir fitne ve nifak yuvası yapmışlardır. Orayı vaktiyle Hendek savaşı için müşrik ordusunu organize eden peygamber düşmanı bir kişiyi (Ebu Amir) koruyup kollamak üzere kullanmışlardır. Yaptıkları binanın bütün müminler tarafından bir mescit olarak kabul edilmesi için de elçimiz Muhammed'i oraya çağırıp orada kendilerine namaz kıldırmasını istemişlerdir. Bunlar iyi niyetli ve samimi mümin olduklarına ve bu mescidi iyi niyetle inşa ettiklerine dair Allah adına yemin etseler de Allah onların yalancı ve münafık olduklarını bilmekte ve işte böyle ilân etmektedir.

108-Ey Muhammed! Sakın o münafıkların sözlerine itibar edip de orada namaz kılma; zira senin namaz kılacağın yer o münafıkların yaptıkları fitne yuvası değil, kendilerini her türlü şirk ve nifaktan arındırmış samimi müminler tarafından yapılan ve başından beri ilâhi emirlere uygun hareket etmek amacıyla inşa edilmiş olan mescittir. Allah her türlü şirk ve nifaktan kendini arındıran gerçek müminleri sever, o münafıkları değil!

109-Peki, binasını tevhit ve ilâhi emirlere bağlılık ile Allah rızasını elde etme temeli üzerine kuran mı iyidir, yoksa binasını kaymakta olan bir uçurumun kıyısına kurup da onunla birlikte cehennem ateşine yuvarlanan mı? Allah, yanlışlar içinde olan bir topluluğu hidayete erdirmez.

110-Onlar bu gerçeği fark edip tövbe etmek yerine canları çıkasıya kadar kendilerini savunmakta, iyi niyetli olduklarını iddia etmektedirler. Neticede bu münafıkların kurduğu bina kalpleri parçalanıncaya kadar içinden çıkamayacakları bir şüphe kaynağı olmaya devam edecektir. Allah onların iç dünyalarını bilmekte ve en doğru hükmü vermektedir.

## ALLAH'IN MÜMİNLERE VAADİ

111-Allah, elçisi Muhammed'e samimiyetle iman eden ve onun talimatı doğrultusunda hem mallarını harcayarak hem de bizzat sefere iştirak ederek canları pahasına savaşıp şehit düşenlerden ve gazilerden razı olmuş ve onlara bu davranışları karşılığında cennet ödülünü bahşetmiştir. Evet, Allah, peygamberine destek veren böylesi müminlere cennet ödülünü vereceğini hem Tevrat'ta, hem İncil'de hem de Kur'an'da açıkça vaat etmiştir ve bu vaadini yerine getireceğinden hiç kuşku yoktur. Zira verdiği sözde durma konusunda Allah'tan daha vefakâr kimse olamaz! O halde, ey elçimize sadakatle bağlı olan ve onunla birlikte sefere çıkan müminler! Gerektiğinde canınızı ve malınızı feda edeceğinize dair ahdinize sadık kaldığınızdan dolayı (bkz.Taberi) müjdeler olsun sizlere! İşte gerçek kurtuluş ve mutluluk budur.

112-Ey her türlü şirk ve nifaktan arınıp dosdoğru tevhide iman eden, (bkz.Taberi, Zemahşeri) verdiği nimetlere şükredip sadece Allah'a kulluk eden, elçisinin emrine uyup sefere çıkan, (bkz.Ebu Müslim, Razi) bütün ibadetlerini tevhit esasına göre yerine getiren, insanlara bu tevhit inancını tebliğ eden (bkz.Maverdi) ve ilâhi emirlere titizlikle uyan müminler! Müjdeler olsun size, çünkü Allah size cennet ödülü vaat etmiştir.

## MÜŞRİK AKRABALARINIZI TEVHİDE ÇAĞIRIN

113-Ey elçimize iman edenler! İbrahim peygamberin vaktiyle, müşrik babası için dua etmiş olmasından yola çıkarak, en yakınları bile olsa cehennem

ahalisi oldukları iyice belli olmuş olan müşriklerin bağışlanmalarını istemek ne Nebiye düşer ne de müminlere. Böyle yapacağınıza, onların şirki bırakıp tevhide dönmeleri için gayret ediniz.

114-Unutmayınız ki İbrahim'in babası için ettiği duanın sebebi, vaktiyle ona böyle bir söz vermiş olmasıydı. Kaldı ki o, babasının şirkte ısrar ettiğini görünce dua etmekten vazgeçmiş, çok yufka yürekli ve merhametli olmasına rağmen yine de ondan uzaklaşmıştı. Şu halde peygamberin ya da müminlerin yapacakları şey, müşrikler için dua etmek değil, onları tevhide yönlendirmeye çalışmaktadır.

115-Ey elçimize iman edenler! Gerçek şu ki Allah hiç kimseyi, gerekli açıklamaları ve mesajları iletmeden, yasakları bildirmeden önce sorumlu tutmaz. Dolayısıyla size bu yasaklar bildirilmeden önce yaptıklarınızdan dolayı endişe etmeyiniz. (bkz.Taberi) Unutmayınız ki Allah her şeyden haberdardır.

116-Kâinattaki her şeyin yaratıcısı ve sahibi O'dur. Hayatı bahşeden de, canları alan da O'dur. Sizin Allah’a tercih edeceğiniz ne bir dostunuz ne de yardımcınız yoktur. Eğer ilâhi emirlere muhalefet ederseniz sizi O'nun azabından hiçbir gücün koruyamayacağını biliniz. (bkz.Taberi)

ZOR ZAMANDA Hz. PEYGAMBER'E UYAN SAMİMİ MÜMİNLER

117-Şunu iyi biliniz ki Allah, birçok kimsenin katılmayı göze alamadığı (bkz.Zemahşeri) zorlu Tebük Seferi'ne katılan ve elçisi Muhammed'i o zor şartlarda destekleyen muhacir ve ensarın bu fedakârca davranışlarını karşılıksız bırakmayacak, onların derecelerini yükseltecek (bkz.Teysir) ve cennetle ödüllendirecektir. Zira O, elçisine ve müminlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir.

TEBÜK SEFERİ'NE KATILMADIKLARI İÇİN PİŞMANLIKLA TÖVBE EDEN ÜÇ KİŞİ

118-Diğer taraftan elçimizin emrine uyup savaşa katılmak yerine münafıklar gibi davranıp geri kalan ve bu yaptığına sonradan pişman olduğu halde gelip pişmanlığını bildirmeyen kimseleri  de Allah affetmiştir. Çünkü bunlar yaptıkları hatadan öylesine pişman olmuşlardır ki adeta dünya onlara dar gelmiştir. Nihayet Allah'tan başka sığınacak ve af dileyecek merci olmadığını anlamış ve samimiyetle O'na yönelip tövbe etmişlerdir. Allah da onların

tövbelerini kabul etmiştir. Zira Allah, böylesine tövbe edenlere karşı çok merhametli ve bağışlayıcıdır.

119-Ey seferden geri kalan ve sonradan tövbe eden kimseler! Bundan böyle gerekli dersi alınız ve elçimiz tarafından bildirilen il'ahi emirlere uyunuz ki sonunda onun vaat ettiği cennet ödülüne nail olan sadakat sahibi müminlerle birlikte olasınız.

PEYGAMBERE BAĞLILIĞIN ÖDÜLÜ

120-Medine halkının ve çevrelerindeki çöl Araplarından müminlerin Allah’ın elçisinin emirlerine kayıtsız kalmaya hakları yoktur. Kendi nefslerini de  onun nefsinden üstün tutamazlar. Bunların Allah yolunda bir susuzluk, bir yorgunluk ve bir açlık çekmeleri, kâfirleri öfkelendirecek bir adım atmaları ve düşmandan bir kötülük görmeleri mutlaka lehlerine sevap olarak yazılacaktır. Allah müminlerin yaptıkları bu tür samimi amelleri kesinlikle ödülsüz bırakmaz.

121-Yaptıkları küçük büyük bütün harcamalar, zor şartlarda yol kat ederek geçtikleri tüm vadiler, dolayısıyla attıkları her adım dahil olmak üzere yaptıkları her şey kendilerine sevap olarak yazılacak ve Allah tarafından en güzel şekilde ödüllendirilecektir.

122-Diğer taraftan, "Elçimizin çevresinden ayrılmayınız, onunla birlikte olunuz" gibi ilâhi emirler sebebiyle Medine çevresinde yaşayan müminlerin topluca Medine'ye akın etmelerine de gerek yoktur. (bkz.Mücahid, Taberi) Böyle yapmak yerine içlerinden belli bir grubu elçimizin yanına gönderebilirler. Böylece bunlar ilâhi emirleri öğrenir ve dönüp diğerlerine anlatabilirler.

123-Ey elçimize iman edenler! Medine'nin yakın çevresinde yaşayan ve sizler için tehdit oluşturan düşmanlarla (bkz.Derveze) savaşınız ve onlara kararlılığınızı gösteriniz. Unutmayınız ki Allah, emirlerine itaat eden müminlerin yardımcısıdır.

MÜNAFIKLARIN ALAYCI ve USLANMAZ TAVIRLARI

124-Doğrusu elçimize ne zaman bir ilâhi vahiy gelecek olsa münafıklar hemen, "Bu ayetler sizin inancınızı arttırdı mı şimdi?" diye alaycı bir şekilde aralarında konuşurlar. evet, elçimize vahyettiğimiz ayetler gerçekten de müminlerin inançlarını pekiştirmekte ve gönüllerine huzur vermektedir. Bu yüzden hemen sureyi birbirlerine müjdelemektedirler.

125-Kalplerinde hastalık olan münafıkların da derdine dert katar. Onlar da münafık olarak ölüp cehenneme gideceklerdir.

126-Nitekim onlar, her yıl bir veya bir kaç defa, gerçek yüzlerini ortaya çıkaran ve onları münafıklıklarından utandıran ibretlik olaylar yaşamakta, fakat yine de ibret alıp tövbe etmemektedirler.

127-Gerçek yüzlerini ortaya çıkaran ayetler vahyedildiği zaman gizlice birbirlerine bakar ve kimseye sezdirmeden mescitten çıkıp gider, fakat bu durumdan ibret almak yerine aynı münafıkça tavırları sürdürmeye devam ederler. (bkz.Razi) Bu davranışları sebebiyle kalpleri katılaşmıştır. Zira onlar hiçbir zaman elçimize vahyedilen vahyi düşünüp ibret almak istememişlerdir.

İLÂHİ RAHMETİN İFADESİ : Hz. PEYGAMBER

128-Ey müminler! Sakın bu münafıklar gibi elçimize itaatsizlik etmeyiniz. Zira o, sizin için seçilmiş ve sizlere ilâhi vahyi tebliğ etmek üzere görevlendirilmiş bir peygamber olup kendisine inananlara çok düşkündür, onların ilâhi emirlere muhalefet edip de ilâhi cezaya maruz kalmalarından endişe eder. O sizin üstünüze titrer, müminlere karşı pek nazik ve merhametlidir. Bu yüzden de tevhide ve ilâhi emirlere uygun yaşamanız için elinden geleni yapar. (bkz.Taberi)

129-Ey Muhammed! Sen bu özelliğine rağmen yine de o münafıklar aynı tavırları sürdürür ve sana muhalefet etmeye devam ederlerse sakın üzülme (bkz.Razi) ve onlara şöyle de: "Ben sizlere ilâhi vahyi anlattım ve görevimi yaptım. İnkâr etmeniz ve münafıklığınız bana değil, size zarar verir. Zira benim yardımcım, kendisinden başka ilâh olmayan Allah'tır. O, var olan her şeyin mutlak hükümranıdır!"

KURAN -114- (110) NASR SURESİ TÜRKÇE ÖZÜ

(Bismillahirrahmanirrahim)

(her şeye) Yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden, rahmetiyle sayısız nimetler ihsan eden, merhameti ve rahmeti bol, kulluk edilmeye layık tek ilah Allah'ın ismi ile (yardımıyla) (başlanır)

(Aynı zamanda müşriklerin bir işe başlarken Allah yerine kendi ilahlarının adlarını

zikretmelerine nispettir)

NASR = Yardım

3 Ayet - /Tevhidin zaferi : Mekke'nin fethi/

Medine döneminin sonlarında vahyedilmiştir. Mekke'nin fethi ile birlikte tevhit davasının en önemli düşmanlarının saf dışı bırakılmasına işaret etmekte ve Hz.Peygamber'den bu ilâhi nimete şükretmesi istenmektedir. Sonunda ahiret ve hesap uyarısı tekrarlanmaktadır.

(bkz.Hasan Elik & Muhammed Coşkun, "İndirildiği Dönemin Işığında Kur'an Tefsiri)

AYETİN OKUNUŞU: 1-) İza cae nasrullahi velfeth;

KELİMELERİ: İzâ câe* nasru allâhi* ve el fethu

KARŞILIKLARI: geldiği zaman* Allah'ın yardımı* ve fetih

TÜRKÇE ÖZÜ:

Ey elçimiz Muhammed!

1-Allah'ın yardımı ile gerçekleşince Mekke'nin fethi

AYETİN OKUNUŞU: 2-) Ve raeytenNase yedhulune fiy diynillahi efvaca;

KELİMELERİ: Ve raeyte* en nâse* yedhulûne* fî* dîni allâhi* efvâcâ

KARŞILIKLARI: görüyorsun* insanların* nasıl girdiklerini* ...ne* Allah'ın dini(ne)* akın akın

TÜRKÇE ÖZÜ:

2-Görüyorsun insanların ilahi din tevhide nasıl girdiklerini akın akın

AYETİN OKUNUŞU: 3-) Fesebbıh BiHamdi Rabbike vestağfirHU, inneHU kâne Tevvaba;

KELİMELERİ: Fe* sebbih* bi* hamdi* rabbi-ke* ve istagfir-hu,* inne-hu* kâne* tevvâbâ

KARŞILIKLARI: artık* tespih et* ile* hamd* rabbine* ve ondan yardım niyaz et* muhakkak o* ...dir* dilekleri kabul eden(dir)

TÜRKÇE ÖZÜ:

3-Hamd ile rabbine şükret ve O'ndan yeni zaferler ve fetihler için yardım niyaz et. Şüphesiz o dualara icabet eden yegâne mabuttur